На показъ. Г-35 1885 р. Львôвъ, Четверъ 3 (15) сѣчня 1885. **Рôчникъ VI.**

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Rieme gasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:	*для Россіи:*
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.	на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр.	на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр.	на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:	съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.	на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр.	на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр.	на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—	на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50	на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.

съ дод. „Библіотеки“:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр.	на цѣлый рôкъ . 6 зр.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Запросины до предплаты
на рôкъ 1885.

Съ днемъ 1 (13) Сѣчня 1885 розпочинаемо шестый рôкъ выдавництва „Дѣла“. Условія предплаты поданй повысше.

Предплату просимо ôтновити якъ найскорше, понеже якъ „Дѣло“ такъ и „Библіотеку найзнам. повѣстей“ печатаемо лише въ обмеженôмъ числѣ, такъ що пôзнѣйше зголосившіеся могли-бы початковыхъ чиселъ не дôстати.

Новй предплатники „Библіотеки найзнам. повѣстей“ дôстанутъ початокъ повѣсти: „Батько Горіо“ (8 аркушôвъ) даромъ.

Для догôдности П. Т. Предплатникôвъ „Библіотеки найзнам. повѣстей“ постаралася Администрація „Дѣла“ о готовй окладинки (цѣлй въ полотно съ вытисками и съ вызолоченымъ заголовкомъ *на хребтѣ*) *для поодинокихъ* повѣстей, котрй П. Т. Предплатники, почавши ôтъ повѣсти „Батько Горіо“, за малою доплатою (25 кр. ôтъ одной повѣсти) будутъ могли дôставати, але пôдъ условіемъ, що найменше 100 предплатникôвъ зголосится съ такимъ жаданьемъ. За вправленье книжки жадае тутешный переплетчикъ 15 кр. Єсли-бы минимальне число 100 не зголосилося, въ такôмъ случаю присланй 25 кр. дочислятся до дальшои предплаты. Доплату на окладинки до повѣсти „Батько Горіо“ належитъ прислати найдальше до кôнци с. р., с. є. до 1 (13) лютого 1885, а до дальшихъ повѣстей все съ присылкою першои части предплаты.

Предплату слѣдуе пересылати (найдогôднѣйше переказомъ почтовымъ) до **„Администраціи Дѣла у Львовѣ“**.

При письменнôмъ замовленю „Дѣла“ або „Библіотеки“ просимо все точно подати адресу замовляючого, часъ, до якого мае часопись посылатися, и часъ сплаты належнои предплаты.

Рôвножь просимо всѣхъ Вп. нашихъ Предплатникôвъ, у котрыхъ маемо ще залеглости, щобы чимъ скорше ихъ надôслали, бо съ кôнцемъ року редакція муситъ вырôвнати всѣ свои рахунки.

☛ Черезъ Администрацію „Дѣла“ можна предплачувати литературно-науковый журналъ **„Кіевская Старина“**. Предплата — лишь цѣлорôчна — выноситъ 15 зр. а. в.

Редакція и Администрація „Дѣла“
ул. Галицка ч. 44.

Поглядъ на рôкъ 1884.

I.

И звовъ минувъ одинъ рôкъ нашого народного житя и розвою. Рôкъ минувъ — а продовжився ланцюхъ нашои исторіи однымъ огнивомъ бôльше. Исторія есть учителькою житя, она есть и судіею народôвъ, — ихъ честныхъ, розумныхъ, патріотичныхъ змагань и ихъ байдужности, нечинности, слабодушности, — однымъ словомъ: свѣтлыхъ и темныхъ сторôнъ житя народôвъ. Не тôлько зъ исторіи столѣтъ, але и зъ исторіи рокôвъ — *треба вытягати науку и користатися нею въ* дальшôмъ житю и розвою народнôмъ и политичнôмъ. Тожь киньмо безпристрастнымъ окомъ на факты зъ уплывшого 1884 року и оцѣнѣмъ ихъ стôйнôсть та ихъ значенье для насъ зъ уваги на недавну минувшôсть и найблизшу будучнôсть. Поглянѣмо на наше становище въ 1884 роцѣ яко народа въ австрійскôй конституційнôй державѣ, яко народа рôвноправного съ польскимъ елементомъ въ своѣмъ власнôмъ краю, а наконець на нашь внутрѣшный зрôстъ и розвôй, на консолидацію нашу у себе дома.

Що до нашого становища яко народа въ австрійскôй конституційнôй державѣ въ ôтношеню до всѣхъ прочихъ народôвъ, — то рѣчь ясна, що мы якъ попередныхъ рокôвъ режиму графа Таффе, такъ и въ минувшôмъ роцѣ були одинокимъ народомъ въ державѣ, котрый не мавъ данои можности користати зъ благъ конституційныхъ въ такôй мѣрѣ, якъ могли зъ нихъ користати другй народы. Въ радѣ державнôй, маючи лишь трехъ своихъ представителѣвъ, становили мы политичне зеро,— и зъ ôттамъ 1884 року менше якъ коли-небудь иншими роками могла Европа почути смѣлый голосъ речникôвъ покривдженого миліонового народа. Малесеньке число рускихъ послôвъ въ радѣ державнôй не могло мати ваги въ згрупованыхъ партіяхъ правительственнои правицѣ и опозиційнои лѣвицѣ; для правительства оно було нѣчо не значущимъ, правительство не потребувало анѣ разу вдаватися въ якйсь договоры съ рускими послами за цѣну якихъ-небудь користей для руского народу, — а треба ще зважити, що и тіи три нашй послы не все выступали солидарно. Головна перешкода, за-для якои правительство гр. Таффого за пять лѣтъ свого режиму не вспѣло примѣнити своеи програмы „рôвноправности народностей“ и до Русинôвъ, есть то, що въ складъ бôльшости парляментарнои, на котрôй опираеся гр. Таффе, входитъ, яко одна зъ найголовнѣйшихъ партій, делегація польска, съ програмою „станьчикôвскою“, якъ найнепріязнѣйшою Русинамъ, и пôдъ проводомъ звѣстного п. Грохольского. Польска делегація не дозволяе правительству зробити що-небудь для Русинôвъ, бо она дрожитъ о *свою екзистенцію въ рускôй части Галичины* и о свое штучне верховодство, бо она боится, що черезъ скрѣпленье Русинôвъ въ Галичинѣ не буде могла на будуще, такъ якъ нынѣ, „стояти на очахъ Европы“ и у Вѣдни „репрезентувати цѣлу Польщу въ етнографичныхъ границяхъ“, — якъ то она прилюдно голоситъ. Чехи потребуютъ нынѣ союза съ Поляками, тожь и они, — хочь ихъ проводирѣ въ радѣ державнôй высказуютъ велику до насъ прихильнôсть, — не можутъ намъ нѣякои подати помочи. Они вказуютъ намъ лишь интензивну працю надъ розвоемъ власнымъ въ краю, якъ то и у нихъ дѣялося, доки не дôйшли до нынѣшнои силы. Нѣмцѣ-жь централисты нынѣ для насъ нѣчого не можутъ вдѣяти, ба, не робили они намъ добра и тогды, коли могли; за ихъ то прецѣ режиму Поляки взяли насъ найдужше за лобъ.

Але-жь высказуючи зависимôсть нынѣшного правительства ôтъ Полякôвъ, нашихъ домашныхъ противникôвъ, мы не думаемо его оправдувати. Богато добра могло-бы правительство при добрôй воли для насъ зробити, не входячи въ колизію съ польскою делегаціею, котрôй остаточно на нынѣшнôй системѣ правительственнôй много залежитъ. Правительство може и обовязано стояти на сторожи правъ запорученыхъ Русинамъ конституціею и законами, давати имъ охорону передъ всякими кривдами, и въ тôмъ напрямѣ дѣлати въ користь руского народа, на привязанности котрого до пануючои Династіи и на довѣрію до правительства дуже богато муситъ залежати, а що найменше не може правительство бути на все то рôвнодушнымъ. Тымчасомъ въ лѣтописи пôдъ 1884 рокомъ въ тôмъ взглядѣ лишилася бѣла, незаписана карта. Домаганя Русинôвъ, высказанй голосно и рѣшучо на всенародныхъ вѣчахъ, остали въ 1884 роцѣ анѣ въ дрôбнôй части не полагодженй. Въ ôтношеняхъ политичнои натуры, въ дѣлахъ шкôльныхъ, въ дѣлахъ церковныхъ — невыносимый status quo, якій бувъ на дняхъ обохъ вѣчь. Не завадитъ лишь одно поименно назвати: въ Добромили все ще резидуютъ Єзуиты...

Австрійске правительство не понимае политичнои ваги Русинôвъ въ державѣ. Що однакожь Русины маютъ вагу и коли не нынѣ, то завтра муситъ Австрія вдоволити ихъ бажаня, о тôмъ свѣдчитъ слѣдуючій много-важный фактъ, выявленый доперва сими днями, котрый певно натворитъ богато шуму середъ всѣхъ интересованыхъ сторôнъ. Нынѣ скажемо лишь коротко. Кн. Бисмаркъ — якъ доноситъ петербурскій „Kraj“ зъ вѣродостойного жерела — займався ôтъ довшого часу справою рускою и на кôлька мѣсяцѣвъ передъ зъѣздомъ въ Скерневицяхъ переславъ кабинетови австрійскому раду — перевести рôвноправнôсть галицкихъ Русинôвъ съ Поляками въ краю и въ державѣ. Коли проектъ князя предложено цѣсарю, то цѣсарь заявивъ, що годится съ основною думкою, але маючи въ Полякахъ вѣрныхъ слугъ, не хотѣвъ-бы дѣлати по-за ихъ плечима, а радъ-бы, щобы той проектъ выйшовъ съ ихъ згодою и на ихъ иниціятиву. Завôзавъ отже до себе гр. Альфр. Потоцкого, казавъ собѣ пояснити нынѣшный станъ рускои справы и вôзвавъ его зложити комитетъ зъ кôлькохъ Полякôвъ для того дѣла. Комитетъ той, розумѣеся, нѣчого не зробивъ, бо тôнъ здобувся на внесенье гр. Войтѣха Дѣдушицкого въ соймѣ.*)

Будь що будь мы, вповнѣ почуваючи свою велику вагу для державы, мусимо достойно, неустрашимо и солидарно ôтстоювати свои права супротивъ правительства и Полякôвъ, грôмко протестувати противъ всѣхъ покривджень нашои народности, а при тôмъ организуватись и консолидуватись до интензивнои

*) Повный текстъ дотычнои статіи „Kraju“ подамо въ слѣдуючôмъ числѣ „Дѣла“.

Ecclesia militans на Орієнтѣ.

Передъ нами лежитъ справозданье „Товариства непорочного Зачатія пресв. Дѣвы“, завязаного въ пятьдесятыхъ рокахъ въ Австріи для несеня помочи католикамъ въ Туреччинѣ и на Орієнтѣ. Справозданье се обôймае короткій часъ дѣланя товариства ôтъ 1 цвѣтня 1882 до кôнця марта 1883 р. Протекторомъ его есть нынѣшный архіепископъ вѣденьскій Іос. Гангльбаверъ, а въ складъ выдѣлу входятъ высшй достойники церковнй и свѣтскй въ Вѣдни.

Зъ справозданя сего показуеся наглядно, що католики австрійскй, именно нѣмецкихъ провинцій, стоятъ въ дуже близькихъ вношенихъ съ своими одновѣрцями, поселеными спорадично на магометаньскôмъ и православнôмъ Всходѣ, спомагаютъ ихъ грôшми и стараются посредствомъ нихъ ширити тамъ-же католицку вѣру. Фонды, зôбранй на рôкъ 1882/3 доходили 25.000 зр. а. в., а роздано ихъ въ формѣ запомогъ то на будову и украшенье церквей католицкихъ, то на школы и домы сирôтъ, то знову на окремй мисіи. Межи жертвуючими на высше згаданй цѣли подыбуемо побôчь цѣсарскои родины поодинокй епархіи нѣмецкй, угорскй, ческй и словѣньскй, а въ польскихъ епархію Тарнôвску; ôттакъ — поодинокй личности зъ посередь аристократіи нѣмецкои, побожныхъ людей свѣтскихъ и духовныхъ въ рôжныхъ краѣвъ, а остаточно въ Галичины — графиню Потоцку съ даткомъ 118 зр. 50 кр. и о. Іосифа Кобыляньского, гр. к. капеляна въ Марковы (теперь въ Пôдгôрокъ), съ даткомъ 1 зр. а. в.

Зъ справозданя показуеся дальше, що „товариство непорочного Зачатія“ ширитъ католицизмъ на Орієнтѣ головно въ Альбаніи, Босніи, Герцеговинѣ, Болгаріи, Румуніи, Румеліи, а навѣть и въ Єгиптѣ, въ мѣстѣ Саидѣ, и въ Анатоліи, въ Бруссѣ. Помôчниками его въ сѣмъ дѣлѣ суть въ меншôй части поодинокй духовнй мисіонеры, а переважно займаются працею окатоличеня православного и магометаньского Всходу товариства и ордены церковнй.

Успѣхи мисіонарскои роботы суть доси не конче значнй, але „товариство непорочного Зачатія“ потѣшаеся надѣею, що при бôльшôй ревности католикôвъ австрійскихъ и при бôльшихъ грошевыхъ засобахъ зможе оно въ короткôмъ часѣ выплекати численныхъ адептôвъ католицизму межи тамошными жителями, котрй ôттакъ вже на свою руку и въ ширшôмъ объемѣ поведутъ розпочате дѣло.

Намъ годѣ на сѣмъ мѣсци вложити докладный образъ всеи мисіонарскои роботы австрійского мисійного товариства на Орієнтѣ, такъ якъ рамки нашого письма на то не старчатъ, але зъ головнѣйшихъ чертъ, якй подамо о заходахъ поодинокихъ агентуръ тамъ-же заснованыхъ, зможутъ собѣ нашй читателѣ выробити бодай въ приближеню понятье, якихъ средствъ и способôвъ уживаютъ тй агентуры католицкй до достиженя своеи цѣли въ згаданыхъ краяхъ.

О своѣй мисіи въ Альбаніи пише примѣромъ патеръ Маріано пôдъ днемъ 27 липня 1882 р. слѣдуюче: „По великихъ трудахъ и заходахъ удалось менѣ остаточно въ Троеціяні (въ епархіи Саппа, въ Епирѣ) при монастырѣ Миноритôвъ ôткрыти „малу семинарію“ для хлопцѣвъ альбаньскихъ. Маю ихъ дванайцять. Они ховалися доси въ конвентѣ Францисканôвъ въ Скодарѣ, а теперь перевѣвъ я ихъ до Троеціяні; конвоювали насъ жандармы, якихъ придали намъ ласкаво власти Скодарскй для убезпеченя насъ передъ напастями тамошныхъ жителѣвъ. Хлопцѣ приняли вже чернечу одѣжь и въ матернôмъ языцѣ вложили передъ престоломъ обѣтъ — любити и слухати своихъ учителѣвъ и всѣми силами старатися стати вѣрными сынами св. Франциска. Новй адепты приняли такожь на себе обовязокъ ширити католицку вѣру въ Альбаніи.

Зъ справозданя довѣдуемось дальше, що въ Травнику, въ Босніи, „сестры милосердія“ ôткрыли 4-клясову школу дѣвочу, въ котрôй маютъ до теперь 75 учениць. Згодомъ думаютъ тіи „сестры“ заснувати ще пенсіонатъ для дѣвчатъ въ высшихъ станôвъ. Въ Доляку (коло Травника) учатъ знову „сестры“ въ 4-клясовôй школѣ хлопячôй и такôй-же дѣвочôй, а до того посѣдаютъ они тамъ „дôмъ сирôтъ“, де на разѣ помѣщено 8 дѣтей. Зъ давнѣйшихъ учениць вступили двѣ въ орденъ „милосердныхъ“, иншй три пôдутъ тою самою дорогою, а чотыри учатся въ Загребѣ до стану учительского. Справозданье каже, що „сестры надѣются доставити съ часомъ всѣй окрестности Травника добрыхъ католицкихъ учительокъ“. Въ Сераевѣ (въ Босніи) заходятся коло подôбного дѣла „дочки *любови Бога*“, удержуючи пенсіонатъ платный пôдъ именемъ св. Іосифа, а „сестры дорогои крови“ оснували собѣ знову „дôмъ сирôтъ“ въ Банялюцѣ.

Въ Галацу (въ Румуніи) управляютъ „сестры сіоньскй“ пенсіонатомъ и „домомъ сирôтъ“ и зъумѣли вже значне число дѣтей шести- и семи-лѣтныхъ умѣстити у себе, навернувши ихъ при тôмъ до вѣры католицкои. Въ Саидѣ и Бруссѣ остаточно заходятся коло ширеня католицизму „черницѣ доброго пастыря“. Именно въ першôмъ зъ тыхъ мѣстъ розвинули они широко свою дѣяльнôсть. Они посѣдаютъ тамъ свôй шпиталь, заведенье для покутниць (зледащѣлыхъ женщинъ), сирôтъ, пенсіонатъ дѣвочій и одинъ екстернатъ. Поселенье свое въ Саидѣ завдячуютъ черницѣ звѣстному инжинерови французскому Лесепсови, що будувавъ въ своѣмъ часѣ каналъ суецкій.

Найцѣкавѣйшою однакожь для насъ есть безперечно тая часть справозданя мисійного товариства вѣденьского, въ котрôмъ говорится о дѣланю ордена Змартвыхвстанцѣвъ въ Адріянополи, бо-жь и наша Галичина удостоилась ôтъ чотырохъ рокôвъ мисійнои роботы сихъ патрôвъ, и то, здаеся, по тыхъ самыхъ причинахъ, що и православный Орієнтъ. Католицка пропаганда въ Адріянополи займаеся головно выхованьемъ молодежи. Кромѣ того однакожь стараесь она по силамъ вести и душпастырництво такъ на мѣсци, якъ и въ доокрестныхъ католицкихъ колоніяхъ.

Школа Змартвыхвстанцѣвъ Адріянопольскихъ складаеся въ одной шестиклясовои гимназіи и въ семинаріи духовнои. Въ р. 1882 посѣщали тй институціи 79 интернистôвъ, 60 екстернистôвъ и 14 семинаристôвъ. Ученики мусять присвоити собѣ языки латиньскій, нѣмецкій, французскій и болгарскій и выходятъ въ бôльшôй части священиками або и урядниками въ всхôднôй Румеліи. Власти турецкй пошукуютъ навѣть пильно за выхованцями ордена и надѣляютъ ихъ урядами скорше чимъ ортодоксôвъ, котрымъ менше вѣрятъ.

Въ справозданю стоятъ дальше тй важнй слова: „Хотяй на разѣ посредствомъ школы не богато людей мы навернули, то таки въ будущинѣ будутъ результаты красшй и тревалй.“

Змартвыхвстанцѣ держатъ такожь въ краю мисіи по мѣсточкахъ и селахъ румелійскихъ и имъ удаесь часто цѣлй поселеня навернути до католицкои вѣры. Такъ примѣромъ въ р. 1882 удалось патру Маркову, давнѣйшому ученикови Змартвыхвстанцѣвъ а ôттакъ питомцеви греко-уніятскои колегіи въ Римѣ, навернути цѣлый Покрованъ. Мисіи ôтбувались въ Тосларѣ, Доруклю, Малко-Тирновѣ, Акбумарѣ и др. мѣсцевостяхъ съ добрымъ успѣхомъ. У адептôвъ выроблюесь при тôмъ велика ненависть до православія. Женщина, давнѣйше православна ôттакъ като-

працѣ на всѣхъ поляхъ у себе дома. То дорога, котра доведе насъ и до належного та отвѣтного нашому народови значеня въ державѣ.

Vigilantibus jura!

Не минули ще сповна два лѣта, якъ звѣстный пралатъ кс. Стояловскій розпочавъ на свою руку въ цѣлôй Галичинѣ погубну агитацію межи народомъ рускимъ за знесеньемъ Юліяньского календаря, а тымъ самымъ и за знесеньемъ деякихъ святъ, питомыхъ лишь рускôй церквѣ. Агитацію тую пôдперъ пôдъ той часъ дуже усильно и будьто зъ становиска религійного (recte политичного) познаньскій „Przegląd Kościelny" статією: „Kilka rad dla unii w Galicyi", а польска праса галицка силувалася пожелане знесенье Юліяньского численя пôддержати взглядами економичными (?). Не минули — кажемо — ôтъ сего часу ще два лѣта а покинену справу пôднявъ на ново лат. епископъ перемыскій, Лука Солецкій, выславши въ другôй половинѣ грудня м. р. широке письмо до Выдѣлу краєвого, въ котрôмъ сей єрархъ стараєся доказати потребу завести въ рускôй церкви насильно(!) Григоріяньскій календарь и знести всѣ тіи рускѝ свята, якихъ латиньска церковь нынѣ вже торжественно не обходитъ. Въ письмѣ сѣмъ радитъ епископъ Солецкій Выдѣлови краєвому и ц. к. намѣстництву взяти въ сѣмъ дѣлѣ иниціятиву а курію римску и обохъ нашихъ епископôвъ ôттакъ до него наклонити.*)

Про сей фактъ згадували мы вже въ Новинкахъ 148 ч. „Дѣла", нынѣ — беремо иниціятиву до позитивного кроку противъ тои нелегальнои напасти, вымѣреной некомпетентною стороною на нашъ вѣками освященый обрядъ. Выражаємось коротко але рѣшучо.

Дѣло, намѣрене епископомъ Перемыскимъ уважаємо нарушеньемъ 1) основныхъ законôвъ державныхъ зъ 21 грудня 1867, гарантуючихъ кождому вѣроисповѣданю въ Австріи повну свободу управы, якъ не менше 2) колидує оно съ §. 302 кодексу карного австрійского, котрый кождому, а тымъ самымъ и епископу Перемыскому, зборонює пôдъущувати другихъ до ворожого выступленя противъ исповѣдникôвъ рускои церкви.

На тыхъ пôдставахъ домагаємось ôтъ старѣйшины Института Ставропигійского и предсѣдателя „Рускои Рады", щобъ они безъ проволоки зволили скликати громадно львôвскихъ Русинôвъ на зборы, зъ котрыхъ бы выслано депутацію якъ до Преосв. епископа Сильвестра, такъ и до Єго Превосх. ц. к. намѣстника Галичины съ протестомъ противъ безправнои ингеренціи епископа Солецкого у внутрѣшнѝ справы нашои церкви. Маємо при сѣмъ надѣю, що якъ передъ двома роками, такъ и теперь нашѝ достойники церкви не позволятъ пакостити собѣ и безъ потребы тревожити умы повѣреныхъ собѣ вѣрныхъ. Vigilantibus jura!

*) „Kurjer Poznański" въ ч. 9. зъ дня 13 сѣчня 1885 р., подаючи своимъ читателямъ вѣсть о рефератѣ еп. Солецкого въ кореспонденціи зô Львова, додає изъ своеи стороны тіи многоважнѝ слова: „Sprawa ta niezawodnie znowu wielkiego hałasu narobi w dziennikach ruskich — atoli ostatecznie zmiana (календаря) powinna być stanowczo przeprowadzoną".

личка, умерла безъ св. сповѣди и причастя, хотяй пôдъ рукою бувъ православный священикъ.

Кромѣ того посѣдаютъ Змартвыхвстанцѣ и двѣ церкви на передмѣстяхъ Адріянополя, а въ справозданю жалуются они дуже на недостатокъ фондôвъ и вузкій кругъ дѣланя. „Якъ-бы у насъ були такѝ средства грошевѝ" — кажутъ они — „якими розпоряджає схизматицкій епископъ болгарскои ексархіи, мы успѣли-бы выказати краснѝ результаты працѣ нашои, а то въ добавокъ всему ще и православнѝ священики воюютъ противъ насъ въ проповѣдниць и въ часописяхъ".

Въ часѣ ферій навѣстивъ Змартвыхвстанцѣвъ адріянопольскихъ генералъ конгрегаціи, загрѣвъ ихъ до дальшого дѣланя и принѣсъ имъ папске благословенье. Съ початкомъ же року шкôльного (1883) навѣстивъ ихъ знову монсиньоръ Ванутеллі, апостольскій делегатъ въ Царгороду. Справозданье каже дальше, що конгрегація Змартвыхвстанцѣвъ набула вже для себе и землю на власнôсть и розведе небавомъ свою господарку, а ôттакъ постараєся заснувати для себе и окрему печатню, для котрои на перше выданье приготовляєся великій катехизмъ въ языцѣ болгарскôмъ. Въ загалѣ можна сказати, орденъ сей пôдъ проводомъ свого суперіора патра Томы Бжеского (здаєся Поляка зъ роду) розвиваєся хорошо.

Въ кôнци подає справозданье вѣденьского мисійного „товариства непорочного Зачатя" и коротку вѣсть про существованье католицкихъ хлопячихъ шкôлъ въ Бѣлградѣ, Питесті, Скодарѣ, и Дураццо и жалуєся, що католицку школу въ Антиварі Чорногорцѣ по занятю сего мѣста знищили, а дѣтей насильно перевели до шкôлъ державныхъ. Лишь кôлькоро дѣтей удалось католицкому мисіонареви въ Антиварі задержати у себе на науцѣ. Семинарія духовна католицка въ Букарештѣ розвиваєся хорошо и зъ неи выйшло доси 11 священикôвъ.

О. Наумовичь а Римъ.

Въ послѣднôмъ числѣ „Слова въ 29 грудня м. р. помѣстивъ о. И. Наумовичь ширшу статью, въ котрôй заявляє личне мнѣнье о евентуальнôй своѣй поѣздцѣ до Риму передъ трибуналъ Congregatio inquisitionis. Якъ звѣстно, то ординаріятъ львôвскій по розправѣ, переведенôй съ о. Наумовичемъ передъ судомъ присяжныхъ у Львовѣ, обложивъ его въ своѣмъ часѣ великою екскомуникою, однакожь лишивъ ему право ôткликатись противъ сего засуду до высшои инстанціи. О. Наумовичь скориставъ зъ сего права, выславъ свою апеляцію безпосередно въ Римъ, дожидавъ порѣшеня еи терпеливо майже черезъ пôвтора року, а покликаный по поворотѣ зъ Россіи въ грудни м. р. Преосвященымъ епископомъ Сильвестромъ и дôзнавшись, що Римъ жадає ôтъ него деякихъ личныхъ поясненъ передъ трибуналомъ згаданои конгрегаціи, ôтповѣвъ межи иншими, що готовъ туды поѣхати, если лишь роздобуде потрѣбнѝ до такои поѣздки матеріяльнѝ средства.

На тôмъ станула и стоитъ нынѣ справа о. Наумовича, пôдношена такъ часто и голосно въ галицкôй а навѣть и заграничнôй прасѣ съ прибавками и толками всякого роду, съ пытанями, чи о. Наумовичу треба ѣхати въ Римъ, чи для личного безпеченьства лишитись дома, чи остаточно поѣздка така принесе ему а посередно и церквѣ нашôй якѝ-то користи, облегченя, автономію и друге таке. Въ загалѣ сказавши, на справу о. Наумовича подивленось у насъ яко на справу, дотыкаючу всю Галицку Русь а именно еи церковь и обрядъ.

Въ части такого самого мнѣня єсть и о. Наумовичь въ своѣй статіи въ „Словѣ" зъ 29 грудня м. р. Ôнъ рѣшаєся ѣхати въ Римъ. але лишь въ товариствѣ п. Адольфа Добряньского и еще когось третого, котрый бы выйшовъ зъ ихъ выбору и надѣєся, що тамъ буде мôгъ не лишь оправдуватись зъ дѣланя свого, за котрымъ слѣдувала екскомуника львôвского ординаріяту, але що буде мавъ можнôсть при тôй нагодѣ представити конгрегаціи inquisitionis всѣ кривды, якѝ доводятся уніятскôй церквѣ въ Галичинѣ изъ всякои стороны, а именно въ послѣдныхъ часахъ изъ стороны ордену Єзуитôвъ и Змартвыхвстанцѣвъ, а ôттакъ подати и условія, на якихъ давнѣйша „насилована" унія и тому „нескренна" мала-бы замѣнитись уніею съ повною автономією церкви греческои, безъ верховодства и вмѣшательства латиньскои єрархіи, съ застереженьемъ всѣхъ правъ и вольностей. Унія така, нова и щира, утверджена въ Галичинѣ, могла-бы ôттакъ обгорнути и весь православный свѣтъ, згорнути его пôдъ крыла одного римского пастыря и була-бъ тымъ бôльше на часѣ, що Римъ самъ терпитъ нынѣ богато ôтъ своихъ индиферентистôвъ, атеистôвъ и протестантôвъ, що сила его ослабла и що самъ папа не чуєся безпечнымъ въ Ватиканѣ. О. Наумовичь вѣритъ при тôмъ въ добру волю и намѣреня Єго Святости папы Льва зближитись до православного Всходу и єсть остаточно того пересвѣдченя, що унія, зложена на новыхъ пôдставахъ, унія, котра-бы православному міру лишила его догматы ненарушимыми и не силувала его приняти новѝ (о непорочнôмъ зачатью и непогрѣшимости папы), могла-бы ввести обѣ церкви, римску и греческу, въ одну дѣйстно „вселеньску" церковь.

Подавши такій поглядъ на свою справу и справу обохъ церквей, застерѣгаєся о. Наумовичь при кôнци статіи ще разъ, що дѣло поѣздки въ Римъ не уважає своимъ личнымъ, а дѣломъ церкви въ загалѣ. „Єсли-бы то було тôлько моє личне дѣло", каже о. Наумовичь, „то Єго Святости було-бы довольно, якъ то звычайно дѣєся, на письменну апеляцію выдати письменый засудъ: виноватый або невиноватый. Але вже се обстоятельство, що Є. Св. папа жадає объясненъ — указує на объясненя — важнѣйшого рода." Така єсть summa sententia ôткрытого письма о. Наумовича.

Подаючи се заявленье о. Наумовича до вѣдомости нашихъ Читателѣвъ, позволимо собѣ додати до него и нашъ поглядъ на справу коротко и ôткровенно.

Що наша руска церковь въ Галичинѣ, получена съ Римомъ на пôдставѣ уніи Берестейскои, пôдъ напоромъ рôжнородныхъ неприязныхъ посторонныхъ вплывôвъ єсть дуже и въ многихъ взглядахъ оскорблена въ своихъ правахъ, свободахъ, достоиньствѣ и уважаню, — о тôмъ не сумнѣваєся у насъ нѣхто, бо facta loquuntur и мы въ найновѣйшихъ часахъ безъ причины, а лишь на пôдставѣ закулисовыхъ махинацій, вынесли на собѣ не одинъ а бôльше тяжкихъ ударôвъ. По тôй причинѣ мы радѝ-бы дуже дожити такои хвилѣ, въ котрôй-бы намъ вôльно було въ ôтповѣднôй дорозѣ представити всѣ нашѝ оскорбленя безпосередно папѣ и надѣятись усуненя майже невыносимого нашого положеня. Не ôтъ нынѣ бореся Русь Галицка о автономію своеи церкви, до котрои положено основу ôтновленьемъ Галицкои митрополіи. Нашѝ покôйнѝ владыки мали завдно на серци сумну долю своеи церкви и упадали навѣть пôдъ трудомъ обороны еи правъ. Розслѣдженье и поправа нашихъ церковныхъ ôтношень, — се найгорячѣйше баженье кождого Русина и пôдъ теперѣшну тяжку хвилю. И длятого радуємось немало, чуючи зъ устъ о. Наумовича, що ôнъ по неудалôмъ експериментѣ въ Гниличкахъ вступає нынѣ на явну дорогу и поѣздку свою въ Римъ хотѣвъ-бы зъупотребити для добра рускои церкви, надѣючись, що тамъ буде ему дана нагода поясненями своими посунути дѣло въ передъ. Тôлько жь по нашому объективному мнѣню покликано о. Наумовича до Риму передъ конгрегацію inquisitionis зовсѣмъ въ нашôй цѣли и не до такои широкои роботы.

Шо-жь бо значитъ то покликанье до Риму? Рѣчь проста. О. Наумовичь, признаный виноватымъ передъ своимъ ординоріятомъ яко безпосередною властею, бувъ обложеный екскомуникою съ правомъ рекурсу. О. Наумовичь рекурсувавъ въ письменнôй апеляціи, подавъ также свои поясненя, поясненя тѝ по мнѣню конгрегаціи недостаточнѝ — и отъ тая-жь конгрегація яко высша инстанція взыває о. Наумовича на остаточну публичну чи тайну розправу передъ свôй судъ, вызначитъ ему тамъ по звычаю свого защитника и выслухавши все порѣшитъ дѣло въ користь або некористь провинившогося. Чи ôттакъ справа буде ще предложена папѣ, о тôмъ сумнѣваємось, бо конгрегація inquisitionis єсть въ провинахъ такихъ, въ якихъ мав оправдатись о. Наумовичь, послѣдною, найвысшою инстанцією. О. Наумовичь отже, хотяй-бы и хотѣвъ того, не буде мавъ нагоды пояснити сумнѝ ôтношеня рускои церкви въ Галичинѣ, а тымъ менше буде ему можна покласти якѝсь новѝ основы до новои уніи православія съ Римомъ, чого въ прочѣмъ православный свѣтъ, о скôльно намъ звѣстно, теперь ще не домагаєся, а навѣть готовъ противъ того запротестувати. Коли-жь рѣчи такъ стоятъ, то годѣ буде о. Наумовичу брати съ собою до Риму и другѝ личности и представляти ихъ конгрегаціи. Они не апелювали и ихъ туды не кличутъ. — Остаточно конгрегація inquisitionis не єсть органомъ куріи римскои, компетентнымъ до реформованя церкви.

Зъ того выходитъ, що о. Наумовичеви не буде дана можнôсть сповнити въ цѣлости того, що въ добрôй вѣрѣ высказує въ згаданôй статіи въ „Словѣ". Упôмнутись о кривды нашѝ „передъ престоломъ Єго Святости" — се обовязокъ нашихъ єрархôвъ, котрый для добра церкви они таки сповнити будутъ мусѣли, се поки що зробитъ депутація, выбрана львôвскими Русинами на послѣднôмъ вѣчу, если представится въ Вѣдни папскому нунцієви.

Мимо того лишаєся о. Наумовичу цѣль поѣздки до Риму хочь-бы тôлько передъ саму конгрегацію. Мы вѣримо, що справа Гнилицка выйшла не зъ пересвѣдченя догматичного о. Наумовича, а була лишь нефортунною демонстрацією, котрою иниціяторъ хотѣвъ звернути увагу компетентныхъ сферъ на сумне положенье нашои церкви. Коли-жь такъ, що и самъ о. Наумовичь ствердивъ передъ судомъ, то поясненье его зъ тои точки зрѣня въ Римѣ може ослабити всякѝ ложнѝ инвективы нашихъ недругôвъ супротивъ руского клиру, котрѝ потягнули за собою „нашествіє иноплеменникôвъ" и репресаліи намъ всѣмъ добре вѣдомѝ. а при тôмъ коли скрѣпится у насъ дома достойна самосвѣдомôсть національна и политична, то вже на будуче смѣлѣйше и успѣшнѣйше будемо могли выступити противъ нарушенямъ нашихъ свобôдъ церковныхъ, бо Русь сильна чи скорше чи пôзнѣйше ôтборе ихъ собѣ безпечно!

Polizei, Polizei!...

(Wszystko w imię szlachetnej denuncyacyi!)

Важкѝ часы настали для руского народу и рускои суспôльности. Политичный шовинизмъ розрôсся и выбуявъ серед галицко-польскои прасы и суспôльности та мовъ той бурянъ-дурѣйка заглушує и задурює незапамороченѝ ще умы серед польского народу. Политика личного егоизму, „poświęcanie się" для высокихъ синекуръ, Трансверзалки-„швайггельды", мальверзаціи и дефравдаціи и ще много а много иншихъ болякôвъ поганыхъ и ôгразливыхъ прокидаєсь нынѣ на организмѣ верховодячои у насъ шовинистичнои фракціи и выступає яко епидемичнѝ симптомы дряхлого организму, доживаючого свого вѣку. И мимохôть при огглядѣ сего патологичного процесу насуваєсь на умъ образъ, якій намъ змалювавъ великій историкъ атицкій Тукидидъ про упадокъ грецкои суспôльности пôдчасъ и пôсля Пелопонезкои вôйны. Въ усѣхъ мѣстахъ и областяхъ тогдѣшнои Греціи постали политичнѝ гетеріи (клюбы), котрѝ не взважаючи на добро народу або мѣстъ дбали лишь про верховодство и побѣду власнои партіи надъ своими противниками. Черезъ зручныхъ и смѣливыхъ верховодцѣвъ захопили тѝ гетеріи помалу всю власть державну въ свои руки; горячкове роздражненье переймало весь организмъ грецкій а въ судахъ, радахъ державныхъ и народныхъ зборахъ не рѣшало право и добро загалу, лишь интересъ партійный. Шпѣгуны и доносчики (сикофанты) безъ совѣсти и чести пôдрывали безнастанно супокôй, безпечнôсть и щастье кождого обывателя, котрый не пôддавався безъусловно тогдѣшному ладови, не клонився передъ верховодячимъ сторонництвомъ и такъ тревожили умы мнимыми конспираторскими забѣгами супротивъ власти державнои.

Хто слѣдивъ за ходомъ политики шовинизму у насъ и бачне звертавъ око на галицко-польску прасу и загаломъ на житье прилюдне нашихъ шовинистôвъ, той певно згодится съ нами, що повысше наведеный образъ дасться mutatis mutandis приложити въ цѣлости до нашои верховодячои партіи шовинистичнои. Доси рука злобного шовинизму вдерлася въ наше житье политично-суспôльне, церковно-народне, — нынѣ вже посягає на ниву народнои просвѣты. Розъзухваленѝ злощастнымъ рускимъ процесомъ политичнымъ починаютъ нашѝ шовинисты нову нагôнку за мнимыми агитаціями та вже не „szyzmatyckie-ми" и „moskalofilskie-ми" а таки „ruskie-ми" и ухопившись намѣсть давного „liberum veto" новѣйшого „liberum conspiro" и — „denuntio" стараются найблагороднѣйшѝ заходы и змаганя руского народу представити передъ лицемъ правительства яко небезпечнѝ конспираціи, а прилюднѝ выступленя спокôйныхъ але свому народови прихильныхъ и державѣ вѣрныхъ людей, яко ворожѝ махинаціи демагогôвъ, на котрыхъ треба-бы завести що найменше остракизмъ.

Нашимъ читателямъ доволѣ звѣстна исторія ôткрытя читальнѣ въ Романовѣ — сего мнимого „вѣча", що зродилось въ головахъ нашихъ денунціянтôвъ-шовинистôвъ, котрѝ не могли спокôйно спати, побачивши таке быстре ширенье читалень въ окрестности Львова. Такій-же самъ похопъ селянъ въ Тернопôльщинѣ до просвѣты послуживъ предметомъ другого експерименту шовинистичного, а тая честь припала Кутковцямъ-Пронятинови. *Загально* звѣстный агитаторъ при выборахъ, котрый заразъ на вступѣ яко высланый шпѣгунъ впавъ въ око приѣзжимъ зъ Тернополя гостямъ, присутный на ôткрытю читальнѣ въ Пронятинѣ, своимъ злобнымъ доносомъ о выходкахъ противъ „Ляхôвъ", про котрыхъ тамъ нѣхто нѣ лихимъ, нѣ добрымъ словомъ не згадавъ, инсценує цѣлу аферу, котра перейшла черезъ староство и опинилась ажь передъ судомъ. Переведене слѣдство выявило, що около 30 свѣдкôвъ, потяганыхъ по кôлька разôвъ въ самъ робочій часъ заперечило уровнѝ инсинуаціи доносчика, однакъ за-для того, що покликана власть судова передержала дотычнѝ акты поза вызначеный речинець, ôнъ выслизнувся передъ переслѣдованьемъ о клевету зъ стороны

участникôвъ збору читальнѣ. Годится однакъ подати до прилюдноеи вѣдомости, що говорити о знесеню невôльничого пôдданьства, о знесеню панщины, о наданю конституціи и покликанье черезъ то всѣхъ обывателѣвъ (отже и мужикôвъ) державы до участи въ житю публичнôмъ и въ загалѣ о всѣхъ иншихъ добродѣйствахъ, якѝ сплынули на нашъ нарôдъ ôтъ владѣючои намъ династіи Габсбурскои, значитъ въ очехъ нашихъ шовинистôвъ агитувати, пôдбурювати! Исторія рôдного краю и устрôй конституційный державы, съ чимъ повиненъ кождый добрый учитель познакомити вже хочь въ загальныхъ чертахъ молодѣжь сельскихъ школъ, — то мае бути небезпечнымъ средствомъ агитаційнымъ въ очехъ нашихъ шовинистôвъ, о тôмъ не смѣе нѣчого знати нашъ селянинъ. Ôнъ мае вôстати пôсля ихъ политичного розумѣня вѣчнымъ недорѣкою; ôнъ не смѣе мати свого хлопского розуму, лишь бути бездушною лялькою въ шовинистичнôй катаринцѣ. Се исторична совѣсть, панове шовинисты, що не дае вамъ супокою на згадку про нещастнѝ або свѣтлѝ хвилѣ нашои минувшости, а коли мужикъ рускій приходитъ до свѣдомости своихъ обывательскихъ правъ и свого людского достоиньства, то на васъ шапка горитъ, коли собѣ нагадаете про свою политику шовинистичну. Затревоженѝ власною совѣстею, добачаете вы всюда мары якоись агитаціи и конспираціи противъ васъ, де нѣчого вовсѣмъ нема, и розпочинаючи нагôнку за тыми фантомами вашои хоробливои фантазіи, кличете: Polizei! Polizei!... взываете на пôдмогу всѣхъ богôвъ, щобъ помогли вамъ поконати — кого? — тыхъ людей, що посмѣли безъ вашого дозволу и опѣки нести свѣтло науки пôдъ стрѣху тыхъ курныхъ хатъ, котрѝ пôсля нашого политичного обрахунку маютъ бути лишь пристановкомъ безсловесныхъ! Злобными доносами, перекручуваньемъ и пôдсовуваньемъ нечуваныхъ рѣчей, накликуваньемъ властей бажаете спинити благородну працю просвѣтну мѣжь нашимъ народомъ!

Найновѣйша енунціяція шовинистична въ Ч. 6. „Gazety Narod." въ дописи зъ Тернополя показуе наглядно цѣль и заходы нашихъ шовинистôвъ. Надягнувши на себе шкôру невинного ягняти, нѣбы-то сердечно прихильный а навѣть накидаючій-ся намъ зъ всѣлякими уступками, не може вдержатись ôтъ своеи хижои натуры и съ цѣлою яростею нападае тернопôльскій шовинистъ — на що? — на 1-шій томикъ „Руско-украиньскои библіотеки" п. з. „Запорожцѣ" и въ вырваныхъ кôлькохъ стрôчокъ пятнуе сю казку-поему, котра втретье вже переходитъ черезъ фôртку львôвскои прокураторіи, яко вражу лектуру. Богато могли-бъ мы сказати про лектуру совану въ руки молодежи въ школьныхъ таки библіотекъ, та досыть буде натякнути, що найновѣйша повѣсть „Ogniem i mieczem" Генрика Сенкевича, кольпортована съ такою ревностею мѣжь школьною молодежею, мѣститъ въ собѣ безъ мѣры бôльше розъярюючого и палкого матеріялу въ однôмъ роздѣлѣ, якъ цѣлѝ „Запорожцѣ", а нѣкому не впало на думку кликнути: Polizei!... Однакъ не въ тôмъ властива рѣчь; се тôлько интродукція до властивои темы, обреблюваноеи торнопôльскимъ шовинистомъ. Похопивши фразу Пронятиньского доносчика: „Лихи хотѣли намъ ôтобрати нашу вѣру", навязуе ôнъ, почувши, що десь дзвоны дзвонили, сю фразу до вечера описаного въ „Дѣлѣ" въ ч. 142 а устроеного въ Денисовѣ на дохôдъ „Червоного хреста", пôдсуваючи, будьто-бы тамъ „niestworzone rzeczy wygadują na Polaków i wojując fałszami, starają się nas za każdą cenę zohydzić w oczach ludu wiejskiego". Ось вамъ звычайнѝ формулки, якими ведутъ свое погане ремесло нашѝ доносчики-сикофанты. Говорено тамъ, якъ насъ запевняютъ вѣрыдостойнѝ люде и якъ се могли-бъ посвѣдчити и присутнѝ тамъ Поляки, о громадскихъ порядкахъ на Руси. Прелегентъ на основѣ историчнôй выложивъ, якъ нарôдъ рускій у всѣхъ важныхъ хвиляхъ свого историчного житя остоювавъ свое истнованье громадскимъ духомъ, котрый лучивъ его до великихъ подвигôвъ, а про Польщу хиба тôлько згадавъ мимоходомъ, що Русь дôсталась пôдъ еи панованье а ôттакъ перейшла пôдъ панованье Австріи. Сѝ историчнѝ споминки були тôлько введеньемъ до властивои рѣчи, въ котрôй прелегентъ выложивъ, якъ теперь нарôдъ пôдъупавшій двигаеся, васновуючи у себе читальнѣ, спѣвы хоральнѝ, касы пожичковѝ, склепы, шпихлѣрѣ громадскѝ и якъ иншѝ народы двигались въ упадку. (Тутъ було широко розказано про товариства консумційнѝ въ Рочделѣ). Ось такъ панове-шовинисты „urządza się wieczory", „aby się do syta na Lachiw nagadać!" „Ten sposób krzewienia cświaty praktykuje się w całej Tarnopolszczyźnie!" Справдѣ — такъ н. пр. въ Воробѣевцѣ 4 жовтня тожь говорено о промыслѣ домашнôмъ у Гуцулôвъ и выробахъ Скрѣбляка, очевидно „na Lachów" було все вымѣрене!

Але пôсля такихъ закрутôвъ тернопôльского шовиниста вылазитъ доперва на кôнци шило въ мѣшка: „Na miłość Boga, już dzisiaj baczną należy zwrócić uwagę" — на выборы! Ось що занепокоило нашихъ шовинистôвъ, ось що додае нашимъ шовинистамъ мужного духа поступати пôсля своеи засады: Audacter calumniare, semper aliquid haeret! Будьте спокôйнѝ, панове, не лякайтесь нашои працѣ, она не стоитъ вамъ на завадѣ до збираня народовыхъ податкôвъ на дреглѣ, ковбасы та цигара для Хрунѣвъ! Вамъ ходитъ о пôддержку политики шовинизму, а намъ иде о зовсѣмъ що иншого — о подвигненье нашого народу зъ темноты и упадку морального и матеріяльного, а що се поступае хочь повôльнымъ крокомъ, о тôмъ незаслѣпленѝ люде могутъ наглядно переконатись порôвнуючи села, де повстали читальнѣ, хоры спѣвацкѝ, склепы сельскѝ, касы пожичковѝ и т. и., съ селами, въ котрыхъ всего того нема, де ще пануе піяньство, темнота и всѣ съ тымъ въ парѣ ходячѝ пороки. Тожь ведѣтъ здоровѝ дальше свое ремесло szlachetnej denuncyacyi, а мы не перестанемо йти та йти своею дорогою, бо наша праця легальна и прилюдна, такъ що и комисарь и прокураторъ може послухати голошеноеи по читальняхъ науки. Тяжке положенье матеріяльне нашого народу споводоване загальною кризою рôльничою вымагае подвоеня-потроеня змагань въ тôмъ напрямѣ, а нашѝ щирѝ патріоты не злякаются певно вашихъ денунціяцій, щобъ дѣлитись свѣтломъ правды и науки съ простолюдиномъ, маючи въ тямцѣ народну пословицю: „Правда всюды нѣвечится, а все таки вызначится!..."

ДОПИСИ.

Зъ Бережанъ.

(*Декляматійно-музикальный вечеръ, устроеный о. Іос. Витошиньскимъ и его учениками при спôвгудѣлѣ иншихъ аматорôвъ.*)

Скôлько то галасу, скôлько то величаня, скôлько то похвальныхъ кадилъ розтрублюеся мѣродайными органами нашихъ противникôвъ про тую пôсля ихъ думки незрôвнано высоку запопадливôсть, якою звѣстнѝ двигателѣ „organiczn-oи prac-ы" стараются ослонювати „nasz poczciwy ludek". А прецѣ и найбезстороннѣйшій судія, если лишень допуститъ тую безперечну и кремѣзну правду, що по наслѣдкахъ судится дѣло та що доперва „конець дѣло хвалитъ", — муситъ чоломъ ударити передъ тою бездоганною працею, передъ тою желѣзною волею, що кажу? — передъ тымъ незрôвнанымъ пожертвованьемъ своихъ силъ, якимъ зъоружуютъ себе такѝ труженники на нивѣ просвѣщеня народныхъ масъ, що достойно и правильно понимаютъ сповненье свого патріотичного обовязку! Повôльнымъ але за то вѣрнымъ и непохибнымъ крокомъ простуе наше народне дѣло; бо не пустословне горлованье або жадоба блеску свѣтового, або въ кôнци тровленье за приманливою мамоною — туманомъ покрываютъ дѣяльнôсть нашихъ патріотôвъ, але чиста, щира и сердечна любовь до народа и для народа — она есть тымъ могучимъ двигаломъ, що тиху и смирну ихъ працю квѣтчае вѣнцемъ славы и безсмертности!

Такѝ и имъ подôбнѝ гадки пересувалися передъ нами, коли мы прислухувалися гарнымъ мелодіямъ, ôтспѣванымъ учениками Денисôвскои школы. Звѣстно Высокоповажанымъ Читателямъ, що о. Іос. Витошиньскій, приходникъ Денисова, рѣшивъ черезъ розширенье вѣдомостей нотного спѣву межи сельскимъ народомъ по змовѣ причинятися до звеличеня нашого обряду. Въ тôй цѣли згромадивъ коло себе кругъ спѣволюбныхъ людей молодыхъ зъ цѣлого краю, и по трехмѣсячнôй невсыпущôй праци довѣвъ до великаньскихъ результатôвъ. Квартеты, выведенѝ его учениками на вечерку декламаційно-музикальнôмъ, що ôтбувся у насъ дня 16 (28) грудня с. р., зовсѣмъ оправдали се наше твердженье. Найлучшѝ творы нашихъ композиторôвъ, якъ: „Цвѣты мои веснянii", „Чомъ красна Буковино", „Ой зазуле, зазуленько", „Нѣмъ ся выкотитъ" и т. д. були ôтспѣванѝ съ незрôвнаною певностею, а сила въ выконуваню найтруднѣйшихъ моментôвъ велѣла хочь-бы кому призадуматись надъ красшою стороною нашого народного движеня и вдужала хочь-бы якъ закаменѣле серце загрѣти и пôднести до живѣйшого заинтересованя пытаньемъ нашого змаганя и напрямку. Въ хвили, коли се пишемо, мабуть кождый зъ Васъ, панове спѣваки, доспѣвши цѣли своихъ намѣрень, повернувъ домôвъ, и одушевленѝ досвѣдомъ перебутыхъ днѣвъ, съ побратимомъ або съ посестрою дѣлитеся тыми впечатлѣнями, якѝ вытиснулися на Вашôй выобразливости. Нехай-же примѣрне поведенье селянъ славного на цѣле Подôлье Денисова получитъ у Васъ достойныхъ ревнивцѣвъ, а муравельна и трудяща праця Вашого учителя, о. Іосифа, станеся порукою самодовольности на видъ сповненя патріотичного обовязку и образцемъ крѣпкого заборола супротивъ всѣхъ злиднѣвъ буденного житя. Мы не сумнѣваемось, що рôвно якъ нашимъ, такъ и сего высоковаслуженого Мужа найсердечнѣйшимъ есть желаньемъ, щобы руска пѣсня а за нею и руске чувство богатою струею розливалось по цѣлому краю та щобъ за Вашимъ спôвъудѣломъ слава Руси и руского имени гомонѣла не лишь по золотоколосыхъ нивахъ просторого Подôля, але такожь межи скелями Коломыйскихъ верховинъ, середъ яличныхъ борôвъ Сяньôцкого Пôдгôря и по широколистныхъ гаяхъ Надбужаньскихъ сторôнъ! Пращайте, Братя!

Не съ меншою успѣшностею були выконанѝ и прочѝ точки програмы. Заразъ по першôмъ хорѣ наступивъ ôтчитъ п. Ю. Насальского, професора гимназіяльного: „Кôлька слôвъ о выхованю нашои молодежи". Хочь и якъ старанося вартôсть такихъ ôтчитôвъ знизити ad minimum и то сю то ту пôдношено слабу сторону змѣсту и выголошеня, то все-жь таки — пôсля нашои думки — бувъ се першій того рода ôтчитъ рускій въ Бережанахъ. Старанность въ оброблену предмету, переплѣтаного малозначными але тымъ цѣкавѣйшими дрôбницями, що здавались майже живцемъ вынятыми зъ окружаючого насъ житя, дае намъ спокôйну поруку за добру волю прелегента. Одну лишень мы ôтважились-бы пôднести замѣтку. Чому прелегентъ такъ старанно побивався нитку задушевныхъ гадокъ патріотичныхъ ослонювати характерами мужѣвъ чужосторонного а не руского народу? Будь-щобудь, повтаряемо, бувъ се першій того рода ôтчитъ рускій въ Бережанахъ, и мы не можемо не выразити желаня, щобъ панове професоры-Русины частѣйше злагоджували намъ подôбну поживу духа.

До гарнои цѣлости въ выведеню поодинокихъ точокъ програмы своимъ вправдѣ удачнымъ выголошеньемъ Шевченковои поемы „Тополя" причинилася такожь Вп. панна Теодора Глѣбовицка, дочка гр.-кат. приходника мѣсцевого. Ядерне и порываюче зрозумѣнье змѣсту поемы, старанне ôтданье чувствъ ту и тамъ кобзаремъ по майстерски укрытыхъ, въ кôнци смѣле ôтдеклямованье довгого утвору — все то дало свѣдоцтво якъ найлучшои волѣ, охоты, енергіи и труду, що тымъ бôльше належитъ пôднести, коли зважится, якъ мало охотникôвъ у насъ можна пидыбати до такихъ продукцій. Декляматорка въ гарнôмъ строю народнôмъ заслужену зъеднала собѣ симпатію слухателѣвъ.

На послѣдокъ, коли зважимо, що и звѣстна оркестра п. Квеха вповнѣ ôтповѣла своѣй задачи, ôтогравши кôлька концертовыхъ увертуръ съ основою народно-рускихъ и славяньскихъ мотивôвъ, то не вбачаючи навѣть на то, що оповѣщене програмою сольо „Сонъ" Лермонтова за для незвѣстныхъ намъ причинъ не вôстало выведене, пописова сторона вечерка повелася справдѣ якъ не можна лучше — жаль лишень, що передъ малочисленною, майже выключно мѣсцевою, переважно польскою интелигенціею. Силомôць вдержуемось ôтъ розвиненя нашихъ задушевныхъ гадокъ въ виду сего у насъ небувалого явища, и згодомъ-перегодомъ ждемо лучшихъ часôвъ. Якъ зачуваемо, Товариство рускои бурсы задумуе дня 22 сѣчня (3 лютого) с. р. въ хосенъ тои институціи устроити „Вечеръ съ танцями" и ужити всего стараня, щобы дѣло добре склалося. Буде се перша того рода проба въ Бережанахъ, а позамѣсцева интелигенція, понимаючи, скôлько тутъ перепонъ поборювати треба, закимъ добре дѣло доведеся до кôнця, повинна громаднымъ зôбраньемъ дати ясный доказъ, що съ повнымъ довѣріемъ ôтносится до робôтникôвъ на народнôй нивѣ та готова не щадити нѣ заходу нѣ труду, де лишь приходится словомъ и чиномъ поперти совѣстну працю около загального добра!

Судиголовъ Крышка.

Нашѝ кривды въ школахъ.

(Постоянна рубрика).

Зъ сокальскихъ сторôнъ. На опорожнену посаду народного учителя въ Сѣлци-Белзкôмъ въ окрузѣ Сокальскôмъ, котра то посада причисляеся до найлѣпшихъ посадъ въ Сокальщинѣ, подалося богато учителѣвъ. Честна окружна Рада шкôльна въ Сокали, укладаюча листу кандидатôвъ, предложила Кристинопольскôй Радѣ мѣсцевôй (бо въ Сѣлци нема до нынѣ мѣсцевои рады шкôльнои) терно, въ котрôмъ помѣстила не тôлько кандидата вѣкомъ и службою молодого, але и такого, о котрôмъ ходятъ слухи, що не мае испыту зъ языка руского, не зважаючи на то, що въ Сѣлци есть выкладовый языкъ рускій. Упрашаемо Высоку краеву Раду шкôльну вглянути въ тую справу, бо черезъ такій поступокъ окружнои Рады шкôльнои Сокальскои чуемося мы, старшѝ учителѣ покривджеными, а то тымъ бôльше, що коли у всѣхъ бранжахъ увзгляднюются заслуги и праця, то и въ нашôмъ станѣ учительскôмъ не повинна протекція перше мѣсце занимати.

Одинъ зъ учителѣвъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Въ львôвскôмъ и краковскôмъ округахъ высш. суду краевого*) постановило министерство юстиціи ôткрыти кôлька новыхъ судôвъ повѣтовыхъ зô взгляду на мале взглядно число судôвъ повѣтовыхъ въ Галичинѣ.

(*Галицка новеля шкôльна*) — якъ доноситъ „Czas" — не получила ще цѣсарского затвердженя, позаякъ надъ сею справою ведутся ще нарады въ министерствѣ просвѣты и може бути, що промине ще кôлька недѣль, закимъ правительство буде могло предложити сю новелю до санкціи цѣсарскои.

(*Намѣстництво у Львовѣ*) повѣдомило всѣ староства, що правительство россійске знесло на границы всѣ зарядженя, маючѝ на цѣли забезпечити край ôтъ занесеня холеры зъ Франціи и Италіи, и що заказано ввозити дальше лишь шматы, невыпране бѣлье, постѣль и ношену одѣжь.

(*Для забезпеченя робôтникôвъ*) въ фабрикахъ тютюну мало правительство — якъ доносятъ вѣденьскѝ часописи — завôзвати генеральну дирекцію австрійскои фабрикаціи тютюну, щобы поробила въ сѣй справѣ ôтповѣднѝ внесеня.

(*Провизоричнымъ наслѣдникомъ кн. А. Аверсперга*) на посадѣ президента найвысшои палаты обрахунковои зôставъ именованый шефъ секціи бар. Фельнеръ-Фельдегъ. Говорятъ, що дѣйстнымъ наслѣдникомъ на сѣй посадѣ буде именованый або гр. Гогенвартъ або Претисъ.

(*Криза въ министерствѣ.*) Ôтъ кôлькохъ вже днѣвъ ходятъ вѣсти, що министеръ торговлѣ, бар. Пино, мае уступити. Причиною сего мали статися выборы до берненьскои палаты торговельнои, котрѝ причинилися до того, що межи бар. Пино а министромъ юстиціи дромъ Пражакомъ прійшло до непорозумѣня. Говорятъ навѣть, що на мѣсце министра торговлѣ, бар. Пино, мае бути именованый намѣстникъ Тиролю, бар. Видманъ, а на мѣсце сего знову мае прійти намѣстникъ горѣшнои Австріи бар. Веберъ. Якъ властиво рѣчи стоятъ, трудно ôтгадати, бо пôдчасъ коли однѝ газеты — мѣжь ними навѣть декотрѝ, стоячѝ въ близькихъ зношеняхъ съ кругами безпосередно интересоваными доносятъ, що криза мае бути певна, то другѝ знову доказуютъ, що мнима криза есть лишь простою выдумкою газеты „Linzer Tagespost". О непорозумѣню межи обома згадаными повысше министрами не може бути и бесѣды, бо якъ теперь показуеся, уневажненье выборôвъ до берненьскои палаты торговельнои наступило на выразне жаданье короны, котрому жаденъ зъ членôвъ кабинету не супротивлявся. Замѣтнымъ есть однакожь, що въ справѣ сѣй пише „Bohemia". Пôсля сеи газеты министеръ юстиціи дръ Пражакъ не заложивъ въ згаданôй справѣ жадного окремого вотумъ а въ добре поинформованыхъ кружкахъ не знаютъ нѣчого о якôйсь незгодѣ межи министрами юстиціи а торговлѣ. Вѣсть ся не зробила отже жадного враженя, а въ таборѣ нѣмецкôмъ всѣ се добре знаютъ, що выборы до рады державнои будутъ ôтбуватися лишь въ имени правительства, на чолѣ котрого стоятъ Таффе, Пражакъ и Дунаевскій. Коли згадуеся о бар. Видманѣ, то лишь длятого, що правительство звернуло вже давно свою увагу на его здôбности административнѝ и певно скористае зъ найблизшои случайности, щобы таку силу, якъ бар. Видманъ, ôтповѣдно ужити.

(*Выборы до палатъ торговельныхъ.*) Ческій комитетъ выборчій въ Бернѣ постановивъ внести противъ уневажненя выборôвъ до палаты торговельнои зажаленье до палаты администраційнои а заразомъ ôтнѣсся съ прошеньемъ до правительства, щобы оно застановило новѝ выборы ажь до порѣшеня сеи справы трибуналомъ администраційнымъ. — Дня 10 н. ст. сѣчня ôтбулося перше засѣданье комисіи выборчои до палаты торговельнои ôтъ часу уневажненя выборôвъ. Предсѣдатель комисіи, совѣтникъ намѣстництва Шретеръ ôтчитавъ насамперѣдъ актъ, зносячій первѣстнѝ выборы а ôттакъ розпорядженье министерства, приказуюче розписанье новыхъ выборôвъ. Ческѝ члены комисіи внесли протестъ противъ уневажненю выборôвъ, але комисія перейшла надъ симъ протестомъ до порядку дневного. Чехи жадали ôттакъ, щобы новѝ выборы не розписувано скорше, ажь наспѣе порѣшенье палаты администраційнои. Комисія постановила однакожь розписати выборы на пôдставѣ старои листы выборчои, але не вызначила ще речинця выборôвъ. Министеръ торговлѣ зажадавъ, щобы ему передъ оголошеньемъ выборôвъ предложено до перегляду одинъ примѣрникъ того оголошеня. Въ оголошеню сѣмъ мае бути пояснено выборцямъ, якъ правительство понимае законъ о пасивнôмъ правѣ выбору.

Подôбно якъ выборы до палаты торговельнои въ Бернѣ, выкликало такожь немалу сензацію выступленье министерства торговлѣ въ справѣ выборôвъ до палаты торговельнои въ Инсбруку. Тутъ скôнчила була комисія выборча цѣлу свою дѣяльнôсть и оголосила вже результатъ выборôвъ, а мин. торговлѣ мимо того приказавъ скликати ще разъ комисію и поробити певнѝ змѣны въ користь двохъ клерикалôвъ Унтербергера и Пейхера, котрыхъ выборъ по поводу неясности закона о пасивнôмъ правѣ выборчôмъ уневажнено. Справа ся ще не залагоджена и наробитъ ще не мало шуму.

(*Дръ Едвардъ Грегеръ*) розвинувъ въ своѣй бесѣдѣ дня 7 н. ст. сѣчня передъ выборцями въ Рудници цѣлый програмъ политики молодо-Чехôвъ. Пôсля его поглядôвъ Чехи не узыскали въ послѣднôй законодательнôй періодѣ нѣчого бôльше крôмъ университету и новои ординаціи

выборчои до палатъ торговельныхъ. Щобы щось бôльше узыкати повиннû молодû Чехи постаратися о то, щобы въ радѣ державнôй засѣдало таке число молодыхъ, котре-бы могло ставити противвагу консервативно-клерикальнôй партіи Кляма. Яко програму для цѣлого народу зазначивъ Грегръ забезпеченье розвою ческои народности. Въ тôмъ — казавъ бесѣдникъ — лежитъ такожь и интересъ цѣлои австрійскои державы и тому мусить она пôддержувати Чехôвъ, забезпечаючи королевству ческому бôльшу автономію краеву. Справы, дотыкаючû бесѣды, народности и культурного розвою, повиннû бути вынятû зъ пôдъ власти рады державнои а призначенû соймови. Такими справами суть школы народнû и промысловû и всѣ справы культуры краевои такъ, що ôтпала-бы потреба окремого министерства рôльництва. До сихъ потребъ автономичныхъ треба-бы ще долучити рôвноправнôсть языкову и змѣну выборôвъ до сойму и рады державнои. Дальше заявивъ Грегръ, що Чехи признали грудневу конституцію de facto а не de jure. Ôнъ жадае, щобы конституція увзгляднила такожь и ческе историчне право державне, забезпечаюче нероздѣльнôсть краѣвъ ческои короны, домагаеся коронаціи и установленя при коронѣ окремого министра земляка. То есть минимумъ ческихъ жадань. Переходячи до политики молодыхъ Чехôвъ, каже, що они повиннû въ радѣ державнôй поступати спôльно съ другими послами ческими, въ соймѣ же суть иншû обставины и тутъ повиннû они самостôйно выступати.

(*Найновѣйшій конфликтъ еп. Штросмаера*) съ властями правительственными, закôнчився для него въ некористь. Рѣчь малася такъ: Начальникъ повѣтовый, Чувай, завôзвавъ бувъ недавно около трійцять людей, щобы оправдалися зъ того, длячого не вышли на нагôнку пôдчасъ урядомъ наказаныхъ ловôвъ на медведѣ. Коли селяне зôйшлися до уряду, переходили туды якъ-разъ питомцѣ духовнои семинаріи, стали розмовляти съ селянами и нарѣкати на несправедливôсть начальника, потѣшаючи селянъ тымъ, що начальникъ недовго буде въ сѣмъ мѣсци перебувати. Чувай, довѣдавшися о тôмъ, приказавъ деякихъ семинаристôвъ арештувати. Еп. Штросмаеръ не дозволивъ однакожь арештувати семинаристôвъ зсылаючися на конкордатъ, котрый ще доси есть въ Хорватіи правосильный и доказувавъ, що лишь ôнъ мае право судити виноватыхъ. Чувай ôтнѣсся отже до верховнои власти краевои съ жаданьемъ помочи супротивъ епископа, а еп. Штросмаеръ знову внѣсъ телеграфично жалобу до Ґануса на Чувая, а рôвночасно зажадавъ помочи и ôтъ папы въ сѣй справѣ. Власть краева, довѣдавшися зъ урядовыхъ справоздань, що власти духовнû, стоячû пôдъ верховною властею епископа, дуже часто ставляютъ опôръ властямъ свѣтскимъ и що семинаристы и въ загалѣ духовеньство напаствуютъ тыхъ людей, що при выборахъ голосували на кандидатôвъ правительственныхъ, приказала Чуваеви дѣлати зô всею строгостею. Еп. Штросмаеръ мусѣвъ отже пôддатися власти свѣтскôй и выдати семинаристôвъ. Рôвночасно однакожь заявивъ ôнъ, що пôддаеся властямъ свѣтскимъ лишь застерѣгаючи собѣ всякû права, выплываючû зъ конкордату и зажадае въ сѣй справѣ рѣшеня папы. Поступованье сего великого патріота хорватского выкликало въ найновѣйшихъ часахъ середъ угорскихъ шовинистôвъ велике розъяренье а „Pesti Naplo“ въ своѣй злости каже навѣть, що такого епископа належало вже давно выгнати зъ краю або замкнути де въ якôмъ монастырѣ; а коли ôнъ ще въ угорскôй державѣ, то повиненъ вже давно бувъ пôзнатися съ системою угорскихъ вязниць. „На еп. Штросмаерѣ треба постановити примѣръ, котрый-бы не безъ наслѣдкôвъ позôставъ и на Хорватôвъ“.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Недавно доносили деякû часописи, що россійске правительство прискорило будованье крѣпости пôдъ Дубномъ на Волыни недалеко галицкои границѣ. Вѣсть ся, выдумана очевидно лишь на сензацію, есть неправдивою. Укрѣпленье Дубна вправдѣ не залишено зовсѣмъ, але нема и бесѣды о якимсь поспѣху при будовѣ. Коло крѣпости сей робитъ всего лишь около 200 робôтникôвъ. Половина зъ нихъ есть занята роботами земными а половина знову приготовлюваньемъ матеріялу будовельного. Цѣла робота около укрѣпленя Дубна розложена на 12 лѣтъ и часъ имовѣрно не буде скороченый. — Недавно донесла була „Independace Belge“, що въ московскôй духовнôй семинаріи выбухли непокои и що треба було ужити ажь силы для заведеня порядку. Вѣсть ся, якъ потверджае теперь „Jnornal de St. Peterb.“, показуеся также зовсѣмъ ложною. — Жидôвска комисія пôдъ предсѣдательствомъ гр. Палена получила вже справозданье въ справахъ жидôвскихъ майже зъ всѣхъ полудневo-захôдныхъ провинцій. Зъ справоздань сихъ выходитъ, що жиды поза торговлею суть хиба лишь здôбнû до дрôбного промыслу. До рôльництва они зовсѣмъ не здôбнû и лишь дуже нерадо берутся до него, якъ сего доказуютъ досвѣды, робленû въ рôльничихъ колоніяхъ жидôвскихъ въ Бесарабіи. Польскû газеты доносятъ, що кураторъ учебного округа варшавского, Апухтинъ заказавъ властямъ школьнымъ святкувати Рождество Христове пôсля латиньского стилю; такій самый розказъ мали получити такожь и власти на Полѣсю. „Дневн. Варшавскій“ доноситъ знову, що ученикамъ вѣроисповѣданя ôрменьско-грегоріяньского и католицкого, магометаньского и жидôвского дозволено святкувати лишь найбôльшû свята своихъ обрядôвъ. — Пôсля урядовыхъ датъ статистичныхъ засуджено въ цѣлôй державѣ россійскôй 1882 р. на тяжкû роботы 12.222 особъ. Зъ тыхъ выслано на Сахалинъ 3500, въ область забайкальску 3.027, а решту до копалень въ Нерчиньску. Кошты транспорту засудженыхъ зъ Россіи европейскои до Сибиріи выносили 1,236.944 руб.

Нѣмеччина. Конференція африканьска прійняла проектъ въ справѣ торговлѣ невольниками, а ôтрочила нарады надъ справою знеутрализованя области Конго и розпочала нарады надъ формальностями, якû маютъ выконуватися при займаню новыхъ областей на побережу африканьскôмъ. — Нѣмецка рада звязкова ôткинула одноголосно приняте парляментомъ внесенье посла Ансфельда въ справѣ плаченя діетъ посламъ до нѣмецкого парляменту. — Берлиньска полиція выдалила зъ мѣста италійского кореспондента Чирмені-ого, о скôлько доси звѣстно, безъ всякои законнои пôдставы. Кореспондентъ сей ôтзывався завсѣгды дуже прихильно такъ о нѣмецкôмъ цѣсарю и его канцлерѣ якъ и въ загалѣ о цѣлôмъ нѣмецкôмъ правительствѣ. Представленя италійского правительства не помогли нѣчого. — Пôдчасъ дебатъ въ парляментѣ нѣмецкôмъ дня 9 н. с. сѣчня надъ позиціею 150.000 марокъ на розслѣды въ Африцѣ забиравъ кôлька разы голосъ кн. Бисмаркъ, доказуючи потребу сеи сумы. Мимо того и противъ бажаня кн. Бисмарка палата ôтослала 136 голосами противъ 128 сю справу ще разъ до комисіи. — Нѣмецкû кораблѣ „Бисмаркъ“ и „Ольга“ мали въ дняхъ 20, 21 и 22 грудня мин. року тяжку задачу въ Камерунъ. Тамъ збунтувалися були кôлька племенъ и межи ними а залогою кораблѣвъ прійшло було до завзятои борбы. Кôлька начальникôвъ племенъ и много воинôвъ зôстало убитыхъ. Нѣмцѣ стратили лишь одного моряка а ôсѣмъ раненыхъ.

Италія. Пôсля найновѣйшихъ вѣстей телеграфичныхъ постановило италійске правительство рѣшучо выслати значну военну силу на море червоне именно до Ассабъ. Мѣсто се лежитъ на пôвнôчь ôтъ тѣснины Бабъ ель-Мандебъ и тамъ есть ще ôтъ 1869 р. италійска осада и головный складъ для италійскои торговлѣ. Доперва по убійствѣ италійского подорожника Біянкого постановило италійске правительство выслати до Ассабъ бôльшу залогу складаючуся зъ 1000 людей. — Въ парляментѣ заповѣджено вже цѣлый рядъ интерпеляцій въ справѣ политики колоніяльнои а противники Манчиніого лагодятся до острого выступленя противъ него. — Выдаленье италійского публициста зъ Берлина зробило въ Италіи велике враженье. На интерпеляцію въ сѣй справѣ въ парляментѣ ôтповѣвъ министеръ дѣлъ заграничныхъ, що Италія могла-бы ужити репресалій супротивъ кореспондентôвъ нѣмецкихъ, доси однакожь не зробила сего зô взгляду на свободу прасы до чого и на будучнôсть небуде здаесь змушена. — Конференція монитарна ôтрочена до 15 цвѣтня с. р.

Сербія. Пôсля закона зôстала скупштина сербска скликана на 30 грудня ст. ст.; але позаякъ буджетъ на р. 1885 вже ухваленый а правительство не мало жадныхъ важныхъ внесень до предложеня, то зôставъ оголошеный указъ, пôсля котрого скупштина мае зôбратися доперва 15 мая ст. ст. с. р. Позаякъ Порта ôткинула проектъ Сербіи въ справѣ уряджуваня въ Туреччинѣ власныхъ консулятôвъ, то бѣлградске правительство хоче ôтдати сю справу до порѣшеня однôй зъ державъ европейскихъ. „Presse“ доноситъ, що Австрія попирае Сербію въ сѣй справѣ. — Зъ Враніи и Прокопльа доносятъ о безъустанныхъ нападахъ арнаутскихъ племенъ. Мѣсцевости Белополье, Преповацъ и Кастротъ зôстали зовсѣмъ ограбленû и кôльканайцятъ Сербôвъ убитыхъ. Власти сербскû зарядили окрѣпленье кордону пограничного а правительство турецке выслало войска на мѣсця загроженû.

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ товариства „Просвѣты“** ôтбувъ дня 3 л. сѣчня с. р. засѣданье пôдъ проводомъ головы Дра Омеляна Огоновского. На засѣданю тôмъ: 1) Одобрено рôчнû справозданя секретаря, касіера и економа, и рѣшено передати до печати. 2) Рѣшено печатати яко першу книжочку за 1885 рôкъ „Житье св. Евстахія“ І. Б—го. 3) Дати даромъ всѣ выданя власного накладу товариству „Руска Бесѣда въ Чернôвцяхъ“. 4) Выслати вразъ съ прочими товариствами о. Стефану Качалѣ въ Шельпакахъ письмо гратуляційне въ день св. Стефана. 5) Принято 13 новыхъ членôвъ и залагоджено кôлька новыхъ справъ чисто администраційныхъ.

— **Вп. о. Стефанови Качалѣ** выслали нашû львôвскû товариства и выдавництва въ день его именинъ слѣдуючу гарно оздоблену адресу: „Высокоповажаный Мужу! Святымъ обовязкомъ кождого народа есть безперечно — почитати и любити Мужѣвъ, що метою свого житя поставили вѣрну и невсыпущу працю на питомôй нивѣ и неустрашимо стоятъ на сторожи правъ своихъ земляковъ. Отже и пôдписанû, сповняючи згаданый обовязокъ, глубоко записаный въ щиро-рускихъ серцяхъ, складаютъ Вамъ, Высокоповажаный Мужу, въ день Вашого Ангела, що крѣпитъ Вашû силы до тяжкого патріотичного труду, найщирѣйшû желаня, щобы дати хочь слабый выразъ радôстному чувству, яке нынѣ наповняе кожду щиро-руску грудь, а заразомъ высказуютъ горяче всенародне бажанье, щобы Вы, въ праци народнôй посивѣлый Дѣятелю, ще многû лѣта въ здоровю и силѣ змогли трудитися для добра Руси и стоячи на чолѣ боевыхъ рядôвъ, свѣтлымъ примѣромъ и могучимъ словомъ потягали и загрѣвали молодшу братію до патріотичныхъ подвигôвъ. — Львôвъ, въ день св. Первомученика Стефана, 1884. — Руско-народнû товариства и выдавництва: Дръ Омелянъ Огоновскій, голова, и Дръ Ом. Калитовскій, секретарь тов. „Просвѣты“. — За товариство имени Шевченка: Дръ Корнило Сушкевичъ и Мих. Подолиньскій. — За „Руску Бесѣду“: Дръ Юл. Целевичъ и Исидоръ Громницкій. — За товариство педагогичне: Василь Ильницкій, голова, и Кирило Кахникевичъ, секретарь. — За „Академичне Братство“: Никола Шухевичъ, голова, Григорій Врецьона и Данило Стахура. — Иванъ Белей, редакторъ „Дѣла“. — Омелянъ Партыцкій, редакторъ „Зорѣ“. — Володимиръ Пôдляшецкій, редакторъ „Батькôвщины“. — Григорій Врецьона, редакторъ „Школьнои Часописи“.

— **Впр. митрополитъ Іосифъ Сембратовичъ** може въ Римѣ радуватись, що Русины не забуваютъ „доброго пастыря“. Не тôлько львôвска капитула, а и деканатъ журавеньскій выславъ достойному соленизантови слѣдуючу телеграму: „Апостольскому Мужеви, Владыцѣ киръ Іосифу зъ опечаленыхъ вдячныхъ сердець — мира Божого и многихъ лѣтъ желаемъ! Незабутый Отче! Молѣтеся о стадѣ Христовôмъ, котре Вы такъ праведно и любезно пасли.“

— **Комисія фонду вдовичо-сиротиньского архидіецезіи** Львôвскои рѣшила выплатити запомогу за рôкъ 1884 въ сумѣ 54 зр. Предсѣдатель комисіи дръ Пелешь, знаючи о прикрôмъ положеню вдовиць и сирôтъ, робитъ стараня, щобы запомога була ще сего мѣсяця выплаченя. Станъ касы есть вже на тое приготованый; цѣле дѣло зависитъ тôлько ôтъ выкôнченя дотычного реферату. Жаль, що до нынѣ не прислали ще всѣ деканаты выказôвъ мешкаючихъ тамъ вдовиць; розумѣеся, що въ тû деканаты буде запомога пôзнѣйше выслана.

— **Члены ремѣсничого товариства „Зорѣ“** зôбралися въ день Рождества Христового въ полудне до комнаты товариства подѣлитися по братски просфорою. Явилося кôлькадесять членôвъ майстрôвъ и челядникôвъ. Коли вже всѣ зôбралися, голова товариства, архитектъ п. Василь Нагôрный повитавъ ихъ хорошою патріотичною промовою и подѣлився съ кождымъ членомъ просфорою, а потому братчики дѣлилися мѣжь собою. Оттакъ залунали нашû коляды, а пôдъ конець „многая лѣта“. По 2 гôй годинѣ братчики розôйшлися съ одушевленьемъ, якого певно доси нѣколи ще не почували.

— **Народна Торговля** — якъ довѣдуемось — мала передъ святами дуже добрый торгъ и въ загалѣ розвиваеся що-разъ красше. Филія въ Дрогобичи буде ôткрыта имовѣрно въ лютôмъ с. р. Такожь Русины зъ Коломыѣ удалися до „Нар. Торговлѣ“ съ предложеньемъ, щобы и тамъ була ôткрыта филія. Зарядъ „Нар. Торговлѣ“ заявивъ свою охоту сповнити тое предложенье, коли лишь еи средства позволятъ, а тымчасомъ порадивъ коломыйскимъ Русинамъ пôдготовляти теренъ для розвою филіи. Добре-бы було, щобы „Нар. Торговля“ пôднялася продажи желѣзныхъ предметôвъ потрѣбныхъ нашимъ хлѣборобамъ. Тѣсне умѣщенье „Нар. Торговлѣ“ у Львовѣ на тое ѣй теперь не позволяе. Тôлькожь треба надѣятись, що зарядъ еи буде старатися тôй недогодѣ, стоячôй на перепонѣ ширшому розвоеви торгу, въ якійсь спосôбъ зарадити. Не зле було-бы, коли-бъ товариство могло прійти до закупна отвѣтнои раальности на свою власнôсть....

— **Руске письменьство на Буковинѣ** вступае въ нову фазу розвитя. Новый выдѣлъ литературного товариства „Руска Бесѣда“, коло котрого групуются литературнû силы буковиньскихъ Русинôвъ, працюе щиро на нивѣ народнои словесности и выдаными вже якъ и заповѣджеными публикаціями ставитъ живый доказъ, що серіозно понимае задачу публицистичного труду на тôй окраинѣ нашои Руси, що окружена найрôжнороднѣйшими національному розвоеви ворожими елементами ôтстоюе тверду борбу въ оборонѣ народнои идеѣ. Всѣ тіи щирû труды и змаганя були однакожь дотеперь позбавленû органу, котрый бы ихъ сполучавъ въ одну цѣлôсть и мôгъ служити для неперерывнои вымѣны гадокъ, особливожь для проводу въ литературнôй праци. Тôй всѣми щирыми буковиньско-рускими письменниками ôтчутôй потребѣ мае ôтповѣсти часопись „Буковина“, котра сими днями побачитъ свѣтъ. Не маемо поки-що близшихъ даныхъ о програмѣ того нового выдавництва, котрого веденье, якъ зачуваемо, поручено славно звѣстному писателеви-поетови Федьковичу, но сподѣваемось, що оно достойно сповнитъ свою задачу зъединеня всѣхъ щирыхъ тружениковъ Буковины на литературнôй нивѣ и шлемъ нашимъ братямъ Буковинцямъ щире „Помагай Бôгъ!“ до задуманого дѣла.

— **Зъ Бережанъ** пишутъ намъ: Вô второкъ дня 22 сѣчня (3 л. лютого) с. р. устроюе Выдѣлъ рускои бурсы въ Бережанахъ на дохôдъ тои жь бурсы, въ сали касина урядничо-войскового (готель Мерля) вечеръ съ танцями. Вступъ ôтъ особы 1 зр.; ôтъ трехъ особъ 2 зр. Не кладеся межѣ доброчинности. Просится о звычайный стрôй визитовый або народный. Початокъ о годинѣ 8 вечеромъ. Запрошеня незабавомъ розôшлются. — Отъ Выдѣлу рускои бурсы. Въ Бережанахъ дня 3 лат. сѣчня 1885. — *О. М. Глѣбовицкій; о. М. Соневицкій, Левъ Ропицкій, Ю. М. Насальскій.*

— **Руске академичне товариство „Союзъ“**, въ Чернôвцяхъ устроюе, якъ доносятъ зъ Черновець, дня 2 л. лютого баль въ сали музичного товариства.

— **Руска Бесѣда въ Перемышли** устроюе въ перемыскôй сали мѣскôй, вô второкъ 22 р. сѣчня (3 л. лютого) 1885 вечеръ съ танцями. Чистый дохôдъ призначеный въ користь убогои учащои ся молодежи. Початокъ точно о годинѣ 8 вечеромъ. Карты вступнû, не ограничаючи жертволюбности, по цѣнѣ 1 зр. 50 кр. ôтъ лиця, а 3 зр. 50 кр. для 3 лиць, 4 зр. для 4 лиць, мож на получити въ комнатахъ „Бесѣды“ о 12 год. кождого дня, а въ день вечера при касѣ. Жертвы позамѣсцевû принимае предсѣдатель комитету Дръ Антоневичъ.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Гаяхъ старобродскихъ** намѣряе устроити музикально-декляматорскій вечеръ въ день св. Іоана Хрестителя, на котрый то вечеръ Выдѣлъ читальнѣ запрошуе Вп. Родимцѣвъ. Початокъ вечера о 5 годинѣ вечеромъ.

— **П. Володиславъ Федоровичъ**, властитель Ôкна, прибувъ минувшого тыждня до Львова на засѣданя краевои комисіи для справъ промыслу краевого и забавитъ тутъ довшій часъ.

— **П. Стефанъ Дубравскій**, ц. к. професоръ школы реальнои въ Стрыю, що тихою працею на нивѣ выхованя молодежи здобувъ собѣ загальне поважанье и симпатію всѣхъ знакомыхъ и товаришѣвъ а жертвенностею на народнû цѣли записавъ вже свое имя межи меценатами нашихъ институцій, зложивъ недавно 100 зр. ав. на будову школы въ своѣмъ роданнôмъ селѣ Топольници.

— **Ôтъ Белза** пишутъ намъ: Розходятся въ нашихъ сторонахъ не безъ пôдставы слухи, що п. Станиславъ Поляновскій намѣряе про свои лихû финансы всѣ свои добра въ Сокальщинѣ спродати и въ тôй справѣ веде переговоры съ пп. Сапѣгою и Сангушкомъ, котрû хотятъ тіи добра на вѣчнôсть покупити. О купно тыхъ дôбръ добиваются маетнû жиды и хто знае, чи не добютъ торгу, бо п. Поляновскому бôльше даютъ, якъ пп. Сапѣга и Сангушко. Якъ тая справа укôнчится, не залишу Вамъ донести. — *Н.*

— **О. Матковскій** зъ Пôдлѣсокъ великихъ купивъ — якъ доноситъ „Слово“ — село за 24.000 зр. и ôтпустивъ его дотеперѣшному властителеви на два роки въ аренду.

— **На посаду руского катихита въ Самборѣ** розписаный конкурсъ. Речинець вносити поданя до краевои рады шк. до 3 (15) лютого с. р.

— **Новû читальнѣ** ôткрыто въ Покропивнѣ, повѣта бережаньского; въ Ляшкахъ коло Выбранôвки; на Ланахъ, передмѣстю Стрыя. Завязуются же читальнѣ въ Комарникахъ, повѣта турчаньского, и въ Рѣчици коло Угнова. Щасть Боже!

— **Ревизія**. У п. Василя Дрогомирецкого, прибувшого до Черновець, ôтбулася ревизія, — якъ констатуе черновецка „Gazeta Polska“ — вже 13 та ôтъ часу процесу Ольги Грабарь.

— **Три соймовû послы мѣста Львова**, дръ Евс. Черкавскій, дръ Берль Гольдманъ и Тадей Романовичъ, станутъ въ суботу с. т. передъ выборцями въ ратуши. Четвертый посолъ, дръ Фр Смолька, буде пôдъ той часъ у Вѣдни, де мусить чинити приготованя до ôткрытя рады державнои.

— **Испыты учительскû** для школъ народныхъ и выдѣловыхъ розпочнутся 24 л. лютого у Львовѣ.

— **Число повѣтовыхъ судôвъ въ Галичинѣ** мае бути збôльшене. Министерство справедливости узнало, що ихъ за мало.

— **Управляючій совѣтъ „Нар. Дому“** розписавъ конкурсъ на стипендійну запомогу им. бл. п. Т. Блажкевича, рôчно 80 зр. Речинець подаватися до 3 (15) лютого.

— **Посвященье церкви въ Шоломеничахъ, перемыскои епархіи**. Дня 6 вересня 1884 р. ôтбулося въ Шоломеничахъ (коло Рудокъ) торжественне посвященье новои церкви Впр. деканомъ комарняньскимъ о. Комарницкимъ, при участи 15-ти священикôвъ. Радôсть видна була на лицяхъ численно зôбраныхъ прихожанъ, що уже разъ дôждалися благословеня нового дому Божого, розпочатого ще 1879 р., и що трудъ ихъ сполученый съ тяжкими, якъ на такъ бѣдне село выдатками увѣнчався успѣхомъ. Съ благодарностею ôтносятся теперь тû люде до свого душпастыря (хочь съ початку они були ему дуже противнû) за то що поборовъ ихъ давнѣйшу нерадивôсть и заохотивъ до будовы хорошои церкви, котра бôльше якъ 5000 зр. коштувала. Треба признати, що тяжкій бувъ тутъ початокъ, де люде були противнû и лишь тогдашный вôйтъ ч. Гринько Кравець, въ згодѣ зъ своимъ душпастыремъ поборювали нерадивыхъ и противникôвъ. Коли же теперь въ громадѣ стоитъ красна нова церковь заслуга въ тôмъ передовсѣмъ о. Теодора Савулы, мѣсцевого капеляна, котрый съ неутомимою ревностею, словомъ и дѣломъ не упадаючи на дусѣ, заохочувавъ всѣхъ до сего дѣла, а ôттакъ и згаданого повысше ч. Гр. Кравця, котрому за се най буде честь. Не менше трудности треба було побороти, закимъ укôнчилося внутренне устроенье и украшенье, коли приходило збирати грошѣ безъ конкуренціи дочерного села Годвишня а ôттакъ ще ôтъ людей нерадивыхъ або задовженыхъ по двократнôмъ пожарѣ, навѣстившôмъ часть села въ рр. 1881 и 1882 та ще бôльше обѣднѣвшихъ ôтъ градобитя въ 1883 р. Вправдѣ то не велика сума 5000 зр. зô взгляду на такъ великій и красный дôмъ Божій зъ мôцного матеріялу, крытый бляхою и украшеный новыми, нашимъ артистомъ-маляремъ п. Тооф. Копыстяньскимъ мальоваными образами, а п. П. Свѣтенькимъ, золотникомъ зъ Городка ôтповѣдно позолоченый и многими, новыми и цѣнными приборами церковными украшеный, але все то таки велика сума для такъ бѣдныхъ громадянъ. Для того старався о. Савула помогчи имъ выпросивши у цѣсаря 150 зр., котрû додатками и опроцентованьемъ збôльшилися до 300 зр., а коли коляторка графиня М. Фредро зъ Дубаневичъ и свою шесту часть (безъ конкуренціи) въ сумѣ 1000 зр. додала — за що ѣй належится подяка — тогды мали громадяне лишь около 4000 зр. зложити и то розложивъ о. Савула на кôлька лѣтъ. Такъ вытревалôсть и неутомимый трудъ побѣдили малодушнôсть, нерадивôсть и бѣднôсть и станула красна святиня. Перемыскій владыка довѣдавшись о будовѣ тои новои

церкви и розпорядивши єи посвященье, поручивъ Впр. о. П. Матковскому, крылошанину, котрый мавъ ѣхати до Шоломеничь высказати своє признанье и похвалу всѣмъ заслужившимся около будовы сеи святинѣ, а именно о. Савулѣ, достойнôй коляторцѣ и прихожанамъ, що згаданый достойникъ и зробивъ.

— **Зъ Бережанъ** пишутъ намъ: Дня 1 (13) сѣчня с. р. були мы свѣдками незвычайного у насъ торжества. Шѣстьнайцятилѣтна неофитка, Естера Фреліхъ, доня шинкаря зъ сусѣдного села Ольховець, гарна, чорноока дѣвчина, приняла св. хрестъ пôсля греческого обряду зъ рукъ Впр. о. М. Глѣбовицкого, мѣсцевого приходника. Зрывгъ народу бувъ великій. Обовязки хрестныхъ ôтцѣвъ и матерей приняли на себе: Вп. Іосифъ Гертлеръ де Блюменфельдъ, бурмистръ мѣста Бережанъ съ Вп. Павлиною Дуткевичевою, женою професора гимн., и Вп. Дръ Дамянъ Савчакъ, судія, съ Вп. Єленою Насальскою, женою професора гимн. По окôнченôй церемоніи новоохрещена Марія въ супроводѣ свого нареченого и пôдъ опѣкою численно зôбраныхъ селянъ ôльховецкихъ повернула до свого родинного села.

— **Жертвы, вплынувшій на руску бурсу въ Тернополи:** Доплата за питомцѣвъ бурсы 106 зр. 50 кр. Вп. оо. І. Боцюркôвъ яко членъ 3 зр. 10 кр., І. Любовичь зъ Острова яко членъ 2 зр., І Алексевичь зъ акафиста 2 зр, Я. Малишевскій яко чл. 6 зр., Вп. пп. Харкевичь яко членъ 2 зр. 50 кр., М. Кульчицкій яко членъ 3 зр., Г. Коморовскій яко членъ 3 зр., І. Хрущевскій 1 зр. 25 кр., Вп. оо. Н. Мелешкевичь ôтъ себе и громадянъ 5 зр. 40 кр., И. Гавацкій яко членъ 3 зр., І. Варапучиньскій яко членъ 3 зр., Вп. п-нѣ М. Варапучиньска яко членъ 3 зр., въ „Рускôй Бесѣдѣ" тернопôльскôй зôбрано 10 зр., ôтсотки изъ щадниць до дня 1 сѣчня 1885 р. 100 зр. 29 кр. — Въ натураліяхъ: Зъ доплаты: 1 кор. 19 гарнцѣвъ бараболь, 23½ гарн. муки житнои, 26½ гар. муки кукурудзянои, 6½ гар. крупъ гречаныхъ; гром. Бôркй великй дарувала 14 бохонцѣвъ хлѣба. — При сѣй случайности просимо Вп. оо. духовныхъ усердно, щобы ходячи съ кропиломъ взяли съ собою одного чоловѣка, котрый збиравъ-бы датки въ натурѣ для бурсы и оплатили єго изъ узбираныхъ датковъ а останокъ прислали до бурсы. — Ôтъ выдѣлу. *Дръ В. Лучаковскій.*

— **Учителѣ львôвскихъ народныхъ школъ** внесли до рады мѣскои петицію, жадаючу признаня имъ права выбору при выборахъ громадскихъ. Львôвскихъ учителѣвъ заохотивъ до того крокъ ихъ вѣденьскихъ товаришѣвъ. Вѣденьскй учителѣ народныхъ школъ жадали также признаня имъ того права, а коли рада мѣста Вѣдня а за нею и другй институціи имъ сего ôтмовили, удались они съ жалобою до администраційного суду, котрый минувшого року выдавъ рѣшенье узнаюче домаганье учителѣвъ зовсѣмъ справедливымъ и законно оправданымъ. Цѣкава рѣчь, щô зробитъ львôвска рада мѣска. Въ виду рѣшеня суду администраційного въ случаю зовсѣмъ аналогичнôмъ у Вѣдни, не повинна-бы она робити великого торгу и признати петентамъ право выбору, не допускаючи, щобы справу треба було ажь въ дорозѣ судовôй рѣшати.

— **Проектъ будовы нового театру у Львовѣ.** Въ виду того, що привилей театральный фундаціи гр. Скарбка въ недовгôмъ вже часѣ скôнчится, зачали люде интересуючися справою польского театру у Львовѣ роздумувати надъ выбудуваньемъ особного будынку, а хочь пересправы въ дѣлѣ позысканя на тую цѣль пôдмоги краю и правительства мали розбитися, то вже знайшовся чоловѣкъ, що выглядѣвъ ôтповѣдне мѣсце и уложивъ проектъ маючого-ся поставити театру. Пôсля того плану, котрого авторомъ есть архитектъ львôвскій Каменобродскій, мавъ-бы новый театръ станути на мѣсци межи полудневою линіею площади Голуховскихъ а валами. Якъ доносятъ газеты польскй, має бути розкладъ будынку дуже добре обдуманый а стиль навѣть знаменитый, и розумѣеся само собою, що переведенье сего проекту въ дѣло потягне за собою величезнй кошты. Коли-бъ на тую будову рѣшилося само мѣсто, нѣчого не можна-бы єи закинути, тымъ бôльше, що театръ величавыхъ розмѣрôвъ и хорошого стилю бувъ бы зъ одной стороны окрасою мѣста, зъ другои же стороны приносивъ-бы єго властителеви высоки, но коли пôдносится рôвночасно также дѣло матеріяльнои помочи краю, то въ виду ростучого зъ року на рôкъ дефициту въ финансахъ краєвыхъ и при звѣстнôмъ убожествѣ, а навѣть нуждѣ податникôвъ, годѣ писатись на той проектъ и тяжко годитися на будову пышныхъ палатъ хочь бы и для музъ, коли люде пухнутъ зъ голоду.

— **Въ Лѣсоватôмъ** коло Хирова воює дуже шкарлятина; не щадитъ и старшихъ.

— **Польскій шовинизмъ** урядникôвъ товариства кредитового земского звѣстный нашимъ читателямъ зъ кôлькохъ фактôвъ, описаныхъ въ попередныхъ рочникахъ „Дѣла", а жаль сказати, факты игнорованя и легковаженя руского слова и руского письма повторяются майже періодично при всѣхъ нагодахъ, де лишь рускй институціи або приватнй лиця входятъ въ зносины съ тою институціею. Урядники товариства кредитового земского правильно не пріймаютъ рускихъ квитôвъ, а интересованй получаютъ завсѣгды стереотипну ôтповѣдь, що товариство принимає польскй и навѣть нѣмецкй поквитованя та не може лишь зô взгляду на постановы своихъ статутôвъ приняти рускихъ квитôвъ. Таку ôтповѣдь получивъ не давно также секретарь „Народного Дому", прійшовшій до бюра згаданого товариства, щобы зреализувати купоны ôтъ листôвъ заставныхъ сеи институціи — и лишь интервенціи директора гр. Русоцкого треба завдячити, що урядникъ „Народного Дому" получивъ за предложенй купоны грошѣ. Деякй львôвскй газеты польскй ôткрыли въ своихъ стовпцяхъ постоянну рубрику пôдъ заг. „Germanizacya", де вытыкаютъ, коли деякй власти, институціи або и приватнй особы уживаютъ нѣмецкого письма або и нѣмецкихъ печатокъ, — шляхотско польска интелигенція финансова чи єи урядники волятъ однакожь приняти квитъ выставленый хочь-бы въ проскрибованôй польскою прасою нѣмецкôй мовѣ, якъ квитъ въ языцѣ краєвôмъ рускôмъ. Чи таке поступованье выйде дуже въ користь самôй институціи — се лишаємъ оцѣненю єи рѣшаючихъ органôвъ.

— **Скандалъ на балю дворскôмъ.** Великій баль дворскій, що ôтбувся минувшои середы въ замку королѣвскôмъ въ Пештѣ, давъ пештеньскôй публицѣ матеріялъ до злобныхъ замѣтокъ. Цѣсарскій дворъ мавъ прибути на баль о 9 годинѣ, но мимо звѣстнои точности опôзнилася симъ разомъ цѣсарска родина. Причиною сего опôзненя було то, що на сей баль явилася также запрошена графиня Фестетичь. Коли графиня Фестетичь увôйшла съ мужемъ на салю, всѣ зôбранй усунулися манифестаційно на бôкъ а въ цѣлôй салѣ дався чути якійсь неприхильный шепôтъ. Графиня Фестетичь остовпѣла на таке принятье и здивувалася ще бôльше, коли зъ припорученя майстра церемоніи приступивъ до єи мужа одинъ зъ дворскихъ урядникôвъ и заявивъ, що запрошенье, на котрого основѣ они прійшли на баль, хибно имъ доручено. Гр. Фестетичь мусѣвъ отже выйти съ женою въ салѣ, а по ихъ выходѣ вступила доперва на салю цѣсарска родина. Коли гр. Фестетичь повернувши небавомъ зажадавъ выясненя, показалося, що запрошенье було призначене для жены другого Фестетича. Що графиню Фестетичь принято на дворскôмъ балю съ такою погордою, сему причина ось яка: Гр. Вильгельмина Фестетичь була колись красною женою сензаля вѣденьскои биржи. Она розвелася съ своимъ мужемъ, пôзнавшися съ молодымъ офицеромъ гр. Фестетичемъ, а недовго по тому вже по цѣлôмъ Вѣдни говорили, що молодый графъ страстно залюбився въ краснôй дамѣ. Родина графа постаралася о то, що єго перенесено въ Вѣдня и молодый лейтнантъ мусѣвъ ити до Хорватіи. Но любовь побѣдила всѣ перешкоды, а черезъ два роки графъ заключивъ супружество съ гарною Вильгельминою пôсля протестантского обряду. Коли умеръ першій мужь графинѣ, поѣхала она съ графомъ до Риму и перейшла знову на католицизмъ. Ôтъ тои хвилѣ жили они въ Пештѣ и коли-бъ не послѣдный дворскій баль, не бувъ-бы нѣхто може и пригадавъ собѣ славнои колись зъ красы Вѣденки Вильгельмины.

— **Школа народна въ Сапоговѣ** уважає довгомъ своимъ зложити подяку Свѣтлому Выдѣлови повѣтовои Рады въ Борщевѣ, що за єи стараньемъ и уплатою пренумераційною отримувала черезъ цѣлый рôкъ 1884 „Господаря и Промышленника" и могла користати зъ подаваныхъ тамъ наукъ господарскихъ. — Зарядъ школы въ Сапоговѣ: Д. *Шимчукъ*, учитель.

— **Столѣтный студентъ.** Парискй студенты святкували недавно, якъ доносятъ тамошнй газеты, незвычайне торжество. Хемикъ Шеврель, котрый самъ называє себе „сеніоромъ французскихъ студентôвъ", зачавъ оногды сотный рôкъ житя, а тое спонукало студентôвъ почтити єго великою манифестаціею. Студенты зôбралися передъ Сорбоною и потягли групами до Iardin de Plantes, де старець въ музею для наукъ природныхъ має „урядове" помешканье. Тамъ 20 делегатôвъ всѣхъ выдѣлôвъ университету и научныхъ институтôвъ вручили ювилатови адресу съ пôдписами манифестантôвъ а яко символъ єго высокого вѣку дубову галузку, а всѣ участники манифестаціи мали поприпинанй дубовй листки.

— **Галицкй жиды** ховаютъ лишь однй своихъ мерцѣвъ безъ домовинъ, бо жиды проживаючй въ Нѣмеччинѣ и въ другихъ краяхъ давно вже понехали той звычай. Теперь хотѣли реформу въ тôмъ направленю завести въ Галичинѣ, но позаякъ спротивився сему проектови краковскій рабин, покликуючися на то, що постановы Мойсеєвои вѣры забороняютъ уживати домовинъ, то мабуть зъ реформы нѣчого не буде.

— **Дрôбнй вѣсти.** Іосифъ Гордыньскій, б. старота въ Самборѣ, gente Ruthenus, natione Polonus, умеръ недавно. — У Львовѣ померъ учитель гимназіи Иванъ Футыма. — На Буковинѣ розмножилися вовки и робѣятъ людямъ шкоды. — Громадѣ Сѣдлиска, повѣта яворôвского, удѣливъ цѣсарь 100 зр. запомоги на будову школы. — Говорятъ, що лат. діецезія тарнôвска буде сполучена съ краковскою. — Фельдфебель Лопатыньскій, що въ Цѣшинѣ стрѣливъ до полковника а потому себе ранивъ, перевезеный до Кльостеръ-Градишь за для лѣкарскои обсервація, бо подабає на божевôльного.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Розписанй на конкурсъ: Колодѣёвка парохія, дек. скалатского, приватного надання; Гряда, капелянія, дек. львôвского загор.; Хомякôвка, капелянія, дек. тысьменицкого; речинець до 6 марта 1885 р.

Введенй въ сотрудництво оо.: Амврозій Сѣчиньскій въ Косовѣ Москалѣвцѣ; Григорій Ковчь въ Тысьмениця; Стефанъ Чолганъ въ Пядикахъ, дек. коломыйского; Юліянъ Дрогомирецкій въ Космачи, дек. пѣстыньского.

Увôльненье ôтъ испыту конкурсового получивъ о. Иванъ Кузикъ, капелянъ Лисяча.

Митрополича консисторія вставилася до президіи намѣстництва о згоду для запрезентованого о. Анастазія Лотоцкого на Тростянець, дек. пôдгаєцкого.

Презенту на Скоморохи, дек. рогатыньского получивъ о. Теофиль Кисѣлевскій.

Каноничну институцію на Чернôвцѣ получивъ о. Келист. Костецкій парохъ Скалы.

Введеный въ завѣдательство о. Зенонъ Сѣменовичь въ Клювинцяхъ, дек. гусятыньского.

До каноничнои институціи завôзваный о. Іоанъ Рогужиньскій на Тростянець, дек. снятыньского.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію для запрезентованого о. Теофиля Захаріясевича на Хреневъ и о. Іоана Маркевича на Юнашкôвъ.

Отпустку получивъ о. Михаилъ Колянковскій, парохъ Радча, на 6 мѣсяцѣвъ для поратованя здоровя, а завѣдательство пар. Радчи ex currendo, повѣрено о. Николаю Теодоровичу, пароху Иванôвки.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

О. Викторъ Лопатыньскій, приходникъ въ Братковцяхъ, тысьменицкого деканата, упокоився дня 29 л. грудня 1884 въ 64 роцѣ житя а въ 40 роцѣ священьства. Вѣчна єму память!

О. Константинъ Козловскій, приходникъ въ Жегестовѣ коло Санча, деканата мужиньского, упокоився дня 30 л. грудня 1884 въ 40 роцѣ житя а 11 роцѣ священьства. Вѣчна єму память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Зорѣ"** I-ше число за рôкъ 1885 вже выйшло и мѣститъ въ собѣ слѣдуючй статіи: 1) „Забавный вечеръ", початокъ оповѣданя Олены Пчôлки (зъ Украины); 2) Поезію Вол. Масляка „Ой кобы то!"; 3) „Двѣ пары", початокъ новелѣ Григорія Цеглиньского; 4) „Зъ подорожей по Италіи", Мих. Подолиньского; 5) „К єво могиляньска колегія въ другôй половинѣ XVII-го вѣка" (пôсля праць Н. Сумцова въ „Кіевскôй Старинѣ") Дра Омеляна Калитовского; 6) Волчина; 7) „Вѣсти" литературнй и науковй, редагованй черезъ Н. В. — Яко додатокъ до „Зорѣ" выйшли першй два аркушѣ комедіи Григорія Григоріевича „Тато на заручинахъ". — „Зоря" при теперѣшнôмъ збôльшенôмъ объемѣ коштує разомъ съ додаткомъ въ видѣ книжокъ рôчно 5 зр., пôврôчно 2 зр. 50 кр.

— **Руского Правотаря народного**, котрый появляеся окремыми книжочками при „Батькôвщинѣ", выйшли сими днями два томики: IV-тый „О пожичкахъ, написавъ Стефанъ Тихій" (стор. 66, цѣна 25 кр.) и VII-мый „Про выборы до рады державнои, написавъ О. Х. Нарат.." (стор. 56, цѣна 20 кр.). Обѣ книжочки суть кожда въ своѣмъ родѣ великои важности и повиннй знаходитись въ рукахъ кождого письменного Русина. „О пожичкахъ" написано дуже основно и популярно, а въ книжочцѣ „Про выборы до рады державнои", поданй въ повнôй основѣ законы зъ 21 грудня 1867 и зъ 2 цвѣтня 1873, съ поясненями. Сего року ôтбудутся выборы до рады державнои. Кôлько то у насъ дѣеся незаконностей при выборахъ, а нашй выборцѣ, не знаючи закона, не можутъ знайти собѣ ладу. Книжочка „Про выборы" стане въ тôмъ дѣлѣ кождому въ добрôй пригодѣ.

Черезъ редакцію „Дѣла" прислали:

— **Для ученикôвъ бурсы „Народ. Дому"** на коляду: Ч. братство церковне въ Радимнѣ 3 зр., Всч. оо. М. Колпакевичь и А. Яремкевичь по 1 зр. разомъ 5 зр.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. Т. Б. въ Городищу и о. А. В. въ Миговôй. За конець повѣсти прійде ще 1 зр. — **Всч. І. К. въ Лѣск.** Проповѣди о. Лозиньского можна дôстати въ книгарни Ставропигійскôй по 1 зр. (безъ пересылки). — **Всч. М. Г. въ Станôвцяхъ.** До кôнця р. 1884 ще 1 зр. — **Всч. С. К. въ Колодѣёвцѣ.** 6 зр. за II пôврôкъ 1884 получили. — **Всч. В. Р. въ Гладишовѣ.** 7 зр. получили. — **Всч. о. Г. въ Борщ.** 6 зр. получили. — **Всч. о. Ал. Сан.** 8 зр. получили. — **Всч. І. Д. въ Увсю.** Выстане на сѣмъ мѣсяцѣвъ. — **Всч. И. Б. въ Р.** Адреса о. И. Воляньского для листôвъ: Rev. Iohn Wolanski Shenadoah Pa. U. S. America P. O. Box 198, а для пакункôвъ: Rev. I. W. in Care of Chas. T. Rice Shenadoah Pa. Agent for C. B. Richard & Co. 61. Brodway New Iork. Send per August Bolten 33/34 Admiralitatsstr. Hamburg. (Почту за пакунки оплачуєсь лишь до Гамбурга). — **Всч. І. Барвѣньскій въ Пастолôвцѣ.** Дня 7 жовтня 1884 получили мы ôтъ Васъ 4 зр. изъ складки для потерпѣвшихъ ôтъ повени и выслали тй грошѣ вразъ съ другими въ Рудецкй стороны. Выказъ тои жертвы мусѣвъ вже бути умѣщеный въ однôмъ зъ давнѣйшихъ чиселъ „Дѣла", но нема часу за тымъ днесь глядати.

Подяка.

Низше пôдписанй пѣвцѣ складаютъ прилюдно подяку Вп. о. Витошиньскому, пароху зъ Денисова, за єго безкористный и съ правдивымъ пожертвованьемъ полученый трудъ около выученя насъ спѣву хорального. Пріймѣть про то, Добродѣю, щиро-руске спаси Бôгъ за Вашй правдиво патріотичнй подвиги въ цѣли пôднесеня нашого св. обряду и звеличаня нашои матери Руси-Украины. Нехай Богъ дасть Вамъ прожити въ щастю многй и многй лѣта и щобы Вы тѣшилися все довѣріемъ такимъ, якимъ радо кожде руске серце серце про Васъ споминає.

Денисôвъ, дня 2 л. сѣчня 1885.

Александеръ Борецкій, управитель хору въ Зарваници; *Іоанъ Корикора* зъ Соколова; *Василь Мацькôвъ* зъ Побережа; *Омелянъ Снѣгурôвъ* зъ Товмача; *Андрѣй Каськôвъ* зъ Мозолôвки; *Михаилъ Ворона* зъ Рѣпнева.

Надôслане.

(**Лѣкаръ пробує самъ на собѣ.**) Дръ мед. п. Баеръ въ Лимбергу (Долѣшна Австрія) пише такъ о досвѣдѣ съ швайцарскими пигулками аптикаря R Brandt-а: „Швайцарскй пигулки (дôстати можна за коробку по 70 кр. въ аптикахъ), котрй Вы менѣ до пробы прислали, десвѣдчавъ я самъ на собѣ и знайшовъ, що они дуже добрй."

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

1009 (133—?) поручає

Специяльности и универсальнй средства францускй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

ПАЙЛѢПШОЮ

Бибулкою на Папиросы

єсть правдива бибулка

LE HOUBLON

Выробу француского 1070 24—36

Фирмы CAWLEY & HENRY въ Парижи

Передъ наслѣдуваньемъ остерѣгаєся.

Тая бибулка лишь тогды єсть правдивою, коли кожда єи чвертка має стемпель LE HOUBLON, а кожда пачка заосмотрена понизше знаходячоюся маркою охоронною и пôдписомъ.

Fac-Simile de l'Etiquette 17 Rue Béranger à PARIS.

Въ друкарни товариства им. Шевченка

(*ул. Академична Ч. 8*)

можна дôстати по зниженôй цѣнѣ:

Рочники часописи „**Правда**":

Рочникъ	IV зъ р. 1870	за	2 зр.
„	V зъ р. 1872	„	2 зр.
„	VI зъ р. 1873	„	2 зр.
„	IX зъ р. 1876	„	2 зр

5 килевй

БОЧÔВКИ ВИНА

поручає

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (8—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочôвка	Гегеляйского столового	2 зр. 10 кр
1	„	Гегеляйского столового лучшои якости	2 зр. 30 кр и 2 „ 50 „
1	„	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1	„	Самородного вытравного	4 зр. 30 кр.
1	„	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „

Повысше наведенй цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровй добрй, натуральнй и лучшй вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавй замовленя.

Выданя товариства „Академичне Братство" (передъ тымъ „Дружный Лихварь"):

Антологія руска, збôрникъ найзнаменитшихъ творôвъ рускихъ поетôвъ — въ память десятыхъ роковинъ заснованя товариства „Друж. Лихварь". Львôвъ 1884. Цѣна 1 зр. 20 кр.

Руска Библіотека И. Онишкевича, томъ III. Писаня Маркіана Шашкевича, Ивана Вагилевича и Якова Головацкого, съ передмовою Вол. Коцовского. Львôвъ 1884. Цѣна 2 зр. 50 кр.

Творы Володим. Навроцкого. Выданье посмертне, съ портретомъ и житьеписомъ. Томъ I. Цѣна 1 зр. 20 кр. Львôвъ 1885.

Можна набути въ товариствѣ „Академичне Братство" улиця Скарбкôвска, ч. 2.

Посредствомъ товариства набути можна также И. Онишкевича **Руску Библіотеку**, томъ I въ цѣнѣ 80 кр. и томъ II въ цѣнѣ 2 зр. 20 кр., — т. е. писаня Ив. Котляревского, В. А. Гоголя, П. П. Артемовского-Гулака и Г. Квѣтки-Основяненка съ житьеписами.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и

5% Листы Гипотечнй преміованй

котрй пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. е. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи. 1267 4—?

Накладомъ Редакціи „Дѣла“ выйшли доси:

1. **Въ оборонѣ чести** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*, 3 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 50 кр. (съ пересыл. 2·70)
2. **Дымъ**, зъ россійского *И. Тургенева*. Цѣна 1·50 зр. (съ перес. 1·70)
3. **Стефанъ Лаврентій**, зъ англійского *Едвардса*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 70 кр. (съ пересыл. 2·90)
4. **Любовь Убогого Молодця**, зъ французского *Октава Фейлета*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересыл. 1·30)
5. **Новорôчнй Дзвоны**, зъ англійского *К. Дикенса*. Цѣна 60 кр. (съ пер. 70 кр.)
6. **Грошѣ а праця**, зъ шведского *Дядька Адама*. 3 томы въ однôй книжцѣ. Цѣна 3 зр. 20 кр. (съ пер. 3·40)
7. **Мѣщаньске племя**, зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересылкою 1·35)
8. **Зъ великого свѣта**. зъ французского *Октава Фейлета*. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90)
9. **Фромонтъ молодшій и Рісле́ръ старшій**, зъ французского *Додета*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ перес. 2 зр.)
10. **Золотый Чоловѣкъ**, зъ угорского *М. Іокая*. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ пересылкою 2 зр.)
11. **Два мѣста**, зъ англійского *К. Дикенса*. Цѣна 2 зр. (съ пересыл. 2·20)
12. **Мертвй душѣ**, зъ россійского *М. Гоголя* (съ портретомъ автора). Цѣна 1·80 (съ перес. 2 зр.)

Хто купуе найменше за 10 зр., дôстае 20% рабату.

Кромѣ того можна черезъ Администрацію „Дѣла“ дôстати:

Безталанне Сватанье, образъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ (В. Барвѣньскій). Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.) Весь доходъ призначеный на фондъ стипендійный имени Володимира Барвѣньского.

Скошеный Цвѣтъ, повѣсть Володимира Барвѣньского. Цѣна 1 зр. (съ пересыл. 1·20) Цѣлый доходъ призначеный на памятникъ Володимира Барвѣньского.

Кобзарь Т. Шевченка ч. I, оправленый въ полотно и съ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьеписею поета. Цѣна 40 кр. (съ перес. 45 кр.)

Украиньскй Гетьманы Выговскій и Юрій Хмельницкій, Ив. Левицкого (Нечуя). Цѣна 20 кр. (съ пересыл. 25 кр.)

Переводы Ос. Шухевича. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.

Всѣ повысшй книжки суть найотвѣтнѣйшй на подарунки святочнй и Новорôчнй.

Ч. 15.

Оголошенье.

Нынѣшнымъ розписуеся **конкурсъ на посаду люстратора громадъ и касіера Выдѣлу повѣтового**, въ цѣли провадженя рахункôвъ и справджуваня касъ пожичковыхъ, такожь рахункôвъ громадскихъ, ведля специяльныхъ поручень Выдѣлу.

По роцѣ задовольняючои працѣ, вôльно буде урядникови тому старатися о усталенье тои посады. Винагородженье рôчне выноситъ 600 зр. платы, такожь титуломъ кожтôвъ подорожи 200 зр. а. в. при зложеню кавціи 600 зр.

Убѣгаючіися о речену посаду повиннй доказати зложеный пописъ съ рахунковости, знаемости языкôвъ краевыхъ и бѣглости въ концептѣ и надôслати жаданй квалификаціи найдальше 15 л. марта 1885, по чѣмъ неувзглядненй подання зôстанутъ зверненй.

Дня 7 л. Сѣчня 1885.

1289 (1—2) **Выдѣлъ повѣтовый въ Долинѣ.**

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Черновцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4 процентовй платнй въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится) (1268 4—?)

ЛІЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ почта и стація желѣзницѣ тамже

Получивши на власнôсть по старôй фирмѣ „Ивана и сына Серафинъ“ **„Ліярню дзвонôвъ“** въ Калуши, ôтзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ **готовй дзвоны**, выконую скоро замовленя и пріймаю старй або ушкодженй дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй **ліярни дзвонôвъ** прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармоничный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1260 1—12 Съ глубокимъ поважаньемъ

Антоній Серафинъ.

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.

240 HEFTE ODER 16 BÄNDE

Brockhaus'
Conversations-Lexikon.
Mit Abbildungen und Karten.
Preis à Heft 30 kr.

VIERHUNDERT TAFELN.

JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., HALBFRANZ FL. 5.70. Ö.W.

Тягненье 20-го лютого 1885.

Разомъ 10.000 выграныхъ

КИНЧЕМЪ-ЛОСЫ

I. Головна выграна зр.

50.000

2 голов. выгр. 20.000, 3 голев. выгр. 10.000 зр. а. в.

можна получити въ

бюрѣ лотерійнôмъ угр. джокей-клюбу

Hatvanergasse Budapest
Nat.-Casino.

1285 2—?

и такожь у всѣхъ конторахъ кымѣны, трафикахъ и колектурахъ лотер.

1 лосъ 1 гульденъ за франковану посылку лосôвъ и листу выграныхъ треба долучити 15 кр.

11 лосôвъ 11 гульден за франковану посылку лосôвъ и листу выграныхъ треба долучити 15 кр.

дальшй выгранй 5.000 зр. 3.000 зр.

дальшй выгранй 2.000 зр. 1.000 зр.

Кожда выграна платится готôвкою

Тягненье 20 го лютого 1885.

При надходячôмъ торжествѣ святометодіевскôмъ

поручае

Товариство „Просвѣта“ книжочку:

ЖИТЬЕ ПРОСВѢТИТЕЛѢВЪ СЛАВЯНЪ

святыхъ рôвноапостольныхъ

Кирила и Методія

написавъ

Дръ Ю. Целевичь

Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

Велика партія останкôвъ сукна

(3 до 4 метры)

у всѣхъ краскахъ, на одяги мужескй, на загортки, жѣночй мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночй плащѣ — розсылае за послѣплатою **за останокъ по 5 гульд.**

L. Storch, Brünn.

Останки не до вподобы принимаеся назадъ. Взôрцѣ высылаются по присланю 10-крейцаревои марки. 1251-43-53

Магазинъ

Ф. КНАУЕРА и Сына

пôдъ **„Золотымъ Львомъ“**

площадь Капитульна,

поручае въ найбôльшôмъ выборѣ

Обрусы кольоровй на 6 особъ разомъ съ серветами въ найновѣйшихъ взôрцяхъ зр. 3 и 3 зр. 50 кр.

Обрусы кольоровй по зр. 1·40 и 1·80.

Обрусы бѣлй на 6 особъ и ½ туз. серветъ зр. 4 и зр. 4·50.

Обрусы бѣлй ôтъ зр. 1·30 и высше.

Серветы бѣлй столовй

тузинъ по зр 4 и 5 зр.

Серветки малй десеровй

тузинъ зр. 1·20, 1·50, зр. 2 и высше.

Хустки нитковй бѣли туз. зр 2·40.

Хустки нитковй бѣлй съ кольоровымъ берегомъ туз зр. 3 и высше.

Хустки шовковй на шію и т. п. ôтъ 30 кр. до 5 зр. 1261 9—12

Припорученя зъ провинціи выконуются оборотною почтою.

За доброту и тревалôсть ручится.

Товариство цѣс. кр. уприв. желѣзницѣ Львôв.-Чернов.-Ясской.

(Линіи австрійскй)

Ч. 412/V.

Достава одежи службовои.

На рôкъ 1885 а взглядно и кôлькалѣтный періодъ часу розписуеся въ дорозѣ офертъ достава кожухôвъ для стражникôвъ и кожушкôвъ для кочегарѣвъ, бекешь пôдшитыхъ баранами, якъ такожь шапокъ зимовыхъ и лѣтныхъ.

Оферты остемплеванй, опечатанй и заосмотренй въ напись: „Оферта на доставу одежи для службы“ належитъ внести найдальше до 8 лютого с. р., до 11 годины передъ полуднемъ въ Головнôмъ Зарядѣ у Вѣдни, въ заряджуючôмъ комитетѣ въ Букарештѣ, або такожь въ Дирекціи руху у Львовѣ або въ Яссахъ. Рôвночасно же, однакожь окремо, належитъ зложити при касѣ одного зъ высше поименованыхъ мѣсць вадіюмъ въ высотѣ 5% вартости оферованои доставы.

Выказы скôлькости и взôрцѣ, якъ такожь условія лицитаційнй и условія доставы можутъ бути переглянені въ бюрахъ Зарядôвъ матеріялôвъ у Вѣдни, у Львовѣ и въ Яссахъ, выказы же и условія можутъ бути высланй на показане мѣсце по зложеню почтовои оплаты.

У Вѣдни, 29 Грудня 1884. 1274 1—1

Рада завѣдуюча.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 2. Львôвъ, Субота 5 (17) сѣчня 1885. **Рôчникъ VI.**

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. пол. Литер додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстей“** выходитъ по 2 печат аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Администрація „Дѣла“. **У Вѣдни** Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. **Въ Франкфуртѣ** M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. **Въ Гамбургѣ** Valentin & Co., Königsstrasse 36. **Въ Парижи** Agence Havas. **Въ Россіи** Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ и почтовѝ уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:* на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на пôвъ року . . 6 зр. на чверть року . . 3 зр. *для Россіи:* на цѣлый рôкъ . . 12 рубл. на пôвъ року . . 6 рубл. на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на пôвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 16 рубл. на пôвъ року . . 8 рубл. на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на пôвъ року . зр. 2·50 на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 5 рубл. на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи: на цѣлый рôкъ . . . 15 зр. на пôвъ року . . . . 7·50 зр. на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 19 зр. на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Запросины до предплаты
на рôкъ 1885.

Съ днемъ 1 (13) Сѣчня 1885 розпочинаемо шестый рôкъ выдавництва „Дѣла“. Условія предплаты поданѝ повысше.

Предплату просимо ôтновити якъ найскорше, понеже якъ „Дѣло“ такъ и „Библіотеку найзнам. повѣстей“ печатаемо лише въ обмеженôмъ числѣ, такъ що пôзнѣйше зголосившіся могли-бы початковыхъ чиселъ не дôстати.

Новѝ предплатники „Библіотеки найзнам. повѣстей“ дôстанутъ початокъ повѣсти: „Батько Горіо“ (8 аркушôвъ) даромъ.

Для догôдности П. Т. Предплатникôвъ „Библіотеки найзнам. повѣстей“ постаралася Администрація „Дѣла“ о готовѝ окладинки (цѣлѝ въ полотно съ вытисками и съ вызолоченымъ заголовкомъ на хребтѣ) для поодинокихъ повѣстей, котрѝ П. Т. Предплатники, почавши ôтъ повѣсти „Батько Горіо“, за малою доплатою (25 кр. ôтъ одной повѣсти) будутъ могли дôставати, але пôдъ условіемъ, що найменше 100 предплатникôвъ зголосится съ такимъ жаданьемъ. За вправленье книжки жадае тутешный переплетчикъ 15 кр. Єсли-бы минимальне число 100 не зголосилося, въ такôмъ случаю присланѝ 25 кр. дочислятся до дальшои предплаты. Доплату на окладинки до повѣсти „Батько Горіо“ належитъ прислати найдальше до 1 (13) лютого 1885, а до дальшихъ повѣстей все съ присылкою першои части предплаты.

Предплату слѣдуе пересылати (найдогôднѣйше переказомъ почтовымъ) до **„Администраціи Дѣла у Львовѣ“**.

При письменнôмъ замовленю „Дѣла“ або „Библіотеки“ просимо все точно подати адресу замовляючого, часъ, до якого мае часопись посылатися, и часъ сплаты належнои предплаты.

Рôвножь просимо всѣхъ Вп. нашихъ Предплатникôвъ, у котрыхъ маемо ще залеглости, щобы чимъ скорше ихъ надôслали, бо съ кôнцемъ року редакція муситъ вырôвнати всѣ свои рахунки.

☛ Черезъ Администрацію „Дѣла“ можна предплачувати литературно-науковый журналъ **„Кіевская Старина“**. Предплата — лишь цѣлорôчна — выноситъ 15 зр. а. в.

Редакція и Администрація „Дѣла“
ул. Галицка ч. 44.

Справа руска.

I.

Ôтъ якогось часу стрѣчаемося въ прасѣ краевôй а навѣть и заграничнôй съ мнѣньемъ, будьто справа руска въ Галичинѣ вступила въ яку-то нову фазу. Початокъ сеи новои фазы ôтноситъ згадана праса до обохъ рускихъ вѣчъ народныхъ, вѣча анти-езуитского у Львовѣ, ферійнои поѣздки нашои молодежи университетскои по Галичинѣ и еи зборôвъ коломыйскихъ, періоду численного засновуваня читалень по селахъ, звѣстного внесеня посла Романчука въ послѣднôй сесіи соймовôй, елюкубрацій посла гр. Войт. Дѣдушицкого на тематъ потребы введеня языка руского въ школахъ середныхъ Галичины яко предмету обовязковои науки и въ загалѣ до часу, коли „партія народна“ або т. зв. „украинофильска“ взяла провôдъ въ дѣлѣ ôтродженя австрійскихъ Русинôвъ, — и комбинуютъ, що моторомъ до того загального движеня Русинôвъ мала-бы бути якась утаена закулисова акція въ высшихъ сферахъ, здаеся, вѣденьскихъ. Она то выкликала такъ широкѝ и наглядні объявы національного житя галицкихъ Русинôвъ, необчислимѝ въ результатахъ, важкѝ при евентуальныхъ комбинаціяхъ политичныхъ, обявы, для котрыхъ не мае згадана праса доси навѣть точнои дефиниціи.

Зъ сеи новои фазы вступила однакожь справа руска на дняхъ въ фазу ще новѣйшу, скажемо — дипльоматичну, а импульсъ до всего подавъ — якъ о тôмъ вже и пишутъ — самъ желѣзный канцлеръ державы нѣмецкои. Отъ що про се пише краковскій кореспондентъ до петербурского „Kraj-у“ до ч. 53 зъ 11 л. сѣчня с. р.

„Було се передъ кôлькома мѣсяцями, на якійсь часъ передъ зъѣздомъ въ Скерневицяхъ. Кн. Бисмаркъ, наклонюючи Австрію до активнои политики на Всходѣ, идучи съ нею рука въ руку въ еи новôй програмѣ и помагаючи ѣй въ сферу своихъ интересôвъ втягнути Боснію съ Герцеговиною, Сербію, Румунію, а въ части и Болгарію, *занимався ôтъ якогось часу рускою справою и выступивъ въ кôнци передъ вѣденьскимъ кабинетомъ съ радою — довершити въ Галичинѣ рôвноуправненье политичне Русинôвъ съ Поляками, запоручаючи имъ таке саме становище и таку саму участь въ справахъ краевыхъ и державныхъ, яку маютъ послѣднѝ.* Коли проектъ предложено цѣсареви ôтповѣвъ сей-же, що съ основною гадкою его годится, що однакожь посѣдаючи вже въ Полякахъ слугъ и пріятелѣвъ выпробованыхъ, не хотѣвъ-бы дѣлати по за ихъ плечима и тому бажавъ-бы, щобы згаданый проектъ переведено не лишь за ихъ згодою, але и за ихъ иниціятивою. Покликавши ôттакъ певного магната польского, котрый недавно займавъ начальне становище въ краю, звѣстный бувъ зъ миролюбныхъ поглядôвъ на справу руску, а уважався личнымъ другомъ монарха, (очевидно гр. Альфреда Потоцкого — *Ред.*), зажадавъ ôтъ него изъустного реферату о теперѣшнôмъ положеню квестіи рускои, а по довшôй нарадѣ поручивъ ему зложити рôдъ комитету зъ кôлькохъ виднѣйшихъ краевыхъ мужѣвъ въ цѣли точного розсмотреня всеи справы. Однымъ зъ результатôвъ тыхъ нарадъ була гадка — переобразувати университетъ въ Чернôвцяхъ зъ нѣмецкого на рускій и вытворити тамже для Русинôвъ найвысше огнище науки. На слѣдуючôмъ однакожь засѣданю, коли формуловано внесеня и почислено кошта потрѣбнѝ до такого переображеня, показалося, що пôсля наспѣлыхъ информацій зъ Вѣдня, на равѣ державный скарбъ не бувъ-бы въ силѣ заспокоити потребы грошевѝ, тымъ менше, що реорганизуючи чисто рускій университетъ, треба-бы доповнити старый львôвскій факультетомъ медичнымъ, чого Галичане ôтъ довшого часу домагаются. Здаесь однакожь, що тутъ рѣшали не лишь взгляды финансовѝ, але бôльше политичнѝ, и то не за-для того, щобы не нарушити опиніи польскои, съ котрою численося, але изъ взгляду на становище вѣденьского двору передъ близькимъ зъѣздомъ въ Скерневицяхъ. Будь якъ будь справу на разѣ залишено, але пôдъ вліяньемъ згаданого комитету, яко одна зъ тымчасовыхъ окрушинъ, упало на стôлъ рускій внесенье гр. Войт. Дѣдушицкого, внесенье, котре показалось єсли не передвчаснымъ, то дуже на борвѣ поставленымъ на довѣрочныхъ засѣданяхъ соймовыхъ клюбôвъ. Нѣхто не бувъ приготовленый принати его зъ польскои стороны, а зъ рускои не видко було богато охоты розвести надъ нимъ дискусію. Несподѣвана скорôсть въ повстаню и поставленю сего внесеня, толкуеся однакожь тыми внѣшными обстоятельствами, котрѝ въ сферахъ высшихъ вѣденьскихъ уважано ôтповѣднымъ доконче пôднести за-для прискореня розвою справы рускои.“ Цѣлу ту вѣсть про дипломатичну акцію кн. Бисмарка въ справѣ рускôй въ австрійскôмъ кабинетѣ кôнчитъ кореспондентъ примѣткою: „Поданѝ факты — суть фактами“.

Само собою розумѣеся, що се донесенье, хочь оно поплыло зъ приватного жерела кореспондента зъ пôдъ Вавелю, наробило богато шуму въ дневникарствѣ краевôмъ и австрійскôмъ и дало товчокъ до найрôжнороднѣйшихъ объяснень, толкôвъ, комбинацій и заперечень. Мы бо Русины не були доси такъ щасливѝ, щобы справу нашу дуже часто, въ такôй формѣ, въ такихъ обставинахъ и устами самого канцлера нѣмецкого выпроваджувано на широку арену дипломатичнои акціи та ще якъ-разъ въ хвили передъ такимъ фактомъ многоважнымъ и далекосягаючимъ, якимъ бувъ безперечно зъѣздъ трехъ найбôльшихъ потентатôвъ европейскихъ. Въ виду того, мы могли-бы сказати: за богато чести для насъ! и то тымъ бôльше, що Галицкѝ Русины не удостоились доси на стôлько уважаня въ державѣ австрійскôй, щобы громаднѣйше покликано ихъ до рушаня конституційнои махины, а зроблено зъ нихъ поневоли смирныхъ зрѣтелѣвъ житя политичного и посаджено на послѣднихъ лавкахъ амфитеатру.

Мимо того, наразъ, нечаянно и въ хвили, коли ôтъ обороны національныхъ и политичныхъ правъ руки намъ уставали, а рѣшаючѝ сферы заедно ще дивились на насъ марсовымъ поглядомъ, може навѣть окомъ Спартанина на покореного гельота — въ такôй тяжкôй хвили засіяла намъ яка-то денниця зъ заходу, вѣщуюча — повне рôвноуправненье. Дѣйстно и за богато чести и за богато щастя!!!

Мы чейже не той народъ Богомъ избраный, назначеный сповнити якусь велику, историчну мисію на Всходѣ? Мы не тѝ благонадеждні, що мали-бъ колись станути заборомъ противъ страшного великана? Мы нарôдъ а може лишь ludek, що по гадцѣ добрыхъ

Двѣ судовѝ розправы зъ рр. 1721 и 1722.

(*Написавъ ДрЦ—ъ.*)

Въ библіотецѣ Оссолиньскихъ знаходится пôдъ Ч. 1350 а пôдъ надписею „Liber Actionum Variarum Criminalium Decretorumque“ рукопись, мѣстяча въ собѣ протоколы зъ карныхъ слѣдствъ переведеныхъ въ першôй половинѣ минувшого вѣку черезъ станиславôвскій мѣскій судъ*). Подаемо на сѣмъ мѣсци двѣ цѣкавѣйшѝ справы, котрѝ оперлись о мѣскій трибуналъ.

I. Було то при дорозѣ, що веде зъ Марковы до Манявы середъ маевои ночи р. 1721. Дорогою тукотѣвъ возокъ, на котрôмъ сидѣвъ и повозивъ кôньми марковецкій побережникъ, Тимко Заля, и жидъ-посесоръ, Янкель. Пôвнôчь була вже гень-гень минула, вже пѣяли першѝ пѣвнѣ. Оба мовчали, не ôтзывались до себе. Въ тôмъ звôльнивъ Тимко конѣ въ бѣгу и каже до жида: „Пане Янкель, видите, тамъ щось горитъ? Може хтось ѣхавъ и розложивъ при дорозѣ ватру.“ Заледви зближилися съ вôзкомъ до огню, а ôнъ вже згасъ и всякій слѣдъ за нимъ зникъ. Оба догадалися сей часъ, що то горѣвъ скарбъ, поглянули лишь на себе и поѣхали дальше до Манявы.

Тимко постановивъ не выпускати скарбу зъ рукъ. Хочь то дѣло съ „нечистымъ“ — Богъ св. съ нами, — тожь таки не завадитъ а навѣть годится зачинати съ Богомъ. Заледви зазорѣло, пôйшовъ Тимко до Скиту, помолився, а зъ ôттамъ навпростець на то мѣсце, де горѣвъ скарбъ. Съ тревогою приступивъ и забирався зробити вже знакъ, ажь тутъ станувъ передъ нимъ — пейсатый Янкель. — „Чи тутъ горѣли грошѣ?“ пытае жидъ. — „Тутъ“, каже Тимко и починае мѣсце хрестомъ значити. — „Прочь зъ ôтси, сякій такій „гойме“, не роби нѣякихъ знакôвъ, нехай тутъ все пропадае и гине!“ крикнувъ съ гнѣвомъ жидъ. На тôмъ скôнчилася перша выправа.

Вѣсть про скарбъ рознеслася однакъ скоренько по цѣлôй Марковѣ, а нѣхто не бувъ такъ цѣкавый довѣдатися, де они горѣли, якъ арендарь, що такожь звався Янкель, по ôтцю Абрамовичь. Сейчасъ постановивъ ôнъ собѣ, що скарбъ муситъ впасти ему въ руки, а не кому иншому. До свого теска, посесора Янкля, не мавъ ôнъ, якъ видко, приступу, але то и неконечно було потрѣбно, бо мôгъ довѣдатися всего ôтъ „гойма“; звѣстно, що жидъ лишь молитися любитъ съ жидомъ, а до всего иншого лѣпшій „гоймъ“. Взявъ отже квартугорѣвки пôдъ паху, пôйшовъ до Тимка, запытався, чи дѣйстно горѣли грошѣ, а коли той сказавъ, що таки такъ, почестувавъ его и нужь впрошуватися до спôлки и намавляти до дѣла словами, якъ стоитъ въ протоколѣ, „nie bóy się, będzie mnie y tobie, wezme tez y dziesięc przykazania Boskie y przysięgne, żeci nic nie będzie.“ При горѣвцѣ заприязнився Тимко съ Янклемъ. Разъ прійшовъ Янкель до него въ ночи, — бо о тôмъ нѣхто, навѣть Тимкова мати не смѣла довѣдатись, — пôдпоивъ Тимка и оба пôшли до скарбу. Але Янкель передавъ трунку, Тимко не хотѣвъ копати, „gdyżem piany był y nie ruszywszy nic, takesmy w Całosci zostawili y odeszli z Żydem szynkarzem“ — и не пôшовъ вже и потôмъ, хочь жидъ до него ходивъ черезъ цѣлый тыждень що дня и просивъ. Янкель порпавъ и скородивъ трохи самъ, не знавъ, якъ до того забиратися, але що ще до того не бувъ певный, чи Тимко показавъ правдиве мѣсце, то и залишивъ на разѣ, а уложивъ новый плянъ.

Живъ тогды въ Марковѣ знахоръ ôтъ такихъ рѣчей, старый але убогій гуцулъ Семко Поповичь. Голый бувъ, якъ бѣзунъ, але скарбы выдерти чортови зъ зубôвъ — до того не було майстра надъ Семка. Одного разу, коли ôнъ вертавъ зъ Солотвины, куды ходивъ, щобы на копицю сѣ на пожичити грошей та купити хлѣба для дѣтей, здыбавъ его арендарь Янкель и оповѣвъ все про скарбъ: якъ горѣвъ и якъ нѣхто не годенъ его ôтшукати, та просивъ яко фахового о раду и помôчь. Старый Семко радъ, що до него по розумъ приходятъ навѣть жиды, слухавъ уважно Янкелевои бесѣды, кивавъ ôтъ часу до часу головою, то рушавъ раменами, якъ-бы хотѣвъ казати: то дураки, то партачѣ! Казавъ собѣ дати роженъ, лопату и кôлька друкôвъ — и всѣ три, Семко, Тимко и Янкель пôшли копати. Але до подѣлу не потребувавъ жидъ „гоймôвъ“. Єму ходило лишь о то, щобы Тимко означивъ якъ найточнѣйше мѣсце, а Семко, щобы показавъ, якъ добувати; скарбъ цѣлый мавъ припасти таки ему, Янклеви. Заледви зачалася робота и жидъ вже знавъ, де копати и якъ забиратися до того — такъ заразъ ôттягнувъ ôтъ неи обохъ „гоймôвъ“ и потягнувъ за собою назадъ въ село; якимъ способомъ не говоритъ протоколъ, а есть тамъ лише таке зôзнанье Семка: „Zyd Ankiel z Tymkiem, z Rydlem y Rożnem y mnie z domu wywabili, a tak dobrze zwazywszy rożnem y drongami, rozeszliśmy się.“ По дорозѣ сварилися съ собою всѣ три Аргонавты що сила, а въ кôнци на налягане обохъ гуцулôвъ стало на тôмъ, що маютъ на другій день всѣ три зôйтися въ хащахъ на Рôвнôмъ, а зъ ôттамъ мали пôйти по скарбъ. Въ означенôмъ часѣ и мѣсци явився справдѣ Семко и жидъ, але Тимка чомусь якъ не було, такъ и не було. Безъ Тимка не хотѣли тамтѝ оба ити и розôйшлися съ съ нѣчимъ до дому. На другій день, ледви засвитало, прибѣгъ Янкель до Семка и каже: „Видишь Семку, якъ мы зле зробили, що вчера не пôшли на мѣсце, а Тимко пôшовъ туды на простець и таки тамъ бувъ. Що тамъ робивъ, не знаю.“ На тѝ слова збудилося въ Семку въ однôй хвили пôдозрѣнье, чи жидъ не крутитъ и чи не хоче скарбъ выкопати для себе, а потôмъ заманеврувати въ такій способъ, щобы Тимко пôдозрѣвавъ о то Семка, а Семко Тимка. Сейчасъ побѣгъ до Тимка, и пытаеся его, чи то правда, що ôнъ мавъ замѣсть въ хащѣ на Рôвнôмъ пôйти — пôйшовъ въ той часъ до скарбу. „Нѣ, абы я такъ здоровъ бувъ, що нѣ“, каже Тимко. Пôдозрѣнье, що Янкель выпроваджуе ихъ въ поле и задурує, побôльшилося. Зôбралися чимъ скорше оба и побѣгли на мѣсце скарбу. Прійшли и выплющили очи: цѣле мѣсце було розкопане, въ серединѣ яма, а довкола свѣжа выкинена земля.

Справа оперлася о мѣскій судъ въ Станиславовѣ. Хто оскарживъ жида, не знати, — оба марковецкѝ селяне станули яко свѣдки и зложили 19 мая 1721 зôзнаня, котрѝ доповняютъ себе взаимно и не противорѣчатъ собѣ въ нѣчѣмъ. Про складъ трибуналу читаемо въ надписи: „Actum w Stanisławowie die 19 Maij 1721 Ao. Przed Imcią panem Alexandrem Wolańskim gubernatorem klucza Łysieckiego ze Zwiorzchności zamkowey urzędom przydanego, tudzież przed sławetnymi pany obopólnych urzędów, panem Kazimierzem Krzyżanowskim, wójtem nacyey polskiey, panem Torosem Bogdanowiczem, subdelegatem wójtowskim nacyey ormienskiey, panem Stanisławem Pupczynskim, Sołtanem Apkarowiczem, Hryhorem Fiałkowskim, Łandwójtem cum ceteris rajcami; panem Jendrzejem Kijanicą, panem Donikiem Mikołajewiczem cum alijs Przysiężnemi tegoż Prawa.“

Потôмъ слѣдуютъ зôзнаня обохъ марковецкихъ копалѣвъ укрытого скарбу, Семка и Тимка. Оба говорили однаково, ихъ зôзнаня не противочатъ собѣ въ нѣчѣмъ и доповняются и зъ нихъ подали мы повысше оповѣданье.

Жида Янкеля спровадили до протоколу о два днѣ пôзнѣйше, т. е. 21 мая. На всѣ пытаня судіѣвъ ôтповѣвъ ôнъ коротко: „Moi łaskawi panowie Sądowi! Ja nie wiem ni o czem, cokolwiek ci ludzie na mnie powiadają, gdyżem ani skarb jaki wykopał, anim znalazł, anim kogo sprowadzał, anim dawał rożna dla probowania miejsca jakiego, anim wódką poił.“ — На таке не було вже що дальше анѣ говорити. Судъ приступивъ отже до порѣшеня справы. Наступае отже въ протоколѣ:

Decisum et Dekretum. Sąd zupełny obopulnych Urzędów przy zwierzchności wyrozumiawszy wszelką Cyrkumstancyą rzeczy agituiących się tak decyduie. A poniewaz starozakonny

---

*) Гл. такожь: A. Bielowski: Pokucie, — Czas, dodatek miesięczny T. VI.

сусѣдôвъ утративъ навѣть довѣрье у короны, мы наразъ мали-бъ стати елементомъ конституційнымъ? Чи не сонъ то? Хибай поспытаймо у знахорôвъ...

Воскресаюча Русь.

Читателямъ нашимъ звѣстный уже головный змѣстъ ôтзвы археологичного комитету, устроюючого въ другôй половинѣ липня 1885 р. археологичный зъѣздъ у Львовѣ, — звѣстна также програма ôтчитôвъ, уже приготованыхъ на той зъѣздъ. Зъ тои програмы якъ и зъ самои ôтзвы читателѣ нашѝ могли выробити собѣ понятье о тôмъ, чимъ може статися сей зъѣздъ для насъ, яке значенье може ôнъ мати для здвигненя нашого народного почутя и свѣдомости нашои бувальщины.

Археологичнѝ и етнографичнѝ зъѣзды та выставы на нашôй земли — не першина. Якъ-разъ десять лѣтъ тому, въ 1874 р. стародавный Кіѣвъ витавъ въ своихъ мурахъ численный а въ многихъ взглядôвъ памятный для насъ зъѣздъ етнографичный, въ котрôмъ взяли участь такѝ европейскѝ знаменитости, якъ проф. Рамбо и Анджело де Губернатисъ. Минувшого року зъѣздъ археологичный сполученый съ выставою ôтбувся въ Одессѣ; працѣ Украинцѣвъ становили тамъ головне его содержанье, рефераты Украинцѣвъ о украиньскôй бувальщинѣ були головною притягаючою силою зъѣзду, якъ не менше объекты зъ украиньскои бувальщины становили найважнѣйшу часть археологичнои выставы.

Наша галицка Русь на торôчнôмъ одесскôмъ зъѣздѣ не була зовсѣмъ заступлена а на зъѣздѣ кіѣвскôмъ показалась була и науково и политично зовсѣмъ въ ненайкрасшôмъ свѣтлѣ. У себе жь она доси не важилася выступити съ иниціятивою подôбного зъѣзду, хочь годѣ заперечити, що у насъ праця надъ рôдною археологіею и етнографіею доси не въ однôмъ взглядѣ значно напередъ поступила. Що згадаемо тôлько прекрасне выданье утворôвъ нашои орнаментики народнои, доконане п. Вербицкимъ, директоромъ музея промыслового (9 выпускôвъ); дальше выданье галицкихъ народныхъ пѣсень збôрника Головацкого (Москва, 4 томы), выданье, мѣстяче въ собѣ богато цѣнного матеріялу етнографичного, хочь упорядковане нераціонально, безкритично и на скору руку; дальше многотомовѝ выданя краковскои Академіи наукъ, въ котрыхъ мѣстится также богато нашого матеріялу, хочь и ту способъ выданя далеко не завсѣгды стоитъ на высотѣ науки (зъ тыхъ выдань на найбôльшу увагу заслугуе ще збôрникъ Кольберга „Pokucie", 2 томы). Згадаемо дальше про множество розкопокъ, доконаныхъ на нашôй земли п. Киркоромъ, Дѣдушицкимъ, Федоровичемъ и въ кôнци про найважнѣйшѝ зъ нихъ розкопки руинъ Галича, доконанѝ п. Шараневичемъ и о. Лаврецкимъ. Згадаемо дальше про знаменитѝ збôрники старыхъ рускихъ строѣвъ, образôвъ и выробôвъ домашного промыслу, згромадженѝ гр. Дѣдушицкими и музеемъ промысловымъ, про дослѣды антропологичнѝ и антропометричнѝ надъ племенемъ рускимъ, доконанѝ и публикованѝ краковскими учеными Маеромъ и Коперницкимъ, а также про дослѣды надъ мовою и діялектами галицкихъ Русинôвъ, доконанѝ дромъ Омеляномъ Огоновскимъ, о праци проф. Желехôвского надъ рускимъ словаремъ, дра Целевича надъ исторіею Скита Манявского. Може бути, що всего того ще мало, — але введенье до купы и выставленье всего доси зробленого и збôраного — все таки може зродити богато плôдныхъ мыслей, наглядно вказати люки и недостатки дотеперѣшнои працѣ, выкликати не одну цѣкаву дискусію. Скажемо бôльше: мы знаемо добре, що анѣ археологія анѣ етнографіа не маютъ доси у насъ въ всхôднôй Галичинѣ анѣ одного фахового представителя и не выйшли ще доси зъ фазы дилетантизму, — але намъ здаесь, що именно для того зъѣздъ ученыхъ заграничныхъ може мати и на нашу молоденьку науку добротворный вплывъ, може вказати нашимъ ученымъ новѝ горизонты и новѝ дороги.

Але не о тôмъ головно мы хотѣли говорити зачинаючи сю статію. Мы бажали-бъ нею головно звернути увагу ширшои громады на то, що зъѣздъ сей и выстава съ нимъ сполучена можутъ и повиннѝ мати головно и переважно характеръ рускій, повиннѝ задокументувати незбитыми документами наше теперѣшне духове и культурне житье, нашу бувальщину, нашу способнôсть до гуманного и самостôйного розвою, наше право до мѣсця въ ряду культурныхъ народôвъ славяньскихъ. Той зъѣздъ и та выстава, ôтбуваючѝся першій разъ на невеличкôй свобôднôй частинѣ рускои землѣ, повиннѝ статися великою и свѣтлою манифестаціею національною и патріотичною въ найкрасшôмъ значеню того слова. На Русинахъ, членахъ комитету устроюючого, лежитъ великій обовязокъ попровадити се дѣло смѣло и розумно; они зъ самого початку повиннѝ добре уяснити собѣ, що тутъ не йде о зъѣздъ кôльканайцяти спеціялистôвъ анѣ о кôлька сухихъ дрôбничныхъ рефератôвъ, але о дѣло великои донеслости: о воскресенье передъ очима якъ найширшого руского загалу якъ найнагляднѣйшои картины рускои бувальщины и теперѣшности, о поставленье всеи нашои народнои свѣдомости на широкôй и свѣтлôй науковôй пôдставѣ. Все, що тôлько мае звязокъ съ иншимъ народнымъ житьемъ духовымъ и матеріяльнымъ, повинно бути въ типовыхъ оказахъ выставлене на тôй выставѣ; все, що характеризуе ôтрубнôсть етнографичну и культурну нашого народа ôтъ его сусѣдôвъ, повинно бути збôране, показане и ôтчитами та рефератами скоментоване. Все, що тôлько есть найкрасшого въ нашôй бувальщинѣ, отже попередъ всего власнѝ нашѝ культурнѝ елементы, а затымъ нашѝ зносины съ культурными краями захôднои Европы повиннѝ бути добре выясненѝ и документами ствердженѝ. Само собою розумѣеся, що и новѣйшѝ нашѝ змаганя на поли науки, литературы, публицистики, школьництва и просвѣты народнои повиннѝ на тôй выставѣ найти повне помѣщенье и поясненье. Однымъ словомъ, мы бажали-бы, щобы назначеный на другу половину липня зъѣздъ археологôвъ и выстава мали не тôлько наукове, але и руско-національне значенье.

Иде тôлько о те, щобъ на тôй выставѣ справдѣ показане було наше народне житье повно и всесторонно, и се повиненъ мати попередъ всего на оцѣ комитетъ, устроюючій выставу. Мы не сумнѣваемося, що зъ стороны науковыхъ институцій краевыхъ а навѣть заграничныхъ комитетъ не то що не стрѣтитъ нѣякихъ перешкодъ, але и найохотнѣйшу помôчь до выставленя тыхъ забуткôвъ рускои бувальщины, якѝ хоронятся въ ихъ музеяхъ и библіотекахъ. Такѝ институціи, якъ краковска Академія Наукъ, краковскій университетъ, львôвскѝ Народный Дôмъ, Ставропигія, Оссолинеумъ, университетъ, музей промысловый, музей Дѣдушицкихъ, повиннѝ охотно выставити все, що въ ихъ зборахъ находится цѣкавого, а що комитетъ повиненъ выбрати и упорядкувати. Мы не сумнѣваемось н. пр., що краковска Академія Наукъ на жаданье и за запорукою комитету схоче прислати на ту выставу такій многоцѣнный памятникъ нашои прастарои бувальщины, якъ найденого въ Збручи Свѣтовида, а также бодай деякѝ типовѝ оказы зъ цѣлои масы выкопалинъ въ нашихъ могилахъ.

Але дуже богато можутъ комитетови допомогчи и приватнѝ люде, нашѝ священики, селяне и мѣщане, присылаючи на выставу цѣкавѣйшѝ старѝ образы зъ церквей (попередъ всего тѝ, що маютъ характеръ историчный), образчики старыхъ знарядôвъ и приборôвъ церковныхъ (чашь, фелонôвъ, лѣхтарѣвъ и лямпъ), рѣзьбы и малюнки декораційнѝ, дальше моделѣ помешкань, хатъ и будынкôвъ, знарядôвъ и инструментôвъ, взôрцѣ одежѣ и выробôвъ домашного промыслу, старѝ книги и рукописи, фотографіи видôвъ околицъ и типы людей, — загаломъ все, що може дати понятье о своеобразнôмъ побытѣ нашого народа въ кождôй околици.

Щобы покористатися помочею якъ найширшого числа нашихъ патріотôвъ, комитетъ повиненъ попередъ всего порозумѣтися съ институціями публичными и переконавшися, що у нихъ есть и що они можутъ выставити, зробити систематичный списъ объектôвъ, а на случай потребы звернутися до загалу съ ôтзвою о доповненье евентуальныхъ люкъ. Дуже повиненъ комитетъ дбати и о то, щобъ не громаджувалось на выставѣ богато рѣчей однородныхъ, котрѝ тôлько розрываютъ увагу зрителя, але щобы по можности збôранѝ и систематично упо ядкованѝ були самѝ рѣчи типовѝ и взôрцевѝ.

Переглядъ часописей.

(*„Pokrok" о брошурѣ Адольфа Ив. Добряньского. — „Fremdenblatt" о Русинахъ и Полякахъ. — Марко товчеся по „Kurjer-ѣ Lwowsk-ôмъ".*)

П. Адольфъ Добряньскій выдавъ въ Москвѣ брошуру политичну п. заг. „О современномъ религіозно-политическомъ положеніи Австро Угорской Руси. Изданіе Ф. Левдика. Москва." Въ брошурѣ тôй п. А. Добряньскій, выказуючи всѣмъ намъ добре звѣстнѝ кривды Русинôвъ въ Австро-Угорщинѣ на поли политичнôмъ и церковнôмъ (полонизацію, Єзуитôвъ, Змартвыхвстанцѣвъ, и т. д.), приходитъ до пересвѣдченя, що въ Австріи для вдоволеня народôвъ потрѣбно не автономіи краѣвъ коронныхъ, але автономіи народностей, зъ того отже взгляду для Русинôвъ являеся конечнымъ подѣлъ Галичины. Але Поляки, звязавшися съ Чехами, противнѝ автономіи народôвъ, — тожь лучшій вже для Русинôвъ нѣмецкій централизмъ, якъ нынѣшный станъ. Въ брошурѣ п. Добряньского знаходится богато докорôвъ Чехамъ за ихъ союзъ съ Поляками и кокетованье съ Мадярами. — „Pokrok", органъ Ригера, ôтповѣдае въ окремôй статіи дуже рѣшучо на закиды п. Добряньского. Передовсѣмъ констатуе, що рускѝ послы въ радѣ державнôй, коли мали досыть значну силу, все помагали нѣмецкимъ централистамъ держати за чубъ всѣхъ прочихъ Славянъ, въ надѣи, що „нѣмецкій левъ подѣлится съ ними добычею", а що за то дôстали? Нынѣшну гегемонію Полякôвъ. „Суть люде слѣпѝ и глухѝ, хочь маютъ очи видѣти а уши чути, — каже „Pokrok" — а до тыхъ людей непохибно належитъ и п. А. Добряньскій, бо инакше не мôгъ-бы нынѣ ще голосити политику, котра Русинамъ такъ зле выплатилася." „Нѣмцѣ — каже дальше — нѣколи не дадутъ Русинамъ того, чого они бажаютъ, а коли-бъ нынѣ Поляки захотѣли зôрвати съ Чехами, а поперти централистôвъ, то централисты дали бъ имъ ще бôльшу гегемонію надъ Русинами. Впрочѣмъ Нѣмцѣ нынѣ хотятъ Галичину и Дальматію вылучити зъ звязи прочихъ краѣвъ Долитавіи, — а чи тогды доля Русинôвъ въ Галичинѣ була-бы лучша, якъ нынѣ?" Пôдъ конець „Pokrok" бажае, щобы обѣ братнѝ Чехамъ народности въ Галичинѣ уложили свои ôтносины такъ, щобы поспôльно були собою задоволенѝ. Про Єзуитôвъ та Змартвыхвстанцѣвъ, — що Русинôвъ такъ дуже болитъ, — „Pokrok" анѣ словомъ не згадуе, а тепле свое слово „погодѣтся", высказуе дуже зъ легкои руки, не розбираючи, хто виненъ, що не то до згоды, але до якихъ хочь трохи выносимыхъ ôтносинъ у насъ прійти не може.

Бодай хочь дрôбку яснѣйше высказався въ тôмъ дѣлѣ авторъ дописи зô Львова въ „Fremdenblatt-ѣ", органѣ гр. Кальнокого, въ статіи „Поляки и Русины". Ôнъ также радитъ обомъ народностямъ погодитися. „Згода съ Поляками — пише ôнъ — лежитъ въ интересѣ Русинôвъ, котрѝ нехай не обманюютъ самѝ себе а отворятъ очи, и пересвѣдчатся, що они становлятъ часть слабшу, отже зависиму ôтъ Полякôвъ, котрѝ становлятъ часть сильнѣйшу. А чи органы рускѝ думаютъ, що лекше прійде до такои згоды, коли сотворятъ въ Галичинѣ австрійскихъ „Россіянъ"? Чи не розумѣютъ того, що богато такихъ уступокъ, котрѝ могли-бъ осягнути яко Русины, не осягнутъ нѣколи, если будутъ выступати яко австрійскѝ Россіяне?" Сторонѣ польскôй однакожь не мае авторъ нѣчого бôльше закинути, якъ „шовинизмъ публицистики", называючи навѣть поименно „Gazet-y Narodow-y", и бодай тымъ, якъ мы сказали, высказався трохи яснѣйше. Але жь чи „шовинизмъ публицистики" то вся причина незгоды, а коли она по воли чи по неволи уступитъ, то вже запануе згода въ Галичинѣ? Наивнôсть такого погляду на нашѝ дѣла дуже выразна! Такою бесѣдою можна несвѣдущого дѣлъ збаламутити, але користи реальнои зъ неи не выйде анѣ за макове зерно. Нехай-же органъ п. министра справъ заграничныхъ не дасся мистификувати!

Вернѣмъ теперь до часописей краевыхъ. Вже ôтъ двохъ мѣсяцѣвъ въ „Kurjer-ѣ Lwowsk-ôмъ товчеся мовь по пеклѣ рускій Марко — тôлько не въ однôй, а въ трехъ особахъ. Розпочавъ безъименный авторъ статіи „Moskalofilstwo i ukrainofilstwo w Galioji", потому пôйшовъ безъименный авторъ статіи „Uwagi Rusina", а скôнчивъ п. Иванъ Франко статіею „Ukrainofilstwo galicyjskie". Чи скôнчивъ вже рускій Марко свою вандрôвку по польскôмъ „Kurjer-ѣ", годѣ вгадати, але загальнои рускои справы вже бôльше не скомпромитуе, якъ доси еи скомпромитувавъ — и, що найсумнѣйше, за-для личныхъ амбицій поодинокихъ людей. Ще коли-бъ то сварка оберталася въ колесѣ личныхъ замѣтôвъ, а то панове соперники повтягали въ свою сварку цѣлѝ партіи и ляця, занимаючѝ виднѝ становища въ рускôй суспôльности, и кождый зъ нихъ, щобы его було „зъ верха", инсинуе людямъ посторонымъ и партіямъ такѝ рѣчи, котрыхъ на дѣлѣ не було або нема. Послѣднымъ въ тôмъ напрямѣ пôйшовъ п. Иванъ Франко, вмѣшавши въ свою сварку и бл. п. Вол. Барвѣньского, основателя „Дѣла", и нынѣшного редактора „Дѣла", и партію „украинофильску", — а о всѣхъ обзывася такъ, що ворога не тôлько якои тамъ партіи, але ворога Руси галицкои въ загалѣ можутъ лишь затирати руки. Пок. В. Барвѣньскій стоитъ занадто высоко, щобы его брати въ оборону, — дѣла его свѣдчатъ за него, — а нынѣшный редакторъ „Дѣла" уважае своимъ обовязкомъ запротестувати противъ усѣхъ инсинуацій п. Франка, якѝ ôнъ безъ его вѣдомости и мандату, а що найголовнѣйше безъ пôдставы, выголосивъ въ его имени въ „Kurjer-ѣ Lw." Хоче хто конче творити сякѝ чи такѝ „купки" — га, на то нема рады, але нехай же не аннектуе до своихъ „купокъ" такихъ людей, котрѝ зъ пересвѣдченя, що сповняютъ народный обовязокъ, працюютъ совѣстно для загального добра Руси, кладучи добро загальне по надъ всѣ „купки". Пôдъ тымъ знаменемъ тôлько мы можемо побѣдити нашихъ противникôвъ, а нѣколи сварками, рекриминаціями та инсинуаціями — въ польскихъ газетахъ, — ворогамъ на радôсть! Сумный то проявъ, не дай Боже, щобъ мавъ увойти у насъ въ налôгъ!...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Важный прецеденсъ для правникôвъ.*) Министерство юстиціи знесло ухвалу высшого суду краевого въ Краковѣ зъ дня 16 вересня 1884 р., въ наслѣдокъ котрои одинъ кандидатъ нотаріяльный, зробившій устный испытъ съ дуже добрымъ поступомъ, а письменый съ недостаточнымъ, зôставъ репробованый, и поручило тому жь судови, щобы загальный результатъ испытôвъ оцѣнювало такъ въ працѣ письменнои якъ и устныхъ ôтповѣдей.

(*Нова угода съ пôвнôчною желѣзницею.*) Недавно донесли були вѣденьскѝ и краевѝ газеты, що правительство выробило новый проектъ угоды съ пôвнôчною желѣзницею и що предложитъ его въ короткôмъ часѣ палатѣ пословъ, щобы ôнъ ще сеи сесіи мôгъ бути порѣшеный. Проектъ сей, якъ доносили газеты, мавъ на цѣли продовжити цѣлу дотеперѣшну справу съ желѣзницею пôвнôчною на чотыри роки. Вѣсть ся показалася теперь неправдивою. Въ дѣлѣ самôмъ рѣчь стоитъ такъ, що правительство заключило въ послѣднихъ дняхъ на пôдставѣ новыхъ переговорôвъ дефинитивну угоду съ пôвнôчною желѣзницею. „Wiener Allg. Ztg." доноситъ, що желѣзниця пôвнôчна згодилася съ поглядами прави-

---

Jankiel na dokumenta y dowody oczywiste y swiadectwa sub Juramento Corporali zeznane nic a nic nie przyznaie tylko mocno o wszystkim neguie; Tedy Powinien Dnia Jutrzejszego być na konfessatach przez mistrza trzy razy ciągniony a swiecami także razy Trzy hakami żelaznemi aby był palony mocą dekretu naszego decyduiemy. Tych zaś swiadków to iest Semka y Tymka salve zostawuiemy do dalszéy decisiy sądowey."

Пониже дописано другою рукою: „Aprobuię lecz nie raz ale trzy razy swiecami a dwa zelazem*) ma bydz palony ponieważ się niechce przyznać y prawdy powiedzieć. — Pokutyński."

На чѣмъ покôнчилась справа, не знати, бо на дальшихъ карткахъ протоколу нема о тôмъ нѣякои згадки.

II. Мартинъ зъ Радчого сынъ Григора Євкового, любивъ также скарбы и добувавъ ихъ также радо, але, яко чоловѣкъ практичнѣйшій ôтъ Семка и Тимка зъ Марковы, не шукавъ ихъ въ млакахъ и не ходивъ за блудными огниками, бо на що задиратись съ чортôвскими адскими силами, коли ихъ доволѣ подыблешь таки на земли, межи людьми. Вправдѣ не удалась ему перша проба, бо коли напавъ разомъ съ шѣстёма подôбными праведниками, якъ ôнъ самъ, на гостинци пôдъ Заваловомъ на якихось жидôвъ зъ Бучача и ихъ позабивавъ и зрабувавъ все, що мали, загнала якась гаспедска сила и его и его товаришѣвъ въ руки суду. Всѣхъ сѣмохъ засуджено на смерть, „z których trzech obwieszono, trzech uciekło y tenże sam (Мартинъ) na szubienice był prowadzony, lecz przez dziwkę a terazniejsze jego Zone był uwolniony." Въ чѣпци, якъ видно, уродився Мартинъ, бо не дали ему навѣть повиснути. Якась дѣвчина приступила до него, коли его вже вели на шибеницю и накинула на него примѣтку. значитъ обѣтуе ôтдатися за него, а въ тыхъ часахъ пускали въ такôмъ разѣ деликвента сейчасъ на волю, подôбно якъ и дѣвчину, коли якій хлопець заявивъ, що оженится съ нею. Оженившись, осѣвъ Мартинъ въ Радчу и ставъ газдувати. Злѝ языки говорили о нѣмъ и теперь всѣляко, деякѝ сусѣды навѣть кивали раменами, поглядаючи на его достатки, але то все зъ заздрости, зъ лихого серця и злобы, — а если ôнъ мае доброго „инклюза", то нехай собѣ и другій и третій такого самого справитъ. Ажь разъ завели его за якѝсь волы передъ судъ. Боронився Мартинъ противъ людскои злобы, якъ мôгъ, ба и радчаньска громада вставилася за нимъ и дала за него на будучнôсть поруку, тожь и засудъ бувъ дуже лагôдный: ôнъ мавъ цѣлый рôкъ въ кайданахъ замѣтати ринокъ станиславôвскій, а коли-бъ ще разъ допустився чогось подôбного, загрожено, що ôтôтнутъ ему праве ухо.

На тôмъ скôнчилася справа съ Мартиномъ, але цѣкаве було то, съ чимъ зрадився передъ судомъ его отець, Грицько Євкôвъ. Одинъ изъ свѣдкôвъ, Панько Иванишинъ, зôзнавъ передъ судомъ яко свѣдокъ, що старый Грицько найславнѣйшій ворожбитъ на всю Станиславщину. „Коли менѣ разъ злодѣѣ украли волы, — казавъ Панько — пôшовъ я до него по раду, ôнъ почестувавъ мене по христіяньски, давъ ѣсти кусникъ хлѣба, здоймивъ потôмъ зъ стѣны образъ, поставивъ на него чотыри шелюги и обôйшовъ съ образомъ хату. Вернувши назадъ до свѣтлицѣ, знавъ уже, де мои волы, и сказавъ таки заразъ, що ажь въ Волощинѣ." Судіѣ чудувалися тымъ даромъ старого Грицька и пыталися для певности самого Мартина, чи те правда, що его батько мае таку силу. Сынъ потвердивъ все и додавъ, що старый вже не ôтъ нынѣ помагае людямъ. Судіѣ закликали самого Гриця, щобы побачити чудотворцю власными очима. „Такъ, знаю людямъ радити и помагати, — диктувавъ съ повагою до протоколу старый Гриць, — до мене приходитъ на день до сто людей зъ мѣстъ и селъ, а коли кому що пропаде, то я кладу чотыри шелюги на образъ; коли жь котрый шелюгъ зсунеся зъ образа на землю, то ôтшукаеся згуба, а инакше и не шукай, а то наключешь на себе ще яку бѣду." Запытаный дальше, чи тую силу мае ôтъ Бога, чи ôтъ кого иншого, и чи выученый въ тôмъ „od kapłana, czyli też od iakiego Inspektora?" — сказавъ, що талантъ мае ôтъ Духа Святого и що тымъ бавится вже 15 рокôвъ. Зъ разу, передъ 15 роками, заходивъ собѣ съ чортомъ, але съ нимъ державъ всего одинъ рôкъ; ôттакъ покинувъ и навернувся до Духа Святого. „Ще и теперь заходитъ до мене ôтъ часу до часу небôщикъ (такъ называвъ чорта) и неразъ поборемося таки добре, бо я бувъ упавъ на его грошѣ, але ôтъ тогды бôгме що вже не раджуся съ нимъ; часомъ лише, якъ дуже запотребую грошей, а нема, то жичу собѣ у небôщика."

Судіѣ слухали съ цѣкавостею и не могли надивуватися зъ того, що чули, але не робили нѣякого ужитку.

*) Тортуръ уживано при розправахъ всюды, де суджено пôсля права магдебурского. Було ихъ три роды: 1) привязувано оскарженого, коли не хотѣвъ признатися, до дошки и натягано пальцѣ желѣзными гаками; 2) натягано цѣле тѣло сильнѣйше и палено свѣчками; 3) прикладано до тѣла розпалену желѣзну шину. Въ цѣлôмъ протоколѣ не знаходимо однакъ нѣгде, щобы кому лито въ горло кипячій оцетъ або олѣй, або, — якъ дѣялось декуды, — щобы на тѣло лито кипячу сѣрку або смолу.

тельства и выдѣлу желѣзничого и поробила въ справѣ тарифъ великй уступства. Правительство позыскало сею угодою такожь интеренцію на творенье тарифъ въ способъ користный для интересѣвъ руху желѣзниць державныхъ. Угода ся заключена знову на 30 лѣтъ, отже ажь до року 1916. Ся отже угода мае бути дѣйстно ще сеи сесіи предложена палатѣ пословъ.

(*Гр. Коронини передъ своими выборцями.*) Дня 11 н. ст. сѣчня отававъ въ Гориціи гр. Коронини передъ своими выборцями и здававъ справу зъ своеи дотеперѣшнои дѣяльности въ парляментѣ отъ 1879 р. Справоздавець говоривъ въ языцѣ италійскомъ. Гр. Коронини заявивъ, що такъ онъ якъ и его товаришѣ тымъ больше отступили отъ партіи конституційнои, чимъ больше она высувала на передъ справу національно-нѣмецку; онъ не хотѣвъ завязувати окремого клюбу италійского въ радѣ державной, бо есть противный всякой односторонной пропагандѣ національной, котра може бути лишь шкодливою. Управильненье отношень языковыхъ уважае бесѣдникъ за конче потрѣбне, бо правительство мае доси въ сѣй справѣ за надто велику свободу дѣланя. Переходячи до отношень народныхъ въ Гориціи и Градисцѣ, сказавъ онъ, що онъ выступае завсѣгды за згодою народностей и що сего не можна ему брати за зле такъ само, якъ не береся за зле тымъ людямъ, котрй выступаютъ за усуненьемъ войны и рѣшаньемъ всякихъ споровъ въ мирной дорозѣ. Наконець обѣцявъ гр. Коронини старатися въ радѣ державной о заснованье въ Тріестѣ италійского университету або правничого факультету. Справозданье гр. Коронинiого приймили не только его выборцѣ дуже прихильно, але оно зробило такожь добре враженье и въ иншихъ краяхъ коронныхъ а именно въ Чехахъ. Ческа „Politik“ хвалитъ гр. Коронинiого и каже, що клюбъ его не оттягнувъ отъ правицѣ анѣ одного посла, а оттакъ желае ему, щобы ему удалося притягнути до себе и всѣхъ своихъ давныхъ товаришѣвъ зъ партіи конституційнои. Се выступленье ческого органу не подобаеся централистамъ и тому „N. fr. Presse“ пытае: „Чи можна-жь лѣпше и яснѣйше высказати, що гр. Коронини есть пріятелемъ и союзникомъ правительства и правицѣ? А чи пріятелѣ національно-клерикальнои правицѣ не суть ворогами нѣмецко-либеральнои лѣвицѣ?“

(*На зборѣ староческого клюбу*) выбрано знову головою Цайтгамера, котрый дякуючи за выборъ, выказавъ, що политика ческа мае теперь трояку цѣль: автономію Чехъ, забезпеченье народного существованя и сильне становище державы на внѣ. Головну вагу въ своѣй бесѣдѣ клавъ онъ на конечну потребу утворити зъ одной стороны въ радѣ державной одностайный ческій клюбъ а зъ другои стороны творити съ правицею одну цѣлость, котру то потребу вже и зъ другои стороны (дръ Едв. Грегръ) передъ колькома днями обдношено, такъ щобы народъ ческій видѣвъ въ клюбѣ ческихъ пословъ згодне поступованье всѣхъ своихъ представителѣвъ. Чехамъ мусить на томъ залежати, щобы ческа делегація належала до организму, котрый мае большость за собою и щобы тую большость поддержати и еи ще збольшити. Цайтгамеръ каже, що гадка Грегра, щобы ческій клюбъ въ соймѣ роздѣлився на двѣ части, мае богато за собою; треба однакожь чекати, доки становище Чеховъ не буде зовсѣмъ забезпечене. Зъ минувшого року поднѣсъ Цайтгамеръ три важнй точки для Чеховъ: 1) Що Чехи не допустили до того, щобы рада державна высказалася за заведеньемъ державного языка; 2) выборы до палатъ торговельныхъ; 3) дѣяльность въ соймѣ въ справѣ новои ординаціи выборчои, въ котрой то справѣ ческй змаганя були надаремнй. Противуположности такъ були заострилися, що не можна було въ соймѣ зобрати потрѣбныхъ трехъ чвертей голосовъ для большости. На послѣдокъ сказавъ ще бесѣдникъ, що Чехи маютъ ще богато неисповненыхъ бажань, але теперь ледве чи они що осягнутъ и длятого треба згоды въ цѣломъ народѣ.

(*Хорватска регниколярна депутація*), выбрана соймомъ для залагодженя надъужить выконуваныхъ доси Угорскимъ правительствомъ буде мала передъ собою правдивый узолъ гордійскій до розвязаня. Майже у всѣхъ точкахъ угоды потройного королевства Хорватіи, Дальматіи и Славоніи съ короною угорскою, дѣялися такй надъужитя, особливо за часовъ слабои управы Мазуранича, що съ трудностею прійдеся депутаціи то усунути, що нынѣ сталося для Угорщины майже привилеемъ, мимо того, що до сеи депутаціи выбранй хочь-бы такй люде, яякъ Живковичь, Мишкатовичь, Спевецъ, Пеячевичь, Субботичь, Крестичь и др. Хорваты доказуютъ, що Угорщина и Семиградъ а оттакъ королевства Хорватія, Дальматія и Славонія становлятъ одну цѣлость державну супротивъ краѣвъ подъ панованьемъ австрійского цѣсаря и супротивъ другихъ державъ, а тымъ часомъ вже сама назва „австрійско-угорска держава“ заперечуе сему, бо въ назвѣ сѣй о королествахъ Хорватіи, Дальматіи и Славоніи зовсѣмъ незгадуеся, а прецѣнь не сама Угорщина, але Угорщина въ сполученю съ королевствами Хорватіи, Дальматіи и Славоніи, творятъ одну цѣлость державну. Посля §. 3 угоды повиненъ парляментъ называтися „угорско-хорватско-славоньскимъ“, а тымъ часомъ называеся онъ лишь „угорскимъ“; полки доповняючйся зъ Хорватіи и Славоніи называются просто лишь „угорскими“; дирекція лѣсовъ въ Загребѣ и дирекція катастральна въ Загребѣ и Осеку подлежатъ просто угорскому министерству финансовъ, коли противно посля угоды они повиннй мати свою окрему дирекцію финансову въ Загребѣ и т. д. Майже кождый отже параграфъ угоды королѣвствъ Хорватіи Дальматіи и Славоніи есть нарушеный угорскимъ правительствомъ и треба бы дуже богато до того, щобы Угорщина отступила отъ тыхъ привилеѣвъ, котрыхъ хочь de jure не мае, але de facto посѣдае. Хочь-бы отже и якъ користнй були успѣхи регниколярнои депутаціи, то все таки они не будутъ того рода, щобы могли Хорватовъ зовсѣмъ вдоволити; найлѣпшй успѣхи еи останутся завсѣгды лишь посредствомъ. Тому здаесь и заявила депутація, що ѣй головно на томъ буде залежати, щобъ хочь те забезпечити, що до теперь ще задержалося.

(*Ген. директоръ галицко-угорскои желѣзницѣ*), совѣтникъ двора, Пихлеръ, выѣхавъ оногды до Пешту. „Presse“ каже, що съ сею поѣздкою вяжеся справа новыхъ переговоровъ въ дѣлѣ остаточного порѣшеня згаданои желѣзницѣ. Въ звязи зъ сею справою стоитъ такожь будова желѣзницѣ Стрый-Мункачѣвъ, котра представляеся яко линія конкуренційна галицко-угорскои желѣзницѣ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Журналы россійскй а головно „Новости“ высказуютъ надѣю, що въ 1885 роцѣ буде имовѣрно обдуманый способъ, щобы Россія, котра мира рады згодилася на жаданя Нѣмеччины и Австріи, получила подъ користными условіями тревалу поруку мира. — Дня 13 сѣчня знесеный зоставъ остаточно департаментъ финансовъ для Царства Польского. Всѣ заведеня финансовй будутъ отъ теперь стояти просто подъ зарядомъ министерства финансовъ въ Петербурзѣ а всѣ имѣня державнй въ Царствѣ Польскомъ перейдутъ до безпосередного заряду министерства доменъ. Министеръ финансовъ Бунге зоставъ именованый тайнымъ совѣтникомъ. — Министерство дѣлъ внутрѣшныхъ повѣдомило австрійского консуля въ Одессѣ, що австрійскимъ жидамъ дозволено ще буде проживати якійсь часъ въ Одессѣ. — Польскй газеты доносятъ зъ Варшавы, що правительство россійске выдало указъ, посля котрого латиньскимъ епископамъ въ Царствѣ Польскомъ не вольно анѣ именувати священиковъ анѣ ихъ отпускати або переносити безъ попередного порозумѣнюся съ генералъ-губернаторомъ.

Нѣмеччина. Ледве що розпочався новый рокъ, якъ вже нѣмецкй анархисты знову кровавыми буквами записали на картахъ исторіи свое нелюдске поступованье, свое существованье якъ-бы призначене лишь на те, щобы все збурити, все зруйнувати, що лишь не подходитъ подъ ихъ погляды и бажаня. Въ Франкфуртѣ надъ Меномъ доконано дня 13 н. ст. сѣчня вечеромъ нове политичне убійство, вѣсть о котромъ скоростею блыскавки рознеслася по цѣлой Европѣ и страхомъ переняла всѣхъ добромыслячихъ людей, бажаючихъ добра, розвою и поступу чоловѣчества въ мирномъ и спокойномъ дѣланю. Дарма, що въ цѣлой Европѣ якъ-бы однымъ голосомъ зазначуютъ миръ по всѣхъ державахъ; онъ есть, правда, помѣжь поодинокими державами, яко такими, але що дѣеся у внутрѣ кождои майже державы, се не дасться легко заперечити однымъ лишь словомъ мира. Дивно може стане, а може се и пояснитъ понекуды ситуація, що въ державахъ, въ котрыхъ якъ-разъ найострѣйшй заведено средства супротивъ деструктивныхъ елементовъ, сй елементы мимо того найяскравѣйше выступаютъ на верхъ. Дарма, що въ Нѣмеччинѣ заведено законы противъ соціялистовъ и анархистовъ, дарма, що полиція розвинула свой цѣлый апаратъ явный и тайный, все те нѣчого доси не помогло противъ злобы и слѣпого фанатизму анархистичныхъ елементовъ и той чоловѣкъ, котрый такъ смѣло высказавъ, що ему не импонуе цѣла Европа, той чуеся безсильнымъ супротивъ тайныхъ махинацій людей, котрымъ всякй средства, хочь бы и найпоганѣйшй, готовѣ служити до осягненя своеи цѣли. Убійство доконане въ Франкфуртѣ н. М. зовсѣмъ похоже на убійство Судейкина въ Россіи; и тутъ упавъ зъ руки анархистовъ урядникъ полиціи, котрый знавъ всѣ тайны конспираторовъ, бо стоявъ съ ними въ близкихъ зносинахъ а тымъ самымъ бувъ для нихъ найнебезпечнѣйшій. Якъ въ Россіи такъ такожь и въ Нѣмеччинѣ видимо, що самй репресалія нѣчого не помагаютъ; ба, противно выкликуютъ лишь якъ-разъ зовсѣмъ другй наслѣдки. Хоробливый станъ организму хочь-бы и цѣлои суспольности — а за такій треба лишь уважати анархизмъ — не дасться выкоренити средствомъ насильнымъ а потреба братися до него средствами лекшими, але съ цѣлымъ и докладнымъ знаньемъ хоробы. — Цѣсарь нѣмецкій послѣдного тыждня бувъ трохи занедужавъ, теперь однакожь знову маеся лѣпше. Минувшои недѣлѣ приймавъ у себе Путкамера, котрый предложивъ бувъ ему текстъ бесѣды, котрою мае бути открытый соймъ прускій. Бесѣду сю уложено на повной радѣ министровъ подъ предсѣдательствомъ самого кн. Бисмарка. Дня 12 н. ст. сѣчня мавъ цѣсарь конференцію съ кн. Бисмаркомъ и сей предложивъ ему патентъ на именованье губернатора въ Камерунѣ. — Посля вѣстей зъ Берлина, заключило нѣмецке правительство съ австрійскою державою угоду, посля котрои Нѣмеччина бере на себе заступати и боронити такъ на побережу Африки якъ и въ тихомъ океанѣ австрійскихъ подданыхъ всюды тамъ, де не ма австрійскихъ консулятовъ.

НОВИНКИ.

— **Въ честь 25-лѣтного ювилею писательскои дѣяльности Олександра Я. Кониського**, припадаючій на 22 л. сѣчня 1885 р., отбудеся литературно-декламаційно-вокальный вечеръ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ дня 22 л. сѣчня. Въ програму вечера входятъ: 1) Вступне слово Ивана Белея; 2) деклямаціи: а) частина поемы „Острожникъ“, выголоситъ п. Н. Яв., б) „Петро“, поема Сироты зъ Украины, выголоситъ п. О. Кул. 3) хоры: а) „Вѣтеръ“, слова Верниволѣ, музика п. Нижанковского; б) „Чаровна ночь“; в) „Поки зойде ясне сонце“, Лисенка; г) Кантата въ честь Ол. Кониського, слова п. И. Ф., музика п. Нижанковского. — Вступъ на вечеръ для членовъ товариствъ „Просвѣта“, „Руска Бесѣда“, „им. Шевченка“ и „Академичне Братство“, котрй заходятся коло устроеня вечера, вольный, а для иншихъ лиць на запросины, котрй выдае тов. „Акад. Братство“, ул. Скарбковска, ч. 2.

— **Вовняни вечерки**. Здоровый поглядъ на житье и розумне пониманье его вымогъ — се одно зъ найважнѣйшихъ условій поступу суспольности. Де нема змыслу ощадности, де змыслъ економичный приглушеный жадобою блеску и де одиницѣ съ кривдою для домашного господарства выдаютъ за много на артикулы, що маютъ цѣлею зробити хвилеве враженье, тамъ знаходится суспольность на дорозѣ, що веде до економичнои руины, котрои наслѣдки отчуваютъ не лишь одиницѣ, но цѣлй верствы товариства. Бракъ економичного змыслу и неоглядность цѣхували до недавна выступленя на публичныхъ баляхъ, де нашь красный полъ ишовъ въ заводы, щобы показатися найдорожшою тоалетою. Нынѣ прійшовъ для насъ часъ опамятаня и мы съ пріятностею записуемо въ томъ направленю зворотъ до лучшого. Отъ комитету, котрый завязався межи львовскими Русинами для переведеня въ дѣло принципу ощадности въ публичныхъ забавахъ, получили мы програму т. зв. „вовняныхъ вечерковъ“ и мы съ пріятностею звѣщаемъ нашу Публику, що такй вечерки, котрыхъ задачею посля отозвы комитету „приучити наше товариство, а особливо представительокъ красного пола, бавитись охочо, весело и безъ приношеня жертвъ идолови збытку“, — отбудутся въ дняхъ 12 (24), 19 (31) сѣчня, 26 сѣчня (7 лютого) и 2 (14) лютого въ великой сали „Народного Дому“. — Тоалета балева зъ сихъ вечерковъ выключена безъусловно, а участницѣ можутъ являтись або въ народныхъ костюмахъ або въ звычайныхъ зъ перкалевои або дешевои вовнянои матеріи. Для мужчинъ звычайный вечерковый строй. — На то, щобы повысшй условія не були нарушенй, буде глядѣвъ особный комитетъ, котрый наложитъ въ случаю нарушеня отповѣдну грошеву кару, маючу припасти въ користь убогои учащоися молодежи. Комитетъ вовняныхъ вечерковъ постарався о то, щобы вечерки зовсѣмъ удалися и въ той цѣли поручивъ веденье танцѣвъ звѣстнымъ аранжерамъ пп. Д. Грабиньскому и И. Федоровичу, котрй постарались о оригинальнй новй фигуры танцѣвъ. Грати буде повна войскова оркестра 80-го полку подъ управою капельмайстра п. Цистлера. По 12 год. въ ночи наступитъ выборъ 3 цариць вечера, котрымъ врученй будутъ дипломы и почетнй отзнаки. Початокъ кождого вечера о 8 годинѣ. Входъ на салю и крѣсло на галерія отъ особы 1 зр.; входъ на салю для академиковъ и на галерію (мѣсце стояче) 50 кр. Запрошень и билеты можна достати въ комнатахъ „Рускогo Касина“ (Нар. Домъ I поверхъ) кождого дня, почавши отъ понедѣлка 7 (19) сѣчня с. р., отъ 7 до 9 годины вечера. Билеты для академиковъ продаются лишь въ академичныхъ товариствахъ: „Академическій Кружокъ“, „Академичне Братство“ и „Читальня“. Порядокъ танцѣвъ: 1. Коломыйка, 2. Вальцъ, 3. Кадриль I, 4. Мазуръ, 5. Гальопъ, 6. Козакъ въ честь выбраныхъ цариць, 7. Кадриль II, 8. Полька фр., 9. Мазуръ.

— **„Руска Бесѣда“ въ Тернополи** запрошуе П. Т. членовъ и гостей съ родинами на забаву съ танцями, котра отбудеся въ комнатахъ товариства дня 13 (25 л.) сѣчня с. р. Се заявленье есть загальнымъ запрошеньемъ, бо окремыхъ запрошень не высылаеся. Вступъ отъ особы: для членовъ 50 кр, для нечленовъ 1 зр. а. в. Окромъ того вечерка, характеру звычайнои домовои забавы, устроитъ „Бесѣда“ на дняхъ 20 сѣчня (1 лютого) и 27 сѣчня (8 л. лютого) с. р. вечеры съ танцями на большй розмѣръ съ котиліономъ, на котрй будутъ высыланй особнй запрошеня.

— **Товариство „Рускихъ Дамъ“**, намѣрюе 2 л. лютого с. р. устроити въ великой сали „Народного Дому“ вечеръ съ танцями, котрого весь чистый доходъ призначеный для бѣдныхъ рускихъ учениць. При томъ товариство проситъ насъ звѣстити П. Т. Публику, що отдѣльнй запросины на вечеръ той не будутъ розсылатися длятого, щобы черезъ недоставленье ихъ кому будь зъ желаючихъ бути на вечерѣ, не выникли якй не будь здогады, що товариство кого зъ П. Т. Публики не поважае. Запросины могутъ интересованй получити въ „Рускомъ Касинѣ“ („Нар. Домъ“, I. поверхъ.)

— **Въ дѣлѣ рускихъ квартетовъ**, котрй мае выдавати комитетъ зложеный зъ рускихъ львовскихъ богослововъ подъ проводомъ звѣстного композитора нашого п. Виктора Матюка, одержуемо звѣстку, що першій аркушъ сими вже днями пойде до друку и незабавомъ оголошена буде предплата. Выдавництво буде гарно выготовлене въ друкарни Пьонткевича въ Перемышли въ стоячомъ форматѣ великои 16-ки, въ 1000 примѣрникахъ, при томъ належати буде до найдешевѣйшихъ выдавництвъ того рода. Змѣстъ буде такъ уложеный, що зъ початку будутъ квартеты лекшого укладу зъ народныхъ пѣсень и зъ творовъ нашихъ композиторовъ, оттакъ послѣдуютъ труднѣйшй творы. Комитетъ звертаеся до всѣхъ нашихъ композиторовъ и знатоковъ съ прошеньемъ о свѣтлу пораду, якъ такожь о якъ найскорше надсыланье матеріяловъ, оригиналовъ на руки богослова Богдара Кирчова (ул. Коперника ч. 36). Комитетъ ручитъ за цѣлость и ненарушенье всякого рода манускриптовъ и по выкористаню зъ подякою зверне ихъ кождому властителеви на его выразне застереженье. Маемо надѣю, що кому лишь дорога руска пѣсня, кому лишь милй рускй звуки, той отъ першои хвилѣ стане пріятелемъ повысшого выдавництва, бо черезъ то ширитися буде замилованье до одушевляючого руского спѣву мѣжь народомъ, а заразомъ познакомится и свѣтъ закордонный съ рускимъ гармонійнымъ чародѣйнымъ звукомъ. На сѣмъ мѣсци складае комитетъ прилюдну подяку за щирй уваги и подмогу матеріялами Вп. п. Ан. Вахнянинови, о. П. Бажаньскому и о. В. Мартинкову (въ Сколѣмъ), а за ревнй заходы около сеи справы оо. Викт. Матюкови и М. Копкови.

— **„Буковины“**, рускои часописи выходячои подъ редакціею п. Юрія Федьковича въ Черновцяхъ, выйшло вже ч. 1-ше. Не одержавши ще его, не можемо поки що нѣчого близшого о нѣмъ сказати.

— **Товариство „Просвѣта“**, подае до вѣдомости, що „Календарь на 1885 р.“ вже майже вычерпаный и проситъ своихъ Вп. Членовъ, залягаючихъ съ вкладкою за 1884 р., щобъ зволили поскорити съ надоланьемъ тои-жь, бо въ противномъ случаю не буде Товариство виновате, если котрому зъ членовъ за для его опозненя, не стане Календаря.

— **Маетокъ Цѣшановъ**, 5200 морговъ грунту вразъ съ инвентаремъ до 600 штукъ товару рогатого и коней купивъ за суму 440.000 готовки отъ масы спадковои по бл. п. Христіянимъ бродскій милiонеръ жидъ Сапира.

— **О усуненю горы въ Черновцяхъ** доносятъ: Въ ночи зъ 13 на 14 с. м. усунувся цѣлый спадъ горы, на котрой стоитъ резиденція черновецкого епископа православного и знищила до тла городы трехъ реальностей. Дерева овочевй, що стояли давнѣйше на горѣ при улици, нынѣ съ корѣньемъ повырыванй лежатъ при сподѣ горы. Межи широкими розколинами горы сторчатъ величезнй груды порозрыванои землѣ. Въ городѣ, належачомъ до россійского консуля, засыпала усуваюча-ся земля глубоку керницю. Знищеный просторъ выноситъ около 300 метровъ широты. Дальше усуваньеся горы есть тымъ небезпечнѣйше, що, якъ сказано, на горѣ той стоитъ епископска резиденція, котра есть найкрасшимъ будынкомъ въ Черновцяхъ и могла бы черезъ дальше усуваньеся горы найбольше потерпѣти.

— **Дѣло обсадженя опорожненыхъ епископскихъ престоловъ въ Галичинѣ** мае бути посля информацій „Kurjera Lwowsk-ого“ рѣшене наконечно въ мѣсяцю мартѣ с. р. — Тая газета довѣдуеся именно зъ компетентного жерела, що митрополитомъ гр. кат. во Львовѣ буде именованый еп. Сильвестеръ Сембратовичь а епископомъ станиславовскомъ митратъ Дръ Пелешь. — Латиньскй престолы епископскй въ Галичинѣ будутъ обсадженй въ такій способъ, що на архиепископство львовске буде покликаный епископъ Северинъ Моравскій, суфраганомъ его мае зостати пралатъ кс. Заблоцкій, епископія тарновска буде поручена перемыскому суфраганови кс. Лобосови а суфраганомъ перемыскимъ лат. обр. буде именованый крылошанинъ Пузына

— **Страшне приключенье**. Межи Лѣскомъ и Балигородомъ лучилося сими днями нещасливе приключенье, котре „Gazeta Narodowa“ ось якъ описуе: Ѣхавъ на похоронъ рускій священникъ съ женою и дитиною, коли наразъ показалося въ лѣсѣ колька вовковъ. Наполошенй конѣ взяли напруго въ бокъ а дитина зъ рукъ матери вылетѣла на снѣгъ. Вовки кинулися съ цѣлою хищностею на свою жертву, а коли отець выскочивши зъ санокъ хотѣвъ еи выдерти имъ зъ пащи, переплативъ самъ житьемъ. — Вдова, котру перелякане конѣ разомъ съ возникомъ унесли, вернувши до дому, закончила на другій день житье на розоллянье жовчи а недовго переживъ такожь катастрофу возникъ, котрый умеръ наслѣдкомъ перестраху. На другій день стрѣтивъ лѣсничій три вовки якъ роздирали порося и сему лишь мае завдячити, що не кинулися на него.

— **Товариство „Школьна Помочь“**, розсылае теперь всѣмъ своимъ членамъ грамоты членьскй вразъ съ отатутами, при томъ на окремыхъ карткахъ выказано, колько кождый членъ заплативъ отъ часу якъ вступивъ въ члены товариства. Якъ-бы хто не доставъ грамоты, просимо упомнутися. — Для „Школьнои Помочи“ прислали въ мѣсяци грудню 1884 р.: П. Т. о. Теодоръ Стадникъ зъ Сущана 1 зр; о. Ст. Качала 5 зр.; о. Генрикъ Поляньскій зъ Телесницѣ 50 кр; п. Пилипъ Свистунъ, проф. гимн. въ Ряшовѣ 2 зр.; отъ о. Юліяна Попеля зъ Горошева руского зъ присланыхъ 25 зр. въ роспорядимость ред. „Н. Пролома“, одержано 10 зр. Для учениковъ рускои школы мѣскои, приславъ о. Ст. Качала 5 зр.; о. Ем. Левицкій зъ Майдану 1 зр; о. Е. Менцѣньскій зъ Новосѣлець 67 кр. — Всѣмъ П. Т. Добродѣямъ сердечне спаси Богъ! — *Р. З.*

Въ Франкфуртѣ надъ Меномъ замордовано 13 с. м. вечеромъ совѣтника полиціи Румпфа. Румпфъ пробитый штилетомъ въ саме серце упавъ отъ разу неживый на землю передъ самыми дверми свого дому. Убійцѣвъ доси не выслѣджено. Полиція вызначила за выслѣдженье убійцѣвъ 3000 марокъ, а цѣсарь Вильгельмъ подвысшивъ сю суму на 10.000 зр.

— **Выборы до торговельно-промысловои палаты**. Минувшого тыждня велася во Львовѣ дуже завзята борба, по поводу выборовъ до торговельно-промысловои палаты, а хочь выборъ членовъ до сеи корпораціи не представляе въ нашихъ отношеняхъ пытаня чисто политичнои натуры, то рухъ выборчій заявився майже такъ интензивнымъ, якъ при выборахъ до дѣлъ законодавчихъ, або що найменше якъ при выборахъ до рады мѣста. На всѣхъ улицяхъ, що колька разовъ на день при-

лѣплювано плякаты съ ôтозвами, котрû якъ зъ однои стороны не щадили слôвъ похвалы для кандидатôвъ форитованыхъ авторами ôтозвы, такъ зъ другои стороны не жалували згôрдныхъ епитетôвъ своимъ противникамъ. Ледво, що оголосила одна партія листу своихъ кандидатôвъ, ажь ту появляеся на плякатѣ строга критака ихъ дѣяльности публичнои; сторонництво загрожене въ своихъ позиціяхъ модификуе за годину свою листу и пôдписуе ей загальникомъ „Независимû выборцѣ", но не спочивае такожь и противникъ, котрый ôткликуючись до патріотизму выборцѣвъ пятнуе въ свѣжихъ плякатахъ кандидатôвъ „независимыхъ" именемъ „швайггельдники", и директоры такои и такои институціи. — Результатъ сеи борбы бувъ такій: Зъ групы великоторговлѣ выбрано: Бачевского, Бубера, Губрыновича, Шаера, Ерштайна, Русмана и Фрида. — Зъ групы крамарôвъ: Штерна зъ Бучача и Фрида (другій разъ) зô Львова. Зъ Перемышля выбраный въ тôй групѣ Клярфельдъ; зъ Самбора Дыметъ; зъ Станиславова Браеръ; зъ Стрыя Сокаль; зъ Коломыи Штро а зъ Сянока Левенгерцъ. — Зъ групы промыслу: Громанъ, Крижановскій, Лиліенфельдъ и Пипесъ. — Зъ помежи рукодѣльникôвъ выбранû у Львовѣ: Ньемчиновскій, Свѣстерскій и Валихевичь. Зъ Перемышля Цюхциньскій; зъ Сянока Галь; зъ Самбора Михальскій; зъ Стрыя Голомбъ; зъ Станиславова Александровичь а зъ Коломыи Мозеръ.

— **Затверджене выборôвъ.** Цѣсарь затвердивъ выбôръ Володислава Чайковского, властителя Медведовець на предсѣдателя и дра Едварда Крижановского, лѣкаря въ Бучачи на заступника предсѣдателя бучацкои рады повѣтовои; Едмунда Лѣтыньского, властителя Литвинова на предсѣдателя а Казимира Зарембы, посесора зъ Угрынова на заступника рады повѣтовои въ Пôдгайцяхъ.

— **Именованя и перенесеня.** Адюнкты судовû: Рѣпецкій и Зенегъ перенесенû до Добромиля а Варивода до Пôдгаецъ. Адъюнктами судовыми именованû: Глиньскій въ Золочевѣ, а Беньчевскій и Ясиньскій у Львовѣ, Гробъ въ Тернополи, Шидловскій у Львовѣ, Харакъ въ Золочевѣ. Адъюнктами при судахъ повѣтовыхъ именованû: Ляворикъ въ Борщевѣ, Богусьевичь въ Радôвцяхъ, Пискозубъ въ Залѣщикахъ, Яницкій въ Долинѣ, Сѣлецкій въ Угновѣ, Нагликъ въ Дрогобычи, Ебнеръ въ Сокали, Терлецкій въ Равѣ рускôй, Марковъ въ Борынѣ, Червиньскій въ Радеховѣ и Зубрицкій. — Рада шкôльна краева именувала Ирену Мозеръ молодшою учителькою въ Стрыю а Антона Васильковского дѣйстнымъ учителемъ молодшимъ завѣдуючимъ школою въ Кривôмъ.

— **Нашû вояки почетными членами вѣденьского гуманитарного товариства.** У Вѣдни существуе товариство, що поставовило собѣ задачею неоти помôчь занедужавшимъ людямъ, хто они-бы не були и де-бы не знаходились, а его члены (такъ якъ и члены товариствъ пожарныхъ), де лишь маютъ до того нагоду, уважаютъ першимъ и святымъ своимъ обовязкомъ нещасливого ратувати и постаратися о першу для него помôчь. Недавно ишли улицями Вѣдня два вояки нашихъ галицкорускихъ полкôвъ 24 (коломыйского) и 89 (городецкого) а въ ихъ очахъ упавъ на землю якійсь нещасливый чоловѣкъ, котрый въ страшнôмъ судорожнôмъ болю зачавъ точити зъ рота пѣну. Недовго надумувалися нашû добросердû вояки, и въ часѣ коли публика приглядалася пасивно зрушаючôй сценѣ уличнôй, взялися они за дѣло и пôднявши нещасливого епилептика зъ землѣ занесли его въ безпечне мѣсце. Въ якійсь часъ надôйшли члены товариства помочи для хорыхъ и спôльно съ вояками ôтнесли хорого до найблизшого заведеня лѣчничого. Воякамъ зложили сû члены гуманитарного товариства щиру подяку и признанье за людяне дѣло а передъ кôлькома днями переслало се товариство на руки дотичныхъ полковникôвъ грамоты для сихъ воякôвъ на почетныхъ членôвъ своихъ. Врученье сихъ грамотъ було правдивымъ торжествомъ, бо полковники ôтчитали и пояснили значенье ихъ содержаня въ присутности всѣхъ товаришѣвъ полковыхъ.

— **Нова почта.** Съ днемъ 1 лютого 1885 р. вôйде въ житье новый урядъ почтовый въ селѣ Баворовѣ тернопôльского повѣта. Функціи сего уряду будутся обмежати до приймання и выдаваня почты листовои и цѣннои, якъ такожь переказôвъ грошевыхъ и посклѣплатъ не переходячихъ сумы 200 зр. а. в. — Сей урядъ почтовый буде такожь сповнявъ функціи почтовои касы щадничои До округа доручень будутъ належали слѣдуючû мѣсцевости: Заставье, Прошова, Скоморохи, Смолянка, Грабовецъ, Козôвка, Застѣнка, Магдалѣвка, Товстолугъ и Бѣлоскôрка.

— **Огонь въ заведеню божевôльныхъ въ Кульпарковѣ.** Въ ночи дня 1 (13) сѣчня с. р. выбухъ въ заведеню божевôльныхъ въ Кульпарковѣ огонь, котрый сторожа пожарна заведеня злокализувала въ дуже короткôмъ часѣ. Всѣхъ жителѣвъ будынку, котрый зачавъ горѣти перенесено въ протягу пôвъ годины и умѣщено коло рампы черновецкои желѣзницѣ въ безпечнôмъ мѣсци.

— **Переказы податковû.** Министерство торговлѣ переслало передъ кôлькома днями до краевои дирекціи скарбу у Львовѣ формулярь переказôвъ податковыхъ (Steuerpostanweisung), заведеныхъ вже въ Вѣдни запытуючи, чи не далось-бы они завести такожь въ Галичинѣ. Зъ однои стороны выглядае такій переказъ якъ звычайный переказъ почтовый на другôй же сторонѣ знаходится поквитованье урядôвъ податковыхъ. Наколи бы такû переказы були заведенû у насъ въ Галичинѣ, було-бы се о стôлько догôднымъ для податковыхъ контрибуентôвъ, що не потребувалибы по 2 неразъ 3 милѣ ходити до мѣста до уряду податкового и тамъ чекаючи поки не ôтбудеся цѣла манипуляція, стратити годину и бôльше часу, но могли-бы се залагодити далеко догôднѣйше и дешевше при помочи переказу податкового.

— **Конгресъ лѣкарѣвъ.** Позаякъ на другій рôкъ мае ôтбутись въ Пештѣ всесвѣтна выстава, то рѣшено скликати тамъ такожь зъѣздъ лѣкарѣвъ. Дотычный комитетъ уложивъ вже навѣть програму працъ зъѣзду, котрый буде радивъ по части надъ справами науковыми а по части надъ справами дотыкаючими матеріяльного положеня и суспôльного становища стану лѣкарского. Межи прочими мае зъѣздъ застановитися надъ справою отвореня палатъ лѣкарскихъ (Aerztekammern), котрû малибы сповнити тую саму задачу супротивъ стану лѣкарѣвъ, яку сповняютъ палаты адвокатскû, промысловû супротивъ стану адвокатского, стану промысловцѣвъ и т. п.

— **Землетрясенье на морю.** Капитанъ лодки „Izabel de St. John", котра зъ Кадикосъ приплыла до Нового-Йорку розказуе, що 18 грудня, коли лодка знаходилася пôдъ 38.51° ширины а пôдъ 29.55° довготы, пасажеры, котрû знаходилися тогды на покладѣ судна, почули страшне потрясенье землѣ а рôвночасно чути було зъ пôдъ моря мовбы гукъ грому.

— **Холера въ Италіи** появилася на ново въ мѣстѣ Гета. Правительство устроило по тôй причинѣ кордонъ войсковый, но мѣсцевû жителѣ привитали войско градомъ камѣня, такъ що войско було приневолене стрѣлити въ товпу, черезъ що кôлькохъ жителѣвъ Геты ôтнесло раны.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Канон. институцію получивъ о. Ив. Рогужиньскій *на кап.* Тростянецъ, *дек.* снятыньского.

Завѣдательство Вашковецъ, получивъ о. Алексей Заклиньскій.

Увôльненый ôтъ сотрудництва въ Корошци о. Ив. Мащакъ.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

1009 (134—?) поручае

Росу красоты и всякû косметики и пахощѣ якъ черезъ мене, такъ и черезъ иншû фирмы оповѣщуванû.

Курсъ львôвскій зъ дня 16 л. сѣчня 1885.

	платятъ		жадаютъ	
	австр. валютою			
	р.	кр.	р.	кр.
1. Акціи за штуку. (безъ текучого куп. безъ купону)				
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	261	50	264	50
„ львôв.-черн.-яс. по 200 р.	205	59	208	50
Банку гип. галиц. по 200 р.	278	50	285	—
2. Листы заст. за 100 р.				
Общ. кредит. галиц по 5% ав.	99	50	100	25
„ „ „ по 4% ав.	91	50	92	75
„ „ „ по 5% ав. період.	99	5	100	25
Банку гип. галиц. 6% ав.	101	—	102	—
Листы дов. гал. руст. банку п. 6%	—	—	—	—
3. Листы довжнû за 100 р.				
Общ. роль. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% льосов. въ 15 лѣтъ	58	—	60	—
4. Облиги за 100 р.				
Индемнизаціи галиц. 5% м. к.	101	25	102	25
Облиги комунальнû Гал. банку рустик. 6%	96	75	97	75
Пожички кр. зъ р. 1873 по 6%	102	75	104	—
5. Льосы мѣста Кракова	17	—	19	
„ „ Станиславова	22	50	24	50
6. Монеты.				
Дукатъ голендерскій	5	70	5	80
„ цѣсарскій	5	75	5	85
Наполеондоръ	9	74	9	84
Пôвимперіялъ	10	03	10	13
Рубель россійскій срѣбный	1	54	1	64
„ „ паперовый	1	27	1	26
100 марокъ нѣмецкихъ	60	10	60	80
Срѣбро	—	—	—	—

Желѣзничû поѣзды.

Пôсля годинника львôвского.

Приходятъ до Львова:

ЗЪ КРАКОВА: о год. 5 мин. 36 рано поѣздъ поспѣшный; о год. 9 мин. 27 веч. поѣздъ особовый; о год. 10 мин. 33 передъ пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворецъ Пôдзамче о год. 10 мин. 13 веч. поѣздъ поспѣшный; о год. 2 мин. 28 рано и о год. 3 мин. 42 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворецъ головный львовскій о год. 10 мин. 26 веч. поѣздъ поспѣшный; о. год. 3 мин. 5 рано и о год. 4 мин. 10 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 10 веч. поѣздъ поспѣшн.; о год. 3 мин. 35 рано и о год. 3 мин. 52 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ СТАНИСЛАВОВА: (на Стрый), по пол. о год. 4 мин. 17 поѣздъ особовый, въ ночи о год. 2 мин. 30 поѣздъ мѣшаный и о год. 8 мин. — рано поѣздъ льокальный Дрогобычь-Стрый-Львôвъ.

Ôтходятъ зô Львова:

ДО КРАКОВА: о год. 10 мин. 46 вечеромъ поѣздъ поспѣшный, о год. 4 мин. 5 рано поѣздъ особовый, о год. 5 мин. 3 по пол. поѣздъ мѣшаный и о год. 6 мин. 35 рано поѣздъ мѣшаный льокальный.

ДО ПÔДВОЛОЧИСКЪ: зъ головного дворця о год. 5 м. 56 рано поѣздъ посп., о год. 12 мин. 31 по пол. и о год. 10 мин. 27 веч. поѣздъ мѣшаный.

ДО ПÔДВОЛОЧИСКЪ: зъ дворця Пôдзамче о год. 6 мин. 6 рано поѣздъ поспѣшный, о год. 12 мин. 57 по пол. и о год. 10 м. 56 веч. поѣздъ мѣшаный.

ДО ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 6 мин. 30 рано поѣздъ поспѣшный, о год. 12 мин. 15 по пол. и о год. 11 мин. 10 въ ночи поѣздъ мѣшаный.

ДО СТАНИСЛАВОВА: на (Стрый) рано о год. 11 мин. 20 поѣздъ особовый; веч. о год. 6 мин. 50 поѣздъ мѣшаный и о год. 6 мин. 45 рано поѣздъ льокальный Львôвъ-Стрый-Дрогобычь.

Цѣс. кор. управ.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВÛ

4 процентовû платнû въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 5—?)

Магазинъ

Ф. КНАУЕРА и Сына

пôдъ „Золотымъ Львомъ"

площадь Капитульна,

поручае въ найбôльшôмъ выборѣ

Обрусы кольоровû на 6 осôбъ разомъ съ серветами въ найновѣйшихъ взôрцяхъ зр. 3 и 3 зр. 50 кр.
Обрусы кольоровû по зр. 1 40 и 1 80.
Обрусы бѣлû на 6 осôбъ и ½ туз. серветъ зр. 4 и зр. 4·50.
Обрусы бѣлû ôтъ зр. 1·30 и высше.

Серветы бѣлû столовû тузинъ по зр. 4 и 5 зр.

Серветки малû десеровû тузинъ зр. 1·20, 1·50, зр. 2 и высше.
Хустки нитковû бѣли туз. зр 2 40.
Хустки нитковû бѣлû съ кольоровымъ берегомъ туз. зр. 3 и высше.
Хустки шовковû на шію и т. п. ôтъ 30 кр. до 5 зр. 1261 10—12

Припорученя зъ провинціи выконуются оборотною почтою.

За доброту и тревалôсть ручится.

Тягненье 20-го лютого 1885.

Разомъ 10.000 выграныхъ

КИНЧЕМЪ-ЛОСЫ

I. Головна выграна зр.

50.000

2 голов. выгр. 20.000, 3 голов. выгр. 10.000 зр. а. в.

1 лосъ 1 гульденъ — 11 лосôвъ 10 гульден

за франковану посылку лосôвъ и листу выграныхъ треба долучити 15 кр.

можна получити въ бюрѣ лотерійнôмъ угр. джокей-клюбу Hatvanergasse Budapest Nat.-Casino.

якъ такожь у всѣхъ конторахъ вымѣны, трафикахъ и колектурахъ лотер.

дальшû выгранû 5.000 зр. 3.000 зр. — дальшû выгранû 2.000 зр. 1.000 зр.

1285 3—?

Кожда выграна платится готôвкою

Тягненье 20 го лютого 1885.

НОВООТКРЫТА

Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ

ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

поручае Всечестному Духовеньству, славетнымъ громадамъ, церковнымъ комитетамъ и Высокоповажнôй Публицѣ богатый выбôръ:

матерій церковныхъ и ризъ готовыхъ, стихарѣвъ, балдахинôвъ, хоругові, фанъ, плащеницъ, образôвъ малёваныхъ на блясѣ и полотнѣ, до иконостасôвъ, престолôвъ и на стѣны церковнû; ôлтарики або образы процесіональнû; хрестôвъ напрестольныхъ, ручныхъ и процесіональныхъ; хрестôвъ желѣзныхъ на гробы и полёвыхъ, Евангелій, патрицій, чашь, ампулокъ, дарохранительницъ, дароносницъ, хлѣбницъ до Всенощного, кадильницъ, поликандрôвъ (паукôвъ), пôдсвѣчникôвъ (лѣхтарѣвъ), канделябрôвъ, лампницъ, свѣтла церковного, дивановъ, цвѣтôвъ и проч.

Великій складъ товарôвъ срѣбныхъ зъ хиньского срѣбла, а именно:

Лыжки, вилки, ножѣ столовû и десеровû, лижочки до чаю и кавы, чайники, цукорнички, тацки, коробки на масло и сыръ, заставы столовû на овочѣ и тѣста, лѣхтарѣ, канделябры столовû и проч.

по дешевыхъ цѣнахъ

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаеся франко.
Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье даромъ

1194 **Опакованье даромъ.** 15 - ?

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнû и

5% Листы Гипотечнû преміованû

котрû пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% преміею т. е. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ днешнôмъ, не числячи нѣякои провизіи. 1267 5—?

Выдавецъ и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 3. Львôвъ, Вторникъ 8 (20) сѣчня 1885. Рочникъ VI.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей" выходитъ по 2 печат аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье.
Оголошення принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане" по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла". У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбурзѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины" въ Кіевѣ и почтовѣ уряды.

Предплата на „Дѣло" *для Австріи:*		*для Россіи:*	
на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл.
на чверть року	3 зр	на чверть року	3 рубл.
съ дод „Библіотеки":		съ дод. „Библіотеки":	
на цѣлый рôкъ	16 зр	на цѣлый рôкъ	16 рубл
на пôвъ року	8 зр	на пôвъ року	8 рубл.
на чверть року	4 зр	на чверть року	4 рубл.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	зр 5·—	на цѣлый рôкъ	5 рубл.
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	2·50 р.

Для Заграниць, окрôмъ Россіи:

на цѣлый рôкъ	15 зр.
на пôвъ року	7·50 зр
на чверть року	3·75 зр.
съ дод „Библіотеки": на цѣлый рôкъ	19 зр.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ	6 зр.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Запросины до предплаты
на рôкъ 1885.

Съ днемъ 1 (13) Сѣчня 1885 розпочинаемо шестый рôкъ выдавництва „Дѣла". Условія предплаты поданѣ повысше.

Предплату просимо ôтновити якъ найскорше, понеже якъ „Дѣло" такъ и „Библіотеку найзнам. повѣстей" печатаемо лише въ обмеженôмъ числѣ, такъ що пôзнѣйше зголосившѣися могли-бы початковыхъ чиселъ не дôстати.

Новѣ предплатники „Библіотеки найзнам. повѣстей" дôстануть початокъ повѣсти: „Батько Горіо" (8 аркушôвъ) даромъ.

Для догôдности П. Т. Предплатникôвъ „Библіотеки найзнам. повѣстей" постаралася Администрація „Дѣла" о готовѣ окладинки (цѣлѣ въ полотно съ вытисками и съ выволоченымъ заголовкомъ на хребтѣ) для поодинокихъ повѣстей, котрѣ П. Т. Предплатники, почавши ôтъ повѣсти „Батько Горіо", за малою доплатою (25 кр. ôтъ одной повѣсти) будутъ могли дôставати, але пôдъ условіемъ, що найменше 100 предплатникôвъ зголосится съ такимъ жаданьемъ. За оправленье книжки жадае тутешный переплетчикъ 15 кр. Єсли-бы минимальне число 100 не зголосилося, въ такôмъ случаю присланѣ 25 кр. дочислятся до дальшои предплаты. Доплату на окладинки до повѣсти „Батько Горіо" належитъ прислати найдальше до 1 (13) лютого 1885, а до дальшихъ повѣстей все съ присылкою першои части предплаты.

Предплату слѣдуе пересылати (найдогôднѣйше переказомъ почтовымъ) до **„Администраціи Дѣла у Львовѣ".**

При письменнôмъ замовленю „Дѣла" або „Библіотеки" просимо все точно подати адресу замовляючого, часъ, до якого мае часопись посылатися, и часъ сплаты належнои предплаты.

Рôвножъ просимо всѣхъ Вп. нашихъ Предплатникôвъ, у котрыхъ маемо ще залеглости, щобы чимъ скорше ихъ надôслали, бо съ кôнцемъ року редакція мусить вырôвнати всѣ свои рахунки.

☞ Черезъ Администрацію „Дѣла" можна предплачувати литературно-науковый журналъ **„Кіевская Старина"**. Предплата — лишь цѣлорôчна — выноситъ 15 зр. а. в.

Редакція и Администрація „Дѣла"
ул. Галицка ч. 44.

Поглядъ на рôкъ 1884.
II.

Beati possidentes! — той окликъ импонуе нашимъ Полякамъ, ôтъ коли они захопили въ свои руки пановапье надъ Русинами въ Галичинѣ. „Щасливѣ мы, посѣдаючѣ!" — приспѣвуютъ они собѣ и нынѣ, коли иде рѣчь о полагодженье въ дусѣ справедливости ôтносинъ рускихъ, коли Русины чи то въ дневникарствѣ, чи на зборахъ та вѣчахъ, чи въ законодательныхъ тѣлахъ пôдносятъ голосъ за конституційными правами руского народа и рускои церкви або закладаютъ протестъ противъ всякихъ кривдъ чиненыхъ рускôй народности, доходячихъ часомъ до безпамятнои негаціи существованя Русинôвъ яко окремого, другого рôвноправного народа въ краю. „Щасливѣ посѣдаючѣ" ôтповѣдаютъ на домаганя и жалобы Русинôвъ подаваньемъ въ пôдозрѣнье ихъ лояльности „państwu i kościołowi", хочь на дѣлѣ домагаются они ôтъ Русинôвъ инакшои „лояльности", до котрои знову Русины не чуются зъобовязаными анѣ не маютъ охоты обовязуватись, — они домагаются ôтъ Русинôвъ, щобъ они помагали имъ будувати звѣстне „gniazdeczko". Русины, якъ сказано, не маютъ до того охоты, бо давна и нова исторія занадто богато научила ихъ. Тожъ „щасливѣ посѣдаючѣ" будь що будь стараются всѣми усиліями зневолити насъ до того, чого мы добровôльно не хочемо, чого намъ наша свѣдомôсть народна не дозволяе, противъ чого исторія наша насъ грôмкимъ голосомъ остерѣгае. И отъ зъ того титулу маемо у себе „коханцѣвъ" Змартвыхвстанцѣвъ та Єзуитôвъ, видимыхъ и невидимыхъ, маемо повсемѣстну полонизацію, „kółka rolnicze" и т. д.

Тымчасомъ акція ихъ выкликуе реакцію середъ всего загалу руского народа въ Галичинѣ, интелигенціи и народа, а реакцію тымъ ширшу и интензивнѣйшу, що ôтъ часу першого вѣча народного въ 1880 р., заарапжованого пок. Володимиромъ Барвѣньскимъ, интелигенція наша сконсолидувалася, стала вповнѣ свѣдомою своеи програмы народнои, збраталася ще крѣпше съ селяниномъ и мѣщаниномъ, и понесла въ народъ свѣтло науки, національне самопôзнанье, вѣдомôсть правъ политичныхъ, идею самопомочи и всѣ тѣ добрѣ зерна, зъ котрыхъ посѣву нынѣ вже починае буйно зеленѣти народна нива.

Не можна допустити, щобы Поляки не бачили того ôтпору руского народа супротивъ ихъ напору. Они его добре бачутъ и розумѣютъ вагу его для будучности краю и для будучности своеи власнои. Поляки-жь, якъ мы недавно въ „Дѣлѣ" высказали, становлятъ у насъ дрôбнѣ двôрскѣ оазы середъ широкихъ масъ народа руского, частину населеня по мѣстахъ и, що правда, переважаючу бôльшôсть бюрократіи. По дворахъ и мѣстахъ суть загроженѣ черезъ жидôвъ, — се рѣчь доказана, — а бюрократія, яко елементъ зависимый ôтъ правительства, нѣгде не єсть безъусловно „благонадежною". Дежь та опора, на котрôй маютъ тревало стояти нынѣшнѣ гегемоны на галицкôй Руси? Народъ, тая скала, на котрôй въ нынѣшнôмъ столѣтю можна будувати, — не ихъ, а нашъ!

Бачучи то, однѣ зъ нашихъ гегемонôвъ, именно старшѣ, що зросли ще за бл. п. панщины, судорожною рукою держатся своихъ здобуткôвъ, не могучи погодитися съ думкою, що въ ихъ очахъ можлива була-бы яка-небудь абдикація въ користь Руси, якою-бъ она нѣ була, Руси, котру нѣбы-то вынайшовъ у насъ не такъ то й давно гр. Стадіонъ, — а другѣ, молодшѣ, що зросли вже середъ розвивавшогося національного жити Руси и власными очима бачили и бачатъ жизненну силу народнои идеи рускои, силу масъ, котра може и въ недалекôй будучности перейти до порядку дневного надъ „оазами" посередъ себе, — тіи другѣ, молодшѣ, хотѣли бы запобѣгнути предвиджуваному свому упадкови та банкрутству штучнои гегемоніи, вынаходятъ мѣры, якими-бы то далося зробити середъ Русинôвъ можливою и на дальше свою екзистенцію, розумѣеся, въ нынѣшнôмъ видѣ.

Такъ дасться схарактеризувати становище такого п. Грохольского, а такого гр. Войтѣха Дѣдушицкого въ справѣ рускôй, такъ дасться вытолкувати и становище партій польскихъ въ соймѣ супротивъ справедливыхъ домагань рускихъ послôвъ въ минувшôй сесіи. Одна партія польска не признае потребы нѣякихъ уступокъ Русинамъ и не хоче навѣть входити въ якѣ-небудь договоры съ ними, — друга бачитъ конечну потребу „coś zrobić", але то „coś" або ѣй самôй ще неясне, або таке, якимъ Русины вдоволитися не можутъ. А конець кôнцемъ обѣ партіи выходятъ зъ того, що они „beati possidentes", отже они маютъ рѣшати, чого Русинамъ до ихъ спасенія необходимо потрѣбно... Та въ тôмъ тôлько лихо, що Русины вже повнолѣтнѣ и самѣ пôзнаютъ, чого имъ треба до спасенія своеи народности!

Справа руска.
II.

Першимъ знахоремъ, найбôльше заинтересованымъ найновѣйшимъ зворотомъ справы рускои объявилась краковска „Nowa Reforma". Подавши проводнѣ гадки звѣстнои пôдвавельскои кореспонденціи до „Kraj-у", пытаесь она, чи донесенье о канцлерѣ нѣмецкôмъ и тѣснôмъ его ôтношеню до справы рускои есть правдою чи выдумкою, а провѣривши, що кн. Бисмаркъ завдно живо интересуеся пытаньемъ польскимъ, вѣритъ, що ôнъ мôгъ занятись и справою „руско-польскою". Тôлько-жь канцлеръ, по думцѣ „N. Ref-ы", судитъ и оцѣняе справу руско-польску въ становиска субъективного, т. е. съ становиска ненависти до Полякôвъ и бажавъ-бы щиро, щобы Русинôвъ галицкихъ ужито яко елементъ реакційный супротивъ Полякôвъ. Але-жь се не нова рѣчь, думае „N. Ref-а". Бо чейже и централисты вѣденьскѣ придержувались такои системы, и Россія лишь для тыхъ самыхъ цѣлей протегуе Русинôвъ въ Галичинѣ, хотяй ихъ у себе угнетае. „N. Ref-а" вѣритъ прото, що кн. Бисмаркъ носится съ такими думками, якѣ ему кореспондентъ краковскій до „Kraj-у" пôдсувае, але сумнѣваеся, чи нѣмецкій канцлеръ зробивъ кабинетови вѣденьскому на дѣлѣ подôбного рода представленье, бо се було бы идентичнымъ съ правомъ мѣшатись у внутреннѣ справы сусѣднои державы и могло-бъ знову дати Австріи право упôмнутись о кривды, якихъ дôзнаютъ Поляки позваньскѣ въ стороны Прусъ. На всякій случай отже не вѣритъ „N. Ref-а" въ дѣйстнôсть факту.

Дальше сумнѣваеся „N. Ref-а" о тôмъ, чи Русины вдоволились-бы зрусченьемъ университету черновецкого и чи не жадали-бъ радше катедръ рускихъ въ университетѣ львôвскôмъ, въ центрѣ своеи нынѣшнои акціи. Отакъ не вѣритъ „N. Ref-а" и въ участь гр. Альфреда Потоцкого въ цѣлôй справѣ, опираючись на тôмъ, що бувшій намѣстникъ Галичины не попиравъ въ Соймѣ проектôвъ гр. Войтѣха Дѣдушицкого на введенье науки руского языка въ всѣхъ середныхъ школахъ Галичины, а бувъ-бы мусѣвъ се зробити, коли-бы бувъ взявъ личну участь въ авторствѣ згаданого проекту, а бувъ-бы навѣть попиравъ его силами правицѣ соймовои въ сполученю съ сферами правительственными, дикими и бôльшостею центра.

Въ кôнци славословитъ „N. Ref-а" гр. Войтѣха за его „pojednawcze myśli", нагадуе часы, коли сей посолъ въ молодôмъ своѣмъ вѣцѣ фантазувавъ о довершеню новои „unii tłomack-ои" межи обома народами и додае въ своеи стороны, що *зворотъ въ справѣ рускôй не выйшовъ зъ иниціятивы сферъ берлиньско вѣденьскихъ, т. е. що тѣ сферы не вплынули на pojednawczość Полякôвъ до Русинôвъ, а выробилась она въ процесѣ Ольги Грабаревои, коли старорускa партія ослабла, сторонництво народне руске скрѣпилось, а соймовѣ послы рускѣ змѣнили тактику.*

Другѣ знахорѣ въ-посередъ прасы польскои краевои слабо коментуютъ донесенье „Kraj-у", або лишь подаютъ съ великимъ стоицизмомъ содержанье его, якъ се зробила „Gazeta Nar." въ 15 л. сѣчня. Чи сему причиною недостатокъ информацій „зъ горы", чи дару орієнтованя, чи утаена злôсть на закулисову акцію якихъ-то „wybitniejszych krajowców", котрымъ мала-бы корона поручити дѣло рôвноуправненя Русинôвъ галицкихъ, чи остаточно багателизованье всеи справы — мы въ то не входимо.

Зъ рускихъ часописей зарегистрували кореспонденцію „Kraj-у" — „Слово" и „Н. Проломъ" въ послѣдныхъ числахъ. „Н. Пр." замѣчае при тôмъ ôтъ себе, що факты, наведенѣ въ згаданôй кореспонденціи, маютъ за собою всякѣ признаки вѣроятности, и що годѣ имъ не дати вѣры. Надто мае ôнъ надѣю, що зреаливованье проекту Бисмаркового „вскорѣ наступитъ". „Слово" обѣцюе доперва въ дальшихъ числахъ коментарь до кореспонденціи.

Подавши бодай въ короткости дотеперѣшнѣ голосы прасы краевои о нечаяннôй интервенціи кн. Бисмарка въ користь справы рускои, мы хочемо объявити и нашъ поглядъ на дѣло. Передъ всѣмъ однакожъ мусимо примѣтити, що пытанье о достовѣрности самого факту лишаемо на боцѣ, разъ тому, що годѣ ее провѣрити, а ôттакъ и по причинѣ, що нерѣшенье сего пытаня не змѣняе сущности факту, про котрый пôдвавельскій кореспондентъ въ „Kraj-у" толкуе и ôтповѣдае конституційному положеню Русинôвъ галицкихъ въ цѣлости. Припустѣмъ, що кн. Бисмаркъ интервеніювавъ за нами въ вѣденьскôмъ кабинетѣ, — то чейже до того були и свои пôдставы. Божь годѣ вѣрити, щобы Русины не були въ Австріи потрѣбнѣ и щобы вже нѣколи не повалено у насъ памятнои програмы Bürger-министрôвъ, здаючои насъ на ласку-неласку Полякôвъ галицкихъ. Кн. Бисмаркъ мôгъ въ Русинахъ доглянути бôльше поруки для добра династіи и державы австрійскои, нѣжь то здавалося и здается нынѣшнымъ керманичамъ конституціонализму австрійского, котрѣ за нѣяку цѣну не хотятъ допустити насъ до ширшои парламентарнои акціи съ голосомъ рѣшаючимъ. Чи въ тôмъ, по догадкахъ „N. Reform-ы", були у кн. Бисмарка свои егоистичнѣ цѣли, — намъ се не вадитъ, бо мы и не такѣ пасивнѣ, щобъ для красныхъ очей сусѣдôвъ дали топтати свои національнѣ и политичнѣ права по вѣки вѣчнѣ. Наше неôтрадне положенье ажь надто бье въ очи всѣмъ объективнымъ слѣдителямъ за ходомъ внутренного розвою Австріи и если кн. Бисмаркъ дѣйстно уступився въ высшихъ сферахъ за нами, то дѣло се само собою розумне, а для Австріи дуже пожелане. До того знаемо самѣ добре, що вже въ осени 1883 р. сама корона взяла иниціятиву до полагодженя справы рускои въ Галичинѣ и поручила дѣло гр. Альфредови Потоцкому. Въ наслѣдокъ того конферувавъ графъ съ деякими виднѣйшими людьми зъ посередъ Русинôвъ, прійнявъ до вѣдомости резолюцію ихъ и предложивъ ее имовѣрно самому монархови. Резолюція руска мусѣла ôттакъ дôстатись въ руки кабинету цислитавского, а що тутъ, судячи по проволоцѣ, мусѣла знайти опозицію, то и не дивниця, що для зробленя пресіи передъ Скерневицкимъ зъѣздомъ кн. Бисмаркъ мôгъ выступити съ своимъ представленьемъ. Чи по тôмъ фактѣ дѣйстно гр. Потоцкій конферувавъ знову съ „znakomitszymi krajowcami" (Поляками) и що на тôй другôй конференціи порѣшено о насъ безъ насъ, мы не знаемо бôльше надъ то, що намъ пôдвавельскій кореспондентъ розказавъ въ „Kraj-у".

Зъ всего отже выходитъ, що гадка: надѣлити Русинôвъ галицкихъ рôвными правами съ Поляками — починае прозябати мимо того, що фалянга польско-ческа ѣй доси не показалася приклонною, а самѣ Поляки, взглядно ихъ конституційна репрезентація, радѣ-бы ее приспати въ зародѣ. Знае бо вôйтъ и вся громада о тôмъ, що минувшого року въ Соймѣ галицкôмъ „подоляки" (пôдъ проводомъ Грохольского) получились съ „станьчиками" лишь пôдъ тымъ условіемъ въ одинъ клюбъ, если послѣднѣ зъобовяжутся не выносити передъ Соймъ справы рускои. Тымъ и пояснится фактъ, що гр. Дѣдушицкій, чи инспированый гр. Потоцкимъ чи нѣ, не смѣвъ звѣстного свого проекту скристаливувати въ спеціяльне внесенье и на диво всѣмъ обстававъ за обовязковою наукою руского языка въ всѣхъ школахъ Галичины, а остаточно de facto старався повалити позитивне внесенье пос. Романчука, котрымъ сей упоминався о нѣчо бôльше, якъ щобы Русинови на рускôй земли було вôльно и можливо учитися по руски. Чи се не контрадикція? Чи у насъ пôдготовленый грунтъ до рôвноуправненя Русинôвъ?

Длятого годѣ намъ до послѣдныхъ вѣстей на тôмъ поли и навѣть до интервенціи кн. Бисмарка навязувати широкѣ надѣѣ на пôльгу. Коли собѣ самѣ не поможемо, коли собѣ нашихъ правъ не выборемо силою, то въ конституційнôй державѣ, де министерства въ конечности мусятъ опиратись на сильнѣйшихъ

бôльшостяхъ, не зглянеся на насъ нѣхто. Та-жь и нашѝ сусѣды жили и жіють ще заедно надѣями на посторонну интервенцію. Оба Наполеоны, Александеръ I. и навѣть самъ кн. Бисмаркъ будували имъ вже роздерту ôтчину, та замѣсть кожуха лишилось лишь тепле слово. И насъ не спасе нѣяка интервенція, а лишь крѣпкій розвôй національный опертый на свѣдомости народнои самостôйности. На кождый случай однакожь есть се для насъ ôтрадою, що на насъ якѝ-то высшѝ сферы и „znakomitości krajowe" починають зглякатися; що кн. Бисмаркъ заинтересувався не лишь Готентотами, Бетшуанами та королемъ Белею въ Камерунѣ, але и нами Русинами. Поки-що однакожь — мы поступаймо въ дусѣ нашои програмы и вѣрмо твердо, що коли не нынѣ, то въ близькôй будущинѣ народъ нашъ муситъ на себе звернути увагу интересованыхъ, а певно причинится позитивно до культурнои задачѣ Европы.

Регуляція конгруы.

Якъ доносятъ нѣмецкѝ газеты, австрійске духовеньство католицке внесло до рады державнои петицію съ надъ 6.000 пôдписами щобы вже разъ взято на порядокъ дневный и залагоджено пекуче дѣло регуляціи конгруы. Правиця мае бути за тымъ, щобы дѣло конгруы було залагоджене сеи сесіи, котра ôткрывася съ днемъ нынѣшнымъ. Коли цѣлому духовеньству католицкому въ Австріи залежитъ на получшеню матеріяльного быту, то безперечно найбôльше муситъ залежати на тôмъ духовеньству рускому, котрого потребы, яко жонатого, суть безконечно бôльшѝ а выпосаженье менше.

Справа регуляціи конгруы вже ôтъ кôлькайцяти лѣтъ дискутуеся горячо въ печати, а Є. Вел. цѣсарь въ своихъ троновыхъ промовахъ въ рр. 1873 и 1879 згадавъ про потребу законодавчого залагодженя регуляціи конгруы. Однакожь справа тая протягаеся въ року на рôкъ и не може дôждатися доброго кôнця. Правительство предложило вправдѣ дня 15 сѣчня 1880 р. проектъ реформы дотаціи духовеньства и комисія его обговорила, але съ проектомъ тымъ цѣле католицке духовеньство, въ тôмъ числѣ и наше руске, згодитися не може, бо проектъ правительственный не то не получшивъ-бы, а радше ще погôршивъ-бы и такъ прикро-тяжкій станъ нашого духовеньства. Коли була надѣя, що проектъ той прійде въ 1884 р. пôдъ обрады въ радѣ державнôй, руске духовеньство обохъ епархій ухвалило съ початкомъ того року выслати депутацію до Є. Вел. цѣсаря и до министрôвъ съ меморіяломъ въ тôмъ дѣлѣ. Депутація наша якъ звѣстно, явилася дня 21 лютого 1884 р. у Є. Вел. цѣсаря, у министрôвъ гр. Таффе, бар. Конрада, бар. Пражака, бар. Земялковского и у апост. нунція. Всюды принято еи щиро и завѣрювано о помочи рускому духовеньству, котрого матеріяльне положенье, якъ доказано у врученôмъ меморіялѣ, есть найприкрѣйше середъ цѣлои католицкои церкви въ Австріи. Однакожь мин. бар. Конрадъ, обѣцяючи нашôй депутаціи свою помôчь, не поминувъ натякнути на трудности финансовѝ державы — и се фактично була причина, длячого справа конгруы мимо голосной обѣцянки не прійшла на порядокъ дневный въ радѣ державнôй 1884 р. Мин. дръ Дунаевскій, котрый, якъ голосятъ официяльнѝ газеты, есть вручнымъ майстромъ въ вынаходахъ новыхъ жерелъ доходу для зрôвноваженя щоразъ бôльшаючихъ на цѣли державнѝ розходôвъ,—въ тôмъ дѣлѣ сказавъ рѣшучо „non possum" и нужду духовеньства перенесено и на карту 1885 року. Теперь — якъ сказано высше — зновъ часописи голосятъ, що вже въ 1885 р. дѣло регуляціи конгруы прійде на порядокъ дневный рады державнои, и то въ найблизшôмъ часѣ. Vederemo!

ДОПИСИ.

Зъ Бобрецкого.

(*Людска кривда*) Якъ згадувано вже въ „Дѣлѣ", въ добрахъ гр. Альфреда Потоцкого годуеся для паньскои розрывки много дикôвъ, котрѝ страшнѝ шкоды чинятъ въ засѣвахъ и въ цѣлôй околици бобрецкôй суть майже пострахомъ людей, бо нѣгде опѣки и помочи противъ нихъ найти, хочь маемо въ тôмъ дѣлѣ законы и выконуючѝ власти. Законы обезпечаютъ власнôсть кождого чоловѣка, але на дѣлѣ многѝ формальности не даютъ людямъ дôйти до свого права, а ще нашъ хлѣборобъ неосвѣченый, довго терпеливый и не обзнакомленый съ законами, не въ силѣ користати зъ всѣхъ постановъ законныхъ для обезпеки свого житя и майна. Але оплачуючи великѝ податки и двигаючи на собѣ тягары краевѝ и державнѝ повиненъ знаходити оборону и охорону передъ всякими кривдами и надъужитями. А чи оно такъ дѣеся?

Въ громадѣ Лопушна, повѣта бобрецкого, положенôй межи лѣсами, люде ôтъ давныхъ давенъ терпятъ богато шкоды ôтъ дикôвъ, а кождого року шкода переноситъ 400 зр. а. в. Въ слѣдство сего передъ кôлькома роками, декотрѝ люде покинули свои грунты, а прочѝ кождого часу молили власти повѣтовѝ и панôвъ двôрскихъ о помôчь, но безъуспѣшно, бо дикôвъ такъ стережутъ, що хорони Боже, щобы котрый зъ голоду въ зимѣ не погибъ, або хто не убивъ, и щоденно на прокормленье вывозятъ въ фôльваркôвъ возами овесъ, закупуютъ старѝ конѣ, убиваютъ и стерво въ лѣсъ кидаютъ. Такъ чинится въ зимѣ, а въ лѣтѣ поля селяньскѝ служатъ на выживленье дикôвъ. Вправдѣ панове лѣсничѝ толкуютъ, що длятого даютъ кормъ дикамъ, щобы затримати ихъ въ певнôмъ мѣсци и заполювати, ба навѣть кажутъ людямъ ити на нагôнку тогды, але полёваня такѝ, досыть рѣдкѝ, ôтбуваются лишь для розрывки властителя, а не для выгубленя звѣрôвъ, и длятого дуже мало ихъ убиваеся. Такъ нищена громада а властиво жителѣ еи постановили жадати звороту пошкодованя ôтъ властителя права полёваня и майна дворского и 5 господарѣвъ найбôльше покривдженыхъ внесли прошенье до ц. к. Староства о наказъ звороту ôтшкодованя, оцѣненого пôсля всякихъ вымогôвъ таксаторами заприсяглыми на 290 зр. дня 16 вересня 1884. Урядъ громадскій долучивъ ôтъ себе прошенье, щобы въ отвѣтный способъ зараджено лиху. На тое получила громада ôтъ ц. к. староства слѣдуюче письмо (въ языцѣ польскôмъ):

„L. 10804. Zwracam Zwierzchności gminnej w Łopusznie bez skutku, z tem nadmienieniem, iż w niniejszém wypadku nie ma podstawy do wdrożenia jakiegokolwiek bądź dochodzenia przeciw skarbowi J. Ex. Alfreda Potockiego o odszkodowanie szkód przez dziki wyrządzonego, o ile że §. 3 ces. patentu z dnia 28 lutego 1786 r. wyraźnie postanawia, iż wszystkie drapieżne zwierzęta, do których zalicza się i dziki, każdy uprawniony jest zabijać i dla tego posiadacz prawa polowania nie może być uznany za odpowiedzialnego i obowiązanego do zwrotu szkody przez takie zwierzęta wyrządzone. W takim tylko wypadku właściciel prawa polowania mógłby być pociągniętym do odpowiedzialności za wyrządzone szkody przez dziki, gdyby udowodnionem zostało, iż zwierzynę tę hoduje w swych lasach w sposób przeciwny postanowieniom pomienionego ces. patentu, co jednak w niniejszym wypadku nie zachodzi. — Bóbrka 8 Stycznia 1885. C. k. Starosta Dütrich m. p.

Що громадяне маютъ казати на такій отвѣтъ?! Патыкомъ дикôвъ бити годѣ, ручницъ носити не вôльно, а ц. к. староство просьбы о выданье карты на оружіе ôтсылае до настоятеля обшару двôрского, щобы высказавъ свое мнѣнье. Се значитъ: пропало! Селянинъ якъ поносивъ шкоды, такъ и буде поносити. Панамъ хочеся бавити, а нарôдъ терпитъ! А охороны и обороны нѣгде нема!

Громадянинъ.

Зъ Дрогобыча.

(*Загальный збôръ членôвъ товариства Бурсы св. Іоана Хрестителя въ Дрогобычи*) ôтбувся д. 23 грудня 1884 р. при невеликôй участи, бо явилося лишь 16 членôвъ. Справозданье за часъ ôтъ 1 падолиста 1883 до 31 жовтня 1884 р. выказало слѣдуючій приходъ: 1) ôтъ основателѣвъ 20 зр.; 2) ôтъ дѣйстныхъ членôвъ 23 зр.; 3) зъ надзвычайныхъ датковъ 277 зр. 15 кр., межи котрыми були: датокъ Выс. Сойму 150 зр.; легатъ бл. п. Николая Лѣсикевича 100 зр.; зъ деканату мокряньского на руки Впр. декана Коростыньского 7 зр. 15 кр.; зъ Лаврова черезъ п. Стояловского 5 зр.; ôтъ о. Чапельского зъ Кропивника въ почтовôй касѣ ощадности 14 зр.; ôтъ п. Пужаковского, начальника Стебника, 1 зр. Цѣлый приходъ рôчный выносивъ прото 320 зр. 15 кр. — Выдано въ тôмъ часѣ: на запомоги ученикамъ 35 зр.; на закупно книжокъ 3 зр. 80 кр.; на администраційнѝ потребы 1 зр. 8 кр., — разомъ 39 зр. 88 кр. — Пôдчасъ збору вплынуло ще: 1) ôтъ основателѣвъ 30 зр.; 2) ôтъ дѣйстныхъ членôвъ 11 зр.; 3) зъ надзв. датковъ: п. Охрымовичь, вложивъ узбирану въ соймѣ складку 75 зр. 75 кр; п. Пужаковскій складку 7 зр.; Кишко, начальникъ громады Ковпця, складку 1 зр. — разомъ 124 зр. 75 кр., котрѝ будутъ выказанѝ въ справозданю за слѣдуючій рôкъ. Весь маетокъ товариства Бурсы вразъ съ наросными ôтсотками буде досягати до 1500 зр. — Понеже весь капиталъ Бурсы умѣщеный бувъ въ „Общôмъ рôльничо-кредитовôмъ Заведеню", котре було захиталося, то поставлено на порядокъ дневный пытанье о локаціи капиталôвъ Бурсы. По довшôй и вычерпуючôй дискусіи надъ тымъ предметомъ ухвалено выняти весь капиталъ зъ „Общо-рôльничо-кредитового Заведеня" и умѣстити въ повѣтовôй касѣ пожичковôй въ Дрогобычи. — На слѣдуючôй рôкъ выбрано цѣлый Выдѣлъ въ дотеперѣшнôмъ его складѣ черезъ аклямацію. На запомоги ученикамъ на слѣдуючій рôкъ призначено 60 зр., а на выпадокъ потребы ухвалено ще ужити невыдану решту сумы призначеной на запомоги въ минувшôмъ роцѣ.

На тôмъ засѣданье закôнчено. Якъ зъ повысшого справозданя видно, вкладки ôтъ членôвъ, особливо дѣйстныхъ вплываютъ дуже скупо, а що до добровôльныхъ жертвъ зъ околицѣ, то кромѣ Стебника, деканата мокряньского, и о. Чапельского нѣхто нѣчого не дае, черезъ що осягненье властивои цѣли ôткладаеся на далекѝ часы. Длятого звертаемося до Вп. членôвъ и всѣхъ Родимцѣвъ нашихъ, особливо-жь зъ окрестности, съ просьбою, щобы насъ зволили хочь-бы и дрôбными датками засиляти, бо условія образованя въ школахъ середныхъ для бѣдныхъ стаются чимъ разъ тяжшими, а що руска молодѣжь шкôльна, именно въ Дрогобычи, есть сама бѣдна, тожь и число еи съ кождымъ рокомъ меншае. Вп. членôвъ-основателѣвъ, котрымъ маетковѝ ôтносины на то позваляютъ, просимо, щобы свои вкладки зволили доповнити до означенои статутомъ сумы, черезъ що выскаютъ на тôмъ, що будутъ на все вôльнѝ ôтъ вкладокъ — имена ихъ будутъ переховани въ осôбнôй книзѣ для вѣчнои памяти потомности, — а товариство выскае на капиталѣ и процентахъ. Товариство стратило вже черезъ смерть трехъ членôвъ-основателѣвъ, котрѝ, хочь имъ на то позволяли ихъ матеріяльнѝ средства, не поставили собѣ вѣчного памятника для потомности въ книгахъ товариства и серцихъ питомцѣвъ Бурсы.

А. Тороньскій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*О новôй угодѣ съ пôвнôчною желѣзницею*) доносятъ до „Politik" зъ достовѣрного жерела, що часъ концесіи для сеи желѣзницѣ назначеный на 50 лѣтъ. Такъ тарифа перевозу осôбъ, якъ такожь и набору буде зависѣла ôтъ кождоразового призволеня правительства, черезъ що оно буде могло погодити сѝ тарифы съ тарифами желѣзниць державныхъ.

(*Стипендіи для выученя управы хмелю.*) Зъ Вѣдня доносятъ до „Czas-у", що министерство рôльництва вызначило стипендіи на образованье фаховыхъ учителѣвъ управы хмелю въ Галичинѣ. Учителѣ сѝ будутъ высылатися въ сѣй цѣли до Чехъ въ околицѣ найславнѣйшѝ зъ управы хмелю.

(*П. намѣстникъ Залескій*) выѣхавъ въ пятницю на кôлька днѣвъ до Вѣдня. Поѣздка ся мае стояти въ звязи съ регуляціею рѣкъ въ Галичинѣ, а такожь и съ тымъ, що правительство спротивилося деякимъ ухваламъ соймовымъ ôтносячимъся до будовы дорôгъ.

(*Мірскѝ священики*), выкладаючѝ обовязково науку религіи въ школахъ и учителѣ предметôвъ надъобовязковыхъ будутъ мусѣли пôсля ореченя министерства финансôвъ оплачувати податокъ ôтъ своеи платнѣ а именно ôтъ початку сего року.

(*Польска школа народна у Вѣдни*). „Nar. Listy" доносятъ, що польске товариство „Zgoda" постановило побôчь ческои школы народнои заложити польску школу приватну и обѣцяло удержувати еи своимъ коштомъ. По сѣй причинѣ пише „N. fr. Pr.": „Баронъ Конрадъ окаже певно для сеи школы таку саму охоту, якъ оказавъ для школы, заложенои товариствомъ „Komensky". Не мане ще рôкъ, а будемо мали у Вѣдни и школу словеньску и Вѣдень може радуватися, бо тогды певно пôднесеся."

(*Въ угорскôмъ соймѣ*) выкликала оногды интерпеляція Угрона дуже прикре враженье. Угронъ заинтерпелювавъ именно палату, длячого пôдчасъ новорôчного принятя а ôтгакъ и на балю двôрскôмъ въ королевскôмъ замку въ Будапештѣ замѣсть угорского достойника сповнявъ службу „чужій магнатъ — якійсь кн. Гогенльоге", котрый есть лишь австрійскимъ достойникомъ придворнымъ. Такъ само якъ предки, такъ бажаютъ собѣ такожь и интерпелянты, щобы угорскій король не окружався людьми чужосторонными. Навѣть коли король перебувае у Вѣдни, повиннѝ его окружати Угры. Въ сѣй цѣли утворено министерство a latere. Тымъ бôльше отже повинно бути въ Будапештѣ окруженье короля угорске. Интерпеляція ся выкликала тому дуже прикре враженье, бо она значитъ вмѣшуватися въ домовѝ права цѣсаря.

(*Палата пословъ до рады державнои*) розпочинае нынѣ свои нарады. На порядку дневнôмъ стоитъ майже выключно лишь перше читанье менше важныхъ предметôвъ. Великои ваги для Галичины проектъ о регуляціи рѣкъ есть вже, якъ доносятъ вѣденьскѝ газеты, готовъ и буде предложеный на однôмъ зъ найблизшихъ засѣдань.

(*Справы парляментарнѝ,*) Ческѝ газеты доносили недавно о програмѣ парляментарныхъ робôтъ, о часѣ выборôвъ и о сесіяхъ соймовыхъ. Вѣсти сѝ здаются згоджуватися съ програмою, яку уложено въ кругахъ правительственныхъ и якои радобы придержуванося. Подѣлъ часу опираеся на сѣй пôдставѣ, що рада державна скôнчитъ свою дѣяльнôсть ще передъ великодными святами. Се ще не есть однакожь певнымъ, бо и самѝ проводирѣ правицѣ сумнѣваются, чи буде можливымъ, щобы рада державна до сего часу покôнчила свои роботы. Правительство хоче именно залагодити ще цѣлый рядъ проектôвъ о законахъ. До сихъ законôвъ належитъ: законъ о анархистахъ, законъ о забезпеченю на случай нещастя, законъ о желѣзницяхъ локальныхъ, законъ о поборѣ податкôвъ, а евентуально буде предложена такожь справа желѣзницѣ пôвнôчнои и кôлька иншихъ, менше важныхъ законôвъ, котрѝ повиннѝ-бы бути ще теперь залагодженѝ, позаякъ парляментъ на довшій часъ буде закрытый. Всѣ тѝ справы мали-бы залагодитися до 24 марта, коли то мае рада державна бути закрыта. Здаеся однакожь, що часъ сей буде за короткій и для того не можна ще докладно означити, коли наступлятъ выборы до рады державнои и ôткрытя соймовыхъ сесій. Се буде зависѣло ôтъ того, чи нарады въ парляментѣ, а особливо нарады надъ буджетомъ скорше чи пôзнѣйше будутъ могли закôнчитися.

ЗАГРАНИЦЯ.

Нѣмецкѝ колоніи въ Африцѣ а Поляки. Хочь якъ дивно здавалось-бы, въ якôй звязи можутъ стояти Поляки съ нѣмецкими колоніями, то все таки есть се фактъ неоспоримый, кидаючій ясне свѣтло на ôтношеня Поляковъ до Нѣмеччины и на выступленье въ послѣднихъ часахъ такъ самого канцлера нѣмецкого, якъ и нѣмецкои праcы супротивъ тайныхъ агитацій польскихъ на шкоду нѣмецкои державы. Съ якою силою выступивъ кн. Бисмаркъ въ процесѣ Крашевского супротивъ тайнои конспираціи польскои, се ще кождому стоитъ въ памяти. Неменше остро выступила недавно нѣмецка праса супротивъ краковского „Przegląd-у Powszechn-ого", а нѣмецка газета урядова „Reichsanzeiger" стала доказувати, що цѣлею сеи часописи краковскои есть, утворити давну Польщу зъ Поляковъ, жіючихъ пôдъ панованьемъ Нѣмеччины, Австріи и Россіи и що въ сѣй цѣли завязала редакція сеи часописи зношеня съ Поляками розсыпаными по цѣлôй Европѣ и мае кореспондентôвъ у всѣхъ краяхъ, стоячихъ въ певнôй звязи съ польскою народностею. На скôлько справедливѝ суть замѣтки, якѝ пôдноситъ „Reichsanzeiger" супротивъ „Przegląd-у", не будемо тутъ розбирати; повторимо лишь за „W. Allg. Ztg.", що справа ся есть въ звязи съ многими иншими проявами, выступаючими ôтъ часу зближеня Нѣмеччины до Россіи и додамо, що есть се може одна зъ тыхъ проявъ, котрѝ таки самѝ Поляки, а властиво шляхоцко-ультрамонтаньска партія выкликала своимъ поступованьемъ яко держава въ державѣ. Що выступленье кн. Бисмарка супротивъ Поляковъ и ихъ тайнои конспираціи на шкоду нѣмецкои державы мало свою пôдставу, на те одинъ доказъ бôльше, — справа колоній нѣмецкихъ въ Африцѣ и недавна ворохобня въ Камерунѣ. Трудно майже повѣрити, щобы агитаціи польскѝ ажь туды сягали, а однакожь такъ есть и се доказувавъ самъ кн. Бисмаркъ на засѣданю въ парляментѣ дня 10 с. м., коли розходилося о те, щобы парляментъ вызначивъ певну суму на выбудованье корабля и удержанье губернатора нѣмецкого въ Камерунѣ. Кн. Бисмаркъ вказавъ насамперѣдъ на недавну ворохобню и зазначавъ, що причиною еи стали Англичане, котрѝ дуже нерадо видятъ въ Африцѣ нѣмецкѝ колоніи и стараются всякими силами, щобы пôдорвати тамъ значенье Нѣмеччины и ослабити еи колонія тымъ, що стараются позыскати племена, жіючѝ по-за нѣмецкими колоніями. До сего послѣдного головно причинилися Поляки Рогозиньскій и Яниковскій. Кн. Бисмаркъ покликався въ сѣй справѣ на вѣсти, доходячѝ до него такъ просто зъ Камеруну, якъ такожь и на кореспонденцію въ „Kur. Pozn." пôдъ заголовкомъ „Ważny dokument". Документъ сей, казавъ кн. Бисмаркъ, дôстався до насъ мановцями зъ Фернандо По черезъ Варшаву и пôдписаный черезъ якогось Антоніо Боргесъ Сильви, дир. школы въ Фернандо По. Ôнъ доказуе найлѣпше, де и хто противъ Нѣмеччины агитуе. Дальше розказавъ кн. Бисмаркъ цѣлу тайну агитацію противъ Нѣмеччины пôсля згаданого документу. Польскій подорожникъ Рогозиньскій, перебуваючій надъ Габуномъ, коли довѣдався о нѣмецкихъ проектахъ, змѣряючихъ до забезпеченя собѣ прихильности жителѣвъ по за колоніями, постановивъ, будучи неприхильнымъ Нѣмеччинѣ, ужати цѣлого свого вплыву на всѣ племена, щобы тамъ Нѣмцѣвъ не допустити. Догадуючися однакожь, що нѣмецкій подорожникъ дръ Нахтигаль буде скоро дѣлати, постановивъ его выпередити. Ôнъ порозумѣвся отже съ англійскимъ консулемъ въ Бавни, а ôтгакъ спôльно съ Яниковскимъ зробивъ угоду съ племенами вздовжь побережа межи Викторіею и Кольобаръ, пôсля котрои начальники племенъ зъобовязалися признати протекторатъ Англіи. Тымъ отже способомъ не допустивъ тамъ панованя Нѣмеччины. Ледви заключивъ угоду, коли вертаючи, стрѣтивъ два нѣмецкѝ кораблѣ а съ ними дра Нахтигаля, котрый однакожь на велику радôсть обохъ Поляковъ приѣхавъ вже post festum. Ось одна причина бôльше, для чого въ послѣднихъ часахъ Нѣмцѣ стали такъ остро выступати противъ Поляковъ. Цѣла ся рѣчь дѣялася ще въ вересню минувшого року, а головнымъ мѣсцемъ конспираторôвъ польскихъ въ сѣй справѣ здаесь бути Фернандо По. Позаякъ Фернандо По належитъ до Испаніи, то кн. Бисмаркъ звернувся заразъ до испаньского правительства, однакожь не получивъ въ сѣй справѣ ще жадного поясненя.

Нѣмеччина. Соймъ прускій зôставъ ôткрытый въ четверъ дня 15 с. м. престольною бесѣдою. Торжество ôткрытя ôтбулося въ цѣсарскôй палатѣ въ присутности около 160 членôвъ обохъ палатъ. Присутнѝ выслухали бесѣду досыть рôвнодушно и лишь при кôнци заявили свое вдоволенье оплесками. Палата пословъ соймовыхъ выбрала одноголосно предсѣдателѣвъ Келера, Неревана и Бенду. — Комисія конференціи африканьскои радила 16 с. м. надъ предложенями Италіи и Англіи що до формальностей при займаню на будучнôсть областей въ Африцѣ. Англія жадае, щобы тѝ формальности були захованѝ и при займаню краѣвъ, положеныхъ въ серединѣ Африки. — „Nat. Ztg." доноситъ, що правительство нѣмецке выбрало въ цѣли скорого перевозу портъ въ Бриндизи для субвенціонованыхъ кораблѣвъ заморскихъ. — Постава Португаліи утрудняе немало роботы конференціи африканьскои. Правительство португальске хоче на всякій случай удержати супротивъ межинародного товариства африканьского свои претенсіи до побережа надъ Конгомъ.

Франція. Министеръ маринарки Пейронъ постановивъ податися до димисіи, але ажь по вы-

борахъ до сенату. Причиною уступленя мае бути ôтданье колоній пôдъ зарядъ министерства торговлѣ. — Многѝ журналы французскѝ доносятъ, що правительство французске заключило съ Нѣмеччиною устну угоду, пôсля котрои Франція обовязалася попирати нѣмецкѝ справы колоніяльнѝ и забезпечила нѣмецкôй торговли въ своихъ власныхъ краяхъ рôвнѝ права съ французскою. За те обовязалася Нѣмеччина попирати Францію надъ Конгомъ, въ Єгиптѣ и въ Хинахъ, але лишь на выразне жаданье сего черезъ Францію. Угода ся буде заключена и письменно, але доперва по выборахъ, коли становище Ферріого буде запевнене; тогды, здаесь, наступитъ такожь и зъѣздъ кн. Бисмарка съ Ферримъ.

Англія. Зъ Лондону доносятъ, що Глядстонъ готовъ згодитися на предложеня Франціи въ справѣ египетскôй. — Анкета египетска мае складатися зô всѣхъ членôвъ комисіи довгу публичного, не выключаючи представителѣвъ Россіи и Нѣмеччины, котрѝ доперва пôзнѣйше будутъ именованѝ. Анкета ся розслѣдитъ финансове положенье Єгипту, и доперва на пôдставѣ еи мнѣнія наступитъ вымѣръ податкôвъ. — Зъ Каира телеграфуютъ, що англійскій представитель тамже сиръ Барингъ заявивъ, що скоро лишь Вольселей прибуде до Хартумъ, Англія оголоситъ протекторатъ надъ Єгиптомъ.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— **Ôткрытье читальнѣ въ Покропивнѣ.** Житье нашого сельского та мѣщаньского народу въ Бережанщинѣ плыло доси тихимъ буденнымъ ходомъ, бо рѣдко коли нагодився остатными часами случай, при котрôмъ-бы оно яснѣйшимъ запалало поломенемъ. Доперва ôткрытье читальнѣ въ Покропивнѣ въ другій день Рôздва Хр. дало доказъ, що и въ Бережанщинѣ нарôдъ коло свого добра заходится и мае щирыхъ тружениковъ на поли его просвѣты. До числа першихъ належитъ безперечно громада Покропивна съ своимъ парохомъ о. Юліяномъ Величковскимъ. Въ Покропивнѣ завязалося одно зъ першихъ братствъ тверезости; заходомъ и запобѣгливостею пароха та коштомъ громадскимъ станула тамъ мурована, простора и гарна церковь; тамъ такожь взявся нарôдъ пôдъ проводомъ свого духовного отця, найперше въ Бережанщинѣ, до заснованя читальнѣ. На тое торжество прибули зъ окрестности Вп. оо. Ф Бачиньскій зъ Козлова, Д. Бачиньскій зъ Городища и І. Билиньскій въ Таврова, съ родиною, а дальше зъ Тернополя, яко ôтпоручники филіи „Просвѣты", Вп пп. Лошнѣвъ, Гецѣвъ и Чичкевичь и много иншихъ лиць зъ интелигенціи. Щобы належно оцѣнити важнôсть тои хвилѣ, треба було бути заочнымъ свѣдкомъ здвигу народу мѣсцевого и зъ окрестности, треба було безпосередно читати на лици кождого присутного велику увагу и одушевленье такъ важною справою. Зборъ ôткрывъ о. Величковскій, загрѣваючи своихъ прихожанъ до працѣ коло просвѣты та до численнои участи въ читальни и закôнчивъ многолѣтствомъ въ честь Є. Вел. цѣсаря. Опôсля п. Лошнѣвъ пояснивъ присутнымъ значенье читалнѣ, а п. Гецѣвъ розказавъ про житье Шевченка, въ кôнци по выясненю статута приступлено до выбору Выдѣлу читальнѣ, въ котрого складъ увôйшли: о. Ю. Величковскій яко голова, Илько Брылиньскій яко заступникъ, Иванъ Поворозникъ яко касіеръ, Петро Бачиньскій яко секретарь и библіотекарь а Федько Гураль яко контролёръ; на заступникôвъ выдѣловыхъ выбранѝ: Панько Кушнѣръ и Иванъ Лежаньскій. — Межи промовами ôтспѣвавъ хоръ селянъ зъ Козлова пôдъ проводомъ п. Ол. Юрчиньского, тамошного учителя, кôлька гарныхъ рускихъ пѣсень зъ нотъ. Той надзвычайный доси объявъ середъ народу въ Бережанщинѣ причинився богато до пôднесеня торжественного настрою всѣхъ присутныхъ. Була то особливша пріятнôсть бачити, якъ нашѝ простѝ люде, знаючи заледви читати та писати, по двомѣсячнôй школѣ спѣву, съ повнымъ довѣріемъ въ свои силы, навѣть труднѣйшѝ утворы выконували. Належится прото прилюдне признанье Впр. Ф. Бачиньскому и п. Ол. Юрчиньскому, котрѝ, першій заохотою а другій ревнымъ и безкористнымъ трудомъ, таке дѣло успѣли довершити. Де такъ о хôтнѝ робôтники коло добра и просвѣты нашого народу, тамъ ôнъ скоро двигнеся впередъ и може певну мати надію, що читальня въ Покропивнѣ и хоръ въ Козловѣ знайдутъ въ своѣмъ окрузѣ якъ найбôльше послѣдувателѣвъ.

— **Вечерницѣ въ Тартаковскôй читальни.** Наша Сокальщина ôтъ довшого часу заспала, починае рушатися и дасть Богъ, що у насъ вскорѣ лѣпше буде, бо и новѝ читальнѣ основуются, и по основаныхъ читальняхъ аранжуются для просвѣты народа вечерницѣ, котрѝ народного духа пôдносятъ. Такѝ вечерницѣ ôтбулися въ день св. Стефана въ мѣсточку Тартаковѣ трудами знаного нашого патріота о. Е. Левицкого, мѣсцевого душпастыря, съ ôтчитами, деклямаціями и спѣвомъ. Вечерницѣ почались о 7 годинѣ вечеромъ и продовжалися до 11 г. въ ночи, и мы не бачили анѣ одного чоловѣка, на котрого лицю достережено-бы змученье або неохоту помимо того, що про численне зôбранье народа духота въ обширнôй комнатѣ при отвореныхъ ôкнахъ доходила до 22° Р. На вечерницѣ явилися зъ нашои интелигенціи оо. Роздѣльскій и Зубрыцкій зъ Сокаля, Фолисъ зъ Рожджалова, Яремкевичь зъ Зубкова, Сѣлецкій зъ Жужеля, Чернецкій зъ Сѣлця и Крыницкій зъ Бобятына, нашь посолъ на соймъ п. П. Лѣниньскій, бôльше учителѣвъ школъ народныхъ и пр. Вечерницѣ ôткрывъ о. Левицкій, голова читальнѣ, краснымъ словомъ, а по тôмъ деклямували и старшѝ и молодшѝ дѣвчата и хлопцѣ краснѝ стихи. По деклямаціяхъ читавъ першу лекцію о. Крыницкій зъ Бобятына *„О народныхъ празникахъ"*, другу о. Фолисъ *„О Козакахъ и Сѣчи"* и теплымъ словомъ загрѣвавъ зôбраныхъ до любови свого, третю лекцію мавъ о. Чернецкій *„О земли"* и посредствомъ магичнои лямпы поучавъ въ образахъ о формаціи землѣ, а въ кôнци указувавъ на стѣнѣ комнаты комичнѝ образы, котрыми нарôдъ убавлявся. По тôй лекціи промовивъ до зôбраныхъ ще посолъ Лѣниньскій. Межи лекціями спѣвавъ хоръ зъ нотъ пôдъ проводомъ учителя п. Липецкого народнѝ пѣсни дуже красно. Вечерницѣ закрывъ о. Леонтовичь, мѣсцевый сотрудникъ, и зôбранѝ, подякувавши прелегентамъ за ихъ труды и науку, почали домôвъ розходитися въ пôзнôй ночи. Коли-бъ такѝ вечерницѣ ôтбувалися по всѣхъ сторонахъ и то въ кождôй основанôй читальни хотяй разъ або два разы до року, то нема сумнѣву, що у насъ темнота и піяньство пропали-бы и стало-бъ у насъ лѣпше, якъ до теперь дѣеся. — ***Н.***

— **Ôткрытье читальнѣ въ Палагичахъ.** Дня 4 л. сѣчня 1885 ôткрыто читальню въ селѣ Палагичѣ, повѣта товмацкого. Статуты затвердженѝ Зôбранье було численне, и зъ сусѣднихъ селъ прибули ôтпоручники и спѣваки. Мѣсцевый приходникъ короткими а важными словами ôткрывъ засѣданье, а Всеч. о. Калиньскій, деканъ тысьменицкій, красною бесѣдою загрѣвавъ до читаня и просвѣты. Межи селянами ôтзначалися Илія Каминьскій, Іоанъ Ильницкій, Федоръ Морскій, Федоръ Козакъ и др. Грôмко ôтспѣвали краснымъ хоромъ имнъ „Цареви Австріи", и при кôнци „Многая лѣта".

— **Въ Корчинѣ** (коло Слолёго) члены читальнѣ урядили собѣ гарный Святый Вечеръ. По родинной вечери зôбралася въ комнатахъ читальнѣ цѣла молодѣжь пôдъ проводомъ старшины громадскои вôйта Андрѣя Меленчука, поважного господаря Теод. Онуфрова и головы читальнѣ Олексы Кирчова — и такъ при спѣвахъ, промовахъ и ôтчитѣ п. Григор. Онуфрова забавилась до пôвночи. Одушевленье було велике.

— **Ново основана народна читальня въ Реклинци** коло Мостôвъ мала открытися вчера. На ôткрытье тои читальнѣ запрошено зъ сусѣдства интелигенцію и селянъ. Щасть Боже!

НОВИНКИ

— **Торжество Богоявленія** ôтбулося у Львовѣ, якъ що року, съ великою парадою и при численной участи духовеньства и мірянъ, властей правительственныхъ, автономичныхъ, войска и рôжныхъ корпорацій. Около 11 год. рано выйшовъ торжественный походъ зъ Успеньскои церкви, заграла войскова музика и духовеньство наше съ Преосв. еп. Сильвестромъ и митратомъ дромъ Пелешемъ стануло передъ керницею въ ринку, де ôтбулося водосвятіе. Величавый бувъ видъ, коли розпочалося само торжество водосвятія, и пôдносивъ серце кождого Русина, а краса, порываючій настрôй религійный нашого обряду и красный спѣвъ рускихъ питомцѣвъ духовнои семинаріи, мусѣли зробити глубоке враженье, хочьбы и на присутныхъ людяхъ другого вѣроисповѣданя. Тожь тысячѣ народа съ ôткрытыми головами слухали набожно цѣлого акту водосвятія, а присутнѝ власти начальнѝ надавали ему ще тымъ бôльшои величавости. Яко представителѣ правительства були присутнѝ на торжествѣ водосвятія пп. сов. намѣстництва дръ Р. Децыкевичь и Карасиньскій (п. намѣстникъ выѣхавъ до Вѣдня); дальше яко представителѣ властей автономичныхъ п. маршалокъ краевый дръ Н. Зыбликевичь и президентъ мѣста Львова п. Домбровскій, ôттакъ директоръ полиціи Кшачковскій съ урядниками, професоры университету и много другихъ высокихъ достойникôвъ свѣтскихъ и духовныхъ. Войскову службу почетну повнивъ 15 полкъ пѣхоты въ силѣ 160 людей, а крôмъ того выступило було такожь войска рôжного оружія. Величавому сему святу спріяла хороша погода и крѣпкій морозъ, якъ пристало на Іордаьске свято.

— **За упокôй бл. п. Володимира Барвѣньского,** редактора „Дѣла", ôтбудеся въ Успеньскôй церквѣ богослуженье дня 2 н. ст. лютого о 9 год. передъ полуднемъ.

— **„Буковины" І-ше ч.** маемо передъ собою. Якъ зъ оповѣщеня бачимо, буде „Буковина" выходити кождого 1 (13) и 15 (27) кождого мѣсяця въ объемѣ чотырохъ картъ великого аркуша. Предплата съ пересылкою выноситъ: на рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1 зр. 50 кр.; на чверть року 75 кр.; одно число 15 кр. Редакція и администрація „Буковины" знаходится въ Чернôвцяхъ, улиця Сплені, ч. 7. Выдавцемъ и редакторомъ часописи есть Юрій Федьковичь. — 1-ше ч. „Буковины" представляеся дуже хорошо. На першôмъ мѣсци знаходимо ôтозву до родимцѣвъ, въ котрôй выложена програма „Буковины". Тамъ читаемо: „Єдина гадка основателѣвъ „Буковины" есть: поставити нарôдъ рускій Буковины на рôвный степень духового и морального розвою съ иншими народами австрійскои монархіи. „Буковина" буде прото на першôмъ мѣсци обговорювати справы стоячѝ въ тѣснôй звязи съ ôтношенями нашого народа и его рôдного краю, Буковины, но не залишитъ она такожь ôтъ часу до часу подавати вѣстку про духове житье галицкихъ, угорскихъ и на Украинѣ жіючихъ братôвъ нашихъ, належачихъ до одноя и тои жь самои великои родины, вѣрныхъ сынôвъ однои рôднои неньки нашои — Руси." — По ôтозвѣ слѣдуе хороша статья „Изъ села: про выборы, выборцѣвъ та послôвъ", дальше „Переглядъ часописей". Въ рубрицѣ „Буковиньскѝ общества рускѝ" подаются звѣстки про дѣяльнôсть „Рускои Бесѣды", „Союза", „Рускои Рады", „Дому Народного", драматичного товариства и читальнѣ мѣщаньскои въ Чернôвцяхъ. Ôттакъ слѣдуютъ „Дрôбнѝ вѣсти", а наконець рубрика „Для науки и забавы". Въ 1-шôмъ ч. помѣщене оповѣданье Ю. Федьковича „Сафатъ Зѣничь". Внѣшный видъ „Буковины" пріятный: языкъ народный, правопись „Дѣла", друкъ выразный. Бажаючи „Буковинѣ" якъ найскоршого розвою и успѣху въ принятôй на себе задачи, поручаемо еи горячо всѣмъ нашимъ патріотамъ. „Буковина" годится якъ для интелигенціи такъ и для простолюдина: предметъ для всѣхъ цѣкавый а выкладъ популярный.

— **Ц. к. прокураторія державна** сконфискувала книжочку выданя Общества им. Качковского п. з. „Русская лѣтопись".

— **Рускій народный театръ въ Дрогобычи.** Вже ôтъ двохъ недѣль гоститъ нашь театръ въ Дрогобычи, а мимо того, що дае зовсѣмъ новѝ штуки, непредставляннѝ ще въ Дрогобычи, руска интелигенція такъ мѣсцева, якъ и замѣсцева такъ мало учащае до театру, якъ бы еи зовсѣмъ не було. Жаль сказати, що руска сцена здана на ласку и неласку дрогобыцкихъ Полякôвъ и жидôвъ. Може бути, що причиною такъ слабои участи рускои интелигенціи, особливо позамѣсцевои, були свята; тому надѣемося, що може теперь, коли вже свята минули, наша интелигенція, особливо жь нашѝ Вп. панъ отцѣ духовнѝ, зволятъ нашъ театръ численно посѣщати. Въ четверъ буде представлена „Настася", исторична драма Даниса зъ надъ Серета, а въ недѣлю „Отчиненѝ сальоны", комедія М. Балуцкого.

— **Ôтпоручниками ординаріяту митроп для богословскихъ испытôвъ** назначенѝ: І. для испыту зъ пастырского богословія, котрый ôтбудеся 28 и 29 сѣчня, крыл. Петрушевичь; II. для испыту зъ церковнои исторіи 30, 31 сѣчня и 2 лютого крыл. Павликôвъ; III. зъ специяльнои догм. 4, 5 и 6 лютого крыл. Бѣлецкій; IV. зъ генер. догм. 7 и 9 лютого крылош. Готеровскій; V. зъ кан. права 12 и 13 лютого крыл. Фацієвичь; зъ моральнои 19, 20 и 21 лютого крыл. Шведицкій; VII. зъ герменевтики и введеня въ книги нового завѣта 23, 24 и 25 лют. крыл. дръ Пелешь, а VIII. зъ студій библ. стар. Завѣта 26, 27 и 28 лют. крыл. Величко.

— **Зъ Перемышля** пишутъ намъ: Звѣстный кс. Ленкавскій, директоръ женьскои школы за Сяномъ въ Перемышли, починае знову ставити перешкоды науцѣ рускои религіи въ школѣ. Именованого катихетомъ при тôй школѣ о. Максима Копка не допускае до школы, хочь консисторія вже два разы ôтносилася до окружнои рады школьнои.

— **Кс. Климентій Сарницкій**, провинціялъ оо. Василіянъ, постарався въ Римѣ для монастыря оо. Василіянъ въ Кристинополи о чотыри новѝ ôтпусты. Не знати, хто зъ тыхъ ôтпустôвъ бôльше користати буде, чи кристинопольскѝ Василіане, чи кс. Климентій, котрого выдатки щорôчно значно побôльшаются.

— **Въ дѣлѣ агитацій еп. Солецкого за знесеньемъ руского календаря** внесли якъ довѣдуеся „Слово" три громады перемыскои епархіи а именно Ходиновичѣ, Храпличѣ и Тышвичѣ до руского владыки Єго Преосв. Іоана Ступницкого просьбу, щобы выступивъ противъ сему и не позволивъ касувати рускихъ святъ, — бо если латиньскій епископъ — сказано въ просьбѣ — не стараеся о то, щобы жидôвскѝ свята були касованѝ, то най и нашимъ рускимъ святамъ дасть спокôй.

— **Дръ Тадей Жулиньскій** звѣстный въ широкихъ кругахъ у Львовѣ лѣкарь и филянтропъ, умеръ дня 18 л. сѣчня на запаленье легкихъ въ 46 роцѣ житя. Поселившися у Львовѣ, нѣсъ ôнъ всѣмъ убогимъ безплатну лѣкарску помôчь, а черезъ свою гуманнôсть здобувъ собѣ загальне поважанье и щиру вдячнôсть бѣднѣйшои верствы жителѣвъ Львова. — Якою симпатіею тѣшився покôйникъ, видно зъ того, що коли рознеслася вѣсть о тôмъ, що ôнъ тяжко занедужавъ, наймано богослуженя за его выздоровленье. Умершій заслужився такожь польскôй публицистицѣ и выдававъ свого часу „Ruch literacki" а теперь „Przewodnik gimnastyczny".

— **Тома Городыскій**, дѣдичь и посолъ до рады державнои, умеръ 17 л. с. м. въ Крогульци.

— **Антоній Едвардъ Одынецъ**, польскій поетъ и пріятель Мицкевича, умеръ дня 15 н. с. сѣчня въ Варшавѣ въ 81 роцѣ житя. Умершій заслужився польскôй литературѣ особливо своими памятниками и хорошими перекладами.

— **Именованя.** Президія дирекціи почтъ и телеграфôвъ заименувала асистентами почтовыми: поручника 24 полку пѣхоты Изидора Кружлевского для Коломыѣ; практиканта почтового Іосифа Гукевича и пôдъофицира рахункового І. кл. 56 полку пѣхоты Владислава Каспровича для Кракова, а експедитора почтового Древновского для Ряшева. — Рада школьна краева именувала: учителя Михайла Меклера дѣйстнымъ учителемъ управляючимъ школы еталовои въ Ярославѣ.

— **Новѝ штемплѣ.** Министерство скарбу рѣшило якъ звѣстно съ днемъ 1 н. с. сѣчня с. р. змѣнити марки штемплевѝ всѣхъ категорій съ выемкою лишь газетныхъ марокъ. Марки выданѝ въ р. 1883 знаходятся однакожь ще дотеперь въ обѣгу и по поводу значного засобу штемплѣвъ давнѣйшои емисіи будутъ ще уживатися до 28 лютого с. р. — Ôтъ 1 марта 1885 р. не буде можна ихъ вже нѣгде уживати а можна ихъ буде лишь вымѣняти на новѝ марки ажь до 30 цвѣтня с. р. въ складахъ марокъ. Пôзнѣйше не буде можь ихъ вже и вымѣняти. Книги промысловѝ торговельнѝ, бланкеты веколевѝ и рахунки, съ старыми штемплями будутъ могли и на дальше уживатися, если будутъ передъ 1 мартомъ с. р. урядово перештемплеванѝ.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи прислали** на навечеріе св. Богоявленія знакомѝ еи Добродѣѣ щедрѝ датки, яко то: О. М. Соневицкій зъ Волковець и о. Ковальскій зъ Спасова — по 10 зр. Спаси Бôгъ! — *В. И.*

— **Посаги имени Гизелѣ.** Львôвскій магистратъ розписавъ конкурсъ на три посаги въ высотѣ по 150 зр., кожде зъ фундаціи имени „Архикняжны Гизелѣ" призначенѝ для дѣвчатъ осироченыхъ по обохъ родичахъ або лишь по ôтцю приналежныхъ до громады мѣста Львова скôнчившихъ 16 а не переступившихъ 24 року житя. Убѣгательки маютъ кромѣ того доказати, що скôнчили що найменше трету клясу народныхъ школъ або выкажутся свѣдоцтвомъ приватно зложеного испыту и що суть дочками законно вѣнчаныхъ родичѣвъ. — Прошеня надежитъ вносити найдальше до 16 (28) лютого до рады мѣста Львова.

— **Зъ Ордова** доносятъ намъ, що учителька въ Сушнѣ, пов. каменецкого, панна А. М., о котрôй була недавно згадка въ „Дѣлѣ", що учитъ дѣти рускѝ по польски, не есть Полькою але Русинкою. Она учитъ дѣтей въ школѣ языка польского лишь о стôлько, о скôлько се есть приписано а языкомъ выкладовымъ въ школѣ есть языкъ рускій. Сама-жь п-а учителька ходитъ до церкви, молится зъ руского молитвослова народного и розговорюе у себе дома съ кождымъ по руски. Хочемо вѣрити, що се поясненье надôслане намъ, якъ здаеся, ôтъ чоловѣка безъинтересовного, есть правдиве, и для того помѣщаемо его радо, бо не хочемо нѣкого нѣ на волосокъ кривдити на его чести и заслузѣ.

— **Школа рôльнича въ Ягольници.** Управитель школы рôльничои въ Ягольници, п. Годзень, обнявъ вже ôтъ нового року управу сеи школы. На самъ рускій Новый Рôкъ ôтбулося въ Нагорянцѣ засѣданье кураторіи сеи школы пôдъ проводомъ п. Гноиньского, на котре прибувъ такожь п. Адамъ Ноель, повномочникъ гр. Лянцкороньского зъ Комарна, выдавець „Mołytownyk-ôвъ, и п. Невядомскій, ц. к. староста зъ Чорткова. На засѣданю сѣмъ раджено, въ якій способъ придбати-бы для сеи школы потрѣбныхъ приборôвъ науковыхъ, живый инвентарь и всякого рода потрѣбнѝ предметы, а ôттакъ оглянено будынокъ школьный. Найдальше до марта буде школа ôткрыта. Ученики, котрѝ хотѣли-бы бути принятѝ до сеи школы, мусятъ внести поданье безъ штемпля и предложити: 1) метрику, що скôнчили 16 рôкъ житя, 2) свѣдоцтво зъ скôнченои 4 клясы школы народнои, 3) свѣдоцтво моральности и 4) лѣкарске свѣдоцтво здоровя. Якій хосенъ буде зъ тои школы, легко догадатися, коли зважимо, що выкладовымъ языкомъ буде тамъ языкъ польскій и що ученики будутъ мусѣли поборювати немалѝ трудности науковѝ, якѝ принесе имъ польска терминологія рôльничо-господарска незрозумѣла хочьбы навѣть и польскому селянинови. „Polonizacya grunt" — тай тôлько.

— **Зима** зачинаеся у насъ доперва теперь на добре; доси бувъ воздухъ бôльше осѣнный а передъ двома недѣлями показувалися недалеко Львова навѣть весняни цвѣты. Инакше въ пôвнôчныхъ губерніяхъ Россіи. Въ Архангельску дня 8 н. с. сѣчня позамерзали термометры съ живымъ срѣбломъ. Термометры спиритусовѝ показували 43° Реомира; въ Екатеринославю було дня 10 н. с. сѣчня 42° Реомира.

— **Збôръ львôвскихъ книгарѣвъ, аптикарôвъ и фотографôвъ** ôтбувся дня 17 с. м. въ комнатѣ торговельнôй пôдъ проводомъ п. Губрыновича. На зборѣ заявивъ п. Тшемескій именемъ фотографôвъ, що товаришѣ его фотографы внесли протестъ до министерства противъ примусовому придѣленю ихъ до сеи корпораціи и не берутъ для того участи въ зборѣ. Книгарѣ и аптикарѣ выбрали ôттакъ комисію зъ 5 членôвъ, котра мае занятися уложеньемъ статута организаційного.

— **Австрійскѝ универзитеты.** Пôсля выказу министерства просвѣты записалося въ австрійскихъ универзитетахъ на школьный рôкъ 1884|5 12.648 слухателѣвъ. Зъ того числа припадае на Вѣдень: 4.699 звычайныхъ а 700 надзвычайныхъ студентôвъ. Ôттакъ слѣдуе Прага: де на ческôмъ универзитетѣ есть записаныхъ 1.649 звычайныхъ а 108 надзвычайныхъ студентôвъ, а на нѣмецкимъ 1.209 звычайныхъ а 238 надзвычайныхъ. — На львôвскôмъ универзитетѣ записалося 904 звыч. а 72 надзвыч.; на унив. въ Грацу записаныхъ 884 звыч. а 226 надзвыч.; въ Инсбруку есть 612 слух. звыч., а 128 надзв.; въ Краковѣ есть 835 звыч. а 83 надзвыч., а въ Чернôвцяхъ 207 звыч. а 62 надзвычайныхъ.

— **Хроника ошуканьствъ и спроневѣрень** збогачуеся майже съ кождымъ днемъ свѣжими фактами дефравдацій касіерôвъ банковыхъ та банкирôвъ. Ще не затерлись въ памяти драстичнѝ подрôбности дефравдаціи Явнера и другихъ героѣвъ шпорту дефравдаціи, а вже выплываютъ новѝ имена того рода шпортоменôвъ. Зъ Вѣдня доносятъ именно, що арештовано шефа банкирскои фирмы „Noderer et comp." яко обвиноваченого о великѝ ошуканьства доконанѝ на шкоду численнои публики, що повѣрила згаданôй фирмѣ свое майно, а майже рôвночасно доходитъ зъ Праги вѣдомôсть, що тамошнѝ власти увязнили ажь девятехъ агентôвъ конторы веколярскои Билека (Bilek), котрѝ стоятъ такожь пôдъ замѣтомъ великихъ ошуканьствъ.

— **Политичне убійство.** Въ Франкфуртѣ надъ Меномъ доконано дня 13 с. м. вечеромъ около год. 8 страшного убійства на особѣ полицийного совѣтника дра Румпфа. Виновниками сего убійства суть по всѣй имовѣрности анархисты, для котрыхъ Румпфъ бувъ дуже небезпечный. Убійство доконано такъ зручно, що убійцѣвъ нѣхто не ви-

дѣвъ и они могли зовсѣмъ не спостережено утечи. Румпфъ, якъ звычайно, выйшовъ пôзно зъ свого бюра и вертавъ до дому. Якъ разъ, коли вже дôйшовъ бувъ передъ дверѣ свого помешканя, стрѣтила его рука убійцѣ и ôнъ пхнутый два разы штилетомъ упавъ неживый на землю. Служниця его, котра на хвильку передъ тымъ выйшла була дещо купити, вертала до хаты и побачила передъ дверми якогось чоловѣка на земли. Она думала, що то якійсь пяниця и налякалась та закликала другу дѣвчину, щобы еи завела до хаты. Коли отже дѣвчата зближилися до лежачого на земли, служниця Румпфа пôзнала заразъ, що то еи панъ. Она хотѣла его пôднести и доперва побачила, що Румпфъ облитый кровю и тяжко раненый въ груди; ôнъ ще отворивъ бувъ очи але заразъ и замкнувъ и на рукахъ своеи служницѣ закôнчивъ житье. Наспѣвшій лѣкарь оконстатувавъ вже лишь наспѣвшу смерть ôтъ раны заданои ему въ саме серце. Полиція розвинула заразъ якъ найбôльшу дѣяльнôсть, але все було на дармо; убійцѣ пропали безъ слѣду и доси ихъ ще не выслѣджено. Сконстатовано лишь тôлько, що коли Румпфъ вертавъ до дому, за нимъ ишло трехъ людей; передъ домомъ, здаесь, засѣвъ бувъ на него убійця и заскочивъ его несподѣвано. Полиція вызначила за зловленье убійцѣ 10.000 марокъ. Що Румпфъ упавъ зъ рукъ анархистôвъ, нема майже и сумнѣву. Онъ найбôльше и головно причинився до ôткрытя атентату динамитового а особливо черезъ те, що удавъ самъ анархиста и въ сей спосôбъ уживавъ такожь своихъ агентôвъ. Ôнъ знавъ отже всѣ тайны анархистôвъ а въ процесѣ за сей атентатъ въ Липску его доносы мали найбôльше значенье. За свѣдка не поклика но его лишь для того, щобы его не выставити на напасть анархистôвъ. Характеристичнымъ однакожь есть, що въ процесѣ тôмъ трибуналъ высказався противъ такого пôдступного уживаня полиціи, черезъ що остаточно и сама полиція може довести до злочиньства. Румпфъ стоявъ въ особистôй звязи съ лондоньскою полициею и черезъ те стався бувъ дуже небезпечный звѣстному агитаторови Мостови и его прихильникамъ. Румпфови грожено вже ôтъ давна смертею и о сѣмъ звѣстно було въ цѣлôмъ мѣстѣ такъ, що п. пр. боялися мешкати съ нимъ въ однôмъ домѣ, щобъ случайно не вылетѣти въ воздухъ. Румпфъ не робивъ собѣ однакожь нѣчого зъ всякихъ погрозъ. — Найновѣйшій телеграмы доносятъ, що въ Антверпіи зловлено чоловѣка, дуже пôдозрѣного о убійство Румпфа, або по крайнôй мѣрѣ чоловѣка пôдозрѣного о якôсь иншій убійства.

— **Доносчикъ передъ судомъ.** Въ одесскôмъ окружнôмъ судѣ розбирано недавно дѣло одного жида обжалованого о ложный доносъ. Жидъ сей именемъ Яковъ Гиллеръ подавъ бувъ именно до дивизіи полку стоячого залогою въ Одессѣ безъименный доносъ на солдата Стафикопула, ще сей ширитъ анархистичну и соціялистичну пропаганду межи своими товаришами и роздае заборенеи брошуры. Коли ревизія ôтбувшася у Стафикопула и переслуханя его товаришѣвъ не выкрили нѣчого, що могло-бы компромитувати его, зачала власть глядѣти за доносчикомъ, котрого наконець выкрыто въ особѣ Якова Гиллера. — Судъ присяжныхъ признавъ Гиллера виновнымъ и засудивъ его на позбавленье деякихъ правъ и на одинъ рôкъ роботъ въ арештантскихъ ротахъ.

— **Поединокъ** ôтбувся сими днями въ Вѣдни межи двома официрами, зъ котрыхъ оденъ належавъ до австрійскои а другій до россійскои маринарки. Официръ австрійскій бувъ incognito на послѣднихъ маневрахъ морскихъ въ Кронштадъ и умѣстивъ о нихъ опôсля дуже неприхильну оцѣнку въ фаховôй Armee- und Marine-Zeitung, котра спонукала россійского официра вызвати рецензента на дуель. Оба противники раненѣ досыть тяжко.

— **Свѣтъ музичный** буде сего року обходити двѣ великого значеня рôчницѣ, бо дня 23 л. лютого припадаютъ сотнѣ роковины уродженя Гендля, а дня 21 марта сотнѣ роковины уродженя Баха. Въ мѣсцяхъ родинныхъ знаменитыхъ композиторôвъ заходятся дуже пильно, щобы обходъ выпавъ свѣтло.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Юліянъ Сопотницкій, ц. к. адюнктъ судовый въ Солотвинѣ, получивъ на львôвскôмъ университетѣ степень доктора правъ. — Наглою смертею умеръ дня 14 н. с. сѣчня въ вагонѣ черновецкои желѣзницѣ межи Єзуполемъ а Галичемъ бар. Капрі, властатель дôбръ на Буковинѣ. — Выдѣлъ медичный краковского университету, розписавъ конкурсъ на стипендію однорôчну въ сумѣ 900 зр. зъ фундаціи В. Шклярского, призначену для медикôвъ укôнчившихъ студіи на университетѣ краковскôмъ, котрѣ зъобовяжутся въ протягу найблизшого року поробити испыты докторскѣ. — Въ Вѣдни закрыто сими днями существувавшу тамъ пивярню баварску, якъ кажутъ задля браку консументôвъ; кобы то у насъ дôйшло до того, щобы можна закрыти хочь половину шинкôвъ та корчемъ. — Цѣсарь дарувавъ решту кары 133 вязнямъ; зъ сего числа припадае на львôвске заведенье карне 10, на станиславôвске 11, на висницке 5 а на львôвске заведенье карне для жѣнокъ 7. — Товариство правникôвъ у Львовѣ ôтбуде завтра звычайнѣ загальнѣ зборы, на котрыхъ дневнôмъ порядку стоитъ межи прочими справа выбору нового выдѣлу и предсѣдателя товариства. — Въ провинціи Гренада въ Испаніи завалилося черезъ послѣдне землетрясенье 3240 домôвъ.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Каноничну институцію на пар. Попелѣ, дек. дрогобыцкого, получивъ о. Іоанъ Чапельскій зъ Кропивника старого.

Сотрудництво самостôйне въ Кропивнику старôмъ, дек. дрогобыцкого, получивъ о. Іоанъ Леонтовичъ, завѣдатель зъ Попелѣвъ.

До канон. институціи завôзваный о. Іоанъ Решетыло, завѣдатель парохіи въ Мегерѣ, на туюжь парохію.

Ординаріятскій комисаръ, дек. перемыского, о. Максимиліянъ Лукашевичъ, выслуженый деканъ перемыскій, подякувавъ за-для немочи за урядъ комисаря, а на его мѣсце именованый Впр. крыл. о. Юліянъ Куиловскій, парохъ катедральный и деканъ перемыскій.

Введеный въ завѣдательство парохіи Волковыя, дек. балигородского, о. Теодоръ Костишинъ.

Катихитомъ при школѣ въ Добромили поставленый тамошный сотрудникъ, о. Евг. Нѣмцѣвъ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Презенту получили оо.: Юстинъ Подлѣсецкій на Путятынцѣ, дек. рогатыньского; Филемонъ Огоновскій на Джурôвъ, дек. снятыньского; Мелетій Лотоцкій на Якубôвку, дек. жукôвского.

Введенѣ въ душпастырскѣ посады оо.: Адамъ Витвицкій яко завѣд. Стрѣлкова, Илярій Сѣчиньскій яко завѣд. Дашавы, дек. стрыйского. Захарія Пôдляшецкій яко парохъ въ Монастырискахъ, дек. бучацкого.

Принятый до семинаріи Теодоръ Кирчôвъ на IV рôкъ богословія.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію для запрезентованого на парохію Милованье о. Августина Левицкого.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Кіевскои Старины“** книжка за сѣчень 1885 р. дôйшла вже до нашихъ рукъ и представляеся дуже поважно. Мѣститъ она въ собѣ слѣдуючѣ огатіи: 1. „Характеристика южно-рускои литературы“ Н. Ѳ. Сумцова; 2. „Очеркъ исторіи юго-западной Руси“ пôсля о. Стефана Качалы „Polityka Polaków względem Rusi“; 3. „Прилуцкій полковый асаулъ Михайло Мовчанъ и его записна книга“, Вол. Антоновича; 4. „Древнѣ и новѣ сказаня о початку кіевскои академіи“, С. Голубова; 5. „Дунайцѣ“ А. Скальковского; 6. „Старосвѣтскѣ батюшки и матушки“, Ив. Левицкого; 7. Библіографія; 8. Звѣстки и замѣтки. — О трудѣ о. Стефана Качалы „Polityka Polaków względem Rusi“, зъ котрого вытягнено историчну часть, пише авторъ: „Трудъ о. Качалы, по усуненю зъ него полемичнои и публицистичнои части, дае вельми хорошій прагматичный очеркъ исторіи южно-захôднои Руси, якого именно хибуе въ скупôй южно-рускôй историчнôй литературѣ и якого мы надармо стали-бы шукати въ трудахъ Бантыша-Каменского и Н. Маркевича, застарѣлыхъ не тôлько що до фактичного змѣсту, но ще бôльше що до основного погляду и способу выкладу“. — Въ рубрицѣ „Библіографія“ умѣщенѣ рецензіи: а) книжки „Пчела почаевская“, збôрника поучень и статей преподобного Іова, игумена лавры почаѣвскои (1581—1651); б) львôвского „Przegląd-у archeologiczn-ого“, де друкуютъ свои працѣ нашѣ ученѣ: дръ Исидоръ Шараневичъ и крыл. Ант. Петрушевичъ, и в) другого выпуска украиньского альманаха „Рады“. — Въ рубрицѣ „Замѣтки“ особливо важнѣ два письма Богдана Хмельницкого до П. Сапѣги, воеводы виленьского, гетьмана литовского, писанѣ зъ Чигирина 1656 и 1657 рр. Оригиналы обохъ листôвъ находятся въ библіотецѣ Рачиньского въ Познани.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

✝ **О. Игнатій Кучиньскій**, деканъ и надзыратель школъ народныхъ повѣта любачѣвского, ôтзначеный крылошаньскою одежею и приходникъ въ Шклѣ, упокоився дня 5 л. сѣчня с. р. въ 77 роцѣ житя а 52 священьства. Покôйный бувъ безженный и належавъ до найревнѣйшихъ патріотôвъ-священикôвъ перемыскои епархіи. Рукоположеный въ 1832 р., зôставъ заразъ секретаремъ еп. Снѣгурского, въ 1836 р. получивъ приходъ въ Немировѣ а въ 1851 въ Шклѣ. Покôйникъ умѣстивъ въ депозитѣ „Нар. Дому“ значну суму, котра за кôлькайцять лѣтъ вынесе 50.000 зр., на будову въ Шклѣ мурованои церкви. Вѣчная память многозаслуженому покôйникови!

✝ **Емиліянъ Курбасъ**, слухатель философіи на львовскôмъ университетѣ, членъ „Академичного Кружка“, упокоився сими днями у свого ôтця въ Кустинѣ коло Лопатына въ 19 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Господарство, торговля и промыслъ.

— **„Azienda“**. Въ IV тôмъ кварталѣ 1884 року предложено „Аціендѣ“ 1421 житьевыхъ внесенѣ на зр. 1,609.375 обезпеченого капиталу и зр. 100 ренты, а выставлено полисъ 1156 на обезпечену суму зр. 1,296.796 а 100 зр. ренты. Отъ 1-го сѣчня до 31 грудня 1884 року предложено 5364 внесенѣ на капиталъ 6,432.392 зр. и 1000 зр. рентъ, а выставлено полисъ на житье 4542 на обезпечену суму зр. 4,870.292 и 1000 зр. рентъ. Въ IV-тôмъ кварталѣ 1884 року вплынуло премій житьевыхъ зр. 274.793·91 кр. Замельдованѣ шкоды въ тôмъ періодѣ, выносятъ зр. 51,261.99 крайцарôвъ.

— **Станъ вкладокъ касы ощадности въ Коломыи.** Вкладки въ касѣ ощадности въ Коломыи выносили зр. 63 кр.; въ мѣсяцю грудню вложило на книжочки 189 сторôнъ 64.786 зр. 34 кр., разомъ 2356 сторôнъ 870.356 зр. 97½ кр. Выймили: 31.834 зр. 16 кр. Станъ вкладокъ съ днемъ 31 грудня 1884 у 2191 сторôнъ 838.522 зр. 81½ кр., котрѣ щадниця опроцентовуе по 5% съ поврôчнымъ капитализованьемъ нарослыхъ процентôвъ.

— **На торгъ до Вѣдня** пригнано волôвъ разомъ 2005 штукъ — межи тыми 623 галицкихъ, 714 угорскихъ и 668 нѣмецкихъ. Плачено за галицкѣ 53—59½, за угорскѣ 55—63, за нѣмецкѣ 55 до 63 зр.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— **Для тов. „Просвѣты“**: Вп. Семенюкъ въ Босн. Градисцѣ 2 зр.; пп. Як. Семенюкъ въ Сокали 1 зр. и Ив. Семенюкъ (молод.) въ Сокали 1 зр.; о. І. Дыгдалевичъ въ Кукизовѣ 2 зр.; Вп. Читальня въ Кукизовѣ 1 зр.; Вп. Читальня въ Руданцяхъ 1 зр.; Вп. Т. Сухій въ Мшанци 1 зр.; Вп. С. Рабинець въ Мшанци 1 зр.; Дръ М. Подлускій въ Болеховѣ 2 зр.; о. М. Кордуба въ Сушнѣ 1 зр.; о. А. Саноцкій въ Мацошинѣ 1 зр.; о. К. Костецкій въ Скалѣ 1 зр.; о. Величковскій въ Покропивнѣ 2 зр.; Вп. Читальня въ Покропивнѣ 1 зр.; о. А. Котысъ въ Довжици 1 зр.; о. К. Дзеровичъ въ Топоровѣ 2 зр.; Вп. Читальня въ Бортникахъ 1 зр.; о. І. Стрыйскій въ Пльевлю 2 зр.; о. Ганкевичъ въ Панôвцяхъ 2 зр.; Вп. Читальня въ Панôвцяхъ 1 зр.; о. С. Качала 5·60 зр.; о. І. Маркевичъ въ Хреневѣ 1 зр.; о. П. Мыдлякъ въ Павловѣ 2 зр.; Вп. І. Онишкевичъ въ Зборовѣ 2 зр.; Вп. Марія Онишкевичева въ Зборовѣ 2 зр.; о. І. Домбчевскій въ Ясеневѣ 1 зр.

— **На „Руско-украиньску Библіотеку“**: о. А. Лукашевичъ въ Бычкôвцяхъ 2·20 зр.; Вп. В. Михальскій въ Выжници 1·20 зр.; Вп. И. Лучаковскій въ Выжници 1·20 зр.; Вп. Шипайло въ Перемышлянахъ 30 кр.; Вп. Д-ій въ Зол. 4 зр.

— **Для общества им. Мих. Качковского**: Вп. братства церк. въ Кукизовѣ и Руданцяхъ 2 зр.; Вп. И. Гоцуръ въ Бôгли 1 зр.; о. І. Ляторовскій въ Сапоговѣ 1 зр.; о. А. Саноцкій въ Мацошинѣ 1 зр.; Вп. Читальня въ Покропивнѣ 1 зр; о. П. Бачиньскій въ Краснôмъ 1 зр.; Вп. Читальня въ Бортникахъ 1 зр.

— **Для товариства педагогичного**: о. М. Кордуба въ Сушнѣ 50 кр.; о. С. Качала въ Шельпакахъ 5 зр; о. І. Домбчевскій въ Ясеневѣ 1 зр.

— **Для „Школьнои Помочи“**: о. М. Кордуба въ Сушнѣ 50 кр.; о. Ю. Мандычевскій въ Бѣлявцяхъ 2 зр.

— **Для „рускои мѣскои школы“** у Львовѣ: Вп. К. Геникъ въ Березовѣ 5 зр.

— **На „Рускій правотарь домовый“**: о. Омелянъ Дудровичъ 2.25 зр.; о. Ганкевичъ въ Панôвцяхъ 3·25 зр.; о. І. Герасимовичъ въ Зарубинцяхъ 3 зр. 50 кр.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи**: Дръ М. Бучаньскій въ Станиславовѣ 1·50 зр.

— **На дѣвоче воспиталище въ Перемышли**: о. І. Герасимовичъ въ Зарубинцяхъ 3 зр.

(Надôслане).

Не маючи иншои дороги, приневоленый я на сѣмъ мѣсця просити Вп. Луку Кошку, щобы въ своѣмъ власнôмъ интересѣ якъ найскорше подавъ менѣ свою адресу.

Б. Кирчôвъ, улиця Коперника ч. 36.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

1009 (135—?) поручае

препараты зъ гумы и выробы кавчуковѣ

для потребъ хирургичныхъ и иншихъ подôбныхъ.

Тягненье 20-го лютого 1885.

Разомъ 10.000 выграныхъ

КИНЧЕМЪ-ЛОСЫ

I. Головна выграна зр.

50.000

2 голов. выгр. 20.000, 3 голов. выгр. 10.000 зр. а. в.

1 ЛОСЪ 1 гульденъ — за франковану посылку лосôвъ и листу выграныхъ треба долучити 15 кр.

11 ЛОСÔВЪ 10 гульден — за франковану посылку лосôвъ и листу выграныхъ треба долучити 15 кр.

можна получити въ бюрѣ лотерійнôмъ угр. джокей-клюбу *Hatvanergasse Budapest Nat.-Casino.* якъ такожь у всѣхъ конторахъ вымѣны, трафикахъ и колектурахъ лотер.

дальшѣ выграны 5.000 зр. 3.000 зр. — дальшѣ выграны 2.000 зр. 1.000 зр.

1285 4—?

Кожда выграна платится готôвкою

Тягненье 20 го лютого 1885.

Въ администраціи „Дѣла“ можна дôстати слѣдуючѣ працѣ бл. п. **Володимира Барвѣньского:**

2. БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ, образокъ зъ Галицкого житя, цѣна . . . . . 80 кр.
3. ÔТЧИТЪ ВЪ 100 ЛѢТНѢ РОКОВИНЫ ЦѢСАРЯ ИОСИФА II. 17 (29) падолиста 1880, цѣна . . . . 25 кр.
4. БЕСѢДА ВЫГОЛОШЕНА НА НАРОДНôМЪ ВѢЧУ РУСИНОВЪ 18 (30) падолиста 1880 о економичныхъ справахъ, цѣна . . . . . 15 кр.

Дохôдъ зъ першого твору призначуе Родина покôйника на памятникъ нагробный, зъ дальшихъ же трехъ працъ на стипендію им. Володимира Барвѣньского. (19—?)

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѣ и

5% Листы Гипотечнѣ преміованѣ

котрѣ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. е. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

1267 6—?

Ч. 15.

Оголошенье.

Нынѣшнымъ розписуеся **конкурсъ на посаду люстратора громадъ и касіера Выдѣлу повѣтового**, въ цѣли провадженя рахункôвъ и справджуваня касъ пожичковыхъ, такожь рахункôвъ громадскихъ, ведля специяльныхъ поручень Выдѣлу.

По роцѣ задовольняючои працѣ, вôльно буде урядникови тому старатися о усталенье тои посады. Винагородженье рôчне выноситъ 600 зр. платы, такожь титуломъ кожтôвъ подорожи 200 зр. а. в. при зложеню кавціи 600 зр.

Убѣгаючіися о речену посаду повиннѣ доказати зложеный пописъ съ рахунковости, знаемости языкôвъ краевыхъ и бѣглости въ концентѣ и надôслати жаданѣ квалификаціи найдальше 15 л. марта 1885, по чѣмъ неувзглядненѣ подання зôстануть звернени.

Дня 7 л. Сѣчня 1885.

1289 (2—2) **Выдѣлъ повѣтовый въ Долинѣ.**

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч 4. Львôвъ, Четверъ 10 (22) сѣчня 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ однои строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламациї неопечатанѝ вôльнѝ ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ и почтовѝ уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:		для Россіи:	
на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3 рубл.
съ дод „Библіотеки“:		съ дод. „Библіотеки“:	
на цѣлый рôкъ	16 зр	на цѣлый рôкъ	16 рубл
на пôвъ року	8 зр	на пôвъ року	8 рубл.
на чверть року	4 зр.	на чверть року	4 рубл.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	5 рубл.
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:

на цѣлый рôкъ	15 зр.
на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3·75 зр.
съ дод „Библіотеки“:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 19 зр.	на цѣлый рôкъ 6 зр.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Запросины до предплаты
на рôкъ 1885.

Съ днемъ 1 (13) Сѣчня 1885 розпочинаемо шестый рôкъ выдавництва „Дѣла“. Условія предплаты поданѝ повысше.

Предплату просимо ôтновити якъ найскорше, понеже якъ „Дѣло“ такъ и „Библіотеку найзнам. повѣстей“ печатаемо лише въ обмеженôмъ числѣ, такъ що пôзнѣйше зголосившіеся могли-бы початковыхъ чиселъ не дôстати.

Новѝ предплатники „Библіотеки найзнам. повѣстей“ дôстанутъ початокъ повѣсти: „Батько Горіо“ (8 аркушôвъ) даромъ.

Для догôдности П. Т. Предплатникôвъ „Библіотеки найзнам. повѣстей“ постаралася Администрація „Дѣла“ о готовѝ окладинки (цѣлѝ въ полотно съ вытисками и съ вызолоченымъ ваголовкомъ на хребтѣ) для поодинокихъ повѣстей, котрѝ П. Т. Предплатники, почавши ôтъ повѣсти „Батько Горіо“, за малою доплатою (25 кр. ôтъ однои повѣсти) будутъ могли дôставати, але пôдъ условіемъ, що найменше 100 предплатникôвъ зголосится съ такимъ жаданьемъ. За вправленье книжки жадае тутешный переплетчикъ 15 кр. Если-бы минимальне число 100 не зголосилося, въ такôмъ случаю присланѝ 25 кр. дочислятся до дальшои предплаты. Доплату на окладинки до повѣсти „Батько Горіо“ належитъ прислати найдальше до 1 (13) лютого 1885, а до дальшихъ повѣстей все съ присылкою першои части предплаты.

Предплату слѣдуе пересылати (найдогôднѣйше переказомъ почтовымъ) до **„Администраціи Дѣла у Львовѣ“.**

При письменнôмъ замовленю „Дѣла“ або „Библіотеки“ просимо все точно подати адресу замовляючого, часъ, до якого мае часопись посылатися, и часъ сплаты належнои предплаты.

Рôвножь просимо всѣхъ Вп. нашихъ Предплатникôвъ, у котрыхъ маемо ще залеглости, щобы чимъ скорше ихъ надôслали, бо съ кôнцемъ року редакція муситъ выровнати всѣ свои рахунки.

☛ Черезъ Администрацію „Дѣла“ можна предплачувати литературно-науковый журналъ **„Кіевская Старина“**. Предплата — лишь цѣлорôчна — выноситъ 15 зр. а. в.

Редакція и Администрація „Дѣла“
ул. Галицка ч. 44.

Справа конгруы въ радѣ державнôй.

Если коли, то безперечно пôдъ нынѣшну хвилю, коли въ радѣ державнôй справа регуляціи конгруы мае прійти на порядокъ дневный, треба намъ Русинамъ съ всею енергіею выступити въ оборонѣ полѣпшеня матеріяльного быту нашого клира. Доси сповнено тую задачу лишь о стôлько, що духовеньство наше обохъ епархій, зôбравшися въ сѣчню 1884 р. на громадный зъѣздъ до Львова, роздивилося всесторонно въ сумнôмъ своѣмъ матеріяльнôмъ положеню, обговорило и пояснило справу основно и заразъ въ лютôмъ выслало депутацію до Є. Вел. цѣсаря министрôвъ и нунція апостольского. Депутація вручила Є. Вел. цѣсарю, министрамъ, ап. нунціеви и проводирамъ клюбôвъ парляментарныхъ обохъ палатъ широко мотивоване пропамятне письмо, въ котрôмъ, по розтолкованю всякихъ причинъ нужденного матеріяльного положеня гр. кат. духовеньства въ Галичинѣ и Буковинѣ, подано чемнѝ постуляты, заключенѝ въ шести головныхъ точкахъ.

Въ пропамятнôмъ письмѣ домагаеся наше духовеньство: 1. щобы при евентуальнôй регуляцій конгруы зъ чистого доходу зъ грунту фасіоновано лишь 30%; 2. щобы уплаты за сповненье духовныхъ функцій не вчислювано до конгруы; 3. щобы такъ само поступлено съ доходами зъ фундацій и миссалій; 4. щобы прочѝ емолюменты приходскѝ полишено въ status quo ante; 5. щобы не стремлено до концентраціи парохій и 6. щобы въ загалѣ конгруу гр. кат. духовеньства управильнено въ певнôй, ôтповѣднôй пропорціи до дотаціи гр.-оріенг. клира въ Буковинѣ.

Якій успѣхъ мала поѣздка депутаціи до Вѣдня и о скôлько тамже обѣцяно приклонитись до предложеныхъ постулятôвъ въ пропамятнôмъ письмѣ, мы доносили въ своѣмъ часѣ и на сѣмъ мѣсци буде достаточно, коли скажемо, що побôчь красныхъ слôвъ деякѝ сферы постулятамъ нашои депутаціи противопоставили неôтрадне финансове положенье державы съ заедно ростучимъ дефицитомъ.

До того треба ще додати, що якъ правительственне предложенье о регуляціи конгруы, такъ и предложенье парляментарнои комисіи внесло далеко низшѝ позиціи въ дотаціи клира австрійского въ загалѣ, ôтъ тыхъ, о якѝ нашъ клиръ въ пропамятнôмъ письмѣ упоминаеся, и що въ шематѣ, котрымъ цѣлу державу австрійску подѣлено на шѣсть клясъ, положено Буковину на четвертôмъ а Галичину ажь на пятôмъ мѣсци. Ôттакъ приложено такожь до евентуальнои регуляціи конгруы зовсѣмъ иншу норму. И такъ пôсля предложеня комисіи парляментарнои мае высокôсть рôчнои платы парохôвъ и сотрудникôвъ зависѣти ôтъ категоріи мѣстъ съ бôльшимъ або меншимъ населеньемъ, а плата въ загалѣ мае бути низша ôтъ пропонованои въ нашôмъ пропамятнôмъ письмѣ, — коли противно клиръ нашъ желавъ-бы унормувати дотацію пôсля лѣтъ службы, а плату рôчну для парохôвъ и сотрудникôвъ покласти трохи высшу. Суперечности тѝ суть досыть кардинальнои природы и до полагодженя ихъ треба не лишь основного знаня предмету, але и зручнои руки и тактики.

Зъ сего и выходитъ, що справа регуляціи конгруы, хотяй въ минувшôмъ роцѣ мала вже кругле столѣтье за собою, не вступила ще и нынѣ въ стадію пожеланого користного полагодженя и що намѣрену *регуляцію* не можна идентификувати съ понятьемъ *полѣпшеня матеріяльного быту* духовеньства. Противно, може навѣть и такъ статись, що коли министерство финансôвъ поскупитъ за богато, а въ парляментѣ не знайдеся бôльшôсть будьщо-будь приклонна дѣлу, то клиръ въ загалѣ а тымъ бôльше нашъ рускій въ Галичинѣ зъ проектованои регуляціи може вынести для себе ще якѝ матеріяльнѝ шкоды. Жереломъ добробыту нашого духовеньства есть головно доходъ зъ землѣ. Коли-жь теперь при намѣренôй регуляціи на пôдставѣ нового катастру доходъ сей оцѣнится завысоко а ôттакъ вчислятъ его до платы въ цѣлости, безъ потрученя 70% за труды, понесенѝ коло администраціи ерекціональныхъ грунтôвъ, — то додатки конгруальнѝ зъ фонду религійного мусятъ выпасти якъ найменшѝ, а тымъ самымъ при нынѣшнôй прогресіи выдаткôвъ матеріяльный бытъ нашого духовеньства муситъ погôршитися.

Що мы въ сѣмъ нашôмъ поглядѣ на справу не песимисты, досыть буде сказати, що вже и теперь — передъ намѣреною регуляціею — фасіонуются у насъ деякѝ парохіи въ такôй способъ, що реномованѝ приходы сталися вже лихими. Наведемо на доказъ того одинъ примѣръ.

До року 1875 оцѣнювано парохію Летню въ Дрогобыцкôмъ повѣтѣ въ способъ слѣдуючій:

1. Зъ ôрн. поля (134 м. 1115 с.)	чист. дох.	140·34 зр.
2. Зъ сѣножатей (26 „ 818 „)	„ „	29·25 „
3. Зъ пасовиска (6 „ 81 „)	„ „	7·20 „
4. За топливо въ натурѣ почислено		8·82 „
5. Просфорне		8·82 „
6. Епитрахильне		28·89 „
	Разомъ	223·32 зр.
Священикъ побирае зъ касы		81·68 зр.
	Разомъ	315·— зр.

По роцѣ 1875 выкуплено топливо за 40 зр. 01 кр., зъ грунту забрала вода 14 морг. 1181 сяжн., а мимо того почислено на пôдставѣ урбаріи зъ 1820 р.

1. Зъ ôрн. поля (119 м. 1534 с.)	чист. дох.	323·27 зр.
2. Зъ сѣножатей (28 „ 803 „)	„ „	48·44 „
3. Зъ пасовиска (6 „ 80 „)	„ „	7·20 „
4. За топливо		32·79 „
5. Провизорія ôтъ облиг. за грунтъ		18·90 „
6. Просфорне		8·82 „
7. Епитрахильне		8·89 „
	Разомъ	468·32 зр.

Спытае теперь читатель, якимъ свѣтомъ побôльшився тутъ по р. 1875 чистый доходъ до такои сумы, коли грунту убуло до 15 морговъ, а нормою оцѣненя доходу въ обохъ разахъ була урбарія зъ 1820 р.? Отсе якъ-разъ гордійскій узолъ! Дальше. До року 1875 числено, що грунтъ Летнѣ уродигъ:

въ однôмъ роцѣ пшеницѣ	0	кôрцѣвъ
„ „ „ житя	30	„
„ „ „ ячменю	30	„
„ „ „ ôвса	200	„

Ôтъ року 1875 меншій грунтъ муситъ уродити:

въ однôмъ роцѣ пшеницѣ	22½	кôрц.
„ „ „ жита	119	„
„ „ „ ячменю	144	„
„ „ „ ôвса	160	„

Яка-жь сему причина? Мабуть нѣчого другого, якъ що черезъ Летню поплывъ по р. 1875 Ниль египетскій и зробивъ еи такъ жизненною...

Пôсля нового помѣру и оцѣненя буде чистый доходъ ще высшій. И такъ:

1. Зъ ôрн. поля (106 м. 319 с.)	чист. дох.	521·34 зр.
2. Зъ огороду (2 „ 382 „)	„	13·75 „
3. Зъ оѣножат. (29 „ 597 „)	„	92·94 „
4. Зъ пасовис. (2 „ 94 „)	„	2·54 „
	Разомъ	630·22 зр.

До того треба примѣтити, що въ аркушику платнôмъ почислено вже чистый доходъ зъ грунту на 709·41 зр.

Если-жь рѣчи такъ стоятъ, то парохъ Летнѣ, числячои менше якъ 5.000 жителѣвъ, понеже проектъ комисіи парляментернои надѣляе его дотаціею лишь 500 зр. рôчно, буде мусѣвъ рôчно доплачувати до фонду религійного 209·41 зр., и доперва на пôдставѣ проекту пропамятного письма руского клира дôсталась-бы ему надвышка 500 зр. рôчно, не вчисляючи въ то доходôвъ за топливо, просфорне и епитрахильне, котрѝ ему потручено-бы.*)

Зъ всего отже выходитъ, що теперѣшну сесію парляментарну намъ Русинамъ спокôйно и пасивно переждати годѣ. Тутъ важится не лишь судьба одного стану, але судьба краю, бо лихе матеріяльне положенье духовеньства муситъ вплынути негативно на всю суспôльнôсть, на весь еи матеріяльный и духовый розвôй. Священикъ галицкій есть учителемъ народа, провôдникомъ и порадникомъ его, урядникомъ державнымъ, хлѣборобомъ и батьком.

*) Духовеньство наше предложило въ своѣмъ пропамятнôмъ письмѣ такій вымѣръ конгруы. I. *Сотрудники* по селахъ 500, по мѣсточкахъ 600, по мѣстахъ съ надъ 5000 жителями 700 зр. II. *Парохи* 1-шои категоріи съ службою до 15 лѣтъ 1000, 2-гои катег. съ службою ôтъ 15—30 лѣтъ 1100, 3-тои катег. съ службою надъ 30 лѣтъ 1200 зр. III. *Деканы* 150 зр. додатку. *Администраторы парохій*: мѣсцевѝ 60% дотаціи душпастырскои, ex currendo 30% тои-жь дотаціи. *Дефиціенты*, що не маютъ ще 10 лѣтъ службы, 300 зр., для тыхъ, що маютъ 10 лѣтъ службы, належитъ примѣнити нормы при пенсіонованю катехитôвъ и капелянôвъ войсковыхъ.

Панславизмъ.
I. Дещо зъ исторіи.

Етнографы зачисляютъ звычайно Славянъ до племенъ пасивныхъ въ противоположеню до активныхъ, беручихъ въ исторіи розвою людскости живѣйшу участь. Мимо того, мовь-бы на перекоры тому мнѣню, объявили Славяне въ историчныхъ вже часахъ два разы бôльшій якій то рухъ, именно першій разъ въ часѣ переселеня германьскихъ народôвъ на захôдъ а ôттакъ и въ нашôмъ вѣку. До переселеня народôвъ не могли впрочѣмъ анѣ лѣтописцѣ греческѝ анѣ римскѝ подати близшѝ вѣдомости про житье славяньскихъ племенъ, такъ якъ всхôдныхъ Славянъ ôтъ Грекôвъ дѣлили кочуючѝ Скиты, поселенѝ на полудни Сарматскои низины, а захôдныхъ Славянъ ôтъ Римлянъ розмежували просторѝ селища Германôвъ. Анѣ Геродотъ, анѣ Тацитъ не згадуютъ прото въ своихъ запискахъ докладнѣйше про нашихъ предкôвъ, хочь они ôтъ непамятныхъ часôвъ, мабуть на кôлька вѣкôвъ передъ Христомъ сидѣли на широкôй просторони ôтъ Поднѣпровя по Балтикъ и ôтъ порѣчій Оки и захôднои Двины по Карпаты и дальше на полудне.

Доперва коли пôдъ конець IV вѣку порушенѝ Гуннами Готы, а ôттакъ и другѝ германьскѝ народы великаньскою лавиною стали котитись на полудне и захôдъ Европы и вдиратись въ границѣ спорохнѣлои державы римскои, доперва тогды, въ V а ще бôльше въ VI и VII вѣку за Германами двигаются Славяне всею масою, а рôжнороднѝ ихъ племена вступаютъ то въ балканьскій пôвъостровъ, то загортаютъ половину Нѣмеччины геть ажь за Лабу на захôдъ. Славяне, по словамъ византійскихъ писателѣвъ X вѣку, зславянщили и „зварварили“ тогды всю Гелляду а навѣть и Пельопонезъ. Въ Болгаріи, Сербіи, Хорватіи, Угорщинѣ, въ Карпатахъ, Чехахъ, и дальше ôтъ Карпатъ по Балтикъ — всюды повстаютъ якѝ то дрôбнѝ державы и княжества славяньскѝ. Вздовжь Дунаю, Днѣпра, Дону, доокола Чорного Моря кочуютъ Славяне и заливаютъ собою навѣть нынѣшну Анатолію. Объявомъ симъ, такою повенею славяньскихъ племенъ затревожилась пôдъ той часъ вся Европа, въ части культурна, и отъ бачимо, якъ всѣ тогдѣшнѝ народы европейскѝ мовь бы порозумѣвшися съ собою за великои коалиціи, на всѣхъ кôнцяхъ розпочинаютъ першій кровавый бôй, съ славяньскимъ елементомъ. Скандинавцѣ зъ пôвночи, Нѣмцѣ въ середущôй Европѣ, Греки зъ полудня, а навѣть и ôтвѣчнѝ вороги Славянъ — Скиты (Обры, Хазары, Печенѣги, Половцѣ, Куманы, Мадяры и др.) на всходѣ — всѣ они берутъ за оружье противъ Славянъ и або ôтпираютъ ихъ або заневолюютъ. Въ столѣтнôмъ бою падутъ стяги славяньскѝ и щезаютъ Славяне зовсѣмъ зъ Малои Азіи, Пельопезу и Гелляды, де Греки назадъ приходятъ до власти; щезаютъ майже зовсѣмъ зъ захôднои Нѣмеччины, де ихъ знищили цѣсарѣ нѣмецкѝ, и въ степôвъ Чорноморскихъ та Угорщины, де берутъ верхъ Азійцѣ: Печенѣги, Половцѣ и Мадяре. Зъ великого походу Славянъ у внутрь и на полудне Европы не лишаеся майже слѣду, а въ X, XI и въ пôзнѣйшихъ вѣкахъ до XIII зъ давныхъ численныхъ державъ славяньскихъ подыбуемо лишь княжества руске, польске, ческе, сербске и болгарске, зъ котрыхъ ческе попадае въ чимъ разъ бôльшу зависимôсть ôтъ Нѣмеччины, а болгарске — ôтъ Византіи. Въ XIV до XVI вѣка пануе въ славяньскôмъ свѣтѣ велика тишина. Одна часть Руси ходитъ въ ярмѣ могольскôмъ, а всѣ Славяне наддунайскѝ корятся то Туркамъ, то Мадярамъ, Нѣмцямъ и входятъ въ складъ державъ сихъ инноплеменникôвъ. Король ческій есть заразомъ княземъ державы нѣмецкои, а зъ прочихъ захôдныхъ Славянъ полишилися лишь малѝ одробинки рôвножь зависимѝ ôтъ Нѣмцѣвъ. Все побережье Балтицке попадаеся въ руки нѣмецкои Ганзы и ордена нѣмецкого. Славяньщина марнѣе, гине поволи, мовь-бы засуджена на затрату. Одна Польща удержуеся свобôдною, але свѣдомости славяньскои у неи такъ мало, що она не вагаеся ставати до бою противъ своихъ братôвъ и неразъ лучится съ ворогами Славяньства, съ Татарами або Мадярами для своихъ егоистичныхъ цѣлей.

Пôдъ конець XV вѣку скидаютъ доперва зъ себе всхôднѝ Славяне (княжество Московске) ярмо могольске и основуютъ съ часомъ по тяжкихъ бояхъ съ Татарвою и сусѣдами могучу державу всѣхъ Россій на мѣсци старого княжества кіевского и независимои Польщѣ. Съ сею хвилею и починаеся новый рухъ въ Славянщинѣ. Покоренѝ чужинцями дрôбнѝ племена славяньскѝ ôтживаютъ надѣею на высвободженье себе въ недалекôй будущинѣ. Въ ихъ души повстае въперше мысль, що якъ колись Римляне а пôзнѣйше германьскѝ племена основаньемъ свѣтовыхъ державъ вели передъ въ Европѣ и мали у всѣмъ голосъ рѣшаючій, такъ теперь наспѣла черга на Славянъ, на славяньску еру, въ котрôй всѣ славяньскѝ племена мали-бы подати собѣ свобôдну руку и получитись въ одно дружне тѣло. Мысль тая не повстае однакожь ôтъ разу, а прозябае поволи въ умахъ Славянъ, плекана и пôддержувана рôжнородными обставинами историчными. Якъ оно сталося, розкажемо въ слѣдуючôй статейцѣ.

комъ родины. Зломити его убожествомъ — значитъ зробити его апатичнымъ до его высокои задачѣ и тягаремъ найблизшого окруженя. Легковажитм сего стану не можна за нѣяку цѣну! И длятого маемо надѣю, що не лишь нашѝ рускѝ послы до рады державнои, а особливо о. Иванъ Озаркевичь, яко представитель стану священичого, але и вся репрезентація краева, ôткинувши на бôкъ національнѝ и партійнѝ погляды, стане одною сильною фалянгою въ оборонѣ галицкого духовеньства и не допуститъ его кривды. Неôтрадне финансове положенье державы муситъ зôйти на другій плянъ въ виду высказаныхъ нами лихихъ наслѣдкôвъ матеріяльного упослѣдженя нашого духовеньства. Впрочѣмъ до такого заключеня уповномочняе насъ благосклоннôсть, съ якою принимали въ своѣмъ часѣ высшѝ сферы нашу депутацію у Вѣдни, а именно маемо право полягати на словахъ нашого Монарха, котрыми зволивъ вселаскавѣйше заявити, що знае нужденне положенье нашого духовеньства, знае его потребы и що се духовеньство *заслугуе вповнѣ* на полѣпшенье своеи долѣ. Нашѝ рускѝ послы певно не пожалуютъ своихъ трудôвъ пôдъ сю важну хвилю, якъ не жалували ихъ нѣколи при другихъ нагодахъ, а при дебатѣ пôднесутъ выимкове становище руского клира, вымагаюче и выимковои, высшои дотаціи. Фактôвъ, илюструючихъ наглядно — числами — сумне матеріяльне положенье руского духовеньства, ажь надто богато, а колибъ ихъ не було пôдъ рукою, то поодинокѝ духовнѝ готовѝ доставити ихъ окремыми письмами на руки нашихъ представителѣвъ парляментарныхъ въ кождôмъ часѣ. Се буде и найпростѣйша дорога и мы осмѣляемось припоручити еи интересованымъ.

ДОПИСИ.

Зъ Тернополя.

(Народнѝ торжества и привѣтнѝ телеграмы а народнѝ цѣли.) Народнѝ торжества, н. пр. роковины Шевченковѝ, Марк. Шашкевича и и. або зборы рускихъ товариствъ и народнѝ вѣча, що вже не тôлько въ столици але и по меншихъ мѣстахъ и мѣсточкахъ, ба навѣть по многихъ селахъ устроюются, причиняются неперечно въ высокôмъ степени до розбудженя національнои свѣдомости и пôддержаня патріотизму середъ рускои суспôльности. Численнѝ телеграмы, якѝ звычайно надходятъ на такѝ торжества зъ рôжныхъ сторôнъ руского краю и зô всѣхъ усюдôвъ, де лишь жіютъ Русины, суть несхитнымъ доказомъ сеи звязи духовои, яка лучитъ весь загалъ Русинôвъ съ участниками народныхъ торжествъ и зборôвъ. Не жалуемо звычайно и значнѣйшого накладу, щобъ объявити хочь духову звязь мѣжь Русинами при такôй нагодѣ, однакъ забуваемо про одно, на повôръ може маловажне дѣло, але въ дѣйстности дѣло великои ваги. Мы забуваемо про економію, забуваемо, що грôшь выданый на такѝ привѣтнѝ телеграмы односторонный лишь приноситъ хосенъ, коли при добрôй розвазѣ могли-бы мы ще лучше выхôснувати народне добро. Кожде именно торжество мае звычайно такожь якусь цѣль матеріяльну н. пр. збôльшенье матеріяльныхъ засобôвъ якогось народного товариства, утворенье литературныхъ, стипендійныхъ або памятковыхъ фондôвъ и т. п. До тыхъ цѣлей причиняются звычайно лишь мѣсцевѝ участники торжества або зборôвъ, а замѣсцевѝ Русины лишь духово пôддержуютъ змаганя участникôвъ народного торжества. А все-жь могли-бъ и замѣсцевѝ Русины причинитися дрôбными датками до спôльнои цѣли, не наражаючись на новѝ выдатки. Се було-бъ можливе такимъ способомъ, коли-бъ замѣсть телеграмъ высылано на народнѝ торжества и зборы письма привѣтнѝ почтою якъ звычайнѝ листы, а грошѣ призначенѝ на телеграму пересылано рôвночасно переказомъ до розпорядимости товариства комитету народного торжества. Такъ н. пр. на роковины Шевченковѝ, святкованѝ у Львовѣ, Тернополи, Вѣдни, Чернôвцяхъ и и. мѣстахъ высылаеся звычайно 60—80 телеграмъ. Коли-бъ телеграму числити пересѣчно лишь по 50 кр. (деякѝ стоятъ по 1 зр. або 1·50 зр.), то загаломъ выдаемо на телеграмы одного торжества 30—50 зр., а кôлько гроша иде на всѣ щорôчнѝ торжества и зборы разомъ?! Чи-жь не було-бъ се и патріотично и економично, коли-бы примѣромъ Русины, котрѝ выражаютъ телеграмами свою духову звязь съ участниками торжества у Львовѣ чи де инде, высылали письма привѣтнѝ, а заразомъ 50 кр. до 1 зр. на стипендію Т. Шевченка. Коли-бъ мы були такъ поступали зъ того часу, якъ у насъ празнуются роковины Тарасовѝ, були-бъ уже съ такихъ датковъ утворили стипендію им. Шевченка, котрою мôгъ-бы користатися якій убогій ученикъ.

Пôддаю сю гадку пôдъ розвагу Родимцѣвъ и прошу иншѝ рускѝ часописи повторити се предложенье.

Зъ Бучача.

(Збôръ дякôвъ.) Дня 30 грудня 1884 р. ôтбувся у насъ пôдъ предсѣдательствомъ Вп. о. Юліяна Левицкого и въ присутности правительственного комисаря п. Генрика Марцинкевича збôръ дякôвъ дек. Бучацкого. На зборѣ сѣмъ ухвалено слѣдуючѝ точки: 1) Збôръ прилучаеся до резолюціи, ухваленои пѣвцями церковными деканатôвъ Бобрецкого, Ходорôвского и Рогатыньского. 2) Збôръ домагаеся, щобы въ кождôмъ приходѣ було для пѣвцѣвъ ôтповѣдне помѣщенье: хата и городъ. 3) Дотація пѣвцѣвъ церковныхъ мае бути стягана урядомъ громадскимъ ôтъ поодинокихъ конкурентôвъ и доручена пѣвцеви церковному за поквитованьемъ. 4) Збôръ постановивъ ôтнестися до свѣт. консисторіи съ прошеньемъ, щобы она своимъ розпорядженьемъ роздѣлила пѣвцѣвъ церковныхъ на 4 клясы въ слѣдуючій способъ: а) До клясы I маютъ належати тѝ, котрѝ выкажутся свѣдоцтвомъ здôбности до сповнюваня обовязкôвъ пѣвця церк. потвердженымъ деканальными ôтпоручниками и свѣт. консисторіею; свѣдоцтвомъ здôбности до подаваня науки спѣву хорового и свѣдоцтво що найменше скôнченои 3 клясы школъ народныхъ а ôттакъ свѣдоцтвомъ моральности и 10-лѣтною практикою. б) До клясы II мали-бы належати тѝ пѣвцѣ церковнѝ, котрѝ выкажутся свѣдоцтвомъ здôбности, свѣдоцтвомъ скôнченои 3 клясы школъ народныхъ, свѣдоцтвомъ моральности и 5-лѣтною практикою. в) До клясы III тѝ, котрѝ выкажутся 3-лѣтною практикою, свѣдоцтвомъ здôбности, свѣдоцтвомъ школьнымъ скôнченои 3 клясы школъ народныхъ и свѣдоцтвомъ моральности. г) До клясы IV — т. зв. пôддячихъ — будутъ належати тѝ, котрѝ ôтбули 1 рôкъ практики при старшôмъ пѣвци, выкажутся свѣдоцтвомъ доброго захованя у тогожь, дальше свѣдоцтвомъ здôбности и свѣдоцтвомъ укôнченои 3 клясы школъ народныхъ. 5) Посады пѣвцѣвъ повиннѝ бути по певнôмъ часѣ сталѝ. Збôръ проситъ Свѣтлу консисторію розпорядити, щобы кождый пѣвець по 3 рокахъ практики мавъ право запрезентуватися на тôй посадѣ, де повôстае або на тôй, котра есть опорожнена. Презентувати мае право мѣсцевый священикъ съ комитетомъ церковнымъ, а свѣтл. консисторія затверджувала-бы тую-жь презенту; такъ запрезентованого пѣвця церковного щобы нѣхто немавъ права за якусь дрôбницю усувати зъ посады, выпявши случай, наколи-бы пѣвець допустився бôльшои провины якъ н. пр. крадежи, деморализацій, налогового піяньства и т. д. 6) Збôръ проситъ, щобы свѣтла консисторія зволила розпорядити, щобы кождый пѣвець належавъ до товариства спôльнои помочи рускихъ пѣвцѣвъ, якъ тôлько оно завяжеся. 7) Збôръ ухвалюе удатися до свѣт. консисторіи съ прошеньемъ, щобы пѣвцѣ не були уживанѝ до приватныхъ робôтъ въ господарствѣ черезъ священикôвъ. 8) Збôръ годится, щобы на будуче вѣче, котре пôзнѣйше мае ôтбутися чи то въ Рогатынѣ, чи въ иншôмъ мѣстци въ имени пѣвцѣвъ церковныхъ деканата Бучацкого, яко ôтпоручникъ поѣхавъ п. Стефанъ С. Луцѣвъ цѣвець церковный зъ Жизномира, котрому збôръ обовязуеся выдатки заплатити. Збôръ просивъ Вп. о. Юліяна Левицкого изъ Жизномира, щобы выготовивъ ôтповѣдне прошенье и разомъ съ протоколомъ нынѣшного засѣданя черезъ всеч. деканатъ до свѣт. консисторіи ôтославъ.

Зъ пôдъ Кристинополя.

(Вл. п. Анна Клодзиньска). Дня 14 л. сѣчня с. р. зложено до гробу коло церкви въ Сѣлци тлѣннѝ останки Анны Клодзиньскои, доживотной властительки селъ Пархача и Сѣлця. Була то майже послѣдна въ нашихъ сторонахъ матрона польска, котра съ честнымъ характеромъ лучила религійнôсть не фарисейску и прихильнôсть до народу руского и нашои св. церкви. На Мазурахъ роджена 1806 р. и выхована, проживала въ щасливôмъ подружю въ добрахъ своихъ пôдъ Ряшевомъ, коли 1846 року слѣдувала страшна катастрофа и приневолила еи съ мужемъ переселитись на нашу Русь, съ котрою вже до смерти ие розлучилася. Ту ôтдавалася она дѣламъ чоловѣколюбивымъ: всяка убожина горнулася радо до неи.

Похоронъ покôйнои ôтбувся величаво. Священики обохъ обрядôвъ якъ и превелике множество народа всякого стану проводили домовину. До зôбранного надъ гробомъ народу промовивъ о. Чернецкій краснорѣчиво пращальне слово, котре присутныхъ до слезъ тронуло. Пок. Клодзиньска славилася въ окрестности такожь превеликою ощадностею. Сю обставину выхôснувавъ бесѣдникъ въ своѣмъ нагробнôмъ словѣ, щобы присутнымъ панамъ представити еи яко взôръ наслѣдованя достойный, бо въ нашихъ сторонахъ, якъ и повсюду, по причинѣ безрозумного марнотратства шляхты, пребогато маеткôвъ перейшло и переходитъ въ руки чужины.

Якъ погляды пок. Анны Клодзиньскои не годилися съ поглядами нашихъ шовинистôвъ польскихъ, нехай послужатъ факты случившѝ-ся въ послѣднихъ хвиляхъ еи житя. По смерти о. Шойдицкого богато кандидатôвъ убѣгалось о сю парохію, а найдужше т. зв. „порждондѝ". Але еи проникливе око упало на зовсѣмъ непоказного и слабосильного о. Лукасевича: она досмотрѣла въ нѣмъ всѣ свойства душпастыря, котрый словомъ и дѣломъ може привести погибаючихъ въ піяньствѣ и жидôвскôй лихвѣ парохіянъ до опамятаня. И не завелася въ выборѣ. О. Лукасевичь въ чотырохъ рокахъ зробивъ тôлько, на що не одному потрѣбно було-бы чверть вѣку. Обновивъ запустѣлу церковь, протверезивъ многихъ, ставъ ширити просвѣтнѝ книжки мѣжь народомъ, поучавъ, якъ маютъ свое достоиньство шанувати и правъ Руси боронити, словомъ показався взôрцемъ священика по званю. Нашѝ польскѝ шовинисты вострубили всѣмъ въ слухъ: „се москаль! се шизматикъ!" Але тіи крики не сколыбали нѣ на хвилю довѣрія, яке покôйна мала для о. Лукасевича. При кождôй случайности оказувала она ему якъ найбôльшу почесть. Коли-жь о. Лукасевичь по чотыролѣтнôй неутомимôй праци перебрався до вѣчности, не змогла покôйна страту его переболѣти. И щобъ и по смерти его оказати ему свою почесть, велѣла мощѣ его зложити въ мурованôй гробници родиннôй пôдъ домовины свого мужа, коло церкви въ Сѣлци.

По смерти о. Лукасевича знову розпочалося убѣганье о приходъ. Оживилось коло осамотѣлого двора покôйнои: майже щодень заѣздили то блыскучѝ екипажи „ясневольможныхъ" съ рекомендаціями для своихъ протегованцѣвъ, то знову нужденнѝ тарадайки нашихъ страдальникôвъ зъ Голодôвокъ, що радѝ були вже разъ получшити свою и родины незавидну долю. Що-день привозила почта листы похвальнѝ або наганнѝ для убѣгателѣвъ Богато насуятися покôйна, закимъ упавъ еи выбôръ на о. Василя Чернецкого. Все она казала: „Не собѣ а мому народови рада-бъ я выбрати священика, котрый-бы достойно въ слѣды пок. о. Лукасевича вступивъ". Розумъ и дотепъ не полишали еи до послѣднои хвилѣ житя. Въ послѣднôмъ періодѣ передвыборчôмъ заѣхала одного дня передъ ганокъ еи непоказного двору чотырокôнна карыта. Зъ неи высѣли пп. Н. Н. и Н. По звычайныхъ звитаняхъ зведено бесѣду на кандидатôвъ стараючихъ-ся о парохію Сѣлець. Панъ Н. ставъ захвалювати пароха зъ свого села, яко дуже порядного, честного и т. д. Покôйна заразъ змѣркувала, до чого ся бесѣда змѣряе, тожь усмѣхнулася незначно и перебила ему: „Тѣшуся невысказано, що число порядныхъ священикôвъ збôльшится въ нашôй околици, бо сподѣваюся, що и мôй выбôръ упаде на дуже честного священика." Такъ мисія скôнчилася, а нашъ авторитетъ повѣтовый съ нѣчимъ повернувъ во свояси.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Перше засѣданье рады державнои) по Рôздвяныхъ святахъ ôтбулося дня 20 с. м. Правительство предложило палатѣ пословъ проектъ закона о регуляціи галицкихъ рѣкъ. Пôсля сего проекту хоче правительство на регуляцію пяти сплавныхъ рѣкъ, зôстаючихъ пôдъ его надзоромъ вызначити въ буджетѣ надзвычайнôмъ сталу рôчну суму пôвъ миліона зр. на 15 лѣтъ замѣсть дотеперѣшнои щорôчнои дотаціи. На регуляцію же меншихъ рѣкъ и гôрскихъ потокôвъ вызначае правительство зъ касы державнои суму 7,980.000 зр., котрѝ маютъ выплатитися въ протягу лѣтъ 15, однакожь пôдъ условіемъ, що край призначитъ на сю цѣль 5,320.000 зр. Дальше внесло правительство законъ противъ стремленямъ соціялистичнымъ и законъ противъ шкôдливому для безпеченьства публичного уживаню матеріялôвъ выбуховыхъ а ôттакъ законъ о урегульованю рыболовства и богато другихъ менше важныхъ проектôвъ. — Першій законъ заборонюе завязуванье товариствъ, по котрыхъ можна сподѣватися, що они будутъ ширити соціялизмъ а тымъ самымъ станутся небезпечными для державного и суспôльного порядку. Существуючѝ вже товариства, котрѝ вызначили собѣ подôбну цѣль, будутъ розвязанѝ, а товариства, котрѝ заснованѝ для спôльнои помочи, але въ якій небудь способъ проявляютъ стремленя соціялистичнѝ маютъ стояти пôдъ окремою контролею правительства. Письма періодичнѝ, котрѝ-бы яку небудь заявили тенденцію соціялистичну будутъ по двократнôмъ напôмненю заказанѝ и выдавництво ихъ буде заборонене. Законъ сей мае бути правосильный на пять лѣтъ а рôвночасно зноситося розпорядженье о застановленю судôвъ присяжныхъ въ Вѣдни, Корнайбургу и Винеръ Найштадъ. — Законъ о матеріяхъ выбуховыхъ дозволяе выробляти и торгувати такими матеріями лишь за вѣдомостею властей; въ противнôмъ случаю чекае виноватого кара арешту ôтъ 14 днѣвъ до 6 мѣсяцѣвъ, або кара грошева ôтъ 10 до 300 зр. Хто съ розвагою шкодитъ матеріями выбуховыми здоровію або житю другихъ особъ, того чекае кара вязницѣ ôтъ 10 до 20 лѣтъ и т. д. Законъ сей покликуеся на те, що въ другихъ державахъ, а именно въ Англіи и Нѣмеччинѣ, такѝ законы вже заведено, а заразомъ оказано въ сѣмъ законѣ, що головною пôдставою до него бувъ подôбный законъ заведеный въ Нѣмеччинѣ въ червню 1884 р.

(Президентомъ палаты обрахунковои) именувавъ цѣсарь ôтручнымъ письмомъ гр. Гогенварта.

(Посломъ до рады державнои) въ Кралеградци въ Чехахъ выбраный зъ курій громадъ сѣльскихъ на мѣсце покликаного до палаты панôвъ гр. Гаррахъ, ческій кандидатъ Фишера, властитель бôльшихъ посѣлостей.

(Приготовленя централистôвъ) до выборôвъ въ долѣшнôй Австріи роблятся съ горячковымъ поспѣхомъ. Въ Вѣдни ôтбувся минувшои недѣлѣ збôръ мужѣвъ довѣрія лѣвицѣ, котрый по довшôй нарадѣ уконституовався яко комитетъ выборчій для долѣшнои Австріи. Збôръ ухваливъ дальше утворити два окремѝ ôтдѣлы, одинъ для Вѣдня и его передмѣсть, а другій для округôвъ выборчихъ на передмѣстяхъ, при чѣмъ головну вагу поставлено на дѣяльнôсть комитетôвъ выборчихъ. Предсѣдателемъ комисіи выконуючои выбрано Думбу а его заступниками дра Коппа, бр. Пленкера, Сайтера и дръ Вайтлофа.

(Приготовленя до выборôвъ на Буковинѣ.) Зъ Черновець доносятъ, що кôлька днѣвъ тому назадъ зôбралися були члены румуньскои партіи на нараду въ справѣ надходячихъ выборôвъ до рады державнои, въ котрôй взяли участь такъ буковиньскѝ Ôрмены якъ Агопсовичь, бар. Шимоновичь и Прункулъ. Всѣ члены сеи партіи числомъ 25 постановили солидарно голосувати при выборахъ до рады державнои зъ курій буковиньскихъ властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей на румуньского кандидата. Дальшѝ порозумѣня въ сѣй справѣ маютъ наступити тогды, коли поверне зъ Вѣдня президентъ краевый бар. Василько, котрый поѣхавъ туды, щобъ порозумѣтися съ гр. Таффе.

(Судьба клюбу Гогенварта) порѣшена, здаесь, вже именованьемъ сего достойника президентомъ палаты обрахунковои. Клюбъ сей, до котрого належали крôмъ нѣмецкихъ клерикалôвъ, Словенцѣ и Италіянцѣ, ôтъ довшого часу вже бувъ близькій розвязаня, позаякъ межи полудневыми Славянами а ôттакъ и у Италіянцѣвъ почулася велика потреба завязаня въ радѣ державнôй окремого клюбу. Особливо сильно починяютъ выступати полудневѝ Славяне и думаютъ заложити клюбъ полудневo-славяньскій а Италіянцѣ хотятъ знову для противваги Славянамъ завязати свôй клюбъ окремый. Такъ утворились-бы зъ клюбу Гогенварта два клюбы окремѝ съ характеромъ чисто-національнымъ. Централисты дуже огôрченѝ сею проявою и доказуютъ, що прійде до того, що въ парляментѣ не буде вже партій политичныхъ лишь самѝ національнѝ. Бôльшôсть парляменту вправдѣ позôстане ненарушена, але выйде зъ того, що треба буде знову перепроваджувати угоду съ Словенцями, Хорватами и Италіянцями. Дôйде на послѣдокъ до того, що и Нѣмцѣ утворятъ свôй клюбъ національный а ôттакъ мусятъ наступити — ревизія конституціи, бо такъ зложеный парляментъ не буде мôгъ удержатися.

(Загребскій соймъ) бувъ недавно поприщемъ великого скандалу, въ наслѣдокъ котрого два послы, Павловичь и Пауковичь зôстали зъ сойму выключенѝ. Оба послы надôслали теперь прошенье до президента, що готовѝ палату перепросити, наколи палата ôтклине ихъ выключенье. Палата згодилася на те и ôткликала выключенье. — Дня 19 с. м. зôставъ загребскій соймъ закрытый, а президентъ запросивъ выдѣлъ буджетовый щобы зôбрався 26 марта, котрого то дня маютъ розпочатися нарады надъ буджетомъ. — Зъ Тріесту доносятъ, що дальматиньскѝ послы постановили не брати участи въ нарадахъ надъ буджетомъ такъ довго, доки правительство не забезпечитъ ихъ, що ухвалы задарского сойму въ справѣ заведеня хорватского языка въ урядахъ административныхъ и судовыхъ будутъ въ цѣлôй Дальматіи переведенѝ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Великій кн. Михаилъ, стрый царя Александра III зôставъ именованый предсѣдателемъ рады державнои на рôкъ 1885. Въ поодинокихъ департаментахъ обняли предсѣдательство на першій рôкъ: молодшій секретарь, бар. Николай въ департаментѣ законодательномъ; дѣйстный тайный совѣтникъ Стройновскій въ департаментѣ для справъ цивильныхъ и вѣроисповѣдныхъ, а ôттакъ дѣйстный тайный совѣтникъ Абаза въ департаментѣ для справъ економичныхъ и финансовыхъ. — Ген.-майоръ гр. Игнатьевъ зôставъ именованый тымчасовымъ губернаторомъ всхôдной Сибири и головнокомандуючимъ иркутского военного округа. — Справа жидôвска займае вже ôтъ довшого часу рôжнѝ круги правительственнѝ въ Россіи, доси однакожь мимо специяльнои комисіи и рôжныхъ справоздань не ураджено нѣчого позитивного. Въ комисіи для справъ жидôвскихъ пôдъ предсѣдательствомъ гр. Палена розбиралося сими днями пытанье о вплывѣ жидôвскихъ литератôвъ и публицистôвъ на поли россійскои дѣяльности публицистичнои въ роли редакторôвъ и выдавцѣвъ періодичныхъ выдань. Нема що казати, пытанье дуже цѣкаве, а ще бôльше рѣчь цѣкава, якъ буде се пытанье порѣшене. Може бути, що въ звязи съ симъ пытаньемъ, котре займае теперь комисію, стоитъ розпорядженье министра дѣлъ внутрѣшныхъ гр. Толстоя, котрымъ заказано выдавати двѣ часописи жидôвскѝ „Рускій Еврей" и „Еврейское Обозрѣніе" писанѝ въ россійскôмъ языцѣ съ тенденціею семитскою. — Царь дозволивъ министерству доменъ ôддавати въ аренду державнѝ имѣня сельскихъ громадъ безъ попереднои лицитаціи съ речинцемъ до 12 лѣтъ. Цѣна аренды буде вызначуватися министромъ пôсля датъ статистичныхъ о доходахъ, якѝ сѝ имѣня давнѣйше приносили. Заарендованѝ имѣня не вôльно однакожь дальше ôтнаймати. — Россійске министерство вôйны закупило, якъ доносятъ англійскѝ газеты, за 140.000 фунтôвъ штерлингôвъ (1,400.000 зр.), сталевыхъ шинъ для закаспійскои желѣзнои дороги зъ Кизиль-Арватъ ажь до Аохабадъ. Шины сѝ маютъ бути доставленѝ въ якъ найкоротшôмъ часѣ, позаякъ будова сеи желѣзницѣ мае вже съ весною розпочатися. Крôмъ сего замовило министерство 140 льокомотивъ въ двохъ фабри-

кахъ россійскихъ. „Выбудованье сеи желѣзницѣ — каже „Standard“ — дасть можнôсть россійскôй арміи зближитися дуже до афганьскои границѣ. Численнй россійскй пароходы, що займаются нынѣ транспортомъ нафты на каспійскôмъ мори, можутъ дуже легко и въ короткôмъ часѣ перевезти велике войско россійске до першои стаціи проектованои желѣзницѣ, а тогды не будутъ нѣчого значили всѣ тй пустинѣ, котрй ще нынѣ Россію ôтъ Индій ôтдѣляютъ.“ — Кіѣвскій университетъ зôставъ съ новымъ рокомъ знову ôткрытый и много давныхъ студентôвъ знову принято, иншимъ-же дозволено вписатися на другй университеты. Зъ сихъ отже ôтнеолося 75 съ запытаньемъ до ректора харкôвского университету а ректоръ ôтповѣвъ, що они не можутъ бути принятй по сѣй причинѣ, що вписъ зъ другихъ университетôвъ може бути лишь на той самъ курсъ и факультетъ, на котрôмъ они въ хвили своего переходу находятся; тымъ часомъ они опустили вже пôвъ року и находятся теперь въ выѣмковôмъ положеню.

Англія *Французке правительство прислало* вже ôтповѣдь на англійскй предложеня въ египетскôй справѣ. Ôтповѣдь ся зазначуе, що и нынѣ ще найôтповѣднѣйша була-бы межинародна анкета, котра на мѣсци розслѣдила бы положенье египетскихъ финансôвъ и доказуе, що до остаточного порѣшеня египетского пытаня належитъ неутрализація суецкого каналу. Свобôдный переѣздъ черезъ каналъ чи то въ вôйнѣ чи въ спокою мусить бути для всѣхъ державъ забезпеченый. Ôтповѣды Нѣмеччины и Австріи прилучаются майже дословно до ôтповѣды французкои и лишь Россія робитъ малй замѣты. Публичне мнѣніе и праса англійска высказуются противъ принятія французкихъ предложень а „Standard“ доказуе, що згода Англіи въ сѣй справѣ була-бы для неи ганьбою; такй маютъ бути также погляды кабинету. — Правительство выслало оногды розказъ на Мальту, щобы зъ ôтты одинъ полкъ пѣхоты вырушивъ до Єгипту. Полкъ сей мае высѣсти въ Александріи на берегъ. — Гранвиль мавъ съ прибувшимъ до Лондону турецкимъ пôсланникомъ Гасанъ Феми-пашою довшу нараду; результатъ сеи нарады поки що незвѣстный. Задачею турецкого пôсланника було передовсѣмъ звернути увагу Англіи, що султанъ мае все ще верховну власть надъ Єгиптомъ а ôттакъ розвѣдати, що буде съ данею на случай коли Англія забере мѣста въ Суданѣ якъ Масуахъ, Свакимъ и др.

Франція Уступленье министра маринарки Пейрона есть вже зовсѣмъ певне и буде незадовго оголошене урядово; на его мѣсце буде имовѣрно покликаный адмиралъ Клюе, котрый вже разъ бувъ министромъ маринарки. — Министеръ вôйны Леваль хоче съ сегорôчными маневрами получити пробу мобилизаціи и жадае на те 5 мил. франковъ. — Зъ Мадагаскару надôйшли до Парижа вѣсти, що войска французкй заняли цѣле пôвнôчне побереже острова. — Збори лиги противъ дорожнѣ хлѣба и мяса ôтбулися дня 18 с. м. пôдъ предсѣдательствомъ Леона Сея. Кôлька сенаторôвъ и пословъ мали бесѣды противъ заведеню мита ôтъ збôжа и худобы.

Италія. Французкй журнали пôдозрѣваютъ Италію, що она стоитъ въ певнôй звязи съ Англіею, бо коли кабинети, парискій, берлиньскій, вѣденьскій и петербургскій порозумѣвшися спôльно мали предложити Англіи свôй поглядъ на финансовй справы Єгипту, италійске правительство знало о сѣмъ однакожь не ôтповѣло безпосередно, щобы симъ зъобовязати собѣ Англію. — Congregatio de p. f. розôслала письмо до всѣхъ епископôвъ въ котрôмъ протестуе противъ „заборови нерухомостей“, котрй ѣй нынѣ для мисій далеко бôльше потрѣбнй, якъ коли небудь. — Енциклика о либерализмѣ вже выготовлена и буде скоро оголошена.

Испанія. Испаньскй журнали почали въ послѣднихъ часахъ остро выступати противъ кабинетови за его политику колоніяльну а властиво за то, що правительство дуже пôддаеся и иде въ ладъ Нѣмеччинѣ. Праса нагадуе кабинетови безъустанно права Испаніи до захôдного побережа Африки зъ 1843 р. Ще бôльше розъярене въ прасѣ выкликало то, що правительство дозволило нѣмецкôй державѣ заложити въ Фернандо-Посклад угля. Товариство африканьске и товариство рыбацке на островахъ канарійскихъ домагаются, щобы правительство испаньске запротестувало противъ такого безвзглядного поступованя Нѣмеччины.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— **Въ Козôвцѣ**, коло Микулинець, ôтбулись загальнй зборы завязанои тамъ передъ рокомъ читальнѣ до 26 л. грудня. Рано запрошеный выдѣломъ читальнѣ мѣсцевый приходникъ о. Билиньскій ôтправивъ поминальну службу съ парастасомъ за бл. п. Володимира Барвѣньского. По полудни зôбралися члены читальнѣ, мѣжь тыми и кôльканайцять женщинъ, въ домѣ приходокôмъ, котрый гостинный приходникъ про недостатокъ просторои салѣ въ селѣ ôтступивъ на зборы. Справозданье выказало, що читальня въ минувшôмъ роцѣ числила 34 членôвъ (мѣжь тыми 4 женщины), але не могла осягнути великого успѣху тому, що старшй громадяне отягались ôтъ участи, не знаючи о тôмъ, що то ще недосыть умѣти читати та писати, що то лишь средство до просвѣты и науки. Опôсля п. Ол. Барвѣньскій объяснивъ зôбранымъ цѣль и значенье читальнѣ, указуючи на то, що тôлько просвѣтою и наукою зможе нарôдъ нашъ двигнутися зъ упадку морального и матеріяльного. При сѣй случайности навѣвъ примѣры зъ житя иншихъ народôвъ, именно Англичанъ, якъ они власною помочею черезъ спôлки и товариства доходятъ до щастя, гаразду и добробыту. Ôттакъ звернувъ увагу на то, що тôлько спôльными силами, едностею и однодушностею въ дѣлахъ народныхъ можемо стати сильными и добути собѣ поважанье мѣжь иншими просвѣчеными народами и розказавъ про важнѣйшй хвилѣ зъ нашои минувшости, въ котрыхъ нарôдъ рускій добувъ собѣ славу и волю. — Наконець выбрано новый выдѣлъ, до котрого вôйшли: о. Ил. Билиньскій яко голова, Иванъ Дубина яко заступникъ, Андрухъ Спѣшиньскій яко касіеръ, Микола Задорожный яко секретарь, Иванъ Гармацѣй яко библіотекарь и Михайло Бунтъ та Якимъ Бойко яко заступники. Вечеромъ зôбралися члены у господаря Шевчука, котрый безъинтересовно ôтступивъ свою хату на читальню а при господарскôй вечери розмовляли зôбранй о пôднесеню и полѣпшеню господарства. О Билиньскій звертавъ увагу на плеканье садовины и рогатои худобы, яко важкй жерела доходу господарского. Ол. Барвѣньскій прощаючися съ зôбраными звернувъ увагу на то, що если громадяне будутъ мати на увазѣ спôльне добро громады и зъ уваги на то спôльне добро будутъ разомъ трудитися, тогды завитае въ громадѣ миръ и гараздъ.

— **Новосѣлки передни**й, село въ повѣтѣ Равы рускои отворило торжественно читальню дня 31 грудня 1884 р. Съ всходомъ сонця почали стрѣляти зъ моздѣрôвъ. День бувъ прехорошій. Нарôдъ святочно одѣтый зôбрався о 9 год. рано до церкви на соборну службу Б. Церковь була переповнена а всѣ хорошо свѣвали.

По службѣ Б. удалися всѣ до читальнѣ, передъ котрою була устроена тріюмфальна брама съ написями „Витайте“ и „Щасть намъ Боже“. Яко гостѣ прибули: о. Мазикевичь зъ Махнова, дек. о. Несторовичь зъ Ульгôвка, богосл. Матковскій зъ Перемышля, Як. Козакъ зъ Угнова, нач. Чорнобай зъ Махнова съ членами тамошнои читальнѣ, начальникъ зъ Денискъ и др. По благословленю промовивъ о. деканъ Несторовичь зъ Ульгôвка. Въ хорошо выголошенôй мовѣ пôднѣсъ цѣль читальнѣ и при кôнци взнѣсъ для Є. Вел. цѣсаря „многая лѣта“, котре цѣлый нарôдъ съ ентузіязмомъ ôтспѣвавъ. Потому пѣвець учитель п. Томашевскій, основатель читальнѣ, выголосивъ прехорошій привѣтъ, о. Викторъ Мазикевичь зъ Денискъ, а тамошный парохъ, загрѣвавъ своихъ парохіянъ до дальшои працѣ и тревалости а наконець п. Яковъ Козакъ зъ Угнова промовивъ также хорошо высказуючи свой и цѣлои Руси радôсть, що нарôдъ нашъ уже себе пôзнавъ. Наступивъ обѣдъ, а опôсля пôдъ проводомъ о. дек. Несторовича выбрано одноголосно Выдѣлъ, до котрого вôйшли: о. Викторъ Мазикевичь яко голова, Лука Томашевскій яко заступникъ, Семко Лѣтепло яко секретарь, Семко Гиль яко библіотекарь, Андрей Войтишинъ яко касіеръ и Омелянъ Гиль та Андрей Гиль яко заступники. По выборѣ выдѣлу розпочалися декламаціи и народнй спѣвы якъ: „Щасть намъ Боже“, „Миръ вамъ братя“, „Тамъ де Днѣстеръ“, „Ще не вмерла Украина“, „У горахъ Карпатахъ“ и т. д. Пѣснѣ ôтспѣвали хорошо дѣвчата, молодцѣ, женщины и мужчины зъ Новосѣлокъ, а деклямували Лука Томашевскій, Олекса Гиль, Семко Лѣтепло, Трилёвскій, Ядвига Стахневичева, Танька Чорнобаева, Текля Гилевичева, Милянъ Гиль, Василь Головка зъ Любичѣ, Петро Сверибъ зъ Махнова и многй другй; навѣть дѣти деклямували бôльше якъ пôвъ годины. Цѣле торжество ôтбулось у начальника громады Гриня Михалочка. П. Никола Вербовый, урядникъ зъ Тернополя надôславъ письмо съ привѣтомъ и заохотою до працѣ; нарôдъ принявъ се письмо съ великою радостею. „Всѣмъ народолюбцамъ, котрй для народу працюютъ“, ôтспѣвано „многая лѣта“; не позабуто и на б. митрополита Іосифа и другихъ патріотôвъ нашихъ. — Отчитане завѣдомленье зъ ц. к. староства вразило дуже немило всѣхъ длятого, що ôтповѣдь була польска на прошенье руске. Нарôдъ пôднѣсъ ропотъ на покривдженье руского языка черезъ цѣс. кор. власть...

— **Зъ Любичѣ княжои** доносятъ намъ п. Антôнъ Гавлицкій, мѣстопредсѣдатель читальнѣ: Вп. панѣ Марія Лазоръ, жена пароха зъ Любичѣ княжои, приготовляеся съ обширнымъ ôтчитомъ и выкладомъ *„О тайнахъ въ господарствѣ, переважно жѣночôмъ“*, котрый то ôтчитъ буде мати 2 л. лютого с. р. на вечерницяхъ въ нашôй читальни. Доносимо о тôмъ радôстнôмъ фактѣ для заохоты и наслѣдваня.

НОВИНКИ.

— **Запрошенье на Загальнй Зборы товариства „Просвѣта“**, котрй ôтбудутся у Львовѣ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ (ул. Скарбкôвска ч. 2) дня 2 л. лютого 1885. Порядокъ дневный:

1. Справозданье уступаючого Выдѣлу зъ дѣяльности товариства за рôкъ 1884.
2. Справозданье касіера.
3. Справозданье економа.
4. Справозданье комис и контрольнои.
5. Выбôръ нового Выдѣлу и комисіи контрольнои.
6. Внесеня Выдѣлу и Членôвъ.
7. Отчитъ и хоры.

Початокъ о годинѣ 3 по полудни. — Ôтъ центр. Выдѣлу товариства „Просвѣта“. У Львовѣ дня 6 (18) сѣчня 1885. — *Дръ Омелянъ Огоновскій*, голова. *Дръ Омелянъ Калитовскій*, секретарь.

— **Выдѣлъ товариства „Руска Бесѣда“ у Львовѣ** заключивъ съ пп. Иваномъ Биберовичемъ и Иваномъ Грыневецкимъ на основѣ внесенои ними оферты, умову що до уряджуваня рускихъ представлень драматичныхъ въ Галичинѣ на часъ ôтъ 1 сѣчня до послѣдного грудня 1885 р.

— **Изъ Стрыя пишутъ намъ**: Вечерницѣ руского касина въ Стрыю сталися въ короткôмъ часѣ свого существованя улюбленою дитаною околицѣ, чого доказомъ бувъ завсѣгды громадный удѣлъ нашои интелигенціи въ тыхъ-же. Поединчôсть строѣвъ (вымагаеся строѣвъ домовыхъ), щира, невымушена забава, зъ котрои вѣяло духомъ нашимъ пытомымъ, духомъ рускимъ: отсе головнй причины, якй склалися на тую симпатію. Щобы отже се житье товариске ще бôльше скрѣпити, выдѣлъ касина ухваливъ дати сихъ короткихъ мясниць двѣ забавы съ танцями а именно 1 и 8 лат. лютого. Уважаючи се оповѣщенье за запрошенье повѣдомляе выдѣлъ, що окремыхъ запрошень не буде розсылати и сподѣеся, що Вп. Родимцѣ користаючи зъ сеи случайности схотятъ забавитися весело кôлька годинъ въ товариствѣ знакомихъ и зволятъ для того въ поважнôмъ числѣ явитися. Початокъ точно о $7^1/_2$ год. Вступъ для членôвъ касина и ихъ родинъ по 60 кр. ôтъ особы, для нечленôвъ по 1 зр. (билеты фамилійнй для 4 особъ 3 зр.). — *Ôшъ Выдѣлу руского касина* въ Стрыю.

— **Выдѣлъ „Академического Кружка“** увѣдомляе насъ, що въ пятницю 10 (23) сѣчня с. р. ôтбудеся въ комнатахъ того-жь товариства ôгчитъ п. Стефана Лопушаньского п. з. „Положенье львôвскихъ Русинôвъ за польскихъ часôвъ“. Початокъ о 7 годинѣ вечеромъ.

— **Ученики рускои школы народнои** у Львовѣ при школѣ Пирамовича запрезентувалися першій разъ публично, якъ не може бути вже красше. Пôдчасъ водосвятія на торжествѣ Іорданьскôмъ громадка ученикôвъ пôдъ проводомъ свого учителя п. Бандуровича поступала середъ торжественного походу и своимъ краснымъ спѣвомъ дала найлѣпшій доказъ, що не дармо учащае до школы. Якъ намъ опôсля пояснено, есть се головно заслуга п. Бандуровича, учителя рускои школы народнои, котрый вже не першій разъ давъ доказъ неутомимого труду. Будучи ще учителемъ въ школѣ св. Антонія, ôнъ тамъ выучивъ дѣтей спѣву и лишивъ такъ по собѣ найкрасшу згадку, а теперь працюе неутомимо для добра рускихъ дѣтей въ школѣ рускôй. На Іорданьскôмъ торжествѣ дуже миле зробило враженье, коли ученики рускои школы заспѣвали „Явилъ ся еси днесь вселеннôй...“ и видко було, яка радôсть малювалася на лицяхъ такъ самыхъ дѣтей якъ и ихъ своякôвъ и близькихъ знакомыхъ. Бажати-бъ лишь потреба, щобъ п. Бандуровичь и на дальше посвятивъ свôй трудъ въ сѣмъ напрямѣ для рускои школы, а певно найде вдячнôсть въ серци кождого щирого Русина.

— **Непошанованье рускихъ святъ**. Якъ намъ доносятъ зъ Станиславова, повызначувавъ ц. к. мѣско делегованый судъ повѣтовый въ Станиславовѣ речинцѣ судовй для дуже честныхъ и поважаныхъ господарѣвъ-Русинôвъ зъ Загвôздя на самъ празникъ руского Нового Року (13 л. сѣчня) рано. Повинуючися приказови власти, явилися завôзванй на речинець и коли въ церквѣ ôтправлялося богослуженье, мусѣли они выстоювати по судовыхъ коритаряхъ. — „Нема якъ и Богу помолитися“ — говорили господарѣ — а тая замѣтка зовсѣмъ вѣрно характеризуе погляды нашого народу на того рода случайнй а часами и нарочнй „похибки“ урядникôвъ. По нашôй думцѣ, религійнôсть нашого народу становитъ одно зъ найважнѣйшихъ условій удержаня моральности, а въ виду того вже самъ интересъ власти судовои, котра покликана законами пôдносити почутье права и моральности, — наказуе ѣй глядѣти на то, щобы стороны не гôршились невластивыми розпорядженями — и мы такъ въ интересѣ правъ нашои церкви якъ и въ интересѣ удержаня поваги судовництва, позволимо собѣ звернути на сей фактъ увагу властей, до котрыхъ належитъ оцѣненье консеквенцій такихъ — хочемо симъ разомъ вѣрити — ненарочныхъ похибокъ.

— **Варшавскій „Przegląd Tygodniowy“** зъ 18 л. сѣчня, региструючи всякй погляды славяньскихъ народôвъ на намѣрене Методіевске торжество въ Велеградѣ, зглянувся и на насъ Русинôвъ галицкихъ и подавши до вѣдомости рѣшеня комитету нашого и условія, пôдъ якими мы готовй явитися въ Велеградѣ, заключае, що Русины ôтказалися ôтъ поѣздки въ Велеградъ. Въ такôмъ заключеню, по нашôй думцѣ, дуже мало логики, бо коли Русины домагаются, щобъ имъ въ Велеградѣ посередъ гостей славяньскихъ назначено достойне, окреме мѣсце, не амальгамуючи ихъ нѣ съ Поляками, нѣ съ католицкимъ свѣтомъ, то се не выключае поѣздки и мы можемо вже нынѣ подѣлитись съ „Przegląd-омъ Tygod.“ тою вѣдомостею, що Русины галицкй навѣстятъ имовѣрно гробъ св. Методія 13 л. серпня, въ роковый день свого хрещеня Володимиромъ Великимъ. Поставленй условія для звѣстныхъ причинъ не суть идентичнй съ ôтказомъ, анѣ не суть „klap-ою bezpieczeństwa“.

— **Археологичнй памятки на Буковинѣ**. Минувшого лѣта зôбравъ капитанъ Гинтеръ на Буковинѣ много цѣнныхъ останкôвъ археологичныхъ, котрй ôтносятся до дуже давныхъ часôвъ. Межи прочими знайдено коло Довгополя желѣзный панцирь, пôдъ Сучавою посуду съ старыми грôшми, котрй однакожь такъ зôпсованй, що не можна сказати, якй се грошѣ. — Въ Серетѣ знайдено при будовѣ дому двѣ римскй цеглы т. з. „lateres“.

— **Речинець до рукоположеня на священинôвъ** назначеный для богослововъ укôнчившихъ богословіе въ львôвской архіепархіи на 11 (23) лютого с. р. Богословы хотячй теперь рукополагатися, маютъ явитися въ дирекціи пресвитеріи 7 (19) лютого.

— **Боронити своихъ правъ народныхъ** смѣло и ôтважно завсѣгды поможе. Въ 121 ч. „Дѣла“ м. р. була згадка про двѣ книжочки „Wydawnycwta ludowoho“ крайно не моральнй, а котрй мимо того деякй инспекторы окружнй и рады повѣтовй призначували на нагороду для рускихъ дѣтей въ школахъ народныхъ. „Дѣло“ пôднесло сей фактъ и выказало его шкôдливôсть а теперь довѣдуемося, що рада шкôльна краева признала сй книжочки непедагогичными, неморальными и заборонила ихъ роздавати въ школахъ.

— **Нова дефравдація**. Надъ мѣстомъ Дрогобычемъ зависло якесь фатумъ. Въ слѣдъ за касіеромъ Польовымъ, котрого ледви що власти спôймали, пôшовъ — якъ доноситъ „Kur. Lwow.“ — офіціялъ почтовый п. Адольфъ Ястшембскій, котрый ôтдався самъ въ руки суду, зôзнавши, що спроневѣривъ листы грошевй въ вартости 1300 зр.

— **Еп. Мальчиньскій**, проживаючій до недавна у Львовѣ, переѣхавшися по галицкôй Руси выѣхавъ сими днями до Парижа.

— **Померший недавно Тома Городыскій**, дѣдичь Крогульця коло Гусятына бувъ ôтъ 1861—1878 посломъ до сойму зъ бôльшихъ посѣлостей округа чортковского и стрыйского и посломъ до рады державнои зъ бôльшихъ посѣлостей окр. залѣщицкого. Покôйникъ бувъ великимъ пріятелемъ гр. Грохольского и Аг. Голуховского.

— **Гр. Уваровъ**, предсѣдатель россійского товариства археологичного померъ въ Москвѣ дня 29 грудня 1884. Покôйникъ належавъ до найздôбнѣйшихъ знатокôвъ и писателѣвъ на поли археологіи. Онъ написавъ дуже цѣнну працю пôдъ заголовкомъ: „Дослѣды надъ старинностями полудневои Россіи и побережа Чорного Моря.“ 1851. Праця ся выйшла такожь и въ переводѣ зъ языка россійского на французкій.

— **Зъ грошей надôсланыхъ для потерпѣвшихъ ôтъ повени** выслала наша редакція дальше: 15 зр. на руки о. Т. Дикого въ Мартиновѣ а 29 зр. 80 кр. на руки о. Ю. Гладиловича въ Хировѣ съ просьбою роздѣлити ихъ мѣжь найбôльше потерпѣвшихъ.

— **Михайло Жикалюкъ** зъ Красноилы, провизоръ церковный получивъ архіерейску грамоту и благословенье за то, що кромѣ давнѣйшихъ 400 зр. жертвувавъ знову 100 зр. на украшенье церкви.

— **На посаду дорожного инспектора** розписавъ выдѣлъ краевый конкурсъ съ речинцемъ до кôнця лютого 1885 р. До посады привязана плата рôчныхъ 400 зр. съ додаткомъ на кошты подорожи въ сумѣ 120 зр. на рôкъ. Кандидаты маютъ внести свои прошеня до выдѣлу краевого и долучити метрику крещеня, доказы укôнченя фаховыхъ наукъ (що найменше въ середныхъ школахъ) и означити заразомъ, чимъ дотеперь занималися.

— **Реорганизація львôвскои сторожи полиційнои**. Справа заступленя дотеперѣшнои сторожи полиційнои у Львовѣ, котра зъорганизована на войсковый ладъ и пôдлягае войсковôй комендѣ, — сторожею цивильною, була вже передъ кôлькома лѣтами порушувана въ польскій прасѣ. Теперь пôдняли польскй газеты тую справу на ново, а одинъ зъ урядникôвъ магистрату помѣстивъ въ однôй зъ львôвскихъ газетъ цѣлый рядъ статей доказуючихъ користи такои змѣны и конечнôсть еи переведеня.

— **Поѣздъ курієрскій** заведеный минувшого лѣта межи Львовомъ а Вѣднемъ буде курсувати и въ лѣтѣ сего року а именно въ сполученю съ россійскими поѣздами въ Пôдволочискахъ. Речинець ôткрытя руху назначеный на 1 червня, здаеся однакожь, що ôткрытье руху наступитъ вже 1 мая, а залежитъ се ôтъ того, чи въ тôмъ дѣлѣ порозумѣются австрійскй желѣзничй линіи съ желѣзницями россійскими.

— **Въ Волосянцѣ** коло Сколёго заходятся мѣсцевый парохъ Всеч. о. Ревакович и чч. громадяне коло заснованя читальнѣ. Дôмъ на читальню вже готовый, ново-выбудуваный.

— **П. Теодоръ Бѣленькій**, учитель въ Сокали, пише намъ, що его пôдозрѣваютъ о дописуванье до „Дѣла“ зъ Сокальщины, мѣжь иншимъ ему пôдсуваютъ авторство также дописи о замѣщеню посады учителя въ Сѣлци белзкимъ, — проситъ насъ отже сконстатувати, що не есть авторомъ дописей зъ Сокальщины. Отже мы съ своеи стороны завѣряемо всѣхъ интересованыхъ, що п. Т. Бѣленькій нѣякихъ дописей до сеи поры „Дѣлу“ не присылавъ.

— **На руску бурсу въ Коломыѣ** вплинуло въ мѣсяцяхъ листопадѣ и грудню 1884. Отъ свѣтлого Выдѣлу рады повѣтовои коломыйскои датокъ за 1884 р. 100 зр.; ôтъ св. Выдѣлу касы ощадности въ Коломыѣ датокъ за 1884 р. 100 зр.; складка на весѣлю Вп. Ивана Бодруга ук. богослова съ п. Я. Красицкою въ Саджавцѣ 10 зр.; складка на празнику въ Ценевѣ 2 зр. 41 кр.; Вп. Михайло Бѣлоусъ зъ Коломыѣ 2 зр.; Ч. Михайло Туряньскій, мѣщанинъ зъ Коломыѣ 1 зр.; Вп. Григорій Кульчицкій зъ Коломыѣ 1 зр.; Мартинъ Кобылецкій, мѣщ. колом., членьску вкладку 1 зр.; Игнатъ Микетюкъ, мѣщ. колом., членьску вкладку 1 зр.; Иванъ Фасовскій, мѣщ. колом., чл. вкладку 1 зр.; зъ скарбоны бурсовой въ капличцѣ на передмѣстю станиславôвскôмъ за послѣдный кварталъ 1884 р. 4 зр. 43 кр.; Вп. А. Левиньскій ук. богословъ 50 кр; Вп. о. Ив. Злат. Отто зъ Липовицѣ 50 кр.; Вп. о. совѣтникъ Мих. Попель зъ Чернелицѣ 5 зр.; Вп. о. Ав. Глибовицкій зъ Слобôтки лѣсовои 1 зр. 70 кр.; Тымякъ, дякъ зъ Будилова 20 бохонцѣвъ хлѣба. — Всѣмъ ВП. Добродіямъ убогои рускои молодежи складае зарядъ бурсы щиро-руске спаси-Бôгъ, поручаючи и на будуще сю народну институцію ласкавымъ взглядамъ Вп. Родимцѣвъ. — Отъ Заряду Рускои бурсы им. св. Михаила въ Коломыи.

— **Курсъ науки въ школѣ промысловôй у Львовѣ** маючôй ôткрытися на основѣ ухвалы рады мѣста

Львова зъ 23 жовтня 1884 р. зачнеся съ днемъ 1 н. с. лютого с. р. — Школа промыслова складаеся зъ ôтдѣлу загального дво-клясового и зъ чотырохъ ôтдѣлôвъ специяльныхъ именно: ôтдѣлу будôвництва, механики, хеміи и ôтдѣлу торговельного. До першои клясы ôтдѣлу загального можутъ бути принятû 1) ученики укôнчившû 4 клясу школы народнои, 2) такû, що зложатъ испытъ вступный. — До другои клясы загального ôтдѣлу можутся записати ученикû, котрû а) съ добрымъ успѣхомъ укôнчили въ минувшôмъ роцѣ шкôльнôмъ першу клясу въ школѣ промысловôй мѣскôй або б) 2 клясы середнои школы або в) зложатъ вступный испытъ. — Наука въ загальнôмъ ôтдѣлѣ и и въ специяльныхъ ôтдѣлахъ буде ôтбуватися въ недѣлѣ и свята въ ранѣшныхъ годинахъ, а въ буднû дни вечѣрными годинами. — Записы и вступнû испыты будутся ôтбували въ мѣсяцю сѣчню въ недѣлѣ ôтъ 11—1 годины въ полудне въ салѣ школы на II. поверсѣ будынку ратушевого. — Наука безплатна.

— **При доповняючôмъ** выборѣ до рады повѣтовои Гусятыньскои зъ групы мѣстъ выбранû: Симеонъ Гладѣй, лѣкарь и начальникъ гром. Хоросткова, и Адамъ гр. Голуховскій, властитель дôбръ. — До рады повѣтовои пôдгаецкои зъ групы сельскихъ громадъ выбрано: Ивана Вовчука, вôйта зъ Старого мѣста, и Іосифа Курыся, господаря зъ Вишнѣвчика.

— **Землетрясенье въ Сибири.** Дня 12 н. с. сѣчня с. р. навѣстило мѣсто Иркуцкъ въ Сибирѣ сильне землетрясенье, котре разомъ съ попередившимъ его землетрясеньемъ въ Испаніи потверджае теорію Фальба.

— **Нова жидôвска секта.** Межи жидами проживаючими въ полудневôй Россіи повстала секта, котра мае цѣлею погодити вѣру жидôвску съ вѣрою христіяньскою. Дня 5 н. с. сѣчня ôтбулося въ Кишиневѣ ôткрытье синагоги сеи секты называючои себе „Новый Израиль“, въ котрôмъ приняли участь такожь деякû христіяне. Въ великôй сали украшенôй ялинкою стояли два столы, на котрыхъ лежавъ „Старый и Новый Завѣтъ“ и другû святû книги. — Торжественне богослуженье розпочалося спѣвомъ мужеского и женьского хору при акомпаняментѣ органôвъ, почѣмъ забравъ голосъ реформаторъ Іось Рафаловичь и заявивъ тремтячимъ голосомъ, що его братя жиды ошибаются выжидаючи приходу Месіи, бо Месія вже прійшовъ въ лици Исуса Христа. Рафаловичь говоривъ по жидôвскû и цитувавъ псальмы Давида переводячи ихъ рôвночасно на россійску мову. Опôсля говоривъ присутный въ синагозѣ пасторъ протестантскій Фальстинъ доказуючи, що исповѣдники новои секты при такихъ поглядахъ на вѣру, якъ ихъ высказавъ реформаторъ Рафаловичь не можутъ уважатися жидами.

— **Важне вынайденье въ штуцѣ типографіи.** Американьска газета „New Jork Herold“ доноситъ о дуже важнôмъ вынайденю зробленôмъ сими днями въ Америцѣ для друкарскои штуки. По словамъ згаданои газеты директоръ фабрики рôжного рода машинъ въ Филяфельфіи Фейстеръ, сконструовавъ машину друкароку, котра на годину друкуе 18.000 листôвъ; но що притôмъ особлившого то именно се, — що тая машина не тôлько сама печатае але и складае напечатаный папѣрь а навѣть его брошуруе. Така машина въ 10 годинахъ выготовляе 60.000 примѣрникôвъ брошуръ, кожду 32 стороны т. е. въ 2 листы. По думцѣ вынаходчика зробитъ тая машина величезный переворотъ въ штуцѣ друкарскôй и переплетничôй.

— **Експедиція до бѣгуна.** Дня 4 н. с. сѣчня вернулася выслана петербурскою академіею наукъ въ червци 1883 року експедиція, котра мала задачу въ цѣляхъ науковыхъ добитись до пôвнôчного бѣгуна. Експедиція, котру вѣвъ Юргенсъ, а до котрои придѣленый бувъ природознавець дръ Бунге, вывязалася знаменито зъ своеи задачѣ и хочь стояли еи на перешкодѣ сильнû бурѣ, не стратила нѣ одного дня, щобы не зробити важныхъ спостережень науковыхъ.

— **Памятникъ Вашингтона** найбôльшій зъ существуючихъ въ цѣлôмъ свѣтѣ, бо досягаючій высоты 500 стôпъ, буде ôткрытый дня 22 н. с. лютого сего року, яко въ день уродинъ сего великого мужа. Будова сего памятника тревала 36 лѣтъ.

— **„И шумитъ и гудитъ“ въ латиньскôмъ переводѣ.** Въ товариствѣ въ домѣ Аксаковыхъ спѣвали часто Бодяньскій и Н. Гоголь украиньскû пѣснѣ. Бодяньскій задумавъ, якъ пише „Русскій Архивъ“ перевести на латиньскій языкъ звѣстну народну пѣсню „И шумитъ и гудитъ“ и разомъ съ Гоголемъ спѣвали еи:

„Et tonat et bromat
Coelum pluvium dat,
Ornis me' quis me juventulam
Usque domum reducat?
Respondebit ei miles
Dulcem melem bibens и т. д.

— **П. Мишугу,** котрый теперь перебувае въ Варшавѣ, ангажовано до оперы берлиньскои за рôчныхъ 30.000 марокъ. П. Мишуга не принявъ сего предложеня, бо зъобовязався выступати въ вѣденьскôй оперѣ. До Вѣдня прибувае ôнъ 27 с. м. и буде выступати въ лютôмъ въ Giocondi, Фаворитѣ и Люціи.

— **Дрôбнû вѣсти.** Въ дирекціи войсковои инжинеріи въ Чернôвцяхъ занялася оногды сама ôтъ себе нафта въ лямпѣ въ комнатѣ ординанса, а огонь въ однôй хвили обнявъ цѣлу комнату. На щастье придушено пожаръ, нѣмъ змôгъ выдобутися зъ хаты на дворъ. — Въ Чернôвцяхъ умеръ емиритованый совѣтникъ суду Струсъ. — Звѣстный францускій писатель Едмондъ Абу, умеръ въ Парижи дня 17 л. сѣчня.—Громадѣ Хащôвъ, турчаньского повѣту, подарувавъ цѣсарь зъ своихъ приватныхъ фондôвъ 100 зр. а на будову церкви, а громадѣ Бѣлка шляхотска, львôвского повѣту, 50 зр. на будову школы. — Въ Калябріи ôткрыто недавно великû поклады угля. — Въ Ахенъ злорѣла велика фабрика сукна, въ котрôй працювало кôлькасотъ робôтникôвъ. Школа выноситъ кôлька миліонôвъ а поноситъ еи сѣмь асекураційныхъ институцій.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Объжникъ ч. 355 зъ 19 сѣчня 1885. Укôнченû слухателѣ богословія маютъ до рукополаганя внести свои прошеня въ пресвитеріи до дня 19 лютого с. р. а кандидаты самû обовязанû явитися особисто дня 23 лютого 1885 до дирекціи пресвитеріи и пôддатися испытови съ предметôвъ богословскихъ, котрого вымаганя такû, якû при испытѣ конкурсовôмъ.

Введеный яко сотрудникъ о. Іоанъ Мащакъ въ Бурштынѣ, дек. рогатыньского.

Каноничну институцію получивъ о. Діонизій Еліясевичь на Чабарôвку, дек. гусятыньского.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію о. Александра Карачевского на парохію Лисôвцѣ, дек. скальского.

Намѣсництво дозволило дотацію для прип. сотруд. о. Онуфрея Лелета въ парохіи Залуче, надъ Прутомъ при хорôмъ пароху Николаю Валявскôмъ въ сумѣ 210 зр. рôчно зъ фонда религійного.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Чимъ люде живû?“** Пôдъ такимъ заголовкомъ выдало товариство „Просвѣта“ 6 и послѣдну книжочку за рôкъ 1884 и розсылае членамъ вразъ съ статутами.

— **„Школьнои Часописи“** ч. 1 выйшло дня 1 (13) сѣчня и мѣститъ въ собѣ: Братямъ учителямъ въ 1885 рокомъ; Отець Динтеръ о силѣ и вплывѣ учительства; Ренъ; Провѣтрюймо комнаты. Фейлетонъ: Сирія и Палестина. Новинки; библіографію, именованя, конкурсы и оголошеня.

— **Справозданье** ц. к. гимназіи академичнои у Львовѣ выйшло недавно зъ друку и мѣститъ въ собѣ крôмъ двохъ розправъ науковыхъ проф. К. Лучаковского съ языцѣ латиньскôмъ, ще часть урядову зъ котрои довѣдуемося, що въ рускôй гимназіи було минувшого року 451 ученикôвъ, зъ котрыхъ 453 було грек. кат. а 8 обряду латиньского. Характеристичною есть табелька вѣку ученикôвъ. Зъ сеи табельки показуесь, що коли въ I клясѣ вѣкъ ученикôвъ доходивъ до 17 року, то въ клясѣ VIII бувъ навѣть ученикъ въ вѣку 27 лѣтъ. Зъ табельки сеи показуеся, що Русинъ, хочь завсѣгды „пôзный Иванъ“ то все таки думае, що лѣпше научитися пôзно, якъ нѣколи.

— **К. Шейковскій** зъ Мензелинска напечатавъ недавно въ „Филологическихъ Запискахъ“, выходячихъ въ Москвѣ, критику на „Словарь живаго народнаго, письменнаго и актоваго языка рускихъ Южанъ Россійской и Австро-венгерской имперіи“ Пискунова выйшовшій другимъ выданьемъ въ Кіевѣ 1882 р. въ VIII-цѣ, стор. 304. Розправа п. Шейковского выйшла въ окремôй ôтбитцѣ (20 стор.), Критикъ ôтмовляе словареви п. Пускунова всяку вартôсть, выказуе, що ôнъ множество дивоглядныхъ слôвъ самъ укувавъ, многû слова поперекручувавъ або не зрозумѣвъ ихъ значеня.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— **Для „Академичного Братства“:** Вп. І. Онишкевичь въ Зборовѣ 5 зр.

— **Для товариства рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ:** Вп. Ч. Онишкевичь въ Зборовѣ 5 зр.

Съ симъ числомъ „Дѣла“ розсылаеся „Справозданье зъ дѣяльности центр. Выдѣлу товариства „Просвѣта“ за рôкъ 1884.“

Подяка.

Неумолима смерть забрала менѣ по короткôй недузѣ жену лишившу двое немовлятъ. Въ тôмъ тяжкôмъ горю було для мене ôтрадою сочувствіе оказане ôтъ сусѣдôвъ и знакомыхъ. Почуваюся отже до обовязку заявити прилюдну подяку упередъ Вп. оо. Юліянови Гладиловичу, администратору Любачева; Ивану Павловскому, пароху Башни; Ивану Козаку, пароху Сенавки; Теодору Билевичеви, сотруднику Городка, якъ неменше и латиньскимъ оо.: Ивану Адамовичу, пароху Любачева и Владиславови Гайдукевичу, сотруднику, за безкористну участь, потôмъ всѣмъ поважанымъ Панамъ и Панямъ изъ Любачева и сусѣдства, котрû зволили прибути на похоронъ, якъ и Ч. громадянамъ Молодôвскимъ, котрû численно зôйшлися, щобы ôтдати послѣдну прислугу покôйници.

Иванъ Давидовичъ, учитель въ Молодовѣ.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

1009 (136—?) поручае

Порошокъ дамскій парискій по 50 кр., **Lohse'a** по 80 кр., **Ravissante'a** по 60 кр. и **власного выробу** по 40 кр.

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВÎ

4 процентовû платнû въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 6—?)

Велика партія останкôвъ сукна
(3 до 4 метры)

у всѣхъ краскахъ, на одяги мужескû, на загортки, жѣночû мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночû плащѣ — розсылае за послѣплатою **за останокъ по 5 гульд.**

L. Storch, Brünn.

Останки не до вподобы принимаеся назадъ. Взôрцѣ высылаются по присланю 10-крейцаревои марки.

1251-44-53

5 килевû

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (9—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр.
1	„	Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр и	2 „ 50 „
1	„	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1	„	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1	„	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „

Повысше наведенû цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благоклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровû добрû, натуральнû и лучшû вина якъ въ Вершецъ, и просить о ласкавû замовленя.

По зниженôй цѣнѣ!

Украиньскû гетьманы

Иванъ Виговскій

та

Юрій Хмельницкій

Ивана Левицкого (Нечуя).—

(Правпись фонетична.)

Можна дôстати по зниженôй цѣнѣ 20 кр. (съ пересылкою 25 кр.) за примѣрникъ, за посредствомъ „Дѣла“ и другихъ рускихъ часописей. 1214 (9—?)

ПОХÔДЪ СОБЕСКОГО

пôдъ Вѣдень р. 1683.

Написавъ Стефанъ Качала.

Цѣна 20 кр.

Дôстати можна въ администраціи Дѣла.

Накладомъ Редакціи „Дѣла“ выйшли доси:

1. **Въ оборонѣ чести** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда,* 3 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 50 кр. (съ пересыл. 2·70)
2. **Дымъ,** зъ россійского *И. Тургенева.* Цѣна 1·50 зр. (съ перес. 1·70)
3. **Стефанъ Лаврентій,** зъ англійского *Едвардса.* 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 70 кр. (съ пересыл. 2·90)
4. **Любовь Убогого Молодця,** зъ францускогo *Октава Фейлета.* Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересыл. 1·30)
5. **Новорôчнû Дзвоны,** зъ англійского *К. Дикенса.* Цѣна 60 кр. (съ пер. 70 кр.)
6. **Грошѣ а праця,** зъ шведского *Дядька Адама.* 3 томы въ однôй книжцѣ. Цѣна 3 зр. 20 кр. (съ пер. 3·40)
7. **Мѣщаньске племя,** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда.* Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересылкою 1·35)
8. **Зъ великого свѣта.** зъ францускогo *Октава Фейлета.* Цѣна 80 кр. (съ перес. 90)
9. **Фромонтъ молодшій и Рiслеръ старшій,** зъ францускогo *Додета.* 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ перес. 2 зр.)
10. **Золотый Чоловѣкъ,** зъ угорского *М. Іокая.* Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ пересылкою 2 зр.)
11. **Два мѣста,** зъ англійского *К. Дикенса.* Цѣна 2 зр. (съ пересыл. 2·20)
12. **Мертвû душѣ,** зъ россійского *М. Гоголя* (съ портретомъ автора). Цѣна 1·80 (съ перес. 2 зр.)

Хто купуе найменше за 10 зр., дôстае 20% рабату.

Кромѣ того можна черезъ Администрацію „Дѣла“ дôстати:

Безталанне Сватанье, образъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ (В. Барвѣньскій). Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.) Весь доходъ призначеный на фондъ стипендійный имени Володимира Барвѣньского.

Скошеный Цвѣтъ, повѣсть Володимира Барвѣньского. Цѣна 1 зр. (съ пересыл. 1·20) Цѣлый доходъ призначеный на памятникъ Володимира Барвѣньского.

Кобзарь Т. Шевченка ч. I, оправленый въ полотно и съ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьеписею поета. Цѣна 40 кр. (съ перес. 45 кр.)

Украиньскû Гетьманы Выговскій и Юрій Хмельницкій, Ив. Левицкого (Нечуя). Цѣна 20 кр. (съ пересыл. 25 кр.)

Переводы Ос. Шухевича. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.

Всѣ повысшû книжки суть найотвѣтнѣйшû на подарунки святочнû и Новорôчнû.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 5. Львôвъ, Субота 12 (24) сѣчня 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. пол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:	для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.	на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр.	на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр.	на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:	съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.	на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр	на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр.	на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—	на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50	на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Запросины до предплаты
на рôкъ 1885.

Съ днемъ 1 (13) Сѣчня 1885 розпочинаемо шестый рôкъ выдавництва „Дѣла“. Условія предплаты поданй повысше.

Предплату просимо ôтновити якъ найскорше, понеже якъ „Дѣло“ такъ и „Библіотеку найзнам. повѣстей“ печатаемо лише въ обмеженôмъ числѣ, такъ що пôзнѣйше зголосившіся могли-бы початковыхъ чиселъ не дôстати.

Новй предплатники „Библіотеки найзнам. повѣстей“ дôстанутъ початокъ повѣсти: „Батько Горіо“ (8 аркушôвъ) даромъ.

Для догодности П. Т. Предплатникôвъ „Библіотеки найзнам. повѣстей“ постаралася Администрація „Дѣла“ о готовй окладинки (цѣлй въ полотно съ вытисками и съ вызолоченымъ заголовкомъ на хребтѣ) для поодинокихъ повѣстей, котрй П. Т. Предплатники, почавши ôтъ повѣсти „Батько Горіо“, за малою доплатою (25 кр. ôтъ одной повѣсти) будутъ могли дôставати, але пôдъ условіемъ, що найменше 100 предплатникôвъ зголосится съ такимъ жаданьемъ. За вправленье книжки жадае тутешный переплетчикъ 15 кр. Єсли-бы минимальне число 100 не зголосилося, въ такôмъ случаю присланй 25 кр. дочислятся до дальшои предплаты. Доплату на окладинки до повѣсти „Батько Горіо“ належитъ прислати найдальше до 1 (13) лютого 1885, а до дальшихъ повѣстей все съ присылкою першои части предплаты.

Предплату слѣдуе пересылати (найдогôднѣйше переказомъ почтовымъ) до **„Администраціи Дѣла у Львовѣ“**.

При письменнôмъ замовленю „Дѣла“ або „Библіотеки“ просимо все точно подати адресу замовляючого, часъ, до якого мае часопись посылатися, и часъ сплаты належнои предплаты.

Рôвножь просимо всѣхъ Вп. нашихъ Предплатникôвъ, у котрыхъ маемо ще залеглости, щобы чимъ скорше ихъ надôслали, бо съ кôнцемъ року редакція муситъ вырôвнати всѣ свои рахунки.

☛ Черезъ Администрацію „Дѣла“ можна предплачувати литературно-науковый журналъ **„Кіевская Старина“**. Предплата — лишь цѣлорôчна — выноситъ 15 зр. а. в.

Редакція и Администрація „Дѣла“
ул. Галицка ч. 44.

Поглядъ на рôкъ 1884.

III.

Въ попередныхъ статяхъ мы въ короткôмъ начерку схарактеризували политичне становище Русинôвъ галицкихъ въ 1884 роцѣ супротивъ центрального правительства и супротивъ верховодячои партіи польскои въ краю — и выказали, що якъ зъ однои, такъ и зъ другои стороны въ минувшôмъ роцѣ не зôйшла для насъ нѣяка така благодать, котра вплынула-бы на змѣну нашого неôтрадного положеня политичного, яко народа рôвноправного съ другими народами въ австрійскôй державѣ, а польского народа въ краю. Мы посередно вказали вже и на причину того факту, — на нашу слабу организацію политичну, котра при акціяхъ выборчихъ до рады державнои, до сойму, до радъ повѣтовыхъ, громадскихъ, шкôльныхъ — чинила-бы насъ бодай на стôлько дужими, щобъ ôтстояти свои конституційнй права, а не улягати леда якому напорови противника.

Тôлько-жь до скрѣпленя организаціи политичнои потрѣбно народови выробленого почутя національного, свѣдомости правъ конституційныхъ та автономичныхъ и въ загалѣ просвѣты. И въ тôмъ то именно направленю ишла робота рускои интелигенціи мѣжь народомъ по цѣлôмъ краю. Робота тая була зачата вже кôлькома роками впередъ, але въ 1884 роцѣ сталася и ширшою и бôльше интензивною.

Читальнѣ по нашихъ мѣсточкахъ и селахъ росли, якъ грыбы по дощи. Можна твердити, що читальнѣ нашй — то не штучнй вытворы поодинокихъ лиць або однои хвилѣ, не ефемериды. За се ручитъ намъ способъ повставаня читалень. Не организуются они, якъ н. пр. штучнй польскй „kółka rolnicze“ тамъ, де сей або той панъ каже, але тамъ, де народъ пôдготовленый самъ признае потребу мати въ своѣмъ селѣ чи мѣсточку спôльне огнище науки и вымѣны гадокъ. Въ дѣлѣ нашихъ читалень нема централизму и насилія, а есть воля и автономія. Найблизшимъ же высшимъ степенемъ организаціи нашихъ читалень — буде, ôтповѣдно ихъ нынѣшнôй организаціи и природно рускôй натурѣ, — федеративна звязь читалень цѣлого краю. Така федерація читалень есть неминуча; потребу еи почуваютъ нынѣ самй читальнѣ, — до того повинна и интелигенція руска заявити свою помôчь.

Побôчь читалень збôльшилося въ 1884 роцѣ, хочь не въ такôй мѣрѣ, число склепôвъ громадскихъ и касъ пожичковыхъ. Интелигенція наша не повинна спускати зъ ока и тыхъ рôвно важныхъ, якъ читальнѣ, организацій народныхъ для економичного подвигненя. Єсть надѣя, и не безпôдставна, що товариства просвѣтнй приведутъ за собою и товариства економичнй. Просвѣта ôткрывае народови очи на всѣ стороны житя и быту, — она отворитъ ему очи и на его прикре положенье економичне и покаже ему дорогу, яку раду знаходити на свою нужду. Тôлько-жь въ теоретичнôмъ взглядѣ наша литература популярна муситъ бôльше, нѣжь доси, приходити въ помôчь народови въ тôмъ направленю. „Народна Торговля“, котра въ 1884 роцѣ хорошо розвивалася, повинна прійти практично въ помôчь розвоеви сельскихъ крамниць, — чимъ она мае сповнити свое правдиве призначенье. Доси не могла она того зробити, бо за надто короткій часъ свого истнованя годѣ було ѣй ще станути на такôй высотѣ своеи задачи, — але мы не сумнѣваемось, що хвиля и тои стороны дѣяльности „Народнои Торговлѣ“ не дасть на себе довго ждати.

При читальняхъ позавязувалося въ 1884 роцѣ по нашихъ мѣсточкахъ и селахъ богато спѣвацкихъ хорôвъ. Хоры тіи гарно розвиваются и ще красше будутъ розвиватися, дякуючи патріотичнымъ заходамъ такихъ мужѣвъ, якъ о. Витошиньскій зъ Денисова и другй, що позаводили шкôлки нотного спѣву для охочихъ ширити нотный спѣвъ мѣжь народомъ.

При случаю скажемо, що хибуе намъ ще одного важного рода товарискои организаціи мѣжь нашимъ народомъ — хибуе намъ по мѣсточкахъ и селахъ зъорганизованыхъ товариствъ рускои сторожи пожарнои, о потребѣ котрои писавъ свого часу въ „Дѣлѣ“ пок. Володимиръ Навроцкій.

Рôкъ 1884 записавъ на своѣй картѣ ще кôлька свѣтлыхъ фактôвъ зъ усилій интелигенціи нашои до пôддвигненя народа. Вѣче провинціяльне въ Долинѣ, устроене тамошною „Радою Народною“, и основанье та збôръ членôвъ такои-жь „Народнои Рады“ въ Турцѣ — не остали безъ вплыву на народъ въ дотычныхъ окрестностяхъ. Жаль, що такй товариства политичнй не завязуются по всѣхъ сторонахъ нашого краю, хочь ще пок. Володимиръ Барвѣньскій пôдчасъ першого вѣча заснованье народныхъ радъ окружн. поставивъ въ програму дѣланя нашои интелигенціи и хочь ôтъ тои поры руска печать все загрѣвала нашу интелигенцію до того многоважного дѣла. Не можна сказати, щобы вже въ многихъ сторонахъ краю не бувъ до такои организаціи грунтъ въ народѣ пôдготовленый, якъ и не можна сказати, щобы тамъ не було способныхъ людей до переведеня такои организаціи въ дѣло, — хибуе лишь людямъ смѣлости, иниціятивы и енергіи. Новый рôкъ повиненъ конче въ тôмъ взглядѣ выявити красшй результаты.

Въ увѣреню, що мы стали и стоимо на добрôй, едино-спасеннôй дорозѣ нашого народного розвою, ведѣмъ дѣло просвѣты народа неутомимо дальше, дбаймо бôльше о его економичне подвигненье и маймо смѣлôсть та енергію взятися до ширшои организаціи народнои, — а выборемо красшу долю собѣ и свому дорогому народови!

Постоянна выстава въ Тернополи.

Давнѣйшими часами, ще майже до половины нашого столѣтя, важнымъ чинникомъ продукціи торговлѣ у насъ були ярмарки. Згонювались на такй ярмарки тысячѣ штукъ всякои худобы, звозилися и выставлялись на прилюдный видъ найрôжнѣйшй выробы и товары якъ краевй такъ и заграничнй, въѣздились въ далекихъ сторôнъ купцѣ и продавцѣ, завязувались знакомства и дѣловй вносины, оживлявся оборотъ капиталу и оборотъ мыслей. Не дармо-жь мѣста и мѣсточка хлопотали цѣлыми лѣтами у королѣвъ и вельможь о привилеѣ ôтбуваня ярмаркôвъ и дорожили ними, якъ найлѣпшимъ средствомъ для свого пôднесеня.

Особливо на нашôмъ золотôмъ Подôлю славнй були ярмарки въ Тернополи, Улашкôвцяхъ, Ярмолинцяхъ, Балтѣ и др. Литература и память людска доховали намъ богато яркихъ картинъ и типôвъ того оживленого ярмаркового житя, яке кипѣло колись въ тыхъ мѣсцяхъ. Нынѣ ярмарки тй пôдъупали, центры торговлѣ перенеслись куды инде съ побудованьемъ желѣзниць стались навѣть въ великôй части злишными.

А прецѣ нѣхто не заперечитъ, що и для продукціи и для торговлѣ потрѣбнй бодай ôтъ часу до часу такй взаимнй контакты, мѣсця порозумѣня, обмѣны и заохоты. Продуцентови потрѣбно переглянути въ однôй картинѣ всѣ найновѣйшй улѣпшеня и успѣхи въ его галузи и навязати вносины съ можливыми ринками ôтбуту для его выробу; консументови и купцеви потрѣбно такожь мати переглядъ продуктôвъ, щобы выбрати для себе найкрасше и найôтповѣднѣйше, що ему потрѣбно. Ту велику и плодотворну задачу, котру давнѣйше сповняли ярмарки, сповняютъ теперь въ высшôй мѣрѣ и далеко красше выставы.

Про важнôсть и конечнôсть выставъ, особливо рôльничо промысловыхъ, для нашого краю, мы не будемо говорити. Що они у насъ можутъ не то не зле, але навѣть дуже добре удаватися, се доказали львôвска выстава краева въ р. 1877, перемыска выстава въ р. 1882 и торôчна выстава тернопôльска. Мы бажалибъ нынѣ розказати про одну дуже щасливу и плôдну гадку, котра зродилась именно пôдчасъ послѣднои выставы въ Тернополи, и котра, якъ довѣдуямося, находится на найлѣпшôй дорозѣ до повного осущеня.

Ще пôдчасъ треваня тои выставы головнй еи иниціяторы и аранжеры, гр. Володимиръ Дѣдушицкій и п. Володиславъ Федо-

---

Панславизмъ.

2. Якй факты зродили идею панславизму?

Першій товчокъ до працѣ народнои давъ Европѣ въ загалѣ Лютеръ своею реформаціею. Передъ нимъ панувала повсюды якъ найбôльша униформнôсть такъ на религійнôмъ та политичнôмъ якъ и языковôмъ поли, съ тою одинокою рôжницею, що Захôдъ живъ переважно культурою римскою, а Всхôдъ стоявъ майже выключно пôдъ вплывомъ Византіи. Одна вѣра, одинъ папа панували въ цѣлôмъ романьскôмъ, германьскôмъ и захôдно славяньскôмъ свѣтѣ. Одинъ цѣсарь нѣмецко римскій уважався головою всего латиньского христіяньства, котрому ôтъ часу до часу корились королѣ Польщѣ, Угорщины и Чехъ. Одинъ языкъ латиньскій панувавъ въ церквѣ, державѣ и науцѣ и вязавъ въ одно всѣ образованй верствы поодинокихъ народôвъ. Всхôдъ представлявся вправдѣ больше роздробленымъ пôдъ взглядомъ политичнымъ, однакожь такъ полудневыхъ якъ и всхôдныхъ Славянъ вразъ съ Волохами вязала въ одну хотяй мертву цѣлôсть церковь греческа, а Славянъ ще въ окрема языкъ старословеньскій, якій поручь клясичныхъ языкôвъ, греческого и латиньского, найкорше выробився у старыхъ Словенъ на полудни и съ церквою обгорнувъ всѣ славяньскй народы на Балканѣ и въ Сарматіи.

Пôдъ конець XV вѣку починае згадана униформнôсть вже крыхту ломитись. Всесвѣтне значенье папъ и цѣсарѣвъ нѣмецкихъ упадае поволи и деякй погорджений хлопскй языки (linguae rusticae) въ Италіи, Испаніи и Франціи починаютъ здобувати собѣ ширше уживанье въ письмѣ и литературѣ, якъ и на Руси мертва старословенщина чимъ-разъ то бôльше русчится, пріймаючи въ себе елементы живого народного языка, въ части навѣть съ его формами. Однакожь Лютеръ посунувъ доперва весь сей процесъ смѣло въ передъ и зломивъ оковы пережитои середновѣччины. Ôнъ бореся съ цѣсаремъ и папою, черезъ него одержуютъ нѣмецкй князѣ чимъ-разъ бôльшу самостôйнôсть, съ нимъ ôтпадаютъ многй церкви многихъ державъ ôтъ старои матерои римскои. Ôнъ першій важивъ всѣми силами на то, щобы народамъ слово Боже голошено всюды въ рôднôмъ языцѣ и щобы въ матернôмъ языцѣ правилося всюды богослуженье. Лютеръ бувъ церковнымъ, политичнымъ и языковымъ еманципаторомъ. Вправдѣ боровся ôнъ головно за свôй народъ нѣмецкій, але духъ реформаціи обгорнувъ дуже скоро и сусѣдныхъ всхôдныхъ Славянъ, тымъ скорше, що грунтъ до новыхъ порядкôвъ бувъ тутъ добре пôдготовленый гуситизмомъ. Чехи, Польща, Русь, Словаччина, Хорваты, Словенцѣ, Мадяры и Волохи переймаются наукою и стремленями Лютра, руйнуютъ у себе середновѣчный стереотипный ладъ и будятся до національного житя.

Языкъ бôльшои части сихъ народôвъ або не бувъ доси уживаный въ письмѣ, або въ розвою своѣмъ литературнôмъ спиненый. Всюды принято прото реформацію съ якоюсь надѣею на свободу и адоптовано еи. Всюды межи Славянами повстаютъ свои реформаторы и будятъ ихъ до нового житя. На Руси Галицкôй являесь такій Orichovius — Ruthenus, на литовскôй Руси — „ческй браты“ пôдъ проводомъ Радивила Чорного, на Украинѣ проствае социнянизмъ свою науку. При тôмъ голосится проповѣдь въ живôмъ народнôмъ языцѣ, перекладаеся Библія, выдаются катехизисы въ рôднôй мовѣ. Де доси не було ще нѣякого литературного языка, якъ у Словакôвъ, Вендôвъ и др, тамъ въ тôй цѣли ужито латиньску або нѣмецку азбуку и приноровлено еи до языка. Деякй славяньскй литературы повстаютъ доперва въ перше по-при реформаціи, другй стаютъ жити ширшимъ житьемъ, а деякй (отъ якъ польска) доходятъ небавомъ до свого золотого вѣку. За реформаторами въ слѣдъ иде штука друкарска съ перекладомъ св. письма.

То нове движенье Славянъ спиняеся однакожь въ Чехахъ нагло съ початкомъ XVII вѣку по нещастнôй битвѣ на Бѣлôй горѣ (1620 р.). Такй битвы зводятся небавомъ и въ Польщи (шведскй) и на Руси (козацкй), въ Угорщинѣ (турецкй) и на земляхъ другихъ Славянъ. Ôттакъ выступае противъ реформаціи съ всею силою звѣстна реакція церковна въ видѣ ордену Єзуитôвъ, и або головно мае свою руку въ тыхъ кровавыхъ религійныхъ бояхъ у вôйнѣ 30-лѣтнôй въ гугенотскихъ и козацкихъ бояхъ, або користае зъ нихъ безпосередно и уярмляе на ново розбудженй народы, накладаючи на нихъ по давному строгій цезаризмъ. Льойолиты выгубили протестантôвъ въ Чехахъ, зменшили число ихъ на Угорщинѣ и Польщи, зробили полудневo-захôдныхъ Славянъ назадъ католиками. Народнй проповѣдники, перекладчики св. письма и друкарѣ утѣкаютъ передъ ихъ гоненями. *Льойолиты впроваджуютъ повсюды*, въ церквѣ и школѣ, назадъ латиньскій языкъ и нищатъ въ зародѣ всякй стремленя національнй. Славяньство марнѣе поволи, гасне огонь розбудженый Лютромъ и лишь декуды тлѣе пôдъ згарищами слабымъ поломенемъ.

Лишь жителѣ великого княжества Московского и Славяне Балканьскй, покоренй Турками, не брали участи въ движеню реформаційнôмъ. За то посередъ первыхъ пôднявся пôдъ конець XVII вѣку свôй реформаторъ, Петро Великій, котрый европейску культуру пересадивъ на силу на грунтъ своеи державы, и яко царь всѣхъ Россій (Россіянъ) першій зближивъ тую державу до братôвъ Славянъ въ Европѣ. Маючи за собою силу физичну, такъ якъ вже всхôднй границѣ Россіи опирались о Китай, посунувъ Петро власть свою до побережій Балтику и Чорноморя. Ôнъ першій власными очима приглянувся Европѣ, отже и славяньскому свѣту и Славяне захôднй и полудневй почули тогды вперше про могучого царя на пôвночи, въ державѣ ôтъ нѣкого независимôй, царя, въ котрого рукахъ згорнулась власть свѣтска и духовна. Пôдъ ту хвилю мабуть вперше породилась идея панславизму въ души Славянъ, а и самъ Петро мôгъ нею перенятись и тымъ лишь толкуеся поданье о завѣщаню его, котрымъ переказуе своимъ наслѣдникамъ стремѣти до заснованя великои, одноцѣльнои славяньскои державы.

ровичь пôднесли въ устроюючôмъ комитетѣ гадку, щобъ ухваленый бувъ речинець, коли и де мае ôтбутися друга подôбна выстава. „Бо выставы такй — мотивували они се свое внесенье — тогды тôлько можутъ принести належный хосенъ, коли будутъ ôтбуватися правильно и періодично. Неразъ мѣжь звиджуючими выставу рукодѣльниками и рôльниками можна чути голосы: „Яка шкода, що я напередъ завчасу не знавъ, чи выстава буде, а то бувъ-бы и ôтъ себе де-що приготовивъ и выставивъ.“ Ото-жь коли речинець будущои выставы заразъ въ горы буде обвѣщеный, то можна надѣятися, що далеко бôльше число продуцентôвъ, нѣжь доси, постараеся о приготованье якихсь взôрцевыхъ выробôвъ, що за тымъ въ загалѣ рухъ продукційный въ околици оживится и пôднесесь коли не що до кôлькости (бо се залежитъ ôтъ загального богатства и ôтъ попыту) то бодай що до якости выробôвъ, бо мѣжь поодинокими продуцентами повстане емуляція и соперництво, хто потрафитъ красшй и лѣпшй выробы выставити, маючи черезъ то надѣю не тôлько вдобути нагороду, але притягнути для своихъ выробôвъ якъ найбôльше купцѣвъ.

Годѣ заперечити, що гадка та, пôднесена гр. Дѣдушицкимъ и п. Федоровичемъ, дуже щаслива и розумна. Жаль тôлько, що въ комитетѣ, устроюючôмъ выставу тернопôльску она якось не богато могла найти прихильникôвъ и зôстала замята. Але се не знеохотило еи иниціяторôвъ, и особливо п. Федоровичь такъ нею перенявся, що постановивъ не щадити нѣ грошей нѣ заходу, щобъ зреализувати такъ гарный и для цѣлого краю дуже хосенный намѣръ. Заразъ по закрытю выставы ôнъ порозумѣвся съ деякими людьми, а д. 4 вересня внѣсъ до магистрату мѣста Тернополя поданье съ такимъ предложеньемъ, що ôнъ бересь выставити на власный коштъ постôйный и оздобный павилонъ выставовый въ огородѣ мѣскôмъ (де й ôтбувалася выстава), коли мѣсто: 1) вызначитъ пôдъ него ôтповѣдный пляцъ, 2) прійме на себе захôдъ и коштъ дальшого удержуваня будынку и 3) буде що року давати потрѣбну асистенцію и сторожу для ôтбуваючои-ся выставы.

Павилонъ той буде мѣстити въ собѣ также сцену для театру, котрый що року пôдчасъ выставы мôгъ-бы рôвночасно давати тамъ свои представленя. Выставы ôтбувались-бы що року а обôчь нихъ такожь перегоны кôннй. Щобъ ôтповѣсти всѣмъ вымогамъ мѣсцевого житя, мѣсцевои продукціи и торговлѣ, а заравомъ не наражуватись на надто великй кошты съ устроюваньемъ надто обширныхъ и загальныхъ выставъ, п. Федоровичь запропонувавъ слѣдуючій турнусъ выставъ частковыхъ, спеціяльныхъ:

Въ першôмъ роцѣ господарство рôльне: продукты, машины, худоба и все, що тыкаесь еи плеканя и полевои роботы.

Въ другôмъ роцѣ промыслъ и ремесла: столярство, ткацтво, машины, пукрôвництво, горальництво, цегольництво, и т. д.

Въ третôмъ роцѣ садôвництво, пчôльництво, лѣсництво, ловецтво, рыболовство и все, що дотыкае тои галузы господарства.

Въ четвертôмъ роцѣ выстава етнографична и археологична: уборы, помешканя, строѣ, выкопалины, вôруѣ, памятники народнои творчости и бувальщины.

Въ пятôмъ роцѣ выстава артистична: архитектура, рѣзьба, малярство, музика, промыслъ артистичный и т. д.

По уплывѣ пяти лѣтъ въ шестôмъ турнусъ зачинавсь-бы знову зъ початку, хочь по нашôй думцѣ далеко ôтповѣднѣйше було-бъ двѣ послѣднй точки злучити разомъ и утворити турнусъ чотыролѣтный. На всякій способъ признати мусимо, що мысль такого устроюваня періодичныхъ частковыхъ выставъ есть дуже щаслива. Не диво, що й магистратъ м. Тернополя съ подякою принявъ патріотичну проповицію п. Федоровича и д. 22 жовтня выделегувавъ для еи розсмотреня и переведеня осôбну комисію, въ складъ котрои вôйшли: президентъ п. Козьминьскій, адвокатъ дръ Раймундъ Шмидъ и проф. Щастный Погорецкій. Комисія та попередъ всего занялась выготовленьемъ проектôвъ до пляну задуманои будовы и цѣнника потрѣбныхъ будовельныхъ матеріялôвъ. О кôлько зачуваемо, проекты вôстали вже предложенй п. Федоровичеви, и пôсля того, котрый ôнъ одобритъ, зробленый буде кошторысъ, такъ, що чейже й сама будова ще въ бѣжучôмъ роцѣ буде могла розпочатися. Щасть Боже новому патріотичному дѣлу!

М.

Переглядъ часописей.

Справою рускою занялась нынѣ праса австрійска, россійска, ческа, мадярска и польска горячо, якъ еще нѣколи. Статьѣ писанй на тематъ „Русь и Россія“, „Русь и Польща“, „Украино- и москалефильство“, „Сепаратисты“, „Głos Rusina“ и т. д., выростаютъ въ колюмнахъ дневникôвъ мовь грибы по дождяи. Розумѣеся, що кождый зъ сихъ дневникôвъ толкуе про справу руску зъ становища своеи окремои политичнои програмы, а поясняючи еи, буває, и затемнюе еи дуже часто въ добрôй або злôй вѣрѣ. Одна часть прасы бажае при тôмъ полагодити справу руску въ якъ найблизшôмъ часѣ и въ мирнôй дорозѣ, але въ очахъ другои представляеся она страшною марою, жаднымъ крови упиремъ, котрого треба всякими средствами заворожити назадъ въ могилу. Намъ годѣ реєструвати обширно всѣ тй толки о насъ, такъ якъ зъ того выйшла бы скорше груба книга, чимъ розумный предметъ лектуры. Тому обмежимось нынѣ на зареєстрованю лишь основныхъ гадокъ о справѣ рускôй въ гдеякихъ дневникахъ, лишаючи судъ надъ ними нашимъ читателямъ.

„Кіевлянинови“ и „Дневникови Варшавскому“ не припало до смаку „украинофильство“ на Украинѣ, такъ якъ оно стремитъ до сепаратизму литературного, зъ чого колись може выйти и сепаратизмъ политичный. Згаданй дневники скорблятъ надъ тымъ и сѣтуютъ, що „недугъ украинофильства“ запустивъ послѣдными часами въ Россіи широке корѣнье у всѣхъ семинаріяхъ и гимназіяхъ, що бôльшôсть молодежи въ науковыхъ заведеняхъ кіевскихъ заедно маячитъ на той тематъ, що украинофильство мае богато адептôвъ по судахъ и урядахъ, на университетѣ, въ академіи духовнôй, урядахъ громадскихъ и школахъ сѣльскихъ... Се якась пôдземна робота — думае „Кіевлянинъ“, хотяй не вѣритъ, щобъ се була интрига польска (якъ у насъ гдекто думае), бо Украинець не любитъ рôвно Поляка якъ и „Москаля“.

„Gazeta Polska“ (въ Варшавѣ) въ чч. 8, 9 и 10. зъ сего року помѣстила широку розправу о Русинахъ Галицкихъ пôдъ надписею: Kwestya prosta“. Въ статьи тôй розбираются всесторонно тенденціи обохъ таборôвъ рускихъ въ Галичинѣ, але намѣрене рôвноуправненье Русинôвъ вяже „Gaz. P“ съ условьемъ „bratniej zgody“ (conditio sine qua non). — Въ кôнци воюе она завзято съ програмою „Дѣла“: Русь для Руси—и радитъ вправдѣ Полякамъ помиритись съ Русинами, але не хоче, щобы при тôмъ керма политики перейшла въ руки послѣдныхъ. Русины Галицкй маютъ розвиватись лишь „równoległą drogą“ съ Поляками и въ дальшôй консеквенціи перенятись и одушевитись ихъ идеями роставрацiйными (!).

„Dziennik Polski“ доперва теперь (23. сѣчня) заговоривъ про кореспонденцію пôдвавельску до петербурского „Kraj у“, коли ему удалось зачерти z wiarygodnego źródła autentycznych wiadomości. Пôсля его информацій интервенція кн. Бисмарка въ справѣ рускôй може бути фактомъ, але се есть выдумкою, що результатомъ еи було звѣсне выступленье гр. Ад. Дѣдушицкого въ послѣднôй сесіи Галицкого сойму. Графъ по думцѣ „Dz. P.“, бувъ и давнѣйше (?) „tej samej myśli“ и „układy, przygotowujące zjazd Skierniewicki, nie wpłynęły na jego przekonania“. „Dz. P.“ сумнѣваесь вже навѣть, чи „Kraj“ есть органомъ польскимъ, бо ôнъ щось за часто обзывавсь за Русинами, а остаточно каже вѣрити, що „wnioski do zgody“ изъ стороны Полякôвъ Галицкихъ (котрыхъ впрочѣмъ нема) не потребуютъ мати свое жерело ажь въ Берлинѣ... Тымъ самымъ хоче насъ сей органъ пересвѣдчити, що если бы колись, Боже сохрани, появилось яке внесенье на рôвноуправненье Русинôвъ чи то въ Соймѣ, чи въ Радѣ державнôй, — то буде оно лишь актомъ dobrych chęci панôвъ Полякôвъ, за що Русины повиннй бути вдячнй по вѣки вѣчнй. Се така штука, якъ зъ дарованьемъ панщины въ 48 р.

„Слово“ зъ 8 (20) сѣчня подало „нѣсколько словъ въ отвѣтъ Fremdenblatt-у“ на статію органу министерства справъ заграничныхъ пôдъ заголовкомъ: „Поляки и Русины“, але ôтповѣдь сю сконфискувала ц. к. прокураторія съ 3. числомъ. Мимо того головнй точки ôтповѣди перейшли въ органы польскои прасы, а зъ тыхъ дôзналися мы, що редакторъ „Слова“ будь-що будь хоче стати „oesterreichischer Russe“. По словамъ его есть нашь рôдный языкъ хлопскимъ нарѣчьемъ, на котрый певно и плюнути не варто. У него за дѣлами высокои политики, поѣздками въ Россію и финансовыми операціями мабуть нема и часу пôдносити „только теперь вопросъ о книжномъ языкѣ“. Ôнъ волѣвъ-бы — якъ каже — „приняти образованый польскій языкъ“, якъ языкъ якогось блянкету правничои екзаминаційнои комисіи львôвского университету, котрый попався ему случайно въ руки и починаеся словами: „Панъ Игнацый Н.“ „Мы можемо увѣрити в. правительство именемъ всѣхъ нашихъ истинно образованныхъ земляковъ, что съ меншимъ огорченіемъ и оскорбленіемъ нашего народного достоинства мы читали бы такіи документы на польскомъ языцѣ.“ Отъ ipsissima verba господина редактора сеи часописи, котру Богданъ Дѣдицкій передъ 25 роками якъ-разъ заснувавъ въ цѣли, щобы не то екзаминаційнй комисіи университету львôвского, але весь загалъ научився точно рôдного языка и пошановавъ найдорожшу по батькахъ спадщину, за котру они охотно и головы свои покладали.

На щастье стоитъ редакторъ „Слова“ съ своимъ поглядомъ на языкъ нашь особнякомъ, а если знаходитъ часомъ деякихъ адептôвъ, то правильно посередъ людьми, у котрыхъ не наука а политика рѣшала и рѣшае всяку правду: у такъ званыхъ домородныхъ филологôвъ...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*I-ше сегорôчне* (*зъ порядку 387*) *засѣданьв рады державнои.*) На лавѣ министрôвъ гр. Таффе, Пражакъ, Земляковскій, Дунаевскій, Пино. Президентъ: Правительство предложило слѣдуючй законы: 1) Законъ въ справѣ угоды съ Угорщиною въ цѣли збôльшеня мѣдянои монеты здавковои. 2) Законъ о будовѣ мужеского заведеня карного въ Празѣ. 3) Законъ о управильненю рыболовства на водахъ середземныхъ. 4) Законъ о регуляціи рѣкъ въ Галичинѣ. 5) Законъ о змѣнѣ основныхъ законôвъ въ справѣ представителѣвъ державы и право выборче на передмѣстяхъ Вѣдня. 6) Законъ о соціялистахъ. 7) Законъ о уживаню матерій выбуховыхъ (динамиту). 8) Законъ въ справѣ сплаты пожички для потерпѣвшихъ ôтъ повени въ Таховѣ. 9) Законъ въ справѣ будовы ческои гимназіи въ Празѣ. 10) Угода въ справѣ забезпеченя пôдморскои звязи телеграфичнои. 11) Законъ о призначеню каръ дисциплинарныхъ назначеныхъ на нотарѣвъ и ихъ субституторъ въ дохôдъ фонда пенсійного для нотарѣвъ. 12) Розпорядженье цѣлого министерства въ справѣ знесеня судôвъ присяжныхъ въ окружнôмъ судѣ въ Винеръ-Найштатъ. 13) Законъ о перенятю желѣзницѣ Прага-Дуксъ-Боденбахъ на власнôсть державы. 14) Законъ о змѣнѣ гарантіи державнои для ческои желѣзницѣ захôднои. На послѣдокъ внесло правительство ще предложенье въ справѣ угоды съ пôвнôчною желѣзницею цѣсаря Фердинанда. — Пос. Зисъ промовлявъ въ довшôй бесѣдѣ въ справѣ змѣны выборôвъ на передмѣстяхъ Вѣдня, жадаючи збôльшеня послôвъ зъ передмѣсть и и прилученя тыхъ послѣдныхъ до самого мѣста. Бесѣдникъ звернувся до послôвъ зъ Галичины и молодо-Чехôвъ, щобъ они его внесенье попирали. За внесеньемъ Зиса промовлявъ пос. Екснеръ и жадавъ, щобы внесенье се ôтослано до комисіи реформы выборчои. Палата приняла внесенье Екснера. — Ôттакъ слѣдувало читанье внесеня въ справѣ увôльненя касъ робôтничихъ для хорыхъ и товариствъ пенсійныхъ ôтъ податку доходового и зарôбкового, ôтъ штемплѣвъ и другихъ належностей державныхъ. На внесенье Хлюмецкого ôтослано сю справу до комисіи податковои. Пос. Русъ и товаришѣ внесли слѣдуючу интерпеляцію до цѣлого министерства: „Якй кроки поробило ц. к. правительство для пôддержаня выбору мѣста Трієсту на головну стацію нѣмецкои плавбы пароходнои и якй справы при сѣмъ порушило?“ — Пос. Просковецъ и товаришѣ внесли слѣдуючу интерпеляцію: „Зô взгляду, що нѣмецка рада звязкова постановила подвоити, ба, може навѣть и потроити мыто ôтъ збôжа, що принесло-бы велику шкоду рôльництву австрійскихъ краѣвъ коронныхъ (особливо же пôдвысшенье мыта ôтъ ячменю и солоду); зô взгляду, що Швайцарія вже наложила высоке мыто на австрійске збôже и солодъ, пôдписанй пытаютъ: 1) Чи правительство предприняло вже якй мѣры, щобы ôтвернути се небезпеченьство и чи не старалося оно, щобы въ сѣй цѣли завести межи австрійско-угорскою державою а Нѣмеччиною якого користного перевозу на граници? 2) На случай неудачи сихъ мѣръ, що думае правительство зробити, щобы забезпечити австрійске господарство рôльне, лѣсове и индустрію?“ — На послѣдокъ поставивъ ще пос. Рихтеръ слѣдуюче внесенье: „Взываеся правительство, щобы оно порозумѣвшися съ Нѣмеччиною поступало спôльно съ нею въ справѣ россійскои и позаморскои конкуренціи въ продуктахъ земныхъ.“ На симъ закôнчилося перше засѣданье рады державнои.

(*Регуляція галицкихъ рѣкъ.*) Въ послѣднôмъ числѣ „Дѣла“ згадали мы о предложеню правительствомъ радѣ державнôй проекту о регуляціи галицкихъ рѣкъ. Нынѣ подаемо деякй важнѣйшй точки сего проекту. Предложеный проектъ розрôжняе три категоріи рѣкъ: 1. такй, котрыхъ регуляція буде належала лишь до правительства; 2. такй, котрыхъ регуляціею мае займитися такъ правительство якъ и край а 3. всѣ прочй рѣки Галичины. До першои категоріи належатъ рѣки: Висла ôтъ уйстя Пшемши ажь до россійскои границѣ пôдъ Завихостомъ; Дунаецъ ôтъ Заглобина ажь до уйстя до Вислы; Вислока ôтъ Мѣльца ажь до Вислы; Сянъ ôтъ Ярослава до Вислы; Днѣстеръ ôтъ Журавна ажь до россійскои границѣ коло Окопôвъ. На регуляцію сихъ рѣкъ вызначуе правительство черезъ 15 лѣтъ по 500.000 зр. рôчно зъ фондôвъ державныхъ. До другои категоріи належать рѣки: Висла ôтъ уйстя Пшемши ажь до уйстя Бялки; Сола, Скава, Раба, Дунаецъ ôтъ Заглобина въ гору, Вислока ôтъ Мѣльца въ гору, Сянъ ôтъ Ярослава въ гору, Вислокъ, Днѣстеръ ôтъ Журавна въ гору, Стрый, Свѣча, Лôмниця и Быстриця. На сю регуляцію вразъ съ роботами около найнебезпечнѣйшихъ притокъ и засадженьемъ лѣсами обшарѣвъ надъ сими рѣками призначуе правительство почавши ôтъ 1885 р. черезъ 15 лѣтъ суму 7,980.000 зъ фондôвъ державныхъ яко припадаючу на него часть въ высотѣ 60% зъ загальнои сумы 13,300.000 зр. Другу часть т. е. 40% въ сумѣ 5,320.000 зр. мусить край покрыти. Для покрытя регуляціи рѣкъ другои категоріи мае бути утвореный фондъ регуляційный, котрый мае утворитися 1, зъ доплаты державнои, 2. зъ доплаты фонду краевого, 3. зъ доплаты интересованыхъ, котру то доплату означатъ краевое законодавство, 4. зъ доходу якій вплыне зъ грунтôвъ позысканыхъ черезъ регуляцію. Для переведеня регуляціи буде установлена комисія съ мѣсцемъ пробуваня у Львовѣ пôдъ предсѣдательствомъ намѣстника або его заступника. Комисія ся буде складатися зъ делегатôвъ администраціи державнои, зъ делегатôвъ выдѣлу краевого и обохъ товариствъ господарскихъ львôвского и краковского. Цѣлый проектъ опираеся въ загалѣ на ухвалѣ галицкого сойму зъ дня 17 жовтня 1884 року а въ мотивахъ сего проекту сказано лишь „що треба було конче звернути увагу на теперѣшне финансове положенье державы.“ Въ проектѣ регуляціи зôстали выключенй рѣки Бугъ и Прутъ съ своими потоками, а ôттакъ и всѣ лѣвобережнй притоки Днѣстра, а то зъ тои причины, що разъ сй рѣки въ довшихъ періодахъ майже зовсѣмъ не выливаютъ або коли выливаютъ, не роблятъ великои шкоды, а потому треба такожь було обмежитися на найконечнѣйшй потребы. Законъ о регуляціи стаеся правосильнымъ съ днемъ его оголошеня. Що же дотыкае регуляціи рѣкъ другои категоріи, то постановы въ сѣмъ взглядѣ стаются тогды правосильными, скоро для регуляціи ихъ буде забезпеченый фондъ краевымъ законодавствомъ. Галицкій соймъ постановивъ бувъ, якъ звѣстно, затягнути на цѣли регуляційнй краеву пожичку въ высотѣ $3^1/_2$ миліона пôдъ условіемъ, що правительство призначитъ на ту саму цѣль $9^1/_2$ мил. Позаякъ однакожь первôстна сума въ проектѣ зôстала змѣнена, то буде, здаесь, по принятію сего проекту потрѣбна нова ухвала сойму и длятого то речинець правосильности закона о регуляціи рѣкъ другои категоріи ще не означеный докладно.

(*Комисія буджетова*) залагодила першй пять точокъ буджету, межи котрыми такожь и фондъ диспозиційный безъ змѣны; ôттакъ розбирано роздѣлъ о тютюнѣ. При позиціи выробъ и кошты доставы поставила комисія замѣсть 23,339.200 на внесенье референта 22,870.500 зр. Комисія промыслова радила дальше въ спеціяльнôй дускусіи надъ закономъ о забезпеченю робôтникôвъ ôтъ случаѣвъ нещастя. Найвиртъ поставивъ нову кодификацію §. 10-го, пôсля котрого мали бы забезпеченьемъ займатися спеціяльнй фаховй товариства.

(*Италіяньскій клюбъ и рухъ выборчій въ Тріестѣ.*) Межи выдѣлами товариства Societa politica Istriana, Unione и товариствомъ поступовымъ ведутся переговоры въ цѣли спôльного и однодушного поступованя сихъ товариствъ такъ въ приготованяхъ до надходячихъ выборôвъ якъ и пôдчасъ выборôвъ. Всѣ три товариства маютъ уконституоватися разомъ яко комитетъ выборчій народнои партіи и будутъ предкладати лишь такого кандидата, котрый обовяжеся попирати завязанье выключно италійского клюбу въ радѣ державнôй.

(*Справа заморскихъ колоній австрійскихъ для засудженыхъ*) Въ комисіи буджетовôй палаты послôвъ порушивъ пос. Гайдельобергъ справу заснованя колонѣй для засудженыхъ. Представитель правительства заявивъ, що правительство думало вже надъ тымъ, трудно однакожь вышукати ôтповѣдныхъ мѣсцевостей. Министерство юстиціи ôтнеслося було до министерства торговлѣ съ запытаньемъ, чи не могла-бы Австрія набути въ сѣй цѣли колоній заморскихъ, доси однакожь не можна и подумати о переведеню сеи гадки. Правительство однакожь не спускае зъ уваги згаданои справы.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Съ новымъ рокомъ появилися въ Москвѣ ажь три новй газеты политичнй именно „Свѣточъ“, „Жизнь“ и „Голосъ Москвы“ и всѣ три якъ звычайно высказали въ передовыхъ статіяхъ свôй политичный символъ вѣры. Нѣчо въ тôмъ дивного, що въ такôмъ мѣстѣ якъ Москва— друга столиця великои державы — являются наразъ ажь три политичнй газеты щоденнй тымъ бôльше, що доси выходили тамъ лишь чотыри часописи, маючй яке таке значенье для читаючои публики якъ: „Русскій Курьеръ“, „Современныя Извѣстія“, „Русскія Вѣдомости“ и „Вѣдомости“ Каткова. Всѣ три газеты новй выдаются бôльше або менше въ дусѣ либеральнôмъ, а найцѣкавѣйшою зъ нихъ стався безперечно „Свѣточъ“ хочь-бы вже тымъ, що Москвичане можутъ вже по кôлькохъ лишь дняхъ его существованя засѣвати ему „со святыми упокой...“ Правительство на пôдставѣ законôвъ прасовыхъ заказало выдавництво сеи газеты а то по поводу ширеня шкôдливыхъ тенденцій. „Свѣточъ“, здаесь, перечувавъ о своѣй судьбѣ, бо заразъ въ передовôй статіи высказавъ сумнѣвы що до своихъ добрыхъ успѣхôвъ. Характеристичный есть уступъ, въ котрôмъ „Свѣточъ“ въ своѣй програмѣ сказавъ бувъ о теперѣшнôй суспôльности въ Россіи. „Наша суспôльнôсть — каже „Свѣточъ“ — такъ помѣшалася и попуталася въ своихъ понятіяхъ, такъ збѣднѣла морально и утомилася физично окружаючою еи неправдою и розпустою печатного слова, що не застановляеся навѣть надъ пытаньемъ о осуществленю правды житя, тратитъ способнôсть розрôжнити зло ôтъ доброго и жіе, махнувши на все рукою. Не зближаемося теперь до правды, але ôтходимо ôтъ неи. Борба навѣть тихне; рѣднутъ ряды борцѣвъ и що разъ ихъ менше и менше. Суспôльнôсть наша розпадаеся пôдъ вплывомъ реакціи и впадае поволи въ сонъ глубокій, хочь неспокôйный и нездоровый“. Такй и тымъ подôбнй погляды „Свѣточа“ сталися, здаесь причиною, що мусѣвъ перестати выходити.— „Правительств. Вѣстникъ“ оголосивъ указъ, пôсля котрого въ губерніяхъ: кіевскôй, подôльскôй, волыньскôй, виленьскôй, ковненьскôй, гродненьскôй, витебскôй, могилевскôй и миньскôй не вôльно Полякамъ и особамъ польского походженя купувати, давати въ заставъ або брати въ аренду имѣня. Товариства акційнй и спôлки не можутъ на будучнôсть бôльше купувати землѣ якъ 200 десятинъ. — Россійска политика заграничная здаесь вступати въ нову фазу. Середъ россійскои суспôльности проявилася въ послѣдныхъ часахъ чинна агитація, наклонююча Россію до активного выступленя въ справѣ корейскôй и до забраня острова Квельпортъ въ Тихôмъ Океанѣ на полудне отъ Кореи. Посѣданье сего острова, кажуть „Но-

вости", приготовило-бы для Россіи въ певнôй мѣрѣ сильну позицію войскову супротивъ самои Кореи. Россія найшла-бы навѣть въ сѣй справѣ певну точку опору въ Японіи, бо ся числила-бы певно на помôчь супротивъ Хинъ, а зъ стороны другихъ державъ Россія певно не найшла-бы жадного опору.

Нѣмеччина. Дня 21 с. м. розôйшлась була у Вѣдни поголоска, що цѣсарь нѣмецкій, котрый передъ кôлькома днями перестудився и занедужавъ, вже близькій смерти. Вѣсть ся кружила навѣть и на дворѣ вѣденьскôмъ, такъ що цѣсарь австрійскій приказавъ бувъ засягнути вѣдомости въ амбасадѣ нѣмецкôй. Тутъ доперва рѣчь розъяснилася. Цѣсарь нѣмецкій бувъ вправдѣ сильно занедужавъ, але масся вже лѣпше. Цѣсарь Вильгельмъ скôнчитъ 22 марта с. р. 88 рôкъ, а що въ такôмъ вѣку кожда, хочь и незначна недуга, небезпечна, легко зрозумѣти.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— **Ôткрытье мѣщаньскои читальнѣ на Ланахъ, передмѣстю Стрыя.** Веселою новиною доводится менѣ подѣлитися съ Вами съ тымъ новымъ рокомъ. Дня 27 л. грудня ôтбулось торжественне отзоренье читальнѣ мѣщаньскои на Ланахъ долѣшныхъ. Торжество розпочалося вечѣрнею, ôтслуженою мѣсцевымъ священикомъ и посвященьемъ якъ на початокъ, скромного локалю читальнѣ. Ôгтакъ зôбралися гостѣ, мѣжь котрыми бачили мы представителѣвъ стрыйскои свѣтскои интелигенціи и о. Залозецкого зъ Гôрнѣго, въ просторôй, портретомъ Є. Вел. цѣсаря и незабутного Тараса Шевченка приукрашенôй и гарно пристроенôй хатѣ п. С. Васильчишина. Гостей повитавъ довшою промовою проф. гимн. п. Горбаль. Змалювавши яркими красками сумный станъ, въ якôмъ въ теперѣшну добу знаходится наше мѣщаньство и ще сумнѣйшѝ наслѣдки, якѝ наступити мусять, наколи оно и дальше поступати буде теперѣшнымъ путемъ, вказавъ причины тогожь упадку и представивъ тіи великѝ користи, якѝ мовь зъ чудотворного жерела плывутъ зъ просвѣты для одиниць, родинъ и цѣлои громады якъ въ житю домашнôмъ такъ и горожаньскôмъ. Просвѣтившись нелукавымъ словомъ, мѣщаньство буде въ силѣ ставити опôръ всѣмъ тымъ злиднямъ, що тягнутъ его у пропасть; буде въ силѣ добитися красшои долѣ якъ не для себе то для своихъ дѣтей. — Другій выкладъ державъ проф. Анатоль Вахнянинъ, що не щадивъ труду загостити зô Львова на се торжество. Слава п. Вахнянина яко прелегента знана вже ширшому свѣтови, а слава та зовсѣмъ заслужена. П. Вахнянинъ умѣвъ подати страву духову такъ приправлену, въ такъ принадной и приступнôй формѣ, що слôвъ его, плывучихъ до серця и розуму, слухати-бъ цѣлыми годинами и таки ще не наслухатись! Взявши за мотто выкладу референтъ пѣснѣ: „Душу, тѣло мы положимъ за нашу свободу" — ôтспѣвапои нашими спѣваками, розточивъ бесѣдникъ передъ очима розцѣкавленыхъ слухачѣвъ тую картину зъ бувальщины народа, коли той-же давленый клятою Татарвою выдавъ изъ себе, въ оборонѣ свого житя, що найкрасшій цвѣтъ — Козаччину. Розказавъ: хто то були козаки, де они поселилися, яка була организація ихъ коша, якъ они боролися зъ Бисурманами, якъ ôттакъ взбившися въ силу стались пострахомъ самыхъ султанôвъ и зломили тую силу, що столѣтя цѣлѝ давили рускій народъ, не позваляла ему жити мирно и розвиватись природнымъ путемъ, черезъ що рускій народъ полишився въ просвѣтѣ по за сусѣдными народами, котрѝ не дôзнавали такого лихолѣтя. Выкладъ п. Вахнянина принято грôмкими оплесками. — До звеличаня торжества причинився не мало и славный хоръ мѣщанъ Стрыя, котрый пôдъ управою свого неутомимого диригенса п. Г., съ кождымъ рокомъ красше розвиваеся. Ôтспѣвавъ ôнъ 5 квартетôвъ на хоръ мѣшаный съ такою точностею, що гадавъ еси, що маешь передъ собою рутинованыхъ спѣвакôвъ.

По укôнченыхъ продукціяхъ наступили вписы членôвъ, котрыхъ зголосилось до 80, и выбôръ Выдѣлу. Въ члены Выдѣлу выбрано одноголосно о. Поповича, пароха, дальше сотрудника о. Яцишина, котрый найбôльше заслужився коло заснованя сеи читальнѣ, проф. Ивана Вахнянина и панôвъ мѣщанъ Фил. Бандеру и В. Держка; а на заступникôвъ п. Пет. Заплатыньского и п. С. Васильчишина. — Ôттакъ засѣли зôбранѝ гостѣ до щедро заставленыхъ столôвъ и при веселыхъ розмовахъ и численныхъ тоастахъ въ честь прелегентôвъ, интелигенціи, священьства и газдинь сеи вечерѣ и пр., зôйшовъ скоренько часъ ажь до пôвночи.

Ôгъ управляючого Выдѣлу залежитъ, чи читальня ся мае бути лишь метеоромъ, що заблиснувши, обсыпле кругъ яркимъ свѣтломъ и потоне въ темрявѣ нôчнôй, — чи тою керницею, зъ котрои наше мѣщаньство повною пригорстею буде могло черпати животворящу воду, котра исцѣлитъ его численнѝ пороки, вырве его зъ путъ темноты, байдужности, недбальства и вчинитъ зъ него горожанъ статочныхъ, свѣдомыхъ своихъ правъ и обовязкôвъ. Маймо въ Бозѣ надѣю, що наступитъ се друге. О скôлько мы зачули, Выдѣлъ заходится коло устроеня выкладôвъ щонедѣльныхъ зъ наукъ природничихъ, физики, господарства домового и инш., до чого въ Стрыю найдутся спосôбнѝ и охочѝ люде, — переплѣтаныхъ деклямаціями и спѣвами. Такожь мавъ Выдѣлъ ôтнестися до Выс. Рады шк. краевои съ просьбою о призволенье, щобы сего рода вечерницѣ могли ôтбуватися въ филіяльнôй школѣ на Ланахъ, де есть ôтповѣдна на сю цѣль саля.

Участникъ.

— **Ôткрытье читальнѣ въ Ляшкахъ горѣшныхъ.** Чимъ жива Русь галицка? — спытаете. Тихою, а невсыпущою працею тыхъ патріотôвъ, що далекѝ ôтъ всякого остентативного шуму и розголосу, працюютъ съ спокоемъ и вытревалостею мѣжь своимъ народомъ. Зерно правды и волѣ кинене ними дозрѣвае тымъ певнѣйше и приноситъ тымъ красшѝ плоды. Дня 30 р. грудня (11 л. сѣчня) були мы на ôткрытю читальнѣ въ Ляшкахъ горѣшныхъ, першои, о скôлько знаемо, въ сихъ сторонахъ повѣта бобрецкого. Ляшки гор. село велике; мае ажь трехъ дѣдичѣвъ, а що найоумнѣйше, ажь 12 корчемъ и 180 штукъ жидôвъ. Не диво отже, що народъ до недавна пôдпадавъ вплывамъ жидôвскои деморализаціи, ôтдавався піяньству. Нынѣ трудится ревно въ тôй громадѣ парохъ о. В. Дылиньскій и ревнымъ трудамъ его удалося вже въ великôй мѣрѣ побороти пороки громадянъ Ляшокъ гор. Нынѣ вже народъ не лишь значно отверезився, але и радо зачинае самъ надъ собою працювати и просвѣщатися, а найлучшимъ доказомъ того — заложенье въ селѣ рускои читальнѣ. День 30 грудня буде памятный для селянъ Ляшокъ. Длятого цѣле село було зворушене и витало вже ôтъ рана наспѣваючихъ гостей зъ рôжныхъ сторôнъ окрестности, бо вечеромъ по вечѣрни мала ôткрытися читальня. Надôйшла на послѣдокъ хвиля торжества; выстрѣлы зъ моздѣрôвъ дали знати, що торжество розпочалося. Нарôдъ товпою вступивъ до церкви на вечѣрню, ôтслужену мѣсцевымъ о. парохомъ при участи Впр. оо. дек. Вас. Лопатыньского зъ Роздолу, Юзычиньского зъ Борыничь и Билиньского зъ Берездовець. По вечѣрни промовивъ до зôбраныхъ о. дек. Лопатыньскій и въ дуже красныхъ и горячихъ словахъ зазначивъ важнôсть торжества и вказавъ, якою дорогою мае громада поступати, щобы сповнила свою задачу середъ суспôльности, середъ руского народу. „Спôзнайте себе, — казавъ о. Лопатыньскій, — черезъ просвѣту; памятайте, що вы вôльный народъ въ конституційнôй державѣ и що вамъ прислугуютъ законы сеи державы! Памятайте, що вы Русины и держѣтся крѣпко своеи народности, своеи рускои мовы, своеи вѣры, не покидайтесь своеи рускои церкви, бо она спасла нашъ народъ ôтъ погибели!" По вечѣрни народъ зôбрався въ святочно прикрашенôй школѣ, а о. Дылиньскій повитавъ зôбраныхъ теплымъ словомъ и ôткрывъ збôръ читальнѣ. По ôткрытю збору мѣшаный хоръ зъ Роздолу ôтспѣвавъ „многая лѣта" Є. Вел. цѣсареви. На предсѣдателя збору выбрано о. Лопатыньского и приступлено заразъ до выбору выдѣлу. До выдѣлу вôйшли: о. Дылиньскій, мѣсцевый священикъ яко голова; п. А. Витошиньскій, дѣдичь Ляшокъ, яко заступникъ; чч. Лука Ленишинъ, Панько Паньчишинъ, Вовчукъ Никола и Онуфрій Сеньовскій, яко выдѣловѝ. Ôттакъ наступивъ ôтчитъ пп. проф. Врецьоны и Кахникевича, сотрудника „Дѣла", гостей, прибувшихъ зô Львова. Першій дуже популярно подававъ селянамъ науку практичну до щоденного житя, а другій выяснивъ при помочи електричныхъ апаратôвъ значенье блыскавки, громôвъ та другихъ явищь електричныхъ и ихъ важнôсть для чоловѣка. По сѣмъ ôтчитѣ п. Кахникевичь на велику радôсть громадянъ електризувавъ присутныхъ, а хоръ роздôльскій, въ котрôмъ ôтличався особливо гарный голосъ дѣвицѣ К. Турковои, спѣвавъ пѣснѣ „Щасть намъ Боже", „Ще не вмерла Украина", и др. Ôттакъ наступивъ ще ôтчитъ п. Н. Савицкого, управителя школы народнои зъ Щирця о закладаню крамниць, и деклямація „Погожа", котру дуже красно выголосивъ хлопчина Ив. Легкій. На послѣдокъ закрывъ збôръ о. Лопатыньскій короткою промовою, а розходячихъ-ся пращавъ хоръ многолѣтствомъ и другими пѣснями. До читальнѣ сего вечера вписалося 50 членôвъ. Мусимо ще зазначити, що мѣжь гостями бачили мы такожь и много интелигенціи, мѣжь иншими: дѣдичѣвъ села Ляшокъ, пп. Витошиньского и Буртгарда, о. Шухевича, пп. учителѣвъ Н. Юраса, Издебского зъ Сострѣлискъ, и др.

НОВИНКИ.

— **Вечерницѣ ювилейнѝ въ честь 25-лѣтнои литературнои дѣяльности Олександра Кониського,** устроенѝ 22 л. сѣчня товариствами „Просвѣта", „Руска Бесѣда", „им. Шевченка" и „Академичне Братство", були живымъ выразомъ щирои симпатіи и признаня для невсыпущои и богатои въ плоды працѣ ювилата на нивѣ нашого письменьства. Въ саляхъ товариства „Руска Бесѣда" зôбралися такъ численнѝ почитателѣ Олександра Кониського, що ледви могли помѣститися въ двохъ саляхъ, нашими академиками хорошо умаеныхъ сосновыми галузками та прикрашеныхъ цвѣтами, зъ посередъ котрыхъ виднѣвъ выконаный рукою молоденького артиста, ст. Яремкевича, вѣрный портретъ ювилата. Вечерницѣ розпочавъ п. Иванъ Белей обширнымъ ôтчитомъ про житье и 25-лѣтну дѣяльнôсть литературну Ол. Кониського. Зазначивши на вступѣ, що „тихе" торжество ювилею Кониського не мае политичного характеру, бо ôтдаемо честь не заслугамъ мужа на поли политики, а литературы, прелегентъ подавъ житьепись и литературну дѣяльнôсть Ол. Кониського. Ширшу згадку посвятивъ прелегентъ школамъ недѣльнымъ на Украинѣ въ 1859—1862 рр., въ котрыхъ Ол. Кониській, будучи пôдъ той часъ въ Полтавѣ, бравъ дуже живу участь. Въ 1862 р. постигла его на ложнѝ доносы ворогôвъ народнои просвѣты 10-лѣтна зсылка, зъ котрои его увôльнивъ въ 1872 р. пок. царь Александеръ II. Прелегентъ схарактеризувавъ провôднѝ идеѣ въ письмахъ Кониського, котрѝ съ дуже малыми вынятками були печатанѝ въ галицкихъ часописяхъ, почавши ôтъ „Слова" Богдана Дѣдицкого и „Галичанина" Якова Головацкого ажь до нынѣшнои „Зорѣ". Ôдчитъ свôй закôнчивъ п. Ив. Белей высказанымъ бажаньемъ, щобъ мы дôждалися радости — въ краснôй свѣтлôй доли народнôй святкувати 50 лѣтный ювилей Олександра Кониського! — Ôтчитъ выслухали всѣ зôбранѝ съ великою увагою, а по скôнченю его нагородили прелегента щедрыми оплесками. — Ôттакъ слѣдувало выконанье трудного хору Крейтцера „Чарôвна нôчь", котре выпало загаломъ добре. Опôсля ишла деклямація поемы ювилата п. з. „Петро", котра хочь не надавалася до напряму таланту декляматора, ôтдана була добре. — Четверту зъ ряду точку програмы заповнило выконанье хорошого хору скомпонованого молодымъ нашимъ музикомъ п. Нижанковскимъ до слôвъ Верниволѣ „Вѣтеръ". Якъ сама музика, основана на народныхъ мотивахъ и ôтзначуючася молодечею силою та богатствомъ инвенціи, такъ и вѣрне выконанье композиціи зробили на зôбраныхъ дуже пріятне враженье, котре выразилося въ рясныхъ оплескахъ. — Ще красше выпало баритонове сольо пѣснѣ Монюшки: „Споминъ лѣрникови", а екзекуторъ его, п. Левъ, котрого сильный, пріятный голосъ и добре зрозумѣнье композиціи выкликали цѣлу тучу оплескôвъ, мусѣвъ сю пѣсню повторити на домаганя гостей. — Лисенкова пѣсня до слôвъ Т. Шевченка „Поки зôйде ясне сонце" выпала такожь хорошо и рôвно якъ и кантата „Не гарматы нынѣ граютъ" (слова Ивана Франка) до котрои уложивъ хорошу музику п. Нижанковскій, выкликали неумовкаючѝ оплески зô всѣхъ сторôнъ. — Межи обома послѣдными хорами деклямувавъ п. Несторъ Яворовскій частины зъ поемы „Осторожникъ", а враженя, яке выголошена нимъ поема зробила на присутныхъ, мôгъ-бы ему позавидувати не одинъ декляматоръ. — Молодый декляматоръ заявивъ симъ выступомъ не абы-якій талантъ: повне зрозумѣнье идеѣ, ôтчутье всѣхъ тонкостей чувства, що наповняло душу поета, и плястика въ модуляціи та акцентованю, даютъ право заключати, що п. Яворовскій працюючи дальше въ тôмъ напрямѣ, стане на высотѣ штуки. — Межи поодинокими точками програмы ôтчитано телеграмы и письма привѣтнѝ, наспѣвши зъ рôжныхъ сторôнъ Галичины и Буковины, котрѝ суть доказомъ, що думка, котра руководила львôвскими Русинами при устроеню вечерниць въ честь Ол. Кониського, знайшла щирый ôтгомонъ въ другихъ мѣстахъ Галичины и на Буковинѣ. По концертѣ молодѣжь забавлялася танцями охочо ажь до 3 годины рано. *А. Г—скій.*

— **Ще одинъ ювилей** дуже важного факту въ исторіи нашого народного розвою припадае сего року. Дня 12 л. лютого 1835 року появився першій печатаный въ чисто-рускôмъ языцѣ твôръ письменный въ Галичинѣ. Бувъ то стихъ незабутои памяти Маркіяна Шашкевича, п. заг. „*Голосъ Галичанъ*", написаный по случаю уродинъ цѣсаря Франца I. Стихъ той бувъ выпечатаный на двохъ карточкахъ маленькои ôсѣмки зеленковато-синого паперу. Товаришѣ „руского соловѣя" Маркіяна пригадуютъ собѣ нынѣ тую одушевлену радôсть, съ якою витали солодке рôдне слово, бачучи его въ печатанôмъ стиху...

— **Сегорôчный збôръ товариства „Просвѣты",** котрый ôтбудеся дня 2 л. лютого с. р., буде, надѣятись, о много величавѣйшій, якъ попередныхъ рокôвъ. Въ день збору рано ôтбудеся въ Успеньскôй церквѣ заходомъ выдавництва „Дѣла" богослуженье за упокôй бл. п. Володимира Барвѣньского, пополудни о 3-тôй годинѣ загальный збôръ членôвъ „Просвѣты" съ ôтчитомъ а вечеромъ концертъ. До устроеня концерту прійдутъ „Просвѣтѣ" въ помôчь другѝ нашѝ товариства. Повага „Просвѣты" съ кождымъ днемъ пôдносится: въ роцѣ 1876 „Просвѣта" числила 564 членôвъ а въ 1884 роцѣ числитъ ихъ вже 2525; въ протягу того одного року прабуло ѣй 392 членôвъ, мѣжь тыми 130 читалень и 2 братства церковнѝ. Маетокъ „Просвѣты" пôднѣся въ 1884 роцѣ до поважнои сумы 37.285 зр. — и „Просвѣта" нынѣ не тôлько сповняе свою высоку задачу просвѣты народнои выдаваньемъ книжокъ, але и являеся щедрою меценаткою, ривализуючи съ другими институтами въ запомаганю всякихъ подвигôвъ для загального добра народного. Можна сподѣватися, що на сегорôчный загальный збôръ „Просвѣты" прибудутъ численнѝ гостѣ-члены зъ провинціи, пріятелѣ просвѣты народнои зъ посередъ интелигенціи духовнои и свѣтскои, ôтпоручники читалень и въ загалѣ члены того поважного нашого товариства просвѣтного. Цѣлый день 2-го л. лютого с. р. буде днемъ торжественнымъ, а торжественный настрôй его ще бôльше пôднесеся, коли сыны однои неньки и однои горячои думки, розсыпанѝ по рôжныхъ сторонахъ нашого краю, зôйдутся въ той день въ одну громаду, обнимутъ другъ друга, посумуютъ однымъ сумомъ и зрадуются одною радостею...

— **Комитетъ рускихъ богословôвъ для выдавництва квартетôвъ рускихъ композиторôвъ** мае честь зложити на сѣмъ мѣсци прилюдну подяку за ласкавѝ наддатки при устроеню недавныхъ вечерниць на дохôдъ выдавництва. Жертвували именно: Впр. о. дръ Пелешь 5 зр.; Впр. о. Сѣнгалевичь 10 зр.; Вп. Красуцкій, секретарь товариства асекураційного, 10 зр.; Всч. о. катихитъ Стефановичь 2 зр.; Всч. о. Райтеровскій 2 зр.; Всч. о. Яримовичь и всѣ Всч. настоятелѣ по 1 зр. Рôвно-жь дякуе комитетъ Впр. о. ректорови Ал. Бачиньскому за то, що позволивъ устроити вечерницѣ и щиро опріяе нашому выдавництву. — Пôдъ конець комитетъ мае честь сердечно подякувати славнозвѣстному композиторови нашому Впр. о. протоерею Исидору Воробкевичу въ Черновцяхъ за его численнѝ и многоцѣннѝ композиціи, переслани сими днями на руки комитету. Комитетъ проситъ и другихъ композиторôвъ о ласкаву пôдмогу выдавництва матеріялами и свѣтлыми радами, якъ и всѣхъ, що маютъ въ посѣданю автентичнѝ рукописи рускихъ музичныхъ авторôвъ. Просимо такожь другѝ рускѝ часописи, щобъ зволили нашѝ звѣстки въ своихъ стовпцяхъ повтаряти. — *Комитетъ.*

— **Признанье трудôвъ нашихъ патріотôвъ для церкви, науки и просвѣты руского народа.** Архіерейскѝ грамоты и крылошаньскѝ ôтзнаки съ правомъ носити одѣжь сиш usu canonico. получили: о. Рудольфъ Мохъ, парохъ Острова, дек. галицкого, за ревне душпастырство и проповѣдуванье та ширенье тверезости и о. Левъ Лаврецкій, парохъ Залуквы, за трудъ при розкопахъ фундаментôвъ церквей въ Галичи. О. Михаилъ Попель, парохъ Чернелицѣ, дек. городеньского, по поводу 50-лѣтного ювилею священьства, получивъ архіер. грамоту и благословенье.

— **На дохôдъ п. Стефана Стефурака,** первостепенного и много-заслуженого артиста нашои сцены дане буде руско-народнымъ театромъ въ Дрогобичи дня 27 л. сѣчня представленье. Ôтограна буде „Интрига и любовь", трагедія въ 9 ôтслонахъ Ф. Шиллера.

— **Въ справѣ читалень** одержуемо слѣдуючу допись ôтъ одного нашого патріота зъ провинціи: Понеже дальше ôтъ Львова ôтдаленымъ сторонамъ дуже трудно приходитъ за-для фѣръ, грошевыхъ выдаткôвъ и пр., професорôвъ зô Львова съ ôтчитами чи то на ôткрытье читалень чи то на вечерницѣ запрошувати, тому добре було-бы, щобы по дальшихъ сторонахъ завязувалися комитеты, котрѝ-бы о власныхъ силахъ а малымъ коштомъ занималися ôтчитами по читальняхъ. Якъ намъ пишутъ, такій комитетъ завязуеся пôдъ проводомъ о. В. Чернецкого въ Сокальскихъ сторонахъ, до котрого приступило 5 членôвъ, межи ними два зъ свѣтскихъ людей, положившихъ заслуги на литературнôмъ поли. Той комитетъ мае частѣйше збиратися, на зборахъ свои еляборати ôтчитувати, недостатки поправляти и тематы до мѣсцевыхъ потребъ приноровляти, щобы тіи ôтчиты заохочували народъ до просвѣты, до его морального и матеріяльного пôднесеня. Заразомъ мае комитетъ постаратись о нотный хоръ, котрый-бы на вечеркахъ являвся. Щасть Боже доброму намѣреню!

— **О. Маркилъ Мигуловичь,** приходникъ въ Чорнôй и деканъ затварницкій, мужь тихои дѣяльности для народа и церкви, построивъ съ своими парохіянами нову, другу церковь въ Чорнôй. Д. 7 л. сѣчня с. р. ôтбулося посвященье тои церкви, на котре явилися оо. Должицкій зъ Хревта, Копко зъ Скородного, Поляньскій зъ Телеониць, Коссакъ зъ Поляны, Костецкій зъ Лютовискъ и Т. Глушкевичь зъ Гошева съ проповѣдею.

— **Пожары.** Передъ кôлькома днями выбухъ въ громадѣ Куповичахъ старыхъ, рудецкого повѣта, пожаръ и знищивъ 6 селяньскихъ господарствъ; цѣле майно ихъ сталося жертвою огню. Убезпечена шкода выноситъ близько 1860 зр. — Въ Станиславовѣ згорѣла фабрика Бретгольца съ всѣми знарядями и запасами а убезпечену шкоду оцѣнено на 7000 зр.

— **Вп. о. Михаилъ Цегельскій,** гр. кат. приходникъ въ Камѣнцѣ стр., выбраный при доповняючôмъ выборѣ до рады повѣтовои зъ групы сельскихъ громадъ членомъ сеижь рады.

— **Нове жерело нафты въ Галичинѣ.** Въ мѣсточку Загôрю, де есть головна стація угорско-галицкои и державнои желѣзницѣ, показалося въ копальняхъ нафты бар. Раде и спôлки таке богате жерело нафты, що предпріемцѣ не можутъ дати собѣ рады съ черпаньемъ. Головный спôльникъ предпріемства бар. Раде бувъ въ Галичинѣ першій, що завѣвъ т. зв. канадійскій способъ верченя, котрый показався именно въ Загôрю дуже практичнымъ.

— **Статистика просвѣты въ австрійскôй арміи.** Съ кôнцемъ 1879 року було воякôвъ умѣючихъ читати и писати:

Въ низшôй Австріи	. .	935	на 1000
„ высшôй Австріи	. .	914	„ „
„ Зальцбургу	. . .	984	„ „
„ Стиріи	. . . .	731	„ „
„ Каринтіи	. . . .	724	„ „
„ Тиролю	. . . .	928	„ „
„ Дальматіи	. . . .	92	„ „
„ Чехахъ	. . . .	947	„ „
„ Моравіи	. . . .	593	„ „
„ Шлеску	. . . .	961	„ „
„ Буковинѣ	. . . .	137	„ „
„ Галичинѣ	. . . .	178	„ „
„ Фіюмѣ	. . . .	412	„ „
„ Хорватіи	. . . .	280	„ „
„ Угорщинѣ	. . . .	483	„ „

Якъ бачимо, нашѝ галицкѝ рекруты стоятъ пôдъ взглядомъ просвѣты далеко по заду.

— **Именованя.** Цѣсарь именувавъ дра Маркила Паливоду звычайнымъ професоромъ права церковного на львôвскôмъ университетѣ. — Ц. к. Рада шкôльна краева именувала учителя школы въ Филипкôвцяхъ, Симеона Гницкого, дѣйстнымъ учителемъ школы етатовои въ Устю епископскôмъ.

— **Посады для выслуженыхъ пôдъофицирôвъ.** Въ службѣ державнôй резервуеся на основѣ существуючихъ постановъ законныхъ певне число посадъ лишь для выслуженыхъ пôдъофицирôвъ, взглядно маютъ они при обсадженю такихъ посадъ першеньство передъ спôвъубѣгателями неслужившими въ вôйску. Зъ такихъ посадъ опорожненѝ теперь: а) въ обрубѣ ц. к. дирекціи доменъ и лѣсôвъ двѣ посады лѣсныхъ; б) одна посада надзырателя вязнѣвъ при ц. к. судѣ окружнôмъ въ Вадовицяхъ, в) одна посада при ц. к. головнôй касѣ краевôй вô Львовѣ и г) одна посада возьного при ц. к. политехницѣ у Львовѣ.

— **Нова местиця своеи чести.** Ще не замовкли справозданя заграничнои прасы о сензаційнôмъ процесѣ звѣстнои Клові-Гигъ, котра стаючи въ оборонѣ своеи личнои чести убила выстрѣломъ зъ револьверу чоловѣка розсѣвавшого понижаючѝ еи вѣсти, а вже приходится занотувати новый подôбный фактъ. Въ Санъ-Франциско ставала сими днями яко свѣдокъ въ однôмъ сензаційнôмъ процесѣ супружескôмъ якась п. Шевенъ. Адвокатъ бажаючи ослабити еи зôзнаня, зробивъ кôлька замѣтокъ, котрѝ свѣдчили некористно о еи характерѣ. На се вытягнула панѣ Шевенъ револьверъ и змѣрила до адвоката и лишь то, що присутный тогды въ судѣ сынъ адвоката охватавъ еи вчасно за руку, уратовало его ôтъ смерти. — Въ виду того заборонивъ судія приступу до судовои салѣ всѣмъ, що не пôддалися ревизіи, чи не маютъ при собѣ револьверôвъ.

— **Въ россійскôй арміи** мае бути введена дуже практична — особливо въ тамошныхъ ôтношеняхъ — новôсть. Въ всѣхъ полкахъ такъ пѣшихъ якъ и гвардійскихъ маютъ именно бути заведенѝ ловы, и вôйти въ програму службы. Кождый полкъ дôстане 16 псôвъ и буде мавъ собѣ придѣленый теренъ для ловôвъ. Дотеперь були вже въ такій способъ устроенѝ всякѝ кавказкѝ полки, а позаякъ се показалося дуже хосеинымъ особливо задля губленя хищныхъ звѣрôвъ, то войсковѝ власти рѣшилися завести ловы яко часть войсковои службы также въ всѣхъ другихъ полкахъ.

— **Зъ голоду.** Въ однôмъ зъ публичныхъ городôвъ вѣденьскихъ знайшовъ онегда полиціянтъ молодого чоловѣка лежачого безъ памяти на лавцѣ. Полиціянтъ завѣвъ его до бюра инспекційного, де зъ допытôвъ очунявшого молодця довѣдалася власть, що ôнъ есть студентомъ университету та зъ бѣды и голоду рѣшився ôтôбрати собѣ житье и длятого захлороформовався на морозѣ, щобы замерзнути

— **Кôлько стоятъ женщины?** Законодателѣ старинныхъ и новѣйшихъ державъ рôжно означували вартôсть женщины. Зъ историчныхъ памятникôвъ можна вавѣрно заключати, що женщина въ старину о много меншу мала цѣну, якъ мужчина. Мойсей установивъ вартôсть мущинъ на 50, а женщинъ лишь на 30 серебрникôвъ. Пôсля давнѣйшихъ законôвъ Иоляндцѣвъ женщина стояла 18 теперѣшныхъ марокъ, с. е. близько 10 зр. а. в., пôсля давнѣйшихъ законôвъ германьскихъ вартôсть дѣвчины була назначена на 200 гульденôвъ, а замужнои женщины лишь на 80 гульденôвъ.

— **Незвычайне явище природы.** Близь Зальцбурга запримѣтили дня 16 л. сѣчня с. р. межи 8 а 9 годиною рано нагле пôдвысшенье температуры, котра зъ —6° пôднялася за кôлька хвиль ажь на +20°. Прохожимъ здавалося, що они мовь-бы вступили въ якусь огрѣту веротву воздуха, а се тревало лишь черезъ 6—7 секундъ; опôсля температура знову обнижглася. Таке саме явище зауважано въ мѣсцевости Гецендорфъ коло Вѣдня.

— **Снѣгова лявина** засыпала дня 15 о. м. недалеко Клягенфурта 20 селянъ, ѣдучихъ на торгъ до мѣста, разомъ съ кôньми и возами. Власти зарядили розкопы снѣгу для ратунку нещасливыхъ жертвъ, но тіи були безъ результату.

— **Хто що читае?** Библіотекаръ публичнои мѣскои библіотеки въ Одессѣ займаеся теперь, якъ доноситъ „Одесскій Вѣстникъ“, укладомъ статистики попыту за розличными книжками въ минувшôмъ роцѣ, а зъ зôбраныхъ нимъ даныхъ выходятъ ось якѝ заключеня. Дамы жадали найбôльше переводныхъ романôвъ и статей, ôтносячихъ-ся до жѣночого пытаня, гимназіясты читали найбôльше белетристику, салдаты оповѣданя про минувшу вôйну, а сотрудники газетъ найбôльше попытували за „Губернскими Вѣдомостями“.

— **Мѣсяць безъ повнѣ.** Сегорôчный лютый рôжнится ôтъ прочихъ мѣсяцѣвъ не лишь меншимъ числомъ днѣвъ, но также и тымъ, що не припадае въ нѣмъ зовсѣмъ повня луны. Такій обявъ лучаеся дуже рѣдко, бо повтаряеся лишь що 19 лѣтъ. Въ лютôмъ с. р. припадае послѣдна кватира на день 6, нôвъ на 15, перша кватира на 22, а повнѣ нема зовсѣмъ.

— **Землетрясенье въ Испаніи.** Пôсля урядово сконстатованыхъ даныхъ число домôвъ, котрѝ черезъ землетрясенье розсыпались совершенно въ руины, выноситъ 3240, а кромѣ того есть ще 749 такихъ домôвъ, котрѝ вправдѣ утерпѣли ôтъ землетрясеня, но дадутся ще направити.

— **Загадочный старикъ-бродяга.** Передъ судомъ окружнымъ въ Одессѣ стававъ недавно близько столѣтный старець, котрый задля свого высокого вѣку ледво що мôгъ удержатися на ногахъ. Пôдсудимый бувъ обжалованый яко бродяга и жебракъ, нехотячій выявити свое имя. Въ судѣ доперва признався ôнъ, що называеся Ружечниковъ и що есть давнымъ петербурскимъ мѣщаниномъ, котрого высылано на Сибирь за те, що Паскевича ударивъ въ лице. Ему удалося утѣчи зъ Сибири, а ôттакъ борючися съ найбôльшою нуждою, ходивъ ôнъ ôтъ мѣста до мѣста и живъ зъ милостинѣ. Въ виду сихъ зôзнань поручивъ судъ слѣдчому судіи вести дальшѝ розслѣды, що маютъ пояснити близшѝ данѝ що до особы и минувшости загадочного бродяги.

— **Статистика засудженыхъ въ Россіи.** Пôсля урядовыхъ оголошень засуджено въ цѣлôй россійскôй державѣ минувшого року до тяжкихъ робôтъ 12.222 людей. Зъ сего числа пôслали 3.500 на островъ Сахалинъ, 3.027 до краю забайкальского а прочихъ до Нерчиньска и другихъ копалень. Транспортъ и переселенье засудженыхъ въ европейскôй Росіи стояли 1,236.944 рублѣвъ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію о. Петра Билиньского на Несторôвцѣ.

Въ пропозицію на Ермакôвку, дек. кудрынецкого принятѝ оо.: I) Савчиньскій Іосифъ зъ Пôдкаменя; II) Богачевскій Ипполитъ зъ Сѣльця; III) Ганкевичь Изидоръ въ Панôвцяхъ; въ списѣ: 4) Ляторовскій Іоанъ въ Кривчу-Сапогновѣ, 5) Кобыляньскій Михаилъ зъ Бѣльча, 6) Левицкій Александеръ зъ Ермакôвки, 7) Дудыньскій Іоанъ зъ Ходачкова, 8) Каргутъ Василій зъ Лановець, 9) Чубатый Георгій зъ Острова.

ПОСМЕРТНѝ ВѢСТИ.

✝ **О. Антоній Топольницкій**, парохъ въ Янчинѣ, дек. нараѣвского, упокоився дня 21 сѣчня 1885 р., въ 73 роцѣ житя, а въ 48 священьства. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Чимъ люде живѝ?“**, оповѣданье гр. Льва Н. Толстого, выдане въ гарнôмъ перекладѣ Марусѣ Чайченко товариствомъ „Просвѣтою“, есть утворомъ клясичнымъ, перлою въ популярнôй литературѣ россійскôй. Гр. Левъ Толстой есть нынѣ, по смерти Тургенева, першимъ повѣстеписателемъ въ Россіи, — кромѣ обширныхъ романôвъ пише ôнъ также оповѣданя популярнѝ для умоpальненя народа. Оповѣданье его „Чимъ люде живѝ“ дуже припало до вподобы мѣщанамъ и селянамъ россійскимъ: дуже радо слухаютъ его ôтчитуваного прелегентами и самѝ читаютъ. Тожь товариство „Просвѣта“ дуже добре зробило, що клясичне се оповѣданье напечатало въ переводѣ на нашь языкъ для нашого народа. Мы не сумнѣваемось, що нашѝ селяне и мѣщане пріймутъ сей подарунокъ „Просвѣты“ съ правдивымъ ентузіязмомъ. Пріятелѣ просвѣты народнои, передовсѣмъ же нашѝ священики, котрѝ найблизшу маютъ стычнôсть съ народомъ и дбаютъ о его пôднесенье моральне, повиннѝ постаратися, щобы въ кождôмъ селѣ було бодай кôлька примѣрникôвъ тои книжочки-перлы. Оповѣданье „Чимъ люде живѝ“ гôдне того, щобы „Просвѣта“, по швидкôмъ вычерпаню першого накладу (въ 2000 примѣрникôвъ) швидко приступила до печатаня другого накладу.

— **П. Константинъ Лучаковскій**, професоръ рускои гимназіи у Львовѣ, напечатавъ въ Справозданю рускои гимназіи зъ р. 1884 (якъ мы вже коротко згадали въ послѣднôмъ числѣ) двѣ свои обширнѣйшѝ працѣ, котрѝ выйшли также въ окремôй книжцѣ. Перша праця проф К. Лучаковского мае заголовокъ: Cornelii Taciti ars scribendi nonnullorum vocabulorom significatione illustratur ac factum quid valeat altius inquiritur“, друга „Nestoris rem litterariam adumbravit eiusque Chronicon c. 1—20 in Romanorum sermonem convertit Constantinus Łuczakowski“. До тои другои працѣ, котра мусить заинтересувати свѣтъ науковый, бо п. К. Лучаковскій обговорюе въ нѣй нерозôбранѝ доси двѣ рукописи въ цѣсарскôй библіотецѣ вѣденьскôй, доданѝ два факсимиля обохъ рукописей.

Подяка.

Выдѣлъ мѣщаньскои читальнѣ на Ланахъ долѣшныхъ, передмѣстю стрыйскôмъ, складае нынѣшнымъ сердечну подяку Вп. пп. Анат. Вахнянинови зô Львова и Конст. Горбалеви зъ Стрыя за ихъ труды и теплѝ слова, загрѣваючѝ до вытревалости на новôй дорозѣ, неменше также Вп. п. проф. Дубравскому за щедрый даръ квоты 10 зр. и безплатне ôтступленье часописей „Дѣло“ и „Gazeta Naddniestrzańska“.

Въ имени Выдѣлу: *Фил. Бандера, Василь Держко.*

„Сердечну подяку складаю за надôсланье менѣ брошурки *„Пріятель хорыхъ“*, зъ котрои я переконався, що и застарѣлѝ навѣть недуги дадутся ще вылѣчити, коли лишь ужиются до сего ôтповѣднѝ средства. Съ довѣрьемъ отже прошу о надôсланье менѣ и т. д.“ — Подôбнѝ подяки надходятъ що день дуже численно, — не повиненъ отже жаденъ хорый залишити не спровадити собѣ найновѣйше 135-те польске илюстроване выданье сеи пожиточнои брошурки зъ книгарнѣ *„Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig“*, а то тымъ бôльше, що не потребуе при тôмъ поносити жадныхъ коштôвъ, позаякъ книжочка та достарчится ему на жаданье безплатно и франко.

СВѢДОЦВТО.

Пôдписан заявляютъ симъ на пôдставѣ точно ними переведеного розслѣду, що папѣросова бибулка походяча зъ *фабрики папиросовыхъ бибулокъ „Le Houblon“ пана Cawley-а & Henry-ого въ Парижи* есть знаменитои якости, зовсѣмъ вôльна ôтъ всякихъ чужихъ частей складовыхъ, особливо-жь вôльна ôтъ всякихъ здоровю шкôдливыхъ складникôвъ.

Вѣдень, дня 24 мая 1884.

Пôдпис. *дръ J. J. Pohl*,
звыч. публ. професоръ хемичнои технологіи при ц. к. техничнôй академіи.

Пôдпис. *дръ E. Ludwig*,
ц. к. публ. професоръ медичнои хеміи при вѣденьскôмъ университ.

Пôдпис. *дръ E. Lippmann*,
надзв. публ. професоръ хеміи при вѣденьскôмъ университетѣ.

(Правдивôсть повысшихъ пôдписôвъ потвердивъ *дръ J. Hoffmann*, ц. к. нотаръ у Вѣдни. Повысше свѣдоцтво пôдписане и затверджене *ц. к. министерствомъ дѣлъ заграничныхъ и французскимъ посольствомъ у Вѣдни* дня 28 мая 1884.) 1071

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. о. Чайк. въ Верх. 3 зр. на „Дѣло“, 1 зр. на „Библ. н. пов.“ и 1 зр. для „Батькôвщины“ мы вчера получили.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ
1009 (137—?) поручае
коняк лѣчущій, правдивый французскій
въ рôжныхъ родахъ по цѣнѣ 2 зр. до 3 зр. 50 кр.,
— такожь малягу.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. галиц.
акційного Банку Гипотечного
купуе и продае
ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ
пôдъ найприступнѣйшими условіями.
5% Листы Гипотечнѝ и
5% Листы Гипотечнѝ преміованѝ
котрѝ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія
можна въ сѣй Конторѣ получити.
(до вылосованя съ 10% преміею т. е. по **110** за **100**)
Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи. 1267 7—?

НОВООТКРЫТА
Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ
ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА
ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,
поручае Всечестному Духовеньству, славетнымъ громадамъ, церковнымъ комитетамъ и Высокоповажнôй Публицѣ богатый выборъ:
матерій церковныхъ и ризъ готовыхъ, стихарѣвъ, балдахинôвъ, хоругвь, фанъ, плащеницъ, образôвъ малёваныхъ на блясѣ и полотнѣ, до иконостасôвъ, преотолôвъ и на стѣны церковнѝ; ôлтарики або образы процесіональнѝ; хрестôвъ напрестольныхъ, ручныхъ и процесіональныхъ; хрестôвъ желѣзныхъ на гробы и полёвыхъ, Евангелій, патрицій, чашъ, ампулокъ, дарохранительницъ, дароносницъ, хлѣбницъ до Всенощного, кадильницъ, поликандрôвъ (паукôвъ), пôдсвѣчникôвъ (лѣхтарѣвъ), канделябрôвъ, лампницъ, свѣтла церковного, диванôвъ, цвѣтôвъ и проч.
Великій складъ товарôвъ срѣбныхъ зъ хиньского срѣбла, а именно:
Лыжки, вилки, ножѣ столовѝ и десеровѝ, лижочки до чаю и кавы, чайники, цукорнички, тацки, коробки на масло и сыръ, заставы столовѝ на овочѣ и тѣста, лѣхтарѣ, канделябры столовѝ и проч.
по дешевыхъ цѣнахъ
Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаеся франко.
Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье даромъ.
1291 **Опакованье даромъ.** 16—?

Тягненье 20-го лютого 1885.
Разомъ 10.000 выграныхъ
КИНЧЕМЪ-ЛОСЫ
I. Головна выграна зр.
50.000
2 голов. выгр. 20.000, 3 голов. выгр. 10.000 зр. а. в.
можна получити въ
бюрѣ лотерійнôмъ угр. джокей-клюбу
Hatvanergasse Budapest Nat.-Casino.
якъ также у всѣхъ конторахъ вымѣны, трафикахъ и колектурахъ лотер.
1 ЛОСЪ 1 гульденъ за франковану посылку лосôвъ и листу выграныхъ треба долучити 15 кр.
11 ЛОСÔВЪ 10 гульден за франковану посылку лосôвъ и листу выграныхъ треба долучити 15 кр.
дальшѝ выграны 5.000 зр. 3.000 зр.
дальшѝ выграны 2.000 зр. 1.000 зр.
1285 4—?
Кожда выграна платится готôвкою
Тягненье 20 го лютого 1885.

При надходячôмъ торжествѣ святометодіевскôмъ
воручае
Товариство „Просвѣта“ книжочку:
ЖИТЬЕ ПРОСВѢТИТЕЛѢВЪ СЛАВЯНЪ
святыхъ рôвноапостольныхъ
Кирила и Методія
написавъ
Дръ Ю. Целевичь.
Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

ПОХОДЪ СОБЕСКОГО
пôдъ Вѣдень р. 1683.
Написавъ Стефанъ Качала.
Цѣна 20 кр.
Дôстати можна въ администраціи Дѣла.

Цѣс. кор. уприв.
ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ
выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи
въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи
АСИГНАТЫ КАСОВѝ
4 процентовѝ платнѝ въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „
Львôвъ, 7 сѣчня 1884.
ДИРЕКЦІЯ.
(Передрукъ не платится.) (1268 7—?)

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 6. Львôвъ, Вторникъ 15 (27) сѣчня 1885. Рôчникъ VI.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця

Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.

Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Администрація „Дѣла“. **У Вѣдни** Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. **Въ Франкфуртѣ** M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. **Въ Гамбургѣ** Valentin & Co., Königsstrasse 36. **Въ Парижи** Agence Havas. **Въ Россіи** Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:* на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл. на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл. на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл. на пôвъ року . . 8 зр на пôвъ року . . 8 рубл. на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 5 рубл. на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницъ, окрôмъ Россіи: на цѣлый рôкъ . . . 15 зр. на пôвъ року . . . . 7·50 зр. на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 19 зр. на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Запросины до предплаты

на рôкъ 1885.

Съ днемъ 1 (13) Сѣчня 1885 розпочали мы шестый рôкъ выдавництва „Дѣла“. Условія предплаты поданй повысше.

Предплату просимо ôтновити якъ найскорше, понеже якъ „Дѣло“ такъ и „Библіотеку найзнам. повѣстей“ печатаемо лише въ обмеженôмъ числѣ, такъ що пôзнѣйше зголосившіся могли-бы початковыхъ чиселъ не дôстати.

Новй предплатники „Библіотеки найзнам. повѣстей“ дôстанутъ початокъ повѣсти: „Батько Горіо“ (8 аркушôвъ) даромъ.

Для догôдности П. Т. Предплатникôвъ „Библіотеки найзнам. повѣстей“ постаралася Администрація „Дѣла“ о готовй окладинки (цѣлй въ полотно съ вытисками и съ выволоченымъ заголовкомъ на хребтѣ) для поодинокихъ повѣстей, котрй П. Т. Предплатники, почавши ôтъ повѣсти „Батько Горіо“, за малою доплатою (25 кр. ôтъ одной повѣсти) будутъ могли дôставати, але пôдъ условіемъ, що найменше 100 предплатникôвъ зголосится съ такимъ жаданьемъ. За вправленье книжки жадае тутешный переплетчикъ 15 кр. Если-бы минимальне число 100 не зголосилося, въ такôмъ случаю присланй 25 кр. дочислятся до дальшои предплаты. Доплату на окладинки до повѣсти „Батько Горіо“ належитъ прислати найдальше до 1 (13) лютого 1885, а до дальшихъ повѣстей все съ присылкою першои части предплаты.

Предплату слѣдуе пересылати (найдогôднѣйше переказомъ почтовымъ) до **„Администраціи Дѣла у Львовѣ“.**

При письменнôмъ замовленю „Дѣла“ або „Библіотеки“ просимо все точно подати адресу замовляючого, часъ, до якого мае часопись посылатися, и часъ сплаты належнои предплаты.

Рôвножь просимо всѣхъ Вп. нашихъ Предплатникôвъ, у котрыхъ маемо ще залеглости, щобы чимъ скорше ихъ надôслали, бо съ кôнцемъ року редакція муситъ вырôвнати всѣ свои рахунки.

☛ Черезъ Администрацію „Дѣла“ можна предплачувати литературно-науковый журналъ **„Кіевская Старина“**. Предплата — лишь цѣлорôчна — выноситъ 15 зр. а. в.

Редакція и Администрація „Дѣла“
ул. Галицка ч. 44.

Политика десперацiи.

Съ кôнцемъ минувшого року, въ статяхъ: „Консолидуймося“ и „Не тратьмо рôвноваги!“ указали мы въ виду близькихъ выборôвъ до рады державнои и махіявелизму польского центрального комитету выборчого на потребу пôдъ нынѣшну хвилю ôткинути на бôкъ всякй нашй домашнй етничнй и литературнй споры и получитись въ одну нерозрывну фалянгу до грядущои акціи выборчои. Весь край, на що маемо доказы въ рукахъ, одушевився симъ нашимъ нелицемѣрнымъ покликомъ до солидарности и мы жили уже надѣею, що взаимна вырозумѣлôсть и тяжкй досвѣдченя зъ недавнои бувальщины напутятъ насъ на дорогу солидарности и що не вернеся вже нѣколи печальный часъ, коли тримиліонный рускій народъ для обороны своихъ правъ съ гôркимъ болемъ у груди, поневоли, высылавъ трехъ послôвъ до парляменту цислитавского.

Надѣя та зросла еще бôльше въ души нашôй, коли небавомъ потому всѣ органы краевого шовинизму ударили на алярмъ и кождый зъ нихъ своимъ окремымъ способомъ: тероризмомъ, кокетованьемъ съ „ukrainofil-ами“, ревеляціями „Fremdenblatt-ôвъ“ и другими подôбными средствами старався за всяку цѣну розбити Русинôвъ на два таборы. Читаючи тй всѣ елюкубраціи, набирали мы пересвѣдченя, що Русины выросли вже зъ пѣря „молодого воробця“, спôзнаются на „штучкахъ“ традиційнои политики „доброго сусѣда“, а наученй досвѣдченьемъ якъ-разъ пôйдутъ тою дорогою, якою ити въ такихъ случаяхъ кождому народови наказуе здоровый змыслъ политичный. Мы думали, що нѣ тероризмъ изъ стороны збанкрутованыхъ отчайдухôвъ, нѣ тяжка облуда, выголошена хочь-бы голоскомъ Сирены, не ôтвернутъ нынѣшного галицкого Русина ôтъ роботы выборчои, ôтъ посвященя и трудôвъ, бо мы вѣрили крѣпко, що въ виду загального ободреня и успѣшнои працѣ нашихъ патріотôзъ щезла зъ посередъ насъ малодушнôсть а тымъ бôльше партійнôсть и якй-то егоистичнй нѣчимъ неоправданй взгляды. Малй диссонансы, якй насъ ôтъ часу до часу долѣтали зъ деякихъ сторôнъ, не мѣшали намъ, такъ якъ ихъ жереломъ були або неспособнй музиканты, або розбитй скрипцѣ. Русь ôтжила, ôтродилась, освѣдомилась съ своими святыми обовязками, почула свое достоиньство, то — думалось намъ — нема вже и тои адскои силы, щобы насъ безправно и безкарно здоптати змогла.

Однакожь инакше думалось, инакше склалось! Кореспондентъ до „Neue fr. Presse“ подавъ въ дописи своѣй зô Львова зъ дня 19 сѣчня до сего централистичного органу такй ревеляціи о намѣреняхъ деякихъ кружкôвъ рускихъ въ справѣ слѣдуючихъ выборôвъ до рады державнои, що широкй нашй надѣѣ на лѣпшу недалеку будучнôсть поневоли укрылись густымъ туманомъ. Отъ що пишесь тамъ:

„Зъ табору „украинофилôвъ“ („Ukrainnen“!), котрй ôтъ часу до часу стараются высунутись на передъ, выйшовъ недавно тому покликъ, щобы проводирѣ обохъ рускихъ фракцій въ виду широкихъ приготовлень зъ стороны Полякôвъ чейже разъ выйшли зъ своеи апатіи и зложили плянъ до поборотя спôльного противника, замѣсть щобъ въ роздумкахъ фаталистичныхъ опустили руки. Небавомъ потôмъ навязано переговоры, щобъ зъорганизувати центральный комитетъ выборчій, до котрого оба сторонництва „старыхъ“ и „молодыхъ“ мали выслати своихъ мужѣвъ довѣрія. Здавалось, що дѣло розвинеся якъ найкрасше и Поляки почали вже по свому звычаю киданьемъ всякихъ подозрѣвань показувати свою неохоту такôй солидарности, коли наразъ виднѣйшй представителѣ староруской партіи коалицію тую розбили заявленьемъ, що они по зрѣлôй розвазѣ всѣхъ обстоятельствъ прійшли до пересвѣдченя, ôттягнутись на сей разъ зовсѣмъ ôтъ веденя выборчои кампаніи. Що-жь спонукало пп. Павликова, Геровского и др. до такого рѣшучого ôтказу? О скôлько намъ вѣдомо, то староруска партія на пôдставѣ достовѣрныхъ информацій мала набути пересвѣдченя, будьто при слѣдуючихъ выборахъ до рады державнои комитетъ польскій такъ пôдготовивъ дѣло, що зъ помежи старорускихъ нѣ одинъ не буде въ силѣ дôстатись до парляменту. Навѣть на выбôръ придворного совѣтника Ковальского въ округѣ выборчôмъ Стрый-Дрогобычь-Жидачѣвъ, де пороблено значнй змѣны въ етатѣ урядничôмъ, годѣ напевно числити.

„Въ такихъ обставинахъ уважаютъ „староруской“ злишнымъ дѣломъ — организувати дорогій апаратъ выборчій, зъ котрого схôснували-бъ лишь „молодй“, числово слабй и потребуючй прото коопераціи (помочи). „Старй“ не чуются ôттакъ обовязаными попирати политику тыхъ своихъ землякôвъ, котрй, жаднй бути завсѣгды оригинальными, кидаются на шію то Полякамъ то Чехамъ, и котрй й теперь намѣряютъ выконати въ радѣ державнôй ефектовне salto mortale. Такимъ политичнымъ мякунамъ (Amphibien) — мѣркуютъ въ таборѣ такъ звавыхъ „святоюрцѣвъ“ — вытягати каштанцѣ зъ жару годѣ, — бо имъ и такъ не ôткажутъ потрѣбнои помочи анѣ правительство анѣ Поляки. Навѣть трудно жадати нынѣ ôтъ „старорускихъ“, котрй въ своѣмъ часѣ наслѣдки вступленя до кола польского послôвъ Качалы и Федоровича вѣрно оцѣнили, щобъ они съ свѣдомостею помогли деякимъ горячимъ головамъ до намѣреного звороту политичного. На случай однакожь, коли-бы въ якôмъ округѣ выборчôмъ несподѣвано (!) показалась можнôсть выбору „староруского“ кандидата, тогды досыть буде уповномочнити „Раду Руску“, щобъ она, не оголошуючи себе выборчимъ комитетомъ, розвинула акцію и доложила всего вплыву въ користь сего кандата. Вѣсть, будьто „староруской“ намѣрили зовсѣмъ ôтклонитись ôтъ теперѣшнои акціи выборчои, есть прото, якъ бачите, зовсѣмъ невѣрна.“ — На сѣмъ кôнчится кореспонденція.

Прочитавши еи, признаемось, мы здвигнули плечима! Зъ кождого слова, зъ кождои строчки сихъ ревеляцій, котрй по словамъ кореспондента, мали-бы бути вѣрнымъ ôтраженьемъ политичного успособленя такъ званои „староруской“ партіи, кермуючои доси судьбою нашого народа, повѣяло на насъ такимъ могильнымъ холодомъ, якъ-бы справдѣ вже Русь наша стояла на краю глубоко выкопаного ѣй противниками гробу, а надъ нами повисъ рыскаль неумолимого гробаря! Такъ вже до того мы доборолись, до того дополитикувались, щобъ остаточно живымъ скакати у яму?

Зъ другои стороны пересвѣдчили насъ тй ревеляціи, що дѣйстно суть помежи нами одиницѣ а може и ширшй кружки людей, що стративши надѣю на успѣхъ широкои и интензивнои працѣ всего патріотичного загалу руского въ послѣдныхъ рокахъ и въ нынѣшнôй хвили, думаютъ симъ принести пôльгу свому народови, надъ котрымъ ôтъ часу до часу плачутъ и падкуютъ, що съ десперацією въ души и десперацією на устахъ кличутъ его до гнилои пасивности, до нечестнои утечи зъ боевища.

Але и трету, найтемнѣйшу сторону зраджуютъ згаданй ревеляціи. Ото тй самй одиницѣ чи кружки мнимои „староруской“ партіи кличутъ всѣхъ лишь длятого до абстиненціи политичнои, бо для нихъ, для сихъ одиниць затворенй при грядущихъ выборахъ ворота — здаеся до якогось Едену. Для насъ нема спасенія, голосятъ они, — и тому не радимо нѣкому братися за дѣло выборôвъ и тôлько тогдѣ попробувати, якъ для насъ безъ коштôвъ и трудôвъ ôтчинится случайно яка фôрточка. Ôтъ тогды поклонимось „Радѣ Рускôй“, а она вплывомъ своимъ допоможе намъ репрезентувати Русь Галицку!

Дѣйстно тй три стороны выявляются зъ ревеляцій кореспондента до „N. fr. Presse“, если-бы мы хотѣли промовчати четверту, котра

Панславизмъ.

2. Якй факты зродили идею панславизму?

(Дальше.)

Тôлько-жь по смерти Петра Великого не лучилось нѣчого такого, чимъ бы доля Славянъ въ загалѣ и взаемины ихъ змѣнилися. Доперва въ другôй половинѣ XVIII вѣку, коли въ цѣлôй майже Европѣ (съ выимкою Пруси и православнои Россіи) повалено орденъ Льойолитôвъ и духово потомленй народы европейскй на часинку ôтотхнули свобôднѣйше, — доперва тогды зворушились крыхту тй Славяне, котрыхъ судьба получила съ державою австрійскою. Іосифъ II бувъ тутъ тымъ мужемъ, що понищивъ роботу Єзуитôвъ, выдеръ зъ ихъ рукъ образованье молодыхъ поколѣнь, а съ знесеньемъ школъ єзуитскихъ поваливъ въ-друге панованье латиньского языка въ науцѣ, литературѣ, въ дипломатичнôмъ свѣтѣ, судѣ, а навѣть въ товариской житю ученыхъ поодинокихъ народôвъ австрійскихъ. Едиктами своими знесъ Іосифъ II. всюды мертву и умертвляючу латиньщину, ставляючи на еи мѣсце живый языкъ нѣмецкій. Була при тôмъ и своя тенденція — згерманизувати всѣ не-нѣмецкй народы Австріи, але якъ-разъ едикты тй порушили Славянъ и Мадярôвъ до опозиціи. Бôльше якъ коли почули они теперь свою національну кривду. Языкъ латиньскій уживаный доси не будивъ яко неутральный нѣчіи зависти. Посредствомъ него могли Мадяре легко управляти Хорватами, Словаками и Русинами, а Нѣмцѣ — Мадярами, Чехами и Словенцями. Нѣмецкій же языкъ мусѣвъ выкликати повсюды велике супротивленье. Наказъ Іосифа II, щобы кождый урядникъ въ часѣ трехъ лѣтъ выучився точно нѣмецкои мовы, посыланье Нѣмцѣвъ (Kulturträger-ôвъ) въ не-нѣмецкй провинціи (до насъ — знѣмченыхъ Чехôвъ, такъ званыхъ „Бемакôвъ“) и германизованье школъ, все то значило тôлько, що топтати національнй права. Мадяре выступили першй въ оборонѣ своего языка и народности, котрй давнѣйше по-при латинщинѣ хочь въ части животѣли, и ставлятъ собѣ програму: Угорщина мусить стати мадярскою, щобы Мадяре не знѣмчились або не зславянщились. Зъ того часу и стрѣчаемось въ Угорщирѣ съ проектами Мадярôвъ — змадяризувати Словенцѣвъ и Дальматинцѣвъ. Тй-жь знову, придавленй до стѣны, роблятъ опозицію въ той способъ, що для власного спасеня всѣми силами стараются розвинути свою національнôсть и съ паровымъ поспѣхомъ працюютъ коло ôтродженя своихъ литературъ и національзованя школъ. Прочй Славяне Австріи починаютъ мимо волѣ симпатизувати съ тымъ рухомъ и отъ ôтживаютъ на ново панславистичнй тенденціи.

Небавомъ по смерти Іосифа II (1790 р.) доконуеся важный для всеи Славянщины актъ наконечного розбору Польщѣ. Въ нѣмъ бере вправдѣ участь по-при двѣ нѣмецкй державы и одна братня, славяньска, и здавалось, що за-для сеи обстановы повстане въ родинѣ славяньской роздоръ, — але съ часомъ удалось писателямъ славяньскимъ повести дѣло такъ, що вся ненависть звернулась якъ-разъ противъ Нѣмцѣвъ. Съ часомъ выробилось понятье, що одинъ зъ нѣмецкихъ потентатôвъ першій пôддавъ гадку розôбрати Польщу, що надъ симъ працювали Нѣмцѣ-дипломаты, що розборовыми войсками проводили Нѣмцѣ-генералы, ба — що навѣть царь лишь длятого згодився на розбôръ Польщѣ, бо есть походженя нѣмецкого, — однымъ словомъ актъ розбору Польщѣ представлено въ свѣтлѣ великои кривды, зробленои Славяньству черезъ Нѣмцѣвъ. Щось подôбного повторилось еще при влученю Кракова до Австріи. Въ прочѣмъ Россіи яко славяньскôй державѣ, прощено остаточно все скорше чимъ Нѣмцямъ.

Подѣлъ Польщѣ мавъ однакожь еще и другй послѣдствія. Другй славяньскй народы задумались надъ симъ историчнымъ фактомъ, а зъ задумки сеи выросли згадки про колишну свою могучôсть. Чехи, Моравяне и Словаки нагадали собѣ своихъ Боймирôвъ, Святополкôвъ и Коцелѣвъ, спытали себе, хто зруйновавъ ихъ ôтчину и ôтповѣли собѣ тихенько: Нѣмцѣ. И Волохи зрозумѣли, що и ихъ дѣлено колись на способъ Польщѣ. Те саме пригадали собѣ и Сербы и Хорваты и всѣ они не тôлько затужили по свѣтлôй своѣй бувальщинѣ але и стали придумувати надъ реставраціею чи то короны св. Вячеслава, чи короны царя Лазаря, чи Душана, чи дако-романьскои державы. Подѣлъ Польщѣ бувъ отже однымъ зъ сихъ моторôвъ, що въ душу умершихъ политично славяньскихъ народôвъ наливъ якои-то животворнои, цѣлющои воды. Убитй организмы политичнй ôтживали, порубанй и розметанй члены ихъ мовь-бы згалванизованй стремѣли получитись съ собою въ одну цѣлôсть. Огое и часъ, коли помежи дрôбнѣйшими славяньскими народами будятся по третій разъ панславистичнй тенденціи.

Въ кôнци насцѣвъ часъ першои французкои революціи, а по кровавыхъ переворотахъ вступае на арену Наполеонъ I. съ своими великими походами военными, маючими на цѣли роздробити пôсля давного пляну Генрика IV. Бурбона всю Европу на дрôбнй, слабосильнй монархійки и републики, а на чолѣ ихъ поставити велику, сильну, деспотичну Францію. Вôйны Наполеона доторкнулись всеи Европы. Ôтъ Рену по границѣ Угорщины, ôтъ Иберіи, Италіи и Илиріи по Балтикъ и Москву — всѣ краѣ и державы залили полки Корсиканина и не могли лишитись безъ послѣдствій для славяньского свѣта. Дорогою Кароля В. пôшовъ Наполеонъ долѣ Дунаемъ и якъ тамтой розрушивъ державу Обрôвъ, такъ сей упокоривъ Австрію и Угорщину въ користь Баваріи; якъ тамтой надъ Савою и Дравою засновавъ Каринтійску Мархію, такъ и сей засновуе тутъ посередъ Славянъ свои „Provinces illyriennes“, котрй ôторвавъ ôтъ Австріи. Теперь зближився ôнъ вже до Сербôвъ и Болгарôвъ и зворушивъ ихъ зô сну. Полудневй Славяне думаютъ вже серіознѣйше выбитись зъ-пôдъ зависимости турецкои, высылаютъ послôвъ своихъ до Наполеона и предкладаютъ ему союзъ. А коли Наполеонъ не хоче дати имъ помочи, кидаются въ рамена Россіи. Помôчнй войска россійскй являются въ Сербіи, а емисарѣ россійскй пôдъущуютъ Чорногорцѣвъ противъ французкихъ губернаторôвъ.

кристализуеся въ тихенькôй молитвѣ о помôчь до централôвъ — нашихъ дотеперѣшныхъ протекторôвъ, спродавшихъ насъ за министерства Байста и Гискры за дешеву цѣлу Полякамъ! А сй три стороны сеи глубоко подуманои и будьто политично зрѣлыми одиницями инавгурованои политики мѣстятся въ трехъ понятяхъ: политична смерть, десперація и партійнôсть посунена до крайности.

Довго говорити на той тематъ, розбирати и пояснювати его годѣ, а доказувати правду, що дѣйстно найшлись межи нами такй одиницѣ и съ такими поглядами на конституціонализмъ, оно и не треба, бо ревелянтъ (намъ лично звѣстный нехристъ) передъ написаньемъ сеи кореспонденціи не тôлько що информувався широко у тыхъ самыхъ одиниць о положеню нашого львôвского передвыборчого комитету и информаціи его суть въ бôльшôй части вѣрнй, але се есть прилюдною тайною межи львôвскими Русинами, що тй малодушнй одиницѣ старалися дуже усильно и всякими средствами черезъ цѣлый мѣсяць если вже не розбити нашъ комитетъ, то бодай спинити его роботу. Що такій-же комитетъ польскій розвинувъ уже нынѣ акцію свою широко, съ тою обставиною они навѣть и не числились. Имъ здаеся „все равно“: для десператôвъ и море по колѣна!

Тôлько-жь такъ не буде, любй панове, якъ вамъ захотѣлось! Ще не у всѣхъ серцяхъ рускихъ выгасъ жаръ любови до долѣ свого народу. Ще деморализація не пустила кореня въ ядро рускои душѣ. Ще не ослабли въ насъ руки до працѣ и Русь Галицка не заховае своеи головы пôдъ мягку подушку въ хвили, коли бьютъ громы! Якъ-бы вы радй роздѣлити насъ на таборы, пôдъустити клеветою друга на друга, здеморализувати насъ, указуючи въ далекôй дали и богатсто и силу; якъ-бы вамъ хотѣлось налити въ серця нашй поганои отруѣ индиферентизму а може и продайности, завести на пустыню бездѣльности, споганити руске имя въ очахъ народôвъ австрійскихъ, — Русь за вами не то не пôйде, але и ôтвернеся ôтъ васъ съ презрѣньемъ, поки не поправитесь! Дѣла выборôвъ до рады державнои мы не пустимо зъ рукъ, а здоровомыслячй органы прасы рускои, котрй доси акробатичныхъ вашихъ поглядôвъ не подѣлили, попрутъ святый нашъ подвигъ. Мужѣвъ, що доси працювали для добра Руси, — тыхъ зъумѣемо почтити повнымъ довѣріемъ и на будуще, такъ якъ заедно цѣнили мы ихъ высоко. Партійнôсть и ексклюзивнôсть не станутъ нами нѣколи руководити. Мы лишь пôйдемо отвертымъ боемъ противъ тыхъ, що бажаютъ національнои и политичнои смерти нашому народови.

За сими словами, що неохотно появились на нашихъ устахъ — бо не докоры а позитивна праця есть нашою програмою — за сими словами ôтзываемось въ мысль нашихъ давнѣйшихъ статей въ дѣлѣ зближаючихся выборôвъ до всѣхъ патріотôвъ нашихъ покликомъ: консолидуймося и не тратьмо рôвноваги!

Абстиненція политична, не поперта силою, значитъ одно, що самоубійство!

Тысячелѣтна рôчниця смерти св. Методія, апостола славяньского.

Центральный комитетъ Велеградскій, занимаючійся устроеньемъ торжественного обходу тысячелѣтнои рôчницѣ смерти св. Методія, ôтнѣсся до Преосв. Архіерея Сильвестра Сембратовича, яко предсѣдателя руского комитету для обходу згаданого торжества, слѣдуючимъ письмомъ:

„Ваше Преосвященьство! Предкладаемъ Вашому Преосвященьству ôтозву, котрою славный и вѣрный рускій народъ на празникъ Велеградскій въ честь Святыхъ Кирила и Методія запрашаемо и просимо о ласкаве обвѣщенье того запрошеня, щобы славный и намъ особливо дорогій рускій народъ якъ найчисленнѣйшу взявъ участь въ нашôй превеликôй радости. Пріймѣтъ, Преосвященный, завѣренье, що участь Вашого народа буде намъ наймилѣйша.“

Ôтозва есть слѣдуюча:

„Славяне католики! Всѣ почитателѣ Св. Кирила и Методія!

„Если народъ превозноситъ великихъ мужѣвъ, котрй своею дѣяльностею просвѣтили и пôднесли народного духа, показали дорогу ведучу до спасенія и въ хвиляхъ небезпечными бурями зволнованыхъ дѣламъ народнымъ мудро предводили, — такій народъ почитае самъ себе и сповняе обовязокъ, котрый не лишь вдячнôсть серця, но и духъ часу на него вкладае.

Обходячи урочисто знаменитшй епохи въ житя такихъ мужѣвъ, ôтсвѣжуемо въ собѣ память о нихъ, а при тôмъ стверджаемо, що свѣдомй есьмо цѣли, до котрои ведутъ насъ дѣла ихъ пôсланництва.

Съ днемъ 6 цвѣтня 1885 року засіяе той достопамятный день, въ котрôмъ доповнится тысячелѣтье ôтъ смерти св. Методія, апостола вѣры христіяньскои и великого просвѣтителя славяньскихъ народôвъ. Насѣнье, кинене черезъ Него и Его брата св. Кирила, прекрасно зôйшло, и ще доки Всевышній покликавъ Его до вѣчнои славы, щобы пôднявъ заслужену нагороду за свои труды, вже тѣшився плодами своеи працѣ. Ôгъ тысячу лѣтъ збирали нашй предки, збираемъ и мы нынѣ, збирати будутъ и наслѣдники нашй богатй плоды, походячй зъ насѣня засѣяного св. Методіемъ, а тй плоды будутъ тымъ бôльшй, о скôлько вѣрнѣйшими будемо духови, въ котрôмъ нашъ великій Святый объучавъ нашихъ предкôвъ, ведучи ихъ на лоно единоспасительнои, святои католицкои церкви, а тымъ самымъ до жерела правдивои просвѣты. Той самъ духъ взывае насъ до Велеграда, де нашъ святый Апостолъ свое богоугодне житье закôнчивъ, взывае насъ тамъ особливо року 1885, щобъ мы тамъ ôтновили память о сѣмъ св. Мужу, найбôльшôмъ добродѣю славяньскихъ народôвъ, щобы мы дали доказъ такои любови, яку ôнъ мавъ у нашихъ предкôвъ. О нихъ то пише житьеписецъ св. Методія, що въ день похорону Его безчисленне множество народу, великй и малй, богатй и бѣднй, мужѣ и невѣсты згромадилися и съ слезами въ очахъ ôтпровадили Его на мѣсце вѣчного спочинку. Отже и мы всѣ зберѣмся, есьмо бо частиною наслѣдія Методіевого, зберѣтся и Вы, хоробрй Русины, въ тôмъ достопамятнôмъ 1885 роцѣ въ Велеградѣ, зберѣмся ôтдати честь памяти св. Мужа, покрѣпитися духомъ, котрымъ сей св. Апостолъ провадивъ нашихъ предкôвъ до борбы и набрати силъ до дальшои обороны нашои св. вѣры, науки и цивилизаціи, щобы мы взаимно пôзнались, а пôзнавшися, скрѣпились взаимною любовію и пересвѣдченьемъ, що взнеслый той даръ, переказаный намъ св. проповѣдниками вѣры нашои, заховавъ свою живненну силу черезъ цѣлыхъ тысячь лѣтъ и що той даръ ôтъ духа походячій, духа славяньскихъ народôвъ по вѣчнй часы ублагороднити, просвѣчати и ущасливляти буде; щобъ мы повзяли тую сильну надѣю, що идея св. Кирила и Методія окаже тую притягаючу силу, щобы въ короткôмъ часѣ могли сповнитися горячй желаня св. отця, Льва XIII. с. е. соединенье обохъ церквей, всхôднои и захôдной въ одно тѣло, зъ чого сплывае благословенье Боже и добро народôвъ.

Дано въ Бернѣ 1885 р.“

Слѣдуютъ власноручнй пôдписы всѣхъ членôвъ центрального комитету, котрого предсѣдателемъ есть Егôртъ гр. Белькреди (тайный совѣтникъ и посолъ на соймъ Моравскій), а заступникомъ А. Кіовскій (митратъ капитулы Берненьскои).

ДОПИСИ.

Зъ Буковины.

(*Доля одного румунизатора.*) Якъ звѣстно, загалъ нашихъ православныхъ священикôвъ пôдпирае пôдъ сильною егидою православнои консисторіи и митрополита Андрієвича-Морара румунщенье нашого народу. Шляхта буковиньска, хоть въ нѣй есть найменше крови румунскои, пôдпирае такожь румунщенье нашого народу. Послы, котрыхъ Буковина высылае до рады державнои, навѣть такй, котрыхъ лишь нарôдъ рускій выбравъ, отъ якъ пр. Зотта, горлаютъ въ радѣ державнôй и по министеріяхъ лишь за розвоемъ румуньского народа, а за права народу руского въ Буковинѣ нема кому вставитися. Томужь то всѣ власти политичнй въ Буковинѣ попираютъ румунщенье руского народу. Такъ дѣютъ и власти шкôльнй. Православна 4-клясова народна школа въ Черновцяхъ, до котрои переважно рускй дѣти ходятъ, румунщитъ тыхъ дѣтей. Недавно тому казавъ учитель тои школы п. Константиновичь (Русинъ) молитися дѣтямъ по руски; управитель сеи школы, заѣлый рускій перекинчикъ Иванъ Литвинюкъ сваривъ за се на п. Константиновича, „бо се школа волоска“, а то не школа волоска, лишь православна и удержуеся фондомъ православнымъ, котрый належитъ зарôвно до волоского якъ и до руского народу.

Загально звѣстна рѣчь, що въ повѣтахъ Черновецкôмъ, Сторожинецкôмъ и Серетскôмъ безцеремонно учатъ въ школахъ дѣтей рускихъ, котрй по волоски навѣть не розумѣютъ, по волоски — отъ якъ въ Кучуровѣ великôмъ, въ Каменцѣ, въ Чагорѣ и пр. Сю румунизацію пôдпираютъ сильно шкôльнй инспекторы окружнй, котрыми тутъ не люде здôбнй та педагоги, но люде ôтзначаючійся ненавистею до русчины. Сему лишь свойству завдячуе шкôльный инспекторъ Стефановичь— чи якъ теперь пишеся Stefanoviciu — професоръ реальнои школы, свою номинацію на повѣтъ Черновецкій, бо загально вѣдомо, що ôнъ на инспектора народныхъ шкôлъ зовсѣмъ непридатный. Ôнъ стараеся всюды вводити по рускихъ громадахъ у школѣ языкъ волоскій.

Есть въ черновецкôмъ повѣтѣ громада чисто руска Чорнавка; осада то пра-руска, котра ще за часôвъ князѣвъ галицко-рускихъ знана була пôдъ именемъ „Чорнавскій торгъ“. Тую громаду завзявся о. Туртуріянъ зволощити и працюе надъ тымъ Сизифовымъ трудомъ вже 30 лѣтъ, ôтправляючи все въ церквѣ лишь по волоски. Ôнъ зачавъ учити въ школѣ по волоски. За стараньемъ его и барона Петра Петрина, властителя Чорнавки, давано тамъ учителѣвъ, що рускихъ дѣтей по волоски мучили. Недавно тому ôтôйшовъ зъ ôттамъ учитель Носієвичь до згаданои повысше православнои школы въ Черновцяхъ, а на его мѣсце призначивъ п. Стефановичь яко румунизатора дѣтей рускихъ въ Чорнавцѣ учителя Ореста Казієвича. Ледво кôлька мѣсяцѣвъ попрацювавъ Казієвичь надъ румунщеньемъ рускихъ дѣтей, ажь приключилася ему ведля донесеня ц. к. жандармеріи не конче гарна пригода. На Іорданъ поѣхавъ до Мамаѣвцѣвъ, де бувъ на забавѣ у о. Никоровича. Наразъ зъ забавы щезъ, пôйшовъ коло пôвночи до помешканя пенс. о. совѣтника консисторского Прокоповича, тестя о. Никоровича, выбивъ шибу, влѣзъ у хату, добувся до скринѣ, де були грошѣ, и закравъ много червôнцѣвъ и срѣбныхъ монетъ, вартости звышь 300 зр. Праведникъ сей сидитъ теперь въ „Ивановôй хатѣ“.

Зъ пôдъ Грибова.

(*Листъ ôтъ Русина зъ Америки.*) Посылаю Вамъ вѣсть, яку подае родичамъ одинъ сынъ, котрый зъ нужденнои нашои Лемкôвщины утѣкъ до Америки. Мѣжь иншимъ пише ôнъ такъ: „Доношу Вамъ тую веселу новину: Прибувъ теперь до Америки священикъ гр. кат. церкви и знаходится въ поблизькôмъ мѣсточку ôтъ Shamokin, котре называеся Shenadoah Pa. Въ недѣлю св. Праотецъ ходили мы а радше ѣздили желѣзницею до Shenadoah Pa ôтвидѣти нашого душпастыря именемъ Ивана Воляньского. Близько вже ôтъ трохъ рокôвъ першій разъ чули мы литургію св. Іоана Златоустого. Були мы такожь на утрени и вечерни. Серця нашй були наповненй великою радостею, мало що не кождый плакавъ зъ радости. Теперь заарендували велику салю, въ котрôй ôтправлятися буде наше богослуженье такъ довго, поки Господь Богъ не допоможе намъ збудувати греко-кат. церковь въ Shenadoah. Саля тая була посвящена черезъ душпастыря Ивана Воляньского въ недѣлю Праотецъ по утрени. Саля тая дуже велика, одна кожь не помѣстила всѣхъ, що зôйшлися на богослуженье. Душпастыръ І. Воляньскій есть дуже милый и пріязный. До Америки прибувъ съ своею супругою. Тому дуже дивуются люде американьскй, а навѣть Поляки: „Що то за священикъ — кажутъ — що мае жену?“

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*II-е засѣданье рады державнои*) ôтбулося минувшои пятницѣ дня 23 н. ст. сѣчня с. р. На порядку дневнôмъ були поставленй: перше читанье проектôвъ закона: а) противъ змаганямъ соціялистовъ, б) о шкôдливôмъ уживаню матерій выбуховыхъ, ôттакъ законъ о выборахъ до рады державнои на передмѣстяхъ Вѣдня, перше читанье проекту о регуляціи рѣкъ въ Галичинѣ а на послѣдокъ внесено интерпеляціи въ справѣ библіотекъ шкôльныхъ и процесу о зраду стану въ Варнсдорфъ въ Чехахъ. На внесенье пос. Цайтгамера ôтослано законъ о соціялистахъ, котрый — якъ на иншôмъ мѣсци выкажемо — стрѣтивъ немалу неохоту въ цѣлôй палатѣ, до комисіи, складаючоися зъ 24 членôвъ. Въ справѣ закона о матеріяхъ выбуховыхъ забравъ голосъ пос. Сохоръ. Ôнъ доказувавъ насамперѣдъ, що въ першôмъ рядѣ само правительство виноване, що динамитъ вôйшовъ такъ въ уживанье, бо дозволило динамитъ свобôдно выробляти, зъ чого выйшло, що маемо 14 фабрикъ динамиту, котрй выробляютъ 37 рôжныхъ сортъ. Правительство повинно фабрикацію динамиту змонополизувати, бо инакше наступитъ крахъ динамитовый. Дальше доказувавъ, що законъ не повиненъ порохъ на рôвнѣ трактувати съ динамитомъ, инакше бо чекае стрѣльця, що несе съ собою кôлька набоѣвъ пороху, така сама судьба якъ и того, що несе съ собою динамитъ. Порохъ не може нѣхто самъ робити, а динамитъ може собѣ кождый самъ въ двохъ скороварахъ приготовити. Длятого законъ повиненъ обѣ сй матеріи добре ôтъ себе розрôжнити. На внесенье Цайтгамера ôтослано и сей законъ до комисіи 24 членôвъ. — Въ справѣ выборôвъ на передмѣстяхъ Вѣдня промовлявъ пос. Екснеръ, жадаючи зачисленя передмѣсть Вѣдня до самого мѣста и збôльшеня послôвъ на Гернальсъ а дозволеня передмѣстю Фаворитенъ окремого представителя въ радѣ державнôй. Справу сю ôтослано до комисіи для реформы выборчои. — Завзяту борбу выкликало перше читанье проекту закона о регуляціи рѣкъ въ Галичинѣ. Централисты кинулися съ цѣлою завзятостею на сей законъ, доказуючи, що другимъ краямъ въ користь Галичины дѣеся въ сѣмъ взглядѣ кривда и що они для Галичины мусятъ дань платити. Въ дебатѣ надъ симъ закономъ забирали голосъ противъ него послы: Руфъ, Менгеръ и Едв. Зисъ а за закономъ пос. Черкавскій. Пос. Зисъ въ своѣй завзятости загнався до того степеня, що сказавъ: „Наколи сей проектъ мае статися закономъ, то зôдрѣтъ золотй буквы на воротахъ цѣсарскои палаты, котрыми выписано: „Justitia regnorum fundamentum“. Тогды справедливость не буде пôдставою сеи державы“. — Опôсля наступила интерпеляція посла Цалингера до министра просвѣты въ справѣ библіотекъ школьныхъ: Чи звѣстно министрови, що въ полудневôмъ Тироли пануе велике негодованье по поводу непорядкôвъ по школахъ и якъ ôнъ думае сему зарадити? Чи звѣстно ему, що молодежи шкôльнôй въ Тироли роздаютъ книжочки до читаня неморальнй, нерелигійнй и непедагогичнй выхвалюючй франмасоньство и що думае ôнъ въ сѣй справѣ зробити? — Интерпеляція Кноца и товаришѣвъ дотыкала знову цѣкавого процесу выточеного властителеви друкарнй Страхе, старокатол. священикови Нитльови и студентови Геренгавзерови за ихъ бесѣды, якй они мали въ червню минувшого року на студентскôмъ комерсѣ въ Варнсдорфѣ въ Чехахъ. Бесѣды сй подала часопись „Deutche Hochschule“ въ Празѣ и здôстала сконфискована помимо того, що анѣ присутный комисарь на комерсѣ не мавъ нѣчого противъ сеи бесѣды анѣ другихъ часописей не конфисковано, котрй сй бесѣды подавали. Противъ самыхъ бесѣдникôвъ не выточено заразъ жадного процесу, ажь доперва въ шѣсть мѣсяцѣвъ въ грудню и заразъ ихъ позамыкано до вязницѣ и обходженося съ ними дуже остро, справа ся оперлася ажь передъ цѣсаремъ и цѣсарь приказавъ слѣдство застановити а увязненыхъ увôльнити. Кноцъ отже и его товаришѣ внесли интерпеляцію: Чи и зъ якихъ причинъ правительство або его органы вплынули на выточенье процесу Страхови, Нитльови и Геренгавзерови и чи правительство уважае наведене обходженьеся властей съ политичными обжаловаными за згôдне съ законами и гуманностею? — Слѣдуюче засѣданье рады державнои мае ôтбутися нынѣ вô второкъ. На порядку дневнôмъ межи иншамъ: Выборъ комисій зъ 24 членôвъ для закона противъ соціялистôвъ и для регуляціи рѣкъ въ Галичинѣ; перше читанье угоды съ пôвнôчною желѣзницею; перше читанье проекту закона о додатковôмъ кредитѣ на епископску палату въ Станиславовѣ и справозданье комисіи для конгруы о законѣ дотыкаючôмъ дотаціи католицкихъ священикôвъ зъ фонда религійного.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. „Правительств. Вѣстникъ“ оголосивъ слѣдуючу вымѣну идентичныхъ нотъ межи министромъ дѣлъ заграничныхъ Гирсомъ а нѣмецкимъ посломъ Швайницомъ: Россійске правительство обовязуеся давати прускому (и на оборотъ) на жаданье прускихъ (россійскихъ) пôдданыхъ, котрй були-бы обжалованй або потяганй до отвѣчальности, евентуально засудженй або утекли передъ карою за слѣдуючй злочиньства и провины: 1) Злочиньства и провины и пригоговаря до нихъ наколи они вымѣренй противъ особы нѣмецкого цѣсаря (царя) або ихъ родины, якъ: убійство, насильство, тѣлесне ушкодженье, умысне ôтобранье индивидуальнои свободы, образа. 2) Обдумане убійство або намѣрене. 3) Робленье и укрыванье динамиту и другихъ матерій выбуховыхъ въ случаяхъ, въ якихъ оно въ Прусахъ (Россіи) недозволено. Въ всѣхъ другихъ случаяхъ, въ котрыхъ Прусы (Россія) зажадаютъ выданя за ненаведенй повысше злочиньства, буде россійске (пруске) правительство радо увзглядняти кождый случай и, наколи не буде жаднои перешкоды, въ виду дружныхъ ôтношень обохъ державъ точно его выконувати. Наколи злочиньства и провины, задля котрыхъ жадаеся выданя, були-бы доконанй въ цѣляхъ политичныхъ, то се не повинно нѣколи дати причину до невыданя провинившогося. Угода ся станула правосильною съ днемъ 13 сѣчня с. р. „Journ. de St. Petbg.“ каже, що есть переконаный, що нѣмецкій парляментъ розширитъ сю угоду на цѣлу Нѣмеччину. „Середъ существуючихъ обставинъ можна бажати и есть навѣть надѣя, що ся угода найде наслѣдуванье въ интересѣ солидарности, яка вже всѣхъ монархôвъ и стаесь конечною для цѣлои суспольности, котра хотѣла бы вже разъ забезпечатися ôтъ злочинцѣвъ, що безкарно стараются лишь заспокоити свои пристрасти.“

Англія. Дня 24 с. м. о 3 год. пополудни цѣлый Лондонъ находився въ страшнôй тревозѣ. О пôвъ до 3 год. роздався страшный гукъ при великôмъ входѣ до Вестминстеръ-Галь и на входѣ до парляменту. Гукъ сей походивъ зъ выбуху динамиту Якъ опôсля показалося, наступили оба выбухи въ протягу кôлькохъ минутъ по собѣ. Выбухъ въ парляментѣ наробивъ богато шкоды, особливо въ палатѣ пословъ и въ передныхъ комнатахъ. Мѣсце, де сидитъ звычайно Глядстонъ, зовсѣмъ збурене, а мѣсце, де сидитъ Парнель и Ирляндцѣ, зовсѣмъ ненарушене. Въ сали засѣдань всѣ образы, рѣзьбы и фрески зовсѣмъ зруйнованй а склянна стеля надъ салею розтрѣскана. Въ Вестминстеръ-Галь зайшовъ бувъ заразъ по выбуху одинъ полицистъ и найшовъ тамъ на сходахъ якійсь пакетъ. Ôнъ хотѣвъ его вынести, але задля великои жары мусѣвъ его кинути на сходы. Заразъ наступивъ другій выбухъ, а въ сходахъ вырвало велику и глубоку яму. Двохъ полицистôвъ и кôлькохъ людей зôстало тяжко раненыхъ а богато людей покалѣченыхъ. Въ Товрѣ надъ т. зв. „бѣлымъ Товромъ“, котрого муры 3 до 4 метры грубй, вырвало зовсѣмъ цѣлый дахъ, а въ однôй сали, де переховувалася стара зброя, вырвавъ выбухъ глубоку дѣру въ помостѣ и знищивъ кôлька тысячѣвъ рушниць. Кажутъ, що причиною сего выбуху сталися двѣ женщины, высланй черезъ Ирляндцѣвъ, котрй пôдъ одежею занесли динамитъ до наведеныхъ будынкôвъ и тамъ зручно мины пôдложили. Полиція однакожь доси ще виноватыхъ не выслѣдила. — Въ Суданѣ можутъ Англичане повеличатися великою побѣдою надъ войсками Магдія. Ген. Стюартъ побивъ дня 17 с. м. коло жерелъ пôдъ Абдуклеа 10000 войска Магдія. Борба була дуже завзята

и зъ-разу здавалося, що Магдій побѣдитъ, бо войску его удалося було розбити англійску кôнвицю. Пôдъ вечеръ однакожь удалося Англичанамъ прогнати зовсѣмъ войска Магдія зъ занятыхъ позицій и они, утѣкаючи, лишили 800 убитыхъ и дуже богато раненыхъ. Страты Англичанъ выносятъ 74 убитыхъ и 94 раненыхъ.

НОВИНКИ.

— **Въ II-гй роковины смерти бл. п. Володимира Барвѣньского** устроюютъ рускй товариства „Просвѣта", „Руска Бесѣда", „им. Шевченка" и „Академичне Братство" въ понедѣлокъ 2 л. лютого въ великôй сали „Народного Дому" музикально-декляматорскій вечеръ, зъ котрого чистый доходъ призначеный на стипендію им. Володимира Барвѣньского. Початокъ о год. $7\frac{1}{2}$ вечеромъ. Цѣны мѣсць: фотель 1 зр., крѣсло въ першихъ рядахъ 80 кр., крѣсло въ дальшихъ рядахъ 60 кр., на салю вступъ 40 кр., галерія 20 кр. Заарошень и билетôвъ можна дôстати щоденно межи 6—8 годины вечеромъ въ товариствѣ „Академичне Братство", ул. Скарбкôвска ч. 2, а въ день вечера при касѣ.

— **Першій т. зв. „вовняный вечерокъ"** въ сали „Народного Дому" ôтбувся, якъ було заповѣджено, въ суботу минувшого тыждня и удався якъ не можна красше. Танцюючихъ паръ було близько сто. Всѣ панночки були поубиранй простенько, кôлька було въ народнôмъ одязѣ. Стрôй панночокъ бувъ пôдъ судомъ дамского трибуналу, зложеного зъ панъ: Ильницкои, Огоновскои, Геровскои и Площаньскои. Танцѣ розпочалися жвавою, охочою коломыйкою. Пôдчасъ послѣдной фигуры мазура всѣ танцюючй дамы утворили кружокъ на серединѣ салѣ, а комитетовй роздали всѣмъ присутнымъ дамамъ въ сали картки до голосованя на три царицѣ. Выбôръ бôльшостею голосôвъ упавъ на панночки: Чупкôвну, Павликôвну и Огоновску. П. Джулиньскій, spiritus movens въ комитетѣ „вовняныхъ вечеркôвъ", и два аранжеры вручили царицямъ инсигнія: першôй королевôй трибарвну ленту (сино-жовто-сину) черезъ грудь, а другôй и третôй царици таку-жь двобарвну ленту (сино-жовту). Потôмъ всѣ три царицѣ ôтгуляли козака, въ ихъ честь ôтограного. Вся забава — а протягнулася до 4-тои годины рано, ишла дуже весело и невымушено, и вся молодѣжь опускала салю „Народного Дому" съ великимъ вдоволеньемъ.

— **Въ четверъ дня 17 (29 л.) сѣчня** ôтбудесь въ комнатахъ тов. „Руска Бесѣда", ул. Скарбкôвска ч. 2, забава съ танцями для членôвъ „Р. Бесѣды". Початокъ о год. 8 вечеромъ.

— **Зъ Станиславова** пишутъ намъ: Въ четверъ дня 5 л. лютого ôтбудеся на доходъ рускои „Читальнѣ" въ Станиславовѣ въ сали касина мѣщаньского при ласкавôй участи знаменитыхъ Денисôвскихъ спѣвакôвъ пôдъ проводомъ Впр. о. Витошиньского музикально-декляматорскій вечерокъ съ танцями, на котрый запрошуе комитетъ, въ котрого складъ входятъ: Впр. о. катихитъ І. Литвиновичь, проф. О. Левицкій и Дръ Теофиль Окуневскій. Початокъ точно о годинѣ $7\frac{1}{2}$ вечеромъ. Цѣны мѣсць: вступъ на салю 1 зр., за крѣсло 1 зр. 50 кр. Для ученикôвъ буде на часть концертову ôтворена галерія по 30 кр. ôтъ особы. Строѣ выключно домовй, вовняй або народнй. Билеты можна вже ôтъ теперь за оказаньемъ запрошеня дôстати въ „Народнôй Торговли", а въ самъ день вечерка ôтъ 6 годины при касѣ.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Товстенькôмъ** устроюе дня 4 лат. лютого, с. е. въ недѣлю мясопустну аматорске представленье сценичнои штуки „Арендарь", на котре Вп. Родимцѣвъ маю честь запросити. Початокъ о 6-ôй годинѣ вечеромъ. — Въ имени Выдѣлу І. Миштакъ, мѣстопредсѣдатель.

— **Ческа Бесѣда у Львовѣ**, знакома въ своѣмъ часѣ зъ дуже сердечныхъ своихъ забавъ, зновъ ôтжила. Отворивши для своихъ членôвъ передъ Новымъ рокомъ власный льокаль пôдъ числомъ 8 при улици Коперника, розпочала вже такожь и забавы домовй, а навѣть дае ще въ тôмъ карнавалѣ вечерокъ съ танцями, котрый ôтбудеся дня 31 л. сѣчня с. р. въ саляхъ „Frohsinn-у". „Ceska Beseda" складаеся съ добôрного товариства жіючихъ у Львовѣ побратимôвъ ческихъ и запросила численнй лицп нашй на свôй вечерокъ, на котрôмъ надѣятися можна веселои забавы. Карты вступнй дôстати можна въ „Ческôй Бесѣдѣ", такожь въ торговляхъ пп. Ф. Штаффа, при ул. Кароля-Людвика и Анг. Кожелюжка при площади св. Духа.

— **Зъ Ярослава** пишутъ намъ: Небувалого до сихъ поръ торжества въ нашôмъ мѣстѣ були мы свѣдками дня 6 (18) сѣчня, въ день празника Богоявленьского. По литургіи двигнувся о годинѣ 11 величавый походъ на водосвятіе, котре се го року ôтбулося на Сянѣ, а не якъ звычайно, на ринку. Тысячѣ побожного народа, представителѣ правительственныхъ и автономичныхъ властей, всякй корпораціи съ хоругвами, почетна компанія войска, а на конець войскова музика додавали тому торжеству тымъ бôльше блеску, а красный, кожде христіяньске серце тлѣяючій нашь обрядъ, розвинувъ свою величавôсть, до котрои немало причинилося и поважне число священикôвъ зъ околицѣ, потрудившихся въ тôй цѣли, щобы пôднести торжество сего великого празника. — По скôнченôмъ водосвятію принимавъ у себе мѣсцевый о. парохъ около 60 особъ; всѣ они, особливо Нѣмцѣ, не видѣвшй до нынѣ такого богослуженя, вынесли якъ найлучше враженье о нашôмъ св. обрядѣ. — *Ъ.*

— **Ôтъ товариства „Союзъ" въ Черновцяхъ** одержуемо слѣдуючу допись: Пôдписане товариство заявляе симъ прилюдну подяку Вп. низше поименованымъ Панамъ, котрй причинилися до пôддержаня нашого товариства мѣсячными вкладками. Тіи Вп. панове суть: Дръ мед. В Волянъ; проф. Ом. Калужняцкій; Волод. Ясеницкій, адъюнктъ суду краевого; Титъ Ревакович, адъюнктъ суд. въ Садагорѣ; проф. Ив. Глѣбовицкій; Кость Залозецкій, официялъ телеграфу; Корн. Лукашевичь, авскультантъ краевого суду; Ив. Ступницкій, магистеръ фармаціи и о. Альфредъ Сѣменович. Такожь и всѣмъ низше наведенымъ Редакціямъ за присылку даромъ по однôмъ примѣрнику ихъ часописей: „Дѣло", „Слово", „Зеркало", „Зоря", „Батьковщина", „Русская Рада", „Господарь и Промышленникъ", „Шкôльна Часопись", „Вѣстникъ Народного Дому", „Одесскій Вѣстникъ", „Вѣстникъ Европы", „Труды Императ. економич. общества", „Gazeta Polska", „Wieniec i Pszczółka", „Српски Народ", „Slovenski Gospodar", „Presse", „Deutsche Zeitung", „Sonntagsblatt", „Allgem. österr. Gerichtszeitung" и „Notariats österr. Ger. Zeitg." — Ôтъ товариства рускихъ академикôвъ „Союзъ" въ Черновцяхъ. — *Олимпъ А. Волянський*, голова; *Григорій О. Ганкевичь*, писарь.

— **Рѣшенье сойму затягнути пожичку краеву въ сумѣ 200.000 зр.** на пôдмогу потребуючихъ помочи господарѣвъ сельскихъ, навѣщеныхъ повенею въ р. 1884, получило вже цѣсарску санацію, сталося отже закономъ.

— **А la Жоржъ Мотозо.** Кождому переходячому улицями Львова кôлька днѣвъ тому назадъ мусѣла впасти въ-око посмертна картка: „Kirillo Christopheri k. k. Wachmeistzr bei 11 Uhlanenregimente gestorben и т. д." Загадочне назвище а ще загадочнѣйше имя Kirillo. „Катъ его знае — кождый думавъ собѣ — чи се Италіянець чи Испанець, чи що таке." Тымчасомъ покôйный панъ фельдфебель назывався таки просто Кирило Христофорукъ и бувъ родомъ зъ Ольхôвця пôдъ Бережанами. Ôтбувши кампанію австрійско-пруску 1866 р., дослужився степени вахмайстра а занесеный ôттакъ судьбою по войсковôй службѣ ажь надъ Адріятицке море, пôзнався съ Таліянкою чи Тріестянкою и одружився. Ну, теперь имя Кирило Кристофорукъ звучало вже за „ординарно" и п. фельдфебель перехрестався на „Kirillo Christopheri" и такъ звавъ себе ажь до смерти. Цѣкаве оно! Не правда?

— **Хто виненъ?** Угорско-руска интелигенція а передъ всѣмъ руске священьство въ Угорщинѣ запôзнали, жаль сказати, свою высоку мисію розбудженя національного почутя и ôтцуравшися разъ живого слова своихъ молодшихъ братôвъ — тои природнои основы всякого живого письменства — довели до того, що нынѣ угорска Русь — якъ то каже въ однôмъ зъ своихъ послѣдныхъ чиселъ „Карпатъ" — не мае нѣякои литературы. Сумный то справдѣ и неôтрадный станъ, но тяжка отвѣчальнôсть за него спадае въ великôй части на тыхъ, що принялися за веденье рускои публицистики въ Угорщинѣ, бо хочь недасться заперечити, що мадярске правительство неправильно ôтносится до самостôйного культурного розвою не-мадярскихъ племенъ, заселяючихъ краѣ угорскои короны и силомôць накидае всѣмъ народностямъ мадярску цивилизацію, то все-жь таки живый національный организмъ зъумѣе пôдъ розумнымъ проводомъ охоронити свою индивидуальнôсть и заимпонувати хочь бы и якъ сильному та могучому противникови. — Такъ давнѣйшій „Свѣтъ" якъ и теперѣшный „Карпатъ", що по природному свому назначеню мали бути свѣточами національного самопôзнаня угорскихъ Русинôвъ, пôшли хибною дорогою; они запôзнали живу народну рѣчь и заступивши ея по части штучно кованымъ нѣбы книжнымъ а нѣкому незрозумѣлымъ языкомъ, ôткрыли свои колюмны для мадярскои мовы, котрою и теперь печатаеся половина статей одинокого руского органу въ Угорщинѣ. Въ такихъ ôтношеняхъ зовсѣмъ не дивно, що руске духовеньство въ Угорщинѣ и руска интелигенція мірска встыдаеся „простои" рускои мовы и идучи за проводомъ керманича публичнои опиніи говоритъ и пише майже выключно по мадярски а съ мадярскою мовою вноситъ до своихъ домôвъ мадярскй звычаѣ и обычаѣ и отаеся зовсѣмъ чужою народови, зъ котрого выйшла и котрого соками годуеся.

— **О. Бѣрецкій Володиславъ**, парохъ въ Радошицяхъ, дек. яслиского, именованый II шкôльно-ординаріятскимъ комисаремъ для шкôлъ народныхъ тогожь деканата.

— **Новй нотаріяты.** Пôсля телеграфичныхъ вѣстей наспѣвшихъ зъ Вѣдня, систематизовало министерство справедливости слѣдуючй посады нотарѣвъ въ Галичинѣ: въ Яновѣ (Залѣсою), Немировѣ, Мостахъ великихъ, Делятынѣ, Войниловѣ, Гвôздцю, Обертынѣ, Будзановѣ, Вишнѣвчику, Лопатынѣ, Луцѣ и Борыни.

— **Краева угорска выстава** мае бути ôткрыта дня 2 л. мая с. р. самымъ монархомъ. Архикн. Рудольфъ, котрый принявъ достоиньство протектора выставы, буде держати привѣтну рѣчь.

— **Именованя.** Министеръ дѣлъ внутрѣшныхъ именувавъ вицесекретаря въ министерствѣ внутр. дѣлъ дра Клеберга, сестрѣнця дра Фр. Смольки, урядника дуже ще молодого, старостою въ Галичинѣ. — Министеръ справедливости именувавъ нотарями: субститута нотаріяльного зъ Тычина бар. Кароля Кашница въ Кросценку, а кандидата нотаріяльного зъ Нового Санча Клеменсевича въ Чорнôмъ Дунайци. — Рада шкôльна краева именувала Кипріяна Федака дѣйстнымъ учителемъ школы етатовои въ Кореличахъ а Амвросія Галицкого дѣйстнымъ учителемъ 4-клясовои мужескои школы въ Кутахъ.

— **Рада мѣста Львова** именувала старшими совѣтниками львôвского магистрату: Ромуальда Лышковского, Игнатіи Романовского и Емил. Тарнавского, а совѣтниками секретарѣвъ: Казим. Стшелецкого, Емил. Коссу и Еразма Вильковского.

— **Розписанье конкурсу.** Президія краевои рады шкôльнои оголошуе конкурсъ на посаду директора IV-ои гимназіи у Львовѣ, опорожнену по Едвардѣ Гиклю, теперѣшнôмъ инспекторѣ краевôмъ середныхъ шкôлъ. Убѣгателѣ маютъ внести свои прошеня до кôнця лютого с. р. До посады привязана пенсія VII ранги. — На мѣсце опорожнене по Бол. Барановскôмъ, именно на посаду старшого учителя въ семинаріи учительскôй въ Станиславовѣ, розписаный такожь конкурсъ; пенсія 1000 зр. ав. на рôкъ и пятилѣтнй додатки активальнй. Компетенты маютъ внести свои поданя найдальше до 28 л. лютого с. р. и выказатися межи прочимъ такожь знаньемъ руского языка въ мовѣ и письмѣ.

— **Пôдвысшенье платы официрôвъ низшихъ степенѣвъ.** Ще сего року мае бути предложеный сопôльнымъ делегаціямъ проектъ закона о пôдвысшенье платы для официрôвъ низшихъ степенѣвъ и кадетôвъ. Пôсля сего проекту мала-бы пôдвысшитися плата кадетôвъ зъ 8 зр. на 15 зр. мѣсячно; заступникôвъ официрôвъ на 500 зр. рôчно; поручникôвъ зъ 600 зр. на 720 зр.; надпоручникôвъ зъ 720 зр. на 840 зр.; капитанôвъ II клясы зъ 900 зр. на 960 зр. рôчно. На зреализованье сего проекту треба буде пôбольшити звычайну дотацію о 1,800.000 зр. на рôкъ.

— **Ц. к. генеральна Дирекція австр. желѣзниць державныхъ** доноситъ, що съ днемъ 15 л. лютого с. р. буде заведеный новый розкладъ ѣзды на Галицкихъ желѣзницяхъ державныхъ, котрый принесе догôдности швидшои ѣзды, скороченя перестанкôвъ и лучшу звязь съ желѣзницями сусѣдными.

— **Дирекція черновецкои желѣзницѣ** рѣшилася прискорити рухъ особовый поѣздôвъ а заразомъ такожь обнижити цѣну ѣзды, а причиною сихъ, для публики лишь користныхъ змѣнъ, есть конкуренція Днѣстряньскои державнои желѣзницѣ, на котрôй ѣзда до теперь була не тôлько дешевша ôтъ ѣзды на черновецко-львôвскôй желѣзници, но и о много скорша.

— **Дѣло получшеня дотаціи духовеньства** стоитъ не лишь у насъ въ Австріи, но и въ Угорщинѣ на дневнôмъ порядку прилюдной дискусіи. Угорскій министеръ просвѣты и вѣроисповѣдань предложивъ вже — якъ довѣдуеся „Карпатъ" — дотычный проектъ закона монархови, а зъ придворнои канцеляріи передано его примасови угорскому Шиморови. „Карпатъ" довѣдуеся дальше, що справа получшеня дотаціи буде незадовго наконечно рѣшена и въ виду того, що нею въ компетентныхъ сферахъ дуже живо интересуются, есть надѣя, що 1885 рôкъ сповнитъ задушевнй желаня угорского духовеньства. Чи 1885 рôкъ буде зарôвно щасливымъ и для нашого галицко-руского священьства!

— **Пять случаѣвъ пожару** пригодилося въ короткôмъ часѣ с. е. ôтъ 20 л. грудня до 8 сѣчня въ громадѣ Ныркове, залѣщицкого повѣту. Заходитъ пôдозрѣнье, що въ всѣхъ сихъ случаяхъ огонь бувъ пôдложеный. Слѣдство судове ведеся.

— **Выдѣлъ тов. „Академичне Братство"** складае прилюдно щиру подяку Вп. добродѣеви Іосифови Онишкевичеви, нотареви въ Зборовѣ, за даръ въ квотѣ 5 зр.

— **Унгварскій гр. кат. епископъ** ôтъ довшого часу недужій и по словамъ „Карпата" не зносится съ нѣкимъ, лишь съ своими найблизшими свояками и прибочнымъ крылошаниномъ Гебеемъ.

— **Змѣны въ умундурованю урядникôвъ.** Недавно оголосила урядова „Wien. Ztg" постановы, змѣняючй дотеперѣшный униформъ австрійскихъ урядникôвъ. Пôсля новои нормы униформовй панталоны будутъ въ высшихъ категоріяхъ зеленои а въ низшихъ сивои барвы; панталонôвъ бѣлого цвѣту вже не можна буде ôтъ теперь носити. Прочй постановы змѣняютъ ширину бортъ на рукавахъ та ковнѣрахъ, и пр.

— **Незавидна доля судовыхъ авскультантôвъ и практикантôвъ**, котрй въ теперѣшныхъ ôтношеняхъ службовыхъ упослѣдженй супротивъ своихъ товаришѣвъ прочихъ категорій урядничихъ неразъ борются съ найбôльшимъ недостаткомъ, поки доведеся имъ получити першу скромну пôдмогу въ сумѣ 500 зр. а. в. на рôкъ, выкликала особливо въ послѣдныхъ рокахъ межи интересоваными живый рухъ объявившійся петиціями и депутаціями до представителѣвъ властей, покликаныхъ рѣшати тую нову форму соціяльного пытаня. Идучи за примѣромъ своихъ товаришѣвъ зъ другихъ провинцій державы, радили такожь авскультанты та практиканты зъ округа львôвского высшого суду краевого надъ своимъ положеньемъ и способами получшеня своеи долѣ а результатомъ горячихъ нарадъ есть рѣшенье запавше минувшои пятницѣ, щобы выслати по примѣру моравскихъ авскультантôвъ депутацію до правительства и представителѣвъ парляментарныхъ клюбôвъ, котра бы представила наглядно существуючй у насъ ôтношеня и просила о зарядженье аномалій въ дорозѣ законодавчôй. Депутація, котра съ авскультантомъ и доцентомъ университету дромъ Петромъ Стебельскимъ на чолѣ въ половинѣ лютого с. р. выбираеся до Вѣдня, желаемъ найлучшого успѣха и маемъ надѣю, що сферы, ôтъ котрыхъ се залежитъ прихильно ôтнесутся до справедливыхъ домагань ôтпоручникôвъ нашихъ може найбѣднѣйшихъ въ цѣлôй державѣ авскультантôвъ и практикантôвъ.

— **Жидôвскій дôмъ пріюту.** Львôвскй жидôвскй купцѣ и банкиры основали заведенье, котрого цѣлею дати пріютъ пôдъупавшимъ купцямъ-жидамъ. На выбудованье дому для заведеня вложивъ звѣстный львôвскій банкиръ Яковъ Штрогъ 1000 зр., а купець Игн. Фридъ 500 зр.

— **Львôвскй лѣкарѣ**, котрй становлятъ особну секцію товариства галицкихъ лѣкарѣвъ, ôтбули сими днями загальнй зборы для выбору заряду. Предсѣдателемъ секціи выбрано дра Іосифа Меруновича, его заступникомъ дра Оскара Видмана, секретаремъ дра І. Виктора, господаремъ п. А. Литтиха, а яко члены бюра выйшли въ выбору дры Былицкій, Павликовскій и Мадейскій.

— **Урядъ почтовый и телеграфичный въ Трускавци**, котрый до теперь бувъ ôткрытый лишь въ часѣ сезону купелевого, замѣнится съ днемъ 1 л. лютого с. р. на сталый урядъ съ касою щадничою.

— **Зъ статистики середныхъ шкôлъ.** Пôсля оголошеныхъ недавно статистичныхъ даныхъ, ôтносячихъ-ся до шкôлъ гимназіяльныхъ и реальныхъ, було въ Австріи 171 гимназій (о 2 бôльше якъ въ минувшôмъ роцѣ). Въ 96 заведеняхъ бувъ выкладовымъ языкомъ нѣмецкій, въ 38 ческій, въ 23 польскій, въ 4 италійскій, въ 1 рускій, въ 1 сербско-хорватскій; въ 6 гимназіяхъ ôтбуваются выклады въ двохъ языкахъ. Тіи заведеня посѣщае загаломъ 55.946 ученикôвъ (въ минувшôмъ роцѣ выражала загальну фреквенцію цифра 55247). Число шкôлъ реальныхъ выноситъ 85 (о 1 менше въ порôвнаню съ минувшимъ рокомъ) а именно 19 низшихъ и 66 высшихъ шкôлъ реальныхъ. Въ 59 школахъ реальныхъ ôтбуваеся наука въ языцѣ нѣмецкôмъ, въ 16 въ ческôмъ, въ 5 въ польскôмъ, въ 4 въ италійскôмъ, и въ 1 въ языцѣ сербскôмъ. Загаломъ фреквентуе до реальныхъ шкôлъ 16.574 ученикôвъ.

— **Доля емигрантôвъ въ Америцѣ.** До однои копальнѣ угля въ Пенсильваніи насцѣло въ грудню м. р. 100 робôтникôвъ, Словакôвъ (здаесь и Русинôвъ) зъ пôвнôчнои Угорщины, котрй, не могучи дôстати зарôбку, рѣшились працювати за 3 марки на день. Мѣсцевй робôтники-Американцѣ, добачаючи въ тôмъ небезнечну для себе конкуренцію, именно, що низькою цѣною имъ шкодятъ, рѣшили позбутися своихъ соперникôвъ. Коли Словаки полягали въ шопѣ спати, напали на нихъ американьскй робôтники и половину зъ нихъ убили а прочихъ прогнали. Межи тыми, що ратувалися побѣгомъ, було много тяжко раненыхъ и тй ôтъ студени и болю поумирали въ лѣсѣ, поки жителѣ околицѣ змогли ихъ ôтшукати. Такй сумнй ôтношеня пануютъ въ Америцѣ, до котрои несовѣстнй агенты вытягаютъ и нашихъ селянъ, обѣцюючи имъ золотй горы.

— **Мука зъ дерева.** Въ пôвнôчнôй Америцѣ устроенй млыны, котрй рôжнй роды мягкого дерева перемелюютъ на дрôбненьку муку, що по виду и вкусови майже не рôжнится ôтъ пшеничнои. — Якъ говорятъ, уживаеся тая мука лишь въ техничныхъ цѣляхъ, а вѣсти, що еи ливеранты домѣшуютъ до правдивои муки и доставляютъ американьскôй арміи, показалися ложными.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Новоименованй пресвитеры получили душпастырскй посады: Левъ Чемериньскій, сотруд. въ Ляшковѣ дек. холоѣвского; Володимиръ Борисевичь, сотр. въ Звенигородѣ; Димитрій Косьонжекъ, сотр. въ Настасовѣ, дек. теребовельского; Николай Любѣнецкій, сотр. въ Чесникахъ, дек. рогатыньского; Николай Демчишинъ, сотр. въ Боркахъ великихъ; Теодоръ Мурдзакъ, сотруд. въ Швайковѣ, дек. пôдгаецкого; Ст. Высочаньскій, сотр. въ Глинянахъ дек. унѣвского; Ив. Бодругъ, сотр. въ Ясеновѣ дек. городеньского; Володимиръ Поховскій, сотр. въ Залôзцяхъ; Онуфрій Вергунъ, сотр. въ Потуторахъ дек. бережаньского; Илія Котôвъ, сотр. въ Балинцяхъ дек. коломыйского; Ив. Лабѣй, сотр. въ Переволоцѣ, дек. бучацкого; Ив. Томкевичь, сотр. въ Бѣлôй дек. чортковского; Николай Поджарко, сотр. въ Толщовѣ дек. щирецкого; Ив. Майковскій, сотруд. въ Товмачику дек. коломыйского; Левъ Фицаловичь, сотр. въ Тейсаровѣ дек. стрыйского; Евг. Индишевскій, сотр. въ Надорожни дек. товмацкого; Мих. Громадка, завѣд. въ Щуровицяхъ дек. холоѣвского; Ив. Топольницкій, завѣд. въ Плѣсонянахъ; Ив. Устіяновичь, завѣд. Кимполюнга на Буковинѣ; Север. Борачекъ, сотр. Садовои; Іос. Бородіевичь, завѣд. въ Купчинцяхъ дек. тернопôльского; Ив. Залескій, сотр. въ Войниловѣ; Илярій Пачовскій, сотр. въ Добростанахъ дек. городецкого; Ем. Дудровичь, сотр. въ Конюхахъ, дек. бережаньского; Ю. Галькевичь, сотр. въ Курянахъ, дек. нараѣвского; Николай Котлярчукъ, сотр. въ Шидлôвцяхъ дек. гусят..ньского; Ив. Колянковскій, зав. Коростова; Клим. Роснецкій, зав. Сморжа; Мих. Свѣтенькій, сотр. въ Товстôмъ дек. скальского; Ив. Дыдакъ, сотр. въ Курянахъ получивъ сотр. въ Бережанахъ; Володимиръ Сойка, сотруд. въ Довгôмъ, дек. теребовельского.

Душпастырскй посады получили оо.: Мих. Валницкій, завѣд. въ Братковцяхъ; Александеръ Киселевскій, завѣд. Скалы; Володимиръ Микитка, завѣд. Ямельницѣ; Еман. Красицкій, завѣд. Яленковатого, дек. скôльского.

Введеный яко парохъ о. Даніилъ Бахталовскій въ Яблоновѣ.

Въ пропозицію на Лопушаны, дек. зборôвского принятй оо.: 1) Алекс. Даниловичь, сотр. зъ Олеска; 2) Дякôвъ Никита, завѣд. въ Лопушанахъ; 3) Ив. Калиньскій, сотр. зъ Сасова.

Завôзванй до каноничнои институціи оо.: Теофиль Захарьясевичь зъ Юнашкова на Хренѣвъ, Ив. Маркевичь зъ Хренева на Юнашкôвъ (оба одного дня); Алекс. Карачевскій на парохію Лисôвцѣ; Августинъ Левицкій на пар. Милованье.

Ôтпустку получивъ о. Исид. Лопатыньскій, пар. Комарова на два мѣсяцѣ.

Митрополича консисторія вставилася до президіи намѣстництва о згоду для запрезентованыхъ оо.: Мелетія Лотоцкого на Якубôвку, Мих. Царя на Гуменець, Юст. Подлѣсецкого на Пу-

тятынцѣ, Филемона Огоновского на Джурôвъ, Теофиля Кисилевского на Скороморохи старѣ.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Ôтзнаки крылошаньскѣ получивъ о. Ванковичь Іоанъ, парохъ въ Цѣнковѣ и мѣстодеканъ олешицкого деканату.

Похвалу и признанье ôтъ ординаріяту получивъ о. Пасѣчиньскій Кирилъ, парохъ Мокрянъ, дек. судово-вишеньского, за труды около построеня церкви тамже.

На конкурсъ съ речинцемъ до дня 11 цвѣтня с. р. выставленѣ парохіи: Дошница, дек. дукольского; Жегестôвъ, дек. мушиньского и Скло, дек. яворôвского.

Презенту на парохію въ Медвежи, дек. дрогобыцкого, дало ц. к. намѣстництво о. Петру Ильницкому, пароху въ Шандрôвци.

Завѣдательство капеляніи Милькова. дек. олешицкого, получивъ о. Іосифъ Туряньскій, сотрудникъ зъ Жапалова. О. Копыстяньскій Корнилій, новопоставленый пресвитеръ, получивъ сотрудництво при пароху въ Вѣрхомли, дек. мушиньского.

Введеный въ завѣдательство парохіи Корчминъ, дек. белзкого, о. Стефанъ Сапрунъ, сотрудникъ зъ Каменки лѣсной.

Личный додатокъ 100 зр. зъ религійного фонду на дальшѣ лѣта получивъ о. Винкентій Созаньскій, парохъ въ Исаяхъ, дек. старо самборского.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

О. Антоній Чапельскій, парохъ въ Добровляхъ, ревный патріотъ рускій и многонадѣйный душпастырь, умеръ дня 22 л. сѣчня с. р. въ 69 роцѣ житя а 45 роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— Въ журналѣ „Руская Старина“ находится въ книзѣ за мѣсяць май: „Письмо Т. Г. Шевченка до Е. П. Ковалевского“, а въ журналѣ „Историческій Вѣстникъ“ въ книжцѣ за липень помѣщеный образокъ развалинъ дому Хмельницкого въ Субботовѣ, котрѣ истнували ще 20 лѣтъ тому; образокъ есть копіею зъ рысунку зробленого Т. Шевченкомъ пôдчасъ посѣщеня Субботова.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— **Для „Просвѣты“**: Воч. о. Е. Сабатъ въ Тысьменичанахъ 5·20 зр.; Воч. о. В. Небыловичь въ Перегиньску 2 зр.; Вп. Братства церковнѣ въ Дублянахъ 1 зр. и въ Грабôвци 1 зр.; Вп. С. Ваньо въ Угновѣ 25 кр.; Вп. М. Михалякъ въ Путиловѣ 2 зр.

— **Для Общества им. Качковского**: Воч. о. Е. Сабатъ въ Тысьменичанахъ 1 зр.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи**: Воч. о. И. Курпякъ въ Карловѣ 1 зр.

— **На дѣвоче воспиталище въ Перемышли**: Воч. о. Кисѣлевскій въ Незвискахъ 1 зр.

— **Для „Школьнои Помочи“**: Вп. Братство въ Ляшковѣ 2 зр.

— **Для рускои мѣскои школы**: Вп. Братство въ Грицоволи 2 зр.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Жуку въ П. Въ недѣлю мы выслали ôтповѣдь.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

1009 (138—?) поручае

Специяльности и универсальнѣ средства францускѣ и иншѣ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѣ фирмы оповѣщуванѣ.

Курсъ львôвскій зъ дня 26 л. сѣчня 1885.

	платятъ		жадаютъ	
	австр. валютою			
	р.	кр.	р.	кр.
1. Акціи за штуку.				
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	266	50	269	50
„ львôв.-черн.-яс. по 200 р.	208	25	211	25
Банку гип. галиц. по 200 р.	278	50	285	—
2. Листы заст. за 100 р.				
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	99	40	100	40
„ „ „ по 4% ав.	91	50	92	75
„ „ „ по 5% ав. період.	99	40	100	40
Банку гип. галиц. 6% ав.	101	—	102	—
Листы дов. гал. рust. банку п. 6%	—	—	—	—
3. Листы довжнѣ за 100 р.				
Общ. роль. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% льосов. въ 15 лѣтъ	58	—	60	
4. Облиги за 100 р.				
Индемнизаціи галиц. 5% м. к.	101	20	102	20
Облиги комунальнѣ Гал. банку рустик. 6%	96	75	97	75
Пожички кр. зъ р. 1873 по 6%	102	75	104	—
5. Льосы мѣста Кракова	16	50	18	50
„ „ Станиславова	22	50	24	50
6. Монеты.				
Дукатъ голендерскій	5	71	5	81
„ цѣсарскій	5	75	5	85
Наполеондоръ	9	72	9	82
Пôвимперіялъ	10	—	10	12
Рубель россійскій срѣбный	1	54	1	64
„ „ паперовый	1	27¾	1	29¾
100 марокъ нѣмецкихъ	60	10	60	80
Срѣбро	—	—	—	—

(безъ текучого куп. безъ купонъ)

Желѣзничѣ поѣзды.

Пôсля годинника львôвского.

Приходятъ до Львова:

ЗЪ КРАКОВА: о год. 5 мин. 36 рано поѣздъ поспѣшный; о год. 9 мин. 27 веч. поѣздъ особовый; о год. 10 мин. 33 передъ пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворець Пôдзамче о год. 10 мин. 13 веч. поѣздъ поспѣшный; о год. 2 мин. 28 рано и о год. 3 мин. 42 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворець головный львовскій о год. 10 мин. 26 веч. поѣздъ поспѣшный; о. год. 3 мин. 5 рано и о год. 4 мин. 10 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 10 веч. поѣздъ поспѣшн.; о год. 3 мин. 35 рано и о год. 3 мин. 52 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ СТАНИСЛАВОВА: (на Стрый), по пол. о год. 4 мин. 17 поѣздъ особовый, въ ночи о год. 2 мин. 30 поѣздъ мѣшаный и о год 8 мин. — рано поѣздъ льокальный Дрогобычь-Стрый-Львôвъ.

Ôтходятъ зô Львова:

ДО КРАКОВА: о год. 10 мин. 46 вечеромъ поѣздъ поспѣшный, о год. 4 мин. 5 рано поѣздъ особовый, о год. 5 мин 3 по пол поѣздъ мѣшаный и о год. 6 мин. 35 рано поѣздъ мѣшаный льокальный.

ДО ПÔДВОЛОЧИСКЪ: зъ головного двôрця о год. 5 м. 56 рано поѣздъ посп., о год. 12 мин. 31 по пол. и о год. 10 мин. 27 веч. поѣздъ мѣшаный.

ДО ПÔДВОЛОЧИСКЪ: зъ двôрця Пôдзамче о год. 6 мин. 6 рано поѣздъ поспѣшный, о год. 12 мин 57 по пол. и о год. 10 м. 56 веч. поѣздъ мѣшаный.

ДО ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 6 мин. 30 рано поѣздъ поспѣшный, о год. 12 мин. 15 по пол. и о год. 11 мин. 10 въ ночи поѣздъ мѣшаный.

ДО СТАНИСЛАВОВА: на (Стрый) рано о год. 11 мин. 20 поѣздъ особовый; веч. о год. 6 мин. 50 поѣздъ мѣшаный и о год. 6 мин. 45 рано поѣздъ льокальный Львôвъ-Стрый-Дрогобычь.

Хорошимъ подарункомъ на Святя и Новый Рôкъ буде

КОБЗАРЬ Т. ШЕВЧЕНКА

ТОМЪ I,

оправленый въ полотно и зъ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьеписею поета.

Книжочна та припоручена ц. к. краєвою Радою шк. на преміи для шкôльнои молодѣжи и до шкôльныхъ библіотекъ.

Цѣна 40 кр. (съ пересылкою 45 кр.)

Можна дôстати черезъ редакцію „Школ. Часописи“

При надходячôмъ торжествѣ святометодіевскôмъ

поручае

Товариство „Просвѣта“ книжочку:

ЖИТЬЕ ПРОСВѢТИТЕЛѢВЪ СЛАВЯНЪ

святыхъ рôвноапостольныхъ

КИРИЛА И МЕТОДІЯ

написавъ

Дръ Ю. Целевичь.

Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

По зниженôй цѣнѣ!

Украиньскѣ гетьманы

Иванъ Виговскій

та

Юрій Хмельницкій

Ивана Левицкого (Нечуя).

(Правопись фонетична.)

Можна дôстати по зниженôй цѣнѣ 20 кр. (съ пересылкою 25 кр.) за примѣрникъ, за посредствомъ „Дѣла“ и другихъ рускихъ часописей. 1214 (9—?)

Въ администраціи „Дѣла“ можна дôстати слѣдуючѣ працѣ бл. п.

Володимира Барвѣньского:

2. БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ, образокъ зъ Галицкого житя, цѣна . . . . . 80 кр.
3. ÔТЧИТЪ ВЪ 100-ЛѢТНѢ РОКОВИНЫ ЦѢСАРЯ ИОСИФА II. 17 (29) падолиста 1880, цѣна . . . . 25 кр.
4. БЕСѢДА ВЫГОЛОШЕНА НА НАРОДНÔМЪ ВѢЧУ РУСИНОВЪ 18 (30) падолиста 1880 о економичныхъ справахъ, цѣна . . . . . 15 кр.

Дохôдъ зъ першого твору призначуе Родина покôйника на памятникъ нагробный, зъ дальшихъ же трехъ праць на стипендію им. Володимира Барвѣньского. (20—?)

„МЕРТВИ ДУШѢ“

гумористична повѣсть **Миколая Гоголя** съ портретомъ автора и „Словомъ ôтъ Выдавництва“ (278 сторôнъ великои 8 ки).

Цѣна 1 зр. 80 кр.; съ пересылкою почтовою 2 зр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“, и въ книгарни Старвопигійскôй.

Ц. к. концесіоноване

БЮРО РАЄНЯ И КОНТОРА ДЛЯ СЛУГЪ

И. МИТТИГА

Улиця Ягайлоньска ч. 12 и Рейтана ч 1.

Посередничитъ въ купнѣ, продажи и арендѣ имѣнь, лѣсôвъ, млынôвъ, реальностей, камениць и наймѣ помешкань.

КОНТОРА СЛУЖБОВА рантъ лишь добôрну и добре поручену службу якъ: Панны служницѣ, покоевѣ, боны, ключницѣ, господинаѣ, панны до шитя, крою суконь и бѣля, локаѣвъ, вôзникôвъ, кухарѣвъ, камердинерôвъ и здôбныхъ огородникôвъ. Офіціялистôвъ приватныхъ, управителѣвъ за кавціею и безъ. Экономôвъ, писарѣвъ, рахмайстрôвъ, лѣсничихъ испытованыхъ. машинистôвъ, горальникôвъ, резидентôвъ камениць за кавціею, такожь добôрныхъ учителѣвъ и гувернантокъ, Польки, Нѣмкинѣ и Французки; молодѣжь торговельну, ремѣсничу, дістаріѣвъ, кельнерôвъ и касіерокъ, Робôтникôвъ для пп. предпріємцѣвъ и господарѣвъ. 1—3

Тягненье 20-го лютого 1885.

Разомъ 10.000 выграныхъ

КИНЧЕМЪ-ЛОСЫ

I. Головна выграна зр.

50.000

2 голов. выгр. 20.000, 3 голов. выгр. 10.000 зр. а. в.

1 лосъ 1 гульденъ — за франковану посылку лосôвъ и листу выграныхъ треба долучити 15 кр.

11 лосôвъ 10 гульден — за франковану посылку лосôвъ и листу выграныхъ треба долучити 15 кр.

можна получити въ бюрѣ лотерійнôмъ угр. джокей-клюбу *Hatvanergasse Budapest Nat.-Casino.* якъ такожь у всѣхъ конторахъ имѣны, трафикахъ и колектурахъ лотер.

1285 5—?

дальшѣ выграны 5.000 зр. 3.000 зр.

дальшѣ выграны 2.000 зр. 1.000 зр.

Кожда выграна платится готôвкою

Тягненье 20 го лютого 1885.

Ч. 1757.

Достава друкôвъ.

Достава потрѣбныхъ для ц. к. желѣзниць державныхъ округа Дирекціи львôвскои въ роцѣ 1885 друкôвъ (вынявши друки веденѣ въ тѣснôй евиденціи) разомъ съ паперомъ и роботою переплетничою ôтдаеся на пôдставѣ письменныхъ офертъ ôтповѣдному предпріємцеви, котрый може выказатися выконаньемъ бôльшихъ сего рода доставъ.

Дотычнѣ условія доставы разомъ съ формулярами маючихъ выповнитися цѣнникôвъ, а именно:

а) на папѣръ
б) на складъ и друкъ
в) на роботу переплетничу

можна переглянути и получити въ пôдписанôй Дирекціи руху у Львовѣ (ул. Чарнецкого ч. 28), якъ такожь и въ генеральнôй Дирекціи австр. желѣзниць державныхъ (ôтдѣлъ 6 а) у Вѣдни (въ палатѣ администраційнôй Schönbrunnerstrasse ч. 2).

Звертаеся увагу желаючихъ обняти сю доставу особливо на условія, що розсылка друкôвъ до поодинокихъ стацій мае бути доконаною просто черезъ друкарню обôймаючу сю доставу, котра мусѣла-бы отже удержувати въ готовости ôтповѣднѣ а въ условіяхъ доставы близше означенѣ запасы друкôвъ безъ окремого вынагородженя.

Опечатанѣ оферты, разомъ съ ôтповѣдно выповнеными цѣнниками заосмотренѣ ôтъ аркуша 50-крейцаровою маркою штемплевою и написею „Оферта на доставу друкôвъ“ съ долученьемъ пôдписаныхъ такъ само ôтъ аркуша 50 кр. маркою оштемплеваныхъ условій доставы, маютъ бути внесенѣ найпôзнѣйше до 15 лютого 1885 годины 12-тои въ полудне въ пôдписанôй Дирекціи руху у Львовѣ.

Львôвъ въ сѣчню 1885.

Ц. к. Дирекція руху желѣзниць державныхъ.

Передрукъ не буде плаченый. (1—1)

Ц. к. придворна лѣярня дзвонôвъ

П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадъ

поручаеся до **замовлень дзвонôвъ и гармоничныхъ складъ всякои величины и голосу.** За напередъ означеный голосъ або акордъ якого дзвôнка, якъ такожь за найлѣпшій металь гварантуеся. Монтованье до дзвонôвъ приспособлюе ся **на способъ уприв. съ головами зъ кованого желѣза.** Черезъ се монтованье можна великими дзвонами дуже легко дзвонити и можна ихъ кôлько небудь разôвъ обернути такъ, що серце бе за кождымъ разомъ въ инше мѣсце, черезъ що дзвоны зыскуютъ на тревалости. **Припоручаня** выконуются якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при **найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты**

Гармоничнѣ дзвôнки до престолôвъ съ сильными и голосными дзвôночками.

Зъ альпаки: 1 складъ съ 4 дзвôн. по 14 зр., 1 складъ съ 3 дзв. по 11 зр.
Зъ мосьондзу: 1 „ „ 4 „ „ 10 „ 1 „ „ 3 „ „ 8 „

Ôтзначеня: Выстава вѣденьска 1873, два медалѣ за поступъ за складъ дзвонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промысл. у Вѣдни 1880 зол. медаль.

Заложена 1838. Доставила 3946 дзвонôвъ, 1,080.370 кильограмôвъ ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ дзвонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 дзвоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр ваги.

1288 **Надвыжка коштôвъ даромъ.** 2—24

Курсъ збôжа

зъ дня 8 л. сѣчня 1888.

Цѣна за 100 кильограмôвъ.

	зр	кр.	зр	кр
Пшениця червона	7	—	7	65
Жито	6	25	6	50
Ячмѣнь	5	60	7	25
Овесъ	6	—	6	70
Гречка	6	50	7	—
Кокорудза стара	5	60	6	55
„ нова	—	—	—	—
Просо	—	—	—	—
Горохъ до варки	7	—	10	—
„ нас.	5	—	6	60
Сочевиця	—	—	—	—
Фасоля	9	—	14	—
Бôбъ	—	—	—	—
Выка	5	50	6	—
Конюшина (передна)	40	—	60	—
Анижъ	—	—	—	—
„ плоскій	—	—	—	—
Кминъ	—	—	—	—
Рѣпакъ зимовый	11	50	12	—
„ лѣтный	—	—	—	—
Ржѣй (Льнянка)	—	—	—	—
Насѣнье льняне	—	—	—	—
Насѣнье конопляне	—	—	—	—
Хмѣль за 100 кил.	110	—	150	—

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѣ и

5% Листы Гипотечнѣ преміованѣ

котрѣ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. е. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи. 1267 8—?

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 7. Львôвъ, Четверъ 17 (29) сѣчня 1885. Рôчникъ VI.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстей“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка. Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ однои строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ ôтъ порта.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Администрація „Дѣла“. **У Вѣдни** Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. **Въ Франкфуртѣ** M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. **Въ Гамбургѣ** Valentin & Co., Königsstrasse 36. **Въ Парижи** Agence Havas. **Въ Россіи** Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ и почтовѝ уряды.

Предплата на „Дѣло

для Австріи:	*для Россіи:*
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.	на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр.	на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр.	на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:	съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.	на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр	на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр.	на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—	на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50	на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:

на цѣлый рôкъ . . .	15 зр.
на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року . . .	3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр.	на цѣлый рôкъ . 6 зр.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Запросины до предплаты
на рôкъ 1885.

Съ днемъ 1 (13) Сѣчня 1885 розпочали мы шестый рôкъ выдавництва „Дѣла“. Условія предплаты поданѝ повысше.

Предплату просимо ôтновити якъ найскорше, понеже якъ „Дѣло“ такъ и „Библіотеку найзнам. повѣстей“ печатаемо лише въ обмеженôмъ числѣ, такъ що пôзнѣйше зголосившіся могли-бы початковыхъ чиселъ не дôстати.

Новѝ предплатники „Библіотеки найзнам. повѣстей“ дôстанутъ початокъ повѣсти: „Батько Горіо“ (8 аркушôвъ) даромъ.

Для догôдности П. Т. Предплатникôвъ „Библіотеки найзнам. повѣстей“ постаралася Администрація „Дѣла“ о готовѝ окладинки (цѣлѝ въ полотно съ вытисками и съ вызолоченымъ заголовкомъ на хребтѣ) для поодинокихъ повѣстей, котрѝ П. Т. Предплатники, почавши ôтъ повѣсти „Батько Горіо“, за малою доплатою (25 кр. ôтъ однои повѣсти) будутъ могли дôставати, але пôдъ условіемъ, що найменше 100 предплатникôвъ зголосится съ такимъ жаданьемъ. За вправленье книжки жадае тутешный переплетчикъ 15 кр. Єсли-бы минимальне число 100 не зголосилося, въ такôмъ случаю присланѝ 25 кр. дочислятся до дальшои предплаты. Доплату на окладинки до повѣсти „Батько Горіо“ належитъ прислати найдальше до 1 (13) лютого 1885, а до дальшихъ повѣстей все съ присылкою першои части предплаты.

Предплату слѣдуе пересылати (найдогôднѣйше переказомъ почтовымъ) до **„Администраціи Дѣла у Львовѣ“.**

При письменнôмъ замовленю „Дѣла“ або „Библіотеки“ просимо все точно подати адресу замовляючого, часъ, до якого мае часопись посылатися, и часъ сплаты належнои предплаты.

Рôвножь просимо всѣхъ Вп. нашихъ Предплатникôвъ, у котрыхъ маемо ще залеглости, щобы чимъ скорше ихъ надôслали, бо съ кôнцемъ року редакція муситъ вырôвнати всѣ свои рахунки.

☛ Черезъ Администрацію „Дѣла“ можна предплачувати литературно-науковый журналъ **„Кіевская Старина“**. Предплата — лишь цѣлорôчна — выноситъ 15 зр. а. в.

Редакція и Администрація „Дѣла“
ул. Галицка ч. 44.

Поглядъ на рôкъ 1884.
IV.

Схарактеризувавши зъ попереднôмъ роздѣлѣ дѣяльнôсть нашои интелигенціи мѣжь сельскимъ и мѣскимъ народомъ рускимъ, нынѣ хочемо ще кинути окомъ на дѣяльнôсть нашои интелигенціи въ 1884 роцѣ для своеи власнои консолидаціи. И въ тôмъ направленю минувшій рôкъ лишивъ по собѣ неодинъ дуже ôтрадный фактъ.

Заразъ съ початкомъ 1884 року руске духовеньство цѣлои Галичины зôбралося до Львова на нарады въ справѣ получшеня свого матеріяльного быту и выбрало депутацію до Вѣдня, котра небавомъ сповнила вложену на неи задачу и майже о цѣлый рôкъ выпередила другѝ діецезіи, котрѝ, якъ мы недавно доносили, доперва въ послѣднôмъ часѣ внесли петицію съ своими жаданями въ дѣлѣ получшеня конгруы. Руске духовеньство выступило на тôмъ зъѣздѣ достойно и патріотично, ухиливши предложену ѣй сервилистичну адресу до папы, въ котрôй було представлено, що духовеньство наше мало-бы бути готовымъ отрицатися рускихъ газетъ, ôтрѣкатися майна, родинъ, правъ своихъ и народности за-для уніи. О кôлька мѣсяцѣвъ пôзнѣйше духовеньство львôвскои архіепархіи выслало знову своихъ ôтпоручникôвъ на зъѣздъ до Львова, котрый мы свого часу схарактеризували яко объявъ першихъ автономичныхъ руховъ нашого духовеньства. Бажати-бы лишь въ интересѣ рускои церкви, щобы тіи автономичнѝ рухи духовеньства нашого проявлялися якъ найчастѣйше и взмагалися въ силу. Въ нынѣшнôй порѣ, коли духовеньство наше и церковь руска маютъ стôлько явныхъ и причаенныхъ ворогôвъ, духовеньство руске потребуе консолидаціи своихъ силъ и строгого управильненя своихъ внутрѣшныхъ ôтношень. Мірска-жь интелигенція, мѣщанинъ и селянинъ нашъ, все прийдутъ въ помôчь свому духовеньству, допоможутъ ему въ его змаганяхъ, ба, що бôльше, зроблятъ въ спôльнôмъ интересѣ и то, до чого духовеньство взятися не може, а що его болитъ коли не бôльше, то такъ само, якъ мірскихъ Русинôвъ. Такъ мірскѝ Русины мѣста Львова устроили минувшого року вѣче противъ-єзуитске у Львовѣ, котрото результатомъ бувъ выбôръ депутаціи.

Минувшого року ôтбувся першій зъѣздъ членôвъ руского товариства педагогичного въ Станиславовѣ. Зъѣздъ той ôтбувся поважно и достойно. Бесѣды и резолюціи нашихъ педагогôвъ ôтзначалися зъ однои стороны прихильностею до просвѣты шкôльнои, а зъ другои стороны руско-національнымъ патріотизмомъ. Зъѣздъ сей доказавъ всему рускому учительству въ краю, що оно не потребуе и дальше бути понижуванымъ комôрникомъ въ польскôмъ товариствѣ педагогичнôмъ, але есть въ силѣ мати и удержувати свое питоме товариство съ народною програмою, съ благородными задачами просвѣтными.

Руска молодѣжь академична першій разъ пôдчасъ вакацій минувшого року доказала многоважного, патріотичного дѣла — ôтбула вандрôвку по нашôмъ Пôдгôрю. Такѝ вандрôвки ческихъ студентôвъ маютъ свою окрему карту въ исторіи новѣйшого руху національного въ Чехахъ. И вандрôвку нашихъ студентôвъ гôдно оцѣнила Русь галицка, заохочуючи ихъ тымъ до подôбныхъ подвигôвъ на будуще. Вандрôвники-студенты сповнили свою задачу безъ докору. Куды проходили, всюды було чути ихъ спѣвъ на хорахъ церквей, ихъ ôтчиты и патріотичнѝ промовы въ сельскихъ читальняхъ, концертовѝ хоры и декламаціи на вечеркахъ по бôльшихъ мѣстахъ. Наконець устроили они и вѣче свое въ Коломыи, на котрôмъ ухвалили резолюціи въ оборонѣ руского языка.

Конець 1884 року принѣсъ намъ руске товариство жѣноче въ Станиславовѣ. Цѣль того товариства, звѣстна нашимъ читателямъ, стрѣтила въ цѣлôмъ краю одинъ одушевленый оплескъ, котрый и выразився въ множествѣ телеграмъ привѣтныхъ. Мы можемо лишь бажати, щобы тое молоде товариство якъ найшвидше зросло въ силу и сповняло по цѣлôмъ краю высоку задачу — образованя и патріотичного веденя нашого жѣноцтва.

Пôдъ конець звернемо увагу ще на одинъ дуже ôтрадный фактъ, що проявився въ минувшôмъ роцѣ середъ нашои интелигенціи. Маемо на гадцѣ тіи численнѝ вечеры концертовѝ и забавнѝ, якѝ були устроюванѝ по бôльшихъ мѣстахъ нашихъ. Провôдъ дававъ Львôвъ, потому слѣдували Тернопôль съ своею „Рускою Бесѣдою“, а дальше Станиславôвъ, Стрый и Бережаны. Вечеры всюды гарно удавалися, а то такожь свѣдчитъ о поступѣ въ нашôмъ народнôмъ розвою.

До чого то доведе!?

Нема бôльшого лиха для организму суспôльного, якъ коли низшѝ органы властей не повинуются своѣй высшôй власти а чинятъ що-небудь на перекôръ еи воли и еи интенціямъ. Тымъ они не тôлько що самѝ тратятъ на повазѣ у суспôльности, котра ôтъ нихъ жадае справедливости и сповнюваня того, що высша власть высказуе яко добре и справедливе, — але ще посередно шкодятъ повазѣ высшои власти, бо своимъ поступованьемъ не мовь-бы показували, що для нихъ воля и интенціи высшои власти не суть мѣродайными або що высша власть не мае силы свою волю имъ наложити яко обовязокъ.

Тую увагу насунувъ намъ характеристичный фактъ накидуваня ц. к. старостами и инспекторами по цѣлôмъ краю польскои „Szkoł-ы“ для рускихъ шкôлъ за громадскѝ грошѣ. Мимо заявленя п. намѣстника въ соймѣ, що таке поступованье було-бы неправне, пп. ц. к. старосты, пôдвладнѝ Єго Ексц. п-у Залескому, не зважали на его публичне высказанье въ соймѣ, а таки понакидали рускимъ школамъ польску газету, наражуючи громады на непродуктивнѝ выдатки.

Чи не пошкодили они тымъ своѣй повазѣ середъ суспôльности, а посередно и повазѣ высшои власти, — о тôмъ лишаемо судъ кождому здорово-мыслячому чоловѣкови.

На всякій спосôбъ рѣчь се дуже характеристична, що, де йде о полонизацію Руси, тамъ низшѝ органы политичнои власти не поступаютъ пôсля интенціи высшои власти, бо власти краевои, п. намѣстника.

До чого то доведе?

ДОПИСИ.

Зъ Кіева.

(Смерть Олександра Кистяковского.) Не минуло ще й року, якъ мы хоронили щирого Украинця и народолюбця, чоловѣка науки, Павла Чубиньского, а вчора люта смерть знову выхопила зъ середъ насъ робôтника на нивѣ науки, Олександра Кистяковского, професора кіевского университету на катедрѣ карного права.

Кистяковскій бувъ поповичь, родомъ зъ сосницкого повѣта въ Черниговщинѣ. Родився 14 (26) марта 1833 року. Першу освѣту, яко поповичь одержавъ ôнъ въ Черниговѣ въ духовнôй семинаріи, але не пôйшовъ на священика, а въ 1853 роцѣ вступивъ на правничій факультетъ кіевского университету. Тогдѣ въ Кіевѣ житье було тяжке (хочь трохи може инче, якъ теперь). За якесь необережне слово Кистяковского выключили зъ университету и примусили ити на учителя повѣтового училища въ глухе, невеличке мѣсточко Ковелець въ Черниговщинѣ. На щастье якось не довго стояла надъ Кистяковскимъ отся кара и въ 1857 р. дозволено ему знову вступити въ университетъ и скôнчити его.

Въ той часъ молодымъ правникамъ нѣгде було притулитися на провинціи и нѣгде заробити куска хлѣба; черезъ то и Кистяковскій мусѣвъ податися на службу до Петербурга, въ сенатъ. Тутъ заразъ запримѣтили его спосôбности, але душа щирого Украинця не могла симпатизувати бюрократичнôй роботѣ и Кистяковскій перейшовъ на службу въ министерство освѣты. Але й тутъ не довго посидѣвъ: его тягло до литературы и науки.

Панславизмъ.
2. Якѝ факты зродили идею панславизму?

(Дальше.)

Зъ того часу не складали Чорногорцѣ и Сербы оружія, зъ того часу не перестали и Болгаре зговорюватись и думати про волю, ôтъ тогды пôдняли Хорваты и Дальматинцѣ гадку воскресеня илирійского королества.

Якъ надъ Дунаемъ, такъ и на пôвночи надъ Вислою выпали военнѝ подвиги Наполеона I. въ той спосôбъ, що въ результатѣ елементъ нѣмецкій стративъ на силѣ, а натомѣсть скрѣпилося Славяньство, а именно въ державѣ россійскôй. Хотяй Наполеонъ I. вѣрныхъ собѣ Поляковъ волѣкъ на всѣ боевища въ Европѣ, навѣть ажь за далекѝ Пиренеѣ, то таки не побудувавъ ôнъ имъ крѣпкои Польщѣ, крѣпкого заборола противъ Всходу. Побѣдивши Пруакôвъ, заснувавъ ôнъ лишь слабоньке княжество Варшавске, котре небавомъ сталося добычею Россіи, и тымъ подавъ можнôсть, що ся найбôльша славяньска держава всунулась клиномъ въ Нѣмеччину.

Вже передъ 1812 рокомъ явились Славяне въ наслѣдокъ Наполеоньскихъ военъ по першій разъ майже у всѣхъ краяхъ и на всѣхъ боевищахъ Европы: Россіяне въ пôвнôчнôй Италіи и Швайцаріи, Поляки ажь въ Испаніи. Але по неудачнôмъ походѣ Наполеона на Россію, противъ котрои ôнъ провадивъ всѣ народы заходу, залили Славяне весь сей Захôдъ. Полки славяньскѝ зложенѝ зъ Россіянъ, Русинôвъ и Поляковъ, а ôттакъ австрійскѝ, зложенѝ зъ Чехôвъ, Моравановъ, Словакôвъ, Хорватôвъ, Сербôвъ и др. перейшли всю Нѣмеччину и заняли Францію. Россійскѝ губернаторы правили хвилево въ нѣмецкихъ краяхъ, а бѣлый царь славяньскій наживъ собѣ имя освободителя Нѣмеччины зъ ярма французского, и мавъ ôттакъ пôдставу жадати ôтъ нѣмецкихъ монархôвъ вдячности для себе. Упадокъ Наполеона I. и тая обстанова, що головно Славяне его повалили, выкликали теперь межи всѣми народами славяньскими окрôмъ ентузіязму и нове движенье, котре не устае и въ пôзнѣйшихъ часахъ, ôтъ 1815 до 1848 р. Чехи, Мораване, Словаки, Русины, Поляки, Сербы и всѣ ихъ полудневѝ браты ôтжили новымъ житьемъ, плывучимъ зъ почутя свого достоиньства и недавно досвѣдченои силы славяньскои. Всѣ они научились бôльше цѣнити себе и свою національнôсть. Всюды начато слѣдити исторію и одушевлятись героичными дѣлами предкôвъ. Въ Россіи кôнчитъ Карамзинъ велике дѣло исторіи своеи ôтчины, въ Чехахъ являеся Паляцкій, въ Угорщинѣ Майлятъ, въ Истріи Гай, и т. д. Тѝ мужѣ подали першѝ своимъ землякамъ историчнѝ письма, познакомили ихъ съ давною бувальщиною.

Всюды шукано за національною старовиною, котру популяризовано въ народныхъ музеяхъ; всюды збирано давнѝ историчнѝ и народнѝ пѣсни, укладано новѝ патріотичнѝ: надъ Дунаемъ сербскѝ, въ Чехахъ ческѝ, и др. Всюды повставали патріотичнѝ товариства, навѣть въ самôй Москвѣ, де того нѣколи не бувало. Товариства литературнѝ ставлятъ собѣ задачею очищувати языкъ ôтъ чужихъ примѣшокъ. Всюды пишутся граматики и выдаются словарѣ. Котрый народъ держитъ до того политичну власть въ своихъ рукахъ або перемагае культурою, то стараеся заразъ свою національнôсть накинути своимъ пôдвластнымъ. Тому то стрѣчаемось въ сихъ часахъ (1815—1848) съ експериментами германизаціи и мадяризаціи народôвъ австрійскихъ, чехизаціи Словакôвъ а навѣть полонизаціи Русинôвъ Галицкихъ. Тому то зъявляются повсюды рôжнороднѝ языковѝ едикты зъ стороны Нѣмцѣвъ, Россіянъ и Мадярôвъ. Именно послѣднѝ працюютъ въ сѣмъ направленю дуже усильно. Ихъ языковѝ розпорядженя зъ лѣтъ 1836, 1840 и 1844 маютъ на цѣли завести мадярскій языкъ не лишь въ урядахъ, але и въ церквѣ и школѣ, а навѣть и въ товарискôмъ житю. Така тиранія, усилена ще новыми розпорядженями въ лѣтахъ 1847 и 1848, дала и справедливый похôпъ славяньскôмъ народамъ короны св. Стефана до акціи въ 1848 роцѣ.

Понеже меншѝ организмы скорше гинутъ якъ бôльшѝ, то поменшѝ славяньскѝ народы оглянулись за братами и сусѣдами, съ котрыми могли-бы получитись для свого скрѣпленя. Чехи, примѣромъ сказавши, стали зъ моравского діялекту и словацкого языка выробляти одинъ литературный языкъ, щобы остаточно представитись семи-миліоннымъ великимъ народомъ. Жителѣ балканьского пôвъострова (Илирійцѣ) забажали въ подôбный спосôбъ вырости на великана. То само робили Поляки, субсумуючи языкъ рускій яко нарѣчье пôдъ себе; то само голосили и Великороссы, уважаючи нашъ языкъ лишь „хахлацкимъ“ діялектомъ. Въ кôнци выросла идея: всѣ славяньскѝ народы Европы становлятъ одноцѣльный народъ, одинъ въ языковôмъ взглядѣ, звычаю, характерѣ и въ давнôй исторіи, розôрваный лишь нещастными подѣями на политичнѝ части, котрѝ треба назадъ въ одно звести посредствомъ якого-то союза федеративного або и посредствомъ монархизму. Першій высказавъ тую идею поетъ Колляръ въ своѣмъ дѣлѣ о „взаимности славяньскôй“ и она була довгѝ часы катехизмомъ для всего дѣланя славяньскихъ народôвъ.

Теперь вже не говорено о племенахъ або народахъ славяньскихъ, але о „славяньскôй націи“. На той тематъ и въ тôмъ дусѣ почалась навѣть широка литературна робота. Словакъ Шафарикъ написавъ „исторію славяньскихъ языкôвъ и литературъ“ и зôбравъ ихъ старанни памятники. Полякъ Мацьейовскій списавъ „законодавство славяньске“, Мицкевичь философувавъ о бувальщинѣ и будущности славяньскôй. Ще другѝ працювали надъ етнографичною единостею Славянъ и выдавали карты, представляючѝ одною краскою всѣ славяньскѝ землѣ. Сто головъ и сотки перъ занялись панславизмомъ. Повстанье Грекôвъ и ихъ успѣшна борба съ Турками а ôттакъ вôйна Россіи съ „невѣрными“ въ 1820-тыхъ рокахъ порушили на ново Славянъ наддунайскихъ. Заворушеня въ Болгаріи, Сербіи, на Волощинѣ, повстанье новои черезъ половину суверенной державы сербскои, якъ и зрôстъ вплыву Россіи на придунайскихъ Славянъ, — отъ результаты сего движеня.

Трагедія, яка небавомъ потому (1831) ôтогралась въ Польщи, розбудила новѝ, прикрѝ чувства въ души Славянъ. Захôдна Европа, Франція и Англія стягнули на себе незадоволенье всѣхъ за то,

Въ 1861 р. ôнъ залишивъ службу и ставъ працювати въ „Основѣ“ яко помôчникъ головного редактора. Разомъ съ тымъ ôнъ не кидавъ працювати и надъ власною освѣтою — и коли въ кôнци 1862 р. „Основа“ мусѣла зачинитися, Кистяковскій ставъ пильнувати, щобъ выступити на нивѣ науки.

Въ 1864 р. его покликали въ Кіѣвъ на доцента на катедру карного права. Зъ 1869 р. ôнъ ставъ надзвычайнымъ а въ 1870 звычайнымъ професоромъ университету. На правничому факультетѣ Кистяковскій бувъ яснымъ свѣтломъ яко професоръ, яко ученый робôтникъ и яко моральный чоловѣкъ. Темнота — хто сего не знае? — не зноситъ свѣтла, бо де свѣтло, тамъ муситъ зникнути темрява. Тымъ то помѣжь близшими его товаришами урядовои службы набралася цѣла отара ворогôвъ. Ворогованье ихъ особливо бридко выявилося въ кôнци 1880 року послѣ того, якъ правниче товариство обôбрало Кистяковского своимъ предсѣдателемъ. Клевета и злôсть почалась сыпати зъ „Кіевлянина“; особливо въ сѣй „славнôй“ праци потрудився самъ редакторъ „Кіевлянина“ Дмитро Пихно, ученикъ Кистяковского, котрый вывѣвъ его въ свѣтъ и примостивъ доцентомъ въ университетѣ.

Однакъ вся злôсть клеветникôвъ була безсильна, щобъ замазати честне и звѣстне въ науцѣ имя Кистяковского. Тогдѣ принялися писати на него рôжнѝ доносы, звычайно, не минаючи и политичныхъ. Кистяковскій родомъ Украинець, ôнъ працювавъ въ „Основѣ“, — сего цѣлкомъ досыть, щобъ ôнъ бувъ „украинофиломъ“, а коли ôнъ украинофилъ, коли ôнъ не „обруситель“, значитъ ôнъ „сепаратистъ, революціонеръ“; коли ôнъ не служитъ въ наймахъ у жидôвскихъ банкахъ а працюе надъ наукою, коли на его лекціяхъ повно студентôвъ, коли студенты уважаютъ его голосъ яко авторитетъ въ науцѣ, — то се значитъ, що ôнъ „бунтуе студентôвъ“... Така логика у доносчикôвъ и клеветникôвъ. Гадаючи, що имъ усюды дадутъ вѣру безъ фактôвъ, безъ доказôвъ, они не скупилися писати доносы на Кистяковского: выперти его зъ университету, а ще красше, коли-бъ и зъ Кіѣва. Отъ чого домагалися клеветники! Працю свою они особливо „усугубили“ послѣ святкованя пятьдесятилѣтя кіѣвского университету. Добившись того, що университетъ на пôвъ року зачинено для 1750 студентôвъ, почали надолужувати, щобъ министерство освѣты всадило зъ професорства пять професорôвъ, мѣжь ними и Кистяковского. Однакожь такъ не сталося. Министерство вконець зрозумѣло, ôтки вѣе вѣтеръ, ôтки идутъ доносы: жадного зъ оклеветаныхъ професорôвъ оно не зачепило. Въ осени Кистяковскій ѣздивъ въ Петербургъ, бачився съ министромъ освѣты и вернувся заспокоеный, гадаючи знову засѣсти въ кабинетѣ и на катедрѣ надъ працею для науки и освѣты молодежи.

Не такъ сталося. Дня 8 (20) сѣчня ôнъ занедужавъ, на другій день лѣгъ и вже не вставъ. О 2-гôй годинѣ въ ночи 13 (25) сѣчня не стало знову одного щирого Украинця, одного чоловѣка науки! Замѣсто него передъ нами холодный трупъ, а съ нами тяжкій бôль и сумнѝ, журливѝ думки... Що бы то така интелигентна сила зробила де въ другому мѣстѣ и при иншихъ обставинахъ громадского житя! Однакъ „свѣтъ просвѣщае всяческая“ и не уважаючи на нашѝ обставины, Кистяковскій все таки залишивъ по собѣ добрый спадокъ науцѣ карного права. Починаючи зъ 1860 року Кистяковскій безъ перервы працювавъ и письменнѝ творы его друкувалися въ рôжныхъ правничихъ вѣстникахъ Россіи. До 1884 р. всѣхъ творôвъ его надруковано 64. Для насъ особливу вартôсть маютъ его труды: 1. „Волостные суды“ (Труды этнографическо-статистической коммисіи Географ. Общества Юго-Запад. Отдѣла) 1872 р.; 2. „Обозрѣніе работъ по обычному праву въ пятилѣтіе 1873—1878 г.“; 3. „Очеркъ историческихъ свѣдѣній о законахъ дѣйствовавшихъ въ Малороссіи“. (Права, по котрымъ судится украиньскій народъ.)

Не швидко, охъ якъ не швидко кіѣвскій университетъ дочекае того часу, щобъ утрата Кистяковского яко професора, стала непримѣтною и для науки и для студентôвъ.

Иванъ Сакунъ.

щобудь то они пôдвели Польщу до бунту, а ôттакъ нарочно, не безъ утаеныхъ цѣлей покинули. Поляки и другѝ славяньскѝ народы зрозумѣли тогды, що добитись имъ политичнои рôвноваги межи собою оружіемъ при помочи Заходу, а въ мирнôй дорозѣ, посредствомъ укладôвъ и договорôвъ межи собою. Посередъ Поляками повстала навѣть мысль — приклонитись щиро до Россіи и черезъ то высвободитись зъ пôдъ панованя нѣмецкого, такъ якъ противный експериментъ не удався. Межи славяньскимъ Всходомъ а германьско-романьскимъ Заходомъ розширилась пропасть. Та змѣна въ поглядахъ объявляеся навѣть досыть выразно тымъ, що ôтъ сего часу Поляки россійскѝ сидятъ тихо а натомѣсть конспируютъ ихъ браты въ двохъ сусѣдныхъ державахъ. Въ 1846 р. поборюе Австрія въ Галичинѣ а Прусы въ Познаню не лише Полякôвъ, але и панславистичнѝ идеѣ.

Але якъ разъ то поборюванье выкликало у Славянъ новѝ антипатіи до Нѣмцѣвъ: Поляки розъярились, Россія зрадѣла шкодою сусѣда, а прочѝ Славяне загрѣлися ще разъ для идеи панславизму.

Въ тôмъ розположеню духовôмъ захопивъ Славянъ 1848 р. съ своею революціею. А мала ся революція иншій характеръ, якъ яка-небудь давнѣйша въ Европѣ. Она выступила въ оборонѣ національныхъ державъ и политичнѝ границѣ хотѣла замѣнити етнографичными. Франція проклямувала волю, братерство и рôвноуправненье всѣхъ народôвъ. Вся Нѣмеччина повстала, щобы здвигнути одну вôльну державу нѣмецку, а гадка та обняла скоростею блыскавки и умы Славянъ.

Листъ до редактора „Дѣла“.

В. Д.! Въ день 10 (22) сѣчня одержавъ я ôтъ рôжныхъ лиць зъ рôжныхъ мѣсць Галицкои Руси стôлько привѣтôвъ въ листахъ и телеграмахъ, що не маю спроможности подякувати осôбно кождому.

Тымъ то прошу Васъ, не ôтмовте надрукувати въ „Дѣлѣ“ отсей мôй листъ, котрымъ я складаю свое щире сердечне спаси Бôгъ всѣмъ, хто тôлько заславъ менѣ свôй, дорогій для мене; привѣтъ. Разомъ складаю обѣцянку и дальше — скôлько стане силы и здоровя — працювати на нивѣ нашои белетристики на користь руского народу и краю.

О. Я. Кониський.

Переглядъ часописей.

(Въ Равѣ рускôй, якъ увѣряе дописуватель „Kurjera Lw.“, дѣются нечуванѝ рѣчи. — „Слово“ бавится дальше въ денунціяцію. — „Gazeta Narodowa“ — велика „дипломатка“.)

Дописуватель „Kurjer-a Lw.“ зъ Равы рускои помѣстивъ въ ч. 26 зъ 26 л. с. м. дописъ п. з. „Z życia autonomicznego“, котра есть для Полякôвъ свѣдоцтвомъ, що попри Русинахъ, дбалыхъ про добро народа, починаютъ такожь и розумнѣйшѝ Поляки еманципуватися зъ-пôдъ глупого шовинизму, якимъ вызначаеся загалъ польскихъ дѣятелѣвъ повѣтовыхъ въ рускôй части краю. Для полонизаціи Русинôвъ якихъ то не уживаютъ они средствъ! А на рускѝ школы — то вже особливу всюды звернули увагу. Для школъ нашихъ являются они щедрыми добродѣями и меценатами. Не то, щобы выдѣлы повѣтовѝ выдавали якусь суму рôчну зъ податкôвъ на щось пожиточного для селяньскои молодежи, — але на закупно для школъ „książeczek polskich i ruskich p. Okaza“, — книжочокъ, котрѝ вже недавно краева рада школьна за-для ихъ неморального содержаня мусѣла заказати, — они сыплютъ грôшь, не свôй а людскій, публичный, цѣлыми пригорщами. Такъ само ущасливляютъ они громады рускѝ, розумѣеся такожь за публичнѝ грошѣ, такими газетами, якъ „Niedziela“, „Gwiazdka Cieszyńska“ и т. п., замѣсть предплатити имъ н. пр. „Батькôвщину“. Ба, коли бо „Батькôвщина“ лишь поучуе селянина его правъ та взывае его до просвѣты, а не будуе Польщѣ, не розказуе рускимъ селянамъ о повстаняхъ польскихъ, — а того, по пересвѣдченю польскихъ шовинистôвъ, нашому селянинови именно потрѣбно для его спасенія. — Тому-жь то и не диво, що якійсь загорѣлець зъ Равы рускои напавъ на вицепрезеса выдѣлу равскои рады повѣтовои, о. Нестеровича зъ Ульгôвка, дальше на о. Мазикевича зъ Денискъ и на пп. Желеховского, дѣдича Корчова и дра Лѣсиньского зъ Равы за то, що они, бачучи, якъ непродуктивно обертаеся грôшь публичный, ухвалили выкинути зъ буджету школьного на р. 1885 позицію на предплату для рускихъ громадъ „Gazet-ы wiejsk-ои“, „Samorząd-у“ и „Gwiazdk-и Cieszyńsk-ои“, а для рускихъ школъ „wydawnictw komitetu dziełek ludowych (Оказа)“. Horrendum! Сего ще однакъ не досыть. О. Мазикевичь маючи на оцѣ кишеню хлопску, поважився предложити, чи не дались-бы зредукувати помешканье п. секретаря и пенсія контролора. А вже за найбôльшій грѣхъ выдѣлу уважае равскій загорѣлець ось що. Польскій парохъ въ Равѣ постановивъ передъ кôлькома мѣсяцями разомъ съ властителемъ Равы кн. Адамомъ Сапѣгою заложити тамъ „dla płci pięknej szkołę panieńską pod kierownictwem sióstr Felicjanek“ и удався до рады повѣтовои о помôчь грошеву. Однакожь выдѣлъ повѣтовый ôтложивъ се дѣло ad calendas graecas и не хотѣвъ навѣть брати просьбы пôдъ дебату. Ось то найбôльше болитъ равского загорѣлця и длятого ôнъ допускаеся ажь такого нечестивого способу мести на нашихъ патріотахъ священикахъ, що кпитъ собѣ словами: „Dla dzieci ks. Nestorowicza jak i ks. Mazikiewicza wystarczy nauka w ich rodzinnym mieście Uhnowie..“ Нищій духомъ и благородствомъ загорѣлець не знае, що у насъ для рускихъ дѣвчатъ есть свôй пансіонъ у Львовѣ, а безъ Фелиціянокъ мы обôйдемося!

„Слово“ въ послѣднôмъ, 6 числѣ зъ 12 (28) с. м. приноситъ вступну статію п. заг. „Соціялизмъ и мѣры противъ него“, написану по поводу проекту закона о соціялистахъ. Въ статіи тôй читаемо съ недоумѣньемъ такѝ слова: „Памятенъ всѣмъ процесъ рускихъ соціялистовъ, въ которомъ фигуровали студенты университета, сыны нашихъ крестьянъ и священниковъ, вовлеченныя Драгомановымъ и его ученіемъ въ сферу воинствующого соціялизма, который, примѣняясь къ обстоятельствамъ, принялъ личину народничества или украинофильства. Мы помнимъ, что между иными клеветами „Gazeta Nar.“ однажды обвиняла и насъ въ роспространеніи идей соціализма, но обвиненія того она болѣе не повторила, такъ якъ и ей стало ясно, чого между нашею „старо“-рускою партіею, а партіею явныхъ и тайныхъ соціялистовъ, называемыхъ самою же Gazet-ою prawdziwymi rusinami, точно по поводу соціалистической подкладки ихъ партіи, существуетъ „предѣлъ, его же не прейдутъ“. Удивляемся только, что до сихъ поръ образованное руское общество не прозрѣло стремленій той партіи“ — — и т. д. in dulce infinitum.

Маемо передъ очима денунціяцію чистои крови не то на особы, а на цѣлу интелигенцію руско-народну въ Галичинѣ. Отже Качалы, Огоновскѝ, Сушкевичѣ, Барвѣньскѝ, Романчуки и имъ подôбнѝ — коли не „явнѝ“, то „тайнѝ“ соціялисты! Отже на нихъ завзывае п. редакторъ „Слова“ полицію, отже то для нихъ выготовляеся строгій законъ противъ соціялистôвъ! Тôлько-жь мы бачимо зъ правительственныхъ мотивôвъ до проекту закона противъ соціялистôвъ (а мотивы тіи напечатанѝ у всѣхъ вѣденьскихъ дневникахъ въ повнôй основѣ), що галицка полиція зовсѣмъ рôжнится въ своихъ реляціяхъ съ п. Площаньскимъ, бо о соціялизмѣ мѣжь Русинами анѣ не згадуе, а противно, пôдноситъ головно процесы въ Краковѣ. И нѣчо въ тôмъ дивного, бо ôтъ 1877 р., отже ôтъ 8 лѣтъ, въ Галичинѣ не було анѣ одного руского соціялистичного процесу. Тай зъ-ôтки и тогды прійшовъ до насъ соціялизмъ? Не зъ-ôтки инде, якъ зъ Россіи. И Драгомановъ вырôсъ не де инде, якъ въ Россіи, въ россійскихъ порядкахъ. И не „украинофилы“ позбавили житя покôйного царя Александра II. Все то рѣчи такѝ простѝ и яснѝ, що тôлько ихъ не добачитъ, хто не хоче або неспособный бачити. Але будь що будь, чи то въ интересѣ нынѣшного розвою Русинôвъ галицкихъ безпôдготовно клеймувати цвѣтъ интелигенціи рускои яко „явныхъ“ та „скрытыхъ“ соціялистôвъ и накликати противъ Руси „Polizei, Polizei!“ Отже ad bono тая денунціяція? Ордеру, ѣй Богу, не дадутъ!

„Gazeta Nar.“ — грае супротивъ Русинôвъ ролю великои дипломатки, — тôлько въ тôмъ лихо, що на „дипломатіи“ Яна IV-го Русины дуже добре розумѣются. „Divide et impera!“ — ось кардинальна засада користелюбивои свашки „Narodówki“. Якъ зъ однои стороны утѣшилася она вѣстями про думку абстиненціи въ кругахъ „moskalofilów“ при выборахъ до рады державнои, такъ зъ другои стороны дуже замлоило еи коло серця, що „narodowcy“ таки бьютъ у всѣ звоны за спôльнымъ комитетомъ выборчимъ и будь що будь рукъ не опустятъ. Що-жь тутъ „Narodów-цѣ“ робити на таку велику журу, „na taką klęskę narodową“? Га, греба юдити одныхъ противъ другихъ, треба дискредитувати „narodowców“ (въ ч. 23), що будьто они „liczą: 1) na elementa demokratyczne w kołach polskich, 2) na rząd hr. Taaffego.“ Пане Яне IV., бодай „Ваша Мосць“ такъ съ носомъ була, якъ Вы вѣрите въ то, що написали! Але Вы тымъ бодай зрадилися, що стягне Вамъ въ пятахъ на думку о якôй-небудь акціи выборчôй Русинôвъ. А тымчасомъ сподѣвайтеся акціи сильнои, опертои на власныхъ силахъ Русинôвъ. „Elementu demokratycznego“ середъ Полякôвъ нема, а „rząd hr. Taaffego“ — прецѣ ôнъ „sprzyja herarchii społecznej“! Чи може вже зайшла въ тôмъ дѣлѣ яка змѣна?... Скажѣтъ выразнѣйше, намъ Русинамъ, може бути, цѣкаво буде про тое щось близшого довѣдатись.

Проектъ закона о соціялистахъ.

Арт. I. *Доповненя закона о товариствахъ.* §. 1. Основуванье товариствъ, про котрѝ можна пôдставно допускати, що будутъ мати стремленя соціялистичнѝ, належитъ заказати. §. 2. Такъ само належитъ розвязати такѝ истнуючѝ вже товариства, а не дозволити основаня тыхъ самыхъ на ново. §. 3 Товариства взаимнои помочи, если по-при тую цѣль проявляютъ ще и стремленя соціялистичнѝ, не маютъ бути заризъ розвязанѝ, але впередъ будутъ взятѝ намѣстництвомъ пôдъ строгу контролю державну. Єсли такѝ товариства творятъ звязокъ, то пôдозрѣне товариство пôдконтрольне буде зъ звязку вылучене; то само ôтносится и до филій товариства. § 4. Державна контроля буде мати такій объемъ вплыву черезъ дотычну зверхнôсть политичну: 1) бути на всѣхъ засѣданяхъ и зборахъ товариства (на 24 годинъ впередъ треба еи завѣдомити); 2) окликувати засѣданя и зборы товариства и имъ проводити; 3) въ книжки, письма и касу вглядати и жадати справоздань о ôтношеняхъ товариства; 4) зборонити переведенье ухвалъ, котрѝ мали бы характеръ соціялистичный; 5) выдѣлъ товариства розвязати а пôсля потребы поручити веденье справъ выдѣлу або инчихъ зверхныхъ органôвъ другимъ лицямъ на коштъ товариства; 6) касы взяти въ схороненье або въ зарядъ. §. 5. Єсли пôдконтрольне товариство въ чѣмъ переступитъ постановы §. 4 ого або дальше проявляе стремленя соціялистичнѝ, то може бути розвязане. §. 6. Намѣстництво може розтягнути державну контролю пôсля §. 4 1), 3) и 4) и §. 5. такожь на всѣ другѝ товариства, если есть пôдставне пôдозрѣнье, що прогрѣшуются соціялистичными стремленями. §. 7. Товариства заробковѝ и господарскѝ може намѣстництво на случай предвидженый въ §. 2 розвязати. Але и до нихъ може бути §. 6. примѣненый. §. 8. До стоваришень утвореныхъ на пôдставѣ статута заробкового, до выдѣлôвъ челядничихъ або касъ для хорыхъ и запомоговыхъ можутъ бути въ предположеню §. 2. примѣненѝ постановы §§. 3 и 4 ого. §. 9. Грошѣ, якѝ знаходятся въ товариствахъ наведеныхъ въ §§. 7 и 8 а служатъ на цѣли соціялистичнѝ, забере намѣстництво въ користь фонду убогихъ. §. 10. Рекурсы не спиняютъ правосильности рѣшеня власти политичнои. Послѣдною инстанціею есть министерство дѣлъ внутрѣшныхъ, котре порозумѣваеся съ дотычными министерствами. §. 11 Участь въ товариствѣ, котре хочь основане законно але служитъ цѣлямъ соціялистичнымъ, уважаеся провиною. Кара 3 мѣсяцѣ до 2 лѣтъ строгои вязницѣ а може и кара грошева ôтъ 100 до 500 зр. §. 12. За взыванье и вербованье до товариства заказаного або розвязаного и за участь кара строгои вязницѣ ôтъ 6 мѣсяцѣвъ до 3 лѣтъ а може и кара грошева 100—500 зр. §. 13. За участь въ тайнôмъ товариствѣ съ цѣлями соціялистичными кара 6 мѣсяцѣвъ до 3 рокôвъ строгои вязницѣ а може и кара грошева 100—500 зр.

Арт. II. *Доповненя закона о зборахъ.* §. 1. Зборы, о котрыхъ можна пôдставно допускати, що можутъ послужити стремленямъ соціялистичнымъ, належитъ заказати. §. 2. Зборы, пôдчасъ котрыхъ покажутся тіи стремленя, належитъ розвязати. § 3. Постановы §§. 1 и 2 дотыкаютъ и такихъ зборôвъ, *що не суть кождому доступнѝ.* §. 2 ôтносится такожь *до збору выборцѣвъ.* Съ зборами ставлятся на рôвнѣ публичнѝ торжества и обходы. §. 4. Рекурсы не спиняютъ рѣшеня. §. 5. Хто устроюе зборъ съ цѣлями соціялистичными, не доповнивши §. 2 и 3. „закона о зборахъ“, або хто взывае до ôтбуваня чи продовжуваня збору, о котрôмъ знавъ, що той зборъ на основѣ сего закона заказаный або розвязаный, поповняе провину, за котру кара 6 мѣсяцѣвъ до 3 лѣтъ строгои вязницѣ а може и кара грошева 100—500 зр. §. 6. Хто свѣдомо бере участь въ заказанôмъ або розвязанôмъ на пôдставѣ сего закона зборѣ, або дае льокаль на такій зборъ, допускаеся провины, за котру кара 3 мѣсяцѣ до 2 лѣтъ строгои вязницѣ а може и кара грошева 100—500 зр.

Арт. III. *Доповненье закона прасового.* Друки съ соціялистичными тенденціями можутъ бути конфискованѝ а судъ мае заказати ихъ ширенье. §. 2. При періодичныхъ друкахъ (газетахъ), котрѝ служатъ соціялистичнымъ стремленямъ, можна не лишь конфискувати *але и заказати дальшій выходъ*, если два разы на пôдставѣ §. 1 були сконфискованѝ. §. 3. Неправне продовженье выдаваня завѣшенои газеты есть провиною, за котру кара 6 мѣсяцѣвъ до 3 лѣтъ строгои вязницѣ а може и кара грошева 100—500 зр. Продовженьемъ заказанои часописи уважаеся такожь то, если нова газета есть фактично продовженьемъ завѣшенои. §. 4. За ширенье заказаного або сконфискованого на пôдставѣ сего закона друку або за печатанье его содержаня кара 6 мѣсяцѣвъ до 3 лѣтъ строгои вязницѣ а може и кара грошева 100—500 зр. §. 5. Хто посѣдае друки соціялистичнѝ, а не може дати вѣродостойного доказу, що не мавъ цѣли ихъ ширити, пôдпадае карѣ зъ §. 4-го.

Арт. IV. Збиранье складокъ и завзыванье до складокъ на цѣли соціялистичнѝ зборонене. Хто переступае сю заборону, допускаеся злочиньства, за котре кара 1—3 мѣсяцѣ арешту, а коли хто провинится въ тôмъ дѣлѣ печатно, то кара 6 мѣсяцѣвъ до 3 лѣтъ а може и кара грошева 100—500 зр. Складки припадаютъ на фондъ убогихъ.

Арт. V. На особы, котрѝ агитацію соціялистичну чинятъ своимъ занятьемъ або котрѝ були засужденѝ за провины противъ сего закона, може бути наложеный надзôръ полиційный на 3 роки.

Арт. VI. Властителямъ гостинниць, шинкôвъ, друкарямъ, книгарямъ, властителямъ выпозичальнѣ книжокъ, властителямъ читалень и кольпортерамъ може бути за провину, стоячу въ звязи съ ширеньемъ соціялизму, ôтнята концесія заробкова на часъ, або на завсѣгды.

Арт. VII. Головнѝ розправы за наведенѝ повысше провины пôсля сего закона *выключенѝ зъ пôдъ суду присяжныхъ.*

Арт. VIII. До вязнѣвъ того рода не ôтносятся постановы и приносы о вынятковыхъ улекшеняхъ кары вязницѣ для политичныхъ переступникôвъ.

Арт. X. Сей законъ обовязуе ôтъ дня оповѣщеня его черезъ 5 лѣтъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Министерство юстиціи систематизувало*) слѣдуючѝ новѝ посады нотаріяльнѝ въ всхôдной Галичинѣ: въ округѣ львôвскои палаты нотаріяль-

нои — въ Яновѣ, Немировѣ и Мостахъ великихъ, въ окрузѣ станиславôвского суду окружного — въ Делятынѣ и Войниловѣ; въ окрузѣ коломыйского суду окружного — въ Гвôздци и Обертынѣ; въ окрузѣ тернопôльского суду окружного — въ Будзановѣ; въ окрузѣ бережаньского суду окружного — въ Вишнѣвчику; въ окрузѣ золочѣвского суду окружного — въ Лопатынѣ и на послѣдокъ въ окрузѣ самбôрско-промысловои палаты нотаріяльнои въ Луцѣ и Борыни.

(*Зъ засѣдань комисій въ радѣ державнôй.*) Въ комисіи буджетовôй реферувавъ пос. Линбахеръ о предложеню правительства въ справѣ продовженя дозволеного закономъ зъ 1883 р. кредиту на будову карного заведеня въ Станиславовѣ и жадавъ, щобы дозволено ще кредитъ въ высотѣ 41.650 зр., ажь до кôнца марта 1886 р. — Комисія буджетова приняла резолюцію дра Ѣрича, котра взывае правительство, щобы оно прискорило переговоры въ справѣ урегульованя студій теологичныхъ, а ôткинула резолюцію дра Штурма, жадаючу окремого заведеня выдѣлу теологичного на ческôмъ университетѣ въ Празѣ. — Комисія промыслова радила надъ закономъ о забезпеченю робôтникôвъ и порѣшила, що забезпеченье робôтникôвъ мае наступити за помочею заведень асекураційныхъ, опертыхъ на взаимности. Правильно мае бути ôткрыте одно таке заведенье въ столици кождого краю коронного, але министеръ дѣлъ внутрѣшныхъ мае право, выслухавши поглядôвъ рады асекураційнои, завести въ однôмъ и тôмъ самôмъ краю коронномъ кôлька заведень асекураційныхъ або такожь одно заведенье для кôлькохъ краѣвъ. Министеръ дѣлъ внутрѣшныхъ мае дальше право змѣнити округи маючихъ пôсля нового закона заснуватися заведень асекураційныхъ, лучити кôлька такихъ заведень въ одно, або роздѣлити одно заведенье на кôлька. Передъ кождою змѣною однакожь мусить министеръ выслухати мнѣній интересованыхъ заведень асекураційныхъ. Заведеня сѣ будутъ стояти пôдъ надзоромъ правительства, а платнѣ урядники тыхъ заведень будутъ складати присягу службову. До именованя або усуненя урядникôвъ треба призволеня правительства. — Комисія для справы дра Каминьского приняла на послѣднôмъ засѣданю до вѣдомости акты предложенѣ пос. Козловскимъ и передала ихъ референтови до справозданя. — Комисія правнича радила надъ внесеньемъ пословъ Поша и Ниче въ справѣ обниженя стопы процентовои и приняла 5% за законну стопу процентову. Въ справѣ сѣй постановлено ще порозумѣтися съ правительствомъ.

(*Зъ клюббôвъ парляментарныхъ*). „Česky klub“ именувавъ членомъ выдѣлу для реформы выборчои на мѣсце гр. Генрика Кляма, барона Добженьского. До комисіи для закона противъ соціялистôвъ выбрано гр. Риш. Кляма, Фандерлика, Трояна, Досталя и Найбавера. Ôттакъ дебатовано коротко надъ симъ закономъ, а въ дебатѣ взяли участь Ригеръ, Грегръ, Цайтгамеръ, гр. Генрикъ Клямъ, Адамекъ и Троянъ. Дальше розбирано справу регуляціи галицкихъ рѣкъ и назначено членами до маючои выбратися въ сѣй справѣ комисіи кн. А. Шварценберга, Цайтгамера, Скопалика, Яна и Глявку. Найживѣйша дебата вывязалася надъ новелею до закона о належностяхъ. Дръ Троянъ наводивъ всѣ змѣны, якѣ пороблено въ користь платячихъ податки. Въ дебатѣ забирали голосъ мѣжь иншими такожь Фишера, Грегръ и Тильшеръ. Пос. Видерспергъ поставивъ внесенье, пôсля котрого студентамъ медицины повинно бути дозволено рôкъ добровôльнои службы войсковои ôтбувати ажь по зложеню докторату. На послѣдокъ постановивъ клюбъ выслати свого предсѣдателя до гр. Гогенварта и просити его, щобы ôнъ и дальше позôставъ въ звязи съ правицею, для котрои неразъ богато доброго зробивъ. — Въ клюбѣ правого центрумъ пос. Джованели высказавъ именемъ всѣхъ членôвъ предсѣдателеви клюбу гр. Гогенвартови свои желаня по поводу его именованя президентомъ найвысшои палаты обрахунковои и просивъ его, щобы ôнъ и въ слѣдуючôй сесіи парляментарнôй позôставъ такъ въ радѣ державнôй якъ и въ клюбѣ. Клюбъ поставивъ кандидатами для закона о соціялистахъ пословъ Джованелього, Поклюкара и Григорчана, а для комисіи въ справѣ галицкихъ рѣкъ пословъ Восняка, Войновича и Стирца. — „Koło polskie“ выслало депутацію зъ трехъ пословъ (Яворского, Хшановского и Скажевского) до министра Пино въ справѣ желѣзницѣ трансверзальнои съ прошеньемъ, щобы министеръ приказавъ розслѣдити докладно цѣлу будову сеи желѣзницѣ и переконався на скôлько суть справедливѣ жалѣ на злу будову сеи желѣзницѣ. Министеръ Пино обѣцявъ се зробити але заразомъ и заявивъ, що жадна желѣзниця въ першихъ початкахъ не може бути совершенною. Въ прочѣмъ незадовго выѣде урядникъ для розслѣдженя сеи желѣзницѣ а министеръ скличе ôттакъ конференцію, въ котрôй возьме участь начальникъ желѣзниць державныхъ п. Чедикъ и буде такожь запрошена депутація.

(*До комисіи въ справѣ регуляціи галицкихъ рѣкъ*) выбранѣ послы: кн. Шварценбергъ, Цайтгамеръ, Скопаликъ, Глявка, Янъ, Хшановскій, дръ Е. Черкавскій, гр. Стадницкій, гр. Стаженьскій, гр. Тарновскій, Вейновицъ, Восняк, Сгирца, Менгеръ, Зисъ, Гайльсбергъ, Веберъ, Просковецъ, Русъ, Богатый, Зигль, Беренфайндъ, Плясъ, Чіяни. Комисія вже уконституовалася и выбрала предсѣдателемъ кн. Шварценберга а его заступникомъ проф. Зиса.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Министеръ дѣлъ внутрѣшныхъ выдавъ приказъ до всѣхъ властей школьныхъ, щобы въ день св. Методія по поводу ювилея сего святого всѣ школы були замкненѣ, а молодѣжь школьна взяла участь въ богослуженю. — Царь затвердивъ розпорядженье государ. совѣта, пôсля котрого финансовый ôтдѣлъ для Царства Польского при министерствѣ финансôвъ и касы губерніяльнѣ въ Царствѣ Польскôмъ будутъ знесенѣ; окружна управа лѣсôвъ Царства буде переобразована въ управу державныхъ доменъ. — Въ Москвѣ и въ Владимирскôй губерніи прійшло по фабрикахъ до такъ великихъ непорядкôвъ, що ажь полиція и войско мусѣли робити порядокъ.

Франція. Дня 23 с. м. ôтбулися въ Франціи доповняючѣ выборы до сенату и выпали въ користь умѣрковаными републиканôвъ. Позôстало ще лишь 18 тѣснѣйшихъ выборôвъ въ 14 департаментахъ и може бути, що при сихъ выборахъ перейдутъ якѣ кандидаты монархистичнѣ або радикалы. Велику сензацію зробили выборы въ самôмъ Парижи. Тутъ перейшовъ соціялистъ Мартенъ, а умѣркованый републиканець Спилье, колишній товаришь Гамбеты перепавъ. — На остовѣ Формоза потерпѣли французскѣ войска малу поражку. Причина сеи поражки була слѣдуюча: Тыждень тому назадъ наспѣли на Формозу два свѣжѣ баталіоны африканьскои пѣхоты. Адмир. Курбе приказавъ имъ злюзувати старшихъ и зрекогноскувати околицю. Выконуючи розказъ стрѣтили они хиньскѣ позиціи сильно укрѣпленѣ и замѣсть вернутись, хотѣли укрѣпленя взяти приступомъ, при чѣмъ однакожь зôстали побитѣ и стратили 19 убитыхъ и 26 раненыхъ. Лѣпше ведеся Французамъ на Мадагаскарѣ. Тутъ удалося 260 французскимъ жовнѣрамъ при помочи тамошныхъ жителѣвъ взяти крѣпость Амбоніянъ, черезъ що дôсталася Французамъ цѣла пôвнôчна часть острова. Єсть то вправдѣ лишь пятнайцята часть цѣлого острова, але зъ сего показуеся, що выстарчило бы 7000—8000 войска, щобы цѣлый островъ забрати. Зъ сеи причины починаютъ вже навѣть деякѣ газеты французскѣ доказувати, що лѣпше було-бы покинути зовсѣмъ Тонкинъ, а взятися до завоеваня цѣлого Мадагаскару, котрый бодай тымъ догôднѣйшій, що тамъ нема Хинъ пôдъ бокомъ.

Англія. Радôсть Англіи по поводу побѣды Стюарта въ Суданѣ не тревала довго. По нѣй настала страшна непевнôсть и хто знае, чи ще все не закôнчится великимъ смуткомъ. Ген. Стюартъ, побѣдивши войска Магдія пôдъ Абуклеа, вырушивъ въ силѣ 1000 людей до Метамегъ, оставивши часть свого войска при раненыхъ и убитыхъ. Зъ Метамегъ мавъ ôнъ выслати посланника до Вользелея и дати вѣсть о собѣ до Корти. Тымъ часомъ не надôйшла о нѣмъ до Корти жадна вѣсть и не знати, що съ Стюартомъ сталося. Приватнѣ вѣсти доносятъ, що коло Метамегъ укрываеся много арабôвъ, котрѣ поутѣкали по битвѣ пôдъ Абуклея; есть отже обава, чи ген. Стюарта не стрѣтила така сама судьба, якъ свого часу Гикъ-пашу. Обава стаесь ще тымъ бôльшою, що двѣ англійскѣ газеты „Standard“ и „Daily Telegraph“, котрѣ съ ген. Стюартомъ выслали двохъ своихъ кореспондентôвъ, звѣстныхъ зъ своеи енергіи и неустрашимости, не получили ôтъ нихъ доси жаднои вѣдомости. Министерство дôстало лишь телеграмъ ôтъ Вользелея, въ котрôмъ ôнъ доноситъ, що стоитъ коло Корти въ укрѣпленôмъ таборѣ и що о Стюартѣ доси не мае жадныхъ вѣстей. — О выбухахъ динамитовыхъ въ Лондонѣ доносятъ дальше, що выбухъ въ парляментѣ бувъ такъ сильный, що наколи-бъ пôдъ ту пору ôтбувалося було засѣданье, всѣ послы були бы зôстали убитѣ. Ушкодженя суть такъ великѣ, що засѣданя нѣякъ не будутъ могли ôтбуватися и парляментъ длятого ôтрочено ажь до половины лютого.

Италія. Въ часѣ горячкового гоненя за колоніями въ Африцѣ майже всѣхъ приморскихъ державъ европейскихъ не хоче и Италія по заду позôстати. И она безперечно мае до сего право не тôлько зъ самои природы свого положеня, але и для того, що она вже зъ давенъ-давна мала свои интересы чи то на пôвнôчнôмъ побережу Африки надъ моремъ середземнымъ, якъ въ Тунисѣ, Триполисѣ и Єгиптѣ, чи то въ мори червонôмъ, де такожь вже давно мала свои колоніи торговельнѣ. Частѣ експедиціи италійскѣ въ глубину Африки, особливо-жь до Судану, причинились такожь немало до пôзнаня незвѣстныхъ майже доси сторôнъ и краѣвъ въ Африцѣ а послѣдна експедиція италійского подорожника Біянкого, котра закôнчилася недавно его смертею, подала може и добру нагоду италійскому правительству выступати чинно въ Африцѣ тымъ бôльше, що коли другѣ державы европейскѣ съ кождымъ днемъ стаютъ сильнѣйшою ногою въ Африцѣ, одна Италія змушена була стояти на боцѣ и приглядатися, якъ другѣ богатѣютъ. Италія мае въ Асабъ въ Суданѣ надъ червонымъ моремъ свою колонію. Ще въ 1882 р., коли цѣла експедиція подорожника Джиліетого зôстала убита, правительство постановило було выслати до сеи колоніи значнѣйшу силу военну для обороны своихъ пôдданыхъ. За-для якихъ причинъ Италія ôткладала ту высылку войска, незвѣстно. Теперь однакожь настала пора рѣшуча зъ богато взглядôвъ и правительство италійске рѣшилося выслати до Асабъ значнѣйшу силу. Дня 17 с. м. ôтплыли зъ Неаполя два кораблѣ „Principe Amadeo“ и „Gottardo“ до Асабъ а на нихъ одинъ баталіонъ берзаліерôвъ пôдъ проводомъ полк. Салета, артилерія, много амуниціи и т. д. Цѣлею сеи експедиціи есть на разѣ заняти и укрѣпити Асабъ; але вже черезъ те саме Италія зыскае богато, бо буде мала право належати до тыхъ державъ европейскихъ, котрымъ припало рѣшати въ справѣ Єгипту, Судану и всѣхъ колоній надъ моремъ червонымъ. Говорятъ такожь, що Италія намѣряе выслати другу експедицію до Триполису. Се здаеся однакожь неимовѣрнымъ, позаякъ Италія прійшла-бы тутъ дуже легко въ колизію съ Францією а ôттакъ и не мае до такои експедиціи ôтповѣдного капиталу. Що однакожь она не спускае зъ ока сеи части Африки, доказомъ есть, що генеральный штабъ ôтъ довшого вже часу робитъ студіи надъ скорою мобилизаціею 25.000 войска на случай походу до Триполису хочь держитъ сю справу въ певнôй тайнѣ. — Експедиція до Асабъ зробила не тôлько въ парляментѣ, але и въ загалѣ въ цѣлôй Италіи дуже добре враженье, ба сей смѣлый крокъ, здаесь, зближивъ и Англію до Италіи, бо говорятъ, що Англія обѣцяла зробити Италіи певнѣ уступства въ Єгиптѣ и попирати тамъ еи справу, за що знову Италія мала-бы зъобовязатися попирати Англію противъ Франціи и другихъ державъ европейскихъ. Ся справа есть однакожь дуже неясна и здаесь неимовѣрна.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— **Концертовый и науковый вечеръ въ читальни въ Яворовѣ.** Сегорôчне Іорданьске свято празнували мы въ способъ подвôйный: въ церквѣ и читальни. По богослуженю и поосвященю воды на малôмъ ставку, при чѣмъ взявъ участь дôбраный хоръ мужескій спѣвакôвъ зô Львова и по малôмъ выпочинку удалися прошенѣ мѣсцевѣ и замѣсцевѣ гостѣ, духовеньство, мѣщане, селяне доокрестнѣ и вся интелигенція Яворова до гарно пристроеныхъ саль въ нашôй комунѣ, — де пôдъ проводомъ пр. Н. Вахнянина ôтбувся декляматорско музикальный вечерокъ. Програма вечерка складалася головно зъ продукцій вокальныхъ и зъ двохъ ôтчитôвъ содержаня економичного и историчного. Продукціи вокальнѣ хору академикôвъ львôвскихъ одушевили кождого. Вже давно не лучалось намъ чути такои музики, выконанои такъ добôрными силами и съ такою удачностею. Тожь и не дивниця, що вся публика, не жалуючи оплескôвъ совѣстнымъ екзекуторамъ, велѣла кожду майже композицію повторювати и не хотѣла пôднятись зъ мѣсць, хотяй програма вже вычерпалась. Ôтчитъ економичный державъ п. Нагôрный. Предметомъ рѣчи его було неôтрадне положенье нашихъ мѣстъ и селъ, а тымъ самымъ и всего краю пôдъ взглядомъ економичнымъ по причинѣ апатіи до промыслу и торговельныхъ спôлокъ. Довершити щось доброго и великого нынѣ одиницямъ трудно, але що для одиниць выдаеся може недостижимымъ, те съ легкостею доконуютъ нынѣ асоціяціи. На доказъ правды слôвъ своихъ напровадивъ бесѣдникъ успѣшный розвôй „Народнои Торговлѣ“, котра съ маленькими капиталами принялась за дѣло выдерти торговлю зъ рукъ чужихъ, а нынѣ при Божôй и добрыхъ людей помочи такъ красно розвиваеся. Отъ яку вартôсть маютъ товариства и спôлки. — Пр. Вахнянинъ розказавъ намъ исторію мѣста Яворова. Коли се мѣсто повстало, годѣ точно означити, такъ якъ его метрика загубилась, але мимо того можна часъ основаня его ôтнести до панованя Романовичѣвъ на земли Галицкôй. По вымертю сеи княжои родины прійшовъ нашъ край пôдъ панованье Болеслава Тройдановича, ôттакъ Казимира Вел. и Людвика, короля угорского. Сей послѣдный передавъ его въ управу Владиславови Опольскому и отъ доперва за панованя сего князя записали лѣтописи, що ôнъ дбаючи дуже о матеріяльнѣ стороны свои и краю старався спроваджувати до краю ремесникôвъ и купцѣвъ зъ Нѣмеччины, зъ Шлезка и далекого Гданьска и осаджавъ ихъ навѣть въ Яворовѣ, якъ се показуесь на нынѣшнôй рускôй родинѣ Жмуркôвъ, котра дѣйстно походитъ зъ Гданьска. За князя сего повстали и першѣ латиньскѣ костелы, а и въ самôмъ Яворовѣ надѣливъ ôнъ яко дѣдичь мѣста фару латиньску землями и дотаціями. Зъ того часу мало маемо певныхъ звѣстокъ про Яворôвъ. Ажь пôдъ рокомъ 1512 читаемо въ хроникахъ, що Лука Гурка, генералъ войскъ познаньскихъ и пôзнѣйшій епископъ куявскій, чоловѣкъ дуже маючій и дѣдичь Яворова, бравъ участь въ сватахъ Изабелѣ Запольскои для короля Жигмонта I и въ 800 коней, съ свѣтлою дружиною выправився по панну молоду за Карпаты. Ôнъ надѣлюе знову Яворôвску латиньску фару, котра деревляна пôзнѣйше мабуть згорѣла, новыми дотаціями. Ôттакъ доперва за панованя Жигмонта III, прикликаного зъ далекои Швеціи, пишутъ денещо лѣтописи про Яворôвъ. А рѣчь малася такъ Жигмонтъ III бувъ ревнымъ католикомъ и набравъ того пересвѣдченя, що держава его тогды доперва буде сильна, коли всѣ еи жителѣ станутъ исповѣдати одну вѣру. Зъ того и выйшло, що сей король захотѣвъ доконче тогдашну всю православну Русь, що головою церкви своеи клала патріярха царгородского, получити съ Римомъ. Русь православна, затревожена симъ немало, почала рѣше двигатись и для обороны православія старася всюды закладати братства, церкви, монастырѣ и ставропигіи. Тогды пôдъ рокомъ 1624 сталось такс, що мѣщанка тутешна, Маргарита Грицькôвна, своимъ власнымъ грошемъ закладае тутъ у Яворовѣ недалеко такъ званои „гôрнои“ церкви монастыръ Василіянокъ деревляный.

Бесѣдникъ звѣвъ ôттакъ рѣчь на часы Ивана III Собѣского, сына каштеляна краковского и Варвары Даниловичѣвнои, княгинѣ рускои. Ôнъ росказавъ въ короткости подвиги пôзнѣйшого освободителя Вѣдня въ молодôмъ вѣку пôдъ Зборовомъ и Берестечкомъ, де Собѣскій боровся противъ козакôвъ, представивъ цѣлу грозу походôвъ Хмельницкого пôдъ Львôвъ и Замость, фанатизмъ религійный, якій тôй усобицы доливавъ огню, и спровадивъ рѣчь на часы, коли Собѣскій, узнавши вагу и значенье козацтва противъ Туреччины, бажавъ ихъ цѣлымъ сердцемъ мати пôдъ Вѣднемъ. Ôттакъ слѣдували ще короткѣ згадки про другѣ церкви Яворова, коли и хто ихъ оснувавъ.

По вечерку зôбрались всѣ прошенѣ гостѣ на пиръ до хаты ч. мѣщанина Мартиновича. Про пиръ нема що и казати, але се було для насъ великою ôтрадою и честею, що такъ вечерокъ якъ и гостину нашу почтивъ своею присутностею Вп. нашъ п. староста Гутъ. Тутъ за вечерою выпито щиро его зборовье и другихъ милыхъ намъ завсѣгды гостей, а сердечнôсть, яка запанувала въ пôдношеныхъ тоастахъ дала доказъ, що съ нами Русинами можна жити въ дружбѣ, що мы нарôдъ толерантный, не бажаючій чужого, але и не той нарôдъ, що давъ бы ся спинити въ розвою своѣмъ на дорозѣ свѣтла и науки. Сповнено тутъ чарку и за здоровье нашого старенького панотця, що заедно дѣливъ и сумнѣ и веселѣйшѣ хвилѣ прожитои нами долѣ, выпито и на розвôй мѣщаньства и селяньства нашого, котре розбуджене и розвинене духово причинится до добра всего краю.

(**Примѣтка Редакціи „Дѣла“.** Подаючи сю ширшу допись про вечерокъ читальнѣ въ Яворовѣ, мусимо на сѣмъ мѣсци обличити въ несовѣстнôй и тенденційнôй ложи кореспондента Яворôвского до „Kurjer-a Lwow-ого“ зъ д. 24 сѣчня. Кореспондентъ сей пôдсувае пр. Вахнянинови мысль, будьто бы ôнъ свою рѣчь вимѣривъ противъ польскои интелигенціи, запрошеной на вечерокъ. Историчнѣ факты, що мали послужити до поясненя исторіи мѣста Яворова зъ часôвъ Владислава Опольского, Жигмонта I. и III. и Ивана Собѣского, суть для сего пана przykremi uwagami, wymierzonemi przeciw Polakom! Справдѣ не знаемо, чи смѣятись чи плакати надъ такимъ розумомъ! А вже жь се свѣдчитъ о великôмъ недостатку не то науки а характеру, если кореспондентъ зъ наведеныхъ фактôвъ выснувавъ такѣ рѣчи: „Zapowiedział on opis historyczny rozwoju miasta Jaworowa, a w rzeczywistości usiłował dowieść odrębności ruskiej wiary od „łatyńskiej“ i wykazać, że Polacy są tu cudzym napływowym elementem. Wedle odczytu zawojowali Polacy Ruś, nawrócili przymysowo za pomocą Jezuitów na obrządek łaciński Rusinów należących poprzód do patriarchów w Carogrodzie a nie do „Rymu“. Potem ciż Polacy budowali na ruskiej ziemi „kostely“ etc. etc... O klęsce zadanej przez Chmielnickiego mówił z prawdziwą przyjemnością... Wspomnienie o Sobieskim było również tą samą nacechowane niechęcią ku nam...“ А въ кôнци плаче ще кореспондентъ, що не почувъ въ ôтчитѣ пр. Вахнянина такихъ рѣчей: „że Polacy i Rusini to Słowianie, że doznają wspólnej doli zawisłości politycznej... Зъ сего уступу и вылѣзло шило зъ мѣшка. Такъ, такъ, кореспондентъ не радъ слухати исторіи своихъ предкôвъ, если тамъ розкрываеся якась рана, але ôнъ-бы певно уцѣловавъ професора, если-бы сей поплакавъ бувъ трохи надъ rozbiorem та и тою недолею, що мы пôдъ Австріею. Даруйте, але мы васъ можемо упевнити, ласкавый панцю, що нашѣ прелегенты такѣ теоріи межи нарôдъ не понесутъ.)

НОВИНКИ.

— **Заповѣдженый концертъ въ память бл. п. Володимира Барвѣньского** на день 2 л. лютого въ сали „Народного Дому“ не зможе за-для непредвидженыхъ перешкодъ того дня ôтбутися — и ôтложеный на пôзнѣйше.

— **Зъ Бережанъ** доносятъ намъ: Въ понедѣлокъ дня 2. л. лютого с. р. ôтправится въ мѣскôй церквѣ въ Бережанахъ заходомъ бережаньскихъ Русинôвъ поминальне богослуженье за упокôй бл. п. Володимира Барвѣнького, на котре знакомыхъ и почитателѣвъ нашого великого патріота запрашаеся.

— **Збôръ ôтпоручникôвъ вдовично-сирôтского фонда** епархіи перемыскои ôтбувся въ Перемышли дня 9 (21) сѣчня с. р. Близшѣ вѣдомости о тôмъ збôрѣ подамо въ слѣдуючôмъ числѣ „Дѣла“.

— **Выдѣлъ Рускои Бесѣды въ Тернополи** пригадуе Вп. Родимцямъ, що на дняхъ 20 сѣчня (1 лютого) и 27 сѣчня (8 л. лют.) ôтбудутся въ комнатахъ тогожь товариства вечеры съ танцями. Хто не дôставъ ще запрошеня, зволитъ удатись до господаря „Рускои Бесѣды“. Стрôй народный або звычайный вечерковый.

— **Вечерницѣ съ танцями** устроенѣ минувшои недѣлѣ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ въ Тернополи удались дуже хорошо. До танцю ставало 20 паръ, забава ишла весело, а гостѣ до рана забавлялись сердечно мовь одна родина. Съ признаньемъ замѣтити треба, що въ костюмахъ народныхъ явились и тѣ красавицѣ, котрѣ давнѣйше бували въ звычайныхъ строяхъ. Можна лишь бажати, щобъ на слѣдуючихъ вечерницяхъ выступили въ народныхъ костюмахъ всѣ нашѣ красавицѣ, котрѣ собѣ сей стрôй придбали и не зважали на то, щобы що-разъ являтись въ иншôмъ строю. Народнѣ костюмы не передавнюются и не пôдпадаютъ примхамъ моды.

— **Зъ Бережанъ** пишутъ намъ: Пригадуеся Высокоповажаным Землякамъ, що вô второкъ дня 3 лат. лютого с. р. въ саляхъ урядничо-войскового касина (гостинниця Мерля) ôтбудеся вечеръ съ танцями, зъ котрого чистый дохôдъ призначаеся на мѣсцеву бурсу руску. Вступъ до салѣ для однои особы 1 зр., для родинъ зъ трехъ особъ 2 зр., не кладучи тамы доброчинности. Початокъ о 8 год. вечеромъ. При тôй нагодѣ просится панôвъ кавалерôвъ, котрѣ чи то случайно, чи то нарочно близько Бережанъ перебуваютъ, щобы зволили численно явитися на вечерку; а тіи Достойнѣ Родины, котрѣ якимъ-будь способомъ не получили запрошеня, а желали-бы собѣ взяти участь въ забавѣ, зволятъ або письменно

або устно (въ день забавы при касѣ) удатися до п. Юліяна М. Насальского, професора гимн. — Въ Бережанахъ дня 27 сѣчня 1885. — *Отъ Выдѣлу рускои бурсы.*

— **Въ Рѣчцѣ**, дек. пѣстыньского, ôтбудеся въ дняхъ 12 до 16 лютого 1885 р. духовна мисія. Проповѣдувати будутъ Вп. оо. Мохъ, Залозецкій, Струтыньскій и Заклиньскій.

— **„Загальнй зборы“ рускои Читальнѣ при церквѣ св. Арх. Михаила въ Комарнѣ** за рôкъ 1884 ôтбудутся въ недѣлю 1 л. лютого 1885 о 5 годинѣ зъ полудня въ комнатѣ читальнѣ. — Комарно 27 сѣчня 1885. *М. Прухницкій*, голова читальнѣ.

— **Въ Люблинци**, цѣшанôвского повѣта, завязуеся читальня заходомъ мѣсцевого душпастыря о. Гр. Пѣрожиньского. Статуты вже подано до затвердженя ц. к. намѣстництву.

— **Нашъ славный историкъ Николай Костомаровъ**, якъ доносятъ россійскй газеты, знов небезпечно занедужавъ.

— **Товариство рускихъ академикôвъ „Союзъ“ въ Черновцяхъ** высказуе прилюдну подяку Впр. о. Николаю Устіяновичу зъ Сучавы за даръ 2 зр. на користь нашого товариства, якъ такожь и Впр. о. Петру Гилеви зъ Шершеновець, котрый не могучи лично на нашь баль явитися, приславъ въ користь нашого товариства за билетъ 2 зр. — Ôтъ тов. „Союзъ“: *Олимпъ Воляньскій*, голова; *Григ. Ганкевичъ*, секретарь.

— **Выдѣлъ товариства рускихъ академикôвъ „Сѣчь“ у Вѣдни** складае прилюдну подяку Вп. Дру Ивановы Горбачевскому, професорови ческого университету въ Празѣ, бувшому товаришеви и головѣ „Сѣчи“, за щедрый даръ 15 зр. въ користь товариства. — *Выдѣлъ „Сѣчи“*.

(*Б.*) **Смертоносне лѣкарство.** Лѣкарь Р. въ Тернополи записавъ пацієнтови рецепту и ôтославъ до аптики К. Провизоръ М. чи зъ помылки чи зъ недбальства зробивъ замѣсть 8 порошкôвъ тôлько одинъ т. е. замѣсть опѣюмъ подѣлити на ôсѣмъ частинъ, придавъ всю до однои давки. Пацієнтъ заживши порошокъ, заразъ и застигъ. Аптику п. К. сей часъ замкнено; съ провизоромъ п. М. тягнутъ протоколы.

(*Б*). **Нещасливый случай.** Въ Тернополи дня 22 л. сѣчня сего року пôрвавъ заспаного зарôбника при желѣзници, вôзъ ôтъ поѣзду тягаревого и ôттявъ нещасному руку съ раменемъ и голову. Згинувшій позôставивъ трое дрôбныхъ дѣтей и одно надѣйне. Зарядъ желѣзницѣ придѣливъ вдовѣ 20 зр. на похоронъ и 80 зр. ôтправного.

— **Школа управы хмелю.** Министерство рôльництва основало стипендію для фаховыхъ учителѣвъ управы хмелю въ Галичинѣ. Учителѣ сй будутъ высланй для лучшого выобразованя въ стороны, де суть найславнѣйшй господарства хмелю.

— **Обниженье тарифы для перевозу соли на желѣзницяхъ.** Перевôзъ соли желѣзницями дôждався наконецъ обниженя оплаты перевозовои на желѣзницяхъ державныхъ, а черезъ то сôль повинна статися дешевшою. Галицкій соймъ рѣшивъ бувъ въ вереснѣ м. р. отвѣтну резолюцію до правительства, а правительство ôтповѣло прихильно, обнижившй цѣну перевозу о 18% почавши ôтъ 1 падолиста 1884 р.

— **Основателя новои жидôвскои секты въ Кишеневѣ**, Іосля Рабиновича, про котрого мы недавно подали вѣстку на тôмъ мѣсци, убили жиды старовѣры.

— **Въ дѣлѣ анархистичного убійства совѣтника** полицѣйного Румпфа въ Гамбурзѣ, ведеся, якъ звѣстно, дуже енергичне слѣдство а его дотеперѣшный результатъ такій, що сими днями арештовано въ Гокенгаймъ пôдозрѣного о се убійство челядника шевского Юлія Лиске. Противъ арештованому свѣдчитъ его рôдный братъ, що ôнъ допустився злочиньства.

— **Страхъ передъ динамитовыми замахами.** Пôсля телеграмъ зъ Гамбурга, донѣсъ хтось до тамошнои полиціи, що анархисты рѣшилися высадити динамитомъ въ воздухъ будынокъ, де мѣститося гамбурска биржа. На се донесенье зарядила полиція дуже старанні дослѣды, однакожь не знайшла нѣчого пôдозрѣного.

— **Звѣстный писатель французскій Викторъ Гиго** бувъ недавно дуже небезпечно занедужавъ. Пôсля найновѣйшихъ вѣстей зъ Парижа Викторъ Гиго маеся лучше.

— **Задля дрôбницѣ до поединку** прійшло сими днями въ Пештѣ межи докторомъ Косткою а якимсь Темешфі. До стола въ кавярни, при котрôмъ дръ Костка гравъ съ своими знакомыми въ карты, приступивъ Темешфі и хотѣвъ прилучитись до гры. Костка заявивъ, що ôнъ съ незнакомыми не грае. За то вызвавъ его Темешфі на поединокъ, котрый закôнчився смертею послѣдного. Дръ Костка пôйшовъ самъ до прокураторіи, котра взявши до протоколу его зôзнаня, полишила его на вôльнôй стопѣ.

— **Кієвскй студенты.** Зъ Кієва доносятъ до „Новор. Телеграф-а“, що комисія университету св. Володимира для рѣшеня прошень бувшихъ студентôвъ кієвского университету вже покôнчила свои працѣ, котрыхъ результатъ такій, що 140 студентамъ ôтказано принятье безусловно. На основѣ полицѣйнои цензуры подѣлила комисія просячихъ о принятье на кôлька категорій и деякй зъ нихъ, хочь непозбавленй безусловно права вступити на университетъ, то выключенй зъ кієвского университету. Прочимъ дозволено вступити на университетъ по одному роцѣ, по двохъ и по трохъ рокахъ. Деякй зъ бувшихъ студентôвъ не подавали зовсѣмъ прошень о принятье, но такихъ було не богато. Въ числѣ выключеныхъ есть велике число жидôвъ.

— **Улучшенье телефонôвъ.** Електрична техника робитъ съ кождымъ днемъ новй поступы а промысловй Американцѣ ведутъ передъ въ тôмъ направленю. Недавно получивъ Американець Джексонъ патентъ на улучшенье телефону, котре лежитъ въ тôмъ, що центральне бюро не есть необхôднымъ для комуникаціи и абоненты можутъ не лишь въ мѣсци, но и съ знакомыми проживаючими въ другихъ мѣстахъ безпосередно зноситися. Кромѣ того улучшеный Джексономъ телефонъ дае можнôсть зноситися кôлькомъ лицямъ при помочи одного апарату на разъ.

— **Именованя.** Цѣсарь затвердивъ выбôръ дра Іосифа Маера на предсѣдателя академіи наукъ въ Краковѣ. — Львôвскій высшій судъ краевый именувавъ практикантôвъ: Іосифа Гожицу, Теофиля Макуха, Фридерика Бертоніого, Іосифа Тарнавского, Жигмонта Финкельштайна, Тита Савчиньского, Адама Арцишевского, Андроника Могильницкого, Казимира Іосифа Завадиля и Ивана Зджарского судовыми авскультантами.

— **Жидôвскй школы.** Львôвскй жиды рѣшили знести всѣ школы покутнй т. з. „хайдеры“ а на ихъ мѣсце основати одну велику школу, котра стояла бы пôдъ зарядомъ рады шкôльнои и комитету знатнѣйшихъ жидôвъ львôвскихъ.

— **Торгъ людьми.** Кракôвскôй магистратъ засудивъ недавно жида, що занимався выправлюваньемъ селянъ до Америки на 200 зр. кары.

— **Мати безъ серця.** Іоанна Пищакъ, мешкаюча пôдъ ч. 8, при улици Пелчиньскôй у Львовѣ, побила оногда въ нетверезôмъ станѣ свого 6-лѣтного сына такъ сильно, що сей пôдъ ей ударами закôнчивъ жити. Іоанну Пищакъ арештовано а мощѣ дитины ôтвезено до шпиталю.

— **Черновецкій университетъ** числитъ въ бѣжучôмъ пôврочу зимовôмъ 269 слухачôвъ а именно: 207 звычайныхъ, 47 надзвычайныхъ и 15 фармацевтôй. На выдѣлъ правничо администаційный записаныхъ 119 звычайныхъ а 18 надзвычайныхъ студентôвъ; выдѣлъ философичный числитъ 15 звычайныхъ а 25 надзвычайныхъ, а телеогичный 73 звычайныхъ а 4 надзвычайныхъ.

— **Дорогоцѣнна перла.** Зъ Мексика привезено оногды до Лондону перлу ваги 93 каратôвъ, а оцѣнену на 17.000 долярôвъ (34.000 зр.) Перлу тую знайшовъ якійсь Индіянинъ и продавъ ей за 90 долярôвъ.

— **Замерзла залога корабля.** При березѣ новои Шотляндіи розбився въ часѣ грудневыхъ морозôвъ французскій корабель. При морозѣ 12° всѣ люде залоги вымерли зъ студени.

— **Статистика лѣкарѣвъ.** Въ Сполученыхъ державахъ практикуе теперь 65.200 лѣкарѣвъ, въ Англіи разомъ съ колоніями 35.000, въ Нѣмеччинѣ и монархіи австро-угорскôй разомъ 32.150, въ Франціи 36.000, въ Италіи 10.000, въ Россіи 6000.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію на Пôдбережь, дек. болехôвского принятй оо.: I) Іоанъ Юркевичь, парохъ Германова, дек. львôвского загородского; II) Гошовскій Илярій, пар. въ Володимирцяхъ, декан. журавеньского; III) Іоанъ Лопачиньскій, пар. Выспы; въ описѣ: 4) Іоанъ Андруховичь, кап. Окнянъ; 5) Юліянъ Радкевичь, кап. Куликова; 6) Іоанъ Ивановичь, кап. Нуща; 7) Мих. Колесса, пар. Ходовичь; 8) Порф. Руденьскій, пар. Жиравки; 9) Изидоръ Темницкій, кап. Кудыновець; 10) Діонизій Хромовскій, кап. Урлова; 11) Юстинъ Лучаковскій, кап. Тухольки; 12) Николай Сѣмяновичь, кап. Бобулинець.

Митрополича консисторія вставляеся до ц. к. намѣстництва о презенту для о. І. Юркевича, пар. зъ Германова на парохію Пôдбережь.

Канон. институцію получивъ о. Александеръ Карачевскій на парохію Лисôвцѣ, дек. скальского.

Введенй оо. А. Заклиньскій яко завѣдатель въ Вашкôвцяхъ, а Іоанъ Рогужиньскій яко парохъ въ Тростянци, дек. снятыньского.

Завѣдательство получили оо. Теофиль Озаркевичь въ Садагурѣ, Іоанъ Попель въ Радôвцяхъ на Буковинѣ.

Декретъ на завѣдателя Ôльхôвки, дек. перегиньского, получивъ о. Іоанъ Глѣбовицкій.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

☦ **Олександеръ Кистяковскій**, професоръ карного права въ кієвскôмъ университетѣ, щирый Русинъ, мужь вельми заслуженый на поли науки юридичнои, умеръ въ Кієвѣ 13 (25) сѣчня с. р. На иншôмъ мѣсци подаемо обширну звѣстку про житье и дѣяльнôсть бл. п. Ол. Кистяковского, а ôтъ себе додамо ще то, що покôйный живо интересувався народнымъ рухомъ рускимъ въ Галичинѣ, предплачувавъ нашй часописи, запомагавъ своими цѣнными творами и свѣтлыми радами нашъ „Кружокъ правникôвъ“, а пробуваючи кôлька разôвъ у Львовѣ по дорозѣ въ Карльсбадъ поважный той нашъ землякъ познакомився съ нашими учеными та дѣятелями и загрѣвавъ насъ всѣхъ до неусыпныхъ трудôвъ. Вѣчна честь памяти щирого сына Руси!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Зорѣ“** ч. 2 мѣститъ въ собѣ: 1) „Забавный вечеръ“, конець оповѣданя Олены Пчôлки; 2) „На весѣлю“, поезія В. И. Масляка; 3) „Двѣ пары“, другій роздѣлъ оповѣданя Григорія Цеглиньского; 5) „Кієво-могилянська колегія въ другôй половинѣ XVII вѣка“, дра Ом. Калитовского; 6) Вѣсти литературнй, редагованй черезъ Н. В. Въ додатку до 2 ч. розôслано читателямъ „Зорѣ“ два аркушѣ книжки „Море и его чудеса“, написаной Денисомъ. — „Зоря“ есть одинокимъ литературно-науковымъ письмомъ для нашихъ родинъ въ Галичинѣ и разомъ съ додаткомъ (6 аркушѣвъ другу мѣсячно) коштуе лишь 5 зр. на рôкъ, 2 зр. 50 кр. на пôврôкъ, а 1 зр. 25 кр. на чверть року.

— **Въ „Карпатѣ“** почавъ Александеръ Ю. Гомичковъ, головный сотрудникъ, подавати въ фейлетонѣ свои споминки п. заг. „**Изъ моихъ записокъ. Епизоды зъ исторіи нашей угро-руской народной жизни.**“ Въ ч. 3 зъ сего року помѣстивъ уступъ I „Событія 1848 года“, а въ ч. 4-тôмъ „Событія 1849 года“. Въ другôй статіи заповѣдае авторъ, що окремый роздѣлъ посвятитъ процесови епископа Поповича за рр. 1848 и 1849.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— **Для „Просвѣты“**: Вп. М. Очеретюкъ въ Кутищу 1 зр.; Вп. В. Пикуловичь въ Крылосѣ 1 зр.; Всч. о. А. Поляньскій въ Тисовици 2 зр.; Всч. о. А. Матюкъ въ Ляшкахъ 1 зр.; Всч. о. Ив. Дурбакъ въ Увсю 2 зр.

— **Для общества им. Качковского**: Всч. о. А. Матюкъ въ Ляшкахъ 2 зр.; Вп. Лукашевичь въ Солотвинѣ 1 зр.

— **Для руского правотаря домового**: Вп. Т. Василишинъ въ Сѣлци 3·25 зр.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. І. Л. въ Камянôй. Вы прислали д. 4 сѣчня 4 зр. 55 кр.; зъ того 4 зр. на „Дѣло“ съ „Библ. н. пов.“, а проче на календарь „Просвѣты“, котрый Вамъ выслано. Высылку книжочки „Про выборы“ ôтступили мы ред. „Батькôвщины“, бо мы ей не маемо. — **Всч. И. Дз. въ Рогатынѣ.** Жаданыхъ аркушѣвъ повѣсти „Грошѣ а Праця“, на жаль, вже не маемо на складѣ. — **Всч. І. Ш. въ Браткôвцяхъ.** Грошѣ мы получили а 2 зр. передали администраціи „Нов. Зеркала“. — **Всч. О. М. въ С.** Вашои дописи не можемо помѣстити, бо лишаемо другимъ завсѣгды вихорити; наша робота позитивна а не деструктивна. Про предложенье, ôтклонюванье та получуванье кимъ то другимъ фондôвъ диспозиційныхъ думае п. М. такъ само якъ и Вы, то есть самъ не вѣритъ въ то, — але що то шкодитъ наробити трохи шуму та кинути болотомъ? Може хто и повѣритъ! Сумно то, а що-жь дѣяти?

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

1009 (139 –?) поручае

Росу красоты и всякй косметики и пахощѣ якъ черезъ мене, такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

Желѣзничй поѣзды.

Пôсля годинника львôвского.

Приходятъ до Львова:

ЗЪ КРАКОВА: о год. 5 мин. 36 рано поѣздъ поспѣшный; о год. 9 мин. 27 веч. поѣздъ особовый; о год. 10 мин. 33 передъ пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворець Пôдзамче о год. 10 мин. 13 веч. поѣздъ поспѣшный; о год. 2 мин. 28 рано и о год. 3 мин. 42 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворець головный львôвскій о год. 10 мин. 26 веч. поѣздъ поспѣшный; о. год. 3 мин. 5 рано и о год. 4 мин. 10 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 10 веч. поѣздъ поспѣш.; о год. 3 мин. 35 рано и о год. 3 мин. 52 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ СТАНИСЛАВОВА: (на Стрый), по пол. о год. 4 мин. 17 поѣздъ особовый, въ ночи о год. 2 мин. 30 поѣздъ мѣшаный и о год. 8 мин. — рано поѣздъ льокальный Дрогобычь-Стрый-Львôвъ.

Ôтходятъ зô Львова:

ДО КРАКОВА: о год. 10 мин. 46 вечеромъ поѣздъ поспѣшный, о год. 4 мин. 5 рано поѣздъ особовый, о год. 5 мин. 3 по пол. поѣздъ мѣшаный и о год. 6 мин. 35 рано поѣздъ мѣшаный льокальный.

ДО ПÔДВОЛОЧИСКЪ: зъ головного дворця о год. 5 м. 56 рано поѣздъ посп., о год. 12 мин 31 по пол. и о год. 10 мин. 27 веч. поѣздъ мѣшаный.

ДО ПÔДВОЛОЧИСКЪ: зъ дворця Пôдзамче о год. 6 мин. 6 рано поѣздъ поспѣшный, о год. 12 мин 57 по пол. и о год. 10 м. 56 веч. поѣздъ мѣшаный.

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE

240 HEFTE ODER 16 BÄNDE

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 kr.

VIERHUNDERT TAFELN.

JEDER BAND FL. 4.50, LEINWAND FL. 5.40, HALBFRANZ FL. 5.70. Ö.W.

Велика партія останкôвъ сукна

(3 до 4 метры)

у всѣхъ краскахъ, на одяги мужескй, на загортки, жѣночй мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночй плащѣ — розсылае за послѣплатою **за останокъ по 5 гульд.**

L. Storch, Brünn.

Останки не до вподобы принимаеся назадъ. Взôрцѣ высылаются по присланю 10-крейцаревои марки.

1251-45-53

5 килевй

БОЧОВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (10—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка Гегеляйского столового . 2 зр. 10 кр.
1 „ Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр и 2 „ 50 „
1 „ Гегел. стол. ароматичного 2·70 и 3 зр.
1 „ Самородного вытравного . 4 зр. 30 кр.
1 „ Ермелеки-Бакаторъ стол. 2 „ — „

Повысше наведенй цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровй добрй, натуральнй и лучшй вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавй замовленя.

ПОХÔДЪ СОБЕСКОГО

пôдъ Вѣднемъ р. 1683.

Написавъ Стефанъ Качала.

Цѣна 20 кр.

Дôстати можна въ администраціи Дѣла.

При надходячôмъ торжествѣ святометодієвскôмъ

воручае

Товариство „Просвѣта“ книжочку:

ЖИТЬЕ

ПРОСВѢТИТЕЛѢВЪ СЛАВЯНЪ

святыхъ рôвноапостольныхъ

КИРИЛА И МЕТОДІЯ

написавъ

Дръ Ю. Целевичь.

Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Черновцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4 процентовй платнй въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится) (1268 8—?)

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч 8. Львôвъ, Субота 19 (31) сѣчня 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:		для Россіи:	
на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:		съ дод. „Библіотеки“:	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	16 рубл.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8 рубл.
на чверть року	4 зр.	на чверть року	4 рубл.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	5·— зр.	на цѣлый рôкъ	5 рубл.
на пôвъ року	2·50 зр.	на пôвъ року	2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:

на цѣлый рôкъ	15 зр.
на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 19 зр.	на цѣлый рôкъ 6 зр.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Епископство Станиславôвске.

Дня 29 л. сѣчня вôйшовъ на порядокъ дневный рады державнои проектъ правительственный до уставы, призволяючôй кредитъ на давно пожелане основанье епископства руского въ Станиславовѣ. Справу здававъ пос. Евсевій Черкавскій и внѣсъ принятье проекту. Его поперъ съ всею вымовою нашъ посолъ зъ Стрыйщины, сов. В. Ковальскій, примѣтивши, що основаньемъ Станиславôвского епископства заспокоитъ правительство давне горяче бажанье Русинôвъ Галицкихъ зъ першихъ лѣтъ конституційнои еры, бажанье, котре, якъ намъ всѣмъ звѣстно, въ имени вѣрныхъ многократно высказували въ окремыхъ меморандахъ до короны и поодинокихъ кабинетôвъ пок. митрополитъ Яхимовичь и его наслѣдники. Въ предметѣ тôмъ забиравъ также голосъ п. министеръ просвѣты, бар. Конрадъ, заявляючи, що положенье финансове державы не дало ему можности вывѣнувати ôтповѣдно тую нову институцію, що въ справѣ тôй по причинѣ вакансу престола митрополитального у Львовѣ переправляно безпосередно съ Римомъ и що апостольскій престолъ згодився у всѣхъ точкахъ на предложенье правительственне такъ що до емеритуры для бувшого митрополита, якъ и що до дотаціи епископства Станиславôвского.

Такй короткй, скажемо, лаконичнй вѣсти наспѣли до насъ зъ Вѣдня на вчорашнôмъ дни. Habemus episcopiam Stanislaopoliensem!

Однакожь не въ тôмъ дѣло. Якъ небудь съ всякою вдячностею прійме Русь Галицка сей, по словамъ п. министра, пôдъ взглядомъ матеріяльнымъ дуже скупенько гарнированый гостинець новорôчный, то остаточно вся вага не спочивае тутъ въ вывѣнованю епископства Станиславôвского а бôльше въ пытаню, котрому достойникови зъ посередъ нашои ерархіи церковнои, на предложенье правительства, Римъ и корона поручатъ управу церковныхъ дѣлъ въ новôй епархіи. Вѣсти, якй въ сѣй важнôй для насъ справѣ рознеслись въ послѣднихъ дняхъ, суть навѣть такого рода, що умы Галицкихъ Русинôвъ могли ними въ певнôй мѣрѣ затревожитись. Въ рôжныхъ виливовыхъ кружкахъ пôдношено найрôжнороднѣйшй кандидатуры, почавши ôтъ епископа альбаньского, о. Малчиньского, до нынѣшного провинціяла чина св. Василія; пôдношено кандидатуры людей, що або нѣколи не стыкалися съ вѣрными нашои церкви, або ишли навѣть противъ еи интересôвъ; людей, котрыхъ бувальщина вяжеся тѣснѣйше съ закарпатскимъ чудско-тураньскимъ племенемъ и роботами емиграціи парискои, якъ съ Русинами галицкими, народомъ, що не ставлявъ нѣколи програмъ революційныхъ и не симпатизувавъ съ авантурниками религійно-политичными. Выбôръ кандидата на ново ôткрытый владычій престолъ повинетъ бути въ цѣлости примѣненый до интенцій Галицкихъ Русинôвъ, если вже находимось нынѣ въ тôмъ положеню, що, утративши давнѣйшу нашу пôдъ симъ взглядомъ повну автономію, не можемо самй о такôмъ выборѣ рѣшати.

Неменше дôймае насъ прикро та обстанова, що ôтъ якогось часу въ справы нашй чисто-церковнй въ загалѣ мѣшаются непрошенй и непокликанй личности свѣтскй и духовнй, а навѣть формально зъорганизованй кружки зъ высшихъ и невысшихъ сферъ, и неразъ заходы ихъ закулисовй вѣнчаются на шкоду нашу успѣхами. Пригадуемо на сѣмъ мѣсци лишь кôлькохъ моторôвъ справы календарскои въ послѣдныхъ лѣтахъ, спровадженье патрôвъ на Пекарскôй улици, ôтданье реформы чина св. Василія въ чужй руки, проекты п. Поляновского на креованье крылошаньскихъ посадъ зависимыхъ ôтъ Выдѣлу краевого и другй маневры религійно политичного характеру, неоправданй нѣякими дѣйстными потребами, а выплываючй лишь зъ ненасытнои жажды заколочувати супокôй домашный, сѣяти дальше зерно племенной ненависти и не дати Галичинѣ спокôйного часу — подумати о розвою своѣмъ духовôмъ и економичнôмъ. Маневры тй, покрытй маскою доброжелательности и приклонности добру краю и державы, обиджаютъ ажь надто чувства патріотичнй Русинôвъ, котрй не стоятъ въ нѣякôй суперечности съ интересами церкви и державы. Такого рода опѣкунôвъ нашъ нарôдъ не потребуе, не стерпитъ и буде заедно противъ нихъ протестувати. Мы повполѣтнй, програма нашого дѣланя ясна, а средства до выконаня еи легальнй. Тожь съ великимъ огорченьемъ мусимо принимати и найновѣйшй вѣсти, якй вяжутся съ обсадженьемъ епископского престола въ Станиславовѣ. Задача будущого епископа въ новôй епархіи есть чисто церковна и чисто руска — и годѣ съ нею вязати комбинаціи политичнй, выплеканй въ умахъ згаданыхъ нашихъ псевдо-протекторôвъ, несхожй нѣ съ интересами династіи, нѣ державы, нѣ краю.

По нашôмъ щирôмъ пересвѣдченю епископство Станиславôвске належитъ повѣрити лишь такому мужеви зъ посередъ нашои ерархіи, котрый вырôсши посередъ насъ, дѣливъ долю и недолю нашу, зъумѣвъ позыскати довѣріе и любовь клира и народа, а зъ другои стороны давъ повнй доказы своеи лояльности для династіи и церкви. Нашъ поглядъ подѣляе весь нарôдъ галицко-рускій, подѣляе его интересоване духовеньство руске. Не бачимо причины, за-для якои высшй компетентнй сферы мали-бы ити противъ волѣ руского народа и духовеньства, — тожь сподѣваемось, що они не схотятъ обижати нѣ нашихъ чувствъ, нѣ нашихъ щирыхъ интенцій.

Конфискаты газетъ.

Pal go w łeb maczugą, niech się nie męczy długo — вскликавъ недавно п. Генрикъ Ясеньскій, дѣдичь подôльскій, въ „Gazet-ѣ Narodow-ôй“, коли розбиравъ пытанье, що робити съ рускою прасою, котра „wichrzy lud“.. „Konfiskować i konfiskować“ — декретувавъ п. Ясеньскій якъ разъ въ тую пору, коли „Дѣло“ и „Батьковщина“ стогнали пôдъ ваготою прокураторскои строгости. П. Ясеньскій и редакція „Газеты Народовои“ забули тогды очевидно на пословицѣ „не кажи гоцъ, ажь перескочишь“ и „hodie mihi, cras tibi“.

И отъ въ нынѣшнôй добѣ, по въѣздѣ Скерневицкôмъ вышло министерске розпорядженье конфискувати польскй газеты за всѣ статіи, де бунтуеся противъ Россіи. И ц. к. прокураторія сповняе се розпорядженье съ великою усердностею. „Газета Народова“, котра робила собѣ спортъ зъ агитаціи противъ Россіи, падала разъ-на разъ ôтъ косы прокураторскои, поки наконець не заявила читателямъ, що не буде писати о Россіи пôсля свого пересвѣдченя, бо не вôльно.

Зъ другои стороны ц. к. прокураторія конфискуе зъ припорученя „свыше“ всѣ статіи въ рускихъ газетахъ, де проявляеся тенденція унификованя Руси Галицкои съ Великороссією.

Се конфискаты зъ специяльного припорученя ôтъ министерства. Але побôчь того ц. к. прокураторія зовсѣмъ не есть ласкавѣйшою и во всѣхъ иншихъ пытаняхъ и конфискуе часописи за острѣйшу критику буджету, за выступуваня противъ Єзуитôвъ, и т. п. Такъ послѣдне 2-ге ч. „Нового Зеркала“ сконфискувала за то, що въ илюстраціи подало Єзуита съ ковнѣромъ австрійско-урядовымъ. Що тутъ могла ц. к. прокураторія знайти „пôдбурюючого“, — годѣ вгадати. Прецѣ то фактъ, що *Єзуитôвъ въ Добромили мы маемо зъ ласки нынѣшного ц. к. правительства, що Змартвыхвстанцѣвъ попирае нынѣшне клерикальне правительство.* О тôмъ знае вже давно цѣлый нарôдъ рускій, отже „Єзуитъ въ урядовôмъ ковнѣрѣ“ зовсѣмъ не здивуе анѣ пôдбуритъ его. Нехай ц. к. правительство усуне сейчасъ Єзуитôвъ зъ Добромиля, не попирае Змартвыхвстанцѣвъ, — а „Єзуитъ съ урядовымъ ковнѣромъ“ певно не появится въ „Нов. Зеркалѣ“.

Важнй новѣйшй вѣсти.

Члены депутаціи рускои до Вѣдня въ дѣлѣ усуненя Єзуитôвъ зъ рускихъ монастырѣвъ, п. Володиславъ Федоровичь и дръ Исидоръ Шараневичь, були сими днями на авдіенціи у намѣстника п. Ф. Залеского и внесли на его руки прошенье о авдіенцію у Є. Вел. цѣсаря. П. намѣстникъ заявивъ, що ôнъ прошенье ôтошле до цѣсарскои канцеляріи кабинетнои, и нема сумнѣву, що Є. Вел. цѣсарь дасть авдіенцію рускôй депутаціи. Такъ отже выѣздъ нашои депутаціи може послѣдувати и якъ найскорше, залежно ôтъ того, коли буде (може и въ дорозѣ телеграфичнôй) завôзвана. Зъ тои причины членъ депутаціи п. Володиславъ Федоровичь буде ажь до выѣзду до Вѣдня пробувати у Львовѣ.

Въ краковскôмъ „Czas-ѣ“ знаходимо згадку о догеперѣшнôй дѣяльности комисіи краевои рады шкôльнои, зложенои зъ пяти членôвъ, для розсмотру внесеня посла Романчука, поставленого на послѣднôй сесіи сойму въ дѣлѣ языка выкладового въ школахъ народныхъ и въ школахъ середныхъ. Комисія скôнчила вже свою працю и предло-

Панславизмъ.

2. Якй факты зродили идею панславизму?

(Дальше.)

Невыгôдно зробилось теперь Славянамъ въ ихъ державахъ, въ котрыхъ елементъ нѣмецкій верховодивъ. Плятоничный ентузіязмъ для свободы, огорнувшій въ 1848 р. всю Европу, остигъ небавомъ, а натомѣсть выступае кождый нарôдъ съ реальными претенсіями и хоче осущити свои идеалы и надѣѣ. Поляки въ Познаню зброятся, жадаютъ національнои реорганизаціи, а ôттакъ и цѣлковитои автономіи — одно, що ôторвання ôтъ пруско-нѣмецкои монархіи. Симъ претенсіямъ супротивляются нѣмецкй жителѣ Познаня, призываютъ правительство до помочи, въ наслѣдокъ чого приходитъ до вôйны, котра кôнчится уярмленьемъ Полякôвъ познаньскихъ и прилученьемъ одной бôльше знѣмченои части княжества безпосередно до державы нѣмецкои. Бувъ се тяжкій ударъ для сепаратизму польского, але за то другу часть Познаньщаны прилучено вже тогды въ мысли до Россіи. Такожь и въ Галичинѣ объявився въ тôмъ самôмъ часѣ подôбный рухъ, тôлько що тутъ по причинѣ роздорôвъ домашныхъ не прійшло до явного оружного повстаня. До того спинили тутъ Русины движенье своихъ сусѣдôвъ. Не зъумѣли Галицкй Поляки позыскати своихъ братôвъ до спôльного дѣла, бо не хотѣли передъ тымъ узнати національныхъ правъ Русинôвъ, а навѣть обôзвались словами: „Niema Rusi!“ Ôтъ сего часу однакожь упоминаются Русины для убезпеченя своеи національности о подѣлъ Галичины и то на тôй пôдставѣ, що Марія Тереса при розборѣ Польщѣ упомнулась о королевства Галичины и Володимиріи яко королева угорска, а княжество Краковске доперва пôзнѣйше сталося окладовою частею австрійскои монархіи.

Найбôльшій рухъ объявився однакожь въ 1848 р. межи Славянами надъ Дунаемъ и въ Чехахъ. Угры, стремлячи до ôтновленя великои мадярскои державы, старались ôторвати краѣ короны св. Стефана ôтъ Австріи и лишитись съ нею лишь въ персональнôй уніи. До сеи роботы хотѣли они взяти и Славянъ угорскихъ, щобъ ихъ ôттакъ цѣлкомъ змадяризувати. Тогды повстаютъ Хорваты, Словенцѣ, Сербы и Волохи противъ Мадярôвъ. Всѣ идеѣ, котрй въ часѣ послѣдныхъ 30 лѣтъ выплекались въ умахъ Славянъ, знайшли тутъ практичне примѣненье. Збрався сербскій народный конгресъ, вытворено сербске воеводство и оперто его о поза-австрійску Сербію. Майже вся Илирія зложила свои надѣѣ на илирійске королевство въ руки бана Єлачица и бачила вже въ нѣмъ мабуть першого свого короля. Рôвножь и Волохи проклямували свою дако-романьску народнôсть и пробовали заснувати независиму державу, до котрои въ дальшôмъ часѣ мали прилучитись Молдавія, Волощина, Семигородъ и частина Буковины. Тôлько-жь сѣй послѣднôй пробѣ станули въ дорозѣ съ оружьемъ въ рукахъ Россія и Туреччина, а остаточно и справу угорску убито на довшій часъ при помочи царя Николая. Ся послѣдна обстанова мала знову свои окремй наслѣдки для Славянъ. Она выробила въ нихъ нове понятье не лишь о могучности Россіи, але царь Николай лишився въ памяти угорскихъ Славянъ освободителемъ передъ намѣренымъ Мадярами вынародовленьемъ.

Чехи рушились по мартовыхъ дняхъ въ 1848 роцѣ рôвножь въ духу панславистичнôмъ. На вступѣ жадали они полученя Моравіи съ Чехами, а ôттакъ для часткового зреставрованя короны Вячеслава такои самои автономіи, до якои стремѣли Угры. Въ своѣй „Сворности“ и другихъ славяньскихъ клюбахъ выступили они противъ нѣмецкого доминуючого елементу и упôмнулись о всѣ тй права, якй посѣдали до битвы на Бѣлôй Горѣ. Ôттакъ выдали печатаный на всѣхъ языкахъ славяньскихъ „покликъ до братôвъ Славянъ“, завзываючи ихъ, (коли рôвночасно Нѣмцѣ скликались до Франкфурту), на народный конгресъ до Прага. Симъ конгресомъ мали въ першій разъ „збрататися всѣ славяньскй народы“ и тутъ поставлено слѣдуючй точки славяньскои програмы на будуще:

1. Славяне заключаютъ межи собою зачѣпно-ôтпорный союзъ. 2 Вступаютъ въ постояннй близькй зношеня науковй. 3. Ôтпираютъ всяке старшованье другихъ народôвъ надъ собою. 4. Старати мутся перетворити Австрію въ державу федеративну съ повнымъ рôвноуправненьемъ поодинокихъ народностей. — Славяньскій конгресъ зôйшовся дѣйстно. По першій разъ въ часахъ историчныхъ зъѣздились зъ найдальшихъ сторôнъ члены родины славяньскои, щобъ назвати себе братами и повитати по дружному. Зъ всѣхъ славяньскихъ краѣвъ, навѣть зъ Туреччины и Россіи прибували славяньскй послы, а въ своихъ бесѣдахъ, рѣшеняхъ и проклямаціяхъ высказали всѣ тй гадки, чувства и пляны, про котрй душѣ ихъ до сеи поры снили. Одинъ зъ бесѣдникôвъ сказавъ тогды: „Ôтмовляютъ намъ способности посягнути за волею.. добре! мы покажемо, що зъумѣемо еи выбороти!“ „Въ природѣ нема благородныхъ и неблагородныхъ народôвъ — писалося знову въ проклямаціи, — „одинъ нарôдъ не може другому служити средствомъ до его цѣлей. Рôвноуправненье всѣхъ, отже и славяньскихъ народôвъ, есть закономъ Божимъ, котрый нѣхто не омѣе безкарно нарушати. Тысячу лѣтъ гнули мы нашй головы, насъ Славянъ нищено огнемъ и мечемъ, всѣми штуками политики.. але въ нутрѣ нашôмъ тлѣе огонь, въ жилахъ горитъ жаръ, що може въ недовгôмъ часѣ объявится дѣломъ и мы потрощимо собою все, що намъ стане въ дорозѣ“.

На иншôмъ мѣсци стояло въ актахъ конгресу: „Якесь небувале чувство обгорнуло душу всѣхъ Славянъ, они хотятъ чогось, стремлятъ до чогось и ждутъ чогось, що годѣ высказати словами. Одной искры, одной якоись значущои мысли потреба, а вся Европа стрепенеся! Не довго намъ ждати на свободу“... и т. д.

Оттакй гадки снувались въ умахъ участникôвъ праского конгресу, котрому проводили Чехи. Невиннй фантазіи Колляра о панславизмѣ воплощались въ видѣ акціи освобожденя всѣхъ Славянъ зъ пôдъ чужои власти. Аспираціи выросли и розрослись широко.

Успѣхъ конгресу вѣдомый всѣмъ. Ледви зôйшлись и привитались „братя Славяне“, а вже пушки генерала австрійского велѣли имъ розôйтись. Але мимо всего духъ взаимности славяньскои не выгасъ въ серцяхъ славяньскихъ народôвъ австрійскихъ. И пôзнѣйша реакція (1848—61 р.) не подавила его. Чехи двигаются заедно въ передъ, працюютъ всѣми силами надъ просвѣщеньемъ и економичнымъ розвоемъ своимъ, освѣдомлюютъ себе съ колишною свѣтлѣйшою бувальщиною и крѣплятся до борбы противъ германизаціи. Роботу ихъ подивляютъ и наслѣдуютъ и другй Славяне австрійскй. Чимъ були Палацкій и Ригеръ для Чехôвъ, тымъ стався Штросмайеръ для Хорватôвъ тымъ бувъ Бляйвайсъ для Словенцѣвъ. И Русины галицкй и угорскй не засыпляютъ въ тôмъ часѣ своеи національнои справы, хочь тутъ робота народна, почата Маркіяномъ, затемнюеся Зубрыцкимъ и вплывами Погодина на поодинокихъ литератôвъ пятьдесятыхъ рокôвъ. Въ Угорщинѣ окупляеся національна робота коло особы Духновича и товариства св. Василія въ Ужгородѣ. Не можна однакожь промовчати, що и перехôдъ войскъ россійскихъ въ 1849 р. до Угорщины мавъ свое окреме вліянье на направленье и характеръ руху Галицкихъ и Угорскихъ Русинôвъ.

житъ ви, имовѣрно сегодня, на повнôмъ засѣданю рады шкôльнои. „Czas“ не наводитъ подрôбно результатôвъ нарадъ комисіи, а каже тôлько въ загалѣ, що ухвалы комисіи выпали прихильно для Русинôвъ. Ходитъ поголоска, що комисія мѣжь иншимъ серіозно застановлялася надъ пытаньемъ, чи не дати-бы Русинамъ другу руску гимназію въ Перемышли. Занотуемо тутъ такожь той фактъ, що до выдѣлôвъ повѣтовыхъ розôсланый бувъ окружникъ квестіонарь въ дѣлѣ внесеня пос. Романчука. Небавомъ чей зможемо въ тôмъ дѣлѣ подати позитивнѝ вѣсти.

Румунизаторы на Буковинѣ.

1.

Якъ Русь Галицка бореся противъ полонизаціи, такъ Буковиньска мусить боротися противъ румунизаціи. Борба еи тымъ тяжша, що перебѣганье людей интелигентныхъ зъ руского табору въ румуньскій ще и въ нынѣшну пору есть тамъ явищемъ звычайнымъ, що у насъ, въ Галичинѣ, теперь вже далеко рѣдше запримѣчаеся, якъ давнѣйше. Ренегаты рускѝ суть на Буковинѣ головными моторами шовинизму румунизаційного, а за поле дѣланя служитъ имъ головно школа и церковь.

Въ православнôмъ семинари духовнôмъ въ Чернôвцяхъ Румуны во всѣмъ горою. На 48 питомцѣвъ есть тôлько 12 Русинôвъ. Професоры на факультетѣ богословскôмъ всѣ якъ не чистѝ Румуны, то бодай Русины-каріеровичѣ. Выкладаютъ ино по румуньски и трохи (3 предметы) по нѣмецки, а по руски нѣчого. По руски вôльно питомцямъ лише проповѣдувати и катехизувати, а се тôлько для того, що инакше не умѣютъ. А якѝ тѝ проповѣди, якѝ тѝ катехизы, можна собѣ представити, взявши на увагу, що питомцѣ, полишенѝ самѝ собѣ, пишутъ и говорятъ, якъ самѝ знаютъ. Розумѣеся, що тутъ мова наша клясицизму не набувае.

И въ ôтки маютъ брати взорець руского языка въ проповѣдяхъ? Выходитъ въ Чернôвцяхъ церковно-литературна часопись „Candella“. Меншу часть въ нѣй займае руске письмо. Суть то розправы (И. В.) и проповѣди, звычайно одна (о. М.). Розправы и проповѣди тѝ не злѝ, але языкъ?! Прости Господи! Редакторомъ части румуньскои „Candell-ѣ“ есть Berariu, а части рускои о. Исидоръ Воробкевичь, або якъ тамъ написано, Isidoru Vorobchieviciu. Amicus Plato, sed magis amica veritas. Очемъ своимъ нѣхто не повѣритъ, що часть руску въ „Candell-и“ редагуе чоловѣкъ, що такѝ гарнѝ стихи и прозу чистымъ языкомъ рускимъ пише. Що се мае значити, — годѣ вгадати.

Для гимназіи назначено катихитомъ о. Чунтуляка, котрый для православныхъ Русинôвъ мае религію выкладати по руски. Сей заледво знае по руски читати и тôлько говорити, що якій слуга, при тôмъ загорѣлый Румунъ. На науцѣ религіи выкладае ученикамъ Русинамъ литературну исторію Румунôвъ и таке инше, при тôмъ такъ ихъ веде, що они мусятъ переходити до румуньского катихита и тамъ румунщатся, — чого румунизаторы лише бажаютъ.

Въ катедральнôй церквѣ черновецкôй поставленый рускимъ проповѣдникомъ рускій ренегатъ о. Прокоповичь, котрый що другои недѣлѣ мае проповѣдувати по руски. Ôнъ проповѣдае, але крôмъ него самого нѣхто зъ людей его проповѣдей не розумѣе: нѣ по нашому, нѣ по церковному, нѣ по россійски. Румунизаторы кажутъ, що наша мова то „галицейска“, а та Галичина така ненавистна для нихъ!

Для народныхъ школъ выдала консисторія катехизмъ. Але якій? Хиба той его зрозумѣе, що его написавъ. Дѣти, котрѝ ходятъ до православнои взôрцевои школы въ Чернôвцяхъ, привчившися трохи по румуньски, волятъ по румуньски якъ по руски учитися религіи. А сего консисторія лише бажае. Ще въ тôмъ часѣ, коли народнѝ школы стояли пôдъ управою консисторіи, въ народныхъ школахъ, а найбôльше въ черновецкôй взôрцевôй, наука руского языка обмежалася лишь на читанье Часослова и Псалтири, а румуньскими читанками та граматиками дѣтемъ забивали памороки. Ба навѣть и тои Псалтири не вчено дѣтей якъ належалося, бо рускѝ дѣти мусѣли Псалтирю якъ якого Гораца на румуньску мову переводити, зъ чого, розумѣеся, анѣ руска анѣ старословеньска псалтирна мова, але румуньска користала. П. Литвинюкъ, учитель тои школы, ставъ бувъ навѣть явно дѣтямъ проповѣдувати о высшости румуньского народа надъ рускимъ. Ôнъ розповѣдавъ, якѝ краснѝ звычаѣ у Румунôвъ, а якѝ поганѝ у Русинôвъ; якѝ Румуны чистѝ, опрятнѝ въ своѣмъ домôвствѣ, а якѝ нехарнѝ Русины, — звычайно называвъ ихъ „Бойками“, — котрѝ нѣколи своихъ хатъ не мастятъ, разомъ съ худобою и безрогами зимуютъ, капусту квашатъ въ ямахъ, де жабы ажь крікаютъ! Щожь треба для дѣтей, що вѣрятъ въ авторитетне слово учителя? Румуньска дитина взносится надъ руску, кпится зъ неи, провывае ви: „Ты Бойку, у васъ въ капустѣ жабы крікаютъ!“, — а руска дитина встыдаеся того и стараесь зôближитись до того нѣбы красшого, высшого, румуньского. Заступаючи мѣсце директора школы взôрцевои, п. Литвинюкъ пише въ свѣдоцтва укôнченыхъ ученикôвъ додатокъ: „Reif für die romanische Abtheilung des Suczawer Gymnasiums“ и намовляе родичѣвъ посылати своихъ сынкôвъ хочь-нехочь до Сучавы, бо иначе не достае имъ тамъ для румуньскихъ паралельокъ ученикôвъ. Але рускѝ родичѣ волятъ, щобы дѣти репетували, абы лише п. Литвинюкъ написавъ: „Reif für ein (deutsches) Gymnasium.“ Такимъ чиномъ Пугачь (медикъ у Вѣдни), Мандрикъ (священикъ) сталися явными неприхильниками своеи народности. За тіи заслуги п. Литвинюка бореся консисторія съ правительствомъ, щобы нимъ обсадити дирекцію въ тôй самôй школѣ дефинитивно. Отъ такъ то ведеся, що румуньскими патріотниками суть найбôльше Русины-перекинчики зъ надъ Черемоша, Днѣстра и Прута.

Характеристичне то, що Румуны зъ рускои крови кождого часу имена собѣ перемѣнюютъ. За митрополита Гакмана, котрый менше въ политику а бôльше въ аристократизмъ бавився, поперемѣнювали собѣ декотрѝ священики свои простонароднѝ имена на паньскѝ. И такъ: Гакманъ самъ перше звався Сокирникомъ, Калинюкъ зробився Калиновскимъ, Цурканъ Цуркановичемъ, а теперѣшный митрополитъ, котрого дѣда Андрея Зелѣньского въ Кутѣ, бувшого при монастыри въ Драгомирнѣ мельникомъ, нарôдъ прôзвавъ по румуньски Мораремъ, зробився бувъ Андрієвичемъ, и т. д. Але коли знову румунизаційна настала ера, то тогды якъ на команду стали тѝ самѝ люде свои рускѝ имена перемѣнювати на румуньскѝ. И такъ маемо вже: Калинюкъ, Калиновскій, Калинеску; Цурканъ, Цурканович, Цуркану; Зелѣньскій, Андрієвичь, Мораръ. Другѝ знову: Прокоповичь, Прокопянъ; Големôйовскій, Порумбеску; Левицкій, Левеску; Стефанюкъ, Стефанеллі; Томовичь, Томеску; Боднарь, Боднарюкъ, Боднареску, и т. д. Але не конець на тôмъ. Выдаючи въ нѣмецкôй мовѣ шематизмъ епархіяльный, подыбуе ерархія православна бôльшу часть селъ съ рускими именами. Вправдѣ вже „офиціяльнѝ“ нѣмецкѝ назвы суть идентичнѝ съ румуньскими формами, — такъ н. пр. называются по офиціяльному: Станôвцѣ — Stanestie, Костинцѣ — Kostestie, Мамаѣвцѣ — Mamajestie, Погорилôвка або Погорилôвцѣ — Pohorloutz, Оршôвцѣ — Orosheni, и т. д., — однакожь сего було за мало для св. православія и консисторія задумала въ року въ рôкъ имена офиціяльнѝ чисто рускихъ селъ въ шематизмѣ нѣмецкôмъ кôлько можна перекручувати на румуньскѝ, щобы бодай тымъ свѣтови показати, що на Буковинѣ нема Русинôвъ. И ось Новоселиця (по нѣм. Neudorf, neue Ansiedlung) зовеся вже пôсля того шематизма Novosulitae — (Нова Шулица—Neue Speer; чи-жь не природна назва для села?!) Устье-Путилôвъ звеся Gura Putilej; Межиброды — Mejebrode; Выжниця, офиціяльно Wiżnitz, — Vijniz; Старый Кутъ — Starej Cut; Старѝ Мамаѣвцѣ, офиц. Alt-Mamajestie, пôсля тои тенденційно перекрученои правописи Mamajesci vechi. Чи-жь не есть то слѣпа тенденційнôсть, яка нѣ разъ не приличитъ не то церквѣ але навѣть свѣтскôй власти, для якихъ-бы тамъ нѣ було цѣлей, имена уживанѝ народомъ вѣками перекручувати?! До якои дурницѣ може довести румуньскій шовинизмъ, ось Вамъ доказъ: пишеся листъ до Глибокои, а що Глибокои въ румуньскôмъ языцѣ годѣ ôтдати, то бодай такъ адресуеся: „An H. N. N. in Aduncata genannt Hliboka“. (Aduncata значитъ тôлько, що „выдолина“).

Але по нашôй думцѣ, коли руска патріотична интелигенція буковиньска возьмеся енергично и неустрашимо до працѣ надъ просвѣтою народа, розбудитъ и выховае въ нѣмъ почутье національнои самосвѣдомости, — то нѣчо не вдѣютъ всѣ шовинистичнѝ замахи румунизаторôвъ-перекинчикôвъ! Не поможутъ имъ додатки-хвостики: utz, ni, sti, mare, mik и т. д., бо нѣякій Загорукъ, Ткачукъ, Коломыйчукъ, Винничукъ, Выжнюкъ не дасть такъ легко перекрутити свои порекла на ломанѝ румуньскѝ!

Дарма, що деякѝ здорово-мыслячѝ Румуны (на жаль, есть ихъ дуже мало) ажь въ семиградскôй „Tribune“ взывали своихъ братôвъ до толеранціи супротивъ Русинôвъ, ôтдавати suum cuique, — голосъ ихъ прогомонѣвъ безслѣдно, якъ безъ слѣду прогомонюе подôбный голосъ розумнѣйшихъ Полякôвъ закордонныхъ, адресованый до галицко-польскихъ шовинистôвъ нивеляторôвъ...

Вдовичій фондъ Перемыск. епархіи.

Въ послѣднôмъ числѣ „Дѣла“ подали мы коротку звѣстку про зôбръ ôтпоручникôвъ вдовичо-сирôтского фонда перемыскои епархіи, ôтбувшійся дня 9 (21) сѣчня, котру доповняемо теперь слѣдуючимъ.

Передъ зборомъ ôтправилось богослуженье, а коли ôтпоручники зôбралися въ сали капитульного будынку, повитавъ ихъ промовою предсѣдатель комисіи завѣдуючои вдовичо-сирôтскимъ фондомъ, крылошанинъ Шашкевичь. Ôттакъ слѣдувало справозданье, по выслуханю котрого выбрано двѣ комисіи; однôй припоручено провѣрити выказаный въ справозданю станъ ефектôвъ, а другôй обчислити готôвку. Обѣ комисіи, переглянувши точно ефекты взглядно перечисливши готовѝ грошѣ перехованѝ въ касѣ, знайшли все въ порядку и поставили внесенье, щобы завѣдуючôй комисіи выразити признанье за точне и совѣстне веденье дѣла. — Ôтпоручникъ деканальный о. Лѣсковацкій предложивъ ôттакъ, щобы вдовицямъ въ сѣмъ роцѣ выплатити по 52 зр. а. в. запомоги с. е. въ порôвнаню съ минувшимъ рокомъ о 2 зр. а. в. бôльше, а сиротамъ по 26 зр., с. е. по 1 зр. бôльше якъ въ минувшôмъ роцѣ. Загальна сума запомогъ асигнованыхъ на сей рôкъ выноситъ 13.312 зр. а. в. — Зôбръ ôтпоручникôвъ увôльнивъ панѣ Подлуску, вдову по приходнику зъ Попелѣвъ, и Грабску, вдову по приходнику зъ Будинина, ôтъ уплаты коренныхъ вкладокъ (по 100 зр.)

Зъ помежи ôтпоручникôвъ выбрано оо. Теофиля Анкевича зъ Чернявы, Льва Щавиньского зъ Раковои и Якова Лукашевича зъ Войска контролорами вдовичо-сирôтского фонда зъ пова Перемышля, а ôттакъ приступлено до выбору новои комисіи для завѣдуваня фондомъ. Предсѣдателемъ выбрано и на сей рôкъ о. Григорія Шашкевича а однодушный выбôръ сей принято оплесками. Мѣстопредсѣдателемъ выбраный о. крыл. Матковскій а яко члены до комисіи вôйшли: оо. катихитъ Юстинъ Желехôвскій, Димитрій Куцерыбъ, Олимпій Поляньскій и Левъ Воляньскій. — Зôборы закрывъ предсѣдатель о. крыл. Шашкевичь, заявивши ôтпоручникамъ подяку за довѣріе, котре показали до него, выбираючи его и симъ разомъ на предсѣдателя, а на подяку нововыбраного предсѣдателя зôбранѝ ôтспѣвали ему „многая лѣта“.

ДОПИСИ.

Зъ Кіева.

(Похороны бл. п. Олександра Кистяковского). професора кіевского университету, ôтбувся 15 (27) сѣчня съ великимъ торжествомъ. О 5 годинѣ вечера въ передодень похорону тѣло покôйника, положене въ роскôшну дубову домовину, ôтнесли зъ дому покôйника до церкви университетскои. Домовину несли професоры и инчѝ щирѝ пріятелѣ помершого, а вѣко въ труны академики. Другого дня послѣ богослуженя рушивъ опôвдня похоронъ зъ университетскои церкви на кладовище. Всю дорогу до могилы (бôльше якъ пôвъ милѣ) труну несли на рукахъ приятелѣ помершого. На похоронѣ зôбралося бôльше трохъ тысячѣвъ народу. Заразъ за хрестами и хоругвами ишовъ великій и дуже гарный хоръ спѣвакôвъ п. Фрица, а за нимъ тяглися довгою лавою депутаты рôжныхъ институцій, а за ними — одинъ у слѣдъ другого — 16 вѣнкôвъ. Мѣжь вѣнками особливою красою и великостею вызначалися: вѣнокъ ôтъ Семеренка, несли дѣвчата курсистки; вѣнокъ ôтъ Украинцѣвъ, несли академики; вѣнокъ ôтъ Украинокъ и вѣнокъ ôтъ землякôвъ-пріятелѣвъ съ словами: „Любивъ ôнъ правду и науку — свою Украину любивъ“ — сей вѣнокъ несли Михайло Чалый, Никола Лисенко и Олександеръ Кониській. Заразъ за симъ вѣнкомъ гимназисты несли вѣко въ труны, а за нимъ поступали три протопопы, два священики и два діяконы, за котрыми слѣдувала труна съ тѣломъ. У воротахъ гробовища труну взяли на руку Украинцѣ не тôлько родомъ але Украинцѣ думками, поглядами и працями. Коли домовину поставили при самôй могилѣ, проговорили хорошѝ, сердечнѝ промовы: професоры Володимиръ Антоновичь, Иванъ Лучицкій и Павло Житецкій. Говорили, звѣстно, россійскою мовою, бо по украиньски не то що не вôльно було промовляти, але навѣть заборонено пôдъ вѣнками положити пôдписи по украиньски. Похоронъ скôнчився о 4 годинѣ послѣ пôвдня. Не стало великого ученого! Велика сила лягла у могилу!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(III-е засѣданье рады державнои зъ дня 27 сѣчня.) Правительство предложило проектъ закона, змѣняючого деякѝ постановы ординаціи выборчои до рады державнои въ Чехахъ. Пос. Прокоповецъ интерпелювавъ правительство въ справѣ будовы каналу межи Дунаемъ а Одрою. Министеръ дръ Пражакъ ôтповѣвъ на интерпеляцію Кноца и товаришѣвъ въ справѣ процесу за зраду стану въ Варнсдорфъ и сказавъ, що правительство анѣ посередно анѣ безпосередно не мало нѣякого вплыву на выточенье слѣдства и зробило въ сѣй справѣ лишь тôлько, що довѣдавшися о тôмъ процесѣ, выеднало у цѣсаря застановленье слѣдства противъ обжалованыхъ. Ôттакъ слѣдувало перше читанье проекту о новôй угодѣ правительства съ желѣзницею пôвнôчною. Въ дебатѣ надъ сею угодою забирали голосъ послы: Шенереръ, Герботъ, министеръ Пино, Поклюкаръ и Русъ. Пос. Шенереръ сказавъ межи иншимъ, що коли въ Австріи нема законôвъ, на пôдставѣ котрыхъ могла-бы держава переймати желѣзницѣ на свою власнôсть, то законы такѝ можна-бы легко установити. Жителѣ державы не розумѣютъ инакше залагодженя сеи справы, якъ лишь такъ, щобы держава взяла желѣзницю пôдъ свôй зарядъ и не розумѣютъ, длячого бы держава не умѣла лѣпше управляти желѣзницею, якъ жидôвска клика управителѣвъ. Правда, каже бесѣдникъ, що збирано въ користь Ротшильдового товариства пôдписы; але якъ ихъ збирано? Въ Галичинѣ лилася горѣвка ведрами за пôдписы, а якъ поступала журналистика, се загально звѣстно. Часъ вже, щобы зôрвати разъ съ жидôвскою кликою Ротшильдôвъ. Пятьдесять лѣтъ практики выказало найлѣпше, що дорога, по якôй поступае ся клика есть хибною. На внесенье Поклюкара ôтослано проектъ угоды до комисіи желѣзничои. — По черзѣ наступило перше читанье внесеня пок. пос. Фукса въ справѣ реформы щадниць. Внесенье се ôтослано до комисіи для касъ задатковыхъ. — До комисіи для закона о соціялистахъ и динамитѣ выбрано пословъ: Ришарда Клама, Фандерлика, Трояна, Досталя, Найбавера, Бартошевского, Яворского, Мадейского, Смажевского, Джованеліого, Поклюкара, Григорцеа, Альф. Лихтенштайна, Штурма, Пленера, Томащука, Копа, Цегетмаера, Штайдля, Вебера, Рехбавера, Визенбурга и Лоренцоніого.

(Справа станиславôвского епископства) въ радѣ державнôй. На засѣданю рады державнои д. 29 с. м. розбиралася справа урядженя палаты для гр. кат. епископа въ Станиславовѣ. По мотивуючôй бесѣдѣ пос. Черкавского, забравъ голосъ пос. Ковальскій и высказавши насамперѣдъ свою радôсть по поводу закона, промовлявъ за лѣпшою дотаціею станиславôвского епископства и просивъ, щобы прошенье его увзглядненo при нарадахъ надъ буджетомъ. Ôттакъ подавъ п. министеръ историчный поглядъ на цѣлую справу, выказавъ потребу станиславôвского епископства, але заразомъ и заявивъ, що справа финансова есть нынѣ такъ само трудна якъ и передъ десяти лѣтами и що и нынѣ треба всѣма силами старатися, щобы при помочи обмеженыхъ а навѣть дуже мѣрныхъ средствъ, епископство могло бути установлене. Тому отже выключно лишь взглядъ на положенье финансове бувъ причиною, що для епископства въ Станиславовѣ не вызначено бôльшои дотаціи. Порозумѣтися съ капитулою що до згаданои дотаціи пôдчасъ опорожненя митрополичого престола у Львовѣ було неможливымъ, для того порозумѣнося въ заступствѣ съ куріею, котра на предложеня зовсѣмъ згодилася. Згода куріи ôтноситься такъ до справы емеритуры бувшого митрополита Іосифа Сембратовича, якъ и до дотаціи будущого епископа. Министеръ мотивувавъ ôттакъ высоту дотаціи такъ для епископа якъ и членôвъ капитулы и пôднѣсъ, що сумы вызначенѝ для епископства перемыского принято за пôдставу вымѣру дотаціи для будущого епископства въ Станиславовѣ. Правда, що доходы сего епископства суть дуже умѣренѝ, однакожь може бути, що съ поступомъ часу зайдутъ обставины, котрѝ дозволятъ на ту або другу змѣну. Теперѣшный станъ дастся на кождый случай поправити, а правительство може сподѣватися на безъусловну згоду куріи, скоро лишь буде въ положеню, предложити высшу суму.

(Угорщина и акція противъ соціялистôвъ). До „Pol. Corr.“ пишутъ зъ Пешту, що кабинетъ Тисси, готовъ, якъ найострѣйше надзорувати торговлю динамитомъ, щобы симъ способомъ перешкодити всякому злому его уживаню, але ôнъ не може попирати жаднѝ, чи то межинароднѝ чи державнѝ мѣры законнѝ, котрѝ бы обмежували право конституційне и гварантію.

(Зъ комисій парляментарныхъ.) Комисія податкова передискутовала вже предложенье правительства въ справѣ розширеня певнои пôльги податковои при переношеню титулу власности зъ родичѣвъ на ихъ дѣти и на особы полученѝ съ ними черезъ одруженье. Комисія ухвалила цѣле предложенье и поручила его повнôй палатѣ до ухвалы. — Комисія для реформы выборчои ôткинула внесенье Зиса, жадаюче збôльшеня числа пословъ зъ Вѣдня и приняла предложенье правительства за пôдставу до нарады подрôбнои. — Въ комисіи буджетовôй домагався пос. Гавзнеръ заведеня на львôвскôмъ университетѣ факультету медичного, а пос. Черкавскій внѣсъ резолюцію, взываючу правительство, щобы якъ найскорше доповнило львôвскій университетъ выдѣломъ медичнымъ. По промовѣ министра, котрый заявивъ, що промовляе противъ сеи резолюціи не задля опозиціи, лишь задля трудностей

финансовыхъ, принято резолюцію пос. Черкавского.

(*Въ справѣ полуднево славяньского клюбу*) доносить „Vaterland“, що о завязаню окремого клюбу полуднево-словяньского нема и бесѣды. Словенескій послы до рады державнои зъ Краины, Истріи, Дальматіи и Побережа, не брали жаднои участи въ зборѣ въ Марбургу, де ухвалено звѣстну резолюцію заснованя згаданого клюбу. „Slovenec“ пише знову, що полудневѣ Славяне не потребуютъ окремого клюбу, бо они и такъ добре себе розумѣютъ и де лишь потреба, всѣ спôльно и однодушно выступаютъ. Окремый клюбъ вязавбы лишь ихъ свободну и тымъ самымъ интензивнѣйшу акцію.

ЗАГРАНИЦЯ.

Италія и єи колоніяльна политика. Мы вже доносили въ своѣмъ часѣ, якъ Италія стараеся теперь всѣма силами зыскати для себе колоніи въ Африцѣ и що єи увага головно звернена на побереже Червоного моря. Мы доносили такожь, що италійске правительство выслало навѣть два кораблѣ съ залогою до Асабъ надъ Червонымъ моремъ. Теперь доносятъ англійскѣ газеты, що Италія мае заняти мѣсто Массуахъ надъ Червонымъ моремъ недалеко абиссиньскои границѣ и що мае туды выслати 10.000 войска. Сему не противлятся анѣ Англія и Єгипетъ анѣ такожь Туреччина, котра знову въ свою чергу мае заняти мѣсто Свакимъ и вышле туды 6000 свого войска. Зъ Риму вправдѣ заперечено покищо вѣсти о занятю Массуахъ, однакожь здаеся, що Италія приготовилася дѣйстно на занятье колоній на бôльшѣ розмѣры и въ сѣй справѣ порозумѣлася съ Англіею. Доказомъ сего есть ôтповѣдь министра Манчинього въ италійскôмъ парляментѣ на интерпеляціи кôлькохъ послôвъ въ справѣ колоній и политики колоніяльнои. Министеръ заявивъ, що Италія може, мусить и хоче вести политику колоніяльну въ обмеженыхъ границяхъ, а то: 1) зъ причины економичного хôсна такои политики чи то на теперь чи на пôзнѣйше; 2) щобы не попасти въ конфликтъ съ правами другихъ державъ, котрѣ вже маютъ або доперва закладаютъ свои колоніи; 3) въ надѣѣ, що приватнѣ люде споможутъ єи своими змаганями торговельными. Италія, сказавъ Манчини, есть великою державою приморскою и мусить старатися розвинути свои силы на мори и закладати свои колоніи; сего вымагае ôтъ неи законъ природы. Въ справѣ колоній на пôвнôчнôмъ побережу Африки, не хотѣвъ Манчини дати жадныхъ поясненъ, ссылаючись на те, що справа ся не належитъ передъ парляментъ; заявивъ однакожь, що Италія не дасть нѣколи жаднои причины до якихъ небудь змѣнъ на пôвнôчнôмъ побережу Африки. „Правительство буде перестерѣгати status quo на мори середземнôмъ, але коли бы тамъ яка держава хотѣла робити змѣны а при тôмъ нарушувала нашѣ права и наше безпеченьство, то Италія боронила-бы сего и старалась-бы завести знову рôвновагу“. Що до угоды съ Англіею давъ Манчини лишь дуже легко пôзнати, що дѣйстно зайшла межи обома державами певна угода, котра однакожь не перешкаджае, щобы Италія стояла въ добрыхъ ôтношеняхъ и съ другими державами континенту. На послѣдокъ заявивъ ще, що експедиція надъ Конго не залишена зовсѣмъ, лишь ôтложена на пôзнѣйше. Щобы однакожь Италія могла осуществити свои проекты, до того потреба ѣй помочи краю, потреба ѣй кредиту. По бесѣдѣ Манчинього заявивъ министеръ вôйны, що Италія може легко безъ всякои страты выслати на побереже Червоного моря 10 до 15.000 войска.

Россія. Двѣ характеристичнѣ для заграничнои политики россійскои вѣсти маемо нынѣ до занотованя. Поголоска, що князь болгарскій заручився съ донькою нѣмецкого наслѣдника престола, наповнила органъ Каткова не абы-якимъ страхомъ, бо намѣрене одруженье пôсля думки Каткова могло бы статися дуже небезпечнымъ для нѣмецко-россійского союза. Недостача солидарности обохъ державъ выступила-бы заразъ явно, наколи бы Нѣмеччина лишь крихту выступила острѣйше въ справахъ ôтносячихъ-ся до внутрѣшного положеня въ Болгаріи. Найменша случайнôсть въ рôжници поглядôвъ обохъ кабинетôвъ, каже Катковъ, выкликала-бы поважнѣ непорозумѣня а всѣ овочѣ змагань, якѣ довели до зъѣзду въ Скерневицяхъ, були-бы страченѣ. На порядокъ дневный выступило-бы заразъ орієнтальне пытанье, а миръ Европы бувъ-бы знову загроженый. Катковъ сподѣваеся, що всѣ, котрѣ маютъ якій-небудь интересъ въ удержаню европейского мира, зроблятъ все, щобы лишь повздержати кн. Александра ôтъ сего нерозважного кроку. — Друга вѣсть дотыкае знову россійскои политики на далекôмъ всходѣ, въ Азіи. Англійскѣ газеты доносятъ, що купцѣ, котрѣ приходятъ въ Персіи до Индій, розказуютъ, що Россіяне прислали черезъ одного перского генерала англійскôй комисіи для урегульованя границѣ слѣдуючу вѣсть: Племена, що граничатъ зъ Гератомъ якъ и жителѣ Саракаса и Мерву заявили, що они готовѣ пôддатися россійскôй державѣ. Зроблено отже письменну угоду и для того Россія не видитъ теперь потребы займатися якою регуляціею границѣ або брати участь въ спôльнôй комисіи. Англійска комисія повертае отже до дому.

Франція. Наслѣдки выборôвъ до сенату наповнили всѣ круги реакційнѣ и монархистичнѣ смуткомъ и неохотою. При выборахъ перепали не тôлько Броліе, Фуртонъ и Брине, але такожь и въ богато департаментахъ, зъ котрыхъ доси выходили лишь самѣ монархисты, выбрано сенаторôвъ республиканьскихъ, такъ н. пр. на Корсицѣ и въ Charente-Inter., де перепали бонапартисты, въ Аліе, Дордонь, Шеръ и т. д, де знову перепали роялисты. Сенатъ складаеся теперь зъ 233 републиканцѣвъ и 64 монархистôвъ. Зъ самои палаты послôвъ перейшло до сенату 27 членôвъ прихильныхъ теперѣшному правительству.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— **Ôткрытье читальнѣ въ Реклинци (коло Мостôвъ).** Дня 19 л. сѣчня ôтбулося ôткрытье ново основанои читальнѣ въ селѣ Реклинци пôдъ Мостами. Читальня повстала трудами о. М. Цѣпановского, мѣсцевого душпастыря, до котрои вписалося 51 членôвъ. На ôткрытье тои читальнѣ зôбралося много народа а и мѣсцевѣ властителѣ обшару двôрского явилися на то торжество. Вечерокъ ôтбувся въ обширнôй и красно умаенôй комнатѣ п. Ржечковского, коваля и члена читальнѣ. По вступнôй мовѣ, поучаючôй зôбраныхъ о користяхъ читальнѣ, розповѣдавъ о. Дѣдицкій зъ Мостôвъ довшу казку веселымъ способомъ „о бѣдѣ“. По прелекціи о. Дѣдицкого декламувала доня мѣсцевого душпастыря хорошѣ стихи, а потому розповѣдавъ о. Чернецкій о ôткрытяхъ по свѣтѣ, якѣ просвѣщеню маемъ завдячити, а маючи „арістонъ“ пôдъ рукою пояснявъ той въ найновѣйшихъ часахъ ôткрытый музикальный инструментъ и выгравъ кôлька пѣсней, що людей дуже задивляло. По тôй прелекціи закрывъ вечерокъ о. М. Цѣпановскій, голова читальнѣ, теплымъ словомъ, и запросивъ зôбраныхъ на спôльне угощенье. На вечерокъ мавъ дръ Дрималикъ съ своимъ хоромъ зъ Жовкви явитися, але коли не явився, зôбравъ на разѣ п. Филипъ Лукачь зъ Мостôвъ хоръ и ôтспѣвавъ кôлька народныхъ пѣсень. Въ часѣ вечерка прійшло до читальнѣ письмо ôтъ п. Фединьского зъ Мостôвъ, заохочуюче членôвъ чатальнѣ до читаня пожиточныхъ книжокъ, до тверезости и працѣ. Такъ що разъ бôльше и въ нашôй сторонѣ читальнѣ ширятся, и дай Боже, щобы зъ нихъ бувъ для народа пожитокъ!

НОВИНКИ.

— **Музикально-декляматорскій вечеръ въ II-гѣ роковины смерти бл. п. Володимира Барвѣньского** ôтбудеся дня 25 сѣчня (6 л. лютого) въ сали „Народного Дому“. Пригадуемо заразомъ, що чистый дохôдъ зъ сего вечера призначеный на фондъ стипендійный имени Володимира Барвѣньского.

— **Якъ будутъ галицкѣ Русины обходити Методіевске торжество?** Пытанье се розбиравъ минувшои недѣлѣ тѣснѣйшій комитетъ торжества на засѣданю ôтбувшôмся пôдъ предсѣдательствомъ Впр. дра Пелеша и рѣшивъ приняти участь въ велиградскôмъ торжествѣ громаднымъ посѣщеньемъ гробу св. Методія въ Велеградѣ дня 1 (13) серпня, а кромѣ того обходити торжество у Львовѣ и въ краю дня 5 л. липня. Яко гостинець Велеградови маютъ Русины понести Євангеліе славяньске. Львôвъ яко столиця краю мае моральный обовязокъ выступити якъ найвеличавѣйше, а позаякъ се залежитъ въ великôй части ôтъ участи нашого священьства зъ провинціи, то пôднесено межи прочими такожь пытанье, чи торжество Методіевске не належитъ обходити у Львовѣ иншого дня якъ въ цѣлôмъ краю и черезъ то уможливити священикамъ зъ провинціи участь въ львôвскôмъ обходѣ. Щобы лишити тревалу памятку сего великого свята, рѣшивъ комитетъ выдати историчну працю, ôтносячуся до сего предмету для интелигенціи, а кромѣ того пояснити такожь рѣчь въ популярнôмъ выданю, призначенôмъ для народа. Рѣшеня тѣснѣйшого комитету прійдутъ пôдъ нарады комитету повного.

— **Вечеръ съ танцями**, устроеный въ четверъ сего тыждня „Академичнымъ Братствомъ“ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ удався дуже добре. Вступъ мали лишь запрошенѣ гостѣ, тожь и природно, що забава була невымушена, а навѣть дуже сердечна. „Цвѣтъ дѣвчатъ якъ макъ лелѣвъ“ — скажемо словами Федьковича,—а деякѣ красавицѣ явилися въ гарныхъ народныхъ строяхъ съ орнаментикою чисто-украиньскою. Танцюючихъ паръ стануло до першого кадриля рôвно 30. Забава протягнулася ажь до 4 годины рано. Якъ довѣдуемось, „Академичне Братство“ намѣряе такѣ вечеры съ танцями устроювати частѣйше. Слѣдуючій мае ôтбутися на другій тыждень.

— **Ôткрытье читальнѣ въ Белзѣ**, котре мало ôтбутися дня 1 лат. лютого, ôтложено на пôзнѣйше.

— **Вечерокъ съ танцями въ Станиславовѣ**, на дохôдъ Бурсы тамошнои, выпавъ 20 сѣчня 1885 прекрасно. Чистый дохôдъ мимо значныхъ выдаткôвъ, выноситъ до 150 зр. Забава въ 60 паръ и при бôльшôмъ якъ давными лѣтами числѣ мужчинъ на выбôръ, ишла охочо ажь до 6 год. рано. Зазначити ще треба збôльшенье числа участниць въ народныхъ строяхъ, зъ котрыхъ многѣ ôтзначались красотою; у декотрыхъ однакожь вышитя сорочокъ складалися зъ чужихъ нашôй народнôй орнаментицѣ мотивôвъ, якъ тулипанôвъ, цвѣтокъ, зубцѣвъ и прочихъ фантазійныхъ взориковъ, въ доказъ, що квестія народныхъ строѣвъ, такъ само якъ всѣ прочѣ, вымагае и жде розслѣдôвъ и студій.

— **Выдѣлъ товариства „Рускихъ женщинъ“ въ Станиславовѣ** складае симъ прилюдну подяку за дары въ користь товариства. Именно зложили: Вп. Н. Н. 2 дукаты; Вп. дръ Володимиръ Лучаковскій, адвокатъ зъ Тернополя 1 зр.; Вп. Олександеръ Кониській зъ Кіева съ донькою Евгеніею 5 зр.; Вп. Іосифъ Онишкевичь, нотарь зъ Зборова, 5 зр. Хвальному товариству им. Т. Шевченка дякуе Выдѣлъ уклôнно за безплатне выдрукованье статута. Дальше подае Выдѣлъ слѣдуючѣ даты до вѣдомости: а) Всѣхъ членôвъ записалося до теперь 92; б) 60 зр. зъ маетку товариства вложено на книжочку щадничу „Народнои Торговлѣ“; в) Розôслано статутъ членамъ; г) Справлено печатку товариства; д) Грамоты вже печатаются и будутъ розôсланѣ въ своѣмъ часѣ; е) Выслано телеграму въ 25-лѣтнѣ роковины литературнои дѣяльности Олександра Кониського до Кіева. — Канцелярія товариства есть при ул. Собѣского, ч. 34. — Ôтъ Выдѣлу товариства Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ, дня 28 сѣчня 1885. — *Аделя Желехôвска*, мѣстопредсѣдательница; *Емилія Ничаѣвна*, секретарка.

— **Ôтъ п. Василя Нагôрного** одержуемо слѣдуючу допись: Маю честь оповѣстити П. Т. Публицѣ, що съ днемъ 1 л. лютого с. р. ôткрываю техничну контору при ул. Городецкôй пôдъ ч. 39 на 2 поверсѣ для выготовленя всякого рода плянôвъ для будôвель, робôтъ сницерскихъ, столярскихъ и т. п., зарôвно такожь кошторысôвъ, обрахунковъ и всякого рода техничныхъ робôтъ. — *Василь Нагôрный*.

— **Въ Пôдгайцяхъ** дня 27 сѣчня (8 л. лютого) с. р. ôтбудеся въ сали „Рады цеховои“ на цѣль товариства „Помôчь“ въ Пôдгайцяхъ вечеръ декламаційно спѣвный съ ôтчитомъ, котрый устроюютъ тамошнѣ спѣваки при помочи иншихъ аматорôвъ. Въ имени комитету запрошуютъ на той вечеръ пп. Теодоръ Досинчукъ, мѣстопредсѣдатель, Петро Бялецкій, секретарь и Корнилій Дудыкевичь. — Вступъ для одной особы 80 кр., для родины зъ 4 особъ 2 зр 30 кр. Билеты вступнѣ получити можна въ торговли Т. Досинчука, а въ день вечерка при вступѣ на салю. Початокъ о годинѣ 8 вечеромъ.

— **„Нов. Зеркала“ ч. 2-ге** сконфискувала ц. к. прокураторія. Редакція „Нов. Зеркала“ проситъ насъ донести, що другій накладъ розсылае сегодня.

— **Зъ пôдъ Рудокъ** пишутъ намъ: Рôчницю повстаня обходила 22 с. м. польска читальня въ Рудкахъ, до котрои належитъ такожь кôлькохъ мѣщанъ. Въ такъ патріотичнôмъ дѣлѣ зворушила ц. к. жандармерія аранжерôвъ сего вечерка тымъ, що по чотыроразовôмъ выстрѣлѣ зборонила дальше стрѣляти и сконфискувала „działa miejskie“.

— **Зъ окрестности Камѣнки Струмиловои** пишутъ намъ, що тамъ въ рôжныхъ селахъ паны минувшого року позакладали були „Kółka rolnicze“. Нынѣ вже зъ тыхъ „kółek“ анѣ слѣду, а тôлько въ память потомности лишилися по селахъ „табакерки“, якѣ подôставали деякѣ вживаючѣ табаку газды „za gorliwość“...

— **„Буковины“ ч. 2** не то що не уступае що до доброты и рôжнородности содержаня 1-шому числу, а навѣть, по нашôй думцѣ, есть лучшимъ, живѣйшимъ, интересовнѣйшимъ. Се запорука, що „Буковина“ буде що-разъ красше развиватися и пôдъ редакціею патріотичныхъ мужѣвъ служити щиро и розумно интересамъ буковиньскои Руси. Статіи „Выборы до сойму державного“, „Кн. Бисмаркъ а Русины“, „Хто мы?“ — написанѣ розумно, въ дусѣ народныхъ интересôвъ буковиньскои Руси. Рубрики „Буковиньскѣ общества рускѣ“ и „Дрôбнѣ вѣсти“ познакомляютъ насъ съ цѣлымъ народнымъ рухомъ рускимъ на зеленôй Буковинѣ. Ажь серце радуеся, якъ рухъ той оживляеся, консолидуеся. „Руска Бесѣда“ займаеся управильненьемъ рускои правописи для школъ буковиньскихъ и выдае „Библіотеку для молодежи.“ На „Рускій Дôмъ Народный“ збираютъ патріоты жертвы. „Руске товариство драматичне“ устроюе въ Чернôвцяхъ дня 7 л. лютого въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ вечерницѣ. Товариство „Союзъ“ устроюе баль въ слѣдуючій понедѣлокъ. „Церковне братство св. Тадея“ въ Чернôвцяхъ сконсолидувалося и выбрало новый выдѣлъ, до котрого увôйшли П. Т.: сов. суд. Исидоръ Винницкій, адъюнктъ суд. Володим. Ясеницкій, авскультантъ суд. Мих. Коралевичь, офиціялъ почт. Илар. Окуневскій, и мѣщане Ант. Лисиньскій, Топущакъ, Завѣяньскій, Поверловичь, Островскій, Строичевскій, Данилевичь и Мих. Котецкій.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи** прислали Всч. оо.: Луговый зъ Цуцылова 2 зр., Курпякъ зъ Карлова 1 зр. и Юзычиньскій зъ Борыничь 6 зр. Спаси-Бôгъ! — *В. И.*

— **Для товариства педагогичного** прислали: Всч. о. Ст. Качала 5 зр., Всч. Домбчевскій зъ Ясенева гор. 1 зр., Дръ Подлускій зъ Болехова 1 зр., Савина Яворовска зъ Калуша 50 кр, черезъ „Дѣло“ 1 зр.

— **Лояльнôсть арештантôвъ.** Недавно тому, якъ доноситъ „Kurjer Lwowski“, кôльканайцять арештантôвъ зъ заведеня карного у Львовѣ (Бригидокъ), рубало въ однôй львôвскôй каменицѣ дрова. Доглядаючій ихъ вартôвникъ проходжуючися по подвôрю спотыкнувся и упавъ такъ нещасливо, що багнетъ насадженый на карабинъ роздеръ ему лѣве лице ôтъ бороды ажь до уха. Бѣдняка стративъ притомнôсть а арештанты розбѣглися на всѣ стороны, но не тому, щобы утѣкати, лишь за лѣкаремъ, дорожкою и полиціянтомъ. За хвилю наспѣвъ лѣкарь, оглянувъ раненого, арештанты занесли его на дорожку а полиціянтъ ôтвѣзъ его до шпиталю. Арештанты безъ нѣякои сторожи пôшли до „Бригидокъ“ и нѣ одному зъ нихъ не прійшло въ голову утѣкати; декотрѣ навѣть плакали надъ раненымъ „таткомъ“, якъ вартôвника называвъ одинъ зъ увязненыхъ. — Здаеся, заключае „Kur. Lwow.“, що въ виду теперѣшныхъ злиднѣвъ, вязниця есть скорше домомъ пріюту, якъ домомъ кары и тому вартôвники можутъ спокôйно спати не боячися, щобы якій арештантъ утѣкъ. — Замѣтка „Kur. Lwow.“ може справедлива, но арештантôвъ, котрѣ-бы не хотѣли користати зъ такои случайности и не утѣкали хочьбы и зъ якои вязницѣ — шукати хиба межи нашимъ народомъ, котрый и въ станѣ морального упадку не затратитъ почутя справедливости и не умѣе навѣть хитрити, щобы ôтклонитися ôтъ кары, котру назначила справедливôсть.

— **Торжество трехъ Святителѣвъ** буде обходитися сего року не 30 сѣчня (11 н. с. лютого) но 29 сѣчня (10 н. с. лютого), а въ виду того ôтнѣсося львôвскій митрополичій ординаріятъ до президіи высшого суду краевого съ просьбою о розпорядженье, щобы пôдвластнѣ суды не назначали на день торжества судовыхъ речинцѣвъ для сторонъ гр.-кат. обряда.

— **Въ справѣ пôдвысшеня додатку активального для урядникôвъ** була депутація, выбрана завязавшимся въ тôй цѣли комитетомъ, дня 7 н. с. сѣчня у намѣстника п. Залеского и президента палаты послôвъ дра Смольки, котрѣ приняли єи дуже прихильно и обѣцяли петицію урядникôвъ заосмотрену 1023 пôдписами поперти у компетентныхъ властей. Ôтбитки петиціи розôславъ комитетъ всѣмъ министрамъ и посламъ до рады державнои.

— **Резервовыми поручниками** именованѣ въ галицкихъ полкахъ: Юлій Ольшовый, Валеріянъ Гошекъ, Емиль Гассонъ, Юлій Райхертъ, Святославъ Шанковскій, Адамъ Равскій, Станиславъ Ясенюкъ, Ювеналь Турекъ, Емиль Бурдовичь, Игнатій Домбровскій, Тома Городыскій, Володиславъ Яновичь, Маріянъ Погорецкій, Жигмонтъ Лянцъ, Адольфъ Гардицкій и Тадей Дрогоевскій.

— **Рада мѣста Львова** именувала оногда совѣтникомъ магистрату секретаря Іосифа Войнара. Секретарями именованѣ комисарѣ: Стан. Цетвиньскій, Едмундъ Люкасъ, Тиберій Гобгарскій. Дальше именованѣ комисарями концепісты: Кароль Якубовскій, Корн. Солтысъ, Мих. Рыхлевскій, Ант. Дыдыньскій и Іосифъ Гербертъ. Концепистами именованѣ: Иванъ Стотанчикъ, Юліянъ Баховскій, Болеславъ Островскій и Александеръ Высочаньскій.

— **Василь Василевичь Верещагинъ**, котрого образы представляючѣ епизоды зъ послѣдной россійско-турецкои вôйны, выкликали свого часу загальну сензацію и ихъ автора поставили въ рядѣ первостепенныхъ артистôвъ реалистичнои школы, задумавъ устроити съ кôнцемъ сего року нову выставу въ Вѣдни.

— **Хто найдовше жіе?** На се пытанье, о скôлько оно ôтносится до рôжныхъ занять фаховыхъ, ôтповѣдаютъ статистичнѣ цифры зôбранѣ дромъ Каспаромъ, пôсля котрыхъ на 100 священикôвъ 42 жіе надъ 70 лѣтъ, на 100 хлѣборобôвъ довше якъ 70 лѣтъ жіе 40, на 100 высшихъ урядникôвъ 35, на 100 купцѣвъ 35, на 100 войсковыхъ 32, на 100 учителѣвъ 27. — Пересѣчный вѣкъ сихъ послѣдныхъ есть 56 лѣтъ.

— **Межинародный конкурсъ красавиць.** Въ сѣчни р. 1886 р. мае ôтбутися въ Парижи межинародный конкурсъ найкрасшихъ на свѣтѣ дѣвчатъ и женщинъ, но позаякъ красавицѣ поставили ôтъ себе условія, котрѣ не легко буде сповнити, то хто знае, чи симъ разомъ прійде до конкурсу. Передъ всѣмъ жадаютъ красавицѣ, щобы усунути зъ комитету одного зъ членôвъ, звѣстного поклонника „тупыхъ носикôвъ“. Друге жаданье ихъ заключаеся въ тôмъ, щобы грошѣ зъ розпродажи фотографій були роздѣленѣ межи нихъ. Наконець жадаютъ они, щобы шовкъ, бархатъ и дорогоцѣнна бижутерія зовсѣмъ не фигурували на конкурсѣ; роскôшна тоалета може затьмити дѣйстну красу и длятого комисія повинна назначити для всѣхъ однакову форму тоалеты: бѣлый одягъ. Се послѣдне жаданье становитъ предметъ спору межи многими убѣгательками, бо бѣлый одягъ може бути не всякôй до лиця и длятого предкладае друга партія, щобы одѣжь всякого цвѣту була допущена до конкурсу.

— **Найстарша газета на свѣтѣ.** Найстаршою газетою есть безперечно „Газета Пекиньска“, основана въ р. 911, а почавша правильно выходити р. 1351. Въ послѣднôмъ часѣ улягла тая газета основному переобразованю и выходитъ теперь въ трохъ выданяхъ. Перше выданье п. н. „Кингъ-Паоу“ („Газета жителѣвъ“) печатаеся на жовтôмъ папери и есть офиціяльнымъ органомъ хиньского правительства. Въ другôмъ выданю „Хеина-Паоу“ („Газета торговельна“), котра такожь выходитъ на жовтôмъ папери, мѣстятся торговельнѣ вѣсти, а въ третôмъ „Питанъ-Паоу“ („Газета провинціональна“) друкуются на червонôмъ папери вытяги зъ двохъ першихъ выдань.

— **Огонь въ театрѣ.** Вô второкъ сего тыждня саме коли мало зачатися представленье въ вѣденьскôмъ театрѣ „an der Wien“, давъ чутися сильный загаръ, а коли зачали слѣдити за причиною его, показалося, що ôтъ руръ умѣщеныхъ пôдъ паркетомъ для огрѣваня ногъ занялося кôлька дощокъ. Сейчасъ прибѣгли помпіеры и загасили огонь. Публика приглядалася спокойно цѣлôй роботѣ пожарнои сторожи и сему лишь выпадае завдячити, що не прійшло до нещастя. Недовго потому зачалося представленье, котре ôтбулося до кôнця безъ перешкоды.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Янъ Вольскій, нотарь зъ Краковця, умеръ оногды у Львовѣ. — Въ каплици митрополичои палаты у Львовѣ ôтбулося въ пятницю минувшого тыждня вѣнчанье дра Филарета Сембратовича, адъюнкта судового у Львовѣ съ п. Миллеръ. — Сими днями умеръ у Львовѣ Димитрій Решетиловичь, експедит. „Gaz. Lwowsk-ои“. — Въ Чернôвцяхъ умеръ тамошный горожанинъ Симеонъ Волянъ, братъ лѣкаря и професора судовои медицины на черновецкôмъ университетѣ, дра Василія Воляна. — Въ Флоренціи умеръ недавно славный богачь россійскій, князь Демидовъ. Єго домовымъ священикомъ бувъ довшій часъ Галичанинъ о. Володимиръ Терлецкій.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

О. Антоній Чернецкій, капелянъ въ Лôмнѣ, дек. добромильского, епархіи перемыскои, упокоився дня 8 (20) сѣчня с. р. въ 70 роцѣ житя а 39 роцѣ священьства. *Вѣчна ему память!*

† **Марія Беднарска**, зъ дому Зброжиль, жена управителя друкарнѣ тов. им. Шевченка, померла по довгôй а тяжкôй недузѣ дня 30 сѣчня с. р. въ 27-ôмъ роцѣ житя. Вѣчна ѣй память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Литературнѝ вѣсти зъ Украины.** Съ великою радостею дочуваемося, що руско-украиньска литература не забавомъ може збогатѣе, коли россійска цензура тому дозволитъ, ось якими выданями: 1) **Иллюстрованый „Кобзарь“ Т. Шевченка**, съ малюнками Микѣшина, Крамского, Маковского и иншихъ. Сей „Кобзарь“ буде выходити выпусками. 2) **Творы Т. Шевченка** писанѝ россійскою мовою. 3) **Фотографіи зъ старого альбома Яковенка.** 4) **Творы Данила Мордовцева**, якъ тѝ, що вже були друкованѝ, такъ и новѝ. 5) **Драматичнѝ творы М. Кропивницкого**, томъ другій. 6) **Харкôвскій альманахъ**, въ котрôмъ мѣжь инчимъ буде драма Мирного „Лимерôвна“. 7) **Луна**, альманахъ на рôкъ 1885. — Всѣ тіи творы вже въ цензурѣ. Але чи все пропуститъ цензура, — Святый знае.

— **„Школьнои часописи“** ч. 2 мѣститъ вступну статію „Перепросины въ выхованю“, дальше статію „Ренъ“ (пôсля Брема), „Открытье читальнѣ въ Пѣскахъ коло Щирця“, „Посмертнѝ згадки“, „Новинки“, „Именованя, конкурсы и оголошеня“, а въ фейлетонѣ продовженье етнографичного есказу „Сирія и Палестина“. „Шк. Часопись“ редагуе проф. Григорій Врецьона, рутинованый педагогъ, дуже старанно, отвѣтно до потребъ руского учительства, — тожь всѣ пріятелѣ рускои школы повиннѝ еи предплачувати, тымъ бôльше, що руска часопись педагогична не удостоюеся такои протекціи зъ стороны краевои рады шкôльнов, якъ польска „Szkoła“, котру par force накидуютъ рускимъ школамъ. Предплата „Шкôльнои Часописи“ выноситъ на рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1 зр. 50 кр., на третину року 1 зр.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. Н. Т. въ Вербôвци. „Рускій Правотарь“ ще не выйшовъ зъ друку а доперва цѣлыми книжками буде розсылатися. Чому такъ опôзняеся, не наша рѣчь. — **І. Р. въ Тростянци.** За 1884 р. довжнѣ Вы ще 1 зр. — **Всч. А. Л. въ Тростянци.** За р. 1884 прійде ще 2 зр.

(Надôслане).

(**Найдешевше лѣченье.**) Вѣдень. Ваша Высокоблагородность! Признаючи, що я точно получивъ посилку пигулокъ аптикаря Р. Брандта, заявляю Вамъ за Вашу прихильность мою найсердечнѣйшу подяку съ тымъ покорнымъ додаткомъ, що наслѣдки Вашого лѣку далеко перевысшили сподѣванѝ ожиданя. Моя нещастлива сестра, котра ôтъ 17 лѣтъ страдае епилепсіею, змушена въ наслѣдокъ сеи страшнои хоробы безъустанно сидѣти въ комнатѣ а не маючи зовсѣмъ руху и свѣжого воздуха нездужае дуже часто головно на обструкцію, котра съ всѣми своими наслѣдками сталася причиною неустаючои недуги Вашимъ пигулкамъ швайцарскимъ дякувати, що недуга усгала Хочь швайцарскѝ пигулки (можна получити коробками по 70 кр. въ аптикахъ) не берутся вже що день, але съ перервами, то однакожъ такъ довго поборювана недуга уступила въ способъ зовсѣмъ лагôдный и нѣякъ неприкрый а станъ здоровя въ сѣмъ напрямѣ зовсѣмъ полѣпшився. Пріймѣть ще разъ мою подяку. Вашои Высокоблагородности вдячный и покôрный Ф. Райнишь, урядникъ желѣзницѣ II. Klosterneuburgerstrasse N. 1. Просится зважити на те, щобы кожда коробка мала яко етикету бѣлый хрестъ на червонôмъ поли и пôдписъ имени R. Brandt. 1284 1—1

Подяка.

Частыми нещастями прибита родина а теперь ще поражена свѣжою смертею своеи головы **найлучшого мужа**, батька и дѣда, Антонія Чапельского, знаходитъ велику ôтраду въ сочувствѣ знакомыхъ и сусѣдôвъ, котрѝ не щадили трудôвъ, щобы ôтдати послѣдну прислугу Покôйному. Пôдписанѝ складаютъ тому сердечну подяку Впр. оо. крыл. деканови Вас. Гапоновичеви, П. Денищакови, І. Дрималикови, І. Сѣнкевичови, І. Скобельскому, П. Кошалкевичеви, І. Погорецкому, Т. Хоминьскому, М. Гарбиньскому, Д. Грицаеви, В. Гошовскому, Гр. Саввцкому, І Козакевичеви, Т. Сапрунови; численно зôбранымъ селянамъ зъ Добровлянъ и сусѣдныхъ селъ; честному Братству церковному и спѣвакамъ селянамъ зъ Ролева, котрѝ своимъ прекраснымъ спѣвомъ хоральнымъ звеличали сумный обрядъ похоронный. Всѣмъ участвувавшимъ въ похоронѣ за ихъ сочувство и труды сердечне спаси-Бôгъ!

Анна Чапельска, вдова; Марія Денищакъ, сестра; Леонтина Березинска, Антонина Флюнтъ, Марія Чапельска, Наталія Яворска, доньки; Людвикъ, Иванъ, Платонъ Чапельскій, сыны; Антôнъ Березиньскій, внукъ и прочѝ внуки.

II.

Всч. о. Наливайкови зъ Голоска, котрый 15 (27) с. м. зволивъ взяти участь въ похоронѣ бл. п. Володимира Левицкого, Вп. пп. Питомцямъ рускои духовнои семинаріи, котрѝ своимъ прехорошихъ спѣвомъ звеличили обрядъ похоронный и всѣмъ П. Т. Знакомымъ, котрѝ поспѣшили ôтдати послѣдну прислугу Покôйному, складае симъ щиро руске Спаси-Бôгъ!

Опечалена родина.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

1009 (140—?) поручае

препараты зъ гумы и выробы кавчуковѝ

для потребъ хирургичныхъ и иншихъ подôбныхъ.

„Сердечну подяку складаю за надôсланье менѣ брошурки „*Пріятель хорыхъ*“, зъ котрои я переконався, що и застарѣлѝ навѣть недуги дадутся ще вылѣчити, коли лишь ужиются до сего ôтповѣднѝ средства. Съ довѣрьемъ отже прошу о надôсланье менѣ и т. д.“ — Подôбнѝ подяки надходятъ що день дуже численно, — не повиненъ отже жаденъ хорый залишити не спровадити собѣ найновѣйше 135-те польске илюстроване выданье сеи пожиточнои брошурки зъ книгарнѣ „*Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig*“, а то тымъ бôльше, що не потребуе при тôмъ поносити жадныхъ коштôвъ, позаякъ книжочка та достарчится ему на жаданье безплатно и франко. 1237 2—4

ПАЙЛѢПШОЮ

Бибулкою на Папиросы

есть правдива бибулка

LE HOUBLON

Выробу французского 10.0 25—36

Фирмы CAWLEY & HENRY въ Парижи

Передъ наслѣдуваньемъ остерѣгаеся.

Тая бибулка лишь тогды есть правдивою, коли кожда еи чвертка мае стемпель **LE HOUBLON**, а кожда пачка засмотрена понизше знаходячоюся маркою охоронною и пôдписомъ.

Fac-Simile de l'Etiquette 17 Rue Béranger à PARIS.

Якъ заводити Правды на ладъ закомарскои Правды?

Розказавъ Данило Танячкевичь, духовный Закомарья. Накладомъ „Батькôвщины“. Цѣна 10 кр., а почтою 12 кр. Дôстати можна черезъ редакцію „Батькôвщины“.

Въ администраціи „Дѣла“ можна дôстати слѣдуючѝ працѣ бл. п.

Володимира Барвѣньского:

2. БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ, образокъ зъ Галицкого житя, цѣна . . . . . 80 кр.
3. ÔТЧИТЪ ВЪ 100-ЛѢТНѝ РОКОВИНЫ ЦѢСАРЯ ИОСИФА II. 17 (29) падолиста 1880, цѣна . . . . 25 кр.
4. БЕСѢДА ВЫГОЛОШЕНА НА НАРОДНôМЪ ВѢЧУ РУСИНОВЪ 18 (30) падолиста 1880 о економичныхъ справахъ, цѣна . . . . . 15 кр.

Дохôдъ зъ першого твору призначуе Родина покôйника на памятникъ нагробный, зъ дальшихъ же трехъ працъ на стипендію им. Володимира Барвѣньского. (20—?)

При надходячôмъ торжествѣ святометодіевскôмъ

воручае

Товариство „Просвѣта“ книжочку:

ЖИТЬЕ ПРОСВѢТИТЕЛѢВЪ СЛАВЯНЪ

святыхъ рôвноапостольныхъ

КИРИЛА И МЕТОДІЯ

написавъ

Дръ Ю. Целевичь.

Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

1299 1—?

Тягненье вже 20 Лютого

КИНЧЕМЪ-ЛОСЫ по 1 зр. а. в.

Головна выграна

50.000 зр.

10.000 выграныхъ.

11 лосôвъ 10 гульденôвъ

Можна получати въ **лотерійнôмъ бюрѣ угор. Джокей-Клюбу**

Hatvanergasse, Budapest National-Casino.

Ц. к. концесіоноване

БЮРО РАЕНЯ И КОНТОРА ДЛЯ СЛУГЪ

И. МИТТИГА

Улиця Ягайлоньска ч. 12 и Рейтана ч. 1.

Посередничитъ въ купнѣ, продажи и арендѣ имѣнь, лѣсôвъ, млынôвъ, реальностей, камениць и наймѣ помешканъ.

КОНТОРА СЛУЖБОВА раитъ лишь добôрну и добре поручену службу якъ: Панны служницѣ, покоевѝ, боны, ключницѣ, господинѣ, панны до шитя, крою суконь и бѣля, локаѣвъ, вôзникôвъ, кухарѣвъ, камердинерôвъ и здôбныхъ огородникôвъ. Официлистôвъ приватныхъ, управителѣвъ за кавціею и безъ. Окономôвъ, писарѣвъ, рахмайстрôвъ, лѣсничихъ испытованыхъ, машинистôвъ, горальникôвъ, резидентôвъ камениць за кавціею, такожъ добôрныхъ учителѣвъ и гувернантокъ, Польки, Нѣмкинѣ и Французки; молодѣжь торговельну, ремѣсничу, дістаріѣвъ, кельнерôвъ и касіерокъ, Робôтникôвъ для пп. предпріемцѣвъ и господарѣвъ. 1247 1—3

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Черновцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4 процентовѝ платнѝ въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 9—?)

Ц. к. генеральна Дирекція австрійскихъ желѣзниць державныхъ.

ОТВОРЕНЬЕ

руху для перевозу осôбъ, пакункôвъ и посылокъ поспѣшныхъ

зъ Копычинець до Гусятына

Шляхъ Копычинцѣ-Гусятынъ съ стаціями Василькôвцѣ и Гусятынъ, почавши ôтъ дня 31-го грудня 1884 тôлько для тягарового руху отвореный,

съ днемъ 1-ого лютого 1885

отвираеся такожъ для перевозу осôбъ, пакункôвъ и посылокъ поспѣшныхъ.

Вѣдень въ сѣчню 1885.

Ц. к. Генеральна Дирекція австр. желѣзниць державныхъ.

(Передрукъ не платится.) (1—1)

НОВООТКРЫТА

Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ

ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

поручае Всечестному Духовеньству, славетнымъ громадамъ, церковнымъ комитетамъ и Высокоповажной Публицѣ богатый выбôръ:

матерій церковныхъ и ризъ готовыхъ, стихарѣвъ, балдахинôвъ, хоругвь, фанъ, плащеницъ, образôвъ малёваныхъ на блясѣ и полотнѣ, до иконостасôвъ, престолôвъ и на стѣны церковнѝ; ôлтарики або образы процесіональнѝ; хрестôвъ напрестольныхъ, ручныхъ и процесіональныхъ; хрестôвъ желѣзныхъ на гробы и полёвыхъ, Евангеліѣ, патрицій, чашь, ампулокъ, дарохранительницъ, дароносницъ, хлѣбницъ до Всенощного, кадильницъ, поликандрôвъ (паукôвъ), пôдсвѣчникôвъ (лѣхтарѣвъ), канделябрôвъ, лампиницъ, свѣтла церковного, диванôвъ, цвѣтôвъ и проч.

Великій складъ товарôвъ срѣбныхъ зъ хиньского срѣбла, а именно:

Лыжки, вилки, ножѣ столовѝ и десеровѝ, лижочки до чаю и кавы, чайники, цукорнички, тацки, коробки на масло и сыръ, заставы столовѝ на овочѣ и тѣста, лѣхтарѣ, канделябры столовѝ и проч.

по дешевыхъ цѣнахъ

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаеся франко.
Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье даромъ

1291 **Опакованье даромъ.** 17—?

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѝ и

5% Листы Гипотечнѝ преміованѝ

котрѝ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. е. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи. 1267 9—?

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч 8 и 9. Львôвъ, Вторникъ 22 сѣчня (3 лютого) 1885. Рôчникъ VI.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. пол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи: ва цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл. на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл. на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл. на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл. на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . 5 рубл. на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи: на цѣлый рôкъ . . . 15 зр. на пôвъ року . . . . 7·50 зр. на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 19 зр. на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Епископство Станиславôвске.

Дня 29 л. сѣчня вôйшовъ на порядокъ дневный рады державнои проектъ правительственный до уставы, призволяючôй кредитъ на давно пожелане основанье епископства руского въ Станиславовѣ. Справу здававъ пос. Евсевій Черкавскій и внѣсъ принятье проекту. Єго поперъ съ всею вымовою нашъ посолъ зъ Стрыйщины, сов. В. Ковальскій, примѣтивши, що основаньемъ Станиславôвского епископства заспокоитъ правительство давне горяче бажанье Русинôвъ Галицкихъ зъ першихъ лѣтъ конституційнои еры, бажанье, котре, якъ намъ всѣмъ звѣстно, въ имени вѣрныхъ многократно высказували въ окремыхъ меморандахъ до короны и поодинокихъ кабинетôвъ пок. митрополитъ Яхимовичь и его наслѣдники. Въ предметѣ тôмъ забиравъ такожь голосъ п. министеръ просвѣты, бар. Конрадъ, заявляючи, що положенье финансове державы не дало ему можности вывѣнувати ôтповѣдно тую нову институцію, що въ справѣ тôй по причинѣ вакансу престола митрополитального у Львовѣ пересправляно безпосередно съ Римомъ и що апостольскій престолъ згодився у всѣхъ точкахъ на предложенье правительственне такъ що до емеритуры для бувшого митрополита, якъ и що до дотаціи епископства Станиславôвского.

Такй короткй, скажемо, ляконичнй вѣсти наспѣли до насъ зъ Вѣдня на вчорашнôмъ дни. Habemus episcopiam Stanislaopoliensem!

Однакожь не въ тôмъ дѣло. Якъ небудь съ всякою вдячностею прійме Русь Галицка сей, по словамъ п. министра, пôдъ взглядомъ матеріяльнымъ дуже скупенько тарнированый гостинець новорôчный, то остаточно вся вага не спочиває тутъ въ вывѣнованю епископства Станиславôвского а бôльше въ пытаню, котрому достойникови зъ посередъ нашои ерархіи церковнои, на предложенье правительства, Римъ и корона поручатъ управу церковныхъ дѣлъ въ новôй епархіи. Вѣсти, якй въ сѣй важнôй для насъ справѣ рознеслись въ послѣдныхъ дняхъ, суть навѣть такого рода, що умы Галицкихъ Русинôвъ могли ними въ певнôй мѣрѣ затревожитись. Въ рôжныхъ вплывовыхъ кружкахъ пôдношено найрôжнороднѣйшй кандидатуры, почавши ôтъ епископа альбаньского, о. Малчиньского, до нынѣшного провинціяла чина св. Василія; пôдношено кандидатуры людей, що або нѣколи не стыкалися съ вѣрными нашои церкви, або ишли навѣть противъ єи интересôвъ; людей, котрыхъ бувальщина вяжеся тѣснѣйше съ закарпатскимъ чудско-тураньскимъ племенемъ и роботами емиграціи парискои, якъ съ Русинами галицкими, народомъ, що не ставлявъ нѣколи програмъ революційныхъ и не симпатизувавъ съ авантурниками религійно-политичными. Выбôръ кандидата на ново ôткрытый владычій престолъ повинетъ бути въ цѣлости примѣненый до интенцій Галицкихъ Русинôвъ, єсли вже находимось нынѣ въ тôмъ положеню, що, утративши давнѣйшу нашу пôдъ симъ взглядомъ повну автономію, не можемо самй о такôмъ выборѣ рѣшати.

Неменше дôймає насъ прикро та обстанова, що ôтъ якогось часу въ справы нашй чисто-церковнй въ загалѣ мѣшаются непрошенй и непокликанй личности свѣтскй и духовнй, а навѣть формально зъорганизованй кружки зъ высшихъ и невысшихъ сферъ, и неразъ заходы ихъ закулисовй вѣнчаются на шкоду нашу успѣхами. Пригадуємо на сѣмъ мѣсци лишь кôлькохъ моторôвъ справы календарскои въ послѣдныхъ лѣтахъ, спровадженье патрôвъ на Пекарскôй улици, ôтданье реформы чина св. Василія въ чужй руки, проекты п. Поляновского на креованье крылошаньскихъ посадъ зависимыхъ ôтъ Выдѣлу краєвого и другй маневры религійно-политичного характеру, неоправданй нѣякими дѣйстными потребами, а выплываючй лишь зъ ненасытнои жажды заколочувати супокôй домашный, сѣяти дальше зерно племенной ненависти и не дати Галичинѣ спокôйного часу — подумати о розвою своѣмъ духовôмъ и економичнôмъ. Маневры тй, покрытй маскою доброжелательности и приклонности добру краю и державы, обиджаютъ ажь надто чувства патріотичнй Русинôвъ, котрй не стоятъ въ нѣякôй суперечности съ интересами церкви и державы. Такого рода опѣкунôвъ нашъ народъ не потребує, не стерпитъ и буде заєдно противъ нихъ протестувати. Мы повнолѣтнй, програма нашого дѣланя ясна, а средства до выконаня єи легальнй. Тожь съ великимъ огорченьемъ мусимо принимати и найновѣйшй вѣсти, якй вяжутся съ обсадженьемъ епископского престола въ Станиславовѣ. Задача будущого епископа въ новôй епархіи єсть чисто церковна и чисто руска — и годѣ съ нею вязати комбинаціи политичнй, выплеканй въ умахъ згаданыхъ нашихъ псевдо-протекторôвъ, несхожй нѣ съ интересами династіи, нѣ державы, нѣ краю.

По нашôмъ щирôмъ пересвѣдченю епископство Станиславôвске належитъ повѣрити лишь такому мужеви зъ посередъ нашои ерархіи, котрый вырôсши посередъ насъ, дѣливъ долю и недолю нашу, зъумѣвъ позыскати довѣріє и любовь клира и народа, а зъ другои стороны давъ повнй доказы своєи лояльности для династіи и церкви. Нашь поглядъ подѣляє весь народъ галицко-рускій, подѣляє его интересоване духовеньство руске. Не бачимо причины, за-для якои высшй компетентнй сферы мали-бы ити противъ волѣ руского народа и духовеньства, — тожь сподѣваємось, що они не схотятъ обижати нѣ нашихъ чувствъ, нѣ нашихъ щирыхъ интенцій.

Въ оборонѣ руского обряду.

По причинѣ, що Преосв. епископъ обряду латиньского кс. Лукашъ Солецкій вмѣшався въ дѣла греко-католицкои церкви, рускй священики деканата Пôдгаєцкого, зôбранй дня 22 сѣчня 1885 р., пôдписали покôрнѣйше прошенье до Святѣйшого отця, папы римского, щобы Єго Святôсть взявъ въ охорону греко-католикôвъ Русинôвъ въ тôй справѣ и приказавъ Преосвящ. епископови латиньскому въ Перемышли — не мѣшатися въ права церкви єму чужои, котрои не єсть настоятелемъ, а то тымъ бôльше, що епископъ, vir apostolicus, съ такими предложенями удаєся до мірскихъ властей, оминаючи власти церковнй. Згадане прошенье зôстало выслане до Риму дня 30 сѣчня с. р.

Подôбне прошенье пôдписали и выслали священиками деканата Пôдгаєцкого и до Всесвѣтлѣйшои нунціятуры апостольскои въ Вѣдни, съ увѣдомленьемъ, що прошенье въ тôй справѣ зôстало выслане и до Святѣйшого отця папы римского.

Такожь зôстало пôдписане и выслане прошенье до Всесвѣтлѣйшого митрополитального Ординаріята.

Въ тôй самôй справѣ збираются и пôдписы вѣрныхъ греко-католицкого обряду, котрй довѣдавшися о затѣяхъ Преосв. епископа летиньского обряду зъ Перемышля, огôрченй тымъ поступкомъ, домагаются высланя такихъ писемъ до Высокихъ властей духовныхъ.

Пожелано було-бы, щобъ и прочй деканаты поспѣшили съ подôбнымъ прошеньемъ до дотычныхъ властей.

Священики деканата Пôдгаєцкого.

Важнй новѣйшй вѣсти.

Члены депутаціи рускои до Вѣдня въ дѣлѣ усуненя Єзуитôвъ зъ рускихъ монастырѣвъ, п. Володиславъ Федоровичь и дръ Исидоръ Шараневичь, були сими днями на авдієнціи у намѣстника п. Ф. Залеского и внесли на єго руки прошенье о авдієнцію у Є. Вел. цѣсаря. П. намѣстникъ заявивъ, що ôнъ прошенье ôтошле до цѣсарскои канцеляріи кабинетнои, и нема сумнѣву, що Є. Вел. цѣсарь дасть авдієнцію рускôй депутаціи. Такъ отже выѣздъ нашои депутаціи може послѣдувати и якъ найскорше, залежно ôтъ того, коли буде (може и въ дорозѣ телеграфичнôй) завôзвана. Зъ тои причины членъ депутаціи п. Володиславъ Федоровичь буде ажь до выѣзду до Вѣдня пробувати у Львовѣ.

Въ краковскôмъ „Czas-ѣ“ знаходимо згадку о дотеперѣшнôй дѣяльности комисіи краєвои рады шкôльнои, зложенои зъ пяти членôвъ, для розсмотру внесеня посла Романчука, поставленого на послѣднôй сесіи сойму въ дѣлѣ языка выкладового въ школахъ народныхъ и въ школахъ середныхъ. Комисія скôнчила вже свою працю и предложитъ єи, имовѣрно сегодня, на повнôмъ засѣданю рады шкôльнои. „Czas“ не наводитъ подрôбно результатôвъ нарадъ комисіи, а каже тôлько въ загалѣ, що ухвалы комисіи выпали прихильно для Русинôвъ. Ходитъ поголоска, що комисія мѣжь иншимъ серіозно застановлялася надъ пытаньемъ, чи не дати-бы Русинамъ другу руску гимназію въ Перемышли. Занотуємо тутъ такожь той фактъ, що до выдѣлôвъ повѣтовыхъ розôславъ Выдѣлъ краєвый окружникъ въ дѣлѣ внесеня пос. Романчука. Окружникъ той звучитъ:

Панславизмъ.

2. Якй факты зродили идею панславизму?

(Дальше.)

Невыгôдно зробилось теперь Славянамъ въ своихъ державахъ, въ котрыхъ елементъ нѣмецкій верховодивъ. Плятоничный ентузіязмъ для свободы, огорнувшій въ 1848 р. всю Европу, остигъ небавомъ, а натомѣсть выступає кождый народъ съ реальными претенсіями и хоче осущити свои идеалы и надѣѣ. Поляки въ Познаню зброятся, жадаютъ національнои реорганизаціи, а ôттакъ и цѣлковитои автономіи — одно, що ôторваня ôтъ руско-нѣмецкои монархіи. Симъ претенсіямъ супротавляются нѣмецкй жителѣ Познаня, призываютъ правительство до помочи, въ наслѣдокъ чого приходитъ до вôйны, котра кôнчится уярмленьемъ Полякôвъ познаньскихъ и прилученьемъ однои бôльше знѣмченои части княжества безпосередно до державы нѣмецкои. Бувъ се тяжкій ударъ для сепаратизму польского, але за то другу часть Познаньщины прилучено вже тогды въ мысли до Россіи. Такожь и въ Галичинѣ объявився въ тôмъ самôмъ часѣ подôбный рухъ, тôлько що тутъ по причинѣ роздорôвъ домашныхъ не прійшло до явного оружного повстаня. До того спинили тутъ Русины движенье своихъ сусѣдôвъ. Не зъумѣли Галицкй Поляки позыскати своихъ братôвъ до спôльного дѣла, бо не хотѣли передъ тымъ узнати національныхъ правъ Русинôвъ, а навѣть обôзвались словами: „Niema Rusi!“ Ôтъ сего часу однакожь упоминаются Русины для убезпеченя своеи національности о подѣлъ Галичины и то на тôй пôдставѣ, що Марія Тереса при розборѣ Польщѣ упôмнулась о королевства Галичины и Володимиріи яко королева угорска, а княжество Краковске доперва пôзнѣйше сталося складовою частею австрійскои монархіи.

Найбôльшій рухъ объявився однакожь въ 1848 р. межи Славянами надъ Дунаємъ и въ Чехахъ. Угры, стремлячи до ôтновленя великои мадярскои державы, старались ôторвати краѣ короны св. Стефана ôтъ Австріи и лишитись съ нею лишь въ персональнôй уніи. До сеи роботы хотѣли они взяти и Славянъ угорскихъ, щобъ ихъ ôттакъ цѣлкомъ змадяризувати. Тогды повстаютъ Хорваты, Словенцѣ, Сербы и Волохи противъ Мадярôвъ. Всѣ идеѣ, котрй въ часѣ послѣдныхъ 30 лѣтъ выплекались въ умахъ Славянъ, знайшли тутъ практичне примѣненье. Зôбрався сербскій народный конгресъ, вытворено сербске воеводство и оперто єго о поза-австрійску Сербію. Майже вся Илирія зложила свои надѣѣ на илирійске королевство въ руки бана Єллачица и бачила вже въ нѣмъ мабуть першого свого короля. Рôвножь и Волохи проклямували свою дако-романьску народнôсть и пробовали заснувати независиму державу, до котрои въ дальшôмъ часѣ мали прилучитись Молдавія, Волощина, Семигородъ и частина Буковины. Тôлько-жь сѣй послѣднôй пробѣ станули въ дорозѣ съ оружьемъ въ рукахъ Россія и Туреччина, а остаточно и справу угорску убито на довшій часъ при помочи царя Николая. Ся послѣдна обстанова мала знову свои окремй наслѣдки для Славянъ. Она выробила въ нихъ нове понятье не лишь о могучности Россіи, але царь Николай лишився въ памяти угорскихъ Славянъ освободителемъ передъ намѣренымъ Мадярами вынародовленьемъ.

Чехи рушились по мартовыхъ дняхъ въ 1848 роцѣ рôвножь въ духу панславистичнôмъ. На вступѣ жадали они получення Моравіи съ Чехами, а ôттакъ для часткового зреставрованя короны Вячеслава такои самои автономіи, до якои стремѣли Угры. Въ своѣй „Сворности“ и другихъ славяньскихъ клюбахъ выступили они противъ нѣмецкого доминуючого елементу и упôмнулись о всѣ тй права, якй посѣдали до битвы на Бѣлôй Горѣ. Ôттакъ выдали печатаный на всѣхъ языкахъ славяньскихъ „покликъ до братôвъ Славянъ“, завзываючи ихъ, (коли рôвночасно Нѣмцѣ скликались до Франкфурту), на народный конгресъ до Праги. Симъ конгресомъ мали въ першій разъ „збрататися всѣ славяньскй народы“ и тутъ поставлено слѣдуючй точки славяньскои програмы на будуще:

1. Славяне заключаютъ межи собою зачѣпно-ôтпорный союзъ. 2 Вступаютъ въ постояннй близькй зношеня науковй. 3. Ôтпираютъ всяке старшованье другихъ народôвъ надъ собою. 4. Старати-мутся перетворити Австрію въ державу федеративну съ повнымъ рôвноуправненьемъ поодинокихъ народностей. — Славяньскій конгресъ зôйшовся дѣйстно. По першій разъ въ часахъ историчныхъ зъѣздились зъ найдальшихъ сторôнъ члены родины славяньскои, щобъ назвати себе братами и повитати по дружному. Зъ всѣхъ славяньскихъ краѣвъ, навѣть зъ Туреччины и Россіи прибували славяньскй послы, а въ своихъ бесѣдахъ, рѣшеняхъ и проклямаціяхъ высказали всѣ тй гадки, чувства и пляны, про котрй душѣ ихъ до сеи поры снили. Одинъ зъ бесѣдникôвъ сказавъ тогды: „Ôтмовляютъ намъ спосôбности посягнути за волею... добре! мы покажемо, що зъумѣемо єи выбороти!“ „Въ природѣ нема благородныхъ и неблагородныхъ народôвъ — писалося знову въ проклямаціи, — „одинъ народъ не може другому служити средствомъ до его цѣлей. Рôвноуправненье всѣхъ, отже и славяньскихъ народôвъ, єсть закономъ Божимъ, котрый нѣхто не смѣє безкарно нарушати. Тысячу лѣтъ гнули мы нашй головы, насъ Славянъ нищено огнемъ и мечемъ, всѣми штуками политики... але въ нутрѣ нашôмъ тлѣє огонь, въ жилахъ горитъ жаръ, що може въ недовгôмъ часѣ объявится дѣломъ и мы потрощимо собою все, що намъ стане въ дорозѣ“.

На иншôмъ мѣсци стояло въ актахъ конгресу: „Якесь небувале чувство обгорнуло душу всѣхъ Славянъ, они хотятъ чогось, стремлятъ до чогось и ждутъ чогось, що годѣ высказати словами. Однои искры, однои якоись значущои мысли потреба, а вся Европа стрепенеся! Не довго намъ ждати на свободу“... и т. д.

Оттакй гадки снувались въ умахъ участникôвъ праского конгресу, котрому проводили Чехи. Невиннй фантазіи Колляра о панславизмѣ воплощались въ видѣ акціи освободженя всѣхъ Славянъ зъ пôдъ чужои власти. Аспирации выросли и розрослись широко.

Успѣхъ конгресу вѣдомый всѣмъ. Ледви зôйшлись и привитались „братя Славяне“, а вже пушки генерала австрійского велѣли имъ розôйтись. Але мимо всего духъ взаимности славяньскои не выгасъ въ серцяхъ славяньскихъ народôвъ австрійскихъ. И пôзнѣйша реакція (1848—61 р.) не подавила его. Чехи двигаются заєдно въ передъ, працюютъ всѣми силами надъ просвѣщеньемъ и економичнымъ розвоємъ своимъ, освѣдомлюютъ себе съ колишною свѣтлѣйшою бувальщиною и крѣплятся до борбы противъ германизаціи. Роботу ихъ подивляютъ и наслѣдуютъ и другй Славяне австрійскй. Чимъ були Палацкій и Ригеръ для Чехôвъ, тымъ стався Штросмайеръ для Хорватôвъ тымъ бувъ Блайвайсъ для Словенцѣвъ. И Русины галицкй и угорскй не засыпляютъ въ тôмъ часѣ своеи національнои справы, хочь тутъ робота народна, почата Маркіяномъ, затемнюеся Зубрыцкимъ и вплывами Погодина на поодинокихъ литератôвъ пятьдесятыхъ рокôвъ. Въ Угорщинѣ скупляеся національна робота коло особы Духновича и товариства св. Василія въ Ужгородѣ. Не можна однакожь промовчати, що и перехôдъ войскъ россійскихъ въ 1849 р. до Угорщины мавъ свое окреме вліянье на направленье и характеръ руху Галицкихъ и Угорскихъ Русинôвъ.

При тôй роботѣ національнôй застукала Славянъ австрійскихъ вôйна съ Италіею и Франціею въ 1859 роцѣ. Сама вôйна мало обôйшла Славянъ, але въ ихъ очахъ полудневй политичнй границѣ Австріи змѣнились въ части на етнографичнй, а

Ч. 66150.

Посолъ Юліянъ Романчукъ поставивъ на засѣданю Выс. Сойму зъ дня 4 жовтня 1884 внесенье, щобы ухвалити новелю змѣняючу деякѝ артикулы уставы зъ 22 червня 1867 (Дн. у. кр. въ р. 1867, ч. V зъ 28 серпня 1867) о языцѣ выкладовôмъ въ школахъ народныхъ и середныхъ нашого краю.

Се внесенье вôстало ухвалою Выс. Сойму зъ дня 4 жовтня 1884 передане комисіи едукаційнôй, а залагоджуючи справозданье тои комисіи на засѣданю зъ д. 21 жовтня 1884 Выс. Соймъ принявъ дотычного того внесеня таку ухвалу: „Поручаеся Выдѣлови краевому, щобы по выслуханю мнѣня ц. к. Рады шкôльнои краевои розслѣдивъ справу порушену внесеньемъ посла Романчука дотычно змѣны уставы краевои зъ д. 22 серпня 1867 и свои внесеня предложивъ на найблизшôй сесіи соймовôй.

Для переведеня тои ухвалы Выдѣлъ краевый удався передовсѣмъ до ц. к. Рады шкôльнои краевои о удѣленье своеи думки, а заравомъ для всесторонного розъясненя справы, порушенои повысшимъ внесеньемъ, постановивъ выслѣдити мнѣнье краю за посредствомъ Выдѣлôвъ повѣтовыхъ, яко органôвъ въ першôмъ рядѣ до того покликаныхъ и компетентныхъ.

Залучаючи прото дословне внесенье п. Романчука и справозданье комисіи едукаційнои о тôмъ внесеню, Выдѣлъ краевый проситъ Выдѣлъ повѣтовый въ Н., щобы по докладнôмъ и всестороннôмъ розслѣдѣ справы, внесеньемъ посла Романчука порушенои, заявивъ Выдѣлови краевому свое умотивоване мнѣнье.

Выдѣлъ краевый не сумнѣваеся, що велика важнôсть того внесеня якъ пôдъ взглядомъ педагогичнымъ, такъ и пôдъ взглядомъ взаимного ôтношеня обохъ народностей въ краю нашôмъ спонукае Выдѣлъ повѣтовый основно трактувати справу и що выготовленѝ въ той способъ мнѣня Выдѣлôвъ повѣтовыхъ дадутъ Выдѣлови краевому найвѣрнѣйшій образъ мнѣня и погляду цѣлого краю.

Зô взгляду, що Соймъ краевый въ р. 1885 имовѣрно вже на весну буде скликаный, то Выдѣлъ краевый проситъ о надôсланье мнѣня найпôзнѣйше до д. 1 марта 1885.

У Львовѣ д. 16 грудня 1884. Маршалокъ краевый *Зыбликевичь* — Членъ Выдѣлу краевого *Гошардъ*.

Пора конфискаты газетъ.

Pal go w łeb maczugą, niech się nie męczy długo — воскликавъ недавно п. Генрикъ Ясеньскій, дѣдичь подôльскій, въ „Gazet-ѣ Narodow-ôй“, коли розбиравъ пытанье, що робити съ рускою прасою, котра „wichrzy lud“... „Konfiskować i konfiskować“ — декретувавъ п. Ясеньскій якъ-разъ въ тую пору, коли „Дѣло“ и „Батькôвщина“ стогнали пôдъ ваготою прокураторскои строгости. П. Ясеньскій и редакція „Газеты Народовои“ забули тогды очевидно на пословицѣ „не кажи *гоцъ*, ажь перескочишь“ и „hodie mihi, cras tibi“.

И отъ въ нынѣшнôй добѣ, по въѣздѣ Скерневицкôмъ прійшовъ Wink von Oben конфискувати польскѝ газеты за всѣ статіи, де бунтуеся противъ Россіи. И ц. к. прокураторія сповняе се розпорядженье съ великою усердностею. „Газета Народова“, котра робила собѣ спортъ зъ агитаціи противъ Россіи, падала разъ-на-разъ ôтъ косы прокураторскои, поки наконець не заявила читателямъ, що не буде писати о Россіи пôсля свого пересвѣдченя, бо не вôльно.

Зъ другои стороны ц. к. прокураторія конфискуе рôвно усердно всѣ статіи въ рускихъ газетахъ, де проявляеся тенденція унификованя Руси Галицкои съ Великороссіею.

Се конфискаты специяльнѝ. Але побôчь того ц. к. прокураторія вовсѣмъ не есть ласкавѣйшою и во всѣхъ иншихъ пытаняхъ и конфискуе часописи за острѣйшу критику буджету, за выступуваня противъ Єзуитôвъ, и т. п. Такъ пôдкосила коса прокураторска и ч. 8 „Дѣла“ зъ 19 (31) сѣчня с. р. за уступъ о Єзуитахъ та Змартвыхвстанцяхъ на Галицкôй Руси. Тяжкѝ теперь часы переживае праса галицка въ загалѣ....

Румунизаторы на Буковинѣ.

1.

Якъ Русь Галицка бореся противъ полонизаціи, такъ Буковиньска муситъ боротися противъ румунизаціи. Борба еи тымъ тяжша, що перебѣганье людей интелигентныхъ въ руского табору въ румуньскій ще и въ нынѣшну пору есть тамъ явищемъ звычайнымъ, що у насъ, въ Галичинѣ, теперь вже далеко рѣдше запримѣчаеся, якъ давнѣйше. Ренегаты рускѝ суть на Буковинѣ головными моторами шовинизму румунизаційного, а за поле дѣланя служитъ имъ головно школа и церковь.

Въ православнôмъ семинари духовнôмъ въ Чернôвцяхъ Румуны во всѣмъ горою. На 48 питомцѣвъ есть тôлько 12 Русинôвъ. Професоры на факультетѣ богословскôмъ всѣ якъ не чистѝ Румуны, то бодай Русины-каріеровичѣ. Выкладаютъ ино по румуньски и трохи (3 предметы) по нѣмецки, а по руски нѣчого. По руски вôльно питомцямъ лише проповѣдувати и катехизувати, а се тôлько для того, що инакше не умѣютъ. А якѝ тѝ проповѣди, якѝ тѝ катехизы, можна собѣ представити, взявши на увагу, що питомцѣ, полишенѝ самѝ собѣ, пишутъ и говорятъ, якъ самѝ знаютъ. Розумѣеся, що тутъ мова наша клясицизму не набувае.

И въ ôтки маютъ брати взорець руского языка въ проповѣдяхъ? Выходитъ въ Чернôвцяхъ церковно-литературна часопись „Candella“. Меншу часть въ нѣй займае руске письмо. Суть то розправы (И. В.) и проповѣди, звычайно одна (о. М.). Розправы и проповѣди тѝ не злѝ, але языкъ?! Прости Господи! Редакторомъ части румуньскои „Candell-ѣ“ есть Berariu, а части рускои о. Исидоръ Воробкевичь, або якъ тамъ написано, Isidoru Vorobchieviciu. Amicus Plato, sed magis amica veritas. Языкъ въ „Candell-и“ не подôбный до того языка, котрымъ о. Ис. Воробкевичь такѝ гарнѝ стихи и прозу пише.

Для гимназіи назначено катихитомъ о. Чунтуляка, котрый для православныхъ Русинôвъ мае религію выкладати по руски. Сей заледво знае по руски читати и дуже слабо гово а по при тôмъ загорѣлый Румунъ. На науцѣ религіи выкладае ученикамъ Русинамъ литературну исторію Румунôвъ и таке инше, при тôмъ такъ ихъ веде, що они мусятъ переходити до румуньского катихита и тамъ румунщатся, — чого румунизаторы лише бажаютъ.

Въ катедральнôй церквѣ черновецкôй поставленый рускимъ проповѣдникомъ рускій ренегатъ о. Прокоповичь, котрый що другои недѣлѣ мае проповѣдувати по руски. Ôнъ проповѣдае, але крôмъ него самого нѣхто въ людей его проповѣдей не розумѣе: нѣ по нашому, нѣ по церковному, нѣ по россійски. Румунизаторы кажутъ, що наша мова то „галицейска“, а та Галичина така ненавистна для нихъ!

Для народныхъ шкôлъ выдала консисторія катехизмъ. Але якій? Хиба той его зрозумѣе, що его написавъ. Дѣти, котрѝ ходятъ до православнои взôрцевои школы въ Чернôвцяхъ, привчившися трохи по румуньски, волятъ по румуньски якъ по руски учитися религіи. А сего консисторія лише бажае. Ще въ тôмъ часѣ, коли народнѝ школы стояли пôдъ управою консисторіи, въ народныхъ школахъ, а найбôльше въ черновецкôй взôрцевôй, наука руского языка обмежалася лишь на читанье Часослова и Псалтири, а румуньскими читанками та граматиками дѣтемъ забивали памороки. Ба навѣть и тои Псалтири не вчено дѣтей якъ належалося, бо рускѝ дѣти мусѣли Псалтирю якъ якого Гораца на румуньску мову переводити, зъ чого, розумѣеся, анѣ руска анѣ старословеньска псалтирна мова, але румуньска користала. П. Литвинюкъ, учитель тои школы, ставъ бувъ навѣть явно дѣтямъ проповѣдувати о высшости румуньского народа надъ рускимъ. Ôнъ розповѣдавъ, якѝ краснѝ звычаѣ у Румунôвъ, а якѝ поганѝ у Русинôвъ; якѝ Румуны чистѝ, опрятнѝ въ своѣмъ домôвствѣ, а якѝ нехарнѝ Русины, — звычайно называвъ ихъ „Бойками“, — котрѝ нѣколи своихъ хатъ не мастятъ, разомъ съ худобою и безрогами зимуютъ, капусту квашатъ въ ямахъ, де жабы ажь крікаютъ! Щожь треба для дѣтей, що вѣрятъ въ авторитетне слово учителя? Румуньска дитина взносится надъ руску, кпится зъ неи, прозывае еи: „Ты Бойку, у васъ въ капустѣ жабы крікаютъ!“, — а руска дитина встыдаеся того и стараесь зôближитись до того нѣбы красшого, высшого, румуньского. Заступаючи мѣсце директора школы взôрцевои, п. Литвинюкъ пише въ свѣдоцтва укôнченыхъ ученикôвъ додатокъ: „Reif für die romanische Abtheilung des Suczawer Gymnasiums“ и намовляе родичѣвъ посылати своихъ сынкôвъ хочь-нехочь до Сучавы, бо иначе не достае имъ тамъ для румуньскихъ паралельокъ ученикôвъ. Але рускѝ родичѣ волятъ, щобы дѣти репетували, абы лише п. Литвинюкъ написавъ: „Reif für ein (deutsches) Gymnasium.“ Такимъ чиномъ Пугачь (медикъ у Вѣдни), Мандрикъ (священикъ) сталися явными неприхильниками своеи народности. За тіи заслуги п. Литвинюка бореся консисторія съ правительствомъ, щобы нимъ обсадити дирекцію въ тôй самôй школѣ дефинитивно. Отъ такъ то ведеся, що румуньскими патріотниками суть найбôльше Русины-перекинчики зъ надъ Черемоша, Днѣстра и Прута.

Характеристичне то, що Румуны зъ рускои крови кождого часу имена собѣ перемѣнюютъ. За митрополита Гакмана, котрый менше въ политику а бôльше въ аристократизмъ бавився, поперемѣнювали собѣ декотрѝ священики свои простонароднѝ имена на паньскѝ. И такъ: Гакманъ самъ перше звався Сокирникомъ, Калинюкъ зробився Калиновскимъ, Цурканъ Цуркановичемъ, а теперѣшный митрополитъ, котрого дѣда Андрея Зелѣньского зъ Кутъ, бувшого при монастыри въ Драгомирнѣ мельникомъ, нарôдъ прôзвавъ по румуньски Мораремъ, зробився бувъ Андріевичемъ, и т. д. Але коли знову румунизаційна настала ера, то тогды якъ на команду стали тѝ самѝ люде свои рускѝ имена перемѣнювати на румуньскѝ. И такъ маемо вже: Калинюкъ, Калиновскій, Калинеску; Цурканъ, Цуркановичь, Цуркану; Зелѣньскій, Андріевичь, Мораръ. Другѝ знову: Прокоповичь, Проконянъ; Голембйовскій, Порумбеску; Левицкій, Леведку; Стефанюкъ, Стефанеллі; Томовичь, Томеску; Боднарь, Боднарюкъ, Боднареску, и т. д. Але не конець на тôмъ. Выдаючи въ нѣмецкôй мовѣ шематизмъ епархіяльный, подыбуе ерархія православна бôльшу часть селъ съ рускими именами. Вправдѣ вже „офиціяльнѝ“ нѣмецкѝ назвы суть идентичнѝ съ румуньскими формами, — такъ н. пр. называются по офиціяльному: Станôвцѣ — Stanestie, Костинцѣ — Kostestie, Мамаѣвцѣ — Mamajestie, Погорилôвка або Погорилôвцѣ — Pohorloutz, Оршôвцѣ — Orosheni, и т. д., — однакожь сего було за мало для св. православія и консисторія задумала въ року въ рôкъ имена офиціяльнѝ чисто рускихъ селъ въ шематизмѣ нѣмецкôмъ кôлько можна перекручувати на румуньскѝ, щобы бодай тымъ свѣтови показати, що на Буковинѣ нема Русинôвъ. И ось Новоселиця (по нѣм. Neudorf, neue Ansiedlung) зовеся вже пôсля того шематизма Novosulitae — (Нова Шулица—Neue Speer; чи-жь не природна назва для села?!) Устье-Путилôвъ звеся Gura Putilej; Межиброды — Mejebrode; Выжниця, офиціяльно Wiżnitz, — Vijniz; Старый Кутъ — Starej Cut; Старѝ Мамаѣвцѣ, офиц. Alt-Mamajestie, пôсля тои тенденційно перекрученои правописи Mamajesci vechi. Чи-жь не есть то слѣпа тенденційнôсть, яка нѣ разъ не приличитъ не то церквѣ але навѣть свѣтскôй власти, для якихъ-бы тамъ нѣ було цѣлей, имена уживанѝ народомъ вѣками перекручувати?! До якои дурницѣ може довести румуньскій шовинизмъ, ось Вамъ доказъ: пишеся листъ до Глибокои, а що Глибокои въ румуньскôмъ языцѣ годѣ ôтдати, то бодай такъ адресуеся: „An H. N. N. in Aduncata genannt Hliboka“. (Aduncata значитъ тôлько, що „выдолина“).

Але по нашôй думцѣ, коли руска патріотична интелигенція буковиньска возьмеся енергично и неустрашимо до працѣ надъ просвѣтою народа, розбудитъ и выховае въ нѣмъ почутье національнои самосвѣдомости, — то нѣчо не вдѣютъ всѣ шовинистичнѝ замахи румунизаторôвъ-перекинчикôвъ! Не поможутъ имъ додатки-хвостики: utz, ni, sti, mare, mik и т. д., бо нѣякій Загорукъ, Ткачукъ, Коломыйчукъ, Винничукъ, Выжнюкъ не дасть такъ легко перекрутити свои порекла на ломанѝ румуньскѝ!

Дарма, що деякѝ здорово мыслячѝ Румуны (на жаль, есть ихъ дуже мало) ажь въ семиградскôй „Tribune“ взывали своихъ братôвъ до толеранціи супротивъ Русинôвъ, ôтдавати suum cuique, — голосъ ихъ прогомонѣвъ безслѣдно, якъ безъ слѣду прогомонюе подôбный голосъ розумнѣйшихъ Полякôвъ закордонныхъ, адресованый до галицко-польскихъ шовинистôвъ нивеляторôвъ...

Бесѣда посла В. Ковальского

въ радѣ державнôй при дебатѣ надъ проектомъ заснованя епископства въ Станиславовѣ.

Высока Палато! Довге бажанье греко-католицкого населеня въ Галичинѣ починае сповнятися. Въ теперѣшнôй хвили стоимо передъ утвореньемъ резиденціи для гр.-кат. епископа въ Станиславовѣ, маючи тутъ ухвалити 39.000 зр. на набутье и приспособленье дому въ Станиславовѣ на резиденцію ново-сотвореной тамъ епископіи.

Не можу поминути случаю, щобы въ имени цѣлого гр.-кат. населеня Галичины не повитати правительственный проектъ съ горячою подякою, тымъ бôльше, що якъ всѣ добродѣйства, якихъ дôзнае нашъ народъ, такъ и тое маемо завдячити нашому найласкавѣйшому цѣсареви, котрый своею постановою въ д. 29

сей фактъ мôгъ декому насунути и деякѝ мысли и аспираціи. Сама Австрія вынесла зъ вôйны такожь науку, що централизація Бахôвска не ôтповѣдае реальнымъ интересамъ державы, бо замѣсть скѣпляти рôжноплеменнѝ суставнѝ еи части, вплывае на нихъ силою центрифугальною. Тожь результатомъ зробленого досвѣдченя бувъ въ роцѣ 1861 поворотъ до системы конституційнои съ програмою рôвноуправненя поодинокихъ коронныхъ краѣвъ. Славяне австрійскѝ користаютъ зъ сего ладу державного и крѣплятся дальше, хотяй, якъ вѣдомо, на разѣ интересы и аспираціи ихъ не дались полагодити въ цѣлости. Чехи, Поляки а головно и Угры не вдоволились новымъ порядкомъ, такъ якъ мимо оголошеной програмы рôвноуправненя всѣхъ коронныхъ краѣвъ нѣмецкій елементъ задержавъ ще заедно гегемонію и не хотѣвъ зречися традиційного свого супремаційного становища. Зъ того и выродились суперечности досыть прикрѝ и доперва битва пôдъ Садовою полагодила ихъ на силу. Нефортунный аксіомъ Шмерлинга: Wir können warten улягъ въ виду опозиціи Мадярôвъ, игнорующихъ вспôльну думу державну, а Словяне австрійскѝ за надто вже розбудженѝ и свѣдомѝ своихъ правъ историчныхъ не хотѣли скапитульовати. Чехи и Поляки поставили свои резолюціи, а Мадяре выступили съ змодификованими въ части аспираціями Кошутовскими на унію персональну. Однѝ Русины вдоволились пôдъ той часъ писаньемъ и переписуваньемъ звѣстныхъ меморандôвъ на тематъ: fromme Wünsche der ruthenischen Nation. Въ тôй хвили взнѣсся Байстъ на становище Александра Македоньского и розтявъ гордійскій узолъ програмою дуализму. Щобъ удержати нѣмецкій елементъ при супремаціи, жертвуе ôнъ Славянъ угорскихъ Мадярамъ, а Цислитавію порядкуе въ користь нѣмецкого елементу. Було се може за пôзно зроблена рѣчь, бо елементъ сей зъизольовали Прусаки въ звѣстный намъ способъ. Тожь и не дивниця, що Нѣмцѣ австрійскѝ показались за слабѝ, щобъ удержатись на довшій часъ на становищи супремаційнôмъ. Позорне форитованье Русинôвъ не выстарчило на довго. Картинка обернулась, аліянтами Нѣмцѣвъ стали Поляки, а остаточно прійшло до нынѣшного положеня рѣчей, що провôдъ въ Цислитавіи передано Полякамъ и Чехамъ, вернувшимъ до думы державнои, а Нѣмцѣвъ и ихъ вѣрныхъ, а може и легковѣрныхъ союзникôвъ усунено на другій плянъ.

Мимо того треба однакожь зрозумѣти, що будь якъ будь славяньскій елементъ скрѣпився въ сей способъ въ Цислитавіи значно. Цислитавія есть нынѣ славяньскою и удержится такою, если аспираціи гегемонôвъ не будутъ за высокѝ и если въ найкоротшôмъ часѣ рôвноуправленье коронныхъ краѣвъ перемѣнится щасливо на рôвноуправленье народôвъ австрійскихъ.

До розбудженя славянского духа причинилась не мало и послѣдна россійско-турецка вôйна. Результатомъ еи бувъ основный переворотъ политичный, що довершився на Балканьскôмъ пôвъостровѣ. Тутъ скрѣпилась Чорногора и Сербія, а побôчь сихъ въ повни независимыхъ державъ славяньскихъ повстало такожь княжество болгарске и освободжена зъ пôдъ турецкои ненавистнои власти Боснія и Герцеговина. До чого „прибалканьскѝ браты“ ôтъ вѣкôвъ стремѣли, за що пролили богато рицарскои крови, те нынѣ осуществилось при помочи Россіи и Австріи. Славяньщина полуднева воскресла по довговѣковôмъ тяжкôмъ снѣ и мабуть не ляже вже въ домовину.

Щожь зъ сего выходитъ чи выйде? Ôтповѣдь легка, если зсумуемо факты, що побôчь славяньскои Россіи и черезъ половину славяньскои Австріи такожь и Балканьскій пôвъостровъ ставъ вже дыхати и жити славяньскимъ духомъ. Отъ дальшихъ конклюзій здержуемось, уважный читатель зможе собѣ самъ доспѣвати пѣсню. Впрочѣмъ не чуемо себе компетентными выпереджати исторію и зъ педесталю политика-ворожбита предсказувати будучнôсть. Наша рѣчь полягала головно въ тôмъ, щобы объективно навести тѝ всѣ факты историчнѝ, що причинились до розбудженя и скрѣпленя заумершого духа славяньского и довели до нынѣшного положеня Славянъ въ Европѣ. При тôмъ мусимо навѣть признатись, що про деякихъ моторôвъ всеславяньскои идеѣ мы нарочно промовчали, отъ хочь-бы про досыть широке дѣланье панславистичныхъ комитетôвъ россійскихъ. Они, по нашôй думцѣ не були бы успѣли нѣчого зробити, если-бы въ природѣ самыхъ Славянъ не була тлѣла искра ôтродженя, выплекана згадками давнѣйшои силы и славы. Комитеты тѝ були може гальванизаторами закостенѣлого житя Славянъ, але и дбали мабуть въ меншôй мѣрѣ о Славяньство, а бôльше того хотѣлось имъ панрусизма.

Въ прочѣмъ, до тои точки мы ще вернемо въ дальшôй нашôй розправѣ.

сѣчня 1884 поручивъ правительству се дѣло прискорити и остаточно полагодити.

Выс. Палата не возьме менѣ за зле, коли я дôткнуся сего предмету може не зъ тои стороны, въ якôй ôнъ стоитъ теперь на дневнôмъ порядку, а именно коли дôткнуся буджету для вѣроисповѣдань. А чиню се по перше, щобы мотивы проекту належно оцѣнити, а по друге, що жаденъ зъ нашои трôйцѣ не засѣдае въ буджетѣ, отже и не зможе тамъ высказати того, що намъ здаеся необходимо потрѣбнымъ.

Головна рѣчь, за-для якои мы тутъ голосъ забираемо, есть именно правительственна постанова, що на рôчнôмъ доходѣ львôвского гр.-кат. архіепископства мае тяготѣти рôчна пенсія бувшого митрополита Іосифа Сембратовича въ квотѣ 12.000 зр. а дальше дотація станиславôвского епископа 7.000 зр. рôчно.

Ôтъ трехъ лѣтъ гр.-кат. архіепископство у Львовѣ опорожнене, а все ще не приступаеся до его обсады. Пôсля закона зъ 7 мая 1874 (Дн. з. д. 50), въ § 12 постановлено: „Обсада опорожненыхъ церковныхъ урядôвъ и парохій муситъ наступити въ протягу року ôтъ хвилѣ опорожненя". Отже мы вже давно мали правный титулъ, щобъ и наше архіепископство було обсаджене. Доходы зъ трилѣтного intercalare вплывали до фонду религійного. Якъ довго нема архіепископа, то дасться пояснити, що резигнувавшій митрополитъ дôстае зъ тыхъ интеркаларій пенсію 12.000 зр. Я не хочу перечити, що ему належится пенсія, але я беру сторону правну и пытаю: чи дотація гр.-кат. митрополита мае служити такожь яко фондъ на пенсію для резигнувавшого митрополита и чи той фондъ мае служити на то такожь въ будущôмъ? Я думавъ, що ще передъ резигнаціею б. митрополита мусѣли вже розважити, въ якого фонда дати ему пенсію; о то повинни були тіи постаратися, що зневолили его до резигнаціи.

Коли я возьму въ руки законъ о обтяжуваню церковного майна, с. є. розпорядженье министерства вѣроисповѣдань зъ 20 червня 1860 (Дн. з. д. ч. 163), то поучуюся зъ него, що въ цѣли обтяженя епископского столового майна муситъ высказати свое мнѣнье не тôлько епископъ, але и капитула. Пытаюся: чи дотычно тои пенсіи були запытуваны епископъ, котрого, теперь властиво у Львовѣ нема, або капитула? О скôлько я знаю, навѣть капитула не була запытувана, а мимо того призначено въ доходôвъ дôбръ митрополичихъ пенсію 12.000 зр. и пôсля правительств. проекту тая постанова мае и дальше существувати. Дальше на пôдставѣ закона зъ 7 мая 1874 (Дн. з. д. ч. 50) въ §. 38 постановлено, що дотычно власности и другихъ приватно-правныхъ ôтносинъ католицкои церкви суть мѣродайными постановы загального права цивильного. Отже пôсля §. 354 заг. права цивильного властитель мае повôставати въ повнôмъ уживаню своеи власности и мае право кождого третого ôтъ того выключити.

Але що бôльше. §. 54 закона зъ 1874 р. постановляе: „Єсли зъ надвышокъ, якй зъ рентъ церковного маетку черезъ довшій рядъ лѣтъ заощадятся, можна вносити, що дотычный маетокъ не вповнѣ потрѣбный до призначеныхъ церковныхъ цѣлей, то державна управа вѣроисповѣдань по выслуханю интересованого ординаріяту може постановити, що пересѣчнôй рôчнôй надвышцѣ ôтповѣдаюча часть маетку мае бути обернена на иншй церковнй цѣли, котрй не маютъ достаточнои дотаціи. Але въ такôмъ случаю треба поступати безъ покривдженя набутого вже якою личностею церковною права пенсіи. Нѣколи однакъ не можутъ бути черезъ таке розпорядженье нарушенй доказанй постановы зъ записей фундаційныхъ." Отже лишь надвышки зъ рентъ церковного маетку, безъ нарушеня постановъ фундаторôвъ и на цѣли власнои діецезіи. Тымчасомъ министерство вѣроисповѣдань не тôлько до якогось часу полишае дальше обтяженье дотаціи митрополичои пенсіею резигнувавшому митрополитови, але и потому обтяжае постоянною дотаціею 7000 зр. епископови въ Станиславовѣ. Я знаю, що о то анѣ теперѣшный апост. администраторъ у Львовѣ не бувъ пытаный, анѣ капитула. Ба що, я думаю, що анѣ ап. администраторъ анѣ капитула не були-бы въ правѣ и не призволили-бы по просту вречися частины митрополичои дотаціи, зъобовязавшися присягою дбати о цѣлôсть маетку церковного и боронити его передъ всякими напастями.

Отже тую оригинальну постанову, котра и на будуще мае обовязувати, рѣшило министерство вѣроисповѣдань въ порозумѣню съ римскою курією. Але се для насъ греко-католикôвъ не рôвнодушне, бо есть доказано, що дотычно дотаціи митрополита суть постановы грамотъ фундаційныхъ, де выразно показана цѣль маетку митрополіи. Не хочу сягати до св. Володимира, князя Ярослава и короля Льва. Именно за кн. Ярослава основана митрополія въ Галичи, — а не о иншу тутъ ходитъ, — а рôжнй декреты польскихъ королѣвъ, особливо же декреты кор. Ивана Собѣского доказуютъ, на що призначенй доходы митрополіи. Именно за Собѣского наша митрополія власными жертвами здобула назадъ богато, що ѣй въ злобный способъ було ôтняте. Ба, були многй митрополиты, що за власнй грошѣ придбали рôжнй столовй добра для львôвского архіепископства и митрополіи галицко-львôвскои єдино и выключно. Впрочѣмъ я дуже дивуюся, що министерство, маючи тутъ случайнôсть бодай трохи порозумѣтися съ исповѣдниками того обряду, не скористало зъ тои пригôдной случайности.

У насъ бодай живе ще память на практику, що въ тôй справѣ маютъ свое слово и церковнй синоды. Якъ легко отже було скликати церковный синодъ до Львова, а коли-бъ его выслухано, то може бути, знайшлись-бы були иншй средства на дотацію станиславôвского епископства. Теперь переходжу до самои дотаціи будущого гр.-кат. епископа въ Станиславовѣ. Рôчна дотація всего 7000 зр. безъ всякихъ реалій. И зъ-ôтки мае ихъ побирати? Зъ маетку столового митрополита львôвского, взглядно галицкого. (Кон. б.).

Ôтповѣдь министра бар. Конрада

на бесѣду посла В. Ковальского.

Я не для того просивъ о голосъ, щобы запускатися въ подрôбности, якй пôднѣсъ мôй Вп. бесѣдникъ попередный, а то тымъ менше, що самъ Вп. посолъ на початку своеи бесѣды заявивъ, що предложенье се не дае случайности, щобы розводитися надъ дотаціею епископа новои епархіи, позаякъ бо дотація ся становитъ часть буджету, а нынѣшне предложенье ôтносится лишь до построеня епископскои палаты. Мушу однакожь позволити собѣ ту замѣтку, що сумнѣвы попередного бесѣдника зô взгляду на часъ, якій минувъ ôтъ часу опорожненя львôвскои митрополіи, суть дѣйстно на стôлько звыняючй, що три роки вже минуло, отже три разы довшій часъ, якъ призначеный закономъ, на котрый ôнъ покликуеся а пôсля котрого душпастирскй посады повиннй-бы бути обсадженй. Хочь и не думаю, щобы пôдъ душпастирскими посадами треба розумѣти епископства и архіепископства, то можна се, коли вже не въ загалѣ и „правильно", то якъ разъ допустити въ сѣмъ случаю, де обсадженье мытрополіи стоитъ въ звязи съ трудными и запутаными пересправами о ôтдѣленю однои части архіепархіи. Пересправы, якъ згадавъ попередный бесѣдникъ, тягнутся вже черезъ два десятки лѣтъ. Разъ ихъ зовсѣмъ залишено, хочь въ сущности всѣ тй причины, якй нынѣ промовляютъ за ôтдѣленьемъ, вже и тогды мали свое повне значенье, а залишено ихъ лишь задля финансовыхъ жертвъ, якй суть сполученй съ новымъ урядженьемъ. Тй жертвы показалися такъ значнй, що треба було конче обдумати способъ, якимъ-бы можна перевести сей такъ конче потрѣбный роздѣлъ дешевыми средствами. Роздѣлъ сей показався для того необходимымъ, що — якъ вже сказано въ мотивахъ — есть майже неможливою рѣчею, при збôльшаючôмся населеню на просторѣ 800 квадр. миль полишити завѣдательство и управу бôльше якъ 1200 приходôвъ одному настоятелеви епархіи. Треба було отже подумати надъ роздѣломъ цѣлости на двѣ рôвнй части и для того ôтдѣлене теперь станиславôвске епископство обôймае 406 миль квадр. и ôтповѣдне число приходôвъ. Финансове положенье есть нынѣ такъ само прикре, якъ було передъ десяти лѣтами, и мы мусѣли и нынѣ на те глядѣти, чи не далось-бы обмежеными, ба, я признаюсь, навѣть дуже скупыми средствами постаратися о сю институцію. Се лишь сталося причиною, що для станиславôвского епископства призначено невелику дотацію въ сумѣ 7000 зр. Коли попередный бесѣдникъ замѣтивъ, що треба було выслухати и епископа або капѣтулу въ справѣ дотаціи, то мушу ему ôтповѣсти, що таке выслуханье въ часѣ опорожненя митрополичого престола було неможливе; що пôсля каноничного права Autoritas sanctae sedis заступае дѣйстно таке переслуханье, котре не можна въ часѣ опорожненя перевести съ настоятелями церкви, и що згода така наступила въ повнôй мѣрѣ и съ всѣми формальностями зô стороны куріи и розтягаеся не тôлько на поношенье коштôвъ емеритуры спенсіонованого митрополита Сембратовича, але такожь и на дотацію въ сумѣ 7000 зр. для будущого епископа.

Правда, що зъ найвысшого мѣсця кôлька разôвъ заявлено, що доходы епископства повинни выносити 12.000 зр. а архіепископства 18.000 зр. и що такй доходы треба уважати за правильнй и нормальнй. Але зъ якого взгляду названо сй доходы нормальными? Конгруы для епископôвъ и архіепископôвъ нема. Конгруа есть понятье, котрого пôсля каноничного права до сеи дотаціи примѣнити не можна. Можна говорити о компетенціи епископôвъ але не о конгруѣ, котра есть выразомъ минимальныхъ доходôвъ зъ парохій ôтповѣдныхъ станови. Компетенцію епископствъ и архіепископствъ зôставлено съ повысшими сумами лишь о стôлько, о скôлько они не можутъ бути втягненй до установленого за Іосифа II. семипроцентового додатку до фонду религійного. Я думаю отже, що се примѣненье до высоты дотаціи, котру правительство уважае за дуже умѣренне минимумъ, не есть неоспорыме. Такъ само маеся рѣчь съ дотаціями крылошанъ. Сй суть дѣйстно такожь низькй, и менѣ видится, що причина сего лежитъ такожь лишь въ тôмъ, що правительство, подôбно якъ попередный бесѣдникъ, взяло до рукъ буджетъ Галичины, приняло яко примѣръ епископство перемыске и выказанй тамъ сумы призначило для будущого епископства въ Станиславовѣ. Правда, що черезъ те доходы епископства сталися дуже умѣреннй и може бути, що съ часомъ покажутся причины, задля котрыхъ треба буде зробити ту або другу змѣну; але такій станъ рѣчей можна завсѣгды поправити и я думаю, що правительство буде могло въ кождôмъ часѣ числити на згоду куріи, наколи оно лишь буде въ силѣ призначити высшй сумы або при роздѣлѣ иншй предприняти мѣры.

Справа конгруы въ радѣ державнôй.

Дня 30 сѣчня розбиралася въ радѣ державнôй справа конгруы для католицкого духовеньства, але що вѣденьскй журналисты зробили стрейкъ, то нема доси ще докладныхъ справоздань зъ дебатъ надъ сею справою. Поки-що подаемо лишь короткій переглядъ сихъ дебатъ.

Зголосилося богато бесѣдникôвъ. Противъ предложеня промовлявъ пос. Штурмъ (зъ лѣвицѣ). Ôнъ заявивъ, що предложена резолюція выходитъ ще поза знесеный конкордатъ. Фонды религійнй не треба уважати за майно церковне, але за майно державне, мимо того лѣвиця есть завсѣгды прихильною душпастырскому клирови. Бесѣдникъ заявивъ, що буде голосувати лишь противъ тыхъ постановъ, котрй суть консеквенціею предложенои резолюціи и проситъ, щобы перейти до спеціяльнои дебаты. — Пос. Ив. Озаркевичъ промовлявъ за резолюціею. Ôнъ выступивъ противъ деякихъ притѣсняючихъ постановъ закона, але въ загалѣ годится на сей законъ, бо думае, що ôнъ хочь въ малôй мѣрѣ ôтповѣдае бажанямъ греко-католицкого духовеньства въ Галичинѣ. — Пос. Люсткандль (зъ лѣвицѣ) промовлявъ такожь за предложеньемъ и заявивъ, що буде за нимъ голосувати хочь бы вже для того, що черезъ урегулёванье платнѣ духовеньства оно набере бôльшои охоты удѣлювати науку религіи въ школахъ. Бесѣдникъ заперечувавъ, будьто бы фондъ религійный бувъ церковнымъ. — Найважнѣйшою була промова министра бар. Конрада. Министеръ заявивъ насамперѣдъ свою радôсть по поводу згоды цѣлои палаты въ сѣй справѣ, а ôттакъ сказавъ, що министерство вѣроисповѣдань вже ôтъ давна старалося залагодити разъ такъ важну и необходиму справу. Платня священикôвъ була довгй часы далеко меншою, якъ платня урядникôвъ. Въ 1883 р. заявило министерство финансôвъ, що сѣй потребѣ треба конче зарадити и що держава доперва тогды дѣйстно дуже добре зрозумѣе свôй интересъ, коли сю справу ôтповѣдно залагодитъ. Министерство финансôвъ держитося и нынѣ тыхъ самыхъ поглядôвъ. Найважнѣйшою причиною, за-для котрои тую справу доси зволѣкано, було то, що заходятъ великй трудности въ зôбраню датъ для осудженя ефекту финансового. Але власне то зволѣканье вышло въ користь цѣлои справы, бо надôйшла догôднѣйша пора финансова. Держава не може вправдѣ взяти на себе всѣ тягары предложенй комисіею; противно, правительство муситъ бажати, щобы въ жаданяхъ тыхъ слѣдувавъ постепенный поступъ: щобы прогресивный роздѣлъ жаданои сумы бувъ розложеный на будуще, и доперва по певнôмъ числѣ лѣтъ наступило повне полѣпшенье пôсля внесень комисіи. Министеръ наводивъ ôттакъ рôжницѣ потребъ духовеньства въ рôжныхъ краяхъ коронныхъ. Головною точкою основы сего закона есть, що духовеньство само предложило свои доходы, черезъ що позыскалося пôдставу до конгруы а тымъ самымъ и до того, въ якôй мѣрѣ мае причинитися держава. Въ справѣ резолюціи правительство не заняло нѣякого становища, бо тутъ не мае рѣшатисои справа фонду религійного; въ сѣй цѣли переведено переговоры съ епископатами. На послѣдокъ поручивъ министеръ приняти внесеня комисіи съ тымъ однакожь застереженьемъ, яке ôнъ высказавъ въ своѣй бесѣдѣ, т. е. щобы додатокъ конгруальный постепенно збôльшувати. Пос. Войновичь зажадавъ, щобы правительство предложило подôбный проектъ закона такожь и для православного духовеньства въ Дальматіи. — По сихъ промовахъ принято внесенье, щобы замкнути дискусію, и выбрано генеральными бесѣдниками послôвъ Кляма-Мартиница и Кравза.

Вдовичій фондъ Перемыск. епархіи.

Въ послѣднôмъ числѣ „Дѣла" подали мы коротку звѣстку про збôръ ôтпоручникôвъ вдовичо-сирôтского фонда перемыскои епархіи, ôтбувшійся дня 9 (21) сѣчня, котру доповняемо теперь слѣдуючимъ.

Передъ зборомъ ôтправилось богослуженье, а коли ôтпоручники зôбралися въ сали капитульного будынку, повитавъ ихъ промовою предсѣдатель комисіи завѣдуючои вдовичо-сирôтскимъ фондомъ, крылошанинъ Шашкевичь. Ôттакъ слѣдувало справозданье, по выслуханю котрого выбрано двѣ комисіи; однôй припоручено провѣрити выказаный въ справозданю станъ ефектôвъ, а другôй обчислити готôвку. Обѣ комисіи, переглянувши точно ефекты взглядно перечисливши готовй грошѣ перехованй въ касѣ, знайшли все въ порядку и поставили внесенье, щобы завѣдуючôй комисіи выразити признанье за точне и совѣстне веденье дѣла. — Ôтпоручникъ деканальный о. Лѣсковацкій предложивъ ôттакъ, щобы вдовицямъ въ сѣмъ роцѣ выплатити по 52 зр. а. в. запомоги с. є. въ порôвнаню съ минувшимъ рокомъ о 2 зр. а. в. бôльше, а сиротамъ по 26 зр., с. є. по 1 зр. бôльше якъ въ минувшôмъ роцѣ. Загальна сума запомогъ асигнованыхъ на сей рôкъ выноситъ 13.312 зр. а. в. — Збôръ ôтпоручникôвъ увôльнивъ панѣ Подлуску, вдову по приходнику въ Попелѣвъ, и Грабску, вдову по приходнику въ Будинина, ôтъ уплаты коренныхъ вкладокъ (по 100 зр.)

Зъ помежи ôтпоручникôвъ выбрано оо. Теофиля Анкевича въ Чернявы, Льва Щавиньского въ Раковои и Якова Лукашевича въ Войска контролорами вдовичо-сирôтского фонда зъ поза Перемышля, а ôттакъ приступлено до выбору новои комисіи для завѣдуваня фондомъ. Предсѣдателемъ выбрано и на сей рôкъ о. Григорія Шашкевича а однодушный выбôръ сей принято оплесками. Мѣстопредсѣдателемъ выбраный о. крыл. Матковскій а яко члены до комисіи вôйшли: оо. катихитъ Юстанъ Желехôвскій, Димитрій Куцерыбъ, Олимпій Поляньскій и Левъ Воляньскій. — Зборы закрывъ предсѣдатель о. крыл. Шашкевичь, заявивши ôтпоручникамъ подяку за довѣріе, котре показали до него, выбираючи его и симъ разомъ на предсѣдателя, а на подяку нововыбраного предсѣдателя зôбранй ôтспѣвали ему „многая лѣта".

ДОПИСИ.

Зъ Кіѣва.

(Похоронъ бл. п. Олександра Кистяковского), професора кіѣвского университету, ôтбувся 15 (27) сѣчня съ великимъ торжествомъ. О 5 годинѣ вечера въ передодень похорону тѣло покôйника, положене въ роскôшну дубову домовину, ôтнесли зъ дому покôйника до церкви университетскои. Домовину несли професоры и инчй щирй прiятелѣ помершого, а вѣко зъ труны академики. Другого дня послѣ богослуженя рушивъ опôвдня похоронъ зъ университетскои церкви на кладовище. Всю дорогу до могилы (бôльше якъ пôвъ милѣ) труну несли на рукахъ приятелѣ помершого. На похоронѣ зôбралося бôльше трохъ тысячѣвъ народу. Заразъ за хрестами и хоругвами ишовъ великій и дуже гарный хоръ спѣвакôвъ п. Фрица, а за нимъ тяглися довгою лавою депутаты рôжныхъ институцій, а за ними — одинъ у слѣдъ другого — 16 вѣнкôвъ. Мѣжь вѣнками особливою красою и великостею вызначалися: вѣнокъ ôтъ Семеренка, несли дѣвчата курсистки; вѣнокъ ôтъ Украинцѣвъ, несли академики; вѣнокъ ôтъ Украинокъ и вѣнокъ ôтъ землякôвъ-прiятелѣвъ съ словами: „Любивъ ôнъ правду и науку — свою Украину любивъ" — сей вѣнокъ несли Михайло Чалый, Никола Лисенко и Олександеръ Кониській. Заразъ за симъ вѣнкомъ гимназисты несли вѣко зъ труны, а за нимъ поступали три протопопы, два священики и два діяконы, за котрыми слѣдувала труна съ тѣломъ. У воротахъ гробовища труну взяли на руку Украинцѣ не тôлько родомъ але Украинцѣ думками, поглядами и працями. Коли домовину поставили при самôй могилѣ, проговорили хорошй, сердечнй промовы: професоры Володимиръ Антоновичь, Иванъ Лучицкій и Павло Житецкій. Говорили, звѣстно, россійскою мовою, бо по украиньски не то що не вôльно було промовляти, але навѣть заборонено пôдъ вѣнками положити пôдписи по украиньски. Похоронъ скôнчився о 4 годинѣ послѣ пôвдня. Не стало великого ученого! Велика сила лягла у могилу!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*III-е засѣданье рады державнои зъ дня 27 сѣчня.*) Правительство предложило проектъ закона, змѣняючого деякѣ постановы ординаціи выборчои до рады державнои въ Чехахъ. Пос. Проковецъ интерпелювавъ правительство въ справѣ будовы каналу межи Дунаемъ а Одрою. Министеръ дръ Пражакъ ôтповѣвъ на интерпеляцію Кноца и товаришѣвъ въ справѣ процесу за зраду стану въ Варнсдорфъ и сказавъ, що правительство анѣ посередно анѣ безпосередно не мало нѣякого вплыву на выточенье слѣдства и зробило въ сѣй справѣ лишь тôлько, що довѣдавшися о тôмъ процесѣ, выеднало у цѣсаря застановленье слѣдства противъ обжалованыхъ. Ôттакъ слѣдувало перше читанье проекту о новôй угодѣ правительства съ желѣзницею пôвнôчною. Въ дебатѣ надъ сею угодою забирали голосъ послы: Шенереръ, Гербстъ, министеръ Пино, Поклюкаръ и Русъ. Пос. Шенереръ сказавъ межи иншимъ, що коли въ Австріи нема законôвъ, на пôдставѣ котрыхъ могла-бы держава перейматн желѣзницѣ на свою власнôсть, то законы такѣ можна-бы легко установити. Жителѣ державы не розумѣютъ инакше залагодженя сеи справы, якъ лишь такъ, щобы держава взяла желѣзницю пôдъ свôй зарядъ и не розумѣютъ, длячого бы держава не умѣла лѣпше управляти желѣзницею, якъ жидôвска клика управителѣвъ. Правда, каже бесѣдникъ, що збирано въ користь Ротшильдового товариства пôдписы; але якъ ихъ збирано? Въ Галичинѣ лилася горѣвка ведрами за пôдписы, а якъ поступала журналистика, се загально звѣстно. Часъ вже, щобы зôрвати разъ съ жидôвскою кликою Ротшильдôвъ. Пятьдесять лѣтъ практики выказало найлѣпше, що дорога, по якôй поступае ся клика есть хибною. На внесенье Поклюкара ôтослано проектъ угоды до комисіи желѣзничои. — По черзѣ наступило перше читанье внесеня пок. пос. Фукса въ справѣ реформы щадниць. Внесенье се ôтослано до комисіи для касъ задатковыхъ. — До комисіи для закона о соціялистахъ и динамитѣ выбрано пословъ: Ришарда Клама, Фандерлика, Трояна, Досталя, Найбавера, Бартошевского, Яворского, Мадейского, Смажевского, Джованеліого, Поклюкара, Григорцеа, Альф. Лихтенштайна, Штурма, Пленера, Томащука, Копа, Цегетмаера, Штайдля, Вебера, Рехбавера, Визенбурга и Лоренцоніого.

(*Справа станиславôвского епископства*) въ радѣ державнôй. На засѣданю рады державнои д. 29 с. м. розбиралася справа урядженя палаты для гр. кат. епископа въ Станиславовѣ. По мотивуючôй бесѣдѣ пос. Черкавского, забравъ голосъ пос. Ковальскій и высказавши насамперѣдъ свою радôсть по поводу закона, промовлявъ за лѣпшою дотаціею станиславôвского епископства и просивъ, щобы прошенье его увзглядненo при нарадахъ надъ буджетомъ. Ôттакъ подавъ п. министеръ историчный поглядъ на цѣлу сю справу, выказавъ потребу станиславôвского епископства, але заразомъ и заявивъ, що справа финансова есть нынѣ такъ само трудна якъ и передъ десяти лѣтами и що и нынѣ треба всѣма силами старатися, щобы при помочи обмеженыхъ а навѣть дуже мѣрныхъ средствъ, епископство могло бути установлене. Тому отже выключно лишь взглядъ на положенье финансове бувъ причиною, що для епископства въ Станиславовѣ не вызначено бôльшои дотаціи. Порозумѣтися съ капитулою що до згаданои дотаціи пôдчасъ опорожненя митрополичого престола у Львовѣ було неможливымъ, для того порозумѣнося въ заступствѣ съ куріею, котра на предложеня зовсѣмъ згодилася. Згода куріи ôтноситься такъ до справы емеритуры бувшого митрополита Іосифа Сембратовича, якъ и до дотаціи будущого епископа. Министеръ мотивувавъ ôттакъ высоту дотаціи такъ для епископа якъ и членôвъ капитулы и пôднѣсъ, що сумы вызначенѣ для епископства перемыского принято за пôдставу вымѣру дотаціи для будущого епископства въ Станиславовѣ. Правда, що доходы сего епископства суть дуже умѣренѣ, однакожь може бути, що съ поступомъ часу зайдутъ обставины, котрѣ дозволятъ на ту або другу змѣну. Теперѣшный станъ дастся на кождый случай поправити, а правительство може сподѣватися на безъусловну згоду куріи, скоро лишь буде въ положеню, предложити высшу суму.

(*Угорщина и акція противъ соціялистôвъ*). До „Pol. Corr.“ пишутъ зъ Пешту, що кабинетъ Тисои, готовъ, якъ найострѣйше надзорувати торговлю динамитомъ, щобы симъ способомъ перешкодити всякому злому его уживаню, але ôнъ не може попирати жаднѣ, чи то межинароднѣ чи державнѣ мѣры законнѣ, котрѣ бы обмежували право конституційне и гварантію.

(*Зъ комисій парляментарныхъ.*) Комисія податкова передискутовала вже предложенье правительства въ справѣ розширеня певнои пôльги податковои при переношеню титулу власности зъ родичѣвъ на ихъ дѣти и на особы полученѣ съ ними черезъ одруженье. Комисія ухвалила цѣле предложенье и поручила его повнôй палатѣ до ухвалы. — Комисія для реформы выборчои ôткинула внесенье Зиса, жадаюче збôльшеня числа пословъ зъ Вѣдня и приняла предложенье правительства за пôдставу до нарады подрôбнои. — Въ комисіи буджетовôй домагався пос. Гавзнеръ заведеня на львôвскôмъ университетѣ факультету медичного, а пос. Черкавскій внѣсъ резолюцію, взываючу правитальство, щобы якъ найскорше доповнило львôвскій университетъ выдѣломъ медичнымъ. По промовѣ министра, котрый заявивъ, що промовляе противъ сеи резолюціи не задля опозиціи, лишь задля трудностей финансовыхъ, принято резолюцію пос. Черкавского.

(*Въ справѣ полуднево-славяньского клюбу*) доноситъ „Vaterland“, що о завязаню окремого клюбу полуднево-словяньского нема и бесѣды. Словенскѣ послы до рады державнои зъ Краины, Истріи, Дальматіи и Побережа, не брали жаднои участи въ зборѣ въ Марбургу, де ухвалено звѣстну резолюцію заснованя згаданого клюбу. „Slovenec“ пише знову, що полуднева Славяне не потребуютъ окремого клюбу, бо они и такъ добре себе розумѣютъ и де лишь потреба, всѣ спôльно и однодушно выступаютъ. Окремый клюбъ вязавбы лишь ихъ свобôдну и тымъ самымъ интензиванѣйшу акцію.

ЗАГРАНИЦЯ.

Борба въ Суданѣ. Бракъ вѣстей о судьбѣ ген. Стюарта по битвѣ пôдъ Абуклеа придушивъ бувъ грудь Англійцѣвъ якъ тяжка змора; страхъ перенявъ ихъ на гадку, що станеся въ теперѣшныхъ для Англіи тяжкихъ часахъ, якъ ген. Стюарта а може и Вользелея стрѣтатъ така сама судьба якъ Гиксъ-пашу. На щастье обава показалася теперь непотрѣбною хочь и не такъ дуже безпôдставною. Ген. Вользелей телеграфуе именно зъ Корти дня 27 сѣчня: Высланый зъ Губатъ дня 24 с. м. капитанъ пѣхоты вернувъ вже и донѣсъ, що войско англійске вело ôтъ 17 до 25 с. м. безустанну борбу съ ворохобниками. Ген. Стюартъ тяжко раненый. Войска англійскѣ заняли сильно укрѣплене становище надъ Нилемъ въ половинѣ дороги межи Берберомъ а Хартумомъ и запанували надъ цѣлымъ шляхомъ, що веде зъ Хартуму черезъ пустыню. Пôдчасъ реконесансу въ Метамегъ зайшли були чотыри пароходы ажь до Губатъ а ихъ залога взяла участь въ борбѣ. Ген. Стюартъ окруживъ бувъ дня 19 с. м. Метамегъ и стрѣтився въ розстайности 3—4 миль ôтъ Нилю съ непріятелемъ и розпочавъ съ нимъ борбу, въ котрôй зôставъ тяжко раненый. На его мѣсце станувъ ген. Вильзонъ, посунувся на передъ и побивъ по полудни непріятеля, котрый утѣкаючи лишивъ на побоевищи 5 емирôвъ и 250 жовнѣрôвъ. Англичане стратили двохъ официрôвъ и двохъ кореспондентôвъ журналôвъ „Standard“ и „Morningpost“ въ убитыхъ, а въ раненыхъ 9 официрôвъ и кореспондента „Daily News.“ Вильзонъ осадивъ дня 21 с. м. Губатъ и предпринявъ реконесансъ до Метамегъ. Хочь мѣсто се можна було легко заняти, ôнъ не зробивъ однакожь сего, бо можливѣ користи не ôтповѣдали бы стратамъ. Гордонъ доноситъ въ послѣднôмъ листѣ зъ 29 грудня, що Хартумъ може держатися 4 роки. — Пôсля найновѣйшихъ вѣстей удалося ген. Вильзонови заняти Метамегъ и есть теперь вже повна надѣя, що ген. Гордонъ, котрый вже ôтъ року боронитъ Хартумъ передъ величезными ордами Магдія, буде высвободженый. Пароходы Гордона идутъ именно долѣ рѣкою ажь до мѣста Шенди або и до Метамегъ, котре лежитъ трохи на пôвнôчь повысше Шенди на лѣвôмъ берегу Нилю. Ген. Вильзонъ скориставъ зъ сеи нагоды и переправився на пароходѣ до Хартума. Кольона ген. Стюарта не буде однакожь ще сама въ силѣ освободити Гордона, позаякъ она за слаба, щобы перебитися ажь до Хартума а орды Магдія обсадятъ еи имовѣрно такъ само, якъ Гордона въ Хартумѣ. Все-жь таки есть надѣя, що ген. Вользелей буде теперь лекше мôгъ зъ Корти подати руку Гордонови черезъ Метамегъ.

Италія и еи колоніяльна политика. Мы вже доносили въ своѣмъ часѣ, якъ Италія стараеся теперь всѣма силами зыскати для себе колоніи въ Африцѣ и що еи увага головно звернена на побереже Червоного моря. Мы доносили такожь, що италійске правительство выслало навѣть два кораблѣ съ залогою до Асабъ надъ Червонымъ моремъ. Теперь доносятъ англійскѣ газеты, що Италія мае заняти мѣсто Массуахъ надъ Червонымъ моремъ недалеко абиссиньскои границѣ и що мае туды выслати 10.000 войска. Сему не противлятся анѣ Англія и Єгипетъ анѣ такожь Туреччина, котра знову въ свою чергу мае заняти мѣсто Свакимъ и вышле туды 6000 свого войска. Зъ Риму вправдѣ заперечено покищо вѣсти о занятю Массуахъ, однакожь здаеся, що Италія приготовилася дѣйстно на занятье колоній на бôльшѣ розмѣры и въ сѣй справѣ порозумѣлася съ Англіею. Доказомъ сего есть ôтповѣдь министра Манчинього въ италійскôмъ парляментѣ на интерпеляціи кôлькохъ пословъ въ справѣ колоній и политики колоніяльнои. Министеръ заявивъ, що Италія може, муситъ и хоче вести политику колоніяльну въ обмеженыхъ границяхъ, а то: 1) зъ причины економичного хôсна такои политики чи то на теперь чи на пôзнѣйше; 2) щобы не попасти въ конфликтъ съ правами другихъ державъ, котрѣ вже маютъ або доперва закладаютъ свои колоніи; 3) въ надѣѣ, що приватнѣ люде споможутъ еи своими змаганями торговельными. Италія, сказавъ Манчини, есть великою державою приморокою и муситъ старатися розвинути свои силы на мори и закладати свои колоніи; сего вымагае ôтъ неи законъ природы. Въ справѣ колоній на пôвнôчнôмъ побережу Африки, не хотѣвъ Манчини дати жадныхъ поясненъ, ссылаючись на те, що справа ся не належитъ передъ парляментъ; заявивъ однакожь, що Италія не дасть нѣколи жаднои причины до якихъ небудь змѣнъ на пôвнôчнôмъ побережу Африки. „Правительство буде перестерѣгати status quo на мори середземнôмъ, але коли бы тамъ яка держава хотѣла робити змѣны а при тôмъ нарушувала нашѣ права и наше безпеченьство, то Италія боронила-бы сего и старалась-бы завести знову рôвновагу“. Що до угоды съ Англіею давъ Манчини лишь дуже легко пôзнати, що дѣйстно зайшла межи обома державами певна угода, котра однакожь не перешкаджае, щобы Италія стояла въ добрыхъ ôтношеняхъ и съ другими державами континенту. На послѣдокъ заявивъ ще, що експедиція надъ Конго не залишена зовсѣмъ, лишь ôтложена на пôзнѣйше. Щобы однакожь Италія могла осуществити свои проекты, до того потреба еѣ помочи краю, потреба еѣ кредиту. По бесѣдѣ Манчинього заявивъ министеръ вôйны, що Италія може легко безъ всякои страты выслати на побереже Червоного моря 10 до 15.000 войска.

Россія. Двѣ характеристичнѣ для заграничнои политики россійскои вѣсти маемо нынѣ до занотованя. Поголоска, що князь болгарскій заручився съ донькою нѣмецкого наслѣдника престола, наповнила органъ Каткова не абы-якимъ страхомъ, бо намѣрене одруженье пôсля думки Каткова могло бы статися дуже небезпечнымъ для нѣмецко-россійского союза. Недостача солидарности обохъ державъ выступила-бы заразъ явно, наколи бы Нѣмеччина лишь крихту выступила острѣйше въ справахъ ôтносячихъ-ся до внутрѣшного положеня въ Болгаріи. Найменша случайнôсть въ рôжници поглядôвъ обохъ кабинетôвъ, каже Катковъ, выкликала-бы поважнѣ непорозумѣня а всѣ овочѣ змагань, якѣ довели до зъѣзду въ Скерневицяхъ, були-бы страченѣ. На порядокъ дневный выступило-бы заразъ орієнтальне пытанье, а миръ Европы бувъ-бы знову загроженый. Катковъ сподѣваеся, що всѣ, котрѣ маютъ якій-небудь интересъ въ удержаню европейского мира, зроблятъ все, щобы лишь повздержати кн. Александра ôтъ сего нерозважного кроку. — Друга вѣсть дотыкае знову россійскои политики на далекôмъ всходѣ, въ Азіи. Англійскѣ газеты доносятъ, що купцѣ, котрѣ приходятъ въ Персіи до Индій, розказуютъ, що Россіяне прислали черезъ одного перокого генерала англійскôй комисіи для урегульованя границѣ слѣдуючу вѣсть: Племена, що граничатъ зъ Гератомъ якъ и жителѣ Саракаса и Мерву заявили, що они готовѣ пôддатися россійскôй державѣ. Зроблено отже письменну угоду и для того Россія не видитъ теперь потребы займатися якою регуляціею границѣ або брати участь въ спôльнôй комисіи. Англійска комисія повертае отже до дому.

Франція. Наслѣдки выборôвъ до сенату наповнили всѣ круги реакційнѣ и монархистичнѣ смуткомъ и неохотою. При выборахъ перепали не тôлько Броліе, Фуртонъ и Брине, але такожь и въ богато департаментахъ, зъ котрыхъ доси выходили лишь самѣ монархисты, выбрано сенаторôвъ республиканьскихъ, такъ н. пр. на Корсицѣ и въ Charente-Inter., де перепали бонапартисты, въ Аліе, Дордонь, Шеръ и т. д, де знову перепали роялисты. Сенатъ складаеся теперь зъ 233 республиканцѣвъ и 64 монархистôвъ. Зъ самои палаты пословъ перейшло до сенату 27 членôвъ прихильныхъ теперѣшному правительству.

НОВИНКИ.

— **Послѣдне, 8-е ч. „Дѣла“ зъ суботы сконфискувала ц. к. прокураторія** такъ пôзно, що годѣ вже було того самого дня выготовити другій накладъ, а слѣдуючій день бувъ недѣльный. Зъ тои причины мусѣли мы выдати доперва сегодня два числа разомъ.

— **Музикально-декляматорскій вечеръ въ II-гй роковины смерти бл. п. Володимира Барвѣньского** ôтбудеся дня 25 сѣчня (6 л. лютого) въ сали „Народного Дому“. Пригадуемо заразомъ, що чистый доходъ зъ сего вечера призначеный на фондъ стипендійный имени Володимира Барвѣньского.

— **Богослуженье за упокôй бл. п. Володимира Барвѣньского** ôтбулося вчера рано въ Успеньскôй церквѣ. Впр. крыл. Павликôвъ ôтслуживъ литургію и парастасъ въ сослуженю молодшихъ священикôвъ. Церковь заповнили почитателѣ пок. Володимира, старшѣ и молодшѣ, мужчины и женщины; прибули такожь два браты покôйника зъ провинціи. При трогаючôмъ опѣвѣ „вѣчная память“ слеза заблыщала не въ однôмъ оцѣ, слеза ревного жалю за вчасно згасшимъ патріотомъ-дѣятелемъ. Память его не загибае и не загине въ рускôмъ родѣ!

— **Загальный зборъ товариства „Просвѣты“** ôтбувся вчера по полудни. Зборъ бувъ дуже численный. Всѣ салѣ „Руской Бесѣды“ були переповненѣ членами зô Львова и зъ провинціи. Знамениту промову Вп. головы „Проовѣты“, дра Омеляна Огоновского, приняли всѣ съ одушевленьемъ. Ширше справозданье подамо въ слѣдуючôмъ числѣ.

— **Якъ будутъ галицкѣ Русины обходити Методіевске торжество?** Пытанье се розбиравъ минувшои недѣлѣ тѣснѣйшій комитетъ торжества на засѣданю ôтбувшôмся пôдъ предсѣдательствомъ Впр. дра Пелеша и рѣшивъ приняти участь въ велиградскôмъ торжествѣ громаднымъ посѣщеньемъ гробу св. Методія въ Велеградѣ дня 1 (13) серпня, а кромѣ того обходити торжество у Львовѣ и въ краю дня 5 л. липня. Яко гостинець Велеградови маютъ Русины понести Євангеліе славяньске. Львôвъ яко столиця краю мае моральный обовязокъ выступити якъ найвеличавѣйше, а позаякъ се залежитъ въ великôй части ôтъ участи нашого священьства зъ провинціи, то пôднесено межи прочими такожь пытанье, чи торжество Методіевске не належитъ обходити у Львовѣ иншого дня якъ въ цѣлôмъ краю и черезъ то уможливити священикамъ зъ провинціи участь въ львôвскôмъ обходѣ. Щобы лишити тревалу памятку сего великого свята, рѣшивъ комитетъ выдати историчну працю, ôтносячуся до сего предмету для интелигенціи, а кромѣ того пояснити такожь рѣчь въ популярнôмъ выданю, призначенôмъ для народа. Рѣшеня тѣснѣйшого комитету прійдутъ пôдъ нарады комитету повного.

— **Вечеръ съ танцями,** устроеный въ четверъ сего тыждня „Академичнымъ Братствомъ“ въ комнатахъ „Руской Бесѣды“ удався дуже добре. Вступъ мали лишь запрошенѣ гостѣ, тожь и природно, що забава була невымушена, а навѣть дуже сердечна. „Цвѣтъ дѣвчатъ якъ макъ лелѣвъ“ — скажемо словами Федьковича,—а деякѣ красавицѣ явилися въ гарныхъ народныхъ строяхъ съ орнаментикою чисто-украиньскою. Танцюючихъ паръ стануло до першого кадриля рôвно 30. Забава протягнулася ажь до 4 годины рано. Якъ довѣдуемось, „Академичне Братство“ намѣряе такѣ вечеры съ танцями устроювати частѣйше. Слѣдуючій мае ôтбутися на другій тыждень.

— **Вечерокъ съ танцями въ Станиславовѣ,** на дохôдъ Бурсы тамошнои, выпавъ 20 сѣчня 1885 прекрасно. Чистый дохôдъ мимо значныхъ выдаткôвъ, выноситъ до 150 зр. Забава въ 60 паръ и при бôльшôмъ якъ давными лѣтами числѣ мужчинъ на выбôръ, ишла охочо ажь до 6 год. рано. Зазначити ще треба збôльшенье числа участницъ въ народныхъ строяхъ, зъ котрыхъ многѣ ôтзначались красотою; у декотрыхъ однакожь вышитя сорочокъ складалися зъ чужихъ нашôй народнôй орнаментицѣ мотивôвъ, якъ тулипанôвъ, цвѣтокъ, зубцѣвъ и прочихъ фантазійныхъ взориковъ, въ доказъ, що квестія народныхъ строѣвъ, такъ само якъ всѣ прочѣ, вымагае и жде розслѣдôвъ и студій.

— **Въ Пôдгайцяхъ** дня 27 сѣчня (8 л. лютого) с. р. ôтбудеся въ сали „Рады цеховои“ на цѣль товариства „Помôчь“ въ Пôдгайцяхъ вечеръ декламаційно спѣвный съ ôтчитомъ, котрый устроюютъ тамошнѣ спѣваки при помочи иншихъ аматорôвъ. Въ имени комитету запрошуютъ на той вечеръ пп. Теодоръ Досинчукъ, мѣстопредсѣдатель, Петро Бялецкій, секретарь и Корнилій Дудыкевичь. — Вступъ для одной особы 80 кр., для родины зъ 4 особъ 2 зр 30 кр. Билеты вступнѣ получити можна въ торговли Т. Досинчука, а въ день вечерка при вступѣ на салю. Початокъ о годинѣ 8 вечеромъ.

— **Вечерницѣ руского товариства драматичного въ Чернôвцяхъ** въ честь пань пріймаючихъ участь въ представленяхъ товариства ôтбудутся сеи суботы въ комнатахъ товариства „Руска Бесѣда“. Карты вступу въ цѣнѣ по 50 кр. для членôвъ, а по 80 кр. для нечленôвъ товариства можна дôстати за оказаньемъ запрошеня що вечера у членôвъ комитету въ тов. „Руска Бесѣда“. Початокъ назначеный на 8 годину вечеромъ.

— **„Буковины“ ч. 2** не то що не уступае що до доброты и рôжнородности содержаня 1-шому числу, а навѣть, по нашôй думцѣ, есть лучшимъ, живѣйшимъ, интересовнѣйшимъ. Се запорука, що „Буковина“ буде що-разъ красше развиватися и пôдъ редакцією патріотичныхъ мужѣвъ служити щиро и розумно интересамъ буковиньскои Руси. Статіи „Выборы до сойму державного“, „Кн. Бисмаркъ а Русины“, „Хто мы?“ — написанѣ розумно, въ дусѣ народныхъ интересôвъ буковиньскои Руси. Рубрики „Буковиньскѣ общества рускѣ“ и „Дрôбнѣ вѣсти“ познакомляютъ насъ съ цѣлымъ народнымъ рухомъ рускимъ на зеленôй Буковинѣ. Ажь серце радуеся, якъ рухъ той оживляеся, консолидуеся. „Руска Бесѣда“ займаеся управильненьемъ рускои правописи для школъ буковиньскихъ и выдае „Библіотеку для молодежи.“ На „Рускій Дôмъ Народный“ збираютъ патріоты жертвы. „Руске товариство драматичне“ устроюе въ Чернôвцяхъ дня 7 л. лютого въ комнатахъ „Руской Бесѣды“ вечерницѣ. Товариство „Союзъ“ устроюе баль въ слѣдуючій понедѣлокъ. „Церковне братство св. Тадея“ въ Чернôвцяхъ сконсолидувалося и выбрало новый выдѣлъ, до котрого увôйшли П. Т.: сов. суд. Исидоръ Винницкій, адъюнктъ суд. Володим. Ясеницкій, авскультантъ суд. Мих. Коралевичь, официялъ почт. Илар. Окуневскій, и мѣщане Ант. Лисиньскій, Топущакъ, Завѣяньскій, Поверловичь, Островскій, Строичевскій, Данилевичь и Мих. Котецкій.

— **Дръ Петро Стебельскій** буде сего четверга, с. е. позавтра держати въ авли тутешного университету габилитаційный выкладъ въ цѣли позысканя veniam legendi зъ карного права съ рускимъ выкладовымъ языкомъ.

— **Ôткрытье читальнѣ въ Белзѣ,** котре мало ôтбутися дня 1 лат. лютого, ôтложено на пôзнѣйше.

— **Выдѣлъ товариства „Рускихъ женщинъ“ въ Станиславовѣ** складае симъ прилюдну подяку за дары въ користь товариства. Именно зложили: Вп. Н. Н. 2 дукаты; Вп. дръ Володимиръ Лучаковскій, адвокатъ зъ Тернополя 1 зр.; Вп. Олександеръ Кониській зъ Кіева съ донькою Евгеніею 5 зр.; Вп. Іосифъ Оняшкевичь, нотарь зъ Зборова, 5 зр. Хвальному товариству им. Т. Шевченка дякуе Выдѣлъ уклôнно за безплатне выдрукованье статута. Дальше подае Выдѣлъ слѣдуючѣ даты до вѣдомости: а) Всѣхъ членôвъ записалося до теперь 92; б) 60 зр. зъ маетку товариства вложено на книжочку щадничу „Народнои Торговлѣ“; в) Розôслано статутъ членамъ; г) Справлено печатку товариства; д) Грамоты вже печатаются и будутъ розôсланѣ въ своѣмъ часѣ; е) Выслано телеграму въ 25-лѣтнѣ роковины литературнои дѣяльности Олександра Кониського до Кіева. — Канцелярія товариства есть при ул. Собѣского, ч. 34. — Ôтъ Выдѣлу товариства Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ, дня 28 сѣчня 1885. — *Аделя Желехôвска*, мѣстопредсѣдательна; *Емилія Ничатьвна*, секретарка.

— **Ôтъ п. Василя Нагôрного** одержуемо слѣдуючу допись: Маю честь оповѣстити П. Т. Публицѣ, що съ днемъ 1 л. лютого с. р. ôткрываю техничну контору при ул. Городецкôй пôдъ ч. 39 на 2 поверсѣ для выготовленя всякого рода плянôвъ для будôвель, робôтъ оницерскихъ, столярскихъ и т. п., зарôвно такожь кошторысôвъ, об-

рахункôвъ и всякого рода техничныхъ робôтъ. — *Василь Нагôрный.*

— **„Нов. Зеркала“ ч. 2-ге** сконфискувала ц. к. прокураторія. Редакція „Нов. Зеркала“ проситъ насъ донести, що другій накладъ розсылае сегодня.

— **Зъ пôдъ Рудокъ** пишутъ намъ: Рôчницю повстаня обходила 22 с. м. польска читальня въ Рудкахъ, до котрои належитъ такожь кôлькохъ мѣщанъ. Въ такъ патріотичнôмъ дѣлѣ зворушила ц. к. жандармерія аранжерôвъ сего вечерка тымъ, що по чотыроразовôмъ выстрѣлѣ зборонила дальше стрѣляти и сконфискувала „działa miejskie“.

— **Зъ окрестности Камѣники Струмиловои** пишутъ намъ, що тамъ въ рôжныхъ селахъ паны минувшого року позакладали були „Kółka rolnicze“. Нынѣ вже зъ тыхъ „kółek“ анѣ слѣду, а тôлько въ память потомности лишилися по селахъ „табакерки“, якѣ подôставали деякѣ вживаючѣ табаку газды „za gorliwość“..

— **Торжество трехъ Святителѣвъ** буде обходитися сего року не 30 сѣчня (11 н. с. лютого) но 29 сѣчня (10 н. с. лютого), а въ виду того ôгнѣвся львôвскій митрополичій ординаріятъ до президіи высшого суду краевого съ просьбою о розпорядженье, щобы пôдвластнѣ суды не назначали на день торжества судовыхъ речинцѣвъ для сторонъ гр.-кат. обряда.

— **Зъ надъ Збруча** пишутъ намъ: Дня 29 н. с. сѣчня прощався съ своими другами, знакомыми и прихожанами ôтходячій на новый приходъ до Черновець о. Келестинъ Костецкій, въ котрôмъ наша окрестнôсть тратитъ дуже дѣяльного и щирого патріота, заслужившося такъ для просвѣты народа якъ и для добра и пôднесеня поваги нашои церкви. О. К. тѣшився въ нашôй сторонѣ загальною симпатіею, тожь на прощальный вечерокъ прибули не лишь численнѣ товаришѣ-священики зъ двохъ деканатôвъ, но приняла въ нѣмъ участь такожь мѣсцева интелигенція Скалы, прихожане ôтходячого пастыря духовного, а навѣть и жиды. Прихожане пôднесли свому духовному ôтцю дорогоцѣнный подарунокъ, котрый о. К. обѣцявъ заховати яко дорогу памятку щирого признаня за свои труды коло духовного добра повѣренои паствы. На вечерку бавилися всѣ гостѣ дуже охочо, но мимо того мавъ ôнъ якійсь поважный и торжественный характеръ. Хорошѣ заздоровнѣ бесѣды ишли одна по другôй, а на всѣ ôтповѣдавъ о. К. такъ хорошо и щиро, що не одному зъ участникôвъ закрутилась въ оцѣ слеза. Мы попращали о. К. съ правдивымъ жалемъ и шлемъ ему щирѣ желаня, щобы працюючи на новôмъ своимъ становищи для добра нашого народу дôждався такои любови, якою тѣшився межи нами. — *Участникъ.*

— **Зъ пôдъ Магуры** пишутъ намъ: Нынѣ дня 1 н. с. лютого с. р. въ часѣ литургіи въ Ропици рускôй занявся о 11 годинѣ огонь въ стодолѣ повномочника гр. Сьминьского п. Кашубы, а при сильнôмъ вѣтрѣ и неможности скорого ратунку згорѣло кôлькоро худобы, паша и зерно. Причина пожару незвѣстна.

— **Румунизація рускои народности на Буковинѣ** ведеся, жаль сказати, на широку скалю, а піонеры „румуньскои культуры“ не залишаютъ нѣ одноі случайности, щобы при помочи власти, яку маютъ въ рукахъ, дати выразъ своимъ змаганямъ, котрыхъ завѣтною цѣлею змонополизованье всѣхъ публичныхъ правъ съ кривдою найчисленнѣйшои въ краю — рускои народности. Дотеперь велася румунизація рускихъ дѣтей въ буковиньскихъ школахъ безперечно дуже ревно, но нашѣ добрѣ сусѣды рѣшилися теперь свою роботу въ тôмъ напрямѣ уняти въ певну систему... Зъ православного религійного фонду буковиньского, котрый мае служити потребамъ религійно-просвѣтнымъ цѣлого православного населеня Буковины, а котрый, якъ звѣстно, стоитъ теперь пôдъ зарядомъ Румунôвъ, мае бути, якъ доноситъ „Буковина“, основана побôчь существуючои въ Черновцяхъ учительскои семинаріи друга семинарія съ языкомъ выкладовымъ румуньскимъ, а яка цѣль такого проекту, дуже легко зрозумѣти. Що существуюча теперь учительска нѣмецка семинарія въ Черновцяхъ, котра удержуеся для 17 нѣмецкихъ школъ на Буковинѣ), вымагае реорганизаціи, не можь заперечити; но при тôмъ не треба забувати, що въ Буковинѣ есть рускихъ школъ 74 а румуньскихъ лишь 55, а въ виду того выпадалобы консеквентно, якъ се справедливо жадае „Буковина“, основати такожь руску семинарію учительску. Въ виду того однакожь, що буковиньскѣ Русины не маютъ въ сферахъ рѣшаючихъ нѣякого голосу, лишится се жаданье имовѣрно pium desiderium, а проектована румуньска семинарія буде выховувати учителѣвъ не лишь для румуньскихъ но и для рускихъ школъ и стане новымъ розсадникомъ румуньскои культуры межи рускимъ народомъ на Буковинѣ...

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи** прислали Всч. оо.: Луговый зъ Цуцылова 2 зр., Курпякъ зъ Карлова 1 зр. и Юзычиньскій зъ Борынячь 6 зр. Спаси-Бôгъ! — *В. И.*

— **Для товариства педагогичного** прислали: Всч. о. Ст. Качала 5 зр., Всч. Домбчевскій зъ Ясенева гор. 1 зр., Дръ Подлускій зъ Болехова 1 зр., Савина Яворовска зъ Калуша 50 кр., черезъ „Дѣло“ 1 зр.

— **Лояльнôсть арештантôвъ.** Недавно тому, якъ доноситъ „Kurjer Lwowski“, кôльканайцять арештантôвъ зъ заведеня карного у Львовѣ (Бригидокъ), рубало въ однôй львôвскôй каменицѣ дрова. Доглядаючій ихъ вартôвникъ проходжуючися по подвôрю спотыкнувся и упавъ такъ нещасливо, що багнетъ насадженый на карабинъ роздеръ ему лѣве лице ôтъ бороды ажь до уха. Бѣдняка стративъ притомнôсть а арештанты розбѣглися на всѣ стороны, но не тому, щобы утѣкати, лишь за лѣкаремъ, дорожкою и полиціянтомъ. За хвилю насцѣвъ лѣкарь, оглянувъ раненого, арештанты занесли его на дорожку а полиціянтъ ôтвѣзъ его до шпиталю. Арештанты безъ нѣякои сторожи пôшли до „Бригидокъ“ и нѣ одному зъ нихъ не прійшло въ голову утѣкати; декотрѣ навѣть плакали надъ раненымъ „таткомъ“, якъ вартôвника называвъ однъ зъ увязненыхъ. — Здаеся, заключае „Kur. Lwow.“, що въ виду теперѣшныхъ злиднѣвъ, вязниця есть скорше домомъ пріюту, якъ домомъ кары и тому вартôвники можутъ спокôйно спати не боячися, щобы якій арештантъ утѣкъ. — Замѣтка „Kur. Lwow.“ може справедлива, но арештантôвъ, котрѣ-бы не хотѣли користати зъ такои случайности и не утѣкали хочьбы и зъ якои вязницѣ — шукати хиба межи нашимъ народомъ, котрый и въ станѣ морального упадку не затратитъ почутя справедливости и не умѣе навѣть хитрити, щобы ôтклонитися ôтъ кары, котру назначила справедливôсть.

— **Въ справѣ пôдвысшеня додатку активального для урядникôвъ** була депутація, выбрана завязавшимся въ тôй цѣли комитетомъ, дня 7 н. с. сѣчня у намѣстника п. Залеского и президента палаты пословъ дра Смольки, котрѣ приняли еи дуже прихально и обѣцяли петицію урядникôвъ заосмотрену 1023 пôдписами поперти у компетентныхъ властей. Ôтбитки петиціи розôславъ комитетъ всѣмъ министрамъ и посламъ до рады державнои.

— **Резервовыми поручниками** именованѣ въ галицкихъ полкахъ: Юлій Ольшовый, Валеріянъ Гошекъ, Емиль Гассонъ, Юлій Райхертъ, Святославъ Шанковскій, Адамъ Равскій, Станиславъ Ясенюкъ, Ювеналь Турекъ, Емиль Бурдовичь, Игнатій Домбровскій, Тома Городыскій, Володиславъ Яновичь, Маріянъ Погорецкій, Жигмонтъ Лянцъ, Адольфъ Гардицкій и Тадей Дрогоевскій.

— **Рада мѣста Львова** именувала онегда совѣтникомъ магистрату секретаря Іосифа Войнара. Секретарями именованѣ комисарѣ: Стан. Цетвиньскій, Едмундъ Люкасъ, Тиберій Гобгарскій. Дальше именованѣ комисарями концеписты: Кароль Якубовскій, Корн. Солтысъ, Мих. Рыхлевскій, Ант. Дыдыньскій и Іосифъ Гербертъ. Концепистами именованѣ: Иванъ Стотанчикъ, Юліянъ Баховскій, Болеславъ Островскій и Александеръ Высочаньскій.

— **Огонь въ театрѣ.** Бô второкъ сего тыждня саме коли мало зачатися представленье въ вѣденьскôмъ театрѣ „an der Wien“, давъ чутися сильный загаръ, а коли зачали слѣдити за причиною его, показалося, що ôтъ руръ умѣщеныхъ пôдъ паркетомъ для огрѣваня нôгъ занялося кôлька дощокъ. Сейчасъ прибѣгли помпіеры и загасили огонь. Публика приглядалася спокойно цѣлôй роботѣ пожарнои сторожи и сему лишь выпадае завдячити, що не прійшло до нещастя. Недовго потому зачалося представленье, котре ôтбулося до кôнця безъ перешкоды.

— **Межинародный конкурсъ красавиць.** Въ сѣчни р. 1886 р. мае ôтбутися въ Парижи межинародный конкурсъ найкрасшихъ на свѣтѣ дѣвчатъ и женжанъ, но позаякъ красавицѣ поставили ôтъ себе условія, котрѣ не легко буде сповнити, то хто знае, чи симъ разомъ прійде до конкурсу. Передъ всѣмъ жадаютъ красавицѣ, щобы усунути зъ комитету одного зъ членôвъ, звѣстного поклонника „тупыхъ носикôвъ“. Друге жаданье ихъ заключаеся въ тôмъ, щобы грошѣ зъ розпродажи фотографій були роздѣленѣ межи нихъ. Наконець жадаютъ они, щобы шовкъ, бархатъ и дорогоцѣнна бижутерія зовсѣмъ не фигурували на конкурсѣ; роскôшна тоалета може затьмити дѣйстну красу и длятого комисія повинна назначити для всѣхъ однакову форму тоалеты: бѣлый одягъ. Се послѣдне жаданье становитъ предметъ спору межи многими убѣгательками, бо бѣлый одягъ може бути не всякôй до лиця и длятого предкладае друга партія, щобы одѣжь всякого цвѣту була допущена до конкурсу.

— **Найстарша газета на свѣтѣ.** Найстаршою газетою есть безперечно „Газета Пекиньска“, основана въ р. 911, а почавша правильно выходити р. 1351. Въ послѣднôмъ часѣ улягла тая газета основному переобразованю и выходитъ теперь въ трохъ выданяхъ. Перше выданье п. н. „Кингъ-Паоу“ („Газета жителѣвъ“) печатаеся на жовтôмъ папери и есть офиціяльнымъ органомъ хиньского правительства. Въ другôмъ выданю „Хеина-Паоу“ („Газета торговельна“), котра такожь выходитъ на жовтôмъ папери, мѣстятся торговельнѣ вѣсти, а въ третôмъ „Питанъ-Паоу“ („Газета провинціональна“) друкуются на червонôмъ папери вытяги зъ двохъ першихъ выдань.

— **Почтовый конгресъ.** Въ тôмъ мѣсяци мае зôбратися въ Лисабонѣ конгресъ всесвѣтного союза почтового, на котрôмъ будутся обговорювати справы дотыкаючѣ розвою обороту почтового.

— **Хто найдовше жіє?** На се пытанье, о скôлько оно ôтносится до рôжныхъ занять фаховыхъ, ôтповѣдаютъ статистичнѣ цифры зôбранѣ дромъ Касперомъ, пôсля котрыхъ на 100 священикôвъ 42 жіє надъ 70 лѣтъ, на 100 хлѣборобôвъ довше якъ 70 лѣтъ жіє 40, на 100 высшихъ урядникôвъ 35, на 100 купцѣвъ 35, на 100 войсковыхъ 32, на 100 учителѣвъ 27. — Пересѣчный вѣкъ сихъ послѣдныхъ есть 56 лѣтъ.

— **Василь Василевичь Верещагинъ**, котрого образы представляючѣ епизоды зъ послѣдной россійско турецкои вôйны, выкликали свого часу загальну сензацію и ихъ автора поставили въ рядѣ первостепенныхъ артистôвъ реалистичнои школы, задумавъ устроити съ кôнцемъ сего року нову выставу въ Вѣдни.

— **Дрôбни вѣсти.** Янъ Вольскій, нотарь зъ Краковця, умеръ онегды у Львовѣ. — Въ каплици митрополичои палаты у Львовѣ ôтбулося въ пятницю минувшого тыждня вѣнчанье дра Филарета Сембратовича, адъюнкта судового у Львовѣ съ п. Миллеръ. — Сими днями умеръ у Львовѣ Димитрій Решетиловичь, економедит. „Gaz. Lwowsk-ои“. — Въ Черновцяхъ умеръ тамошный горожанинъ Симеонъ Волянъ, братъ лѣкаря и професора судовои медицины на черновецкôмъ университетѣ, дра Василія Воляна. — Въ Флоренціи умеръ недавно славный богачь россійскій, князь Демидовъ. Его домовымъ священикомъ бувъ довшій часъ Галичанинъ о. Володимиръ Терлецкій.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію принятѣ: А) на парохію Бучачь оо.: I) Дръ Гавр. Крижановскій, пропов. архикатедр.; II) Сгрутыньскій Антоній, пар. Ямницѣ; III) Горникевичь Теоф., пар. Гошова; въ списѣ: 4) Червиньскій Павло, пар. въ Поморцяхъ; 5) Хоминьскій Стеф., пар. въ Николаевѣ; 6) Ярымовичь Станиславъ, пар. въ Джурынѣ; 7) Іоанъ Корны, пар. въ Гадинкôвцяхъ; 8) Крупка Даніилъ, пар. въ Пôдбôрцяхъ; 6) Лукавецкій Николай, пар. Жидачева; 10) Лукашевичь Иларій, пар. Скоморохъ; 11) Шепаровичь Абдія, пар. въ Олеши; 12) Бачаньскій Дамянъ, кап. въ Драганôвцѣ; 13) Григоровичь Николай, пар. въ Язлôвци; 14) Нижанковскій Іосифъ, пар. въ Дѣдушицяхъ; 15) Гордыньскій Мих., пар. въ Старуни; 16) Огрельбицкій Іосифъ, пар. въ Саранчукахъ; 17) Витошиньскій Іосифъ, пар. въ Денисовѣ; 18) Левицкій Игнатій, сотруд. въ Тернополи; 19) Чемериньскій Александеръ, пар. въ Золочевѣ; 20) Гойвановичь Григорій, кап. въ Милятынѣ; 21) Залуцкій Алексей, пар. въ Бураковцѣ; 22) Устіяновичь Савинъ, пар. въ Славску; 23) Барусевичь Иларій, пар. въ Позарахъ; 24) Теляковскій Теодоръ, учитель при школѣ св. Анны у Львовѣ; 25) Райтаровскій Иларій, сотруд. при церквѣ Успенія Пр. Д. Б.; 26) Лукасевичь Кирило, кап. въ Мшанци; 27) Матковскій Илія, пар. въ Свидовѣ; 28) Лужницкій Леонтій, кап. въ Пенлкахъ; 29) Сѣменовичь Зено, завѣд. въ Клювинцяхъ; 30) Матковскій Климентій, кап. въ Зарудцяхъ; 31) Дворянинъ Юстинъ, пар. въ Дубôвцяхъ. — Б) На парохію Долге-Моршинъ, дек. стрыйского оо.: I) Петровскій Теофиль; II) Андроховичь Евгеній. — В) На парохію Дубовицю, дек. журавеньского оо.: I) Раковскій Лонгинъ; II) Лонкевичь Августинъ. — Г) На парохію Мышкôвъ оо.: I) Кобыляньскій Михаилъ; II) Кузыкъ Винкентій; III) Царь Михаилъ; въ списѣ: 4) Лука Шустъ; 5) Заячкôвскій Александеръ; 6) Стеблецкій Іоанъ; — Д) На парохію Товстобабы, дек. пôдгаецкого оо.: I) Липиньскій Михаилъ; II) Балицкій Лонгинъ; III) Ляндеръ Романъ. — Е) На парохію Вишнѣвчикъ, дек. нараѣвского оо.: I) Петровскій Теофиль; II) Степановичь Іоанъ. — Ж) На пар. Синькôвъ, дек. холоѣвского, о. Павликовскій Володимиръ. — З) На парохію Ладанцѣ, дек. нараѣвского, о. Калиньскій Іоанъ зъ Сасова.

На конкурсъ розписанѣ: Янчинъ, пар. дек. нараѣвского, надання прив.; Радôвцѣ, кап. дек. буковиньского, надання камерального; Серетъ, кап. дек. буковиньского, над. камер.; Дашава, пар. съ прилуч. Юсыпичѣ, дек. стрыйского; Скала, пар. съ прилуч. Скала стара, дек. скальского. Речинець для всѣхъ назначеный до 26 л. марта 1885.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію для о. Володислава Юзычиньского на Хоросно, дек. щирецкого.

Митрополича консисторія затвердила ex currendo завѣдателемъ Янчина по пок. о. Топольницкôмъ сусѣдного кап. зъ Бруховичь о. Константина Глѣбовицкого.

До каноничнои институціи завôзваный о. Петро Бѣлиньскій на Несторôвцѣ, дек. залозецкого.

Увôльненый зъ посады о. Николай Марморовичь въ Любши дня 23 сѣчня 1885 р.

Новопоставленѣ пресвитеры получили посады: Григорій Рыбчакъ посаду префекта закристіи при архикатедр. церкви провизорично; Григорій Грушка, сотрудництво въ Коропци, дек. устецкого; Діонизій Свистунъ, сотрудництво въ Сушнѣ, дек. холоѣвского.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Мѣстодеканомъ деканата яслиского именованый о. Бѣрецкій Волод. парохъ въ Радошицяхъ, тогожь деканата.

Новопоставленѣ пресвитеры получили слѣдуючѣ мѣстця: Рѣпецкій Теодоръ, сутрудництво въ Самборѣ; Яворскій Алекс., сотруд. въ Лежайску; Кочиркевичь Леонтій, сотруд. въ Мостахъ великихъ.

Введенѣ въ душпастырскѣ посады оо.: Лепкій Онуфрій, яко сотруд. въ Любачевѣ; Чеснокъ Захарія, яко завѣдатель въ Гировôй, дек. дукляньского.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

✝ **О. Арсеній Красницкій**, єромонахъ Чина св. Вас. Вел., упокоився у Львовѣ дня 2 л. лютого с. р. въ 76 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

✝ **О. Антоній Чернецкій**, капелянъ въ Лôмнѣ, дек. добромильского, епархіи перемыскои, упокоився дня 8 (20) сѣчня с. р. въ 70 роцѣ житя а 39 роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

✝ **О. Затканикъ Александеръ**, парохъ въ Дмитровицяхъ, дек. судово вишеньского, упокоився сими днями въ 60 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

† **Марія Беднарска**, зъ дому Зброжиль, жена управителя друкарнѣ тов. им. Шевченка, померла по довгôй а тяжкôй недузѣ дня 30 сѣчня с. р. въ 27-ôмъ роцѣ житя. Вѣчна ѣй память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА

— **Литературнѣ вѣсти зъ Украины.** Съ великою радостею дочуваемося, що руско-украиньска литература не забавомъ може збогатѣе, коли россійска цензура тому дозволитъ, ось якими выданями: 1) **Иллюстрованый „Кобзарь“ Т. Шевченка**, съ малюнками Микѣшина, Крамского, Маковского и иншихъ. Сей „Кобзарь“ буде выходити выпусками. 2) **Творы Т. Шевченка** писанѣ россійскою мовою. 3) **Фотографіи зъ старого альбома Яковенка.** 4) **Творы Данила Мордовцева**, якъ тѣ, що вже були друкованѣ, такъ и новѣ. 5) **Драматичнѣ творы М. Кропивницкого**, томъ другій. 6) **Харкôвскій альманахъ**, въ котрôмъ мѣжь инчимъ буде драма Мирного „Лимерôвна“. 7) **Луна**, альманахъ на рôкъ 1885. — Всѣ тіи творы вже въ цензурѣ. Але чи все пропуститъ цензура, — Святый знае.

— **„Школьнои часописи“ ч. 2** мѣститъ вступну статію „Перепросины въ выхованю“, дальше статію „Ренъ“ (пôсля Брема), „Открытье читальнѣ въ Пѣскахъ коло Щирця“, „Посмертнѣ згадки“, „Новинки“, „Именованя, конкурсы и оголошеня“, а въ фейлетонѣ продовженье етнографичного ескизу „Сирія и Палестина“. „Шк. Часопись“ редагуе проф. Григорій Врецьона, рутинованый педагогъ, дуже старанно, отвѣтно до потребъ руского учительства, — тожь всѣ пріятелѣ рускои школы повиннѣ еи предплачувати, тымъ бôльше, що руска часопись педагогична не удостоюеся такои протекціи зъ стороны краевои рады шкôльнои, якъ польска „Szkoła“, котру par force накидуютъ рускимъ школамъ. Предплата „Шкôльнои Часописи“ выноситъ на рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1 зр. 50 кр., на третину року 1 зр.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. Н. Т. въ Вербôвци. „Рускій Правотарь“ ще не выйшовъ зъ друку а доперва цѣлыми книжками буде розсылатися. Чому такъ опôзняеся, не наша рѣчь. — **І. Р. въ Тростянци.** За 1884 р. довжнѣ Вы ще 1 зр. — **Всч. А. Л. въ Тростянци.** За р. 1884 прійде ще 2 зр. **Н. Н. въ Золочевѣ.** Просимо насъ повѣдомити, хто надавъ переказъ въ Золочевѣ 1 лютого, домагаючися чиселъ ôтъ 1 сѣчня?— бо имя надавшого не есть подане.

(Надôслане).

(Найдешевше лѣченье.) Вѣдень. Ваша Высокоблагороднôсть! Признаючи, що я точно получивъ посылку пигулокъ аптикаря Р. Брандта, заявляю Вамъ за Вашу прихильнôсть мою найсердечнѣйшу подяку съ тымъ покорнымъ додаткомъ, що наслѣдки Вашого лѣку далеко перевысшили сподѣванѣ ожиданя. Моя нещастлива сестра, котра ôгъ 17 лѣтъ страдае епилепсіею, змушена въ наслѣдокъ сеи страшнои хоробы безъустанно сидѣти въ комнатѣ а не маючи зовсѣмъ руху и свѣжого воздуха нездужае дуже часто головно на обструкцію, котра съ всѣми своими наслѣдками сталася причиною неустаючои недуги. Вашимъ пигулкамъ швайцарскимъ дякувати, що недуга устала. Хочь швайцарскѣ пигулки (можна получити коробками по 70 кр. въ аптикахъ) не берутся вже що день, але съ перервами, то однакожь такъ довго поборювана недуга уступила въ способъ зовсѣмъ лагôдный и нѣякъ неприкрый а станъ здоровя въ сѣмъ напрямѣ зовсѣмъ полѣпшився. Пріймѣть ще разъ мою подяку. Вашои Высокоблагородности вдячный и покôрный Ф. Райнишъ, урядникъ желѣзницѣ II. Klosterneuburgerstrasse N. 1. Просится зважати на те, щобы кожда коробка мала яко етикету бѣлый хрестъ на червонôмъ поли и пôдпись имени R. Brandt. 1284 1—1

Подяка.

Частыми нещастями прибита родина а теперь ще поражена свѣжою смертею своеи головы найлучшого мужа, батька и дѣда, Антонія Чапельского, знаходитъ велику ôтраду въ сочувствѣ знакомыхъ и сусѣдôвъ, котрѣ не щадили трудôвъ, щобы ôтдати послѣдну прислугу Покôйному. Пôдписанѣ складаютъ тому сердечну подяку Впр. оо. крыл. деканови Вас. Гапоновичеви, П. Денищакови, І. Дрималикови, І. Сѣнкевичови, І. Скобельскому, П. Кошалкевичеви, І. Погорецкому, Т. Хоминьскому, М. Гарбиньскому, Д. Грицаеви, В. Гошовскому, Гр. Савицкому, І. Козакевичеви, Т. Сапрунови; численно зôбранымъ селянамъ зъ Добровлянъ и сусѣдныхъ селъ; честному Братству церковному и спѣвакамъ-селянамъ зъ Ролева, котрѣ своимъ прекраснымъ спѣвомъ хоральнымъ звеличали сумный обрядъ похоронный. Всѣмъ участвувавшимъ въ похоронѣ за ихъ сочувство и труды сердечне спаси-Бôгъ!

Анна Чапельска, вдова; Марія Денищакъ, сестра; Леонтина Березинска, Антонина Флюнтъ, Марія Чапельска, Наталія Яворска, доньки; Людвикъ, Иванъ, Платонъ Чапельскій, сыны; Антôнъ Березиньскій, внукъ и прочѣ внуки.

II.

Всч. о. Наливайкови зъ Голоска, котрый 15 (27) с. м. зволивъ взяти участь въ похоронѣ бл. п. Володимира Левицкого, Вп. пп. Питомцямъ рускои духовнои семинаріи, котрѣ своимъ прехорошихъ спѣвомъ звеличили обрядъ похоронный и всѣмъ П. Т. Знакомымъ, котрѣ поспѣшили ôтдати послѣдну прислугу Покôйному, складае симъ щиро руске Спаси-Бôгъ!

Опечалена родина.

III.

Пôдписаный комитетъ для несеня помочи нещасливымъ погорѣлцямъ, почуваесь до обовязку въ имени 43 нещасливыхъ родинъ, навѣщеныхъ въ дни 7 жовтня 1884 р. страшеннымъ огнемъ, зложати найщирѣйшу подяку, передовсѣмъ Выс. Выдѣлу краевому за ласкаве удѣленье запомоги въ фонду краевого для погорѣлцѣвъ тутешнои громады въ квотѣ 200 зр., якъ и Вп. п. Игнатію Мохнацкому, маршалкови выдѣлу повѣтового въ Тернополи, за пôднятый трудъ въ цѣли выеднаня ласкавои запомоги, котра нещасливымъ погорѣльцямъ не одну слезу горя стерла.

Купчинцѣ дня 26 студня 1884.

Предсѣдатель комитету: Францъ Янковскій. Іосифъ Витошиньскій, гр. к. завѣдатель. Тимко Боржемскій, начальникъ громады. Никола Южинъ, Михаилъ Думка.

Женщина управителька

до господарства жѣночого пошукуеся на приходство въ Шельпакахъ, послѣд. почта Нове село. Першеньство буде мати Русинка бездѣтна. 1—3

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

1009 (140—?) поручае

препараты зъ гумы и выробы кавчуковй

для потребъ хирургичныхъ и иншихъ подобныхъ.

Въ друкарни товариства им. Шевченка

(*ул. Академична Ч. 8*)

можна дôстати по зниженôй цѣнѣ:

Рочники часописи „**Правда**":

Рочникъ IV зъ р. 1870 . . . за 2 зр.
„ V зъ р. 1872 . . . „ 2 зр.
„ VI зъ р. 1873 . . . „ 2 зр.
„ IX зъ р. 1876 . . . „ 2 зр.
„ X зъ р. 1877 . . . „ 2 зр.
„ XI зъ р. 1878 часть лит. 2 томы „ 1 зр.
„ XII зъ р. 1879 . . . „ 2 зр.
„ XIII зъ р. 1880 часть I . „ 50 кр.
зъ р. 1884 часть II . „ 1 зр.

Крôмъ того можна набути:

„Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache" von Dr. Emil Ogonowski за 2 зр. 25 кр.

1. „Исторія руска Костомарова", перекладъ Ол. Барвѣньского томъ I за 60 кр., т. II за 50 кр., т. III за 60 кр.; всѣ 3 томы разомъ за 1 зр. 50 кр.
2. „Свѣтоглядъ украиньского народа", Нечуя, за 50 кр.
3. „Повѣстки и оповѣданя", Нечуя, за 30 кр.
4. „Кайдашева семя", повѣсть Нечуя за 80 кр.
5. Федьковича „Довбушъ", Заревича „Боднарѣвна" и Федьковича „Якъ козамъ роги выправляютъ" — по 10 кр.
6. „Галицко-руске письменство" Драгоманова за 15 кр.

Книжки тй можна замовити такожь черезъ тов. „Просвѣту".

Желѣзничй поѣзды.

Пôсля годинника львôвского.

Приходятъ до Львова:

ЗЪ КРАКОВА: о год. 5 мин. 36 рано поѣздъ поспѣшный; о год. 9 мин. 27 веч. поѣздъ особовый; о год. 10 мин. 33 передъ пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворець Пôдзамче о год. 10 мин. 13 веч. поѣздъ поспѣшный; о год. 2 мин. 28 рано и о год. 3 мин. 42 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворець головный львовскій о год. 10 мин. 26 веч. поѣздъ поспѣшный; о. год. 3 мин. 5 рано и о год. 4 мин. 10 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 10 веч. поѣздъ поспѣшн.; о год. 3 мин. 35 рано и о год. 3 мин. 52 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ СТАНИСЛАВОВА: (на Стрый), по пол. о год. 4 мин. 17 поѣздъ особовый, въ ночи о год. 2 мин. 30 поѣздъ мѣшаный и о год. 8 мин. — рано поѣздъ льокальный Дрогобычь-Стрый-Львôвъ.

Ôтходятъ зô Львова:

ДО КРАКОВА: о год. 10 мин. 46 вечеромъ поѣздъ поспѣшный, о год. 4 мин. 5 рано поѣздъ особовый, о год. 5 мин. 3 по пол. поѣздъ мѣшаный и о год. 6 мин. 35 рано поѣздъ мѣшаный льокальный.

ДО ПÔДВОЛОЧИСКЪ: зъ головного дворця о год. 5 м. 56 рано поѣздъ посп., о год. 12 мин. 31 по пол. и о год. 10 мин. 27 веч. поѣздъ мѣшаный.

ДО ПÔДВОЛОЧИСКЪ: зъ дворця Пôдзамче о год. 6 мин. 6 рано поѣздъ поспѣшный, о год. 12 мин 57 по пол. и о год. 10 м. 56 веч. поѣздъ мѣшаный.

ДО ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 6 мин. 30 рано поѣздъ поспѣшный, о год. 12 мин. 15 по пол. и о год. 11 мин. 10 въ ночи поѣздъ мѣшаный.

ДО СТАНИСЛАВОВА: на (Стрый) рано о год. 11 мин. 20 поѣздъ особовый; веч. о год. 6 мин. 50 поѣздъ мѣшаный и о год. 6 мин. 45 рано поѣздъ льокальный Львôвъ-Стрый-Дрогобычь.

Курсъ львôвскій зъ дня 29 л. сѣчня 1885.

	платятъ		жадаютъ	
	австр. валютою			
	р.	кр.	р.	кр.
1. Акціи за штуку.				
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	266	50	269	50
„ львôв.-черн.-яс. по 200 р.	208	25	211	25
Банку гип. галиц. по 200 р	278	50	285	—
2. Листы заст. за 100 р.				
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	99	40	100	40
„ „ „ по 4% ав.	91	50	92	75
„ „ „ по 5% ав. період.	99	40	100	40
Банку гип. галиц. 6% ав.	101	—	102	—
Листы дов. гал. рус. банку п. 6%	—	—	—	—
3. Листы довжнй за 100 р.				
Общ. роль. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% льосов. въ 15 лѣтъ	58	—	60	
4. Облиги за 100 р.				
Индемнизаціи галиц. 5% м. к.	101	20	102	20
Облиги комунальнй Гал. банку рустик. 6%	96	75	97	75
Пожички кр. зъ р. 1873 по 6%	102	75	104	—
5. Льосы мѣста Кракова	16	50	18	50
„ „ Станиславова	22	50	24	50
6. Монеты.				
Дукатъ голендерскій	5	71	5	81
„ цѣсарскій	5	75	5	85
Наполеондоръ	9	72	9	82
Пôвимперіялъ	10	—	10	12
Рубель россійскій срѣбный	1	54	1	64
„ „ паперовый	1	27¾	1	29¾
100 марокъ нѣмецкихъ	60	10	60	80
Срѣбро	—	—	—	—

безъ текущого куп. безъ купону

„Сердечну подяку" складаю за надôсланье менѣ брошурки „*Пріятель хорыхъ*", зъ котрои я переконався, що и застарѣлй навѣть недуги дадутся ще вылѣчити, коли лишь ужиются до сего ôтповѣднй средства. Съ довѣрьемъ отже прошу о надôсланье менѣ и т. д." — Подôбнй подяки надходятъ що день дуже численно, — не повиненъ отже жаденъ хорый залишити не спровадити собѣ найновѣйше 135-те польске илюстроване выданье сеи пожиточнои брошурки зъ книгарнѣ „*Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig*", а то тымъ бôльше, що не потребуе при тôмъ поносити жадныхъ коштôвъ, позаякъ книжочка та достарчится ему на жаданье безплатно и франко. 1237 2—4

НАЙЛѢПШОЮ

Бибулкою на Папиросы

есть правдива бибулка

LE HOUBLON

Выробу французского 1070 25—36

Фирмы CAWLEY & HENRY въ Парижи

Передъ наслѣдуваньемъ остерѣгаеся.

Тая бибулка лишь тогды есть правдивою, коли кожда ей чвертка мае стемпель **LE HOUBLON**, а кожда пачка заосмотрена понизше знаходячоюся маркою охоронною и пôдписомъ.

LE HOUBLON 500 FEUILLES FORMAT FRANÇAIS CAWLEY HENRY C. C. FABRIC^T PARIS. LE HOUBLON

Cawley & Henry Prop^res du Brevet. SEULS FABRICANTS.

Fac-Simile de l'Etiquette 17 Rue Béranger à PARIS.

Якъ заводити Правды на ладъ закомарскои Правды?

Розказавъ Данило Танячкевичь, духовный Закомаря. Накладомъ „Батькôвщины". Цѣна 10 кр., а почтою 12 кр. Дôстати можна черезъ редакцію „Батькôвщины".

Въ администраціи „Дѣла" можна дôстати слѣдуючй працѣ бл. п.

Володимира Барвѣньского:

2. БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ, образокъ зъ Галицкого житя, цѣна . . . . 80 кр.
3. ÔТЧИТЪ ВЪ 100 ЛѢТНЙ РОКОВИНЫ ЦѢСАРЯ ИОСИФА II. 17 (29) падолиста 1880, цѣна . . . . 25 кр.
4. БЕСѢДА ВЫГОЛОШЕНА НА НАРОДНÔМЪ ВѢЧУ РУСИНОВЪ 18 (30) падолиста 1880 о економичныхъ справахъ, цѣна . . . . 15 кр.

Доходъ зъ першого твору призначуе Родина покôйника на памятникъ нагробный, зъ дальшихъ же трехъ працъ на стипендію им. Володимира Барвѣньского. (20—?)

При надходячôмъ торжествѣ святометодіевскôмъ

воручае

Товариство „Просвѣта" книжочку:

ЖИТЬЕ

ПРОСВѢТИТЕЛѢВЪ СЛАВЯНЪ

святыхъ рôвноапостольныхъ

КИРИЛА И МЕТОДІЯ

написавъ

Дръ Ю. Целевичь.

Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

1299 1—?

11 лосôвъ 10 гульденôвъ

Тягненье вже 20 Лютого

КИНЧЕМЪ-ЛОСЫ ПО 1 зр. а. в.

Головна выграна

50.000 зр.

10.000 выграныхъ.

Можна получати въ **лотерійнôмъ бюрѣ угор. Джокей-Клюбу**

Hatvanergasse, Budapest National-Casino.

Ц. к. концесіоноване

БЮРО РАЄНЯ И КОНТОРА ДЛЯ СЛУГЪ

И. МИТТИГА

Улиця Ягайлоньска ч. 12 и Рейтана ч 1.

Посередничитъ въ купнѣ, продажи и арендѣ имѣнь, лѣсôвъ, млынôвъ, реальностей, каменицъ и наймѣ помешканъ.

КОНТОРА СЛУЖБОВА раитъ лишь добôрну и добре поручену службу якъ: Панны служницѣ, покоевй, боны, ключницѣ, господинѣ, панны до шитя, крою суконь и бѣля, локаѣвъ, вôзникôвъ, кухарѣвъ, камердинерôвъ и здôбныхъ огородникôвъ. Офиціялистôвъ приватныхъ, управителѣвъ за кавцією и безъ. Økономôвъ, писарѣвъ, рахмайстрôвъ, лѣсничихъ испытованыхъ, машинистôвъ, горальникôвъ, резидентôвъ каменицъ за кавцією, такожь добôрныхъ учителѣвъ и гувернантокъ, Польки, Нѣмкинѣ и Французки; молодѣжь торговельну, ремѣсничу, дієтаріѣвъ, кельнерôвъ и касієрокъ, Робôтникôвъ для пп. предпріємцѣвъ и господарѣвъ. 1247 2—3

Цѣс. кор. управ.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4 процентовй платнй въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 9—?)

Ц. к. генеральна Дирекція австрійскихъ желѣзницъ державныхъ.

ОТВОРЕНЬЕ

руху для перевозу осôбъ, пакункôвъ и посылокъ поспѣшныхъ

зъ Копычинець до Гусятына

Шляхъ Копычинцѣ-Гусятынъ съ стаціями Васильковцѣ и Гусятынъ, почавши ôтъ дня 31-го грудня 1884 тôлько для тягарового руху отвореный,

съ днемъ 1-ого лютого 1885

отвираеся такожь для перевозу осôбъ, пакункôвъ и посылокъ поспѣшныхъ.

Вѣдень въ сѣчню 1885

Ц. к. Генеральна Дирекція австр. желѣзницъ державныхъ.

(Передрукъ не платится.) (1—1)

НОВООТКРЫТА

Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ

ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

поручае Всечестному Духовеньству, славетнымъ громадамъ, церковнымъ комитетамъ и Высокоповажнôй Публицѣ богатый выбôръ:

матерій церковныхъ и ризъ готовыхъ, стихарѣвъ, балдахинôвъ, хоругowь, фанъ, плащеницъ, образôвъ малёваныхъ на блясѣ и полотнѣ, до иконостасôвъ, престолôвъ и на стѣны церковнй; ôлтарики або образы процесіональнй; хрестôвъ напрестольныхъ, ручныхъ и процесіональныхъ; хрестôвъ желѣзныхъ на гробы и полёвыхъ, Евангелій, патрицій, чашь, ампулокъ, дарохранительницъ, дароносницъ, хлѣбницъ до Всенощного, кадильницъ, поликандрôвъ (паукôвъ), пôдсвѣчникôвъ (лѣхтарѣвъ), канделябрôвъ, лампницъ, свѣтла церковного, диванôвъ, цвѣтôвъ и проч.

Великій складъ товарôвъ срѣбныхъ зъ хиньского срѣбла, а именно:

Лыжки, вилки, ножѣ столовй и десеровй, лижочки до чаю и кавы, чайники, цукорнички, тацки, коробки на масло и сыръ, заставы столовй на овочѣ и тѣста, лѣхтарѣ, канделябры столовй и проч

по дешевыхъ цѣнахъ

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаеся франко.
Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье даромъ

1291 **Опакованье даромъ.** 17—?

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и
5% Листы Гипотечнй преміованй

котрй пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% преміею т. є. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи. 1267 9—?

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 10. Львôвъ, Четверъ 24 сѣчня (5 лютого) 1885. **Рôчникъ VI.**

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. пол. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстей“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улици Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:	*для Россіи:*
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.	на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр.	на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр.	на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:	съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.	на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр.	на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр.	на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—	на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50	на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Регуляція рѣкъ галицкихъ.

Однымъ зъ найважнѣйшихъ правительственныхъ проектôвъ внесеныхъ на текучôй сесіи рады державнои, есть безперечно проектъ о регуляціи рѣкъ галицкихъ. Чого ôтъ давна домагався одноду́шно цѣлый край, запедбуваный въ тôмъ взглядѣ черезъ сто лѣтъ центральнымъ правительствомъ, починае приближуватись до порѣшеня въ користь краю. Правительство въ своѣмъ мотивѣ до проекту о регуляціи рѣкъ галицкихъ бере на взглядъ тôлько 20 послѣдныхъ лѣтъ и констатуе, що въ тôмъ періодѣ Галичина многократно потерпѣла ôтъ повени, а нещастя зъ рокôвъ 1867, 1882 и 1884 були лишь найбôльше яркимъ доказомъ конечнои потребы звернути увагу на галицкй воды и дати Галичинѣ можливу охорону передъ повтаряючимися опустошенями, що завдаютъ рôвно тяжкй раны якъ краеви, такъ и державѣ.

Дѣло регуляціи рѣкъ нашихъ було, якъ сказано, ôтъ давна вже предметомъ бажань и домагань всѣхъ галицкихъ жителѣвъ, а передовсѣмъ самыхъ интересованыхъ хлѣборобôвъ, котрй величезну ôтъ повеней терпѣли шкоду, а удостоювались хиба тои вынагороды, що власти скарбовй въ рокахъ нещастя увôльняли ихъ зовсѣмъ або въ части ôтъ оплаты податку грунтового. До галицкого сойму разъ-па-разъ наплывали петиціи зъ рôжныхъ сторôнъ краю, домагаючйся ôтъ сойму иниціятивы въ тôмъ пекучôмъ дѣлѣ. Соймъ ухвалювавъ резолюціи до правительства, але тамъ дивились на тіи резолюціи досыть рôвнодушно и держались засады „laisser aller“ та „wir können warten“. Галичина прецѣ „passives Land“... Доперва страшна повѣнь минувшого року мусѣла вже пересвѣдчити правительство, що туть потрѣбно доконче якоись рады, потрѣбно систематично и швидко взятися до регуляціи рѣкъ, бо, якъ справедливо сказано въ мотивахъ до проекту, на руинѣ Галичины терпитъ и держава, скарбъ державный.

По повени минувшого року соймъ нашъ, завѣрившися впередъ, що правительство симъ разомъ готово вже прійти въ помôчь краеви, ухваливъ дня 17 жовтня 1884 р. резолюцію до правительства, котра съ деякими змѣнами зôстала увзглядненa. Соймови ходило о двѣ головнй засады: 1) щобы для регуляціи рѣкъ була утворена краева комисія для регуляціи рѣкъ у Львовѣ пôдъ проводомъ намѣстника и 2) щобы утворити фондъ на регуляцію водъ галицкихъ, до котрого край дасть $3^1/_2$ миліона зр. пôдъ условіемъ, що скарбъ державный дасть $9^1/_2$ миліона. Обѣ тіи сумы мали бути сплаченй въ 15 рокахъ.

Правительство внесло въ палатѣ пословъ свôй проектъ регуляціи нашихъ водъ дня 20 л. сѣчня. Оно подѣлило рѣки нашй на двѣ категоріи: сплавнй и несплавнй. Регуляцію рѣкъ сплавныхъ въ Галичинѣ захôднôй и всхôднôй (Сяну ôтъ Ярослава до вливу въ Вислу и Днѣстра ôтъ Журавна до Окопôвъ) мае переводити держава съ застереженьемъ доплатъ ôтъ сторôнъ интересованыхъ, даючи черезъ 15 лѣтъ по 500.000 зр., почавши ôтъ 1 сѣчня 1885 р. На регуляцію же рѣкъ несплавныхъ въ Галичинѣ захôднôй и всхôднôй (Сяна до Ярослава, Днѣстра до Журавна, Стрыя, Свѣчи, Лôмницѣ и Быстрицѣ и найнебезпечнѣйшихъ притокъ тыхъ рѣкъ) и на потрѣбне засадженье лѣсомъ просторôвъ тыхъ рѣкъ дае держава въ 15 лѣтахъ, почавши ôтъ 1885 року 7,980.000 зр., т. е. лишь 60% загальнои потрѣбнои на то сумы 13,300.000 зр., пôдъ условіемъ, що прочихъ 40% т. е. 5,320.000 зр. дасть фондъ краевый. — Якъ бачимо, проектъ правительственный накладае на фондъ краевый тягаръ о 1,820.000 зр. бôльшій ôтъ того, якій соймъ ухваливъ (3,500.00 зр.).

Дальше правительственный проектъ установляе въ мысль домаганя сойму для переведеня регуляціи водъ въ Галичинѣ комисію краеву у Львовѣ пôдъ проводомъ намѣстника, до котрои маютъ входити ôтпоручники: а) администраціи державнои, б) Выдѣлу краевого и в) обохъ товариствъ господарскихъ, львôвского и краковского.

Внесеный въ палатѣ пословъ сей правит. проектъ стрѣтивъ завзяту опозицію зъ стороны нѣмецкихъ централистôвъ. Пос. Менгеръ назвавъ сей проектъ „несправедливостею вопіючою до неба“, бо, мовлявъ, другй краѣ коронни маютъ бути черезъ 15 лѣтъ данниками-невольниками Галичины. Ще дальше посунувся пос. Зисъ, заперечуючи саму потребу регуляціи рѣкъ въ Галичинѣ. Панове централисты въ своѣй слѣпôй завзятости не хотятъ памятати на то, що именно Галичина черезъ сто лѣтъ була данницею-невôльницею другихъ краѣвъ коронныхъ, бо платила державѣ податки кровію и грошемъ, якъ другй краѣ коронни, а не дôставала ôтъ державы тыхъ благодатей для забезпеченя житя и майна горожанъ та для пôднесеня добробыту и культуры, якй щедро сплывали на другй краѣ, розумѣеся, нѣмецкй въ Австріи. Коли прійшло ухвалювати для скрахованого Вѣдня въ 1873 роцѣ 80 миліонôвъ зр., тогды панамъ централистамъ-гриндерамъ не було совѣстливо, що Галичина мае статись невôльницею централистичного швиндлю, — а нынѣ, коли иде о забезпеченье нашого краю ôтъ матеріяльнои руины, они кричатъ: „нѣ, нехай буде якъ бувало“, нехай руйнуются рôкъ-рôчно тысячѣ-тысячѣ родинъ, нехай господарѣ идутъ съ торбами, нехай множится-плодится пролетаріятъ на славу и добро австрійскои державы! Дръ Зисъ пôднѣсъ въ своѣй бесѣдѣ, що кошты регуляціи Дунаю муситъ поносити Вѣдень, а не хотѣвъ звернути уваги на то, якй користи тягне Вѣдень зъ тои головнои воднои артеріи державы. Чи п. Зисъ назвавъ-бы доперва тое „справедливостею“, коли-бъ руйнованый що року повенею народъ въ Галичинѣ помагавъ Вѣдневи Дунай регулювати?!

При голосованю надъ тымъ, чи правит. проектъ ôтослати до специяльнои комисіи съ 24 членôвъ, цѣла лѣвиця солидарно голосувала противъ, силуючись такъ важну и наглу справу, якъ регуляція нашихъ водъ, ôтъ разу вбити. Знайшлась однакожь бôльшôсть 112 голосôвъ противъ ихъ 74, и проектъ передано комисіи.

Централистами руководила въ сѣмъ дѣлѣ звѣстна ихъ програма — не дбати про економичне пôдвигненье не-нѣмецкихъ краѣвъ и народôвъ въ Австріи, — а ефектовнй крики ихъ про „невôльництво другихъ краѣвъ коронныхъ“ були зручнымъ маневромъ вымѣренымъ противъ нынѣшного правительства, а такъ наручнымъ передъ близькими выборами до рады державнои, а конець-кôнцемъ опозиція ихъ въ сѣмъ случаю була опозиціею — „факційною“, котрои цѣль не интересы загально-державнй, а агитація для партійныхъ та егоистичныхъ цѣлей. Тою дорогою, панове централисты, будь що будь вы не станетеся нынѣ regierungsfähig въ Австріи!

Центральн. комитетъ передвыборчій.

Зъ иниціятивы пословъ нашихъ соймовыхъ ôтбулось минувшого четверга (29 л. сѣчня) зôбранье мужѣвъ довѣрія для остаточного зложеня передвыборчого комитету до рады державнои. На зôбраню явились лично послы Романчукъ, Лѣниньскій и Охримовичь. Прочй послы высказали свое мнѣнье въ дотычнôй справѣ въ письмахъ присланыхъ на руки п. Романчука. Зъ запрошеныхъ мужѣвъ довѣрія взяли участь въ нарадахъ П. Т. Н. Вахнянинъ, Геровскій, Дыметъ, Богд. Дѣдицкій, Малиновскій, дръ Ал. Огоновскій, дръ Ом. Огоновскій, Павликовъ, Вол. Федоровичь, дръ Целевичь, дръ Шараневичь и Шведзицкій. По короткôй дебатѣ принято слѣдуючй внесеня: 1) Русины Галицкй возьмутъ активну участь въ будучихъ выборахъ до рады державнои и 2) зложатъ комитетъ ad hoc съ 16 членôвъ. На разѣ выбрано комитетъ въ пятёхъ, зложеный въ дра Шараневича яко предсѣдателя, о. крылошанина Малиновского, дра Ал. Огоновского, Б. Дѣдицкого и пос. Романчука. Комитетъ сей мае ôтнестись до „Рады Рускои“ и вразъ съ нею завôзвати обѣ сторонництва рускй до представленя своихъ членôвъ до комитету передвыборчого. Такимъ чиномъ новый комитетъ буде уповномочненый до акціи выборчои зарôвно рускими послами соймовыми якъ и политичнымъ товариствомъ „Рускои Рады“. Симъ простуемо заразомъ всякй ложнй донесеня прасы краевои и нѣмецкои о згаданôмъ зôбраню мужѣвъ довѣрія и результатѣ ихъ нарадъ.

Торжество Методіевске.

Повный комитетъ Методіевскій засѣдавъ дня 1 л. лютого пôдъ проводомъ Его Преосв. епископа Сильвестра и принявъ до вѣдомости справозданя всѣхъ трехъ секцій комитету тѣснѣйшого на пôдставѣ реферату дра Бартошевского, свого секретаря. Результатомъ нарадъ були слѣдуючй ухвалы:

1. Комитетъ займеся выпечатаньемъ двохъ литературныхъ праць, толкуючихъ про житье и дѣланье обохъ апостолôвъ славяньскихъ: однои ширшои науковои, призначенои для образованыхъ верствъ, и другои меншого объему, популярнои, для народа. Кромѣ того постараеся комитетъ о выданье малыхъ иконокъ св. Кирила и Методія съ ôтповѣдною молитвою, котрй въ нарочитый день мали-бы роздаватись межи народъ.

2. Комитетъ назначае днемъ обходу памяти смерти св. Методія въ краю и во Львовѣ 6 (18) цвѣтень ст. ст., подасть се свое рѣшенье до вѣдомости всѣхъ гр. к. ординаріятôвъ рускихъ въ Галичинѣ и Угорщинѣ и упроситъ ихъ, щобы на сей день зволили весь клиръ и вѣрныхъ завôзвати до празнованя торжества Методіевского.

3. Комитетъ завôзве въ своѣмъ часѣ всѣхъ Русинôвъ галицкихъ до громаднои якъ найчисленнѣйшои поѣздки до Велеграду 1 (13) серпня с. р. яко въ роковый день крещеня Руси св. Володимиромъ Великимъ. Въ Велеградѣ кромѣ торжественного богослуженя и водосвятія поставитъ комитетъ концертъ, на котрôмъ будутъ ôтспѣванй нашй найкрасшй и найдавнѣйшй напѣвы церковнй побôчь композицій Бортняньского и др.

4. Комитетъ постарае у властей о призволенье збирати въ краю складки на покрытье всѣхъ коштôвъ торжества.

Бесѣда посла В. Ковальского

въ радѣ державнôй при дебатѣ надъ проектомъ заснованя епископства въ Станиславовѣ.

(*Конець.*)

Мои Панове! Хочу пояснити вамъ доходы львôвского митрополита. Пôсля рахункôвъ, якй маю пôдъ рукою, рента зъ его маетку выноситъ 15 715 зр. 18 кр.

Але и се число годѣ взяти въ значеню чистого доходу, противно оно становитъ интегральну часть всего брутто-доходу столового майна гр. кат. галицко-львôвскои митрополіи. Пересѣчнй доходы выносятъ брутто 32.616 зр. $43^1/_2$ кр., выдатки справдженй 10.460 зр., про те чистый доходъ сеи митрополіи досягне лишь сумы 22.156 зр. 65 кр.

До того поучае насъ досвѣдченье, що кождый митрополитъ бувъ заедно въ грошевыхъ клопотахъ, мусѣвъ заедно просити о залички и майже кождому мусѣла кôлькократно приходити держава въ помôчь, бо доходы не выстарчали ему. Наведенй урядовй числа суть навѣть не конче точнй — за высокй въ доходахъ, а за низькй въ розходахъ. Але припустѣмъ, що они суть вѣрно поданй и що будущій митрополитъ буде ощаднѣйшій. Що жь выйде зъ того, если ôтъ чистого доходу въ сумѣ 22.156 зр. 65 кр. ôттягнемо рôчну пенсійну плату зрезигновавшого митрополита въ сумѣ 12.000 зр.? Всего на все лишится 10.156 зр. 65 кр. И если въ будучности лишь 7.000 зр. пôйдутъ зъ того на дотацію Станиславôвского епископа, то излишка вынесе лишь 15.156 зр. 65 кр. а. в. Пытаюсь, чи ся излишка, що мае становити властиву дотацію митрополита, выстарчитъ ему на безжурливе удержанье и еи выстарчатъ проектованй 7000 зр. епископови Станиславôвскому до житя? Позвольте, панове, най я при тôмъ оглянусь на дотаціи австрійскихъ епископôвъ.

Въ церковнôмъ правѣ Гельферта стоитъ, що держава австрійска згôдно съ тридентійскимъ соборомъ управняе кождого епископа до платы 12.000 зр., а архіепископа до 18.000 зр. а. в. И справдѣ, съ выемкою Дальматіи и Истріи, не знаходимо въ Австріи епископства дотованого низше рôчныхъ 12.000 зр. Але и въ тамтыхъ двохъ краяхъ подыбуемо, що зъ семи католицкихъ епископствъ шѣсть владыкъ въ Паренцо-Полѣ, Задару, Спалято-Макарски, Лесины, Себеника и Рагузы дотованй суть грôшми и землями въ сумѣ 8.400 зр., а лишь епископъ зъ Катаро, до котрого належитъ 11.782 душь, посѣдае меншу дотацію въ сумѣ 5.250 зр. Такожь и въ Галичинѣ нема такъ зле дотованого епископства, якимъ мае бути епископство Станиславôвске.

Найгôрше дотованымъ есть ôрменьскій львôвскій архиепископъ. Ôнъ побирае зъ религійного фонду лишь 6000 зр., але дохôдъ его пôдносится до 10.000 зр. тымъ, що заставничій банкъ „Pii montis“ додае ему рôчныхъ 4000 зр. До того обôймае епархія его ледви кôлька парохій съ кôлькома тысячами вѣрныхъ. Римско-кат. епископъ Тарнôвскій есть, якъ се зъ буджету видко, дотованый сумою рôчныхъ 12.600 зр., а все епископство тарнôвске побирае зъ религійного фонду 21.124 зр. дотаціи. 7.000 зр., котрй побирае гр. кат. епископъ Перемыскій зъ религійного фонду, суть лишь доповненьемъ дотаціи, а цѣле епископство Перемыске участвуе въ тôмъ фондѣ сумою 30.536 зл., коли противно Станиславôвске епископство буде обмежене до сумы 17.575 зр.

Чи думаете, що гр. кат. епископъ Станиславôвскій не буде мати такихъ выдаткôвъ, якй мае другій епископъ въ Галичинѣ? Я желаю кождому въ нихъ якъ найбôльше и незавидую жадному. Однакожь думаю, що жаденъ немае бôльше чимъ потребуе. Нашй гр. кат. епископы жіютъ ноторично дуже ощадно. Але основати нове епископство въ нынѣшныхъ ôтношеняхъ такъ скупо, съ рôчною платою 7000 зр., се значитъ тôлько, що не мати взгляду на сй ôтношеня, именно у епископа Станиславôвского, котрому маемо нынѣ придбати резиденцію. Резиденція та буде стояти досыть далеко ôтъ катедральнои церкви, ôтлучена торговицею и кôлькома улицями ôтъ мѣста. А чейже годѣ жадати ôтъ епископа, щобы зъ дому до церкви ходивъ заедно пѣшки. Имовѣрно буде ôнъ держати повôзъ и конѣ, хотяй и тй конѣ не буде чимъ годувати, бо грунтôвъ пôдъ пашу нема. Такого выдатку трудно буде ему навѣть устеречись, такъ якъ его жде въ епархіи канонична объѣздка, а епархія та есть 400 квадратовыхъ миль простора. Потреба такои объѣздки була головнымъ моментомъ до основаня сего епископства. Митрополитъ не бувъ въ силѣ объѣхати давну епархію, 838 квадратовыхъ миль простору, а такій недоглядъ выкликавъ деяке лихо въ поодинокихъ парохіяхъ, котре нынѣ подѣломъ архиепархіи мае бути усунене. И такъ прійдесь епископови Станиславôвскому объѣздити територію, розлогу на 400 квадр. миль съ майже 600.000 населеньемъ. Кромѣ того треба буде ему якоись прислуги, та и бѣдного мусить ôнъ въ ряды годы запомогчи. Я не завидую зовсѣмъ матеріяльному положеню будучого метрополита львôвского и епископа станиславôвского. И якъ ще одинъ и другій уплатятъ податки и понесутъ тягары громадскй, повѣтовй и краевй, то не багато лишится имъ на житье. Если-жь будучій епископъ Станиславôвскій не есть ôтповѣдно дотованый, то ще гôршою представляеся дотація крилошанъ и прочихъ священикôвъ сеи капитулы. Если маемо пересвѣдченье, що гр. кат. крилошане въ Перемышли суть недостаточно дотованй, хотяй у нихъ суть и свои доходы реальнй, то треба було бодай загальну тамтыхъ сустентацію взяти за пôдставу до дотаціи крилошанъ Станиславôвскихъ. Але сталось инакше. Наймолодшй крилошане Станиславôвскй будутъ всего на все побирати по 840 зр., сотрудники по 400 и 315 зр. рôчнои платы, а тутъ сказано ще, що на разѣ не бу-

де навѣть посада пароха обсаджена, бо тамъ есть вже мѣскій парохъ.

Але бо панове, парохія катедральна а мѣска то не все одно, а если мѣскій парохъ мае бути заразомъ катедральнымъ, то въ него буде бôльше до дѣла. Єсли однакожь мѣскій парохъ, о 315 зр. рôчнои платы, мае справовати чинности катедрального пароха и совѣтника консисторского, катедральный же сотрудникъ, его пôдвластный, буде побирати 400 зр. рôчно, а канцелистъ консисторскій — 880 зр., то якже можна було доходы его такъ ограничити?

Я не мавъ случайности говорити о тыхъ недостаткахъ при нарадахъ буджетовыхъ въ комисіи, бо не есмь членомъ сеи комисіи, а пôдносити се дѣло въ в. палатѣ доперва при буджетовôй розправѣ, буде за пôзно и безъуспѣшно. Думаю однакожь, що мои нынѣшнѝ замѣты зневолятъ всеч. членôвъ комисіи буджетовои до точнѣйшого розсмотру предмету и до ôтповѣднѣйшого вывѣнованя епископства Станиславôвского, щобы ôттакъ не можь було сказати, що лишь съ тою епархією обôйшлися мы по мачошиньски.

Въ прочѣмъ въ засадѣ я годжусь на предложену суму 39.300 зр. на закупно и адоптацію дому пôдъ ч. 215²/₄ въ Станиславовѣ на резиденцію для нового епископа, однакожь прошу ще разъ, при укладаню буджету звернути увагу на мои замѣты и спостереженя и по можности стремѣти до того, щобы дотація епископа Станиславôвского була конгруентна съ дотацією другихъ австрійскихъ епископôвъ.

Загальнѝ зборы товариства „Просвѣты".

Дня 2 л. лютого ôтбулися въ комнатахъ „Рускои Бесѣды" у Львовѣ загальнѝ звычайнѝ зборы членôвъ товариства „Просвѣта". Членôвъ мѣсцевыхъ и позамѣсцевыхъ явилось до сто, межи ними кôлькохъ делегатôвъ филій и читалень. Зборы ôткрывъ о 4 годинѣ въ полудня голова товариства, дръ Омелянъ Огоновскій. Въ краснорѣчивôй и вельми патріотичнôй рѣчи пôднѣсъ Вп. бесѣдникъ всѣ головнѣйшѝ моменты въ исторіи розвою товариства, указавъ на противности, съ якими товариству въ 16-лѣтнôмъ часѣ существованя приходило боротися, зазначивъ культурный его вплывъ на Галичину, Буковину и въ части на Украину и высоке уважанье, до якого дôйшла „Просвѣта" въ краю и у другихъ славяньскихъ народôвъ своею мирною але неутомною працею и пожертвованьемъ для духового розвою „незрячихъ своихъ братôвъ" мимо того, що труду сего не пôднимались нѣ вельможѣ, нѣ магнаты, а интелигенція, выросша зъ самого-жь кореня народу. Бесѣдникъ сконстатувавъ, що зерно свѣтла, кинене у насъ повною жменею межи селянъ и мѣщанъ, выдае вже свои здоровѝ плоды въ численныхъ читальняхъ и товариствахъ въ краю и въ роботѣ многихъ поодинокихъ патріотôвъ. Въ кôнци пôднѣсъ Вп. бесѣдникъ голосный протестъ противъ всякихъ посторонныхъ змагань, спольщити народъ нашь посредствомъ школы и всѣхъ напастей, вымѣреныхъ противъ нашои вѣры и церкви.

Зôбранѝ члены приняли горячу рѣчь свого довголѣтного труженика и провôдника съ великимъ одушевленьемъ и грôмкими оплесками. Потôмъ слѣдували справозданя секретаря, скарбника и економа товариства. Зъ нихъ дôзналися мы, що товариство, придбавши въ послѣднôмъ роцѣ (1884) 392 новыхъ членôвъ, числитъ нынѣ всѣхъ до 1.300; що оно звернуло свою увагу не лишь на популярнѝ выдавництва, а бôльше того на ôткрыванье читалень, сихъ живыхъ розсадникôвъ просвѣщеня и уморальненя народа; що 130 читальнямъ прійшло Товариство въ помôчь, даруючи ихъ своими книжочками въ числѣ 7.500 примѣрникôвъ; що при зôбольшеныхъ доходахъ змогло Товариство сего року грошево запомогчи хосеннѝ выдавництва другихъ товариствъ и поодинокихъ людей; що въ загалѣ „Просвѣта" наша сталась нынѣ осередкомъ духовои и національнои працѣ на Галицкôй Руси.

Справозданье касове и економату выказало до того, що финансова сторона товариства розвиваеся якъ найкрасше и то въ досыть скорôй прогресіи. Всѣхъ доходôвъ въ 1884 р. було на 5.422·28 зр., а весь маетокъ товариства съ кôнцемъ того-жь року дôйшовъ до поважнои сумы 37.285·12 зр. Стипендію Фр. Фронца въ квотѣ 90 зр. побирае А. Мазяръ, ученикъ Перемыскои гимназіи; стипендійный фондъ им. Т. Шевченка выноситъ 1033·90 зр., а такій-же фондъ Е. Вѣтошиньскои порядкуеся мимо всякихъ трудностей и дôйде надѣятись до сумы 6.000 зр.

Справозданье економату выказало, що вартôсть всѣхъ выдавництвъ Товариства, находячихся въ магазинѣ выноситъ 18 450·45 зр., а въ комисовôй розпродажи 7.145·11 зр.

По выслуханю всѣхъ трехъ справоздань удѣлили зôбранѝ члены на внесенье контрольнои комисіи уступаючому выдѣлови абсолюторію и повне узнанье за точне и совѣстне веденье дѣлъ, а касіерови и економови найщирѣйшу подяку за цѣлорочнѝ безинтересовнѝ труды.

Ôттакъ слѣдувавъ выбôръ нового выдѣлу на р. 1885. Голова ôтступивъ провôдъ зборôвъ предсѣдателеви филіи Товариства Тернопôльскои, проф. Ал. Барвѣньскому и той завôзвавъ присутныхъ до голосованя. Зъ выбору вôйшли на 72 голосуючихъ въ складъ нового выдѣлу: дръ Омелянъ Огоновскій, проф. Нат. Вахнянинъ, дръ Ол. Огоновскій, проф. В. Шухевичь, о. Кас. Куницкій, дръ Кость Левицкій и дръ Омел. Калитовскій, проф. Петро Огоновскій и проф. Бр. Старецкій. Головою товариства выбрано одноголосно 12 разъ зъ черги професора Омеляна Огоновского.

Потôмъ слѣдували внесеня членôвъ, зъ котрыхъ принято: 1) Внесенье о. Іосифа Барвѣньского, щобы въ календарѣ „Просвѣты" подавано широку рôчну лѣтопись въ дѣланя всѣхъ рускихъ институцій, товариствъ, школъ и бурсъ въ Галичинѣ. 2) Внесенье проф. Нат. Вахнянина, щобы товариство постаралось о литографованѝ ôтчиты для читалень зъ всѣхъ галузей науки, а именно зъ исторіи рôдного краю. 3) Внесенье о. сов. В. Ильницкого въ справѣ кольпортажи выдань „Просвѣты" (яко директиву). Не принято: 1) внесенье, щобы загальнѝ зборы Товариства ôтбувались поочередно въ рôжныхъ мѣсцевостяхъ краю, такъ якъ ся рѣчь вымагае змѣны статуту и 2) внесеня на ремунерацію касіера и економа, такъ якъ интересованѝ самѝ заявили, що така ухвала уймила бы ихъ чести и имъ далеко дорожшимъ есть узнанье працѣ изъ стороны членôвъ загальныхъ зборôвъ, чимъ яка-небудь грошева заплата. Товариство не хоче пôдъ симъ взглядомъ наслѣдувати другѝ просвѣтнѝ товариства, въ котрыхъ найменшій трудъ оплачуеся высоко грошемъ призначенымъ на цѣли просвѣтнѝ.

О 8 годинѣ закрывъ нововыбраный голова товариства загальнѝ зборы щирою подякою для гостей наспѣвшихъ до Львова зъ провинціи.

До Свѣтлыхъ Выдѣлôвъ руск. читалень.

Руске Товариство педагогичне поставило собѣ задачу: *„плекати и розвивати выхованье народне на основѣ матерного языка руского такъ въ школѣ якъ и житю суспôльнôмъ"*. Щобы тôй своѣй задачи ôтповѣсти, котра находитъ ôтгомôнъ въ всѣхъ правыхъ серцяхъ руского народа, треба, щобы наступила тѣснѣйша звязь межи товариствомъ педагогичнымъ, въ котрôмъ сосередоточуются мовь въ огнищи всѣ справы дотыкаючѝ выхованя народного, а читальнями народными, тыми поменшими огнищами, скупляючими въ собѣ житье громадске. Тѣснѣйша така звязь межи однымъ и другими скрѣпить нашѝ силы, дасть намъ лѣпше пôзнати нашѝ духовѝ потребы, двигне розвôй житя народного и поведе насъ въ передъ на дорозѣ духового поступу.

Тѣснѣйша звязь межи товариствомъ педагогичнымъ а поодинокими рускими читальнями переведеся по нашôй гадцѣ тымъ чиномъ, если Свѣтлѝ Читальнѣ схотятъ вписатися въ члены педагогичного Товариства, и яко такѝ вступити въ близшѝ ôтношеня духовѝ съ нами. Вашѝ школьнѝ потребы, Вашѝ бажаня въ направленю народного выхованя, Вашѝ спостереженя на поли розвою литературного, Вашѝ торжественнѝ обходы подавайте до нашои вѣдомости щиро и откровенно; мы пріймемо ихъ радо, взужиткуемо ихъ въ границяхъ законами приписаныхъ и постараемось, щобы добра и здорова гадка сталася дѣломъ.

Въ тôй цѣли запрошуемо Васъ *вписуватися въ члены нашого Товариства.*

Въ кôнци звертаемо Вашу увагу на нашѝ выданя, зъ котрыхъ одна часть призначена для науки молодежи, друга для науки старшихъ. Выданя тѝ повиннѝ находитись у всѣхъ Читальняхъ и библіотекахъ школьныхъ, и для того мы ихъ Вамъ поручаемо. Доси вышли для молодежи хорошѝ книжочки съ картинками: Малый звѣринець для чемныхъ дѣтей, по цѣнѣ 8 кр.; Гостинець для чемныхъ дѣтей — 8 кр.; Домовѝ звѣрята часть I и II по 20 кр. Для старшихъ вышла Хемія, переведена на рускій языкъ проф. В. Шухевичомъ, въ цѣнѣ 40 кр. Книжочки высылаемо або за готôвку або за послѣплатою.

Дасть Богъ, що при щирôй праци и при скупленыхъ силахъ въ одну велику народну духову громаду двигнемо въ передъ наше народне выхованье и розвинемо красше житье народне на нашъ вспôльный пожитокъ и нашу славу.

Съ дѣломъ впису въ члены якъ и съ закупномъ книжокъ просимо звертатися пôдъ адресою: Педагогичне Товариство руске въ Домѣ Народнôмъ въ Львовѣ.

Ôтъ Выдѣлу руского Товариства педагогичного.

У Львовѣ въ Сѣчни 1885.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫИ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*IV-е засѣданье рады державнои зъ дня 29 сѣчня.*) На порядку дневнôмъ поставлене було перше читанье внесеня пос. Жака въ справѣ екзекуцій на пенсіи урядникôвъ приватныхъ и ихъ доходы. Внесенье се ôтослано до комисіи правничои. Ôттакъ слѣдувало перше читанье внесеня пос. Менгера въ справѣ поправки до закона о податку заробковôмъ и доходовôмъ зô взгляду на товариства заробковѝ и господарскѝ и на касы задатковѝ. Оба внесеня ôтослано до комисіи для щадниць и касъ задатковыхъ. Опôсля слѣдувала справа станиславôвского епископства, о котрôй мы вже въ послѣднôмъ числѣ доносили. — По справозданю о засаджуваню лѣсами Карсту въ Гориціи и Градискѣ наступила мала перерва. Коли послы знову зôйшлися въ сали забравъ пос. Кравсъ зъ лѣвицѣ голосъ въ справѣ конгруы и поставивъ внесенье, котре опôсля сталося причиною тактичнои побѣды лѣвицѣ надъ правицею парляменту.

(*Побѣда лѣвицѣ.*) На порядку дневнôмъ стояла теперь новеля до закона о належностяхъ. Лѣвиця зъ многихъ причинъ ставила опозицію сѣй новели, правительство однакожь конче хотѣло сю новелю въ парляментѣ переперти, позаякъ на ухваленю сеи новелѣ опираеся и надѣя правительства на доходы, зъ котрыхъ оно буде могло пôдвысшити катол. духовеньству конгруу; при сѣмъ правительство числило и числитъ на помôчь правицѣ. Централисты не могучи вже зовсѣмъ сеи новелѣ усунути зъ порядку дневного, старалися хочь ôтложити на пôзнѣйше, тымъ бôльше, що якъ се опôсля заявивъ самъ пос. Кравсъ, они хотѣли пôзыскати собѣ до слѣдуючихъ выборôвъ духовеньство тымъ, що будьто они займаются усердно его справою. Пос. Кравсъ поставивъ отже внесенье, щобы змѣнити порядокъ дневный и поставити справу конгруы передъ новелею до закона о належностяхъ. По перервѣ засѣданя богато послôвъ зъ правицѣ не було въ сали; сталося отже, що коли се внесенье пôддано пôдъ голосованье, цѣла лѣвиця якъ одинъ мужь голосувала за симъ внесеньемъ и оно перейшло 130 голосами противъ 126. За внесеньемъ голосувавъ также и клюбъ Коронинього.

(*Журналисты въ парляментѣ.*) Пôдчасъ сего засѣданя случився въ парляментѣ ще одинъ цѣкавый епизодъ а при тôмъ о стôлько непріятный, що стався причиною стрейку вѣденьскихъ журналистôвъ, черезъ що и провинціональна журналистика мусѣла кôлька днѣвъ терпѣти. Саля засѣдань вѣденьского парляменту есть пôдъ взглядомъ акустики такъ само зле збудована якъ и въ галицкôмъ соймѣ; на галеріяхъ, призначеныхъ для журналистôвъ, зовсѣмъ нѣчого не чути и они змушенѝ входити до самои салѣ засѣдань. Порядокъ домовый парляменту сего вправдѣ не дозволяе; мимо того однакожь доси такъ практикувалося. Журналисты и репортеры рôжныхъ газетъ заходятъ также часто и на кульоары парляменту и стараются тамъ вывѣдати, що де въ якôмъ клюбѣ чи комисіи радятъ. Се не подобалось деякимъ посламъ, тымъ бôльше, що вѣденьскѝ журналисты и репортеры суть по бôльшôй части сынами Израиля. Пос. Ганишь жалувався вже 20 сѣчня с. р. на те, що журналисты въ парляменгѣ роблятъ такій неладъ, що бесѣдника не можна розумѣти. На засѣданю 29 сѣчня выступивъ знову Шенереръ противъ журналистôвъ и жадавъ, щобы имъ зовсѣмъ вступъ до салѣ и на кульоары зборонено. Симъ ображенѝ журналисты постановили зовсѣмъ не подавати справоздань зъ парляменту и выслали ôтгакъ депутацію до президента парляменту съ жалобою противъ пос. Шенерера, котрый своею бесѣдою всѣхъ журналистôвъ образивъ.

(*V-е засѣданье рады державнои зъ дня 30 сѣчня*) Закимъ ще приступлено до порядку дневного, президентъ Смолька высказавъ пос. Шенерерови нагану за образу журналистôвъ.— Законъ въ справѣ кредиту на урядженье епископскои палаты въ Станиславовѣ принято въ третôмъ читаню. — Пос. Ґречекъ зложивъ справозданье въ справѣ дотацій католицкого духовеньства зъ фонду религійного. Головнѝ точки дебатъ надъ сею справою подали мы вже въ послѣднôмъ числѣ „Дѣла".

(*Законы въ справѣ школъ народныхъ на Буковинѣ*), ухваленѝ буковиньскимъ соймомъ, затвердивъ цѣсарь дня 22 сѣчня с. р. Въ наслѣдокъ сихъ законôвъ буде зъ одной стороны пôдвысшена платня учителѣвъ такъ школъ народныхъ якъ и выдѣловыхъ, а зъ другои стороны будутъ ними запевненѝ средства для удержаня школъ народныхъ въ той способъ, що коли-бы доходы фонду школьного показалися за малѝ, то недостаюча сума буде покрыватися черезъ такъ звану Landes-Schulumlage. Ôтъ сего выняте лишь мѣсто Чернôвцѣ вразъ съ передмѣстями такъ довго, якъ оно само поноситъ кошты выдаткôвъ на свои школы народнѝ.

(*Зъ комисій парляментарныхъ*). Минувшои суботы ôтбувалася нарада въ комисіи вызначенôй въ справѣ закона о соціялистахъ и матеріяхъ выбуховыхъ. На засѣданю сѣмъ забирали голосъ гр. Таффе и шефъ секціи Кубинъ.

Въ комисіи економичнôй принято одноголосно внесенье референта Гальвиха, въ котрôмъ ôнъ домагаеся завôзваня правительства, щобы оно по поводу надходячого ôтновленя угоды съ Угорщиною внесло предложенье въ справѣ ревизіи закона мытового и о монополяхъ.

(*Предсѣдатель угорского кабинету*) Тисса приѣхавъ бувъ дня 30 сѣчня до Вѣдня и конферувавъ съ членами австрійского и спôльного правительства, о скôлько можна догадуватися, въ справѣ предложень закона о соціялистахъ и матеріяхъ выбуховыхъ и въ другихъ ще справахъ бѣжучихъ. Тисса бувъ также на авдієнціи у цѣсаря и конферувавъ съ гр. Кальнокимъ и шефомъ секціи Шеденимъ. Рôвночасно бувъ у Вѣдни также и министеръ для Хорватіи Бедековичь. Оба достойники выѣхали 2 с. м. до Пешту.

(*Палата угорска*) закôнчила нарады надъ прелиминаремъ министерства вôйны а заразомъ и дискусію надъ цѣлымъ сегорôчнымъ буджетомъ. Предложеный министромъ палатѣ законъ финансовый выказуе недобôръ на сей рôкъ въ сумѣ 11,883.763 зр., котрый мае бути покрытый при помочи операцій кредитовыхъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Нѣмеччина. Пруско-россійска угода зôстала дня 31 сѣчня с. р. предложена въ францускôмъ текстѣ нѣмецкôй радѣ звязковôй а та передала еи знову ôтповѣднôй комисіи. До угоды сеи долучено также коротке письмо кн. Бисмарка зъ дня 27 сѣчня, въ котрôмъ ôнъ заявляе, що оборона, яку ся угода предкладае, була-бы неповною и недостаточною, наколи-бъ она мала лишь значенье для Прусъ и обмежалася лишь на участь пруску. Для того завзываеся нѣмецку раду звязкову, щобы на пôдставѣ пруско-россійскои угоды розтягнено угоду о выдаваню переступникôвъ политичныхъ на цѣлу державу нѣмецку. — На конференціи африканьскôй залагоджено дня 31 сѣчня найважнѣйшу справу, именно справу обсадженя областей надъ Конгомъ. Порѣшена декляраціи ôтрôжняеся ôтъ первѣстнои предложенои нѣмецкимъ правительствомъ лишь тымъ, що надано ѣй характеръ бôльше загальный. Тамъ, де говорится о заведеню „судôвництва" сказано лишь „власть"; задержано однакожь слово „протекторатъ" хочь противъ сего знайшлась була зъ разу опозиція. Розходится теперь лишь о пытанье, чи конференція якимъ актомъ признасть заснованье державы надъ Конгомъ и дасть ему загально европейску санкцію и чи припуститъ нову державу до пôдписаня постановъ конференцій. Проектъ декляраційный дотыкаючій формальностей, якѝ маютъ заховуватися при займаню новыхъ областей въ Африцѣ звучитъ слѣдуе: 1. Державы, котрѝ ôтъ теперь будутъ брати въ посѣданье области на побережахъ Африки, положенѝ поза ихъ теперѣшными посѣлостями, або котрѝ не маючи доси жадныхъ посѣлостей будутъ хотѣли ихъ набути, такъ само державы, котрѝ схотятъ взяти певну часть Африки пôдъ свôй протекторатъ, повиннѝ о такôй своѣй акціи повѣдомити другѝ державы, щобы имъ дати случайнôсть поробити въ случаю потребы ôтповѣднѝ реклямаціи. 2. Державы пôдписуючѝ сей актъ признаютъ своимъ обовязкомъ удержувати въ занятыхъ краяхъ ôтповѣднѝ средства для пôддержаня своеи поваги, котрѝ бы выставали не тôлько до защити власныхъ правъ набутыхъ, але также и для загальнои свободи торговельнои и безпеченьства перевозу высиланыхъ туды товарôвъ. Такъ отже берлиньска конференція африканьска незадовго закôнчится. Розходится ще лишь о пытанье, чи всѣ постановы конференціи маютъ бути уложенѝ въ формѣ декляраціи чи въ формѣ угоды; майже всѣ державы бажаютъ собѣ сего послѣдного, лишь Америка ще не высказала свого бажаня.

Швайцарія. Анархисты по динамитовыхъ пробахъ въ рôжныхъ державахъ звернулися теперь вже и противъ Швайцаріи, котра имъ доси великодушно давала у себе гостину. Легко зрозумѣти, що въ виду многихъ убійствъ анархистичныхъ въ Европѣ, Швайцарія не могла дивитися рôвнодушно на те, що свободу, яку она запевняе кождому перебуваючому въ еи предѣлахъ, выкористуютъ люде, котрыхъ идеаломъ есть лишь убійство и мина. Она старалася отже въ виду непріятностей зъ стороны другихъ державъ и для власного супокою строгійше выступати противъ сихъ людей и почала людей звѣстного и недвузначного напряму выганяти зъ краю. Се сталося отже причиною, що анархисты звернулися теперь вже и противъ Швайцаріи. Швайцарска рада звязкова получила недавно письмо, въ котрôмъ грозятъ ѣй, що на случай дальшого выдалюваня, чекае палату звязкову така сама судьба, якъ подôбнѝ будынки въ Лондонѣ. Розумѣеся, що такѝ погрозы выкличутъ лишь тымъ бôльше выдалюванье пôдозрѣныхъ личностей зъ краю. Въ Бернѣ заведено для безпеченьства палаты звязковои надзвычайнѝ средства осторожности. По поводу письма зъ погрозою пише „N. Zür. Ztg.": Коли розважимо, що ôтъ часу, якъ рада звязкова знайшлась въ тôмъ положеню, що мусѣла цѣлый рядъ анархистôвъ выдалити зъ краю, въ „Freiheit" Моста пôдносятся безъустанно пôдбурюючѝ зазывы противъ Швайцаріи и еи властей, и що анархисты по всѣхъ мѣстахъ швайцарскихъ маютъ свою добру организацію, зъ котрои вышли такѝ убійцѣ якъ Камереръ и Штельмахеръ, то нема сумнѣву, щобъ анархисты не выконали своихъ плянôвъ. Припускаютъ, що Швайцарія прійде въ таке положенье, що буде мусѣла выдалити зъ краю всѣхъ заграничныхъ анархистôвъ, бо вже и загальне мнѣніе въ Швайцаріи есть противъ нихъ, позаякъ они надъуживаютъ свободы, яку имъ дае республика до своихъ чорныхъ плянôвъ.

Франція. Справа тонкиньска вступила теперъ въ нову фазу. Франція довго надіялася, що цѣлый конфликтъ закôнчится безъ великихъ жертвъ въ гроши и крови а надѣялася сего тымъ бôльше бо сподѣвалася, що найде помôчь моральну въ Англіи, котра ѣй, якъ се загально звѣстно, предкладала навѣть свое посередництво въ Хинахъ. Франція перерахувалася; Англія теперь не тôлько не думае зовсѣмъ взяти на себе посередництво мѣжь Франціею а Хинами, але выступае навѣть ворожо противъ першои. Англійскій представитель заборонивъ францускимъ кораблямъ военнымъ брати зъ англійскои стаціи потрѣбный для нихъ уголь а Франція ôтповѣла на такій заказъ тымъ, що приказала всѣ неутральнѝ кораблѣ, котрѝ хотѣли-бы переломити бльокаду на Формозѣ строго ревидувати. Сей наказъ вымѣреный очевидно лишь противъ кораблѣвъ англійскихъ, бо майже лишь выключно Англія веде торговлю на симъ островѣ. Тымъ часомъ Хины зброятся на великѝ розмѣры и рѣшились здаеся, выступити противъ Франціи съ цѣлою енергією. Рôвночасно поробили и Французы всѣ приготовленя до

вôйны на великй розмѣры. Помôчь вже по части надôйшла, по части же есть ще въ дорозѣ, а коли вже всѣ силы станутъ разомъ, наступитъ рѣшуче розвязанье всхôдно-азійского конфликту.

Туреччина. Зъ Константинополя доносятъ до „Pol. Corr.“, що екуменьскій патріярхъ постановивъ предложити Портѣ пропамятне письмо, въ котрôмъ ôтмовляе ѣй права надавати болгарскому екзархатови власть до именованя болгарскихъ епископôвъ въ Охридѣ и Искибѣ. Єсть то справа внутрѣшно-церковна, до котрои Порта не мае нѣякого права мѣшатися. Порта нехай змуситъ екзарху, щобы перенѣсся до Софіи, а коли хоче конче удержати свое розпорядженье то нехай змуситъ болгарскихъ священикôвъ, щобъ убиралися въ иншй ризы такъ, щобы ихъ можна розпôзнати и щобы не було жадныхъ ошибокъ. — Патріярхъ занедужавъ и черезъ те опôзняются нарады синоду. — Порта запротестувала противъ обсадженя портовыхъ мѣстъ черезъ Италіянцѣвъ надъ червонымъ моремъ и кажутъ, що розôслала сей протестъ до всѣхъ державъ европейскихъ.

Сербія. Въ сербскôй политицѣ здаесь наступати змѣна и Сербія здаесь теперь знову хилитися на сторону Россіи. Причиною сего здаются бути ôтношеня въ Македоніи. котрй для Сербіи роблтъ певнй користнй выгляды. Ген. Катарги, стрый короля, мае ôтъѣхати въ важнôй мисіи до Петербурга. Говорятъ, що подорожь ся стоитъ въ звязи съ ôтвѣдинами кн. Генрика Батенберга, брата болгарского князя, и що она мае на цѣли пôдготовити зближенье Сербіи до Россіи. Рôжнй змѣны въ кругахъ министеріяльныхъ и дипломатичныхъ, якъ такожь и праса репрезентована органомъ поступовцѣвъ „Видело“, здаются потверджувати таку змѣну.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— **Зъ станиславôвскои читальнѣ.** Наша читальня хочь доперва завязана, иде жвавымъ крокомъ въ слѣдъ за своею молодою товаришкою „Бесѣдою“ тернопôльскою. Правда, праця у насъ ще не такъ зъорганизована якъ тамъ, але житье починае и у насъ що-разъ живѣйше пульсувати, читальня наша стаеся тымъ осередкомъ тепла, де выгрѣваеся неодна патріотична думка, щобъ нести свѣтло пôдъ сельску стрѣху. Заразъ при завязаню еи було сказано, що головною задачею членôвъ буде — засновувати по околичныхъ селахъ читальнѣ та причинятися радою и заохотою до закладаня крамниць та шинхлѣрѣвъ. Сими днями мило намъ було розпочати свою роботу для добра нашого околичного селяньства.

Въ поблизькôмъ ôтъ Станиславова селѣ Дрогомирчанахъ громадяне прійшли до пересвѣдченя, що передо всѣмъ потрѣбно имъ читальнѣ. Щирымъ трудомъ спомагали ихъ въ тôмъ намѣрѣ п. Чорненькій, урядникъ зъ Станиславова, родомъ зъ Дрогомирчанъ, и молодый сотрудникъ о. Яцикевичь. Коли вже все до ôткрытя читальнѣ було приготоване, явилися ôтпоручники зъ Дрогомирчанъ въ Станиславôвскôй читальни и запросили еи членôвъ на день 25 сѣчня с. р., въ котрôмъ читальня мала ôткрытися. И радо выбралися зъ Станиславова адвокатъ дръ Мелитонъ Бучиньскій, кандидаты адвокатскй дръ Теофиль Окуневскій, п. Сев. Даниловичь и п. Леонидъ Заклиньскій.

Торжество розпочалося вечѣрнею. Мѣсцевый парохъ о. Мыдловскій по ôтправѣ промовивъ до народа, вказуючи на важнôсть дня и высказуючи бажанье, що-бъ читальня сталася жереломъ свѣтла а въ слѣдъ за тымъ и добробыту народного. Въ комнатѣ, призначенôй на читальню, повитавъ зôбраныхъ п. Чорненькій сердечными словами. Потому дръ Окуневскій поснивъ статутъ и пôднѣсъ значенье читальнѣ въ селѣ. Опôсля п. Леонидъ Заклиньскій державъ ôтчитъ о потребѣ и хôснѣ сельскихъ крамниць. Пôдъ конець промовивъ ще свѣтлый селянинъ Гурикъ зъ Угринова, знаный зъ своеи бесѣды на другôмъ львôвскомъ вѣчу, а грôмка пѣснь: „Миръ вамъ брата“ закôнчила часть офиціяльну. До выдѣлу выбранй: о. Мыдловскій головою, вôйтъ Павло Лучка заступникомъ, учитель п. Євчукъ секретаремъ, Окульскій касіеромъ и Казимирскій. Опôсля ч. вôйтъ запросивъ всѣхъ до себе на щиро-руску гостину, де спôльно забавлялися розмовою гостѣ зъ Станиславова, гостѣ-селяне зъ Лысця, Угринова, Угорникъ, Креховець и мѣсцевй.

Поверну ще до станиславôвскои читальнѣ. Она заводитъ у себе библіотеку, зъ котрои будутъ выжичатися книжки для мѣсцевои и замѣсцевои интелигенціи. Хто знае, той порозумѣе, яку важну задачу буде сповняти библіотека нашои читальнѣ. Найбôльшу прислугу чинитъ для библіотеки проф. Евг. Желехôвскій, позволивши нашôй библіотецѣ користатися близько 700 томами книжокъ, зôбраныхъ неутомимымъ его заходомъ для филіятов. „Просвѣты“.

При случаю згадаю про одинъ проявъ патріотизму нашого молодшого поколѣня. Буде вже тому $1^1/_2$ мѣсяця, якъ пріѣхала до Станиславова молода панночка, дочка священика зъ пôдъ Бучача, съ матерею поробити деякй орудки — на весѣлье. Тутъ довѣдалась она про нашй змаганя — заложити библіотеку. Ходило тогды о закупно двохъ шафъ на книги, що мали коштувати 40 зр., а грошей не було. Панночка затямила собѣ тую нашу потребу и въ день вѣнчаня пôшла съ своимъ братомъ а дружбою съ тацою мѣжь гостѣ и зôбрала для нашои библіотеки 18 зр. 45 кр. — Дружба въ кôлька днѣвъ пôзнѣйше привѣзъ и доручивъ тую суму касіерови читальнѣ. Честь за то пани Ользѣ зъ Билинкевичѣвъ Лабѣевôй зъ Рукомыша и еи братови, п. Билинкевичеви!

— **Ôткрытье читальнѣ въ Реклинци (коло Мостôвъ).** Дня 19 л. сѣчня ôтбулося ôткрытье ново-основаной читальнѣ въ селѣ Реклинци пôдъ Мостами. Читальня повстала трудами о. М. Цѣпановского, мѣсцевого душпастыря, до котрои вписалося 51 членôвъ. На ôткрытье тои читальнѣ зôбралося много народа а и мѣсцевй властителѣ обшару двôрского явилися на то торжество. Вечерокъ ôтбувся въ обширнôй и красно умаенôй комнатѣ п. Ржечковского, коваля и члена читальнѣ. По вступнôй мовѣ, поучаючôй зôбраныхъ о користяхъ читальнѣ, розповѣдавъ о. Дѣдицкій зъ Мостôвъ довшу казку веселымъ способомъ „о бѣдѣ“. По прелекціи о. Дѣдицкого деклямувала доня мѣсцевого душпастыря хорошй стахи, а потому розповѣдавъ о. Чернецкій о ôткрытяхъ по свѣтѣ, якй проовѣщеню маемъ завдячити, а маючи „арістонъ“ пôдъ рукою, поясняв той въ найновѣйшихъ часахъ ôткрытый музикальный инструментъ и выгравъ кôлька пѣсней, що людей дуже задивляло. По тôй прелекціи закрывъ вечерокъ о. М. Цѣпановскій, голова читальнѣ, теплымъ словомъ, и запросивъ зôбраныхъ на спôльне угощенье. На вечерокъ мавъ дръ Дрималикъ съ своимъ хоромъ зъ Жовкви явитися, але коли не явився, зôбравъ на разѣ п. Филипъ Лукачь зъ Мостôвъ хоръ и ôтспѣвавъ кôлька народныхъ пѣсень. Въ часѣ вечерка прійшло до читальнѣ письмо ôтъ п. Фединьского зъ Мостôвъ, заохочуюче членôвъ чатальнѣ до читаня пожиточныхъ книжокъ, до тверезости и працѣ. Такъ що разъ бôльше и въ нашôй сторонѣ читальнѣ ширятся, и дай Боже, щобы зъ нихъ бувъ для народа пожитокъ!

НОВИНКИ.

— **Именованье львôвского митрополита и епископа станиславôвского мае** — якъ доносятъ вѣденьскй газеты — наступити вже на слѣдуючій мѣсяць, скоро лишь цѣсарь затвердитъ буджетъ, котрый обôймае етатъ обохъ епархій.

— **Музикально-декляматорскій вечеръ** устроюваный товариствами „Просвѣта“, „Руска Бесѣда“, „им. Шевченка“ и „Академичне Братотво“ въ другй роковины смерти Володимира Барвѣньского ôтбудеся дня 25 сѣчня (6 лютого) с. р. въ великôй сали „Народ. Дому“. Частый доходъ призначеный на стипендію им. Волод. Барвѣньского. Цѣны мѣсць: фотель 1 зр., крѣсло въ першôмъ рядѣ 80 кр., въ другôмъ рядѣ 60 кр., вступъ на салю 40 кр., на галерію 20 кр. Билетôвъ дôстати можна въ товариствѣ „Академичне Братство“, улиця Скарбкôвска ч. 2, що-день ôтъ год. 6—8 вечеромъ, а въ день вечерку при касѣ.

— **Вечеръ съ танцями** устроеный вô второкъ сего тыждня „Обществомъ рускихъ Дамъ“ и „Академичнымъ Кружкомъ“ въ великôй сали „Народ. Дому“ выпавъ дуже добре. Мимо того що гостей було повно, танцѣ ишли пôдъ знаменитою управою панôвъ Г. Грабиньского и А. Луцяка дуже добре. До кадриля стануло около сто паръ. Дамскй тоалеты, невышуканй и дорогй, але повнй есгетичного смаку вызвали подивъ кождого, що мавъ случайность имъ приглянутися. Забава продовжалася ажь до 5 год. рано.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Бучинѣ** подае до вѣдомости, що дня 2 (14) лютого с. р. (на Стрѣтеніе) устроюе музикально-декляматорскій вечерокъ съ танцями и запрошуе до участи въ нѣмъ Вп. Родимцѣвъ зъ окрестности. — Въ имени Выдѣлу: В. Якубôвъ, голова.

— **Рускій народный театръ пôдъ зарядомъ пп. И. Биберовича и Грыневецкого** розпочинае съ днемъ 5 н. с. лютого цикль представлень въ Стрыю. Представленя будутъ ôтбуватися кождои недѣлѣ, вôвторка, четверга и суботы, а буде ихъ лишь 10. Якъ довѣдуемося, поставитъ дирекція на Стрыйскôй сценѣ самй новѣйшй, дотеперь ще тамъ негранй творы драматичнй и докладае всякихъ старань, щобы ихъ выконанье могло вдоволати вымаганя публики. Мы не сомнѣваемося, що нашй патріоты зъ Стрыйского Пôдгôря радо пріймутъ народне товариство драматичне и численнымъ посѣщуваньемъ представлень поможутъ ему сповнити высоку просвѣтно-культурну мисію, яку мала въ всѣхъ часахъ и яку тымъ бôльше теперь мае институція народного театру.

— **Зъ Бережанъ.** (*Поминальне богослуженье за Володимира Барвѣньского.*) Дня 21 рус. сѣчня (2 л. лютого) с. р. ôтправилося у насъ поминальне богослуженье за незабутого роботника на нивѣ народного самопôзнаня б. п. Володимира Барвѣньского. Интелигенція и мѣщане заповнили церковь а до сумного обходу стало 14 священикôвъ. Хорошо прибрана и освѣтлена могила и славный спѣвъ нашихъ ученикôвъ пôдносили повагу и свѣтлôсть сумного торжества, котрымъ бережаньскй Русины ôтдали честь великôй заслузѣ рано згасшого патріота. Литургію при участи діяконôвъ ôтправивъ 90-лѣтный старець Всч. о. Громовичь, що мимо высокого вѣку нѣколи не ôтказуе свого труду, де ходитъ о пôднесенье свѣтлости народныхъ торжествъ: Старенькій патріотъ поспѣшивъ и теперь радо сповняти патріотичне дѣло а за се най ему буде честь и слава. Всч. о. Джулиньскому зъ Лапшина, котрый теплымъ и съ цѣлою силою патріотичного жару выголошенымъ словомъ положивъ такожь немалу заслугу въ звеличеню сего народного обходу, неменше парохови бережаньскому Впр. о. Глѣбовицкому и катихитѣ гим. Всч. о. Соневицкому, що не щадили своихъ трудôвъ и заходôвъ и всѣмъ прочимъ Всч. отцамъ и другимъ участникамъ, имяно жь молодежи гимназіяльнôй щире „Спасибôгъ“, бо хто умѣе величати память громадянина патріота, що въ службѣ народнôй поклавъ житье, той робитъ не малу прислугу самому народному дѣлу.

— **Совѣтъ „Народного „Дому“** розписуе конкурсъ на одну стипендійну запомогу опорожнену съ зимовымъ семестромъ 1883/4/5 школьного року им. Теодора Блажкевича въ сумѣ 80 зр. а. в. на рôкъ. Убѣгателѣ маютъ посредствомъ своихъ школьныхъ властей подати свои прошеня до управляючого Совѣту „Народного Дому“ во Львовѣ и выказати, 1) що уродилися въ Галичинѣ, суть Русинами и дѣтьми бѣдныхъ родичѣвъ або сиротами; 2) що укôнчили послѣдный курсъ народныхъ, середныхъ або высшихъ школъ съ ôтзначеньемъ въ наукахъ и съ добрымъ моральнымъ поведеньемъ; 3) Студенты высшихъ школъ маютъ выказатися свѣдоцтвами, що зложили съ добрымъ успѣхомъ колоквія взглядно державнй испыты або ригороза а кромѣ того предложити свѣдоцтво школьне зъ другого курсу послѣдной клясы гимназіяльной и свѣдоцтво спѣлости (матуры). — Стипендією им. Мелетія Романовского, надѣливъ сего року Совѣтъ „Народного Дому“ Юліяна Кустиновича, уч. 3 гимн. клясы въ Чернôвцяхъ.

— **Подяка.** Выдѣлъ читальнѣ въ Бучинѣ складае симъ прилюдну подяку Обществу им. М. Качковского за удѣленье даромъ для библіотеки читальнѣ 32 книжочокъ и одного календаря свого выданя.

— **О. Наумовичь** заявляе въ послѣднôмъ числѣ „Слова“: що ôнъ не поѣде до Риму.

— **Для потерпѣвшихъ ôтъ повени Галичанъ** вплываютъ все ще зъ рôжныхъ сторôнъ дары. Православный ординаріятъ буковиньскій зôбравъ въ дорозѣ складокъ суму 673 зр. 60 кр.

— **Клясификація питомцѣвъ рускои бурсы въ Коломыѣ** выпала въ першôмъ курсѣ року школьного 1884/85 ось якъ: Зъ VI гимн. кл 1) Михайло Проскурницкій, сынъ мѣщанина зъ Снятына получивъ 1 кл. ч. лок. 9 на 35 ученикôвъ. — Зъ V гимн. кл. 2) Андрей Шахновичь, сынъ зарôбника зъ Пôдгаець 1 кл. съ ôтзначеньемъ ч. лок. 1 на 36 учен. — Зъ IV гимн. кл. 3) Михайло Баричко, сынъ ткача зъ Кутôвъ 1 кл. съ ôтзначеньемъ ч. лок. 2 на 30 учен.; 4) Омелянъ Дудыкъ, сынъ дяка зъ Вôльокъ мозовецкихъ 1 кл. ч. лок. 7 на 27 учен.; 5) Дмитро Максимовичь, сынъ зарôбника зъ Коломыѣ 1 кл. ч. лок. 8 на 27 учен.; 6) Антôнъ Рудницкій, сирота по священику зъ Кропивника 1 кл. ч. лок. 7 на 30 учен.; 7) Иванъ Федюкъ, сынъ селянина зъ Росохача 1 кл. ч. лок. 4 на 27 учен. — Зъ III кл. гимн.: 8) Михайло Керницкій, сынъ кушнѣря зъ Снятына 1 кл. ч. лок. 18 на 50 учен.; 9) Микола Лопушаньскій, сынъ ц. к. почтмайстра зъ Озерянъ 1 кл. ч. лок. 20 на 50 учен.; 10) Василь Равлюкъ, сынъ зарôбника зъ Снятына 1 кл. ч. лок. 5 на 50 учен.; 11) Василь Щербатюкъ, сынъ селянина зъ Саджавки 1 кл. съ ôтзначемъ ч. лок. 2 на 50 учен. — Зъ II гимн. кл.: 12) Иванъ Бурчакъ, сынъ селянина зъ Пѣстынѣ 1 кл. ч. лок. 7 на 42 учен.; 13) Иванъ Ковальчукъ, сынъ зарôбника зъ Сорокôвъ 1 кл. съ ôтзначеньемъ ч. лок. 2 на 43 учен.; 14) Олекса Колянковскій, сынъ писаря громадского зъ Пѣстынѣ 1 кл. ч. лок. 6 на 43 учен; 15) Михайло Левицкій, сынъ учителя народнои школы зъ Пѣстынѣ 1 кл. ч. лок. 22 на 43 учен.; 16) Омелянъ Ворыкъ, сынъ дяка зъ Камперовиця 1 кл. ч. лок. 9 на 43 учен. — Зъ I кл. гимн.: 17) Володимиръ Дорошъ, сынъ дяка зъ Ракôвця 1 кл. ч. л. 22 на 45 учен.; 18) Теофиль Новицкій, сынъ учителя нар. школы зъ Устя надъ Прутомъ 1 кл. ч. лок. 10 на 45 учен.; 19) Игнатъ Пилипъ, сынъ стражника при желѣзници зъ Выдѣнова 1 кл. ч. лок. 2 на 45 учен.; 20) Микола Тымякъ, сынъ дяка зъ Будилова 1 кл. ч. лок. 27 на 45 учен. — Зъ IV клясы нормальнои 21) Антôнъ Кордовскій, сынъ дяка зъ Жабокрукъ 1 кл. Одинъ питомець уч. зъ IV кл. нор. И. К. получивъ зъ причины слабыхъ талантôвъ лиху клясу въ першôмъ пôврôчю 1884/5 р.

— **Именованя.** Ц. к. рада школьна краєва именувала провизор. учителя етатовои школы въ Коростовицяхъ Іосифа Ладу, дѣйстнымъ учителемъ школы етатовои въ Гумнискахъ; провиз. учителя школы етатовои въ Янкôвцяхъ Максимиліяна Рачиньского дѣйстнымъ учителемъ сеи школы; учительку Іосифу Бржезиньску зъ Альвернѣ дѣйстною учителькою школи етатовои въ Альвернѣ а учительку Зофію Рутовску дѣйстною учителькою въ Свошовицяхъ.

— **Адвокаты въ Галичинѣ.** Пôсля урядовыхъ выказôвъ було въ Галичинѣ минувшого (1884) р. лишь 296 адвокатôвъ, а позаякъ зъ сего числа припадае майже третина (85) адвокатôвъ на Львôвъ, а прочй групуются майже лишь коло судôвъ колегіяльныхъ, то многй мѣсцевости, въ котрыхъ знаходятся суды и другй уряды, не мали зовсѣмъ правныхъ защитникôвъ. Въ самôмъ окрузѣ высшого суду краевого у Львовѣ не було минувшого року въ слѣдуючихъ мѣстахъ и мѣсточкахъ адвокатôвъ: Белзъ, Бôбрка, Цѣшанôвъ, Куликôвъ, Любачѣвъ, Мосты великй, Немирôвъ, Рава руска, Щирець, Угнôвъ, Винники, Янôвъ (Залѣсье), Ходорôвъ, Козова, Пôдгайцѣ, Перемышляны, Вишнѣвчикъ, Богородчаны, Делятынъ, Галичь, Калушь, Монастыриска, Солотвина, Товмачь, Тысьмениця, Войнилôвъ, Потôкъ золотый, Гвоздець, Городенка, Куты, Обертынъ, Печенѣжинъ, Заболотôвъ, Будзанôвъ, Грималôвъ, Гусятынъ, Копычинцѣ, Мельниця, Микулинцѣ, Нове село, Скалатъ, Товсте, Теребовля, Збаражь, Бускъ, Глиняны, Камѣнка струмилова, Лопатынъ, Олеско, Залôзцѣ, Зборôвъ, Балигородъ, Бирча, Добромиль, Дукля, Язорôвъ, Краковець, Лиско, Лютовиска, Мостиска, Нижанковичѣ, Радимно, Рымановъ, Судова Вишня, Устрики долѣшнй, Жмигородъ, Бориня, Долина, Комарно, Лука, Медыничѣ, Миколаѣвъ, Рожнѣтôвъ, Рудки, Сколье, Старасôль, Старемѣсто, Турка, Журавно и Жидачѣвъ.

— **Превентивна цензура?** Выдѣлъ Общества им Качковского у Львовѣ внѣсъ на дняхъ до палаты пословъ рады державнои петицію, въ котрôй покликуючися на частй конфискаты газетъ, случившіся въ послѣднôмъ часѣ якъ и на фактъ конфискаты книжочки свого выданя, жадае змѣны §. 17 закона прасового зъ 17 грудня 1862 р. въ сôмъ направленю, щобы кождому выдавцеви письмъ, не обôймаючихъ бôльше якъ 5 листôвъ, можна було на 24 годинъ передъ печатаньемъ дотычныхъ выдавництвъ предложити рукописи тихъ выдавництвъ прокураторіи державнôй, и щобы такй письма по удѣленôмъ въ тôмъ речинци дозволеню прокураторіи (imprimatur) могли бути печатанй. — Теперѣшна строга цензура, особливо-жь въ ôтношеню до рускихъ періодичныхъ выдавництвъ може справдѣ навести на голову чорнй думки и способна захитати вѣру въ практичну користь хочь-бы и поступовыхъ институтôвъ правныхъ, — и мы симъ можемо оправдати жаданье петиціи, выйшовшои ôтъ выдѣлу Общества им. Качковского, но жадати нынѣ серіозно привернення (хочь-бы и факультативнои) превентивнои цензуры, значитъ бажати того стану, противъ якому боролися и борются либеральнѣйшй елементы въ всѣхъ краяхъ Европы и ôтдавати добровôльно въ руки административно-полиційнои власти и ту малесеньку крихôтку свободы печати, яку принесла намъ конституція, а якои завидуютъ намъ народы, котрымъ не довелося дôждати еры конституційнои. Хочь и якъ маленькй вôльности признае намъ теперѣшный законъ прасовый, и хочь неодно ще въ нѣмъ перестарѣле, то все таки маемъ запоручене право жадати, щобы спôръ межи поглядами конфискуючои власти а стороны рѣшавъ судъ.

— **Якъ то нашй паны шляхтичѣ розумѣютъ** *umoralnienie poczciwego ludku?* Ôгъ Устрикъ долѣшныхъ получилисьмо слѣдуючу допись: Въ селѣ Л. де то заходами ks. Cetnarskiego buduje się twierdza przeciw „stugłowej hydrze“ люде мали звычай заразъ по службѣ або хрестинахъ заходити впростъ зъ церкви до коршмы и ту гоститися. Я загадавъ людей ôтъ того ôтвести и кождому, котрый до мене приходивъ (якъ у насъ кажутъ наняти службу) вже напередъ заказувавемъ ити до коршмы и люде помалу хочь съ неохотою стали минати коршмы (а есть ихъ ту ажь 3) и гоститися въ дома. Коли о тôмъ довѣдався тутейшій панъ Е. Л., урядникъ при желѣзници въ Перемышли, казавъ memѣ черезъ свого rządc-у жида переказати, щобы я до коршмы не мѣшався а пильнувавъ свого, лякаючи мене ц. к. Старостствомъ. Rządca п. Л. розказуе межи людьми, що я буду мавъ бѣду а люде таки и говорятъ, що я маю зъ ôтси забиратися. Ôгъ такй то бачите тй опѣкуны „poczciwego ludku“, де ходить о пропинацію.

— **П. Володимиръ Ѳ. Луцикъ** (Бодакъ Музыка) просить насъ подати до загальнои вѣдомости, що ôнъ нѣколи не бувъ сотрудникомъ нѣякои польскои газеты, не есть и нѣколи не буде.

— **Плямистый тифъ** выбухъ въ селѣ Петричѣ коло Єзуполя. Заслабло 16 людей, а 4 зъ нихъ умерло. Намѣстництво пôслало тамъ запомогу въ сумѣ 250 зр.

— **Товариство львôвского трамваю** (кôнной желѣзницѣ) задумало зачати на весну будову новои линіи: ôтъ Галицкого Пляцу черезъ улицю Зелену до улицѣ Торосевича. Кромѣ того стараеся товариство о концесію на паровый трамвай и хотѣлобы выбудувати дальшу линію ôтъ улицѣ Торосевича черезъ Пасѣки лѣсъ лисинецкій ажь до фабрики тютюну въ Винникахъ.

— **„Копыткове“ ôтъ людей.** Львôвскій магистратъ пôдвысшивши своимъ урядникамъ плату, зачавъ роздумувати надъ тымъ, якъ бы выровнати повставшій въ той способъ выдатокъ и прійшовъ до дивоглядного заключеня, що треба наложити податокъ на всѣхъ тыхъ, що выѣздятъ зô Львова. Дотеперь практикувалася у насъ лишь оплата ôтъ коней, но позаякъ много людей приѣздитъ до Львова не уживаючи коней, то финансовый референтъ львôвского магистрату придумавъ въ своѣй премудрости, щобы стягати податокъ при продажи билетôвъ на желѣзницяхъ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію на Нѣмшинъ, дек. галицкого, принятй оо.: 1) Березовскій Симеонъ зъ Загôрочка; 2) Попель Іоанъ зъ Радôвця; 3) Кумановскій Николай зъ Посѣча.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію для запрезентованыхъ священикôвъ о. Михайла Калинця на Мечищôвъ и о. Анастасія Лотоцкого на Тростянець.

Каноничну институцію получили оо.: Іоанъ Шпытко на пар. Волцнѣвъ, дек. роздôльского; Августинъ Левицкій на пар. Милованье, дек. устецкого.

Введенй оо.: Григорій Рыбчакъ яко префектъ закристіи и вакарій при архикатедр. церкви св. Георгія; Димитрій Ксьонжекъ яко сотруд. въ Настасовѣ, дек. теребовельского; Володимиръ Сойка яко сотруд. въ Долгôмъ, дек. теребовельского.

Столове удѣлило намѣстництво А. Базылевичу, укôнченому богослову.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

✝ **О. Теодосій Фльоріяньскій**, монахъ Ч. св. Вас. В. въ Кристинополи, упокоився на ударъ серця въ 49 роцѣ житя. Дня 31 л. сѣчня ôтбулися похороны. Покôйный яко сотрудникъ и катихитъ въ Кристинополи посвящався рускôй народности, основавъ для просвѣты народа читальню въ Клюсовѣ и мавъ якъ у интелигенціи такъ и у селянъ велику симпатію. На похоронѣ покôйного явили-

ся въ церкви родина гр. Вишневского, богато мѣсцевои и окрестнои интелигенціи, сторожа огнева въ повнôй парадѣ, дѣти школьнѝ и селяне зъ сусѣдныхъ селъ съ процесіею. По соборнôй литургіи въ церкви ôтпровадивъ старикъ о. А. Тустановскій, приходникъ зъ Завишнѣ, въ соборѣ десяти душпастырѣвъ обохъ обрядôвъ, по выголошенôмъ надгробнôмъ словѣ черезъ о. В. Чернецкого, тѣло покôйного на мѣсце вѣчного ôтпочинку на кристинопôльскій цвинтарь. Вѣчна ему память!

✝ **Марія зъ Мойсеовичѣвъ Шашкевичева**, вдова по б. п. Иванѣ Шашкевичу, приходнику зъ Годова, золочѣвского деканата, жена брата незабутого поета Маркіяна, упокоилася въ четверъ 10 (22) сѣчня въ Струтынѣ пôдъ Золочевомъ въ 72 роцѣ житя. Вѣчна ѣй память!

✝ **Лука Туряньскій**, коломыйскій мѣщанинъ ôтбувавшій два разы подорожь до Єрусалима, упокоився 10 (22) сѣчня с. р. въ 76 роцѣ житя. Покôйникъ бувъ видною личностею межи коломыйскимъ мѣщаньствомъ и тѣшився загальнымъ поважаньемъ. Вѣчна ему память!

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. „Гôсть". Помѣстится въ найблизшихъ числахъ.

Подяка.

За послѣдну прислугу ôтдану бл. п. о. Антонію Чернецкому, капеляну въ Лôмнѣ, котрого похороны ôтбулися дня 10 (22) сѣчня 1885, складаемо: Впр. о. І. Лукашевичу, декану добромильскому, приходнику зъ Гойска; кс. Теофилю Дзьедзицу, лат. канонику зъ Бирчи, о. М. Мохнацкому зъ Добромиля; о. К. Гукевичу зъ Квасинины; о. Е. Бачиньскому зъ Макова; о. І. Тарновскому зъ Трôйцѣ; о. А. Раставецкому зъ Лѣщавы; о. М. Коростыньскому зъ Ямны; о. Е. Тустановскому зъ Грозьовои; кс. Е. Зигмунду, лат. викарому зъ Бирчи; не менше за краснорѣчивѝ надгробнѝ слова о. К. Бѣржаньскому зъ Посады Рыботыцкои и о. І. Кузьеви зъ Княжиполя и Чест. прихожанамъ численно на похоронахъ зôбранымъ, прилюдно сердечну подяку.

Опечалена родина.

Ц. к. генеральна дирекція
австрійскихъ желѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ пляну ѣзды важный ôтъ 15 листопада 1884.

Ôтъѣздъ зô Львова:

Поѣздъ мѣшаный о 6 год. 45 мин. рано до Стрыя, Дрогобыча, Борыслава.
Поѣздъ особовый о 11 год. 20 мин. передъ полуднемъ до Стрыя, Станиславова. Дрогобыча, Борыслава, Хирова.
Поѣздъ мѣш. о 6 год. 50 мин. вечеромъ до Стрыя, Станиславова, Гусятына, Хирова.

Приходятъ до Львова:

Поѣздъ мѣш. о 8 год. — мин. рано зъ Дрогобыча, Стрыя,
Поѣздъ особ. о 4 год. 17 мин. по полудни зъ Станиславова, Хирова, Дрогобыча, Борыслава
Поѣздъ мѣш. о 2 год. 30 мин. зъ Гусятына, Станиславова. Хирова, Дрогобыча, Борыслава.

Желѣзничѝ поѣзды.

Пôсля годинника львôвского.

Приходятъ до Львова:

ЗЪ КРАКОВА: о год. 5 мин. 36 рано поѣздъ поспѣшный; о год. 9 мин. 27 веч. поѣздъ особовый; о год. 10 мин. 33 передъ пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворець Пôдзамче о год. 10 мин. 13 веч. поѣздъ поспѣшный; о год. 2 мин. 28 рано и о год. 3 мин. 42 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворець головный львовскій о год. 10 мин. 26 веч. поѣздъ поспѣшный; о. год. 3 мин. 5 рано и о год. 4 мин. 10 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 10 веч. поѣздъ поспѣшн.; о год. 3 мин. 35 рано и о год. 3 мин. 52 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ СТАНИСЛАВОВА: (на Стрый), по пол. о год. 4 мин. 17 поѣздъ особовый, въ ночи о год. 2 мин. 30 поѣздъ мѣшаный и о год. 8 мин. — рано поѣздъ льокальный Дрогобычъ-Стрый-Львôвъ.

Ôтходятъ зô Львова:

ДО КРАКОВА: о год. 10 мин. 46 вечеромъ поѣздъ поспѣшный, о год. 4 мин. 5 рано поѣздъ особовый, о год. 5 мин. 3 по пол. поѣздъ мѣшаный и о год. 6 мин. 35 рано поѣздъ мѣшаный льокальный.

ДО ПÔДВОЛОЧИСКЪ: зъ головного двôрця о год. 5 м. 56 рано поѣздъ посп., о год. 12 мин. 31 по пол. и о год. 10 мин. 27 веч. поѣздъ мѣшаный.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѝ и

5% Листы Гипотечнѝ преміованѝ

котрѝ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. е. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

1267 10—?

1299 2—?

11 лосôвъ **10 гульденôвъ**

Тягненье вже **20 Лютого**

КИНЧЕМЪ-ЛОСЫ по 1 зр. а. в.

Головна выграна

50.000 зр.

10.000 выграныхъ.

Можна получити въ **лотерійнôмъ бюрѣ угор. Джокей-Клюбу**
Hatvanergasse, Budapest National-Casino.

Маю честь оповѣстити П. Т. Публицѣ, що съ днемъ 1 л. лютого с. р. ôткрываю

техничну контору

при ул. Геродецкôй ч. 39, на 2 поверсѣ

для выготовленя всякого рода плянôвъ для будôвель, робôтъ сницерскихъ, столярскихъ и т. п., зарôвно такожь кошторысôвъ, обрахункôвъ и всякого рода техничныхъ робôтъ.

Василь Нагôрный.

VIERHUNDERT TAFELN.
NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE
Brockhaus' Conversations-Lexikon.
Mit Abbildungen und Karten.
Preis à Heft 30 kr.
240 HEFTE ODER 10 BÄNDE
JEDER BAND FL. 4.50, LEINWAND FL. 5.40, HALBFRANZ FL. 5.70, Ö.W.

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новѝ **апараты индукційнѝ** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннѝ находитися въ кождôй родинѣ. Гостець, ревматизмъ, ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ**. Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondares 2

1302 1—20

ПЕРША ФАБРИКА МЕДÔВНИКÔВЪ И СУХАРИКÔВЪ

Л. ЧИНЬСКОГО

1300 1—3

въ Ярославѣ

заложена въ роцѣ 1879

ôтзначена чотырнайцятьми нагородами на выставахъ краевыхъ и заграничныхъ, мѣжь тыми на выставахъ въ Трієстѣ, Вѣдни и Лондонѣ

поручае:

Медôвники на штуки по 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 кр.
„ въ елегантныхъ пачкахъ по 5, 8, 15, 20, 50, 60 и 1 зр.
„ корол. конфит. начиняни по 20 кр.
Пляцки королевкѝ въ коробкахъ по 1·30, 2 и 5 зр.
„ „ (выкладанѝ овочами) до убираня столôвъ по 2, 3, 5 и 8 зр.
Пугатъ (мѣдъ тертый зъ орѣгами и мигдалами) по 5 кр.
Тѣстка сухѝ съ смакомъ мигдаловымъ по 3 кр.
Тѣстка сухѝ съ смакомъ ванильовымъ по 2 кр.
Бишкопты для дѣтей по 1 и 2 кр.
Сухарики здоровя по 2 кр.
Паланички лукрованѝ по 2 кр.
Сухарики дрôбнѝ на вагу „Альберти", „спôлка", „салоновѝ", „ваниловѝ", „имбировѝ".
Печиво дрôбне „вѣночки ярославскѝ", забагаики, макароники мигдаловѝ, орѣховѝ и т. д.

Звѣринець ярославскій (до ц. к. выключ. патенту предложенѝ) въ пачкахъ складаючихся зъ 20 тѣсточокъ смачныхъ и поживныхъ для дѣтей. Кожде тѣстко представляе въ красвôй и вѣрнôй формѣ звѣрята якъ: псы, львы, слонѣ и т. д. и т. д.

Цѣнники спеціяльнѝ розсылае фабрика безплатно и франко.

При надходячôмъ торжествѣ святометодіевскôмъ
воручае
Товариство „Просвѣта" книжочку:
ЖИТЬЕ ПРОСВѢТИТЕЛѢВЪ СЛАВЯНЪ
святыхъ рôвноапостольныхъ
Кирила и Методія
написавъ
Дръ Ю. Целевичь.
Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

МЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація желѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фирмѣ „Ивана и сына Серафина" „Ліярню дзвонôвъ" въ Калуши, ôтзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ готовѝ дзвоны, выконую скоро замовленя и пріймаю старѝ або ушкодженѝ дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѝ замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй ліярни дзвонôвъ прошу о ласкавѝ замовленя такъ на поодинокѝ новѝ дзвоны якъ и на цѣлѝ групы. За тревалôсть матеріялу и гармоничный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1260 2—12

Съ глубокимъ поважаньемъ
Антоній Серафинъ.

! Свѣтло подорожѣло !

Въ першихъ дняхъ сего мѣсяця зъѣхалися властитетѣ фабрикъ свѣтла и умовили межи собою пôдвысшенье цѣны свѣтла о 4 зр. на 100 кильог., зъобовязуючися, що нѣхто ôтъ тои постановы не ôтступитъ.

На 100 кил. свѣтла Іа назначили цѣну 100 зр., на 100 кил. свѣтла IIа цѣну 92 зр. Цѣны новѝ обовязуютъ вже ôтъ 15 л. с. м.

Тымъ способомъ коштуе насъ свѣтло такъ першій якъ и другій родъ о 4 зр. на 100 кил. высше, и мы змушенѝ о тую суму пôднести цѣны нашѝ.

Замовляючимъ свѣтло нашимъ Пч. Гостямъ черезъ насъ впростъ зъ фабрики зачисляти будемо ôтъ днесь

за 100 кил. Іа свѣтла 96 зр.
„ „ „ IIа „ 88 „
Свѣтло „Apollo" **по 100 зр. за 100 кил.**
кромѣ транспорту.

Транспортъ выносити буде ôтъ 100 кил. 4 до 6 зр.; зависитъ ôтъ того, чи близше чи дальше на вохôдъ Галичины яка мѣсцевôсть положена. Скринка даромъ.

За свѣтло изъ складôвъ Торговлѣ потягане числимо:

за 1 фунтъ цловый Іа . . . 55 кр.
за 1 фунтъ цловый IIа . . . 50 кр.
за 1 фт. цлов. Apollo . . . 58 кр.

Симъ поправляемо нашъ цѣнникъ и попереднѝ оголошеня дотычно свѣтла.

НА ПÔСТЪ!

Оселедцѣ Шкотскѝ и Голендерскѝ, россійскѝ сардины, повидла, мѣдъ въ барылкахъ и пушкахъ 5-килевыхъ.

ДЛЯ КРАМНИЦЬ

цукоръ второстепенный, но добрый, оферуемо днесь **по 36 зр. за 100 кил.** loco Львôвъ.

!! Воску потукуеся !!

Народна Торговля во Львовѣ.

5 килевѝ
БОЧОВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (11—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка Гегеляйского столового . 2 зр. 10 кр.
1 „ Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр. и 2 „ 50 „
1 „ Гегел. стол. ароматичного 2·70 и 3 зр.
1 „ Самородного вытравного . 4 зр. 30 кр.
1 „ Ермелеки-Бакаторъ стол. 2 „ — „

Повысше наведенѝ цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровѝ добрѝ, натуральнѝ и лучшѝ вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавѝ замовленя.

Въ администраціи „Дѣла" можна дôстати слѣдуючѝ працѣ бл. п.

Володимира Барвѣньского:

2. БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ, образокъ зъ Галицкого житя, цѣна . . . . . 80 кр.
3. ÔТЧИТЪ ВЪ 100-ЛѢТНѝ РОКОВИНЫ ЦѢСАРЯ ИОСИФА II. 17 (29) падолиста 1880, цѣна . . . . 25 кр.
4. БЕСѢДА ВЫГОЛОШЕНА НА НАРОДНÔМЪ ВѢЧУ РУСИНОВЪ 18 (30) падолиста 1880 о економичныхъ справахъ, цѣна . . . . . 15 кр.

Дохôдъ зъ першого твору призначуе Родина покôйника на памятникъ нагробный, зъ дальшихъ же трехъ праць на стипендію им. Володимира Барвѣньского. (20—?)

ПОХÔДЪ СОБЕСКОГО
пôдъ Вѣдень р. 1683.
Написавъ Стефанъ Качала.
Цѣна 20 кр.
Дôстати можна въ администраціи Дѣла.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 11. Львôвъ, Субота 26 сѣчня (7 лютого) 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатаний вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:	для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.	на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр.	на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр.	на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:	съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.	на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр.	на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр.	на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—	на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50	на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Бесѣда Дра Омеляна Огоновского

головы товариства „Просвѣты“, выголошена на сегорôчнôмъ загальнôмъ зборѣ членôвъ товариства.

Одинъ рôкъ въ розвою житя чоловѣка поодинокого значитъ вельми багато; одинъ рôкъ може такожь заподѣяти великій переворотъ въ житю политичнôмъ та суспôльнôмъ, але въ розвою жизни народа являеся одинъ рôкъ дрôбницею ледво замѣтною, тому — що жизнь тая числится вѣками, а не роками. Рускій народъ то неначе дубъ тысячилѣтный, щó устоявся въ бурѣ тяжкого лихолѣтя, хоча грôмъ ôтчахнувъ одну его гôляку, се-бъ-то шляхетчину посередъ народа. Дубъ сей молодшае зелеными паростами и есть окрасою селитьбы славяньскои; ôнъ росте и ширшае своими вѣтвами, хочь его росту звычайнымъ людямъ трудно дослѣдити.

Росте и змагаеся рôкъ-рôчно сила нашого народа, росте въ ôтмолодпѣвшихъ паростахъ простого люду, щó лишеный благородныхъ перевертнѣвъ выкрешуе самъ изъ себе искру жизни новои. Тая-жь искра, що запалахкотитъ небавомъ ватрою народною — то просвѣта народна. Просвѣта меркотитъ уже теперь сьяевомъ денницѣ та вѣщуе красну долю нашому народови, котрому непрошенй опѣкуны написали були декретъ смерти духовои. „И раздра ся сіе рукописаніе!“ — народови рускому зсупулась луда зъ очей: ôнъ переставъ бути безхатною, недорѣкою сиротою, щó валялась по-пôдъ типомъ, — ôнъ стямився надъ самою безъоднею, въ котру попыхали его недруги, и съ воскреснымъ окликомъ слôвъ народного гимна „Ще не вмерла Украина“ ратуе свою батькôвщину ôтъ сумнои затраты.

Братя-земляки! вже намъ теперь не потопати въ морѣ культуры чужои, коли денницю своеи питомои просвѣты витаютъ тысячѣ а тысячѣ незрячихъ людей, щó въ курныхъ хатахъ при блимаючôмъ свѣтлѣ рôдного свѣтогляду коротали жизнь невеселу. Загомонѣла въ Руси галицкôй пѣсня воскресна и луна оклику патріотôвъ нашихъ ôтбилась о горы угорскй, котрй галицкій Осмомыслъ Ярославъ пôдперъ бувъ колись своими желѣзными полками, — понеслась до Чорногоры и зупинилась въ зеленôй Буковинѣ... И дôзналась Украина про сей окликъ нашого ôтродженя народного и зрадѣла радостею, що въ Галичинѣ простый людъ приходитъ до самопôзнаня та бажае просвѣтитись свѣтломъ науки, — але не маючи волѣ въ плеканю рôдного слова не може она пôслати намъ ôтъ себе дружнёго привѣту. Гомôнъ Украины залунавъ въ Кіевѣ, та не могучи ширшати розплывся у филяхъ Днѣпра, батька-Словутича.

Такъ отже настала у насъ въ Галичинѣ пора ôтродженя народного свѣтломъ науки. Велична масса простого люду, щó черезъ кôлька сотъ лѣтъ була трохи-що не завмерла, почула въ собѣ живчикъ нового житя и стала ôтдыхати свобôдно, позбувшись путъ закрѣпощеня духового. И ось пôдносится велитъ изъ свого упадку, стае на рôвнй ноги и заявляе свѣтови, що ôнъ не есть покоти-горошкомъ, якимъ уважали его сусѣды, що ôнъ рôвняеся крѣпкому дубови, а не перекоти-полю, щó котится вѣтромъ по степахъ безкраихъ. Велитъ сей зберѣгъ намъ святощѣ нашй: вѣру, мову, народнôсть, зберѣгъ свѣтоглядъ свôй питомый и домагаеся ôтъ грамотныхъ братôвъ розумного проводу и науки въ новыхъ обставинахъ житя національного, суспôльного та економичного. Масса простого люду дôзналась вже, „чія правда, чія кривда и чіи мы дѣти“; ôттакъ нѣхто не посмѣе ôтзыватись съ презирствомъ про руску интелигенцію, за котрою стоитъ велитъ-народъ. Ба кажутъ, що на сего велита, котрый саме-теперь приходитъ до самовѣжи, звертаютъ увагу велиты политики европейскои, и поминаютъ его „не-злымъ тихимъ словомъ“.

А вже-жь нѣгде правды дѣти, що товариство „Просвѣта“ пôднесло первый окликъ ко здвигненю святынѣ народнои на пôдвалинахъ своихъ рôдныхъ, а не позыченыхъ ôтъ могучого сусѣда. Той покликъ бувъ спершу голосомъ „вопіющого въ пустыни“: старшй пôдозрѣвали насъ о поганй тенденціи и клеветами ôтвертали ôтъ насъ громадку тямущихъ простыхъ людей. Однакже народовцѣ не лишались вѣры въ побѣдну силу своеи идеи; — и отъ не минуло лѣтъ кôльканацять ôтъ заснованя товариства нашого, якъ загалъ хлѣборобôвъ и мѣщанъ рускихъ увѣривъ словамъ Русинôвъ молодыхъ и ставъ горнутись на вкруги хоругви, котру они застромили въ святыни просвѣты народнои.

Ôттакъ товариство наше добачало въ заснованю читалень народныхъ головне средство ко просвѣтѣ неписьменныхъ братôвъ. Комитетъ, щó въ сѣй справѣ заходами инжиньера п. Василя Нагôрного и дра Костя Левицкого завязався, не щадивъ трудôвъ въ ширеню тои хосенной институціи. По селахъ и мѣстахъ засновувались читальнѣ на пôдставѣ статутôвъ, уложеныхъ товариствомъ „Просвѣта“, а музикально-декляматорскй вечеры подавали чи-малу ложиву народному духови тямущихъ громадянъ. Згадавши-жь про вечерницѣ музикально-декляматорскй годѣ мовчки поминути заслугъ мужа, щó бувъ душею въ ихъ устроюваню. Се професоръ Наталь Вахнянинъ. На всякій покликъ громадянъ сельскихъ и мѣскихъ спѣшивъ ôнъ въ дняхъ вôльныхъ ôтъ школы въ рôжнй стороны Руси галицкои, и розумнымъ словомъ та чудовымъ спѣвомъ звеличивъ ôнъ неразъ тй торжества народного воскресеня. Побôчь Вахнянина трудився въ сѣй справѣ богато професоръ Григорій Врецьона, редакторъ „Часописи школьнои“. Честь и слава обомъ симъ патріотамъ! Годится такожь пôднести заслуги о. Василя Чернецкого, пароха въ Сѣльци белзкôмъ, щó своими невсыпущими заходами самъ-одинъ заснувавъ уже 12 читалень народныхъ. Кобы у насъ було съ десять такихъ мужѣвъ, то въ кôлькохъ рокахъ устроились-бы читальнѣ у всѣхъ закуткахъ Руси галицкои. Та не тôлько заходомъ членôвъ центрального выдѣлу товариства „Просвѣта“ ôтбувались въ читальняхъ ôтчиты и вечерницѣ. Такожь филія Тернопôльска була въ тôмъ напрямѣ вельми дѣяльна, а еи голова, великій патріотъ Олександеръ Барвѣньскій, спонукавъ кôлька громадъ до заснованя читалень, та популярными ôтчитами просвѣчавъ тыхъ, щó бажали позбутись тôмы духовои. Та ще не конець патріотичнымъ змаганямъ проводирôвъ нашого люду. Нехай буде менѣ вôльно, ôтдати ще честь заслугамъ отца Іосифа Витошиньского, священика въ Денисовѣ, щó устроивъ въ деякихъ читальняхъ вечерницѣ музикальнй. Хоры спѣвакôвъ, якихъ ôнъ набравъ съ-посередъ дѣтворы и молодежи сельскои, ба й орхестра изъ самородныхъ виртуозôвъ суть доказомъ невсыпущои працѣ въ розбудженю природныхъ способностей братôвъ незрячихъ.

Такъ отже старй и молодй громадяне полюбили науку и стали промышляти надъ поправою руины економичнои. Въ сѣй справѣ нашъ патріотъ Данило Танячкевичъ бувъ деякимъ громадамъ вельми помôчный своими „Правдами“, уложеными на ладъ Правды Закомарскои. И якъ пчолы, перебувши въ тѣсныхъ уліяхъ довгу зиму, летятъ пôзною весною роями на зелену леваду, щобы запопадливою роботою выкорыстати теплый часъ: такъ и нашй хлѣборобы та мѣщане пôсля вѣковои мертвоты берутся скваппо за важне дѣло придбаня поживы духовои, щобы зазнати лучшои долѣ на занапащенôй батькôвщинѣ. Тому-то мило менѣ заявити, що въ минувшôмъ роцѣ вступило 392 новыхъ членôвъ въ товариство „Просвѣта“, межи ними 130 читалень и два братства церковнй, котрымъ выдѣлъ на ихъ прошенье давъ свои давнѣйшй выданя даромъ. Не забули мы й про братôвъ нашихъ въ Куцурѣ въ полудневôй Угорщинѣ, щó суть останками колишнихъ Запорожцѣвъ, та на руки учителя, Миколы Губаша, выслано тамошнôй читальни народнôй всѣ книжочки нашого выдавництва. Ôттакъ число книжочокъ, дарованыхъ въ тôмъ роцѣ читальнямъ народнымъ и братствамъ церковнымъ сягае поважнои цифры 8000. Впрочѣмъ завязали мы взаимнй ôтносины съ ческою Матицею люду и вписали наше товариство въ звычайнй члены того славного розсадника просвѣты ческои.

И не тôлько ново-заснованымъ читальнямъ и братствамъ товариство наше посылало книжочки свои даромъ. Изъ сегорôчного справозданя можна дôзнатись, що всѣ на складѣ находячй-ся популярнй выдавництва выслано: рускому товариству педагогичному на руки заслуженого предсѣдателя его, Василя Ильницкого, зарядови библіотеки „Народного Дому“ и товариству ремѣсникôвъ „Зоря“ у Львовѣ, читальни студентôвъ въ Дублянахъ, закладови Дроговыжскому и карнымъ домамъ у Львовѣ та Станиславовѣ.

Зъ всего того видно, що товариство „Просвѣта“ старалось сповнити по силамъ велику свою задачу. Єсли-жь ему справдѣ повелось де-що хосенного вдѣяти для добра землякôвъ, то головну заслугу въ безкористныхъ трудахъ належитъ приписати професорамъ Петрови Огоновскому и Володимирови Шухевичеви, котрй всякй дѣла канцелярійнй, касовй и економичнй залагоджували съ великою саможертвою.

Въ загалѣ члены товариства нашого переймились идеею мисіи просвѣтнои и простуютъ до вытыченои цѣли навпрямець, не пускаючись на непевнй манôвцѣ. А вже-жь не рожами устелилась наша дорога, — справдѣ всякій Русинъ, щó займаеся справами народными, ступае дорогою тернистою, хотячи доборотись до привернення природныхъ правъ.

Панславизмъ.

3. Де сидѣли и сидятъ Славяне?

Найдавнѣйшу колыбель Славянъ въ Европѣ кладутъ однй историки надъ Дунай, другй въ Карпаты, иншй надъ Балтикъ, ще иншй въ область Днѣпра, т. е. сарматску низину. Надъ Дунаемъ, про котрый такъ часто въ пѣсняхъ згадуеся, мали пôсля деякихъ историкôвъ проживати Славяне давно передъ римскими часами. Тôлько-жь тутъ або понищили ихъ Кельты (Галльове), Германе и Римляне, або выперли зъ первѣстныхъ селищъ въ подальшй стороны. Пôсля другихъ жили Славяне далеко до Рождества Христового у всхôднôй Нѣмеччинѣ, въ областяхъ рѣкъ Лабы, Одры и Вислы, але уступили зъ-ôтси пôзнѣйше передъ Нѣмцями. Однакожь обѣ тй ипотезы не дадутся нѣчимъ доказати и годѣ ихъ пріймити за историчнй факты. Найбôльше ще имовѣрности мае за собою трета ипотеза, пôсля котрои селищемъ Славянъ въ найдавнѣйшу старовину була вся просторонь межи пôвнôчными убочами Карпатъ а Волконьскимъ лѣсомъ, въ областяхъ Вислы и Днѣпра, а може и горѣшнои Волги. На те дасться поставити бодай негативный доказъ, т. е. що исторія въ реченй стороны не кладе селитьбъ жадныхъ другихъ народôвъ, а навѣть деякй найстаршй лѣтописцѣ замѣчаютъ бôльше або менше ясно, що на пôвнôчь ôтъ Карпатъ поселились въ давну давнину якй-то Славяне. Тôлько-жь знову не треба забувати, що въ пôвнôчнôй части згаданыхъ просторôвъ досыть далеко на полудне побôчь Славянъ сидѣли въ старовину Чуды або Финны. На се указуютъ навѣть назвы рѣкъ, переплываючихъ сарматску низину: Дону, Донця, Днѣпра, Днѣстра, Дунайця, Дунаю и Двины, въ котрыхъ корѣнь дн въ чудскôмъ языцѣ означуе воду. Нынѣшна Россія була проте имовѣрно колись ôтчиною Чудôвъ, зъ котрои выперли ихъ Славяне, а землѣ нашй рускй (ôтъ Карпатъ по область Днѣпрову) були знову центральною точкою найдавнѣйшихъ селищъ Славянъ, зъ-ôтки они въ историчныхъ часахъ почали розходитись на полудне и захôдъ Европы.

Першій разъ двигаются Славяне въ 4. вѣку въ часѣ великого переселеня народôвъ азійскихъ до Европы и зъявляются уже надъ Одрою. Въ серединѣ 5. вѣку приходятъ они зъ Карпатъ до Моравіи и Чехъ, зъ-ôтки уступили Маркоманы. Въ серединѣ 6. вѣку посуваются зъ Карпатъ на полудне надъ середущій Дунай и идутъ черезъ Сербію до Тракіи; рôвночасно тиснутся другй племена славяньскй до Турингіи. Пôдъ конець 6. вѣку зъявляются Славяне съ Обрами (Аварами) надъ Савою и Дравою и доходятъ ажь до жерелъ сихъ рѣкъ. На початку 7. вѣку посуваются они такожь дальше на всхôдъ. Радимичѣ и Вятичѣ поселяются на верхôвяхъ Оки и Волги. Рôвночасно входятъ Хорваты до Илиріи, а другй племена пріймае цѣсарь Гераклій до Мезіи и Македоніи (630—640 по Хр.) Въ сей способъ повстаютъ державы хорватска и сербска. Пôдъ конець 7. вѣку зъявляются знову на всхôдныхъ границахъ Нѣмеччины Вилки и Оботриты и вразъ съ другими славяньскими племенами заселяютъ всю просторонь межи середущою и долѣшною Лабою и Одрою. Тутъ помагаютъ они Каролеви В. въ 30 лѣтнôй борбѣ съ Сасами. Въ 8. и 9. вѣкахъ залили собою Славяне весь греческій пôвъостровъ.

Нѣмцѣ и Греки першй спиняютъ Славянъ въ походахъ на захôдъ и полудне. Зъ полудневыхъ частей греческого пôвъострова уступаютъ ôттакъ Славяне, але лишаются ажь по нашй часы въ Илиріи, Македоніи, Тракіи и правобôчь середущого и долѣшного бѣгу Дунаю. Нѣмцѣ ôтпираютъ ихъ знову на захôдѣ за Лабу и Одру, але мимо того сидятъ нынѣ Славяне надъ горѣшною Лабою, Моравою, въ захôдныхъ и середущихъ Карпатахъ, надъ притоками Одры и надъ Вислою. Въ 8. и 9. вѣкахъ починаютъ вже Славяне зъ-разу на власну руку, пôзнѣйше пôдъ проводомъ Варягôвъ загортати пôдъ свою власть финьскй землѣ. Прійшовши зъ полудня закладаютъ они на пôвнôчь ôтъ Волконьского лѣса Новгородъ. Въ вѣкахъ 10., 11., и 12 ôмъ заняли они и заселили просторй чудскй стороны надъ Камою и пôвнôчною Двиною ажь до Бѣлого моря и колонизуютъ ихъ колонистами зъ Новгороду. Рôвночасно простираютъ Славяне свою власть и на полудне ôтъ Кіева и закладаютъ тутъ свои осады скрôзь на степахъ ажь по побережа Чорного моря. Въ 14. вѣку починаютъ Русины а за ними и Поляки славяньщити Литву. Те саме дѣеся вже передъ тымъ съ Печенѣгами и Половцями, котрй вправдѣ хвилево вытискаютъ Русинôвъ зъ-надъ Чорноморя, але за то пôзнѣйше пôдъ вплывомъ высшои культуры рускои гинутъ майже безъ слѣду.

Въ 16 вѣку по паденю державы могольскои посуваются Славяне (Великороссы) кольоніями долѣ Волгою, а ôттакъ въ часѣ 16 и 17 вѣку заливаютъ собою не лишь приуральскй стороны, але и значну частину пôвнôчно-захôдной Азіи. Ихъ заборы навязуются до слѣдуючихъ рокôвъ. Въ 1552 займаютъ Россіяне неславяньскй околицѣ надъ середущою Волгою; въ 1554 такй-жь землѣ надъ долѣшнымъ бѣгомъ рѣки. Въ 1577 досягаютъ заборы ихъ до долѣшного Дону. Въ 1581 переходятъ Уральскй горы и заселяютъ середущій Объ, 1594—96 порѣчье Иртиша. Въ 1608 р. доходятъ до долѣшного Оба а въ рокахъ 1620—30 до Енизея. Рôвночасно простираютъ они свои заборы на полудне по горы Кавказкй. Въ 1630—40 р. пôдпадаютъ пôдъ ихъ власть землѣ доокола Байкалъ-озера и понадъ Леною. Въ р. 1646 доходятъ они вже до проливу Беринга, всхôдной кончины Азіи. Въ р. 1658 переходятъ полудневй сибирскй горы и вступаютъ въ область могольско-китайскои рѣки Амура, где закладаютъ колонію Нерчиньскъ. Въ р. 1690 займаютъ Камчатку и переходятъ по ланцѣ островнôй Алевтôвъ до Америки. Въ Европѣ доходятъ въ сѣмъ самôмъ часѣ до горла Дону и Днѣпра. Съ початкомъ 18 вѣку, сколонизувавши и зославяньщивши пôвнôчну Азію, звертаются знову съ бôльшою силою противъ Европы. Въ 1721 р. заселяютъ вже побережье чудского и ригайского заливу, 1743 — Карелію и домѣшуютъ до финьского и нѣмецкого елементу свôй славяньскій. Въ 1783 р. займаютъ Кримъ и дотираютъ въ р. 1791 ажь до Днѣстра, вытискаючи зъ ôттамъ татарскихъ жителѣвъ. На початку 19 вѣку переходятъ вже Кавказъ, займаютъ 1802 р. Георгію, 1813 — Дагестанъ и Ширванъ, 1828 — Абхазію, Мингрелію и краѣ надъ Араксесомъ далеко и глубоко въ Анатоліи и Персіи. Въ тôмъ самôмъ часѣ (1809) выступаютъ въ Швецію ажь до Ботнійского заливу, а 1812 р. въ Молдавію по рѣку Прутъ. Въ р. 1828 доходятъ вже до горла Дунаю, а въ 1848 обсажаютъ своими войсками княжества Молдавію и Волощину. Нынѣ посѣдае Россія майже весь Туркестанъ, весь приамурскій край и звѣстну добычь съ послѣдной турецкои вôйны.

Противники наши накидуютъ намъ силомôць свою кормигу, бажаючи златинщити нашь обрядъ а нашь нарôдъ спольщити. Суть, правда, розумни патріоты польски, котри не спиняютъ свобôдного розвою рускои народности, — але такихъ не багато; цѣли же легіоны нашихъ противникôвъ рекрутуются зъ недоляшкôвъ, а съ ними боротьба про права народни вельми трудна. Поки-що лишаеся намъ протестъ. Протестуемо отже прилюдно противъ польонизаціи рускихъ школъ народныхъ и противъ накидованю нашимъ школамъ польскои часописи школьнои и польскихъ книжокъ популярныхъ; протестуемо противъ вмѣшуваню польскихъ іерархôвъ и духовникôвъ въ наши справы церковни и обрядови, — словомъ протестуемо противъ всякому змаганю непрошеныхъ опѣкунôвъ въ цѣли запропащеня нашихъ правъ, противъ выдавництвамъ популярныхъ книжочокъ псевдо-рускихъ и т. д. Вже-жь найвысша политична власть въ краю не допуститъ, щобы низши органы административни ставляли перепоны просвѣтнымъ нашимъ починамъ, — не допуститъ, щобъ обмежалось у своему розвою наше товариство, котре Єго Величество Цѣсарь въ часѣ послѣднёго свого побуту у Львовѣ зволивъ назвати „товариствомъ вельми пожиточнымъ". Якъ же просвѣтится Русь просвѣтою питомою, то усунеся неодно лихо въ суспôльнôй та економичнôй недоли краю, и ачей по довгôмъ смутку „усмѣхнеся заплакана мати".

Межи тымъ трудѣмся безъ перестанку для добра батькôвщины пôсля заповѣту патріота великого, митрополита Григорія Яхимовича, котрый въ звѣстнôй казцѣ про женця-Русина заохочувавъ насъ, щобысьмо въ жниве народнôмъ не дались выпередити сусѣдами; ôттакъ „чимъ довше-сьмо заспали, тымъ пильнѣйше ся хватаймо, щобъ ся зъ насъ не насмѣвали, бы-сьмо съ ними въ рôвнѣ стали." Тогды-жь, якъ дѣлати-мемо отвѣтно тому зазыву, сповнятся слова безсмертного нашого Тараса:

И забудетьоя срамотня
Давняя година,
И оживе добра слава,
Слава Украины,
И свѣтъ ясный, невечерный
Тихенько засьяе....

А вже-жь теперь справдѣ не спимо. Духъ патріотичный ожививъ всѣхъ, старшихъ и молодшихъ, неписьменныхъ и письменныхъ. Отъ, и сегодня на поклик выдѣлу товариства „Просвѣта" являются на загальныхъ зборахъ патріоты звѣстни: поважни священики, професоры, учителѣ, урядники, правники, литераты, ремѣсники, хлѣборобы, мѣщане... „Слава вамъ, рыцарѣ великі, Богомъ незабутѣ! вамъ Богъ помагае; за васъ сила, за васъ воля и правда святая". „Борѣтеся, — поборете" оружіемъ науки и правды. А поки-що пріймѣтъ мôй сердечный привѣтъ до працѣ патріотичнои на нивѣ просвѣты народнои. „Съ нами Богъ!"

Справа конгруы

въ радѣ державнôй.

Дня 30 сѣчня приступлено въ радѣ державнôй до другого читаня правительственного проекту въ справѣ дотаціи кат. клира зъ религійного фонду. Справоздатель Бречекъ сконстатувавъ, що справѣ сѣй минае якъ-разъ 100 лѣтъ. Правительство австрійске управильнило конгруу кат. клира по першій разъ на початку 80-тыхъ рокôвъ минувшого столѣтя. По десяти рокахъ однакожь показались вже недостатки того управильненя. Подумано проте о реформѣ, але вôйны Наполеоньски спинили всяку роботу. Справу пôдносивъ ôттакъ цѣсарь Францъ кôлька разôвъ въ лѣтахъ 1816, 1826 и 1834 въ ôтозвахъ до найвысшои канцеляріи двôрскои, але тогдашный бюрократизмъ австрійскій зъумѣвъ еи завсѣгды погребати. Она выплыла ôттакъ на верхъ въ р. 1852 безъ результату, и доперва въ 1871 посунувъ еи крылошанинъ Гинцль о стôлько въ передъ, що въ р. 1872 призначено уже на запомогу бѣднѣйшихъ священикôвъ павшальный кредитъ въ сумѣ 500.000 зр., а въ чотыри лѣтъ пôзнѣйше 600.000 зр. Въ р. 1876 предложило правительство радѣ державнôй проектъ закона о регуляціи конгруы, поновило его ôттакъ въ 1880 р., и передало окремôй комисіи до розсмотру. Комисія конгруальна покôнчила роботы и предкладае свои внесеня высокôй радѣ державнôй.

Въ генеральнôй дебатѣ, до котрои записались contra: дръ Штурмъ, дръ Люсткандель и дръ Кравсъ; pro: послы Веберъ, дръ Хелмецкій, Митрофановичь, дръ Тонкли, дръ Маттусъ де Пфлигель, Плятверъ, Войновичь, дръ Витечицъ и Ручка; возьмуть такожь участь всѣ наши рускі послы: о. Озаркевичь, сов. Ковальскій и Кулачковскій.

Посолъ Озаркевичь державъ вже свою рѣчь на дни 30 сѣчня и мы подаемо еи пôсля стенографичныхъ записокъ съ малыми неесенціональными скороченями.

Рѣчь посла о. Озаркевича.

Высока палато! Мрачна занавѣса, що тôлько лѣтъ покрывала справу дотаціи катол. клира, мае нынѣ упасти. Справа та була порушена въ троновыхъ бесѣдахъ Монарха въ лѣтахъ 1873 и 1879, и я уважаю еи такъ важною, що годѣ було менѣ усунутись ôтъ обовязку, забрати при нѣй голосъ, щобы не тôлько зазначити становище гр.-кат. духовеньства до неи, але и пояснити, длячого предложеный проектъ не ôтповѣдае въ цѣлости желанямъ клира руского, выраженымъ высокôй палатѣ въ численныхъ петиціяхъ и ухвалахъ загального вôбору духовеньства обохъ рускихъ епархій Галицкихъ въ р. 1884.

Рускій клиръ Галичины и Буковины мавъ и мае заедно надѣю, що его тихі и голосни стоны будутъ выслухани, що дни его положеня повного розпуки суть вже почислени, що столѣтни Іосифиньски постановленя конгруальни будутъ заступлени новыми, ôтповѣдаючими часови и становищу клира; що управильненье конгруы не буде уважатися другорядным обовязкомъ державы и неôткличимымъ на будуще и що забезпеченье матеріяльне такъ численнои клясы интелигентныхъ горожанъ, котри церковнымъ и державнымъ интересамъ служатъ съ пожертвованьемъ всѣхъ своихъ силъ и съ самоотверженьемъ, не буде полишене случаеви и непевному часови, тôлько що правительство займеся ними на рôвни съ другими урядниками державы и що намѣрене полѣпшенье дотаціи станесь дѣйстно оживляючою росою для потомленого клиру.

Я съ своеи стороны подѣляю въ цѣлости погляды сего клира и буду попирати всякі найдальше идучі его домаганя. Однакожь яко членъ комисіи конгруальнои и свѣдокъ всего, що тамъ дѣялось, мушу напередъ сказати, що по ôткиненю предложеня правительственного, нынѣшне предложенье комисіи натрафляло заедно на такъ великі и майже непоборимі финансови супротивности, що весь операть комисіи грозивъ паденьемъ, та и нынѣ судьба его ще дуже непевна.

По такихъ досвѣдахъ не хочу я нынѣ братись до него крѣпкими руками, бо боюся, щобы я не убивъ дѣла породженого въ такъ великихъ боляхъ. Противно, я мушу зъ конечности его боронити и за нимъ голосувати, бо предложенье правительственне, котре весь кат. австрійскій клиръ принявъ съ загальнымъ обрушеньемъ и огорченьемъ, пôднесене нынѣ до ухвалы, могло було разъ на все пôдорвати матеріяльный бытъ катол. клира въ Цислитавіи. Натомѣсть есть предложенье комисіи конгруальнои надъ котрымъ ведемо розправу, длятого користнѣйше, бо оно не нормуе дотаціи непевнои, зависимои ôтъ хвилево предложеныхъ кредитôвъ; ôтбирае правительству можнôсть, въ дорозѣ администраційнôй означувати высокôсть дотаціи въ фонду религійного и постановляти нормы до права побору еи и остаточно предложенье комисіи вноситъ вынагороду администраторамъ парохій и плату для дефиціентôвъ..

Дальши користи комисійного предложеня дадутся звести до слѣдуючихъ точокъ. Тутъ не зроблено рôжницѣ межи давно- и новозаснованими парохіями, при чѣмъ замѣчу, що въ Галичинѣ всѣ гр. кат. приходы належатъ до первои категоріи съ рôчною платою священика въ сумѣ 315 зр. а. в., а всѣ римско и ôрменьско-католицки до новозаснованыхъ съ рôчною дотаціею 420 зл. а. в. Але и те годѣ поминути мовчки, що до рускихъ парохій не примѣнено навѣть розпорядженя центральнои финансовои придворнои комисіи зъ 28 грудня 1811 р., котре постановляло, щобы конгруа всѣхъ душпастировництвъ безъ рôжницѣ, чи они давно чи ново заложени, була одна (400 зл. к. в. для парохѣвъ, 300 зл. к. в. для капелянôвъ) на пôдставѣ нормъ въ 1798 р. Въ предложеню комисійнôмъ знесено ôттакъ давный краевый звычай (въ Галичинѣ) дѣлити приходы на парохіи и капеляніи; знесено такожь давни приписы фасіонованя доходôвъ и розходôвъ и заступлено ихъ закономъ, черезъ що духовеньство увôльнится ôтъ прикрого вмѣшательства политичныхъ органôвъ и субъективного означуваня дотацій. Въ предложеню комисійнôмъ поставлено ôттакъ плату гр. кат. духовеньства на рôвни съ платою р. кат. клира и пôдвысшено еи значно въ противности до предложеня правительственного для всего кат. духовеньства; увзгляднено дальше выдатки клира на веденье метрикъ, котри служатъ не лишь церковнымъ але и державнымъ цѣлямъ и черезъ що держава щадила доси значни сумы; выелиминовано намѣрену концентрацію парохій, понеже выключити нынѣшныхъ властителѣвъ сихъ парохій ôтъ участи въ платѣ длятого, що одна або друга така парохія мала-бы бути знесена, було-бы дѣломъ дуже негуманнымъ и великою карою для непровинившихся. Остаточно стремитъ комисійне предложенье до того, щобы духовнымъ властямъ бувъ полишеный можливый широкій вплывъ на духовеньство и щобы по довершенôй регуляціи дотаціи клира держава своими средствами покрыла недобôръ въ пасивныхъ религійныхъ фондахъ.

Однакожь, хотяй всѣ тѣ користи не суть малі, мимо того годѣ не сумнѣватись, чи згадани постановленя полѣпшатъ долю духовеньства въ загалѣ. А ще и те треба мати на увазѣ, що въ Галичинѣ по новôмъ катастрѣ власти финансови вчислили уже чистый доходъ въ ерекціональныхъ грунтôвъ въ конгруу бенефиціянтôвъ и що при такôмъ складѣ рѣчей кождый рускій парохъ съ рôчною платою 315 зр. а. в. не тôлько може лишитись безъ всякои платы, але ще надвышку зъ доходôвъ льокальныхъ въ своѣмъ приходѣ буде мусѣвъ ôтдавати фондови религійному. Се важный мотивъ до принятя предложеного проекту и Галицкій рускій клиръ муситъ по тôй причинѣ наставати на те, щобы правительство, пôдвысшаючу цифру дотаціи и стягаючи заравомъ свои претенсіи, придержувалось нынѣшного status quo и не оскорбляло матеріяльно интересованыхъ. (Дальше буде).

ДОПИСИ.

Зъ Америки.

(*Русины въ Америцѣ и польска интрига.*) Ôтъ нашого кореспондента въ Америцѣ, въ Caunty Pa дôставемо слѣдуючу вѣдомôсть, котра не мало илюструе, якъ то ôтносятся Поляки а специяльно польске духовеньство до Русинôвъ и руского духовеньства. Нашь кореспондентъ пише: „Насъ, Русинôвъ греко-католикôвъ есть тутъ богато, якъ селянъ-хлѣборобôвъ и робôтникôвъ, такъ и людей зъ интелигенціи, але мы дуже порозкидани. Мимо того мы держимось крѣпко нашои народности и нашого обряду. Єсть тутъ такожь дуже богато Полякôвъ. Приѣхавъ вже до насъ рускій священикъ зъ Галичины о. Воляньскій; та щожь, коли заразъ въ самôмъ початку стрѣтивъ великі перешкоды. Черезъ интригу латиньского священика, Поляка зъ Галичины, кс. Н. Льенаркевича, латиньскій епископъ Рейнъ въ Филадельфіи не хоче о. Воляньского допустити на посаду головно длятого, що ôнъ мае жѣнку и кававъ оголосити, що кождый, що ôтваживсь-бы слухати богослуженя о. Воляньского, буде выклятый зъ церкви. (О. Воляньскій — пôсля пôзнѣйшихъ вѣстей — допущеный вже на душпастырску посаду. *Прим Ред.*). Та не досыть на тôмъ. Польски священики, котрыхъ тутъ есть богато, выступаютъ дуже ворожо противъ руского священика, навѣть въ церквѣ на проповѣдяхъ. Въ недѣлю бувъ я въ польскôмъ костелѣ та наслухався такихъ напастей ôтъ згаданого священика латиньского на нашь обрядъ, що мало я вже въ костелѣ не крикнувъ, що то все неправда. „Co to za ksiądz, co ma kobietę?" — кликавъ польскій священикъ на проповѣди, „do takiego księdza pójdzie do spowiedzi chyba tylko człowiek głupi i prosty, ale żaden wykształcony i inteligentny." Та годѣ вамъ всего и писати, що сей польскій священикъ въ проповѣдницѣ выголошувавъ; ажь серце краялось, слухаючи таки напасти на нашь обрядъ и нашу народнôсть." Видко зъ того, що якъ кн. Бисмаркъ мае свого Рогозиньского въ Камерунѣ, такъ и Русины маютъ навѣть въ Америцѣ своихъ Рогозиньскихъ въ латиньскôмъ духовеньствѣ.

Зъ Станиславова.

(*Вечерокъ съ танцями въ Станиславовѣ.*) Пробуджуючеся житье народне вымагае выходити зъ житя домашного на видôвню свѣта, щобы ôтъ часу до часу грôмкій поставити доказъ, що Русь, котру хотѣли-бъ на Польщу перекабатити, жіе — и чимъ дужше еи обкидають болотомъ всякихъ клеветъ „москалефильства", „шизмы" и т. п., тымъ бôльше она поступае дорогою природного розвою народного.

На вôзванье комитету зôбралися въ Станиславовѣ на назначеный день мѣсцеви и замѣсцеви Русины, щобы въ крузѣ рôднôмъ розвеселитися и для гуманнои цѣли, т. е. для бурсы св. О. Николая своимъ даткомъ причинитися. Обширна саля заповнилася гостями. Панѣ явилися въ простенькихъ тоалетахъ; були и принадни народни строѣ, котри вечеркови бôльше чару додавали, доповняючи пріятну розмаитôсть. Забава була щира, свои. Танцеры охочі, невтомлени, бо зъ торôчного вечерка вынесли декотри замѣтъ, що не всѣ варôвно бавилися. Сего року треба було т е поправити и старатись, щобы всѣ задоволени опустили салю. Жаль тôлько, що нôчь того вечерка выдалася надто коротенькою, бо середъ веселои забавы заглянувъ до салѣ цѣкавый свѣтъ дня мовь-бы пытаючи, що маютъ значити танцѣ въ тôй порѣ, коли люде спѣшать до серіозныхъ занять.

Що комитетъ не хотѣвъ остатись довжнымъ своею ревностею, показалося въ приборôвъ котиліоновыхъ, котри якъ танцюючихъ такъ и старшихъ веселили своимъ дотепомъ и густомъ. Тую народну забаву збудовало жертволюбіе одчои матроны, панѣ Б., вдовицѣ по б. уряднику магистратскôмъ. Панѣ Б. въ память свого пок. мужа выробила цѣнный коверець и его въ день вечерка жертвувала для бурсы. Тая щира жертволюбнôсть панѣ Б. такъ всѣмъ подобалася, що всѣхъ 300 льосôвъ на той коверець розхватили, а зъ того прійшло бурсѣ 30 зр. доходу. Якъ наречена своему любимцеви штучни ручники вышивае, щобъ ему показати, що всѣ мысли тôлько ему посвячае такъ тая великодушна матрона посвятила памяти свого мужа свôй трудъ, щобъ его для дѣтей рускихъ жертвувати, — мовь-бы хотѣла сказати: Смотрѣть, рускі дѣти, Русь годуе васъ якъ пеликанъ своею кровію, своимъ потомъ и нѣчого ôтъ васъ не бажае, якъ тôлько, щобъ вы колись, якъ выросстете на мужей стану, не встыдалися свои Матери, котра васъ выховала и до людей привела, и остали ѣй вѣрными сынами!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Въ справѣ пôдвысшеня конгруы*) промовлявъ на засѣданю рады державнои дня 5 с. м. пос. Кулачковскій и вносивъ змѣну шематизму конгруального на користь гр. кат. духовеньства въ Галичинѣ и Буковинѣ. Министеръ Конрадъ заявивъ, що немае нѣчого противъ пôзнѣйшому пôдвысшеню доходôвъ гр. кат. духовеньства. Правительство однакожь не може въ сѣй хвили оцѣнити и осудити чи супротивъ пôдвысшеного числа займе те саме становище, що и супротивъ внесеня комисіи.

(*VI. засѣданье рады державнои зъ дня 4 лютого с. р.*) На порядку дневнôмъ дальши дебаты надъ справою конгруы для кат. духовеньства. Головный бесѣдникъ зъ лѣвицѣ пос. Кравсъ представивъ нужду духовеньства а ôттакъ критикувавъ проектъ комисіи и припоручавъ якъ найскорше залагодженье сеи справы. — Ген. бесѣдникъ Клямъ-Мартиницъ боронивъ проектъ комисіи и опровергавъ закиды пôднесени противъ комисіи будьто бы она зволѣкала справу залагоджуючи еи лишь провизорично и зазначивъ, що ходитъ лишь о провизорію а не о провизоричне залагодженье и для того треба рѣчи такъ брати, якъ они суть. Пос. Бречекъ ôтчитавъ слѣдуючу резолюцію: Порозумѣвшись съ епископами мае правительство розвѣдати взглядно установити: а) кôлько въ кождôмъ зъ краѣвъ коронныхъ заступленыхъ въ радѣ державнôй можна ужити зъ доходôвъ фондôвъ церковныхъ и другого майна церковного на цѣли дотаціи католицкого духовеньства; б) въ якій способъ и въ якôй мѣрѣ мусѣли-бы на будуще причинятися до сего лѣпше дотовани приходы. По рѣшеню сихъ вступныхъ пытань мае правительство такъ скоро якъ лишь можна пôддати пôдъ нараду предложеня, котрыми 1. було бы означено кôлько мае конгруа выносити; 2. коли конгруа не покрывается доходами зъ духовного урядованя, якъ она мае доповнитися и якъ мае доповнитися емеритура дефиціентôвъ а на послѣдокъ, 3. щобы въ краяхъ коронныхъ, въ котрыхъ додатки не можутъ бути покрыти анѣ зъ фонду религійного анѣ зъ лѣпше дотованыхъ приходôвъ, потрѣбни на покрытье сумы були забезпечени додаткомъ зъ фондôвъ державныхъ. — Пос. Штурмъ поставивъ бувъ внесенье, щобы резолюцію комисіи въ справѣ остаточного порѣшеня управильненя ôтносинъ дотаційныхъ католицкого духовеньства взяти пôдъ обраду не передъ нарадою надъ проектомъ закона, але доперва по нимъ. Палата ôткинула резолюцію Штурма и приступила заразъ на пôдставѣ предложеня комисіи до специяльнои дебаты надъ §. 1., котрый такъ звучитъ: „Самостôйнымъ католицкимъ душпастырямъ и системизованымъ сотрудникамъ духовнымъ буде доповнятися конгруа, на скôлько она не есть покрыта доходами сполучеными съ урядованьемъ духовнымъ, зъ фонду религійного, взглядно зъ дотаціи державнои. — Пôдъ словами „самостôйни душпастырѣ" розумѣеся всѣхъ тыхъ духовныхъ, котри силою каноничнои институціи зъ стороны епископа епархіи маютъ право и обовязокъ выконувати душпастырске урядованье въ якôй церковнôй громадѣ або въ якій иншій способъ суть управнени до самостôйного выконуваня душпастырства, якъ капеляны мѣсцеви, викаріи при приходахъ и т. д. Пôдъ словами „сотрудники" розумѣеся тыхъ духовныхъ, котри суть приданы самостôйнымъ душпастырямъ черезъ епископа епархіи до помочи имъ въ выконуваню душпастирства. — При §. 1. о доповненю конгруы зъ фондôвъ державныхъ заявивъ министеръ вѣроисповѣдань бар. Конрадъ, що правительство не мае намѣреня предкладати якій небудь змѣны, лишь хоче точно означити якъ сей параграфъ мае бути интерпретованый. Въ справѣ фонду религійного покликався министеръ на те, що ôнъ вже высказавъ при загальнôй дискусіи. Ôнъ заперечувавъ будьто-бы пôдъ взглядомъ фонду религійного и майна державного па-

нувавъ правдивый хаосъ. Фондъ религійный есть частею буджету державного и для того ôтносятся до него всѣ тѣ постановы, котрѣ ôтносятся и до иншихъ позицій прелиминарія, такъ що до доходôвъ якъ и покрытя. Правительство не видитъ анѣ потребы анѣ можности по поводу теперѣшного предложеня выводити на порядокъ дневный справу ôтносинъ церкви до державы. Въ справѣ самостôйныхъ сотрудникôвъ душпастирскихъ правительство не годится съ предложеньемъ комисіи. Установлюванье приходôвъ есть можливе лишь при порозумѣню съ державою. Въ предложеню комисіи однакожь не высказана засада, що доповненье конгруы зъ фондôвъ державныхъ мае наступити лишь въ тыхъ случаяхъ, въ котрыхъ ходитъ о системизованѣ приходы, ôтъ сего зависятъ и поправа конгруы. Крôмъ сего застерѣгае собѣ министеръ право, ôтобрати душпастыреви доплату зъ фонду религійного, а взглядно зъ фонду державного, наколи его поступованье правительству не сподобаеся, такъ якъ се приписуе законъ зъ дня 7 мая 1884 р. Министеръ повторае ще разъ, що правительство не може въ той способъ згодитися на предложенье, щобы цѣлый тягаръ выносячій значно бôльше якъ милiонъ зр. спочивавъ зовсѣмъ въ першôмъ роцѣ лишь на самôмъ правительствѣ. Перепятье тягару мусить наступати постепенно; оно однакожь не буде противитися тому, щобы заразъ першого року була въ цѣлôй силѣ запевнена помôчь сотрудникамъ, дефиціентамъ и приходникамъ. Противъ закидôвъ, що правительство хоче тымъ, що гинутъ зъ голоду дати лишь часткову помôчь, промавляе самъ той фактъ, що правительство ôтъ многихъ вже лѣтъ выдало на запомогу низшого клиру 6 мил. зр., а то въ той способъ, що при роздѣлюваню запомогъ увзгляднювано передовсѣмъ тыхъ, що потребували найкоршои помочи.

(*Справа школъ середныхъ въ комисіи буджетовôй.*) Въ комисіи буджетовôй рады державнои зажадавъ референтъ по поводу пôдвысшеня оплаты школьнои ôтповѣдного пôдвысшеня доходôвъ призначеныхъ для школъ середныхъ, а именно: §. 1. „Гимназіи и реальнѣ гимназіи“ 759.867 зр. (сума предложена правительствомъ 742.867 зр.); §. 2. „школы реальнѣ“ 159.411 зр. (сума предл. правит. 156.411 зр.). — Пос. Кляицъ интерпелювавъ правительство о причину пôдвысшеня школьнои оплаты. Шефъ секціи Фидлеръ ôтповѣвъ на те, що причиною пôдвысшеня школьнои оплаты була конечна потреба збôльшеня доходôвъ. Потребы министерства просвѣты стаются чимъ разъ бôльшѣ, позаякъ зъ року на рôкъ треба ôткрывати новѣ клясы паралельнѣ и пріймати новыхъ учителѣвъ. Пôдвысшенье школьнои оплаты есть такожь добрымъ средствомъ противъ переповненя школъ середныхъ. Пос. Кляицъ уважае однакожь пôдвысшенье школьнои оплаты за неôтповѣдне и сказавъ, що коли розходится о те, щобы зарадити переповненю школъ середныхъ, то можна се було зробити черезъ пôдвысшенье дотеперѣшного нѣво науки. Пос. Тонкли доказувавъ знову, що на Побережу н. пр. школы середнѣ не суть зовсѣмъ переповненѣ, а въ краю дасть чути великій бракъ священикôвъ и правникôвъ. Пôсля его погляду ученики суть дуже перетяженѣ науками а бôльшѣ вымоги въ наукахъ були бы лишь шкôдливѣ. На послѣдокъ принято сумы въ доходахъ пôсля внесеня референта. — При титулѣ „сôль“ поставивъ пос. Гайльсбергъ внесенье, щобы при нарадѣ надъ сею справою ôтновити резолюцію ухвалену въ 1883 р. въ справѣ зниженя цѣны соли и выдаваня соли для худобы. Внесенье се принято. При титулѣ „льотерія“ зажадавъ пос. Гавзнеръ, щобы дотеперѣшну найнизшу ставку 5 кр. пôднести на 10 кр.

(*Реформа нашихъ грошей металевыхъ*) и стопы монетовои стаеся чимъ разъ бôльше конечною и здаеся, що вже въ недалекôмъ часѣ справа ся буде мусѣла конче бути порѣшена. На засѣданю комисіи буджетовои зъ дня 3 лютого пôднесено сю справу знову, а пос. Найпиргъ интерпелювавъ правительство, чи оно займаеся справою заведеня никльовыхъ грошей и чи думае знести теперѣшнѣ, дуже невыгôднѣ четвертаки (чотыри кр. разомъ), а ôттакъ, яке становище заняло оно супротивъ грошевои реформы зô взгляду на грошѣ срѣбнѣ и дрôбнѣ и жадавъ такожь поясненя, якъ стоитъ справа переговорôвъ австрійского правительства съ угорскимъ що до заведеня валюты. Наконець поставивъ бесѣдникъ резолюцію: „Взываеся правительство, щобы оно взяло пôдъ спѣлу розвагу справу заведеня низшои стопы монетарнои якъ дотеперѣшный гульденъ а. в. и перевело потрѣбнѣ въ сѣй справѣ переговоры съ Угорщиною рôвночасно при ôтновленю угоды мытовои и торговельнои“. Министеръ финансôвъ ôтповѣвъ, що ôнъ годится зовсѣмъ съ попереднимъ бесѣдникомъ, що до заведеня меншои стопы монетовои. Що же дотыкае управильненя валюты, то ôнъ ôтнѣсся бувъ ще въ вересню минувшого року до угорского правительства съ жаданьемъ, щобы оба правительства надъ сею справою порозумѣлися а ôттакъ въ своимъ часѣ въ обохъ парляментахъ поставили ôтповѣднѣ предложеня. На замѣты Шавпа, що въ обѣгу находится богато дрôбныхъ грошей срѣбныхъ, щобы отже касы на провинціи не выплачували дрôбными грôшми а ôтсылали ихъ до касы головнои, ôтповѣвъ министеръ, що ôнъ не дававъ жадного приказу касамъ, щобы они дрôбными грôшми срѣбными выплачували.

(*Переговоры съ Угорщиною*) въ справѣ ôтновленя угоды мытовои и торговельнои розпôчнутся, якъ доносятъ зъ добре поинформованого жерела около святъ великодныхъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Зъ Судану наспѣла до Лондону дуже застрашаюча вѣсть урядова и выкликала не тôлько въ цѣлôмъ мѣстѣ але и въ цѣлôй Англіи страшный переполохъ и зворушенье. Орды Магдія взяли дня 26 сѣчня с. р. мѣсто Хартумъ. Коли ген. Вильзонъ зближався дня 28 сѣчня пôдъ Хартумъ мѣсто було вже въ рукахъ ворохобникôвъ. Вильзонъ почавъ отже вертатися назадъ а непріятель непокоивъ его и стрѣлявъ на него зъ обохъ берегôвъ рѣки. Корабель, на котрôмъ Вильзонъ плывъ розбився, але Вильзонъ и цѣла залога корабля выратувалися и схоронилися на якимсь островѣ. Розбитымъ выслано на помôчь другій пароходъ. О судьбѣ Гордона доси нѣчого не звѣстно. Може бути, що ему нѣчого ще доси не сталося, бо о кôлько звѣстно, Магдій взявъ лишь саме мѣсто а Гордонъ проживавъ въ крѣпости, котру выставивъ на лѣвôмъ берегу Нилю и котру обвѣвъ доокола высокими и сильными валами. Въ прочѣмъ вѣсти о Гордонѣ суть дуже суперечнѣ. Однѣ кажутъ, що ворохобники Гордона имили а другѣ знову розказуютъ, що ôнъ убитый.

Россія. Слухи, що Россія задумала заняти островъ Квельпатру зависящій ôтъ Кореи на случай, наколи-бы и другѣ державы захотѣли заняти въ восхôднôй Азіи якѣ области, потверджаются — якъ доноситъ „Journ. de Débats“, чимъ разъ бôльше и бôльше. Островъ, о котрôмъ бесѣда, лежитъ на полудне ôтъ корейского пôвострова и есть теперь мѣсцемъ заточеня переступникôвъ. Ôнъ займае при входѣ въ Жовте море таке саме положенье, якъ островъ Гананъ при входѣ въ тонкинскій заливъ и пануе надъ цѣлымъ корейскимъ проливомъ. Англійскѣ мореплавцѣ вже неразъ высказували бажанье, щобы Англія запанувала надъ японьскимъ и хиньскимъ моремъ и такожь надъ проливомъ, котрымъ оба оѣ моря съ собою сполученѣ. Але зъ другои стороны въ Петербурзѣ, каже згадана газета, дуже добре розумѣютъ значенье острова Квельпатры. Владивостокъ часто недоступный зъ причины леду и длятого пристань на берегу Кореи доступна черезъ цѣлу зиму, мае дуже велике значенье для Россіи. Въ россійскихъ фабрикахъ бавовны въ владимирскôй губерніи все ще непокои робôтникôвъ не устали, хочь войско и власти судовѣ прибули заразъ по першôмъ выбуху непокоѣвъ и старалися, якъ можна найскорше, порядокъ знову зробити. Въ Николское збунтовалося було 7 сѣчня с. р. около 1000 робôтникôвъ, напали на дôмъ директора, повыбивали ôкна, поломили меблѣ а ôттакъ перейшли до фабрики, де такожь богато шкоды поробили и побили тяжко трехъ магазинерôвъ. Того ще самого дня надôйшло войско, але ледве на другій день змогло робôтникôвъ втихомирити. Єсть обава, що непокои выбухнутъ у всѣхъ фабрикахъ въ Россіи.

Италія. Италіянцѣ заняли вже Массуахъ и Бейлуль надъ Червонымъ моремъ и здаеся займутъ ще и другѣ мѣста. Въ Массуахъ взяли они на себе обовязокъ удержувати порядокъ. Ôтповѣдно до угоды заключеной межи Англіею а Абессиніею буде Массуахъ отверте для торговлѣ всѣхъ народôвъ. Король абессіньскій есть союзникомъ такъ Италія якъ и Англія. — На протестъ Порты ôтповѣло италійске правительство, що окупація деякихъ мѣстъ приморскихъ зôстала выкликана конечностею запевненя безпеченьства загроженого тымъ, що Англія постановила ôткликати свою залогу. Италія, займаючи деякѣ мѣста побережнѣ, зовсѣмъ не думали нарушувати суверенность Порты а найлѣпшимъ доказомъ того есть, що въ занятыхъ Италіянцями мѣстахъ по-при хоругвъ италійску повѣвае такожь и египетска

НОВИНКИ.

— **По поводу припадаючого вô второкъ дня 29 сѣчня (10 лютого) свята Трехъ Святителѣвъ, выйде слѣдуюче число „ДѢЛА“ доперва въ четверъ.**

— **Концертъ въ честь памяти Володимира Барвѣньского** ôтбувся вчера вечеромъ въ великôй сали „Народного Дому“ при численнôмъ зôбраню почитателѣвъ покôйного патріота. На передѣ салѣ красувався на пôдвысшеню портретъ Володимира посередъ зелени живыхъ цвѣтôвъ. Вечеръ ôткрывъ промовою редакторъ „Дѣла“, Иванъ Белей. Широкои славы хоръ „Лютнѣ“ ôтспѣвавъ пôдъ управою п. Цетвиньского съ всею точностею и нѣжностею чотыри композиціи: Лавровского (До Зорѣ), Матюка (До бою), Вахнянина (Калину), Воробкевича (Синѣ очи). Композиція Воробкевича припала именно всѣмъ до серця и безперечно займе въ численныхъ хорахъ сего автора передове мѣсце. „До бою“ Матюка, держане дуже поважно и подобае бôльше на церковну пѣснь. нѣжь на пѣснь Тиртея. П. Борковскій, давный артистъ оперовый, ôтспѣвавъ сольову пѣснь Матюка „Згадка щастя“ и арію Аиза зъ оперы „Gioconda“ Покелього и зъумѣвъ именно послѣдною продукцією одушевити слухателѣвъ. Короною вечерка було безперечно Тріо Бетговена Op. 11. B dur на скрипку, чельо и фортепянъ. Выконане трема знаменитшими артистами-музиками (Качковскимъ професоромъ музики, Шваблемъ и Вольманомъ jun.) съ великою прецизією, повнымъ зрозумѣньемъ и елеганціею, дало оно ширшôй нашôй публицѣ достаточно пôзнати геніяльну душу Бетговена. Тожь и зôбранѣ гостѣ не щадили оплескôвъ екзекуторамъ. Панна Ольга Огоновска выконала скерцо Шуберта и Ліста фантазію на тематъ „Вѣютъ вѣтры“ (зъ „Наталки Полтавки“) съ значною вправою и легкостею. — П. Несторъ Яворовскій, членъ „Академичного Братства“ ôтдеклямувавъ „Вадима“ Корнила Устыяновича съ повнымъ зрозумѣньемъ предмету, за що публичность нагородила его щедрыми оплесками. — Въ загалѣ же цѣлый вечерокъ выпавъ дуже хорошо, а поважный настрôй его пôднесли ще численнѣ телеграмы и письма зъ провинціи, доказуючѣ, що память Володимира Барвѣньского жіе въ серцяхъ Русиновъ цѣлого краю.

— **Инспекторомъ школьнымъ** на львôвскій округъ мѣскій зôставъ именованый Володиславъ Боберскій, старшій учитель семинаріи педагогичнои въ Тернополи.

— **Испыты квалификаційнѣ** для учителѣвъ школъ народныхъ и выдѣловыхъ, передъ ц. к. комисією львôвскою, зачнутся дня 24 л. лютого с. р. и будутъ ôтбуватись въ заведеню учительскои семинаріи. (Хорущина, улиця Калеча, ч. 5). Дотычнѣ петиціи маютъ вноситися черезъ раду школьну окружну.

— **Испытъ курсовый** въ дѣвочôмъ институтѣ ЧЧ. сс. Василіянокъ у Львовѣ ôтбудеся въ пятницю дня 13 л. лютого с. р. о 3 год. по полудни.

— **Ôткрытье мѣскои школы промысловои**, котре якъ мы свого часу доносили мало наступити дня 1 с. лютого, не могло ще до теперь осущитися. Намѣстництво, до котрого удалася репрезентація мѣста Львова о призволенье, зажадало передъ тымъ предложеня статутôвъ сеи школы. Магистратъ предложивъ статуты, а ôтъ того коли тѣ статуты будутъ затвердженѣ залежитъ дальша судьба школы.

— **Зъ Перемышля** пишутъ намъ: Ôтъ кôлькохъ днѣвъ пробувае тутъ у Преосвященного епископа Ступницкого епископъ альбаньскій кс. Мальчиньскій. Вчера приѣхавъ ôнъ до катедральнои церкви, котра теперь ôтновляеся и дуже пильно по нѣй розглядався. Наша катедральна церковь колись по скôнченôмъ ôтновленю буде дуже гарно представлятися а вже то, що до теперь въ тôмъ направленю зроблене, плѣняе своею красою кождого, тожь и не дивниця, що и на кс. Мальчиньского мусѣло зробити незвычайне враженье — якъ се зъ его лиця можна було вычитати. — Кс. Мальчиньскій пильно приглядався всякимъ (рускимъ) написямъ и пробувавъ деякѣ зъ нихъ въ голосъ ôтчитати; но кс. М. якось дуже тяжко ишло съ сямъ ôтчитуваньемъ, бо паламаръ, що его супроводжавъ, мусѣвъ ему помагати... Бѣдняка вѣдай самъ и не надѣявся, що деякѣ „сферы схочутъ его особою въ характерѣ достойника церкви ущасливити нашь клиръ, бо бувъ-бы може хочь на стôлько научився читати, щобы мôгъ ôтчитати безъ помочи паламаря таку напись, якъ: „Сей есть сынъ мой возлюбленый...“ Оглянувши церковь, казавъ себе кс. М. ôтвезти до крыл. Юзычиньского, у котрого забавивъ около пôвъ годины. — Характеристичне зъ гостины сего кандидата на достойника рускои церкви именно се, що ôнъ на руску мову ôтповѣдавъ по польски.

— **Громада Довге почта Схôдниця** пошукуе испытованого учителя до нововыбудованои школы съ платою 200 зр. а. в. на рôкъ и правомъ уживаня города ажь до организаціи. По организаціи буде плата пôдвысшена на 300 зр. а. в. на рôкъ. Ôтъ кандидатôвъ вымагаеся знаня уставу и спѣву церковного.

— **Зъ Стрыя** пишутъ намъ: Въ переѣздѣ черезъ Стрый загостила до насъ трупа театральна пп. Биберовича и Грыневецкого на 10 представлень. Въ репертоарѣ, оповѣщенôмъ плякатами, подыбуемо цѣлкомъ новѣ, у насъ ще не выставлюванѣ штуки, якъ примѣромъ обѣ комедіѣ п. Григоріевича, „Ярополкъ“ и „Ольга“ п. Устыяновича, „Нового двôрника“ Данила Млаки, 2 комедіи п. Балуцкого, и иншѣ. Театръ ôтповѣдно веденый, се найкрасша школа житя, се слава кождого народа, — тому сподѣваемось, що якъ мѣсцева такъ и дооколична интелигенція, посѣщаючи численно представленя, дасть доказъ своеи зрѣлости, що лежитъ ѣй на серцю розвôй сеи, въ житю кождого народа дуже важну ролю ôтграваючои институціи народнои. Пожеланымъ було-бы такожь, щобы нашѣ отцѣ духовнѣ заохочували мѣщанъ и селянъ до численного посѣщаня такихъ штукъ народныхъ якъ „Новый двôрникъ“, „Тато на заручинахъ“, бо уважаемо театръ однымъ зъ важнѣйшихъ чинникôвъ просвѣты и ôтповѣдною дорогою кождои честнои пропаганды.

— **Доповняючій выбôръ** одного члена рады повѣтовои въ Стрыю зъ группы мѣстъ, розписаный на день 25 н. с. лютого. Выбôръ ôтбудеся въ Стрыю а мѣсце и година выраженѣ на картахъ легитимаційныхъ, котрѣ мае выборцямъ доручити ц. к. Старостство.

— **„Батьковщины“** ч. 6 сконфискувала вчора ц. к. прокураторія за дописъ ôтъ Пôдгаець.

— **Про театръ п. Е. Бачиньского** пишутъ намъ зъ Коломыѣ: Ôтъ мѣсяця дае трупа театральна п. Бачиньского въ Коломыѣ представленя въ языкахъ рускôмъ и польскôмъ. Рускихъ представлень було до теперь 19 (30 сѣчня) с. р. лишь три а именно грали дня 5 н. с. сѣчня оперетку „Запорожець за Дунаемъ“, дня 22 н. с. сѣчня були представленѣ „Буршѣ“ а дня 29 н. с. „Ольга“. Въ власнôмъ интересѣ п. Бачиньского радили бы мы ему, щобы ôнъ пильнѣйше глядѣвъ такъ на выбôръ штукъ якъ и сценичне ихъ представленье, бо тутешна руска публика привыкла черезъ два роки бачити театръ рускій субвенціонованый не радо принимае штуки обкроенѣ якъ пр. „Запорожець за Дунаемъ“, якъ ôнъ выйшовъ на сценѣ п. Бачиньского. Лучше выйшла вже „Ольга“, хочь все таки далобыся дещо си инсценизаціи закинути. Передъ всѣмъ не можна поминути уваги, що чужій не — рускій акцентъ а дальше и невыученье роль роблять непріятне враженье но вже зовсѣмъ пое сценичну илюзію не ôтповѣдне роздѣленье роль. Ролю молодои дѣвчины поручено талантливôй впрочѣмъ и дуже заслуженôй артистцѣ п. Б., но що она не могла зробити користного враженя, сему причина въ тôмъ, що анѣ вѣкъ еи анѣ постава зовсѣмъ не квалификуютъ до ôттвореня ситуацій, якихъ вымагае штука. Зъ артистôвъ п. Гембицкій въ загалѣ добре вывязався зъ своеи задачи въ роли дяка Мухи а нѣякъ однакожь не можна оправдати того не природного крику и галасу, якимъ ôнъ старався позыскати оплески зъ галеріи. — Въ загалѣ бажали-бы мы коломыйскѣ Русины бачити бôльше рускихъ штукъ на сценѣ, а коли дирекція поставитъ добрѣ штуки и постараеся о ихъ добро ôтграньe, то зъумѣе се оцѣнити наша и доокрестна публика.

— **Выдѣлъ товариства „Сѣчь“ у Вѣдни** мае у себе на складѣ и продае слѣдуючѣ книжки будьто своимъ накладомъ выданѣ будьто подарованѣ Товариству выдавцями а именно: Метелики (поезіи) Тараса Шевченка по зниженôй цѣнѣ 2 кр. за выпускъ; Святе письмо въ переводѣ украиньскôмъ дра Ив. Пулюя и Пант. Кулѣша (4 евангелія) въ цѣнѣ по 2 кр. за томикъ и 7 книгъ Кобзаря Тараса Шевченка въ хорошôй полотнянôй оправѣ въ цѣнѣ по 3 зр. 25 кр. ав. за книжку. Хто хотѣвбы купити сѣ книжки зъ провинціи зволитъ надôслати ще ôтповѣдну суму на оплату почтовои порторіи.

— **Габилитаціи.** Кромѣ выкладу габилитаційного дра Петра Стебельского, о котрôмъ згадували мы въ послѣднôмъ числѣ „Дѣла“, габилитувався въ мѣсяцю лютôмъ с. р. дръ Александеръ Рациборскій, яко доцентъ философіи и дръ Освальдъ Бальцеръ яко доцентъ польского права, котре до теперь передъ нечисленными слухателями выкладавъ умершій недавно дръ Фангоръ.

— **П. Мышуга-Филиппи**, колись бурсакъ Ставропигіи а опôсля спѣвакъ польскои оперы у Львовѣ и Варшавѣ, выступавъ 5 с. м. першій разъ въ придворнôй оперѣ вѣденьскôй въ „Фаворитѣ“. Першій выступъ его увѣнчався надзвычайнымъ успѣхомъ. За кождою арією не затихали грôмкѣ оплески а артистъ кôлька разôзъ мусѣвъ ставати передъ публикою, котра не знаходила достаточно силы высказати ему свое вдоволенье.

— **На кіевскôмъ университетѣ** зачалися дня 16 (28) сѣчня перерванѣ наслѣдкомъ звѣстныхъ неспокоѣвъ выклады а на декотрыхъ зъ нихъ якъ доноситъ „Кіевлянинъ“ бувъ такожь попечитель кіевского учебного округа. Университетскѣ власти не знаютъ однакожь ще до теперь що зробити съ минувшимъ курсомъ. На тую тему написано по словамъ кіевского кореспондента „Одесского Вѣстника“ много проектôвъ и здаеся, що буде принятe предложенье: щобы лекціи (выклады) продовжалися сего року до кôнця мая а испыты назначенѣ були на мѣсяць серпень. Ôтъ вересня 1885 р. пôшовбы порядокъ науки вже давнымъ ходомъ.

— **Драма житя.** Передъ кôлькома днями пригодився на лычаковскôмъ кладовищу у Львовѣ ось якій случай. Межи 4 а 5 годиною зъ полудня, саме тогды, коли ôтбувалося кôлька похоронôвъ, кравець А. З. стоячи надъ гробомъ своеи другои жѣнки, котру передъ 6 недѣлями поховавъ стрѣливъ зъ пистолета, набитого кулями напередъ до свого малого сынка а ôттакъ до себе, но хочь З. приложивъ свому сынови пистолетъ майже до самои головы, бѣдна дитина уратовалася ôтъ смерти, бо куля наслѣдкомъ дрожаня руки убійцѣ перелетѣла коло самого лиця и лишь лѣве лице и волосье дитины трохи осмалилися. З. самъ завдавши собѣ выстрѣломъ рану въ голову, упавъ на грôбъ безъ знаку житя. Знаходячійся случайно въ ту пору лѣкарь очутивъ нещасливого, котрого ôтвезено разомъ съ сынкомъ до головного шпиталю. З. признався, що розпука по поводу страты жены привела его до тои крайности. Ôтъ часу смерти жѣнки покинувъ З. всяку працю и живъ лишь зъ того, що дôставъ зъ продажи своихъ рѣчей.

— **Ювилей Бисмарка.** Пôсля информацій нѣмецкихъ газетъ выдали студенты вроцлавского университету ôтозву до своихъ товаришѣвъ на всѣхъ нѣмецкихъ университетахъ, взываючи до спôльного обходу 70 роковинъ уродженя великого нѣмецкого политика. Въ Вроцлавѣ ôтбувся вже въ цѣли приготовленя обходу зборъ студентôвъ.

— **Si vis pacem, para bellum.** Тои старои приповѣдки держатся европейскѣ державы, котрыхъ оружна сила представляеся справдѣ иншоную. Пôсля найновѣйшихъ обчислень стоитъ теперь въ Европѣ на „мировôй“ стопѣ 3,400.000 багнетôвъ а на случай загального непокою пôднеслобыся се число до 11,320.000. До удержаня мира служитъ кромѣ того ще и 15.000 гарматъ. Выдатки на цѣли военнѣ выносятъ въ Европѣ въ часѣ мира 3.480 миліонôвъ франкôвъ, а коли дочислити до того страты, якѣ суспôльность поноситъ що-року черезъ то, що така сила здоровыхъ и способныхъ до працѣ рукъ ôтдаеся непродуктивному военному ремеслу, то представляютъ загальнѣ кошты системы милитарнои загальну суму 10.000 миліонôвъ франкôвъ. Розложивши сей тягаръ въ рôвнôй мѣрѣ на всѣхъ жителѣвъ Европы показуеся, що кождый мусить на тую цѣль платити що року 20 франкôвъ.

— **Причина послѣдныхъ землетрясень въ Испаніи.** Професоръ геологіи въ малягскôмъ университетѣ доходивъ причины послѣдныхъ землетрясень въ Испаніи и оголосивъ слѣдуюче заключенье: По его думцѣ землетрясеня споводованѣ не вульканичными причинами, якъ думаютъ деякѣ геологи, но осѣданьемъ почвы землѣ, выкликанымъ черезъ то, що въ нутрѣ кулѣ земнои повстали великѣ пустѣ просторы. Професоръ объясняе пôдземнѣ шумы обрываньемся верствъ землѣ знаходячихся пôдъ почвою земнои кулѣ, а по его думцѣ товчки сего внутрѣшного руху землѣ були сконцентро-

ванй въ алювіяльнôй верствѣ и обявлялися въ другихъ верствахъ далеко слабше.

— **Межи Угновомъ и Заставьемъ** знайшовъ жандармъ сими днями на половину мертвого незвѣстного чоловѣка и донѣсъ о тôмъ урядови громадскому въ Угновѣ. Начальникъ громады Угнова завôзвавъ лѣкаря, но поки сей наспѣвъ, незвѣстный закôнчивъ житье.

— **Столѣтный процесъ** мае бути зновленый передъ судомъ въ Петербурзѣ. По завоеваню Крыму зайнявъ Потемкинъ 15.000 десятинъ татарскихъ грунтôвъ, щобы розвести на нихъ управу вина. Нынѣ тй грунты вартй близько 5 миліонôвъ рублѣвъ и належатъ до гр. Мордвинова. Татары ще р. 1780 выточили процесъ, котрый переходивъ всѣ инстанціи и ажь тричи бувъ розбираный радою державною. Коли р. 1881 послѣдный разъ прійшовъ въ сенатъ бôльшôсть загального збору признала претенсіи Татарôвъ справедливыми, но позаякъ министеръ справедливости съ симъ поглядомъ не годився, то не дали Татарамъ лишь частину того, що они жадали. Татары приняли то, що имъ признавъ сенатъ, но заразомъ рѣшили розпочати процесъ о решту на ново.

— **Страшный припадокъ на желѣзници** лучився недавно въ Австраліи. Недалеко мѣсцевости Вагга усунувся насыпъ желѣзницѣ саме въ тôй хвили, коли переходивъ особовый поѣздъ. Всѣ вагоны разомъ съ локомотивою поломалися, при чѣмъ сто людей стратило житье або ôтнесло тяжкй ушкодженя.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвской.

Завôзванй до каноничнои институціи оо: Михаилъ Калинецъ на Мечищôвъ и Анастазій Лотоцкій на капелянію въ Тростянци.

Митроп. консисторія вставляеся до намѣстництва о удѣленье титулу столового для Константина Мудрака, укôнченого богослова. — О. Ярославъ Бачиньскій, завѣд. Гнѣйницѣ получивъ рѣшенье ôтъ митроп. консисторіи, що буде принятый до львôвскои архіепархіи, наколи получитъ ôтпустку зъ епархіи перемыскои.

Митроп. ординаріятъ удѣливъ архіерейске благословенье и власть архіерейску розрѣшати ôтъ грѣхôвъ задержаныхъ въ часѣ мисіи въ Рѣчцѣ, деканата пѣстыньского въ днях ôтъ 12 до 15 лютого с. р. и завѣдомивъ ц. к. староство въ Косовѣ о проповѣдникахъ миссійныхъ въ Рѣчцѣ.

Веденй въ душпастырскй посады оо.: Николай Котлярчукъ, яко сотрудникъ въ Шидлôвцяхъ; Іоанъ Бодругъ, яко сотруд. въ Ясеновѣ; Николай Любѣнецкій, яко сотруд. въ Чесникахъ; Стеф. Высочаньскій, яко сотрудникъ въ Глинянахъ; Іосифъ Бородіевичь, яко завѣдатель въ Купчинцяхъ, дек. терноцôльского; Николай Демчишинъ, яко прив. сотруд. въ Боркахъ великихъ.

Презенту получивъ на Єрмакôвку о. Іосифъ Савчиньскій, пар. Пôдкаменя.

Переписка Редакціи и Администраціи.

— **Вп. Селянинъ повѣта калуского.** Въ слѣдуючôмъ числѣ. Дякуемо за ласкаву память! — **Вп. М. К.** Друге въ однôмъ зъ найблизшихъ чиселъ. Въ тôмъ предметѣ насылаютъ намъ такъ богато матеріялу, що годѣ поспѣшити.

Ц. к. генеральна дирекція

австрійскихъ желѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ пляну ѣзды важный ôтъ 15 листопада 1884.

Ôтъѣздъ зо Львова:

Поѣздъ мѣшаный о 6 год. 45 мин. рано до Стрыя, Дрогобыча, Борыслава.

Поѣздъ особовый о 11 год. 20 мин. передъ полуднемъ до Стрыя, Станиславова Дрогобыча, Борыслава, Хирова.

Поѣздъ мѣш. о 6 год. 50 мин. вечеромъ до Стрыя, Станиславова, Гусятына, Хирова.

Приходятъ до Львова:

Поѣздъ мѣш. о 8 год. — мин. рано зъ Дрогобыча, Стрыя,

Поѣздъ особ. о 4 год. 17 мин. по полудни зъ Станиславова, Хирова, Дрогобыча, Борыслава

Поѣздъ мѣш. о 2 год. 30 мин зъ Гусятына, Станиславова. Хирова, Дрогобыча, Борыслава.

„Надôслане“. Въ теперѣшнôй острôй и змѣннôй порѣ року не бхъ рѣчи буде згадати на сѣмъ мѣсяци о одной найпопулярнѣйшôй специяльности фармецевтичнôй, именно о звѣстнôмъ „Pain-Expeller-ѣ“ съ „котвою“. Выробъ сей величаеся майже ôтъ двайцятъ лѣтъ величезнымъ а также и заслуженымъ розповсюдненьемъ, позаякъ мае для кождого въ житю щоденнôмъ въ найрôжнороднѣйшихъ такъ лекшихъ, якъ также и тяжшихъ, найчастѣйше зъ перестудженя походячихъ недугахъ тымъ бôльше значенье, що есть средствомъ дешевымъ даючимся легко приноровити, тревалымъ и непôдпадаючимъ жадному зôпсованю а що найважнѣйше, нехибнымъ. Повинно бути для того въ кождôй хатѣ въ запасѣ. Получити можна у всѣхъ аптикахъ. Само черезъ себе розумѣеся, що бесѣда тутъ лишь о правдивôмъ Pain-Expeller-ѣ съ „котвою“. 1238 (3—5)

„Голосы зъ свѣта лѣкарского.“

Вынятки зъ часописей лѣкарскихъ: *Allgemeine Wiener medicin. Zeitung*“, „*Medicin. Chirurg. Centralblatt*“, „*Wiener medicin Wochenschrift*“, „*Przegląd lekarski*“ и „*Wiener medicin. Blätter*“ въ переводѣ польскôмъ. Цѣннй порады для потребуючихъ помочи лѣкарскои особливо въ недугахъ т. зв. загальныхъ, устроевыхъ, нашкôрныхъ и т. д. Цѣкаве то и пожиточне илюстроване письмо можна получити въ книгарни „*Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig*“ на жаданье безплатно и франко. Не треба залишити спровадити собѣ его. 1235 (2—4)

Правдивый Pain-Expeller съ „котвою“

есть нынѣ безперечно найпопулярнѣйшимъ средствомъ домовымъ; зъ щоденного, бо и многолѣтного досвѣду звѣстно загально, що противъ недугамъ гôстцевымъ, ревматичнымъ и т. д. **нема нѣчого лѣпшого** ôтъ Pain-Expeller-а. Правдивый Pain-Expeller муситъ бути заосмотреный знакомъ фабричнымъ „**червоною котвою**“. Получити можна по цѣнѣ 40 або 70 крейцарôвъ за фляшку ôтповѣдно до величины у всѣхъ маêже аптикахъ краевыхъ. 1236 (2—4)

Женщина управителька

до господарства жѣночого пошукуеся на приходство въ Шельпакахъ, послѣд. почта Нове село. Першеньство буде мати Русинка бездѣтна. 1—3

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и

5% Листы Гипотечнй преміованй

котрй пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% преміею т. е. по **110 за 100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ днезнôмъ, не числячи нѣякои провизіи. 1267 11—?

1299 3—?

11 лосôвъ 10 гульденôвъ

Тягненье вже

20 Лютого

КИНЧЕМЪ-ЛОСЫ ПО 1 зр. а. в.

Головна выграна

50.000 зр.

10.000 выграныхъ.

Можна получити въ **лотерійнôмъ бюрѣ угор. Джокей-Клюбу**

Hatvanergasse, Budapest National-Casino.

Маю честь оповѣстити П. Т. Публицѣ, що съ днемъ 1 л. лютого с. р. ôткрываю

техничну контору

при ул. Геродецкôй ч. 39, на 2 поверсѣ

для выготовленя всякого рода плянôвъ для будôвель, робôтъ спицерскихъ, столярскихъ и т. п., зарôвно также коштсрысôвъ, обрахункôвъ и всякого рода техничныхъ робôтъ.

Василь Нагôрный.

НОВООТКРЫТА

Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ

ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

поручае Всечестному Духовеньству, славетнымъ громадамъ, церковнымъ комитетамъ и Высокоповажнôй Публицѣ богатый выбôръ:

матерій церковныхъ и ризъ готовыхъ, стихарѣвъ, балдахинôвъ, хоругвь, фанъ, плащениць, образôвъ малёваныхъ на блясѣ и полотнѣ, до иконостасôвъ, престолôвъ и на стѣны церковнй; ôлтарики або образы процесіональнй; хрестôвъ напрестольныхъ, ручныхъ и процесіональныхъ; хрестôвъ желѣзныхъ на гробы и полёвыхъ, Евангелій, патриций, чашь, ампулокъ, дарохранительниць, дароносниць, хлѣбниць до Всенощного, кадильниць, поликандрôвъ (паукôвъ), пôдсвѣчникôвъ (лѣхтарѣвъ), канделябрôвъ, лампиць, свѣтла церковного, дыванôвъ, цвѣтôвъ и проч.

Великій складъ товарôвъ срѣбныхъ зъ хиньского срѣбла, а именно:

Лыжки, вилки, ножѣ столовй и десеровй, лижочки до чаю и кавы, чайники, цукорнички, тацки, коробки на масло и сыръ, заставы столовй на овочѣ и тѣста, лѣхтарѣ, канделябры столовй и проч.

по дешевыхъ цѣнахъ

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаеся франко.

Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье даромъ.

1291 **Опакованье даромъ.** 18—?

Курсъ збôжа

зъ дня 22 л. сѣчня 1885.

Цѣна за 100 кильограмôвъ.	зр	кр.	зр	кр
Пшениця червона	7	10	7	80
Жито	6	30	6	60
Ячмѣнь	6	—	7	10
Овесъ	6	—	6	30
Гречка	7	—	7	35
Кокорудза стара	6	—	6	65
„ нова	—	—	—	—
Просо	—	—	—	—
Горохъ до варки	7	50	9	50
„ нас.	5	90	6	30
Сочевиця	—	—	—	—
Фасоля	8	—	13	50
Бôбъ	—	—	—	—
Выка	5	50	6	20
Конюшина (передна)	40	—	60	—
Анижъ	—	—	—	—
„ плоскій	—	—	—	—
Кминъ	—	—	—	—
Рѣпакъ зимовый	11	50	12	—
„ лѣтный	—	—	—	—
Ржѣй (Льнянка)	—	—	—	—
Насѣнье льняне	—	—	—	—
Насѣнье конопляне	—	—	—	—
Хмѣль за 100 кил.	130	—	190	—

Цѣны зниженй.

Письма гомеопатично-лѣкарскй бл. п. дра Антонія Качковского, написанй для образованои публики, якъ также для пп. господарѣвъ, можна получити **по зниженыхъ цѣнахъ** якъ слѣдуе:

a) **Nauka Homeopatyi**, 2 томы, давнѣйше зр. 8, **теперь зр. 5.**

b) **Weterynarija homeopatyczna**, давнѣйше зр. 3, **теперь зр. 2.**

c) **Poradnik dla Matek** (дуже важне писемце!) давнѣйше зр. 1·50, **теперь 80 крйцарôвъ.**

d) **Prezerwatywne środki** przeciw ospie, zarazie bydlęcej i wściekliznie: **40 кр.**

У Львовѣ: у сына бл. п. автора, п. Еманула Качковского, директора концерт. школы музичнои, Ôрменьска 27, I поверхъ, въ книгарняхъ мѣсцевыхъ и въ аптицѣ Вп. дра Миколяша. Головный складъ для цѣлои Галичины мае книгарня Вп. I. Миликовского у Львовѣ. 1233 (2—12)

Ц. к. придворна лѣярня дзвонôвъ П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадъ

поручаеся до **замовлень дзвонôвъ и гармоничныхъ складъ всякои величины и голосу.** За напередъ означеный голосъ або акордъ якого дзвôнка, якъ также за найлѣпшій металь гварантуеся. Монтованье до дзвонôвъ приспособлюе ся **на способъ уприв. съ головами зъ кованого желѣза.** Черезъ се монтованье можна великими дзвонами дуже легко дзвонити и можна ихъ кôлько небудь разôвъ обернути такъ, що серце бе за каждымъ разомъ въ инше мѣсце, черезъ що дзвоны выскують на тревалости. **Припорученя** выконуются якъ найскорше, точно и **дуже дешево при найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты.** **Гармоничнй дзвôнки** до престолôвъ съ сильными и голосными дзвôночками

Зъ альпаки: 1 складъ съ 4 дзвôн. по 14 зр, 1 складъ съ 3 дзв. по 11 зр.
Зъ мосяндзу: 1 „ „ 4 „ „ 10 „ 1 „ „ 3 „ „ 8 „

Ôтзначеня: Выстава вѣденьска 1873, два медалѣ за поступъ за складъ дзвонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промысл. у Вѣдни 1880 зол. медаль.

Заложена 1838. Доставила 3946 дзвонôвъ, 1,080.370 кильограмôвъ ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ дзвонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 дзвоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр ваги

1288 **Надвыжка коштôвъ даромъ** 3—24

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!“

Комедія на 4 справы.

Написавъ **Олександеръ Я. Конпській.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла“. Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новй **апараты индукційнй** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннй находитися въ кождôй рединѣ. Гостець, ревматизмъ ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ.** Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondares 2

1302 2—20

Брошура Корнила Н. Устіяновича

М. Ѳ. РАЕВСКІЙ И РОССІЙСКІИ ПАНСЛАВИЗМЪ

продаеся въ друкарни Товариства имени Шевченка по 80 кр. за примѣрникъ; съ пересылкою почтовою по 85 кр.

К. Беднарскій, накладчикъ ул. Академична, ч. 8.

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4 процентовй платнй въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 10—?)

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч 12. Львôвъ, Четверъ 31 сѣчня (13 лютого) 1885. Рôчникъ VI.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстей“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Администрація „Дѣла“. **У Вѣдни** Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. **Въ Франкфуртѣ** M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. **Въ Гамбургѣ** Valentin & Co., Königsstrasse 36. **Въ Парижи** Agence Havas. **Въ Россіи** Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:* на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на пôвъ року . . 6 зр. на чверть року . . 3 зр.
для Россіи: на цѣлый рôкъ . . 12 рубл. на пôвъ року . . 6 рубл. на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на пôвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 16 рубл. на пôвъ року . . 8 рубл. на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на пôвъ року . зр. 2·50
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 5 рубл. на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницъ, окрôмъ Россіи: на цѣлый рôкъ . . . 15 зр. на пôвъ року . . . 7·50 зр. на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 19 зр.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Въ дѣлѣ выборôвъ.

Въ статіи „Политика десперацiи“, помѣщенôй въ 6 числѣ сегорôчного „Дѣла“ сконстатували мы, що въ послѣдныхъ часахъ посередъ львôвскихъ Русинôвъ повставъ кружокъ людей неохотныхъ взяти участь въ предстоячихъ выборахъ до рады державнои и настаючихъ усильно на то, щобы такъ звана „староруска партія“ а за нею и „Рада Руска“ не приложили рукъ своихъ до зложеня спôльного руского центрального комитету выборчого. Мотивомъ для голосителѣвъ нового рода абстиненціи политичнои була головно тая обставина, що комитетъ передвыборчій польскій мавъ акцію выборчу такъ вже пôдготовити, що надѣя — увôйти до рады державнои, щезла зовсѣмъ для „староруской“ партіи.

Съ симъ дуже оригинальнымъ поглядомъ на акцію выборчу не могли мы згодитись пôдъ нѣякимъ условіемъ, такъ якъ зъ него вѣяло великимъ холодомъ апатіи чи десперацiи, непростимымъ индеферентизмомъ для дѣла народного и доброю дозою крайнои партійнои вузкоглядности. Мы выказали тогды, що абстиненція политична, не поперта силою, рôвнаеся самоубійству политичному, и завôзвали всѣхъ Русинôвъ Галицкихъ до загального ополченя въ дѣлѣ предстоячихъ выборôвъ, до залишеня всеи партійности, всякихъ роздорôвъ. Провинція приняла нашъ окликъ съ одушевленьемъ и въ деякихъ сторонахъ потворено навѣть на власну руку комитеты передвыборчй, розумѣючи всю вагу теперѣшнои хвилѣ.

Мимо того мнѣнье кружка „десператôвъ“ знайшло для себе узнанье въ умахъ деякихъ членôвъ комитету передвыборчого, заініціованого крыл. о. Як. Шведзицкимъ ще въ липню минувшого року, въ котрый въ рôвнôмъ числѣ (по 8) входили представителѣ обохъ у насъ существуючихъ сторонництвъ, а результатомъ сего було, що кôлькохъ представителѣвъ „староруской“ партіи устроили сецесію зъ реченого комитету, не далися наклонити до повороту пôдъ нѣякими условіями и нѣякими просьбами и розбивши старый комитетъ спинили тымъ самымъ цѣлу выборчу акцію.

То було и причиною, що посолъ Юл. Романчукъ почувся до обовязку запросити такъ всѣхъ нашихъ послôвъ соймовыхъ якъ и виднѣйшихъ мужѣвъ довѣрія зъ обохъ сторôнъ на день 29 л. сѣчня на спôльну нараду, щобы зъ ихъ устъ почути директиву до дальшого дѣланя. Зъ запрошеныхъ послôвъ наспѣли до Львова лично пп. Лѣниньскій и Охримовичъ, а прочй надôслали на руки пос. Романчука письменнй заявленя, въ котрыхъ всѣ безъ выемки освѣдчились противъ оригинальнои абстиненціи выборчои. Зъ не-послôвъ запрошенй були на нараду Вп. пп. Вахнянинъ, о. Величко, Геровскій, Гушалевичъ, дръ Добряньскій, Дыметъ, Дѣдицкій, о. Малиновскій, дръ Омелянъ Огоновскій, дръ Алекс. Огоновскій, о. Павликовъ, о. Пелешь, о. Петрушевичъ, о. Стефановичъ, Волод. Федоровичъ, дръ Целевичъ, дръ Шараневичъ и о. Шведзицкій.

Тутъ показалось, що всѣ 17 зôбранй кромѣ трехъ, годятся на активну участь въ предстоячихъ выборахъ до рады державнои и тутъ порѣшено зложити комитетъ передвыборчій зъ 16 членôвъ на ладъ давнѣйшого передвыборчого комитету до сойму краевого, до котрого оба у насъ существуючй сторонництва мали-бы въ рôвнôмъ числѣ (по 8) выслати своихъ представителѣвъ. Зъ дебаты выйшло тогды, що анѣ „Рада Руска“ яко представителька „старыхъ“, анѣ „молодй“ не повиннй и не смѣютъ на власну руку починати акцію выборчу, єсли за евентуальну неудачу не хотятъ брати на себе строгои отвѣчальности передъ народомъ рускимъ. Ухвалы тй були дуже ôтраднымъ объявомъ для насъ, тымъ бôльше, що мы въ виду грозячои завзятои борбы выборчои заедно наклукували до солидарности и тымъ самымъ боронили чести и достоиньства тримиліонного руского населеня въ Галичинѣ.

Переведенье згаданыхъ двохъ ухвалъ поручено ôттакъ окремому комитетови, зложеному зъ Вп. п. Б. Дѣдицкого, крыл. о. Малиновского, дра Алекс. Огоновского и пос. Романчука пôдъ проводомъ дра Ис. Шараневича — и дано єму мандатъ ôтнестись передъ всѣмъ до „Рады Рускои“ и вразъ съ нею завôзвати оба сторонництва рускй до зложеня спôльного комитету передвыборчого до рады державнои зъ 16 членôвъ. Комитетъ пяти вывязався ôттакъ зъ своеи задачѣ и понеже партія „молодыхъ“ мала вже своихъ 8 готовыхъ членôвъ до спôльного комитету, то ôнъ ôтнѣсся лишень до „Рады Рускои“ а посредствомъ неи до партіи „старыхъ“ съ завôзваньемъ до участи въ выборчôй акціи.

Въ наслѣдокъ того ôтбувъ выдѣлъ „Рады Рускои дня 5 л. лютого засѣданье, на котре запросивъ и зъ провинціи деякихъ виднѣйшихъ своихъ членôвъ. На засѣданю явились Вп. о. Децыкевичъ, дръ Ив. Добряньскій, Б. Дѣдицкій, дръ Дрималикъ, о. Залозецкій, дръ Лѣтиньскій, о. Малиновскій, о. Павликôвъ, о. Петрушевичъ, о. Пачовскій, о. Штогринъ, дръ Юзычиньскій, дръ Шараневичъ и др.

О ухвалахъ сего збору членôвъ „Рады Рускои“ подавъ „Н. Проломъ“ въ 209 ч. слѣдуючу вѣдомôсть: „По довшихъ и всесторонныхъ дебатахъ приняло зôбранье слѣдуюче рѣшенье: Изъ взгляду на безплоднôсть всѣхъ дотеперѣшныхъ усилій составити центральный выборчій комитетъ, одолжаеся выдѣлъ общества „Рады Рускои“ на основѣ своихъ статутôвъ принятися за организацію центрального выборчого комитету руского, въ котрôмъ обѣ существуючй у насъ партіи повиннй найти справедливе и приналежне число своихъ заступникôвъ, такъ щобы складъ комитету дававъ повну поруку согласнои и єднодушнои акціи.“

Зовсѣмъ инакше пише однакожь о ухвалахъ згаданыхъ зборôвъ „Рады Рускои“ кореспондентъ львôвскій до вѣденьскои „N. fr. Presse“ пôдъ днемъ 7 л. лютого. Отъ дословный текстъ сеи кореспонденціи: „Зъ иниціятивы политичного товариства „Рада Руска“ ôтбулися тутъ вчера пôдъ предсѣдательствомъ о. Шведзицкого зборы виднѣйшихъ членôвъ „староруской“ партіи. Зъ провинціи явилось кôлькохъ мужѣвъ довѣрія, межи ними такожь давнѣйшій посолъ до думы державнои крыл. Юзычиньскій и адвокатъ дръ Искрицкій. Мимо того, що давнѣйшій посолъ крыл. Павликôвъ вразъ съ предсѣдателемъ „Народного Дому“ Геровскимъ обставали при политицѣ абстиненційнôй, освѣдчилося зôбранье всѣми голосами противъ двохъ за активною участею Русинôвъ въ предстоячихъ выборахъ до думы державнои. Писатель Дѣдицкій, лѣкарь зъ Жовкви дръ Дрималикъ, проф. унив. дръ Шараневичъ и давнѣйшій посолъ до думы державнои Гушалевичъ говорили за згôдною акціею съ партіею „молодыхъ“. Мимо того зъ уваги, що при послѣдныхъ выборахъ „молода“ партія показалась неблагонадеждною (unzuverlässig), ôтклонено теперь ихъ предложенье, зложити спôльный центральный комитетъ до веденя выборчои кампаніи, ôсѣмнайцятьми голосами противъ пятьнайцяти и порѣшено, по выслуханю реферату адвоката дра Добряньского о положеню политичнôмъ Русинôвъ, уповномочнити предсѣдателя „Рады Рускои“, щобъ ôнъ, на пôдставѣ статутôвъ товариства, прибравши до себе бôльше вплывовыхъ людей зъ своеи партіи, занявся выборами на власну руку въ способъ, якій єму выдасться найôтповѣднѣйшій.“

Подаючи обѣ ревеляціи о результатахъ нарадъ зôбраныхъ членôвъ „Рады Рускои“ на дни 5 л. лютого въ справѣ предстоячихъ выборôвъ, мусимо передовсѣмъ сконстатувати, що ревеляціи тй стоятъ до себе въ крайнôй суперечности и дезавуютъ себе взаимно. Не хочемо нынѣ судити по чіѣй сторонѣ правда, але наколибъ ревеляціи кореспондента „N. fr. Presse“ мали бути вѣрнй, то нынѣ стояли-бы мы передъ сумнымъ але довершенымъ фактомъ, що „Рада Руска“ на згаданôмъ зôбраню рѣшилась приступити до акціи выборчои на власну руку. Що щось подôбного сталось, о чѣмъ „Н. Проломъ“ промовчавъ, не дасться навѣть заперечити. Мы информувались о цѣлôмъ ходѣ дебатъ призваныхъ членôвъ „Рады Рускои“ на дни 5 л. лютого и намъ подано зъ достовѣрного жерела слѣдуючй вѣдомости:

1) що провинція устами дра Дрималика зъ Жовкви освѣдчилась за спôльною выборчою акціею и за зложеньемъ спôльного комитету передвыборчого;

2) що и поважнѣйшй и бôльше досвѣдченй мужѣ довѣрія зô Львова енергично попирали мнѣнье дра Дрималика, однакожь мимо пледоерôвъ дра Шараневича, о. Гушалевича, Богдана Дѣдицкого и другихъ —

3) зôбранй члены „Рады Рускои“ слабою бôльшостею трехъ голосôвъ ухилили

Корнило Заклиньскій.

(Згадка въ рôчницю его смерти.)

Невмолима судьба! Руска земля передъ рокомъ приняла въ себе велику жертву зъ своего безталанного народу. Ôтъ року нема въ живыхъ сына, що цѣлымъ серцемъ молодечимъ полюбивъ рôдну матерь Русь и житье свое посвятивъ на услуги народа. Дня 13 лютого 1884 р. померъ у Львовѣ Корнило Заклиньскій, молодый историкъ, учитель академичнои гимназіи.

Пок. Корнило Заклиньскій родився 13 червня 1857 р. въ Маріямполи коло. Станиславова; батько его о. Игнатій Заклиньскій бувъ тамъ священикомъ. Корнило вже малымъ хлопятемъ показувавъ велику память и особливе замилуванье до спѣву пѣсень народныхъ, котрыхъ богато умѣвъ на память. Батько его померъ въ р. 1866, а мати перенеслася съ дѣтьми до Станиславова. Тутъ вступивъ Корнило до гимназіи въ р. 1870, а въ 1877 здавъ испытъ зрѣлости. Черезъ весь часъ школьнои науки самъ учився безъ нѣчіеи помочи, ще и лекціями зароблявъ на одежу. Попри науку школьну ôтдавався горячо основнѣйшимъ студіямъ рôднои исторіи и словесности и втягавъ до тои працѣ своихъ школьныхъ товаришѣвъ и молодшихъ студентôвъ, дававъ имъ зъ своеи библіотеки книжки читати и громадивъ ихъ коло себе. Були то самй добôрнй хлопцѣ, бо бл. п. Корнило умѣвъ пôзнаватися на людяхъ и якъ кого принявъ до своеи громадки, то той бувъ уже способный до пожертвованя свого труду для науки по-за школьнои и своихъ фондôвъ для спôльного купованя книжокъ рускихъ и предплачуваня для себе тогдѣшного журналу литературного „Правды“. П. Олекса Ярема пише про покôйного зъ тыхъ часôвъ: „Корнило умѣвъ въ молодôмъ ученику Русинѣ збудити духа патріотичного, приглушеного вплывомъ чужихъ гадокъ, сѣяныхъ навѣть „апостолами науки“, умѣвъ загрѣти кожде молоде серце до плеканя свого питомого слова, до любови свого рôдного краю и народа, такъ що ученики станиславôвскои гимназіи, его товаришѣ и зъ низшихъ клясъ, єму завдячати маютъ знаємôсть исторіи и литературы рускои. Съ правдивымъ пожертвованьемъ и братною любовію займався товаришами. Не накидувався нѣколи, але доводивъ легко и терпеливо кождого до пересвѣдченя, що красный нашъ языкъ заслугуе на горяче плеканье. Зъ молодежи, що була пôдъ его вплывомъ, выйшли ревнй патріоты“. До его дому сходилися студенты, щобъ учитися разомъ рускои исторіи и словесности а такожь щобъ святкувати роковины смерти Шевченка ôтчитами, декламаціями и спѣвами.

Въ р. 1877 перейшовъ Корнило З. до Львова на университетъ и записався на факультетъ философичный, выбравши собѣ свôй найлюбѣйшій предметъ, исторію, а при тôмъ учащаючи и на выклады руского языка и литературы проф. дра Омеляна Огоновского. Заразъ въ першôмъ роцѣ студій университетскихъ научився ôтчитувати найстаршй рускй грамоты рукописнй и забрався студіювати рускй лѣтописи, зъ котрыхъ здававъ справу на семинаріи професора всемірнои исторіи дра Ксавера Лiского. Передъ Корниломъ З. нѣ одинъ ученикъ проф. Лiского не займався рускими лѣтописями. Корнило З. бувъ чотыри роки слухателемъ философіи. Въ другôмъ и третôмъ роцѣ подавався о стипендію до Выдѣлу краевого, но безъуспѣшно, хочь залучавъ бôльше свѣдоцтвъ зъ колльоквій, якъ иншй убѣгателѣ. Въ р. 1880 яко слухатель III-го року одержавъ стипендію въ намѣстництва 105 зр. а на IV-тôмъ роцѣ дôставъ до того ще и стипендію зъ Выдѣлу кр. 216 зр. Подаючися о тую стипендію, залучивъ бувъ свѣдоцтва зъ 18 колльоквій, 5 працъ историчныхъ и якъ найлучше свѣдоцтво зъ семинарій историчныхъ ôтъ проф. Лiского и Шараневича, и сенатъ академичный поставивъ его на першôмъ мѣсци межи всѣми убѣгателями. Зъ академичныхъ часôвъ Корнила З. згадаемо, що ôнъ въ осени 1880 року зредагувавъ бувъ петицію до сенату академичного, щобы той-же установивъ катедру рускои исторіи и пôдписану 76 слухателями предложивъ сенатови. Сенатъ ôтмовивъ сему прошеню въ письмѣ, присланôмъ въ рôкъ пôзнѣйше на руки Корнила З. Покôйный, будучи ще на IV роцѣ философіи, зôставъ именованый учителемъ рускои гимназіи и дня 14 червня 1881 вступивъ въ учительску службу. У Львовѣ проживъ всего рокôвъ шѣсть и пôвъ. Въ тôмъ часѣ розвинувъ велику дѣяльнôсть. Писавъ основнй науковй и литературнй працѣ и тымъ звернувъ на себе увагу ученыхъ. Щобы и ширшій кругъ молодыхъ людей займався рôдною исторіею и литературою, а особливо щобы молодѣжь университетска вправлялася въ писаню праць науковыхъ, оснувавъ „кружокъ литературно-историчный“ при „Академичнôмъ Братствѣ“. Покôйникъ бувъ душею сего кружка. Кружокъ розвивався дуже хорошо, мавъ майже що тыждня засѣданье, на котрôмъ одинъ зъ товаришѣвъ читавъ свою працю, а потому всѣ высказували свои уваги. Съ кôнцемъ кождого року школьного здававъ покôйный справозданье зъ дѣяльности Кружка въ „Дѣлѣ“ и въ „Зорѣ“. Успѣшный розвôй Кружка хвалили не лише галицкй ученй, але такожь кіевскй, россійскй и польскй въ науковыхъ часописяхъ.

Ось подаемо звѣстку о працяхъ Корнила въ Кружку пôсля справозданя, замѣщеного въ „Дѣлѣ“. Въ роцѣ шк. 1881 Кружокъ числивъ 16 членôвъ и мавъ 23 засѣдань. Корнило Заклиньскій мавъ въ тôмъ часѣ слѣдуючй рефераты: 1) зъ працѣ Костомарова: „Южна Русь въ кôнци XVI столѣтя и пôдготовка до церковнои уніи“; 2) згадка Волод. Антоновича, Житецкого и М. Драгоманова про покôйного Михайла Максимовича и его заслуги для малорускои литературы; 3) зъ працѣ Вол. Антоновича о причинахъ упадку промыслу на Руси въ XVIII стол.; 4) на засѣданю, присвяченôмъ памяти Т. Шевченка державъ ôтчитъ „Шевченко о Богданѣ Хмельницкôмъ и его наслѣдникахъ“; ôтчитъ сей бувъ въ друге читаный на вечерницяхъ, устроеныхъ товариствомъ „Руска Бесѣда“; 5) „Погляды и гадки Костомарова що до лѣтописи Нестора“. Въ мѣсяцю падолистѣ и грудню 1881 р. було 7 засѣдань; Корнило читавъ про Павла Полуботка пôсля монографіи Костомарова. Въ сѣчни и лютôмъ, въ маю та червни 1882 р. ôтбувъ кружокъ дальшихъ 13 засѣдань, на котрыхъ Корнило З. читавъ: 1) критичный розбôръ украиньского альманаха „Луна“; 2) рефератъ зъ твору дра Шараневича „Rys stosunków wewnętrznych Galicyi wschodniej w 2 poł. XV w.“; 3) рефератъ зъ В. Антоновича: „Кіевъ, его судьба и значенье“; 4) рефератъ зъ В. Антоновича „Кіевскй вôйты Ходики“. Въ р. 1883 бл. п. Корнило такъ вже бувъ ослабъ, що Кружкомъ не мôгъ займатися и лише съ найбôльшимъ трудомъ ходивъ на годины школьнй, щобъ не пôддаватися хоробѣ, а якъ дня 7 липця 1883 р. выѣхавъ на вакаціи, то вже бôльше до школы не вернувся.

Литературну дѣяльнôсть розпочавъ Корнило въ р. 1876, написавши оповѣданье „Домарчукъ“, печатане опôсля въ „Правдѣ“. Въ р. 1878 написавъ бувъ Корнило въ „Правдѣ“ (ч. 17) посмертну згадку про Ивана Басараба, свого колишного товариша школьного, що померъ въ 25 роцѣ житя яко учитель въ Ляхôвцяхъ. Бувъ то чоловѣкъ заслуженый около ширеня просвѣты, тверезости и громадскихъ порядкôвъ въ своѣмъ родиннôмъ селѣ. — Того-жь самого року стараньемъ Корнила бувъ урядженый ôтчитъ филіи „Просвѣты“ въ Коломыи въ часѣ вакацій д. 15 серпня. — Крôмъ ôтчитôвъ въ Кружку историчнôмъ, читавъ Корнило на выкладахъ филіи „Просвѣты“ въ Станиславовѣ: „Про нѣмыхъ и живыхъ свѣдкôвъ рускои бувальщины“. Такожь мавъ выкладъ въ Нѣжневи въ читальни 31 липця 1881; предметомъ выкладу була исторія нападу Татарôвъ на Пôдгôрье наддністряньске въ р. 1594. Въ р. 1879 заходомъ Корнила выславъ исторично-литературный кружокъ адресу о. Стеф. Качалѣ съ подякою за знамените дѣло „Polityka Polaków względem Rusi“; на тую подяку ôтповѣвъ о. Качала

можность приступити сейчасъ до солидарного дѣланя обохъ сторонництвъ въ грядущôй акціи выборчôй, а спинили ба навѣть заквестіонували тое солидарне дѣланье, лишаючи остаточне рѣшенье сего дѣла Выдѣлови „Рады Рускои".

На рѣшенье таке мали вплынути головно дръ И. Добряньскій и дръ Юзычаньскій, послѣдный именно симъ субъективнымъ аргументомъ, що партію „молодыхъ" представивъ приклонною програмѣ автономистôвъ и длятого за всяку цѣну хотѣвъ-бы усторонити вплывъ еи на акцію выборчу. До такого рѣшеня причинилось ôттакъ и то, що деякѣ прихильники спôльнои акціи опустили зôбранье передъ голосованьемъ.

Въ данôмъ случаю могла-бы „партія молодыхъ" сказати: „Jacta est alea! „Рада Руска" переступила Рубиконъ, и хоче розбити золотый мôстъ, поставленый ѣй партіею „молодыхъ", котрыхъ програмою есть *солидарне дѣланье въ нынѣшнôй ситуаціи съ выключеньемъ всякои супремаціи и майоризаціи.*" Партія „молодыхъ" не хотѣла брати акціи выборчои на свою руку, являлась завсѣгды охотно и вповнѣ на комитетахъ, скликуваныхъ о. крыл. Шведзицкимъ, просила устами проф. Вахнянина сецесіонистôвъ до повороту, робила всякѣ можливѣ уступства и если въ чѣмъ провинилась, то въ тôмъ однôмъ, що тôлько твердо стояла на своѣмъ народнôмъ становищи и при своихъ политичныхъ и етнографичныхъ пересвѣдченяхъ. Самостôйнôсть народна и литературна була ѣй завсѣгды за надто дорогою и за надто святою идеею, що-бъ коли-небудь мала ôтъ неи ôтказатись або сховати еи пôдъ спудо.

Партія „молодыхъ" була навѣть вповнѣ управненою войти въ передвыборчій комитетъ до рады державнои о рôвныхъ силахъ и въ числѣ ôсѣмъ, бо така практика була вже при послѣдныхъ выборахъ до сойму краевого и показалась якъ що до спôльного дѣланя въ комитетѣ гармонійною, такъ що до результату досыть, если вже не зовсѣмъ, успѣшною.

Партія „молодыхъ" ишла и за волею провинціи, котра не бажае роздорôвъ, лагодитъ ихъ по можности и стремитъ до объединеня всѣхъ Русинôвъ Галицкихъ въ виду супремаційныхъ забаганокъ сусѣдôвъ.

Партія „молодыхъ", горнучись до теперѣшного комитету выборчого, не спускала нѣколи зъ ока ухвалъ обохъ всенародныхъ вѣчь, котрыми наказано всѣмъ Русинамъ спôльно дѣлати и трудитись для добра ôтчины.

Партія „молодыхъ" не уставала нѣ на часинку въ тôй роботѣ, а плодомъ еи суть тѣ 400 читалень, о котрыхъ хосенности въ своѣмъ часѣ дехто усомнився.

За програмою „молодыхъ": *братися спôльно до грядущои акціи выборчои* — пôшли и всѣ нашѣ соймовѣ послы, спытанѣ о мнѣнье пос. Романчукомъ. Зреализованя сеи програмы домагаєся нынѣ весь загалъ рускій.

А мимо того всего мала-бы ôтважитись нынѣ „Рада Руска" поплысти противъ воды, воды рвучои и глубокои, бо *волѣ народа*? Акція выборча въ рукахъ самои „Рады Рускои" могла-бы потерпѣти фіяско. Товариство се не змогло до сего часу въ нѣдрахъ своихъ сполучити всю Галицку Русь, стоячи заєдно на становищи партійнôмъ, яке не пристало и не пристоитъ по нашому мнѣнію товариству политичному. Непринятье 40 членôвъ зъ партіи „молодыхъ" передъ кôлькома роками свѣдчитъ о тôй партійности якъ найнаглядн ѣйше. И чи при такôмъ складѣ рѣчей „Рада Руска" була-бы въ силѣ розвинути успѣшну акцію въ нынѣшнôй хвили? Акція „Рады Рускои" на власну руку була-бъ по нашому твердому пересвѣдченю одно, що абстиненція политична, голошена о. Павликовымъ и п. Геровскимъ, а отвѣчальнôсть за все мусѣла-бы упасти лишь на еи партійну програму.

Медоточнѣ слова „Н. Пролома", будьто „Рада Руска" готова есть партіи „молодыхъ" дати „справедливе и принадлежне число заступникôвъ" въ теперѣшнôмъ комитетѣ выборчôмъ, не можемо признати зовсѣмъ певными въ виду ревеляцій звычайно добре поинформованого кореспондента „N. fr. Presse". Покищо однакожь радимо партіи „молодыхъ" съ терпеливостею выжидати письма такъ зъ стороны комитету пяти, якъ и зъ выдѣлу „Рады Рускои" съ запросинами до участи въ акціи выборчôй. Се выплывае зъ ухвалъ зôбраныхъ мужѣвъ довѣрія и послôвъ на дни 29 л. сѣчня и зъ писемъ посольскихъ, присланыхъ на руки пос. Романчука, и сего домагаєся интересъ самои справы. Тогды доперва буде можна сказати крайне слово.

Рѣчь посла о. Озаркевича.

(*Дальше.*)

Не треба таити, що въ урны надѣй замѣреного пôдвысшеня пенсій, не розôллеся струя грошева на клиръ, такѣ повнѣ фантазіи марева мусятъ зникнути, бо коли вже мотивы на стор. 10 и 7 наводятъ, що администрація просвѣтна могла черезъ стислѣйше приноровленье нормъ теперь обовязуючихъ для позысканя до покриваючихъ квотъ въ рр. 1876 до 1880 выдатки сполученѣ съ дотацією душпастырѣвъ зредуковати о 130.360 зр. а. в. и коли дальше богатый досвѣдъ насъ поучае, що доповненье до конгруы, котре дотеперь було побиране задля индемнизаціи фонду религійного черезъ вчисленье и найменшихъ приходôвъ до конгруы по найбôльшôй части обтиналось, позаякъ власть державна хотѣла переводити тую справу завсѣгды лишь односторонно безъ дѣяльнои участи покликаного до того въ силу своего уряду епископату, то мусить клиръ все ще ôтдаватися скептицизмови и пытатися, чи при сходячôмъ свѣтлѣ пôдвысшеня пенсій не розкрыєся темна сторона стислого приноровленя въ такій способъ, щобы сей повный надѣѣ образъ мôгъ ще затемнитися.

Беручи на взглядъ тѣ моменты, най буде менѣ вôльно зъ тои причины, що въ сѣмъ предложеню знаходятся деякѣ точки, котрѣ належало-бы въ дорозѣ розпорядженя установити, и позаякъ навѣть розпорядженье выконуюче до сего предложеня, наколи оно повыскае силу закона, може могло-бы пôйти не тою дорогою, на котрôй можна-бы ôтповѣсти вымогамъ справедливости и слушности — зробити кôлька замѣтокъ, котрѣ поручаю Высокому правительству до оцѣненя и увзгляднення, позаякъ греко-католицкій клиръ знаходится навѣть супротивъ *прочого католицкого клира* въ выємковыхъ ôтношеняхъ, черезъ що его потребы — потребы прочого клира, що въ теперѣшныхъ ôтношеняхъ такожь не може ôтповѣдно часови и станови жити, о много перестигаютъ. Я мушу въ моихъ выводахъ заняти становище, яке занявъ великій загалъ людей, що руководятся тыми самыми принципами, и признати загальный настрôй, котрый зъ одной стороны видный въ желанѣ выйшовшихъ ôтъ духовеньства, въ другои-жь стороны зъ сильно резервованого становища мужѣвъ стану, котрѣ зробили своимъ обовязкомъ тую часть загалу заступати, бо оба тѣ напрямы стоятъ въ очевиднôй суперечности до себе.

Для греко-католицкого душпастырского клира есть его дотація однымъ зъ найжизненнѣйшихъ пытань, бо зъ уваги на обстанову, що сей клиръ есть жонатый и окрôмъ того, що мусить ôтповѣдно свому станови жити, приневоленый такожь яко отець родины выживляти свою часто численну родину, удержувати еи и образувати на хосенныхъ обывателѣвъ державы и тому часто въ заведеняхъ науковыхъ въ далекôмъ мѣстѣ за дорогѣ грошѣ по найбôльшôй части задовжаючися умѣщати, а при тôмъ и о потрѣбнѣ приборы науковѣ постаратись, то зовсѣмъ не рѣдкѣ случаѣ, що такій священикъ съ нѣмою резигнаціею розбившогося мусить приглядатися, якъ его дѣтей уносятъ филѣ злиднѣвъ въ безôтрадну будучнôсть. Рускихъ священикôвъ яко такихъ належитъ однакожь признати тыми, що свои силы посвящаютъ высшôй цѣли людскости, що — мовь шумъ глубокои рѣки освѣ[illegible] сонцемъ — черезъ пôднесенье закона морального людскѣ товарискѣ звязи въ державѣ розширяютъ и такимъ способомъ до загального добра въ всѣхъ направленяхъ причиняются, бо имъ яко ôтцямъ родины добро и высшій порывъ всѣхъ обывателѣвъ державы глубоко лежитъ на серци. Но коли пôсля сказаня Гердера: „Благородный той, що за ôтчину бореся, благороднѣйшій, хто за добро краю, а найблагороднѣйшій, хто бореся за людскôсть" тѣ священики зъ одной стороны ведутъ найблагороднѣйшу борбу за людскôсть, а зъ другои стороны на основѣ права признаного св. престоломъ при переходѣ Русинôвъ до уніи, вôльно имъ „женитися", то они принявши рукоположенье на священикôвъ не перестали бути людьми и обходитися безъ того, що люде потребуютъ.

Коли дальше держава до своихъ жонатыхъ урядникôвъ ôтносится съ бôльшими взглядами, а навѣть не ôтказуе ихъ вдовамъ и сиротамъ потрѣбного заосмотреня, то тая засада слушности повинна-бы такожь бути признана що до жонатыхъ священикôвъ, тымъ бôльше що они задля важности наложеныхъ имъ обовязкôвъ званя яко обывателѣ державы пôсля церковныхъ и австрійскихъ законôвъ поступаютъ и длятого зъ сеи причины не повиннѣ дôзнати анѣ замѣту анѣ упослѣдженя супротивъ другихъ *обывателѣвъ державы.*

А що держава мае обовязокъ заосмотреня клира, выходитъ дальше зъ историчного правного титулу якъ и зъ титулу церковныхъ и державныхъ агендъ, бо клиръ узнаный одною зъ найбôльшихъ пôдпоръ державы, що такожь высказано въ письмѣ кабинетнôмъ зъ 17 сѣчня 1783 въ такій способъ (*читае*): „*Єсть безсомнѣнно обовязкомъ пануючого старатися о удержанье духовеньства, а потрѣбне на тую конечну и спасенну цѣль мусить бути безъ ощадности взяте передовсѣмъ зъ найпевнѣйшихъ доходôвъ державы такъ само якъ для охороны державы маєся силу военну, для высказуваня справедливости посады судейскѣ а для управы справами политичными и громадскими другихъ урядникôвъ и другѣ посады.*"

Про тѣ правнѣ титулы, котрѣ зъ одной стороны зросли въ силу черезъ забранье и продажь рускихъ дôбръ церковныхъ, а зъ другои стороны черезъ безнастанне накладанье на клиръ новыхъ обовязкôвъ и тягарѣвъ, якъ безплатно учити религіи въ школахъ народныхъ, стоячихъ пôдъ опѣкою державы, — той обовязокъ душпастыреви на пôдставѣ его званя не може бути безъ всякои вынагороды накиненый, бо ôнъ обовязаный учити религіи лишь въ недѣлѣ и въ свята и то лишь въ церквѣ, — якъ такожь черезъ веденье метрикъ и безчисленнѣ зъ того выплываючѣ агенды, за що все клиръ мае право домагатися належнои вынагороды, — про тіи правнѣ титулы не буду говорити детайлично, бо они выложенѣ докладно въ меморіялѣ галицко-руского клира; хочу тутъ лишь пôднести, що держава обовязъ, [illegible]витого обезпеченя клира дѣйство переняла на себе на пôдставѣ тыхъ правныхъ титулôвъ.

У Франціи, де на клирѣ не спочивае тягаръ веденя метрикъ и отвѣчальнôсть за нихъ, въ Баваріи, Прусахъ, Баденѣ, въ Россіи, Альзаціи, такожь на Буковинѣ у греко-восточного клира суть пенсіи духовеньства належито унормованѣ. Австрійске правительство дбае такожь ôтповѣдно про евангелицке вѣроисповѣданье и его духовеньство, бо дае ему датки, котрѣ, якъ выразився кардиналъ Раушеръ передъ греко-католицкимъ митрополитомъ львôвскимъ, обчисленѣ пôсля числа головъ, суть

„письмомъ до академикôвъ", напечатанымъ въ „Правдѣ 1879 р. (стор. 664). Того-жь року була помѣщена въ 6 числѣ „Правды" его-жь пера посмертна згадка про Семена Ковцуняка, вôйта зъ Ковалѣвки. Въ р. 1880 бравъ удѣлъ въ зъѣздѣ академикôвъ рускихъ въ Коломыи. — Того жь року въ осени урядивъ бувъ проѣздку членôвъ исторично-литературного кружка на могилу Маркіяна Шашкевича до Новосѣлокъ лѣсныхъ. Та проѣздка до Новосѣлокъ, описана въ „Зорѣ" ч. 20, въ „Дѣлѣ" ч. 54, а самъ Корнило описавъ еи въ „Веснѣ", и при тôмъ описѣ взывае галицкихъ Русинôвъ, щобы поставили памятникъ свому першому поетови. — Товаришѣ исторично-литературного Кружка радилися часто свого головы и ôнъ охотно выбиравъ имъ ôтповѣднѣ тематы. Яка необходима була особа покôйного въ тôмъ Кружку, видно зъ того, що съ его скономъ заповкла чутка про исторично-литер. Кружокъ, дѣла нѣякого въ нѣмъ нема, бо и самого Кружка вже нема, якъ не стало того, що ему пôддававъ живущои силы. Лагôднôсть, повага и высокій духъ єднали покôйному пріязнь у товаришѣвъ и знакомыхъ. Кождому товаришеви умѣвъ, чи въ справѣ народнôй, чи въ иншôй, подати раду добру, практичну; ôнъ бувъ въ щоденнôмъ житю дуже порадный, практичный, на всѣмъ розумѣвся, не дався нѣкому ошукати, а всякого капарства дуже не любивъ. Здоровя доброго нѣколи не мавъ; завсѣгды бувъ марный, сухорлявый и слабосильный, а про то подивляти треба було у него велику вытревалôсть въ роботѣ и замилуванье до працѣ науковои, сильный характеръ, незвычайну память и здорове, консеквентне мысленье, а при тôмъ завсѣгды гуморъ и дотепъ. Въ слабôмъ тѣлѣ була велика енергія, сильна воля и найздоровѣйша душа ажь до самого кôнця жизни.

Якъ напечатавъ покôйникъ въ „Зорѣ" 1880 р. критичну працю про лѣтописи и лѣтописцѣвъ XVII столѣтя, зъ того часу мавъ у рускои публики и у рускихъ историкôвъ славу доброго историка и критика историчного и ôтъ тогды съ пріятностею называли его Русины „нашъ молодый историкъ". И справдѣ молодымъ бувъ, пишучи згадану працю, бо мавъ лише 23 роки. Ще бôльшу славу зробила ему праця пôдъ надписею „Зношеня цѣсаря Рудольфа II съ Козаками и ихъ участь въ войнѣ угорско-турецкôй въ рр. 1593—1595". Ту розвинувъ ôнъ весь свôй талантъ яко критикъ историчный и слѣдитель минувшихъ часôвъ. Выказавъ тутъ хибнѣ погляды деякихъ сусѣднихъ историкôвъ, рѣшивъ неяснѣ и спорнѣ квестіи, а при тôмъ розповѣвъ цѣлу рѣчь краснымъ рускимъ языкомъ и яснымъ та плавнымъ складомъ. Про тую працю знаходимо згадку въ „Кіевскôй Старинѣ" за р. 1883, стор. 181, томъ I, де славно-звѣстный проф. кіевского университету п. Вол. Антоновичъ пише найперше про автора тои розправы слѣдуюче: „П. Корнило Заклиньскій молодый, вельми трудолюбивый и талантливый галицко-рускій ученый, недавно ще выступивъ на литературну ниву. Если не помыляємось, першій его трудъ появився въ „Зорѣ" 1880 р. п. заг. „Рускѣ лѣтописи и лѣтописцѣ XVII. столѣтя". Въ тôмъ трудѣ авторъ представивъ дуже старанный и дѣльный розбôръ т. зв. козацкихъ лѣтописей XVII столѣтя". Про розправу „Зношеня цѣсаря Рудольфа II. съ Козаками" пише дальше проф. Антоновичъ: „Помимо скромного розмѣру принятой на себе задачѣ, п. Заклиньскій познакомився дуже основно съ многочисленными жерелами и пôдпомогами, ôтносячимися до выбраного предмету, и на найменшу подрôбнôсть наводитъ жерело, а то свѣдчитъ о крайне добросовѣстнôмъ ôтношеню его до историчныхъ дослѣдôвъ. Кромѣ творôвъ и документôвъ, ôтносячихся безпосередно до исторіи Козаччины и южнои Руси, ôнъ провчивъ важнѣйшѣ жерела до исторія Нѣмеччины, Турціи, Польщѣ, Угорщины и Трансильваніи въ кôнци XVI. столѣтя и зачерпнувъ зъ нихъ всѣ указаня и даты для свого предмету. Очеркъ ôтзначаєся живымъ и яснымъ выкладомъ". При кôнци жь сеи оцѣнки читаемо: „Остаєся намъ бажати, що-бъ авторъ продовжавъ свои дослѣды такимъ науковымъ способомъ, якій мы стрѣтили въ его першихъ двохъ роботахъ, и мы не сумнѣваємось, що ôнъ займе вельми почетне мѣсце середъ труженикôвъ, оброблюючихъ исторію южнои и захôдной Руси". — П. Т. Николайчикъ, пишучи розправу про Лободу и Наливайка въ „Кіевскôй Старинѣ" (книга за цвѣтень 1884) помѣстивъ слѣдуючу згадку про сю працю покôйника: „Сучаснѣ польскѣ лѣтописцѣ згадуютъ ще о вчаснѣйшôмъ походѣ Козакôвъ, именно о походѣ на Юргевъ (Джурджево), котрый они ôтносятъ до кôнця 1593 року. Минувшого року вышла у Львовѣ брошура п. заг. „Справозданье академичнои гимназіи" де помѣщена знаменита статья п. Заклиньского „Зношеня цѣсаря Рудольфа II. съ Козаками и т. д." Въ тôй статіи п. Заклиньскій съ великою основностею доказавъ, що згаданого высше походу Козакôвъ на Джурджево не було, та и зношеня Рудольфа II. съ Козаками могли начатися не раньше початку 1594 р." Згадана розправа зробила покôйному славу въ славяньскôмъ свѣтѣ, зъ рôжныхъ сторôнъ Австріи и Россіи, а навѣть зъ Липска приходили замовленя сеи розправы, а прихильнѣ оцѣнки еи були помѣщенѣ въ часописяхъ рускихъ, россійскихъ и польскихъ (гл. „Biblioteka Warsz." зъ р. 1883) и въ ческôй „Politik".

Послѣдною працею Корнила есть: „Зношеня Козакôвъ съ Шведами и съ княземъ семигородскимъ Юріємъ Ракочимъ II." Мала то бути розправа обширна. Декотрыхъ жерелъ не було въ львôвскихъ бібліотекахъ, то спроваджувавъ зъ Вѣдня зъ университетскои бібліотеки. Небôщикъ казавъ, що якъ выходнуе жерела печатанѣ, возьмеся тогды до рукописныхъ, якѣ находятся въ бібліотекахъ и архивахъ. Було то весною 1883 р., якъ ôнъ працювавъ надъ тымъ дѣломъ, а тымчасомъ упадавъ на силахъ чимъ разъ бôльше и закимъ ще скôнчивъ першу половину згаданои працѣ, вже такъ дуже бувъ ослабъ, що въ червню того жь року стративъ силу до писаня, а дальшѣ вытяги зъ жерелъ лише диктувавъ и то съ великимъ трудомъ, бо туберкулы заняли були у него не лишь груди але и горло. Отъ осени 1883 р. черезъ тую хоробу лежавъ цѣле сполудня въ горячцѣ и ажь якъ проминала горячка, съ найбôльшимъ трудомъ и высиленьемъ укладавъ и диктувавъ свою розправу. Зъ тыхъ причинъ не годенъ бувъ еи скôнчити и напечатавъ лише першу половину, а до другои лишивъ великѣ матеріялы, котрѣ по его смерти передано свѣтлôй Дирекціи рускои гимназіи, щобы зложити другу часть розправы до справозданя тожь гимназіи. Такожь лишилися по покôйнôмъ великѣ матеріялы (выписы зъ жерелъ) до исторіи Руси за часôвъ Хмельницкого съ увзгляднненьемъ Русинôвъ галицкихъ, о скôлько они брали участь въ подвигахъ козацкихъ. Историка зъ XVII. в. Грондского перестудіювавъ покôйникъ дуже основно и лишивъ обширнѣ вытяги зъ его исторіи. Въ реляціяхъ послôвъ французскихъ до свого короля и въ иншихъ жерелахъ французскихъ понаходивъ переговоры Козакôвъ съ королемъ французскимъ и длятого загадавъ бувъ написати розправу про зношеня Козакôвъ за часôвъ Хмельницкого съ королемъ Франціи. Але не стало часу на тое. Повнѣйша біографія бл. п. Корнила Заклиньского буде помѣщена при выданю его творôвъ.

Теперь подаемо списъ працъ Корнила печатаныхъ и непечатаныхъ: Печатанѣ були слѣдуючѣ працѣ историчнѣ: 1) „Якого роду и народности бувъ Михайло Хмельницкій, отецъ гетьмана и „исторія Богдана Хмельницкого ôтъ его молодыхъ лѣтъ ажь до спору съ Чаплиньскимъ". „Весна", 1880, чч. 15—21. — 2) „Рускѣ лѣтописи и лѣтописцѣ XVII столѣтя". Критичный розбôръ. „Зоря" 1880, чч. 6—10, 14—19, 21 и 23. — 3) „Лѣтопись Хмельницка". Критичный

бôльшй, якъ запомога удѣлювана греко католицкôй церквѣ, и якъ видко зъ справозданя комисіи конгруальнои, зъ скарбу державного припадае для католицкого вѣроисповѣданя 4·6 кр. на голову, коли тымчасомъ евангелицкого вѣроисповѣданя припадае 20·6 кр., дальше пôсля внесень правительств. проекту датокъ зъ фондôвъ державныхъ для католицкого вѣроисповѣданя поставленый на 5·4 кр., а пôсля внесень комисіи разомъ съ пôдвысшеньемъ пенсій для дефиціентôвъ лишь на 10·8 кр. на голову, отже все ще низше, якъ для евангелицкого вѣроисповѣданя. Держава католицкои Австріи въ помѣжь всѣхъ другихъ галузей публичнои службы выдае найменше на цѣли католицкого вѣроисповѣданя и навѣть принятье внесень комисіи змѣнило-бы лишь незначно се ôтношенье до вымогôвъ вѣроисповѣданя. Ба коли навѣть у Жидôвъ на пôдставѣ министерского розпоряджения въ 15 мая 1876 (ч. 12944) запевнено дохôдъ 50 кр. за кождый вписъ до метрики, то тôлько католицкому клирови, що и съ свѣтомъ науковымъ и съ житьемъ народымъ муситъ бути добре обôзнаный, що моральнй идеѣ религіи и науки муситъ впоювати горожанамъ для примѣненя въ горожаньскôмъ житю, що обмеженый найрôжнороднѣйшими обовязками а все новй ще бôльшй на него вкладаютъ, котрого самоотверженый трудъ ще не нагороджено отьѣтво до стану и часу, — тôлько католицкому клирови судилась знову провизорія и часткова самопомôчь, его мае правительство трактувати якъ другорядного? Таке поступованье ледви успѣе вырвати клиръ зъ матеріяльнои нужды и звернути его до властивого покликаня священослужителя, якъ того бажае и держава.

ДОПИСИ.

Зъ Смирны (въ Азіи).

(*Пріятна стрѣча.*) Проживаючому въ далекôй чужинѣ чоловѣкови невымовно пріятно зôйтися съ своими людьми, почути рôдне слово. Така пріятнôсть стрѣтила тутъ и мене. Въ Смирнѣ познакомився я съ п. В., бувшимъ козакомъ въ легіону Чайковского (Садика-паши). П. В. — Украинець въ дусѣ Тимка Падуры. Ѣхали мы оба желѣзницею въ Смирны до Магневіи, щобъ оглянути старе греческе мѣсто, осередокъ давного житя, древнои культуры. Балакаемо про се та про те, про теперѣшне житье національне Русинôвъ въ Украинѣ и Галичинѣ; колишній козакъ Садика-паши розказуе епизоды зъ житя-бутя козацкого легіону; часъ проходитъ скоро; стація Корделіо. Мы выйшли покрѣпитись, ажь тутъ — що за чудо? — чуемо бесѣду руско-украиньску.

Стоитъ цѣла громада молодыхъ, здоровыхъ та мушкулистыхъ парубкôвъ та балакае по нашому весело, жартуючи и смѣючись. Якъ-бы не костюмъ ихъ на-пôвъ болгарскій, на-пôвъ турецкій; якъ-бы не обставины чужй и сивобородый Турокъ, що стоявъ поблизько, можна-бы було думати, що мы знаходимось у якôйсь Березôвцѣ або Вербôвцѣ. Приступивъ я до громады. „Здоровй були!“ — „Дай Боже здоровячко!“ — „А зъ ôтки люде?“ — „Мы зъ надъ Дунаю“. — „А куды?“ — „Идемъ на заробôтки“. — Слово по слову и мы стали добрыми пріятелами. Я радъ букъ, що почувъ чисте рôдне слово, а они були радй, що стрѣтили земляка зъ далекои Галичины.

Молодй парубки — то були потомки тыхъ козакôвъ, що при руйнованю Сѣчи вывандрували за Дунай, кажучи въ пѣсни: „Що будемъ робити? Буде добре Запорожцямъ и пôдъ Туркомъ жити“. Нынѣ суть они пôддаными румуньского короля. Въ околици Магневіи суть великй ставы, а козаки — добрй рыбаки. „Насъ тутъ богато; мы кождого року ходимо сюды“ — говорили менѣ они, а предпріемець Грекъ, що привѣзъ ихъ сюды, казавъ про нихъ: „trés bons pêcheurs ceux cosaques-là“.

Поѣздъ мавъ рушити, я попращавъ Украинцѣвъ-рыбакôвъ, а несподѣвана тая стрѣча довго менѣ не сходила зъ ума и навѣвала роѣ думокъ про давну и нынѣшну нашу тяжку долю.

Арô Я. О.

Зъ захôдной Руси.

На краю захôдныхъ границь Руси, коло Ряшева, находится остатна позиція руского имени, Залѣсье. Залѣсье мае парохію, становлячу мало надъ 1.000 душь, а въ складъ сеи парохіи входятъ всѣ Русины, мешкаючй по мѣстахъ захôдныхъ, ажь по Бохню. Залѣсье отже есть дѣйстно послѣдною позиціею руского имени на заходѣ. Властивй парохіяне, замешкуючй села: Бѣлу, Залѣсье и Матисôвку, зôстали тутъ найправдоподôбнѣйше черезъ родину Браницкихъ перенесенй въ коренной Руси. О тôмъ переселеню оповѣдае народный переказъ: Люде, що тутъ передше жили, бунтувалися противъ пана; той, не могучи съ ними собѣ порадити, забравъ цѣле село и загнавъ на Русь, а въ Руси спровадивъ Русинôвъ, надавъ имъ тутъ грунты, и постановивъ власного, руского пароха. Коли се сталося, не знае народный переказъ; если бъ однакъ на Руси пошукати за именами: Пруцъ, Пальчиньскій, Михалокъ, Гуня, Стецякъ, Бартосевичь, и то въ тыхъ околицяхъ, де суть колоніи мазурскй, можна-бы дôйти, зъ котрыхъ то околиць тутешнй люде були переселенй.

Смуты, якй Русь для вѣры и обряду перетерпѣла, не оминули и тутешній ôтломокъ Руси. Вѣнованье парохіи, выносяче давнѣйше 90 моргôвъ красной землѣ, зôстало, якъ каже переказъ, насильно ôтобране, церковь спалена, парохъ увязненый и вывезеный, а парохія насильно до парохіи обр. лат. въ Слоцинѣ прилучена; однакъ люде, каже переказъ дальше, волѣли все инше, нѣжь обрядъ предкôвъ покинути. Нарештѣ дôйшло до того, що пôймано дѣдича въ лѣсѣ и за зруйнованье парохіи оббито. Сему то зруйнованю парохіи черезъ родину Браницкихъ послѣдувала пôсля перекаву кара, що родина сь выгинула а маетнôсть перейшла въ чужй руки; и новый дѣдичь, предокъ теперѣшныхъ дѣдичѣвъ Залѣся, видячи привязанье люду до свого обряду, вывѣнувавъ нову парохію (се вѣнованье выноситъ всего 30 моргôвъ поля, сѣножати та заросля) и поставивши церковь, спровадивъ для неи священика. Коли се сталося, нема точныхъ даныхъ, бо грамоты ерекційнои парохіи не посѣдае! але архивъ парохіяльный посѣдае документъ зъ року 1678, въ котрôмъ латиньскій епископъ Szląski ôтдае парохію руску Залѣсье латиньскому пароховн въ Слоцінѣ въ посѣданье, и здася, на пôдставѣ того ôтданя оплачаютъ Русины тутешнй доси „мешне“ до Слоціны. Позаякъ давна церковь въ Залѣсю згорѣла при кôнци минувшого столѣтя, и зъ неи кромѣ двохъ образôвъ и трираменного креста нѣчого не уратовано, то нема бôльше нѣякихъ свѣдоцтвъ о минувшости сеи парохіи.

Народъ парохіи, окруженый доокола Мазурами (найблизша руска парохія есть на три милѣ ôтъ Залѣся), забувъ поволи руску мову, однакъ тримаеся сильно свого обряду, и звеся съ гордостею Русинами, хочь Мазуры, якъ можутъ, ихъ высмѣваютъ. Въ новѣйшихъ часахъ Бѣла, поставивши школу етатову, застерегла собѣ выразно обовязкову науку руского языка и нове поколѣнье съ утѣхою учится руского письма и пѣсень рускихъ. Коли давнѣйше въ цѣлôй парохіи ледво одинъ дякъ умѣвъ по руски читати, нынѣ старшй берутся до рускои мовы, котра имъ дуже подобае; а коли въ церкви давнѣйше польскй лише пѣсни спѣвано, нынѣ цѣла церковь спѣвае рускй пѣсни. Залѣсье отже не есть пропаща позиція. Нынѣ народъ за высмѣванье обряду готовъ зухвалця выбити, а о собѣ каже: „мы не то, що Мазуры.“ Ôгъ двохъ лѣтъ запровадженый въ церкви въ Залѣсю спѣвъ нотный, котрымъ богослуженье дуже зыскало на красотѣ, такъ що латинники въ дальшихъ парохій въ цѣкавости приходятъ до церкви спѣву того послухати и помимо свого упередженя до руского обряду не можутъ красоты нашого богослуженя заперечити. Тожь при дальшôй праци въ тôмъ напрамѣ, до котрои належитъ дальше веденье выдавництва пѣсень рускихъ и богослуженій, въ формѣ отвѣтнôй локальнôй потребѣ, — есть всяка надѣя, що Залѣсье розвинеся духово, яко свѣдома себе позиція, репрезентуюча на заходѣ нарôдъ рускій, его натуру, его бесѣду, его обрядъ и тиху, неутомиму працю коло власного пôднесеня. Яко доказъ сказаного можна навести хочь-бы цѣлковиту тверезôсть въ парохіи и строгу моральнôсть, а дальше заложенье господарско-промыслового товариства, котрого статуты ц. к. намѣстництвомъ вже затвердженй, и котре, если буде пôсля гадокъ въ статутахъ нашкицованыхъ розвиватися, велику заслугу положитъ около сконсолидованя и пôднесеня добробыту люду.

Народъ самъ, то народъ рослый, красный видомъ, интелигентный, роботящій и тихій, а до церкви и душпастыря привязаный. Церковь сама въ недѣлѣ и свята биткомъ набита; о чверть милѣ далеко спѣшатъ они помолитися Богу; а хотяй далеко недостатнй, складаютъ сквапно добровôльнй датки (до теперь 2200 зр.) на будову новои церкви. Церковь бо теперѣшна, то старенькій будынокъ, зъ скасованого въ минувшôмъ столѣтю польского костела. Въ однôмъ дни звезли они его зъ мѣсця 6 миль ôтъ парохіи ôтдаленого; тогды околичнй Мазуры рушили цѣлыми селами, щобы Русинамъ Дôмъ Божій помогчи звезти. Чи теперь було-бы се можливе? Здаеся, що польска праса и загорѣлôсть духовеньства польского на се не дозволили-бы....

А власне справа здвигнена новои церкви вѣчнои, мурованои, есть для дальшого истнованя и розвою сеи позиціи справою перворядною. Церковь нынѣшна есть, якъ сказано, стара, выставлена на вѣтры, ôть котрыхъ цѣла колыбаеся и трѣщитъ; а кромѣ того поставлена въ мѣсци дуже неприступнôмъ. И внутрѣшне урядженье сеи церкви есть противне духови обряду: черезъ недостачу иконостаса не може красота нашого обряду належито розвинутися; а построенье иконостаса въ церкви старôй, котру леда значнѣйша буря може зруйнувати, выдаеся рѣчею неотвѣтною. Тожь цѣле старанье такъ люду якъ и его душпастыря концентруеся въ нынѣшнôй порѣ около призбираня фондôвъ на будову новои церкви. Праця бо поодинокихъ около утриманя сеи позиціи не може бути обезпеченою на всѣ часы, если не буде оперта на тревалôмъ, непорушимôмъ фундаментѣ. А фундаментомъ симъ есть для парохіи Залѣсье еи обрядъ, церковь, котра стôлько столѣтій людность въ почутю рускости — помимо дôгкливыхъ смутъ — зберегла; котра и теперь одныхъ будитъ, другихъ крѣпитъ. Не допусти Господи катастрофы на теперѣшну церковь, закимъ буде можнôсть нову будовати, а круки сейчасъ влетятся: и збудженй ôтстанутъ ôтъ матери, а прилучатся до мачохи, а скрѣпленй упадутъ не дусѣ, бо власными силами не здужаютъ новои церкви збудувати; на се парохія за мала и за бѣдна.

Выповѣсти, що каже сама людность сеи остатнои рускои позиціи? Ось що: если-бъ ôтозватись до нашихъ братей на Руси, въ котрыхъ кости и крови и мы есмо; Братя! мы носимо въ славѣ Ваше имя, сотки лѣтъ мы берегли обрядъ, котрый намъ спôльный, терпѣли за него переслѣдованя до послѣднои хвилѣ: твердиня, котра насъ тримала, крѣпила, церковь наша, валится, а мы за слабй, щобъ самй змогли нову подвигнути. Сгане нова — буде она за Васъ и насъ свѣдчити незнаючимъ нашъ обрядъ о его красѣ, о братнôй звязи съ нами; не буде способу еи здвигнути, згине тутъ нашого обряду слава, нашого племени слѣдъ. Васъ такъ много, Братя, якъ легко було-бъ насъ заратувати, на вѣки поставити святычю не ино Божои славы, але и памятку правнукамъ нашимъ: се свѣдоцтво Руси, любови и спôльности съ нею!

Сказати и мою смиренну думку? Залѣсье репрезентуе нашъ обрядъ на заходѣ: одинъ моментъ бôльше, щобъ нимъ занятися. Въ справозданяхъ о мисіяхъ читаемо часто, якъ щедрй датки плынутъ для загроженыхъ або передныхъ позицій; а Залѣсье то позиція одного и другого роду. Небавомъ буде Русь торжественно обходити тысячлѣтье нашого обряду святомъ Методіевскимъ; чи не була-бы можлива мысль, учтити се велике свято церкви нашои загальною складкою, хотя-бы и скромною, на обезпеченье сеи остатнои позиціи обряду, котрый св. Методій ширивъ? Передше сягавъ обрядъ сей ажь до Велеграду — нехай, сягаючи днесь по Залѣсье, за сто лѣтъ бодай такъ само по Залѣсье сягае... А народъ, котрый найбôльшій скарбъ Методія, обрядъ святый, буде пôдтримувати, учтить свято его найкрасше!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫИ.

Австрійско-Угорска Монархія.

Дебаты о конгруи въ радѣ державнôй.

(*VII. Засѣданье рады державнои зъ дня 5 лютого.*) На порядку дневнôмъ дальша дебата надъ справою конгруы. Надъ §. 1 забиравъ ще голосъ пос. Войновичь зъ Дальматіи и поставивъ внесенье, щобы по санкціонованю закона о конгруи, правительство предложило такій-же законъ о помочи духовеньства православного въ Дальматіи. При голосованю принято §. 1 безъ змѣны. — Наступила дебата надъ §. 2, котрый такъ звучитъ: „На той часъ, доки не вôйде въ житье законъ о остаточнôмъ урегулёваню конгруы, минимальный дохôдъ постановляеся на кождый край коронный, заступленый въ радѣ державнôй пôсля предложеного шемату.“ Шематъ сей дѣлитъ краѣ коронный на VI клясъ. До клясы першои належитъ Австрія долѣшна; до II кл. Чехи, Морава, Шлескъ и Австрія горѣшна; до III кл. Стирія, Каринтія, Краина, Сальцбургъ, Тироль и Форарльбергъ; до IV кл. Истрія, Тріестъ, Гориція, Градиска и Буковина. Въ сѣй клясѣ приходы такъ роздѣленй, що въ Черновцяхъ самостôйный душпастырь мае получати 1000 зр. а сотрудникъ 400 зр.; по мѣстахъ надъ 3000 жителѣвъ и въ бôльшихъ купелевыхъ мѣсцяхъ парохъ мае получати 700 зр. а сотрудникъ 350 зр.; въ иншихъ мѣсцевостяхъ 600 зр. и 300 зр.; до V кл. належитъ Галичина. Тутъ роздѣлъ слѣдуючій:

1. У Львовѣ и Краковѣ получаютъ самостôйнй душпастирѣ 1000 зр. сотруд. 400 зр.
2. По мѣстахъ звышь 10.000 жителѣвъ, ôттакъ въ Подгужу коло Кракова и въ Бялѣ душпастырѣ 700 зр., сотруд. 350 зр.
3. По мѣстахъ звышь 5000 жителѣвъ и въ бôльшихъ мѣсцахъ купелевыхъ душпаст. 600 зр., сотруд. 300 зр.
4. У всѣхъ другихъ мѣсцевостяхъ душпастырѣ 500 зр., сотруд. 300 зр.

При сѣмъ параграфѣ ставлено много поправокъ а мѣжь иншими промовлявъ такожь и посолъ Кулачковскій въ справѣ галицко-руского духовеньства и жадавъ слѣдуючои змѣны:

1. До 10 лѣтъ службы повиннй получати самост. душпастырѣ 600 зр., сотр. 300 зр.
2. Ôгъ 10 до 20 лѣтъ службы души. 700 зр., сотруд. 300 зр.
3. Ôтъ 20 до 30 лѣтъ службы души. 800 зр., сотруд. 350 зр.
4. Понадъ 30 лѣтъ службы душпастырѣ 1000 зр., сотруд. 400 зр.

Наколи-бы се внесенье ôткинено, то пос. Кулачковскій жадавъ, щобы Галичину зачислено до клясы четвертои, а позаякъ предвиджувавъ, що и се внесенье не устоится, то поставивъ ще трете а именно того рода, щобы по мѣстахъ звышь 5000 жителѣвъ и въ бôльшихъ мѣсцевостяхъ купелевыхъ призначено для самостôйныхъ душпастырѣвъ замѣсть 600 зр. — 650 зр. а въ иншихъ мѣсцевостяхъ замѣсть 500 зр. — 600 зр. — Министеръ вѣроисповѣдань выступивъ противъ всякимъ поправкамъ, а на выводы пос. Кулачковского сказавъ: „Я вже самъ сказавъ, що въ першôмъ рядѣ духовеньство греко-католицке потребуе помочи, але зъ другои стороны не можна заперечити, що задача р. кат. духовеньства хочь и рôвно велика якъ духовеньства гр.-катол., то все таки есть она для першого тымъ труднѣйшою, що латиньскй парохіи суть бôльшй. Прошу взяти пôдъ розвагу, що въ Галичинѣ есть 857 р. кат. священикôвъ, а 1850 гр.-кат. На одного латиньского священика припадае отже пересѣчно 2.300 душь а на греко-катол. лишь 900 а найбôльше 1000. Наводжу се для того, щобы показати, що правительство числилося съ рôжными обставинами. Числа въ шематизмѣ були въ комисіи по кôлька разôвъ змѣнюванй, а треба знати, що они основуются на дѣйстнôмъ числѣ священикôвъ а не на числѣ системизованыхъ посадъ душпастырскихъ, котре есть значно бôльше.“ По промовѣ министра замкнено дискусію а яко генеральнй бесѣдники промовляли ôттакъ Линбахеръ противъ и кн. Юрій Чарторыйскій за внесеньемъ комисіи.

(*VIII Засѣданье рады державнои зъ дня 6 лютого*). На сѣмъ засѣданю принято 135 голосами противъ 119 §. 2 зъ поправкою Кляпца пôсля котрои замѣсть сумъ 450 зр. и 350 зр. вставлено 500 зр. и 300 зр. — Наступила дискусія надъ §. 3, котрый такъ звучитъ: Чи и о скôлько въ кождôмъ случаю повинно наступити доповненье доходôвъ пôсля §. 1, означитъ на пôдставѣ фасій власть краева политична порозумѣвшися съ епископомъ. — До доходôвъ треба лишь вчисляти: а) чистый дохôдъ зъ грунтôвъ въ тôй высотѣ, якъ ôнъ вызначеный для вымѣру нового

розбôръ. „Зоря“ 1881, ч. 19. — 4) „Іосифъ Годермарскій, именованый епископъ мукачѣвскій и пляны Петра Великого що до пôзнôчнои Угорщины“. „Дѣло“, 1882, ч. 13 фейлетонъ. — 5) „Гетманъ Павло Полуботокъ“. Пôсля Костомарова. „Зоря“, 1882, чч. 3 и 4. — 6) „Судьба и значенье Кіева ôтъ р. 1362 до 1569“. Пôсля Антоновича. „Зоря“, 1882, чч. 7 и 8. — 7) „Кіевскй вôйты паны Ходики“. Пôсля Антоновича. „Зоря“, 1882, чч. 11 и 12. — 8) „Зношеня цѣсаря Рудольфа II съ Козаками и ихъ участь въ вôйнѣ угорско-турецкôй въ р. 1593—1595. Въ „Справозданю акад. гимназіи“, а опôсля доповнено въ „Зорѣ“, 1882. — 9) „Зношеня Козакôвъ съ Шведами и съ княземъ семигородскимъ Юріемъ Ракочимъ II“. Въ „Справозданю акад. гимназіи“, 1883. — Дальше печатанй були слѣдуючй оповѣданя народнй и иншй працѣ литературнй: 1) „Домарчукъ“, оповѣданье. „Правда“, фейлетонъ ч. 1, 1878. — 2) „Двѣ вдовы“, народне оповѣданье. „Весна“, 1879, чч. 19, 20 и 21. — 3) „Ôплата“, нар. опов. „Весна“, 1880, чч. 5—10. — 4) „Федиха“, нар. опов. „Весна“, 1880, чч. 16—20. — 5) „Про весѣльнй пѣсни руского народа“. „Зоря“ 1881, чч. 1—4. — 6) „Проѣздка на могилу Маркіяна Шашкевича“. „Весна“, 1880, ч. 15. — 7) „Иванъ Басарабъ“. Посмертна згадка. „Правда“, 1878, ч. 17. — 8) „Семенъ Ковцунякъ“. Споминка въ ч. 6 „Правды“, 1879. — Непечатанй працѣ историчнй: 1) „Про нѣмыхъ и живыхъ свѣдкôвъ нашои бувальщины ôтъ найдавнѣйшихъ часôвъ ажь до X вѣку, до принятя христіяньства“. — 2) „Оповѣданье про революцію французку“. (Межи паперами есть лише часть друга). — 3) „О промыслѣ и торговли южнои Руси въ XIII столѣтю“. Справозданье зъ статіи В. Антоновича. — 4) Семейство Разумовскихъ. Соч. Васильчикова. Преданія первоначальной русской лѣтописи“. Справозданье. — 5) Самôйло Грондскій въ дѣлѣ своѣмъ „Historia belli Cosacco Polonici“, о причинахъ и початку повстаня зъ часôвъ Богдана Хмельницкого“. — 6) „Удѣлъ Австріи въ вôйнѣ пôвнôчнôй“. — 7) „Самôйло Грондскій про вôйну съ Козаками ôтъ початку року 1648 ажь до елекціи Яна Казимира“. Критичный розбôръ. — Непечатанй працѣ литературнй: 1) „Тарасъ Шевченко о Богданѣ Хмельницкôмъ и его наслѣдникахъ“. Читано на вечерницяхъ въ XVIII роковины смерти Шевченка въ комнатахъ „Дружного Лихваря“ въ р. 1879. — 2) „Кайдашева сѣмя“. Обширный критичный розбôръ повѣсти Ив. Левицкого (Нечуя). — 3) „Естетичный розбôръ повѣсти Марка Вовчка „Два сыны“. — 4) „Поетична сторона нашого народу“. (Студіюмъ зъ народныхъ пѣсень). — 5) „Частины зъ Оссіяновои поемы „Фингаль“. — 6) „Празникъ“. (Образокъ зъ нашого житя). — 7) „Деякй уступы зъ поемъ Шевченковыхъ яко историчный осудъ землякôвъ поета“. — 8) „Збôрникъ весѣльныхъ пѣсень, колядъ и щедрôвокъ“. — Яку маютъ стôйнôсть працѣ историчнй покôйника, сказано высше, а тутъ лише ще скажемо, що его народнй оповѣданя суть чудовй образы, знятй зъ житя нашого народу съ точностею фотографичною, добре обдуманй, уложенй въ артистичну цѣлôсть, и выбранй самй замѣтнѣйшй хвилѣ зъ побыту людей.

Проф. К. Лучаковскій, згадуючи про велику страту для науки понесену черезъ смерть Корнила З., написавъ въ „Справозданю академ. гимназіи за рôкъ 1884“ слѣдуюче про того молодого патріота и ученого: „Cornelius Zakliński sollertissimus erat; namque summam operam nostrae rei litterariae dedit, cum et annales recentiores digereret et res a nemine adhuc tractatas attingeret; sed morte praematura nobis abreptus magno damno patriam rem litterariam affecit. Itaque profecto laude, quae vitae eius alio huius libelli loco descriptae tribuitur, post mortem quoque dignus est.“

податку грунтового; б) чиншь за вынаймъ будынкôвъ въ дѣйстной высотѣ по ôттрученю коштôвъ удержаня; в) доходъ зъ капиталôвъ; г) сталѝ ренты и дотаціи въ грошехъ або въ натураліяхъ (вартôсть натуралѣвъ мае обчислятися пôсля цѣнъ пересѣчныхъ по ôттрученю 10% коштôвъ зтяганя; выемково можна дозволити що до в) и г) на ôттрученье ôтповѣднои сумы зô взглядôвъ справедливости титуломъ коштôвъ зтяганя незначныхъ ôтсоткôвъ ôтъ капиталôвъ або рентъ; д) доходъ зъ надвышки мѣсцевого майна церковного о скôлько ôнъ може бути ужитый на дотацію; ж) jura stolae въ загальнôй сумѣ, котру установить власть политична порозумѣвшися съ епископомъ або, наколибы не прійшло до порозумѣня, котру означить министерство вѣроисповѣдань. Наколибы доходъ сей выносивъ менше якъ 30 зр. то его не буде вчислятися; з) доходъ зъ всѣхъ фундацій на службу божу пороблeныхъ передъ заведеньемъ сего закона. — До выдаткôвъ вчисляются: а) податки державнѝ, краевѝ, повѣтовѝ, громадскѝ ôтъ доходôвъ вычисленыхъ пôдъ а) и з) а ôттакъ еквивалентъ за належности скарбовѝ; б) выдатки канцелярія на веденье метрикъ и уряду деканального; в) престаціи въ грошехъ и вартости грошевôй зъ титулу тяжачихъ на доходѣ повинностей; г) наколи число згаданыхъ въ доходахъ пôдъ з) службъ божихъ въ однôмъ роцѣ переступае певне число нормальне, вчислити потреба до выдаткôвъ доходъ зъ тыхъ фундацій, котрѝ душпастырь змушеный ôтдати другому духовному; наколи записъ не установляе певнои означенои сумы на кожду службу божу, треба вчислити звычайнѝ въ епархіи стипендіи на службы божѝ. Число нормальне постановится для кождои діецезіи въ порозумѣню съ епископомъ; наколи-бы порозумѣнье не наступило треба прійняти число 250; д) значнѣйшѝ выдатки на будынки, котрѝ пôсля обовязуючихъ законôвъ припадаютъ на приходника. До выдаткôвъ не вчисляются жаднѝ выдатки ôтносячійся до особистого удержаня (господарство домове) и сполученыхъ съ загосподарованьемъ грунтôвъ анѣ также повстаючихъ зъ удержаня будынкôвъ парохіяльныхъ пôсля обовязуючихъ законôвъ. Установленье способу, въ якій треба буде уложити, розслѣдити и спростувати фасіи, якъ и ôтъ котрого часу заасигнувати признане доповненье конгруы, лишаеся до розпорядимости власти администраційнои." — Въ дискусіи надъ симъ параграфомъ пос. Ковальскій промовлявъ за знесеньемъ iura stolae а ôттакъ жадавъ, щобы ихъ не зачислювано въ доходы, а коли вже мусятъ бути зачисленѝ, щобы доходъ зъ сихъ оплатъ не вчисляти, наколибъ выносивъ менше якъ 50 зр. (въ проектѣ сказано 30 зр.) — §. 3. принято безъ змѣны; такъ само и слѣдуючѝ §§.: §. 4. Коли розслѣдженье и спростованье фасіи покаже результатъ перевысшаючій вызнаный чистый доходъ о 20%, або коли покажеся, що замовчано якій доходъ, пôдпадаючій пôсля повысшихъ законôвъ вызнаню, або коли помноженье чистого доходу, въ наслѣдокъ котрого змѣнилось-бы право жаданя доповненя конгруы, не буде завчасу подане до вѣдомости, мусить наложитися на особы ôтповѣдаючѝ за правдивость фасій кару за затаенье ажь до подвôйнои высоти тои сумы, о котру фондъ религійный зôставъ покривдженый. Въ иншихъ случаяхъ треба фасіи лишь поправити а лишь въ мѣру обставинъ наложити зверненье коштôвъ спростованя. — §. 5. Завѣдателѣ приходôвъ будутъ получати платню зъ фонду религійного. Платня та буде ôтноситися до высоти конгруы належачоися приходови пôсля §. 2 и мае выносити при 500 зр. конгруы 30 зр., при 600 зр. конгруы 40 зр., при 700 до 900 зр. конгруы 50 зр., а при 1000 зр. або бôльше конгруы 60 зр. на мѣсяць. Завѣдателѣ ex currendo будутъ получати ремунерацію, яка установится въ кождôмъ случаю окремо, котра однакожь не повинна нѣколи перевысшати $^2/_3$ звычайнои платнѣ завѣдателѣвъ. — §. 6. Душпастырѣ, котрѝ безъ власнои вины стаются нездôбными до выконуваня обовязкôвъ, получаютъ емеритуру пôсля поданого шемату. Тѝ емеритуры, о скôлько не можна ихъ буде покрыти зъ доходôвъ приходу, маютъ доповнитися зъ фонду религійного а взглядно зъ ихъ дотаціи скарбовои. Въ случаяхъ особлившого ушкодженя тѣлесного може министерство просвѣты бôльшу дати емеритуру, якъ пôсля шемату, але лишь до максимальнои сумы 600 зр. для самостôйного душпастыря а 400 зр. для сотрудника. Шематъ доданый до сего параграфу установляе слѣдуючѝ емеритуры: для самостôйныхъ душпастырѣвъ по 10 або менше лѣтъ службы 300 зр.; по 10 рокахъ росте емеритура въ мѣру побиранои конгруы и лѣтъ ôтъ 350 до 600 зр.; для сотрудникôвъ росте емеритура лишь въ мѣру лѣтъ службы ôтъ 125 зр. (ажь до 10 лѣтъ службы) до 300 зр. (по 30 лѣтахъ службы). — §. 7. Въ приходахъ, для котрыхъ конгруа дотеперь выносила бôльше якъ пôсля теперѣшного закона, постановы сѝ будутъ застосованѝ доперва при новôмъ обсадженю и лишь тогды, коли сталôсть конгруы не опираеся на спеціяльнôмъ титулѣ правнôмъ. Дефиціенты, котрѝ получаютъ бôльшу емеритуру якъ пôсля сего закона, будутъ и дальше ту емеритуру получати. — §. 8. Законъ сей не ôтносится до посадъ душпастирскихъ прилученыхъ до корпорацій монашескихъ и свѣтско-духовныхъ.

До всѣхъ сихъ параграфôвъ доданый есть вступъ, котрый такъ звучитъ: Арт. I. Ажь до часу, коли наступитъ остаточне урегулёванье справы дотаціи католицкого духовеньства способомъ законодательнымъ, обовязувати будутъ слѣдуючѝ (т. е. вже наведенѝ) провизоричнѝ постановы. Слово „провизоричнѝ" дало пос. Штурмовы зъ лѣвицѣ причину до широкои бесѣды на тематъ *вдячности для лѣвицѣ и лишь на початку* заявивъ, що ôнъ и его товаришѣ не хотятъ сего закона яко провизоричного. Мимо того сей артикулъ принято и наступила дебата надъ Арт. II. §. 9.: „Унормованѝ въ арт. I. провизоричне доповненье конгруы и пôдвысшенье емеритуры вôйдутъ въ житье ôтъ дня 1 сѣчня 1885. (Для того що законъ сей бувъ внесеный ще въ мартѣ минувшого року. *Прим. Ред.*) Министеръ бар. Конрадъ заявивъ теперь, що правительство не предложить сей законъ до санкціи, доки въ § 9 не буде змѣнена дата на 1 сѣчня 1886 р. и доки палата неухвалитъ розложенье тягару на кôлька лѣтъ. Тогды пос. Кляйцъ поставивъ внесенье, щобы §. 9 звучавъ якъ слѣдуе: Установлене сею постановою доповненье дотацій сотрудникôвъ (§. 1.), ремунерація завѣдателѣвъ (§. 5.) и емеритура дефиціентôвъ (§. 6) вôйдутъ въ житье ôтъ 1 сѣчня 1886 р.; доповненье конгруы самостôйныхъ душпастирѣвъ (§. 1) въ половинѣ ôтъ дня 1 сѣчня 1887 р., а въ повнѣ ôтъ дня 1 сѣчня 1888 р." Тогды поставивъ пос. Беръ зъ Лѣвицѣ внесенье, щобы въ §. 9 змѣнити лишь дату на 1 сѣчня 1886 р. Прійшло до именного голосованя и внесенье Бера перейшло 136 голосами противъ 122. Опôсля принято ще §. 10 съ клявзулею выконуючою и резолюцію Войновича, щобы подôбный законъ заведено и для духовеньства православного въ Дальмаціи. На тôмъ закôнчилася довга и мозольна справа конгруы.

(*Справа суплентôвъ въ радѣ державнôй*). На засѣданю комисіи буджетовои дня 30 сѣчня порушивъ пос. Штурмъ положенье суплентôвъ въ школахъ середныхъ. Онъ доказувавъ, що теперь займае посады при гимназіяхъ около 800 суплентôвъ испытованыхъ а межи тыми 150 такихъ, котрѝ вже бôльше якъ пять лѣтъ служатъ. Потреба суплентôвъ есть сталою, бо майже при всѣхъ гимназіяхъ суть клясы паралельнѝ и для того належалось бы, щобы суплентамъ пôдвысшити платню що найменше зъ 600 зр. на 1000 зр. Пос. Штурмъ поставивъ ôттакъ внесенье: „Взываеся правительство, щобы оно ще сеи сесіи зажадало додаткового кредиту въ цѣли остаточнои стабилизаціи або по крайнôй мѣрѣ пôдвысшеня дотаціи старшихъ суплентôвъ испытованыхъ при школахъ середныхъ". — Внесенье се принято всѣма голосами.

ЗАГРАНИЦЯ.

Дѣла въ Суданѣ. Паденье Хартума есть такъ великои ваги, що всѣ справы европейскои политики въ виду сего факту станули по заду и ôнъ лишь майже выключно стався предметомъ дня. Газеты и журналы переповненѝ вѣстями о сѣмъ фактѣ и его оцѣнками. И нема що казати; паденье Хартума може въ своихъ наслѣдкахъ статися не тôлько причиною до высуненя на передъ египетского пытаня, але также и на змѣну ôтношень до себе державъ европейскихъ и змѣну угрупованя сихъ державъ, хочь-бы вже лишь зô взгляду на ихъ политику колоніяльну. Найсумнѣйшѝ наслѣдки сеи побѣды Магдія мусятъ въ першôмъ рядѣ поки що поносити самѝ жь Англичане, а зворушенье яке запанувало такъ въ Лондонѣ якъ и въ цѣлôй Англіи не ворожитъ довгого вѣку кабинетови Глядстона. И дѣйстно, коли зважимо, якъ крутыми и непевными дорогами поступала доси политика Англіи, то лишь дивуватися потреба, що кабинетъ Глядстона, противъ котрого вже тôлько разôвъ бурѣ пôдоймалися, ще доси устоявъ. Зъ цѣлои дотеперѣшнои политики англійскои показуесь, що Глядстонъ, хочь и якъ ôнъ здôбный финансистъ и хочь якъ образованый, все-жь таки не въ силѣ обняти цѣлу политику такои державы якъ Англія и повести еи смѣло туды, куды вымагае интересъ повѣренои ему державы. Политика Англіи спеціяльно въ Египтѣ мусѣла кождого навѣть хочь-бы звычайного чоловѣка здивувати своею непевностею и нерѣшимостею и зъ сего вже одного можна було сподѣватися, що Англія скорше чи пôзнѣйше мусить дôждатися въ Египтѣ сумнои катастрофы. Правда, що зъ однои стороны такъ рôжнороднѝ и тôлько державъ интересы въ Египтѣ, а зъ другои стороны недостача военнои силы вязали Англіи руки тымъ бôльше ще, коли въ гру вôйшла колоніяльна политика кн. Бисмарка, котра остаточно наробила въ интересахъ Англіи тôлько замѣшаня, що годѣ ѣй було на всѣ стороны устерегчися и въ такъ рôжныхъ и далекихъ сторонахъ дати всему раду. Колоніяльна политика Нѣмеччины ôтобрала була Англіи всякого союзника въ Европѣ, выкликала непорозумѣня надъ Нигромъ, Габуномъ, Конгомъ, а по части и съ републикою трансвальскою, загрозила интересы Англіи въ Азіи посунувши туды Французôвъ и даючи свобôдну руку Россіи, а що найважнѣйше перебила зовсѣмъ пляны Англіи въ Египтѣ, допускаючи вмѣшанье до сеи справы и другихъ державъ навѣть такихъ якъ Россія и Австрія, котрѝ тамъ майже жадныхъ безпосередныхъ интересôвъ не маютъ. Все те сталося за часôвъ кабинету Глядстона; не дивниця отже, коли теперь по такъ сумнôмъ закôнченю англійскои експедиціи цѣла праса европейска якъ-бы однымъ голосомъ вѣщуе паденье Глядстона и его кабинету. Ще сумнѣйше стало положенье кабинету Глядстона, коли вже наспѣла вѣсть о смерти того богатыря, котрый не тôлько майже самъ одинъ пôддержувавъ повагу и значенье Англіи въ Суданѣ, але и позыскавъ собѣ симпатію въ цѣлôй Англіи своею ôтвагою. Богатырь сей погибъ зъ руки завзятого ворога пхнутый штилетомъ въ часѣ, коли выходивъ зъ свого конаку пôдчасъ занятія мѣста ворохобниками а съ нимъ згасла и послѣдна тѣнь англійскои власти въ глубокôмъ Суданѣ. Якѝ можутъ бути або вже и суть наслѣдки сеи поражки Англичанъ въ Суданѣ, о симъ пôзнѣйше.

Россія. Указомъ царскимъ зôстало змѣнене наслѣдство панующого дому Романовыхъ въ той способѣ, що на будуще лишь дѣти и внуки царя и его братя и сестры будутъ мали право носити титулъ „императорское величество". Всѣ принцы и принцесы будутъ лишь называтися просто князями и княгинями и будутъ носити титулъ „высочество". Розпорядженье се не ôтносится на теперь ще до нѣкого. При маючôмъ завестися новôмъ порядку потерпятъ найбôльше наслѣдники дѣтей братôвъ покôйного царя Александра II т. е. правнуки царя Николая I. Зъ тыхъ правнукôвъ доси женатый лишь великій кн. Константинъ Константиновичь, оженившійся минувшого року съ Елисаветою, княгинею Саско-Альтенбурскою, не мае доси однакожь ще жадного наслѣдника. Головнѝ точки сего указу звучатъ: 1) Великими князями, княгинями и императорскими величествами уважаются сыны, братя, доньки, сестры и внуки царя, походячѝ въ простôй линіи ôтъ мужеского потомства; походячѝ же ôтъ мужеского потомства правнуки уважаются лишь высочествами, князями и княгинями царского роду. 2) Пôдъ проводомъ самого царя мае ôтбутися дня 5 цвѣтня 1897 р. ревизія и въ сѣй цѣли буде скликана спеціяльна комисія. — До Петербурга прѣѣхавъ вильненьскій епископъ польскій Грыневецкій, завôзваный туди министерствомъ по поводу конфликту, якій зайшовъ мѣжь нимъ а вильненьскимъ ген.-губернаторомъ Кохановомъ. Еп. Грыневецкій выключивъ недавно зъ церкви двохъ латиньскихъ священикôвъ за то, що они оказували прихильнôсть для православія. При укладаню урядового шематизму помѣщено на розказъ властей администрат.вныхъ также и имена выключеныхъ священикôвъ. Еп. Гриневецкій высылаючи однакожь шематизмъ до пôдвладного собѣ духовеньства додавъ до именъ выключеныхъ священикôвъ Концюговича и Малишевича слова „Excomunicati ecclesia, episcopus Carolus". Ген.-губернаторъ довѣдавшися о тôмъ, пôславъ до епископа одного урядника и кôлькохъ жандармôвъ и казавъ собѣ выдати оставшѝ примѣрники шематизму. Епископъ ôтказавъ сему жаданю и ôтнѣсся съ жалобою до министра дѣлъ внутрѣшныхъ, гр. Толстоя, подобно якъ и генералъ-губернаторъ. Се дѣялось заразъ по новôмъ роцѣ. Въ десять днѣвъ по сѣмъ приѣхавъ шефъ департаменту для вѣроисповѣдань, князь Кантакузенъ-Сперанскій, до Вильна и радивъ епископови, щобы взявъ „ôтпустку для поратованя здоровя" и выѣхавъ за границю, але епископъ заявивъ, що не дастся усунути пôдступомъ, якъ его попередники и хиба лишь силою его усунутъ. По поводу сего заявленя завôзвано еп. Грыневецкого до Петербурга, де ôнъ вже и наспѣвъ. Говорятъ, що еп. Грыневецкій не верне вже бôльше на свою посаду и що ему вызначено Иркутскъ мѣсцемъ проживаня. — Министеръ просвѣты выдавъ розпорядженье, щобы всѣ университеты безусловно принимали тыхъ студентôвъ выключеныхъ зъ кіевского университету, котрымъ позволено вступати до другихъ университетôвъ.

Италія. Англія ôтнеслася вже официяльно до италійского правительства въ справѣ военнои участи Италіи въ Суданѣ, ôтповѣдь однакожь правительства италійского ще не послѣдувала. Дня 7 с. мѣсяца ôтбувалася нарада министра вôйны и маринарки съ шефомъ штабу генерального ажь до пôзнои ночи. По нарадѣ удався генеральный секретарь вôйны до Манчиніого а ôттакъ до палаты короля. Що ухвалено и яку ôтповѣдь получила Англія, не знати; то лишь мае бути певнымъ, що италійскѝ войска займутъ всѣ колоніи, въ котрыхъ доси есть залога англійска а войска англійскѝ пôдутъ имовѣрно на помôчь Вользелеєви. Въ сѣмъ мѣсяци ще маютъ зôбратися въ Червонôмъ мори одинайцятъ кораблѣвъ военныхъ съ залогою 3800 войска и 72 арматами. — „Агент. Стефани" доноситъ зъ Суакима, що италійскій корабель „Готтардо" пôдплывъ пôдъ Массуахъ и высадивъ тамъ войско на берегъ, котре ôттакъ заняло мѣсто безъ волкого опору. — Немало сензаційну вѣсть подае „Tribuna" зъ Триполису via Марсаля. Доносятъ зъ ôттамъ именно, що французскѝ полки въ Тунисѣ дôстали зъ Альгиру розказъ бути готовыми до маршу на Триполисъ. Трудно увѣрити сѣй вѣсти, але наколи-бы се мало бути дѣйстно правдою то значило-бы то лишь, що Франція, котра вже и такъ дуже нерадо дивится на всякій рухъ Италіи на Середземнôмъ мори, задумувала-бы теперь енергично выступити противъ Италіи позаякъ звязь сеи съ Англією стае ѣй дуже на перешкодѣ не лишь въ египетскôй справѣ, але въ еи найновѣйшôмъ конфликтѣ съ Англією на Тихôмъ океанѣ. — Чи войска италійскѝ заняли мѣсто Бейлюль, доси ще певно не звѣстно; ходятъ лишь вѣсти, що Италійцѣ мали заняти мѣсто и розброити тамошну залогу египетску. Правительство египетске обмежилося лишь на протестѣ.

НОВИНКИ.

— **До руского комитету для торжества Методієвского** удався польскій комитетъ съ предложеньемъ, щобы подорожь до Велиграду устроили Русины спôльно съ Поляками. Есть се горяче бажанье передовсѣмъ Змартвыхвстанцѣвъ и Езуитôвъ. Рускій комитетъ ще не ôтповѣвъ, але вже теперь можна на певно сказати, що ôтповѣсть ôтмовно.

— **Преосв. еп. Сильвестеръ Сембратовичь** выѣздитъ въ понедѣлокъ слѣдуючого тыждня до Вѣдня.

— **Зъ Стрыя** пишутъ намъ: Дѣвчи скликуванѝ Загальнѝ Зборы Бурсы не могли ôтбутись за-для недостаточного числа членôвъ. Причину того належитъ глядати въ злôмъ станѣ дорôгъ пôдъ той часъ, бо Выдѣлъ не може допустити, щобы интелигенція нашôй, пôдъ кождымъ взглядомъ патріотичнôй, рôвнодушнымъ уже стало дѣло, стоиче сшôлько труду и пожертвованя. Понеже на Зборахъ тыхъ маютъ рѣшатися важнѝ справы, якъ именно точка 6) и 7) порядку дневного, рѣшивъ управляючій Выдѣлъ — хочь пôсля статутôвъ бувъ въ повнôмъ правѣ поладати тѝ справы на послѣдныхъ Зборахъ въ присутности лишь кôлькохъ мѣсцевыхъ членôвъ, — ôткликатися ще разъ до патріотизму Воч. Родимцѣвъ и просити ихъ уклôнно на Зборы, котрѝ ôтбудутся 17 л. лютого о год. 3 зъ полудня въ льокалю Руского касина. Выдѣлъ оподѣеся, що ся просьба его зôстане благосклонно принятою. Порядокъ дневный: 1) справозданье секретаря зъ дѣяльности уступаючого Выдѣлу; 2) справозданье касове; 3) справозданье *комисіи будôвничои*; 4) выбôръ комисіи до справдженя рахункôвъ; 5) выбôръ Выдѣлу; 6) проектъ змѣны декотрыхъ §§. статутôвъ; 7) внесенье Выдѣлу въ справѣ придбаня фондôвъ на докôнченье будôвы дому бурсового; 8) самостôйнѝ внесеня членôвъ. — Въ имени Выдѣлу Рускои Бурсы Стрыйскои: *Ст. Дубравскій*. заст. предсѣдателя; *Ив. Вахнянинъ*, секретарь.

— **Вечерницѣ въ честь бл. п. Григорія Яхимовича.** Товариство „Академическій Кружокъ" устроило дня 10 н. с. лютого въ комнатахъ „Руского Касина" въ честь памяти митрополита Григорія Яхимовича вечерницѣ съ слѣдуючою програмою: 1) Вступна рѣчь Ан. Луцкого; 2) Матюкъ-Метеля: Свята Русь, хоръ; 3) Яхимовичь и его часъ, ôтчитъ И. Иванцева; 4) Вербицкій — Гушалевичь: До мѣсяця, хоръ; 5) Декламація; 6) Воробкевичь: Синѝ очи квартетъ; 7) Рашардъ Жене, балляда жабъ. Початокъ о годинѣ 7-ôй, вступъ безплатный.

— **Маршалокъ краевый дръ Зыбликевичь** — если можна дати вѣру вѣсти кольпортованôй „Gazeto-ю Narodowo-ю" — мае уступити зъ своеи дотеперѣшнои посады. Яко причину сего кроку — пише таяжь газета — называютъ кôлька поводôвъ; межи прочими вяжутъ тую вѣсть съ вѣстею о перенесеню въ станъ спочинку президента апеляціи бар. Шенка.

— **Сензаційный замахъ убійчій** случився сими днями въ Вѣдни. Богата вдова Хомякова, котра по стратѣ мужа и трохъ дѣтій жила на самотѣ въ своимъ домѣ на Bernhardgasse, чуючи о случившихся въ послѣднôмъ часѣ нападахъ розбôйничихъ, устроила собѣ въ помешканю сигналовый телеграфъ до помешканя сторожа. Дня 3 н. с. лютого коло 11 годины зъ рана жена сторожа, почувши алярмовый сигналъ, побѣгла сейчасъ съ своимъ мужемъ на гору, но мимо того, що добивалися до дверей, не получили нѣякои ôтповѣди. Занепокоеный сторожь приставивъ зъ подвôря драбину и хотѣвъ черезъ ôкно дôстатися до помешканя, но саме тогды коли хотѣвъ выломити ôкно, хтось зъ середины выбивъ шибу и показуючи револьверъ загрозивъ сторожеви смертію, наколи не уступится зъ драбины. Поки сторожь дôстався на долину и пôдôйшовъ съ другими людьми до дверей, двохъ людей выскочило на улицю и съ пôднесеными револьверами продиралися черезъ товпу. Зачалася погоня. Два робôтники вже були допали одного зъ злочинцѣвъ, но сей въ тôй хвили звернувся до нихъ съ револьверомъ. На щастье надъѣхавъ дорожкарь, котрый схопивши его зъ заду выкинувъ ему зъ руки револьверъ и ôтдавъ въ руки поліціянтôвъ. Другій злочинець впавъ до якогось дому на тôй самôй улици, скочивъ до пивницѣ и скинувъ верхну одѣжь и капелюхъ, а коли въ слѣдъ за нимъ побѣгли поліціянты, стоявъ ôнъ спокôйно въ камизельцѣ. Поліціянты думаючи, що се якійсь домашный робôтникъ, пôшли глядѣти за нимъ до середины, зъ чого скориставъ злочинець и утѣкъ. Арештованый розбишака называеся Кляйнъ и що лишь выйшовъ зъ вязницѣ, ôтбувши 9 лѣтну кару. Въ слѣдствѣ признався, що его спôльникъ называеся Юлинекъ и есть зъ професіи цегольникомъ. Злочинцѣ вôйшовши до помешканя Хомяковои, приголомшили еи сильнымъ ударомъ, а ôттакъ зôрвавши дрôтъ при апаратѣ сигналовôмъ, стиснули еи сильно за шію. Черезъ потягненье дроту заалярмували они сторожа, а коли сей наспѣвъ, не мали вже часу нѣчого зрабувати. Ôттакъ выслѣджено также и другого злочинця и арештовано разомъ съ жѣнкою и дѣтьми. Жертва сего розбишацкого нападу, Хомякова, приходитъ, якъ доносятъ вѣденьскѝ газеты, до себе и коли лишь ôтзыскала притомнôсть, пôзнала яко одного зъ розбишакъ Юлинека, котрый у неи въ въ дома працювавъ, и длятого не боялася впустити его до свого помешканя.

— **Комисарь правит. при банку рустикальнôмъ** совѣт. придворный Карасиньскій, увôльненый на власне желанье ôтъ своихъ обовязкôвъ а на его мѣсце заименованый правительственнымъ комисаремъ староста Михель, придѣленый до львôвского ц. к. намѣстництва.

— **Дирекція руху желѣзниць державныхъ** доноситъ, що поѣздъ тягаровый ч. 180 желѣзницѣ архикн. Альбрехта, ѣдучи зъ Креховичь до Долины, не мôгъ на сильнôмъ пôднесеню коло сторожничои будки ч. 31 перемогти опору и зôставъ роздѣленый а перша часть его була заразъ доставлена до Долины. Машинистъ вертаючи за оставшоюся другою частею поѣзду наѣхавъ на ню такъ остро, що въ наслѣдокъ сильного удару, локомотива и два возы выточилися. Въ наслѣдокъ сеи пригоды не зôставъ анѣ паркъ анѣ нѣхто зô службы ушкодженый, лишь подорожнѝ при поѣздахъ ч. 116 и 117 мусѣли на мѣсци пригоды пересѣдати, по чѣмъ вже въ кôлька годинъ зôставъ знову въ повнѣ заведеный, рухъ правильный. Дирекція руху у Львовѣ зарядила въ сей часъ строге слѣдство, щобы виноватыхъ въ сѣй пригодѣ потягнути до отвѣчальности.

— **Въ Мшанци, повѣта старомѣского, згорѣло дня** 4. л. с. м. 10 хатъ газдôвскихъ. Шкода ще докладно не обчислена; згорѣло все збôжье, одѣжь и дещо зъ худобы. Межи погорѣвшими крайна нужда, тымъ бôльше, що нѣхто зъ нихъ не асекурувався. Огонь имовѣрно бувъ пôдложеный. Газда, ôтъ котрого почало горѣти, пôшовъ бувъ передъ тымъ на весѣлье до сусѣдного села. Тамъ почались гостѣ сварити, ôттакъ бити, а наслѣдокъ бувъ такій, що деякихъ зъ гостей ôтвели два жандармы до Старого мѣста. Се було вô второкъ, а въ середу около 11 год. въ ночи повставъ въ селѣ пожаръ. Першій газда зъ потерпѣвшихъ сидитъ въ Старôмъ мѣстѣ, а жена и дѣти бѣдькаются теперь, де-бы голову склонити. Люде пôдозрѣваютъ, що сей пожаръ стоитъ въ звязи съ весѣльемъ. Въ тôмъ увѣреню удержуе ихъ и то, що поломѣнею несло до того села, де ôтбуло ся то нещасливе весѣлье. На другій день найдено коло пожарища пачку зъ сѣрникôвъ, кôлька сѣрникôвъ и слѣдъ за плотомъ на снѣгу, що хтось утѣкаючи упавъ.

— **Непояснена загадка.** Минувшои суботы знайдено за жовкôвскою рогачкою у Львовѣ капелюхъ жандарскій и шаблю безъ похвы съ слѣдами крови. Коменда львôвского постерунку жандармеріи выслала тамтуды двохъ жандармôвъ, но що сталося до теперь ще не звѣстно.

— **Доходы скарбу державного въ Галичинѣ** выносили въ р. 1884 2 милионы бôльше якъ въ р. 1883. Доходъ збôльшився головно зъ податкôвъ посередныхъ або т. з. консумційныхъ а именно зъ монополю тютюну.

— **Депутація галицкихъ авскультантôвъ** въ справѣ систематизованя пенсій и унормованя становища правного судовыхъ авскультантôвъ и практикантôвъ ôтъѣхала въ суботу минувшого тыждня до Вѣдня и буде мала дня 1 (13) лютого авдіенцію у цѣсаря. Въ складъ депутаціи входятъ кромѣ дра Петра Стебельского авскультанты львôвского ц. к. суду краевого Лози де Лозенавъ и Шехтель.

— **Доповняючй выборы одного** члена рады повѣтовои въ Чортковѣ зъ групы бôльшихъ посѣлостей и одного члена рады повѣтовои сяньôцкои зъ тои самои групы розписанй на день 4 марта с. р. Выборы ôтбудутся въ мѣстахъ повѣтовыхъ.

— **Жертвенность нашихъ селянъ.** Въ Бѣлявинцяхъ бродского повѣту, укôнчено, якъ доносятъ „Слову“ внѣшну будову церкви, котра довершилась безъ конкуренціи а лишь власными фондами громадянъ. При будовѣ ôтзначились декотрй прихожане такъ грошевыми датками якъ и безплатнымъ трудомъ а именно: Михайло Голиновскій, майстеръ Ковальскій въ Бѣлявинцяхъ довершивъ всю роботу ковальску даромъ въ вартости 150 зр. а. в., дальше Іоахимъ Хмелярь, господарь жертвувавъ на ту церковь 100 зр., Максимъ Андреѣвъ также 100 зр. Кромѣ того не щадили своихъ трудôвъ при воженю матеріялу якъ и его оброблєню и надзорѣ ремѣсникôвъ будовы Яковъ Стебликъ и Матвѣй Децюкъ. Узнаючи тй труды поручивъ митрополичій ординаріятъ настоятелеви бродского деканату удѣлити жертволюбивымъ прихожанамъ похвальнй грамоты съ архіерейскимъ благословеньемъ.

— **Именованя.** Выдѣлъ краевый заименувавъ бувшого професора школы рôльничои въ Дублянахъ а теперь завѣдателя дôбръ Романа Бастгена, директоромъ краевои низшои школы рôльничои въ Дублянахъ, а ученика высшои школы рôльничои въ Дублянахъ Франца Цѣсла, фаховымъ учителемъ низшои школы рôльничои въ Городенцѣ. — Совѣтники ц. к. краевои дирекціи скарбу Вильгельмъ Команъ, дръ Ем. Зубрицкій и Александеръ Вармскій, именованй старшими скарбовыми совѣтниками для округа краевои дирекціи скарбу у Львовѣ.

— **Портреты украиньскихъ драматичныхъ артистôвъ.** Печатня И. Е. Фесенка выдала якъ довѣдуєся „Одескій Вѣстникъ“ литографованй портреты популярныхъ въ Одесѣ и въ цѣлôй полудневôй Руси артистôвъ трупы Старицкого а именно Кропивницкого, Садовского и Заньковецкои. Портреты выйшли хорошо и чисто. Портреты пп. Кропивницкого и Садовского вѣрнй, но портретъ п. Заньковецкои трохи не сходный съ оригиналомъ. Цѣна за одинъ примѣрникъ назначена на 20 копѣекъ.

— **Начиня глиняй на перфуму** призначенй на всесвѣтну выставу въ Антверпіи, выконанй пôдъ проводомъ п. В. Крыцинського проф. гимн. въ Коломыи пôсля взорцѣвъ народныхъ на Покутю уживаныхъ, надôйшли вже до Львова и можна ихъ оглядати черезъ 6. днѣвъ въ склепѣ п. Ив. Игнатовича при пляцу Маріяцкôмъ ôтъ год. 8 рано до години 8 вечеръ. Зô взгляду на оригинальнôсть и богацтво фантазіи нашого народу варто тй начиня близше оглянути.

— **Жиды вѣруючй въ Христа.** Послѣдными часами проявився межи жидами въ Россіи рухъ реформаторскій, замѣтный тымъ, що реформаторы бажали-бы погодити основы христіяньскои вѣры съ принципами юдаизму. Першимъ піонеромъ идеи религійнои бувъ Іось Рабиновичъ въ Кишиневѣ, а зерно нимъ кинене выдало скоро плодъ, бо якъ доносятъ деякй россійскй газеты основалася въ послѣдныхъ часахъ такожь въ Петербурзѣ жидôвска секта, стояча на тôмъ самôмъ становищи и внесла вже навѣть до властей ôтповѣдне поданье.

— **Спадщина Макарта.** Вдова по умершôмъ недавно славнôмъ маляри Макартѣ выступила противъ своихъ дѣтей и законныхъ наслѣдникôвъ умершого, жадаючи кромѣ припадаючои еи зъ закона части вдовичои, также деякихъ рѣчей, котрй мужъ ще за житя мавъ подарувати. При ôтбувшôмся недавно судовôмъ речинци заступникъ вдовы и кураторъ дѣтей дôйшли до совершенного порозумѣня. Лишившійся по славнôмъ художнику образы, що становлятъ теперь наслѣдіе будутъ продаватися въ дорозѣ публичнои лицитаціи, а щобы улегчити скоршу замѣну сихъ творôвъ штуки на грошѣ устроена буде кôлька днѣвъ передъ лицитацією выстава всѣхъ образôвъ.

— **Мѣсто безъ дѣвчатъ.** Въ мѣстѣ Сенъ-Жанъ въ пôвнôчнôй Америцѣ чуєся великій бракъ молодыхъ дѣвчатъ, наслѣдкомъ чого вже ôтъ кôлькохъ лѣтъ не було тамъ весѣль. Теперь около 30 молодыхъ людей зъ жителѣвъ мѣста, межи котрыми знаходятся урядники, инжиньеры, арендаторъ готелю, адвокатъ и аптикарь, заложили товариство, котрого цѣлею есть позыскати спôльными силами подругъ житя. Товариство выслало до бôльшихъ мѣстъ всхôдной Америки агента съ фотографичными зъображенями молодыхъ людей шукаючихъ жѣнокъ и бере на себе покрытье коштôвъ подорожи сихъ дѣвчатъ, що схотѣли бы приняти зделанй имъ предложеня.

— **Оригинальна петиція.** Комисія петиційна нѣмецкои рады державнои получила недавно до оцѣненя петицію, въ котрôй одна дама зъ Вроцлава жадає выконаня засуду смерти выданого въ р. 1848 на редактора „Breslauer Ztg.“ Штайна. Тая сама дама засыпає такими петиціями ôтъ кôлькохъ лѣтъ министерство, соймы и раду союза.

— **Новый спосôбъ торгу дѣвчатами.** Генералъ-губернаторъ въ Анатоліи завѣдомивъ Порту, що деякй зъ тамошныхъ жителѣвъ займаючйся перепродуваньемъ дѣвчатъ, коли лишь довѣдаются, що де лишилися сироты-дѣвчата ѣдутъ и удаючи филянтропôвъ адоптуютъ ихъ, а ôттакъ вывозятъ и продаютъ до гаремôвъ.

— **Для выслуженыхъ пôдъофицирôвъ** суть до розданя двѣ посады табулярныхъ журналистôвъ при ц. к. Судѣ краевôмъ у Львовѣ. Кромѣ того есть также кôлька мѣсць стипендійныхъ застереженыхъ инвалидамъ и вдовамъ та сиротамъ по официрахъ. — Близшу вѣдомôсть можна засягнути въ бюрѣ IV департаменту львôвского магистрату.

— **Газета для глухо-нѣмыхъ.** Въ Вѣдни зачне выходити газета призначена спеціяльно для глухо-нѣмыхъ. Газета буде появлятися разъ на мѣсяць а въ еи програму увôйдутъ статѣ маючй выключный характеръ для глухо-нѣмыхъ.

— **Кôлько коштуютъ справозданя воєнний,** — можна оцѣнити зъ того, що репортеръ газеты „Daily News“ выѣжджаючи зъ Лондону взявъ съ собою 150.000 франкôвъ а опôсля получивъ ще 100.000 фр. По крымскôй вôйнѣ получивъ справоздавець „Times-а“ 100.000 фр. титуломъ додатковои нагороды.

— **Потвора.** Въ однôмъ селѣ Георгійского уѣзда уродилася, якъ доносятъ россійскй газеты, замѣтна потвора приведена на свѣтъ жѣнкою одного зъ Татарôвъ. Потвора не мае зовсѣмъ нôгъ а ротъ пригадуючій дуже ротъ рыбы. Ссати не може и его кормлять вливаючи молоко въ ротъ. Мѣсцевй музулманки обясняютъ сей порôдъ тымъ, що его мати въ часѣ беременности зъѣла голову рыбы.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Франкфуртѣ умеръ одинъ зъ найзнаменитшихъ антропологôвъ проф. Густавъ Люце. — Въ Елисаветградѣ умеръ бувшій генералъ Пьотровскій проживши 115 лѣтъ. Умершій бравъ участь въ вôйнахъ наполеоньскихъ. — Послѣднй полонники французскй зъ р. 1870/71 выданй доперва 28 н. с. сѣчня с. р. французскому правительству.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Презенту получили оо.: Михаилъ Ганкевичъ на пар. Луку малу дек. скалатского; Изидоръ Калиновичъ на кап. Худыевцѣ дек. кудрынецкого.

Введенй въ душпастырскй посады оо.: Володимиръ Поховскій яко сотруд. въ Залôзцяхъ новыхъ; Николай Марморовичъ яко пар. въ Загôрю; Іоанъ Томкевичъ яко сотруд. въ Бѣлôй, дек. чортковского: Илярій Пачовскій, яко сотруд. въ Добростанахъ; Ем. Дудровичъ яко сотруд въ Конюхахъ.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію о. Юстина Пôдлѣсецкого запрезентованого на Путятинцѣ.

Въ пропозицію на Лютовиска, дек. залозецкого принятый о. Іоанъ Редкевичъ завѣд. въ Залôзцяхъ — лишь одинъ.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Въ пропозицію принятй: А) на парохію Высоцко дек. ярославского оо.: I) Турчмановичъ Север.; II) Журавецкій Григ.; III) Сапрунъ Теодоръ; въ списѣ: 4) Гриневецкій Ем.; 5) Бачиньскій Николай; 6) Лихицкій Теодоръ; 7) Жарскій Мих. Б) На парохію Вановцѣ, дек. перемыского: I) Менциньскій Юліянъ; II) Туна Илярій; III) Пашъ Левъ; въ списѣ: 4) Куцѣль Иляріонъ; 5) Куновскій Євгон. В) На парохію Виелокъ нижный, дек. Яслиского получивъ jure devolutivo о. Іоанъ Гнилевичъ зъ Выкотъ. Г) На парохію Берестъ, дек. мушиньского лишь одинъ о. Іоанъ Парыловичъ. Д) На Волю Мигову, капелянію дек. яслиского лишь одинъ о. Симеонъ Колодѣй.

Душпастырску посаду получивъ о. Тустановскій Евгеній зъ Грозьовы, завѣдат. капеляніи въ Лôмнѣ, дек. добромильского.

Введенй оо.: Рѣпецкій Теод., яко сотруд. въ Самборѣ; Туряньскій Іосифъ, яко завѣдат. въ Мильковѣ дек. олешицкого.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вск. І. Г. въ Шмальковцяхъ. Рекламованй числа выслано. Предплата зложена до 30 цвѣтня 1885. — **Вск. М. С. въ Делявѣ.** Грошѣ за 1884 р. получили; рекламоване число выслали.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— **Для „Просвѣты:“** Вск. о. И. Дурбакъ въ Увою 2 зр., Читальня въ Горожанѣ вкл. 1 зр.; Читальня въ Березинѣ 1 зр.; Вп. А. Борковскій 2 зр.; о. Паславскій въ Турю 2 зр.; о. В. Чернецкій въ Сѣлци б. 1 зр.; Читальня въ Сѣлци белзкôмъ 1 зр.; о. Н. Боберскій въ Злоцкôмъ 2 зр.; Вп. Н. Павлишинъ въ Перегиньску 1 зр.

— **Для „Шкôльнои Помочи“:** Вск. о. І. Яюсъ въ Стенятынѣ 1 зр.; о. З. Паславскій въ Турю 2 зр.; о. Н. Боберскій въ Злоцкôмъ (зъ акафисту) 3 зр.

— **На стипендію им. Тараса Шевченка:** о. З. Паславскій въ Турю 3 зр.

— **Для Общества им. М. Качковского:** Вск. о. З. Паславскій въ Турю 1 зр.; Читальня въ Черхавѣ 2 зр.; о. В. Сьокало въ Чортковѣ 1 зр.; о. Л. Шеферъ въ Болшôвцяхъ 2 зр.; Вп. Н. Павлишинъ въ Перегиньску 1·20 зр.

— **На словарь Желехôвского:** Вп. В. Дѣдошакъ у Львовѣ 2 зр.

— **На стипендію им. Вол. Барвѣньского:** Вп. Павлишь, канд. нот. въ Рудкахъ ôтъ себе 1 зр., ôтъ Вп. Яновского, ц. к. адъюн. суд. 2 зр., ôтъ Вп. К. Курека, ц. к. нотаря 2 зр.; Вп. Доньки о. Честиньского въ Пôдъярковѣ 2 зр.; Дръ Д. Савчакъ (складка въ церквѣ) въ Бережанахъ 3 зр. 42 кр.

— **Для панѣ Стефураковои:** Складка зъ Коломыѣ 3 зр.

— **На „Рускій Правотарь“:** Вск. о. Е. Лисинецкій въ Васильковцяхъ 3·25 зр.; о. М. Соловка въ Качанôвцѣ 3·25 зр.; п. Д. Мацекъ, пѣв. церков. въ Ветлинѣ 3·25 зр.; о. А. Малецкій въ Видиновѣ 3·25 зр.

Подяка.

Ôтъ семи лѣтъ терпѣла наша дитина на такъ званого солитера. Въ наслѣдокъ того черезъ цѣлый той часъ мы шукали рады у рôжныхъ лѣкарѣвъ, але все безъ найменшого успѣху. Доперва Вп. Панови **Л. Литыньскому,** докторови всѣхъ наукъ лѣкарскихъ въ Перемышли удалося въ протягу кôлькохъ годинъ безъ найменшого бôлю дитины, вынятн того незвычайнои майже неимовѣрнои довготы и грубости солитера. За тое отже чуюся обовязанымъ яко отець зложити Вповажаному Пану **Лукіянови Литыньскому,** докторови всѣхъ наукъ лѣкарскихъ въ Перемышли сердечну подяку.

Въ Перемышли, дня 4 лютого 1885.

Тома Патринъ.

Подяка.

Комитетъ, котрому поручено устроенье вечерниць въ память бл. п. Володимира Барвѣньского складає на семъ мѣсци прилюдну подяку свѣтлому Совѣтови „Народного Дому“ за безплатне ôтступленье салѣ; Вп. паннѣ Ользѣ Огоновскôй, пп. Качковскому, директорови муз. школы у Львовѣ, Шваблеви, Вольманови, Борковскому, Яворовскому и славному тов. спѣвучому „Лютнѣ“ за ихъ ласкавый безъинтересовный спôвъудѣлъ; ВП. п. Волиньскому за безплатне ôтступленье цвѣтôвъ для украшеня сали, а въ кôнци и ВП. Дателямъ, котрй зволили надзвычайными датками причинитись до збôльшеня фонду стипендійного имен. В. Бѣрвѣньского.

Выказъ датковъ послѣдуе при выказѣ приходу и розходу, котрый до теперъ ще не цѣлкомъ обчисленый. *Ôтъ комитету.*

Ц. к. генеральна дирекція

австрійскихъ желѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ пляну ѣзды важный ôтъ 15 листопада 1884.

Ôтъѣздъ зô Львова:

Поѣздъ мѣшаный о 6 год. 45 мин. рано до Стрыя, Дрогобыча, Борыслава.
Поѣздъ особовый о 11 год. 20 мин. передъ полуднемъ до Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова.
Поѣздъ мѣш. о 6 год. 50 мин. вечеромъ до Стрыя, Станиславова, Гусятына, Хирова.

Приходятъ до Львова:

Поѣздъ мѣш. о 8 год. — мин. рано зъ Дрогобыча, Стрыя,
Поѣздъ особ. о 4 год. 17 мин. по полудни зъ Станиславова, Хирова, Дрогобыча, Борыслава.
Поѣздъ мѣш. о 2 год. 30 мин. зъ Гусятына, Станиславова, Хирова, Дрогобыча, Борыслава.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои вовны овечои для мужчины середного росту

3·10 метры на одну одѣжь за **зр. 4·96 кр.** зъ добрoи вовны овечои; „ „ **8·—** „ зъ лѣпшои вовны овечои; „ „ **10·—** „ зъ тонкои вовны овечои; „ „ **12·40** „ зъ дуже тонкои вовны „

Пледы до подорожи за штуку зр. 4, 5, 8 ажь до зр. 12·— Дуже красна одѣжь, споднѣ, иберцигеры, матеріи на сурдуты и плащѣ ôтъ дощу, тифль, льоденъ, комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на биляры, перувіенъ, доскинъ поручає

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ Фабричный въ Бернѣ.

Взоры франко. Карты взорцевй для панôвъ кравцѣвъ **нефранковано. За послѣплатою** на звышъ 10 зр **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна бôльше якъ за 150.000 зр. а. в. и тому легко зрозумѣти, що въ мoѣй всесвѣтнôй торговли позôстає богато **останкôвъ** довжины ôтъ 1 до 5 метрôвъ, лишь я змушеный такй останки ôтпускати по богато ôтъ коштôвъ выробу **низшихъ цѣнахъ.** Кождый розумно мыслячій чоловѣкъ мусить змѣркувати зъ такихъ малыхъ останкôвъ не можна **жадныхъ взôрцѣвъ** посылати, бо прецѣ при кôлькасотъ замовленяхъ зъ тыхъ останкôвъ въ короткôмъ часѣ нѣчого-бы не лишилося. Для того есть то чистый **обманъ,** коли фирмы суконъ инсерують о взôрцяхъ зъ останкôвъ и въ такихъ случаяхъ суть тй взоры ôттяти зъ поставôвъ а не зъ останкôвъ а цѣли такого поступованя суть зрозумѣлй.

Останки, котрй не годятся можуть ôтмѣнятися або ôтсылаются грошѣ.

Кореспонденціи принимаются на мовахъ: нѣмецкôй, угорскôй, ческôй, польскôй, италійскôй и французскôй. 1311 (1—20)

НА СВЯТА ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО

поручає

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА

у Львовѣ

Плащеницѣ, Артосы, Бальдахины, Евангелія, Образы, Кадильницѣ, Хресты, Ковчеги, Лѣхтарѣ, Олтарики до процесій, Пауки, Фаны, Хоругвы, Чаши и пр.

На бажанье высылаєся подробнй цѣнники безплатно, а всякй замовленя сповняєся точно и въ найкоротшôмъ часѣ. 1306 1—?

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.

240 HEFTE ODER 16 BÄNDE

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 kr.

VIERHUNDERT TAFELN.

JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., HALBFRANZ FL. 5.70. Ö. W.

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новй **апараты индукційнй** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннй находитися въ кождôй родинѣ. Гостець, ревматизмъ, ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ.** Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondares 2

1302 3—20

Глядаєся

лѣвця для церкви въ Тартаковѣ,

пильного, тверезого,

котрый обзнакомленый съ уставомъ и провадженьемъ нотного спѣву. Платня: кромѣ звычайныхъ доходôвъ дяковскихъ, огорода, пастевника, около 14 кôрцѣвъ твердого збôжа. На случай здôбности мôгъ-бы и писарку обняти. Желаючій компетувати о тую посаду, пришле свѣдоцтва (въ ôтписахъ) до уряду парохіяльного въ Тартаковѣ. 1—2

При надходячôмъ торжествѣ святометодієвскôмъ

поручає

Товариство „Просвѣта“ книжочку:

ЖИТЬЕ ПРОСВѢТИТЕЛѢВЪ СЛАВЯНЪ

святыхъ рôвноапостольныхъ

КИРИЛА И МЕТОДІЯ

написавъ

Дръ Ю. Целевичъ.

Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

По зниженôй цѣнѣ!

Украиньскй гетьманы

Иванъ Виговскій

та

Юрій Хмельницкій

Ивана Левицкого (Нечуя).

(Правопис фонетична.)

Можна дôстати по зниженôй цѣнѣ 20 кр. (съ пересылкою 25 кр.) за примѣрникъ, за посредствомъ „Дѣла“ и другихъ рускихъ часописей. 1214 (10—?)

5 килевй

БОЧОВКИ ВИНА

поручає

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (12—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр.
1	„	Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр. и 2 „ 50 „	
1	„	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1	„	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1	„	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „

Повысше наведенй цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровй добрй, натуральнй и лучшй вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавй замовленя.

Велика партія останкôвъ сукна
(3 до 4 метры)

у всѣхъ краскахъ, на одяги мужеский, на загортки, жѣночй мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночй плащѣ — розсылає за послѣплатою **за останокъ по 5 гульд.**

L. Storch, Brünn.

Останки не до вподобы принимаєся назадъ. Взôрцѣ высылаются по присланю 10-крейцаревои марки.

1292-1-26

50 пнѣвъ пасѣки
(мати сегорôчнй)

продаю въ уліяхъ товариства. Выбôръ на 200 пнѣвъ; такожь и по части.

Іосифъ Монастырскій,

пчолярь въ Цвѣтовôй, почта Бучачь.
1282 3—5

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и

5% Листы Гипотечнй преміованй

котрй пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. є. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

1267 12—?

ОБЩЕ РОЛЬНИЧО-КРЕДИТОВЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

для Галичины и Буковины,

зарегистроване общество съ неограниченою порукою

есконтує власнй вылосованй листы, купоны, такожь всякй купоны ôтъ державныхъ ефектôвъ и заставныхъ листôвъ, удѣляє пожички за гипотекарнымъ обезпеченьемъ.

Есконтує векслѣ, принимає грошевй вкладки:

а) на **книжки щадничй** по 5%; б) на **текучій рахунокъ** (conto currente) за 30-, 60-, 90- и 120-дневнымъ выповѣдженьемъ по 4%, 4½%, 5% и 5½%.

Заставничій ôтдѣлъ

того жь Заведеня **удѣляє пожички на заставы**, а именно: цѣннй ефекты, дорогоцѣнности, выробы фабричнй и ремѣсничй и всякй предметы, маючй цѣннôсть.

Бюро Заведеня въ власнôмъ домѣ при улицѣ Ôрменьскôй н-ръ 2, на I-ôмъ поверсѣ. 1298 (1—11)

11 лосôвъ 10 гульденôвъ

1299 4—?

Тягненье вже **20 Лютого**

КИНЧЕМЪ-ЛОСЫ по 1 зр. а. в.

Головна выграна

50.000 зр.

10.000 выграныхъ.

Можна получити въ **лотерійнôмъ бюрѣ угор. Джокей-Клюбу**
Hatvanergasse, Budapest National-Casino.

Маю честь оповѣстити П. Т. Публицѣ, що съ днемъ 1 л. лютого с. р. ôткрываю

техничну контору

при ул. Геродецкôй ч. 39, на 2 поверсѣ

для выготовленя всякого рода плянôвъ для будôвель, робôтъ сницерскихъ, столярскихъ и т. п., зарôвно такожь кошторысôвъ, обрахункôвъ и всякого рода техничныхъ робôтъ.

Василь Нагôрный.

ПЕРША ФАБРИКА МЕДÔВНИКÔВЪ И СУХАРИКÔВЪ

Л. ЧИНЬСКОГО

1300 2—3

въ Ярославѣ

заложена въ роцѣ 1879

ôтзначена чотырнайцятьми нагородами на выставахъ краєвыхъ и заграничныхъ, мѣжь тыми на выставахъ въ Тріестѣ, Вѣдни и Лондонѣ

поручає:

Медôвники на штуки по 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 кр.
„ въ елегантныхъ пачкахъ по 5, 8, 15, 20, 50, 60 и 1 зр.
„ корол. конфит. начиняни по 20 кр.
Пляцки королевкй въ коробкахъ по 1·30, 2 и 5 зр.
„ „ (выкладанй овочами) до убираня столôвъ по 2, 3, 5 и 8 зр.
Нугатъ (мѣдъ тертый зъ орѣгами и мигдалами) по 5 кр.
Тѣстка сухй съ смакомъ мигдаловымъ по 3 кр.
Тѣстка сухй съ смакомъ ванильовымъ по 2 кр
Бишкопты для дѣтей по 1 и 2 кр.
Сухарики здоровя по 2 кр.
Паланички лукрованй по 2 кр.
Сухарики дрôбнй на вагу „Альберты“, „спôлка“, „салоновй“, „ваниловй“, „имбировй“.
Печиво дрôбне „вѣночки ярославскй“, забаганки, макароноки мигдаловй, орѣховй и т. д.

Звѣринець ярославскій (до ц. к. выключ. патенту предложенй) въ пачкахъ складаючихся зъ 20 тѣсточокъ смачныхъ и поживныхъ для дѣтей. Кожде тѣстко представляє въ краснôй и вѣрнôй формѣ звѣрята якъ: псы, львы, слонѣ и т. д. и т. д.

Цѣнники спеціяльнй розсылає фабрика безплатно и франко.

Товариство цѣс. кр. уприв. желѣзницѣ Львôв.-Чернов.-Ясскои.
(Линіи австрійскй)

Ч. 2498/V.

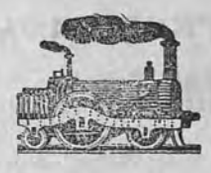

На рôкъ 1885 розписуєся въ дорозѣ офертъ

ДОСТАВА

рѣни, камѣня, цеглы, вапна, гипсу — кôля дубового пôдоймъ, держакôвъ до знарядôвъ, лопатъ деревляныхъ, колѣсъ до тачокъ, паркетôвъ, гонтôвъ, мѣтелъ, щѣтокъ, соломы, чесаныхъ конопель, вугля деревляного, терпентины, мази, свѣчокъ лоєвыхъ и мыла.

Оферты остемплеванй, опечатанй и заосмотренй пôдписею „Оферта на доставу рôжныхъ матеріялôвъ, треба внести найпôзнѣйше **до 20-го Лютого с. р. до год. 11 передъ полуднемъ** до дирекціи руху у Львовѣ, рôвночасно однакожь окреме зложити при касѣ зборнôй тои-же дирекціи вадіюмъ въ высотѣ 10% вартости предкладанои доставы.

Выказы скôлькости, постановы лицитаційнй и условія доставы, можна переглянути въ бюрѣ заряду матеріялôвъ у Львовѣ, або можуть бути такожь присланй на означене мѣсце за зложеньемъ належности портовои.

Львôвъ дня 6. Лютого 1885. 1310 1—1

Дирекція руху.

Брошура Корнила Н. Устіяновича

М. Ѳ. РАЄВСКІЙ И РОССІЙСКІИ ПАНСЛАВИЗМЪ

продаєся въ друкарни Товариства имени Шевченка по 80 кр. за примѣрникъ; съ пересылкою почтовою по 85 кр.

К. Беднарскій, накладчикъ ул. Академична, ч. 8.

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдає **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4 процентовй платнй въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 11—?)

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 13. Львôвъ, Пятниця 1 (13) лютого 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстей“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Администрація „Дѣла“. **У Вѣдни** Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. **Въ Франкфуртѣ** M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. **Въ Гамбургѣ** Valentin & Co., Königsstrasse 36. **Въ Парижи** Agence Havas. **Въ Россіи** Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:* на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на пôвъ року . . 6 зр. на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на пôвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на пôвъ року . зр. 2·50
для Россіи: на цѣлый рôкъ . 12 рубл. на пôвъ року . . 6 рубл. на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 16 рубл. на пôвъ року . . 8 рубл. на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 5 рубл. на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницъ, окрôмъ Россіи: на цѣлый рôкъ . . . 15 зр. на пôвъ року . . . 7·50 зр. на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 19 зр.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Слѣдуюче число „Дѣла“ вышлемо лишь тымъ П. Т. читателямъ, котрî на рôкъ 1885, прислали вже предплату, або по крайнôй мѣрѣ выразно замовили.

Руске товариство педагогичне
въ справѣ внесеня посла Романчука.

Ôтъ нашого товариства педагогичного одержуемо слѣдуючу допись:

„До Выдѣлу руского товариства педагогичного надходятъ зъ рôжныхъ сторôнъ Галичины запытаня въ справѣ внесеня посла Романчука поставленого въ соймѣ дня 4 жовтня 1884 року, о котрôмъ теперь маютъ Выдѣлы повѣтовй предкладати свои мнѣня Выдѣлови краевому.

Внесенье посла Романчука звучитъ:

Арт. II. Єсли школа народна побирае запомогу зъ фондôвъ публичныхъ, право становленя, котрый зъ языкôвъ, польскій або рускій, мае бути выкладовымъ, выконуе громада спôльно съ властею шкôльною краевою въ той способъ, що ореченя громады пôдлягаютъ затвердженю власти шкôльнои краевои.

Єсли въ якôй мѣсцевости зъ мѣшаною людностею польскою и рускою, де друга народнôсть становитъ що найменше четверту часть всеи людности, а въ мѣсцевостяхъ съ людностею надъ 12.000 що найменше 3.000 душъ, есть бôльше шкôлъ народныхъ для дѣтей одного пола, то бодай въ однôй школѣ, если-жь тôлько одна есть школа съ рôвнорядными клясами, то въ рôвнорядныхъ клясахъ языкомъ выкладовымъ мае бути языкъ другои народности. Въ котрôй и въ якôй школѣ мае буди выкладовый языкъ другои народности, рѣшае, отвѣтно до числа душъ обохъ народностей и мѣсцевыхъ потребъ, власть шкôльна краева въ порозумѣню съ радою громадскою, взглядно съ тымъ, котрый школу утримуе.

Арт. V. б) Въ рôвнорядныхъ клясахъ всѣхъ середныхъ шкôлъ на жаданье родичей що найменше 25 ученикôвъ мае власть шкôльна краева безъ проволоки зарядити заведенье другого языка краевого яко выкладового. При поступованю ученикôвъ до высшихъ клясъ рôвнорядна кляса съ другимъ языкомъ выкладовымъ поступати буде разомъ съ учениками, бодай такъ довго, доки число ученикôвъ не зôйде понизше 20.

Руске товариство педагогичне годится въ загалѣ на внесенье посла Романчука, уважае его однакожь за таке минимумъ, котре навѣть тогды, коли-бы було съ найбôльшою совѣстностею и точностею переведене, лишь въ малôй части могло-бы заспокоити потребы руского населеня въ Галичинѣ и нѣякъ ще не ôтповѣдало-бы правамъ, запорученымъ Русинамъ конституціею австрійскою. Що пос. Романчукъ поставивъ лишь таке минимумъ въ своѣмъ внесеню, то учинивъ се лишь зъ конечности, бо пôсля обовязуючихъ приписôвъ законныхъ соймъ самъ въ короткôй дорозѣ мôгъ тôлько таке внесенье залагодити. Коли однакожь дотычна комисія соймова вывела внесенье пос. Романчука на ширше поле и Выдѣлъ краевый удався до Выдѣлôвъ повѣтовыхъ о мнѣнье въ справѣ языка выкладового въ школахъ народныхъ и середныхъ, — то Русины цѣлого краю, маючй якій-небудь вплывъ при ôтбуваючихся теперь нарадахъ въ Выдѣлахъ повѣтовыхъ, повиннй старатися потребы и жаданя рускои народности представити ясно и реально. Руске товариство педагогичне есть того мнѣня, що коли хочь въ части потребы и жаданя Русинôвъ маютъ бути залагодженй, то треба:

1) Щобы въ мѣсцевостяхъ съ мѣшаною людностею не лишь тамъ заводити народнй школы съ рускимъ языкомъ выкладовымъ, взгладно паралельки, де Русины становлятъ $^1/_4$ часть населеня, на 12.000 що найменше 3000 душъ, але и тамъ, де сего зажадае 40 родичѣвъ, посылаючихъ дѣтей до школы.

2) Въ Перемышли повинна бути заложена окрема руска гимназія, и що найменше въ Тернополи, Станиславовѣ и Коломыи постояннй рускй паралельки.

3) Въ мѣстахъ съ рускою гимназіею або паралелькою повинна бути такожь бодай одна 4-клясова руска школа народна.

4) Для всхôднои Галичины повинна бути бодай одна руска семинарія учительска, а прочй нехай будутъ утраквистичнй, тôлько de facto, а не якъ доси, de nomine.

Що сй точки не суть вже остаточною цѣлею домаганя Русинôвъ, а лишь провизоричнымъ а заразомъ управненымъ заспокоеньемъ пекучихъ потребъ руского народу въ Галичинѣ, — се кождый зрозумѣе.

Подаемо свое мнѣнье пôдъ розвагу нашихъ патріотôвъ на провинціи, а заразомъ просимо ихъ обмѣнюватись съ нами своими гадками, адресуючи письма до Выдѣлу нашого товариства въ „Народнôмъ Домѣ“.

Ôтъ Выдѣлу товариства педагогичного у Львовѣ.

Рѣчь посла о. Озаркевича.

(Дальше.)

Позволю собѣ се пояснити. Пôсля предложеного проекту мае чистый дохôдъ въ землѣ вчислятись въ дохôдъ приходника, взглядно въ его плату и то въ такôй высокости, въ якôй обчислено его при новôмъ оподаткованю. Противъ того не мавъ-бы я нѣчого замѣтити. Такій способъ обчислюваня есть навѣть лѣпшій ôтъ проекту правительственного, котрымъ домаганось, щобы оцѣненье грунтôвъ не сходило низше 5% тои вартости грунту, яку положено при означеню еквиваленту належитостей. Мôй замѣтъ звертаю лишь противъ того, щобы оцѣненье ерекціональныхъ грунтôвъ, основувалось на бôльше справедливыхъ пôдставахъ, якъ то на дѣлѣ дѣеся. Але скаже хто, що церковнй грунты треба цѣнити такою мѣрою, що и другй, бо нема для духовеньства въ тôмъ дѣлѣ выемкового закона, отже сталось все якъ слѣдувало? На те я ôтповѣмъ на пôдставѣ урядовыхъ аркушикôвъ доходу зъ грунту, що мимо существуючихъ законôвъ катастральныхъ, обовязуючихъ загалъ, оцѣнювано доходы зъ грунтôвъ церковныхъ на не конче справедливыхъ пôдставахъ, бо не уважано на те, що куратъ не есть господаремъ а лишь священикомъ; що грунты ерекціональнй суть правильно дуже роздробленй а положенй при дочерныхъ церквахъ не дадутся задля ôтдалености добре и раціонально управити и безъ коммасаціи, якои доси не маемо, не дадутъ оцѣненого чистого доходу. Ту велику рôжницю треба було конче увзглядити, бо священикъ не годенъ нѣколи при своихъ становыхъ занятяхъ такъ господарити, якъ звычайный властитель грунту. Куратъ мае передъ всѣмъ бути священикомъ, а ôттакъ доперва по можности господаремъ, хиба що буде мусѣвъ занедбувати свои обовязки. А всежь сумно було-бы, якъ-бы обовязки церковнй треба було занедбувати, що и статись може, если зважимо, що кождый куратъ муситъ задля удержаня себе и стягненя доходу зъ грунту богато часу посвятити господарцѣ польнôй.

Якъ безвзглядно обчислювано згаданй доходы зъ грунту, доказуе и та обставина, що навѣть доходы зъ ерекційныхъ огородôвъ вчислено въ конгруу, хотяй въ однôмъ случаю придворна канцелярія пôдъ дн. 29 грудня 1843 р. до ч. 40.353 узнала, що сей маленькій звычайно дохôдъ въ огороду не належитъ влучати до конгруы, бо такій огородець не служитъ до удержаня священика а лишь до розрывки и выпочинку. Речене вчислюванье есть проте противозаконне.

Въ проектѣ стоитъ дальше, що епитрахильнй доходы маютъ бути павшализованй краевою властею въ порозумѣнію съ епископомъ епархіяльнымъ, а въ разѣ неможности порозумѣнія — министромъ просвѣты. Єсли однакожь въ сей способъ означеный дохôдъ епитрахильный бувъ-бы низшій трійцяти зл., то немавъ-бы ôнъ вчислюватись въ конгруу. Се мае бути дальше жерело на покрытье платы душпастыровникôвъ. Те постановленье есть однакожь дуже несправедливе а навѣть шкодливе. Вправдѣ маю я надѣю, що владыки не допустятъ кривды своихъ духовныхъ, и щобы ажь министеръ просвѣты доходы епитрахильнй самъ мавъ означувати. Але на случай, если но буде порозумѣня, то такôй найвысшôй власти державнôй дана есть можность робити все въ користь державного скарбу и доходы епитрахильнй пôсля уподобы высоко оцѣнити.

Съ такимъ ходомъ дѣлъ не може духовеньство згодитись. Пôдвысшати цѣну доходôвъ епитрахильныхъ значитъ одно, що вступити на дуже слизьку дорогу. Нынѣ нормованй епитрахильнй доходы годѣ уже стягати задля змагаючоися заедно бѣдности народа сѣльского и дорогихъ часôвъ. Вже теперь маемо досыть пролетаріяту и духовнй мусятъ богато функцій церковныхъ сповняти даромъ.

Панславизмъ.
3. Де сидѣли и сидятъ Славяне?

(Дальше.)

Речеными переселенями и заборами довели Славяне до того, що нынѣ вся просторонь межи морями адрійскимъ, Чорнымъ и каспійскимъ, горами Астерабаду и Хористану, системами гôрскими Куги-Кайту, Гуръ, Сефидъ-Ку, Куги-Баба, Ялъ-Тавъ, Тарбагатай, Алтаемъ, горами саяньскими и рѣкою Амуромъ на полудни, до Балтику, Бѣлого и ледового моря на пôвночи и знову ôтъ Одры и горѣшнои Лабы на заходѣ до проливу Беринга на всходѣ або находится пôдъ ихъ политичною властею, або есть ними заселена. Жадне племя Европы не розрослось и не розсыпалось ширше и дальше ôтъ нихъ, хотяй-бы всѣ неславяньскй азійскй землѣ ôтлучено ôтъ сеи просторони. Оно може и не дуже користно для панславизму, що поодинокй племена славяньскй такъ далеко розсѣлись, бо звѣстно, що чимъ народъ якій сидитъ на меншôмъ просторѣ а збитою, компактною масою, то и зъ потребы скорше розвивае свои силы.

Важнѣйшими географичными моментами краѣвъ, заселеныхъ Славянами, котрй то моменты вплывали и вплываютъ головно на исторію культуры славяньскои, суть: 1) Розлогй рôвнины, степы и горбовины на всхôдъ ôтъ Карпатъ, котрй будучи найстаршою колыбелею Славянъ (Русинôвъ), надали жителямъ своимъ окремый звычай, характеръ и свѣтоглядъ. 2) Высокй горы на полудни и заходѣ, именно Карпаты, Альпы, Балканъ и Кавказъ, що служили Славянамъ будьто границею, будьто въ тревожныхъ часахъ безпечнымъ пристановищемъ. 3) Великй рѣки: Днѣпро, Волга, Висла, Дунай и др., котрй були головными артеріями ихъ житя и провôдниками въ часахъ переселюваня. 4) Остаточно моря, именно Балтикъ, адрійске, Чорне, каспійске и ледове пôвнôчне, посредствомъ котрыхъ Славяне зближились до прочихъ европейскихъ народôвъ.

Розлогй рôвнины на всхôдъ ôтъ Карпатъ суть осередкомъ славяньскихъ земель. Они славятся въ части великою урожайностею, въ части годятся пôдъ годовлю товару, але представляются дуже монотонными що до характеру и мало рôжнородными въ продуктахъ. Жителѣ сихъ рôвнинъ мусѣли зъ конечности стати народомъ хлѣборобнымъ и скотоводнымъ. Не було тутъ гôръ, котрй надали-бы ихъ до гôрництва; не було заливôвъ морскихъ, де-бы могла розвинутись плавба; не було островôвъ и замкненыхъ долинъ, де бы могли выобразуватись неоднаковй звычаѣ и супротивнй характеры такъ дуже потрѣбнй до выробленя енергіи и рѣзькости въ житю народôвъ; не було тутъ и камѣня на стôлько, щобъ зводити тревалй, хорошй, архитектоничнй будовы та мостити добрй дороги. Характеръ жителѣвъ сихъ розлогихъ рôвнинъ мусѣвъ проте выробитись такъ монотоннымъ, якъ монотонною есть вся сарматска низина, котра импонуе лишь масивностею и де нынѣшна Россія могла вырости въ такъ великаньску державу. Однй рѣки могли хиба повліяти тревало на судьбу жителѣвъ сихъ краѣвъ, а именно першій ихъ представитель, Днѣпрословутыця, помежи всѣми найбôльше славяньска рѣка. Ôнъ бере свôй початокъ на полудни ôтъ Волконьского лѣса и плыве въ направленю на Царгородъ. Жерела его лежатъ дуже близько до жерелъ рѣкъ, впадаючихъ до чудского и ригайского заливу. Тому то зъ давныхъ давенъ бувъ Днѣпро головною водною дорогою, по якôй ишла торговля зъ Скандинавіи до Византіи, куды неразъ ступали военнй полки Варяго Русôвъ, и куды пôзнѣйше летѣли козацкй чайки пôдъ Варну, Царгородъ, Синопу, Требизонъ, до Георгіи и Мингреліи. Коло Кіева сплываются съ нимъ концентрично головнѣйшй притоки Днѣпра и тому не диво, що Кіевъ довгй часы бувъ матерею рускихъ городôвъ, осередкомъ княжои и церковнои власти, живчикомъ всеи Руси, доки дикій Суздалець, Андрѣй Иокритъ не розграбивъ его, а Татарва руины не докôнчила. Недалеко горла Днѣпрового лежитъ знову Одесса, осередокъ торговлѣ полудневои Руси.

Волга есть лишь въ своѣмъ горѣшнôмъ бѣгу до горла Оки славяньскою рѣкою. Зъ ôтси плыла она зъ давна ще за часôвъ лѣтописця Нестора удѣломъ Сема яко азійска рѣка. Доперва передъ 300 роками заняли и еи середущій и долѣшный бѣгъ для Славяньщины и побудували при впадѣ Оки Нижный Новгородъ, въ околици горла Камы — Астраханъ и заселили ихъ Славянами. По Волзѣ ишли военнй полки и торговля зъ Россіи до каспійского моря и Персіи. По Камѣ пôшли заборы Россіянъ до уральскихъ гôръ въ область Оба и Сибиръ.

Донъ не мавъ вже того значеня для Славянъ. Они сидѣли лишь переважно надъ горѣшнымъ его бѣгомъ и тôлько въ найновѣйшихъ часахъ сколонизовано всю его область и посунено селища славяньскй далеко на полудне надъ Кубанъ въ передкавказкій край. Надъ берегами Дону и Волги звели Славяне численнй кровавй боѣ съ Моголами.

Захôдна Двина бере свôй початокъ недалеко жерелъ Днѣпра и творитъ съ нимъ Мезопотамію, котрою всѣ европейскй народы ажь до Наполеона I. вдирались въ внутро Россіи. Въ давну давнину заселяли Славяне такожь лишь горѣшный бѣгъ Двины, а понизше сидѣли Литовцѣ. Въ области водной системы Невы, по-надъ Ильменомъ и Ладогою жили Славяне ôтъ найдавнѣйшихъ часôвъ и тутъ мала руска держава Варягôвъ свôй початокъ. Тутъ славився колись богатствомъ и силою Новгородъ и тутъ повстало друге престольне мѣсто нынѣшнои Россіи, Петербургъ.

Пôвнôчна Двина выплывае недалеко верхôвій Волги и звертаесь на пôвнôчь. Она була и головнымъ шляхомъ зъ Славянщины въ краѣ Чудôвъ и Самоѣдôвъ. Ôтъ Волги дѣлитъ еи лишь вузкій истмусъ, де лежитъ Вологда, а при горлѣ Двины збудовано Архангельскъ, комуникаційну точку пôвнôчнои Россіи съ прочою Европою и осередокъ деревнои торговлѣ.

Висла мае помѣжь другими балтицкими рѣками найбôльше значенье для Славянъ. Въ области еи повстала одна зъ крѣпшихъ державъ славяньскихъ, Польща. Въ околици, де бôльшй притоки съ нею лучатся, повстала Варшава. Ôтъ Вислы недалеко до Одры, та черезъ Варту легкій до неи приступъ, а зъ Одры черезъ Спреву та Гавелю дôстанешся легко и до Лабы. Тою дорогою могли Славяне кождого часу вдертись въ нѣдро Германіи, тому и береги сихъ рѣкъ бачили не одну кроваву стрѣчу Нѣмцѣвъ съ Славянами, поки послѣднй не уступили дальше на всхôдъ. Тôлько ческй горы, природна крѣпость, дали одному племени славяньскому безпечный захистъ противъ потомкôвъ Альбрехта Медведя та кровожадныхъ рицарôвъ ордена нѣмецкого. Вилки, Ободриты, Сорабы, Лужичане лягли пôдъ мечемъ споконвѣчного непріятеля, котрый ненасыченый по нынѣшнй часы посувае заедно свои заборы на всхôдъ въ некористь елементу польского.

Въ самôй серединѣ славяньскихъ селищь, мовь бы на розграничу пôвнôчнои и полудневои Славяньщины выдвигнулись каблуковатымъ валомъ Карпаты, найбôльше славяньскй ôтъ всѣхъ другихъ системъ гôрскихъ Европы. Вже въ найдавнѣйшй часы приносили на вершкахъ Карпатъ Славяне жертвы своимъ богамъ. Карпаты, то Меру славяньске. Зъ ôтси и розплываются на всѣ стороны значнѣйшй воды, та посредствомъ Вислы доходятъ до Балтику, Днѣстромъ, Днѣпромъ та Дунаемъ до Чорного моря. Карпаты були якъ-разъ и осередкомъ селитьбъ славяньскихъ; зъ ôтси за рѣками розходились Славяне на доокрестнй низины и знову въ часахъ тревоги знаходили собѣ въ Карпатахъ безпечный пріютъ.

А вжежь и безконфесійнôсть, узнана австрійскими законами мусить шкодливо вплывати на сего рода доходы священика и нема нѣякои гваранціи, щобы ôнъ мôгъ ихъ съ всякою певностею стягнути въ своихъ прихожанъ.

Тôлькожь всѣ тѝ обставины, здаеся, тутъ не знайдутъ для себе узнаня, бо рѣшено пересѣчно означенѝ епитрахильнѝ доходы вчислити въ конгруу, хотяй якъ кажу, не все може ихъ священикъ зреализувати. А що-жь стане ся тогды, якъ цѣну ихъ ще пôдвысшимо? Може менѣ хто ôтповѣсть, що 23 §-омъ конфесійныхъ законôвъ зъ 7 мая 1874 р. ч. 50 тѝ епитрахильнѝ доходы священикамъ запоручено и що ихъ навѣть политична власть може въ дорозѣ екзекуційнôй стягнути. На те мушу я въ имени всего духовеньства и руского народа въ Галичинѣ ôтповѣсти, що дорога екзекуційна при намѣреныхъ реформахъ соціяльныхъ есть не на часѣ, тымъ менше, що навѣть державнѝ податки годѣ нынѣ всюды въ сей способъ стягнути, а зъ другои стороны причинилибы-ся такѝ екзекуціи лишь до розяреня умôвъ прихожанъ супротивъ свого священика и якоись борбы, за котрою повага духовеньства упала-бы и ôнъ не бувъ-бы въ силѣ сповнити свою задачу уморальненя народа.

(Дальше буде.)

ДОПИСИ.

Зъ пôдъ Калуша.

(Порядки въ Калускôй радѣ повѣтовôй. Не солидарнôсть радныхъ Русинôвъ.) По довгôмъ выжиданю наконець ôтбулося д. 28 л. сѣчня 1885 перше засѣданье выбранои торôкъ рады повѣтовои. Выдѣлъ представивъ радѣ такій обширный порядокъ дневный (бо ажь 11 точокъ), що на залагодженье его треба-бы цѣлѝ два днѣ, а не 3—4 годины. Выдѣлъ очевидно уповае на то, що пп. раднѝ всѣ точки будуть все прійняти „en bloc“.

Першою точкою порядку дневного було ôтчитанье протоколу зъ послѣдного засѣданя. Референтъ и одинокій Русинъ членъ выдѣлу рады повѣтовои о. А. Гойданъ въ Зборы, внѣсъ, щобы тую точку приняти en bloc. Внесенье его упало, бо въ нынѣшнôй радѣ засѣдае 6 новыхъ членôвъ, котрѝ не знали надъ чимъ тогды радилося. — На другôмъ мѣсци було справозданье зъ чинности выдѣлу за часъ ôтъ 14 жовтня 1884 до 28 сѣчня 1885. Той самъ референтъ о. Г. внѣсъ, щобы и сю точку приняти en bloc. — Третимъ предметомъ порядку дневного бувъ буджетъ на рôкъ 1885. О. Г. знову поставивъ внесенье, щобы и буджетъ приняти безъ дебаты, бо казавъ, часу мало, а предмету до нарадъ ще богато. Але знайшлися и добромыслячѝ Поляки раднѝ, що разомъ съ бôльшостею Русинôвъ голосували противъ того внесеня, переконуючи о. Г—а, що така важна справа, якъ буджетъ, мусить бути побрôбно розобрана.

Цѣкава отже була дебата надъ тымъ буджетомъ для насъ Русинôвъ. Тутъ показалося, що Русины не умѣютъ держатися разомъ навѣть тогды, коли-бы могли щось зробити. На тôмъ засѣданю було радныхъ Русинôвъ 10, а Полякôвъ разомъ съ Жидами 9; Русины отже, коли-бъ були держались солидарно, були-бъ все ухвалювали бôльшостею. Але на нещастье два Русины, о. Гойданъ и о. Т. Коржиньскій въ Мединѣ, ôтлучилися ôтъ прочихъ Русинôвъ и голосували съ противною стороною. Найважнѣйшою точкою буджету було ухвалити для секретаря выдѣлу пов. 850 зр. пенсіи, 300 зр. на кошты комисіи, а рôвночасно потвердити вынаймъ секретареви въ будынку рады повѣтовои помешканя съ огородомъ, стайнею, возôвнею и т. д. за 50 зр., за котре выдѣлови пов. давъ-бы хто будь на слѣпо 150 зр. Русины раднѝ выступили противъ величины пенсіи и коштôвъ комисіи для секретаря, тымъ бôльше, що той п. секретарь навѣть укôнченои гимназіи не мае, промовляли до серця Полякамъ, щобы змилувалися надъ бѣднымъ селяниномъ, обтяженымъ и такъ надъ мѣру, — нѣчо не помогло. О. Г. и о. К. голосували разомъ съ противною стороною. Не досыть того. Нашѝ повѣтовѝ потентаты узнали, що секретарь рады повѣтовои потребуе може ще бôльше занимати своими справами личными, якъ справами повѣту, отже треба креовати ще одну посаду — канцелиста съ пенсіею 400 зр. и 50 зр. додатку рôчно, и на тую посаду приняли вже провизорично рôдного шурина секретаря, а п. маршалокъ на певно приобѣцявъ ему, що буде стабилизованый. Раднѝ Русины знову спротивилися тому, бо канцелиста не потрѣбно, буде дармо хлѣбъ ѣсти, а хлѣборобъ нынѣ за-для тяжкихъ часôвъ, кôлькоразовои повени и тысячныхъ податкôвъ не мае къ чого анѣ родины анѣ худобы прокормити. И знову раднѝ Русины позôстали въ меншости, бо оо. Г. и К. и въ сѣй справѣ держали съ противною стороною.

Ба ще не конець и на тôмъ. Въ 6 точцѣ порядку дневного ишло о пожичку на дотацію повѣтовои касы ощадности въ Калуши — пôдъ окликомъ: „Trzeba biedny ludek ratować“, — бо выборы, бачите, вже недалеко! Хотѣвши осудити, кого тая каса ратуе, треба ѣй близше приглянутись. Повѣтова каса ощадности въ Калуши, заложена въ р. 1882, удѣляе позички на векслѣ. Нашъ селянинъ дуже рѣдко бере позичку, бо знае, що въ грунту н. пр. 12-морговаго тяжко вытягнути тôлько, щобы чвертьрôчно сплачувати ôтъ 200 зр. 20 зр. капиталу и проценту, до того зъ горы; наученый банкомъ рустикальнымъ, сторонитъ ôнъ ôтъ всякои позички, якъ ôтъ чумы. Але ще не длятого були бы рускѝ раднѝ противнѝ ухвалѣ рады повѣтовои затягнути позичку на дотацію касы ощадности, якъ-бы не сумнѝ факты зъ еи поступованя. Въ дирекціи, зложенôй зъ 6 членôвъ, т. е. 4 директорôвъ, предсѣдателя и мѣстопредсѣдателя, засѣдае лишь одинъ Русинъ, протегованый Поляками, а цензорами суть люде цѣлкомъ неôтповѣднѝ, не знаючѝ ôтношень повѣту (однымъ цензоромъ есть секретарь рады пов.), а петенты суть зависимѝ, що такъ скажемо, ôтъ доброи волѣ цензора. Якъ дирекція тои касы поступае, подаемо факты. 1) Передъ кôлькома мѣсяцями зголосився одинъ честный петентъ (ale „moskal“) о позичку 350 зр., а за ручителѣвъ давъ двохъ священикôвъ, котрѝ въ цѣлôй Галичинѣ а навѣть за границею маютъ кредитъ на тысячѣ; одинъ зъ нихъ мае навѣть реальнôсть вартну 5000 зр. Дирекція позичку ôтмовила, бо ручителѣ слабѝ, мимо того, що и цензоры утаксували кредитъ на 1000 зр. 2) Г. К. подався о позичку 150 зр., бо мавъ сплатити родинѣ за реальнôсть вартну 1200 зр., крôмъ того мае свою другу реальнôсть вартну 1000 зр., а до того есть ремѣсникомъ, отже що дня мае свѣжій грôшь. За ручителѣвъ подавъ свого брата, що мае реальнôсть вартну до 1000 зр. и другого И. К., що мае два домы и грунтъ вартнѝ звышь 4000 зр. Ему не дано позички, — ôнъ же есть касіеромъ тутешнои мѣщаньскои читальнѣ, отже „niema kredytu“. 3) Селянинъ зъ Небылова Н. Н. зголосився о позичку 200 зр; потребувавъ сплатити довгъ въ банку рустикальнôмъ. Касіеръ пытае его: „Umiesz pisać?“ — „Не умѣю.“ — „Nie dostaniesz.“ Мы могли-бъ навести много фактôвъ, але досыть и тыхъ, а подамо щось тому противного. 1) Въ сѣчни 1884 року подало калуске „Towarzystwo spożywcze“ о позичку 2000 зр. И ухвалено дати еи за пôдписею трехъ директорôвъ „Tow. spożywczego“, а то пп. Станислава Фогельмана, писаря при староствѣ, Людвика Станкевича, геометра, и Феликса Квециньского, контролора уряду податкового, — людей безъ кредиту. Щобы на одного не здавалося за богато, то п. Фогельманъ бере 500 зр., а за него ручатъ Станкевичъ и Квециньскій, бере Станкевичъ, а за него ручатъ прочѝ два и т. д. Не завадитъ сказати, що вже при другôй ратѣ каса мусѣла запротестувати вексель, бо „Tow. spożywcze“ не мало чимъ заплатити. 2) Пану В. П. ухвалено 1000 зр., котрѝ ôнъ за, азъ вывѣзъ за границю. Позички зъ такихъ касъ служатъ и до цѣлей агитаційныхъ. Одинъ начальникъ громады зъ Войниловщины позичивъ бувъ 200 зр. на кôлька мѣсяцѣвъ передъ выборами 1883 р. Надôйшовъ речинець заплаты, довжникъ не мавъ грошей. Отже панокъ зъ того село везе начальника-довжника до Калуша, платитъ за него довгъ, але каже ему: „Teraz musisz robić to, co ja powiem“ и начальникъ мусѣвъ агитувати и голосувати на противного намъ кандидата.

Отже для тои то касы ощадности выдѣлъ пов. внѣсъ затягнути позичку за порукою повѣту. Русины раднѝ спротивились, тымъ бôльше, що се внесенье було вже давнѣйше три разы ставлене на порядокъ дневный рады пов. и все упадало, за що селяне и мѣщане давнôй радѣ дякували. Симъ разомъ въ тôй такъ важнôй справѣ Русины остали въ меншости, бо оо. Г. и К. голосували съ Поляками та жидами, и запала ухвала затягнути позичку 50.000 зр.

За-для пôзнои поры рада не залагодила цѣлого порядку дневного, бо по выборѣ делегата шкôльного чотыри точки навѣть не були порушенѝ.

Теперь ôтзываемось до радныхъ пов. Романа Дзундзы зъ Мыслова и Николы Кобриньского зъ Новицѣ, длячого не явилися на засѣданю, коли взяли на себе той обовязокъ, а особливо Н. Кобриньскій, що черезъ цѣлый день 28 л. сѣчня бувъ Калуши? Мы догадуемось, длячого. Але панове, пригадайте собѣ, що коли рускѝ селяне мали васъ выбирати, то вы присягались на патріотизмъ рускій!

Мы мусимо звернутись въ загалѣ до всѣхъ тыхъ радныхъ, нами выбраныхъ, що не хочуть або за-для якихъ причинъ не можутъ ити за голосомъ народнымъ и съ бôльшостею рускихъ радныхъ, щобы безъ женады увôльнили насъ ôтъ свого заступництва, а мы подякуемо имъ красно за дотеперѣшнѝ услуги, а выберемо другихъ, котрѝ будутъ гôдными нашого довѣрія.

При кôнци есть обовязкомъ нашимъ зложити тутъ найсердечнѣйшу подяку Вп. о. сов. Игнатію Губчаку, Даніилу Шкурганови и Мелетію Теницкому, що неустрашимо боронили справъ селяньскихъ, при кождôй майже точцѣ забирали голосъ и вычерпуючо промовляли.

Селяне повѣту Калуского.

Зъ Станиславова.

(Музикально декляматорскій вечерокъ) въ користь нашои читальнѣ ôтбувся дня 5 л. лютого и удався не то хорошо, але величаво. Въ гарно пристроенôй касиновôй сали зôбралося до 8 годины небувале доси множество гостей зъ Коломыйщины, Снятынщины а навѣть Коссôвщины. Всѣ выжидали съ нетерпеливостею выступу Денисôвскихъ спѣвакôвъ, котрѝ пôсля програмы мали першѝ пописатися своимъ хоромъ. И середъ глубокои тишины вступили они на естраду. Роздалися першѝ акорды и мы не тямилися, тяжко було повѣрити, що се стоятъ передъ нами самѝ селяне, хлѣборобы въ сѣрякахъ, а зъ грудей ихъ плыве така звучна мелодійна пѣснь съ певнымъ и строгимъ тактомъ; а чому знатоки спѣву головно надивуватися не могли, то тѣнюваню звукôвъ, котре лишь вправне ухо може дослѣдити. Честь о. Витошиньскому за его умѣетный трудъ, за его патріотичный подвигъ! Не пропаде той народъ, що береже и плекае свою пѣсню! Не диво, що по такихъ пѣсняхъ, якъ: „Квѣты мои“, „До бою“, „До зазулѣ“, „До Буковины“ и „Ще не вмерла Украина“ — оплескамъ не було мѣры. Навѣть помѣжь танцями пôдчасъ павзъ мусѣвъ о. Витошиньскій на загальне домаганье гостей выступити съ своимъ хоромъ середъ салѣ и спѣвати пречуднѝ рускѝ пѣсни.

Другою точкою въ програмѣ була декляматія панны Н. Литвиновичѣвнои. Спокôйный и милый голосъ, правдиве чутье проникало кожде слово Франковои поезія „Всхôдъ сонця.“

Опôсля ôтограли панѣ Левицка и о. Кумановскій дуетино на цитрахъ, Стабля „Въ гаю каштановôмъ“. Милый сей мелянхолійный инструментъ дуже припавъ до вподобы Публичности, котра грôмкими оплесками зневолила паню Л. и о. К. заграти ще одинъ надпрограмный кусникъ.

Дуже пріятною новиною бувъ для насъ першій дебютъ въ нашôмъ мѣстѣ панны Бажаньскои. Она грала на фортепянѣ. Смѣлôсть и певнôсть въ ударѣ и велика техника мусѣли конечно звернути загальну увагу на молоденьку пянистку, але власне тая певнôсть въ ударѣ, а передовсѣмъ тая велика память, котра позволяе ѣй найдовшѝ и найтяжшѝ кавалки выгравати ôтъ початку до кôнця, не заглянувши въ ноты, поневоли заставили людей, обзнакомленыхъ глубше съ музикою, не прикладати тутъ якоись середнои мѣры и сказати свое тривіальне „хорошо було“, але сказати правду: що коли страстный и рвучій характеръ XII рапсодіи Ліста, бôльше зрозумѣлый горячôй души, удалося вповнѣ поняти нашôй молодôй пянистцѣ, то маестатичного супокою концерту Мендельсона, повности и мягкости его пасажôвъ она не всюды досягнула. А що она вскорѣ въ тôмъ направленю всего досягне, за се ручитъ еи великій талантъ.

Дуже хорошо вывязалися зъ свого спѣву обоѐ молодѝ Шанковскѝ при ласкавôмъ акомпаніяментѣ знаменитого артиста барона Ромашкана. Панна Єлена Шанковска ôтспѣвала симпатичнымъ голосомъ сольо „Тужно серцю“ и „Ангелъ Руси“ Матюка, а ще красше разомъ съ братомъ, п. Святославомъ, дуетъ Кикена „Баркароля“, де мелодійный голосъ сопрановый съ прехорошою дикціею зливався въ чудову гармонію съ гарнымъ баритономъ п. Святослава. Френетичнѝ оплески заставили ихъ той дуетъ повторити.

По концертовôй части тревали охочѝ танцѣ до самого ранку. Тутъ знову належитъ повна заслуга пп. П. Кумановскому и Святославу Шанковскому, котрѝ на стôлько змогли вносити житя въ такъ численне товариство, що всѣ бавилися безъ принуки мовь одна родина и выйшли зъ забавы съ повнымъ вдоволеньемъ, хочь танцюючихъ мужчинъ було майже о половину менше ôтъ дамъ. ***О.***

Зъ судовои салѣ.

Золочевъ 10 л. лютого 1885.

Дня 4 л. лютого с. р. ôтбулася въ тутешнôмъ судѣ головна розправа противъ п. Александра Гриневецкого, ц. к. адъюнкта суд. зъ Буска о образу маестату. Въ складъ трибуналу входили яко судіи: сов. Кнотъ, предсѣдатель, сов. Шимоновичъ и Шеферъ и судія пов. Мошуньскій. Розправа була тайна, отже о ходѣ еи не можемо нѣчого сказати. Вырокъ оголошено прилюдно, обжалованого увôльнено ôтъ обжалованя, а зъ мотивôвъ лишь то пôднесемо. На донесеню, уложенôмъ по нѣмецки зъ жидôвска, бувъ пôдписаный Янъ Босаковскій. Того имени чоловѣкъ есть нотаремъ въ Буску. Але п. Босаковскій при переслуханю заперечивъ, будьто бы ôнъ се донесенье писавъ, и зложивъ свѣдоцтво, що ему о такôмъ злочиньствѣ нѣчого не вѣдомо. Головными свѣдками були: п. Филемонъ Михаловскій, директоръ товариства задаткового въ Буску и п. Маркевичъ, капитанъ пенсіонованый, касіеръ въ тôмъ-же товариствѣ. Злочиньство мало бути сповнене на гостинѣ въ домѣ п. Михаловского, котрый головно обвинявъ п. Гриневецкого. Судіи узнали зôзнанье Михаловского, яко отвертого противника Гриневецкого, позбавленымъ вѣродостойности, бо выплывомъ личнои мести. Капитанъ-же Маркевичъ стоитъ пôдъ вплывомъ свого принципала, зôзнавъ нерѣшучо и зробивъ на трибуналъ судовый, — якъ се въ мотивахъ выроку выразно сказано — враженье чоловѣка ограниченого. Въ кôнци трибуналъ зъ поведеня п. Михаловского якъ въ ходѣ слѣдства, такъ и при розправѣ набравъ пôдозрѣня, що самъ п. Михаловскій споводувавъ донесенье на п. Гриневецкого. Иншѝ ще обставины въ мотивахъ выроку пôднесенѝ хиба замовчимо. Яко епилогъ цѣлои справы подаемо, що п. Михаловскій, якъ зачуваемо, зголосивъ въ тутешнôмъ судѣ зажаленье неважности по поводу увôльненя п. Гриневецкого, зажадавъ на письмѣ выроку и прилучився до поступованя карного яко приватна сторона интересована.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(На уряджене палаты для руского епископа) въ Станиславовѣ приняла комисія буджетова палаты панôвъ проектъ правительства въ справѣ отвореня кредиту додаткового до прелиминаря на рôкъ 1884.

(Новеля о належностяхъ въ радѣ державнôй). На засѣданю рады державнои зъ дня 10 с. м принято насамперѣдъ законъ о помноженю мѣдяныхъ грошей а ôттакъ въ третôмъ читаню законъ о конгруи безъ дебаты. Наступило друге читанье новелѣ до закона о належностяхъ. До голосу въ загальнôй дебатѣ зголосилися послы: Кайль, Штайдель, Менгеръ, Мавтнеръ, Найберъ, Ф. Зисъ, Мачеко, Леблихъ, Стурцъ, Поллякъ, Гайльсбергъ и Гакельбергъ противъ; за новелею Обреза, Троянъ и Билиньскій. — Пос. Кайль промовляючи противъ новелѣ, доказувавъ, що новеля ся, мимо того, що приноситъ деяку пôльгу, то все таки стане тягаромъ для державы, и хочь-бы вже задля того, що коли належности доси приносили скарбови державному 2 миліоны, то теперь маютъ приносити $5^1/_2$ мил. Новеля ся накладае найбôльшій тягаръ на рôжнѝ заведеня торговельнѝ, асекураційнѝ, на биржу а що найважнѣйше на купно и продажь реальностей и мимо того, що дотыкае переважно лишь капиталъ, станеся великимъ тягаромъ для промыслу дрôбного по мѣстахъ. За такою новелею бесѣдникъ не хоче голосувати. Зъ бесѣдникôвъ, що записалися до голосу за новелею, Обреза казався вычеркнути зъ спису а Трояна и Билиньского не було въ сали и длятого утратили голосъ. — Штайдель промовлявъ головно въ интересѣ мѣста Вѣдня. Ôнъ боится, що черезъ новелю сю устане въ мѣстѣ рухъ будôвель; ôнъ годится на пôдвысшенье оплаты ôтъ выграныхъ въ лотерію, але хоче щобы дотеперѣшнѝ лотеріи були вôльнѝ ôтъ оплаты, бо и мѣсто Вѣдень мае лотерію. Штайдель противится такожь оподаткованю кореспонденцій торговельныхъ, бо се выставляе на небезпеченьство тайну листôвъ купецкихъ. Ще бôльше противится бесѣдникъ оплатѣ за выроки, черезъ котрѝ вымѣръ справедливости станесь дуже дорогій. Новѝ сѝ податки, каже Штайдель, маютъ бути заведенѝ безъ взгляду на то, що въ Австріи вже и такъ бôльшѝ податки, якъ въ якôй небудь другôй державѣ и для того кличе: Quousque tandem abutere, Dunajewski, patientia nostra! — Пос. Троянъ записався знову до голосу и заявивъ, що буде голосувати за спеціяльною дискусією. По промовѣ комисаря правительственного Кіярого перервано дискусію. Зголосилися ще до голосу Руфъ и Заторскій.

(Справа регуляціи галицкихъ рѣкъ) находитъ въ комисіи великій опôръ зô стороны централистôвъ, котрѝ всякими силами стараются, щобы еи недопустити. На засѣданю комисіи зъ дня 10 с. м., въ котрôй взяли участь гр. Таффе, гр. Фалькенгаймъ, шефъ секціи Кубинъ и сов. министеріяльный Бееръ, поставивъ пос. Русъ внесенье, щобы ôтложити нарады надъ проектомъ правительства о регуляціи галицкихъ рѣкъ, доки правительство не поробитъ ôтповѣднѝ кроки въ цѣли систематичного и повного урегулѣваня рѣкъ въ загалѣ. Гр. Таффе и шефъ секціи Кубинъ попирали однакожь проектъ правительства. Гр. Таффе доказувавъ именно, що въ виду повторяючихся майже що року повеней въ Галичинѣ потреба регуляціи есть наглячою и застерѣгався противъ тому, щобы въ виду того, що въ нарадахъ надъ сею справою берутъ участь представителѣ правительства, роблено зъ сего якусь квестію политичну. Шефъ секціи Кубинъ заявивъ знову, що такъ якъ въ Галичинѣ, причинялася держава такожь и до регуляціи Дравы въ высотѣ 60% загальныхъ коштôвъ, при регуляціи Дунаю 66·67%, а въ Тироли 72·94% загальныхъ коштôвъ. — Опôсля промовлявъ пос. Менгеръ, противъ предложеня и сказавъ, що 15 миліонôвъ есть дарункомъ для Галичины. Ôнъ вже давнѣйше вказувавъ на те, що коли роботы около регуляціи розпôчнутся, то кошты пôднесутся въ двое або въ трое. Тымъ способомъ рада ржавна буде мусѣла вызначити не 15, але 30 або 40 миліонôвъ. По промовѣ министра Фалькенгайна ôтрочено загальну дискусію.

(Справа рогачокъ.) На засѣданю комисіи буджетовои дня 11 с. м. поставивъ пос. Гайльсбергъ внесенье, щобы правительство взяло пôдъ розвагу справу знесеня ераріяльныхъ рогачокъ, а пос. Найвиртъ жадавъ, щобы правительство розважило въ загалѣ реформу рогачокъ и справу знесеня рогачокъ мостовыхъ. При голосованю удержалось внесенье Найвирта змодификоване въ сей способъ: Взываеся правительство взяти пôдъ розвагу реформу дѣла рогачкового въ загалѣ.

(Галицка желѣзниця трансверзальна передъ парляментомъ.) На засѣданю комисіи буджетовои дня 11 с. м. коли прійшла на порядокъ справа желѣзниць, заявивъ шефъ секціи Чедикъ, що жалѣ якѝ пôдносятся на галицку желѣзницю трансверзальну суть въ многихъ точкахъ пересаднѝ. Жадано скорого отвореня сеи желѣзницѣ, не дивниця отже, що много въ самôмъ початку есть ще недостаточне або не ôтповѣдне. Съ початку н. пр. нагромаджено на стаціи въ виду маючого наступити отвореня руху богато товару якъ нафты

и т. д.; не можна отже було всего ôтъ разу перевезти задля браку возôвъ и треба було 500 возôвъ позичити. Правительство выслало теперь урядника, котрый мае цѣлу желѣзницю оглянути и здати о нѣй справу. Всхôдный шляхъ знову будовався яко желѣзниця льокальна и бувъ доперва пôзнѣйше прилученый до желѣзницѣ трансверзальнои. Въ загалѣ будовано желѣзницю трансверзальну съ малымъ коштомъ и зъ ôтси деякѝ недостачѣ. Нормальный розкладъ ѣзды буде постепенно заведеный на захôднôмъ шляху ôтъ 15 с. м. а тогды устанутъ всякѝ невыгоды прилученя. — При позиціи: „желѣзниця зъ Стрыя черезъ Сколье“ на питанье гр. Стаженьского, для чого обмежено розписанье конкурсу на будову двохъ мостôвъ и тунелю на сѣй желѣзници разомъ въ сумѣ 300.000 зр. ôтповѣвъ бар. Чедикъ, що се зроблено для прискореня будовы. — На интерпеляцію Ѣречка и Гайльсберга въ справѣ ôтшкодованя громадъ и краѣвъ за шкоды понесенѝ при выкупнѣ желѣзниць на власнôсть державы, заявивъ министеръ торговлѣ бар. Пино, що правительство розбирае сю справу, але коли оно внесе свое предложенье въ сѣй справѣ ôнъ нѣчого сказати не може.

(*Гр. Генрикъ Клямъ-Мартиницъ*) генеральный справоздавець въ справахъ буджетовыхъ зложивъ по поводу слабого здоровля свôй урядъ. Въ якôмъ поважаню бувъ сей мужь навѣть у своихъ противникôвъ, найлѣпшимъ доказомъ, що лѣвиця словами пос. Руса высказала на повнôмъ засѣданю комисіи буджетовои свôй жаль по поводу его уступленя.

(*Въ палатѣ пословъ угорского парляменту*) розпочалися дебаты надъ реформою палаты панôвъ. Дезидерій Силяди мотивувавъ слѣдуюче внесенье: „Палата зволитъ ôтослати проектъ назадъ до комисіи съ тымъ припорученьемъ, щобы его змодификовано пôсля слѣдуючихъ основъ: 1. Число дожизненныхъ членôвъ мае бути зредуковане до 30; 2. членами палаты панôвъ можутъ бути такожь делегаты комитетôвъ; 3. выбôръ ихъ слѣдуе въ тайнôй дорозѣ а мандатъ тревае що найменше 8 лѣтъ. Выбранѝ члены одержуютъ ôтповѣднѝ дієты. 4. Обмеженье сполучуваня мандату съ другими урядами розтягаеся такъ на членôвъ дожизненныхъ якъ и выходячихъ зъ выбору. — Въ кругахъ магнатôвъ розпочалася сильна агитація за задержаньемъ status quo и починаютъ збирати голосы за ôткиненьемъ цѣлои реформы.

ЗАГРАНИЦЯ.

Суданъ. Ген. Вользелей доноситъ зъ Судану: кольонѣ ген. Ирля удалося побити непріятеля дня 10 с. м. Дня сего зачепила англійска кольона непріятеля въ дуже укрѣпленôмъ мѣсци коло острова Дулка на Нилю. Англійскѝ войска обôйшли непріятеля и взяли его въ два огнѣ — зъ заду и зъ переду. *По пятигодиннôй борбѣ* взяли Англичане всѣ позиціи непріятеля. Непріятель боровся однакожь люто и завзято. Пôдчасъ приступу на укрѣпленѝ позиціи непріятеля погибъ ген. Ирль; головне командо по нѣмъ обнявъ ген. Брекенбери. Страты Англичанъ выносили 12 убитыхъ (мѣжь ними 3 официры) и 25 раненыхъ.

Нѣмеччина. Въ берлиньскихъ добре поинформованыхъ кружкахъ ходитъ поголоска, що правительство намѣряе выслати до Камеруна значну военну силу, котра мае тамъ стояти сталою залогою. Въ тôй цѣли приготовуеся одинъ корабель, котрый мае въ Камерунѣ служити за касарню для 800 людей. — Рада союза заявила дня 12 с. м. свое мнѣнье въ справѣ нѣмецко-россійскои угоды, дотыкаючои выдаваня политично обжалованыхъ и заявила, що пріймае сю угоду на пôдставѣ пруско-россійского договору; ôтповѣдно сему буде теперь заключена специяльна угода цѣлои державы нѣмецкои.

Англія. Въ англійскôмъ кабинетѣ зайшли вже деякѝ змѣны. На мѣсце лорда Carlingford-а именованый Архибальдъ Росбери, мужь Мисъ Ганны де Ротшильдъ. Лордъ Росбери бувъ въ послѣднихъ часахъ молодшимъ секретаремъ въ министерствѣ дѣлъ внутрѣшныхъ и розвинувъ досыть живу дѣяльнôсть позапарляментарну. Ще минувшого понедѣлка мавъ Розбери бесѣду въ Енсомъ и доказувавъ, що правительство повинно було смѣлѣйше и яснѣйше поступати. Здаеся, що Розбери, доказуючи се, знавъ вже добре, що ему дôстанеся тека министерска. Выбôръ сей значивъ-бы отже лишь скрѣпленье кабинету людьми, котрѝ готовѝ енергично взятися до дѣла. Наколи правда, що доноситъ „Pall Mall Gazette“, то цѣлый майже кабинетъ Глядстона мавъ бы переобразуватися и мали-бы вôйти до него люде, котрѝ ôтъ давна голосятъ, що Англія повинна Суданъ задержати за всяку цѣну. Що кабинетъ Глядстона думае теперь дѣйстно о тôмъ, доказуе вѣсть, яку подала згадана газета, а именно, що министеръ торговлѣ Шамберленъ и двохъ ще другихъ его товаришѣвъ маютъ зъ кабинету выступити.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ конфискаты 8 и 9 числа „Дѣла“** одержуемо слѣдуючѝ дописи: I. W Imeny Jeho Wełyczestwa Cisarja! C. k. Sud krajewyj dla spraw karnych wo Lwowi, riszył na pidstawi §. 489 i 493 zak. p. k. i §. 37 ust. pras., szczo soderżanyje artykułu umiszczenoho w cz. 8 czasopysy „Diło“ z dnia 19/31 Sicznia 1885 pid napysom „Konfiskaty gazet“ zakluczajet w sobi znamena złoczyństwa z §. 65 l. a. i wystupku z §. 300 zakona karn. jakotoż wystupku z §. 24 ust. pras. zatim oprawdana jest zarjadżena czerez c. k. prokuratora derżawnoho konfiskata toi czasopysy. Wslidstwije toho riszenyja zboronene jest dalsze rozprostranenyje toho artykułu a zabranyj nakład maje buty znyszczenyj. Powody. W inkryminowanim artykuli toi czasopysy usyłujet autor pobudyty do wzhordy i nenawysty tak protiw administracyi derżawnoj jakotoż i protiw c. k. prokuratoryi derżawnoj w czim mistiat sia znamena złoczyństwa z §. 65 l. a. i wystupku z §. 300 zakona karnoho a poneże autor w artykuli tim opysuje takoż skonfiskuwanu pod dnem 2 lutoho s. h. czerez c. k. prokuratora derżawnoho Illustracya nowoho zerkała i pojaśniajet tam znaczinie toi illustracyi w takij sposib, kotoryj stanowyt reprodukcyu skonfiskowanoho toho artykułu protoje ustup toj powyższoho artykułu mistyt w sobi także znamena wystupku z §. 24 ust. prasowoj. Lwiw d. 6 Lutoho 1885. — *Lidl.* — II. W Imeny Jeho Wełyczestwa Cisarja! C. k. Sud krajewyj dla spraw karnych riszył na pidstawi §. 489 i 493 zak. post. karn. i §. 37 ust. pras. szczo soderżanyje artykułu umiszczenoho w Cz. 8 i 9 czasopysy „Diło“ z dnia 22 sicznia (3 lutoho) 1885 pid napysom „Pora konfiskaty gazet“ zakluczajet w sobi znamena wystupku z §. 24 ust. prasowoj zatim oprawdana jest zarjadżena czerez c. k. prokuratora derżawnoho konfiskata toi czasopysy. Wslidstwije toho riszenja zboronene jest dalsze rozprostranenije toho artykułu, a zabranyj nakład maje buty znyszczenyj. Powody: Inkryminowanyj artykuł jest dosłownem powtorenjem skonfiskowanoho pod dnem 2 lutoho 1885 czerez c. k. prokuratora derżawnoho artykułu pid napysom „konfiskaty gazet“ umiszczenoho w cz. 8 toi czasopysy ino z upuszczeniem kilkoch poślidnych stroczok a protoje jako reprodukcya skonfiskowanoho artykułu mistyt w sobi znamena wystupku z §. 24 ustawy prasowoj. Lwiw d. 9 lutoho 1885. — *Lidl.*

— **Центральный Выдѣлъ товариства „Просвѣты“** у Львовѣ на своѣмъ засѣданю дня 9 л. лютого с. р. уконституовався въ слѣдуючій способъ: дръ Омелянъ Огоновскій, голова товариства; Анатоль Вахнянинъ, заступникъ головы; Володим. Шухевичь, администраторъ; Петро Огоновскій, касіеръ; дръ Кость Левицкій, секретарь; о. Касіянъ Куницкій, контрольоръ; дръ Александеръ Огоновскій, дръ Омелянъ Калитовскій и Брониславъ Старецкій выдѣловѝ, а пп.: Василь Нагôрный, дръ Юліянъ Целевичь, Юліянъ Романчукъ, Григорій Врецьона и Олекса Ярема, заступники выдѣловыхъ. Дальше порѣшено слѣдуючѝ справы: 1) Принято до вѣдомости справозданье п. референта про друкъ першои книжочки на рôкъ 1885 п. заг. „Житье св. Евстахія“ и вызначено ремунерацію для автора. 2) Припоручено филіи въ Тернополи выдавати книжочки находячіися у неи на складѣ читальнямъ вписуючимся въ члены товариства. 3) П. Василеви Камяньскому въ Вербовѣ рѣшено письменно подякувати за придбанье членôвъ для товариства. 4) Формулярѣ „Книга довжникôвъ“ постановлено друкувати въ 2.000 примѣрникахъ. Въ кôнци залагоджено деякѝ справы администраційнѝ и принято слѣдуючихъ новыхъ членôвъ до товариства: 1) Тимофія Кузенку, госп. въ Залучу, 2) Читальню въ Дараховѣ, 3) Читальню въ Вербѣжи, 4) Илька Гôрняка, госп. въ Лукавици нижнôй, 5) Михайла Стефанишина госп. въ Озерянахъ, 6) Григ. Врецьону, правника у Львовѣ, 7) о. Льва Глѣбовицкого, пар. въ Ганкôвцяхъ, 8) Осипа Гудзя, правника у Львовѣ, 9) Єронима Калитовского, правн. у Львовѣ, 10) Ивана Огоновского, правн. у Львовѣ, 11) Ивана Прийму, правн. у Львовѣ, 12) Ивана Плешкевича, богосл. у Львовѣ, 13) Станислава Дроздовского, правника у Львовѣ, 14) дра Лонгина Озаркевича, конципіента адвок. у Львовѣ, 15) Петра Венжовского, майстра шевского у Львовѣ, 16) Андрѣя Кисѣля, мѣщанина у Львовѣ, 17) Василя Ступницкого, госп. въ Мацошинѣ, 18) Ольгу Билиньску, учительку въ Добрôвлянахъ, 19) Олексу Богдана Кулачковского, правника у Львовѣ, 20) Павла Бѣдяка, госп. въ Ракôвци, 21) Федора Миндюка, начальника громады въ Слободѣ небылôвскôй, 22) Дмитра Цуприка, госп. въ Одреховѣ, 23) Михайла Зьембу, стражника скарб. въ Гольцу, 24) Андрѣя Филя, госп. въ Жуковѣ, 25) Тому Вороновича, начальника громады въ Вербовѣ, 26) Петра Добряньского, госп. въ Вербовѣ, 27) Єронима Моравского, богослова у Вѣдни, 28) Юліяна Дудыка, богослова у Вѣдни, 29) Петра Погорецкого, богослова у Вѣдни, 30) о. Емиліяна Билиньского, пар. въ Тавровѣ, 31) Микиту Пилипчука, госп. въ Куликовѣ, 32) Осафата Онищука, госп. въ Куликовѣ, 33) Братство церковне мужеске въ Красноилѣ; 34) Читальню въ Городници, 35) Марію Бобиньску зъ Марковець, 36) Андрѣя Огацкого въ Сущинѣ, 37) Леопольда Кручковского зъ Лошнева, 38) Михайла Гончара, госп. въ Лошневѣ, 40) Володимира Коричовского въ Лошневѣ, 41) Кружокъ рôльничій въ Лошневѣ, 42) Пасѣку Лизку, 43) Читальню въ Денисовѣ.

— **Товариство Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ** уряджуе черезъ часъ посту кождого четверга вечерницѣ литературнѝ, ôтъ годины 6 вечеромъ на котрѝ всѣхъ Землячокъ и Землякôвъ горячо запрашае. Въ Станиславовѣ 13. лютого 1885. *Емилія Ничаѣвна* секретарка. *Аделя Желехôвска* мѣстопредсѣдателька.

— **Устный испытъ зрѣлости** зачинаеся въ рускôй гимназіи у Львовѣ дня 2 н. с. марта, а устный испытъ зрѣлости въ львôвскôй реальнôй школѣ дня 6 н. с. марта. Речинець до письменныхъ испытôвъ вызначатъ абитуріентамъ дирекціи дотычныхъ заведень въ другôй половинѣ лютого сего року.

— **Новеля до закона шкôльного,** ухвалена на послѣднôй сесіи галицкого сойму, получила вже цѣсарску санкцію.

— **На дохôдъ Рускои Бурсы им. св. Арх. Михаила въ Коломыи** представлено буде въ рускôмъ театрѣ п. О. Бачиньского въ Коломыи въ четверь дня 7 (19) лютого по разъ першій. Тато на Заручинахъ мѣщаньска пригода въ 1 актѣ Гр. Григоріевича, „Гвалтъ ôнъ мае бзика!“ комедія въ 1. актѣ Адольфа Абрагамовича „Бувальщина“ оригинальна народна оперетка въ 1. актѣ. Будучи переконанымъ о все звѣстнôй прихильности нашихъ Патріотôвъ для сею народно-руского заведеня, упрашае Зарядъ бурсы Вп. Родимцѣвъ зъ Коломыѣ и окрестности, щобы зволили якъ найчисленнѣйше зôбратися на сѣмъ дни въ Театрѣ та показати свѣтови, що Коломыйщина ще не упада на дусѣ руско-народнôмъ, а заразомъ кинути лепту для убогои а доброи Коломыйскои рускои молодежи.

— **Вечерокъ съ танцями академичного товар. „Союзъ“** въ Чернôвцяхъ устроеный дня 7. н. с. лютого выпавъ, якъ пишуть зъ Черновець, дуже добре. Гостей зôбралося дуже много а въ танцяхъ приняло участь до 40 паръ. Забава пôдъ знаменитымъ проводомъ п. Лукашевича тревала до 5-ои годины рано: кождый чувся свобôднымъ и вынѣсъ зъ вечерка найприятнѣйше вражанье.

— **Въ дни Загальныхъ Зборôвъ Бурсы Стрыйскои** дня 17 л. лютого буде ôтограна въ театрѣ пп. Биберовича и Грыневецкого трагедія К. Устіяновича „Ярополкъ“. Сподѣваемось, що Вп. Родимцѣ, бажаючи получити utile cum dulci, прибудутъ громадно сего дня до Стрыя, а такожь спонукаютъ мѣщанъ и селянъ до участи въ сѣмъ представленю.

— **Въ Рускôй Бесѣдѣ въ Тернополи** були два послѣднѝ вечеры съ танцями дня 1 и 8 л. лютого с. р. дуже оживленѝ и выпали въ кождôмъ взглядѣ хорошо. Першій зъ нихъ замѣтный бувъ не тôлько численнымъ зборомъ нашихъ красавиць и охочою забавою але и тымъ, що въ той день обходила Бесѣда першѝ роковины свого истнованя. Жаль тôлько, що нашь голова Вп. Ол. Барвѣньскій, покликаный дѣлами народными до Львова, не мôгъ взяти участи въ тôмъ торжествѣ. За то тымъ довôднѣйше объявилась щира и тѣсна звязь членôвъ Бесѣды съ своимъ головою въ телеграмахъ, котрыми они въ той день обмѣнялися, а гарантія розвою Бесѣды въ теплыхъ словахъ промовъ на вечерку. — Що до самои забавы, то остатный вечеръ съ танцями зôстане певно на довго въ живôй памяти участникôвъ. Зъѣздъ бувъ такъ великій, що досыть просторѝ комнаты Бесѣды ледво змогли всѣхъ помѣстити. До того забезпечивъ собѣ комитетъ значну участь молодшихъ мужчинъ такъ, що до танцю стануло надъ 40 паръ, а п. Р. Бачиньскій яко аранжеръ мавъ немале дѣло до переведеня и вывязався якъ найлучше. Забавы въ Бесѣдѣ, чи то звычайнѝ товарискѝ, чи съ танцями характеризуе особливша свобода, овѣяна тепломъ родиннои сердечности; кождый чуеся мовь у себе дома, и тому лише належитъ приписати, що послѣднѝ вечерки доперва о 7 годинѣ рано кôнчилися. Сусѣды, особливо мѣсцевѝ, дивуются такъ хорошому розвоеви житя руского въ Бесѣдѣ, а заглянувши тамъ и знайшовши то, чого у нихъ недостае, завидуютъ, але ôтходятъ задоволеными.

— **Конфискаты.** Ц. к. окружный судъ въ Тернополи выдавъ заказъ розповсюдненя. „Холмского Календаря,“ котрого кôлька примѣрникôвъ знаходилося въ рукахъ селянъ збараского повѣту. Въ однôй пограничнôй мѣсцевости сконфискувала власть цѣлу скриню съ брошурою о образѣ Матери Божои Ченстоховскои.

— **П. Захаръ Павлюхъ,** капитанъ-авдиторъ у Вѣдни, вѣнчаеся завтра, 15 л. лютого, съ панною Августою Маріею Тересою, дочкою нотаря и властителя реальностей дра Іосифа Шика. Вѣнчанье ôтбудеся въ Votivkirche о годинѣ 6 вечеромъ.

— **Комитетъ семинаристôвъ для выдавництва рускихъ квартетôвъ** складае симъ сердечну подяку Вседостойнѣйшому Папови М. Лисенкови въ Кіевѣ за удѣлену концесію друкованя его творôвъ якъ и за его многоцѣннѝ уваги, и Вп. П. И. Вербицкому, професорови гимназіяльному, за концесію и надôсланье цѣнныхъ творôвъ свого Достойного отця, бл. п. о. Михаила Вербицкого. — *Комитетъ.*

— **Маршалокъ краевый дръ Зыбликевичь** запросивъ до Кракова на 15 л. лютого дванайцять предсѣдателѣвъ радъ повѣтовыхъ мазурскихъ повѣтôвъ на конференцію, щобы обговорити способы выживленя жителѣвъ въ мѣсцяхъ найбôльше навѣщеныхъ повенею.

— **Цѣсарскѝ дары.** Громадамъ Коростенко и Волиця, добромильского повѣту, подаруваръ цѣсарь зъ своихъ приватныхъ фондôвъ 100 зр. запомоги на будову школы. Такій самый даръ получила ôтъ цѣсаря на будову школы такожь громада Довжнева, сокальского повѣту.

— **Депутація авскультантôвъ и практикантôвъ** зъ всхôдной Галичины и Буковины була минувшои середы (дня 12 н. с. лютого) на авдіенціи у министрôвъ дра Пражака, бар. Земялковского и дра Дунаевского, котрѝ приняли еи дуже прихильно, заявляючи, що имъ звѣстне прикре матеріяльне положенье судовыхъ авскультантôвъ и практикантôвъ и обѣцяли, що справою тою щиро займутся. Дня 13 н. с. лютого була депутація на авдіенціи у цѣсаря.

— **Въ конкурсѣ тов. касы задатковои у Львовѣ** назначено речинець до зголошуваня претенсій до дня 15 л. лютого с. р.

— **Мишуга-Филиппи** буде лишь до кôнця лютого с. р. выступати въ вѣденьскôй оперѣ и вертае ôттакъ до Варшавы, де постоянно заангажованый. Зъ тои причины ôткинувъ ôнъ предложенье берлиньскои придворнои оперы, котра хотѣла его заангажувати на три роки.

— **Крадѣжь въ церкви.** Въ Саранчукахъ дня 24 л. сѣчня застали люде рано отворену церковь, а скриня, въ котрôй знаходився записъ довгу державного на 1.100 зр. и готôвка въ сумѣ 145 зр. 97 кр. була розбита и порожна. Безпроволочне слѣдство выкрыло, що крадежи допустився мѣсцевый дякъ Федько Чорный, у котрого знайдено якъ облигацію такъ и готôвку забрану зъ церкви. Федька Чорного увязнено.

— **Пôдроблюванье грошей.** Въ селѣ Вьенцюрцѣ, мислинецкого повѣту (на Мазурщинѣ) выслѣдила власть, що два селяне зъ мѣшанины олова и цины пôдроблювали орѣбнѝ гульдены. Одного зъ нихъ придержано въ Мислиницяхъ, коли хотѣвъ выдавати два такѝ пôдробленѝ гульдены, замѣсть правдивыхъ, а коли ôттакъ зроблено ревизію у него дома, знайдено приряды до пôдроблюваня грошей и троха олова та цины.

— **Жителѣ старомѣского повѣту получили** зъ правительственныхъ фондôвъ запомоговыхъ 250 зр. на публичнѝ роботы, а именно на регуляцію рѣчки Недѣлянки.

— **Власть полиційно-прасова завôзвала сими днями** выдавцѣвъ выходячихъ тутъ двотыждневыхъ газетъ, а именно редагованыхъ Яномъ Гневошомъ „Sztandar-y polsko-go“ и „Strażnic-y polsko-ej“, „Łączności“ и „Zgod-y“ и органôвъ кс. Стояловского: „Wieniec“ и „Pszczółka“, щобы зложили кавціи приписанѝ закономъ прасовымъ для тыждневыхъ газетъ, и заявила имъ, що поки не зложатъ кавціи, дальше выдавництво буде застановлене. Власть полиційна мотивуе свое розпорядженье тымъ, що хочь названѝ газеты появляются лишь що двѣ недѣлѣ, то они редагованѝ въ такій способъ, що статіи одного двотыждневника суть продовженьемъ и доповненьемъ статей другого двотыждневника и на дѣлѣ появляются що тыждня лишь пôдъ иншими назвами.

— **Школа торговельно-промыслова у Львовѣ** буде вже незадовго ôткрыта. Президентъ мѣста Львова бувъ въ тôй справѣ лично у намѣстника, въ наслѣдокъ чого намѣстництво дало вже позволенье на ôткрытье, котре имовѣрно сими днями наступитъ.

— **Новѝ кардиналы.** Заграничнѝ газеты довѣдуются, що папа хоче заименувати двохъ новыхъ кардиналôвъ, а именно нунція париского и нунція мадридского. Про номинацію Впр. Іосифа Сембратовича нема чутки.

— **Кôлько выдобуто дорогоцѣнныхъ металѣвъ въ Америцѣ?** Ôтъ часу ôткрытя Христофомъ Колюмбомъ Нового Свѣта до теперь добуто тамъ золота и срѣбла на 35 миліярдôвъ а то за $27\frac{1}{2}$ миліярдôвъ срѣбла а $7\frac{1}{2}$ золота. Коли-бы все то срѣбло злучати въ одну масу, то она утворила-бы колюмну на 29 метрôвъ въ промѣрѣ, котра покрылабы собою Вандомску площадь въ Парижи.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Въ Вѣдни умеръ Юстинъ гр. Козьебродзкій, генералъ ляндверы членъ палаты панôвъ рады державнои и властитель дôбръ въ Галичинѣ. — Редакторъ гумористичнои газеты „Kikeriki“ Ф. О. Бергъ заслабъ на умѣ и умѣщеный въ заведеню дра Ляндесдорфера. — Въ Львовѣ умеръ старшій експедиторъ и начальникъ бюра комерціяльного Францъ Ружичка. — Звѣстный у Львовѣ промысловець и властитель камяницѣ Теннеръ оголосивъ на дняхъ невыплатнôсть. Пасива выносять близько 200.000 зр. — Въ Перемышли згорѣло сими днями двѣ камяницѣ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвской.

Презенту на Дусанôвъ дек. нараѣвского получивъ о. Тимотей Кикишь.

Введенѝ оо.: Володимиръ Борисевичь яко сотруд. въ Звенигородѣ; Іоанъ Ленкавскій яко сотруд. въ Товмачику; Николай Поджарко яко сотруд. въ Толщовѣ; Іоанъ Устіяновичь яко завѣд. въ Кимполюнгу на Буковинѣ; Юліянъ Галькевичь яко сотруд. въ Курянахъ а о. Іоанъ Дыдикъ увôльненый; Іоанъ Лабій яко сотруд. въ Переволоцѣ; Іосифъ Терешкевичь яко парохъ въ Любши дек. журавеньского.

Въ пропозицію принятѝ: А) На Клювинцѣ дек. гусятыньского оо.: I) Ляторовскій Іоанъ сотруд. въ Крывче Сапоговѣ; II) Кузыкъ Винкентій, сотруд. въ Бѣлôй; III) Сѣменовичь Зено, завѣд. въ Клювинцяхъ; въ спасѣ: 4) Хромовскій Діонизій кап. въ Урлевѣ; 5) Домбчевскій Іосифъ, пар. Ясенова; 6) Бѣлинкевичь Айталь, пар. Знесѣня; 7) Дроздовскій Густавъ, завѣд. Пацикова. Б) На Струтынъ дек. перегиньского оо.: I) Бирчакъ Іоанъ, завѣд. Пôдбережа; II) Щуровскій Іоанъ, кап. Илемя. В) На Опришôвцѣ дек. Станиславôвского оо.: I) Рожкевичь Іоанъ, кап. Вороны. II) Ткачкевичь Василій, кап. Хомякова; III) Андроховичь Іоанъ, кап. въ Окнянахъ; въ спасѣ: 4) Городыскій Іоанъ, кап. въ Пасѣчнôй; 5) Дрогомирецкій Николай, пар. въ Стѣнцѣ; 6) Колянковскій Мих. пар. въ Кутахъ; 7) Козловскій Ипполитъ, пар. въ Стрѣльчу; 8) Пиндусъ Илія, пар. въ Нивочинѣ. 9) Сѣменовичь Зено, завѣд. въ Клювинцяхъ; 10) Фольваркôвъ Николай, завѣд. въ Батьковѣ; 11) Мойсеовичь Атаназій, сотруд. въ Надвôрнѣ; 12) Косьевичь Теодоръ, завѣд. въ Опришôвцяхъ; 13) Каргутъ Василій, завѣд. Гановець; 14) Каратницкій Емилій, сотруд. въ Семякôвцяхъ; 15) Однорôгъ Іоанъ сотруд. въ Рожновѣ.

Каноничну институцію на Сасôвъ дек. олеского получивъ о. Питушевскій Симеонъ.

ПОСМЕРТНѝ ВѢСТИ.

Дръ Корнилій Витошиньскій, загально звѣстный и поважаный лѣкарь, членъ „Рускои Бесѣды“ Тернопôльскои и ревный рускій патріотъ, упокоився въ Збаражи по короткôй и тяжкôй недузѣ въ 46 тôмъ роцѣ житя вô второкъ въ ночи. Похоронъ ôтбувся въ четверъ с. тыждня. Вѣчная ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Малоруско-нѣмецкого Словаря** вийшовъ тыми днями выпускъ пятнайцатый въ $2^1/_2$ аркуша (стор. 641—680) ôтъ слова *„Пôддячій“* до слова *„Позапанъбрататися“*, арк. 41а—43а. Цѣна выпуска 50 кр. Розсылка того выпуска наступитъ трохи пôзнѣйше. Всѣмъ Вп. Панамъ, котрî запомогли мене въ сѣмъ періодѣ матеріялами лексикальными, складаю уклôнну подяку. Выпускъ шѣснайцятый печатаєся. — Станиславôвъ дня 10 лютого 1885. *Евгеній Желехôвскій*.

— **„Вѣнець“**. Пôдъ такимъ заголовкомъ появився стараньемъ товариства „Лютня“ у Львовѣ збôрникъ найлѣпшихъ квартетôвъ польскихъ и рускихъ. „Лютня“ взялася до выдавания квартетôвъ безкористно пôдъ проводомъ товаришѣвъ своихъ пп. Макаревича, Цетвиньского и о. Матюка. Заходомъ тыхъ любителѣвъ спѣву появився вже четвертый выпускъ „Вѣнця“, ôтзначаючійся елеганцією, добôрнымъ велиновымъ паперомъ и дешевостею. Одинъ зошитъ о 42 стор. 16-ки коштує 45 кр. Въ першихъ чотырохъ выпускахъ помѣщенî побôчь польскихъ квартетôвъ слѣдуючî рускî: Лавровского: „Красна Зоре“; Вербицкого: „Поклôнъ козака“; Вахнянина: „Калина“; Матюка: „До бою“; Воробкевича: „До чарки“ и Лисенка „На прю“.

— **„Рускій Правотарь домовый“**. Въ послѣднихъ часахъ появились зъ друкарнѣ дальшî три аркушѣ, а именно 11, 12 и 13. Содержанье ихъ слѣдуюче: Здôбнôсть до свѣдченя при завѣщаняхъ. III) Упривилеєванî завѣщаня. IV) Спôльнî (супружî) завѣщаня. Вымоги кодициля. Пôдставленî наслѣдники и повѣренности (фидеикомисы). Отказы. Предметъ ôтказу и близшî постановы дотычачî ôтказу. Права ôтказоємця и наслѣдника. Ограниченье и зниесенье розпорядкôвъ послѣдноѝ волѣ. Законне право унаслѣдованя спадкôвъ по особахъ духовныхъ. Заховокъ (часть обовязкова), врахованье въ заховокъ або въ часть наслѣдну, выдѣдиченье и поминенье. Якъ обôймаєся спадокъ въ посѣданье. — Сторôнъ 161–208. Надто въ тыхъ трехъ аркушахъ помѣщено 16 взôрцѣвъ рôжныхъ завѣщань, кодицилѣвъ, подань, зголошень до спадку и просьбъ — а именно ôтъ 83 до 99. Аркушѣ 14 и 15 складаются. — Цѣлый першій томъ о 25—28 аркушахъ друку, на котрый приймаєся ôтъ давна предплата въ сумѣ 3 зр. 25 кр. а. в., выйде найдальше въ першихъ дняхъ мая с. р., а позаякъ подѣлъ того першого тому на меншî зошиты чи выпуски и розсылка тыхъ выпускôвъ Вп. предплатникамъ, — потягнули-бы за собою ôтповѣдно дуже значнî кошты, прото пôдписанî выдавцѣ постановили розсылати Вп. предплатникамъ доперва цѣлый комплетный першій томъ. Зъ того выйде выдавцямъ значна пôльга, бо окрôмъ коштôвъ, розсылка зошитами потягає за собою велику страту часу, котру лѣпше обернути на приспѣшенье цѣлого выданя, — а и Вп. предплатники не потерпятъ нѣчого, бо мѣсто поодинокихъ выпускôвъ, зъ котрыхъ деякî можутъ и затратитись, одержатъ комплетный першій томъ и то значно скорше, якъ-бы одержали, коли-бъ розсылка ôтбувалась выпусками. Се отже нехай буде ôтповѣдею на запытаня, дѣланî Вп. предплатниками до нашихъ часописей що до часу, въ котрôмъ выйде „Правотарь“. Подаючи отсе наше заявленье, перепрашаємо заразомъ нашихъ Вп. предплатникôвъ за дотогочасовый повôльный друкъ нашого дѣла, и то передовсѣмъ въ имени друкарнѣ, по котроѝ сторонѣ выключно лежитъ вина: друкарня именно, занята незвычайно роботами передъ кôнцемъ и съ початкомъ нового року, не могла поспѣшити зъ друкомъ, якъ сего мы жадали. Теперь намъ приречено, що друкъ пôйде скорымъ ходомъ. Просимо отже нашихъ Вп. предплатникôвъ о ласкаву терпеливôсть до першихъ днѣвъ мая с. р. Мимо то новî предплатники пересылаючи предплату въ сумѣ 3 зр. 25 кр. а. в. якъ найскорше, зроблятъ выдавництву велику прислугу. — Съ поважаньемъ *Василь Лукичъ* и *Юліянъ Семигиновскій*.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Д. Г. въ Х. Адреса п. Захара Павлюха Wien, III, Reisnerstrasse Nr. 25.

Съ симъ числомъ розсылаєся Впов. Предплатникамъ „Бібліотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ 11 и 12 аркушь повѣсти „Батько Горіо“ Бальзака.

Ц. к. генеральна дерекція
австрійскихъ желѣзниць державныхъ.
Выписъ въ пляну ѣзды важный ôтъ 15 листопада 1884.

Ôтъѣздъ зô Львова:

Поѣздъ мѣшаный о 6 год. 45 мин. рано до Стрыя, Дрогобыча, Борыслава.
Поѣздъ особовый о 11 год. 20 мин. передъ полуднемъ до Стрыя, Станиславова. Дрогобыча, Борыслава, Хирова.
Поѣздъ мѣш. о 6 год. 50 мин. вечеромъ до Стрыя, Станиславова, Гусятына, Хирова.

Приходятъ до Львова:

Поѣздъ мѣш. о 8 год. — мин. рано зъ Дрогобыча, Стрыя
Поѣздъ особ. о 4 год. 17 мин. по полудни зъ Станиславова, Хирова, Дрогобыча, Борыслава
Поѣздъ мѣш. о 2 год. 30 мин. зъ Гусятына, Станиславова. Хирова, Дрогобыча, Борыслава.

НАДÔСЛАНЕ.

За три крейцарѣ що день можна выконати основне очищенье тѣла, и тымъ способомъ запопасти цѣлому рядови недугъ походячихъ зъ розстрою процесу ôтживляючого и травляючого (обструкція, хоробы жолудка, утробы и жовчи, недуги гемороидальнî, напоръ кровы, бракъ апетиту и т. д.) Мы думаємо тутъ яко лѣкъ очищаючій Швайцарскî пигулки аптыкаря Брандта (можна получити въ корабкахъ по 70 кр. въ аптикахъ). Треба добре уважати щобы кожда коробка мала яко етикету бѣлый хрестъ на червонôмъ поли и пôдписъ Р. Брандта

Pain-Expeller съ „котвою“! Въ теперѣшнôй острôй змѣннôй порѣ року заслугує тоє досвѣдчене домове средство на особенну увагу и пригаданье. Заразомъ однакожь треба згадати, що звѣстнî изъумляючî наслѣдки въ гôстци, ревматизмѣ, перестудженяхъ и т. д. зôстали осягненî лишь при помочи правдивого Pain-Expeller-а съ „котвою“ При купованю сего препарату треба отже добре уважати на те, чи ôнъ засмотреный знакомъ фабричнымъ „червоною котвою“ выробу-же безъ сего знаку яко неправдивого не приймати! Pain-Expeller можна получити по цѣнѣ 40 або 70 кр — ôтповѣдно до величины фляшки у всѣхъ майже аптикахъ краєвыхъ. 1232 3—5

Ф. Ад. Рихтеръ и Сп.,
ц. к. доставець придворный и властитель аптики у **Вѣдни.**
Центральный складъ на Австрію:
Дра Рихтера аптика пôдъ **„Золотымъ Львомъ“** въ Празѣ I, Niklasplatz 7.

Хорошимъ подарунком для молодѣжи
буде
КОБЗАРЬ Т. ШЕВЧЕНКА
ТОМЪ I,
оправленый въ полотно и зъ выволоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьеписею поета.
Книжочка та припоручена ц. к. краєвою Радою шк. на премію для шкôльноѝ молодѣжи и до шкôльныхъ библіотекъ.
Цѣна 40 кр. (съ пересылкою 45 кр.)
Можна дôстати через редакцію „Школ. Часописи“

СВѢДОЦТВО.

Пôдписанî заявляютъ симъ на пôдставѣ точно ними переведеного розслѣду, що паперосова бибулка походяча зъ *фабрики паперосовыхъ бибулокъ* „Le Houblon“ *пана Cawley-a & Henry-ого въ Парижи* єсть знаменитоѝ якости, зовсѣмъ вôльна ôтъ всякихъ чужихъ частей складовыхъ, особливо-жь вôльна ôтъ всякихъ здоровю шкôдливыхъ складникôвъ.

Вѣдень, дня 24 мая 1884.

Пôдпис. *дръ J. J. Pohl*,
звыч. публ. професоръ хемичноѝ технологіи при ц. к. техничнôй академіи.
Пôдпис. *дръ E. Ludwig*,
ц. к. публ. професоръ медичноѝ хеміи при вѣденьскôмъ университ.
Пôдпис. *дръ E. Lippmann*,
надзв. публ. професоръ хеміи при вѣденьскôмъ университетѣ.

(Правдивôсть повысшихъ пôдписôвъ потвердивъ *дръ J. Hoffmann*, ц. к. нотаръ у Вѣдни. Повысше свѣдоцтво пôдписане и затверджене *ц. к. министерствомъ дѣлъ заграничныхъ и французкимъ посольствомъ у Вѣдни* дня 28 мая 1884.) 1071

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. галиц.
акційного Банку Гипотечного
купує и продає
всѣ ефекты и монеты
пôдъ найприступнѣйшими условіями.
5% Листы Гипотечнî и
5% Листы Гипотечнî преміованî

котрî пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшоѝ постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія
можна въ сѣй Конторѣ получити.
(до вылосованя съ 10% премією т. є. по **110 за 100**)
Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякоѝ провизіи. 1267 13—?

1299 5—?
11 лосôвъ **10** гульденôвъ
Тягненье вже
слѣдуючоѝ пятницѣ
КИНЧЕМЪ-ЛОСЫ ПО 1 зр. а. в.
Головна выграна
50.000 зр.
10.000 выграныхъ.
Можна получити въ **лотерійнôмъ бюрѣ угор. Джокей-Клюбу**
Hatvanergasse, Budapest National-Casino.

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ
на продажь
РЕАЛЬНÔСТЬ
съ домомъ мурованымъ и официнами господарскими, огородомъ та садомъ надъ два морги и полемъ надъ ôсѣмъ моргôвъ вкупѣ.
Близша вѣдомôсть у о. А. С. въ Ямници, почта Станиславôвъ. 1—3

НОВООТКРЫТА
Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ
ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА
ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,
поручає Всечестному Духовеньству, славетнымъ громадамъ, церковнымъ комитетамъ и Высокоповажнôй Публиці богатый выбôръ:
матерій церковныхъ и ризъ готовыхъ, стихарѣвъ, балдахинôвъ, хоруговь, фанъ, плащениць, образôвъ малёваныхъ на бляcѣ и полотнѣ, до иконостасôвъ, престолôвъ и на стѣны церковнî; ôлтарики або образы процесіональнî; хрестôвъ напрестольныхъ, ручныхъ и процесіональныхъ; хрестôвъ желѣзныхъ на гробы и полёвыхъ, Евангелій, патриций, чашь, ампулокъ, дарохранительниць, дароносниць, хлѣбниць до Всенощного, кадильниць, поликандрôвъ (паукôвъ), пôдсвѣчникôвъ (лѣхтарѣвъ), канделябрôвъ, лампиць, свѣтла церковного, диванôвъ, цвѣтôвъ и проч.
Великій складъ товарôвъ срѣбн[illegible]хъ зъ хиньского срѣбла, а именно:
Лыжки, вилки, ножѣ столовî и десеровî, лыжочки до чаю и кавы, чайники, цукорнички, тацки, коробки на масло и сыръ, заставы столовî на овочѣ и тѣста, лѣхтарѣ, канделябры столовî и проч.
по дешевыхъ цѣнахъ
Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаєся франко.
Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье даромъ.
1291 **Опакованье даромъ.** 19—?

Брошура Корнила Н. Устіяновича
М. Ѳ. РАЄВСКІЙ И РОССІЙСКІИ ПАНСЛАВИЗМЪ
продаєся въ друкарни Товариства имени Шевченка по 80 кр. за примѣрникъ; съ пересылкою почтовою по 85 кр.
К. Беднарскій, накладчикъ ул. Академична, ч. 8.

Важне для страдаючихъ на нервы.
Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новî **апараты индукційнî** (машины до електризованя), котрыхъ каждый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннî находитися въ каждôй родинѣ. Гостець, ревматизмъ, ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ**. Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.
Dr. **F. Beeck, Triest**, 2 Via Pondares 2
1302 4—20

Ц. к. концесіоноване
БЮРО РАЄНЯ И КОНТОРА ДЛЯ СЛУГЪ
И. МИТТИГА
Улиця Ягайлоньска ч. 12 и Рейтана ч. 1.
Посередничитъ въ купнѣ, продажи и арендѣ имѣнь, лѣсôвъ, млынôвъ, реальностей, камениць и наймѣ помешкань.
КОНТОРА СЛУЖБОВА раитъ лишь добôрку и добре поручену службу якъ: Панны служницѣ, покоєвî, боны, ключницѣ, господинѣ, панны до шитя, крою суконь и бѣля, локаѣвъ, вôзникôвъ, кухарѣвъ, камердинерôвъ и здôбныхъ огородникôвъ. Офиціялистôвъ приватныхъ, управителѣвъ за кавцією и безъ. Економôвъ, писарѣвъ, рахмайстрôвъ, лѣсничихъ испытованыхъ, машинистôвъ, горальникôвъ, резидентôвъ камениць за кавцією, такожь добôрныхъ учителѣвъ и гувернантокъ, Польки, Нѣмкинѣ и Французки; молодѣжь торговельну, ремѣсничу, дістарѣвъ, кельнерôвъ и касієрокъ, Робôтникôвъ для пп. предпріємцѣвъ и господарѣвъ. 1247 3—3

Народный рускій
МОЛИТВЕНИКЪ
съ припорученьемъ и апробатою Преосвящ. Епископа Дра Сильв. Сембратовича,
получити можна
въ Торговли Мих. Дымета и у Конст. Урбана ч. 20 рынокъ Львôвъ,
оправнî по 60 кр., 90 кр., 1 зр. 10 кр., 1 зр. 60 кр., 2 зр. 60 кр. и 3 зр. Для дамъ въ аксамитѣ по 4 зр., 4 зр. 50 кр., 5 зр. и 5 зр. 50 кр., имитація слоневоѝ кости (бляха) 5 зр., перловоѝ матицѣ (бляха) 4 зр. 50 кр.
Брошурованый на велин. папери 1 зр. 1305 1—6
Купуючимъ бôльше примѣрникôвъ ôтвѣтный рабатъ!

Цѣс. кор. управ.
ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ
выдає **во Львовѣ** и черезъ филіи
въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи
АСИГНАТЫ КАСОВÎ
4 процентовî платнî въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
$4^1/_2$ „ „ „ 60 „ „ „
Львôвъ, 7 сѣчня 1884.
ДИРЕКЦІЯ.
(Передрукъ не платится.) (1268 12—?)

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 14. Львôвъ, Вторникъ 5 (17) лютого 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. пол. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстей“** выходитъ по 3 печат аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôть одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Администрація „Дѣла“. **У Вѣдни** Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. **Въ Франкфуртѣ** M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. **Въ Гамбургѣ** Valentin & Co., Königsstrasse 36. **Въ Парижи** Agence Havas. **Въ Россіи** Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:* на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на пôвъ року . . 6 зр. на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на пôвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на пôвъ року . зр. 2·50
для Россіи: на цѣлый рôкъ . . 12 рубл. на пôвъ року . . 6 рубл. на чверть року . . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 16 рубл. на пôвъ року . . 8 рубл. на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 5 рубл. на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницъ, окрôмъ Россіи: на цѣлый рôкъ . . . 15 зр. на пôвъ року . . . 7·50 зр. на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 19 зр.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Єще въ справѣ выборôвъ.

Попередъ всего мусимо заявити нашимъ читателямъ, що мы завсѣгды стояли и стоимо за засадою — на скôлько лишь можна, держати въ тайнѣ всякй такй дебаты, ухвалы и дѣланя комитету выборчого, котрй або свѣдчилибы о якихсь хвилевыхъ непорозумѣняхъ середъ членôвъ комитету, — зъ чого очевидно ворогъ тôлько користати може, пôдъюджуючи ще бôльше одныхъ противъ другихъ, — або котрй черезъ передвчасне выкрытье шкодилибы намѣренôй акціи. За часъ дотеперѣшныхъ заходôвъ около зложеня спôльного комитету выборчого мы були змушенй кôлька разôвъ забирати голосъ, а кождымъ разомъ тôлько для того, щобы коли не простувати, то бодай поясняти тенденційнй донесеня зô Львова до „Neue fr. Presse“, зъ-ôтки знову черпали „Gazeta Narodowa“, „Czas“ и другй ворожй рускому дѣлу польскй газеты. „Neue fr. Presse“ знала напередъ донести о намѣреняхъ и интенціяхъ „Рады Рускои“ и поодинокихъ членôвъ т. зв. партіи „старои“, напередъ вже ôтгадувала, що мала тая сторона рѣшити, а коли що рѣшила, то друга сторона довѣдувалась о тôмъ найперше зъ „Neue fr. Presse“.

Нынѣ знову мы змушенй забрати голосъ по поводу статіи въ ч. 211 „Н. Пролома“, де обширно и подрôбно розказанй недорозумѣня, дебаты и ухвалы въ спôльнôмъ комитетѣ, — обширно и подрôбно, але невѣрно. Автора статіи „Розоблаченіе“ завела память всюды тамъ, де партія „молодыхъ“, маючи на оцѣ загальне добро народне а не партійне, ставила такй внесеня, котрй зъ одной стороны могли-бы будь-що-будь крѣпко звязати обѣ стороны до спôльнои акціи, цѣлому комитетови надати якъ найбôльшои поваги та найширшого вплыву въ цѣлôмъ краю, а зъ другои стороны учинити той комитетъ импонуючимъ супротивъ Полякôвъ и правительства. Але мы не гадаемо вже нынѣ пôйти дорогою „Н. Пролома“ и такъ само обширно и подрôбно розказувати хôдъ дебатъ и причины недорозумѣнь въ комитетѣ, — мы вздержуемся ще съ тымъ, бо бажаемо и маемо надѣю, що будь-що будь „Руска Рада“ не схоче брати на себе отвѣчальности за евентуальну неудачу выборôвъ и, поки часъ, постараеся залагодити дѣло въ тôмъ дусѣ, якъ ухваливъ зборъ пословъ и мужѣвъ довѣрія д. 29 л. сѣчня, т. є. щобы переведеньемъ выборôвъ занився, такъ само якъ выборами до сойму, спôльный комитетъ зъ обохъ рускихъ партій. Длячого зборъ пословъ и мужѣвъ довѣрія поручивъ дѣло выборѣвъ не „Рускôй Радѣ“, але спôльному комитетови, не оскорбляючи при тôмъ чести и того нашого политичного товариства; длячого и цѣлый край бажае спôльного комитету, — на се мы не хочемо давати прямои ôтповѣди, але вкажемо тôлько на то, що: 1) була прецѣ якась розумна причина, за-для котрои „Руска Рада“ передъ выборами до сойму охотно передала дѣло выборôвъ спôльному комитетови, а 2) противники нашй мусятъ-же мати въ тôмъ якусь — певно не зъ прихильности для Руси — причину, що такъ радуются кождымъ проявомъ, якій лишь може свѣдчити о тôмъ, що згôдне, рôвноправне дѣланье обохъ партій нашихъ въ спôльнôмъ комитетѣ може розбитися, а що „Руска Рада“ буде переводити выборы пôдъ своею егидою.

Нынѣ мы хочемо тôлько спростувати кôлька найважнѣйшихъ невѣрно представленыхъ фактôвъ въ статіи „Нового Пролома“. И такъ:

1) „Молодымъ“ не ходило о выборъ предсѣдателя зъ своеи стороны (одинъ зъ ихъ стороны згадавъ лишь мимоходомъ, що для заманифестованя рôвноправности обохъ сторôнъ передъ краемъ, симъ разомъ выпадало-бы выбрати предсѣдателя зъ ихъ стороны), они домагалися лишь того, щобы предсѣдателемъ комитету мôгъ бути якій иншій мужь, а не предсѣдатель „Рускои Рады“, бо коли-бъ предсѣдатель „Рускои Рады“ бувъ и предсѣдателемъ комитету, можливе було-бы непорозумѣнье рôвноправности спôльного комитету межи самыми Русинами, а всѣ противники Руси все мали-бы поводъ толкувати о сякôй-такôй „капитуляціи“ и тымъ чиномъ вплывати шкôдливо на слабодушнѣйшихъ Русинôвъ по провинціи. „Молодй“ годилися на загально поважану особу крыл. Шведвицкого, тôлько просили его на часъ до скôнченя выборôвъ передати предсѣдательство „Рускои Рады“ кому другому. О. Шведвицкій признавъ бувъ рацію мотивамъ „молодыхъ“, бо зложивъ бувъ уже предсѣдательство „Рускои Рады, щобы бути предсѣдателемъ комитету, але — сталося инакше.

2) Коли п. Романчукъ поставивъ въ комитетѣ внесенье, щобы комитетъ скрѣпився поважнѣйшими членами, то выразно заявивъ, що се мае дотыкати обохъ сторôнъ. Внесенье тое повитали обѣ стороны вельми радо, анѣ одинъ голосъ опозиціи не пôднѣся; кождый казавъ: „я радо уступлю свое мѣсце поважнѣйшому чоловѣкови“. И якъ-разъ коли выбрана всѣми депутація запросила до комитету о. Малиновского, дръ Добряньскій, а за нимъ и ще кôлькохъ почулися оскорблеными (!) и выступили зъ комитету. Ôтъ того часу мимо великихъ усилій зъ стороны „молодыхъ“ годѣ було черезъ цѣлый мѣсяць скликати комитетъ, и п. Романчукъ почувся до обовязку взвати на зборъ до Львова пословъ и мужѣвъ довѣрія зъ обохъ сторôнъ. Рѣшенье того збору вѣдоме. Коли-бъ „Рада Руска“ не була безъ причины и безъ потребы станула въ дорозѣ переведеню ухвалы збору пословъ, — то нынѣ вже спôльный комитетъ бувъ-бы при горячôй роботѣ.

2) Въ предложеню комитету зъ пяти, щобы „Руска Рада“ припоручила до центрального комитету 16 членôвъ зъ партіи „старшихъ“, а зъ тыхъ 8 выбрала бы друга сторона, — не могло бути нѣчого оскорбляючого, бо такъ само зъ партіи „молодыхъ“ могла друга сторона зъ помѣжь 16 выбрати 8. На таке предложенье въ комитетѣ пяти згодились не лишь пп. Романчукъ и дръ Ал. Огоновскій, але и о. Малиновскій, дръ Шараневичь и п. Богданъ Дѣдицкій. Тутъ ишло о то, щобы комитетъ складався зъ людей съ взаимнымъ довѣріемъ и щобы всякй можливй личнй антипатіи не перешкаджали загальному дѣлу. Ба, що бôльше. Комитетъ пяти выразно поручивъ о. Малиновскому заявити „Рускôй Радѣ“, що коли-бъ выборъ 8-охъ зъ 16-ти мавъ бути зле зрозумѣлый и будити якусь неохоту, то нехай кожда сторона предкладае лишь по 8 своихъ членôвъ. Якъ бачимо, о якôй небудь оскорбѣ „Рускои Рады“ и мовы бути не могло.

Наконецъ мусимо пôднести, що на скôлько дасться осудити зъ писемъ, якй получае наша редакція зъ всякихъ сторôнъ въ дѣлѣ акціи выборчои, — вся провинція дуже огôрчена тымъ, що дѣло спôльного комитету по рѣшеню збору пословъ, котрй суть правовитою репрезентаціею цѣлого галицко-руского народу, мало-бы бути въ зародѣ убите несподѣваною и неоправданою интервенціею „Рады Рускои“ — и ôткликуеся до патріотизму львôвскихъ Русинôвъ, щобы мали на оцѣ не партіи, а цѣлу Русь, загалъ народа, — и таки ще зъорганизувалися въ спôльный комитетъ для переведеня выборôвъ до рады державнои!

Методіевскій комитетъ.

Повный комитетъ Методіевскій засѣдавъ 14 л. лютого пôдъ проводомъ Преосв. епископа Сильвестра. Предметомъ дискусіи було справозданье секціи литературнои, котра зъ важныхъ причинъ ôтступила на теперь ôтъ выдавництва бôльшои науковои розправы о житю и дѣланю первыхъ апостолôвъ славяньскихъ, а ограничилась на выданю популярнои житьеписи и иконокъ обохъ Святыхъ. Ôгтакъ принято до вѣдомости письмо зъ комитету Велеградского, въ котрôмъ подана есть програма торжествъ, якй ôтбудутся тамъ-же на дняхъ 5 липня, 15 серпня и 13 жовтня, кождый разъ черезъ ôсѣмь днѣвъ по собѣ. Зъ письма сего дôзналися мы, що въ липню ôтъ 5 до 12 дня ôтбудеся головный зъѣздъ Славянъ-католикôвъ австрійскихъ. Мѣсцевый комитетъ стараеся усильно, щобы своимъ гостямъ подати всякй выгоды и улегченя. Желѣзнй дороги державнй прирекли опустъ 45—60% при картахъ переѣздныхъ. Рôвно-жь принято до вѣдомости ôтозву комитету польского, пôдписану епископомъ Моравскимъ зъ дня 6 лютого и запрошенье ординаріяту Оломунецкого до обохъ нашихъ ординаріятôвъ. Въ Велеградѣ стане небавомъ выходити часопись „Jubileum sw. Methodějské“, въ котрôй будутъ помѣщатись вѣсти о всѣхъ приготовленяхъ до торжества. На внесенье пр. Вахнянина рѣшено выслати письма, запрошуючй всѣхъ бôльшихъ посѣдателѣвъ Русинôвъ якъ и мѣщанъ и братства церковнй до спôльнои поѣздки въ Велеградъ на дни 13 л. серпня. Сей речинець буде всѣхъ найдогôднѣйшій, бо припадае на часъ ферійный. При сѣмъ мусимо спростувати ложне донесенье „N. fr. Pr.“, будьто-бы партія „молодыхъ“ („Jungruthenen“) ставила коли-небудь внесенье, щобы Русины спôльно съ Поляками ѣхали до Велеграду. Звѣстный львôвскій кореспондентъ давъ-ся, просто сказавши, „надути“ своимъ такожь звѣстнымъ репортерамъ при скляночцѣ швехатского пива...

Рѣчь посла о. Озаркевича.

(Дальше.)

Вчислюванье належитостей епитрахильныхъ въ конгруу священика не дасться оправдати и по тôй причинѣ, що священикъ, посѣдаючій приходъ о бôльшôмъ числѣ душь сей имагинерный и случайный доходъ буде мусѣвъ собѣ гôркою працею роздобувати, коли противно другій сусѣдъ на меншôмъ приходѣ безъ великого стараня а лишь за остемпльованымъ квитомъ зъ касы державнои побере свою плату. Такій способъ вынагороджуваня священика противится почутю справедливости и гуманности.

Урядники всѣхъ категорій одержуютъ за

Панславизмъ.

3. Де сидѣли и сидятъ Славяне?

(Дальше.)

На полудне ôтъ Карпатъ вступаемо въ розлогу низину придунайску. Самъ Дунай бере свôй початокъ далеко на заходѣ, есть ажь на пограничю французскôмъ и переплывае всю центральну Европу мовь-бы на перекôръ другимъ течѣямъ, ôтъ заходу до всходу. Область свою простеръ ôнъ по Нѣмеччинѣ, по Альпахъ, Горахъ герциньскихъ, славяньскихъ Карпатахъ и балканьскôмъ пôвъостровѣ та розливши широкй поважнй свои струѣ по монотонныхъ понтійскихъ степахъ паде у Чорне море. Те его положенье було може заразомъ и причиною, що въ его области зведено не одинъ кровавый бôй, та и що тутъ ôтбулись якъ найрôжнороднѣйшй перевороты етничнй. Ôтъ жерелъ перли Нѣмцѣ, ôтъ Карпатъ Славяне, зъ полудня Италійцѣ и Греки, ôтъ горла зъ чорноморскихъ степôвъ всякй кочуючй дикарѣ. Нынѣ зложились вже рѣчи такъ, що Славяне перемогли чисельно другй племена въ области середущого и долѣшного Дунаю. Надъ Моравою, Вагою, Нитрою, Грономъ, горѣшною Тисою, Дравою, Савою, Дриною, сербскою Моравою и понадъ другими балканьскими притоками сидятъ Славяне одноцѣльною масою и простерлись далеко и глубоко по всѣхъ тыхъ горахъ, зъ ôтки Дунай бере свои воды. Илирійскй горы то славяньска Швайцарія, такъ якъ Карпаты уважаются ихъ центральною твердинею. Зъ сихъ гôръ зôйшли они надъ адрійске — егейске и балтицке море. Долинами сербскои Моравы и еи притокôвъ, знайшли собѣ дорогу вздовжь Марицѣ и Струмицѣ до Солуня и Царгорода, Вислою до Балтику.

Моря, що окружаютъ землѣ славяньскй, суть самй въ собѣ не великй малоприступнй уставы воднй. Славяне суть одинокимъ народомъ въ Европѣ, що до великихъ морей не здобули собѣ приступу навѣть и побережа тыхъ морей, котрй вдерлись въ ихъ селитьбы и що здавались бути ихъ власностію, не посѣли они первѣстно, а доперва въ нашихъ часахъ. Ся обставина мае велику вагу для Славяньщины и Панславизму. Ледове и Бѣле море були зъ давенъ ôтчиною Чудôвъ. Тутъ господарили Нормане, Англичане и нѣмецка Ганза, а и нынѣ два перше згаданй народы журятся бôльше Архангельскомъ, чимъ самй Россіяне. Побережа Балтику були зъ давна въ посѣданю неславяньскихъ племенъ Лотишѣвъ и Естонцѣвъ. Тутъ передне мѣсце займали заедно Германе, Шведы и Ганзейцѣ по нынѣшный часъ, хотяй вже самй побережа находятся пôдъ политичною властею Славянъ. Вздовжь адрійского моря сидѣли Славяне ôтъ вѣкôвъ, але лишь внутръ краю, а пристани съ торговельными мѣстами лишились въ рукахъ Италійцѣвъ: Римлянъ, Венеціянъ, Рагузійцѣвъ и др. Славяне служили хибай тымъ народамъ яко добрй и зручнй моряки.

Славяньскй скотоводцѣ дôстались вправдѣ въ часѣ великого переселеня и до Пелопонезу на побережа и сусѣднй островы, але скоро уступили они передъ греческими купцями. Таке дѣялось и на побережахъ моря, що часомъ дехто любитъ называти „моремъ рускимъ“ замѣсть „Чорного“. И чорноморскй побережа находились частѣйше въ рукахъ иноплеменныхъ чимъ славяньскихъ; Грекôвъ, Печенѣгôвъ, Половцѣвъ, Татарôвъ та Турковъ. И теперь не все тутъ полагоджене, якъ-бы слѣдувало. Каспійске море, скрôзь котре ишла дорога до Персіи и Индіи, було до недавныхъ часôвъ въ посѣданю иноплеменникôвъ. Астраханъ есть и нынѣ бôльше индійскимъ, перскимъ и чужестороннымъ мѣстомъ, якъ славяньскимъ. И хотяй кожде море есть найвыгôднѣйшимъ комуникаційнымъ средствомъ съ посторонными краями, то мимо того Славяне не горнулись до побережій морскихъ нѣколи съ всею силою и енергіею. Тому и були они бôльше зъизольованй и не мали того широкого вліянія на другй континенты, яке посѣдали прочй культурнй державы Европы.

Якъ ôтъ морей, такъ и ôтъ головнѣйшихъ рѣкъ ôтпихано Славянъ. Те замѣчаемо при Лабѣ, Одрѣ и Дунаю. Вздовжь цѣлои сплавнои Лабы простерлись охочй до торговлѣ Нѣмцѣ и полишили Славянъ лишь надъ жерелами незначныхъ приплывôвъ еи: Сороки и Спревы, т. е. въ Лужицяхъ а ôттакъ надъ Велтавою и горѣшною Лабою. Вздовжь всеи сплавнои Одры поселились такожь Нѣмцѣ, а по Дунаю вдерлись они въ селитьбы славяньскй клиномъ и роздѣлили Моравянъ и Чехôвъ ôтъ стирійскихъ Словенцѣвъ. За ихъ примѣромъ пôшли Мадяре и Волохи и окуповали весь середущій и долѣшный бѣгъ Дунаю, такъ, що лишь мѣсцами, въ Болгаріи, притыкаютъ славяньскй селитьбы до сеи великои торговельнои артеріи европейскои. Не лѣпшои долѣ зазнали въ тôмъ взглядѣ и Славяне привисляньскй. И тутъ заперли имъ Нѣмцѣ приступъ до Балтику.

Черезъ то все зложились нынѣ рѣчи такъ, що Славяньщину по окраинахъ розôрвано и роздроблено та спинено навязку близшихъ ôтношень съ собою. Чехи и Моравяне суть нынѣ оазою посередъ германьского свѣта, илирійскй Славяне — ôтрубанымъ членомъ Славяньщины сокирою мадярско-волоскою. Нѣмцѣ, такъ званй Wasserполяки надъ Вислою и ихъ браты надъ Балтикомъ зъизольовали въ части и Полякôвъ. Навѣть надъ Днѣпромъ, Волгою и Дономъ не могли довгй часы Славяне прійти въ посѣданье долѣшныхъ порѣчій.

Пôдъ симъ взглядомъ суть Нѣмцѣ въ користнѣйшôмъ положеню. Вправдѣ и ихъ ôтчина не есть такъ заокруглена якъ Англичанъ, Французôвъ, Испаньцѣвъ, Италійцѣвъ и Скандинавцѣвъ, але мимо того селища ихъ займаютъ менше розôрвану просторонь, чимъ селища Славянъ. Пангерманизмъ мае проте лѣпшій грунтъ пôдъ ногами ôтъ Панславизму. Краѣ Славянъ то многораменный полипъ, котрого далеко простертымъ кончинамъ грозитъ заедно небезпеченьство. Щобъ Славяньщина дôйшла до бôльшого значеня въ Европѣ, треба ѣй передъ всѣмъ згадаными кончинами дôткнутись побережій морскихъ и зробити собѣ догôдный приступъ до всѣхъ сплавныхъ рѣкъ, плывучихъ въ ихъ районѣ. Тогды доперва можна говорити о посѣданю Царгорода, але тогды треба такожь посѣсти дуньскій Сундъ, щобъ мати безпечну комуникацію Балтику съ прочимъ океаномъ атлантицкимъ. Тогды доперва може Славяньщина розжитись крѣпшимъ и ширшимъ житьемъ и справдѣ Европа здавалась-бы тогды лишь прищѣпкою на еи чоботѣ.

урядовй чинности по-за урядовымъ льокалемъ свои дієты, хотяй тй чинности суть суставною частиною ихъ покликаня. Сихъ дієтъ не вчислює имъ нѣхто въ плату, ба, — они одержують навѣть окремй ремунераціи за довершенье сихъ чинностей, а лишь одинъ куратъ, котрый сповняє важнй и широкй, такъ церковнй якъ и державнй обовязки, має бути выємково инакше плаченый и має черезъ те вдаватись заєдно въ гидкй торги съ своими прихожанами, черезъ що и тратить на повазѣ у своихъ и въ очахъ цивилизованого свѣта! Єсли въ другихъ краяхъ, якъ я вже згадавъ, обходятся съ духовеньствомъ инакше, то длячого якъ-разъ въ Австріи приноровлюють сей способъ ремунерованя до священиковъ, що ôтдають державѣ значнй услуги, научаючи народъ вѣры и моральности, на котрыхъ добро державы спочиває.

Я знаю, що остаточно гр.-кат. духовеньство Галичины волѣло-бъ, щобы епитрахильнй належитости зовсѣмъ знести та статися независимымъ ôтъ прихожанъ и молота политичныхъ властей. Я подѣляю навѣть сей поглядъ на дѣло и хотѣвъ-бымь першій увôльнити народъ ôтъ податку за церковнй функціи. Оно и дуже неприлично именно при похоронахъ и др. ôтъ вдôвъ и сирôтъ жадати щось, чого они може не мають. Я длятого лишь въ конечности пристаю на нынѣшне предложенье комисійне, щобы при нынѣшныхъ церкви противныхъ стремленяхъ выбрати менше зло. Вчислюванье належитостей епитрахильныхъ и мисалій не дасться оправдати анѣ зъ становища каноничного, анѣ державно-правного.

Духовеньство хоче видѣти факты, всякй приреченя на лѣпшй часы не усмиратъ єго, бо вже и давнѣйшихъ не додержано єму, а и деякй выдатки церковнй велено навѣть зъ власныхъ доходôвъ покрывати.

Не можу промовчати дальше и позицію канцелярійныхъ выдаткôвъ на провадженье метрикъ, бо єи полишено добромнѣнію правительства, котре має означити высокôсть сихъ выдаткôвъ и певно схоче ихъ покрыти маленькою сумкою. Таке понятье справы єсть хибне. Вытяги зъ метрикъ жадають приватнй люде дуже рѣдко, тожь и таксы за ту роботу вплывають дуже рѣдко и суть дуже малй. Вытягôвъ такихъ жадають въ бôльшôй части власти самй безъ вынагороды, а формулярôвъ и блянкетôвъ не дають священикамъ, якъ се буває по урядахъ. Урядники дôстають додатки дорожнянй и на переселенье, священикъ муситъ здатись на Божу и своихъ парохіянъ ласку та ще своими грôшми покрыває всякй потребы канцелярійнй. До того муситъ нынѣ священикъ выгоджувати всѣмъ державнымъ, политичнымъ и войсковымъ урядамъ и автономичнымъ властямъ, а тутъ колидує ôнъ неразъ съ пануючою нынѣ неприклонною Русинамъ политичною системою.

Хочу при тôмъ дати ще вѣрный хочь короткій образъ руского священика съ єго житьемъ и дѣланьемъ. Гр. кат. священикъ кôнчитъ у насъ студіи университетскй и по численныхъ испытахъ на университетѣ и конкурсахъ доходитъ доперва до свого становища. Удержуватись муситъ ôнъ зъ платы касовои, господарства, доходôвъ епитрахильныхъ и другихъ льокальныхъ, а за те сповняє ôнъ чинности священика, учителя, урядника, господаря и ôтця родины. Бье ся ôнъ на всѣ стороны, щобы лишь всѣмъ догодити та неразъ пôдъ тягаромъ всѣхъ тыхъ обовязкôвъ упадає передвчасно. Ôнъ живитъ себе и родину, выховує, мешкає въ хатѣ, котру неразъ безъ конкуренціи удержує; сповняє свои обовязки парохіяльнй въ день и ночи, на морозѣ, погодѣ и непогодѣ, часто безъ снѣданя; провадитъ канцелярію, опалює єи, освѣчує, заосмотрює єи въ всякй приборы, єсть референтомъ и слугою канцелярійнымъ въ однôй особѣ; до сповненя чинностей своихъ держитъ ôнъ конѣ або наймає ихъ за добрй грошѣ; єсть господаремъ и економомъ, поставникомъ пôльнымъ; удержує весь персоналъ господарскій и инвентарь, провадитъ до того протоколъ подавчій; єсть мундантомъ, регистраторомъ и експедиторомъ — и то не на 30 або 40 лѣтъ, до выслуги, але до кôнця свого мизерного житя.

Кромѣ того муситъ ôнъ покрывати зъ своеи касы деякй державнй и церковнй належитости, платитъ на фондъ вдовичо-сирôтскій, дає милостынѣ, складки на бѣдныхъ и заосмотрює себе въ всякй духовй потребы: книжки, часописи и др. И за те все має ôнъ побрати плату въ высокости 500 зр. а. в., то значитъ менше якъ асистентъ, канцелистъ, адъюнктъ податковый.... хотяй пôсля интенцій цѣсаря Іосифа II мавъ ôнъ стояти на рôвни съ комисаремъ окружнымъ, а нынѣ съ комисаремъ повѣтовымъ въ 9 клясѣ съ платою 1200 зр. Додаймо теперь до того, що зъ сеи платы 500 зр., ôттягають єму: чистый доходъ зъ грунтôвъ ерекціональныхъ, належитости епитрахильнй, капиталы зъ рентъ, доходы въ натураліяхъ, хлѣбы великоднй и др. А якъ, крый Боже, коли таке лучится, що священикъ держитъ конѣ до выѣзду — хотяй они для него необходимй въ господарствѣ и парохіи — то вже политичнй власти оголошують єго богатыремъ на всю губу и не дôждатись єму нѣколи якои-небудь запомоги. Неурожай, зараза на товаръ, шкоды елементарнй не увзгляднюются священикови, а опустъ податковый, даный громадѣ, ôтписуєся религійному фондови. Ще якъ при тôмъ вôйде ôнъ неразъ поневоли въ браку часу въ колизію съ урядовыми сферами, то накладають на него и кары грошевй або арештъ и посуджують єго о ворожй тенденціи супротивъ державы.

Єсли до того додамо всѣ шкоды, якй выплывають для священика зъ середновѣчного и съ нынѣшнымъ поступомъ несхожого права патронату, всѣ шкоды, выплываючй зъ недостатку прагматики службовои и частй въ слѣдствіе того переношеня; єсли додамо и слабости, котрымъ ôнъ яко чоловѣкъ конечно пôдпасти може, недостатокъ средствъ до лѣченя себе, журбу о долю родины, то и зрозумѣємо, що положенье священика єсть о много сумнѣйше, чимъ другихъ горожанъ. Священикъ рускій походитъ цѣлымъ своимъ житьемъ на чоловѣка, що заєдно грає въ льотерію и нѣколи не выгриває. Єсли-жь въ тыхъ условіяхъ ôнъ ще жіє и якось дыхає, то се єсть доказомъ интелектуального єго образованя, посвященя, самоотверженя и вѣры въ лѣпшу будучнôсть.

(Конець буде).

„Квестія календаря".

Пôдъ такимъ заголовкомъ появилася сими днями въ Коломыи брошура о. Кирила Букоємского въ языцѣ польскôмъ *). Єсть она, якъ кождый легко догадаєся, выплывомъ новопочатои сего року агитаціи противъ руского календаря. По неудалôмъ передъ двома лѣтами замаху кс. Стояловского, заохочуваного п. Поляновскимъ, агитація противъ руского календаря тлѣла и тлѣє въ „kólkach rolniczych" руководженыхъ шляхотско-єзуитскимъ шовинизмомъ. Руководцѣ тыхъ „kólek" засыпають Выдѣлъ краєвый своими предложенями о зрôвнаню календарѣвъ, а що въ Выдѣлѣ краєвôмъ не пахне анѣ однымъ Русиномъ и панове выдѣловй, Поляки або споляченй Русины, такожь радй-бы нѣбы-то тôлько зô взглядôвъ економичныхъ зрôвнати календарѣ, — то и не диво, що Выдѣлъ краєвый ôтъ разу не кидавъ предложень „kólek rolniczych" до коша, але вдався въ переписку съ епископами. И показалося при тôмъ случаю, що епископъ Лукашъ Солецкій зъ Перемышля станувъ по сторонѣ кс. Стояловского, предложивъ Выдѣлови краєвому скасувати на Руси — рускй свята! Се обурило всѣхъ Русинôвъ — и справедливо. Польскій епископъ вдерся въ права руского обряду, загарантованй Русинамъ постановами престола римского и державы. Наслѣдкомъ того обуреня явився меморіялъ пôдгаєцкого деканату до папы и нунція вѣденьского. До неожиданого выступленя еп. Лукаша навязує и о. Букоємскій свою розправу.

О. К. Букоємскій єсть рѣшучо противный внесеню руского календаря. „Коли-бъ пôдъ „календаремъ" розумѣлося нѣчо бôльше, якъ гарно оправлену брошурку съ 12 мѣсяцями и днями, то справа календаря була-бы вже давно розвязана. Але оно такъ не єсть, бо пôдъ выразомъ „календарь" треба розумѣти властивôсть типôвъ національныхъ, правъ историчныхъ, индивидуальнôсть племени, котре почувався нынѣ вже народомъ, и уважає календарь своимъ правомъ, народно-историчною власностею, зарôвно якъ уважає свôй языкъ, религію або обрядъ за святôсть нетыкаему, а всѣ предложеня змѣны, що выходять зъ-поза єго національного обсягу, уважає замахомъ на найсвятѣйшй свои права, выдертьемъ власности". И справедливо авторъ фактами зъ исторіи доказує, що Русины при уніи застерегли собѣ, а король польскій и престолъ римскій затвердили и все затверджували имъ цѣлôсть и нетыкаємôсть ихъ обряду, въ понятье котрого входитъ и юліяньскій календарь. Авторъ наводитъ дотычнй уступы зъ универсалу Жигмонта III. въ дѣлѣ скликаня синоду въ Берестѣ и зъ декрету рѣшень архіепископôвъ и епископôвъ рускихъ о принятю уніи и доказує, що якъ пôдъ взглядомъ историчнымъ и національно-политичнымъ Русины, зарôвно якъ Поляки, уважали ôтносины календаровй правами набутыми, правами народными Русинôвъ, такими уважали ихъ и власти церковнй, якъ о тôмъ свѣдчитъ соборъ флорентійскій. Буллѣ папскй, затверджуючй унію признавали права наданй Русинамъ королями, а деякй буллѣ, якъ папы Венедикта XIV заострили заключену умову пôдъ интердиктомъ, що ôтъ неи ôтступити не вôльно; тому панѣ ишло о церковь, а не о народнôсть та обрядъ, пôсля засады: „non ut omnes Romani, sed ut omnes catholici fiant". Супротивъ тыхъ правъ и привилеѣвъ справа календарска, — каже авторъ, — не єсть лишь дрôбною справою домашною, але она набрала значеня межинародного, а нынѣ нема поводу до реформы. Дальше о. Букоємскій, высказавши — на нашъ поглядъ доволѣ односторонно — причину принятя уніи Русинами, завдавъ пытанье: „Чи Русь уніятска по соборѣ флорентійскôмъ мала якй матеріяльнй користи зъ того, що держалася Риму?" — и ôтповѣдає: „Нѣякихъ! Такъ само и по соборѣ берестейскôмъ. Обѣцювано взяти владыкъ до сенату, але не взято! Можна-бъ сказати, що на уніи немовь стратили епископы рускй. Духовеньство латиньске богате, пышне, достойне, бо съ правомъ сенаторскимъ, споглядало на братôвъ своихъ уніятôвъ „очима привилею", якъ каже Бартошевичь. Не єсть безъ пôдставы твердженье, що унію не понято правдиво и брано єи за провôдный мôстъ до повного златинизованя... Були и честнй приятелѣ уніи межи сенаторами польскими, ...але на нещастье загальне успособленье було противъ неи. Велика часть латиньского духовеньства, власне въ причины свого упривилеєваня, часто выкликувала споры, достойнй слезъ. За примѣръ послужитъ исторично звѣстный фактъ, що коли кс. Киш ка, епископъ жмудскій, святився въ Вильнѣ, хотѣвъ конечно для братства обрядôвъ мати при консекраціи асистентомъ митрополита Іосифа Велямина Рутского, а другимъ мавъ бути латиньскій суфраганъ виленьскій, кс. Война, — то, якъ звѣстно, кс. суфраганъ не хотѣвъ уступити першеньства рускому митрополитови, и то тому, котрого св. престолъ мавъ уже in petto до капелюха кардинальского, колибъ передвчасно не бувъ умеръ." Авторъ не вѣритъ въ то, щобы и римскій престолъ бувъ коли-небудь виноватый въ нарушуваню и переслѣдованю уніи и рѣшучо твердитъ, що римскій престолъ нѣколи не напиравъ на то, щобы до унификаціи догматичнои потрѣбна була унификація календаря. Пояснивши значенье календаря для рускои церкви и руского народа о. Букоємскій звертаєся до п. маршалка краю и высказує свою надѣю, що ôнъ не доложитъ до того руки, щобы тая квестія обрядова була трактована въ соймѣ. Се мусѣло бъ выкликати неприхильне успособленье зъ стороны набувшихъ право (Русинôвъ) въ напрямѣ чи то національнôмъ чи церковнôмъ. Впрочѣмъ соймъ тутъ и не компетентный, бо лишь синодъ мавъ-бы право до иниціятивы въ тôмъ дѣлѣ, котре дотыкає устрою церковного. И взглядъ економичный въ тôмъ дѣлѣ, по думцѣ автора, єсть проблематичнои натуры; замѣсть непотрѣбно потрясати дерево религіи належитъ радше для пôднесеня продукціи и працѣ: лучше выконувати уставу о піяньствѣ, зробити простѣйшимъ судоводство, обмежити число ярмарокъ и т. п. А въ дѣлѣ календаря „най буде, якъ бувало!

*) „Kwestya kalendarza", przez ks. Cyryla Bukojemskiego. Kołomyja, 1885. Czcionkami i nakladem Michala Biłousa".

Справа руска въ Америцѣ.

Пôдъ такимъ заголовкомъ помѣстивъ „Kurjer Poznański" статью, яко ôтповѣдь на дописъ въ Америки до 11 ч. „Дѣла", де було показано, що навѣть въ Америцѣ, на територіи чей-же неутральнôй, стрѣтивъ рускій священикъ, о. Й. Воляньскій, противника въ польскôмъ священику. „Kurjer Pozn." силуєся ослабити вагу дописи въ „Дѣлѣ", догадуючись, що въ нѣй „jest wiele przesady", але зъ наведенои кореспонденціи въ Америки до львôвскихъ „Wiad. kościelnych" можна бачити, що нѣякои въ нашôй дописи пересады не було. Наводимо тутъ дописъ до „Wiadomości kość.", сподѣваючись, що она буде цѣкавою для нашихъ читателѣвъ.

„Не тôлько въ Галичинѣ — пише кореспондентъ — але и въ Америцѣ єсть вже мала справа руска. Початокъ зробленый. Якъ закôнчится, не вѣдомо. Основа справы слѣдуюча. Съ кôнцемъ минувшого року пріѣхавъ до Филадельфіи зô Львова о. Иванъ Воляньскій, греч. обряду, удаючись до Shenadoah въ Пенсильваніи, що-бъ тамъ построити церковь и оснувати руску парохію. Кôлька (? — *Ред.*) родинъ Русинôвъ зъ Галичины, котрй тамъ працюють въ копальняхъ вугля, не могучи згодитися съ Поляками, що вже тамъ мають свôй костелъ и польского священика, удалися съ просьбою до рускои консисторіи у Львовѣ, що-бъ имъ прислала священика свого обряду. Преосв. еп. Сембратовичь, клонячись до ихъ просьбы, пôславъ имъ о. Воляньского, заосмотривъ єго въ юрисдикцію, свѣдоцтва и листы поручаючй.

„О. Воляньскій, прибувши до Филадельфіи, удався заразъ до о. архіепископа Ryan съ визитою. Не заставши єго дома, пôйшовъ до генерального викарія и архіепископского секретаря, о. Brenan. Они, переглянувши єго паперы, узнали, що все въ порядку а о. Воляньского чоловѣкомъ добре выхованымъ и не зле (sic! *Ред.*) освѣченымъ. Але коли середъ розмовы довѣдалися, що о. Воляньскій єсть жонатымъ и що привѣзъ жену съ собою, заразъ вôрвали съ нимъ дальшу мову, кажучи єму сейчасъ выноситися зъ Филядельфіи якъ и въ загалѣ зъ Америки назадъ до Львова. Тому не треба дивуватися. Американцѣ стôлько знають о Русинахъ уніятахъ и о цѣлôй уніи берестейскôй, скôлько мы знаємо о давнѣйшôмъ индійскôмъ племени Гуронôвъ въ области Mihigan, а такъ само, якъ Французы нѣколи не грѣшать великимъ знаньемъ исторіи або географіи. Отже священикъ съ женою зробивъ на нихъ страшне впечатлѣнье.

О Русинахъ же въ Америцѣ доси ще нѣякій статистикъ не згадавъ, анѣ епископъ анѣ єго секретарь про нихъ нѣчого не знали, и теперь доперва мають на серіо выслати до Shenadoah мѣшану комисію, котра має сконстатувати истнованье Русинôвъ въ Америцѣ. Тымчасомъ о. Воляньскій, не уважаючи на все тое, поѣхавъ до Shenadoah до своихъ земляковъ. Не дôставши позволеня ôтъ кс. Ленаркевича ôтправляти службу Божу въ польскôмъ костелѣ нанявъ собѣ якусь салю, зôбравъ своихъ Русинôвъ, ôтправивъ службу Божу съ всѣми церемоніями свого обряду, а красне „Господи помилуй" и „Многая лѣта" по разъ першій зазвучало урядово на вольнôй земли Америки. О. Воляньскій, якъ тутъ пишутъ газеты, єсть тои думки, що ôтъ нѣякого епископа американьского не потребує нѣякои юрисдикціи и що єму, яко священикови иншого обряду, досыть юрисдикціи зô Львова. Чи на тое пристанутъ въ Америцѣ, сумнѣваюся. Тымчасомъ архіепископъ Ryan въ Филядельфіи довѣдавшись о поступку о. Воляньского, выславъ посланіє до трехъ католицкихъ парохій въ Shenadoah, загрожуючи церковными карами кождому, хто бравъ-бы участь въ рускôмъ богослуженю. Посланіє архіепископске ôтчитано народови зъ проповѣдницъ.

Се исторія справы рускои въ Америцѣ. Якій єи буде конець, не занехаю вамъ донести".

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Незгода въ правици парляментарнôй и радôсть опозиціи.*) Мы згадували вже въ своѣмъ часѣ, що коли прійшло до голосованя надъ внесеньемъ Кляича пôдчасъ дебатъ надъ закономъ о конгруи, часть клерикалôвъ зъ клюбу кн. Альфреда Лихтенштайна голосувала згôдно съ лѣвицею. Фактъ сей въ першôй хвили наробивъ не мало шуму въ централистичнôй прасѣ и мало що не стався причиною, щобы клюбъ Лихтенштайна бувъ розбився. Самъ кн. А. Лихтенштайнъ не видѣвъ иншого выходу супротивъ поступованя однои части свого клюбу, якъ лишь той, що постановивъ бувъ зложити свôй мандатъ. Коли однакожь всѣ члены клюбу просили єго, щобъ сего не робивъ, ôнъ постановивъ остатися въ парляментѣ и такъ закôнчився першій объявъ незгоды въ правици. Праса централистична не могла нарадуватися симъ объявомъ и доказувала, якъ слабою єсть звязь, сполучаюча рôжнй фракціи правицѣ, а доказы сй не були безъосновнй. Се показалося найлѣпше пôдчасъ дебатъ надъ новелею о належностяхъ. Поминувши вже, що сама новеля маюча на цѣли наложити новй податки єсть дуже непопулярною, тымъ бôльше ще въ виду наближаючихъ-ся выборôвъ, то проявилися ще и иншй факты, котрй выкликали незгоду въ правици хочь-бы лишь длятого, щобы заявити симъ правительству свою неохоту. Въ першôмъ рядѣ станули Словенцѣ. Що Словенцѣвъ спонукало до выступленя противъ правительства, то єсть ихъ справа шкôльна, котру правительство доси ще не старалося залагодити. Дня 30 сѣчня с. р. подала депутація словеньска пôдъ проводомъ гр. Гогенварта меморандумъ министрови просвѣты, але получила ôтъ него такъ неясну и мало обѣцюючу ôтповѣдь, що и стратила всяку надѣю хочь-бы лишь въ части якого залагодженя сеи справы. Коли отже при дебатѣ надъ новелею о належностяхъ пос. Обреза записався до голосу, мусѣвъ на жаданье Словенцѣвъ казати вычеркнутися зъ спису. Ба, незгода въ правици дôйшла до того степени, що въ многихъ клюбахъ поодинокй послы стали выступати на власну руку безъ взгляду на ôтношеня ихъ такъ до самыхъ клюбôвъ, якъ и цѣлои правицѣ. Причину сего треба шукати въ самôмъ правительствѣ, котре хотѣло-бы завсѣгды, щобы правиця єму помагала, але не старается зъ своеи стороны знову заспокоити жаданя и потребы тыхъ народôвъ, на котрыхъ представителѣвъ числити хоче. Сталося отже, що въ послѣднихъ часахъ въ наслѣдокъ сего невдоволеня, устала звязь, що лучила всѣ фракціи правицѣ въ одну сильну цѣлôсть, а поодинокй зъ тыхъ фракцій стали навѣть выступати противъ правительства. Такій розстрôй утѣшивъ лишь централистôвъ и они пôдносятъ съ тріюмфомъ головы и голосятъ, що панованье правицѣ вже не довге. Тріюмфъ сей стався ще тымъ бôльшимъ, коли президентъ палаты на засѣданю зъ дня 10 с. м. заявивъ, що ôтрочує засѣданье ажь до пятницѣ. Лѣвиця стала теперь ще певнѣйше доказувати правду своихъ поглядôвъ, позаякъ дѣйстно хотѣло правительство вызыскати сю перерву, щобы порозумѣтися съ правицею въ справѣ новелѣ о належностяхъ, котрои судьба стала дуже непевною, коли розôйшлась поголоска, що селяньскій пос. Руфъ зъ клюбу Лихтенштайна хоче поставити внесенье, щобы єи ще разъ ôтослано до комисіи. Голошено вже, що правительство має забезпечену для свого предложеня бôльшôсть, позыскано навѣть и Словенцѣвъ, здавалося, що все буде добре; якй од-

накожь були успѣхи, показалося найлѣпше въ пятницю.

(*Судьба новели о належностяхъ.*) На засѣданю въ пятницю дня 13 с. м. явилися министры: Таффе, Зьемялковскій, Дунаевскій, Пражакъ, Пино, Конрадъ и Фалькенгайнъ; яко заступники правительства сов. секціи Кіяри и секретарь министерства Фрошаверъ. Приступаючи до порядку дневного заявивъ президентъ палаты, що до голосу записалися за новелею послы Бѣлиньскій и Яворскій; ôттакъ промовивъ министеръ Дунаевскій. Бесѣдникъ старався насамперѣдъ збити закиды фискализму, якй роблено новели а ôттакъ выступивъ противъ выводôвъ Кайля и Штайдля, будьто-бы черезъ новелю мали найбôльше потерпѣти мѣста. На послѣдокъ — якъ-бы перечувавъ, яка судьба стрѣтитъ новелю — звернувся до палаты съ прошеньемъ, щобы она взяла новелю пôдъ спеціяльну дебату и заявивъ, що правительство доперва тогды займе певне становище що до кождои поправки. — Найострѣйше противъ новелѣ выступивъ пос. Менгеръ. Въ довгôй бесѣдѣ полемизувавъ ôнъ съ министромъ и выказувавъ злй стороны новелѣ. Законъ о належностяхъ, казавъ бесѣдникъ такъ вже переповненый рôжными новелями, що лишь одинъ чоловѣкъ въ Австріи покôйный бар. Фирлингеръ, президентъ сенату въ найв. трибуналѣ апеляційнôмъ, бувъ въ силѣ всю ту путанину розмотати. Цѣла теперѣшна новеля мѣстится, щобъ коротко сказати лишь въ словахъ: Давай грошѣ! — Въ теперѣшныхъ тяжкихъ часахъ хоче правительство о 20% пôдвысшити належности; правда, оно каже, що черезъ те люде ôтзвычаются робити довги. Але якимъ то закономъ можна приказати, щобы кождый мавъ грошѣ? Черезъ сю новелю потерпѣли-бы найбôльше селяне и бôльшй мѣста. Правительство хоче сею новелею наложити тягаръ на селянъ и мѣщанъ, а рôвночасно выкидае для Галичины 15 миліонôвъ! На се анѣ бесѣдникъ, анѣ его товаришѣ не згодятся. — По сѣмъ выступивъ Руфъ и поставивъ внесенье, щобы новелю ôтослати назадъ до комисіи, щобы она змѣнила тягаръ, якій накладае новеля на селянъ и ремѣсникôвъ, а за то бôльшій тягаръ наложила на биржу. По замкненю дискусіи промовлявъ ще Мавтнеръ зъ лѣвицѣ противъ а Бѣлиньскій и справоздавець Талижь за спеціяльною дебатою. Прійшло до голосованя надъ внесеньемъ Руфа и теперь доперва проявилася вповнѣ дезорганизація правицѣ. Въ таборѣ клерикальнôмъ були прихильники и противники внесеня Руфа а навѣть и такй, котрй зовсѣмъ не голосували. Клюбъ Корониниого голосувавъ съ лѣвицею за внесеньемъ Руфа а декотрй зъ его членôвъ выйшли зъ салѣ. Клюбъ ческій голосувавъ противъ внесеню лишь Грегръ, Гельеръ, Тильшеръ и Веберъ выйшли зъ салѣ, хочь заразъ по голосованю знову явилися. Словенцѣ, Дальматинцѣ и Поляки голосували противъ, а цѣла лѣвиця въ повнôмъ числѣ за внесеньемъ Руфа. Пять Дальматинцѣвъ, два антисемиты и оба князѣ Лихтенштайны выйшли зъ салѣ передъ голосованьемъ. Такъ побѣдила лѣвиця 160 голосами противъ 135, а середъ централистôвъ настала велика радôсть. — По установленю порядку дневного на слѣдуюче засѣданье, закрыто засѣданье, а слѣдуюче назначено на четверъ дня 19 с. м.

(*Голосы прасы о поражцѣ правительства и бôльшости парляментарнои.*) „Narodni Listy" пишутъ: „Лѣвиця побѣдила; правительство а съ нимъ и правиця понесли поражку, але поражка ся выходитъ для тыхъ, що платятъ податки въ велику користь. Новеля о належностяхъ вже похоронена и ледве чи вже коли воскресне. Сю поражку правительство само на себе стягнуло, а проводирѣ правицѣ най теперь добре роздумуютъ, чи они добре зробили, що не прилучилися ôть разу до внесеня Руфа. Якй будутъ наслѣдки сеи поражки, трудно ще теперь означати, то лишь певно, що анѣ правительство, анѣ правиця не можутъ числити на певну бôльшôсть. Въ наслѣдокъ сего можна вже теперь предвиджувати, що законъ о регуляціи галицкихъ рѣкъ не перейде". — „Presse" каже знову: „Обѣ великй партіи парляменту годилися на те, що новеля о належностяхъ потребуе значныхъ поправокъ, а въ якôй дорозѣ сй поправки маютъ наступити, се мусить бути правительству рôвнодушнымъ. Обавы, що черезъ внесенье Руфа новеля не прійде вже пôдъ обрады на сѣй сесіи, мы не подѣляемо. Руфови ходило лишь о те, щобы не розволѣкати дебатъ въ парляментѣ, а коли комисія скоро опораеся, то законъ певно перейде, бо на него въ загалѣ годятся обѣ партіи". — „Fremdenblatt" доказуе, що хочь новеля о належностяхъ упала, то певно знову появится въ парляментѣ, хочь може вже ажь на другôй сесіи. Що до самои поражки правительства и правицѣ каже „Fremdenblatt", що она могла для лѣвицѣ зробити хвилеве вдоволенье, але не може зробити жаднои сталои змѣны анѣ въ ситуаціи парляментарнôй анѣ политичнôй. — До „Politik" пишутъ знову зъ Вѣдня: „Най лѣвиця говоритъ собѣ, що хоче, але всяке политичне пытанье, дотыкаюче спôльнои автономичнои програмы, застане правицю сполучену въ сильну фалянгу, почавши ôтъ Ригера ажь до — Линбахера, котрый въ своѣй послѣднôй бесѣдѣ заявивъ, що у всѣхъ бôльшихъ пытаняхъ буде выступати противъ сполученои лѣвицѣ".

(*Сегорôчна сесія парляментарна*), якъ доносятъ нѣмецкй газеты, мае закôнчитися дня 24 марта. Пôдъ обрады на сѣй сесіи прійдутъ ще лишь: буджетъ, угода съ пôвнôчною желѣзницею, законъ о матеріяхъ выбуховыхъ и другй поменшй справы. Законъ о соціялистахъ и регуляція галицкихъ рѣкъ не прійдутъ вже имовѣрно на сѣй сесіи пôдъ обрады.

ЗАГРАНИЦЯ.

Дѣла въ Суданѣ. Въ однôмъ зъ попередныхъ чиселъ выказали мы, яке становище занимавъ кабинетъ Глядстона супротивъ Судану и политики державъ европейскихъ, а заразомъ и показали мы, въ якôмъ ôнъ знайшовся положеню по паденю Хартума и смерти Гордона. Рѣчи теперь трохи змѣнилися. Въ виду грозячого небезпеченьства замовкли всѣ внутрѣшнй споры, притихли всякй напады на кабинетъ и его политику а цѣла лишь увага Англіи звернулась на те, щобы на всякій способъ ôтомстити на ворохобникахъ пораженье англійскои поваги и силы и надати имъ знову первѣстне значенье. Въ тôй цѣли не роздумувано довго, не старанося зробити ситуацію ще прикрѣйшою може черезъ змѣну кабинету, лишь скрѣплено его новыми силами. Ся реконструкція кабинету Глядстона була отже першимъ наслѣдкомъ паденя Хартума и вплынула досыть користно на успособленье цѣлои Англіи. Вользелей получивъ приказъ выступити противъ ворохобникôвъ съ цѣлою силою и ему обѣцяно якъ найскорше выслати ôтповѣдну помôчь. До скорого дѣланя англійского войска въ Єгиптѣ була вже найвысша пора. Вѣсть о побѣдѣ Магдія розôйшлася скоро по цѣлôмъ магометаньскôмъ свѣтѣ въ Африцѣ и заходила обава, щобы она не дôйшла и до Индій и не наробила тамъ Англіи новыхъ клопотôвъ. Треба було отже скорого дѣланя. Англія почала оглядатися за союзниками; але зъ ôтки ихъ було взяти? Тогды побачила Италія, що и для неи надôйшла пора поправити то, що давнѣйше занедбала, т. е. придбати собѣ колоніи надъ Червонымъ моремъ. Рахуючи на те, що Англія буде конче теперь потребувала еи помочи, почала высылати свои войска надъ Червоне море. Здавалося зъ разу, що межи Англіею и Италіею станула якась угода. Европа, а особливо Нѣмеччина налякалася, що поза еи плечима щось потайкомъ робится. Почали вже навѣть говорити о якимсь новôмъ угрупованю политичнôмъ въ Европѣ. Скôнчилося однакожь — по крайнôй мѣрѣ на теперь — на тôмъ, що англійскй войска выступили съ цѣлою енергіею противъ ворохобникôвъ, а Италія почала надъ Червонымъ моремъ забирати одно мѣсто по другôмъ. Се выкликало протестъ Порты, котрый однакожь не найшовъ ôтповѣдного ôтгомону въ Европѣ. Австрія постановила не мѣшатися въ сю справу; Нѣмеччина дала лишь пôзнати, що не допустила бы до того, щобы пытанье египетске мали може рѣшати лишь Англія и Италія, — а Франція ще доси не заявила, яке займе становище супротивъ новои ситуаціи. Тымъ часомъ пощастилося англійскимъ войскамъ вже разъ побити ворохобникôвъ коло острова Дулька. Побѣда ся зробила добре враженье въ Англіи. Зъ Каиру доносятъ теперь, що на жаданье Вользелея зроблено египетскому князеви Гассанови предложенье, щобы обнявъ головне командо надъ однымъ корпусомъ експедиційнымъ. Князь мавъ на те пристати, але пôдъ условіемъ, що въ кампаніи возме участь 4.000 турецкого войска. Зъ стороны Англіи предкладано Гассанови титулъ ген.-губернатора Судану. Головною задачею англійского войска въ Суданѣ есть теперь заняти Берберъ и звернути цѣлу свою силу насамперѣдъ противъ Османа Дигмы.

Смерть Гордона. По битвѣ коло Кербеканъ (або коло острова Дулька на Нилю), такъ доноситъ Вользелей, найшовъ одинъ зъ англійскихъ жовнѣрôвъ копію письма губернатора Берберу до губернатора области Кербеканъ, въ котрôмъ першій доноситъ, що получивъ письмо ôтъ Магдія зъ вѣстею, що Хартумъ зôстало взяте 26 сѣчня с. р., Гордонъ забитый а его кораблѣ и лодѣ дôсталися въ руки ворохобникôвъ. Наколибъ се правда була, то бувъ-бы сконстатованый день смерти славного богатыря, котрый цѣле житье свое на те посвятивъ бувъ, щобы при помочи оружія нести цивилизацію середъ дикихъ народôвъ. Та дивна була судьба Гордона. Самъ религійный майже до фанатизму и забобонный, якъ-бы правдивый магометанинъ, воювавъ головно противъ „пророкôвъ": разъ въ Хинахъ въ повстаню Тан-Пинга а другій разъ противъ Магдія въ Суданѣ. Въ послѣднôмъ письмѣ до одного зъ своихъ пріятелѣвъ въ Каирѣ Гордонъ самъ предсказавъ свою судьбу. Онъ писавъ тогды: „Бувайте здоровй! Вже бôльше не побачимося. Мене окружаютъ зô всѣхъ сторôнъ зрадники и до Рôздва може вже все закôнчится". Гордонъ неошибся, лишь часу не вгадавъ. Ôнъ погибъ, якъ доносятъ найновѣйшй вѣсти ôтъ кулѣ непріятеля въ часѣ, коли пôдчасъ занятя Хартума, выйшовши зъ конаку збиравъ своихъ вѣрныхъ до послѣдной обороны. Пôсля давнѣйшихъ вѣстей мавъ его заколоти штилетомъ одинъ изъ зрадникôвъ. Гордонъ родився въ Англіи 1833 р. въ Вульвичь и бувъ сыномъ англійского генералъ-лейтенанта. Ôнъ ôтбувъ кампанію пôдчасъ кримскои вôйны, ôттакъ въ 1860 р. бувъ въ вôйнѣ въ Хинахъ пôдчасъ приступу на Пекинъ въ р. 1863 усмиривъ хиньске повстанье Таи Пинга и получивъ ôтъ хиньскои королевои 10.000 ф. штер. въ подарунку. 1877 р. вступивъ въ службу кедива и бувъ ген.-губернаторомъ Судану а съ початкомъ минувшого року по пораженю Гиксъ-паши выбрався бувъ знову до Судану и дôйшовъ ажь до Хартумъ, де его постигла сумна судьба.

Россія. Зъ добре поинформованого жерела доносятъ, що Россіяне не розпочали походъ на Гератъ въ Афганистанѣ въ тôй цѣли, щобы взяти се мѣсто пôдъ свôй протекторатъ. — О вильненьскôмъ епископѣ Гриневецкôмъ доносятъ до нѣмецкихъ газетъ зъ Петербурга, що закимъ ôнъ ще приѣхавъ до Петербурга, було вже постановлено выслати его въ заточенье. Скоро лишь приѣхавъ до Петербурга приказано ему всѣсти до воза и вывезено на проживанье до Ярослава. Правительство петербургске вызначило ему малу пенсію а въ вильненьскôй капитулѣ приказано выбрати викарія. Еп. Гриневецкого постигла якъ доносятъ россійскй газеты за то така кара, що ôнъ безъ пощады обходився съ всѣми священиками католицкими, котрй въ чѣмъ небудь були правительству прихильнй.

НОВИНКИ.

— **Дня 19 с. м. ôтбудеся у Вѣдни конференція епископôвъ австрійскихъ**, на котру выѣхавъ такожь и нашь еп. Сильвестеръ. Въ виду того, що 21 с. м. розпочинае палата панôвъ свои нарады и що при розправѣ надъ пôдвысшеньемъ конгруы священикамъ въ палатѣ послôвъ, министеръ просвѣты ôтповѣвъ дуже выминаючо на выводы пос. Штурма, до кого належитъ фондъ религійный, — можна догадуватись, що предметомъ нарадъ конференціи епископôвъ буде справа фонду религійного, т. е. рѣшенье пытаня, хто есть властителемъ его, чи церковь чи держава, а ôттакъ чи фондъ религійный становитъ одну цѣлôсть нероздѣльну, або чи належитъ его подѣлити на фонды провинціональнй. При тôмъ здаеся, буде домагатись конференція бôльшого вплыву клира на школы народнй, именно въ той способъ, щобы кождый парохъ бувъ заразомъ директоромъ школы.

— **Мѣска руска школа.** Минувъ пôврôкъ ôтъ заснованя школы мѣскои у Львовѣ съ рускимъ языкомъ выкладовымъ и вже можемо сказати, що тая школа, породжена въ такъ тяжкихъ боляхъ, розвинулась на стôлько, що будучнôсть еи запевнена и що при збôльшенôй фреквенціи съ слѣдуючимъ шкôльнымъ рокомъ представительство мѣста буде мусѣло еи ôтлучити ôтъ школы им. Пирамовича, при котрôй доси мѣстится, и вытворити зъ неи окрему етатову, съ окремою управою. Причиною малои дотеперѣшнои фреквенціи була, якъ звѣстно, тая обставина, що доперва въ послѣднихъ дняхъ серпня мин. року рада мѣска рѣшилась тую школу оснувати и що черезъ тое молодежи рускôй трудно було зъ другихъ шкôлъ мѣскихъ перейти до новои. На сѣмъ мѣсци мило намъ приходитъ подати до прилюдной вѣдомости результатъ клясификаціи ученикôвъ сеи школы за першій пôврôкъ. Першу клясу провадивъ учитель п. Михайло Бандуровичь. Въ тôй клясѣ було записаныхъ ученикôвъ 36, а клясификованыхъ 33. Зъ тыхъ одержали 3 ôтзначенье (Іосифъ Бандрôвскій, Іосифъ Косовинъ и Іосифъ Рудый), 12 добрый, 7 достаточный а 11 недостаточный поступъ. Другу клясу провадивъ учитель п. Іосифъ Танчаковскій. Ученикôвъ записаныхъ було 34, а клясификованыхъ 31. Зъ тыхъ одержали: 1 ôтзначенье (Миронъ Вахнянинъ), 5 добрый, 13 достаточный, 7 мѣрный а 5 недостаточный поступъ. Третю клясу провадивъ учитель п. Адольфъ Довжицкій. Записаныхъ учениковъ було 34, клясификованыхъ 31. Зъ тыхъ одержали: 5 ôтзначенье (Вас. Сидельникъ, Леонтинъ Куницкій, Францъ Баранъ, Мих. Чапранъ и Мих. Скаришь), 6 добрый, 12 достаточный а 8 недостаточный поступъ. Четверту клясу провадивъ учитель п. Тома Несторъ. Записаныхъ ученикôвъ було 26, клясификованыхъ 20. Зъ тыхъ одержали: 9 ôтзначенье (Ант. Бурда, Ив. Козиньскій, Володим. Кубицкій, Андр. Молчко, Станиславъ Хаба, Іосифъ Гуликъ, Павло Урицкій, Бориславъ Кобляньскій и Іосифъ Савицкій), 10 добрый а 1 достаточный поступъ. — Тымчасовымъ директоромъ школы бувъ п. Францъ Шпетманьскій, катехитомъ о. Алексей Наливайко зъ Голоска, а практикантомъ п. Алексей Вербяньскій. Спѣву у всѣхъ клясахъ учивъ п. Мих. Бандуровичь. Ученики спѣвали вже сего року въ часѣ обходу на Іорданьскôмъ святѣ.

— **На засѣданю руского тов. педагогичного** ôтбувшôмся дня 9 лютого с. р. рѣшено друковати дальшу серію илюстрованыхъ книжочокъ для дѣтей (книж. 6 и 7) по 1000 примѣрникôвъ; передано статуты взаимнои помочи учителѣвъ особнôй комисіи для перегляду а ôттакъ рѣшено скликати загальнй зборы въ першій день Зеленыхъ Святъ до Тернополя.

— **Въ „Народнôй Торговли"** розпочато 20 л. сѣчня инвентуру склепôвъ у Львовѣ, Перемышли, Станиславовѣ и Тернополи, а по скôнченю инвентуры въ кôлькохъ дняхъ центральна канцелярія дирекціи у Львовѣ занялася ревизією дотычныхъ справоздань и обрахункôвъ въ цѣли уложеня докладного билянсу, котрый буде предложеный загальному зборови членôвъ „Народнои Торговлѣ". Зборъ буде скликаный въ мѣсяци мартѣ с. р. Выплата дивидендъ ôтъ удѣлôвъ послѣдуе по затвердженю билянсу загальнымъ зборомъ.

— **Зъ Коломыѣ** доносятъ намъ, що тамошнй Русины, якъ зъ самого мѣста такъ и зъ окрестности, щиро заходятся, щобы въ Коломыѣ оснувати филію „Народнои Торговлѣ".

— **Стипендія для Русинôвъ.** Ц. к. намѣстництво въ Львовѣ розписуе конкурсъ на опорожнену съ початкомъ 1884/85 школьного року стипендію зъ наукового фонду въ сумѣ 105 зр. на рôкъ, призначену для рускои молодежи ôтдаючоися наукамъ на выдѣлѣ правничôмъ або философичнôмъ. Речинець до вношеня подань назначеный до кôнця н. с. лютого 1885 р. Убѣгаючійся о тую стипендію мають предложити свои подання въ конкурсовôмъ речинци ц. к. намѣстництву черезъ дотычну колегію професорôвъ и долучити до нихъ метрику хрещеня, свѣдоцтво убожества, свѣдоцтво испыту зрѣлости потвердженье фреквентаціи и успѣха въ наукахъ котрй теперь ôтбувають на университетѣ.

— **Зъ Пôдгаець** пишутъ намъ: За 12 лѣтъ своего истнованя товариство „Помôчь" въ Пôдгайцяхъ першій разъ устроило декламаційно-музикальный вечеръ, котрый, якъ на першій разъ, дуже добре удався. Вп. гостѣ зъ подальшои околицѣ, якъ пп. Насальскій зъ Бережанъ, Боцюрки зъ Золотникъ, Дурбаки зъ Увся, Медицкй зъ Александрôвки, заявили прилюдно свое вдоволенье зъ хорального спѣву нашихъ мѣщанъ, заложеного о. А. Левицкимъ. Комитетъ вечера, складаючи на сѣмъ мѣсци подяку всѣмъ Вп. гостямъ, рôвножь дякуе всѣмъ тымъ патріотамъ, що по случаю вечера надôслали свои жертвы, а именно: Впр. о. дек. І. Залуцкій зъ Теребовлѣ 2 зр.; п. К. Попель 3 зр.; п. М. Боровскій 5 зр.; сов. о. Соневицкій зъ Бережанъ 1 зр.; о. І. Клосевичь зъ Гнильча 1 зр.; п. Завадскій 1 зр. и п. Лось 1 зр. — *Комитетъ.*

— **Справозданье зъ дѣяльности Выдѣлу товариства „Шкôльна Помôчь" у Львовѣ за мѣсяць сѣчень 1885.** 1) Принято до вѣдомости заявленье п. Володимира Пôдляшецкого, що его батько, умираючи, жертвувавъ 100 зр. для товариства „Шкôльна Помôчь" у Львовѣ и що тй грошѣ находятся у его брата, до котрого належитъ зголоситися по нихъ на веснѣ. 2) Касіеръ товариства подавъ до вѣдомости, що вже напечатанй „запрошеня до вступованя въ члены" въ 2000 прим. и коштуютъ 10·30 зр. 3) О. Поляньскій заявивъ, що рускій банкъ выплатитъ 17 зр. 80 кр., призначеныхъ черезъ о. декана Коростеньского на коренный фондъ ажь по 15 лютôмъ. 4) Касіеръ завѣдомивъ, що Институтъ Ставропигійскій выплативъ вже процентъ ôтъ фонду бл. п. Коссака въ сумѣ 55 зр. 44 кр. 4) Принято въ члены о. Михаила Гандяка, сотрудника въ Угновѣ, и сейчасъ выслано ему грамоту членьску. Такожь принято въ члены п. Іосифу зъ Варапучиньскихъ Олеськову, жену дра Олеськова, асистента ботаники въ львôвскôмъ университетѣ. 5) Принято до вѣдомости, що о. Осмѣловскій, игуменъ зъ Гошова, заплативъ вкладки за 4 минувшй роки въ сумѣ 8 зр. 36 кр. и за то складаеся ему прилюдну подяку. 6) Ухвалено подякувати п. Савинѣ Яновскôй у Львовѣ за дарованй книжки для библіотеки товариства. 7) Принято до вѣдомости, що въ мѣсяцю сѣчню зложили вкладки слѣдуючй П. Т. пп.: Должицкій 50 кр.; Ив. Бѣчай 1 зр.; Д. Гладиловичь 1 зр.; о. крыл. Фаціевичь 1 зр.; Д. Левкевичь 50 кр.; Танчаковскій Іосифъ 50 кр.; о. Исидоръ Дольницкій 1 зр.; Мих. Скородиньскій 5 зр.; о. Брылиньскій зъ Жовтанець 1·50 зр.; о. А. Кордуба зъ Сушна 50 кр.; Ом. Партыцкій 2 зр.; Н. Вахнянинъ 50 кр.; о. Карачевскій у Львовѣ 3 зр.; о. Ю. Мандычевскій 2 зр.; о. Осмѣловскій 8·36 зр.; о. Р. Ковшевичь 1 зр.; о. Т. Поляньскій 1 зр.; о. М. Метеля 50 кр.; Ст. Лабашь 1 зр.; Братство въ Ляшковѣ 2 зр.; Марія Мохнацка 20 кр.; о. Мацѣлиньскій зъ Коропця 1 зр.; Евг. Желехôвскій 50 кр; о. М. Куневичь 2 зр.; п. Аполинарій Кульчицкій зъ Вѣдня 1·30 зр.; Дръ Н. Крижановскій зъ Босніи 2·77 зр.; о. В. Небыловець 2 зр.; о. М. Малицкій 1·10 зр.; дръ Дрималикъ зъ Жовкви 2 зр.; о. Іосифъ Варапучиньскій ôтъ себе 2 зр., ôтъ Маріи В. 2 зр., ôтъ Іосифы В. 50 кр.; о. Гр. Олесницкій 2·50 зр.; М. Гандякъ 1 зр.; о. Іоанъ Коцюба въ Кунакôвцяхъ 1 зр.; А. Максимовичь въ Глѣбокôй 2·20 зр.; о. Корытко въ Городла 1·29 зр.; о. Коцовскій зъ Трибуховець 4 зр.; о. Мерена зъ Дошна 1 зр.; о. Лозиньскій зъ Яворова 50 кр.; о. Головацкій зъ Суходола 1 зр.; о. Бурачиньскій зъ Олѣевы 50 кр.; п. Мозола зъ Турки 1 зр.; о. Куриковскій зъ Боленовичь 1 зр.; о. Мильковичь зъ Полянчика 1 зр.; о. Левицкій зъ Ясеницѣ 1 зр.; о. Сабатъ зъ Рѣчки 1 зр.; о. Гащицъ зъ Карова 1 зр.; о. Лазорищакъ зъ Дроздовичь 2 зр. Для ученикôвъ мѣскои школы рускои прислали: Ч. громада Полôвцѣ и Криволука 2 зр.; о. Брылиньскій зъ Жовтанець 1·50 зр.; п. Геникъ 5 зр.; Братство зъ Грицоволѣ 2 зр.; п. Мозола зъ Турки 1 зр. Всѣмъ дателямъ складае Выдѣлъ щиру подяку. — *Р. З.*

— **Выдѣлъ „Академичного Братства"** складае щиросердечну подяку Вп. Дрови Щасному Сельскому за даръ 5 зр. въ користь товариства.

— **На всѣхъ стаціяхъ трансверзальнои желѣзницѣ** ôткрыло правительство новй уряды телеграфичнй до загального ужитку.

— **Нова фабрика тютюну** буде выбудована въ Заболотовѣ. Кошты будовы прелиминовано на 41.500 зр. а розправа конкуренційна въ цѣли ôтданя еи въ предпріемство розписана на 5 но. марта.

— **Ревизія.** Въ редакціи „Нового Пролома" забрала полиційна комисія въ пятницю минувшого тыждня всѣ примѣрники выданого въ Варшавѣ „Холмского календаря" на р. 1885.

— **Нападъ на австрійску територію.** Пôсля вѣстей зъ Сучавы напало передъ кôлькома днями 100 румуньскихъ селянъ на австрійску територію и зачали вырубувати лозы на просторони 1200□°, котра належитъ до якогось Барбера. Робôтники Барбера хотѣли зôгнати Румунôвъ, но послѣднй выдобули укрытй пôдъ одѣжею пистолеты и привитали ихъ кôлькома выстрѣлами. Зареквирована жандармерія мусѣла въ цѣли прогнаня румуньскихъ напастникôвъ ужити оружія, при чѣмъ одинъ тяжко раненый Румунъ лишився на мѣсци. Староство въ Сучавѣ завѣдомило о тôмъ случаю въ дорозѣ телеграфичнôй министерство дѣлъ заграничныхъ.

— **Выдѣлъ рады повѣтовои въ Бучачи** розписуе конкурсъ на посаду люстратора громадскихъ маетнôвъ съ рôчною платою 600 зр. и додаткомъ въ сумѣ 200 зр. на объѣздки. Речинець до вношеня подань назначеный до дня 24 но. лютого с. р.

— **Маршалокъ краевый** дръ Зыбликевичь выѣхавъ на дняхъ до Кракова.

— **Напрасный судъ.** Въ цвѣтню минувшого року убито въ однôй мѣсцевости американьскôй якогось Джемгерсона, а убійцѣ его, два зятѣ и сынъ

до вязницѣ дôсталися. Процесъ тягнувся такъ довго, що жителѣ наскучивши собѣ судову процедуру выломили стѣны вязницѣ и вытягнувши трехъ злочинцѣвъ на подвôрье сейчасъ ихъ повѣсили.

— **П. Іосифъ Дубина**, учитель народный въ Дашавѣ, дек. стрыйского получивъ архіерейску грамоту похвальну за труды около розбудженя любови и ревности до церкви и богослуженя.

— **Школа рôльнича въ Ягольници** мае бути ôткрыта вже съ весною с. р. Директоръ и учителѣ мали бути вже заименованѣ.

— **Въ львôвской торговельно-промысловôй палатѣ** засѣдае въ силу переведеныхъ недавно выборôвъ 18 христіянъ а 16 жидôвъ. Христіяньскѣ раднѣ подѣлилися на двѣ партіи: сторонництво ремѣсникôвъ (пôдъ проводомъ кравця Ньемчиновского) и кружокъ зъ интелигенціи. Рѣшаючимъ факторомъ будутъ отже жиды.

— **Погоня за титулами графскими.** Пп. Еразмъ и Антоній Воляньскѣ були передъ кôлькома днями на авдієнціи у цѣсаря. Ходятъ слухи, що тая авдієнція стоитъ въ звязи съ пôднесеньемъ звѣстного „детономиста" и его брата въ станъ графскій, чого они ôтъ давна такъ горячо бажаютъ! Що за щастье!

— **Выдѣлъ товариства читальнѣ яворôвскои** складае найсердечнѣйшу подяку Вп. пп. проф. Вахнянинови, В. Нагôрному, дру Ст. Федакови, К. Б., Иванцеву, С., Б. и всѣмъ другимъ панамъ, що не пощадили труду и часу, а зволили до нашого мѣсточка ласкаво загостити и своею участею въ день Іорданьскій до устроеня першихъ спѣвочихъ и науковыхъ вечерниць причинитися. Честь Вамъ, просвѣтителѣ, що не цураетесь нами мѣщанами та селянами, а живымъ словомъ та пѣснею приводите народъ до самопôзнаня и ôтродженя! — При сѣй нагодѣ складае Выдѣлъ читальнѣ прилюдну подяку Свѣтл. Выдѣлови тов. „Просвѣта" за ласкаве упрошенье и высланье на нашь вечерокъ свого делегата съ ôтчитомъ про бувальщину нашого мѣсточка, Свѣтл. Зверхности громадскôй въ Яворовѣ за ôтступленье комнатъ уряду громадского на вечерницѣ; Вп. п. Стефанови Прухимови, помѣщикови въ Семирôвцѣ, за щедрый даръ 10 зр. для нашои читальнѣ; мѣщанинови Юрію Мартиновичеви за раде ôтступленье своихъ комнатъ на спôльну вечеру, а его женѣ Катеринѣ за ласкаве занятье угощеньемъ нашихъ дорогихъ гостей. Не менше складае Выдѣлъ щиру подяку всѣмъ Вп. Родимцямъ, котрѣ въ якійнебудь способъ до звеличаня першихъ нашихъ вечерниць причинилися. — *Стефанъ Харамбура*, голова; *Антôнъ Брытанъ*, секретарь.

— **Академію рôльничу въ Вѣдни** задумало правительство зô взглядôвъ ощадности закрыти. Всѣ ученики сего заведеня внесли до правительства петицію, щобы его на дальше удержало.

— **Именованя и перенесеня.** Президія ц. к. высшого суду краевого у Львовѣ надала Михаилу Флорчакови посаду канцелисты при ц. к. судѣ окружнôмъ въ Золочевѣ; львôвскій ц. к. судъ краевый перенѣсъ канцелисту ц. к. суду повѣтового въ Тысьменици, Ромуальда Флоріяньского, до Скалата а канцелистѣ ц. к. суду повѣтового въ Скалатѣ, Львови Верыга Высочаньскому-Петрусевичеви, надавъ посаду канцелисты для веденя книгъ грунтовыхъ при ц. к. судѣ повѣтовôмъ въ Равѣ рускôй. — Канцелистами ц. к. суду повѣтового именованѣ дальше: Адольфъ Шандлеръ и Андрей Вайсъ, першій въ Тысьменици а другій въ Ярославѣ. — Ц. к. рада шкôльна краева заименувала учителя Михаила Дырова въ Краснôмъ, дѣйстнымъ учителемъ школы етатовои въ Хотинѣ а Ивана Банынського въ Селискахъ дѣйстнымъ учителемъ школы етатовои въ Тулиголовахъ.

— **Доходы зъ лотеріи.** Страсть до гры въ лотерію въ Италіи росте съ кождымъ рокомъ. Пôсля статистичныхъ даныхъ зôбраныхъ въ тôмъ направленю програнѣ въ Италіи на лотерію капиталы выносятъ въ 20 послѣдныхъ лѣтахъ 900 миліонôвъ лиръ. По выплаченю выграныхъ лишилося скарбови державному чистого доходу бôльше якъ 100 миліоновъ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію принятѣ: А) На Перерось, дек. надвôрняньского оо.: I) Як. Мандзѣй зъ Яйковець; II) Илія Пиндусъ зъ Нивочина; III) Гавр. Боднаръ зъ Свистѣльникъ; въ списѣ: 4) Мих. Олексѣй зъ Грабôвки; 5) Вол. Бурачиньскій зъ Перероcля; 6) Ив. Охримовичь, сотрудникъ зъ Богородчанъ; 7) Ник. Кумановскій въ Посѣча. Б) На Зарудье, дек. зборôвского оо.: I) Ив. Ивановичь зъ Нуща; II) Винк. Кузикъ зъ Бѣлои; III) Ив. Редкевичь зъ Залозець. В) На Залôзцѣ, дек. залозецкого оо.: I) Пôдсоньскій Викторъ зъ Звыжена; II) Алеко. Петровичь зъ Чолганъ; III) Ив. Редкевичь, завѣд. въ Залôзцяхъ; въ списѣ: 4) Леонтій Лужницкій, пар. въ Пенякахъ; 5) Корн. Монцибовичь, кап. въ Вертелцѣ; 6) Атан. Мойсеовичь, сотруд. въ Надвôрнѣ; 7) Ант. Оноферко, сотруд. въ Пробôжнѣ; 8) Григ. Концевичь, завѣд. въ Завою. Г) На Убинье, дек. буского оо.: I) Клим. Матковскій, кап. въ Зарудцяхъ; II) И. Величко, завѣд. въ Книгиничахъ; III) Юл. Зельскій, завѣд. въ Полоничахъ. Д) На Фалишь, дек. стрыйского оо.: I) Максим. Артимовичь, завѣд. въ Фалиши; II) Юл. Дудкевичь, завѣд. въ Покровцяхъ; III) Петро Петрицкій, сотруд. въ Щарци.

Презенту получили оо.: Косовичь Петро, на парох. Баришь дек. бучацкого; Лонкевичь Августинъ на парох. Дубовицю дек. журавеньского; Дякôвъ Никита на кап. Лопушаны дек. зборôвского.

До каноничнои институціи завôзванѣ оо.: Петровичь Емилій на парохію Дрищѣвъ, дек. бережаньского; Пôдлѣсецкій Юстинъ на кап. Путятынцѣ, дек. рогатыньского.

Каноничну институцію получивъ о. Петро Бѣлиньскій на кап. Нестерôвцѣ, дек. зборôвского.

Введенѣ въ душпастырскѣ посады оо.: Громадка Михаилъ, яко завѣд. Щуровичь; Свистунъ Денисъ, яко сотруд. въ Потуторахъ; Елiясевичь яко кап. въ Чабарôвцѣ.

Душпастырскѣ посады получили оо.. Чемериньскій Левъ, сотрудництво въ Олешовѣ, декан. устецкого; Кульчицкій Тимотей, завѣдательство въ Задвôрю, дек. унѣвского; Єзерскій Викторъ, завѣд. въ Убиню, дек. буского.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію для о. Огоновского Филемона, запрезентованого на Джурôвъ, дек. снятыньского.

Митрополича консисторія вставляеся до президіи намѣстництва о згоду на каноничну институцію для о. Савчиньского, запрезентованого на Єрмакôвку и о. Какиша Тимотея, запрезентованого на Дусанôвъ.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Въ пропозицію принятѣ: I. На парохію Дыдьова, дек. затварницкого, о. Николай Бачиньскій; II. На парохію Манѣвъ, дек. яслиского, о. Николай Бачиньскій, такожь на парохію Устрики гор. и Дубрôвка; III. На парохію Лѣщины, дек. бѣцкого, о. Ем. Юрчакевичь; IV. На парохію Тѣсна, о. Волод. Рынявець; V. На парохію Болехôвцѣ, дек. дрогобыцкого, цѣс. наданя приняти: оо. 1) Дръ Черлюнчакевичь Іосифъ, 2) Волошиньскій Мих., 3) Чайковскій Юліянъ; VI. На парохію Немирôвъ, дек. любачѣвского, принятѣ оо. 1) Турчмановичь Северинъ, 2) Бачиньскій Николай и 3) Гринецкій Емилій.

Ôтъ испыту конкурсового увôльненый о. М. Залитачь, капелянъ зъ Честинь.

Введенѣ въ душпастырскѣ посады оо. 1) Яворскій Алеко. яко сотрудникъ въ Лежайску; 2) Кочиркевичь Леонтій яко сотрудникъ въ Мостахъ великихъ.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

✝ **Володимиръ Шашкевичь**, сынъ бл. п. Маркіяна, пенс. концепистъ ц. к. дирекціи скарбовои, членъ-основатель тов. „Просвѣта", бувшій литературъ-редакторъ, померъ заосмотреный св. Тайнами дня 4 (16) лютого 1885 р. въ 46 роцѣ житя. Похоронъ ôтбудеся въ середу, дня 6 (18) лютого о год. 3 по пол. зъ головного шпиталю на кладбище Лычакôвске. — Вѣчна ему память!

✝ **О. Іоанъ Багрыновичь**, капелянъ въ Близянцѣ, дек. коросняньского, перемыскои епархіи, упокоився дня 4 лютого с. р. въ 70 роцѣ житя а въ 43 роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Руско-украиньскои Библіотеки"** выдаваной п. Евгеніемъ Олесницкимъ, вышовъ томикъ пятый и мѣститъ въ собѣ збôрникъ поезій молодои поетки Юліи Шнайдерôвнои, п. заг. „Prima vera". На 37 сторонахъ мѣстится 38 лиричныхъ поезій, котрѣ характеризуе глубоке тепле чувство, высоко гуманнѣ думки и старанна форма стиха. Цѣна сеи книжочки 10 кр. — Яко третый и четвертый томикъ „Руско-украиньскои Библіотеки" кôнчится печатати и выйде съ кôнцемъ сего тыждня перша серія знаменитыхъ оповѣданъ Олексы Стороженка; буде коштувати 20 кр. Въ слѣдуючихъ выпускахъ появлятся мѣжь иншими: „Юрій Горовенко", непечатана ще повѣсть зъ житя украиньскои интелигенціи Красюченка и оповѣданя Данила Мордовцева. Якъ довѣдуемось ôтъ выдавця, першій томикъ „Руско украиньскои Библіотеки" — „Запорожцѣ" вже майже вычерпаный. Се найлучшій доказъ, що се выдавництво являеся нынѣ конечною потребою.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. П. П. въ Р. Ваше бажанье заявили мы п. Н—му. Ôнъ склонюесь, тôлько просить завѣдомити его бодай на 2 недѣлѣ напередъ. — **Вп. И. Б. въ Р—вѣ.** Завтра, позавтру залагодимо и подамо Вамъ ôтповѣдь. — **Вп. Касино въ Рогатынѣ.** У Васъ суть два касина, отже здаеся се причина баламутства. Мы высылаемо точно обомъ. — **Воч. о. Г. въ Б.** Информація рус. тов. пед. увôльнили насъ ôтъ специяльнои ôтповѣди.

Женщина управителька

до господарства жѣночого пошукуеся на приходство въ Шельпакахъ, послѣд. почта Нове село. Першеньство буде мати Русинка бездѣтна. 1—3

Ц. к. генеральна дирекція

австрійскихъ желѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ пляну ѣзды важный ôтъ 15 лютого 1885 р.

Ôтъѣздъ зô Львова:

Поѣздъ мѣшаный о 6 год. 40 мин. рано до Стрыя.
Поѣздъ особовый о 11 год. 25 мин. передъ полуднемъ до Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова.
Поѣздъ мѣш. о 6 год. 45 мин. вечоромъ до Стрыя, Станиславова, Гусятына, Дрогобыча, Хирова, Загôря, Звардоня.

Приходятъ до Львова:

Поѣздъ мѣш. о 8 год. 30 мин. рано зъ Стрыя, Станиславова, Хирова, Загôря, Звардоня.
Поѣздъ особ. о 4 год. 19 мин. по полудни зъ Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова
Поѣздъ мѣш. о 1 год. 39 мин. въ ночи зъ Гусятына, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борыслава, Хирова, Звардоня

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.

Пôдписанчй мае честь завѣдомити Пов. П. Т. Публику, що свою, передъ семи роками при улици Оссолиньскихъ заложену

РОБÔТНЮ СТОЛЯРСКУ

значно розширивъ и съ днемъ 1 лютого 1885 р. до забудованя бровару Прогаски при улици Коперника перенѣсъ.

Покликуючися на мою двайцятилѣтну практику въ сѣмъ званю набуту въ робôтняхъ вѣденьскихъ особливо-же на доказане менѣ у Львовѣ довѣрье за выконанѣ роботы столярскѣ — поручаюся симъ и на будуще до выроблюваня предметôвъ входячихъ въ объемъ званя столярского съ тымъ увѣреньемъ, що тіи же лишь зъ добôрного матеріялу и по найприступнѣйшихъ цѣнахъ выроблювати буду.

Съ уважаньемъ

АНТОНІЙ БОБРИХЪ,
майстеръ столярскій.

1314 1—3

НА СВЯТА ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО

поручае

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА

у Львовѣ

Плащеницѣ, Артосы, Бальдахины, Евангелія, Образы, Кадильницѣ, Хресты, Ковчеги, Лѣхтарѣ, Олтарики до процесій, Пауки, Фаны, Хоругвы, Чаши и пр.

На бажанье высылаеся подрôбнѣ цѣнники безплатно, а всякѣ замовленя сповняеся точно и въ найкоротшôмъ часѣ. 1306 2—?

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новѣ **апараты индукційнѣ** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннѣ находитися въ кождôй роднѣ. Гостець, ревматизмъ, ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ.** Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondares 2

1302 5—20

11 лосôвъ 10 гульденôвъ

1299 6—?

Тягненье вже

слѣдуючои пятницѣ

КИНЧЕМЪ-ЛОСЫ по 1 зр. а. в.

Головна выграна

50.000 зр.

10.000 выграныхъ.

Можна получити въ **лотерійнôмъ бюрѣ угор. Джокей-Клюбу**
Hatvanergasse, Budapest National - Casino.

Глядаеся

лѣвця для церкви въ Тартаковѣ,

пильного, тверезого,

котрый обзнакомленый съ уставомъ и провадженьемъ нотного спѣву. Платня: кромѣ звычайныхъ доходôвъ дякôвскихъ, огорода, пастевника, около 14 кôрцѣвъ твердого збôжа. На случай здôбности мôгъ-бы и писарку обняти. Желаючій компетувати о тую посаду, пришле свѣдоцтва (въ ôтписахъ) до уряду парохіяльного въ Тартаковѣ. 2—2

При надходячôмъ торжествѣ святометодієвскôмъ

воручае

Товариство „Просвѣта" книжочку:

ЖИТЬЕ ПРОСВѢТИТЕЛѢВЪ СЛАВЯНЪ

святыхъ рôвноапостольныхъ

Кирила и Методія

записавъ

Дръ Ю. Целевичь.

Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

Маю честь оповѣстити П. Т. Публицѣ, що съ днемъ 1 л. лютого с. р. ôткрываю

техничну контору

при ул. Городецкôй ч. 39, на 2 поверсѣ

для выготовленя всякого рода плянôвъ для будôвель, робôтъ сницерскихъ, столярскихъ и т. п., зарôвно такожь кошторысôвъ, обрахункôвъ и всякого рода техничныхъ робôтъ.

Василь Нагôрный.

По зниженôй цѣнѣ!

Украиньскѣ гетьманы

Иванъ Виговскій

та

Юрій Хмельницкій

Ивана Левицкого (Нечуя).

(Правопись фонетична.)

Можна дôстати по зниженôй цѣнѣ 20 кр. (съ пересылкою 25 кр.) за примѣрникъ, за посредствомъ „Дѣла" и другихъ рускихъ часописей. 1214 (11—?)

К. Диккенса

Новорôчнѣ Дзвоны

Цѣна 60 кр. съ пер. 65 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

ПЕРША ФАБРИКА МЕДÔВНИКÔВЪ И СУХАРИКÔВЪ

Л. ЧИНЬСКОГО

1300 3—3

въ Ярославѣ

заложена въ роцѣ 1879

ôтзначена чотырнайцятьми нагородами на выставахъ краевыхъ и заграничныхъ, мѣжь тыми на выставахъ въ Тріестѣ, Вѣдни и Лондонѣ

поручае:

Медôвники на штуки по 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 кр.
„ въ елегантныхъ пачкахъ по 5, 8, 15, 20, 50, 60 и 1 зр.
„ корол. конфит. начиняни цо 20 кр.
Пляцки королевкѣ въ коробкахъ по 1·30, 2 и 5 зр.
„ „ (выкладанѣ овочами) до убираня столôвъ по 2, 3, 5 и 8 зр.
Нугатъ (мѣдъ тертый зъ орѣгами и мигдалами) по 5 кр.
Тѣстка сухѣ съ смакомъ мигдаловымъ по 3 кр.
Тѣстка сухѣ съ смакомъ ванильовымъ по 2 кр.
Бишкопты для дѣтей по 1 и 2 кр.
Сухарики здоровя по 2 кр.
Паланички лукрованѣ по 2 кр.
Сухарики дрôбнѣ на вагу „Альберты", „спôлка", „салоновѣ", „ванильовѣ", „имбировѣ".
Печиво дрôбне „вѣночки ярославскѣ", забагавки, макаронки мигдаловѣ, орѣховѣ и т. д.

Звѣринецъ ярославскій (до ц. к. выключ. патенту предложенѣ) въ пачкахъ складаючихся зъ 20 тѣсточокъ смачныхъ и поживныхъ для дѣтей. Кожде тѣсточко представляе въ краснôй и вѣрнôй формѣ звѣрята якъ: псы, львы, слонѣ и т. д. и т. д.

Цѣнники специяльнѣ розсылае фабрика безплатно и франко.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 15. Львôвъ, Четверъ 7 (19) лютого 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. пол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надбслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбурзѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:		для Россіи:	
на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:		съ дод. „Библіотеки“:	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	16 рубл.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8 рубл.
на чверть року	4 зр.	на чверть року	4 рубл.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	5·— зр.	на цѣлый рôкъ	5 рубл.
на пôвъ року	2·50 зр.	на пôвъ року	2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:

на цѣлый рôкъ	15 зр.
на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 19 зр.	на цѣлый рôкъ 6 зр.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Съ тяжкимъ болемъ въ серцю, дрожачою ôтъ зворушеня рукою приходится намъ сегодня дѣлитися съ Вп. Читателями злощастною печальною вѣстею:

ЕВГЕНІЙ ЖЕЛЕХÔВСКІЙ,

професоръ руского языка при гимназіи въ Станиславовѣ, взорець Русина патріота, найчестнѣйшого характеру, ангельскои доброты серця, довголѣтный неутомимый предсѣдатель филіи товариства „Просвѣта“ и членъ другихъ рускихъ товариствъ, одинъ зъ першихъ найгорячѣйшихъ піонерôвъ просвѣты народнои, неоцѣненый педагогъ и пріятель молодежи, чоловѣкъ неусыпнои науковои працѣ, авторъ першого руско-нѣмецкого „Словаря“

упокоився вчера, дня 6 (18) лютого 1885 р. о 5 годинѣ по полудни въ Станиславовѣ на рукахъ опечаленои дружины, дѣточокъ и другôвъ.

Въ суботу рано мощѣ Покôйного Евгенія пріиме свята земля руска, а память Єго буде жити у насъ и у грядучихъ поколѣнь Руси — на вѣки!

Слôвце правды.

Послѣдными днями стали деякй часописи польскй докоряти Русинамъ за то, що они не рѣшились ѣхати на Методіевске торжество до Велеграду разомъ съ Поляками, а выбрали собѣ до поѣздки день 1 (13) серпня. Поляки — сказано тамъ — „запрошували“ Русинôвъ до спôльнои поѣздки, а Русины ôтказалися. Лишь одинъ „Dziennik Poznański“ поглянувъ на рѣчь бôльше объективнымъ окомъ, признавъ Русинамъ правду и заключивъ, що они ѣдучи окремо до Велеграду хотятъ тымъ самымъ заявити передъ свѣтомъ свою окремѣшнôсть народну.

Признаемось, що дуже мило було-бъ намъ гостити на братнôй славяньскôй земли громадно поручь другихъ славяньскихъ братôвъ и вразъ съ ними почтити память ихъ першого апостола христіяньства. Колись, у давну давнину, предки Моравань выйшли зъ нашого Бескиду зеленого, въ три ряды саджeного, тожь и стояли близько до нашихъ пращурôвъ, а и нынѣ Русь наша Галицка носитъ щирй симпатіи въ грудехъ для бодрыхъ сынôвъ державы Святополка. Тôлькожь не такъ дѣло зложилось, якъ думалося, та, нѣгде правды дѣти, не стало у насъ розумныхъ пôдставъ ѣхати на Велеградске торжество вразъ съ нашими найблизшими сусѣдами.

Розкрывати широко всѣ причины намѣреного нами сепаратизму, годѣ пôдъ теперѣшный часъ, бо не обôйшлось-бы безъ прикрыхъ историчныхъ згадокъ, незатертыхъ по нынѣ ôтраднѣйшими позитивными фактами. Але годѣ промовчати сего характеристичного объяву, що нашй найблизшй сусѣды кличутъ насъ заедно до спôльности лишь при такихъ нагодахъ, при котрыхъ головно розходится о задемонстрованье єдности національнои и навѣть державно-политичнои, просто сказавши, де розходится о зручне замыленье очей; кличутъ насъ на то, щобы передъ братіею славяньскою, правительствомъ и Римомъ на силу вывести доказъ, будьто у насъ вже нема нѣякихъ спорôвъ а тымъ менше вражды, що цѣла бувальщина щасливо забулася, та що намъ пôдъ братнымъ крыломъ жіеся може ще лѣпше якъ въ раю...

Тымчасомъ у насъ далеко ще до раю, а просто жіемо мы доперва въ чистилищи та до раю не дôйдемо по ласцѣ, а лишь о власныхъ здоровыхъ силахъ.

До демонстрацій у насъ нема нынѣ нѣ найменшои охоты, якъ не було и пôдъ той часъ, коли кликано насъ на обхôдъ Собѣского до Кракова. Разомъ ити можемо лишь на пôдставѣ найширшого рôвноуправненя, а тутъ показує щоденщина якъ-разъ противнй тенденціи въ таборѣ сусѣдôвъ. Насъ кличутъ до спôльнои поѣздки до Велеграду, а чогожь не кликано насъ нѣколи до спôльнои конституційнои та автономичнои роботы? Чому не кличете насъ, панове сусѣды, до радъ повѣтовыхъ, до Выдѣлу краевого, до сойму, до рады державнои? Чейже и вы добре тямите, ще той недавный часъ, коли вашй центральнй выборчй комитеты пôдъ проводомъ федералистôвъ de nomine дали окликъ до краю: не допустити до сойму нѣ одного Русина; коли Выдѣлъ кр. забувъ при закладинахъ будынку сойму кр. на рускій языкъ; коли дехто носився съ гадкою убити всѣ нашй институціи, товариства и часописи? Мы тямимо добре и тй часы, коли Выдѣлъ кр. надъ внесеньемъ пок. Лавровского перейшовъ до порядку дневного. До тоастôвъ на тему „kochajmy się“ мы неспосôбнй, бо не можемо взнестись до плятоничнои любови тамъ, де ходитъ о права народнй. Въ прочѣмъ намъ вѣдомй добре и теперѣшнй закулисовй роботы фалянги „organiczn-ои prac-ы“, стремлячй до роздробленя народнои партіи на поменшй таборы и таборики; забаганки новыхъ Стояловскихъ, велике пошанованье конкордіи и богато другихъ шовинистичныхъ справокъ.

И тому-то далекй мы ôтъ того, щобъ послужити кому-небудь за декорацію въ Велеградѣ и широку нетолеранцію покрыти спôльною поѣздкою. На се не позваляє намъ нѣ свѣдомôсть нашихъ неосягненыхъ правъ, нѣ достоиньство народне. Далеконосность политичну торжества Велеградского розумѣемо въ повни. Сепаратизмъ нашь дôйме може прикро Чехôвъ та Моравань, але въ виду неôтраднаго нашого положеня народно-политичного они, не сумнѣваемось, оправдаютъ насъ радо.

Рѣчь посла о. Озаркевича.

(*Конець.*)

Тяжко, дуже тяжко приходитъ неразъ священикови ôтповѣсти всѣмъ вымогамъ, якй ставляє до него церковь, держава и громада наразъ. Ôнъ чейже чоловѣкъ, то и не всемогучій та и годѣ єму роздертись на всѣ стороны и робити надъ силы.

Всѣ державнй урядники служатъ лишь одному пану, т. є. державѣ и працюютъ лишь въ повѣренôмъ собѣ заводѣ, коли противно ôтъ душпастыря жадаєся пôдъ личною ôтвѣчальностею и гровою каръ, щобы ôнъ въ однôмъ и тôмъ самôмъ часѣ служивъ кôлькомъ панамъ. Єго силуютъ бути ревнымъ священикомъ, рутинованымъ урядникомъ, взôрцевымъ учителемъ и раціональнымъ господаремъ, що прецѣнь єсть неможливымъ. Коли-жь ôнъ на пôдставѣ покликаня лишь священикомъ бути виненъ, и тутъ при шумнôмъ крику: „пôдвысшенье дотаціи“ кажутъ єму всего добиватись власными силами, то не дивниця, що у него повстає така мысль: увôльнѣтъ мене ôтъ державнои опѣки, то буду бодай знати, що маю одного настоятеля духовного, передъ котрымъ ôтвѣчаю, а державѣ дамъ лишь то, що ѣй ôтъ кождого горожанина належится. Єсли однакожь желає собѣ держава ôтъ священика помôчнои роботы и выручуваня, то най єго за то вынагородитъ на тôй пôдставѣ, якъ вынагороджуємо наємника, тымъ бôльше, що робота така, давана въ користь державы, вымагає интелектуального образованя.

Всюды, куды глянемо, буває праця вынагороджувана. Всѣ урядники и учителѣ, котрй и такъ суть лѣпше дотованй, одержуютъ свою плату зъ горы а не зъ долу, якъ священикъ. Держава стараєся о пôдвысшенье платы слугъ канцелярійныхъ, сторожôвъ вязенныхъ, листоношѣвъ, почтовыхъ кондукторôвъ и др., а въ найновѣйшихъ часахъ вырынаютъ проєкты на полѣпшенье платы официрамъ, до чого потрѣбно буде 1,800.000 зр. Тому гôрко приходитъ духовеньству бачити, що долю єго полѣпшаютъ пôсля иншихъ нормъ, а иншй нормы примѣняются до урядникôвъ державныхъ и войсковыхъ людей, и що тутъ на вагу кладутся финансовй взгляды.

Єсли отже нема въ державѣ урядникôвъ, котрй-бы самй удержувались, то длячого малобы одно духовеньство, що такожь служитъ державѣ, старатись само о своє пропитанье? Quis militat tuis stipendiis unquam? — сказавъ св. апостолъ. Єсли правительство въ своихъ мотивахъ (на ст. 24) само признає, що доля духовеньства такъ вже погôршилась, що держава для власного интересу муситъ єму прійти въ помôчь, то най та помôчь консеквентно не буде поворна, а дѣйстна, не половична, тымъ бôльше, що нынѣшнй часы по мнѣнію самого жь правительства значно погôршились; що цѣны потребъ до житя почетверились а рôвночасно и належитости всякй — въ котрыхъ посереднй тяжатъ на конгруи — такожь побôльшились. Длячого-жь має бути и нынѣ та помôчь провизорична та знову потревати сто лѣтъ? Часъ отже, щобы существуюче зло, що давитъ духовеньство, усунути на пôдставахъ справедливыхъ и здоровыхъ въ добро державы и задоволенье клира.

Суть люде приклоннй духовеньству, що заедно бажаютъ полѣпшити матеріяльне єго положенье ôтповѣдно до стану и часу въ ширшихъ розмѣрахъ, якъ се зробило комисійне предложенье. Я пôддержавъ-бы навѣть дуже горячо ихъ проєкты, але щожь, коли передъ моими очима стоитъ марою финансове положенье державы, о котре всякй такй проєкта розбитись мусятъ. То най-бы вже хочь нынѣшне предложенье комисіи сталось уставою та для духовеньства зôйшло уже разъ те мале, неясне сонце.

Щобы отже выйти зъ сего прикрого положеня, то остаточно буду мусѣвъ голосувати и за нынѣшнымъ проєктомъ, хотяй хотѣвъ-бымъ, щобы в. правительство, узнаючи сумну долю духовеньства, приложило всѣхъ силъ, щобы въ сѣй уставѣ, противъ котрои палата Панôвъ имовѣрно не пôде и котра може надѣятись найвысшои санкціи, увзгляднено и тй желаня, якй выразивъ рускій клиръ въ своѣмъ пропамятнôмъ письмѣ; щобы не послѣдувало розчарованье та не обложено духовеньства ще бôльшими тягарами, а справдѣ прійшло до облегченя єго матеріяльнои нужды. Хотѣвъ-бы я, щобы в. правительство розслѣдило до основы ту справу фахово и рѣчево та тымъ бодай показало свою благосклоннôсть клирови, що выдаючи нормаліи до уставы, выдасть ихъ въ дусѣ фактичного полѣпшеня а не съ шкодою для душпастыровникôвъ. Голосителѣ и сборонцѣ вѣры и стовпы державы заслугуютъ собѣ на таке увзгляднене.

При сѣмъ най буде менѣ такожь вôльно згадати и про гр.-кат. капитулы. Якъ клиръ такъ и єрархія наша суть дуже упослѣдженй въ платѣ.

В. ц. к. министерство вѣроисповѣданя и просвѣты завôзвало розпорядженьемъ зъ дня 19 сѣчня 1882 р. до ч. 56 гр.-кат. митрополичій ординаріятъ, поробити въ дѣлѣ полѣпшеня матеріяльного быту духовеньства предложеня капитулѣ. Те зроблено и представлено пôдъ д. 23 сѣчня 1882 до ч. 15 съ умотивованымъ внесеньемъ, щобы крылошанамъ, катедральному духовеньству, настоятелямъ семинаріи и консисторскимъ урядникамъ-священикамъ пôдвысшити дотацію. Въ мотивы внесеня я не хочу широко входити, бо сей предметъ не єсть нынѣ на дневнôмъ порядку. Але най менѣ буде вôльно при сѣй нагодѣ звернути бодай увагу в. правительства на предложене пропамятне письмо, толкуюче о матеріяльнôй бѣдѣ гр.-кат. духовеньства въ Галичинѣ и на Буковинѣ и заразомъ въ имени мои єрархіи заявити усердне желанье, в. ц. к. правительство зволитъ и ихъ такожь не лишити безъ помочи а занятись симъ дѣломъ горячо и вдоволити по змозѣ и въ найкоротшôмъ часѣ справедливй ихъ желаня.

Я не запôзнаю, що на покрытье ôтповѣдно полѣпшенои дотаціи всего духовеньства и єго єрархіи не старчитъ фондъ религійный, котрый має бути пасивный, але пасивнôсть ту не провинивъ клиръ, бо не завѣдувавъ нимъ нѣколи. Єсли однакожь фонды державнй употребляются на рôжнороднй цѣли, то в. правительство не може при справѣ дотаціи духовеньства оправдуватись финансовою бѣдою.

Духовеньство єсть вповнѣ управнене жадати помочи у державы, тому зволитъ и в. правительство узнати єго пожертвованье, труды и святу оборону церкви, державы и людскости и на случай правосильности проєктованои уставы такъ унормувати єи переведенье, щобы вѣрнопреданнôсть духовеньства до правительства на будуще не сколибалась.

Дане слово чести винно увѣнчатись лишь честнымъ дѣломъ. Сего аксіому держится весь клиръ и я, закôнчаючи мою рѣчь, ôтзываюсь

словами всего австрійского епископату: „Маемо надѣю, що ц. к. правительство подасть намъ, о скôлько се входитъ въ объемъ державнои власти, помôчь щодру и запоручаючу будучнôсть. Мы надѣемось сего тымъ певнѣйше, чимъ довше полагодженье тяжко ôтчутого зла ôткладано и чимъ бôльше дѣло полѣпшеня дотаціи духовеньства въ виду загально звѣстныхъ обставинъ сталось наглымъ и пекучимъ пытаньемъ часу.“

ДОПИСИ.

Зъ Подôля.

(*Голосъ передъ выборами.*) Недобрй вѣсти доходятъ насъ зô Львова. Чути, що пп. Юзычиньскій, Павликовъ, Искрицкій и Добряньскій, а за ними и вся „Рада Руска“ волятъ кинути Русь галицку на безпутье партійнои, коли вже не абстиненційнои политики въ тôй цѣли, щобы нѣхто зъ „народовцѣвъ“ не выйшовъ посломъ зъ выборчои урны. Така постанова есть нерозумна и непатріотична. Народъ нашь не знае и не узнае нѣякои партіи и не дасть себе пожертвувати цѣлямъ партійнымъ. Ôнъ хоче мати репрезентантôвъ такихъ, якй ему любй и пытае лишь о то, чи той, котрого ôнъ собѣ на посла кладе, есть патріотомъ рускимъ. За вашими однакъ спорами може выйти безъ посла на слѣдуючу каденцію, бо вашимъ партійнымъ завзятьемъ, убиваючимъ всякій спокôйный розмыслъ на правдивый хосенъ народности нашои, запоморочитъ и провинцію, а тогды... що буде тогды, господинове? Вамъ партія въ головѣ а у насъ отъ яка мысль ходитъ ôтъ хаты до хаты. Мы не сваримось о то, якои-бъ намъ масти Русина выбирати, а дивимося за такимъ, котрый-бы мавъ на то въ нашôй сторонѣ найбезпечнѣйшій выглядъ. И межи нами волитъ — якъ то кажутъ — одинъ попа а другій попадю, але въ виду грозячои небезпеки, въ виду того, що ворогъ не спитъ а ходитъ „аки левъ рыкая“, мы пожертвуемъ охочо нашй личнй симпатіи справѣ рускôй и не будемо слухати пôдшептôвъ партійныхъ, въ нихъ бо діяволъ и пекло. Хто знае, чи намъ удасться бодай трехъ посадити на курульскй крѣсла, а чи они будутъ сякй чи такй, — менша о то, — кобы лишь були! Тымчасомъ послѣдна пора пôдготовити дѣло выборôвъ. Того жадае интересъ галицкои Руси. Выборы образуютъ хлопа на обывателя краю и робятъ зъ уніята Русина. Для того лишь лютый ворогъ Руси може намъ радити абстиненцію, а тôлько трусъ и дурень послухаютъ его и спрятаются въ шкаралупку.

Но якъ нѣ згубна есть политика абстиненціи, то политика партійна, политика, що еи теперь замѣрилась вести „Руска Рада“, буде въ наслѣдкахъ своихъ далеко погубнѣйшою. Она бо поставитъ Русина противъ Русина, сына противъ батька, а брата противъ брата. А горе намъ, если-бъ до того дôйшло! Почуйте сей голосъ нашь Львовяне! Надумайтесь керманичѣ „Рускои Рады“ и вы, партійнй проводирѣ! Мы васъ шануемо, мы любимо декотрыхъ зъ васъ, а декотрыми и величаемося. Мы васъ слухаемо, коли заговорите до насъ въ имя народности и вѣры, — алежь и не забувайте, що вы тôлько черезъ насъ значите щось. Робѣтъ-жежь то, чого ôтъ васъ жадаемо. А жадаемо ôтъ васъ перервы партійныхъ спорôвъ, згôдливости въ виду грозячихъ намъ пригодъ и обновы епôльного, головного выборчого комитету! Послухайте и вы насъ, коли хочете, щобъ и мы вамъ послушнй були. А не послухаете, то и не здивуйте, що покинемося васъ и почнемо самй о собѣ промышляти, — кождый кутъ на свою власну руку.

До васъ-же господинове, чи панове, чи якъ тамъ вась звати, що маете добру волю и способнôсть послужити намъ за послôвъ — до васъ ôтзываемось заздалегôдь: Руштеся! Не сидѣтъ дома, якъ дѣвка на посагу, поки вамъ не лучатся люде, а помагайте намъ. Пôдготовляйте вашь выбôръ и словомъ и дѣломъ, а коли прійде на то часъ, то и явѣтся передъ выборцями, щобы пôзнали васъ и свôй хосенъ та щобы въ годину выборôвъ ишли на голосы съ пересвѣдченьемъ и вѣрою. Нынѣ вже и польскй паны стаютъ выборцямъ до очей. Не дай Боже, щобъ они васъ убѣгли въ сѣй справѣ. Нарôдъ мае право пôзнати васъ и розпытати. Идѣтъ же за волею его! А пересторогою нехай вамъ будутъ факты голоснй зъ послѣдныхъ выборôвъ на соймъ, що всюды пытали люде за кандидатомъ, бажаючи его на очи оглядати. Ба, кажутъ навѣть, що Верховинцѣ стрыйскй, котрй давнѣйше ишли все за голосомъ душпастырѣвъ своихъ, при послѣдныхъ выборахъ сперлися, почувши якъ пôйшовъ выбôръ сов. Ковальского пôдъ голосы, тай упôмнулись у священикôвъ, що хотятъ видѣти совѣтника, говорячи: „Та хоть покажѣтъ намъ его! нехай же мы видимъ, чи ôнъ склянный, чи деревяный“. А Ковальскій, то повага, чоловѣкъ що послуе Русинамъ ôтъ двайцяти лѣтъ, чоловѣкъ заслуженый для рускои справы. Що бôльше! Мы стратили одно крѣсло въ соймѣ тôлько черезъ то, що ôнъ не хотѣвъ явитися передъ своими выборцями въ Жидачевѣ. Коли-жь таке случилось съ патріотомъ знанымъ и заслуженымъ, що-жь доперва може лучитись съ менше звѣстными кандидатами? Вѣдаючи про то, якъ рѣчи стоятъ, просимо нашихъ кандидатôвъ, щобы собѣ народнои волѣ не легковажили а були готовыми станути до очей выборцямъ своимъ, щобъ ихъ просвѣтити: яку справу и въ якій способъ гадаютъ заступати у Вѣдни. А нагадуемо все то заздалегôдь длятого, бо, якъ то кажутъ, „не тогды коня сѣдлати, якъ на него сѣдати“ — а Русинъ, то „пôзный Иванъ“.

Нетля.

Зъ Бережанъ.

(*Вечеръ съ танцями устроеный дня 3 л. лютого с. р. Выдѣломъ товариства рускои бурсы въ Бережанахъ*). Хто уважнымъ окомъ всеобнимаючого знатока слѣдитъ за мѣсцевыми обставинами и бачитъ, скôлько перепонъ згодомъ-перегодомъ бôльшаючихъ поборювати приходится, закимъ добре дѣло доведеся до кôнця, той не стане чудуватися, если мы зъ кождого променя народного розбудженя, хочь-бы днъ бувъ и якъ малесенькій, зачерти хочемо духа бодрости и выдержалости на тôмъ становиску, на якôмъ велѣло станути намъ почутье сповненя патріотичного обовязку. Бо хотяй вечерь съ танцями зъ дня 3 л. лютого с. р. не бувъ такою импонуючою манифестаціею, якôй мы призыралися около того самого часу минувшого року, то всежь таки невеличкій кружокъ бережаньскихъ Русинôвъ мавъ случайнôсть прійти до пересвѣдченя, що руска интелигенція, глубоко перенята важностею прилюдного объявленя своеи самовѣжи, готова не щадити нѣ заходу нѣ труду, де лишень голосъ народного довгу велитъ словомъ и дѣломъ поперти совѣстну працю около загального добра. Нехай хто якъ хоче розтолковуе собѣ нашу думку, але мы твердо стоимо при сѣй основнôй та кремѣзнôй правдѣ, що не нарôдъ для насъ але мы для народу, и що ôттакъ въ наслѣдокъ того робôтникамъ на народнôй нивѣ на серци повинно лежати оправданье сего повного довѣрія, съ якимъ руска суспôльнôсть чи то дорогою ôткрытыхъ зборôвъ, чи то за помочею оголошуваня своеи волѣ по рускихъ часописяхъ до нихъ ôтносится. Sapienti sat!

Точно по словамъ запрошеня розôсланого всѣй мѣсцевôй и доокрестнôй интелигенціи, недовго по 8 год. яли гостѣ громадитись, и не тревало довго, а доволѣ просторонна саля урядничо-войскового касина наповнилася що найлучшимъ выборомъ хорошого пола, що майже въ бôльшôй половинѣ выступивъ въ народныхъ строяхъ. Розпочалася забава и при жвавости, рѣзкости и охотѣ молодежи выпала къ загальному вдоволеню, а передовсѣмъ три разы черезъ нôчь повторена коломыйка выкликала пріятне одушевленье. Мусимо тутъ пôднести знамениту управу танцями, ведену неутомимымъ п. Дмитромъ Розлуцкимъ, укôнченымъ богословомъ, котрый окомъ досвѣдченого знатока порядку такъ берѣгъ, що и якъ замотанй фигуры въ кадрилю переводивъ безъ замѣшаня высше сорока паръ, и уймаючою привѣтливостею зъумѣвъ собѣ зъеднати заслужену прихильнôсть цѣлого товариства. Всѣ танцѣ були аранжованй по руски; руска мова межи всѣми зôбраными була пануючою, всюды лишь рускимъ словомъ провадився розговôръ, а навѣть хочь въ малôмъ числѣ зôбранй Поляки старались не псувати гармонійнои цѣлости. Коли вже се надавало вечеркови чисто рускій характеръ, то нашй гарнй-прегарнй красавички своими справдѣ естетично выпрацюваными строями украиньскими пригадували намъ образъ народного торжества, котрый назнаменувався тымъ бôльшою величавостею, що и Вп. панѣ Елена Насальска, жена професора гимназіяльного, въ прехорошôмъ завою турецкôмъ представила намъ типъ чистои крови невѣсты-Украинки, и своимъ товаришкамъ-посестрамъ вказала дорогу, достойну загального наслѣдованя. Мы тѣшимося, що хочь пеняво але тымъ тревалѣйше переломлюеся неузасадненый пересудъ супротивъ тыхъ невинныхъ признакъ народнои ôтрубности, що зъ однои стороны въ сотеро степенуютъ красу жѣночу и дѣвочу, а зъ другои стороны творятъ принадный мôстъ для приближеня нашихъ патріотокъ до сельского люду, щобъ совѣстною працею несеною пôдъ его убогу стрѣху добиватись лучшои для матери-Руси будучности.

Досвѣта около 6 год. зôбранй опустили салю и удалися въ свои, уносячи съ собою скрѣплену та утверджену надѣю, що „врата адова не преодолѣютъ насъ“, а задоволенй гостеньки ôтъ слуху до слуху передавали собѣ однодушне желанье: „О! кобы такй забавы частѣйше устроювалися въ Бережанахъ“.

Пишучій сихъ кôлька слôвъ не може докôнчити свого справозданя, щобъ не доторкнутися предмету, котрый майже ôтъ року стався справедливою причиною розстроеного розположеня духа у переважнои части сеи рускои суспôльности, що слѣдъ за слѣдомъ иде и воркимъ окомъ присмотрюесь всякому чи ту чи тамъ проявляючомуся движеню Русинôвъ. Звѣстно Высокоповажанымъ читателямъ, що на загальнôмъ зборѣ членôвъ рускои бурсы въ Бережанахъ, а було то 12 марта мин. року, на внесенье Вп. п. Ю. М. Насальского, пôддержане непоборимыми доказами Вп. оо. И. Стеткевича въ Божикова и В. Чировского въ Бабинець, наступила одноголосна ухвала, припоручаюча Выдѣлови занятися закупномъ ôтповѣднои реальности и налучнымъ отвореньемъ давно ожиданои институціи. Ôтъ сего часу наслѣдила гробова тишина, лишень денеколи перерывана несмѣлымъ допросомъ про число бурсакôвъ. Мы могли-бы просторонно розписатися на тему сего предмету; але силомôцъ вздержуемось ôтъ розвиненя нашихъ гадокъ, не хотячи выпереджувати конечностей, тымъ бôльше, що, якъ зачуваемо, дня 18 лютого сего року мае наступити выплата бурсового маетку зъ касы „Общого рôльничо-кредитового Заведеня“. На всякій случай нехай намъ свобôдно буде здѣлати чемненьку замѣтку, що неоправдане маловажанье опиній прилюдныхъ конець-кôнцемъ кôнчится небезпечнымъ ослабленьемъ ентузіязму, котрый минувшого року высше пôвъ тысяча народа доокрестного зъумѣвъ до Бережанъ спровадити. А сего року?!

Судиголовъ Крышка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Законъ о рыболовствѣ.*) Комисія для рыболовства приняла безъ змѣны проектъ правительства въ справѣ урегульованя рыболовства въ водахъ краевыхъ. Референтъ тои справы, пос. Заторскій сказавъ въ своимъ справозданю: „Проектъ теперѣшный складаючійся зъ 10 параграфôвъ нормуе цивильну правну сторону рыболовства. Ôнъ зноситъ вольне рыболовство; постановляе до кого право рыбацке въ будучности мае належати; дае пошкодованымъ справедливе ôтшкодованье; означуе способъ въ поступованю при ôтдаваню въ аренду и кошты ôтшкодованя; нормуе законнй сервитуты; регулюе справу въ случаяхъ повени; забезпечуе увôльненье ôтъ штемплѣвъ до ôтповѣдныхъ подань и лишае всякй иншй въ сѣй справѣ постановы законодательству краевому. — Давнѣйшй законы, зъ котрыхъ богато було ще зъ часу ôтъ 1499 р. ажь до 1771 р. нынѣ вже не выстарчуютъ, а постановы полиційнй, ухваленй въ послѣдныхъ лѣтахъ въ декотрыхъ краяхъ австрійскихъ для защити рыболовства суть такожь недостаточнй. Комисія поробила лишь двѣ дуже незначнй змѣны въ проектѣ правительства, а въ прочôмъ приняла его одноголосно и для того вноситъ, щобы палата сей проектъ яко законъ ухвалила.“

(*Въ комисіи для закона о матеріяхъ выбуховыхъ*) ôтослано § 6 сего закона предложеный пôдкомисіею назадъ до сеи пôдкомисіи для пороблення деякихъ змѣнъ. Параграфъ 6 предложеный пôдкомисіею звучитъ: Хто матеріи выбуховй або надзвычайнй приряды до ихъ ужитя фабрикуе, замовлюе, купуе, съ самовѣжею у себе переховуе або дае ихъ другимъ особамъ, середъ обставинъ, котрй можутъ доказати пôдозрѣнье, що они маютъ бути ужитй до сповненя злочиньства, тôй стаеся выноватымъ злочиньства и мае бути караный тяжкою вязницею ôтъ року до пять лѣтъ. Параграфъ 7 принято съ змѣною, а 8 пôсля проекту; при §. 9 ухвалила комисія бôльшостею одного голосу обовязокъ доносити о злонамѣренôй дѣяльности, въ прочôмъ параграфъ ôтослано такожь до пôдкомисіи для змѣны.

(*Въ польскôмъ kol-ѣ*) у Вѣдни щось недобре ведеся. Ще ôтъ 22 сѣчня не було жадного засѣ-

---

Дещо зъ исторіи украиньского письменства XIX. вѣку.

(Споминки и замѣтки М. Уманця.)

Вѣдома рѣчь, що въ исторіи кождои литературы чи малу вагу маютъ порядки и обставины громадского житя и побыту, середъ якихъ она живе и розвивается, а мѣжь ними трохи чи не перше мѣсце займае цензура, якъ та сила, що дае бôльше або менше простору литературѣ, або й зовсѣмъ еи спиняе. Тымчасомъ обидва историки украиньского письменства: Пыпинъ („Обзоръ славянскихъ литературъ“. Спб. 1879) и Петровъ („Очерки украинской литературы“. Кіевъ, 1884) хиба тôлько дещо згадуютъ про цензурнй порядки, середъ якихъ побивалося наше письменство. Нѣчого й казати, що не такій теперь часъ, що-бъ можна було написати бôльше чи менше доладно исторію цензуры надъ украиньскимъ письменствомъ. У насъ разомъ съ закономъ маютъ силу такй розпорядки и наказы, котрй выдаются нишкомъ, и, буває, зовсѣмъ невѣдомй громадѣ, але урядники повиннй сповняти сй наказы, не вважаючи на те, що они часомъ перечутъ законови або й зовсѣмъ его въ нѣвець обертаютъ. Такъ на прикладъ цензурный законъ россійскій анѣ трошечки не вылучае украиньскои мовы зъ загального порядку и по закону украиньске письменство мае однаковй права съ россійскимъ. Такъ §. 8. „цензурного уставу“ прямо каже, що „цензурному догляду належатъ всякй творы словесности, друкованй на рускôй и чужоземныхъ мовахъ“, а въ примѣтцѣ до сего §-фу выясняется навѣть, що пôдъ назвою творôвъ словесности треба розумѣти книжки всякого рода и на всѣхъ мовахъ. Дальше въ §§. 17 и 18 мовится, що „цензура звертае увагу на думки и замѣры автора, и не повинна чѣплятися до мовы, доглядуючи тôлько за тымъ, щобъ въ словахъ и выразахъ про высокй и поважнй речи згадувалось съ належитою повагою и звычайностею“. Осôбно про украиньске письменство згадуется въ цѣлому „уставѣ“ тôлько въ одному §. 130., де говорится, що не можна друкувати украиньскй книжки, якъ и россійскй, латино-польскими буквами. Ся згадка ще яснѣйше доказуе, що законъ не вылучае украиньского письменства зъ загального порядку и нѣчого не мае противъ того, щобъ наша мова розвивалася въ письменствѣ.

Такъ то оно по закону, а на дѣлѣ мы бачимо зовсѣмъ инше, бо разомъ съ закономъ маютъ силу осôбнй потайнй наказы, а меншй урядники, выявляючи свою щирôсть служебну, ще й ôтъ себе додаютъ такихъ утискôвъ, що справдѣ можна дивуватися тому, якъ ще наше письменство сякъ-такъ животѣе въ Россіи. Такй осôбнй, потайнй наказы буваютъ и для россійского письменства, хочь тамъ они и не маютъ такои ваги. Тымъ то правдива и бôльше чи менше повна исторія хочь-бы и россійскои цензуры, поки ще не вѣдомй тй осôбнй наказы, зовсѣмъ рѣчь неможлива и се мы бачими на прикладъ на праци звѣстного въ Россіи публициста и критика Скабичевского, котрый ще позаторôкъ друкувавъ въ покôйныхъ „Отечественныхъ Запискахъ“ свои „Очерки по исторіи русской цензуры“ дуже цѣкавй, але подекуды, за недостачею певного матеріялу, далеко не повнй; та й така исторія стала можлива тôлько черезъ те, що россійскй авторы лишили чимало своихъ споминокъ про цензурнй порядки. Що-жь до цензуры надъ украиньскимъ письменствомъ, то хиба де-не де стрѣнешь яку-небудь звѣсточку. Нехай же пôзнѣйше хто-небудь иншій, дôждавшись красшои годины, коли мати-ме спромогу, напише повну и доладну исторію цензуры на Украинѣ, а поки-що я наважився записати то, що менѣ самому вѣдомо, зôбрати и по змозѣ звести до купы вѣдомый вже матеріялъ, якій може въ пригодѣ стати колишному историкови. Моя мета — выкликати интересъ до сего дѣла, щобъ кождый, хто памятае що про нашй цензурнй порядки або знае якй недрукованй ще документы до сеи справы, оповѣстивъ теперь сй свои споминки и подавъ до друку тй документы. Поки-жь що я коротенько перекажу тй факты, якй менѣ самому вѣдомй або доводилось чувати ôтъ певныхъ людей, маючи надѣю, що на се ôткликнется кождый, кому лучалося мати дѣло съ нашою цензурою. Разомъ съ симъ, вважаючи на Галицку громаду, котрôй въ загалѣ мало вѣдомй нашй справы, я додамъ хочь коротенько и про вѣдомй менѣ друкованй звѣстки, а найважнѣйшй и цѣкавѣйшй документы перекажу въ близькôмъ до оригиналу перекладѣ. До всего сего треба оговоритись, що я тутъ маю повести рѣчь тôлько про ôтносины цензуры до мовы украиньскои, бо що до думокъ, то тутъ однакова доля огортае станъ украиньского якъ и россійского письменства.

I.

Я почну зъ того часу, коли Украина зъеднался съ Московскимъ царствомъ. Просвѣта въ Московщинѣ стояла тогдѣ дуже низько: въ единôй московскôй друкарни, заведенôй по царскôй воли, друкувалися тôлько законы та церковнй книжки по царскому наказу, та й цензуры тогдѣ, розумѣется, не треба було нѣякои. На Украинѣ жь, якъ вѣдомо, давно вже заведенй були вôльнй друкарнѣ въ Кіевѣ, Черниговѣ, Острозѣ и въ иншихъ мѣсцяхъ; давно вже процвѣтала чимала литература, котра вôльно займалася не тôлько церковными, а й иншими громадскими справами. Розумѣется, що московскій урядъ, пильнуючи за всѣмъ, що дѣялось тогдѣ на Украинѣ, не мôгъ занедбати таку важну рѣчь, якъ письменство, що було тогдѣ справжною громадскою силою, а не попускаючи у себе нѣякои волѣ, заразъ же обурився на украиньске письменство. Такъ завелась на Москвѣ цензура, зъ початку, якъ бачимо, для Украины и черезъ неи.

Першй царскй наказы не займали мовы, бо тогдѣшный урядъ найбôльше вбивався за вѣрою, щобъ часомъ не було якои ухилки ôтъ московского православія; на Украинѣ жь вбачалося богато дечого ôтмѣнного, а тутъ ще й духовеньство украиньске зъ-разу наче стало противъ Москвы, ôтрѣкшись зъ початку дати присягу на вѣрнôсть московскому цареви. (Костомарова „Богданъ Хмельницкій“. Спб. 1870 стор. 137.) Такимъ чиномъ першй московскй указы були противъ духовного письменства на Украинѣ. Вбачаючи въ украиньскихъ писаняхъ якусь ересь або просто що-небудь ôтмѣнне ôтъ московского православія, урядъ заборонявъ такй книжки — ôтбирали ихъ и палили.

Але швидко вже московска держава звернула увагу и на мову украиньску и почала не тôлько гнати, а просто забороняти еи. Таку заборону мы въ перше бачимо въ указѣ Петра I. зъ 5 жовтня 1720 року. „Великому цареви стало вѣдомо, що въ Кіевскихъ и Черниговскихъ друкарняхъ часто друкуются книжки не згодно съ московскими... того ради Его Цароке Величество звелѣвъ нѣякихъ книжокъ, окрôмъ давныхъ церковныхъ, тамъ не друкувати, та й старй церковнй книжки до друку выправлять и рôвняти съ такими-жь московскими, щобъ були зовсѣмъ однаковѣсенькй, щобъ нѣякои ôтмѣны и особливого нарѣчія нѣ въ якôмъ разѣ не було“. (Собраніе распоряженій и постановленій по цензурѣ. Изд. Минист. нар. просвѣщенія 1862.) Сей указъ наразъ приборкавъ украиньске письменство, що процвѣтало вже такимъ пышнымъ цвѣтомъ, а разомъ съ тымъ почалось систематичне омоскалюванье Украины и народна мова въ письменствѣ неначе зовсѣмъ замерла.

Такъ оно здавалося, та на щастье не такъ сталося. Украиньска мова, выгнана зъ школы, пригнетена въ письменствѣ, зневажена закономъ и пôдъ вагою россійскои политики осмѣяна сво-

даня kol-a польского. На день 15 с. м. було назначено засѣданье, але однакожь не ôтбулося, бо голова kol-a п. Грохольскій задля слабого здоровя не мôгъ прійти на засѣданье а его заступникъ пос. Яворскій звинявся тымъ, що ôнъ мусить ити на засѣданье комисіи для закона о соціялистахъ. Звычайно, коли предсѣдатель kol-a польского и его заступникъ були перешкоджені, заступавъ ихъ президентъ палаты дръ Смолька; симъ разомъ однакожь дръ Смолька ôтмовивъ и засѣданя не було. Запримѣчено у Вѣдни, що всѣ члены kol-a польского не выѣзджали пôдчасъ послѣдныхъ ферій зъ Вѣдня и пильно слѣдили, якъ повернутся деякі интересы Галичины, съ котрыми kolo польске стоитъ въ певнôй звязи.

(*Отгомоны о побѣдѣ лѣвицѣ.*) Позôставши у Вѣдни пôдчасъ ферій послы зъ правицѣ уважають ситуацію вже за выяснену и спокôйну а доказы сего показуются на найблизшихъ засѣданяхъ палаты. Зъ компетентнои стороны потверджують, що центрумъ не на довго склонилося до лѣвицѣ. „Gratzer Volksblatt“, органъ пос. Карлона, котрый мавъ особливо выступати за внесеньемъ Руфа, каже, що при голосованю надъ симъ внесеньемъ було мѣродайнымъ лишь чисто економичне пытанье и такъ внесенье Руфа якъ и голосованье надъ нимъ не було вымѣрене анѣ противъ правительства анѣ противъ правицѣ а вже найменше мало оно на цѣли, щобъ ввôйти въ яку звязь съ лѣвицею. Сей же самъ органъ каже дальше, що всѣ фракціи правицѣ годятся у всѣхъ бôльшихъ пытаняхъ програмовыхъ. Що дотыкае поодинокихъ точокъ новелѣ о належностяхъ и регуляціи галицкихъ рѣкъ, въ котрыхъ погляды не всѣхъ суть згôдні, то се ще не може бути пытаньемъ кабинету и консервативні сего бы не допустили. — Ôтосланье новелѣ о належностяхъ назадъ до комисіи мало ще и ті наслѣдки, що — якъ вже ходятъ вѣсти — и лѣвиця розпадаеся а Линбахеръ и Хлюмецки, Коронини и Гербстъ нараджувалися въ цѣли взаимного зближеня, гр. Таффе конферувавъ съ Штурмомъ дуже довго и т. д. Що Линбахеръ пактуе давно зъ лѣвицею, есть въ прочѣмъ явною тайною а органы лѣвицѣ съ радостею голосятъ, що поименне голосованье надъ внесеньемъ Руфа було дѣломъ Линбахера, котрый хотѣвъ доказати, що клюбъ Лихтенштайна розпадаеся. Пôдчасъ дебаты ще пытався Руфа голова сполученои лѣвицѣ, чи ôнъ поставитъ внесенье на поименне голосованье. Руфъ сказавъ, що нѣ, бо хотѣвъ щадити клюбъ Лихтенштайна. Тымчасомъ Линбахеръ намовивъ лѣвицю, щобы она зажадала голосованя поименного, найбы вже разъ знати, якъ рѣчи стоятъ. — Характеристичнымъ есть такожь, що два послы зъ лѣвицѣ, Сигль и Доблеръ, котрі були хорі и котрымъ лѣкарь заказавъ вставати зъ постелѣ, мимо того явилися на засѣданю, щобъ лишь нѣхто зъ лѣвицѣ небракувавъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Нѣмеччина. Въ парляментѣ нѣмецкôмъ ведуться вже ôтъ кôлькохъ днѣвъ нарады надъ мытомъ ôтъ збôжа и дерева. Здаеся, що дотычный законъ перейде, незважаючи на кн. Бисмаркъ старае ся о те всякими силами. Канцлеръ нѣмецкій мавъ заявити, що коли законъ сей перейде, то ôнъ буде старатися завести конче якійсь modus vivendi съ Австріею. Законъ мытовый знайшовъ найбôльшихъ противникôвъ въ вольнодумныхъ и соціялистахъ. — Въ Гамбургу арештовано сими днями богато особъ пôдозрѣныхъ о анархизмъ. Зъ арештованыхъ двохъ лишь задержано и ôтвезено до Франкфурту, а прочихъ увôльнено. Говорятъ, що арештованя сі маютъ стояти въ певнôй звязи съ новымъ замахомъ динамитовымъ на одвахъ въ Франкфуртѣ, де найдено пôдложеный пôдъ дôмъ патронъ съ погасшимъ льонтомъ. Зъ другои стороны доказуютъ, що патронъ такъ бувъ маленькій, що на случай выбуху, не могло бы бути и бесѣды о якôйсь катастрофѣ. — Недавно донесли були нѣмецкі газеты, що зъ Саксоніи выдалюютъ осѣвшихъ тамъ Чехôвъ цѣлыми масами. Показалося однакожь, що выдалено лишь зъ Дрездна 5 особъ ческого походженя, пôдозрѣныхъ о агитаціи анархистичні. — Конференція африканьска майже вже скôнчила свои роботы; теперь ôтбуваются лишь нарады надъ формою, въ якôй остаточно рѣшеня конференціи мають бути уложені.

Франція. Щасливѣйше ведеся Франціи въ Тонкинѣ, якъ Англіи въ Суданѣ. Французскимъ войскамъ пôдъ проводомъ ген. Брієра удалося заняти мѣсто Лянгъ-Сонъ, о котре властиво первѣстно пôшла суперечка. Хинцѣ сконцентрували були такъ въ сѣмъ мѣстѣ якъ и въ его околици значні силы и доказували, що Лянгъ-Сонъ може довго держатися. Вже дня 1 с. м. розпочавъ ген. Бріе похôдъ на Лянгъ-Сонъ черезъ горы, що становлятъ розтоку межи тонкиньскими и хиньскими рѣками. Въ ночи зъ 2 на 3 с. м. прійшло до першои битвы съ Хинами а дня 5 и 6 с. м. взяли Французы хиньскій таборъ, укрѣпленый пятьдесять фортами и обведеный докола шанцами. Тутъ спочили французскі войска по великихъ трудахъ и призбиравши провіянту, переступили 11 с. м. черезъ розтоку, що ôтдѣляе тонкиньскі воды ôтъ хиньскихъ. Передъ ними розляглася красна и добре управляна рôвнина надъ рѣкою Сонгъ Ко, въ котрôй лежитъ мѣсто Лянгъ-Сонъ. Въ ночи зъ 12 на 13 с. м. прійшло знову до битвы мѣжь Французами а Хинцями. Здаесь, що Французы користали зъ загального переполоху въ хиньскôмъ войску и напали его ще въ ночи. Хинцѣ, вже и такъ значно ослаблені, розбѣглися на всѣ стороны и лишь одна часть схоронилася до мѣста. Лянгъ Сонъ, якъ сказано, лежитъ въ краснôй и добре управленôй долинѣ надъ рѣкою. Мѣсто само есть дуже велике, а въ нѣмъ на просторѣ 16 гектарôвъ пôдôймаеся хиньска крѣпость, обведена докола мурами. Въ полудне дня 13 с. м. взяли отже Французы такъ само мѣсто якъ и крѣпость а зъ полудня повѣвала вже на крѣпости републиканьска трибарвна хоругвь французка. Які страты мали Французы въ войску, доси ще не звѣстно, але здаесь, що они мусятъ бути значні, коли зважимо, що вже до рана 11 с. м. Французы мали въ убитыхъ 25 людей и 193 раненыхъ. Симъ пораженьемъ Хинъ зыскали Французы те, що ставули въ долинѣ, котрою веде выгôдна дорога до Хинъ и можутъ вже теперь для самыхъ Хинъ статися небезпечными. На два кильометры ôтъ Лянгъ Сону лежитъ головне торгове мѣсто Кильна, до котрого сходятся хиньскі купцѣ зъ цѣлыхъ полудневыхъ Хинъ, а хиньска границя ôтъ Лянгъ-Сону лежитъ лишь три милѣ далеко. Наколи-бъ Французы пустились долѣ рѣкою Сонгъ Ко, дôстались бы легко въ долину рѣки Кантону, а зъ-ôгои и до самого Кантону. Ся евентуальнôсть вже сама була-бы достаточною, щобы ôтстрашити Хины ôтъ дальшого веденя вôйны. — Палата депутованыхъ ухвалила 14 с. м. въ генеральнôй дискусіи пôдвысшенье мыта ôтъ збôжа и постановила 364 голосами противъ 136 перейти до обрадъ специяльныхъ.—Дня 14 с. м. померъ въ Парижи журналистъ Юлій Валье, одинъ зъ найревнѣйшихъ членôвъ комуны зъ 1871 р. При его похоронахъ, въ котрыхъ взяли остентативно участь соціялисты и анархисты, прійшло до завзятои бійки межи студентами и соціялистами и великои демонстраціи противъ Нѣмеччины. Причину до сего дали соціялисты нѣмецкі въ Парижи, котрі явилися на похоронѣ съ червоными хоругвами съ нѣмецкими написями. Париські студенты, побачивши нѣмецкі написы, почали кричати: Прочь съ Нѣмцями! Прочь съ Бисмаркомъ! То зрада нѣмецка! и напали нѣмецкихъ соціялистôвъ. Сихъ стали знову боронити соціялисты французкі и зъ того повстала така бôйка, що богато людей такъ студентôвъ якъ и соціялистôвъ страшно поранено. — Въ Парижи арештовано соціялисту Альбрехта зъ Нѣмеччины и анархисту Морфіого. При першôмъ найдено богато листôвъ ôтъ страченого въ Нѣмеччинѣ Райнсдорфъ а у другого знову богато письмъ ôтъ россійскихъ нигилистôвъ.

Италія. Хочь кôлько разôвъ заперечувано поголоскамъ, що Италія не вôйшла въ жадну угоду съ Англіею, що Англія не робила Италіи жадныхъ предложень и що знову ôтъ Италіи жадныхъ не пріймала, а все таки мимо того удержуеся поголоска о якôйсь угодѣ и зачинае набирати чимъ разъ бôльшои ваги, хочь навѣть и въ Италіи чуютъ потребу заперечувати сей поголосцѣ. Такъ по крайнôй мѣрѣ можна догадуватися зъ газеты „Piccolo“, котра доказуе, що Италію обовязуе лишь угода съ державами середно-европейскими. Тымъ часомъ Италія забирае надъ Червонымъ моремъ одно мѣсто по другôмъ, Порта протестуе, — вже навѣть по разъ третій, а державы европейскі занимаютъ все ще выжидаюче становище супротивъ сеи справы. Париска „Times“ радуеся зъ сего, що „мефистофельскимъ“ запопаданямъ не удалося допустити до угоды межи Англіею и Италіею и наводитъ документъ доказуючій, що италійскій представитель на конференціи въ Берлинѣ гр. Кортї мусѣвъ звинятися передъ своимъ правительствомъ, для чого не жадавъ на конференціи ôтповѣдныхъ компензатъ для Италіи. Сей документъ мае теперь звинити заборы Италіи надъ Червонымъ моремъ.

Сербія. Деякі нѣмецкі журналы донесли були недавно вѣсть, що сербскій король Милянъ постановивъ розвестися съ своею женою. Вѣсть ся була зовсѣмъ ложною и очевидно лишь зъ злобы выдуманою. Правительство сарбске выдѣлось спонуканымъ заперечити сей вѣсти офіціяльно. Конфликтъ по поводу спору пограничного о Брегову ще доси не залагодженый. Въ бѣлградскихъ кругахъ правительственныхъ суть тои гадки, що спôръ сей може лишь тогды бути залагодженый, наколи-бы въ Болгаріи наступила змѣна правительства, бо въ сѣй справѣ не помогла нѣчого навѣть интервенція Австріи, Россіи и Нѣмеччины. Зъ Софіи знову доносятъ до Бѣлграду, що Каравеловъ не хоче въ нѣякій способъ залагодити конфликту съ Сербіею и не хоче ѣй зробити нѣякихъ уступствъ. — Сербске правительство постановило по поводу заведеня монополю соли и тютюну завести сильный кордонъ ôтъ стороны Угорщины, щобы симъ способомъ перешкодити пачкарству, котре въ послѣдныхъ рокахъ починае сильно змагатися.

Румунія. Недавно наставша кризисъ въ румуньскомъ кабинетѣ вже залагоджена. Новый кабинетъ Брацiяно складаеся въ слѣдуючій спосôбъ: Предсѣдательство и дѣла внутрѣшні обôймивъ Брацiяно; Кампинеано дѣла заграничні; Стурдза вѣроисповѣданье и просвѣту; Лекка финансы; Наку юстицію; Столоянъ торговлю; ген. Фалькояно вôйну; ген. Раду Миган роботы публичні. — Переговоры правительства румуньского съ товариствомъ львôвско-черновецко-яскои желѣзницѣ въ цѣли выкупна сеи желѣзницѣ розбилися по поводу высокихъ жадань сего товариства.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— **Ôткрытье читальнѣ въ Добрачинѣ.** Въ селѣ Добрачинѣ въ окрузѣ сокальскôмъ, де передъ пяти роками вымуровано и у внутри устроено на цѣлу окрестнôсть найкраснѣйшу церковь, а теперь муруеся тамъ велика школа, ôтбулося дня 25 л. сѣчня незвычайне торжество: ôткрытье ново основаной читальнѣ, до котрои вписалося 40 членôвъ. Торжество ôтбулося по вечерни, яку ôтслуживъ о. Чернецкій, маючи до численно зôбраного народа довшу науку. Серце радувалося чути, якъ спѣвали гармонійно въ двохъ крилосахъ спѣваки, а съ ними разомъ и зôбраный народъ. По вечерни на даный знакъ выстрѣломъ зъ моздѣра товпа народу тыснулася до будынку громадского, щобы небувалому торжеству придивитися. Въ красно умаенôй и рясно освѣтленôй комнатѣ була трибуна, на котру вступивъ о. А. Лаврецкій, голова читальнѣ, а повитавши зъ мѣсточка Кристинополя и окрестности зôбрану интелигенцію и селянъ, поучавъ зôбраныхъ о користяхъ зъ просвѣты и заохочувавъ читати книжочки и численно вписуватися до читальнѣ. По тôй вступнôй мовѣ, по котрôй ôтспѣвано многолѣтство Его Вел. Цѣсареви, вступивъ на трибуну о. Е. Криницкій зъ Бобятына, и мавъ довшу прелекцію на тематъ: „До чого то чоловѣкъ при добрôй воли и праци може допровадити?“ Прелекція о. Криницкого була популярна, старанно обдумана, дуже красно ôтдана; зôбрані слухали еи съ найбôльшою увагою, бо она имъ подобалася. Другу прелекцію мавъ о. Чернецкій зъ фізики, при чѣмъ указавъ посредствомъ магичнои лямпы, розличні звѣрята, графарбъ и комичні образы. Межи прелекціями спѣвавъ хоръ зъ нотъ народні пѣсни пôдъ проводомъ п. Полотнюка зъ Кристинополя, котрый для тутешнои окрестности запровадивъ для селянъ въ Кристинополи школу науки нотного спѣву. Вечерокъ закрывъ п. П. Левицкій, начальникъ добрачиньскои громады и заступникъ головы читальнѣ, теплымъ словомъ, щобы члены читальнѣ въ згодѣ и любови мѣжь собою проживали и до читальнѣ численно горнулися. Мушу ту додати, що п. П. Левицкій, яко властитель бôльшои въ Добрачинѣ реальности, не тôлько положивъ великі заслуги при мурованю церкви и школы, але и запровадивъ въ селѣ склепикъ, котрый красно розвиваеся мимо того, що такъ пленипотентъ дворскій, якъ и мѣсцевый пропинаторъ дуже тому не раді, и противъ того склепику навѣть явно яко недруги выступаютъ. Що пропинаторъ не темный на склепикъ, се не трудно поняти, але щобы п. пленипотентъ противъ такъ доброго дѣла неприязно выступавъ, то вже не по христіяньски. Пôзно въ ночи почали люде домôвъ розходитися, а на лици кождого видно було радôсть и мы надѣемося, що засѣяне зерно доброи науки, выдасть въ будучности добрі овочѣ.

НОВИНКИ.

— **Ôтъ адвоката Дра Мелитона Бучиньского** зъ Станиславова одержали мы вчера вечеромъ телеграму о смерти бл. п. Евгенія Желехôвского. Вѣсть тая, надôслана намъ сердечнымъ другомъ покôйника, вразила насъ дуже глубоко. „У бѣдного пріятелѣ мрутъ!“ — вырвалися зъ нашои груди слова поета. И згадали мы, кôлько то въ тыхъ кôлькохъ послѣдныхъ рокахъ неумолима смерть забрала намъ „бѣднымъ“ — „пріятелѣвъ“! Згадали мы Володимира Ганкевича, Володимира Навроцкого, Володимира Барвѣньского, Корнила Заклиньского... Кождый зъ нихъ розмахнувся доперва до великои працѣ... И пок. Евгенію Желехôвскому тяжка доля въ самôй силѣ мужеского вѣку перетяла нитку житя, не дозволила побачити кôнця того дѣла, котрымъ ôнъ собѣ поставивъ памятникъ вѣчнои славы на Руси: „Словарь“ его нескôнченый. Однакожь Покôйникъ оставивъ въ рукописи весь матеріялъ для докôнченя „Словаря“ и дѣло доведене нимъ вже такъ далеко (бо до 43 аркушѣвъ друку) буде чей по его смерти доведене до кôнця.

— **Похоронъ бл. п. Володимира Шашкевича,** одного зъ лучшихъ поетôвъ 1860-тыхъ рокôвъ, автора „Зѣльника“, сына незабутои памяти Маркіяна, ôтбувся 6 (18) с. м. зъ больницѣ головного шпиталю на кладбище лычаковске. Надъ домовиною покôйника ôтправили парастасъ Впр. оо. крыл. М. Малиновскій и Павликôвъ, оо. Яримовичъ и Гробельскій. Похôдъ похоронный звеличили питомцѣ рускои семинаріи своимъ спѣвомъ и численною участею, а за домовиною поступало богато людей зъ нашои львôвскои интелигенціи, представителѣвъ рускихъ товариствъ, и проч. Надъ гробомъ видѣли мы кôлькохъ членôвъ зъ родины, а межи иншими стареньку ридаючу матѣрь пок. Володимира, жену бл. п. Маркіяна.

— **Въ память XXIV роковинъ смерти незабутного Тараса Шевченка** устроюе „Руска Бесѣда“ и филія товариства „Просвѣта“ въ Тернополи въ сали замковôй дня 17 рус. лютого (1 лат. марта) с. р. музикально-декляматорскій вечеръ. Не першій се обявъ горячого почитаня для нашого безсмертного Кобзаря и не першій разъ загадали Тернопôльцѣ обходити сей народный празникъ въ ширшôмъ крузѣ своихъ братôвъ зъ цѣлого Подôля. У насъ злишне було всяке приманюванье; сама згадка о такôмъ торжествѣ выстарчала, щобъ и найдальша окрестнôсть численнымъ зборомъ зложила доказъ нашои жизненности и почитаня для свого найбôльшого поета. Нынѣ, коли наше житье сильнѣйше почало бити, стало таке захвалюванье тымъ бôльше злишнымъ. Часть чистого доходу призначена на фондъ стипендійный имени Т. Шевченка. Цѣны мѣсць: льожа 5 зр.; крѣсло въ першихъ двохъ рядахъ 1 зр. 50 кр., въ дальшихъ 1 зр.; вступъ на салю 50 кр а для селянъ, мѣщанъ, ученикôвъ и гарнизону 25 кр. Всякі хочь-бы и найдрôбнѣйші надсатки пріймае Выдѣлъ съ вдячностею пôдъ адресою: „Руска Бесѣда“ въ Тернополи, Ринокъ ч. 4. Пôдъ тою же адресою просимо надсылати найпôзнѣйше до 13 (25 лат.) лютого с. р. грошѣ за билеты або заявленье карткою кореспонденційною, що адресатъ билеты пріймае и належитôсть зложитъ въ день муз. вечера. — Хто до означеного часу не надôшле грошей або заявленя, що билеты пріймае, того билеты будутъ уневажнені, а на ихъ мѣсце выставлені инші и ôтдані въ продажь. Пчт. Читальнѣ и нашихъ селянъ упрашаемо до 13 (25) надôслати заявленье, на кôлько особъ замавляютъ собѣ билеты, бо на мѣсця стоячі може бути выдане лише певне число билетôвъ для уникненя стиску. Грошѣ за билеты можна зложити въ день муз.-декл. вечера въ „Рускôй Бесѣдѣ“, въ „Народнôй Торговли“, або вечеромъ о 7 годинѣ при касѣ. Програма вечера муз.-декляматорского буде небавомъ обвѣщена въ часописяхъ. Початокъ о 8 год. вечеромъ. Пôдчасъ продукцій дверѣ салѣ будутъ замкнені. — Ôтъ Выдѣлу „Рускои Бесѣды“ и филіи тов. „Просвѣта“. Въ Тернополи для 2 (14) лютого 1885. *Олександеръ Барвѣньскій*, голова „Рускои Бесѣды“ и филіи тов. „Просвѣта“; *Иванъ Лошнѣвъ*, секретарь.

— **Церковне братство св. Тадея въ Чернôвцяхъ** выбрало своимъ предсѣдателемъ совѣтника судового п. Исидора Винницкого; заступникомъ предсѣдат. офіціяла дирекціи почтъ и телеграфôвъ п. Илар. Окуневского; секретаремъ мѣщ. п. Лисиньского; касіеромъ мѣщ. п. Завіяньского, а господаремъ мѣщанина п. Поверловича.

— **Выдѣлъ Бурсы братства св. о. Николая въ Станиславовѣ** подае до загальнои вѣдомости, що зъ вечерка съ танцями, устроеного д. 8 (20) сѣчня с. р. въ Станиславовѣ на дохôдъ бурсы, було доходу brutto 375 зр. 38 кр., а що розхôдъ выносивъ 196 зр. 29 кр., то до касы бурсы вплынуло по нынѣ чистого доходу 179 зр. 09 кр. Поименный выказъ П. Т. Дателѣвъ послѣдуе небавомъ. Выдѣлъ уважае своимъ пріятнымъ обовязкомъ заявити прилюдну подяку П. Т. Родимцямъ, що потрудилися на той вечеръ; такожь тымъ, що

ними панами вельможными, знайшла собѣ притулокъ пôдъ убогою соломяною стрѣхою простого люду и сей людъ зберѣгъ еи до нашого часу, яко цѣнный скарбъ народный.

II.

На прикôнченю минувшого вѣку симъ скарбомъ народнымъ покористувався славный Котляревскій и 1798 р. появивъ на свѣтъ свою „Енеиду“. Се було велике дѣло Котляревского, що ôнъ, въ той вѣкъ загальнои зневаги народнои мовы помѣжь нашимъ панствомъ, не тôлько не ôтцурався ôтъ неи, але съ великою щиростею попрацювавъ надъ народною мовою и зъумѣвъ выявити всю красу еи, що й доси ще мова Котляревского вважается якъ зразокъ щиро-народнои мовы украиньскои. Тымъ то й не диво, що его жартлива поема розворушила землякôвъ и звернула увагу украиньскихъ письменникôвъ на народну мову. У слѣдъ Котляревскому пôшли Гулакъ-Артемовскій, Гребѣнка, Боровиковскій, Квѣтка-Основяненко та инші, и те, що здавалося зъ початку нѣбы якоюсь примхою або чудасійнымъ жартомъ, за невелику годину пригорнуло до себе чимало прихильности помѣжь освѣтнымъ станомъ украиньскои громады.

Про ôтносины цензуры власне до украиньскои мовы въ тіи часы мы не маемо нѣякихъ звѣстокъ, але здается, що нѣякого утиску, нѣякои зачѣпки тогдѣ ще не було. Мы бачимо, що творы украиньского письменства не тôлько друкувалися тогдѣ особными книжками*), а часто знаходили собѣ притулокъ въ журналахъ та збôрникахъ россійскихъ, якъ отъ „Утренняя Звѣзда“, „Вѣстникъ Европы“, „Словянинъ“, „Телескопъ“ и „Утренняя Заря“, де вже зъ 1820-тыхъ рр. друкувалися поезіи Гулака, Боровиковского, Гребѣнки, а пôзнѣйше повѣсти Квѣтки. До того ще намъ не доводилось чувати, щобъ украиньскі писателѣ тыхъ часôвъ жалѣлися на які-небудь особні утиски ôтъ цензуры, окрôмъ тыхъ, які терпѣли всѣ писателѣ въ Россіи пôдъ доглядомъ тогдѣшнои цензуры. Якъ порôвняти съ теперѣшнымъ часомъ, то скрôзь у всему що до уживаня народнои мовы въ письменствѣ тогдѣ, правду кажучи, було зовсѣмъ таки вôльнѣйше. Мы бачимо навѣть, що тогдѣшні украиньскі писателѣ иногдѣ таки просто выказували потребу народнои мовы въ письменствѣ и въ справѣ народнои освѣты. Такъ отъ Квѣтка-Основяненко въ передмовѣ до своеи книжки „Листы до любезныхъ земляковъ“ (Харкôвъ 1839 р.) прямо каже: „Начальство подозволило менѣ обо всѣмъ до васъ писати, та усе по нашому, щобъ усякому розумно було, щобъ вы усе до слова розôбрали.“ Въ сѣй книжцѣ ведется розмова про такі поважні речи, якъ обовязки народа передъ царемъ и закономъ, про подати, про господарство, то що, и мы бачимо, що начальство не тôлько не забороняе, але прямо дозволяе вживати народнои мовы, „щобъ усѣмъ оно розумно було“. Навѣть „Кобзаря“ перше выданье (1840 р.) цензура не зачепила и тôлько при выданю поемы „Гайдамаки“ (1841 р.) Шевченко мавъ чимало клопотôвъ, поки сякъ-такъ выхопивъ еи зъ лабетъ цензурныхъ, але й тутъ цензура чеплялася зовсѣмъ не до мовы, якъ се можна бачити зъ листу Шевченка до Тарновского. (Чалый „Жизнь и произведенія Шевченка, стор. 36.) „Було менѣ багато мороки съ „Гайдамаками“; на силу упевнивъ начальство, що я не бунтовникъ“, — пише ôнъ, нѣ словомъ не згадуючи про яку небудь причепку цензуры до мовы.

*) „Сборникъ украинскихъ нар. думъ“ кн. Цертелева, 1819 р. — „Панъ Твардовскій“ Г. Артемовского и „Украинскія пѣсни“ М. Максимовича, 1827 р. — „Малороссійская Старина“ Срезневского, 1832 р. — „Приказки“ Гребѣнки и „Повѣсти“ Квѣтки 1834 р. — „Украиньскі казки“ Бодяньского, 1835 р., и т. д.

хочь не могли взяти участи въ забавѣ, благоволили прислати свои жертвы въ користь бурсы; дальше тымъ, що зложеньемъ наддатковъ показали свою наслѣдованя достойну щедролюбивость; дальше пп. К., С. и Ш., отлично аранжувавшимъ танцями и пп. комитетовымъ, що около дѣлъ вечера щиро потрудилися; наконець всѣмъ, хто якимъ-небудь способомъ причинився до такои подъ всякимъ взглядомъ красной удачи сего вечерка, зъ котрого для скудной касы бурсы нашои, даючои отцѣвскій пріютъ 35 выхованцямъ, вплынувъ повысше згаданый доходъ. Щиро-руске спаси Богъ! — *Т. Шанковскій*, предсѣдатель; *М. Семенôвъ*, секретарь.

— **Выдѣлъ рускои Читальнѣ въ Станиславовѣ** складае отсимъ уклонну подяку Вп. о. Витошиньскому зъ Денисова и всѣмъ его спѣвакамъ за щирый трудъ що пріѣхали зъ далека, щобъ звеличити нашъ вечерокъ дня 5 л. лютого с. р. Дякуе такожь сердечно Вп. панѣ Бажаньской потрудившойся ажь зъ-поза Львова до насъ въ гостину, за еи прехорошу гру на фортепянѣ; пани Левицкой и о. Н. Кумановскому за ихъ гру на цитрѣ; паннѣ Литвиновичѣвной за декламацію и паннѣ Єленѣ та п. Святославу Шанковскимъ за ихъ спѣвъ, що бувъ окрасою нашого вечерка. Вконци дякуючи всѣмъ Гостямъ, що зъ близька и зъ далека загостили на вечерокъ, подае Выдѣлъ до прилюдной вѣдомости, що доходу brutto разомъ съ ласкаво надослаными датками (Вп. о. Кобриньскій зъ Раковця 1 зр., Вп. п-ѣ Лукашевичева зъ Солотвины 1 зр., Вп. Р. Кульчицкій зъ Бортникъ 1 зр., Вп. о. Корытовскій и М. Теницкій зъ Калуша по 1 зр.) зобралося 325 зр. 32 кр. По оттрученю всѣхъ выдатковъ лишилося netto 152 зр. 27 кр.

— **Въ сю недѣлю 22 л. лютого** отбудеся открытье читальнѣ въ Яновцѣ, пов. долиньского, на котре то торжество основателѣ маютъ честь запросити доокрестныхъ Всч. священиковъ и селянъ. — За основателѣвъ *Никола Дировъ*, начальникъ гром.

— **Руско-народный театръ въ Стрыю** дасть ще слѣдуючи представленя: въ суботу 21 л. лютого, драму „Федора" В. Сарду; въ недѣлю 22 л. лют. мелодраму „Новый дворникъ" Ис. Воробкевича; во второкъ 24 л. лютого „Гальку" съ музикою Монюшка; въ четверъ 26 л. лют. комедію „Отчинени сальоны" М. Балуцкого; въ суботу 28 л. лют. драму „Двѣ сироты" зъ французского; въ недѣлю 1 л. марта комедію „Соколики" Григорія Григоріевича; во второкъ 3 л. марта на послѣдне представленье историчну трагедію „Олегъ" Корн. Устіяновича. — Зъ Стрыя переѣде нашъ театръ до Бродôвъ. На представленя въ Бродахъ можна вже съ нынѣшнымъ днемъ набувати карты абонаментовѣ въ книгарни п. Розенгайма.

— **На коломыйску руску бурсу вплынуло въ мѣсяци сѣчню 1885 р.** 1) Достохв. Институтъ Ставропигійскій процентъ отъ капиталу Коссака 27 зр. 71 кр. 2) Вп. Петро Корчиньскій, ц. к. комисарь стражи финансовои 2 зр. 3) Вп. о. Мелетій Романовскій зъ Живачева 2 зр. 20 кр. 4) Складка въ церквѣ въ Рѣчцѣ на коляду 2 зр. 5) Вп. о. Д. Вахнякъ зъ Глинки 1 зр. 6) Достохв. Братство и сестрицѣ церкви въ Глинкахъ 2 зр. 35 кр. 7) Всч. о. Олександеръ Левицкій зъ Чортовця (складка въ церквѣ св. Тройцѣ) 1 зр. 50 кр. 8) Складка на весѣлю Вп. Кульчицкого съ панною К. Куниньскою въ Жукотынѣ 2 зр. 60 кр. 9) Впр. о. деканъ городеньскій А. Кобриньскій 1 зр. 10) Вп. панѣ Камилля Соколова, жена ц. к. старшого лѣсничого въ Печенѣжинѣ, 20 кильо нафты. 11) Вп. І. Рожаньскій, купець коломыйскій, 5 кильо грисику, 5 кильо рижу и 2 кильо цукру. 12) Вп. Шнурпфайль, купець коломыйскій, 5 кильо рижу и 5 кильо крупъ кукурузяныхъ. — Вп. Добродѣямъ складае зарядъ бурсы щиро-руске спаси Богъ!

— **Именованя.** Старшимъ учителемъ въ низшой школѣ рольничой въ Дублянахъ, именованый п. М. Степекъ, бувшій учитель при семинаріи учительской у Львовѣ, звѣстный ще зъ Станиславова зъ своеи толерантности и прихильности для молодежи. Судіями повѣтовыми именовани слѣдуючи адъюнкты судови: Едвардъ Германовичь зъ Яворова въ Лютовискахъ; Отто Завервель зъ Садагуры въ Сторожинци и Титъ Сѣнгалевичь зъ Заболотова въ Заболотовѣ.

— **Въ Дублянахъ** — якъ намъ доносятъ — розпочинаеся вже будова фундаменту подъ новый школьный будынокъ для высшои школы.

— **Катедра славяньскихъ языковъ на пештеньскомъ университетѣ.** Дотеперѣшный надзвычайный професоръ славяньскихъ языковъ на университетѣ въ Буда-Пештѣ дръ Оскаръ Азботъ именованый звычайнымъ професоромъ сего предмету. Унгварскій „Карпатъ" записуючи тую вѣсть высказуе сумнѣвъ, чи ново-именованый професоръ буде мати слухателѣвъ, додаючи, що найменше може ихъ сподѣватися зъ межи рускихъ „юношей". Сумно на угорской Руси!

(*Б*) **Зъ подъ Скалы.** Дня 1 лютого с. р. убили три парубки зъ села Густына чоловѣка жебрака, котрый до Бурдяковець на весѣлье прійшовъ. Забитого такъ сильно били, що руки були поломани, а зъ розбитои головы мозокъ выступивъ. Убійцѣвъ выслѣдили по обцасѣ, котрый знайшли при трупѣ. При секціи лѣкарь сконстатувавъ, що той чоловѣкъ якъ-бы бувъ такъ живъ, якъ до теперь, могъ бы ще до 60 лѣтъ жити.

— **Жертвы загару.** Челядника столярского Антона Д. во Львовѣ знайшли онегда рано разомъ съ жѣнкою зовсѣмъ безпритомными. Причиною бувъ загаръ, но скоро прикликаный лѣкарь зъумѣвъ нещасливыхъ очутити.

— **Статистика щадниць почтовыхъ.** Въ мѣсяцю сѣчню с. р. зложено въ Галичинѣ и Буковинѣ 15.618 вкладокъ до почтовыхъ щадниць, котри разомъ репрезентуютъ суму 443.016 зр., а вытягнено 2.458 вкладокъ на 110.700 зр. ав.

— **Кометы въ р. 1885.** Астрономы заповѣдаютъ на сей рокъ появленье ажь трохъ кометъ. Першу зъ нихъ комету Енке буде можна видѣти голымъ окомъ въ першой половинѣ марта. Друга есть комета Темпля, открыта въ р. 1867., а трета комета открыта ще въ р. 1790 Понзомъ. Двѣ послѣдни можна буде видѣти лишь черезъ далековидъ.

— **Въ 107 роцѣ житя** умерла сими днями въ Мартиновѣ коло Букачовець панна Текля Стадницка.

— **Подкинена дитина.** Дня 12 но. лютого на стаціи желѣзницѣ Кароля-Людвика Мшана запримѣтили пасажеры, якъ до передѣлу II клясы ввойшла якась молода жѣнка и лишивши великій кошикъ, заявила присутнымъ, що сейчасъ прійде еи панѣ и забере собѣ сей кошикъ. Тымчасомъ рушивъ потягъ зъ мѣсця а пасажерка, що мала забрати кошикъ зовсѣмъ не явилася. Передъ стаціею Городокъ почули пасажеры, що въ кошику полишенôмъ молодою жѣнкою плаче дитина. Одинъ зъ подорожныхъ вступивъ до передѣлу, де знаходився кошикъ и сконстатувавъ, що въ нѣмъ дѣйстно знаходився маленькій хлопчикъ, котрый зъ студѣни трясся мовь въ лихорадцѣ. Одна зъ пасажерокъ приняла покинену дитину за свою.

— **Оригинальный отказъ.** У Львовѣ умеръ недавно якійсь Кохманъ, котрый въ своѣмъ завѣщаню зробивъ кôлька отказôвъ на добродѣйни цѣли. Межи прочими призначивъ онъ такожь значну суму яко надгороду (премію) „для найкрасшои Львовянки безъ рожницѣ моральности". Перша премія выноситъ 1000 зр. а друга 500 зр. а. в. Выдѣлъ краевый, мае небавомъ розписати конкурсъ а проволока пошла зъ отои, що тяжко було уложити условія конкурсу и выбрати знатоковъ для рѣшеня пытаня, котра зъ убѣгаючихся „Львовянокъ" мае бути признана найкрасшою.

— **Дробни вѣсти.** Предсѣдатель австрійского кабинету гр. Таффе обходивъ дня 15 но. лютого 25-лѣтный ювилей свого подружя. Ювилата посѣтивъ межи прочими такожь цѣсарь. — Дръ Кайзерфельдъ, маршалокъ стирійского сойму померъ въ суботу минувшого тыждня. Умершій займавъ межи централистичными политиками видне становище а за министерства Гискры бувъ президентомъ палаты пословъ рады державнои. — Дня 12 л. лютого с. р. знайшли рубачѣ въ винницкомъ лѣсѣ „Дуброва" трупа 3—4 лѣтного хлопця. Ноги и руки були отъѣджени псами або лисами а позаякъ на дитинѣ бувъ шовковый одягъ, то можна догадуватися, що родичѣ полишеного хлопця належатъ до богатѣйшои клясы. — Францъ Навечерилъ, ц. к. емеритованый професоръ и батько щирого пріятеля Русиновъ дра Рихарда Невечерила упокоився въ Черновцяхъ 20 сѣчня с. р. въ 82 роцѣ житя.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Душпастырску посаду получивъ о. Николай Селезинка, завѣд. въ Янчинѣ, дек. нараѣвского.

Введени въ душпастырски посады оо.: Котецкій Келестинъ яко парохъ въ Черновцяхъ а о. Ник. Огоновскій, увольненый отъ завѣдательства въ Черновцяхъ; Топольницкій Іоанъ яко завѣдат. въ Плѣснянахъ, дек. золочѣвского; Индишевскій Евг. яко сотрудникъ въ Надорожной, дек. товмацкого; Валницкій яко завѣд. въ Братковцяхъ; Устіяновичь Іоанъ яко завѣдатель въ Кимполюнгу.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію для о. Царя Михаила, запрезентованого на Гуменець.

Додатокъ особистый зъ фонда религійного удѣлило намѣстництво о. Николаю Касилевскому, пароху въ Хлѣбичинѣ лѣсномъ.

Намѣстництво призволило дотацію зъ фонда религійного для о. Еронима Кмицикевича, сотрудника при о. Томашевскомъ, пар. въ Мышковцяхъ, дек. тернопольского.

ПОСМЕРТНИ ВѢСТИ.

† **О. Іоанъ Багрыновичь**, парохъ Куровичь, дек. унѣвского, аепархіи львôвскои, упокоився дня 8 л. лютого с. р. въ 81 роцѣ житя а 52 роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

† **О. Яковъ Малишевскій**, деканъ збараскій, титулярный совѣтникъ консисторіи съ отзраками крылошаньскими, приходникъ въ Кійданцяхъ, заступникъ предсѣдателя рады повѣтовои въ Збаражи, ревный патріотъ рускій, упокоився въ понедѣлокъ дня 16 но. лютого въ 58 роцѣ житя а 33 священьства. Вѣчна ему память!

† **О. Григорій Гакманъ**, православный архипрезвитеръ митрополичои капитулы въ Черновцяхъ, своякъ пок. буковиньского митрополита Евгенія Гакмана, упокоився дня 9 н. с. лютого въ 50 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

† **Григорій Сусловскій**, народный учитель упокоився 13 (25) сѣчня с. р. въ стрыйской больници въ 72 р. житя. Покойный служивъ въ школѣ 45 лѣтъ, но рокъ передъ смертію отдалила его школьна власть для того, що не мавъ вымаганои новѣйшими законами квалификаціи. Усуненый зъ посады живъ онъ черезъ послѣдный рокъ майже прошенымъ хлѣбомъ. Вѣчна ему память!

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Предплатникъ зъ почты Зборовъ. Просимо повѣдомити насъ, хто дня 15 л. лютого с. р. подавъ переказъ на 3 зр. 3 кр. на почтѣ въ Зборовѣ, бо имя посылаючого не подане на купонѣ переказу.

Щиросердечне Спаси-Богъ!

Всѣмъ тымъ, що зволили взяти участь въ отданю послѣдной прислуги бл. п. моѣй женѣ, окремо же Преподобнымъ оо. Гицкевичу, Портови и оо. Доминиканамъ, котри безъинтересовно отвели мощѣ на мѣсце вѣчного супочинку. На послѣдокъ дякую ще всѣмъ ЧЧ. Селянамъ, що прибули зъ Солонки на сей сумный обрядъ.

Львôвъ 15 лютого 1885.

Іоанъ Ладось, ц. к. совѣтникъ почтовый.

Ц. к. генеральна дирекція

австрійскихъ желѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ пляну ѣзды важный отъ 15 лютого 1885 р.

Отъѣздъ зо Львова:

Поѣздъ мѣшаный о 6 год. 40 мин. рано до Стрыя.
Поѣздъ особовый о 11 год. 25 мин. передъ полуднемъ до Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова.
Поѣздъ мѣш. о 6 год. 45 мин. вечеромъ до Стрыя, Станиславова, Гусятына, Дрогобыча, Хирова, Загôря, Звардоня.

Приходятъ до Львова:

Поѣздъ мѣш. о 8 год. 30 мин. рано зъ Стрыя, Станиславова, Хирова, Загôря, Звардоня.
Поѣздъ особ. о 4 год. 19 мин. по полудни зъ Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова
Поѣздъ мѣш. о 1 год. 39 мин. въ ночи зъ Гусятына, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борыслава, Хирова, Звардоня.

Якъ заводити Правды на ладъ закомарскои Правды?

Розказавъ Данило Танячкевичь, духовный Закомарья. Накладомъ „Батькôвщины". Цѣна 10 кр., а почтою 12 кр. Достати можна черезъ редакцію „Батькôвщины".

НАЙЛѢПШОЮ

Бибулкою на Папиросы

есть правдива бибулка

LE HOUBLON

Вырсбу француского 10.0 26—36

Фирмы CAWLEY & HENRY въ Парижи

Передъ наслѣдуваньемъ остерѣгаеся.

Тая бибулка лишь тогды есть правдивою, коли кожда еи чвертка мае стемпель LE HOUBLON, а кожда пачка заосмотрена понизше знаходячоюся маркою охоронною и подписомъ.

LE HOUBLON 500 FEUILLES FORMAT CAWLEY & HENRY FRANÇAIS FABRIQUE PARIS LE HOUBLON

Cawley & Henry Propte du Brevet. SEULS FABRICANTS.

Fac-Simile de l'Etiquette 17 Rue Béranger à PARIS.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 1—?

конякъ лѣчущій, правдивый француский

въ рожныхъ родахъ по цѣнѣ 2 зр. до 3 зр. 50 кр., — такожь малягу.

5 килевѝ

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (13—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка Гегеляйского столового . 2 зр. 10 кр
1 „ Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр. и 2 „ 50 „
1 „ Гегел. стол. ароматичного 2·70 и 3 зр.
1 „ Самородного вытравного . 4 зр. 30 кр.
1 „ Ермелеки-Бакаторъ стол. 2 „ — „

Повысше наведени цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный отбиратель жадныхъ больше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто только у продуцентôвъ ручитъ за здорови добри, натурални и лучши вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ сласкави замовленя.

K.F.P. 1239

VIERHUNDERT TAFELN. NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE. Brockhaus' Conversations-Lexikon. Mit Abbildungen und Karten. Preis à Heft 30 kr. 240 HEFTE ODER 16 BÄNDE JEDER BAND FL. 4.50, LEINWAND FL. 5.40, HALBFRANZ FL. 5.70. O.W.

1299 7—?

Тягненье вже завтра

11 лосôвъ 10 гульденôвъ

КИНЧЕМЪ-ЛОСЫ по 1 зр. а. в.

Головна выграна

50.000 зр.

10.000 выграныхъ.

Можна получити въ **лотерійномъ бюрѣ угор. Джокей-Клюбу**

Hatvanergasse, Budapest National-Casino.

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ

на продажь

РЕАЛЬНОСТЬ

съ домомъ мурованымъ и официнами господарскими, огородомъ та садомъ надъ два морги и полемъ надъ осѣмъ моргôвъ вкупѣ.

Близша вѣдомость у о. А. С. въ Ямници, почта Станиславôвъ. 1313 2—3

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Черновцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4 процентовѝ платнѝ въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 13—?)

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка подъ зар. К. Беднарского.

Ч. 16. Львôвъ, Субота 9 (21) лютого 1885. **Рôчникъ VI.**

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „**Библіотека найзнам. повѣстей**“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Администрація „Дѣла“. **У Вѣдни** Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. **Въ Франкфуртѣ** M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. **Въ Гамбургѣ** Valentin & Co., Königsstrasse 36. **Въ Парижи** Agence Havas. **Въ Россіи** Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:* *для Россіи:*
за цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Нова денунціяція.

I.

„„Przegląd“, часопись заснована съ початкомъ сего року двома галицкими магнатами и нечисленнымъ кружкомъ ихъ трабантôвъ въ цѣли обороны якихъ то окремыхъ — нѣкимъ невагроженыхъ — интересôвъ кастовыхъ, помѣстивъ въ ч. въ 7 лютого допись въ Кіева, въ котрôй незвѣстный кореспондентъ жалуеся слезами похоронной плачки на царскій указъ въ 27 грудня 1884 р., вборонюючій Полякамъ купувати, давати въ заставъ або брати въ наемъ имѣня въ губерніяхъ мало- и бѣло-рускихъ. Кореспондентъ заключае при тôмъ, що не сотки але тысячи родинъ польскихъ пôдутъ въ наслѣдокъ того „съ торбами“, натомѣсть запануе тамъ повсюды неправôсть и т. д. Выводы свои, звернені головно противъ Коханова и Дрентелена яко моторôвъ реченого указу, кôнчитъ згаданый кореспендентъ слѣдуючимъ благороднымъ (!) епильогомъ: „Що до Украины, не розумѣю дѣйстно, яку користь хотѣли бюрократы придбати Россіи выданьемъ послѣдного указу. Чейже нынѣ не есть вже тайною, що Украина есть Украиною, що она зриває послѣднй признаки народнои съ Великороссією спôльности, що хоче бути и буде сама собою. Та струя есть такъ рвуча, що навѣть приборами тутешнои администраціи годѣ еи спинити. На яку цѣль, доптаючи насъ (Полякôвъ), тымъ самымъ скрѣпляе она сильнѣйшого ворога? Стоячи на становищи россійского мужа державного, належало-бы якъ-разъ скрѣпити крыхточку елементъ польскій, а кинувши межи насъ (Полякôвъ) и Русинôвъ пôдпалъ до невгоды, правити Украиною пôдъ девизою: divide et impera“.

На другôмъ мѣсци, говорячи о „biedzie w kraju“, каже „Przegląd“, що причиною всего зла въ Галичинѣ есть лѣнивство „chłopa“, що сей хлопъ не хоче вѣрно служити панамъ, що ôнъ есть неморальный и що на диво дивне всѣ уряды берутъ его въ оборону и т. д.

Обѣ тй елюкубраціи „Przegląd-у“ ввели мы нарочно въ одно, щобы нашимъ читателямъ безъ довгихъ короводôвъ подати вѣрненькій образъ благородныхъ стремлень и гуманныхъ поглядôвъ на справу руско-украиньску такъ редакціи самои якъ може и благородныхъ основателѣвъ сего наймолодшого товариша польскои прасы въ Галичинѣ. Мы могли-бы навѣть лишити тй елюкубраціи безъ коментаря, бо и слѣпый добачитъ въ нихъ крайный обскурантизмъ, середновѣчну кастовôсть, гидку несовѣстнôсть, рафиновану злобу и — великій талантъ денунціяторскій. Але въ виду того, що реченый недолѣтокъ прасы стоитъ дуже близько до певныхъ всемогучихъ сферъ въ нашôмъ краю и высказане нимъ мнѣнье о Русинахъ мае бути инструкціею для другихъ органôвъ польскои прасы, тожь годѣ намъ збути его самымъ привреньемъ, а мусимо поневоли ширше съ нимъ потолкувати тымъ бôльше, що сей недолѣтокъ при родинахъ своихъ мавъ строгій наказъ: „Moskwy nie drażnić, o Rusinach milczeć“, а мимо того пôшовъ на быстру воду.

Що до справы, будьто причиною економичнои бѣды въ краю суть лѣнивства и другй пороки нашого селянина („chłopka“), мы ôтповѣмо „Przegląd-ови“ короткимъ уступомъ въ розправки дра Генр. Ясѣньского, помѣщенои въ „Gazet-ѣ Nar.“ въ лютôмъ с. р. пôдъ титуломъ: „Tędy droga“. Подаючи основно обдуманй причины паденя бôльшихъ имѣній въ Галичинѣ, каже ш. авторъ межи другими слѣдуюче: „Urządzenie dworu rozpoczynamy od... gościnnych pokoi, stajnię gospodarską zaopatrujemy najpierw w konie... cugowe, założenie ogrodu rozpoczyna się zwykle od... udekorowania zajazdu gazonami i klombami, przyjęcie zaś służby folwarcznej poczynamy od... kucharża. Szereg służby składają: 1. Lokaj. 2. Chłopiec kredensowy. 3. Kucharz. 4. Kuchta, 5. Furman. 6. Chłopiec stajenny. 7. Klucznica. 8. 9. Dwie dziewki służebne. 10. Panna służąca. 11. Pokojowa. 12. Stróż. 13. Ogrodnik. 14. Ogrodniczek. 15. A jako piętnasta figuruje bona Szwajcarka. Dalej utrzymujemy do własnego użytku czwórkę do wyjazdu, wierzchowca, parę na rozjazd, woziwodę — razem ośm koni. Na szarym końcu tej czeredy dworskiej stoi niezbędny — Moszko, który po latach kilkunastu najczęściej pierwsze zdobywa miejsce“. Слова тй не потребуютъ близшого поясненя и мы лишаемо ихъ редакціи „Przegląd-у“ до медитацій на теперѣшну чотыредесятницю, а zbawiona będzie dusza twoja!

Друга рѣчь що до того, „що уряды берутъ всюды хлопа въ оборону“. Тутъ здаеся поповнила редакція „Przegląd-у“ не лишь простый lapsus calami, але марикованье таке высказане прилюдно и такъ позитивно не тôлько уймае чести основателѣвъ „Przegląd-у“, але свѣдчитъ о великôй деменціи самоижь редакціи. Се не lapsus a collapsus! Хибай що редакція бажае въ души своѣй повороту сихъ „добрыхъ часôвъ“ коли „chłopka“ судили паньскй трибуналы. Но, то вже tempi passati и piissima desideria!

Найважнѣйшою точкою елюкубрацій „Przegląd-у“ есть однакожь для насъ поглядъ его на справу руско-украиньску. Редакція помѣстила допись въ Кіева безъ всякихъ примѣтокъ зъ своеи стороны, то и годится имовѣрно въ цѣлости съ средствами, якй пропонуе еи кореспондентъ россійскому правительству, щобы знищити всяке національне житье Украины. Головна мысль пожеланыхъ змѣнъ, якй мали-бы наступити на Украинѣ, лежитъ въ тôмъ, щобы россійске правительство скрѣпило елементъ польскій на Украинѣ, тымъ выкликало вражду межи Русинами и Поляками и ôттакъ панувало надъ обома елементами пôдъ девизою: divide et impera. Огъ чи не гарный махіявелизмъ та якъ любо звучитъ та теорія въ устахъ сына wolnego narodu! Покорюсь самъ, наставлю свои плечи пôдъ тяжкй удары плетнѣ, въ поросѣ буду човгатись, тôлько щобъ мому брату не було лѣпше. Ба, я ще поможу вамъ, mili bracia z nad Newy, давити того Русина-сепаратиста, котрый хоче ôторватись ôть васъ, бо то страшнѣйшій ворогъ чимъ я покôрливый, вѣрнопреданый вашъ слуга! Я часомъ револьтувавъ, но але теперь вже божусь, що не буду... Отъ якй гадки мелькнули въ головѣ кореспондента на видъ реченого указу въ 27 грудня 1884. Сей фактъ стоитъ того, щобъ его не забути. И якже помиритъ теперь редакція „Przegląd-у“ ту теорію съ окликомъ: „Wolni z wolnymi“? Огъ скажѣмъ собѣ правду. Розвôй малоруского елементу чи на Украинѣ, чи тутъ въ Галичинѣ вамъ, панове, не понутру: солею въ оцѣ. Нарôдъ рускій розбудився, повстае зъ довговѣкового сну, протирае очи, бересь за науку, за працю коло свого економичного быту, иде певнымъ крокомъ въ передъ, свѣдомый своихъ Божихъ и чоловѣчихъ правъ, вѣритъ въ свою культурну мисію, оперту на гуманности, любови и поступѣ, вѣритъ въ свою лѣпшу будучнôсть.. а вы бажаете спинити его для власного интересу та ще и не національного, а чисто матеріяльного и то интересу матеріяльного кôлькохъ одиниць. И для сего то интересу денунціюете вы всю Украину передъ правителяствомъ россійскимъ о политичный сепаратизмъ.

Але правда, такимъ органамъ якъ „Przegląd“ се не першина. Не инакше бо робили вы въ шѣстдесятыхъ рокахъ заразъ по смерти Шевченка. Тогды на устахъ подôбныхъ вамъ органôвъ звенѣли заедно слова: Гайдамаччина, Колѣївщина, Гонтôвство, Умань и т. д. Та ще було тогды сказано, що Украина конспировала съ вами въ 63 р. И вынесла Украина тяжкій ударъ пôдъ той часъ, и вборонено ѣй въ рôднôй мовѣ розвивати дальше свою письменнôсть. А вы ôттакъ умывали руки водою Пилата и плакали надъ нещастьемъ племенныхъ братôвъ въ-надъ Днѣпра-Славутицѣ и горнули ихъ медоточными словами до себе та ще и нынѣ плачете слезами алигатора надъ указомъ, вборонившимъ выдавництва рускй на Украинѣ.

Тôлько-жь Украинѣ и не въ гадцѣ сепаратизмъ политичный и мы не потребуемо марнувати слôвъ, щобы ихъ звиняти передъ ихъ правительствомъ. Ôгъ часôвъ Мазепы нема и слѣду въ исторіи Украины про подôбнй намѣреня, а ôтъ сего часу минули лѣта Наполеона I, були полки 31 року и крамолы въ 46 и 63 року. Гôрка се правда, але правда!

Рускй институты дѣвочй.

Въ выхованю руского жѣноцтва, сеи найголовнѣйшои пôдставы всякого житя народного, зробленый вже першій початокъ. Маемо вже два институты дѣвочй — у Львовѣ и Яворовѣ — а дасть Богъ стане и третій въ Перемышли. Мы поступаемо — хочь поволи — на передъ; лишь працѣ и працѣ на рôднôй нывѣ, на народнôмъ рускôмъ грунтѣ а передъ нами свѣтла будучнôсть! Ось образецъ сегорôчного розвою тыхъ крѣпостей, якй собѣ галицка Русь ставляе:

Испытъ въ дѣвочôмъ институтѣ инокинь Ч. св. ВВ. у Львовѣ. Въ пятницю дня 13 с. м. по полудни ôтбувся курсовый испытъ учениць руского института дѣвочого у Львовѣ, стоячого пôдъ управою инокинь Ч. св. В. В., а результатъ его, о скôлько се въ загалѣ можна побачити зъ публичного испыту, выпавъ дуже добре. Мы кажемо се не лишь зъ власного переконаня, але повторяемо такожь и поглядъ тыхъ численныхъ гостей, котрй будьто зъ интересу власного, будьто лишь зъ цѣкавости були присутнй на испытѣ, и пильно прислухувались ôтповѣдямъ институтокъ. Признавано въ загалѣ, що ученицѣ ôтповѣдали далеко певнѣйше и смѣлѣйше, якъ на второчныхъ испытахъ и выказували въ загалѣ бôльше знаня. Причина сего лежитъ може въ тôмъ, що цѣла наука сего курсу була обнята въ бôльшу систему якъ второкъ, коли ще зъ рôжныхъ причинъ трудно було всему зарадити и все зло усунути. Сего року доперва показуеся, въ якôй мѣрѣ институтъ поступае а дасть Богъ, то буде и дальше такъ поступати и чимъ разъ красше розвиватися, доки не займе становище, яке такому институтови середъ руского народу заняти подобае. До сего однакожь не досыть лишь старань самои управы института, але потрѣбна ще въ першôмъ рядѣ и помôчь тыхъ родичѣвъ, що ôтдаютъ свои дѣти до сего института, а ôттакъ и помôчь — хочь-бы

Дещо зъ исторіи украиньского письменства XIX. вѣку.

(Споминки и замѣтки М. Уманця.)

III.

Такъ оно велося ажь до 1847 року, коли надъ Украиною охопилася страшенна хуртовина, выхопила зъ еи серця десять що найкрасшихъ сынôвъ и рознесла ихъ по крѣпостямъ, киргизскимъ степамъ та по глухимъ куткамъ Московщины. Зъ оповѣдань найголовнѣйшихъ дѣячѣвъ того часу*) довѣдуемось, що Шевченко, Костомаровъ, Кулѣшь, О. Марковичь, О. Навроцкій. В. Бѣлозерскій та иншй Украинцѣ въ той часъ найбôльше побивалися про вызволенье крепакôвъ въ паньскои неволѣ и думали досягнути сего дорогою просвѣты мѣжь панами и крепаками. Разомъ съ крѣпацкою неволею, здавалось имъ, повиннй загинути всѣ привилеѣ и льготы одного стану громадского передъ иншими и запануе рôвнôсть всѣхъ людей передъ закономъ, а далѣ вже свобода вѣры и слова. Думки ихъ горнулися ще й до славяньского пытаня и тутъ они дбали про бôльше еднанье Славянъ, щобъ, якъ казавъ Шевченко, „усѣ Славяне стали добрыми братами“, щобъ, спôзнавшись мѣжь собою, выбились они зъ турецкои та нѣмецкои неволѣ, и згромадились въ одну федеративну спôлку пôдъ рукою россійского царя, але такъ, щобъ кожде славяньске племя жило по своимъ звычаямъ и мало автономію.

Въ той часъ крѣпацкои неволѣ и опѣки надъ усѣмъ громадскимъ житьемъ здавалося вже надто преступнымъ и те, що люде розмовляли и бѣдкалися про свѣтъ та волю, а тутъ ще по доносу якогось студента Петрова и пана Юзефовича (тогдѣ бувъ помôчникъ попечителя кіевского учебного округа) выходило такъ, що нѣбы-то украиньскй патріоты згромадились въ якесь потайне товариство и замышляютъ щось дуже непевне, хочь, якъ запевняе Костомаровъ, справдешного товариства не було, громадка жила тôлько думками и мѣркувала про те, якимъ побытомъ провести свои думки въ интелигенцію.

Судили ихъ такъ званымъ „административнымъ порядкомъ“, с. е. не судіѣ, а урядъ политичный. Якій се бувъ судъ, видно хочь-бы зъ того, що Кулѣша на прикладъ винуватили, нѣбы-то ôнъ хотѣвъ ôтôрвати Украину ôтъ Московщины и зробитися гетьманомъ, а се вывели зъ того, що ôнъ на якомусь листу до свого пріятеля пôдписався „рукою властною“, такъ, мовь, якъ колись пôдписувались гетьманы, а ще до того знайшли у него до якоись книжки малюнокъ, де була намалёвана козацка голова, пôдъ нею шабля турецка, на головѣ орелъ выдовбуе очи зъ лоба, а зъ-за могилы серпомъ пôдбився мѣсяць. Се бувъ — якъ каже Кулѣшь — образъ козацкои боротьбы съ ворогомъ христіяньства музулманствомъ, а судіѣ зробили зъ сего малюнку образъ Россіи, що выдовбуе Украинѣ очи.

Гôрше всѣхъ покарано Шевченка, у котрого при трусеници знайшли поему „Сонъ“ и другй недрукованй поезіи. Его охопили саме тогдѣ, коли ôнъ за-для малярскои науки лагодився ѣхати въ Италію, довго мордували въ крѣпости, а потôмъ зголили въ Москалѣ и заслали ажь въ Орску крѣпость, а далѣ вырядили въ Саратовъ. Навроцкій высидѣвъ въ крѣпости два мѣсяцѣ, потôмъ пôвъ року въ острозѣ, и засланый бувъ въ Елабугу. Кулѣша схоплено въ Варшавѣ саме тогдѣ, коли ôнъ налагодився ѣхати за кордонъ, куды посылала его Академія за-для науки славяновѣдѣнія. Его выдержали въ крѣпости два мѣсяцѣ и запровадили въ Тулу. Такъ само и всѣхъ иншихъ порозсылали въ далекй кутки Московщины на пôдневольне житье. Окрôмъ того всѣмъ Украинцямъ, засудженымъ по сему дѣлу, заборонено було писати и друкувати свои творы, заборонено вчити въ школахъ, а Шевченкови навѣть и малювати заказано.

Такъ то найкрасшй и найдужшй литературнй силы украиньскй мусѣли на довго замовкнути. Кулѣшь довго и на воли вже не мавъ права нѣчого друкувати и мусѣвъ ховатися пôдъ псевдонимъ „Николая М.“ Костомаровъ, здается, зовсѣмъ нѣчого не появивъ зъ своихъ писань ажь до 1857 року, коли почавъ друкувати „Богдана Хмельницкого“. А про Шевченка — то нема чого й казати. Въ своихъ листахъ до пріятелѣвъ ôнъ не разъ жалѣвся на те, що ему заборонено писати (Чалый „Жизнь и произв. Т. Шевченка“, стор. 66 и 69.) и мусѣвъ ховати въ холявѣ маленьку книжечку, куды нишкомъ записувавъ свои безсмертнй поезіи. Навѣть и въ ту годину, коли вже всѣ сподѣвалися скорого вызволеня Шевченка зъ неволѣ, и тогдѣ не можна було нѣчого друкувати съ его именемъ, такъ що Кулѣшь, друкуючи въ 1857 роцѣ въ своихъ „Запискахъ о Южной Руси“ славну поему Шевченкову „Наймичка“ мусѣвъ выгадати цѣлу байку, що се поема якогось невѣдомого ему автора и що нѣбы то ôнъ знайшовъ еи въ альбомѣ якоись панночки.

Исторія кіевского товариства мала ще и ту вагу на долю украиньского письменства, що деякй писателѣ, мабуть наляканй такою халепою, зовсѣмъ пôсля сего замовкли и почали обзыватися тôлько въ 1860-тыхъ рокахъ або й ще пôзнѣйше. Такъ замовкъ славный поетъ К. Щоголевъ, котрый ще въ першихъ своихъ поезіяхъ, надрукованыхъ въ збôрнику „Молодикъ“ 1844 року, выявивъ дуже сильный поетичный талантъ, непогасшій навѣть и теперь, дарма, що поетови теперь вжебôльше 50-ти лѣтъ и що кобза его мусѣла замовкнути на цѣлыхъ 20 лѣтъ, якъ се можна бачити зъ выданого позаторôкъ збôрника его поезій пôдъ заголовкомъ „Ворскло“. Замовкъ и другій молодый талановитый писатель О. Корсунъ, котрый мавъ въ 1847 роцѣ выдати другу частину свого збôрника „Снопъ“. Якого переполоху наробило тогдѣ арештованье Шевченка съ товариствомъ, видно хочь-бы зъ того, що якійсь писарь, котрому Шевченко давъ переписати свои поезіи, наготовленй до друку, зъ переляку попаливъ всѣ рукописи, де мѣжь иншими поезіями була зовсѣмъ выкôнчена поема „Иванъ Гусъ або Єретикъ“ (Диви: Споминки Аскоченского про Шевченка въ „Домаш. Бесѣдѣ“ 1861, 31, и Замѣтки въ остатныхъ двохъ выданяхъ „Кобзаря“.) Такъ загинула одна зъ найкрасшихъ поемъ безсмертного кобзаря!

Тымъ часомъ треба сказати, що урядъ россійскій, дарма, що такъ ôнъ обурився на укра-

*) Дивись: Кулѣшь: „Хуторна поезія“, Львôвъ, 1882 р.; Костомаровъ: „Вѣстникъ Европы“, 1882, кн. 10; Варфоломей Шевченко: „Споминки про Тараса Шевченка“ въ „Правдѣ“ 1876, НН. 1. и 2; Петровъ: „Очерки укр. литер.“, Кіевъ 1884, стор. 237, 238, 258, 265 и 266.

лишь моральна — цѣлого краю. Институтъ сей стоитъ о власныхъ силахъ, безъ всякихъ фондôвъ и лишь покровительствомъ Єго Преосв. еп. Сильвестра и помочею „Народ. Дому“, а вся наука спочиває въ рукахъ первостепенныхъ силъ учительскихъ, бо въ рукахъ майже выключно лишь самыхъ професорôвъ рускои гимназіи и другихъ учителѣвъ Русинôвъ, що зовсѣмъ безплатно жертвуютъ свои труды для института. Въ институтѣ було сего року всего лишь 33 учениць, отже значно менше якъ вторôкъ. Причина сего лежитъ въ тôмъ, що вже съ початкомъ року шкôльного зарядъ института оголосивъ, що мае лишь мѣсце на 40 учениць за-для браку ôтповѣдного фонду. Вступило отже съ початкомъ року шкôльного 36 учениць, а коли опôсля кôлька занедужало, або задля иншихъ причинъ мусѣло зъ института въ часѣ курсу выступити, лишилось отже лишь 33 учениць. Мусимо тутъ ще зазначити, що институтъ поступае не лишь пôдъ взглядомъ самои науки, але такожь и пôдъ взглядомъ веденя и выхованя позашкôльного, домашного. Що пôдъ симъ взглядомъ було злого и неôтповѣдного, то направлено, а надзôръ постоянный и выхованье повѣреныхъ институтови дѣвчатъ лежитъ теперь въ рукахъ, котрѝ певно институтови лишь честь принесутъ. На дальшій доказъ розвою института треба ще и то навести, що на будуще съ кôнцемъ року буде выдаватися програма, зъ котрои кождый буде мôгъ довѣдатися такъ о правилахъ шкôльныхъ и домовыхъ, приписаныхъ для институтокъ, якъ и о результатахъ науки, условіяхъ принятя и т. д. Що два мѣсяцѣ будутъ такожь родичамъ и опѣкунамъ розсылатися письменнѝ повѣдомленя о поступахъ и поведеню ихъ дѣтей чи повѣреныхъ ихъ опѣцѣ институтокъ. Заразомъ съ тыми улѣпшенями однакожь будутъ и ставитися тѝ вымоги ôтъ родичѣвъ, щобы оня бôльше якъ доси додержували часъ приписаный для науки ихъ дѣтей и тымъ самымъ приходили институтови въ помôчь. Але перейдѣмъ теперь до самого испыту. Мы вже сказали, яке враженье въ загалѣ зробивъ сей испытъ. Зъ поодинокихъ предметôвъ пôдносимо лишь дуже хорошѝ ôтповѣди зъ религіи у всѣхъ клясахъ, а ôттакъ зъ языка руского и польского, зъ математики въ клясахъ III и IV. Ôтповѣди зъ нѣмецкого языка въ клясѣ четвертôй були такожь ôтповѣдно до вѣку учениць и вымогъ шкôльныхъ приписôвъ добрѝ. Найкрасше же ôтповѣдали ученицѣ клясъ V, VI и VII зъ географіи, физики, исторіи всемірнои и исторіи природы а именно зъ минералогіи и зоологіи; ôтповѣди пояснювали самѝ такѝ практичнѝ рѣчи, що и для гостей пріятно було ихъ послухати. Зъ языка руского и литературы заявили особливо ученицѣ зъ клясы VI и VII повне знанье. По испытѣ зъ поодинокихъ предметôвъ слѣдували ще продукціи гры на фортепіянѣ и спѣву. Годѣ тутъ надъ сими продукціями розводитись; скажемо лишь, що задля спôзненои поры — испытъ продовжався ажь до 7 год. вечеромъ — продукціи сѝ не могли дати вповнѣ образъ поступу а продукція зъ спѣву хорального мусѣла таки зовсѣмъ ôтпасти. Результатъ клясификацій бувъ слѣдуючій: Кляса III. Першій степень получили: Медыцка Викторія, Туркевичь Олена, Танчаковска Евгенія. — Кляса IV. Ôтзначилися: Сембратовичь Иванна, Ганкевичь Александра, Огоновска Олена, Доманикъ Стефанія, Цѣпановска Евгенія; першій степ. получили: Хойнацка Евгенія, Мартинець Марія. Кобляньска Наталія, Чачковска Ирена. — Кляса V. Ôтзначилися: Саноцка Клявдія, Билиньска Александра, Левицка Катерина; першій степ. получили: Билиньска Евгенія, Михалевичь Наталія, Михалевичь Ольга, Малецка Мирослава. — Кляса VI. Ôтзначилися: Саламонъ Ольга, Стефанія Лавровска, Рожка Ольга, Кордасевичь Марія; першій степ. получили: Ганкевичь Евгенія, Копыстяньска Евгенія, Барвиньска Ольга, Чемериньска Марія, Дорожиньска Олимпія. — Кляса VII. Ôтзначилися: Долиньска Анна, Фолюсевичь Марія, Захарска Ванда; першій степ. получили: Кульчицка Олена, Долиньска Климентина. — Мусимо тутъ ще згадати про ручнѝ роботы институтокъ, котрыхъ и сего року богато и дуже гарныхъ було выставлено. Особливо впадали въ очи дуже краснѝ подушки роботы панночокъ О. Салямонъ, К. Саноцкои, Е. Цѣпановскои и Е. Бѣлиньскои; диваникъ Е. Копыстяньскои; запаска шихомъ на народный ладъ вышивана роботы М. Чемериньскои; ранный стрôй жѣночій на народный ладъ и богато вышивань заполочею на народный ладъ; капа гачковои роботы А. Долиньскои и богато другихъ дуже красныхъ а при тôмъ и трудныхъ роботъ. — За всѣ тѝ успѣхи института належитося лишь щира подяка въ першôмъ рядѣ тымъ, що институтъ сей основали, а головно покровителеви его Преосв. еп. Сильвестру, а ôттакъ настоятельцѣ института инокини ч. св. В. В. Маріи Янушевскôй и всѣмъ учителямъ и учительками, що съ самопожертвованьемъ посвячали для института свои труды.

— **Испытъ въ дѣвочôмъ институтѣ инокинь ч. св. ВВ. въ Яворовѣ.** Трохи ôтмѣнно якъ у Львовѣ ôтбувся испытъ въ дѣвочôмъ институтѣ въ Яворовѣ. Тутъ, якъ намъ доносятъ, не було властиво испыту тѣсно наукового, бо сей заступила сама лишь клясификація але по клясификаціи на закôнченье курсу ôтбулося торжество въ котрôмъ институтки выступали съ декламаціями и продукціями музики и спѣву. Торжество закôнчила забава. Конець курсу и его торжественне закôнченье ôтбулося въ яворôвскôмъ институтѣ дня 15 с. м. и ось якъ намъ о нѣмъ пишутъ: „Що лишь гостѣ заняли въ сали мѣсця, якъ вже и входятъ ученицѣ парами, молодшѝ на передъ а старшѝ за ними. Вже саме ихъ появленье робитъ добре враженье. Бôльша половина ихъ майже лишь въ народныхъ строяхъ: тая украинка, тамта гуцулка и т. д., а строѣ робленѝ дуже працѣвито и пôсля взорцѣвъ народныхъ. Розпочалися декламаціи. Мимо волѣ мусѣвъ чоловѣкъ зъ вдоволеня усмѣхатися якъ тѝ малѝ щебетухи-Украинки поважно и серіозно ôтдавали свою рѣчь однѝ по руски, другѝ пэ нѣмецкѝ а иншѝ знову по польски. Рускѝ декламаціи були: „Пчола и голубъ“, „Сестра“ (Федьковича), „Могила Святослава“ (Н. Устіяновича), „Сотворитель“, „Св. Іоанъ Евангелистъ“, „Третый Май“, (тогожь самого автора) и „Рôдна хата“. По декламаціяхъ наступила гра на фортепянѣ а ôттакъ сольовый спѣвъ при фортепянѣ и спѣвъ хоровый а всѣ продукціи выпали дуже добре Пôдчасъ продукцій мали гостѣ случайнôсть оглядати такожь численнѝ роботы ручнѝ институтокъ, на котрѝ зарядъ института дуже велику кладе вагу. Торжество закôнчилося танцями а дѣвчатка и не почулися, коли ихъ покликано до гербаты. — Клясификація институтокъ выпала якъ слѣдуе: Кляса II: Ôтзначилися: Дыгдалевичь Елеонора, Козакевичь Марія, Ганкевичь Олена, Лѣсиньска Антонія; степень першій получили: Подолиньска Софія, Чапельска Зеновія, Серватка Марія. — Кляса III. Ôтзначилися: Дуткевичь Юлія, Козакевичь Ольга, Тимкевичь Наталія; степень першій получили: Рекъ Стефанія, Ганасевичь Стефанія, Сиротиньска Мальвина, Корпусъ Людвика. — Кляса IV. Ôтзначилися: Пасѣчиньска Евгенія, Шиховичь Р., Куманецка Ванда, Рекъ Щасна, Менциньска Мелянія; степень першій получили: Була Олена, Думинъ Рослава, Мацѣевска Людмила. — Кляса V. Ôтзначилися: Ганасевичь Володислава, Алиськевичь Юлія, Констанція Кульматицка, Куманецка Ольга, Масюкъ Олимпія; степень першій получили: Лопушаньска Олимпія, Весоловска Олена, Фрайндъ Олена. — Кляса VI. Першій степень получили: Черкавска Северина, Породко Стефанія. — Кляса VII. Ôтзначилися: Краусъ Софія, Ольшаньска Мальвина, Желехôвска Емилія; степень першій получила: Думинъ Стефанія. — Кляса VIII. Ôтзначилися: Мацѣевска Антонія и Лѣсиньска Емилія.

Подаючи се до прилюдной вѣдомости, не можна не признати зарядови института великои старанности около веденя воспитанниць и знаня въ выхованю. Напередъ стараеся зарядъ завсѣгды о ôтповѣднѝ силы учительскѝ, такъ що выйшовшѝ зъ заведеня воспитанницѣ пріймаются охотно всюды до шкôлъ публичныхъ, а то длятого, бо переконалися, що воспитанницѣ роблятъ въ тыхъ школахъ дуже добрѝ успѣхи. Однакъ не лишь въ школѣ, але и поза школою дѣти суть старанно веденѝ. Щодня майже теперь спѣваютъ въ своѣй церковци пôдчасъ службы Божои, а въ дома наука працѣ, чистоты, порядку видна на кождôмъ кроцѣ. Кожда воспитанниця мае свôй день, коли есть господинею и мае старатися, щобы всюда и все було въ ладѣ. Тымъ то заправляются молодѝ господинѣ до заряджуваня цѣлымъ домомъ. При тôмъ всѣмъ дѣти суть здоровѝ, веселѝ и щасливѝ! Найлѣпшимъ же доказомъ доброго веденя института есть число самыхъ воспитанниць — теперь есть ихъ 32 — бо родичѣ видячи, що при такъ приступныхъ цѣнахъ удержаня ихъ дѣти роблятъ ôтличнѝ успѣхи, охотно ихъ тутъ ôтдаютъ. Мы отже бажаемо зарядови, щобы и на дальше испыты выпадали такъ користно, якъ сей послѣдный.

Одинъ зъ присутныхъ.

иньскихъ патріотôвъ, не вбачавъ ще тогдѣ великои шкоды ôтъ украиньского письменства и не заборонявъ мовы. Такъ и пôсля 1847 року трохи не що року зъявлялися украиньскѝ книжки, а въ 1849 роцѣ були навѣть надрукованѝ „Проповѣди Гречулевича“, дозволенѝ и духовною цензурою, котра теперь, якъ вѣдомо, зовсѣмъ не пускае на свѣтъ божій „Святого письма“ на украиньскôй мовѣ. Але въ той часъ цензура для всѣхъ писателѣвъ въ Россіи була дуже тяжка, а цензурнѝ урядники памятаючи недавну сумну исторію кіѣвского товариства, ще й бôльше важкимъ духомъ дыхали на украиньске письменство. Такъ на прикладъ збôрникъ Метлиньского „Южнорусскія народныя пѣсни“, що бувъ поданый въ цензуру ще въ 1847 роцѣ, цензура переглядала цѣлѣсенькихъ сѣмь лѣтъ и ажь въ 1854 роцѣ ледви выпустила его на свѣтъ Божій. (Украинець: „Литература россійска, украиньска, великоруска и галицка“ въ „Правдѣ“ 1874 р., Н. 2, ст. 64.) Ôтъ п. Щоголева я чувъ, що Метлиньскій въ 1850 роцѣ подавъ до цензуры якійсь литературный збôрникъ украиньскихъ поезій и оповѣдань, мѣжь иншими були поезіи и п. Щоголева. Збôрникъ сей тынявся по цензурѣ щось два чи три роки, а якъ вернули его, то трохи чи не половина всего було повыкидано. П. Щоголевъ памятае, що де тôлько згадувалось про „волю“, або де навѣть просто було слово „воля“, — то скрôзь сторчавъ тамъ цензорскій „млынокъ“, якъ каже п. Щоголевъ, себъ-то було на-охрестъ перечеркнено цензурою яко недозволене, безъ розбору навѣть, якъ и до чого мовилось тамъ про ту бѣдолашну волю, хочь-бы рѣчь була про коня „на воли“. Такъ и не судилося Метлиньскому выпустити на свѣтъ оскубленый цензурою збôрникъ.

Звычайно, що при такихъ обставинахъ украиньске письменство не мало нѣякои силы до розросту, дарма, що тогдѣ, якъ бачимо, не було ще прямои забороны украиньскои мовы.

ДОПИСИ.

Зô Львова.

Въ „Академичнôмъ Братствѣ“ видный сего року рухъ незвычайный, котрый будь-що будь есть певною ознакою нового розбуджаючогося житя. Съ покликомъ „Живый живе гадае“ взумѣло оно, що такъ скажемо, пôдхопити моментъ данои хвилѣ и стало сегорôчныхъ мясниць безъ сумнѣву осередкомъ рускои академичнои молодѣжи. Згаданѝ свого часу въ „Дѣлѣ“ вечерницѣ (числомъ 3), вечерокъ въ день ювилея нашого писателя Кониського, а въ кôнци три вечерки съ танцями, устроенѝ въ комнатахъ „Бесѣды“, що тѣшилися такою популярностею: ось живѝ факты, котрѝ станутъ за живу мову. Та нехай на сѣмъ мѣсци буде вôльно намъ подати коротку згадку про внутрѣшне житье и дѣяльнôсть сего товариства академичного. Маемо ту на гадцѣ духове житье членôвъ „Братства“, на доказъ котрого позволимо собѣ подати ôтчиты, держанѝ въ товариствѣ. Конечно, що намъ прійдеся тутъ обмежитись лишь на самôмъ вычисленю заголовкôвъ, котрѝ подаемо въ порядку, якъ поодинокѝ ôтчиты по собѣ наступали. 1. Ôтчитъ на засѣд. Кружка етн.-статистичного „Дума про побѣгъ Самôйла Кушки изъ турецкои неволѣ — и якій есть историчный початокъ сеи думы?“, читавъ Яр. Романчукъ; 2) ôтчитъ на 2-ôмъ засѣд. Круж. етногр.-статист.: „Дурный Иванъ въ повѣсткахъ руского народу“, читавъ Ир. Калитовскій; 3) ôтчитъ на сходинахъ науковыхъ: „Одинока въ своимъ родѣ каменица“, сатира, чит. Кир. Трилѣвскій; 4) ôтчитъ на сходинахъ науковыхъ: „Магометъ и Хадиза“, поема П. Кулѣша, розбôръ критичный, чит. Евг. Ковакевичь; 5) ôтчитъ на засѣд. круж. етногр.-статист. „Про систематичне збиранье етнографичныхъ матеріялôвъ“, читавъ Т. Лукашевичь; 6) ôтчитъ на сходин. наук. „Суспôльнôсть“, розвôдка пôсля Руд. Игеринга, чит. Несторъ Яворовскій; 7) ôтчитъ на засѣданю круж. етн.-статист: „Анализа сиротиньскои пѣснѣ весѣльнои“, чит. Колесса. До поданыхъ тутъ належитъ дочислити ще ôтчиты держанѝ въ семинари для вправъ зъ рускои исторіи на университетѣ, пôдъ умѣстнымъ веденьемъ дра Ис. Шараневича, котрый систематично переходитъ всѣ періоды рускои исторіи, роздѣляючи студентамъ рефераты. Мусимо на сѣмъ мѣсци пôднести ревнôсть нашого Вп. историка и готовôсть, съ якою удѣляе ôнъ найохôтнѣйше потрѣбнѝ книжки якъ лѣтописи, жерела и т. д. своимъ ученикамъ. Ôтчиты сѝ держанѝ выключно членами „Акад. Братства“ суть слѣдуючѝ: 1) ôтчитъ про „Лѣтописи Вел. княж. Литовского и Шимойтского“ (рефер. пôсля дра Шараневича) читавъ Стефановичь. 2. Ôтч. про „Посельство до папежа Рымского Сикста IV ôтъ духовеньства и княжатъ и пановъ рускихъ 3 Вильна 1476 р.“ (реф. пôсля А. Петрушевича), чит. Иванъ Прійма. 3. Ôтч. „Битва на Кулыковôмъ поли р. 1380“ (пôсля „Лѣтоп. скороченои“ и М. Костомарова), читавъ Ир. Калитовскій. 4. Ôтч „Рѣчь про памятники судебно-дѣлового письменства въ XIV и XV вѣкôвъ (пôсля Як. Головацкого), чит. Евг. Фалиповичь. 5. Отч. „Справозданье въ Дашкевича монографіи: „Данило Галицкій“, читавъ Евгеній Козакевичь. Се були-бы отже плоды духового руху сегорôчного въ „Акад. Братствѣ“. Нотуемъ ихъ тутъ для того, бо вважаемъ ихъ найлучшимъ доказомъ „живого житя“ — дѣла. Facta loquuntur!

Въ справѣ выдавництва руского спѣванника.

одержуемо ôтъ Вп. о. Виктора Матюка слѣдуючу ôтозву:

Родимцѣ! Кому незнана слава и сила рускои пѣсни? Заслужила она собѣ на пріютъ и у нашихъ народôвъ намъ несоплемененыхъ, а мотивы нашихъ народныхъ пѣсень уживаютъ найглавнѣйшѝ композиторы до своихъ безсмертныхъ творôвъ музичныхъ. Для насъ Русинôвъ есть она безконечно бôльшои ваги, бо ставшись нерозлучною подругою жизни нашои, зъеднала намъ славу тую, що свѣтъ числитъ насъ до найбôльше спѣволюбныхъ народôвъ а яко зеркало щастливыхъ та незавидныхъ хвиль жизни минувшои, сталася она найдорогоцѣннѣйшимъ нашимъ скарбомъ. Въ загальнôмъ розвою житя нашого народного высоке становище займае пѣснь наша, бо єи милѝ звуки загрѣваютъ насъ до дѣла и працѣ. Любовь до спѣву и до его плеканя взмагаесь у насъ съ кождымъ днемъ, а доказомъ сего суть у насъ ново позакладанѝ хоры при церквахъ, читальняхъ, по селахъ и мѣстахъ. Для ихъ розвою и ще бôльшои заохоты треба имъ прійти въ помôчь. Нема у насъ потрѣбныхъ пôдручникôвъ до спѣву, а богато народныхъ пѣсень и творôвъ музичныхъ нашихъ композиторôвъ лежатъ въ манускриптахъ майже безъ ужитку. Тѝ перлы рускои музы станутся великою пôдпорою для нашихъ хорôвъ сельскихъ и мѣщаньскихъ, заохотою до спѣву у молодежи рускои и будутъ доказомъ поступу на поли музичнôмъ, коли появлятся друкованѝ въ кругахъ нашихъ. — Пôдписанѝ взяли собѣ за задачу, занятись збôраньемъ и выдрукованьемъ тыхъ пѣсень и иншихъ пôдручникôвъ, потрѣбныхъ до розвою нашого спѣву и въ протягу 10 мѣсяцѣвъ появится 1 выпускъ нашого выданя „Боянъ“ т. е. збôрникъ рускихъ квартетôвъ для мужескихъ хорôвъ въ обемѣ пяти аркушѣвъ великои шѣснайцятки въ партытурѣ зброшуроный, въ друкарнѣ Ст. Р. Піонткевича въ Перемышли. Зъ початку будутъ помѣщенѝ спѣвы а по нихъ слѣдувати будутъ найзнаменитшѝ творы нашихъ рускихъ композиторôвъ. Предплата на 1 выпускъ „Бояна“ выносить вразъ съ пересылкою 1 зр. 20 кр. Цѣна по выдрукованю значно пôднесеся. Чіе серце бье горячо для справы народнои, для славы рускои пѣснѣ и народа зволитъ намъ прійти въ помôчь такъ съ добровôльными жертвами на тую цѣль якъ и съ предплатою на 1 выпускъ „Бояна“, которого 1 аркушь вже печатаеся въ Перемышли. Жертвы и предплату належитъ посылати або впростъ на руки В. Матюка або посередствомъ рускихъ газетъ, выходячихъ у Львовѣ. Всякѝ жертвы и предплата оголошуватись будутъ въ газетахъ. — Сповняючи лишь обовязокъ нашъ въ поданю помочи заложенымъ хорамъ, маемо повну надѣю, що гадка наша радо буде принята рускими серцями и що кождый по своѣй силѣ подасть помôчну руку до осягненя нашои цѣли.

Викторъ Матюкъ, въ Маковиску п. Ярославъ.
Максимъ П. Копко, сотрудникъ въ Перемышли.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ рады державнои*) Министерство рôльництва предложило на засѣданю рады державнои зъ дня 19 с. м. проектъ о ужитю вставленого першій разъ до сегорôчного буджету фонду меліораційного. Межи дотычными позиціями есть такожь и сума 2248 зр. призначена для Галичины на осушенье багонъ коло Ниска, ôттакъ 5762 зр. на осушенье багонъ въ повѣтѣ рудецкôмъ, 5206 зр. яко одноразовый датокъ на урегульованье потока Чернявки и кôлька ще другихъ позицій въ тôй самôй цѣли для захôдной Галичины. Зъ другихъ предложень замѣтне есть предложенье о застановленю дѣяльности судôвъ присяжныхъ въ окрузѣ котарскôмъ въ Дальматіи. — Министеръ торговлѣ бар. Пино ôтповѣдавъ на интерпеляцію пос. Викгофа въ справѣ фалшованя знакôвъ фабричныхъ на стирійскихъ косахъ и заявивъ, що порозумѣвшися съ министромъ дѣлъ заграничныхъ и посольствомъ въ Берлинѣ поробивъ ôтповѣднѝ кроки у нѣмецкого правительства, щобы забезпечити домашну индустрію ôтъ шкоды. Зъ порядку дневного реферувавъ пос. Линбахеръ въ справѣ додаткового кредиту на карне заведенье въ Станиславовѣ. Законъ сей принято въ другôмъ и третôмъ читаню безъ дебаты. Пос. Коронини и товаришѣ поставили при кôнци засѣданя внесенье, щобы для верификаціи выборôвъ до рады державнои бувъ заведеный окремый трибуналъ. Трибуналъ сей мавъ-бы складатися зъ членôвъ найвысшого трибуналу, трибуналу державного и трибуналу администраційного. Внесенье се пôдписали такожь и деякѝ члены клюбу сполученои лѣвицѣ.

(*Судьба закона о соціялистахъ.*) У дра Ригера явилася була 17 с. м. депутація ческихъ робôтникôвъ и просила его, щобы такъ ôнъ, якъ ческѝ послы въ радѣ державнôй постаралися о те, щобы палата законъ сей ôткинула. Ôтповѣдаючи депутаціи, дръ Ригеръ заявивъ, що законъ о соціялистахъ ледве чи перейде ще сеи сесіи, а коли-бы и перейшовъ, то съ такими змѣнами, що первѣстне его значенье дуже ослабится. Централистична праса выкористуе сю ôтповѣдь по свому и доказуе, що слаба надѣя на ухваленье закона о соціялистахъ ще сеи сесіи есть лишь однымъ наслѣдкомъ бôльше побѣды сполученои лѣвицѣ. — Законъ о соціялистахъ осягнувъ однакожь вже по части свою цѣль, позаякъ деякѝ робôтницкѝ товариства уважали за ôтповѣднѣйше, щобы они самѝ розвязалися и пôддалися законови выемковому.

(*Зъ клюбôвъ парляментарныхъ.*) Дня 18 с. м. ôтбулися засѣданя всѣхъ клюбôвъ парляментарныхъ. Пополудни того дня ôтбулося засѣданье клюбу правого центрумъ а вечеромъ засѣданя клюбôвъ: ческого, лѣвого центрумъ, сполученои лѣвицѣ и польского „kol-а“ пôдъ предсѣдательствомъ гр. Грохольского. Въ „kol ѣ“ польскôмъ заявивъ пос. Гавзнеръ, що лишь случайно не бувъ въ палатѣ пôдчасъ голосованя надъ новелею о належностяхъ и въ противнôмъ случаю бувъ-бы голосувавъ противъ внесеня Руфа.

(*Въ справѣ закона о платнѣ для католицкихъ катехитôвъ*) ôтбулося оногды засѣданье пôдкомисіи для сего закона, на котрôмъ въ основѣ прійшло до порозумѣня; представитель сполученои лѣвицѣ не пôдносивъ такожь противъ сему законови жадныхъ основныхъ закидôвъ.

(*Проекты закона шкôльного*), ухваленѝ галицкимъ соймомъ, получили вже санкцію цѣсарску, а именно: 1) Проектъ закона, на пôдставѣ котрого выдаеся постановы о урядженю публичныхъ шкôлъ народныхъ, а въ особенности шкôлъ выдѣловыхъ; 2) проектъ закона, змѣняючого деякѝ постановы закона зъ 2 мая 1873 р. о закладаню и удержуваню публичныхъ шкôлъ народныхъ и о обовязку посыланя до нихъ дѣтей, якъ такожь и закона зъ дня 28 груд. 1882 р. о коштахъ, закладаню и удержуваню шкôлъ народныхъ и о фондѣ шкôльнôмъ; 3) проектъ закона що до арт. 15 закона зъ дня 5 мая 1873 р. о ôтношеняхъ правныхъ стану учительского въ публичныхъ школахъ народныхъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Англія. Лордъ Гранвиль давъ дня 19 с. м. въ палатѣ лордôвъ поясненя въ справахъ египетскôй и суданьскôй, а Глядстонъ давъ знову

такі самі поясненя въ палатѣ пословъ. Якого рода були сі поясненя, оставляемо на пôзнѣйше розказати, тутъ лишь зазначуемо, що Глядстонъ заявивъ, що Англія не може теперь входити въ жадну угоду съ Магдіемъ, позаякъ се принеслобы ѣй великі страты. Норткотъ внѣсъ въ парляментѣ вотумъ недовѣря всѣй такъ дотеперѣшной якъ и маючой вестися на будуще политицѣ англійской въ Египтѣ и Суданѣ. Мимо того всѣ суть тои гадки, що теперѣшный кабинетъ удержится. Зъ Судану надойшли до Лондону вѣсти, що англійскі войска уступили зъ Губату и вернулися до Абу-Клеа, зъ ôтки по можности пôдутъ ще дальше въ задъ до Гакдуля, де есть бôльше воды — якъ сказано въ депеши, а дѣйстно, де есть слабша сила непріятеля. Якъ великои доносимости стратегичнои було паденье Хартума, есть найлѣпшимъ доказомъ, що слабі силы Англичанъ змушені вже взадъ уступати зъ занятыхъ позицій, а Магдій, якъ зачувати, есть вже въ дорозѣ до Метамехъ съ 50.000 войска и многими арматами.

Сербія. Недавно доносили мы, що въ Сербіи заносится на змѣну дотеперѣшнои политики сего королевства, прихильнои для Австріи и що верховодителѣ сербскі хилятся теперь на сторону Россіи. Скоро лишь рознеслася вѣсть о сѣй змѣнѣ въ сербской политицѣ, правительство сербске старалося заразъ заперечити сѣй вѣсти офиціяльно. Мимо того однакожь здаеся, що таки наступила въ Сербіи певна змѣна, хочь она може ще нынѣ не признана самымъ правительствомъ. По всѣй имовѣрности здаеся, що Сербія нынѣ хочь и не займила ще въ своѣй политицѣ заграничной ворожого становища супротивъ Австріи, то всежь таки еи ôтношеня до сеи державы стали въ послѣдныхъ часахъ дуже холодні и она хилится на сторону Россіи. Се потверджуе и недавна кореспонденція до вѣденьского „Vaterland у“. Въ кореспонденціи сѣй оказано, що на короткій ще часъ передъ зъѣздомъ въ Скерневицяхъ, король Милянъ бувъ змушеный пôддатися напоровы публичного мнѣнія и станути по сторонѣ Россіи. Що оно такъ дѣйстно було, доказомъ сего було выступленье Славойкова и его пѣвцѣвъ церковныхъ въ Бѣлградѣ. Славойковъ мавъ выступати съ спѣвомъ на богослуженю въ митрополитальной церквѣ и зробивъ свое выступленье ôтъ того зависимымъ, що богослуженье не буде правити новый митрополитъ Теодозій, прихильный Австріи, лишь Павловичь, любимець прогнаного митрополита Михаила, воспитаный въ Россіи. Король, пôддаючися сильному напорови симпатіи для Россіи, приставъ на те и самъ доказавъ симъ неôтповѣдность давнои своеи политики церковнои. Дивувало-бы може, що пре такъ Сербію до такои симпатіи для Россіи, коли она ще недавно такъ одушевлялася для Австріи? Се рѣчь стара якъ свѣтъ: власный интересъ въ виду непевного положеня въ Македоніи и можливыхъ змѣнъ на балканьскôмъ пôвъостровѣ.

Зъ Судану. Ген. Вользелей доноситъ о катастрофѣ въ Хартумѣ пôсля оповѣдань очевидця, якъ слѣдуе: „Одинъ кавасъ, котрый чотырнайцять днѣвъ тому назадъ вернувъ зъ Хартума, оповѣдае, що ворохобники черезъ зраду Фарегапаши, котрый отворивъ ворота мѣста, вôйшли до мѣста досвѣта дня 26 сѣчня. На крикъ небезпеченьства пôшовъ ôнъ съ своимъ паномъ, беемъ Рушди до палаты правительственнои, де проживавъ Гордонъ. Тутъ застали они Гордона, котрый узброеный выйшовъ бувъ зъ палаты вразъ съ беемъ Магометомъ Мустафою и 20 кавасами. Якъ разъ, коли они всѣ ишли до австрійского консуля, напавъ на нихъ ôтдѣлъ ворохобниковъ и давъ на нихъ одну сальву, почѣмъ Гордонъ заразъ неживымъ повалився на землю. Оба беѣ зôстали такожь убиті. Ворохобники напали ôттакъ на австрійского консуля Ганзаля и убили его въ его власнôмъ домѣ, а грецкого консуля М. Николя и одного лѣкаря взяли въ неволю“. — Кавасъ сей оповѣдавъ такожь, що видѣвъ, якъ надплывали оба пароходы, котрыми Вильзонъ и его товаришѣ плыли до Омдурмана.

Нова держава Конго. Межинародному товариству африканьскому удалося на послѣдокъ порозумѣтися съ Португаліею. Угода, въ котрой обмежено спôльні територіи, а въ котрой Португалія признала товариство за правительство собѣ прихильне, пôдписали дня 14 с. м. обѣ репрезентовані стороны въ амбасадѣ францускôй въ Берлинѣ, а такожь и францускій амбасадоръ бар. Курсель, позаякъ Франція выступала въ сѣй справѣ яко посередникъ. Тымъ способомъ признали всѣ державы европейскі, заступлені на конференціи берлиньской, нову державу Конго яко самостôйну, крôмъ Туреччины и Даніи, котрі въ прочôмъ такожь не будутъ робити жадныхъ трудностей. Конго есть що до объему чотыри разы такъ велике, якъ Нѣмеччина а населенье его выноситъ пôсля обчисленя Стенлея около 35 миліонôвъ жителѣвъ. — Скоро лишь обставины дозволятъ — а пôсля берлиньскихъ журналистôвъ не треба буде довго на се чекати — наступитъ организація сеи державы. Такъ отже усунена послѣдна перешкода до закрытя берлиньскои конференціи и се вже певно наступитъ слѣдуючого тыждня. Такъ думаютъ по крайнôй мѣрѣ въ кругахъ дипломатичныхъ въ Берлинѣ.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— **Читальня въ Руднѣ.** Дня 8 л. лютого ôткрыто читальню въ Руднѣ пôдъ Львовомъ, до основаня котрои причинилось головно кôлькохъ письменныхъ молодшихъ господарѣвъ вразъ съ мѣсцевымъ парохомъ, о. Евг. Дудкевичомъ и учителемъ Банахомъ. Одинъ зъ господарѣвъ ôтступивъ для читальнѣ хату свою безплатно. Вечеромъ зôйшлися члены читальнѣ и запрошені зô Львова гостѣ съ хоромъ академикôвъ пôдъ управою директора п. Чипчара. Въ красно прибранôй комнатѣ висѣвъ на покутю портретъ Его Величества въ зеленôмъ вѣнку. Зборы ôткрывъ о. Дудкевичь широкою рѣчею, котрою пояснивъ всесторонно цѣль и користи читальнѣ и закôнчивъ хорошій свôй выкладъ добре до ситуаціи приноровленою притчою о селянинѣ, огороднику и квасници, въ котрôй темного, неученого чоловѣка съ его дѣлами дуже зручно порôвнавъ съ дикою яблôнкою и еи нездалыми овочами. По многолѣтствѣ для Его Вел. и краснôмъ хорѣ: „Хто за нами, Богъ за нимъ“! державъ ôттакъ ôтчитъ проф. Вол. Шухевичь о будовѣ тѣла людского, а именно о легкихъ, серцю, проводахъ кровныхъ, значеню чорнои и червонои крови, еи бѣгу по тѣлѣ и означивъ, яку задачу всѣ тѣ суставні части, а именно кровь сповняютъ въ организмѣ чоловѣка. Популярну свою рѣчь пояснивъ въ наглядный способъ експериментами, котрымъ зôбрані приглядалися съ великимъ занятьемъ. Совѣтникъ шкôльный о. В. Ильницкій представивъ ôттакъ въ приступнôй формѣ оповѣданя исторію паденя духового руского народа въ минувшихъ вѣкахъ и его теперѣшне воскресенье, а загрѣвши громадянъ до вытревалости на ново-обранôмъ поли, пожелавъ краснорѣчивыми словами новôй читальни якъ найкрасшого розвою. Проф. Гр. Врецьона говоривъ ôттакъ о пяти заповѣдяхъ, ведучихъ до щастя, о моральности, науцѣ, праци, вытревалости и ощадности, подаючи до всего оповѣданя зъ житя суспôльного другихъ народôвъ, почѣмъ инжиньеръ п. В. Нагôрный розказавъ зôбранымъ о тôмъ, якъ убогі робôтники Англіи закладаньемъ товариствъ консумційныхъ и щадниць зъумѣли дати собѣ власными силами помôчь въ тяжкôй нуждѣ. Остаточно выбрано выдѣлъ, а головою читальнѣ окликано о. Евг. Дудкевича. Поодинокі ôтчиты переплѣтано квартетами зъ пѣсень народныхъ, а въ кôнци ôтспѣвано громадно „Миръ вамъ, братя!“ При гостинѣ, котра продовжалась до пôвночи, пôдношено рôжнородні тоасты и загрѣванося взаимно до духовои працѣ.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ знесеня руского календаря** доноситъ „N. fr. Presse“, що курія римска ôтповѣла на бажанье польскихъ епископôвъ прихильно для Русинôвъ и заявила, що оно було бы може и користнѣйше для жителѣвъ обохъ вѣроисповѣдань, щобы свята разомъ обходилися, але коли Русины боронятъ переказôвъ своеи гр. кр. церкви, то не можна имъ сего „добродѣйства“ мимо ихъ волѣ накидати.

— **Поминальне богослуженье.** Нынѣ 21 н. с. лютого заходомъ рускихъ питомцѣвъ ôтправилось богослуженье за душу бл. п. Евгенія Желехôвского въ тутешнôй церкви семинарицкôй. Литургію ôтслуживъ самъ Впр. о. ректоръ Бачиньскій, а парастасъ Всч. оо. Дольницкій, Дръ Комарницкій и Гробельскій при асистѣ алюмнôвъ. Питомцѣ сердечно дякуютъ симъ любымъ своимъ настоятелямъ, що радо вдоволили ихъ прошеню, и не ôтказались помянути молитвою погасшого сердечного Друга молодежи и тихого робôтника на народнôй нивѣ.

— **Пôдвысшенье оплаты шкôльнои.** Передъ кôлькома тыжднями записали мы поголоску, подану деякими газетами, що правительство носится съ гадкою пôдвысшеня оплаты шкôльнои т. зв. didactrum въ середныхъ школахъ; но позаякъ годѣ було ôтгадати rationem legis такои постановы правительства, не хотѣли мы поки-що вѣрити, щобы се розпорядженье, утрудняюче въ высокôй мѣрѣ науку бѣднѣйшôй молодежи, сповнилося. Нынѣ на жаль приневолені мы сконстатувати, що пôдвысшенье оплаты шкôльнои сталося доконанымъ фактомъ. Рада шкôльна краева оголосила сими днями въ урядовôй газетѣ рескриптъ министра просвѣты, пôсля котрого зачавши ôтъ року шк. 1885/86 оплата шкôльна въ всѣхъ державныхъ школахъ середныхъ (съ выемкою вѣденьскихъ) выносити мае въ 4 низшихъ клясахъ по 20 (двайцять), а въ высшихъ по 24 (двайцять чотыри) зр. а. в. на рôкъ.

— **Народне житье на буковиньской Руси** розвываеся съ кождымъ днемъ красше и бье щоразъ то живѣйшимъ живчикомъ, а доказомъ того небувалый дотеперь рухъ въ рускихъ товариствахъ буковиньскихъ, зъ котрыхъ мовь зъ свѣтляныхъ осередкôвъ розливаются лучѣ народного самопôзнаня и будятъ щоразъ ширші круги интелигенціи до працѣ на нивѣ національного розвитя. Побôчь поважнои працѣ литературного товариства, „Бесѣда“, що своими выдавництвами, именно-жь „Библіотекою для молодежи“ сповняе достойно просвѣтну задачу, являются важными факторами въ розвою національного житя буковиньскихъ Русинôвъ, товариства: „Драматичне“ и „Союзъ“, котрі своими вечерницями немало причиняются до розбудженя руского духа, особливо межи женщинами. Руске слово здобувае собѣ свои природні права, а и тѣ, що до недавна ще не вѣрили въ культурну спѣлôсть нашои хорошои и звучнои бесѣды, вынесли зъ товарискихъ вечерниць враженя, що способні зробити переворотъ въ ихъ поглядахъ и найбôльше байдужихъ зъеднати для любви до рôдного слова и уживаня его при прилюдныхъ выступахъ якъ и въ кружку родиннôмъ. Вѣрнымъ выразомъ змаганя буковиньскихъ Русинôвъ есть ихъ органъ „Буковина“, що съ цѣлою силою незав..симои народнои часописи вступаеся за политичні права свого народу и допоминаеся смѣло рôвноправности съ другими народностями, выказуючи кривды, якихъ дôзнае руска народность на Буковинѣ. „Буковина“ выступаючи до борбы за права руского народу на Буковинѣ пôднялася задачѣ, що мае рôвну вагу для всѣхъ Русинôвъ а кому дорога лучша доля и розвитье нашои народности въ загалѣ, той сподѣемся повитае щиро се выдавництво и поможе ему, предплачуючи самъ и заохочуючи до предплаты другихъ, сповнити велику задачу народного органу.

— **Зъ Яворова** пишутъ намъ: Повѣтъ Яворôвскій, котрый не належитъ до найбогатѣйшихъ (передъ двома роками навѣстивъ его бувъ градъ; тамтого року въ лѣтѣ вода позаливала пашу) терпитъ богато ôтъ слабостей. Въ Яжевѣ старôмъ и Залужу, котрі найбôльше передъ двома роками утерпѣли ôтъ граду, загнѣздився бувъ торôкъ тифусъ и то голодовый. Черезъ лѣто уставъ а теперь съ цѣлою силою выступивъ знову и розширився въ цѣлôй окрестности. Въ Яворовѣ позамыкано школы на необмеженый часъ а що дня бувае 5—6 мерцѣвъ. Въ Яжевѣ, де лѣкарь приѣхавшій зъ мѣста записуе за кôльканайцять зр. лѣкôвъ, кажутъ люди: „На що тото всего, лучше за тѣ грошѣ купѣтъ хлѣба и дайте намъ а мы певно подужаемъ. Найбôльше людей умирае въ рецидивѣ. Нужда коло насъ страшенна: Найбогатѣйші газды позадовжувалися въ послѣдныхъ лѣтахъ, а правду сказати, то въ другихъ сторонахъ зъ лучшои муки псамъ осыпку роблятъ, яке у насъ люде хлѣбъ печуть... Що то буде?

— **Талантъ Юрка Шкрибляка** звернувъ на себе увагу не лишь краевыхъ знатокôвъ народнои орнаментики, но заинтересувавъ собою и ширші артистично фахові кружки. Въ выходячôй въ Вѣдни пôдъ редакціею І. Штокера фаховôй газетѣ „Blätter für Kunstgewerbe“ знаходимо цѣнну статю про Юрка Шкрибляка, въ котрôй авторъ познакомивши нѣмецкихъ читателѣвъ съ житьемъ умершого недавно руского артиста-самоука, высказуеся дуже прихильно про его працѣ и пôдноситъ его великій талантъ и правдиве художниче почутье. Авторъ статіи въ „Blätter für Kunstgewerbe“ придержуеся даныхъ, поданыхъ славнозвѣстнымъ и вельми заслуженымъ выдавцемъ взорôвъ народнои рускои орнаментики въ Галичинѣ п. Людв. Вербицкимъ и доказуе оригинальнôсть мотивôвъ малоруского народа. Твердженье, будьтобы орнаментика малоруского народа — пише авторъ статіи — мала въ своимъ характерѣ спôльні прикметы съ орнаментикою великорускою, якъ зъ однои стороны свѣдчитъ о незнаню индивидуализму народôвъ, такъ зъ другои стороны свѣдчитъ такожь о недостаточнôмъ досвѣдѣ, и выйшло по части зъ хибныхъ поглядôвъ, що идентификуютъ границѣ политично-територіяльні съ границями означеными елементами національными и етнографичными прикметами. Порôвнанье цѣлого ряду орнаментальныхъ взорôвъ доказуе, що мотивы орнаментальні малоруских селянъ ôтъ Карпатъ черезъ Пôдгôрье, Подôлье, Волынь и Украину ажь поза Днѣстеръ дадутся звести на певні спôльні именники, коли противно взоры велико-руські маютъ зовсѣмъ ôтрубну признаку и такъ якъ велико-руска мова не зрозумѣлій для Украинця або нашого Гуцула.

— **Зъ Товстенького** пишутъ намъ: И на нашôмъ глухôмъ Подôлю не киснемо; якъ давнѣйше въ бездѣльнôй задумѣ, а беремось чимъ-разъ дужше до позитивнои працѣ, знаючи, що нарѣканье на „щербату долю“ не спасе насъ. Наша интелигенція, що колись въ мясопустъ проганяла сельску скуку вразъ съ пôдпанками та бюрократіею, избрала нынѣ „благую часть“, горнеся межи своихъ „незрячихъ братôвъ“, тѣшится ихъ ôтродженьемъ, помагае имъ въ дѣлѣ просвѣтнôмъ и выноситъ зъ ôттамъ ободренье для себе. Отъ що сталось у насъ въ мясопустну недѣлю въ читальни Товстенецкôй, существуючôй вже ôтъ 2 лѣтъ и числячои 64 членôвъ. За стараньемъ выдѣлу и головы его Ч. п. Осипа Митшака дано у насъ аматорске представленье штуки „Арендарь“ силами самыхъ-же членôвъ читальнѣ. Зъ окрестности зôбралось чимало гостей селянъ зъ Трибуховець, Самолускъ, Сидорова и Кривенького, а за ними прибули и звѣстні други просвѣты народнои: Вп. о. Авдыковскій, мѣсцевый парохъ; Лисенецкій, Гудыкъ, Котлярчуки, Садовскій и др. съ родинами. Мужѣ тѣ не бракуютъ нѣгде, де розходится о добро загалу. Кожухи, сердаки и приличні скромні тоалеты нашихъ панѣматокъ заповнили амфитеатръ и представили образъ гармоніи — лишь Господи благослови! Штуку ôтграно добре. Типового Ицка представивъ п. Прокоповичь, Богатчука — п. Ос. Митшакъ дуже удачно и на велике всѣхъ вдоволенье. По представленю слѣдувало скромне угощенье хлѣбомъ, солею и чаркою пива, при чѣмъ о. Гудикъ пояснивъ моральну стôйнôсть ôтограної штуки и въ загалѣ велике значенье сцены въ житю народôвъ.

— **Въ конференціи австрійскихъ епископôвъ** зôбравшôся въ четверъ 19 н. с. лютого въ Вѣдни для нарадъ надъ справою конгруальною и основаня католицкого университету въ Зальцбургу, бере участь якъ доносятъ зъ Вѣдня 32 архиепископôвъ и епископôвъ. Конференціи проводитъ найстаршій по достоиньству кардиналъ князь Шварценбергъ. Обрады конференціи маютъ бути пôсля ухвалы зôбраныхъ епископôвъ задержані въ найбôльшôй тайнѣ.

— **Доповняючій выбôръ** одного члена рады повѣтовои въ Косовѣ зъ групи сельскихъ громадъ розписаный на день 26 н. с. марта. Выбôръ ôтбудеся въ Косовѣ.

— **Ревизія за Холмскимъ Календаремъ.** До „Слова“ пишутъ зъ Черновець, що въ Бѣлокерници на Буковинѣ ôтбулася сими днями ревизія за „Холмскимъ Календаремъ“ (заборонеными якъ звѣстно властею судовою) При тôй случайности сконфисковано три примѣрники сеи книжки и приказано начальству громады, на будуще всякого, хтобы розповсюднювавъ сей календарь арештовати и ôтдати жандармеріи.

— **Новый фактъ національнои нетолеранціи** зъ стороны буковиньскои православнои власти духовнои супротивъ Русинôвъ записуе „Буковина“. Ректоръ духовнои семинаріи въ Чернôвцяхъ, дръ Топала, не принимае ôтъ питомцѣвъ нѣякихъ письмъ въ рускôмъ языцѣ, звиняючися тымъ, що не знае по руски читати, хочь ще недавно тому самъ учивъ въ пѣвчôй школѣ руского языка. Часы змѣнилися видно, а ректора вѣдай запаморочила румуньска культура, коли вже забувъ то, що недавно самъ учивъ... Но коли православна духовна семинарія мае бути заведеньемъ для выхованя православного такъ румуньского якъ и руского клира, то порученье начальства въ тôмъ заведеню такимъ людямъ якъ дръ Топала, представляеся просто педагогичною аномаліею, котрои усторонення справедливо бажае органъ буковиньскихъ Русинôвъ. Цѣкава рѣчь, яке становище займе въ тôй справѣ буковиньскій православный митрополитъ, до котрого адресуе „Буковина“ интерпеляцію? По нашôй думцѣ интересъ поваги самои власти духовнои вымагае безсторонного и принципови рôвноправности, ôтповѣдаючого рѣшеня сего дѣла а вѣдай Преосв. Морарій Андрієвичь не схоче идентификуватися съ поглядами загорѣлыхъ румуньскихъ агитаторôвъ...

— **Четверта кляса поборова.** Ц. к. намѣстництво во Львовѣ оголосило недавно слѣдуюче розпорядженье: Ц. к. министерство обороны краевои въ порозумѣню съ ц. к. державнымъ министерствомъ вôйны розпорядило на основѣ закона зъ 2 жовтня 1882 р. (Вѣст. зак. держ. ч. 153) покликанье четвертои клясы вѣку до сегорôчного побору вôйскового въ Галичинѣ вразъ съ великимъ княжествомъ краковскимъ. Тое подаеся въ наслѣдокъ министеріяльного рескрипту зъ 29 н. с. сѣчня с. р. Ч. 1539/062 II а. до загальнои вѣдомости. — Лебль в. р.

— **Для педагогичного Товариства** прислали: Товариство рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ 5 зр. яко вкладку, съ желаньемъ, щобы его вписати въ члены товариства педагогичного. — О. Иванъ Кипріянъ приславъ даромъ „Учебникъ музики и спѣву“, — за що товариство педагогичне высказуе прилюдно подяку авторови и дателеви. *В. Ильницкій*, голова товариства.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ** рускои гимназіи прислали: О. Васильковскій зъ Могильницѣ съ прихожанами 3 зр.; О. Кобриновичь 1 зр.; П. Ганинчакъ, инжиньеръ при желѣзницяхъ державныхъ 1 зр. 90 кр.; О. Шанковскій Якôвъ зъ Копичинець 2 зр. Спаси-Бôгъ. — *В. И.*

— **Комитетъ рускихъ богословôвъ** для выдавництва рускихъ квартетôвъ складае симъ сердечну подяку Воч. о. И. Кипріяну, зав. Шумяча за даръ 50 примѣрникôвъ выданои нимъ „Утренѣ воскреснои на ермологійні ноты“ зъ чого вплынуло на цѣль выдавництва 25 зр. а. в. — *Комитетъ.*

— **Выдавництво „Gazet-ы Narodow-ои“** мае перейти, якъ зачуваемъ, на власнôсть дра Чижевича и Червиньского; а що найменше ведутся въ тôмъ напрямѣ пертрактаціи межи дотеперѣшными властителями а згадаными двома панами. Головнымъ мотивомъ статися властителемъ народового органу по сторонѣ дра Чижевича мае бути се, що ôнъ сподѣваеся при его помочи приготовити собѣ кандидатуру на президента мѣста Львова.

— **Въ львôвской школѣ ветеринаріи** ôтбуваются теперь испыты квалификуючі на лѣкарѣвъ ветеринаріи. До ригорозôвъ зголосилося загаломъ 31 ученикôвъ, зъ помежи котрыхъ зложили испыты д. 19 н. с. лютого слѣдуючі: Маріянъ Дулемба, Володимиръ Федоровичь, Володиславъ Михальскій, Петро Ольбрахтъ и Нарцизъ Сикорскій.

— **Именованя.** Ц. к. рада шкôльна краева именувала Валерію Вильгôвну дѣйстною учителькою школы етатовои въ Плешевѣ. — Намѣстникъ заименувавъ официяльôвъ рахунковыхъ Игнатія Яблоньского и Францѣшка Река ревидентами, асистентôвъ рахунковыхъ Кароля Казимира Сливиньского и Виктора Креглера официялами а практиканта рахункового Казимира Жагмонта Геля асистентомъ въ бюрѣ рахунковôмъ ц. к. намѣстництва.

— **Дрôбні вѣсти.** Цѣсарь подарувавъ зъ своихъ приватныхъ фондôвъ комитетови церковному въ Иванчанахъ (збаразкого повѣту) 50 зр. а. в. запомоги на ôтновленье церкви. — Цѣсарь затвердивъ поновный выбôръ Уля на бурмистра вѣденьского. — Звѣстный геологъ Гельмерзенъ умеръ сими днями въ Петербурзѣ въ 83 роцѣ житя. — До Вѣдня приѣхавъ сими днями саско-ваймарскій князь, котрого на дворци желѣзницѣ привитавъ самъ цѣсарь.—Генералъ Єзуитôвъ Бекосъ обходивъ въ Римѣ дня 9 н. с. лютого 90-й роковины своихъ уродинъ. — Официръ полиційный Щерба, що робивъ службу въ Скерневицяхъ въ часѣ зъѣзду трехъ цѣсарѣвъ десь пропавъ зъ того часу безъ вѣсти. Варшавскій полицмайстеръ оголошуе се.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію на Суходôлъ, дек. перегиньского, принятый лишь одинъ о. Теофиль Петровскій, завѣд. Сернокъ и представленый намѣстництву до запрезентованя.

Презенту получивъ о. Николай Кумановскій на Нѣмшинъ, дек. галицкого.

Введені оо.: Кисилевскій яко завѣд. Скалы; Котôвъ Илія, яко сотруд. въ Балинцяхъ.

Грамоту принятія въ звязь львôвскои архіепархіи получивъ о. Ярославъ Бачиньскій за оплатою приписанои таксы.

ПОСМЕРТНИ ВѢСТИ.

✝ **Юліянъ Матѣєвъ**, авскультантъ судовый у Львовѣ, бувшій членъ выдѣлу „Академичного Братства“ и „Академ. Кружка“, загально любленый своими товаришами, многонадѣйный молодець упокоився дня 19 н. с. лютого с. р. о 7-ôй годинѣ вечеромъ въ домѣ свого швагра, катихита учительскои семинаріи у Львовѣ о. Стефановича. Покôйникъ въ часѣ своихъ студій университетскихъ бравъ живу участь въ патріотичнôмъ дѣланю Русинôвъ-академикôвъ и лишивъ по собѣ жаль своихъ знакомыхъ и товаришѣвъ, недôждавшися сповненя своихъ молодыхъ мрѣй служити свому народови и суспôльности яко судія. Смерть перервала нитку его житя въ 28 роцѣ. Вѣчна ему память!

✝ **Антôнъ Гиль**, академикъ, членъ „Академичного Братства“ и товариства „Просвѣты“, упокоився дня 20 л. лютого с. р. въ Шершенôвцяхъ въ 25-ôмъ роцѣ житя. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Учебникъ музики и спѣву.** Радо дѣлимося ôтрадною вѣстею съ любителями и плекателями спѣву въ нашихъ школахъ и межи народомъ, що на дняхъ выйшовъ зъ печатнѣ С. Ф. Піонткевича въ Перемышли власнымъ накладомъ о. Ивана Кипріяна „Учебникъ початковыхъ вѣдомостей музики и спѣву“, котрый можна дôстати по цѣнѣ 80 кр. а. в. безъ коштôвъ пересылки у автора (Шумячь, почта Турка) або въ книгарни п. Лукашевича у Львовѣ. Потреба пôдручника до науки спѣву була у насъ велика, та хочь о. Матюкъ уже передъ рокомъ предложивъ Радѣ школьнôй краєвôй свôй манускриптъ такогожь учебника для ужитку школъ народныхъ и комисія книжкова руска удавалась до сойму краєвого съ просьбою о субвенціонованье выдавництва, — такъ мимо всего стараня якось трудно було сѣй працѣ о. Матюка побачити денне сонце. А тутъ безъ розголосу и власными фондами прійшовъ народови свому въ помôчь убогій завѣдатель капеляніи голосного „турецкого“ повѣту. Честь такому труженникови! Божь се и не перша праця о. Кипріяна на сѣмъ поли и о скôлько знаємо, приготовивъ сей тихій и тымъ ревнѣйшій патріотъ уже и широкій матеріялъ до „Зборника пѣсень школярскихъ“, котрый знову намѣривъ выдати своимъ коштомъ. Мы переглянули згаданый „Учебникъ поч. вѣдом. музики и спѣву“ о. Кипріяна и можемо его смѣло интересованымъ землякамъ нашимъ припоручити. При сѣмъ най буде намъ вôльно пôднести и ту обставину, що о. К. першій ôтважився зложити руску номенклятуру музичну. Се пôдноситъ ще бôльше заслугу нашого невтомимого труженника на поли выдавництва музичного. *Н. В.*

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— **Для „Просвѣты“**: Всч. о. Е. Лисинецкій въ Турильчу 2 зр., о. Е. Левицкій въ Тартаковѣ 2 зр.; о. І. Бѣрецкій въ Жиравици 1·14 зр.; о. І. Кобыляньскій въ Пôйлѣ 2 зр.; о. Е. Лотоцкій въ Лешневѣ 1 зр.; о. А. Пашковскій въ Олеську 2 зр.; Вп. В. Б. въ Елисаветполю 2·56 зр.

— **Для общ. им. М. Качковского**: Всч. о. Е. Лисинецкій въ Турильчу 1 зр.

— **Для потерпѣвшихъ ôтъ повени**: Всч. о. А. Пашковскій въ Олеську 5 зр.

— **Для Ставропигіи** (за книжки): Всч. о. Лисинецкій въ Турильчу 9 зр.

— **Для „Народного Дому“** (за книжки): Всч. о. Е. Лисинецкій въ Турильчу 8 зр.

— **Для Руского педагогичного товариства**: Всч. о. Е. Левицкій въ Тартаковѣ 2 зр.

— **Для „Школьнои Помочи“**: Всч. о. Е. Левицкій въ Тартаковѣ 1 зр.; о. Е. Лотоцкій въ Лешневѣ 2 зр.

— **Для Товариства рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ**: Вп. А. Балтаровичь въ Глинянахъ 2 зр.

— **На церковь въ Залѣсю**: Складка на руки п. А. Вахнянина 3·70 зр.

— **На дѣвоче воспиталище въ Перемышли**: Вп. Громада Пôдгородцѣ 5 зр.

НАДÔСЛАНЕ.

Взываю п. Луку Кошку о зверненье выжиченыхъ ему, а будучихъ моею власностею, манускриптôвъ пок. М. Вербицкого и о передане ихъ Вп. П. Богдару Кирчову, слух. богословія у Львовѣ. Въ случаю не увзглядненя того завôзваня, я буду примушеный удатися на дорогу судову, що безперечно потяглобы для взываного не дуже приємнѝ наслѣдки за собою.

Василь Поляньскій, Дрд. мед. въ Вѣдни.

Подяка.

Одну одиноку мою дитину бл. п. Володимира похитила менѣ люта смерть. Нынѣ остала я старушка сама тôлько на свѣтѣ.

Невысказану радôсть для серця мого, горемъ переповненого зробили всѣ, принявшѝ участь въ устроеню похоронôвъ бл. п. Володимира, помершого въ крайнôй нуждѣ. Передовсѣмъ нехай прійме мою щиро-сердечну подяку кружокъ почитателѣвъ бл. п. Володимира, поспѣшившій складкою помочи менѣ въ похороненю его тлѣнныхъ останкôвъ. Зволятъ саму сердечнѣйшу подяку прійняти Впр. оо. Малиновскій, Павликôвъ, Ярымовичь, Гробельскій якъ и Вп. пп. питомцѣ рускои семинаріи духовнои за ôтолуженье Покôйному послѣдного обряду. И всѣ пріятелѣ, знакомѝ и почитателѣ Покôйного ôтпроваджувавшѝ мимо непогоды тѣло Покôйника до могилы нехай прійматъ щиро-руске „Спаси-Бôгъ“!

Львôвъ 7 (19) лютого 1885.

Юлія Шашкевичъ.

Особамъ проживаючимъ далеко ôтъ лѣкаря и аптики, отже жителямъ селъ въ загалѣ, особливо-же парохіямъ сельскимъ, пп. учителямъ сельскимъ, лѣсничтвамъ и т. д. можна на пôдставѣ многолѣтныхъ досвѣдôвъ яко практичный пôдручникъ домовый, такъ въ проминаючихъ щоденныхъ занедужаняхъ, якъ такожь и въ пристарѣлыхъ хоробахъ, поручити якъ найбôльше дуже хосенну илюстровану брошурку 1233 3—5

„Пріятель хорыхъ“.

Брошурка та мѣститъ такожь автентични доказы добрыхъ наслѣдкôвъ порученыхъ въ нѣй средствъ. **Нового 135-ого польского** выданя сеи книжочки достарчає книгарня *„Richters Verlags-Anstalt in Leipzig“* на жаданье кождому безплатно и франко.

Ц. к. генеральна дирекція

австрійскихъ желѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ пляну ѣзды важный ôтъ 15 лютого 1885 р.

Ôтъѣздъ зô Львова:

Поѣздъ мѣшаный о 6 год. 40 мин. рано до Стрыя.
Поѣздъ особовый о 11 год. 25 мин. передъ полуднемъ до Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова.
Поѣздъ мѣш. о 6 год. 45 мин. вечеромъ до Стрыя, Станиславова, Гусятына, Дрогобыча, Хирова, Загôря, Звардоня.

Приходятъ до Львова:

Поѣздъ мѣш. о 8 год. 30 мин. рано зъ Стрыя, Станиславова, Хирова, Загôря, Звардоня.
Поѣздъ особ. о 4 год. 19 мин. по полудни зъ Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова
Поѣздъ мѣш. о 1 год. 39 мин. въ ночи зъ Гусятына, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борыслава, Хирова, Звардоня.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручає 1315 2—?

препараты зъ гумы и выробы кавчуковѝ

для потребъ хирургичныхъ и иншихъ подôбныхъ.

НА ПРАЗНИКЪ ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!

поручає **НОВО ÔТКРЫТА**

Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ

ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

Плащеницѣ малёванѝ на полотнѣ: по 18, 20, 24, 26, 30, 32 и 40 зр.; малёванѝ на шовковôй матеріи по: 50, 55, 60, 64, 74, 80, 85, 90, 100 зр. и высше.
Артосы, по 4 зр. 20 кр. и 5 зр. 25 кр.
Воскресенія, рѣзанѝ зъ дерева по 10, 14, 15, 16, 18, 21 и 24 зр.
Фелоны свѣтлѝ по 50, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100, 110, 120, 125, 130, 135, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200 зр. и высше.
Хоругвы церковнѝ (хрестѝ) зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 24, 28, 30, 35, 46, 56, 60 зр. и высше.
Фаны (прапоры зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 65, 75, 85, 95, 100 зр. и высше.
Евангелія ôтъ 60 до 600 зр. а. в.
Монстранціи ôтъ 40 до 200 зр.
Хресты процесіональнѝ металевѝ по 15, 18, 20, 22, 25, 28, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 75 до 80 зр.
Хлѣбницѣ на Всенощне по 5 зр. 25 кр. 16, 25, 30 и 33 зр.
Кадильницѣ ôтъ 7 до 20 зр.
Свѣчи ощаднѝ металевѝ по 2½, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 12 и 15 зр.
Бальдахины, стихарѣ, образы малёванѝ на полотнѣ и блясѣ, олтарики процесіональнѝ, хресты напрестольнѝ и ручнѝ, поликандры (паукы), лѣхтарѣ, канделябры, лямпы, чаши, дарохранительницѣ, дароносницѣ, ампулки, водоносы, кропила, свѣтло церковне, цвѣты и пр.

1316 **по найдешевшихъ цѣнахъ** 1—6

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаєся франко. **Опакованье даромъ.**
Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье ôтворотною почтою даромъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѝ и

5% Листы Гипотечнѝ преміованѝ

котрѝ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. є. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи. 1267 14—?

АВТОНОМНЕ

РУСКО-АСЕКУР. ТОВАРИСТВО

для обезпеченя

церквей, будынкôвъ приходскихъ, шкôльныхъ и въ загалѣ громадскихъ

въ банку „Славія“

має честь завôзвати **церковнѝ и громадскѝ конкуренціи** до обезпечуваня ôтъ огню ихъ будынкôвъ и всякого имѣня пôдъ **найкористнѣйшими условіями.**

Згадане Товариство репрезентоване своимъ контролюючимъ Выдѣломъ, має, на основѣ угоды съ банкомъ взаимныхъ убезпечень „Славія“ въ Правѣ, **запоручено** ôтъ того же **банку „Славія“**:

1) **Одну тысячу зр. минимального чистого доходу що року**, якъ скоро въ тôмъ-же автономнôмъ товариствѣ буде найменше 600 членôвъ, т. є. громадскихъ конкуренцій обезпеченыхъ;

2) **найдешевшу изъ всѣхъ Товариствъ и банкôвъ асекураційну тарифу**, котра ôтъ часу до часу въ даныхъ случаяхъ буде оголошена;

3) **всякѝ автономичнѝ права**, по мысли статутôвъ „Славіи“ для ôтдѣльныхъ клясъ обезпеченыхъ застереженѝ, якъ: самодѣльне веденье дѣлъ и рахункôвъ, повна контроля дѣлъ асекураційныхъ своеи клясы, творенье и автономна управа власныхъ фондôвъ и выбôръ власного контролюючого Выдѣлу, складаючогося въ 5 членôвъ и 3 заступникôвъ.

Порукою для того-же руского автономного Товариства єсть солидный и добрый станъ банку „Славія“, котрого послѣдный, офиціяльно справдженый Рахунокъ въ року 1883 въ самôй тôлько огневôй Секціи (IV) выказує 153.091 членôвъ, уплатившихъ 861.960 зр. асекураційнои преміи ôтъ суми 135 464.444 зр. обезпеченого капиталу.

Ликвидацію шкôдъ переводитъ повномочникъ банку „Славія“ при участи рускихъ Мужѣвъ довѣря „Славіи“, въ помежи котрыхъ выбранѝ члены нынѣшного контролюючого Выдѣлу Товариства. 1318 1—3

Членами того же контролюючого Выдѣлу суть:

О. дек. Іоанъ Гавришкевичь зъ Камѣники, о. Антоній Гойданъ зô Зборы, п. Богданъ А. Дѣдицкій зô Львова, п. Францъ Насадникъ зô Збоискъ, п. Щастный Саламомъ зъ Комарникъ.

Заступниками контролюючого Выдѣлу суть:

О. Филаретъ Бачиньскій зъ Козлова, п. Емилій Бородѣєвичь зъ Денисова, о. Корнилій Яворовскій зъ Лôмны.

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.

Пôдписанѝй має честь завѣдомити Пов. П. Т. Публику, що свою, передъ семи роками при улици Оссолиньскихъ заложену

РОБÔТНЮ СТОЛЯРСКУ

значно розширивъ и съ днемъ 1 лютого 1885 р. до забудованя бровару Прогаски при улици Коперника перенѣсъ.

Покликуючися на мою двайцятилѣтну практику въ сѣмъ званю набуту въ робôтняхъ вѣденьскихъ особливо-же на доказане менѣ у Львовѣ довѣрье за выконанѝ роботы столярскѝ — поручаюся симъ и на будуще до выроблюваня предметôвъ входячихъ въ объемъ званя столярского съ тымъ увѣреньемъ, що тіи же лишь зъ добôрного матеріялу и по найприступнѣйшихъ цѣнахъ выроблювати буду.

Съ поважаньемъ

АНТОНІЙ БОБРИХЪ,

1314 2—3 майстеръ столярскій.

Народный рускій

МОЛИТВЕНИКЪ

съ припорученьемъ и апробатою Преосвящ. Епископа Дра Сильв. Сембратовича,

получити можна

въ Торговли Мих. Дымета и у Конст. Урбана ч. 20 рынокъ Львôвъ,

оправнѝ по 60 кр., 90 кр., 1 зр. 10 кр., 1 зр. 60 кр., 2 зр. 60 кр. и 3 зр. Для дамъ въ аксамитѣ по 4 зр., 4 зр. 50 кр., 5 зр. и 5 зр. 50 кр., имитація слоневои кости (бляха) 5 зр., перловои матицѣ (бляха) 4 зр. 50 кр.

Брошурованый на велин. папери 1 зр. 1305 2—6

Купуючимъ бôльше примѣрникôвъ отвѣтный рабатъ!

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новѝ **апараты индукційнѝ** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннѝ находитися въ кождôй родинѣ. Гостець, ревматизмъ, ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ**. Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondares 2 1302 6—20

При надходячôмъ торжествѣ святометодієвскôмъ

воручає **Товариство „Просвѣта“ книжочку:**

ЖИТЬЕ ПРОСВѢТИТЕЛѢВЪ СЛАВЯНЪ

святыхъ рôвноапостольныхъ

Кирила и Методія

написавъ

Дръ Ю. Целевичь.

Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 17. Львôвъ, Вторникъ 12 (24) лютого 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстей“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка. Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Администрація „Дѣла“. **У Вѣдни** Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. **Въ Франкфуртѣ** M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. **Въ Гамбурзѣ** Valentin & Co., Königsstrasse 36. **Въ Парижи** Agence Havas. **Въ Россіи** Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:* *для Россіи:*

на цѣлый рôкъ . . 12 зр.	на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр.	на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр.	на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:	съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.	на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр.	на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр.	на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—	на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50	на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:

на цѣлый рôкъ . . .	15 зр.
на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року . . .	3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр.	на цѣлый рôкъ . 6 зр.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Нова денунціяція.

II.

Украина не мае зовсѣмъ на цѣли сепаратизмъ политичный, она стремитъ лишь до широкого розвою духового, плекаючи письменнôсть свою въ дозволеныхъ границяхъ, а права до того не заперечуе ѣй наука. Нынѣ объявляеся всюды потреба просвѣщеня масъ народныхъ посредствомъ рôдного матерного языка, двигненье духове кождои одиницѣ и здоровый змыслъ политичный россійского правительства проломитъ самъ скорше чи пôзнѣйше тй запоры духового розвою, котрый накликали польскй сепаратистичнй стремленя въ 60-ыхъ рокахъ и утопія „объединителѣвъ“ въ новѣйшихъ часахъ. Здоровый розумъ политичный не експериментуе, а числится съ даными фактами. Россія переживае уже системы политичнй, похожй на колишнй нашй Баховскй, коли то мужамъ державнымъ униформнôсть етнична выдавалась идеаломъ управы державнои, коли въ униформности добачувано силу и поступъ. Амальгамованье народôвъ не есть задачею и провôдною гадкою XIX. вѣку. Не мине и десятокъ лѣтъ, якъ по объединительныхъ теоріяхъ Каткова и Аксакова лишится хибай сумна згадка. Огъ и нынѣ Финляндія россійска жіе широкимъ своимъ народнымъ житьемъ безъ всякихъ слѣдôвъ политичного сепаратизму. Лотишѣвъ спомагае Россія противъ елементу нѣмецкого въ прибалтицкихъ краяхъ зрозумѣвши, що всяка народнôсть хочь-бы лишь кôлька-міліонна мае неоспориме право до житя и розвою. Ту систему толеранціи муситъ Россія примѣнити и до Украины, знаючи, що двигненье елементу руского на Подôлю, Волыни и Украинѣ забеспечитъ ѣй разъ на все супокôй въ тыхъ „zabranych“ земляхъ. Денунціяція „Przegląd-у“, будьто Украина иде нынѣ смѣлымъ крокомъ до сепаратизму политичного, взята проте зъ воздуха.

При тôмъ всѣмъ впадае однакожь въ очи одна дуже велика неконсеквенція въ политицѣ такихъ органôвъ прасы польскои, якимъ дае чи хоче дати провôдъ аристократичный „Przegląd“. Порушаючи майже не щоденно справу руску въ Галичинѣ, ударяютъ тй органы съ всею завзятостею на поклонникôвъ идей Каткова и Аксакова, призываючи до помочи неразъ и правительственнй власти; а тутъ національный розвôй Украины, котрый кульминуе въ анти-катковщинѣ, есть для нихъ пôдставою до денунціяцій. Чи не безглузда се путанина понятій и цѣлей? Чи не свѣдчитъ се о великôмъ недостатку не то розуму але и инстинктôвъ политичныхъ? Тутъ въ Галичинѣ самъ гр. Адальбертъ Дѣдушицкій, потоптавши теорему: Niema Rusi, бересь до науки руского языка, а тамъ на Украинѣ розвôй малорущины анатемизуеси и зазначуесь чимъ-то дуже небезпечнымъ для державы россійскои. Тутъ чуемо одного дня плачь и жалѣ надъ недôтрадною судьбою Украины, давленои системою языковои нетолеранціи, а другого дня розносятся въ стовпцяхъ органôвъ „Przegląd-овои“ масти пôдлй накликуваня до крайнои тираніи языковои, до divide et impera!

И якъ бы се divide et impera, практиковане у насъ централами вѣденьскими ôтъ довгихъ часôвъ, показалось хочь крыхту спасеннымъ для Галицкихъ Полякôвъ, мы не осудили-бы може такъ тяжко недолѣтну редакцію „Przegląd-у“. Отъ, написавъ якъ знавъ! Але въ виду застоѣ а може и близькои руины економичного быту деякихъ верствъ въ нашôй Галичинѣ, въ виду того, що пр. Пилатъ въ своихъ выказахъ статистично-економичныхъ боявся дôткнути матеріяльного положеня бôльшихъ посѣдателѣвъ нашого краю, намъ годѣ не сказати, що инсинуація о сепаратизмъ политичный братôвъ нашихъ Украинцѣвъ мала свое жерело лишь въ дуже низькихъ и мерзкихъ инстинктахъ реченои редакціи.

Рускій цент. комитетъ передвыборчій.

По довгихъ, непотрѣбныхъ змаганяхъ удалось остаточно львôвскимъ Русинамъ зложити центральный комитетъ передвыборчій. Въ суставъ его вôйшли представителѣ обохъ сторонництвъ рускихъ въ рôвнôмъ числѣ. Комитетъ уконституовався уже минувшои суботы, выбравши предсѣдателемъ о. Якова Шведзицкого; мѣстопредсѣдателями: проф. дра Из. Шараневича и посла Юл. Романчука.

При сѣмъ хочемо познакомити нашихъ читателѣвъ бодай въ короткости съ всѣми вѣстями, якй „Gaz Nar.“ розносила по краю нашôмъ въ тôмъ дѣлѣ въ послѣднôмъ часѣ. Вѣсти тй характеризуютъ найкрасше становище прасы польскои до насъ Русинôвъ и суть вѣрнымъ образомъ задушевныхъ еи гадокъ и тенденцій, маючихъ на цѣли дробити Русинôвъ при кождôй важнѣйшôй акціи. Нашъ покликъ до солидарности въ виду близькихъ выборôвъ до рады державнои не подобався „Gaz. Narodow-ôй“, але небавомъ выссала она собѣ зъ пальця, що „narodowcy“ рѣшились рѣшучо вôрвати всякй ôтношеня съ „Радою Рускою“ (ч. 27). Однакожь въ слѣдъ за симъ пролила она кôлька щиренькихъ слезъ надъ тымъ, що „Рада Руска“ ôтнесла тріюмфъ и скликавши своихъ нотаблôвъ „wysadziła z siodła narodowców“. Въ слѣдуючôмъ числѣ (28) подала „Gaz. Nar.“ спростованье давнѣйше сказаного и пустила въ свѣтъ вѣдомôсть, що зôбранье проводирôвъ рускихъ выбрало комитетъ съ трехъ „ukraińców“ и двохъ „luźnych“, котрый мае занятись зложеньемъ центр. комитету передвыборчого. Ôтакъ повторае „Gaz. Nar.“ (ч. 31) донесенье „Слова“, що акція выборча мае такой ôтбутись пôдъ проводомъ „Рады Рускои“. Въ кôлька день пôзнѣйше (въ ч. 36) нотуе она „stanowczy rozbrat“ межи партіею „старыхъ“ и „молодыхъ“ и тѣшится, що кожда зъ партій организуе свôй окремый комитетъ передвыборчій, одна пôдъ крылами „Рады Рускои“, друга пôдъ проводомъ рускихъ послôвъ соймовыхъ. Въ послѣднôмъ числѣ (44) зъ 24 лютого спивае она чарку горести до дна и доноситъ съ всею резигнаціею: „Pomiędzy Radą russką a komitetem narodowców ruskich miało przyjść w sprawie akcyi wyborczej do porozumienia“, але додае при тôмъ пôдъ адресою „Дѣла“: „Urzędowy organ Rady russkiej nie przestaje bombardować narodowców, co mu sił starczy.“ Се значитъ: hejże dalej w zapasy! На нещастье, въ програмѣ нашôй не лежитъ борба а накликуванье до мирнои працѣ. Жаль тôлько, що редакція „Нов. Пролома“ кожду сторону своеи часописи зъуживае дѣйстно на пустословнй инкриминаціи всѣхъ, що не маютъ щастя зватись еи предплатниками. Бôльше позитивнои працѣ, бодай по силамъ, не завадило-бъ нѣколи. Зъ инкриминацій Русь не змеле для себе хлѣба.

Въ интересѣ правды мусимо однакожь спростувати деякй найновѣйшй донесеня „Нов. Пролома“ и заявити:

1) Що заразъ на першôмъ засѣданю комитету, иниціованого о. Шведзицкимъ, выбрано комисію не для того, що „молодй“ хотѣли предсѣдательство въ комитетѣ взяти для себе, але лишь по тôй причинѣ не згодились на выбôръ предсѣдателя въ лици о. Шведзицкого, щобы не выглядало, будьто комитетъ передвыборчій выйшовъ зъ рамени „Рады Рускои“.

2) Що внесенье, скрѣпити комитетъ мужами старшими въ обохъ партій, приняли всѣ члены одноголосно, съ выемкою личности п. Б. Дѣдицкого, котрого „старшй“ не хотѣли мати въ комитетѣ яко чоловѣка за надто „неутрального“.

3) Що пос. Романчукъ ходивъ до о. Шведзицкого не на те, щобы его наклонити до уступленя зъ предсѣдательства въ „Радѣ Рускôй“ — бо о тôмъ не було навѣть бесѣды — але въ тôй цѣли, щобы наклонити о. Шведзицкого до скликаня комитету, котрый черезъ выступленье деякихъ „старшихъ“ розбивався. Доперва ôтъ самого о. Шведзицкого довѣдався пос. Романчукъ, що о. Шв. зложивъ провôдъ въ „Радѣ Рускôй“. Фактъ сей повиненъ навѣть самъ о. Шв. потвердити,

4) Що пос. Романчукъ не поступивъ собѣ тенденційно, скликуючи на день 29 сѣчня послôвъ рускихъ и виднѣйшихъ мужѣвъ довѣрія, бо запросивъ зъ партіи „старыхъ“ не лишь чотырехъ, а выславъ запрошеня до пп. Геровского, о. Гушалевича, дра Ив. Добряньского, Б. Дѣдицкого, о. Малиновского о. Павликова, о. Петрушевича, о. Шведзицкого и др.

Се суть факты, а заперечувати ихъ не годилось „Нов. Проломови“, якъ се ôнъ зробивъ въ однôмъ зъ послѣдныхъ чиселъ. Поменшй невѣрности прощаемо ему тымъ радше, що редакція его информувалась о ходѣ дѣлъ въ комитетѣ у третихъ лицъ.

„Рускій Сіонъ“ о рускихъ часописяхъ

Въ ч. 2 и 3 „Р. Сіона“ за рôкъ 1885 появились статіи надписанй: „Нашй часописи въ религійнôмъ взглядѣ“. Авторами сихъ статей доси недокôнченыхъ суть оо. І. Кобыляньскій и И. Б., що мае читатись Иванъ Бартошевскій. Въ статяхъ сихъ выступаютъ оба авторы противъ „Слова“, „Рускои Рады“, „Науки“ и „Н. Пролома“ яко часописей накликуючихъ нарôдъ рускій въ Галичинѣ до „православія“, а „Дѣлу“ дôстаеся докôръ за его „либерализмъ и безконфесійнôсть“. Часописи польскй помѣстили на дняхъ съ великою радостею поодинокй уступы зъ сихъ статей въ своихъ стовпцяхъ, а кореспондентъ львôвскій до „N. fr. Pr.“ подавъ основнй ихъ мысли дорогою телеграфичною навѣть ширшому свѣту. Кореспондентъ додае до того, будьто въ рускихъ кружкахъ въ наслѣдокъ тыхъ нагальныхъ нападôвъ „Руского Сіона“ на „молодыхъ“ и „старыхъ“ приготовлюеся демон-

Дещо зъ исторіи украиньского письменства XIX. вѣку.

(Споминки и замѣтки М. Уманця.)

IV.

Съ початкомъ царюваня незабутного императора Александра II въ Россіи все ожило надѣями на красшу долю. Ôгъ краю до краю великого царства голосно пронеслася чутка про вызволенье крепакôвъ зъ паньскои неволѣ и незабаромъ оно сталося вже справдженымъ дѣломъ, а разомъ съ тымъ громада начувалася вже и про иншй реформы и всѣмъ чулося тогды якось вôльнѣйше. Въ 1857 роцѣ появились „Записки о Южнôй Руси“ Кулѣша, а незабаромъ „Народнй оповѣданя“ Марка Вовчка, яко щирый и ревный протестъ проти крѣпацкои неволѣ. Украинцѣ покаранй въ 1847 роцѣ, були вже на волѣ; сподѣвалися такои ласки и Шевченкови. Въ 1858 роцѣ Костомаровъ писавъ до Шевченка, що повертався вже зъ довголѣтнои неволѣ: „Часъ змѣнився! Царь, дай Богъ ему здоровя и довгого царюваня не забороняе нашои мовы; теперь процвѣте рôдне слово, богато охочихъ до него; тебе тôлько не достае, головы нашого милого, любого.“ Того-жь року Кулѣшь, ôтповѣдаючи Шевченкови на его запытаня про нову поему „Неофиты“, такъ писавъ до него: „Твои „Неофиты“ гарна штука, та тôлько не для друку! Не годится напоминати доброму сынови про дѣла его батька, ждучи ôтъ него якого бъ не було добра: ôнъ у насъ теперь первый чоловѣкъ; якъ-бы не ôнъ, то й дихнуть намъ не дали бъ. А воля крепакôвъ — тожь его дѣло.“ (Жизнь Т. Шевченка — М. Чалый, ст. 105 и 117.) Надѣѣ сй бôльшь чи менше справдилися, хочь и не на довго, алежь бувъ такій часъ, коли, якъ побачимо далѣ, украиньска мова стояла передъ закономъ и урядомъ трохи не въ рôвнѣ съ пануючою — россійскою. Поки-жь оно дôйшло до того, цензура все якось косо дивилась на украиньске письменство, хочь тогды, здаеся, не слово, а думки найбôльше выкликали такй ôтносины. Ще-жь до того и въ самôй громадѣ свобода слова не була доволѣ вшанована и часомъ изъ самои громады чулися такй голосы, що, мовь, треба спиняти свободу слова. Такъ 17 червня 1858 року министеръ народнои просвѣты, котрый по закону мавъ тогды найголовнѣйшій доглядъ за цензурою, розôславъ такій наказъ цензурнымъ комитетамъ: „1857 року въ Петербурзѣ надрукована на украиньскôй мовѣ книжка пôдъ заголовкомъ Граматка *), въ котрôй статьѣ на стор. 13, 14, 28 и 29, де рѣчь ведеся про бувше колись ворогуванье мѣжь Козаками и Поляками, выкликала недовольство помѣжь панами де-якихъ захôдныхъ губерній и она турбуются, щобъ черезъ сю книжку не повстало часомъ ще бôльшого ворогуваня, що его и такъ вже чи мало живе въ народѣ. А черезъ те, коли часомъ та книжка знову буде подана въ цензуру на нове выданье, треба вылучити зъ неи тй статьѣ, котрй выкликаючи ворожй межинароднй згадки, або маючи у собѣ духъ выключно украиньскои проти спôльнои народности, противнй цензурному уставу, а найпаче въ книжцѣ для дѣтей або для народного читаня“. (Сбор. постанов. и распор. по цензурѣ от. 431.) Навѣть въ 1860 роцѣ не легко ще було провести черезъ цензуру украиньску книжку. Такъ Кулѣшь мусѣвъ посылати свôй збôрникъ „Хату“ въ цензуру до Москвы, бо, якъ писавъ ôнъ до Шевченка зъ Петербурга, „ту то бы була морока“. (Чалый, Жизнь Шевченка ст. 179.) Певно, що московскй цензоры не такъ чѣплялися до украинства, якъ петербурскй, а се мабуть черезъ те, що Москва була тогды ажь надто славянофильскою, а тогдашнй славянофилы не тôлько не займали украинства и не цькували на него, якъ теперь, а ще навѣть горнулися до него. Найбôльше мороки було зъ выданьемъ „Кобзаря“ Шевченка въ 1860 роцѣ. Зъ высше згаданои книжки Чалого (ст. 175) довѣдуемось, що цензурный комитетъ чомусь переславъ „Кобзаря“ въ „Главное управленіе по дѣламъ печати“, котре роздивившись само ôтослало знову на переглядъ въ комитетъ, а ôтти, мабуть по наказу „Глав. Управленія“, знову ôтослано „Кобзаря“ назадъ; але и на сей разъ „Глав. Управленіе“ не дозволило и повернуло „Кобзаря“ въ комитетъ на новй розглядины. Отъ такъ ôнъ, бѣдолашный, мандрувавъ зъ рукъ до рукъ, ажь поки вже самъ министеръ народнои просвѣты Ковалевскій не заступився за Шевченка и самовластно выпустивъ Кобзаря на свѣтъ божій.

Три роки за тымъ були для украиньского письменства мовь-бы справдѣ золотымъ часомъ, котрй довго ще будемо згадувати, яко найкрасшу добу въ нашôй исторіи. Певно, що украиньска мова не мала тогды нѣякои особливои забороны. Въ Петербурзѣ появився журналъ „Основа“ яко органъ громады украиньскихъ патріотôвъ, де разомъ съ поезіями и оповѣданями друкувалися часомъ и науковй писаня на украиньскôй мовѣ. Тогды-жь въ Черниговѣ п. Глѣбовъ почавъ выдавати тыждневу газету „Черниговскій листокъ“, де тожь въ першому нумерѣ друкувалися украинскй писаня. Далѣ бачимо, що „Основа“ згромадивши литературнй силы незабаромъ повела рѣчь про потребу народнои мовы въ школѣ, въ науцѣ, въ церковныхъ проповѣдяхъ, на судѣ и въ законѣ. Россійска праса пôдъ вплывомъ либеральныхъ думокъ тогдашного часу, котрй панували и въ правительствѣ трохи чи не бôльше, нѣжь въ самôй громадѣ, не тôлько не выявляла нѣякого ворогуваня, а выказала навѣть до волѣ щире спочутье до Украинцѣвъ (Современникъ 1860—3 и 1861—1 и 7, Рус. слово 1860—4 и 6, Отечествен. Записки 1861—1, Время 1861—4 и т. д.). Навѣть самъ панъ Катковъ, коли ôнъ ще не бувъ „спасителемъ отечества“, якого ôнъ теперь удае зъ себе, а разомъ съ нимъ и п. Аксаковъ, поки ôнъ бувъ щирымъ славянофиломъ и не ласився ще до того ненажерливого панославизму, схилялися до тои думки, що бажаня Украинцѣвъ справедливй и не маютъ въ собѣ нѣчого небезпечного. Катковъ н. пр. въ своихъ выданяхъ дававъ мѣсце такимъ статямъ якъ отъ: „Взглядъ на малорос. словесность“ — Кулѣша (Рус. Вѣстникъ 1857—10), „Новости малорос. литературы“ и о „малорус. учебникахъ — О. Гатцука (Москов. Вѣдом. 1859—98 и 1861—192), О малорус. азбукахъ“ — А. Т. (Москов. Вѣдом. 1861—180) а панъ Аксаковъ въ своѣй часописи „День“ друкувавъ звѣстнй листы Максимовича про стародавнôсть и самостôйнôсть украиньскои мовы (1863—8, 10, 15 и 16), статьѣ Бѣляева про потребу украиньского перекладу евангелія (1862—52) и Костомарова — про потребу народнои мовы въ школахъ (1863—27 и 29). Урядъ не тôлько не гнавъ украиньскои мовы и не спинявъ патріотичного руху, а ще й самъ, хочь може и безъ прямои на се волѣ, неначе спріявъ въ сему дѣлѣ, якъ се можна бачити хочь-бы зъ того, що такй щиро-офиціяльнй выданя якъ „Губерскй Вѣдом.“ (харкôвскои, полтавскои, кіевскои, черниговскои, катеринославскои), що выдаются пôдъ доглядомъ

*) Певно — Граматка П. Кулѣша.

страція противъ еп. Сильвестра. „Якъ кажуть“ —пише кореспондентъ, не являтся вже всѣ свѣтскѝ члены комит. Методіевского, котрому проводитъ епископъ, на слѣдуючôмъ засѣданю и заявлятъ свое выступленье зъ комитету мотивованымъ письмомъ.“ — О намѣренôй демонстраціи того рода мы поки що не знаемо. Зъ другои стороны не можемо знову вже нынѣ дати ôтправу о. Ивану за его инсинуаціи, бо мусимо съ христіяньскою терпеливостею дожидати покôнченя статіи, написаноі не безъ задныхъ мыслей и проектôвъ, котрѝ намъ на нещастье въ цѣлости суть звѣстнѝ. Якъ вже о. Иванъ выйме бревно зъ нашихъ очей, то мы потребуемо зъоперувати и трѣсочку въ его очку, що съ такою певностею доглянуло въ „Дѣлѣ“ реченый либерализмъ и безконфесійнôсть. На всякій случай однакожь не зробивъ о. Иванъ своими инкриминаціями великои прислуги власти, котра ему поручила веденье церковнои часописи рускои. Нынѣ не хочемо навѣть рѣшати, чи о. Иванъ въ власного нагляду важився на те поле повне инкриминацій, чи написавъ свою статію съ припорученя, або чи переложивъ ей лишь съ польского на руске.

ДОПИСИ.

Ôтъ Жовкви.

Не увѣрите, якъ велику услугу ôтдаютъ для житя провинціонального тѝ люде, що ôтъ часу до часу доносятъ до газетъ, що на провинціи дѣеся. Коли яка кореспонденція о провинціональныхъ ôтношеняхъ въ колюмнахъ якои газеты появится, а особливо коли она не хвалитъ, але противно, злѝ стороны нашого народного житя пôдноситъ, начинаютъ найперше люде за кореспондентомъ довѣдуватися, потôмъ на него сердитися, а въ конець признавати кореспондентови слушнôсть, що правду написавъ, начинаютъ надъ злымъ застановлятися, и мало по малу зле направляти. Перечуваю, що и за мою кореспонденцію зъ жовкôвскихъ сторôнъ може, хто розсердится, але якъ будь оно буде, я тримаюся девизы: „amicus mihi Plato, sed majus veritas“; и не лякаюсь правду написати. Коли по иншихъ сторонахъ въ нашôй Галичинѣ народне житье будится и для отверезеня и просвѣты сельского народа то братства тверезости, то читальнѣ основуются, въ нашôй Жовкôвщинѣ панує въ тôмъ взглядѣ велика тишина. Кромѣ Винникъ и Добрусина, де основано читальнѣ, де нарôдъ читаньемъ занимаеся и просвѣщаеся, по иншихъ селахъ о читальняхъ не чувати и нѣхто до працѣ, щобы читальнѣ основувати, не береся. Якъ не похваляемо тыхъ оо. духовныхъ, котрѝ для старшого вѣка просвѣтою народа не занимаются, бо ту важну справу могутъ молодшимъ повѣрити, то тымъ менше можемо похвалити тыхъ, котрѝ при добрôмъ здоровю и силѣ, богато розправляютъ по соборчикахъ и празникахъ о користяхъ просвѣты народнои, а у себе дома нѣчого въ тôй справѣ не дѣлаютъ. Такихъ соборчиковыхъ и празничныхъ патріотôвъ у насъ богато, но щожь зъ того, коли все на мовѣ кôнчится а дѣла у нихъ не видати. Насъ дуже удивляе, що до нынѣ не подумано анѣ о основаню братства тверезости, анѣ о просвѣтѣ народнôй въ бôльшихъ селахъ якъ: въ Креховѣ, Смерековѣ, Туринцѣ, Купинѣ, Деревнѣ, Глинску, Боянци и пр. и пр. Намъ розказували люде, що въ селѣ Т. есть просторый и хорошій дôмъ, въ давныхъ часахъ на школу призначеный. Коли пôзнѣйше выставлено нову школу, стоитъ той дôмъ 22 лѣтъ пусто и люде самѝ радѝ-бы въ тôмъ домѣ мати читальню, но нема кому тою справою занятися. Въ селѣ Д. не основуе о. духовный анѣ братства тверезости, анѣ читальнѣ, бо дворъ тому нерадъ, а п. отець духовный не хотѣвъ-бы ласку у двора утратити, котру бôльше цѣнитъ, якъ просвѣту народа. Въ селѣ К. трудно нарôдъ просвѣщати, бо съ просвѣщеньемъ народа устали-бы вносы горѣвки на парастасы, чому економія приходска супротивляеся. Въ селѣ Г. не радъ-бы о. духовный титулъ „spokojnego kapłana“ утратити, бо основателѣ читалень то „соціялисты“, „революціонеры“ и пр.

Для тутъ наведеныхъ и иншихъ ненаведеныхъ, безъусловныхъ причинъ не дѣлаеся нѣчого у насъ для просвѣты народа, не дивота, що въ недѣлѣ и въ свята сгрѣтити можна богато людей въ Жовкви до дому повертаючихъ, затачаючихъ-ся по дорогахъ въ нетверезôмъ станѣ. Великій часъ взятися до працѣ и у насъ, якъ берутся свôй нарôдъ любячѝ люде по иншихъ сторонахъ, бо такій индиферентизмъ, якъ у насъ панує, въ справѣ такъ важнôй якъ просвѣта народа есть грѣхомъ передъ Богомъ и передъ исторіею.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ рады державнои*) На засѣданю рады державнои въ дня 21 с. м. ухвалено въ другôмъ и третôмъ читаню проектъ закона о розширеню пôльги въ податкахъ грунтовыхъ въ случаяхъ, въ котрыхъ грунтъ переходитъ зъ родичѣвъ на дѣти. Въ сѣй справѣ рѣчь такъ маеся: Законъ зъ 1881 р. о загальнôй сумѣ податку грунтового приписуе переходове стадіюмъ для тыхъ, котрыхъ податокъ грунтовый зôставъ пôдвысшеный о бôльше якъ 10% давнои повинности. Стадіюмъ се мало тревати черезъ десять лѣтъ, т. е. ôтъ 1881 ажь до 1890 р.; въ першôмъ роцѣ мае стягатися лишь десята часть пôдвысшеня, въ другôмъ двѣ десятѝ, въ третôмъ три и т. д., такъ що доперва въ 1890 р. мае оплачуватися цѣлый податокъ грунтовый пôсля пôдвысшенои урегулёваньемъ повинности. Ся пôльга призначена лишь для давныхъ властителѣвъ грунтôвъ, а на случай перенесеня въ сѣмъ часѣ власности грунтовои на другого властителя пôльга мае устати, а новый властитель мае платити ôтъ разу цѣлу пôдвысшену повиннôсть податкову. Позаякъ однакожь власти скарбовѝ пôдъ новымъ властителемъ розумѣли также и дѣтей давныхъ властителѣвъ, а законъ зъ 1882 р. сего не хоче, то правительство предложило недавно проектъ закона, котрый постановляе, що на случай перенесеня власности грунтовои на дѣти або на особы жіючѝ съ дѣтьми въ супружествѣ пôльга выплываюча зъ розкладу цѣлои повинности податковои на десять лѣтъ немае уставати, а власти скарбовѝ маютъ теперь назадъ звернути оподаткованымъ тѝ сумы, котрѝ доси бôльше зтягнули, якъ пôсля закона були повиннѝ. Зъ другихъ справъ принято въ другôмъ и третôмъ читаню внесеня комисіи о змѣнѣ закона зъ дня 27 грудня 1880, що до оподаткованя спôлокъ зарôбковыхъ, господарскихъ и пожичковыхъ а внесенье пос. Розера о законѣ противъ фалшôвникамъ виктуалій и напитка приняла палата лишь до вѣдомости. Слѣдуюче засѣданье мае ôтбутися въ середу.

(*Конференція епископôвъ*) розпочалася дня 19 с. м. въ церемонійнôй сали вѣденьскои палаты архіепископскои и ôтбула минувшого тыждня вже три засѣданя. Перше засѣданье дня 19 с. м. ôткрывъ предсѣдатель конференціи кард. Шварценбергъ короткою промовою, по чѣмъ приступлено заразъ до нарадъ. Зъ нарадъ сихъ не будутъ списуватися протоколы, якъ и въ загалѣ постановлено держати нарады въ глубокôй тайнѣ и длятого такожь не завôзвано архіепископского секретаріяту. Зъ всего доси лишь звѣстно, що на першôмъ заразъ засѣданю выбрано комитеты, котрыхъ задачею есть розбирати докладно всѣ справы, котрѝ маютъ прійти пôдъ обрады и на пôдставѣ сего окладати справозданя и ставити мотивованѝ внесеня. О скôлько звѣстно, головною цѣлею сеи конференціи есть парада епископôвъ, яке они маютъ заняти становище въ справѣ урегулёваня конгруы и яке маютъ о нѣй высказати мнѣніе; звѣстно бо, що палата пословъ ухвалила вправдѣ законъ о урегулёваню конгруы, але законъ сей не перейшовъ ще черезъ палату панôвъ, а и правительство застерѣглось, що зô взглядôвъ финансовыхъ буде мусѣло наставати на деякѝ змѣны сего закона. Въ прочôмъ бôльшôсть палаты пословъ ухвалила законъ о урегулёваню конгруы лишь пôдъ условіемъ, що правительство „въ порозумѣню съ епископами“ означитъ, скôлько можна буде ужити зъ фонду религійного и другого майна церковного на дотацію душпастырôвъ и въ якôй мѣрѣ маютъ до сего причинюватися лѣпше дотованѝ приходы. Конференція епископôвъ есть отже зъ сего взгляду дуже цѣкавою и ôтъ неи зависитъ дальша судьба конгруы. Крôмъ сего мае ще на конференціи розбиратися справа университету зальцбургского и справа надзору шкôльного черезъ духовеньство.

(*Архикн. Рудольфъ*) выбрався вразъ съ своею дост. подругою вчера (23 с. м.) въ подорожь на всхôдъ и мавъ пôсля програмы подорожи прибути того дня до Полѣ, зъ ôтки нынѣ выѣзджае до Дубровника (Рагузы), а ôттакъ до Корфу и Атенъ. Въ Атенахъ перебуде архикн. Рудольфъ черезъ три дни, т. е. ôтъ 1 ажь до 3 марта, а опôсля поѣде до Байруту. Вертаючи вступитъ архикн. до Цетиня и около 23 марта поверне назадъ до Вѣдня.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Середъ многихъ пытань межинародныхъ въ Африцѣ и Азіи почало въ послѣдныхъ часахъ чимъ разъ бôльше выступати пытанье афганистаньске и середъ теперѣшныхъ дуже запутаныхъ обставинъ наробило немало шуму. Недавно — якъ мы се свого часу доносили — подали деякѝ часописи заграничнѝ, що россійскѝ войска выбралися навѣть вже въ походъ на Гератъ, столицю Афганистану. Вѣсти сѝ однакожь скоро заперечено и здаеся, що поки-що закôнчилося на самôмъ лишь шумѣ въ газетахъ. Яко доказъ сего есть кореспонденція, появившаеся въ „Münchn. Allg. Ztg.“ ôтъ кореспондента зъ Петербурга, котрый мае стояти въ близькихъ ôтношеняхъ до россійского. Въ кореспонденціи сѣй сказано, що царь и цариця були на балю у англійского посла въ Петербурзѣ Торнтона, а се есть найлѣпшимъ доказомъ, що ôтношеня Россіи до Англіи суть зовсѣмъ дружнѝ, и що Россія въ центральнôй Азіи не думае предпринимати жаднои политики, котра бы шкодила тамъ англійскимъ интересамъ. Россія, оказано въ сѣй кореспонденціи, не хоче нѣякъ ще бôльше утрудняти вже и такъ прикре положенье Англіи якимись дипломатичными маневрами, бо ѣй залежитъ на тôмъ, щобы кабинетъ Глядстона удержався. Паденье Хартума и судьба Гордона находятъ такъ въ кругахъ правительственныхъ и дипломатичныхъ, якъ и въ цѣлôй Россіи якъ найбôльше спôвчутье. Правда, що коли бы Россія хотѣла выступити въ Азіи супротивъ Англіи, то теперь була-бы пора якъ найôтповѣднѣйша, позаякъ Англія змушена забирати теперь войска зъ Индій до Єгипту. Яке становище займе Россія супротивъ Англіи въ Азіи покаже будучнôсть, а теперь приглянымося коротенько самой справѣ афганистаньскôй. Недавно тому выслала була Россія свого инжиньера Лессара до Англіи замѣсть до Афганистану, а то въ тôй цѣли, щобы заявити Глядстонови, що Россія вже давно перестала думати о границы, яку предкладала Англія т. е. отъ Саракша ажь до Окоуса, бо ще минувшого року заняли були козаки ту область на полудне ôтъ Саракшу, въ котрôй Англія думала помѣстити пограничнѝ уряды афганистаньскѝ. Коли англійске правительство жалувалося на таке поступованье Россіи, то ся заявила знову, що причину до сего дали самѝ Англичане, бо ихъ комисарь для урегулёваня границѣ Лемсденъ, выступивъ съ дружиною, котра бôльше подобала на войско и тымъ занепокоивъ пôдданыхъ Россіи Туркменôвъ, розъяривъ жителѣвъ Герату, а що бôльше не уважавъ навѣть за ôтповѣдне зложити визиту россійскому ген. Комарови. Россія отже видѣлася спонуканою на англійску погрозу ôтповѣсти погрозою. Такъ поясняютъ положенье въ Афганистанѣ зъ стороны россійскои. Англія хотѣла знову зробити на пôвнôчно-захôднôй сторонѣ Афганистану рôдъ перегороды межи Россією а середнымъ Афганистаномъ. На сѣй области проживали племена Салоръ и Сарикоъ, котрѝ однакожь скоро пôддалися Россіи. Теперь показалася потреба заняти провинцію Бадгисъ, на котру салорскѝ Туркмены часто нападали. Россія заняла отже тутъ становище етнологичне, а Англія помагала ѣй мимоволѣ черезъ те, що не старалася сама завести въ Афганистанѣ ладъ и спокôй, черезъ що тратила у на пôвъ дикихъ племенъ дуже на повазѣ. Правда, Россія не скоро ще возьмеся до Герату, але коли стане закаспійска желѣзниця, то перевага ей надъ Англією въ Азіи дасться доперва тогды почути. Полиція россійска скопфискувала на дворци желѣзницѣ въ Дорпатѣ цѣлу паку ôтозвъ терористичныхъ. Яко надателя выслѣджено студента Перелова, котрый въ хвили арештованя застрѣлився зъ револьверу. На пôдставѣ найденыхъ по нѣмъ нотатокъ арештовано въ Кіѣвѣ, Ревалю и Петербурзѣ богато особъ и выкрыто тайну друкарню.

Нѣмеччина. Засѣданя нѣмецкого парляменту перервано мимо опозиціи кн. Бисмарка на осѣмъ днѣвъ. Передъ тымъ ще ухваливъ парляментъ цѣлый рядъ оплатъ мытовыхъ ôтъ рôжного рода збôжа. Палата пруска розпочала обрады надъ буджетомъ вѣроисповѣдань и просвѣты. — Епископомъ лимбургскимъ зôставъ выбраный крылошанинъ Россъ. Выбôръ сей есть першій доконаный не въ наслѣдокъ заименованя, але зъ свобôдного голосованя капитулы. Такъ отже у всѣхъ діецезіяхъ прускихъ крôмъ гнезненьско-познаньскои и колоньскои суть вже найвысшѝ католицкѝ уряды духовнѝ обсадженѝ. — Конференція Африканьска буде имовѣрно замкнена вже въ слѣдуючій четверъ. Въ понедѣлокъ мала ôтбутися проклямація державы Конго, на котру пристала вже такожь и Англія. — Зъ Колоніи доносятъ, що тамошна дирекція почты получила письмо въ котрôмъ ѣй загрожено, що высадятъ въ воздухъ цѣлый будинокъ почтовый. Въ Мангаймъ арештовано знову анархисту Зомера, котрого пошукувала вѣденьска полиція; его ôтставлено пôдъ сильною ескортою до Австріи.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— **Зъ надъ Золотои Липы.** Съ чувствомъ радости и вдячности приняли мы запрошенье Вп. о. Иляріона Стеткевича, приходника Божикова, на деклямаційно-музикальный вечерокъ, котрый его заходомъ дня членôвъ основаноі нимъ читальнѣ ôтбувся дня 3 (15) лютого с. р. и удалися туда, щобы наглядно пересвѣдчитися о овочахъ невсыпущои працѣ, положеноі сильною волею патріотичного труженника около пôднесеня матеріяльного и морального добра припорученого ему народу. И не перечислилися мы въ своихъ ожиданяхъ. Святочно пристроенѝ газды и газдынѣ, старшѝ и молодшѝ, — скôлько ихъ помѣстити могла маленька комната уряду громадского — очѣкували панъ-отця, котрый въ супроводѣ своихъ гостей прибувъ до салѣ и привитавъ зôбраныхъ прихожанъ обемистымъ справозданьемъ зъ дотеперѣшнои дѣяльности товариства, въ списѣ своимъ обôймаючого 52 членôвъ, що въ повнôмъ значеню сего слова выхôсновуютъ зъ добродѣйствъ, основателями читалень задуманыхъ. Та хочь, якъ казавъ справоздавець, ôтъ часу заснованя читальнѣ число еи членôвъ не осягнуло доси сеи высоти, котра очевидячки свѣдчила бы, що всеоживляючій промѣнь науки продираеся и пôдъ стрѣху найубожшои хатины села, то всежь таки съ признаньемъ належатъ пôднести заслуги Выдѣлу, положенѝ въ напрямку закупна 400 моргôвъ лѣса, позаякъ ваготу посѣданя такого имѣня всѣ дѣдичѣ-громадяне нынѣ сердечно ôтчуваютъ. Що однакъ приличне поведенье грома-

---

губернаторôвъ, почали охотно пріймати до себе творы украиньского письменства; тогды-жь саме министерство народнои просвѣты друкувало „Замѣчанія на проектъ середныхъ и низшихъ учебныхъ заведеній по кіевскому округу“, де выкладалися думки Чалого Прискуна, та иншихъ педагогôвъ про потребу украиньскои мовы въ школахъ, а журналъ министерства просвѣты друкувавъ на своихъ листахъ розправу „О фонетическихъ и граматическихъ особенностяхъ южнорусскаго языка, несходныхъ съ великорусскимъ“ (1863—9).

Разомъ зъявилося чи-мало новыхъ писателѣвъ и жваво закипѣла робота окрôзь по всѣхъ куткахъ Украины. Смерть незабутнѣго кобзаря, обгорнувши всю Украину тяжкимъ смуткомъ, разомъ неначе ще бôльше зворушила жвавôсть украиньского патріотизму. За сѝ три роки було видно либонь до сотнѣ украиньскихъ книжокъ, мѣжь якими появилися навѣть початковѝ учебники якъ отъ: двѣ аритметики — Мороза и Кониського, „Оповѣданя зъ святого письма“ — Опатовича, „Де-що про свѣтъ божій“ и штукъ шѣсть граматокъ.

Тогдѣ саме украиньска интелигенція, неначе чуючи за собою вину за ту темноту, въ якôй пробувавъ тôлько-що вызволеный зъ панщины народъ, щиро и ревно взялася за народну просвѣту. По великихъ городахъ наразъ окрôзь, неначе по якому чарôвничому наказу, заведенѝ були такъ званѝ недѣльнѝ школы, де вчили охочихъ письменству що недѣлѣ и въ иншѝ свята. Украинцѣ вхопилися за се, якъ за найблизше и дероге для нихъ дѣло. Вчили окрôзь у недѣльныхъ школахъ на Украинѣ по нашому и нѣхто на се не нарѣкавъ, нѣхто зъ-початку не бачивъ въ тôмъ нѣчого небезпечного. Въ Полтавѣ на прикладъ були ще заведенѝ науковѝ розмовы для старшихъ про деякѝ рѣчи зъ космографіи, исторіи, физики, и все се читалося або переказувалося по украиньски безъ жаднои заборони. Чимало знаходилось мѣжь панами, що заводили у себе по селахъ школы на свôй коштъ и въ тыхъ школахъ вчили тожь по украиньски. Я самъ бувъ закликаный однымъ паномъ, щобъ завести народну школу на селѣ у него въ Харкôвщинѣ. Въ цѣлому селѣ були всего на всего два хлопцѣ, що такъ-сякъ вмѣли читати церковне, але за якій тыждень въ школѣ було вже бôльше 30-ти хлопцѣвъ. Якъ першу науку письменства, такъ само аритметику, священну исторію и всѣ розмовы зъ наукъ природныхъ я вѣвъ цѣлкомъ по украиньски и пробувши тамъ трохи не рôкъ, нѣколи нѣ ôгъ кого не мавъ нѣякои причепки, дарма, що на село наѣздили исправникъ, и мировый посередникъ, и иншѝ урядники, дехто навѣть и въ школу навертався и всѣ добре знали, що наука ведеся тамъ по украиньски. Тогдѣ бо на се дивилися зъ погляду педагогичного, що оно й повинно такъ бути, щобъ дѣти пріймали науку на своѣй рôднôй мовѣ, а про выгаданый Катковымъ „сепаратизмъ“ тогдѣ ще не турбувалися. Тогдѣ жь бо въ Харковѣ професоръ университету Бекетовъ завѣвъ школу для сельскихъ учителѣвъ и удався за пôдмогою до Украинцѣвъ, бо хочь самъ ôнъ бувъ чоловѣкъ московскій, але въ справѣ народнои освѣты дивився зовсѣмъ таки згôдно съ Украинцями. Заложена незабавомъ школа була зовсѣмъ украиньска. Окрôмъ зоологіи и ботаники, що Бекетовъ, не знаючи украиньскои мовы, читавъ по московски, всѣ прочѝ науки читалися въ нѣй по украиньски, по запискамъ, що складавъ кождый учитель. Школа ся такъ велась три роки, а на четвертый чи на прикôнченю третого, коли для Украины знову настала лиха година, министерство скасувало сю школу, а всѣхъ хлопцѣвъ перевело зъ неи въ такъ званѝ „педагогическіе курсы“. До того-жь часу правительство, маючи сю школу пôдъ своимъ доглядомъ, не тôлько не вбачало въ нѣй нѣчого шкодливого, а ще навѣть само давало ѣй чималу запомогу грôшми.

Выданье украиньскихъ учебникôвъ ще яснѣйше выявляе намъ, якъ вôльно дивилося тогдѣ правительство на украиньске дѣло. На покликъ Костомарова въ 5-тôй книзѣ „Основы“ зъ 1862 р. щиро ôткликнулись украиньскѝ народолюбцѣ. Въ Кіѣвѣ, Харковѣ, Полтавѣ, въ далекôй Чорноморіи и въ иншихъ мѣсцяхъ, де живе украиньскій людъ, скрôзь почали збирати грошѣ на выданье украиньскихъ учебникôвъ, — и се робилося не нишкомъ, а зъ вѣдома уряду. Якъ се можна бачити хочь бы зъ того, що на театральныхъ афишахъ таки просто писалося, на що збираются грошѣ. Памятаю, що коли въ Харковѣ повезли до губернатора афишу спектакля, призначеного для збору грошей на украиньскѝ учебники, то ôнъ не тôлько дозволивъ, а ще й благословивъ на таке добре дѣло“. Зъ листу п. Запары до ред. „Основы“ (1862, 9) довѣдуемось, що въ озюмскôмъ повѣтовôмъ судѣ (въ Харкôвщинѣ) була навѣть заведена книжка для збору грошей на учебники. За невеликій часъ зôбрано було на се дѣло коло 5.000 карбованцѣвъ и Костомаровъ почавъ на сѝ грошѣ выдавати учебники, друкуючи на нихъ, що „выдается на громадскѝ грошѣ, зôбранѝ для народнои освѣты“.

Тогдѣжь саме п. Кулѣшь писавъ до п. Мордовцева, що ôнъ „зъ волѣ царскои“ перекладае на украиньску мову „Положеніе о крестьянахъ, вышедшихъ изъ крѣпостной зависимости“ (Д. Мордовець. „За крашанку писанка“. С б. 1882, ст. 28). Менѣ самому доводилось бачити коректурнѝ листы сего перекладу.

Що до украиньского театру, то нема чого й казати, що ôнъ мавъ тогдѣ таку-жь саму волю, якъ и россійскій. Въ Кіѣвѣ и Харковѣ студентскѝ спектаклѣ того часу звычайно складалися зъ россійскои и украиньскои пьесы съ додаткомъ народныхъ пѣсень, спѣваныхъ студентами, а часомъ навѣть весь спектакль складався зъ украиньскихъ пѣсень а до того ще и афиша друкувалася иногдѣ по украиньски. („Основа“, 1862, 3, про спектакль въ Черниговѣ).

Нехай Вп. читець не дивуется тому, що й такій дрôбный фактъ, якъ украиньску афишу, я пригадую мѣжь иншими доказами колишнои волѣ украиньства, бо коли порôвняти до теперѣшного, то сей дрôбный фактъ стае чималою таки ознакою тогдѣшнои волѣ.

ды и на будучнôсть єсть забезпечене, на се справоздавець має поруку въ молодежи, котра горнеся до читальнѣ, щобъ приготовити себе до великого дѣла, єсли по кôлькохъ або кôльканайцяти лѣтахъ прійдеся ѣй переняти кермаництво громадского правленя. Загрѣвши слухателѣвъ до вытревалости на роздобутôй дорозѣ и выповѣвши надѣю, що на перегôдъ число читальникôвъ въ десятеро помножится, панъ-отець довершивъ овою промову пôднесеньемъ голосного заздраву въ честь всемилостивѣйше володѣючого намъ цѣсаря Францъ-Іосифа I., пôдъ котрого безпечнымъ покровомъ свобôдно намъ горнутися до святынѣ науки. Мѣсцевый хоръ 12 селянъ пôдъ старанною управою ч. Ивана Барткова ôтспѣвавъ величаве „Многая лѣта“ и ставъ пописуватися поправнымъ выведеньемъ квартетôвъ на тему народныхъ спѣванокъ: „Де єсть руска ôтчина“, „Щасть намъ Боже“, „Ще не вмерла Украина“, „Тамъ де Днѣперъ поблыскує“, „Козакъ пана не знавъ зъ вѣка“, и патріотичнои пѣснѣ: „И ты Русе Галицкая“, котру съ одушевленьемъ принято и на загальне жаданье повторено. Въ перервахъ сихъ продукцій голова читальнѣ ôтчитувавъ уступы зъ „Подорожи на мѣсяць, пôсля Верного“, ч. Василь Вѣтеръ, моторный молодець и многонадѣйный выхованокъ мѣсцевои школы, ôтдеклямувавъ стишки про тверезôсть и просвѣту, а ч. Іосифъ Будыловскій, господаръ читальнѣ и правдивый типъ руского промысловця, пôднѣсъ чарочку на здоровье и щастье для просвѣтителя громады о. Иляріона и єго достойныхъ гостей, межи котрыми бачили мы родины Вп. Ю. Насальского зъ Бережанъ, и о. П. Крайковского зъ Литвинова. — Такъ скôнчилася продукційна часть вечерка, зъ котрого мы вынесли якъ найлучше впечатлѣнье, а кружокъ зôбраныхъ селянъ и селянокъ до пôзнои ночи забавлявся поважною розмовою и угощеньемъ, узнаючи се за найкрасшій способъ приличного празнованя кôньчачихся съ днемъ нынѣшнымъ мясниць.

НОВИНКИ.

— Двома важными и ôтрадными вѣстями дѣлимося съ нашими Читателями. Якъ довѣдуємось зъ вѣродостойного жерела, Єго Величество пôдписавъ минувшои пятницѣ именованье Преосв. епископа Сильвестра митрополитомъ львôвскимъ. — Нынѣ ôтъѣхавъ о. архидіяконъ дръ Юліянъ Пелешь до Вѣдня, завôзваный тамъ до каноничного процесу на станиславôвску епископію.

— Похоронъ бл. п. Евгенія Желехôвского въ Станиславовѣ ôтбувся въ суботу и стався такою манифестаціею Русинôвъ, якои Станиславôвъ ще не бачивъ. Великѝ заслуги пок. Евгенія Желехôвского для просвѣты народа въ Станиславщинѣ, неутомима кôльканайцятилѣтна єго праця надъ Словаремъ, єго заслуги яко професора руского языка и словесности, єго завсѣгдѣшна политична дѣяльнôсть въ рускихъ выборчихъ комитетахъ, єго дѣяльна участь въ радѣ повѣтовôй и въ радѣ мѣста Станиславова — зъєднали єму загальне высоке поважанье не тôлько въ Станиславовѣ и Станиславщинѣ, але и на цѣлôй нашôй Руси. Се якъ найнагляднѣйше проявилося на єго похоронѣ, котрый своєю величавостею дорôвнувавъ похоронови пок. Володимира Барвѣньского у Львовѣ. Обрядъ похоронный тревавъ ôтъ годины 8 рано до 2 пополудни. Священикôвъ явилося до 50. Вѣнцѣвъ несеныхъ депутаціями було двайцять и кôлька, мѣжь тыми були и вѣнцѣ ôтъ читалень, котрѝ несли поважнѝ селяне. Селянъ и мѣщанъ зъ цѣлои округи явилося множество; деякѝ пôдъ проводомъ своихъ душпастырѣвъ прибули съ процесіями. Зô всѣхъ сторôнъ Руси и зъ поза єи границь наспѣли многочисленнѝ телеграмы и письма кондоленційнѝ. Промовы були слѣдуючѝ: при выносѣ мощей зъ дому промовивъ дръ Теофиль Окуневскій; въ церквѣ о. Омелянъ Глѣбовицкій зъ Нѣмшина; надъ могилою же промовляли: Иванъ Белей, редакторъ „Дѣла“, проф. П. Парылякъ (по польски) въ имени тѣла учительского станислав. гимн.; богословъ Бобикевичь (ôтдеклямувавъ свôй стихъ посвященый памяти покôйного); п. Я. Гнѣвошь (по польски); академикъ Несторъ Яворовскій, въ имени „Академичного Братства“, и проф. рускои гимназіи Григорій Цеглиньскій, яко ôтпоручникъ центрального Выдѣлу товариства „Просвѣты“. — Домовину покôйного несли цѣлу дорогу студенты гимназіи ажь до самого мурованого гробу. Пôдъ конець нынѣшнои, лишь короткои згадки про похоронъ бл. п. Евгенія Желехôвского дѣлимося съ нашими читателями ôтраднымъ фактомъ, що покôйный лишивъ весь матеріялъ для докôнченя Словаря и рано въ день своєи смерти, запросивши до себе п. Софрона Недѣльского, професора гимназіи въ Станиславовѣ, поручивъ єму докôнчити Словарь. П. Недѣльскій заявивъ намъ, що друкъ Словаря буде безъ перервы продовжатися пôдъ такими самыми условіями, якъ до сего часу.

— Перемыска школа дѣвоча дôждалася наконець своего руского катихита. Консисторія назначила була вправдѣ ще въ вересню 1884 р. о. Копка катихитомъ при школѣ на Засяню, но позаякъ директоръ сеи школы кс. Ленкавскій, не хотѣвъ нѣякъ позволити рускому катихитови учити религіи, то ученицѣ-Русинки були фактично ще до недавна позбавленѝ можности учитися сего предмету въ своѣй рôднôй мовѣ и не лишалася имъ друга альтернатива, лишь: або зовсѣмъ не учитися религіи, або учитися єи въ языцѣ польскôмъ. Цѣле поступованье кс. директора було, якъ звѣстно, именно на то направлене, щобы ученицямъ Русинкамъ зробити чужимъ ихъ обрядъ, а черезъ латинизацію довершити ихъ вынародовленя. Не помагала интервенція консисторіи; кс. Ленкавскій не респектувавъ навѣть рады шкôльнои и пôдъ всякими можливыми предлогами спинявъ введенье руского катихита въ научуванье религіи. Родичѣ бачучи отже, що съ кс. Ленкавскимъ нѣчого и власти не можутъ вдѣяти, удалися до настоятельки женьского пансіону п-ѣ Гильдъ и просили єи о позволенье, щобы они могли ходити на науку религіи до пансіону. Се подѣйствувало, бо кс. Ленкавскій довѣдавшися о тôмъ, рѣшився наконець ввести о. Копка яко именованого властями катихита въ женьскôй школѣ на Засяню, въ котрôй наука религіи для Русинокъ, ôтбувався вже теперь зовсѣмъ правильно.

— Музикально-декламаційный вечеръ въ Пôдгайцяхъ въ 24 роковины смерти Т. Шевченка ôтбудеся въ четверъ дня 14 (26) лютого въ сали касиновôй съ слѣдуючою програмою: 1) Е. Г. Ôтчитъ: „Поглядъ на важнѣйшѝ думки Тараса Шевченка“. 2) Оркестра: Potpourri зъ народныхъ пѣсень. 3) Т. Шевченко: „Тополя“ — выголосить п-на Б. Н. 4) Лавровскій: „Туга за родиною“ сольо квартетъ. 5) Weber. Fantasia Rondo, — на фортепянъ, ôтограє панѣ Г. Г. 6) Маслякъ: „Святый вечеръ“ выголосить п-на Т. Н. 7) Матюкъ: „Прійди весно“, сопранове сольо въ супроводѣ хора и фортепяну ôтспѣваютъ селяне и селянки зъ Завалова. 8) Оркестра: Арія зъ оперы Гугеноты. 9) Н. Вахнянинъ: „Наша доля“, басове сольо въ супроводѣ фортепяну панъ А. Р. 10) Вербицкій: „Щасть намъ Боже“, мѣшаный хоръ въ супроводѣ фортепяну и оркестры. — Цѣна мѣсць: билетъ фамилійный на 3 особы 2 зр., крѣсло 1 зр., вступъ на салю для мѣщанъ и селянъ 20 кр. — Початокъ о 7 год. вечеромъ. Чистый дохôдъ зъ вечерка призначеный на добродѣйнѝ цѣли. — Въ надѣѣ численнои участи П. Т. Публики рускои запрошуютъ на сей вечерокъ въ имени комитету *Іосифъ Дудыкевичь* и *Л. Рошкевичь*.

— Вечеръ съ танцями устроеный дня 3 лат. лютого с. р. товариствомъ „Рускихъ Дамъ“ у Львовѣ принѣсъ чистого доходу 43 зр. 76 кр. — Комитетъ почувався до милого обовязку зложити въ сей дорозѣ п. Грабиньскому за єго труды, не менше П. Т. Публицѣ, що зволила приспѣшити на сей вечеръ, свою щиро-сердечну подяку. — Львôвъ дня 11 (23) Лютого 1885. Ôтъ Выдѣлу товариства „Рускихъ Дамъ“.

— Выдавництва руского товариства педагогичного у Львовѣ: именно „Гостинець для чемныхъ дѣтей“ и „Звѣринець для чемныхъ дѣтей“, „Хемія“ Роского въ переводѣ В. Шухевича, „Звѣрята домашнѝ“ ч. I и II, припоручила краєва рада шкôльна для библіотекъ шкôлъ народныхъ и на нагороды для молодежи шкôльнои, а „Хемію“ и до библіотекъ учительскихъ семинарій.

— Засѣданье выдѣлу „Руского товариства педачогичного“. Предсѣдатель о. сов. В. Ильницкій посвятивъ горячѝ слова памяти вельми заслуженого члена товариства и въ загалѣ патріота-педагога пок. професора Евгенія Желехôвского, почѣмъ зôбранѝ члены выдѣлу повстаньемъ почтили память Покôйного. Принято въ члены: Читальню въ Городищи и „Товариство рускихъ женщинъ“ въ Станиславовѣ. Ухвалено печатати книжочки для дѣтей „Гостинець“ и „Звѣринець для чемныхъ дѣтей“, въ другôмъ накладѣ по 1000 примѣрникôвъ. — Принято въ послѣднôй редакціи предложенѝ проф. Шухевичемъ двѣ новѝ книжочки для дѣтей пôдъ заголовкомъ: „Забавки дѣтей“ и „Дикѝ звѣрята“, котрѝ выготовлятся въ Берлинѣ по 1000 прим. — О. Кипріянъ приславъ даромъ свôй спѣванникъ, за котрый Товариство складає єму подяку. На желанье учит. Шипайла ухвалено выслати даромъ для закладу сирôтъ въ Дроговижи: „Науку музики и спѣву“ о. Кипріяна и спѣванникъ о. Шушковского. Ôтчитано розпорядженье рады шкôльнои краєвои зъ дня 27 сѣчня с. р. до ч. 16173, въ котрôмъ заборонюєся уживати слѣдуючѝ книжочки на преміи и до ужитку молодежи шкôльнои: „Boży gniew“ przez Walka Litwina, и „Отець Петровичь, оборонитель нашои св. вѣры“ накладомъ комитету „wydawnictwa dziełek ludowych“. (Ся ухвала запала за иниціятивою руского тов. педагогичного).

— Всч. о. Гладиловичь зъ Хирова доноситъ намъ, що присланѝ на єго руки грошѣ для потерпѣвшихъ ôтъ повени роздѣливъ ôнъ въ порозумѣню съ комитетомъ церк. такъ, що 5-омъ удѣлено по 2 зр., 12-омъ по 1 зр. 50 кр. а одному 1 зр. 80 кр. — и пересылає щирымъ дателямъ ôтъ тыхъ нещасливыхъ щиро-руске Спаси-бôгъ!

— Въ тернопôльскôй филіи гал. банку гипотечного ôткрыто въ касѣ дефицитъ въ сумѣ 7 232 зр. 9 кр. а касіеръ сего заведеня Брандтъ повѣсився. При першôмъ шконтрѣ, котре недавно тому ôтбулося не ôткрыто нѣчого. Минувшои суботи (21 с. м.) однакожь приѣхавъ несподѣвано директоръ гал. банку кредит. п. Лязарусъ вразъ съ членомъ рады завѣдуючои п. Тхужницкимъ и удалися просто зъ двôрця желѣзницѣ на шконтрумъ до касы. Було се около 6 год. вечеромъ. Входячи до заведеня стрѣтили якъ разъ касіера Брандта выходячого зъ касы на сторону и заявили єму, що приѣхали шконтрувати и розпôчнутъ ôтъ єго касы. Брандтъ сказавъ на те „добре“ пôйшовъ и вже бôльше не вернувъ. Єго найдено опôсля повѣшеного на хустцѣ на мѣсци ôтходовôмъ.

— Священики богородчаньского деканата выслали на руки пос. о. Озаркевича телеграму, въ котрôй выражаютъ рускимъ пооламъ до рады державнои признанье за горячу защиту правъ руского священьства при случайности дебатъ надъ закономъ о регуляціи конгруы.

— Полицийнѝ ревизіи. Въ пятницю минувшого тыждня ôтбула полиція львôвска, глядаючи слѣдôвъ соціялистичнои агитаціи, ревизіи у двохъ робôтникôвъ столярскихъ и у одного робôтника цукорни чого. Ревизіи тѝ не выкрыли однакожь нѣчого компромитуючого.

— До рукоположеня на священикôвъ зголосилися слѣдуючѝ кандидаты зъ львôвскои аепархіи: Александеръ Базилевичь, Володимиръ Громницкій, Александеръ Кобриньскій, Володимиръ Котовичь, Константинъ Мудракъ, Тимотей Поповичь, Ромуальдъ Фицаловичь и Димитрій Хоминъ.

— О. Іоанъ Михалевичь, парохъ Бѣлобожницѣ, настоятель деканату чортковского, получивъ декретъ на представителя гр. кат. обряда въ ц. к. чортковскôй радѣ шкôльнôй окружнôй.

— Депутація галицкихъ авскультантôвъ ѣздивша передъ кôлькома днями до Вѣдня въ дѣлѣ получшеня долѣ молодежи ôтдаючоися судовництву, — стрѣтила въ загалѣ въ покликаныхъ сферахъ — не кажучи вже о загально звѣстнôй привѣтности самого монарха, котрый съ властивою собѣ добросердностею розпытувавъ про справу и обѣцявъ єи близше розглянути — прихильне принятье. Министры и репрезентанты парляментарныхъ сторонництвъ, до котрыхъ зверталася депутація, приняли єи дуже симпатично и заявили, що будутъ домаганя авскультантôвъ и практикантôвъ судовыхъ поправити. Репрезентація голодныхъ адептôвъ Темиды опинилась наконець въ передпокояхъ Ексцеленцій: министра — rodaka дра Дунаєвского и презеса Грохольского — но о диво! оба тіи панове заявили депутаціи, що єи не можутъ приняти..

— Ходятъ слухи, що нашѝ львôвскѝ Змартвыхвстанцѣ рѣшились выдавати руску церковно-политичну часопись.

— О. В. Чернецкій, що тихою, но вытревалою працею здобувъ собѣ загальне признанье у всѣхъ, кому лежитъ на серци просвѣта нашого народу, не устає и дальше въ своихъ хосенныхъ трудахъ коло засновуваня читалень, а єго змаганя вѣнчаются хорошими успѣхами. Дня 15 н. с. лютого с. р. оснувавъ о. Чернецкій пожичкову касу и 14-у зъ ряду мѣщаньску читальню въ мѣсточку Кристинополи. Торжественне ôткрытье читальнѣ и пожичковои касы ôтбудеся пôзнѣйше. Въ сихъ дняхъ, якъ довѣдуємося, задумавъ о. Чернецкій поѣхати въ Сокальщину, щобы тамъ такожь позасновувати читальнѣ въ селахъ Поляновского. Чи єго мисія и на тôмъ теренѣ увѣнчаєся пожаданымъ успѣхомъ — не знати.

— М. Старицкій, звѣстный антрепренеръ украиньского театру, поручивъ артистови-режисерови Новикову-Иванову утворити для маріиньского театру въ Одессѣ якъ найлучшу россійску трупу театральну. Въ тôй цѣли, якъ довѣдуєся „Одесскій Вѣстникъ“ ѣздитъ вже Новиковъ-Ивановъ по всѣхъ центральныхъ мѣстахъ якъ Кіевъ, Харкôвъ, Москва и Петербургъ и ангажує артистôвъ до трупы, котра зачне свои представленя пôсля Великодня въ сали маріиньского театру нанятого п. Старицкимъ на три роки. Въ зимовôмъ сезонѣ буде давати представленя украиньска трупа, котрои составъ майже зовсѣмъ не змѣнится.

— Брачъ рускихъ почтовыхъ блянкетôвъ. Не чудуватися, що по поодинокихъ трафикахъ або провинціональныхъ почтахъ не можна дôстати рускихъ блянкетôвъ почтовыхъ, коли на головнôй почтѣ у Львовѣ панове урядники не хотятъ для трафикъ рускихъ блянкетôвъ выдавати, ôтправляючи слугу словами „a co to, u Was sami chłopi kupują, czy co?“. — Жалобы на безтактнôсть панôвъ урядникôвъ зъ головнои почты забуваючихъ о кардинальныхъ засадахъ службы, повторяются спорадично и мы смѣємъ звернути на се увагу Вп. наддиректора Шифнера.

— Розпука зъ нужды. Марина Грицина въ Краснôмъ коло Золочева пôдрѣзала свому пятилѣтному сынкови бритвою горло такъ, що ôнъ сейчасъ перестався жити. Ôттакъ завдала собѣ нещаслива мати рану въ горло и нема нѣякои надѣѣ, щобы могла выйти. Причиною того розпучливого кроку бувъ крайный недостатокъ и бѣднôсть.

— Стипендію зъ фундаціи Архикнязя Рудольфа призначену для ученикôвъ шкôлъ реальныхъ, уродженыхъ въ повѣтѣ взглядно бувшôмъ округѣ перемыскôмъ въ сумѣ 120 зр. а. в. на рôкъ, надавъ намѣстникъ Изидорови Адольфови, дв. им. Вроньскому ученикови VI клясы школы реальнои.

— Исторія кіевского университету. По поводу 50-лѣтного ювилею университету св. Володимира въ Кіевѣ выдавъ сенатъ академичный исторію розвою сего научного заведеня, котра мѣститъ цѣкавѝ статистичнѝ данѝ, ôтносячѝся особливо до фреквенціи молодежи. Число студентôвъ, що ôтъ часу заснованя ажь до послѣдного року ходили на кіевскій университетъ, выноситъ 32.696, а дочисливши до того вольныхъ слухателѣвъ въ числѣ 1440 — 34. 136. Зъ сеи цифры скôнчило курсы университетскѝ лишь 4.403 студентôвъ а не покôнчившихъ курсôвъ було 29.733. Пôсля факультетôвъ розкладаєся загальна цифра покôнчившихъ курсы ось якъ: На 4403 студентôвъ съ укôнчеными курсами було медикôвъ 2010, слухателѣвъ филологично-историчного факультету 608. слухателѣвъ математично-физичного выдѣлу 618 а правникôвъ 1167.

— Оригинальне завѣщанье. Недавно умеръ въ Серетѣ на Буковинѣ богатый жидъ Айхнеръ. Ôнъ стративъ за житя своихъ дѣтій, що уважавъ за божій допустъ за грѣхи своихъ одновѣрцѣвъ. Ажь до своєи смерти ждавъ ôнъ приходу Мессіи, котрый воскреситъ єго дѣти и съ сею гадкою ôнъ и умеръ. Въ тôй надѣѣ записавъ ôнъ цѣлый свôй маєтокъ 800.000 зр. самому собѣ и розпорядивъ, що має бути єму выплаченый по воскресеню, но поки се наступитъ, має бути по 25 лѣтахъ четвертина проценту ôтъ лишеного нимъ капиталу убогимъ мѣста Серету роздана. Такъ маєся дѣяти до 25 лѣтъ.

— Супружества заключенѝ у Львовѣ въ послѣдныхъ днях досягаютъ пôсля информацій одной мѣсцевои газеты, поважнои цифры 250. Для жителѣвъ Львова видно не проминувъ марно часъ сегорôчного пущеня.

— Торгъ людьми. Въ Одессѣ скôнчився недавно, якъ доносятъ тамошнѝ газеты процесъ, въ котрôмъ яко обжалованѝ ставали жиды, занимавшіся торгомъ дѣвчатъ. Одного зъ обжалованыхъ, котрымъ доказано, що продавали дѣвчата до гаремôвъ въ Константинополи, засудивъ судъ на 10 лѣтнѝ тяжкѝ роботы, а трехъ на высылку въ ôтдаленѝ губерніи Сибира.

— Страшный случай пригодився на дняхъ въ селѣ Реклинци, жовкôвского повѣту. Одна селянка, выходячи зъ хаты лишила въ нѣй 3-мѣсячну дитину и свиню. Дитину, котра имовѣрно выпала зъ колыски, свиня такъ тяжко покалѣчила, що нема надѣѣ удержати єи при житю. Матѣръ потягнувъ судъ до отвѣчальности.

— Наслѣдникомъ Раєвского, бувшого протоерея при церкви россійского посольства у Вѣдни именованый Никольскій.

— Пожары. Въ сихъ дняхъ сталася жертвою огню церковь въ Русовѣ, снятыньского повѣта. Огонь занявся черезъ то, що по богослуженю не погашено свѣчокъ; шкода оцѣнена на 3000 зр. — Въ Горбачахъ, повѣта львôвского знищивъ пожаръ, занявшійся черезъ неосторожнôсть весѣльныхъ гостей 11 селяньскихъ господарствъ. Шкода выноситъ близько 7500 зр. Що до обохъ случаѣвъ ведеся карне слѣдство судове.

— Якъ платятъ въ Парижи артистамъ? Платнѣ спѣвакôвъ и спѣвачокъ париской оперы заходятъ до циферъ, о якихъ мы въ нашôмъ бѣднôмъ краю и не маємъ понятя. Найбôльшу плату бере баритонистъ Лясаль а именно 128.000 франкôвъ на рôкъ, примадонна Кравсъ дôстає 127.000 фр. и т. д. Опера коштує антерпренерôвъ щодня 20.000 фр. Щобы покрыти сей коштъ, на то треба кромѣ значнои субвенціи правительства щоденного доходу въ сумѣ 16.000 фр.

— Знаменитый анатомъ проф. дръ Гиртль буде обходити въ мартѣ с. р. пятьдесятѝ роковины докторату. По тому поводу академичный сенатъ вѣденьского университету, кольегія професорôвъ лѣкарского выдѣлу и студенты приготовляютъ для ювилята овацiи.

— Холера. Пôсля донесеня урядовои „Wien Ztg.“ министерство торговлѣ позносило всѣ розпорядженя контумаційнѝ выданѝ по поводу панувавшои минувшого року въ Европѣ холеры.

— Ще землетрясеня въ Испаніи. Зъ Алягамы доходятъ вѣсти, що въ горахъ Теяда все ще даются чути потрясеня. Въ цѣлôй Андалюзіи ôтъ часу великого землетрясеня, все ще спорадично западаются будынки. — Для потерпѣвшихъ ôтъ землетрясень жителѣвъ зложено въ самôй Испаніи 2,147.974 франкôвъ, но мимо того панує великій недостатокъ.

— „Десять заповѣдей прасовыхъ“. Пôдъ такимъ заголовкомъ помѣстила одна американьска газета 10 радъ для своихъ читателѣвъ, котрѝ зô взгляду на свою практичнôсть стоятъ того, щобы ихъ собѣ затямавъ читатель всякои газеты. I) Коли хочешь переслати яку будь вѣдомôсть до газеты, пересылай єи сейчасъ, бо що єсть новымъ въ тôй хвили, коли подумаєшь, за годину може вже не бути новымъ. II) Будь звязлый, а ощадишь симъ и собѣ часу и читателямъ. Най буде твоимъ принципомъ: факты, нѣякихъ фразъ нѣякихъ примѣтокъ. III) Будь ясный, пиши четко, особливо имена и цифры. IV) Не пиши „вчера“ або „нынѣ“, но поименуй день и дату. V) Клади точокъ бôльше, якъ запинокъ, но не забувай про оцнѝ и другѝ. VI) Не поправляй нѣколи именъ и чиселъ; перечеркни похиблене слово и напиши властиве зъ боку або на горѣ. VII) Непиши нѣколи на обохъ сторонахъ паперу, бо втогды твою статю мусить складати одинъ складачь, що тревае довго и тому або опôзняєся або зовсѣмъ не печатаєся. VIII) Що не-будь напишешь, пôдпишися завсѣгды пôдъ нимъ. Кождый повиненъ мати ôтвагу своихъ пересвѣдчень. Подай свою адресу и будь спокôйный, що имя кореспондента, котрый сего бажає лишится въ тайнѣ. IX) Те, що напишешь завсѣгды перечитай нѣмъ ôгошлешь, а коли написана рѣчь тобѣ самому не подобаєся, кинь єи въ кутъ. X) Франкуй всѣ листы до газетъ.

— Дрôбнѝ вѣсти. О. дръ Черлюнчакевичь надѣливъ стипендіею имени свого братанка ученика 2 кл. гимн. въ Краковѣ Омеляна Черлюнчакевича. — Мѣсто Парижъ задумало поставити памятникъ, на памятку великои революціи. На памятнику будутъ увѣковѣчненѝ великѝ политики ораторы и ученѝ того часу а посвященье єго ôтбудеся въ часѣ выставы 1889 р. — Намѣстникъ перенѣсъ ц. к. комисаря повѣтового Изидора Розвадовского зъ Бôбрки до Калуша.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Въ пропозицію принятѝ: А) На парохію Любачѣвъ оо. I) Яблоновскій Іоанъ, II) Сембратовичь Алек., III) Копыстяньскій Іоанъ; въ описѣ: 4) Чеховичь Орестъ. Б) На парохію Потеличь оо.: I) Дръ Черлюнчакевичь Іосифъ, II) Сапкъ Корн., III) Копыстяньскій Анг.; въ описѣ: 4) Тустановскій Аган., 5) Журавецкій Гр., 6) Козакъ Іоанъ, 7) Козакевичь Іосифъ. В) На парохію Короликъ волоскій, дек. ясельского оо. I) Копыстяньскій Іосифъ, II) Юрчакевичь Емилій. Г) На пар. Яблониця польска, дек. сяноцкого оо.: I) Гумецкій Арсеній, II) Гамерскій Іосифъ, III) Дуркотъ Петро. Д) На кап. Стронятынъ, дек. куликôвского оо.: I) Папп Левъ, II) Крайчикъ Илія, III) Насальскій Волод.; въ описѣ: 4) Матюкъ Викт., 5) Скородыньскій Тадей, 6) Жарскій Михаилъ. Е) На пар. Мако-

виска, дек. ярославского оо.: I) Черлюнчакевичь Сильв., II) Венгриновичь Мих., III) Горницкій Ем.; въ описѣ: 4) Кмицикевичь Петро, 5) Паппъ Левъ, 6) Саноцкій Левъ, 7) Грушкевичь Ем., 8) Фидикъ Василій, 9) Турчмановичь Сев., 10) Кмицикевичь Викторъ, 11) Савула Теодоръ. 12) Рейнаровичь Іосифъ, 13) Отто Іоанъ, 14) Н. Кмитъ, 15) Туна Илярій, 16) Созаньскій Володиславъ, 17) Козакъ Іоанъ, 18) Куновскій Ерон., 16) Сапрунъ Теодоръ, 20) Грушкевичь Корнилій, 21) Годованьскій Петро, 22) Ивасѣвка Іоанъ, 23) Монастырскій Волод., 24) Боберскій Николай, 25) Матюкъ Викторъ.

Отпустку до львôвскои аепархіи получивъ о. Ярославъ Бачиньскій, душпастырь епархіи перемыскои.

Введеный въ завѣдательство капеляніи Лôмны, дек. добромильского о. Тустановскій Евгеній.

ПОСМЕРТНИЙ ВѢСТИ.

Людвикъ Березовскій, професоръ самбôрскои гимназіи, мужь правого характеру, незрôвнанои доброты серця и невсыпущои працѣ, упокоився въ Самборѣ дня 9 (21) лютого с. р. Покôйникъ славився въ учительствѣ яко глубокоученый филологъ, неоцѣненый педагогъ и пріятель молодежи; яко Полякъ ôтзначався здоровымъ и справедливымъ судомъ о рускôй справѣ и любовію руского языка и его словесности, съ взорцевыми творами котрои старався завсѣгды познакомитись. Честь и вѣчная память его незабутному имени!

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— **На руску бурсу въ Стрыю:** Вп. Громада Пôдгородцѣ 5·60 зр.; Вп. Громада Ямельниця 2 зр.

— **На львôвске воспиталище дѣвоче:** Всч. о. А. Пашковскій въ Олеську 10 зр.

Заявленье.

Пôдписанй богословы, яко комитетъ зложеный въ цѣли выдавництва рускихъ квартетôвъ приневоленый симъ повѣдомити Вп. Публику, що Вп. о. Викторъ Матюкъ уже не входитъ въ складъ нашого комитету и що его збôрникъ квартетôвъ, маючій появитись въ друкарни п. Піонткевича въ Перемышли пôдъ им. „Боянъ“ не мае найменшои звязи съ выдавництвомъ нашого комитету. — Заразомъ заявляемо, що выдавництво повысше Вп. о. М. не мѣшае нашôй роботѣ; пѣсня руска то свѣтъ нашъ, наша жизнь, наша слава! Всякого рода подôбне выдавництво витаемо мы радше яко реализованье нашихъ бажань, а не яко выдану конкуренцію. Користуючись матеріялами и радами перворядныхъ нашихъ солодкопѣвцѣвъ-композиторôвъ Вп. пп. Лисенка, Воробкевича, Бажаньского, Вахнянина, о. Кипріяна и матеріялами Вербицкого и Лавровского — мы невпинно заходитися будемо дальше, щобъ уже въ липню с. р. появився першій выпускъ нашого выдавництва, чимъ оправдаемо приклоннôсть для нашои роботы такъ нашого настоятельства, якъ и довѣрье и симпатію Вп. Публики. — О дальшôмъ ходѣ справы и о предплатѣ звѣстить комитетъ, по выдрукованю першого аркуша, що въ короткôмъ часѣ наступитъ. — *Котитетовй*:

Богдаръ Кирчôвъ IV р., Яковъ Красноперa IV р., Северинъ Грицина III р., Михайло Сапрунъ II р., Сидôръ Зельскій II р., Дмитро Андрейко 1 р., Зенонъ Копертыньскій I р.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. І. Г. въ Высыпôвцяхъ. На рôкъ 1885 маете „Дѣло“ заплачене до 30 цвѣтня, а „Библіот. найзн. повѣстей“ до 30 червня. — **Всч. И. К. въ Крогульци.** На рôкъ 1885 маете „Дѣло“ заплачене до 31 мая. — **Всч. Н. С. въ Ляшковѣ.** Грошѣ получили всѣ 31 сѣчня — редакціи „Науки“ передали 2 50 ôтъ Братства въ Грицоволи, на що маемо поквитованье. — **Всч. І. С. въ Королѣвцѣ.** „Дѣло“ заплачене до 31 марця. — **Всч, Д. З. въ Барыши.** За рôкъ 1884 ще 1 зр. ôтъ 1 лютого ст. ст. высылаемо. — **Вп. О. К. въ Потуторахъ.** Ваша предплата скôнчилася 31 грудня 1884. — **Всч. И. Ч. въ Тернополи.** Грошѣ на „Буковину“ одержали и дотычну редакцію повѣдомили о тôмъ.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 3—?

Специяльности и универсальнй средства

францускй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

Ц. к. генеральна дирекція

австрійскихъ желѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ пляну ѣзды важный ôтъ 15 лютого 1885 р.

Ôтъѣздъ зô Львова:

Поѣздъ мѣшаный о 6 год. 40 мин. рано до Стрыя.
Поѣздъ особовый о 11 год. 25 мин. передъ полуднемъ до Стрыя, Станиславова. Дрогобыча, Борыслава, Хирова.
Поѣздъ мѣш. о 6 год. 45 мин. вечеромъ до Стрыя, Станиславова, Гусятына, Дрогобыча, Хирова, Загôря, Звардоня.

Приходятъ до Львова:

Поѣздъ мѣш. о 8 год. 39 мин. рано зъ Стрыя, Станиславова, Хирова, Загôря, Звардоня.
Поѣздъ особ. о 4 год. 17 мин. по полудни зъ Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова
Поѣздъ мѣш. о 1 год. 39 мин. въ ночи зъ Гусятына, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борыслава, Хирова, Звардоня.

АВТОНОМНЕ
РУСКО-АСЕКУР. ТОВАРИСТВО

для обезпеченя

церквей, будынкôвъ приходскихъ, шкôльныхъ и въ загалѣ громадскихъ

въ банку „Славія“

мае честь завôзвати **церковнй и громадскй конкуренціи** до обезпечуваня ôтъ огню ихъ будынкôвъ и всякого имѣня пôдъ **найкористнѣйшими условіями.**

Згадане Товариство репрезентоване своимъ контролюючимъ Выдѣломъ, мае, на основѣ угоды съ банкомъ взаимныхъ убезпечень „Славія“ въ Правѣ, **запоручено** ôтъ того-же **банку „Славія“**:

1) **Одну тысячу зр. минимального чистого доходу що року**, якъ скоро въ тôмъ-же автономнôмъ товариствѣ буде найменше 600 членôвъ, т. е. громадскихъ конкуренцій обезпеченыхъ;

2) **найдешевшу изъ всѣхъ Товариствъ и банкôвъ асекураційну тарифу**, котра ôтъ часу до часу въ данихъ случаяхъ буде оголошена;

3) **всякй автономичнй права**, по мысли статутôвъ „Славіи“ для ôтдѣльныхъ клясъ обезпеченыхъ застереженй, якъ: самодѣльне веденье дѣлъ и рахункôвъ, повна контроля дѣлъ асекураційныхъ своеи клясы, творенье и автономна управа власныхъ фондôвъ и выбôръ власного контролюючого Выдѣлу, складаючогося зъ 5 членôвъ и 3 заступникôвъ.

Порукою для того-же руского автономного Товариства есть солидный и добрый станъ банку „Славія“, котрого послѣдный, официяльно справдженый Рахунокъ зъ року 1883 въ самôй тôлько огневôй Секціи (IV) выказуе 153.091 членôвъ, уплатившихъ 861.960 зр. асекураційнои преміи ôтъ сумы 135.464.444 зр. обезпеченого капиталу.

Ликвидацію шкôдъ переводитъ повномочникъ банку „Славія“ при участи рускихъ Мужѣвъ довѣря „Славіи“, зъ помежи котрыхъ выбранй члены нынѣшного контролюючого Выдѣлу Товариства. 1318 2—3

Членами того же контролюючого Выдѣлу суть:

О. дек. Іоанъ Гавришкевичь зъ Камѣники, о. Антоній Гойданъ зô Зборы, п. Богданъ А. Дѣдицкій зô Львова, п. Францъ Насадникъ зô Збоискъ, п. Щастный Саламомъ зъ Комарникъ.

Заступниками контролюючого Выдѣлу суть:

О. Филаретъ Бачиньскій зъ Козлова, п. Емилій Бородѣевичь зъ Денисова, о. Корнилій Яворовскій зъ Лôмны.

АРИСТОНЪ, ГЕРОФОНЪ

Суть музичнй инструменты (позитивки) найновѣйшои конструкціи, на котрыхъ можна выграти сотки пiесъ до танцю, арій, пѣсень и т. д., не будучи навѣть музикальнымъ. Уживанй до теперь валы, заступленй теперь кружками выроблюваными зъ шкôряного паперу (нотовый кружокъ), въ котрыхъ выколенй ноты.

Аристонъ чорный и политированый съ 6 кружками нотовыми съ елегантнымъ картономъ нотовымъ и скринкою 20 зр.

Аристонъ на ладъ старинный (въ родѣ лубины) елегантно уриджeный съ 6 кружками нотовыми, картонъ и скринка 22 зр. Кружки нотовй окремо, за штуку 55 кр.

Герофонъ чорный, политированый съ 6 кружками нотовыми и скринкою 25 зр. — Кружки нотовй окремо, за штуку 60 кр.

☞ **Списъ нотъ, проспекты, ôттакъ великй илюстрованй цѣнники товарôвъ галянтерійныхъ, забавокъ и т. д., въ нѣмецкôмъ и ческôмъ языкахъ даромъ и франко, просимо ихъ лишь жадати.** 1319 (1·2)

Ц. к. Придворна торговля галянтерійна *„Пôдъ мѣстомъ Парижемъ“* въ **Празѣ**, Zeltnergasse Ч. 15.

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.

Симъ маю честь повѣдомити Всечестне Духовеньство, зараемъ Высокоповажану П. Т. Публику, що я съ днемъ 1 н. с. марта перенѣсъ свôй

МАГАЗИНЪ

и

РОБôТНЮ ОДЕЖИ МУЖЕСКОИ

пôдъ фирмою

АНТôНЪ ЩЕРБА

зъ дому пôдъ ч. 6 *до дому пôдъ ч. 16 при ул. Коперника, I. поверхъ.*

Просячи о ласкавй замовленя, запоручаю Высокоповажныхъ П. Т. Замовляючихъ, що якъ доси, такъ и въ будучности докладати буду всѣхъ можливыхъ старань, щобы повѣренй менѣ ласкавй замовленя старанно и съ елеганціею выконувати. зъ найлучшихъ матерій краевыхъ и заграничныхъ точно въ означонôмъ часѣ и пѣсля найновѣйшои моды по цѣнахъ якъ найбôльше приступныхъ.

Складаючи подяку за дотеперѣшне довѣріе, якимъ я съ стороны Высоковажаныхъ моихъ П. Т. Замовляючихъ (Ôтбирателѣвъ) бувъ надѣленый, поручаюся и на дальше ласкавымъ взглядамъ, — остаю съ глубокимъ поважаньемъ

***АНТôНЪ ЩЕРБА**, кравець мужескій,*
ул. Коперника ч. 16 I. пов.

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ

на продажь

РЕАЛЬНôСТЬ

съ домомъ мурованымъ и официнами господарскими, огородомъ та садомъ надъ два морги и полемъ надъ ôсѣмъ моргôвъ вкупѣ.

Близша вѣдомôсть у о. А. С. въ Ямници, почта Станиславôвъ. 1313 3—3

☞ **По зниженôй цѣнѣ!**

Украиньскй гетьманы

Иванъ Виговскій

та

Юрій Хмельницкій

Ивана Левицкого (Нечуя).

(Правопись фонетична.)

Можна дôстати по зниженôй цѣнѣ 20 кр. (съ пересылкою 25 кр.) за примѣрникъ, за посредствомъ „Дѣла“ и другихъ рускихъ часописей. 1214 (12—?)

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новй **апараты индукційнй** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннй находитися въ кождôй родинѣ. Гостець, ревматизмъ. ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ.** Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondares 2

1302 7—90

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.

Пôдписанй мае честь завѣдомити Пов. П. Т. Публику, що свою, передъ семи роками при улици Оссолиньскихъ заложену

РОБôТНЮ СТОЛЯРСКУ

значно розширивъ и съ днемъ 1 лютого 1885 р. до забудованя бровару Прогаски при улици Коперника перенѣсъ.

Покликуючися на мою двайцятилѣтну практику въ сѣмъ званю набуту въ робôтняхъ вѣденьскихъ особливо-же на доказане менѣ у Львовѣ довѣрье за выконанй роботы столярскй — поручаюся симъ и на будуще до выроблюваня предметôвъ входячихъ въ объемъ званя столярского съ тымъ увѣреньемъ, що тіи же лишь зъ добôрного матеріялу и по найприступнѣйшихъ цѣнахъ выроблювати буду.

Съ поважаньемъ

АНТОНІЙ БОБРИХЪ,
майстеръ столярскій.

1314 3—3

НА СВЯТА ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО

поручае

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА

у Львовѣ

Плащеницѣ, Артосы, Бальдахины, Евангелія, Образы, Кадильницѣ, Хресты, Ковчеги, Лѣхтарѣ, Олтарики до процесій, Пауки, Фаны, Хоругвы, Чаши и пр.

На бажанье высылаеся подрôбнй цѣнники безплатно, а всякй замовленя сповняеся точно и въ найкороткôмъ часѣ. 1306 3—?

Маю честь оповѣстити П. Т. Публицѣ, що съ днемъ 1 л. лютого с. р. ôткрываю

техничну контору

при ул. Геродецкôй ч. 39, на 2 поверсѣ

для выготовленя всякого рода плянôвъ для будôвель, робôтъ спицерскихъ, столярскихъ и т. п., зарôвно такожь кошторысôвъ, обрахункôвъ и всякого рода техничныхъ робôтъ.

Василь Нагôрный.

Выданя товариства „Академичне Братство“ (передъ тымъ „Дружный Лихварь“):

Антологія руска, збôрникъ найзнаменитшихъ творôвъ рускихъ поетôвъ — въ память десятыхъ роковинъ заснованя товариства „Друж. Лихварь“. Львôвъ 1884. Цѣна 1 зр. 20 кр.

Руска Библіотека И. Онишкевича, томъ III. Писаня Маркіана Шашкевича, Ивана Вагилевича и Якова Головацкого, съ передмовою Вол. Коцовского. Львôвъ 1884. Цѣна 2 зр. 50 кр.

Творы Володим. Навроцкого. Выданье посмертне, съ портретомъ и житьеписомъ. Томъ I. Цѣна 1 зр. 20 кр. Львôвъ 1885.

Можна набути въ товариствѣ „Академичне Братство“ улиця Скарбковска, ч. 2.

Посредствомъ товариства набути можна такожь И. Онишкевича **Руску Библіотеку**, томъ I въ цѣнѣ 80 кр. и томъ II въ цѣнѣ 2 зр. 20 кр., — т. е. писаня Ив. Котляревского, В. А. Гоголя, П. П. Артемовского-Гулака и Г. Квѣтки-Основяненка съ житьеписами.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 18. Львôвъ, Четверъ 14 (26) лютого 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:	для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.	на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр.	на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр.	на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:	съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.	на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 зр	на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр.	на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—	на цѣлый рôкъ . 5 рубл
на пôвъ року . зр. 2·50	на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Въ привѣтъ новымъ владыкамъ.

Трицять повныхъ мѣсяцѣвъ минуло ôтъ хвилѣ, коли Впреосв. Іосифъ уступивъ зъ митрополичого престола, а двайцять ôсѣмъ ôтъ часу, коли Преосв. еп. Сильвестеръ зъ рамени Єго Святости папы Льва XIII. обнявъ завѣдательство архіепархіи львôвской. Именованье Преосв. еп. Сильвестра завѣдателемъ осиротѣлои архіепархіи приняла вся Галицка Русь съ щирымъ вдоволеньемъ. И були до того певнй, оправданй пôдставы. Преосв. еп. Сильвестеръ бравъ ôтъ часу свого прибутя до Львова (1863 р.) заедно живу участь якъ въ справахъ церковныхъ такъ и народныхъ, на становищи префекта и професора догматики зъумѣвъ собѣ зыскати любовь богословскои молодежи, а въ ширшихъ кружкахъ рускихъ поважанье и довѣріе, якъ выдавництвомъ першого молитовника въ живôй народнôй мовѣ, такъ и головно тымъ, що въ р. 1880 яко предсѣдатель комитету занявся съ всею ревностею збираньемъ складокъ на здвигненье першого воспиталища для рускихъ дѣвчатъ и довершивъ се патріотичне дѣло по двохъ рокахъ.

Отъ уступленя Впреосв. митрополита Іосифа пережила Русь Галицка не одинъ тяжкій ударъ. Часъ безцарствія зъумѣли непокликанй люде дуже часто выкористати на шкоду Галицкои Руси, именно въ некористь єи розвою духового церковно-народного и мусимо признати, що непріязнй ихъ навѣты вѣнчались неразъ бôльшимъ або меншимъ успѣхомъ. Тутъ пригадуємо лишь розпорядженя такихъ Богушôвъ; надзоры двôрскихъ обшарôвъ надъ богослуженьемъ церковнымъ и одягомъ священикôвъ; часте нарушанье конкордіи; справки календарскй Стояловского, „кулекъ рôльничихъ“, господарского товариства, Выдѣлу краевого, и др.; мониторства часописей польскихъ въ справахъ чисто теологичныхъ и церковно-администраційныхъ; безперестаннй, неоправданй денунціяціи на наше духовеньство о стремленя антикатолицкй; реколекціи патра Ридля; накладанье грошевыхъ каръ на священикôвъ за рускй екстракты зъ метрикъ; передача реформы чина св. Василія въ чужй руки; интернатъ; процесы о трираменный хрестъ и другй такй експерименты, котрыми Русь Галицка лишь огорчалася, противъ котрыхъ протестувала и котрй въ загалѣ не принесли добра нѣ краеви нѣ державѣ. Часъ безцарствія бувъ дѣйстно добрымъ жнивомъ для людей пакостливыхъ и шовинистôвъ всякого рода.

Противъ всего того завѣдатель архіепархіи, Преосв. еп. Сильвестеръ не мôгъ выступити съ всею енергією и съ повнымъ успѣхомъ. Провизорія — се дуже прикре положенье, именно въ тыхъ тяжкихъ и запутаныхъ часахъ, якй переживаемо.

Мимо того мусимо съ всею пріятностею сконстатувати, що Преосв. еп. Сильвестеръ при помочи руского духовеньства и рускои интелигенціи старався по силамъ бодай на деякихъ поляхъ усувати камѣнье, кидане церкви и народови пôдъ ноги злобными руками. Маємо тутъ на гадцѣ куренду ординаріяту зъ 2 мая 1883 р. противъ календарскихъ агитацій Стояловского; иниціятиву до перебудовы ген. семинаріи; комисію обрядову; зъѣздъ духовеньства въ справѣ конгруальнôй 22 сѣчня 1884 р. и депутацію до Єго Величества цѣсаря въ лютôмъ м. р., при котрôй монархъ зволивъ заявити повне свое довѣріе до руского духовеньства и народу.

Нынѣ однакожь, коли вже нещаслива провизорія скôнчилася, хочемо, витаючи Преосвященого еп. Сильвестра митрополитомъ Галицкои Руси, заявити заразомъ повну надѣю, що справы нашй церковнй управильнятся въ якъ найкоротшôмъ часѣ безъ посторонной помочи и вмѣшуваня на пôдставахъ давнои традиціи и съ береженьемъ достоиньства митрополичого престола.

Довѣріе, якимъ тѣшится Преосвященный епископъ Сильвестеръ въ Римѣ и Вѣдни, улегчить єму яко митрополитови сю трудну роботу. А не лишь трудною але и дуже широкою представляеся она намъ въ теперѣшнôй хвили. Увôльнити духовеньство и нарôдъ ôтъ лукавыхъ инсинуацій пôдъ взглядомъ вѣры; пôднести повагу духовеньства супротивъ властей политичныхъ; освободити єго ôтъ прикрого надзору изъ стороны всякихъ нецерковныхъ органôвъ; одушевити єго до патріотичнои народнои працѣ; загрѣти єго до працѣ въ школѣ народнôй; побудити єго до мисій религійныхъ и просвѣтныхъ, — отъ яка высока, трудна але и спасенна задача нового керманича нашои церкви! А до того жде и молодѣжь семинарска съ нетерпеливостею на реформы, котрй осуществленй зроблятъ злишными всякй интернаты и реформаціи посторонни. Въ интересѣ сеи молодежи и єи образованя догматичного лежитъ безперечно и заведенье рускихъ выкладôвъ на университетѣ, а по крайнôй мѣрѣ скоре усуненье зла, яке завелось ôтъ смерти дра Костека.

Въ великôмъ сѣмъ дѣлѣ прійде въ помôчь новому митрополитови съ всѣмъ пожертвованьемъ силъ першій, довго ожиданый епископъ станиславôвскій, Преосвященый Юліянъ, котрого именованье вся Русь Галицка рôвно щиро повитала и на котрого енергію покладае она широкй надѣѣ. „Все для народу!“ — така була звычайно девиза митрополитôвъ и епископôвъ на Галицкôй Руси и єи пріймутъ, сподѣваемось, и новй достойники нашои церкви, а нарôдъ — нарôдъ рускій умѣє бути вдячнымъ и певно згорнесь пôдъ прапоръ, на котрôмъ реченый покликъ выпише тверда и смѣла рука.

Голосъ въ справѣ выкладового языка въ школахъ середныхъ у всхôднôй Галичинѣ.

[Статья надôслана.]

Въ такъ важнôй справѣ, якъ внесенье посла Романчука о выкладовôмъ языцѣ рускôмъ въ школахъ народныхъ и середныхъ доси доперва сими днями въ „Дѣлѣ“ руске товариство педагогичне ôтозвалося съ гадкою рускои суспôльности. Дотеперь нѣхто не объявивъ, чи внесенье посла Романчука ôтповѣдае вымогамъ нашимъ, чи була-бы яка користь для насъ на случай переведеня навѣть вдоволяючого въ стороны властей, чи нѣ? Надъ тымъ належало-бы доконче погадати и объявити прилюдно гадку. Посолъ Романчукъ почувши въ соймѣ, що єго внесенье ôткладаеся ad calendas graecas, заявивъ именемъ своимъ и товаришѣвъ, що Русины свое сповнили, зажадали дуже маленького уступства для руского языка въ стороны бôльшости соймовои а коли єго не пріймаютъ радо, то Русины маютъ на теперь руки розвязанй, або, иншими словами сказавши, на будуще съ иншими жаданями выступлятъ. Однакъ понеже, якъ польскй газеты доносятъ, внесенье се мае нѣбы досыть користно для Русинôвъ въ краевôй школьнôй радѣ трактуватися, то треба въ нашои стороны щось сказати, щобы членамъ рады школьнои, маючимъ добру волю полагодити сю важну справу, хочь трохи можна допомочи до єи розвязаня. Єсли внесенье посла Романчука прихильно залагодится въ радѣ школьнôй, а ôттакъ пôйшлеся до апробаты министерства, а въ ôттамъ яко внесенье правительственне до выдѣлу краевого и сойму, то имовѣрно буде ухвалене. Партія правительственна безперечно буде попирати тогды правительство, а Русины, еслибы внесенье правительственне въ нѣчѣмъ або дуже мало ôтъ руского въ минувшого року рôжнилося, будутъ мусѣли для консеквенціи голосувати съ партією правительственною и на случай бôльшости справа буде полагоджена въ користь внесеня — но чи въ користь Русинôвъ, — се друга рѣчь. О тôмъ хочемо поговорити.

Що до выкладового языка руского въ народныхъ школахъ, то можна въ загалѣ згодитися съ внесеньемъ п. Романчука, бо оно тутъ на разѣ може заспокоити потребы Русинôвъ. Безъ потребы пôдноситъ наше товариство педагогичне жаданье: тогды въ народныхъ школахъ заводити выкладовый языкъ рускій, коли въ якôйсь школѣ зажадае того 40 родичѣвъ, посылаючихъ дѣти до школы. Тутъ дасться оружіе до агитацій дуже пристрастныхъ по мѣстахъ и мѣсточкахъ, де и безъ того, по причинѣ скупленого рôжнородного елементу, такй для насъ неприхильнй агитаціи лучаются. Треба въ дусѣ внесеня п. Романчука опертися на загальнôмъ числѣ мешканцѣвъ, хотьбы може на разѣ декуда справа не цѣлкомъ користно выпала.

Инша рѣчь що до середныхъ школъ. Тутъ не можна зовсѣмъ съ внесеньемъ посла Романчука згодитися. Наведемъ кôлька важнѣйшихъ причинъ. Внесенье п. Романчука домагаеся, щобы въ середныхъ школахъ на случай, если родичѣ 25 ученикôвъ въ однôй клясѣ зажадаютъ выкладового языка руского, щобы власть школьна безпроволочно въ тôй клясѣ языкъ рускій яко выкладовый заводила и языкъ той выкладовый рускій лишала въ тôйже клясѣ такъ довго, поки число ученикôвъ не зôйде понизше 20.

Насамперѣдъ, хто знае нашй ôтношеня на провинціи, мало розвинене житье товариске, той зрозумѣе велику труднôсть — порозумѣтися родичамъ що до выкладового языка, коли тіи самй до послѣднои хвилѣ не знаютъ, що зробити съ дѣтьми: чи ихъ давати до середнои школы чи нѣ, а если рѣшатся, то не знаютъ, де дитину дати, до котрого мѣста, а передовсѣмъ тая непевнôсть лучаеся при вписѣ до першои клясы, до котрои треба ще вступный испытъ зложити. Не одинъ зъ родичѣвъ буде побоюватися, щобы сына острѣйше не пытали, коли зголосится за рускимъ выкладовымъ языкомъ и не прилучится до другихъ. У насъ ще такъ слабо розвинене почутье народне, що марного квиту не пишеся по руски. Знаемо одно бôльше провинціональне мѣсто у всхôднôй части Галичины съ окрестностею чисто рускою, а квиты рускй на палцяхъ можна почислити въ урядѣ податковôмъ. Русины интелигентнй, знаючй основно языкъ рускій, процесуются въ польскôмъ языцѣ, а

Похоронъ бл. п. Ев. Желехôвского.

Подаючи коротшу вѣдомôсть про похоронъ бл. п. Евгенія Желехôвского въ Станиславовѣ въ послѣднôмъ числѣ „Дѣла, мы сказали, що похоронъ сей бувъ великою манифестацією рускою, якои Станиславôвъ въ новѣйшихъ часахъ не бачивъ. Се признали и дописувателѣ до львôвскихъ газетъ польскихъ, зазначуючи съ подивомъ, якъ Русины умѣютъ ôтдати честь подвигамъ тыхъ мужѣвъ, що житье свое посвящаютъ на службу народну, якъ на похоронъ такихъ мужѣвъ спѣшатъ они зô всѣхъ сторôнъ, щобъ на могилѣ патріота, оплакуючи страту, загрѣти себе до тымъ бôльшои неутомимои патріотичнои працѣ. А надъ могилою пок. Евгенія Желехôвского зôйшлися въ великôй масѣ Русины всякого стану, пола и вѣку, и всѣ ôтдаючи послѣдну прислугу покôйному учителеви, другови и братови, — посполу покрѣпилися на єго могилѣ патріотичнымъ духомъ и съ вѣрою въ красшу нашу будучнôсть народну, въ жизнь нашу народну — опускали кладовище, прибѣжище смерти...

Въ минувшу суботу о 8 годинѣ рано катафальокъ покôйного бувъ густо покрытый многочисленными вѣнцями, привезеными досвѣта зô Львова и зъ другихъ мѣсць Руси, и зложеными вже впередъ мѣсцевыми товариствами и институціями. О тôй-же годинѣ на обширнôй площади передъ домомъ покôйного зôбралося множество народа, интелигенціи, мѣщанъ и селянъ, вся молодѣжь гимназіи и другихъ школъ, делегаты львôвскихъ товариствъ, значне число литомцѣвъ зô Львова и академикôвъ. Впр. парохъ станиславôвскій о. Шанковскій въ сослуженю другихъ священикôвъ довершивъ ôтправу въ хатѣ при катафальку, по чѣмъ депутаціи поздôймали вѣнцѣ, а студенты гимназіи вынесли металеву домовину и пôдчасъ коли хоръ зôбраный зъ студентôвъ гимназіи та семинаріи учительскои спѣвавъ передъ домомъ жалôбный псальмъ, зложили єи на мôстку передъ домомъ. Тутъ дръ Теофиль Окуневскій промовивъ коротко, але сердечно, прощаючись въ имени покôйного съ тою хатою, де покôйный тôлько працювавъ для Руси и де по тяжкôй праци знаходивъ ôтраду въ крузѣ найблизшои дорогои родины. По промовѣ дра Т. Окуневского рушивъ похôдъ до церкви. Якъ пôдчасъ сего походу, такъ и пôдчасъ походу зъ церкви на кладовище панувавъ взôрцевый порядокъ, за котрымъ наглядавъ п. Теодоръ Стахевичь, властитель торговлѣ ризъ церковныхъ въ Станиславовѣ. Домовину покôйного до церкви и зъ ôттамъ на кладовище несли студенты гимназіи. Передъ домовиною въ довжезнôмъ рядѣ ишли процесіи зъ Станиславова, Тысьменицѣ, зъ Креховець и другихъ сусѣднихъ селъ; ôттакъ поступала стрôйно молодѣжь школьна, потому депутаціи съ вѣнцями и многочисленне старше и молодше духовеньство пôдъ проводомъ Впр. о. Шанковского, а за домовиною поступала опечалена жена покôйника и двое дѣточокъ (сынокъ зъ 1-шои гимн. кл. и молодша дѣвчинка), свояки покôйного о. Юстинъ Желехôвскій, катихитъ зъ Перемышля, старенькій о. Желехôвскій зъ Оравчика коло Ковьовы съ родиною и многй члены родины вдовы зъ дому Бобикевичѣвъ зъ Студѣнки коло Калуша.

Зъ вѣнцѣвъ занотували мы слѣдуючй:

Руска читальня въ Станиславовѣ — свому членови.

Руске товариство педагогичне у Львовѣ — свому дѣяльному членови.

„Академичне Братство“ у Львовѣ: „Любивъ ôнъ правду и науку, свою Украину любивъ!“

Бувшй ученики — свому учителеви.

Тернопôльска филія „Просвѣты“ — другови народу.

Народна Торговля у Львовѣ — свому соподвижнику.

Львôвскй рускй богословы — зберегателеви рôдного слова.

Братство св. О. Николая въ Станиславовѣ.

„Руска Бесѣда у Львовѣ“ — двигателеви рускои науки.

Товариство рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ.

Учителѣ рускои гимназіи у Львовѣ — свому товаришеви.

Тернопôльска „Руска Бесѣда“ — авторови Словаря.

Читальня зъ Дрогомирчанъ.

Центральный Выдѣлъ товариства „Просвѣта“ — великому подвижникови на нивѣ народнои просвѣты.

Русины Тысьменицкй.

Товариство имени Шевченка — авторови руского Словаря.

Ученики рускои гимназіи у Львовѣ.

Филія „Просвѣты“ въ Станиславовѣ — свому головѣ.

Редакція „Дѣла“ — щирому патріотови Руси-Украины.

Народна Торговля въ Станиславовѣ.

Молодѣжь гимназіяльна — возлюбленому учителеви.

Młodzież gimnazyalna — swemu profesorowi.

Свому колевѣ — кругъ учительскій.

Swemu koledze — grono nauczycielskie.

Кромѣ вѣнцѣвъ съ написями, несеныхъ депутаціями, були и безъ написей; деякй вѣнцѣ спочивали завѣшенй на чотырехъ рогахъ каравану. Видъ цѣлого довгого ряду депутацій, поступаючихъ середъ тысячѣвъ народа, интелигенціи, мѣщаньства, селяньства и школьнои молодежи, представлявъ величавый видъ. Вѣнцѣ ôтъ селянъ и мѣщанъ несли селяне и мѣщане, вѣнець ôтъ товариства рускихъ женщинъ несли женщины. Пок. Евг. Желехôвскій бувъ членомъ рады повѣтовои и рады мѣскои, тожь яко репрезентанты тыхъ властей явилися маршалокъ повѣтовый п. Брыкчиньскій съ заступникомъ своимъ дромъ Шидловскимъ и бурмистръ дръ Игнатій Каминьскій. На цѣлый часъ похоронного обряду небо выпогодилось, засіяло и загрѣло, на скôлько въ зимѣ лишь мае силы, сонце.

Похôдъ похоронный, задержаный кôлькократно при ôтчитуваню св. евангелія, наблизився до парохіяльнои церкви. Домовину внесено у внутрь церкви и розпочалися ôтправы.

(Конець буде).

адвокатъ Русинъ веде оборону по польски. Такй у насъ прикрй ôтношеня, въ котрыхъ мы самй виноватй, за котрй передъ чоловѣкомъ чужои народности правдивому патріотови рускому зъ сорому паленѣти треба. Де-жь у насъ при такихъ обставинахъ буде можливымъ зôбрати число 25 родичѣвъ, котрй смѣло зажадали-бы руского языка? Ба припустѣмъ, що и будутъ зголошуватися при вписѣ за рускимъ выкладовымъ языкомъ, такъ де контроля для Русинôвъ, що потрѣбне число вписалося? Идѣмъ дальше. Отвѣтне число найшлося. Директоръ середнои школы неприготованый на руску паралельку, муситъ найперше ученикôвъ разомъ держати, не маючи призначеныхъ учителѣвъ, анѣ льокалю; съ початкомъ кождого року бувъ-бы хаосъ, була-бъ перешкода въ науцѣ для ученикôвъ. Що року треба число подавати до краевои рады шкôль., що року провизоричный станъ въ школѣ. Скаже хтось: въ кождôй справѣ суть трудности, та и тутъ безъ трудностей обôйтися годѣ. Нехай и такъ. Приходится въ кôнци до довершеня факту. Дôставемо по побореню трудностей руску паралельку одну, або двѣ, або три въ однôй гимназіи. Що-жь дальше? Даютъ учителѣвъ до рускои паралельки. Межи ними потребуе одинъ тôлько бути неприхильный чоловѣкъ для руского, а вже по вакаціяхъ не маемо рускои паралельки: пôднесе скалю вымогôвъ тай число не на 18 або 19, але на 12 може упасти. Але допустѣмъ, що наука иде правильно, що учителѣ тактовнй — такъ и тогды паралелька рôкъ, два, три поистнуе а потôмъ муситъ зôйти понизше 20, бо ученики або за-для хоробы, або за-для недостачи засобу грошевого, що у рускои молодежи на дневнôмъ порядку, — перестаютъ до школы ходити. Що-жь бѣднй дѣти, оставшй въ рускôй паралельцѣ, маютъ дѣяти? Мусятъ перейти на польскй выклады, бо для нихъ пôсля права по руски дальше выкладати не можна за-для недостачи отвѣтного числа. Яка то страта для молодежи пôдъ взглядомъ науковымъ! Молодѣжь, котра ходила на польскй выклады, буде лекше все понимати, а наша труднѣйше, и неодинъ ученикъ Русинъ стратитъ рôкъ зъ причины руского выкладового языка. Чи схоче хто дальше до першои клясы записувати сына на рускій выкладовый языкъ, маючи такй сумнй примѣры на другихъ? Учителѣ Русины будутъ тутъ въ дуже прикрôмъ положеню. Прихильнй рускôй справѣ будутъ мусѣли противъ засадамъ педагогичнымъ и науковымъ дѣлати — дивити на неодно крôвь пальцѣ, наражатися на закиды зъ стороны власти и колегôвъ Полякôвъ, що гонятъ за популярностею, а въ кôнци паралельку руску все таки закрыютъ, не вдоволятъ рускои публики, бо тая скаже, що строгôсть учителѣвъ довела до упадку руску паралельку. Въ той способъ ведена паралелька, если-бъ якимсь дивнымъ способомъ ôтъ першои до осьмои клясы утрималася, то чи пôдъ взглядомъ науковымъ Русины зыскали-бы, — се пытанье. Маючи тое нещасливе число 20 на оцѣ, пускалось-бы зъ клясы до клясы ученикôвъ и рôвень науки ученикôвъ въ рускôй паралельцѣ бувъ-бы може о много низшій, нѣжь въ польскôй паралельцѣ тои самои клясы.

Если отже заведенье паралельокъ на основѣ внесеня посла Романчука не тôлько для Русинôвъ стôйности не мало-бы, а навѣть могло-бы бути некористнымъ, то скаже хтось: такъ най заведутъ особнй рускй гимназіи що найменше три, бо таке число необходимо потрѣбне, ôтповѣдаюче загальнôй фреквенціи рускои молодежи въ Галичинѣ. Якъ понизше наведена табеля фреквенціи ученикôвъ Русинôвъ выказуе, найотвѣтнѣйшими мѣсцями для основаня рускои особнои гимназіи були-бы: Перемышль безвзглядно, Коломыя-Станиславôвъ, Тернопôль-Бережаны. Що такй самостôйнй гимназіи въ однôмъ зъ наведеныхъ мѣстъ що до числа ученикôвъ Русинôвъ, ходячихъ до гимназіи, удержуваной коштомъ державнымъ, истнувати бы могли, о тôмъ переконуе насъ порôвнанье фреквенціи нашои рускои молодежи по нашихъ гимназіяхъ съ загальною фреквенціею молодежи по гимназіяхъ иншихъ коронныхъ краѣвъ. И такъ таку фреквенцію, яку оказуе руска молодѣжь гимназіяльна въ остатныхъ рокахъ въ Бережанахъ и Тернополи, находимо такожь въ шести осьмиклясовыхъ гимназіяхъ иншихъ коронныхъ краѣвъ, съ загальнымъ числомъ 103—130, межи тыми три коштомъ державнымъ удержуванй, именно въ Дальматіи въ Котарѣ съ числомъ 103, въ Чехахъ въ Арнавъ съ числомъ 128 и на Побережю въ Міттербургъ съ числомъ 126 ученикôвъ. Фреквенція рускои молодежи гимназіяльнои въ Станиславовѣ и Коломыи рôвняеся загальнôй фреквенціи чотырохъ высшихъ гимназій въ иншихъ коронныхъ краяхъ, межи котрыми суть три удержуванй коштомъ державнымъ съ числомъ ученикôвъ 131—150, именно: въ Краинѣ въ Рудольфсвертъ 131 уч., въ Чехахъ въ Крумавъ 134 уч. и въ Форарльберзѣ въ Фельдкирхъ 148 ученикôвъ. Въ перемыскôй гимназіи ходитъ тôлько Русинôвъ, що ихъ число рôвнаеся загальному числу ученикôвъ 34 гимназій въ иншихъ коронныхъ краяхъ, межи тыми 21 державныхъ. На тôй отже основѣ числовôй повиннй мы зовсѣмъ справедливо мати що найменше три самостôйнй рускй гимназіи крôмъ тои, котру вже у Львовѣ маемо.

Легко се сказати, та не легко перевести.

(*Дальше буде.*)

Ôткрыте письмо

до Его Ексц. п. Филипа Залеского

ц. к. намѣстника краевого у Львовѣ.

Не знати задля якои провины мы жителѣ Турчаньского повѣту вже звышь ôсѣмъ лѣтъ не можемо хôснувати зъ права конституційного запорученого намъ волею нашого найяснѣйшого Монарха дотычно управленя автономичного повѣтового! Нашь повѣтъ лежитъ въ Галичинѣ и не есть нѣгде нѣякою уставою вынятковою вынятый зъ пôдъ того права, зъ котрого хôснуютъ всѣ иншй повѣты нашого краю. Взявши на увагу существуючу и обовязуючу уставу о репрезентаціи повѣтовôй и ординацію выборчу повѣтову въ нашôмъ краю; довѣдавшись, якъ въ тôмъ взглядѣ въ иншихъ повѣтахъ дѣеся, а придивившися, якъ въ нашôмъ Турчаньскôмъ повѣтѣ робится, — приходится намъ хиба горювати надъ тымъ всѣмъ.

Рада повѣтова Турчаньска була выбрана року 1874 и переняла того-жь року урядованье. Послѣ року 1877 въ часѣ уставою призначенôмъ розписало Высоке ц. к. Намѣстництво выборы до Турчаньскои рады повѣтовои. Выборы переведено, ново-выбрана рада уконституовалася, но тои рады не допущено до перенятя управы автономією повѣтовою. Надôйшовъ рôкъ 1880. И того року розписало Высоке ц. к. Намѣстництво выборы до рады повѣтовои Турчаньскои; выборы переведено, рада нововыбрана уконституовалася, но дарма, и тои рады не допущено до урядованя. Надôйшовъ вкôнци рôкъ 1884; знову Высоке ц. к. Намѣстництво розписало выборы до Турчаньскои рады повѣтовои и той выборъ переведено, рада нововыбрана уконституовалася, но до нынѣшного дня тои рады не допускаютъ до перенятя правленя автономичного въ повѣтѣ.

Чи то такъ буде ити во вѣки вѣковъ? Що се таке есть, чому розписувано тôлько разôвъ выборы до Турчаньскои рады повѣтовои и нѣколи не допущено тіи ново-выбранй рады до урядованя, — мы того не знаемо; знаемъ тôлько, що тымъ поведеньемъ подоптано существуючу и обовязуючу въ нашôмъ краю уставу о репрезентаціи повѣтовôй и ординацію выборчу повѣтову. А треба знати, що мы платимо правильно рôкъ рôчно на удержанье правленя автономичного Турчаньского звышь пять тысячь зр. а. в., отже платимо на тое, зъ чого не хôснуемо.

Но не досыть тои однои аномаліи. Рада повѣтова Турчаньска, выбрана ще року 1874 урядуе нѣбы до теперь безъ перервы, но нѣколи не доповнялася доповняючими выборами въ разѣ, если котрый членъ еи умеръ або зъ повѣту Турчаньского на всегда ôтдалився, якъ то выразно устава приказуе и якъ то заховуесь у всѣхъ повѣтахъ нашого краю. И такъ въ „Шематизмѣ королевства Галичины и Володимиріи съ Великимъ княжествомъ Краковскимъ на рôкъ 1885“ выданôмъ у Львовѣ накладомъ ц. к. Намѣстництва, на сторонѣ 255 поз. 66 сказано есть, що въ радѣ повѣтовôй Турчаньскôй зъ попередного трехлѣтя зъ групы бôльшихъ посѣлостей есть 5 мѣсць, а зъ групы громадъ сельскихъ 6 мѣсць, разомъ одинайцять опорожненыхъ. Но тое сказанье въ згаданôмъ Шематизмѣ есть еще ошибочне. Насамперѣдъ неправдою есть, що рада повѣтова Турчаньска, теперь урядуюча, датуеси зъ попередного трехлѣтя, бо она ще зъ року 1874. Дальше неправдою есть, щобы Кишковскій Генрикъ бувъ до теперь членомъ рады повѣтовои Турчаньскои зъ групы бôльшихъ посѣлостей, бо той панъ ще передъ 9 роками вывандрувавъ зъ нашого повѣту и не мае тутъ нѣякои посѣлости. Дальше членъ рады повѣтовои зъ бôльшихъ посѣлостей, Янъ Микусь, ôтъ року не мешкае въ Турцѣ. А и селянинъ одинъ, членъ рады повѣтовои зъ меншои посѣлости, не жіе, а въ Шематизмѣ фигуруе яко жіючій.

Зъ того видно, що и тая рада повѣтова Турчаньска, выбрана ще року 1874, ôтъ довшого часу на дѣлѣ не существуе, бо абсолютна бôльшôсть членôвъ еи або поумерала або вынеслася на всегда зъ повѣту. Такъ отже тая Рада повѣтова нѣколи нѣякихъ засѣдань не ôтбувае, бо не мае потрѣбного комплету. Властиво тôлько двохъ панкôвъ и одинъ жидокъ робятъ, що хотятъ; ухвалюютъ буджетъ, якій хотятъ; розмѣтуютъ грошѣ повѣтовй, якъ хотятъ, безъ найменшои чіи контролѣ. Розумѣеся, що о якôмъ хоть-бы найменшôмъ ладѣ въ нашôмъ повѣтѣ дотычно управы по дѣламъ автономичнымъ бесѣды нема и бути не може. — ту пануе цѣлковитый розстрôй.

Если мы, мешканцѣ Турчаньского повѣту, не маемо бути цѣлковито позбавленй вѣры въ существованье якои такои справедливости, то просимо: Ваша Ексцеленція зволятъ ласкаво споводувати:

1. Обрахунокъ касы повѣтовои Турчаньскои почавши ôтъ заведеня у насъ управы автономичнои повѣтовои, бо до сегодня нѣколи въ нашôмъ повѣтѣ такого обрахунку не було, а знаемо певно, що многй акты дотычно рахункôвъ грошевыхъ пощезали.

2. Прилучити управу входячу въ кругъ дѣланя автономіи повѣтовои до ц. к. староства повѣтового ажь до перенятя урядованя черезъ раду повѣтову выбрану року 1884, бо справедливѣйше буде, щобы ц. к. староство дѣловодство автономичне провадило, нѣжь мае партачити въ повѣтѣ не знати зъ якого титулу трôйка: почмайстеръ, жидъ и збанкрутованый шляхтичь.

Житель Турчаньского повѣту.

ДОПИСИ.

Зъ Коломыѣ.

(*Выборы до рады мѣскои. — Внесенье п. Романчука въ нашôмъ Выдѣлѣ повѣтовôмъ.*) У насъ розпочинаеся поволи выборча борба при случаю выборôвъ до новои рады громадскои. Выставлено въ канцеляріи бурмистра листу выборцѣвъ. Листа недбало и несовѣстно зроблена Недбало, бо пропущено въ першôмъ крузѣ одного выборця, професора гимназіяльного, Русина, а несовѣстно, бо зробилося въ третôмъ крузѣ о чотыриста жидôвъ бôльше ôтъ христіянъ, а було доси завсѣгды о двѣста голосôвъ христіяньскихъ бôльше. Якъ кажутъ люде, обзнакомленй добре съ ôтношенями тутешными. пôсля нового розкладу податкового повинно въ третôмъ крузѣ тысячь голосôвъ христіяньскихъ бôльше бути. Покривдженй выборцѣ христіяне внесли противъ цѣлои листы протестъ, а понеже комисія рады громадскои его ôткинула, пôшовъ протестъ сей до староства. Що староство зробитъ, не знати.

Справа внесеня п. Романчука мае бути и въ нашôй радѣ повѣтовôй. Якъ зачуваемо, не мае ся справа прихильникôвъ въ радѣ чи въ комисіи ad hoc выбранôй. Одинъ Полякъ, выдаючійся прихильнымъ Русинамъ а засѣдаючій въ радѣ, казавъ, що въ тôмъ дѣлѣ богато залежитъ ôтъ о. Кобляньского, руского пароха коломыйского и члена рады повѣтовои. Якъ о. Кобляньскій пôднесе свôй голосъ рѣшучій въ тôй справѣ, то и Поляки прихилятся. Думаемо, що Впр. о. крылошанинъ схоче выступити въ оборонѣ правъ руского языка, щобы ся справа по людски у насъ рѣшилася. Сего прилюдно домагаеся ôтъ него рускій народъ въ Коломыйщинѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*До ситуаціи въ парляментѣ.*) Тріюмъ лѣвицѣ не тревавъ довго, а органы еи, що до не давна ще съ такою емфазою голосили о порваню всякихъ звязей, що сполучали правицю, пôддаются нынѣ смирно неоспоримôй дѣйстности и мовчатъ въ виду сильнои згоды парляментарнои бôльшости, хочь все ще не тратятъ надѣѣ, що опозиція въ радѣ державнôй буде ще мала досыть случайности ще сеи сесіи заявити свою силу. О теперѣшнôмъ положеню въ радѣ державнôй доноситъ „Politik“, що оно теперь такъ полѣпшилося, що опозиція муситъ вже стратити всяку надѣю на якй небудь успѣхи, а бôльшôсть парляментарна стала такъ сильною, що буде могла дати скоро доказы своеи силы. Точка рôвноваги дискусій парляментарныхъ лежитъ теперь въ угодѣ съ желѣзницею пôвнôчною, котра теперь по сторонѣ правицѣ мае далеко лѣпшй выгляды, якъ давнѣйше, позаякъ пôдкомисія поробила въ дотычнôй угодѣ ôтповѣднй змѣны. Цѣла правиця съ малыми выемками въ поодинокихъ клюбахъ, а навѣть и клюбъ центрумъ годятся, щобы не ôткидати безъусловно предложеня правительства о сѣй угодѣ. На се годится такожь и клюбъ Коронниого, пôдчасъ коли зъ стороны лѣвицѣ — якъ вже теперь говорятъ — лишь немногй будутъ ставити опозицію при голосованю. Якъ здаеся, не прійде вже на сѣй сесіи крôмъ сеи угоды та ще и закона о матеріяхъ выбуховыхъ и буджету, жадне бôльше предложенье пôдъ обрады, а сесія по всѣй имовѣрности и мимо деякихъ заперечень закôнчится ще передъ Великодными святами дня 24 марта. Въ кругахъ правительственныхъ и парляментарныхъ кладутъ велику вагу на те, щобы обѣ палаты могли рôвночасно покôнчати свои роботы, по чѣмъ безпосередно слѣдувала-бы престольна бесѣда. — Органы опозиційнй доносятъ знову, що по сторонѣ правицѣ въ радѣ державнôй носятся съ гадкою завязати окремый консервативный клюбъ центрумъ, до котрого мали-бы ввôйти члены клюбôвъ Гогенварта и Лихтенштайна. Програма сего клюбу мала бы бути дуже подôбною до програмы клюбу Гогенварта, а гадки о нѣй маютъ высказуватися при дебатахъ надъ буджетомъ. Кажутъ, що Словенцѣ готовй такожь приступити до сего клюбу, наколи-бъ ôнъ на слѣдуючôй сесіи мавъ дѣйстно завязатися.

(*Справозданье буджетове.*) Пос. Матуша о прелиминари на рôкъ 1885 выказуе значне полѣпшенье стану финансового державы. Предложеный правительствомъ прелиминарь на рôкъ 1885 выказуе у всѣхъ выдаткахъ державныхъ суму 519,893.166 зр., а въ доходахъ 504,816.961 зр., недобôръ отже выноситъ 15,076.205 зр. Порôвнавши сй сумы съ сумами прелиминаря зъ минувшого року, то покажеся въ выдаткахъ 4·96 мил. зр. бôльше, а въ доходахъ 30 25 мил. зр. бôльше. Недобôръ администраційный знавъ въ протягу послѣднихъ шести лѣтъ зъ 20 мил. на 1,871.590 зр. Справозданье выказуе дальше, що майно скарбу пôднеслось черезъ перенятье на власнôсть богато будынкôвъ и желѣзниць. Коли не наступлятъ якй надзвычайнй случаѣ, то недобôръ вже въ короткôмъ часѣ устане, а тогды можна буде приступити до розвязаня важныхъ економичныхъ пытань. Але хочь и якъ се есть потѣшаючимъ, казавъ справоздавець, то однакожь не можна сего опускати зъ ока, що такъ користнй результаты осягнено въ порѣ найглубшого мира и сходячихся съ нимъ спріяючихъ обставинъ. Хочь не можна отже заперечити, що теперѣшнй выдатки навѣть при дотеперѣшнôй организаціи, при помочи обмеженя въ рôжныхъ позиціяхъ ще бôльше зменшились-бы и що при нормальнôмъ розвою обставинъ заробковыхъ и торговельныхъ збôльшуванье доходôвъ можна-бы все ще задержати, то все-жь таки не можна зъ сего сподѣватися санаціи нашои економіи державнои. Само постановленье не предпринимати жадныхъ инвестицій надзвычайныхъ въ бôльшôмъ розмѣрѣ не доведе до нѣчого, бо скарбъ буде мусѣвъ черезъ цѣлый рядъ лѣтъ робити выдатки на рôжнй будовы и крôмъ сего надходитъ ще и справа регуляціи рѣкъ, а задачѣ сй вымагаютъ знову операцій кредитовыхъ, котрй знову процентами значно обтяжатъ етатъ выдатковый. Справозданье зазначуе дальше, що особливу увагу треба теперь звернути на реформу податку зарôбкового и доходового, котра доси лишь въ части переведена. Особливо треба старатися, щобы до плаченя податку доходового потягнено тыхъ, котрй доси ôтъ него були вôльнй. На послѣдокъ заявивъ справоздавець, що реформы сй будутъ переведенй въ слѣдуючихъ рокахъ, а тогды вже буде можна завести рôвновагу въ буджетѣ державнôмъ на сильныхъ и певныхъ основахъ.

(*Конференція епископôвъ.*) Въ недѣлю дня 22 с. м. ôтбувався у кард. Гангльбавера пиръ на честь членôвъ конференціи, а въ понедѣлокъ 23 с. м. такій самъ пиръ въ нунціятурѣ; тогожь самого дня принимавъ цѣсарь членовъ конференціи на авдіенціи. Въ середу 25 с. м. були всѣ члены конференціи запрошенй на обѣдъ дворскій. О дѣлахъ конференціи довѣдалась „N. fr. Presse“ близшихъ вѣдомостей и каже, що конференція епископôвъ займалася не такъ дуже справою конгруы, якъ радше тымъ, яке становище въ державѣ належится фондови религійному. Що до самого закона о конгруи, то каже наведена газета, що австрійскй епископіи вже давнѣйше выказали були свои гадки, закимъ ще законъ сей предложено радѣ державнôй. Конференція епископôвъ не мала отже жадной причины высказуватися противъ сего закона; противно, она навѣть пристала на способъ переведеня сего закона, якъ сего бажае собѣ правительство т. е. въ протягу трехъ лѣтъ. Що-же дотыкае самого фонду религійного, чи ôнъ есть власностею церкви чи державы, то погляды конференціи були дуже подѣленй. Епископы зъ краѣвъ коронныхъ, въ котрыхъ потребы церкви и духовеньства заспокоюются зъ фонду религійного, доказували, що нема загального державного фонду религійного, котрый бере свôй початокъ ôтъ церкви и котрымъ лишь церковь мае право управляти; для того такожь не можна надвижокъ фонду религійного якого краю уживати на потребы другого краю. Другй члены конференціи не перечили сему впростъ, але доказували, що не можна сеи рѣчи такъ докладно брати, бо въ бôльшôй части краѣвъ коронныхъ фондъ религійный есть пасивный, а правительство доплачуе зъ фондôвъ державныхъ. Наколи-бъ фондъ религійный мавъ перейти пôдъ управу церкви, то треба бы знову урегульовати ôтносины церкви и державы. Згодженося отже, що епископы австрійскй внесутъ до палаты панôвъ пôдчасъ нарадъ надъ справою конгруы свое заявленье, въ котрôмъ застережутъ права церкви що до фонду религійного. Дальшимъ предметомъ нарадъ конференціи мала бути такожь новеля школьна.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Справа афганьска не втихае а набирае чимъ разъ бôльшого значеня, такъ, що знаючи якъ то Россія зручно и оглядно, а при тôмъ все тихцемъ въ Азіи поступае, можна дѣйстно сподѣватися, що тамъ заносится на новй заборы зô стороны Россіи. Зъ Лондону доносятъ именно, що россійске войско пôдступило вже ажь пôдъ мѣсто Рендже, де стоятъ вже афганьскй форпочты и кождои хвилѣ може вже прійти до конфликту межи Россіянами а Афганами. Небезпеченьство есть вже такъ велике, що англійскій комисарь для урегулѣваня границѣ, Лимоденъ, мусѣвъ съ своею комисією для помѣрôвъ уступити зъ загроженои области и станути ажь поза Гератомъ. Россійскій инжиньеръ перебуваючій теперь въ Лондонѣ, зачудувався дуже сею вѣстею и каже, що ôнъ о тôмъ нѣчого не знавъ. Россійске правительство мало наказати ген. Комарову, щобы ôнъ вже дальше не поступавъ, хиба лишь на случай конечнои потребы военнои. Англійскій предстатель въ мѣстѣ Кабуль получивъ приказъ ôтъ свого правительства, щобы въ сейчасъ выславъ курьера до Герату и розвѣдався тамъ добре о по-

ступаючôмъ пôдъ се мѣсто войску россійскôмъ. Межи Индіями а Гератомъ нема доси жадной звязи такъ, що вѣсти зъ Герату можуть въ найлѣпшôмъ случаю дôйти ажь за двѣ недѣлѣ. Въ нѣмецкихъ газетахъ заграничныхъ появилися телеграмы, пôсля котрыхъ министеръ дѣлъ внутрѣшныхъ, гр. Толстой, постановивъ уступити зъ своеи посады задля слабого здоровя. Говорять вже навѣть, що на его мѣсце призначеный гр. Паленъ, колишній министеръ юстиціи, а теперѣшный предсѣдатель комисіи для справъ жидôвскихъ. Вѣсть ся поки що здаесь бути передвчасною, коли вже не зовсѣмъ ложною, позаякъ для зменшеня труду придано гр. Толстою недавно окремого помôчника.

Англія. Дня 20 с. м. зôставъ ôткрытый англійскій парламентъ. Министры давали ôтповѣди на интерпеляціи въ справахъ Судану и Герату. Фицъ Морисъ заявивъ насамперѣдъ, що вице король египетскій именувавъ князя Гассана цивильнымъ губернаторомъ Судану и що ôнъ пôйде съ Вользелеемъ и буде старатися ôтзыскати знову повагу египетского правительства. Ôттакъ давъ поясненя що до ôтношень Англіи до Италіи. Италія не заключила съ Англіею жадной угоды анѣ нѣякои умовы що до занятя Массуахъ; правительство англійске не знае зовсѣмъ, якâ намѣреня мае Италія, що до Кассалѣ и провинціи Така. Звертаючи на справу Герату, заявивъ Фицъ Морисъ, що Россія не ôтповѣла ще на жаданя Англіи, щобы войска россійскâ ôтступили ôтъ Пуликтану на часъ, доки комисія, займаючись урегулёваньемъ границѣ, не скôнчитъ своеи роботы. Министеръ Кросъ заявивъ, що поголоска, будьто-бы вице-король Индій зажадавъ присланя до Индій 20.000 войска, есть безпôдставною. На пытанье пос. Тайлерса ôтповѣвъ ôнъ, що по поводу частыхъ заявлень зô стороны Россіи, що Афганистанъ не лежитъ въ сферѣ еи политики, правительство англійске мусить пріймити се запевненье; поголоска, будьто бы россійскâ войска машерували на Гератъ, есть зовсѣмъ безпôдставною. Въ Гератѣ, казавъ Кросъ, есть сильна залога емира Афганистану; наколи-бъ Россія хотѣла заняти Гератъ, то крокъ сей потягнувъ-бы за собою дуже поважнâ наслѣдки. На сѣмъ засѣданю повѣдомило правительство палату, що колоніи англійскâ якъ полудневый Валесъ, Австралія, Викторія, Киснляндъ и Канада заявили охоту выставити на власный коштъ войска и выслати ихъ до Судану. Правительство приняло лишь помôчь Валеса а за всѣ прочâ подякувало. — Надъ Англіею повисла якась неумолима судьба; всѣ и воюды пôдôймаются лишь противъ неи. Такъ доносятъ зъ Гамбурга, що на заходнôмъ побережу Африки коло Квитагъ жителѣ тамошнâ збунтувалися и ранили тяжко губернатора въ Квитагъ а его ескорту убили. Перебуваючій въ Квитагъ официръ англійскій доноситъ, що мае надѣю при помочи 60 жовнѣрôвъ, котрыхъ мае до розпорядимости, оборонити мѣсто и крѣпость.

Швайцарія. Доходятъ вѣсти, що и Швайцаріи навкучилися вже анархисты и правительство постановило взятися остро до немилыхъ и непожаданыхъ гостей а поки що слѣдитъ за ними быстро, такъ само правительство, якъ и люде зовсѣмъ приватнâ, а праса швайцарска помагае вѣрно однымъ и другимъ. Причиною до сего поступованя републики мае бути то, що, коли по убійствѣ Румпфа швайцарска полиція слѣдила за убійцями въ Базилеѣ, выкрила тамже велике и добре зъорганизоване товариство анархистôвъ, котре складалося зъ 100 людей. Правительство швайцарске взялося отже остро и смѣло до анархистôвъ, але и сй стали теперь осторожнѣйшâ и лучатся лишь въ дуже малâ громады, сходятся рѣдко а кореспонденцію межи собою зовсѣмъ закинули и порозумѣваются съ собою лишь устно.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— **Въ читальни въ Романовѣ** ôтбувся загальный зборъ членôвъ дня 19 сѣчня с. р. Зборъ именувавъ почетными членами читальнѣ п. Д. Кулачковского, посла до рады державнои, и о. А. Зарицкого, мѣсцевого пароха, за ихъ услуги при заложеню и при дотеперѣшнôмъ удержуваню читальнѣ. На зборѣ выбрано новый выдѣлъ, котрый стараеся устроити бодай однâ декляматорско-спѣвочâ вечерницѣ. Читальня мае гарный хоръ. Коли-бъ не вороги въ громадѣ, то читальня романôвска розвивалась-бы дуже красно.

— **Въ читальни въ Кутахъ** ôтбулися загальнâ зборы дня 25 сѣчня с. р. До нового выдѣлу ввôйшли: о. Михаилъ Колянковскій яко предсѣдатель; Дръ Иванъ Скоморовскій яко мѣстопредсѣдатель; учитель Амвросій Галицкій яко секретарь; Лазаръ Плавюкъ яко касіеръ и Козьма Виндикъ яко библіотекарь. Зъ важнѣйшихъ ухвалъ нотуемо слѣдуючâ: 1. На внесенье Іосифа Слюзаря ухвалено, щобы руска Читальня въ Кутахъ приступила съ удѣломъ до „Народнои Торговлѣ“ и 2. ухвалено устроити вечерницѣ въ честь памяти Тараса Шевченка. Дръ Иванъ Скоморовскій упріятнивъ намъ вечеръ ôтчитомъ на тематъ: „Якъ довго чоловѣкъ жити може?“ По ôтчитѣ, котрого зборъ выслухавъ съ увагою и цѣкавостею, спѣвали члены рускâ пѣснѣ якъ: „Щасть намъ Боже“, „Миръ Вамъ Братя“ и иншâ. — *Секретарь читальнѣ.*

НОВИНКИ.

— **Програма музикально-декляматорского вечера въ память XXIV роковинъ смерти незабутного Тараса Шевченка, устроюваного заходомъ товариства „Руска Бесѣда“ и филіи товариства „Просвѣта“ въ сали театральнôй (въ замку) въ Тернополи дня 17 лютого (1 л. марта) 1885.**

Часть I.

1. Рѣчь вступна про Шевченка п. Ол. Барвѣньскій.
2. Лисенко, Покликъ до Славянъ / Вербицкій, До родины } мужес. хоръ.
3. Лістъ. Венеція, Неаполь / Яроньскій. Бурлаки, думка } ôтограе на фортепянѣ п на Д.
4. Шевченко. Хустина-Калина, выголоситъ п-а К.
5. Лисенко. Гетьманы-гетьманы, сольо баритоновe, ôтспѣвае п. Г.
6. Воробкевичь. Третâ пѣвнѣ / Ого. Веселый часъ } мужескій хоръ.
7. Монюшко. а) Горличка, / б) Соколики } мѣшаный хоръ.

Часть II.

8. Шевченко. Чернець, выголоситъ п. К. Устіяновичь.
9. Матюкъ. Ангелъ Хранитель Руси, баритоновe сольо ôтспѣвае п. Г.
10. Фантазія зъ оперы Белиніого „La Somnambula“, ôтограе на фортепянѣ п. В.
11. Лисенко. а) Ой не гараздъ Запорожцѣ / б) Про руйнованье Сѣчи. } муж. хоръ.
12. Матюкъ. Моя мила дорогая, дуетъ зъ оперы, ôтспѣваютъ п-нѣ Б и Г.
13. Вербицкій. Завѣщанье Шевченка, басовe сольо въ супроводѣ двохъ хорôвъ и фортепяну, ôтспѣвае п. Г.

Початокъ о годинѣ 8 вечеромъ. Пôдчасъ продукцій дверѣ салѣ будутъ замкненâ.

— **Студенты рускои гимназіи у Львовѣ** устроюютъ музикально-декляматорскій вечеръ въ XXIV роковины смерти Тараса Шевченка въ комнатахъ акад. гимназіи дня 16 (28 лат.) лютого с. р. Програма слѣдуюча:

1. Вступне слово проф. Гр. Цеглиньского.
2. Лавровскій: „Сумно марно“, хоръ.
3. Декламація. Выголоситъ В. Лавровскій.
4. Кикенъ: „Наша надѣя“, сольо баритоновe въ супроводѣ фортепяну, ôтспѣвае А. Гриневскій.
5. Лістъ: Ballade „Ukraine“ на фортепянѣ, ôтограе Д. Леонтовичь.
6. Вербицкій: „Гей по горѣ“, хоръ.
7. Декламація. Выголоситъ Пав. Кудрикъ.
8. Маерберъ: „Gnaden Arie“ зъ оперы „Robert der Teufel“, на цитрѣ ôтограе Е. Купчиньскій.
9. Вербицкій: „Завѣщанье“, хоръ.

Початокъ о 3 годинѣ по полудни.

— **Выдѣлъ мѣщаньскои читальнѣ въ Стрыю** мае честь запросити Вп. Родимцѣвъ на вечерокъ, якій уряджуе въ память XXIV роковинъ смерти кобзаря Т. Шевченка дня 2 лат. марта въ сали театральнôй. Въ складъ програмы вечерка входятъ: ôтчитъ проф. Г. „Про значенье Шевченка“, продукціи хору мѣщаньского, декламація и представленье театральне комедійки: „Таго на заручинахъ“. Цѣны мѣсць: крѣсло 40 кр., вступъ на салю 20 кр Початокъ точно о 7 год. вечеромъ.

— **Въ Рѣчцѣ**, дек. пѣстыньского, ôтбулася въ дняхъ 12 до 15 с. м. торжественна мисія, въ котрôй взяло участь 20 священикôвъ. На торжество присѣло зъ дооколичныхъ мѣсцевостей якъ: зъ Косова, Пѣстыня, Стопчатова, Яблонова, Мышина и Соколôвки дуже богато людей. Дня 13 лютого проповѣдали оо.: Іоанъ Грабовичь, деканъ и парохъ зъ Стопчатова; Вас. Долиньскій, пар. Березова; Вас Залозецкій, пар. Гôрного; Алекс. Заклиньскій зъ Вашковець и Рудольфъ Мохъ, пар. Острова, а о 3 год. того дня ôтбувся похôдъ до выставленого Хреста и о. дек. Грабовичь удѣливъ вѣрнымъ архіерейского благословеня. Черезъ всѣ дни мисійнâ ôтправлявъ о. дек. Грабовичь въ соборѣ торжественне богослуженье а 14 лютого проповѣдувавъ знову о. Р. Мохъ. Крôмъ кондеканального духовеньства взяли ще участь въ мисійнôмъ торжествѣ оо.: Сѣменовичь зъ Косова стар., Михалевичь зъ Косова, Добряньскій зъ Соколôвки, Окуневскій зъ Яворова и Кисѣлевскій зъ Товмачика. Въ дняхъ 12, 13 и 14 лютого шлюбувало около 800 людей.

— **Кс. еп. Северинъ Моравскій** именованый рим.-кат. архіепископомъ львôвскимъ.

— **Вп. панѣ Августа Павлюхова**, жена капитана-аудитора у Вѣдни, прислала съ щирою власноручною дописею 10 зр. для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи — на руки и пôдъ адресою пôдписаного. Не знаючи адресы, складаю въ часописи „Дѣло“ сѣй Вп. пани въ имени бѣднои учащоися молодѣжи, щире Спаси Бôгъ! — *Василь Ильницкій*, директоръ академичнои рускои гимназіи.

— **Выдѣлъ рускои бурсы въ Стрыю** складае симъ прилюдну подяку Дхв. Выдѣлови рады повѣтовои жидачѣвскои за щедрый даръ квоты 50 зр. на построенье дому для бурсы. — За Выдѣлъ: *Ст. Дубравскій*, заст. предсѣдат.; *Ив. Вахнянинъ*, секретарь.

— **Выборы до рады державнои** на мѣсце пок. Т. Городыского ôтбулися въ Залѣщикахъ дня 25 лютого с. р. о 3 год. по полудни. Выборцѣ зъ куріи бôльшихъ посѣлостей зъѣхалися численно и роздѣлили свои голосы на двохъ кандидатôвъ. Однâ голосували на гр. Адама Голуховского (сына пок. гр. Агенора, о котрôмъ „Страхопудъ“ свого часу писавъ, що ôнъ повиненъ называтися „a jidischer Grojf“) и сей получивъ 31 голосôвъ, мѣжь сими голосы всѣхъ жидôвъ, властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей, котрâ солидарно на него голосували; другâ знову, сама „шляхта родова“ голосували на Корнеля Городыского и сей получивъ лишь 23 голосы, отже перепавъ. Розъярена „шляхта родова“ нарѣкае теперь на „пресію зъ горы“ и заповѣла протестъ зъ причины, що будьто гр. Голуховскій не мае ще приписаныхъ 30 лѣтъ вѣку. Выборы сй можутъ бути доказомъ, якъ сильно пôдъупала польска шляхта на галицкôмъ Подôлю, а противно, якъ змоглась жидôвска плютократія, коли она теперь вже декуды рѣшае въ такъ важныхъ справахъ, якъ выборы до рады державнои.

— **Розвязанье товариства.** Ц. к. намѣстництво оголошуе, що товариство касина купецко-промыслово-ремѣсничого въ Бережанахъ зôстало розвязане. Причина розвязаня не звѣстна, якъ также не подано въ урядовôй газетѣ, чи товариство розвязалося само, чи его розвязала власть.

— **Конкурсъ.** Рада шкôльна окружна въ Дрогобычи розписала конкурсъ на посады учительскâ въ слѣдуючихъ мѣсцевостяхъ свого округа: 1) Добровляны, 2) Губичѣ, 3) Крыниця, 4) Лужокъ долѣшный, 5) Пôдбужь, 6) Попелѣ, 7) Рабчицѣ, 8) Ролѣвъ, 9) Стронна, 10) Ковпець, 11) Михайловичѣ, 12) Недведя, 13) Опары, 14) Раделичь, 15) Рихтичѣ, 16) Тинôвъ, 17) Ботля, 18) Хащѣвъ, 19) Ильникъ, 20) Яблôнка высша, 21) Либохора, 22) Розлучь, 23) Вовче, 24) Высоцко низше. 25) Бôбрка, 26) Борыня, 27) Испасъ, 28) Ясениця замкова, 29) Явôръ, 30) Красне, 31) Лосинець, 32) Матковъ, 33) Махновець, 34) Мохнате, 35) Жукотинъ, 36) Яблôнка низша. Речинець до вношеня подань до 20 н. с. цвѣтня с. р.

— **Въ войсковыхъ институтахъ научныхъ** буде съ ôткрытьемъ 1885/86 р. шкôльного до обсадженя 235 мѣсць, зъ котрыхъ часть зовсѣмъ свобôдна ôтъ оплаты, часть платна въ половинѣ, а часть платна въ цѣлости. Компетенты маютъ вносити до доповняючихъ комендъ (Ergänzungsbezirks-Commando) або комендъ пляцу (Platz-Commando), взглядно до комендъ крѣпостныхъ (Festungs-Commando) и комендъ корпусныхъ (Corps-Commando) въ мѣсяцяхъ марцю, цвѣтни, маю съ остаточнымъ речинцемъ до 25 мая 1885 р. Про близшâ условія конкурсу можна довѣдатися у Львовѣ въ комендѣ доповняючôй Нр. 30 на цитадели, а на провинціи въ другихъ доповняючихъ комендахъ.

— **Для выслуженыхъ пôдъофицирôвъ.** Львôвскій магистратъ завѣдомляе интересованыхъ, що суть до обсадженя слѣдуючâ посады застережена для выслуженыхъ пôдъофицирôвъ австрійскои арміи а именно: посада канцелисты при ц. к. судѣ повѣтовôмъ въ Каденъ (въ Чехахъ); посада помôчника возьного при судѣ торговельнôмъ въ Вѣдни; вартôвника вязнѣвъ при ц. к. судѣ повѣтовôмъ въ Штаиръ въ Горѣшнôй Австріи; посада помôчника возьного при ц. к. судѣ повѣтовôмъ въ Кралеградѣ; пос. возьного евентуально помôчника возьного при судѣ краевôмъ въ Вѣдни и посада возьного въ институтѣ зоологичнôмъ при университетѣ въ Чернôвцяхъ. Близша вѣдомôсть и условія конкурсу въ IV департаментѣ магистрату львôвского.

— **Дирекція надворнои оперы въ Вѣдни** заангажувала Мышугу, якъ довѣдуеся „Fremdenblatt“, на дальшихъ 6 выступôвъ. Межи прочими мае ôнъ выступити яко екзекуторъ новыхъ роль въ операхъ „Rigoletto“ и „Traviata“. — Фактъ, що Мышугу заангажовано до дальшихъ выступôвъ доказуе, що ôнъ потрафитъ ôтповѣсти вымогамъ, якâ ставляе така первостепенна сцена свѣтова якъ вѣденьска опера придворна, а если критика вѣденьска не конче прихильно его привитала, то се дастся пояснити закулисовыми вилывами его соперникôвъ.

— **Стипендію имени Мелетія Романовского** рôчныхъ 50 зр. а. в. получивъ Еронимъ Левицкій, ученикъ II кл. гимн. въ Чернôвцяхъ.

— **Святѣйшій отець** есть теперь небезпечно хорый. Посля донесеня римского кореспондента однои лондоньскои газеты, папа зробивъ вже свое завѣщанье.

— **Пожары.** Въ громадѣ Брухнали, яворôвского повѣту знищивъ огонь майно 15 господарѣвъ и громадскій шпиталь. Причина пожару до теперь не выслѣджена а страта выноситъ 8.100 зр. — Въ Урловѣ, золочѣвского повѣту згорѣло 7 селяньскихъ господарствъ а шкода, котра лишь въ маленькôй части була убезпечена выноситъ 3.379 зр. Огонь занявся въ коминѣ ôтъ саджѣ. — Дня 23 н. с. лютого згорѣло до тла мѣсточко Руда, въ журавеньскôмъ повѣтѣ. Сто двайцять родинъ лишилося безъ кусня хлѣба и пріюту. На телеграфичне прошенье приславъ выдѣлъ краевый 300 зр. запомоги для погорѣльцѣвъ.

— **Фельдфебель Лопатыньскій**, котрый, якъ мы свого часу доносили стрѣливъ бувъ до свого полковника а ôттакъ до себе въ самоубійчôмъ замѣрѣ, вже зовсѣмъ вылѣченый зъ раны, котру собѣ завдавъ. Слѣдство въ его справѣ вже укôнчене и незадовго стане Лопатыньскій передъ судомъ военнымъ.

— **Тифусъ** сконстатувала власть въ 4 громадахъ въ Самбôрщинѣ. Жителѣ селъ навѣщеныхъ епидеміею не маютъ ôтповѣдной лѣкарскои помочи, бо въ Самборѣ есть лишь одинъ лѣкарь повѣтовый на два повѣты: самбôрскій и рудецкій. Власть повинна бы зарадити сему недостаткови тымъ бôльше, що хороба выступае дуже сильно и заходитъ обава, що звычайный тифусъ замѣнится въ тифусъ плямистый.

— **На руску бурсу въ Тернополи** вилынули въ сѣчню 1885 р. слѣдуючâ жертвы: Доплата за питомцѣвъ бурсы 102 зр. 50 кр.; Емиль Клосманъ голову цукру продану за 4 зр.; Книгарня Круликовского на рахунокъ книжокъ взятыхъ въ розпродажь 2 зр. 50 кр.; Сг. Волошинъ яко членъ 1 зр. 25 кр.; Институтъ Ставропигійскій ôтсотки зъ фонду бл. п. Коссака за рôкъ 1884 27 зр. 72 кр.. На вечерку музикальнôмъ въ Денисовѣ зôбрано за иниціятивою Вп. о. Витошиньского 7 зр.; о. І. Васильковскій ôтъ прихожанъ въ Могильници и Романôвцѣ 3 зр.; Іоанъ Хрущевскій 1 зр. 25 кр.; о. Н. Лужницкій яко членъ 3 зр.; о. А. Шанковскій ôтъ себе 2 зр, ôтъ прихожанъ 3 зр.; панѣ: Леокадія Струминьска 1 зр., Марія Онишкевичь 1 зр., Аналія Лучакôвска 1 зр.; пп.: Іосифъ Онишкевичь 1 зр., Дръ Адольфъ Саганекъ 1 зр., Іосифъ Громницкій 1 зр. 50 кр., Дръ Вол. Лучаковскій 1 зр. 50 кр., А. Барвѣньскій 1 зр., Впр. о. Гр. Чубатый яко членъ 1 зр. — Натураліями: Іоанъ Кичакъ 8 шт. капусты и гарн. крупъ греч. и 3 кварты цыбулѣ; Емилій Бородіевичь 8 гар. гороху и 6 бох. хлѣба; Громада Денисôвъ 108 кил. гороху, 24 килогр. крупъ греч. 43 килогр. крупъ ячмѣн.; доплата 9·32 фт. мяса волового. — Выдѣлъ бурсы дякуе симъ всѣмъ П. Т. жертводателямъ за ихъ датки и проситъ Свѣтлый инст. ставроп. приняти се за поквитованье на присланâ ôтсотки. — Ôтъ выдѣлу рускои бурсы. Въ Тернополи дня 26 сѣчня 1885. *Дръ Лучаковскій.*

— **Вѣрнâ информаціи.** Вѣденьска газета „Extrablatt“, подаючи справозданье про зъѣздъ австрійскихъ епископôвъ, вычисляе межи участниками зъѣзду, наспѣвшими зô Львова Впреосв. митроп. Іосифа Сембратовича, котрый якъ звѣстно, пробувае въ Римѣ и не принявъ участи въ зъѣздѣ австрійского епископату, и умершого ще минувшого року латиньского архіепископа Вержхлейского.

— **Того ще у насъ не бувало.** Одинъ зъ львôвскихъ рѣзникôвъ задумавъ ôткрыти на жовкôвскôмъ передмѣстю ятку съ кôньскимъ мясомъ. Въ другихъ бôльшихъ мѣстахъ, именно въ Вѣдни продажь кôньского мяса зовсѣмъ не новина, но чи у Львовѣ буде для того промыслу ôтповѣдный теренъ — не знати. Що найменше до теперь ôтносилися нашâ консументы мяса до того рода приемакôвъ досыть недовѣрчиво, но може бути, що нужда межи бѣднѣйшими жителями Львова зъеднае новому промысловцеви ширшій кругъ ôтбирателѣвъ...

— **Именованье.** Рада шкôльна краева заименувала Тому Галаса дѣйстнымъ учителемъ въ Волевинѣ.

— **Почтовâ щадницѣ.** Въ виду того, що агенды почтовыхъ касъ щадничихъ съ кождымъ майже днемъ збôльшаются, задумало правительство перемѣнити ихъ на загальну державну щадницю.

— **Статистика парляментарна.** Число европейскихъ парляментарныхъ послôвъ выноситъ бôльше якъ 10.000. Найбôльше сорозмѣрно послôвъ мае Угорщина именно (1280). Ôттакъ слѣдуе Нѣмеччина (2203), Англія (1182), Франція (863), Италія (842), Испанія (800), Австрія (550), Швеція (350), Португалія (299), Греція (244), Белгія (198), Швайцарія (189), Данія (168), Нидерлянды (168).

— **Львôвскі жебраки.** Найбôльшою язвою жителѣвъ м. Львова, — пише одна тутешна газета — есть безперечно широко розвѣтвлене жебрацтво, що съ кождымъ днемъ прибирае що-разъ бôльшâ розмѣры. Довгій часъ глядѣли на се черезъ пальцѣ, доперва дирекція полиціи забралася серіозно до дѣла, щобы хочь въ части очистити мѣсто зъ тыхъ загаломъ небезпечныхъ индивидуôвъ. Вчера арештовано поважну цифру 120, а можна сподѣватися, що число се ще поднесеся. Межи „ганделесами“ львôвскими есть такожь много такихъ, що не маютъ позволеня власти, а зъ другои стороны суть звѣстными и въ полиціи нотоваными злодѣями.

— **Полишена.** Сими днями въ часѣ торгу на львôвскомъ рынку стояла мала чотыролѣтна дѣвчинка въ легенькôмъ одягу и трясучися ôтъ студени, заливалася ревными слезами. Еи обступили прохожâ а одинъ зъ нихъ запытався, чому плаче. Дѣвчинка ôтповѣла, що приѣхала тутъ съ мамою зъ другого мѣста, що еи мама завела передъ якійсь хорошій склепъ и казала чекати. Стоячи пару годинъ на студени и не могучи дôждатися мамы, рѣшилася она ити дальше и зайшла въ рынокъ. Мала не знае, якъ называеся по родичахъ, лишь то знае, що еи кличутъ Карольцею. Одна зъ прохожихъ пань взяла маленьку полишену до свого дому.

— **Дрôбнâ вѣсти.** Въ Львовѣ умеръ на дняхъ дръ Ромуальдъ Вильчекъ, ц. к. старшій лѣкарь штабовый. Его мощѣ ôтвезено до родинного гробу въ Бережанахъ. — Старшій сынъ бувшого намѣстника гр. Альфреда Потоцкого Романъ гр. Потоцкій, котрому не довго по шлюбѣ умерла перша жѣнка, мае оженитись другій разъ съ княжною Радзивилъ, спорôдненою съ нѣмецкимъ пануючимъ дворомъ. — Передъ кôлькома днями приѣхавъ до Львова гр. Зичâ и дае концерты на добродѣйнâ цѣли. Кружки артистичнâ и аристократія львôвска гостятъ знаменитого концертанта. — Въ Лисиничахъ пôдъ Львовомъ будуеся заходомъ о. Терапонта Котовича нова церковъ зъ твердого матеріялу. — Въ Знесѣню пôдъ Львовомъ о. Айталь Билинкевичь зачне въ недовгôмъ часѣ ставити нову муровану церковь, на котру вже зôбрано 2442 зр. 60 кр.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Каноничну институцію на Тростянець, дек. пôдгаецкого получивъ о. Анаст. Лотоцкій.

Душпастырскâ посады получили оо.: Стеф. Лежогубскій, зав. въ Стѣнцѣ, дек. золочѣвского; Іоанъ Валявскій, сотруд. въ Тейсаровѣ, дек. стрыйского; Левъ Фицаловичь, сотруд. въ Щирци.

Введенâ оо.: Іоанъ Колянковскій яко завѣд. въ Коростовѣ; Мих. Свѣтенькій яко сотруд. въ Товстôмъ, дек. скалатского.

Прозенту получили оо.: Юліянъ Зельскій, завѣдатель въ Полоничахъ, на Убинье, дек. буского; Теодоръ Косевичь на Опришôвцѣ, дек. станиславôвского.

Додатокъ особистый зъ фонду религійного удѣлило намѣстництво о. Николаю Горалевичу.

Декретъ увôльненя ôтъ оплаты до фонду вдовичо-сирôтского получивъ о. Николай Центелевичь, парохъ въ Невицяхъ, дек. олеського, по поводу 40 лѣтного душпастырства пôсля §. 5 статутôвъ товариства запомоги.

ПОСМЕРТНИ ВѢСТИ.

О. Іосифъ Ганкевичь, приходникъ зъ Пневя, надвôрняньского деканату, упокоився на дняхъ въ 71 роцѣ житя а 46 священьства. Вѣчна ему память!

Сидонія зъ Решетыловичѣвъ Зельска, жена завѣдателя въ Полоничахъ, дек. упѣвского, упокоилася дня 20 лютого 1885 р. въ 23 р. житя. Вѣчна ѣй память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА

— **„Библіотеки для молодежи“**, выдаванои „Рускою Бесѣдою“ въ Чернôвцяхъ а редагованою учителемъ п. Емиліяномъ Ал. Поповичемъ, выйшла книжочка І-ша и мѣститъ на 16 сторонахъ слѣдуючи статейки: 1) Вставайте дѣти! (стишокъ); 2) Селянинъ у Фердинанда Благого; 3) Свѣтъ то книжка; 4) Макове зерно; 5) Коза (байка прозою); 6) Вовкъ и кôтъ (байка стихомъ); 7) Приповѣдки; 8) Загадки; 9) Забавы для дѣтей и 10) Татови на именины (стишокъ). — Якъ бачимо, укладчикъ „Библіотеки“ сполучае поучаюче съ забавнымъ для молоденькихъ умôвъ въ формѣ популярнôй, языкомъ чисто народнымъ. „Библіотека для молодежи“ выходитъ въ мѣсячныхъ брошурованыхъ книжочкахъ въ объемѣ одного печатаного аркуша и коштуе съ пересылкою на рôкъ 1 зр., а кожда поодинока книжочка 10 кр. Редакція и Администрація въ Чернôвцяхъ, ул. Сплені ч. 7.

— **„Учебникъ початковыхъ вѣдомостей музики и слѣву“ о. Ивана Кипріяна** поступивъ сими днями въ роз продажь. Можна его получити по цѣнѣ 80 кр. (съ пересылкою 85 кр.) въ слѣдуючихъ книгарняхъ: у Львовѣ у К. Лукашевича; въ Тернополи у Л. Гилечка; въ Станиславовѣ у І. Миликовского; въ Коломыи у М. Михты; въ Самборѣ у Гейсига; въ Золочевѣ у Цукеркандля и сына; въ Перемышли въ печатни Піонткевича и у самого автора Ивана Кипріяна въ Шумячи, почта Турка коло Хирова.

— **„Житье святого Евстахія.** Написавъ Іосифъ Барвѣньокій.“ Пôдъ такимъ заголовкомъ выдало товариство „Просвѣта“ книжочку популярну, зъ ряду 84-ту а 1-шу на рôкъ 1885. Въ сѣй книжочцѣ мѣстится и бесѣда дра Омеляна Огоновского, головы „Просвѣты“, выголошена на сегорôчнôмъ загальнôмъ зборѣ товариства. Цѣна сеи книжочки 10 кр.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. З. у Львовѣ. „Подяка“ буде напечатана въ слѣдуючôмъ числѣ. — **Вп. С. Ж. въ З.** Въ слѣдуючôмъ числѣ. — **Вп. І. Б. въ С.** Въ тôмъ предметѣ одержали мы обширнѣйшу допись, але скористаемо зъ деякихъ даныхъ у Вашôй дописи. О згадану Вами другу рѣчь дуже просимо, тôлько якъ найскорше. — **Вп. Д. Б. въ С.** Допись получили. Дякуемо. — **Вп. І. Б. въ Р.** Даруйте за мале опôзненье, сталося се черезъ выѣздъ до Ст. Завтра листомъ пôшлемо ôтповѣдь. — **Всч. А. Д. въ Полянахъ.** „Дѣло“ высылаемо Вамъ правильно; зареклямуйте числа, котрыхъ Вы не получили, а вышлемо въ-друге и внесемо жалобу до Дирекціи почтъ. „Господареви“ грошѣ (2·60 зр.) мы передали. — **Хто знае адресу панѣ Софіи Шеховичевои**, вдовицѣ по бл. п. Северинѣ Шеховичу, зволитъ подати ѣй до вѣдомости, що дуже важне и нетерпляче проволоки письмо Краковска Асекурація, не знаючи еи адресы, прислала на нашй руки. — **Всч. М. Ш. въ М. и др.** Въ ч. 13 „Дѣла“ було ясно написано, що ôтъ ч. 14 буде „Дѣло“ высылатися лишь тымъ, що прислали предплату або замовили. Треба було хочь замовити, а не була-бы послѣдувала перерва; мы не можемо знати, хто желае дальше предплачувати, а не забули ще на звѣстный листъ о. Дольницкого зъ Зазулинець.

Подяка.

Неумолима смерть забрала намъ въ самôмъ розцвѣтѣ житя дорогого нашого Юліяна и покрыла серце любячои его рôднѣ найтяжшою печалею. Въ сѣмъ горю було нашою единою ôтрадою живе сочувство, яке мы по тôй великôй стратѣ у всѣхъ кругахъ стрѣтили, и численна участь другôвъ и знакомыхъ въ сумнôмъ обрядѣ похоронномъ. Мы уважаемо тому нашимъ обовязкомъ зложити прилюдно щиру подяку Впр. оо. крылошанамъ Величку, Павликову и Петрушевичу, и Пр. оо. Райтеровскому, Яримовичу и Волод. Петрушевичу за ôтправу похоронôвъ; дру Іосифу Левицкому за сердечну и трогаючу промову надъ гробомъ; Почт. Товариствамъ „Руска Бесѣда“, „Академичне Братство“ и „Акад. Кружокъ“ и Товаришамъ Покôйного, ц. к. авскультантамъ судовымъ, котрй зазначили свою любовь до Покôйного зложеньемъ на его домовинѣ прехорошихъ вѣнцѣвъ; Почт. Питомцямъ духовнои семинаріи за ихъ красный спѣвъ похоронный, а въ кôнци всѣмъ другамъ и знакомымъ, що мимо непогоды зволили такъ численно ôтпровадити мощѣ Покôйного на мѣсце вѣчного супочинку. Приймѣть, Высокоповажанй, за Ваше добре серце и оказане намъ сочувство наше щире „Спаси Бôгъ“!

Львôвъ дня 11 рус. лютого 1885.

Григорій Матѣевъ, парохъ Новицѣ, отець Покôцного; Иванъ Матѣевъ, братъ; Емилія Стефановичева, сестра; Александеръ Стефановичь, швагеръ.

Съ симъ числомъ розсылаеся Впов. Предплатникамъ „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ 13 и 14 аркушь повѣсти „Батько Горіо“ Бальзака.

Ц. к. генеральна дирекція

австрійскихъ желѣзницъ державныхъ.

Выписъ зъ пляну ѣзды важный ôтъ 15 лютого 1885 р.

Ôтъѣздъ зô Львова:

Поѣздъ мѣшаный о 6 год. 40 мин. рано до Стрыя.
Поѣздъ особовый о 11 год. 25 мин. передъ полуднемъ до Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова.
Поѣздъ мѣш. о 6 год. 45 мин. вечеромъ до Стрыя, Станиславова, Гусятына, Дрогобыча, Хирова, Загôря, Звардоня.

Приходятъ до Львова:

Поѣздъ мѣш. о 8 год. 39 мин. рано зъ Стрыя, Станиславова, Хирова, Загôря, Звардоня.
Поѣздъ особ. о 4 год. 17 мин. по полудни зъ Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова
Поѣздъ мѣш. о 1 год. 39 мин. въ ночи зъ Гусятына, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борыслава, Хирова, Звардоня.

Желѣзничй поѣзды.

Пôсля годинника львôвского.

Приходятъ до Львова:

ЗЪ КРАКОВА: о год. 5 мин. 36 рано поѣздъ поспѣшный; о год. 9 мин. 27 веч. поѣздъ особовый; о год. 10 мин. 33 передъ пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворець Пôдзамче о год. 10 мин. 13 веч. поѣздъ поспѣшный; о год. 2 мин. 28 рано и о год. 3 мин. 42 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворець головный львовскій о год. 10 мин. 26 веч. поѣздъ поспѣшный; о. год. 3 мин. 5 рано и о год. 4 мин. 10 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 10 веч. поѣздъ поспѣшн.; о год. 3 мин. 35 рано и о год. 3 мин. 52 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ СТАНИСЛАВОВА: (на Стрый), по пол. о год. 4 мин. 17 поѣздъ особовый, въ ночи о год. 2 мин. 30 поѣздъ мѣшаный и о год 8 мин. — рано поѣздъ льокальный Дрогобычь-Стрый-Львôвъ.

Ôтходятъ зô Львова:

ДО КРАКОВА: о год. 10 мин. 46 вечеромъ поѣздъ поспѣшный, о год. 4 мин. 5 рано поѣздъ особовый, о год. 5 мин. 3 по пол поѣздъ мѣшаный и о год. 6 мин. 35 рано поѣздъ мѣшаны льокальный.

ДО ПÔДВОЛОЧИСКЪ: зъ головного двôрця о год. 5 м. 56 рано поѣздъ посп., о год. 12 мин 31 по пол. и о год. 10 мин. 27 веч. поѣздъ мѣшаный.

ДО ПÔДВОЛОЧИСКЪ: зъ двôрця Пôдзамче о год. 6 мин. 6 рано поѣздъ поспѣшный, о год. 12 мин. 57 по пол. и о год. 10 м. 56 веч. поѣздъ мѣшаный.

ДО ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 6 мин. 30 рано поѣздъ поспѣшный, о год. 12 мин. 15 по пол. и о год. 11 мин. 10 въ ночи поѣздъ мѣшаный.

ДО СТАНИСЛАВОВА: на (Стрый) рано о год. 11 мин. 20 поѣздъ особовый; веч. о год. 6 мин. 50 поѣздъ мѣшаный и о год. 6 мин. 45 рано поѣздъ льокальный Львôвъ-Стрый-Дрогобычь.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 4—?

Порошокъ дамскій парискій по 50 кр., **Lohse'a** по 80 кр., **Ravissante'a** по 60 кр. и **власного выробу** по 40 кр.

По зниженôй цѣнѣ!

Украиньскй гетьманы

Иванъ Виговскій

та

Юрій Хмельницкій

Ивана Левицкого (Нечуя).

(Правопись фонетична.)

Можна дôстати по зниженôй цѣнѣ 20 кр. (съ пересылкою 25 кр.) за примѣрникъ, за посредствомъ „Дѣла“ и другихъ рускихъ часописей. 1214 (13—?)

ПОХÔДЪ СОБЕСКОГО

пôдъ Вѣдень р. 1683.

Написавъ Стефанъ Качала.

Цѣна 20 кр.

Дôстати можна въ администраціи Дѣла.

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.

Симъ маю честь повѣдомити Всечестне Духовеньство, заразомъ Высокоповажану П. Т. Публику, що я съ днемъ 1 н. с. марта перенѣсъ свôй

МАГАЗИНЪ

и

РОБÔТНЮ ОДЕЖИ МУЖЕСКОИ

пôдъ фирмою

АНТÔНЪ ЩЕРБА

зъ дому пôдъ ч. 6 *до дому пôдъ ч 16 при ул. Коперника, I. поверхъ.*

Просячи о ласкавй замовленя, запоручаю Высокоповажныхъ П. Т. Замовляючихъ, що якъ доси, такъ и въ будучности докладати буду всѣхъ можливыхъ старань, щобы повѣренй менѣ ласкавй замовленя старанно и съ елеганціею выконувати, зъ найлучшихъ матерій краевыхъ и заграничныхъ точно въ означенôмъ часѣ и пѣсля найновѣйшои моды по цѣнахъ якъ найбôльше приступныхъ.

Складаючи подяку за дотеперѣшне довѣріе, якимъ я съ стороны Высоковажаныхъ моихъ П. Т. Замовляючихъ (Ôтбирателѣвъ) бувъ надѣленый, поручаюся и на дальше ласкавымъ взглядамъ, — остаю съ глубокимъ поважаньемъ

***АНТÔНЪ ЩЕРБА**, кравець мужескій,*
ул. Коперника ч. 16 I. пов.

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4 процентовй платнй въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 14—?)

5 килевй

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (14—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочôвка	Гегеляйского столового	2 зр. 10 кр.
1	„	Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр и	2 „ 50 „
1	„	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1	„	Самородного вытравного	4 зр. 30 кр.
1	„	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „

Повысше наведенй цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровй добрй, натуральнй и лучшй вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавй замовленя.

Народный рускій МОЛИТВЕНИКЪ

съ припорученьемъ и апробатою Преосвящ. Епископа Дра Сильв. Сембратовича,

получити можна

въ Торговли Мих. Дымета и у Конст. Урбана ч. 20 рынокъ Львôвъ,

оправнй по 60 кр., 90 кр., 1 зр. 10 кр., 1 зр. 60 кр., 2 зр. 60 кр. и 3 зр. Для дамъ въ аксамитѣ по 4 зр., 4 зр. 50 кр., 5 зр. и 5 зр. 50 кр., имитація оловневои кости (бляха) 5 зр., перловои матицѣ (бляха) 4 зр. 50 кр.

Брошурованый на велин. папери 1 зр. 1305 3—6

Купуючимъ бôльше примѣрникôвъ отвѣтный рабатъ!

Велика партія останкôвъ сукна

(3 до 4 метры)

у всѣхъ краскахъ, на одяги мужескй, на загортки, жѣночй мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночй плащѣ — розсылае за послѣплатою **за останокъ по 5 гульд.**

L. Storch, Brünn.

Останки не до вподобы принимаеся назадъ. Взôрцѣ высылаются по присланю 10-крейцаревои марки.

1292-2-36

VIERHUNDERT TAFELN.

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 kr.

NEUE (13.) UMGEARBEITETE AUFLAGE

240 HEFTE ODER 10 BÄNDE

JEDER BAND FL. 4.50, LEINWAND FL. 5.40, HALBFRANZ FL. 6.70. Ö.W.

НА ВЕСНУ!

НАСѢНЬЕ

капусты, карафіолôвъ, калярепы, брукви, моркви, цикорія, петрушки, сельеры, рѣпы, цвиклôвъ, салаты, цибулѣ, редковцѣ, мелисы, помидорôвъ, шпинату, маерану, паприки, огôркôвъ, мельонôвъ, кавонôвъ, гарбузôвъ, гороху, фасолѣ шпараговои тычнои и пѣшои, фасолѣ бѣлои, **конюшины червонои (ляхшои по 35 зр. за 100 кил.) до 65 зр., люцерны шведскои, бѣлои, еспарзеты, тимотки, райграсу, мѣшанки травъ**, сонѣчника, маку, бураковъ пастѣвныхъ, рѣпы стернѣнки, турнипсу **сортôвъ самыхъ лучшихъ.**

Насѣнье цвѣтôвъ

выбору найлучшого щиптами по 6 кр. ôтъ дешевшихъ родôвъ, по 10 и 12 кр. ôтъ дорожшихъ, по 20 и 25 кр. за щипту ôтъ родôвъ найдорожшихъ; именно: левконіи лѣтнй и зимовй, астры великй и карлы, ляки, бальзамины, мальвы, гребенѣ, повôйки, ясьекъ, ляпа, польный мачокъ, скабіоза, львинй пащи, найцовнѣйшй стокротки, звôнки, кальцеоляріи, цинерарія, канна, конопле великаны, хризантемы, датура, гвоздики вазонковй, огородовй, хиньокй и Гедвига, повный сонѣчникъ, безсмертники, ванилія, ленъ червоный и бѣлый, лобелія, лихнисъ, пентстемонъ, петунія, фльоксы, портуляки, примуля огородова и хиньока вазонкова, пиретрумъ, резеда, сальпиглосъ, рицинъ, таге тесъ, настурція, вербена, братки, цинія и кукурудзы оздобнй.

Сортиментъ рôжного насѣня до огородця по 2 зр.
„ бôльшій по 3 зр. и 4 зр.

ОЦЕТЪ,

найвысша есенція, дуже практична до посылокъ. До одной литры есенціи додаеся 30 литрôвъ воды лѣтнои, щобы получити оцетъ звычайный и приемный; 15 литрôвъ до литры дае оцетъ подвôйный, а 8 литрôвъ до литры дае вже мôцну есенцію, яка пôдъ тою назвою въ гандляхъ приходитъ.

1 кил. (литра) повысшого оцту зачисляемъ по 1 зр. 20 кр., помѣшаный съ 30 разы бôльше воды выпаде литра вже съ транспортомъ 4½ кр. **Поручаемъ дуже.**

Барва есенціи може бути чиста якъ вода, або темно червона. Высылаеся въ барылкахъ по 4 кил., зачисляючи за барылку 50 кр. 1322 1—2

НА ПÔСТЪ!

Оселедцѣ шкотскй и голендерскй, россійскй сардины, повидла, мѣдъ въ барылкахъ и пушкахъ 5-килевыхъ.

Народна Торговля во Львовѣ.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 19. Львôвъ, Субота 16 (28) лютого 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ однои строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатаний вôльний ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбурзѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ и почтовій уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:	для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.	на цѣлый рôкъ . . 12 рубл
на пôвъ року . . 6 зр.	на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр.	на чверть року . 3 рубл.
съ дод „Библіотеки“:	съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.	на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр	на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр.	на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—	на цѣлый рôкъ . 5 рубл
на пôвъ року . зр. 2·50	на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Ôтповѣдь „Рускому Сіонови“

на статію И. Б-ого въ ч. 3 зъ 1885 р. пôдъ заг. „Нашій часописи въ религійнôмъ взглядѣ“, — въ оборонѣ чести и поваги старинного Ставропигійского Института.

I.

Въ статіи тôй, котра по своѣмъ появленю въ „Р. Сіонѣ“ стôлько наробила шуму и котру такъ горячо похвалила праса польска, а навѣть въ польскôмъ еи оригиналѣ (якъ показуеся зъ порôвнаня польского тексту съ рускимъ) умѣстивъ немаловажный органъ вплывовыхъ и мѣродайныхъ на руску судьбу въ Галичинѣ сферъ, „Dziennik Polski“ въ ч. 42 зъ с. р., — въ статіи тôй, котра очевидно вымѣрена на тое, щобы выказати, що не всѣ Русины суть противнѣ реформѣ Василіянъ въ Добромили, а противно, многѣ зъ нихъ тую реформу, яко конечну и спасенну мѣру уважаютъ и много добра зъ неи для руского народу надѣются, — въ статіи тôй, въ котрôй Русины одного сторонництва руского нацѣхованѣ атеистами або бодай нерѣшучими христіянами, а другого сторонництва шизматиками и москалями, — въ статіи тôй, котра пôсля нѣмецкои пословицѣ „das Kind mit dem Bade ausgegossen“ осудила зъ горы всю рускѣ газеты читаючу Русь, такъ що навѣть консервативный свѣтскій Русинъ, укôнчившій низшѣ, среднѣ и высшѣ школы, отже знаючійся на грамотности, боятися муситъ, чи вже, ради власного найчистѣйшого консерватизму, не попавъ въ екскомунику ipso facto,—въ тôй статіи найшовъ такожь нашъ старинный Ставропигійскій Институтъ не дуже почетне мѣсце, яко мнима якась синодально-народна церковь, бо межи штундизмомъ, безпоповщиною, протестантизмомъ, галиканизмомъ, англиканьскою, сербскою и россійскою шизмою и пр. и пр.

Не привычаенѣ бавитися фразеологіею або высказанѣ слова брати яко жартъ, но будучи многими досвѣдами жизни успособленѣ до серіознѣйшого трактованя нашихъ рускихъ справъ, а передовсѣмъ маючи на серци повагу нашои историчнои институціи, якою есть Ставропигійскій Институтъ у Львовѣ, — не можемо заказати нашому внутрѣшному голосови, щобъ не объявився и не ставъ въ оборонѣ нашои святои традиціи.

Оставляючи тирайлерку за выразы и епитета, котрыми „Р. Сіонъ“ обдаривъ оба сторонництва рускѣ — а котрыхъ ужити не повстыдались-бы и безпоповщики — иншимъ дописувателямъ, котрѣ въ подôбныхъ елюкубраціяхъ маютъ спритнѣйше перо, отвѣтимо автору тои статіи „Р. Сіона“ на поважнѣйшѣ замѣты и докоры здѣланѣ на пôдставѣ папскихъ буль, або конституцій, або въ загалѣ на пôдставѣ каноничного права и исторіи, — а понеже Ставропигія такожь мае свою вже дуже давну исторію (згадуеся въ документахъ яко Львôвске братство мѣске 1438 р., реорганизоване патріярхомъ Всходу Іоахимомъ 1 сѣчня 1586 р., потверджене патріярхомъ константинопольскимъ Єремією 1589 р., а королемъ Жигмонтомъ III-тымъ 1592 р., а одержало потвердженье всѣхъ своихъ привилеѣвъ по приступленю до церковнои уніи ôтъ папы Климентія XI-го 1711 р.) и понеже Ставропигія такожь въ своихъ дѣланяхъ а навѣть що до свого погляду на реформу василіяньско-єзуитску въ Добромили находитъ свои мотивы въ правѣ каноничнôмъ и исторіи, — то думаемо що найлучше тымъ способомъ, с. є. ôтповѣдею sine ira et studio оборонимо довжну нашôй старинной институціи ôтъ кождого Русина, хотяй-бы ôнъ бувъ и ультрамонтаньскихъ пересвѣдчень, честь и поважанье.

Зъ горы заявляемо, що мы въ станѣ на всѣ поважнѣйшѣ замѣры и докоры автора чи радше переводчика згаданои статіи въ „Р. Сіонѣ“ ôтповѣсти и учинимо тое на певно, если окажеся потреба. Нынѣ, при недостатку мѣсця и наглости часу обмежаемось на слѣдуючѣ точки:

[illegible] котре горячится авторъ статіи „Р. Сіона“ означае автономію ритуальну, а нѣяку иншу народно-религійну, безпоповску або штундистôвску, яку собѣ представляе авторъ „Сіоньскои“ статіи въ своѣй затревоженôй фантазіи, що слово „автономія“ походитъ ôтъ греческого αὐτός и νόμος и означае тутъ нѣчо иншого, якъ нѣмецке Selbstverwaltung, — що пôдъ словомъ ritus не розумѣются лишь обряды церковнѣ и богослуженье, бо инакше римскѣ папы не уживали-бы того слова ritus на рôвнѣ съ словами mores, constitutiones — то наочно въ самыхъ текстôвъ було св. римского престола, потвердившого условія церковнои уніи, можемо Вп. кандидатови богословскому на университетску катедру выказати. Слово ritus означае цѣлый организмъ рускои церкви съ еи всходнымъ каноничнымъ правомъ, котрый то организмъ при принятю уніи ôтъ св. римского престола торжественно бувъ потвердженый. Нехай Вп. докторъ подивится до лексиконôвъ и енциклопедіи для католицкого каноничного права, а найде тамъ на певно потвердженье того, що слово ritus означае и всю дисциплину и организмъ рускои церкви. Знайде ôнъ тамъ такожь корифеями-знатоками церковного права, отверто высказаный и удокументованый поглядъ на чудне совершеньство католицкого законодавства каноничного, котре совершенно переведеному окремѣшному организмови рускои церкви въ Галичинѣ до сего часу оставляло зовсѣмъ свобôдне и самостôйне мѣсце, а помимо того не потерпѣло оно (каноничне законодавство римске) нѣякои ушкоды або неморальности анѣ въ своихъ засновахъ, анѣ въ консеквенціяхъ тыхъже засновъ.

Такожь вѣдомѣ суть докторамъ и недокторамъ св. богословія слова цитованои черезъ автора, чи тамъ переводчика статіи „Р. Сіона“, булѣ папы Климентія VIII., за котрого Русины приняли унію и котрый булею „Magnus Dominus et laudabilis“ потвердивъ условія уніи: „ut nihil innovetur“, „ut omnia antiquo more fiant“, а передовсѣмъ уступъ ôтносячійся до монастырѣвъ и монахôвъ-Василіянъ, „ut sint archimandrita, ihumeni, monachi [illegible] consuetudinem antiquam sub obedientia et potentia Episcoporum“, — котрый то уступъ власне стоитъ въ очевиднôй суперечности съ новѣйшою конституціею св. апостольского престола зъ 12 мая 1882 р.

Не розумѣемо, якъ може авторъ чи переводчикъ згаданои статіи въ „Сіонѣ“ клеветати на Русинôвъ за то, що они ôткликуются до Флорентійского собору, коли власне тая буля папы Венедикта XIV. зъ 26 червня 1755 р. „Allatae sunt“, на котрôй нежичливый Руси авторъ згаданои статіи опирае свои аргументы, покликуючися на всѣ установы и обряды греческои церкви, якѣ були передъ шизмою, — отже розумѣемо тутъ въ часахъ першого введеня уніи на Галицко-Володимирскôй Руси за короля галицкого Данила 1254 р., потому уніи на Руси въ наслѣдокъ флорентійскои вселеньскои уніи заведенои 1439 р., — выразно зсылаеся на флорентійскій соборъ тыми словами: „unione ab Eugenio pontifice probata— Joannes Paleologus subscripsit hac lege, ne ex ritibus nostrae ecclesiae aliquid immutetur“.

И. И.

Голосъ въ справѣ выкладового языка въ школахъ середныхъ у всходнôй Галичинѣ.

[Статья надôслана.]

(*Дальше.*)

Легко сказати: мы повиннѣ зовсѣмъ справедливо мати що найменше три самостôйнѣ рускѣ гимназіи, кромѣ львôвскои, — та не такъ легко се перевести.

Не иде тутъ о число ученикôвъ Русинôвъ, бо таке есть надто достаточне, щобъ такѣ гимназіи могли истнувати, анѣ о учителѣвъ Русинôвъ, бо тыхъ такожь потрѣбне число найдеся, но иде о грошѣ. Кошты, якѣ до основаня и удержаня новои гимназіи потрѣбнѣ, суть дуже великѣ. Правительство ледви чи згодится на основанье гимназіи, поки хтось не найдеся, що дасть бодай будынокъ и фондъ на першѣ потребы школьнѣ. Мы-жь не маемо анѣ богатыхъ бôльшихъ властителѣвъ дôбръ, анѣ купцѣвъ, котрѣ могли-бъ отвѣтнѣ капиталы на сю цѣль жертвувати, а фонды, повставшѣ въ [illegible] по мѣстахъ въ радахъ громадскихъ, въ радахъ повѣтовыхъ та въ выдѣлѣ краєвôмъ. Если-бъ и такъ було, що або мѣста, або рады повѣтовѣ, або соймъ мали щиру волю въ публичного гроша дати частину на потребы васнованя рускихъ гимназій, то чи можливе се въ теперѣшныхъ часахъ тѣсныхъ, коли то и давнѣйше основанѣ комунальнѣ гимназіи съ польскимъ языкомъ выкладовымъ правительство мусѣло на себе переняти за-для оказавшоися пôзнѣйше недостачи фондôвъ мѣскихъ. Дальше припустѣмъ, що може десь и найшлись-бы фонды на основанье трехъ новыхъ гимназій,

Похоронъ бл. п. Ев. Желехôвского.

(*Конець.*)

Ôтправа службы Божои и парастасу въ церквѣ тревала до полудня. По службѣ Божôй вступивъ на проповѣдницю о. Омелянъ Глѣбовицкій, завѣдатель зъ Нѣмшина, и въ краснорѣчивомъ словѣ съ жаромъ проповѣдничимъ ôтдавъ честь Евгенію Желехôвскому яко примѣрному христіянинови и вѣрному сынови рускои церкви, руского народа, неутомимому ширителеви просвѣты народнои и труженникови на нивѣ руского письменства. Бесѣда о. Глѣбовицкого зробила на вѣрныхъ, тѣсно заповнившихъ церковь, велике впечатлѣнье. — Пôдчасъ богослуженя роздавано вѣрнымъ хорошій стихъ: „Слеза на могилѣ Евгенія Желехôвского“.

По ôтправѣ въ церквѣ вырушивъ величавый походъ похоронный на кладовище въ такôмъ взôрцевымъ порядку, якъ зъ дому до церкви, тôлько при ще значно бôльшôмъ числѣ священикôвъ и народа. Походъ остановився передъ мурованымъ гробомъ. Закимъ домовину вложено до него, пропало и величало дорогій еи скарбъ шѣсть бесѣдникôвъ.

Першій промовивъ редакторъ „Дѣла“ Иванъ Белей. Въ довшôй, зъ зворушеньемъ выголошенôй рѣчи на гробѣ свого учителя — зазначивъ ôнъ напередъ тяжку, немилосердну для насъ нынѣ судьбу, що люта смерь коситъ и коситъ що найкрасшѣ цвѣты зъ вѣльника руского, що гасне одинъ яркій свѣточь народа за другимъ. Але въ дальшôмъ тоцѣ рѣчи, навязуючи до Шевченковыхъ слôвъ: „Якъ небо блакитне, нема ему краю, такъ душѣ почину и кôнця не мае“, — вливавъ бальсамъ потѣхи и вѣры въ опечаленѣ серця. „Велика, благородна душа руского народа не мае кôнця, она вѣчно жива и могучо проявляеся въ тыхъ апостолахъ правды и науки, що скрôзь встаютъ и берутъ на рамя важкій хрестъ руского народа. Душа руска невмируща. Мечь насъ нищивъ и огонь — не знищивъ нашои живои душѣ народнои. Якъ та сосна горда и въ лѣтѣ и въ зимѣ пышаеся все зелеными китицями, такъ Русь наша вѣчно зеленѣе своими гуманными идеями, голосными геніями та тихими робôтниками, апостолами правды и науки“. Опôсля ôтдавши довжну честь и хвалу покôйному, яко честному „народовцеви“ и „народолюбцеви“, яко учителеви та провôдникови нашои молодежи, апостолови просвѣты народнои и ученому авторови Словаря руского, попращавъ его ревными словами, бажаючи, щобъ свѣтлый образъ его живъ середъ сынôвъ Руси ôтъ рода въ родъ.

Другій зъ ряду промовивъ по польски проф. П. Парылякъ, пôдносячи въ краснорѣчивыхъ словахъ высокѣ честноты покôйного яко чоловѣка, учителя, товариша и ученого.

Потому богословъ Ал. Бобикевичь ôтдекламувавъ съ глубокимъ чувствомъ свôй стихъ:

И зновъ могила! зновъ землю копаютъ!
Изъ очей слёзы знову потекли!
На лици свѣжѣ — старыхъ здогоняютъ,
Що ôтъ недавна еще не засхли.
Земле нещастна, скопана, порыта!
Коли тобѣ буде нашихъ слѣзъ досыть?
Не досыть ними зрошена-сь, полита?
Чи схнутъ такъ скоро? чи жаръ тя палитъ?
Мы вже такъ плачемъ! смѣятись забули,
Все боимося, щобъ гôрка слеза
На наглу звѣстку зъ ока не сплынула,
До усмѣхнутыхъ устъ не затекла!
Чи тыхъ жертвъ нашихъ тобѣ ще за мало?
Ще ти новои жертвы забаглось?
Мы вже великѣ скарбы ти ôтдали,
Днесь зновъ величный ôтдати прийшлось!
О, скарбъ великій вкрые ся могила!
Золоте серце, що для всѣхъ товкло,
Желѣзну руку, що для всѣхъ трудилась,
Козацке тѣло, що за всѣхъ лягло...
Праведна душе! Прійми отсе слово!
Прійми сей послѣдный, горестный привѣтъ!
Памятку нашой вѣчнои любови
Возьми съ собою въ другій, красшій свѣтъ!
Не такѣ дары мали мы принести,
Не такъ почтити заслуги Твои,
Не такѣ вѣнцѣ почали-смо плести,
Не такѣ ленты мы ткали Тобѣ!
Не хтѣвъ Ты, батьку, ихъ ôтъ насъ приняти,
Вѣнця не бажавъ-есь, славы не хотѣвъ,
Не хтѣвъ надгороды своеи чекати,
Нѣ вѣнця славы ôтъ братôвъ, сынôвъ...
Китицю сумну вяжемъ въ отою днину,
Изъ сумныхъ цвѣтôвъ вѣнець Ти плетемъ,
Жалôбнымъ листьемъ вкрыемъ домовину,
Щобы-сь увѣнчаный ставъ передъ Царемъ.

Прощай же, батьку! прощай брате рôдный!
Прощай отамане молодыхъ головъ!
Прощавай сыну Руси, неньки бѣдной;
Мы ся прощаемъ на вѣки съ Тобовъ!

Ôттакъ промовивъ по польски п. Я. Гнѣвошь. „Lach na tej ruskiej ziemi“ — якъ назвавъ себе бесѣдникъ — звеличавъ працю нашу надъ народомъ въ мѣщаньскихъ сукманахъ и сельскихъ сѣрякахъ — и на могилѣ руского народолюбця завôзавъ своихъ братôвъ, щобы замѣсть ôтмопляти правъ Русинамъ, радше учились ôтъ нихъ працѣ надъ своимъ народомъ.

Передпослѣдный попрощавъ покôйного академикъ п. Н. Яворовскій въ имени „Академичного Братства“. Въ горячихъ словахъ завѣрявъ покôйного, що молодѣжь иде и буде ити по стезямъ покôйного.

Послѣдный промовивъ проф. Григорій Цеглиньскій, ôтпоручникъ товариства „Просвѣта“. Въ прегарнôй довшôй рѣчи славивъ любовь покôйного до рôдного краю и велику працю для рôдного народу, а оплакуючи такъ передчасну утрату того „горячого серця“ и тои „великои душѣ“, такъ закôнчивъ: „Плачмо и жалуймо але й гордуймося; плачмо, що упавъ такій труженникъ, гордуймося, що живъ ôнъ середъ насъ, що земля наша выдае такихъ людей — жіючихъ за птичку, працюючихъ за великанôвъ. И якъ гордый Римлянинъ, дивлячись въ посмертнѣ лиця своихъ батькôвъ, рвався и кипѣвъ до дѣлъ хоробрости и славы, якими славились за житя они, такъ и мы дивлячись на сю розрыту могилу, сумуймо до волѣ але й послухаймо еи голосу. А голосъ еи отъ такій: Живъ я не собѣ, а вамъ! Живъ я не силою и долею, а безсиліемъ и бездольемъ. Кожда хвиля мого житя, — се на силу вѣчности выдерта и выхôснувана не для себе, а для васъ. Щастя мого я берѣгъ въ щастю вашôмъ, тожь и вы робѣтъ не инакше. *Вѣнцѣ мои кладу на голову тымъ, що пôйдутъ за мною!*“

О 2-гôй годинѣ закрыла могила домовину дорогого Евгенія Желехôвского. Якъ-разъ въ тую хвилю почавъ падати дощикъ и мовь слезами скрапляти свѣжу могилу.

А мы, повертаючи въ кладовища, думали-гадали такъ, якъ написавъ на смерть бл. п. Евгенія вдохновеный нашъ поетъ Корнило Н. Устіяновичь:

Летѣла пчôлка изъ поля
Тяжка и медомъ и воскомъ,
Що изъ всѣхъ цвѣтôвъ збирала,
Летѣла сквапно и впала,
Недолетѣла — погибла.

Що вбило робôтницю звинну?
Що очи замкло Тобѣ, друже,
Благій, сердечный, невинный?

Жаль, жаль намъ на долю ворожу,
Жаль серця, що въ Тобѣ заснуло,
Жаль силы, котрой намъ убуло.
Той жаль мы на гробѣ положимъ,
Най лине съ Тобою въ дорогу,
Най лине, най стане на небѣ
И плаче на долю до Бога!

то вайде пытанье, чи теперѣшне правительство, котре все ще дуже бореся съ клопотами финансовыми, схоче додавати 30, 35 до 40 тысячь рôчно на удержанье сихъ школъ, — возьмѣмъ на всѣ три школы рôчно круглыхъ 100 тысячь? Чи мали-бы мы выгляды на осущенье сеи гадки? При теперѣшнôмъ лихôмъ станѣ финансôвъ зовсѣмъ нѣ. — Идѣмъ ще дальше. Допустѣмъ, що правительство оказалось-бы ласкавымъ для насъ и схотѣло заспокоити нашѣ потребы, рѣшившись давати отвѣтнѣ сумы зъ фондôвъ державныхъ на рускѣ гимназіи, а нашѣ горячѣ бажаня здавались-бы бути сповнеными — чи мы були-бъ цѣлкомъ довольнѣ? На се не можна цѣлкомъ смѣло сказати: „такъ“. Потребы заспокоили-бы тôлько тыхъ Русинôвъ, що живутъ въ тыхъ мѣстахъ и ихъ найблизшôй околици, де були-бы рускѣ гимназіи. Зъ дальшихъ сторôнъ было-бъ посыланье до рускихъ гимназій неможливымъ за-для рôжныхъ причинъ и треба-бы родичамъ дѣти посылати и дальше до найблизшои гимназіи польскои. Скаже хтось: нехай правительство у всхôднôй части Галичины бôльшу часть гимназій перемѣнитъ на рускѣ. Се также неможливе, а по перше для того, що въ конституційнôй державѣ не такъ легко може правительство, если-бъ и хотѣло ôтобрати якомусь народови права, ухваленѣ репрезентацією краєвою и санкціонованѣ цѣсаремъ, а по друге, нѣяке правительство а тымъ менше теперѣшне не схоче собѣ робити новыхъ клопотôвъ, ôтбираючи щось одной народности а даючи другôй, черезъ що тôлько народности ще бôльше противъ себе розъярились-бы.

Отже показавши непрактичнôсть провизоричныхъ паралельокъ, а неможливôсть на разѣ закладаня осôбныхъ гимназій рускихъ, лишаєся лишь одна рада для насъ: **домагатися ôтъ сойму и правительства заведеня постоянныхъ паралельокъ съ рускимъ выкладовымъ языкомъ на основѣ загального числа нашои рускои молодежи по гимназіяхъ всхôднои части Галичины.** Для отвѣтного перегляду подаємо статистичну табелю, зôставлену зъ урядового справозданя:

Число порядкове	Категорія школы	въ р. 1879					въ р. 1880					въ р. 1881					въ р. 1882					въ р. 1883					въ р. 1884				
		Русинôвъ	Полякôвъ	Нѣмцѣвъ	Иншихъ народн.	Разомъ	Русинôвъ	Полякôвъ	Нѣмцѣвъ	Иншихъ народн.	Разомъ	Русинôвъ	Полякôвъ	Нѣмцѣвъ	Иншихъ народн.	Разомъ	Русинôвъ	Полякôвъ	Нѣмцѣвъ	Иншихъ народн.	Разомъ	Русинôвъ	Полякôвъ	Нѣмцѣвъ	Иншихъ народн.	Разомъ	Русинôвъ	Полякôвъ	Нѣмцѣвъ	Иншихъ народн.	Разомъ
1	Бережаны — гимназія	155	217	23	—	395	134	185	40	—	359	121	211	25	—	357	105	230	13	—	348	101	221	11	—	333	105	204	18	—	327
2	Броды — гимназія реальна	41	91	159	—	291	46	93	167	—	306	42	101	178	—	321	43	102	177	—	322	44	103	173	1	321	49	124	195	—	368
3	Бучачь — гимназія	66	68	30	—	164	75	70	30	—	175	67	63	43	—	173	75	74	28	—	177	75	70	30	—	175	?	?	?	?	?
4	Дрогобычь — гимназія реальна	82	169	40	—	291	88	176	45	—	309	91	203	43	—	337	85	202	33	—	348	84	217	14	—	315	62	217	5	—	284
5	Золочѣвъ — гимназія	70	109	13	—	192	91	141	3	—	235	109	155	3	—	267	96	174	13	—	283	99	185	8	—	292	74	179	8	—	261
6	Коломыя — гимназія реальна	116	220	1	—	337	129	212	1	—	342	130	188	34	—	352	127	202	30	—	359	131	207	20	—	358	142	214	25	—	381
7	Львôвъ — гимназія руска	294	5	—	—	302	5	325	—	—	330	294	3	—	—	297	330	—	—	—	330	359	—	—	—	359	381	—	—	—	381
8	Львôвъ — гимназія нѣмецка	84	187	342	8	621	82	222	365	7	676	80	230	372	5	687	75	236	414	4	729	80	269	325	3	677	75	212	353	2	642
9	Львôвъ — гимназія Францъ-Іосифа	58	979	8	2	1047	50	570	6	—	626	46	596	3	—	645	46	635	—	—	681	50	609	—	—	659	39	637	—	—	676
10	Львôвъ — IV гимназія	—	—	—	—	—	13	529	4	—	546	35	534	3	—	572	35	554	15	—	604	55	620	5	—	680	62	654	2	—	718
11	Львôвъ — школа реальна	18	387	18	1	424	11	298	14	3	326	5	238	9	4	256	10	193	14	1	218	9	162	9	1	181	6	184	6	—	196
12	Перемышль — гимназія	179	362	11	—	552	212	412	13	2	639	225	419	14	2	660	228	439	14	1	682	232	467	12	2	713	?	?	?	?	?
13	Самбôръ — гимназія	101	185	12	—	298	97	189	18	—	304	92	201	10	—	303	90	197	10	—	297	86	193	8	—	287	97	?	?	?	277
14	Станиславôвъ — гимназія	142	284	54	2	482	136	294	51	2	483	155	295	51	2	503	137	284	45	1	467	141	264	47	—	452	133	288	44	—	465
15	Станиславôвъ — школа реальна	23	149	7	—	179	25	161	6	2	194	27	146	2	1	176	21	128	—	2	151	19	118	8	4	149	?	?	?	?	?
16	Стрый } клясы гимназіяльнѣ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	30	7	—	59	30	69	3	—	102	54	96	5	—	155	78	125	3	—	206
	Стрый } клясы реальнѣ	27	110	11	2	150	24	93	10	2	129	15	67	5	1	88	9	42	2	—	53	11	37	1	—	49	3	28	1	—	32
17	Сянôкъ — гимназія	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	56	—	—	63	17	112	—	—	129	28	138	—	—	168	47	175	1	—	223
18	Тернопôль — гимназія	117	297	13	—	427	134	326	28	—	488	149	296	89	—	534	126	320	43	—	489	124	341	31	—	496	111	368	34	—	513
19	Тернопôль — школа реальна	6	63	4	1	74	6	74	4	1	85	4	65	3	1	73	6	71	4	1	82	11	67	4	2	84	7	68	3	2	80
20	Ярославъ — школа реальна	17	239	2	2	260	13	211	—	—	224	7	182	—	—	189	8	169	—	—	177	6	169	—	—	175	6	142	—	—	148

1709 4553 711 13

При введеню постоянныхъ паралельокъ най буде слѣдуюча норма числова. Въ котрôй гимназіи всхôдной части Галичины черезъ пять остатныхъ лѣтъ пôсля урядового выказу число ученикôвъ было бôльше якъ сто, тамъ завести постояннѣ паралельки руски ôтъ 1-шои до 8-мои клясы; де знову въ остатныхъ пяти рокахъ число рускои молодежи не доходило до ста, тамъ дати постояннѣ паралельки лишь въ чотырехъ низшихъ клясахъ ôтъ 1 шои до ...шого рода належать гимназіи высши въ Перемышли, Станиславовѣ, Коломыи, Тернополи и Бережанахъ, до другого рода зачисляются гимназіи въ Бродахъ, Бучачи, Дрогобычи, Золочевѣ, Самборѣ, Стрыю и Сяноку. Пôсля урядового выказу ходило рускои молодежи ôтъ р. 1879—1883 въ Перемышли ученикôвъ 179 до 232, ôтъ 1879—1884 въ Станиславовѣ 133 до 155, въ Коломыи 116 до 142, въ Тернополи 111 до 149, а въ Бережанахъ 101 до 155. Въ прочихъ гимназіяхъ всхôдной части Галичины рѣдко число ученикôвъ Русинôвъ доходило до ста. Не можна про то въ тыхъ гимназіяхъ за-для малои фреквенціи рускои молодежи заводити постоянныхъ паралельокъ въ цѣлôй гимназіи, а лишь въ чотырохъ низшихъ клясахъ. До высшихъ клясъ гимназіяльныхъ по укôнченю низшои гимназіи лекше можна родичамъ старшого ученика на иншу дальше ôтдалену гимназію пôслати, де були-бы всѣ рускѣ клясы. И такъ н. пр. въ Самбора або Сянока можна дати до Перемышля; зъ Дрогобыча и Стрыя до Львова до рускои гимназіи. А если-бъ комусь неможливымъ было до дальше ôтдаленои гимназіи высшои посылати, то ще цѣлкомъ єму дорога до дальшого образованя не замкнена, бо предвиджуючи неможливôсть переселеня на иншу гимназію, ученикъ буде мусѣвъ на взглядно обовязковый языкъ польскій пильно ходити и основнѣйше єго учитися, щобы мôгъ въ 5 тôй клясѣ въ тôй самôй гимназіи въ польскихъ выкладôвъ користати. Аджежь въ такôмъ положеню були довгѣ лѣта ученики рускои гимназіи у Львовѣ. Въ такихъ гимназіяхъ съ постоянными паралельками рускими пôдъ деякими взглядами и користнѣйше выйде молодѣжь руска, нѣжь въ самостôйныхъ новыхъ рускихъ, а то въ слѣдуючои причины: Въ новыхъ гимназіяхъ суть звычайно дуже маленькѣ фонды на основанье библіотеки, кабинетôвъ физичныхъ и природописныхъ, а все то ученикъ Русинъ найде готове и въ далеко бôльшôмъ засобѣ въ старыхъ гимназіяхъ, въ котрыхъ яко автохтонъ мае повне право користати. Додати ще можна, що беручи число ученикôвъ Русинôвъ въ рахунокъ, не можна выключати можливости хôснованя въ рускихъ паралельокъ также ученикови и иншихъ народностей. Маємо особливо на провинціи богато примѣрôвъ, де дитинѣ нѣмецкои народности лекше по руски учитися. Не єсть се прецѣнь нѣкому тайною, що Нѣмець майже кождый скорѣйше буде говорити по руски, нѣжь по польски.

(Конець буде).

До вѣдомости Єго Ексц. п. Намѣстника.

к. окружной Рады школьнои львôвскои съ пôдписами старосты Косиньского и инспектора Керекіярта зъ дня 2 грудня 1884 до ч. 6101. котрымъ наказуєся певнôй школѣ въ повѣтѣ львôвскôмъ заосмотрити комнату школярску портретами Екц. п. намѣстника Ф. Залеского и п. маршалка краєвого Ник. Зибликевича за цѣну 6 зр. а. в., котрѣ то грошѣ маютъ взятися зъ мѣсцевого фонду шôльного зъ рубрики непрелиминованыхъ выдаткôвъ и выслатись найдальше до 1 цвѣтня с. р. на руки „артиста“, п. Вл. Чеховича переказомъ почтовымъ. На нещастье однакожь сталось такъ, що речена школа, а именно предсѣдатель мѣсцевои рады шкôльнои звернувъ накиненѣ портреты. И щожь сталось? Ого пôдписанѣ на „Okólniku“ панове высылаютъ ôткиненѣ портреты обохъ Ексцеленцій „Zarząd-ови“ школы и уповномочуютъ сей зарядъ покрыти выдатокъ зъ фонду каръ шкôльныхъ въ порозумѣню съ предсѣдателемъ Рады шк. мѣсцевои. Розпоряджение друге датоване зъ 30 сѣчня 1885 р. Се фактъ.

Другій фактъ залежитъ въ тôмъ, що предсѣдатель однои мѣсцевои рады шк. въ повѣтѣ львôвскôмъ ôтославъ на дняхъ „Szkoł-у“ польску, написавши на верху звычайнѣ слова: „retour, niezamówiono“. На се одержавъ учитель сеи школы въ кôлька днѣвъ се саме ретурноване число реченои часописи польскои. надписане власною рукою п. Керекіярты: „Z polecenia R. S. Okr.“, а заинтерпельованый въ сѣмъ дѣлѣ заявивъ ôткровенно, що якъ довго Рада шк. краєва не припоручитъ рускои шкôльнои часописи ôнъ мае право посылати всѣмъ школамъ въ повѣтѣ львôвскôмъ такужь польску часопись.

Покликуючись на интерпеляцію пос. Антоневича и єго товаришѣвъ въ соймѣ краєвôмъ на дни 13 жовтня до Єго Екс. пана Намѣстника въ справѣ насильного накидуваня „Szkoł-ы“ поодинокимъ школамъ на провинціи и на ôтповѣдь дану п. Намѣстникомъ — осмѣляємось нынѣ не першій вже разъ пôднести нашъ голосъ противъ нелегального поступованя п. старосты Косиньского и инспектора Керекіярта и просити Єго Ексцеленцію п. Намѣстника ще разъ о усуненье тои нелегальности, похожои на неповинуванье низшихъ властей власти найвысшôй краєвôй. Рôвно-жь видаєся намъ и насильне насыланье реченыхъ портретôвъ нашимъ школамъ простымъ форитованьемъ згаданого артиста и дѣломъ дуже несмачнымъ. Бôльше годѣ казати.

ДОПИСИ.

Изъ Збаража.

(*Про бл. п. дра мед. Корнила Витошиньского и єго похоронъ.*) Якъ вже коротко въ „Дѣлѣ“ было звѣщено, упокоився д. 11 л. лютого с. р. Корнило Витошиньскій, докторъ медицины, замешкалый ôтъ 14 лѣтъ въ Збаражи. Черезъ єго смерть утратила Русь одного зъ найлучшихъ сынôвъ, що живъ и працювавъ на єи користь та славу.

Покôйный бувъ сыномъ руского священи- ... дѣточомъ вѣку и не лишивъ єму нѣчого кромѣ доброго имени (рôдъ Витошиньскихъ выводится зъ старси рускои шляхты). любови до рôдного и вѣры у власнѣ силы. Покôйникъ, круглый сирота, о голодѣ и холодѣ пригорнувся до науки и при сильнôй воли та великихъ здôбностяхъ укôнчивъ студіи медичнѣ на университетѣ у Вѣдни. Тогды вже звернувъ на себе увагу медичныхъ знаменитостей. По укôнченю медицины пробувавъ кôлька лѣтъ въ долѣшнôй Австріи, но туга за рôдною землею и бажанье служити своимъ талантомъ рускому народови, спонукали єго вернути до Галичины. Тутъ въ 1870 р. осѣвъ на постоянне въ Збаражи. Збаражъ тогды якъ-разъ обходивъ жалобу по згасшôмъ также передчасно Климентію Бохиньскôмъ, незвычайно здôбнымъ лѣкаремъ и добрымъ патріотомъ рускимъ. Щаслива звѣзда Збаража завела сюды Корнила Витошиньского, достойного наслѣдника Бохиньского. Звеселѣли недужѣ и убогѣ, для котрыхъ одинъ и другій бувъ справедешнымъ батькомъ и опѣкуномъ, а надъ всѣхъ повеселѣли земляки-Русины, для котрыхъ пок. К. Витошиньскій бувъ защитою, пôдпорою, ôтрадою и славою.

О єго славѣ лѣкарскôй не буду говорити; досыть сказати, що єго покликувано въ найдальшихъ сторôнъ Галичины, навѣть до Львова, и що єго діягнозы апробовали лѣкарскѣ поваги на университетѣ у Львовѣ, коли якій недужій туды звернувся. Яко чоловѣкъ ôтзначувався покôйникъ поглядами либеральными, а що до того бувъ правдолюбивый и правдомовный, то и не диво, що були и такѣ люде, що єго не розумѣли, а радше не хотѣли розумѣти. То огôрчало єго, але не збило зъ дороги — ôнъ оставъ вѣрный своимъ засадамъ, ревнымъ патріотомъ и труженникомъ для народного дѣла. Знаємо, якъ покôйникъ при послѣдныхъ выборахъ до сойму стоявъ твердо при народнôмъ прапорѣ; знаємо, якъ недавно тому боровся при выборахъ до мѣсцевои рады шкôльнои, щобъ вырвати керму просвѣты въ рукъ намъ неприхильныхъ; наконецъ, якъ покôйный въ послѣдныхъ хвиляхъ свого житя, поставивши собѣ засаду: „Збаражъ — руске мѣсто, отже повинно мати и руску репрезентацію, а до управы громадою вымагаєся честности, толеранціи и знаня правъ та обовязкôвъ“ — горячо занявся выборами до мѣсцевои рады громадскои и майже на певно грыза и огôрченье при тыхъ выборахъ сталися причиною єго недуги и смерти. Покôйникъ полишивъ жену и двоє дрôбныхъ дѣтей. При своѣй практицѣ мôгъ зôставити великій маєтокъ, а зôставивъ лишь тôлько, що може выстати на выживленье сирôтъ. За то прощавъ сей свѣтъ съ чистою совѣстею; послѣднѣ слова єго були: „не вдѣявъ я нѣкому нѣчого злого“ и „такъ Русинъ умирає“.

Похоронъ пок. Корнила Витошиньского ôтбувся дня 12 л. лютого. Похоронъ той бувъ величавый, якого Збаражъ не памятає. Тысячѣ народу всѣхъ вѣроисповѣданъ, народностей и станôвъ ôтпроваджували покôйника до могилы. Все духовеньство руске, мѣсцеве и зъ околицѣ, явилося безъ завыву за обрядъ похоронный. Не зауважали мы тôлько нѣкого зъ збараского духовеньства, нѣкого зъ збараского кляшто- ... зъ Терноп... выслала „Руска Бесѣда“, котрои покôйный бувъ членомъ, на похоронъ депутацію; въ єи имени попрощавъ покôйного передъ домомъ голова „Бесѣды“, проф. Олекс. Барвѣньскій, вельми патріотичною рѣчею. Депутація „Бесѣды“ несла також вѣнецъ по при вѣнцѣ ôтъ збараскихъ Русинôвъ, збараскои громады, збору израильского, ôтъ аптики и другôвъ и ôтъ збараского товариства касинового. Кромѣ прощальнои бесѣды п. Барвѣньского выголосивъ ще въ церквѣ о. Н. Сѣчиньскій, посолъ соймовый, рѣчь, котра зворушила серця всѣхъ присутныхъ, дала имъ почути велику страту, але и покрѣпила надѣю на лучшу будучнôсть. Народъ, що мае такихъ мужѣвъ, якъ покôйный, не загине, — то була головна гадка рѣчи о. Сѣчиньского. И мы одушевленѣ тою гадкою, кôнчаючи згадку про пок. Корнила Витошиньского, бажаємо, щобы небавомъ спадщину єго обнявъ въ Збаражи лѣкарь Русинъ намъ на хосенъ и славу.

С. Ж.

Зъ судовои салѣ.

(*Шляхотска бута.*) Якъ намъ пишутъ зъ Станиславова, ôтбулася въ суботу минувшого тыждня въ тамошнôмъ мѣско-делегованôмъ судѣ розправа противъ п. Цѣньского зъ Угорникъ. Рѣчь була така. П. Стахурскій, учитель въ Угорникахъ, запросивъ до себе на ловы двохъ своихъ товаришѣвъ. Съ стрѣльбами и псами ишли они черезъ громадскѣ грунты, на котрыхъ право ловôвъ заарендувавъ бувъ дѣдичь п. Цѣньскій. Якъ разъ надъѣхавъ ôнъ на ловы, а побачивши на своѣмъ реіонѣ учителя Стахурского, хотѣвъ ôтъ него ôтобрати стрѣльбу. Учитель почавъ оправдуватися, що ôнъ лишь переходитъ черезъ дѣдичѣвскій реіонъ на свôй, але коли Цѣньскій не давъ собѣ нѣчого говорити, то ôнъ почавъ утѣкати. Тогды Цѣньскій стрѣливъ разъ до пса Стахурского и покалѣчивъ, а потому закричавъ до Стахурского: „Stój, bo strzelam!“ Се завôзванье повторивъ ще разъ, а коли Стахурскій не остановлявся, бутный дѣдичь выстрѣливъ въ него на ôтдаленье 100—120 крокôвъ. Стахурскій однакожь не утерпѣвъ ôтъ того стрѣлу.

Ц. к. прокураторія обжалувала была п. Цѣньского передъ головный судъ о насиліе публичне и намѣръ тяжкои ушкоды тѣла, — але позаякъ знатоки высказали передъ судомъ свое ореченье, що стрѣляючи дрôбнымъ шротомъ (якимъ мавъ власне стрѣляти п. Цѣньскій), не можна нѣкого зранити, то застановлено дальшу розправу передъ головнымъ судомъ, а придѣлено до мѣско делегованого, обжаловуючи п. Цѣньского о переступленье §§. 431 и 468 зак. к. И отъ въ минувшу суботу ôтбулася розправа, треваюча майже цѣ-

лый день. Дѣло судивъ секретарь рады п. Панькевичь; прокураторію заступавъ п. Святославъ Шанковскій; защитникомъ обжалованого бувъ дръ Еминовичь. Судія засудивъ п. Цѣньского на 50 зр. кары а взглядно 10 днѣвъ арешту. П. Цѣньскій принявъ засудъ и зрѣкся апеляціи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Засѣданье палаты панôвъ*) ôтбулося дня 24 лютого с. р. при численнôй участи членôвъ зъ правицѣ; зъ стороны правительства були всѣ министры крôмъ министра ландвери. Предсѣдатель гр. Травтмансдорфъ ôткрывъ засѣданье посвятивши кôлька слôвъ згадцѣ помершихъ членôвъ палаты именно кн. Аверспергови, Скринціому, Козебродскому и Кайзерфельдовы а ôттакъ заявивъ, що цѣсарева поручила ему подякувати палатѣ за благожеланя по поводу єи уродинъ. Опôсля приступлено до порядку дневного и залагоджено деякѝ справы, якѝ надôйшли зъ палаты пословъ. До закона о провизоричнôмъ урегулёваню конгруы постановлено выбрати окрему комисію зъ 15 членôвъ. Ôтгакъ наступило друге читанье угоды Австро-Угорщины съ Франціею о плавбѣ на мори. По поводу сего забравъ голосъ гр. Кафштайнъ и вказуючи на те, що пôднесенье мыта ôтъ збôжа въ Франціи и Нѣмеччинѣ выкликало переполохъ въ австрійскôй державѣ, радивъ, щобы въ теперѣшнôй угодѣ съ Франціею не запускатися далеко, бо черезъ то моглабы захитатися угода яку вторôкъ съ Франціею заключено. Таке захитанье вторôчнои угоды могло-бы дуже некористно вплынути на торговлю австрійску, позаякъ Франція есть значнымъ мѣсцемъ збуту австрійского вывозу. По промовѣ сѣй заключено угоду съ Франціею. — Палата панôвъ приняла безъ дискусіи въ другôмъ и третôмъ читаню ухвалу палаты пословъ въ справѣ додаткового кредиту на р. 1884 въ сумѣ 39.300 зр. на закупно дому Пшибыловскои въ Станиславовѣ и на переробленье єго на палату для станиславôвского епископа. Друге засѣданье палаты панôвъ ôтбулося дня 25 с. м; на порядку дневнôмъ були поставленѝ: Змѣна §§. 2 и 6 закона зъ 14 червня 1868 о урегулёваню законнои стопы процентовои; розширенье арт. 4 и 5 въ законѣ зъ 7 червня 1881 о пôльгахъ податку грунтового и выбôръ комисіи для конгруы. До комисіи сеи выбранѝ: гр. Куденгове, др. Фалькенгайнъ, кард. Ганглбаверъ, кн. Фридрикъ Лихтенштайнъ, кн. Метернихъ, кард. Шварценбергъ, бар. Томашекъ, бар. Вели, гр. Белькреди, бар. Гельфертъ, кн. Виндишгрецъ, бар. Гофманъ и бар. Гие.

(*Зъ рады державнои*). На засѣданю палаты пословъ внесло правительство слѣдуючѝ предложеня: О додатку до податкôвъ сталыхъ въ Краинѣ, о желѣзницяхъ льокальныхъ Львôвъ-Рава руска и Гатна-Кимполюнгъ-Глибока-Бергометъ съ вѣтвою Караичѣвъ-Чудинъ на Буковинѣ. На потребы желѣзницѣ львôвско-равскои преливиновано 3,276.000 зр. а номинального капиталу закладового въ высотѣ 3,441.000 зр., зъ котрого то капиталу припадае на мѣсто Львôвъ 120.000 зр, на державу 900.000 зр. въ акціяхъ закладовыхъ, на желѣзницю львôвско-черновецку 1,934.000 зр. въ пріоритетахъ и 207.000 зр. въ акціяхъ закладовыхъ а 280.000 зр. въ пріоритетахъ малабы взяти на себе гута, котра мала-бы доставити шинъ и дрôбного матеріялу. Кошты желѣзницѣ черновецкои мали-бы знову такъ розложитися: На цѣлу згадану желѣзницю преливиновано 5·6 мил. зр., зъ котрои то сумы маютъ зôбратися 3·92 мил. зр. черезъ емисію акцій пріорит. al pari, и 1·68 мил. зр. черезъ выданье акцій закладовыхъ al pari. Крôмъ сего мали-бы ще взяти на себе 1·2 мил. зр. въ акціяхъ пріорит. и 130.000 зр. въ акціяхъ заклад. предпріємцѣ греко-правосл. фондъ религійный 850.000 зр., Львôвско-черновецка желѣзниця 1.87 мил. зр. въ пріоритетахъ, край 150.000 зр. а держава 1,100.000 въ акціяхъ закладовыхъ. — На интерпеляцію пос. Пахера въ справѣ получшеня долѣ робôтникôвъ въ фабрикахъ тютюну ôтповѣвъ мин. Дунаєвскій, що правительство старается всякими силами прійти въ помôчь симъ робôтникамъ и для того постановило пôдвысшити имъ платню сего року. Коли н. пр. платня робôтникôвъ у всѣхъ 28 фабрикахъ тютюну выносила минувшого року лишь 3,465.497 зр., то на сей рôкъ преливиновано 4.606.578 зр. отже о 1,141.081 зр. бôльше, зъ котрои то сумы лишь дуже мала часть припаде на збôльшенье силъ робочихъ а бôльша часть на пôдвысшенье платнѣ. — Внесенье пос. Рихтера въ справѣ забезпеченя державы ôтъ конкуренціи збôжа россійского и заморского ôтослано до комисіи господарчои. — На послѣдокъ интерпелювали послы Менгеръ и Визенбургъ президента, чи правительство думае предложити якій законъ, котрый занявсь-бы долею тысячѣвъ и тысячѣвъ діюрнистôвъ и забезпечувавъ ихъ хочь на случай нещастя и хоробы.

(*Справа суплентôвъ.*) Депутація нѣмецкихъ и ческихъ суплентôвъ школъ середныхъ була д. 25 с. м. на авдієнціи у министра бар. Конрада и вручила єму знову петицію о полѣпшенье своеи долѣ. Министеръ заявивъ, що ôнъ вже ôтъ давна займаеся долею суплентôвъ, але задля недостачѣ средствъ финансовыхъ не мôгъ доси нѣчого зробити. Теперь-же, коли комисія буджетова приняла одноголосно резолюцію, маючу на цѣли полѣпшенье положеня суплентôвъ, то ôнъ мае надѣю, що въ короткôмъ вже часѣ буде мôгъ значну часть суплентôвъ заименувати дѣйстными учителями.

(*Зъ конференціи епископскои.*) Зъ Вѣдня доносятъ, що конференція епископôвъ потреває ще кôлька днѣвъ. Межи иншими справами, мае ще розбватися справа святкованя недѣлѣ. Въ сѣй справѣ будутъ ухваленѝ певнѝ точки, котрѝ ôттакъ за згодою всѣхъ епископôвъ будутъ предложенѝ цѣсареви яко меморандумъ. „Vaterland“ каже, що всѣ вѣдомости о конференціи епископôвъ якѝ доси появлялися въ газетахъ, опираются лишь на здогадахъ и комбинаціяхъ, позаякъ епископы — якъ звѣстно — обовязалися держати въ тайнѣ всякѝ нарады на конференціи. Тажь сама газета доносить, що зъ рускихъ епископôвъ лишь Пр. еп. Сильвестеръ бере участь въ конференціи. Кардиналъ Шварценбергъ выступае дуже въ оборонѣ окремѣшности ческого фонду религійного и заявивъ, що се нѣякъ не може бути, щобы надвышки сего фонду мали служити въ користь другихъ краѣвъ.

(*Въ справѣ конгруы*) доносятъ зъ Вѣдня, що въ палатѣ панôвъ стараются якъ найскорше приспѣшити нарады надъ закономъ о конгруи и що дотычна комисія въ короткôмъ вже часѣ поробитъ свои внесеня що до пытань, ôтъ коли и якъ сей законъ мае вôйти въ житье. Внесеня сѝ маютъ бути такѝ самѝ якъ внесенье Клячча въ палатѣ пословъ, котре палата черезъ голосованье лѣвицѣ ôткинула.

(*Реформа угорскои палаты панôвъ.*) Зъ Будапешту доносятъ, що довѣрочнѝ люде зъ стороны правительства конферуютъ съ угорскими магнатами въ справѣ реформы палаты панôвъ. Кажутъ, що мае прійти до компромису на слѣдуючôй пôдставѣ: Цензусъ мае бути зниженый зъ 3000 зр. на 2500 зр.; число маючихъ заименуватися членôвъ буде зменшене на 100 або и на 80; палата панôвъ мае получити право выбору певного числа членôвъ доживотныхъ зъ помежи тыхъ, котрѝ задля высокого цензу мусѣли-бы бути выключенѝ. Правительство годится такожь на пять до шѣсть епископôвъ титулярныхъ.

(*Архикн. Рудольфъ*) праѣхавъ дня 27 с. м. до мѣста Рявы въ заливѣ котарскôмъ, де єго повитали съ великимъ торжествомъ жителѣ мѣста. На корабли „Мирамаре“ ôтбулося ôттакъ снѣданье, въ котрôмъ взявъ такожь участь князь чорногорскій, приспѣвшій сюда на повитанье достойнои пары. О 7 год. вечеромъ пустився архикнязь въ дальшу дорогу.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Зъ Петербурга доносятъ, що пôдъ проводомъ товариша министра а бувшого директора полиціи державнои Плеве уконституовалася комисія, котра займеся выготовленьемъ регуляминy для фабрикъ и робôтникôвъ. — Зъ комисіи, зôстаючои пôдъ проводомъ Коханова доносятъ знову, що гр. Паленъ заявився въ сѣй комисіи яко чоловѣкъ дуже либеральныхъ поглядôвъ и що Шуваловъ ôтлучився въ демонстраційный способъ ôтъ своихъ товаришѣвъ Бектеева и Пастухова, котрѝ суть реакціонерами найчистшои крови. Що до поголоски будьто-бы гр. Паленъ мавъ бути назначеный на мѣсце теперѣшного министра дѣлъ внутрѣшныхъ гр. Толстоя, то видится намъ, що досыть вже въ сихъ часахъ въ Россіи самои поголоски о либерализмѣ гр. Палена, щобы єго не допустити на такъ важне мѣсце, якъ те, котре теперь гр. Толстой займае. — Справа Герату все ще не втихае и чимъ бôльше о нѣй розходятся вѣсти, тымъ бôльше здаесь бути охота въ самôмъ народѣ россійскôмъ залагодити сю справу въ користь Россіи т. є. доконати сего дѣйстно, о чѣмъ доси ходятъ лишь поголоски, — забрати Гератъ и высунути Англичанъ зъ Афганистану. До такого подражненя причинилось найбôльше таки самѝ англійскѝ газеты, котрѝ въ послѣдныхъ часахъ, мимо всякихъ заперечень зъ стороны Россіи выступили противъ неи съ дуже острыми погрозами. Правительство россійске очевидно раде зъ такого настрою россійского народу тымъ бôльше, що оно приготоване на всякій случай. Вже теперь ходитъ поголоска въ Петербурзѣ, що въ Гератѣ мае бути сильне сторонництво, котре готове кождои хвилѣ выступити за россійскимъ протекторатомъ. Въ войсковыхъ кругахъ знову суть тыхъ гадокъ, що границя Россіи въ Афганистанѣ повинна опертися ажь о горы Гиндукушь и Паропамисусъ, отже такъ далеко, якъ єго бажала ового часу Англія для Индій. — „Рус. Курьеръ“ доноситъ, що англійскій кабинетъ ôткинувъ предложенье россійского правительства, дотыкаюче урегулёваня африканьскои границѣ а выготовлене членомъ россійскои комисіи Лешаремъ. Россія жадае, щобы Англія позволила ѣй заняти область лежачу на пôвнôчь ôтъ долины Паропамизу. Переговоры однакожь не перервалися а Лешаръ дожидае дальшихъ инструкцій зъ Петербурга.

Франція. Французске правительство повѣдомило европейскѝ державы, що по поводу вôйны съ Хинами, буде уважати рижь яко контрабанду военну. Нѣмецкѝ газеты урядовѝ оголошуютъ вже навѣть, що ôтъ 26 с. м. транспорты рижу зъ Хинъ уважаются черезъ Францію яко военна контрабанда. Яко контрабанда будутъ дальше уважатися всякѝ предметы потрѣбнѝ до веденя вôйны. — Французска палата ухвалила 316 голосами противъ 175 пôдвысшенье мыта ôтъ збôжа а мыто буде ôтъ теперь выносити 3 франки ôтъ 100 кильо збôжа европейского а 6 франкôвъ ôтъ збôжа позаевропейского. — Правительство вынаймило значне число пароходôвъ для перевозу вугля и провіянту до Тонкину. — „France“ доноситъ, що розпочалися посереднѝ переговоры въ справѣ залагодженя французско хиньского конфликту.

Англія. Въ палатѣ лордôвъ заявивъ Гранвиль дня 23 с. м., що Италія запытувала Англію ще 3 падолиста 1884 р., чи Англія мала-бы що противъ розширеня италійскои юрисдикціи на пôвнôчь ôтъ мѣста Ассабъ, щобы такъ само Бейлюль на пôвночи якъ Рагейтасъ на полудни до неи належавъ. Англійске правительство ôтповѣло тогды, що оно не мае нѣчого противъ того, щобы Италія розширила свôй вплывъ на побережу Червоного моря противно, ѣй було-бы се навѣть дуже пріятно, тôлькожь що не можна сего роздавати, що до кого не належитъ. Добре отже булобы наколибъ Англія въ сѣй справѣ порозумѣлася съ Портою. Ôтгакъ запытувавъ Нигра 22 грудня 1884 р., якъ-бы приняла Англія занятье мѣста Зуля. Лордъ Гранвиль ôтповѣвъ на те, що позаякъ Єгипетъ не въ силѣ удержати въ своихъ рукахъ цѣле побереже надъ Червонымъ моремъ, то оно мусить припасти назадъ Туреччинѣ. Англія радила отже Портѣ, щобы она забрала пôдъ свою власть хочь деякѝ мѣста портовѝ надъ Червонымъ моремъ. Коли Италія хоче тамъ заняти якѝ мѣста, то нехай порозумѣеся съ Туреччиною. Противъ обсадженя мѣстъ Зуля, Бейлюль и Массуахъ не могла Англія нѣчого сказати. Дня 10 сѣчня с. р. сказавъ лордъ Гранвиль Мусурусови-пашѣ, що єму жаль дуже, що Туреччина не послухала єго рады и не заняла деякѝ портовѝ мѣста. Коли Порта протестувала противъ займаню мѣстъ черезъ Италію, ôнъ высказавъ надѣю, що Туреччина може сю справу мирно съ Италіею залагодити а рôвночасно заявивъ Мусурусови, що Англія въ сѣй справѣ не бере на себе отвѣчальности.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— **Читальня въ Рѣпневѣ** (въ повѣтѣ каменецкôмъ). И въ наше ôконце засвѣтило сонце; и въ нашôй сторонѣ люде въ декотрыхъ селахъ вже отверезились и берутся до просвѣты. Передъ всѣми же на передъ иде село Рѣпнѣвъ. Ту передъ кôлькома лѣтами працею бувшого душпастыря о. Кирила Левицкого запроваджена межи народомъ тверезôсть, а теперь за стараньемъ єго ревного наслѣдника Всеч. о. Емиліяна Дольницкого заложена и дня 25 сѣчня с. р. отворена читальня. Въ той то для рѣпнѣвскихъ громадянъ торжественный день около 4 годины по полудни прибувъ до нихъ Вп. п. Жигмонтъ Германъ, дѣдичь Рѣпнева и зъѣхались сусѣднѝ Всч. оо. І. Дорошь зъ Ракоболтъ, Григ. Гойвановичь зъ Милятина старого и Григ. Словицкій зъ Козлова и знатнѣйшѝ господарѣ зъ сусѣднихъ селъ. По ôтправленôмъ водосвятію въ громадскôмъ будынку, давнôй школѣ народнôй украшенôй образами и вѣнцями, отворивъ о. Еміл. Дольницкій читальню прехорошою промовою, высказуючи высоку задачу и цѣль єи, по чѣмъ мѣсцевый учитель п. Іоахимъ Крытъ пояснивъ зôбранымъ громадянамъ статутъ читальнѣ. Теперь ôгспѣвавъ хоръ хлопцѣвъ и дѣвчатъ рѣпнѣвскихъ, заложеный о душпастыремъ, кôлька народныхъ пѣсень, а по кождôй пѣсни хлопцѣ деклямували стихи. По пѣсняхъ и деклямаціяхъ наступивъ выбôръ выдѣлу читальнѣ, до котрого увôйшли: о. Ем. Дольницкій яко голова, Тимко Лысакъ яко заступникъ, Іоанъ Купльовскій, Михаилъ Мацюкъ и Іоахимъ Крытъ яко члены, а Михаилъ Ворона и Дмитро Перхунъ яко ихъ заступники. Вп. панови Ж. Германови такъ то все подобалося и такъ бувъ тымъ всѣмъ взрушеный, що обѣцявъ на поставленье нового будынку на читальню 300 зр. заразъ въ тôмъ роцѣ зложити. За той щедрый даръ загальный збôръ зложивъ єму заразъ щиру подяку и именувавъ єго почетнымъ членомъ читальнѣ. Окрôмъ того сей благородный панъ, скоро ино довѣдався о намѣрѣ заложеня читальнѣ въ Рѣпневѣ, зложивъ грошѣ на двѣ газеты: одну руску а другу польску, и то яку выдѣлъ читальнѣ самъ выбере. Въ кôнци ôтспѣвавъ хоръ „Многая лѣта“ Найяснѣйшому цѣсарю, що давъ намъ свободу закладати читальнѣ и такъ просвѣщатися, Вп. пану Ж. Германови, Всеч. о. Ем. Дольницкому, дальше Всеч. гостямъ прибувшимъ на се торжество народне и членамъ читальнѣ. Опôсля наступила вечеря устроена зъ даткôвъ въ грошехъ и приносôвъ домовыхъ честныхъ господарôвъ и господинь рѣпнѣвскихъ, при котрôй гостилася интелигенція разомъ съ селянами, а хоръ молодежи рѣпнѣвскои спѣвавъ народнѝ пѣснѣ. По гостинѣ однѝ удалися въ свояси, уносячи съ собою найкрасшѝ чувства братнои любови и лучшои будучности, а другѝ ще забавлялися читаньемъ и розговорами десь до пôвночи, перенятѝ радостею и надѣею красшои долѣ.

НОВИНКИ.

— **Дръ Исидоръ Шараневичь**, многодѣяльный старѣйшина Ставропигійского Института и членъ депутаціи рускои до Вѣдня въ справѣ Єзуитôвъ въ Добромили, вручивъ въ минувшу недѣлю намѣстникови п. Ф. Залескому прошенье до надворнои канцеляріи о допущенье рускои депутаціи на авдієнцію у Єго Вел. цѣсаря, а заразомъ передавъ п. намѣстникови и копію евентуальнои промовы до цѣсаря. П. намѣстникъ заявивъ, що зъ своеи стороны попре прошенье депутаціи. Обширный меморіялъ, якій мае вручати депутація на авдієнціяхъ, вже вповнѣ выготовленый, такъ що депутація кождои хвилѣ вже готова выѣхати до Вѣдня.

— **Професоръ Миклосичь**, якъ доносятъ намъ зъ Вѣдня, дуже бувъ зрушеный, довѣдавшись про смерть Евгенія Желехôвского. Съ великимъ жалемъ згадувавъ про тое, що покôйному не пощастилося докôнчити Словаря (проф. Миклосичь запомôгъ выдавництво Словаря даромъ 50 зр.) и съ великимъ заинтересованьемъ допытувався про судьбу матеріялу словарского, полишеного авторомъ, повторяючи кôлькократно бажанье побачити якъ найскорше Словарь докôнченымъ.

— **Академичне Братство** уряджуе вô второкъ, 3 марта, въ комнатахъ „Бесѣды“ вокально-декляматорскѝ вечерницѣ, на котрыхъ дръ Целевичь буде держати историчный ôтчитъ.

— **Товариство урядникôвъ**. Выдѣлъ львôвскои спôлки задатковои товариства урядникôвъ, однои зъ найкрасше розвиваючихся институцій въ Австріи, основуючихся на принципѣ взаимности — скликуе на день 13 н. с. марта с. р. загальнѝ збори своихъ членôвъ. На дневнôмъ порядку стоятъ справозданье дирекціи, выбôръ новои дирекціи и рады завѣдуючои, подѣлъ зыску, буджетъ на рôкъ 1885 и внесенье що до зниженя стопы процентовои. Початокъ о 5 годинѣ по полудни въ сали мѣщаньского касина у Львовѣ. Вступъ до салѣ за оказаньемъ книжочки удѣловои.

— **На передновокъ**. Зъ фондôвъ державныхъ получили послѣдными днями слѣдуючѝ повѣты запомоги: Мѣлець 10.000 зр., Рогатынъ 500 зр., Вадовицѣ 4.000 зр. на публичнѝ роботы а 3.000 зр., 1.000 зр. и 2.000 зр. безповоротныхъ запомогъ. Повѣтъ жидачѣвскій получивъ 3.000 зр. Кромѣ того дôстали запомоги повѣты: бохеньскій въ сумѣ 2.000 зр., яворôвскій 300 зр., калускій 1.000 зр., краковскій 3.000 зр., ново-сандецкій 1.000 зр., новотарскій 300 зр., пильзненьскій 600 зр, ропчицкій 1.000 зр., рудецкій 1.000 зр., станиславôвскій 280 зр., тарнôвскій 2.000 зр., товмацкій 500 зр. и велицкій 2.000 зр.

— **Бюро меліорац.йне выдѣлу краевого** займаеся межи прочими проектами: регуляціи Гнилои Липы въ перемышляньскôмъ и рогатыньскôмъ повѣтахъ, осушеня сѣножатей въ Журовѣ и Григоровѣ; регуляціею Вязовницѣ въ ярославскôмъ пов.; регуляціею Вислока и регуляціею горѣшного Днѣстра и єго притокôвъ. — Въ бюрѣ меліорацiйнôмъ працюе теперь разомъ 13 людій.

— **Выстава рôльничо-промыслова** мае ôтбутися сего року въ Белзѣ въ часѣ ôтъ 1 до 16 н. с. вересня.

— **Статистика смертельности**. Во Львовѣ умерло въ мѣсяцю сѣчню с. р. на 117.258 жителѣвъ — 413 людій, зъ чого припадае на шпиталѣ 172. Межи умершами знаходилася одна столѣтна особа. Найбôльше умерло на сухоты, ôттакъ великій процентъ припадае на ôспу; наслѣдкомъ самоубійства умерло 2 людій.

— **На бурсу Іоана Хрестителя въ Дрогобычи** вплынуло: П. Т. гостѣ на весѣлю у Всч. о. Маляркевича въ Дорожевѣ дня 3 л. лютого зложили 11 зр. Зъ представленя руского театру пôдъ зарядомъ пп. Биберовича и Гриневецкого вплынуло 20 зр. — За оба тѝ датки Выдѣлъ товариства Бурсы складае прилюдну подяку. — *А. Тороньскій.*

— **Проф. В. Б. Антоневичь** выбраный на засѣданю товариства п. н. „Общество Нестора Лѣтописця“, ôтбувшôмся дня 10 (22) лютого, предсѣдателемъ сего товариства.

— **Головна выграна лосôвъ „Кинчемъ“** дôсталася якôйсь бѣдной трафикантцѣ. По заплаченю податку лишилося 40.000 зр., котрѝ клюбъ угорскихъ джокеѣвъ вже выплативъ щасливôй.

— **Чай подорожѣе!** Россійскѝ газеты доносятъ, що правительство задумало пôднести податокъ ôтъ чаю о 10 копѣёкъ на фунтѣ, въ виду чого деякѝ бôльшѝ фирмы постановили пôднести цѣну чаю на кождôмъ фунтѣ о 16 копѣёкъ безъ рôжницѣ на сорту. Цѣна пôдвысшена при кôнци лютого с. р., бо втогды будутъ выпроданѝ находячѝся теперь въ магазинахъ запасы.

— **Высокій вѣкъ**. Въ Америцѣ же, якъ доноситъ выходяча въ Чикаго газета „Westen“, Джонъ Лонгъ уродившійся ще 1739 р. Онъ провѣвъ 125 лѣтъ въ неволи, а теперь знаходится въ однôмъ публичнôмъ музею въ Чикаго.

— **Добра фирма**. До „Köln. Ztg.“ пишутъ зъ Парижа: Виновники крадѣжи діяментôвъ у ювилера Габріеля ще не выкрытѝ, но догадуются, що се Англичане, котрѝ съ украдеными дорогоцѣнностями утѣкли до Лондону. При тôй случайности пороблено незвычайнѝ ôткрытя, зъ котрыхъ можна заключати о существованю великого и добре зъорганизованого „товариства“, котре займаеся крадѣжами на велику скалю. Така крадѣжь съ вломаньемся мала недавно мѣсце у тутешного банкира Родриге́, но и тутъ нѣхто не мôгъ прійти на слѣдъ злодѣѣвъ, поки окраденому не доручено ось такого письма: „Michael Abrahams Sohn & Cmp. London 8, Old, Jewry — Paris 23, Rue Taibont, Telephone Nr. 71: „У насъ бувъ нынѣ п. Самуельсъ, агентъ держителя Вашихъ паперôвъ. Онъ каже Вамъ заявити, що держителѣ паперôвъ чч. ..... за заплатою 35 процентôвъ хочутъ ихъ выдати.“ Пошкодованый увôйшовъ съ тою фирмою въ торгъ, а не могучи нѣчого выторгувати, заплативъ цѣлу суму, яку ôтъ него жадали и получивъ свои паперы. Окраденый ювилеръ Габріель доходитъ своеи шкоды такожь при помочи фирмы: Abrahams Sohn & Comp.

— **A la Clovis Hugues**. Ексцентричнôсть парискихъ женщинъ, якъ свѣдчатъ живѝ примѣры, сталася майже епидемичною. Недавно скôнчився сензаційный процесъ п. Clovis Hugues, а въ єи слѣды вступила друга парижанка, забивши выстрѣломъ зъ револьверу мущину, котрый обѣцявъ оженитися съ нею, но не додержавъ слова. Газеты заграничнѝ, що донесли про той случай, довѣдуются, що та женщина вже разъ передъ кôлькома роками помстилася въ такій самъ способъ не другôмъ мущинѣ, котрый бувъ єи судженымъ.

— **Продажь жѣнки**. Недавно случилася, якъ доноситъ „Заря“, въ селѣ Заборѣ, кіевского уѣзду ось така пригода. Селянинъ Зискало зайшовъ разомъ съ жѣнкою до шинку и ставъ пити. Случайно переѣздивъ тамтуды селянинъ зъ другого уѣзда Почетырка. Онъ станувъ коло шинку и ще тверезый зайшовъ тамъ. — „Чи не продашь свою жѣнку?“ запытався ôнъ Зискала, поглядаючи на

его хорошу молодицю. — „А щожь, купи“ — сказавъ той — „ставъ пôвъ крючка горѣвки та забирай“. — Почетырка сягнувъ до кишенѣ, выймивъ 5 рублѣвъ, ôтдавъ ихъ пяницѣ и забравъ его жѣнку, котра не супротивлялася, на вôзъ и поѣхавъ. По дорозѣ вступили они до Зискала. „Куплена“ жѣнка забрала свою 8-лѣтну дитину и свои рѣчи, а потому поѣхали до Мотовылôвки. Протверезившій на другій день Зискало поѣхавъ за жѣнкою до Мотовылôвки, но вже ей не заставъ. Мѣсцевый урядъ довѣдавшись о такôмъ противзаконнôмъ купнѣ заразъ самъ ôтправивъ жѣнку въ станъ, щобы ей ôтослано до мѣсця приналежности.

— **Студентскій униформы.** Въ Петербурзѣ радятъ надъ заведеньемъ мундурôвъ для студентôвъ а позаякъ за мундурами стоятъ всѣ генералъ-губернаторы власти, полиційнѝ и много професорôвъ, то нема сумнѣву, що въ недовгôмъ часѣ всѣ слухателѣ россійскихъ университетôвъ будутъ мусѣли вбратися въ униформный одягъ. Пôсля проекту министерства просвѣты не будутъ потребували справляти собѣ мундурôвъ лишь тѝ студенты, що до укôнченя студій маютъ передъ собою лишь одинъ курсъ.

— **Надзвычайне явище.** Въ парку Лихтенштайна въ Россавъ зрубали недавно клена а въ его прорѣзѣ знайдено въ серединѣ якъ найдокладнѣйшій образъ мотыля, въ горѣ его куклу а въ долинѣ гусеницю въ чорныхъ барвахъ. Решта прорѣзу есть зовсѣмъ бѣла.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Въ Дрогобычи завязався кружокъ учителѣвъ высшихъ школъ, котрого предсѣдателемъ выбрано катихита о. Тороньского. — Въ Величцѣ умеръ недавно ко. Голіянъ, мѣсцевый р. кт. приходникъ и одинъ зъ виднѣйшихъ членôвъ краковскои партіи. — Редакторъ „Gazet-ы Narodow-ои, Янъ Добжаньскій, выѣзджае до Ницы для поратованя здоровля. — Славный ареонавтъ Годаръ умеръ передъ кôлькома днями въ Парижи.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Каноничну институцію получили оо. Захаріясевичъ Теофиль зъ Юнашкова на Хренôвъ, Іоанъ Маркевичъ зъ Хренева на Юнашкôвъ.

Презенту получили оо.: Косевичъ Теодоръ на Опришôвцѣ, Щуровскій Іоанъ на Струтынъ выжный.

Введенѝ въ душпастырскѝ посады оо.: Дыдикъ Іоанъ яко сотруд. въ Бережанахъ; Свѣтенькій Михаилъ яко сутрудникъ въ Товстôмъ дек. скалатского.

ПОСМЕРТНѝ ВѢСТИ.

✝ **Марія Магдалена Лушпиньска**, жена о. совѣтника и пароха зъ Кривча, деканата кудринецкого, упокоилася по десяти дневôй тяжкôй недузѣ въ 63 роцѣ житя. — Покôйна була взôрцемъ рускои женщины, правдива матѣрь для парохіянъ. Люблена всѣми и поважана за-для глубокои побожности и честного характеру, займала покôйна межи доокрестнымъ жѣноцтвомъ поважне становище патріярхинѣ. — Въ часѣ недуги покôйнои, хто ино довѣдався, поспѣшавъ съ потѣхою и порадою для родины и недужои. Вѣсть о смерти покôйнои дуже скоро перелетѣла по цѣлôй окрестности и помимо непогоды въ дни 12 (24) лютого на похоронѣ зôбралося множество интелигенціи и парохіянъ. По 42 лѣтнôмъ щасливôмъ подружю дôждалася покôйна ще того щастя, що власнѝ сыны и зятѣ понесли ей мощѣ послѣдный разъ до тои церкви, въ котрôй, точно сказавши, не пропустила она нѣ одного богослуженя. По прекраснôй соборнôй литургіи при хорошôмъ спѣвѣ ôтпровадивъ нашъ возлюбленный совѣтникъ и деканъ о. Теофиль Лисинецкій, парохъ Турильча, въ соборѣ 8 душпастырѣвъ (крôмъ свояковъ) по выголошенôмъ нагробнôмъ словѣ черезъ о. Іоана Ляторовского, тѣло покôйнои на мѣсце вѣчного ôтпочинку. Вѣчна ѣй память! — *Другъ зъ надъ Збруча.*

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Ч. 3. „Зорѣ“** мѣститъ на передовôмъ мѣсци повѣстку ювилята-писателя Ол. Я. Кониського пôдъ заголовкомъ: „Чи злочинець чи недужій?“, присвячену проф. дру Ал. Огоновскому. Ôттакъ слѣдуютъ: „Дни житя“ (поез. В. И. Масляка), „Двѣ пары“ (продовженье), „Переходъ козакôвъ черезъ Покутье до Молдавіи въ р. 1739“ (истор. розправка дра Ю. Целевича), „Зъ подорожи по Италіи“ (продовженье), „Кіевомогиляньска колегія“ (продовженье), „На св. Андрѣя“ (етнограф. студія Дан. Лепкого) и „Некрологъ Алекс. Федоровичу Кистяковскому“. — „Библіотеки Зорѣ“ выйшли 5 и 6 аркушь и мѣстятъ продовженье розправки: „Море и его чудеса“.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. М. М. въ Молодинчу. Предплата заплачена до 31 сѣчня 1885. — **Всч. Ч. Б. въ Капустинцяхъ.** Предплата заплачена до 31 мая 1885. — **Вп. А. Д. въ Буску.** Рекламованѝ числа высылаемо. Вы довжнѝ ще за 1884 р. 6 зр. — **Вп. И. Б. въ Ром.** Дѣло Ваше мы вже залагодили; посылку одержите ôтъ управителя друкарнѣ т. им. Ш. Котрого дня вышле, се вже не наше дѣло.

Подяка.

Дня 22 лат. лютого с. р. ôтбувся похоронъ бл. п. Людвика Березовского, професора ц. к. гимназіи въ Самборѣ. Въ имени цѣлои родины складаемо щиру подяку Вп. Духовеньству обохъ обрядôвъ, що зволили взяти безъинтересовный удѣлъ въ тôмъ сумнôмъ обрядѣ; рôвно дякуемо Вп. о. Т. Баревичу, директорови ц. к. гимназіи и Вп. Товаришамъ покôйного, котрѝ явилися на похоронѣ и зложили вѣнець хорошій на домовинѣ. Молодѣжь шкôльна ôтдала честь свому учителеви хорошимъ своимъ спѣвомъ и вѣнцемъ; Спаси Бôгъ ея! Не менше зъобовязанѝ есьмо Вп. Знакомымъ, котрѝ ôтдали тую послѣдну прислугу покôйникови.

Въ Самборѣ 24 лютого 1885. — Стефанъ Березовскій; П. Любинецка; О. Винтонякъ.

II.

Неумолима смерть забрала менѣ подругу, а дѣтей моихъ матѣрь. Складаю симъ прилюдно сердечну подяку Вседорогôй Родинѣ, що пôдчасъ слабости жены и по смерти була все ôтрадою въ тяжкôмъ горю и тулила мои и дѣточокъ слѣзы. — Заразомъ дякую Впов. Дру Янишевскому за щирѝ его заходы коло покôйнои, Вп. графу Потулицкому за его щире сочувство, Впр. о. Грабиньскому за потѣшнѝ слова, выголошенѝ надъ домовиною, Впр. и Всч. оо. дек. Дмоховскому, Сосновскому, дек. Левицкому, о. Левицкому зъ Ôльшаницѣ, Ясѣньскому, Чвартацкому, Дейницкому, Кончевичу, Пѣтушевскому, Макухови, Бачиньскому, Петрасевичу, Токареви, Доманикови, Тустановскому, Шавалѣ, Кульчицкому, Сологубови, Дмоховскому, Дольницкому, Высочаньскому, Бородієвичу, Вѣржховскому, Хенциньскому, Пайонкови, Ласеви, Мошиньскому, гвардіянови Шарлиньскому и Степекови, пп. Бялтаровичу и Фицаловичу за ихъ ревнѝ труды при похоронѣ и всѣмъ знакомымъ, що мимо лихои дороги численно зôбралися на обрядъ похоронный.

Юліянъ Зельскій, мужь покôйнои; Галя, Оля и Стефаня, дѣточки.

НАДÔСЛАНЕ.

(Пробовано нашими лѣкарями и поручаеся.) Дръ Крукъ, практ. лѣкарь въ Лимановôй (Галичина) пише о швайцарскихъ пигулкахъ аптикаря Р. Брандта: „Вышлѣтъ менѣ заразъ 3 коробки швайцарскихъ пигулокъ, позаякъ тѝ, що вы менѣ прислали на пробу, були въ наслѣдкахъ своихъ знаменитѝ.“ Дръ Іосифъ фонъ Прей, практ. лѣкарь въ Еппау коло Боценъ (Тироль) пише: „Позаякъ менѣ Вашѝ пигулки швайцарскѝ (можна получити за коробку по 70 кр. въ аптикахъ) выказали менѣ въ богато родахъ хоробъ для побореня шкôдливыхъ компликацій знаменитѝ услуги а прислана менѣ проба найшла мое повне признанье, для того отже прошу о дальшѝ 3 коробки.“ 1284

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 5—?

росу красоты и всякѝ косметики такъ черезъ мене якъ и иншѝ фирмы поручанѝ.

„Надôслане“. Въ теперѣшнôй острôй и змѣннôй порѣ року не бôгъ рѣчи буде згадати на сѣмъ мѣсци о однôй найпопулярнѣйшôй специяльности фармецевтичнôй, именно о звѣстнôмъ „Pain-Expeller-ѣ“ съ „котвою“. Выробъ сей величався майже ôтъ двайцятъ лѣтъ величезнымъ а такожь и заслуженымъ розповсюдненьемъ, позаякъ мае для кождого въ житю щоденнôмъ въ найрôжнороднѣйшихъ такъ лекшихъ, якъ такожь и тяжшихъ, найчастѣйше зъ перестудженя походячихъ недугахъ тымъ бôльше значенье, що есть средствомъ дешевымъ даючимся легко приноровити, тревалымъ и непôдпадаючимъ жадному зôпсованю а що найважнѣйше, нехибнымъ. Повинно бути для того въ кождôй хатѣ въ запасѣ. Получити можна у всѣхъ аптикахъ Само черезъ себе розумѣеся, що бесѣда тутъ лишь о правдивôмъ Pain-Expeller-ѣ съ „котвою“. 1238 (4—5)

НАЙЛѢПШОЮ

Бибулкою на Папиросы

есть правдива бибулка

LE HOUBLON

Выробу француского 1010 27—36

Фирмы CAWLEY & HENRY въ Парижи

Передъ наслѣдуваньемъ остерѣгаеся.

Тая бибулка лишь тогды есть правдивою, коли кожда ея чвертка мае стемпель LE HOUBLON, а кожда пачка засмотрена понизше знаходячоюся маркою охоронною и пôдписомъ.

Fac-Simile de l'Etiquette 17 Rue Béranger à PARIS.

Ц. к. генеральна дирекція

австрійскихъ желѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ пляну ѣзды важный ôтъ 15 лютого 1885 р.

Ôттѣздъ зô Львова:

Поѣздъ мѣшаный о 6 год. 40 мин. рано до Стрыя.
Поѣздъ особовый о 11 год. 25 мин. передъ полуднемъ до Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова.
Поѣздъ мѣш. о 6 год. 45 мин. вечеромъ до Стрыя, Станиславова, Гусятына, Дрогобыча, Хирова, Загôря, Звардоня.

Приходятъ до Львова:

Поѣздъ мѣш. о 8 год. 39 мин. рано зъ Стрыя, Станиславова, Хирова, Загôря, Звардоня.
Поѣздъ особ. о 4 год. 17 мин. по полудни зъ Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова
Поѣздъ мѣш. о 1 год. 39 мин. въ ночи зъ Гусятына, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борыслава, Хирова, Звардоня.

Дръ КОРНИЛО СУШКЕВИЧЪ

отворивъ

КАНЦЕЛЯРІЮ АДВОКАТСКУ

У ЛЬВОВѢ

пôдъ ч. 12. при улици Оссолиньскихъ.

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новѝ **апараты индукційнѝ** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннѝ находитися въ кождôй родинѣ. Гостець, ревматизмъ, ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ.** Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondares 2

1302 8—20

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючѝ

Формулярѣ для касъ пожичковыхъ

на ладъ

„Закомарскои Правды“:

1) Книга касова, одна либра . . . 40 кр.
2) Книга маетку желѣзного, одна либра . 40 кр.
3) Книга маетку пôдручного, одна либра . 40 кр.
4) Скриптъ, 100 примѣрникôвъ . . . 55 кр.

„СТАТУТЪ ЧИТАЛНѢ“

вразъ съ

поданьемъ до ц. к. Намѣстництва

выдало товариство „Просвѣта“ и продае по слѣдуючихъ цѣнахъ: 5 примѣрникôвъ Статутôвъ и 1 примѣрн. поданя до ц. к. Намѣстництва (безъ пересылки почт.) **20 кр.**

Товариство „Просвѣта“

ул. Скарбкôвска ч. 2.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѝ и

5% Листы Гипотечнѝ преміованѝ

котрѝ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. е. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи. 1267 15—?

Цераты

въ великôмъ выборѣ

именно:

на обитье меблѣвъ и поѣздôвъ, бархановыхъ на столы, паркетовѝ передъ умывальнѣ, гутаперховѝ до постелей, фартушковѝ, ролеты до ôконъ въ цвѣты и ляндшафты и проч. Яко найтревалѣйшѝ того рода выробы поручае П. Т. Публицѣ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

1233 1—2

Стефанія Вышиньска

у Львовѣ при ул Ôрменьскôй ч 30.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЪ

во Львовѣ, при ул. Коперника ч. 16 I. поверхъ

мае честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Вч. Духовеньству свою

РОБÔТНЮ

МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавѝ взгляды Впч. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаеся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавѝ замовленя выконуются въ найкоротшôмъ часѣ. (14—12)

995

Въ администраціи „Дѣла“ можна дôстати слѣдуючѝ працѣ бл. п.

Володимира Барвѣньского:

2. БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ, образокъ зъ Галицкого житя, цѣна . . . . . 80 кр.
3. ÔТЧИТЪ ВЪ 100-ЛѢТНѝ РОКОВИНЫ ЦѢСАРЯ ИОСИФА II. 17 (29) падолиста 1880, цѣна . . . . 25 кр.
4. БЕСѢДА ВЫГОЛОШЕНА НА НАРОДНÔМЪ ВѢЧУ РУСИНОВЪ 18 (30) падолиста 1880 о економичныхъ справахъ, цѣна . . . . . 15 кр.

Дохôдъ зъ першого твору призначуе Родина покôйника на памятникъ нагробный, зъ дальшихъ же трехъ праць на стипендію им Володимира Барвѣньского. (21—?)

НА ПРАЗНИКЪ ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!

поручае **НОВО ÔТКРЫТА**

Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ

ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

Плащеницѣ малёванѝ на полотнѣ: по 18, 20, 24, 26, 30, 32 и 40 зр.; малёванѝ на шовковôй матеріи по: 50, 55, 60, 64, 74, 80, 85, 90, 100 зр. и высше.
Артосы, по 4 зр. 20 кр. и 5 зр. 25 кр.
Воскресенія, рѣзанѝ въ дерева по 10, 14, 15, 16, 18, 21 и 24 зр.
Фелоны свѣтлѝ по 50, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100, 110, 120, 125, 130, 135, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200 зр. и высше.
Хоругвы церковнѝ (хрестѝ) зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 24, 28, 30, 35, 46, 56, 60 зр. и высше.
Фаны (прапоры зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 65, 75, 85, 95, 100 зр. и высше.
Евангелія ôтъ 60 до 600 зр. а. в.
Монстранціи ôтъ 40 до 200 зр.
Хресты процесіональнѝ металевѝ по 15, 18, 20, 22, 25, 28, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 75 до 80 зр.
Хлѣбницѣ на Всенощне по 5 зр. 25 кр. 16, 25, 30 и 33 зр.
Кадильницѣ ôтъ 7 до 20 зр.
Свѣчи ощадни металевѝ по 2½, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 12 и 15 зр.
Бальдахины, стихарѣ, образы малёванѝ на полотнѣ и блясѣ, олтарники процесіональнѝ, хресты напрестольнѝ и ручнѝ, поликандры (пауки), лѣхтарѣ, канделябры, лямпы, чаши, дарохранительницѣ, дароносницѣ, ампулки, водоносы, кропила, свѣтло церковне, цвѣты и пр.

1316 **по найдешевшихъ цѣнахъ** 2—6

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаеся франко. **Опакованье даромъ.**
Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье ôтворотною почтою даромъ.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 20. Львôвъ, Вторникъ 19 лютого (3 марта) 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:* *для Россіи:*
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл
съ дод. „Библіотеки“: съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . 5 рубл
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Ôтповѣдь „Рускому Сіонови“

на статію И. Б-ого въ ч. 3 зъ 1885 р. пôдъ заг. „Нашй часописи въ религійнôмъ взглядѣ“, — въ оборонѣ чести и поваги старинного Ставропигійского Института.*)

II.

Авторъ „Сіоньской“ статіи „Нашй часописи въ религійнôмъ взглядѣ“, назвавши Ставропигію якоюсь синодально-народною церквою, отже поставивши въ взгалѣ що до докорôвъ, дѣланыхъ нимъ галицкôй Руси тую поважну институцію майже въ одинъ рядъ съ сторонництвами рускими, або якъ ôнъ называе партіями, хотяй подѣливъ на групы мнимого противника одной правдивой вѣры и дипломатичною тактикою на кожду зъ нихъ иншими докорами нападае, то прецѣнь зô взгляду на то, що ôнъ мае на оцѣ всѣхъ тыхъ Русинôвъ, котрй, якъ думае, неправно и незвано въ Добромильску реформу мѣшаются, а они, „старй“ и „молодй“, въ тôй справѣ, а именно що до депутаціи до Вѣдня высылатися маючои, съ собою вгодилися, и понеже Ставропигія свою депутацію до Вѣдня высылае, — то слѣдуючй докоры, вдѣланй авторомъ „Сіоньской“ статіи не можна не стягати и до найбôльше консервативныхъ Русинôвъ, котрй суть членами Ставропигіи, а котрй въ сали нарадъ на всѣ партійнй взгляды забувши, въ справѣ Василіяньской реформы выключно на исторіи и на правѣ каноничнôмъ опираются.

„Сіоньска“ статья докорюе Русинамъ:

а) будьто они не знаютъ доказôвъ, находячихъ-ся въ церковнôй исторіи, а передовсѣмъ доказôвъ зъ буль и установъ св. римского престола, що опѣка того-жь надъ нашимъ греко-католицкимъ обрядомъ тягнеся мовь червона нитка черезъ всѣ столѣтя ôтъ часу принятя уніи;

б) що Русины не маютъ любови до власного народа и землѣ и що не хôснуютъ зъ прислугучихъ имъ правъ, наданыхъ римскимъ престоломъ, и що на пôдставѣ тыхъ правъ самостôйности народной не домагаются;

г) що неправно и на супреки основамъ правъ церковныхъ домагаются допущеня ôтпоручникôвъ свѣтскихъ до нарадъ надъ всякими важнѣйшими дѣлами церковными.

Найже намъ буде теперь вôльно на кождый зъ тыхъ докорôвъ ôтповѣсти sine ira et sine studio авторови чи тамъ перекладчикови сеи Руси неприклонной статіи.

Що до першои точки скажемо: Авторъ або переводчикъ сеи статіи ошибаеся дуже, удержуючи, будьто свѣтскй Русины такъ уже ôтчужились ôтъ жизни своеи власнои греко-кат. церкви, щобъ они не читали священыхъ книгъ, исторіи рускои церкви, а навѣть, щобы съ установами римского престола, именно съ тыми, котрй запоручили и утвердили церковну унію, були не обзнакомленй. Знаютъ они, завдячуючи то своѣй грамотности, всѣ тй установы и булѣ римского престола майже на память и знаютъ ихъ всѣхъ ôтъ початку до кôнця, и знаютъ не лишь наведенй въ статіи, але ще бôльше число ихъ, зъ котрыхъ то буль и установъ они переконалися о правдивôмъ дбаню апост. престола о чистоту и ненарушимôсть нашого обряду, навѣть въ найширшôмъ значеню того слова „ritus“, не лишень въ минувшихъ столѣтахъ, але и въ теперѣшнôмъ XIX вѣцѣ, и то за римскихъ папъ Пія VII, призволившого на утворенье галицкои митрополіи булею зъ 8 марта 1807 р.; Григорія XIV и папы Пія IX такъ тепло ôтзначившого въ письмѣ зъ 17 марта 1856 до зôбраныхъ у Вѣдни австрійскихъ епископôвъ „episcopos nobiscum in vera fide et catholica unitate conjunctos“ и „orientalis ecclesiae ritus et laudabiles consuetudines, quo in praetio haec apostolica sedes semper habuerat ritus, quorum observantiam tantopere incitavit“.

Если Русины пôдносятъ голосъ противъ конституціи зъ 12 мая 1882 р., то лишь по тôй причинѣ, що якъ-разъ тую конституцію приписуютъ они плохôй або неточнôй информаціи и неточному увзглядненю естества и историчного устрою Василіяньского чина, а въ такихъ ôтношеняхъ представленье фактичного положеня не тôлько не есть зборонене, але оно есть навѣть обовязкомъ кождого патріота Русина, хотяй-бы ôнъ не мавъ щастя належати до стану духовного. И навѣть успѣхъ не есть неможливымъ, о скôлько насъ найславнѣйшй, навѣть до езуитского ордена належачй канонисты поучаютъ, що „etiam adversus sententiam latam a para potest restitutio in integrum obtineri“.

Авторъ „Сіоньской“ статіи цитуе зъ наведеныхъ нимъ установъ ап. престола лишь такй уступы, котрй суть ему на руку, а промовчуе другй уступы и цѣлй установы, котрй за правами и самостôйностею обряду и церкви рускои промовляютъ и майже обовязокъ кладутъ на правовѣрныхъ: чистоту и цѣлôсть обряду зберѣгати и за ними словомъ и дѣломъ вступатися, розумѣесь дорогою зовсѣмъ легальною, котрои галицкй Русины и нѣколи не попускалися.

Знана есть галицкôй Руси булля п. Льва X зъ 18 мая 1521 „De libertatibus orientalium“ кромѣ цитованои авторомъ булѣ папы Климентія VIII зъ 10 сѣчня 1595 „Magnus Dominus et laudabilis“; знана ѣй буля п. Климентія VIII зъ 7 лютого 1596 „Benedictus sit ille pastor“; знане ѣй бреве того-жь папы зъ 7 лютого 1596 „Decet Romanum Pontificem“ и въ тôмъ именно бреве уступъ: „ritus enim et ceremonias vestras, quae fidei catholicae integritatem et nunquam nostram conjunctionem nequaquam impediunt eadem ratione et modo, quo a concilio Florentino permissum est et nos quoque retinere permisimus“; знане ѣй кромѣ булѣ ученого п. Венедикта XIV зъ 24 грудня 1743 „Demandatam coelitus“ и булѣ зъ 26 червня 1755 „Allatae sunt“, ще бреве того-жь папы зъ 2 мая 1743 „Inter plures“, въ котрôмъ читаемо уступъ: „Nullatenus Ruthenis ad communitatem S. Sedis nuper adjunctis impositam esse legem, ut abdicatis propriis ritibus et ecclesiae latinae ritus amplecterentur“. А якъ разъ се бреве, ссылаючеся на попередну булю „Demandatam coelitus“, дане есть на руки тогдѣшного митрополита Руси Атанасія Шептицкого, хотяй выключно дотыкае Василіянъ, котрй якъ передъ выданьемъ тыхъ установъ, такъ и потôмъ допускалися нововведень въ греческôмъ обрядѣ зъ обряду латиньского и зъ-пôдъ юрисдикціи епископскои выломившися, були на перешкодѣ правильному веденю администраціи церковнои, на що такъ часто рускй епископы дуже а дуже гôрко передъ римскимъ престоломъ жалувалися, навѣть такй, що самй належали до чину св. Василія, якъ н. пр. ученый епископъ холмскій Яковъ Суша передъ Инокентіемъ XI д. 1 цвѣтня 1685, еп. львôвскій Левъ Шептыцкій и перемыскій Онуфрій Шумляньскій передъ Венедиктомъ XIV д. 7 червня 1751 р.

Чому-жь то авторъ „Сіоньской“ статіи не вглянувъ въ исторію Василіяньского чина, стоявшого вже разъ пôдъ вплывомъ патрôвъ Езуитôвъ за часôвъ речипосполитои польскои, а бувъ-бы намъ — судячи по его говôрливости — певно не промовчавъ, кôлько шкоды той орденъ именно тогды наробивъ уніи мимо того, що congregatio de propaganda fide въ реформы того чина, предпринятои ôтъ р. 1617 на соборѣ въ Новгородку, сподѣвалася найбôльшои пôдпоры для уніи, а черезъ то посередно много хôсна для католицкои церкви. Не помагали жалобы рускихъ епископôвъ, не помагали угровы римскихъ папъ, — монахи образованй и по части зрформованй на латиньскій ладъ не переставали латиньщити и польщити Русь, и тому-то она по такихъ досвѣдахъ нынѣ подôбнои реформы Василіянъ лякаеся.

И дѣйстно, не даромъ до Василіянъ и ихъ учителѣвъ Езуитôвъ зô взгляду на ихъ латинизаторскй стремленя, предвиджуючи шкоду, яку унія зъ такого починаня утерпѣти може, ôтзывався п. Венедиктъ XIV — дай ему Господи царство небесне! — словами: „Curent praeterea, quod illorum omnia laudabilia ecclesiae graecae instituta ab antiqua patrum traditione derivata et apostolica comprobatione firmata in vigore permaneant atque a fidelibus hujus nationis integre executioni tradantur, neque aliquid iisdem suggerere aut suadere audeant, quod illorum contemptum atque imminutionem inducere possit... etc.“

Що-жь зъ того? Тіи накликуваня св. отця були голосомъ вопіючого во пустини. Реформованй Василіяне не переставали латинщити обрядъ, Езуиты, ихъ наставники, не переставали перетягати всю заможнѣйшу Русь на латиньскій обрядъ, шляхта стала латиньскою, а греческа вѣра стала хлопскою, и ледви минуло ôтъ р. 1743 и 1755 (т. е. ôтъ „Inter plures“ и „Allatae sunt“) одно столѣтье, а збулося въ закордоннôй Руси пророче слово Атанасія руского, Іосифа Велямина Рутского, котре нынѣ переймае жалемъ щирого руского католика, высказане въ справозданю зъ 1624 р. высланôмъ до конгрегаціи de propaganda fide: „Ruet tamen unio, quia rustici non defendunt unionem a schismaticis, imo nec ipsi permanebunt in unione“. Не знаю отже, якъ теперь маемо понимати автора чи переводчика статіи въ „Р. Сіонѣ“ зъ причины, що ôнъ такъ зневаживъ свѣтску галицко-руску интелигенцію, котра нынѣ церковными дѣлами такъ щиро перенимаеся, — чи есть ôнъ правдивымъ пріятелемъ уніи, чи може радше еи тайнымъ противникомъ?!

И. И.

*) Въ I статіи „Отповѣдь Р. Сіонови“ въ ч. 19 „Дѣла“ зайшли черезъ недоглядъ коректора деякй важнй похибки, котрй просимо Вп. читателѣвъ спростувати. Такъ именно въ 2-гôмъ стовпци въ послѣднôй строчцѣ замѣсть „constitutiones“ мае бути „institutiones“; въ 3-тôмъ стовпци въ 1-шôй строчцѣ зам. „було“ мае бути „буль“; а въ 23-тôй строчцѣ замѣсть „неморальности“ мае бути „ненормальности“.

Голосъ въ справѣ выкладового языка въ школахъ середныхъ у всхôднôй Галичинѣ.

[Статья надôслана.]

(*Конець.*)

Скаже знову хто: а що-жь съ коштами на паралельки? На то ôтповѣмо, що кошты мусятъ бути, але лишь такй, котрй треба выдати на основанье и удержанье тôлько одной повной самостôйной гимназіи: трійцять пять до сорокъ тысячь. Опираемо нашу гадку на слѣдуючихъ числахъ. Въ пяти гимназіяхъ, именно въ Перемышли, Станиславовѣ, Коломыи, Тернополи и Бережанахъ треба-бы творити по ôсѣмь клясъ, разомъ сорокъ клясъ; въ прочихъ семи гимназіяхъ по чотыри, разомъ двайцять ôсѣмь клясъ; у всѣхъ дванайцяти гимназіяхъ було-бы число рускихъ клясъ (розумѣеся безъ рускои гимназіи у Львовѣ) шѣстьдесять ôсѣмь. Если звернемо увагу на то, що въ многихъ гимназіяхъ вже суть паралельки, такъ що до тыхъ надъетатовыхъ клясъ треба перемѣстити тôлько рускихъ ученикôвъ, а безъ коштôвъ маемо рускй паралельки готовй.

Такихъ готовыхъ паралельокъ въ згаданыхъ гимназіяхъ есть 36. Возьмемо и тутъ до помочи урядове справозданье зъ р. 1883:

Мѣсто:	Число клясъ:	Чис. парал.
Броды	8	3
Бережаны	8	2
Бучачь	4	—
Дрогобычь	8	3
Золрчѣвъ	8	2
Коломыя	8	3
Перемышль	8	8
Самбôръ	8	—
Стрый гимназія	3	2
Сянôкъ	3	3
Станиславôвъ гимназія	8	5
Тернопôль гимназія	8	5
	Разомъ	36

Ôтгягнувши ôтъ 68 готовыхъ 36 паралельокъ, лишатся до доповненя 32 паралельки. По переведеню цѣлои тои организаціи буде ходити о удержанье тôлько тыхъ 32 паралельокъ. И кôлько-жь то буде коштувати скарбъ державный, щобы заспокоити горячй бажаня Русинôвъ въ всхôднôй части Галичины? Можна обчислити. На одну клясу треба пересѣчно двохъ учителѣвъ, т. е. на 32 клясы 64 учителѣвъ. Понеже правительство на случай кождоразовои потребы ôтъ початку организаціи теперѣшныхъ гимназій все послугувалося институціею суплентôвъ, съ рôчнымъ вынагородженьемъ 600 зр., то разомъ вынесе 38.400 зр.; а если возьмемо потребу декуды вынаймити льокаль, то цѣла сума выйде на сорокъ тысячь рôчного выдатку. Таку суму бôльше-менше мусѣло-бы правительство выдати на одну лише самостôйну руску гимназію, а зъ котрои Русины не були-бы вповнѣ вдоволенй. Чи-жь Русины не вносятъ на стôлько соразмѣрно до касы державнои, щобъ на просвѣтнй цѣли рускй не можна такои сумы ôтъ правительства жадати, чимъ-бы рускій народъ пôднесено пôдъ взглядомъ розвою наукового, а зовсѣмъ не покривджено другои народности, именно Полякôвъ?!

Допустѣмъ, що п. министеръ финансôвъ здвигне плечима и скаже: „и сорокъ тысячь нема, бо правительство, пôдвысшаючи конгруу священикамъ, загналося въ великй выдатки а новыхъ жерелъ доходôвъ не могло придбати“, — такъ и тутъ можна ще раду дати. Можна, — если есть щира воля заспокоити потребы Русинôвъ и не пôдвысшати выдаткôвъ въ фондôвъ державныхъ. Указуемо тутъ на дуже слабу фреквенцію реальныхъ школъ въ Станиславовѣ и Тернополи. Якъ рѣчи нынѣ стоятъ въ нашôмъ краю, де нема нѣякихъ фабрикъ и не такъ скоро повстанутъ, на разѣ були бы достаточнй двѣ реальнй школы въ краю, именно у Львовѣ и въ Краковѣ, котрй на разѣ заспокоювали-бы потребы въ реальнôмъ образованю молодежи. Впрочѣмъ лучше перемѣнити въ Тернополи и Станиславовѣ гимназіи на реальнй гимназіи. Грошѣ, якй правительство зыскало-бы черезъ закрытье реальныхъ школъ въ Тернополи и Станиславовѣ, выносили-бы майже сорокъ тысячь рôчно, а они якъ-разъ выстали-бъ на постôйнй рускй паралельки. Не добра то рѣчь закрывати школы реальнй, але если суть потрѣбнѣйшй школы иншй, такъ того средства за-для добра загалу треба ужити.

Если-бы соймъ и правительство рѣшились завести постôйнй рускй паралельки, то нѣчо не може стояти дальше на перешкодѣ, щобъ безпроволочно тое сповнити. Книжки суть, бо истнуе цѣла руска гимназія и своими власными рускими книжками школьными послугуеся. Аргументъ, що ученики не будутъ пôдготовленй до выкладового языка руского, ôтпадае, если пригадаемо собѣ на рôкъ 1868, коли введено польскій языкъ выкладовый; аджежь и тогды для молодежи справа ще гôрше стояла, бо ученики мусѣли зъ нѣмецкого до польского языка выкладового переходити. А прецѣнь якось пôшло. Руска молодѣжь ще гôрше ôтъ польскои выходила, бо не учившися вовсѣмъ языка польского черезъ сѣмъ лѣтъ, въ осьмôй н. пр. клясѣ мусѣла по польски всего учитися. Бѣдна руска молодѣжь, щобъ не втратити жерела образованя, мусѣла тôй гôркôй конечности пôддатися и якось поконала трудности. Инша рѣчь съ теперѣшною рускою молодежею, котра учится руского языка яко взглядно сбовязкового, тожь съ малыми соразмѣрно трудностями на разѣ буде боротися и по мѣсяци або двохъ поконае. Силы учительскй рускй такожь вже нынѣ суть въ отвѣтнôмъ числѣ, — треба тôлько перемѣстити учителѣвъ Русинôвъ зъ польскихъ клясъ до рускихъ, а до польскихъ недостаюче число заступити новыми силами покликаными зъ помежи слухателѣвъ выдѣлôвъ философичныхъ, не вы-

ключаючи вѣденьского и черновецкого университетôвъ. Найдеся межи ними немале число съ испытомъ навѣть цѣлымъ.

Єсли-бы правительство хотѣло креовати надъетатовѝ посады дѣйстныхъ учителѣвъ при нашихъ гимназіяхъ, — якъ то въ отвѣтныхъ сферахъ вже разъ обѣцювано, а тôлько обчисливши скрупулятно выдатки на цѣли просвѣтнѝ, и побачивши недостачу фондôвъ, на пôзнѣйше ôтложено, — то можна-бы при користнѣйшôмъ положеню финансôвъ австрійскихъ тѝ посады для рускихъ клясъ призначити, а тымъ способомъ мало-бы правительсти случайнôсть оказати свою жичливôсть рускому народови.

Заведенье постôйныхъ рускихъ паралельокъ въ згаданый способъ дає случайнôсть теперѣшнôй бôльшости соймовôй и угодовому правительству министерства гр. Таффого усунути велику кривду, яку Русинамъ заподѣяно введеньемъ выкладового языка польского въ цѣлôй Галичинѣ въ роцѣ 1868. Думаемо, що се также лежитъ въ интересѣ добре-мыслячихъ Полякôвъ, щобы провалъ, якій ухвала соймова для польского языка выкладового въ цѣлôй Галичинѣ межи Русинами и Поляками сотворила, теперѣшнѝ заступники соймовѝ выровнали, даючи рускôй молодежи можнôсть образуватися на рôднôй мовѣ.

ДОПИСИ.

Зъ Shenandoah (въ Америцѣ) 7 л. лютого 1885.

(*Зъ письма о Ив. Воляньского до редакціи „Дѣла“.*).... Хочу вамъ коротко описати тутешнѝ ôтносины ôтмѣнниѝ ôтъ нашихъ. Shenandoah (Шенендо) есть мѣсточко (town) числяче около 16.000 душь, збудоване, якъ всѣ американьскѝ мѣста, пôдъ простымъ кутомъ до чотырохъ сторôнъ свѣта. На улицяхъ ôтъ пôвночи до полудня есть въ кождôмъ квадратѣ (square), т. е. ôтъ однои поперечнои улицѣ до другои, по 10 домôвъ, а кождый пляцъ на дôмъ (lot) має 30 стôпъ при улици а 150 стôпъ въ глубину улицѣ. Всѣ домы мешкальнѝ суть безъ выимку на одинъ або на два поверхи; анѣ низшихъ анѣ высшихъ въ Shenandoah нема (хиба стайнѣ або шопы на варстаты въ задныхъ частяхъ домôвъ суть безъ поверхôвъ). Мало есть домôвъ мурованыхъ зъ цеглы и то по бôльшôй части поставленѝ доперва по остатнôмъ пожарѣ минувшого року. Решта домôвъ зъ дерева ставленѝ въ той способъ, що стовпы оббиваются въ надвору дошками, котрѝ малюютъ олѣйною краскою, а въ середины вузкими латами, на котрѝ приходитъ выправа и тапеты, а въ серединѣ стѣны зôстає порожне мѣсце на кôлька цалѣвъ. Не тôлько тутъ, але и въ великихъ мѣстахъ труднѣйше о комнату кавалерску, бо съ малыми выимками домы такъ уряджені, що сѣней нема, а сходы на поверхи провадятъ зъ комнаты и выходятъ просто до комнаты, длятого партія, до котрои належатъ двѣ комнаты на долинѣ, муситъ займати также надъ ними положенѝ комнаты на обохъ поверхахъ. Пѣчь кухонна и до огрѣваня не належитъ тутъ до помешканя, тôлько до меблѣвъ, котрѝ кождый самъ собѣ спроваджує; въ кôлькохъ домахъ суть печѣ въ пивници, огрѣваючѝ цѣле помешканье рурами.

Пôдставою мѣста Shenandoah суть копальнѣ вугля. Не мôгъ я докладно довѣдатись, коли тутъ основано першу копальню а съ нею и першу осаду, — то тôлько знаю, що передъ кôльканайцяти лѣтами тутъ була мала ще осада, а въ остатныхъ кôлькохъ лѣтахъ мѣсто пôднеслося мало не о половину. Однакъ якъ скорымъ бувъ зрôстъ мѣста, такъ ще скоршимъ бувъ-бы его упадокъ, коли-бъ тôлько вугля не стало. Єсть тутъ недалеко мѣсточко St. Clair, въ котрôмъ вугля не стало и длятого бôльша часть мѣста пуста, а домы можна тамъ купити за десяту часть вартости або ще дешевше. Не знаю, якъ довго Shenandoah постоитъ: декотрѝ вправдѣ кажутъ, що вугля не стане на довше якъ 20 лѣтъ; иншѝ знову гадаютъ, що и за 100 лѣтъ его не выберутъ, бо и новѝ жилы ôткрываютъ. Се друге мнѣнье выдаєся правдоподôбнѣйшимъ, бо инакше трудно-бы собѣ пояснити такъ наглый зрôстъ мѣста.

Мѣсто наше має около 15 церквей розличныхъ вѣроисповѣдань, кромѣ нашои церкви и жидôвскои божницѣ, котрѝ ще не выставленѝ, а тôлько богослуженье ôтправляєся въ сали. Такъ робила тутъ кожда парохія, закимъ поставила церковь. Латиньско-католицкихъ парохій есть три: англійска (irisch), нѣмецка и польска. Єсть двѣ чи три школы публичнѝ низшѝ, одна высша, сѣмь аптикъ (о скôлько я видѣвъ), значне число лѣкарѣвъ и адвокатôвъ и кôлькохъ скваврôвъ (esquire), т. е. урядникôвъ полиційно-судовыхъ (до котрыхъ належатъ справы до 300 ф. штерлингôвъ), выбираныхъ въ кождôй части мѣста (властива ихъ назва есть justice of peace = судія мира). Двôрцѣ суть два двохъ компаній желѣзниць; можна ѣхати до богато мѣсць одною або другою желѣзницею, бо идутъ рôвнобѣжно.

Що до климату, то зима тутъ така, якъ у насъ, тôлько дуже непостôйна, съ частыми змѣнами; лѣто, кажутъ, трохи горячѣйше, якъ у насъ.

Що до нашихъ людей, то першѝ Славяне прійшли тутъ зъ Угорщины Словаки и Русины, по части римо-католики, почасти греко-католики, по части лютеране. Зъ Галичины суть всѣ ôтъ угорскои границѣ, Лемки, найбôльше зъ повѣта горлицкого. Длятого всѣ нашѝ люде знанѝ тутъ пôдъ назвою Hungar-ôвъ, а и мене часами называютъ hungary priest, hungarski ksiądz, хотяй бôльше утертою назвою есть greek priest, ruski ksiądz. Всѣ они суть обывателями австро угорскими, працюютъ при вугли, а що зароблятъ, звычайно ôтсылаютъ до дому, длятого не маютъ тутъ нѣякихъ посѣлостей. Не знаю, кôлько ихъ всѣхъ есть, бо однѝ приходятъ, другѝ ôтъѣздятъ а также и въ Америцѣ не все сидятъ на однôмъ мѣсци. До сеи поры маю вписаныхъ зъ Shenandoah надъ 300; зъ тыхъ заледви десята часть жонатыхъ и тіи наймаютъ домы и пріймаютъ на станцію самотныхъ; ѣду маютъ спôльну, за котру платятъ що мѣсяця до склепу по рôвнôй части ôтъ головы, а тôлько за мешканье, варенье, пранье и мыло до умываня по роботѣ вуглярскôй платятъ господареви по 2—3½ доляра мѣсячно. Кромѣ въ Шенендо есть найбôльше нашихъ людей въ поблизкости въ Shamokin (двайцять кôлька миль англійскихъ), решта розкиненѝ по меншихъ мѣсцевостяхъ, въ котрыхъ я бувъ до теперь тôлько въ Centralia. Бували ту въ церквѣ и зъ дальшихъ повѣтôвъ Пенсильваніи, а навѣть зъ Нового Іорку переказували, щобы до нихъ пріѣхати на сповѣдь великодну.

Теперь тутъ найгôршѝ часы для робôтникôвъ. Двѣ копальнѣ зовсѣмъ не роблятъ, решта роблятъ ино по ¾ дня а кромѣ того ще буває, застановляютъ роботы ôтъ часу до часу на кôлька днѣвъ, а въ додатку ôтъ 1 лютого знижили платню о 10%. Повна платня выноситъ для дорослого около 1 доляръ на земли а до 1½ доляра пôдъ землею (де однакъ менше есть занятыхъ). Въ наслѣдокъ того въ цѣлôмъ мѣстѣ велика стагнація интересôвъ. Такожь и я мусѣвъ спустити зъ обѣцяныхъ менѣ 200 зр. т. е. около 80 долярôвъ на 60 долярôвъ, и зъ того ще й помешканье самъ плачу (11 долярôвъ). Передъ двома мѣсяцями нема надѣѣ на полѣпшенье роботы.

Въ початкахъ стрѣтила наша грек-катол. громада труднôсть, якои мы зовсѣмъ не сподѣвалися. Именно архіепископъ Филядельфіи не узнає цѣлковито правъ нашого обряду и заборонивъ менѣ вступу до своихъ церквей, а своимъ вѣрнымъ до нашои. Сталося се длятого, що архіепископа упередили декотрѝ польскѝ священики, котрѝ хотѣли втягнути нашихъ людей на силу до своихъ парохій. Однакъ сподѣваємося, що тое непорозумѣнье невадовго усуноеся, якъ ино прійде узнанье зъ Риму, о котре нашѝ архіереѣ вже певно стараются. Проживаючѝ тутъ Поляки зъ Галичины, зъ Конгресôвки, знаючѝ, що есть унія, соблазняются поступованьемъ своихъ ксьондзôвъ, котрѝ для власного интересу стоятъ на перешкодѣ уніи. Такожь праса тутешна досыть прихильно приняла основанье нашои церкви и парохіи (congregation) Маємо въ Shenandoah двѣ часописи: одну щоденну „Evening Progress“ (коштує 1 центъ (1/100 доляра), 1 аркушь величины „Дѣла“) и другу тыждневу „The Shenandoah Herald“ (2 аркушѣ коштує 5 цт.).

Ще вамъ хочу подати цѣны деякихъ артикулôвъ: фунтъ мяса на росôлъ 12 цт., на бифштикъ 16 цт.; свинина, телятина, баранина и дрôбъ по 16 цт; ковбаса и шинка маринована по 10 цт.; смалець чистый 14 цт.; муки 25 фт. за 75 цт.; кава 20—30 цт.; цукоръ 8 цт.; чай 20—72 цт.; рыба 3½ фт. за 25 цт. (щупакъ 1 фт. 15 цт.); сардинки въ оливѣ (недобрѝ) 3 пуделка за ¼ доляра (25 цт.), сардинки въ муштардѣ два разы такъ великѝ (и лѣпшѝ) 2 пуделка за 25 цт.; молоко 10 цт. за кварту; яйця около 30 цт. тузинъ; крупы гречанѝ (тôлько въ однôмъ склепѣ знайшлися) по 10 цт. фт. Бляшанѝ рѣчи не дорожшѝ якъ у насъ, рахуючи 2½ крейцаря за 1 центъ. Одѣжь и меблѣ коштуютъ менше-бôльше тôлько долярôвъ, що у насъ гульденôвъ. Кухня съ прирядомъ до печеня хлѣба около 18 долярôвъ; пѣчь до огрѣваня найменша 5 долярôвъ; великѝ до огрѣваня цѣлого помешканя 20—30, чиншь за салю на церковь выноситъ рôчно 150 дол.

Кôнчу, бо вже спѣшуся на вечерню, а завтра почта не иде, и цѣлую всю братію сердечно.

Иванъ Воляньскій.

Зъ надъ Днѣстра.

(*Голосъ въ оборонѣ нашихъ артистôвъ малярѣвъ.*) Ôтъ давныхъ часôвъ всѣми Русинами выжидана справа основаня руского епископства въ Станиславовѣ, здаєсь, уже остаточно полагоджена, бо кромѣ розличныхъ выдаткôвъ на введенье въ житье тои новои важнои духовнои институціи, прелиминувало правительство также 18.000 зр. на реставрацію тамошнои престольнои церкви. Тая послѣдна обстанова спонукує насъ, закимъ ще часъ, забрати голосъ въ сѣй справѣ и звернути на ню увагу не лишь Вп. читателѣвъ „Дѣла“, але и тыхъ лицъ, котрымъ дана буде власть управы новою діецезією.

О скôлько намъ звѣстно, назначена правительствомъ сума на реставрацію якъ внѣшну такъ и внутрѣшну владычои церкви въ Станиславовѣ есть скупою, однакъ не о то намъ теперь иде, а о то, щобы зъ тои въ порôвнаню до великихъ реставраційныхъ потребъ за малои сумы зробити якъ найлучшій ужитокъ, — значитъ, абы съ малыми грôшми, о скôлько можна якъ найлучше прикрасити церковь владычу, абы въ рôвнôй мѣрѣ и артистична и обрядова сторона при згаданôй реставраціи церковнôй була гарно выкôнчена.

Намъ доси непонятно, задля якои причины руска капитула львôвска при внутрѣшнôй реставраціи престольнои церкви св. Юра поручила выконанье артистичне людямъ чужимъ, не знаючимъ анѣ духа анѣ значеня нашого обряду, — а выйшло зъ того таке, що кождый хочь и не-артистъ, розглянувши-ся по иконостасѣ и стѣнахъ церковныхъ св. Юра, муситъ зъ-ôттамъ выйти съ доброю довою розчарованя. „За такѝ грошѣ, що коштувала реставрація св. Юра, можна було щось красшого и лучшого мати“. — такъ поневоли муситъ кождый погадати. Такъ само поступила собѣ и перемыска капитула руска тамтого року, передаючи окрасу тамошнои владычои церкви также чужинцямъ, — коли мы маємо своихъ славнозвѣстныхъ артистôвъ-малярѣвъ, межи котрыми особливо заслугує на тое, абы дати ему мѣсце попису, Корнило Устіяновичъ. Онъ не лишь въ загалѣ знаньемъ и композиційнымъ талантомъ стоитъ понадъ всѣми, але що найважнѣйше, за нимъ промовляютъ его краснѝ творы малярскѝ, именно на поли церковнôмъ, якѝ выпрацювавъ послѣдными роками въ церквахъ въ Козьовôй, Шульганôвцѣ и Бильчу. Въ обширнôй и виднôй церквѣ въ Шульганôвцѣ образы его „Хрещенія Руси“, „Благословенія нового лѣта“ и „св. Антоній та Теодосій Печерскій“ не маютъ рôвного нѣ по церквахъ нѣ костелахъ. А вже иконостасъ въ згаданôй церквѣ, выкôнченый пôсля его пляну, то истинно гарный, плѣняючій, одинокій въ своѣмъ родѣ, бо представляє церковь св. Петра зложену зъ образôвъ иконостасовыхъ старого и нового завѣта, надъ котрою вносится замѣсть хреста Богъ Отець, благословлячій церковь рукою своєю. Коляторъ церкви въ Бильчу князь В. Сапѣга и графъ Жултовскій дуже хвалили его роботу. А шкода велика Корнила Устіяновича, що посѣдаючи такій великій талантъ малярскій, мусить хлѣба ради скитатися по селахъ та марнувати часъ и силы. Намъ здаєся, що не на тое выховали мы своихъ артистôвъ, щобы „свѣтло свое клали подъ спудомъ“, а ôттакъ на старôсть зъ голоду гинули, лишь радше мы маємо и якесь право домагатися ôтъ нашихъ представителѣвъ духовныхъ патріотизму, абы именно малюванье и реставраціи катедральныхъ церквей, де и пописатися можна талантови и знайти якійсь заробокъ, були поручуванѝ своимъ малярямъ и фаховымъ людямъ.

Длятого то поки ще часъ, звертаємося въ сѣй справѣ до тыхъ лицъ, котрѝ будутъ до того покликанѝ, а головно до будущого владыки станиславôвского, абы въ своѣмъ часѣ поручили дѣло окрасы и реставраціи престольнои церкви въ Станиславовѣ не кому иншому, лишь нашимъ рускимъ артистамъ, зъ помежи котрыхъ кромѣ звѣстного Корнила Устіяновича заслугуютъ на повне увзглядненье: артистъ Копыстыньскій, що похвально малювавъ церковь въ Пôдпечерахъ и маляръ та рѣзбярь Яблоновскій, котрый придбавъ собѣ достойну славу въ Перемышли и тамошнôй окрестности. Се наше бажанье станеся бôльше оправданымъ ще и зъ того взгляду, що, передаючи реставрацію владычои церкви въ Станиславовѣ своимъ людямъ заплатится довгъ патріотизму и даючи заробокъ и поле попису своимъ артистамъ, заохотится ихъ вывязатися зъ своеи задачи и дальше дѣлати для добра и славы Руси.

Зъ Гуцульщины.

(*Мисіи тверезости въ Гуцульщинѣ*). Славна наша Гуцульщина зачинає мало-помалу прокидатися зъ глубокого та тяжкого сну не долѣ та темрявы. Якъ всюды и все, такъ и тутъ нове житье муситъ зачатися ôтъ первѣстка религійного, а потому вже геть-то пôйде за тымъ, сподѣватися, просвѣта та самопôзнанье народне. А то ажь жаль стискає за серце, коли здоровымъ, нелукавымъ окомъ поглянемо на ту нѣбы-то славну, а въ сути рѣчи таку нужденну Гуцульщину... Колись — оповѣдаютъ — були тутъ славнѝ богатырѣ, що то ихъ прозывали „дуками“, а теперь натомѣсть насѣла жидова и експлоатує добродушного а темного Гуцула. Возьмѣмъ за примѣръ хочь-бы и Жабье, тую столицю Гуцулôвъ. Число жидôвъ вже досыть поважне, а де колись пасъ свои стада Гуцулъ, тамъ нынѣ — щобъ и не згадувати, — той самъ Гуцулъ пасе на своѣй питомôй полонинѣ стада жидôвскѝ... Величаются жабôвскѝ люде, що отъ недовго и чекати, якъ въ Жабю запровадятъ судъ повѣтовый, а черезъ то и ихъ село перейде въ мѣсто. О, якѝжь они короткоглядні, коли тѣшатся тою марницею, а не пôзнаютъ того, що у насъ мѣста безъ жида годѣ и подумати! А ще жидъ такъ добре знає пôдобратися пôдъ нашого добродушного Гуцула, що той лучше вѣритъ жидови, нѣжь священикови. Лучаєся и такъ, що Гуцулъ передъ своєю смертею записує весь свôй маєтокъ жидови, не входячи въ то, що може довгъ затягненый у жида не доходитъ и до половины вартости его маєтку. А якъ часто буває, що Гуцулъ выйшовши зъ церкви иде просто до коршмы та тамъ розповѣдає жидамъ, що чувъ въ церквѣ ôтъ священика.. Даруй народе гуцульскій, що я ôткрываю передъ свѣтомъ твои блуды, але я занадто тебе люблю, щобъ я мавъ рôвнодушно на то глядѣти. А вжежь годѣ и того промовчати, що въ недѣлю по полудни посѣдаютъ собѣ безъ рôжницѣ старѝ и молодѝ, хлопцѣ и дѣвчата, по пôдъ коршму а горѣвка кружляє, якъ за добрыхъ часôвъ.

Прото благе дѣло вчинили Вп. оо. въ Соколôвки та въ Рѣчки, що устроили у себе духовнѝ мисіи. И я бувъ тамъ, а що чувъ и видѣвъ, хочу ширшому свѣтови розказати — однымъ на радôсть а другимъ для примѣру. Въ Соколôвцѣ ôтбулася мисія на Трехъ Святителѣвъ, а въ Рѣчцѣ на Стрѣтенія. Часу межи обома мисіями було ледви тыждень, а ôтдаленье обохъ мѣсцевостей ôтъ себе ледви кôлька миль, прото могли безъ перешкоды посвячати свои труды для добра народа гуцульского всѣ три нашѝ славно звѣстнѝ проповѣдники оо. Мохъ, Заловецкій и Ал. Заклиньскій. О. Заловецкій промовлявъ дуже переконуючо до серця селянъ приказкою о „Матѣю“ (à la Луць Заливайко). Люде кивали головами потверджаючо, а рукавами отирали мимоволѣ плынучѝ слёзы. По ôтправленыхъ богослуженяхъ закопували хресты, а пôдъ ними фляшку горѣвки на знакъ: що „хрестъ побѣдивъ піяньство“, якъ колись побѣдивъ поганьство. Великѝ хресты тверезости тягнули на призначене мѣсце чотыри хорошѝ волы.

Про закопуванье горѣвки въ землю рôжно собѣ толкує народъ гуцульскій. Однѝ, котрѝ съ горѣвкою такъ зближилися, що имъ годѣ би заречися, кажутъ, що буде голодъ, бо закопали хлѣбъ въ землю (а горѣвка робится зъ хлѣба). Надармо стараются другѝ переконати ихъ, що противно: если бы той хлѣбъ, що иде на выробъ горѣвки, роздѣлити межи народъ, то не було бы такои нужды на свѣтѣ.

Честь Вамъ Вп. отцѣ зъ Соколôвки та зъ Рѣчки, що подали початокъ до отверезеня доброго народа гуцульского Вслѣдъ за тымъ зачуваємо, що и Вп. отцѣ парохи зъ Жабього носятся вже съ гадкою и у себе таку мисію ôтправити. Давъ-бы Богъ, щобы не покинули тои гадки, а старалися би якъ найлучше осущити, бо для Жабього мисія тверезости — то вода для прагнущои канѣ..

Двоєнскій.

Зъ житя новыхъ архипастырѣвъ.

I.

Дръ Сильвестеръ Сембратовичъ родився 3 вересня 1836 р. въ Дошници, ясельского повѣту, перемыскои епархіи, де отець его, Антоній Сембратовичъ, бувъ приходникомъ. Мати его, Анна, була дочкою бл. п. Сильвестра Вислоцкого, приходника въ Флоринцѣ. До нормальныхъ школъ ходивъ Сильвестеръ Сембратовичъ въ Яслѣ, Горлицяхъ и въ Тарновѣ, де скôнчивъ ихъ въ 1848 р. До гимназіи ходивъ въ Перемышли, Львовѣ и коротенько у Вѣдни, де бувъ его стрый, Впр. Іосифъ, вицеректоромъ семинаріи. Скôнчивши гимназію, слухавъ выкладôвъ философичныхъ и богословскихъ яко стипендистъ греко-уніятского института св. Атанасія Вел. въ Римѣ въ колегіи папы Урбана VIII de propaganda fide. Въ 1860 р. бувъ рукоположеный, а въ 1861 р., по зложеню ригорозôвъ, получивъ степень доктора богословія и вернувши зъ Риму до Галичины, сповнявъ обовязки сотрудника при о. С. Вислоцкôмъ въ Флоринцѣ. Въ 1862 р. перенѣсся зъ перемыскои архіепархіи въ львôвску. Тогдѣшный митрополитъ галицкои Руси, Григорій Яхимовичъ, именувавъ его капеляномъ монастыря и катихитомъ женьскои школы въ Словитѣ, де пробувавъ до 1863 р. Въ р. 1863 именованый префектомъ рускои дух. семинаріи у Львовѣ и обовязокъ той повнивъ до 1870 р. Въ тôмъ часѣ (1863 до 1865) бувъ рускимъ катихитомъ при школѣ Доминиканôвъ у Львовѣ; въ 1864 р. именованый совѣтникомъ и референтомъ львôвскои митроп. консисторіи; въ 1865 р. зôставъ заступникомъ професора догматики на львôвскôмъ университетѣ, а въ р. 1869 именованый дѣйстнымъ професоромъ того жь университету. Въ 1872/73 и 1878/79 шкôльныхъ рокахъ бувъ выбраный деканомъ и продеканомъ колегіи професорôвъ богословского факультету. Отъ 1873 р. до сихъ поръ сповняє чинъ просинодального екзаминатора. Въ 1877 р. бувъ именованый папою Львомъ XIII катедральнымъ архипресвитеромъ митроп. капитулы у Львовѣ, а 29 лютого 1879 зôставъ епископомъ юліополитаньскимъ in partibus infidelium, а пôзнѣйше помôчникомъ митр. Іосифа Сембратовича. По уступленю Іосифа въ 1882 р. перенявъ администрацію львôвскои архіепархіи, котрою управляє до сего часу. Єсть ôнъ такожь основателемъ вже 13 лѣтъ существуючого архіепархіяльного письма „Рускій Сіонъ“, выдавъ молитовникъ въ народнôмъ языцѣ и богато потрудився коло основаня воспиталища дѣвочого у Львовѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ рады державнои*). Въ палатѣ послôвъ розпочалися въ пятницю дня 27 лютого дебаты надъ сегорôчнымъ буджетомъ и потягнутся имовѣрно черезъ кôлька засѣдань. Всѣ партіи вызначили своихъ бесѣдникôвъ а декотрѝ зъ нихъ забирали вже голосъ. Зъ клюбу сполученои лѣвицѣ записалися до голосу: Карнери, Зисъ,

Пленеръ, Шаршмидъ, Менгеръ, Герботъ и Кноцъ; зъ ческого клюбу: Грегръ, Фандерликъ и Троянъ; зъ „кола" польского Черкавскій; зъ клюбу Лихтенштайна Беренфайндъ а зъ клюбу центрумъ Воснякъ. — Прелиминарь на рôкъ 1885 пôсля справозданя пос. Матуша подали мы вже въ однôмъ зъ попередныхъ ч. „Дѣла"; подаємо теперь деякій характеристичній надъ нимъ бесѣды хочь въ найголовнѣйшихъ чертахъ. Першій промовлявъ пос. Карнери, а цѣла его бесѣда була вымѣрена противъ теперѣшного правительства. На самôмъ вступѣ своеи рѣчи заявивъ бесѣдникъ, що промовляє съ тымъ чувствомъ, якъ колибъ вже прощався, бо може бути, що вже не буде выбраный; а хочь-бы и бувъ выбраный, то не знає, чи ще застане президента министрôвъ на его давнôмъ становищи. Ôнъ не сомнѣваєся о прихильности своихъ выборцѣвъ, але его страхає поступованье теперѣшного правительства, котре всюды протегує инші народности, лишь не Нѣмцѣвъ и не либералôвъ, чого доказомъ выборы до палаты торговельнои въ Бернѣ и въ Пильзнѣ, де не ходило о пôднесенье торговлѣ, лишь о те, щобы якъ найбôльше Чехôвъ а якъ наймевше Нѣмцѣвъ допустити. Таке саме поступованье — казавъ бесѣдникъ — заявляє также и министеръ юстиціи, котрый дивится лишь на те, щобы пôдносивъ елементъ національный а не справедливôсть законôвъ. Таке пôдношенье національныхъ елементôвъ знаменує лишь паденье австрійскои державы. Таке саме стремленье заявляє також и министеръ просвѣты. Бесѣдникъ заявивъ на послѣдокъ, що нѣколи не призволитъ буджету такому правительству, котре не тôлько що руйнує конституцію, але навѣть и природну пôдставу Австріи. — Промовляли ще за буджетомъ пос. Цайтгамеръ а противъ него пос. Шаршмидъ. Сей послѣдный заявивъ при кôнци своеи бесѣды, що есть того переконаня, що такъ рада державна якъ и въ загалѣ цѣла держава лишь тогды будутъ мати будучнôсть, коли понадъ всѣми хоругвами рôжныхъ краѣвъ коронныхъ буде повѣвати хоругвъ чорножовта. — Дня 27 лютого предложило правительство палатѣ послôвъ внесенье въ справѣ часткового покрытя недобору за рôкъ 1885 черезъ емисію пятипроцентовои ренты паперовои въ высотѣ 8 милiонôвъ. — Пос. Штайдель поставивъ внесенье въ справѣ заведеня закона о ôтшкодованю громадъ черезъ переиманье желѣзниць на власнôсть державну.— Дня 28 лютого зажадало правительство въ палатѣ послôвъ додаткового кредиту на р. 1885 для будовы дорôгъ въ сумѣ 57.000 зр. а 50.000 зр. на будôвлѣ водні; обѣ сумы призначені для Галичины. Для будовель водныхъ на Серетѣ въ Буковинѣ зажадало правительство 5.400 зр.

(*На засѣданю палаты пановъ*) зъ дня 27 лютого заявивъ президентъ палаты гр. Травтмансдорфъ, що комисія для конгруы вже уконституовалася и выбрала своимъ предсѣдателемъ Шварценберга а его заступникомъ кн. Метерниха. Оттакъ ухвалено угоду зъ дня 4 марта 1884 въ справѣ забезпеченя телеграфичнои звязи черезъ пôдморскій телеграфъ и законъ о побôльшеню мѣдяныхъ грошей. Проектъ закона о ôтшкодованю невинно засудженыхъ ôтосланo назадъ до комисіи для нового передискутованя. Всѣ прочі справы стоячі на порядку дневнôмъ принято безъ дискусіи.

(*Справа регуляціи галицкихъ рѣкъ*), якъ доноситъ „Czas", не стоитъ такъ зле, якъ се голосятъ органы опозиціи. Комисія выбрана для сеи справы есть въ значнôй бôльшости за ухваленьемъ §. 1 дотычного закона съ деякими змѣнами, бо уважає, що треба конче забезпечити одинъ зъ найбôльшихъ краѣвъ коронныхъ ôтъ повеней, що не тôлько краѣ сей руйнують, але и приносятъ цѣлôй державѣ великі отраты хочьбы вже лишь черезъ зменшенье силы податковои. Крôмъ сего бôльшôсть комисіи уважає за справедливе ухвалити для Галичины такій законъ, якъ свого часу ухвалено для Тиролю.

(*Зъ комисій и клюбôвъ парляментарныхъ*). Комисія въ справахъ желѣзниць радила 26 лютого надъ угодою съ пôвнôчною желѣзницею. Референтъ сеи справы, пос. Билиньскій, пôдносивъ великі користи, які ся угода державѣ принесла-бы. Внесенье, щобы правительство переняло желѣзницю на власнôсть, ôткинено, а принято внесенье о переходѣ до дискусіи специяльнои 17 голосами противъ 15. — Клюбъ либерального центрумъ постановивъ поробити деякі змѣны въ проектѣ угоды. Такъ постановлено, що рôчна дивиденда має выносити 100 зр. замѣсть 112 зр., надвыжка зъ чистого доходу по надъ дивиденды має роздѣлятися по рôвнôй части межи управу державну а пôвнôчну желѣзницю. Клюбъ постановивъ внести ще двѣ резолюціи: одну для забезпеченя интересôвъ державы а другу въ справѣ заведеня мирового суду для залагодженя непорозумѣнь, які могли-бы зайти мѣжь державою а товариствомъ желѣзниць пôвнôчнои. — Дня 25 мало „коло" польске засѣданье, на котрôмъ послы польскі нараджувалися, яке становище мають заняти при дебатѣ надъ буджетомъ. О нарадѣ сѣй ходятъ дуже суперечні поголоски. Коли одні кажутъ, що кн. Чарторыскій, Хшановскій и Гавзнеръ невдоволені зъ сеи каденціи парляментарнои и зъ поступованя правительства и правицѣ доказували, що Поляки не повинні брати жаднои участи въ дебатахъ надъ буджетомъ: то другі знову говорятъ, що въ „колѣ" польскôмъ анѣ одинъ голосъ не дався чути противъ правительства. Поляки постановили попирати правительство въ надѣѣ, що коли выборы для нихъ корисно выпадутъ, они ще бôльше будутъ могли осягнути якъ доси. — Говорятъ, що лѣвиця думає головну свою вагу въ справѣ угоды съ пôвнôчною желѣзницею перенести на повне засѣданье палаты и поставитъ всѣ бôльші внесеня що до змѣнъ въ сѣй угодѣ.

(*Жиды въ угорскôй палатѣ панôвъ*). При дебатѣ надъ реформою угорскои палаты панôвъ дня 27 лютого прійшло до дуже цѣкавого и не мало характеристичного объяву. Ходило о те, чи допустити жидôвъ до сего законодательного тѣла чи нѣ. Гельфи заявивъ, що много есть, котрі въ основѣ годятся на се, однакожь не годятся съ дотычнымъ параграфомъ проекту реформы. Потреба отже, щобы насампередъ розсуджено справу, чи всѣ годятся на допущенье жидôвъ до палаты панôвъ, а ôттакъ, чи жиды маются выбирати до палаты послôвъ, чи мають бути именовані. Результатъ голосованя выйшовъ ôттакъ такій, що зъ 453 послôвъ було 214 такихъ, котрі годятся съ тымъ, щобы жидôвъ допущено, а 43 голосувало противъ того (195 послôвъ було неприсутныхъ). Опôсля значною бôльшостею ухвалено, щобы жидôвскі представителѣ були допущені до палаты панôвъ на пôдставѣ именованя.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россійска праса о подорожи архикн. Рудольфа. Подорожи коронованыхъ головъ набрали въ послѣдныхъ часахъ такъ значнои признаки политичнои, що коли лишь якій монарха або членъ его родины выбереся въ дорогу, то вже майже певно треба догадуватися, що тутъ не иде лишь о саму пріятнôсть подорожи або яку цѣль наукову, хочьбы и якъ тихцемъ ся подорожь ôтбувалася. До сего причиняєся ще немало також и та обставина, на котрі краѣ ся подорожь обчислена. Не дивниця отже, що россійскі газеты пильно слѣдятъ за подорожею архикн. Рудольфа и нотують пильно каждый фактъ, стоячій въ якôй небудь звязи съ сею подорожею. „Для чого архикн. Рудольфъ выбрався якъ разъ на всхôдъ, пытають „Новости"? и ôтповѣдають: Австрійскій наслѣдникъ престола есть великимъ любителемъ всходу. Его не потягає нѣ краса Швайцаріи нѣ величавый видъ Италіи. Чи въ осени, чи зъ весны его тягне на всхôдъ. Зъ политичного взгляду подорожь его теперѣшна доповняє безъ сумнѣву всѣ попередні. Въ давнѣйшихъ своихъ подорожахъ ôтвѣдавъ ôнъ султана, бувъ у королѣвъ Сербіи и Румуніи и у князя болгарского, а поминувъ лишь короля Греціи и князя чорногорского. Теперь-же постановивъ и сихъ ôтвѣдати. Вѣденьскі журналы голосятъ всѣмъ и всюды, що подорожь ся не має нѣякои звязи съ политикою, — се можуть они въ прочѣмъ лѣпше знати якъ мы; лишь отъ що впадає въ очи пильному и мыслячому зрѣтелеви: Щобъ заѣхати до Смирны мусить архикн. Рудольфъ, нехотячи, ѣхати черезъ Бѣлградъ, Букарештъ и Константинополь, а вертати на Варну и Рущукъ. Въ теперѣшнôй подорожи зъ Полѣ до Дамаску веде дорога случайно черезъ Атены, а вертаючи назадъ можна ôтпочати въ Цетинье. Здаєся, що не помилимось, коли пріймемо, що подорожь ся має основу политичну, а яка цѣль ей легко догадатись. Консеквентне усуванье россійского вплыву на балканьскôмъ пôвъостровѣ черезъ Австрію збôльшаєся въ такôй мѣрѣ, въ якôй росте сила Нѣмеччины въ Европѣ. Австрія гравитує на всхôдъ. Въ Константинополи иде Австрія рука въ руку съ Нѣмеччиною; королѣ румуньскій и сербскій не берутся до нѣчого, не порадившись впередъ Австріи; Греція глядитъ теперь на Австрію, а и князь болгарскій клонится вже до неи. Остаєсь ще лишь одинъ князь чорногорскій, о котрого прихильности до Россіи не можна однакожь сумнѣватися. Такъ отже стоятъ рѣчи. Австрія опираючись на Нѣмеччину ôтноситъ одну побѣду дипломатичну за другою...

Россія. Поголоска о уступленю гр. Толстоя зъ посады министра дѣлъ внутрѣшныхъ прибирає чимъ разъ бôльше видъ можливости. Гр. Толстой страдає вже ôтъ довшого часу на астму и хочь въ послѣдныхъ часахъ ему трохи полекшало, то все-жь такі лѣкарѣ радятъ ему, щобъ ôнъ конче выѣхавъ на довшій часъ за границю. Для веденя дѣлъ въ министерствѣ назначено вправдѣ ще и третого помôчника, але въ кружкахъ интересованыхъ не перестають говорити о недалекôмъ вже уступленю министра. — Ходятъ вѣсти, що съ початкомъ р. 1886 буде въ Россіи заведена срѣбна валюта а теперь вже мають выбиватися нові пôвъимперіялы и срѣбні грошѣ высокои пробы пôсля нового взôрця и съ погрудьемъ теперѣшного царя. — Правительство россійске задумало завести на киргискихъ степахъ рôдъ погранича войскового и постановило надѣлити сибирскихъ козакôвъ полосою землѣ въ десять верстовъ ширины черезъ цѣлый степъ киргискій. Надѣлъ землею має ôтбутися въ той спосôбъ, що низші чины получатъ землю на власнôсть на вѣки, а офицеры лишь дожизненно.— „Русь" Аксакова перестала выходити. Въ послѣднôмъ числѣ сеи газеты напечатано таке заявленье: „Редакторъ „Руси" недужій, и такъ якъ „Русь" — була и есть его личный органъ — то съ несподѣванымъ перерывомъ дѣяльности редактора застановляєся зъ конечности и выдавництво самои „Руси". До сего заявленя каже „Русс. Курьеръ" ось якъ: „Мы думали завсѣгды, що „славянскій вопросъ", „славянская идея", „вопросъ объ объединенія Славянъ", все то було гôдностею славяньскихъ писателѣвъ, представителѣвъ славяньскои и россійскои прасы а не власностею и специяльною гôдностею тôлько самого И. С. Аксакова и его кружка. Недруги славяньства можуть теперь сказати: Нестало редактора, нестало одного-однѣсенького „славяньского" органа. Зôйшовъ зъ сцены Аксаковъ, то згасъ и его органъ въ самôмъ цвѣтѣ лѣтъ. Наколи-бъ въ Россіи були правдиві славянофилы, чижь они допустили бы застановленье одинокого органу славянофильского, выходячого въ православнôй Москвѣ хочь бы лишь на якійсь часъ? Но чи дѣйстно вже звелись славянофилы въ Россіи и чи нема вже въ нихъ на стôлько силъ нѣ моральныхъ нѣ матеріяльныхъ, щобы пôддержати славянофильску „Русь"? Мы зъ своеи стороны — каже „Русс. Курьеръ" — думаємо, що правдиві славянофилы въ Москвѣ и въ цѣлôй Россіи ще не звелись и що „славянска идея" ще не умерла, она доконаєся лишь не по шаблону и пôсля рецептъ Аксакова и того кружка, до котрого ôнъ належитъ. „Русь" була и есть личный органъ Аксакова и тому она не мала и не могла мати нѣчого спôльного съ „правдивымъ славянофильствомъ" съ „правдивою славянскою идеєю". И дѣйстно „Русь" не представляла тыхъ идеалôвъ, котрі теперь силуются довершити славяньскі народы. Идеалы тѣ вже бôльше або менше довершуются, лишь не у насъ, не на нашôй земли, а въ австрійскôй державѣ, пôдъ скипетромъ Габсбургôвъ, зовсѣмъ чужимъ всѣмъ славяньскимъ народамъ. Мы думаємо однакожь, що славяньска идея не може довершитися лишь при помочи Австріи; намъ видится, що довершити ихъ могла-бы лишь наша славяньска держава, але до того конечно потрѣбна не програма Аксакова и его „Руси", але щось другого."

Нѣмеччина. Конференція африканьска зôстала дня 26 лютого закрыта. Передъ закрытьемъ конференціи зроблено ще актъ генеральный, въ котрôмъ зôбрані всѣ постановы конференціи, а котрый пôдписали ôттакъ всѣ 19 представителѣвъ чотырнайцяти державъ. Рôвночасно съ закрытьемъ захôдно-африканьскои конференціи выступили на порядокъ дневный уконституованье и организація державы Конго. Ходитъ отже насампередъ о те, яка має бути управа сеи державы, хто має бути ей голова? Зъ Берлина доносятъ въ сѣй справѣ такъ: Звѣстно, що бельгійскій король Леопольдъ II найбôльше причинився до основаня сеи державы, бо выдавъ на ню не тôлько 12 милiон. франкôвъ, але и старався о все, що лишь могло-бы причинитися до ей пôднесеня. Було бы отже зовсѣмъ природно, наколи бъ и управа сеи державы осталась въ его рукахъ. Здаєся отже, що коли на конференціи такі гадки пôдношено, то и Бельгія згодится, щобы король Леопольдъ II принявъ титулъ „короля Конга".

НОВИНКИ.

— **Въ понедѣлокъ дня 25 рус. лютого (9 л. марта)** устроюють товариства „Просвѣта", „имени Шевченка", „Руска Бесѣда" и „Академичне Братство" концертъ въ память XXIV-тыхъ роковинъ смерти Т. Шевченка. Програма концерту буде оповѣщена пôзнѣйше. Початокъ о год. 7½ вечеромъ. Вступъ безплатный, але на запрошенье. Добровольні датки на збôльшенье стипендійного фонду имени Т. Шевченка будуть приниматися въ сали. По билеты можна зголошуватися въ „Рускôй Бесѣдѣ" ôтъ 5—7 л. марта межи 6 а 8 годиною вечеромъ. Замѣсцеві, для котрыхъ се заявленье есть и запрошеньемъ, зволятъ замовляти билеты въ товариствѣ „Просвѣта" (ул. Скарбкôвска, ч. 2) найдальше до 8 л. марта.

— **Нынѣ вечѣрнымъ поѣздомъ** повертають зъ Вѣдня нашѣ архипастырѣ Впреосв. Сильвестеръ Сембратович и Преосв. Юліянъ Пелешь. Питомцѣ тутешнои дух. семинаріи ладяться достойно приняти ихъ на дворци желѣзниць, зложити сердечный привѣтъ и заявленье преданности.

— **„Neue fr. Presse"** подала въ дописи зô Львова вѣсть, що архипресвитеромъ капитулы львôвскои на мѣсце Впр. Сильвестра буде именованый о. Ал. Бачиньскій, ректоръ львôвскои дух. семинаріи. „Dziennik Polski" не довѣряє тому длятого, що о. Бачиньскій яко ректоръ стоитъ матеріяльно лучше ôтъ архипресвитера.

— **Ученики рускои гимназіи** обходили въ присутности зôбору учительского 24-тй роковины смерти Тараса Шевченка музикально декляматорскимъ пополуднемъ съ звѣстною програмою, котру стараньемъ ученика Гриневского молодыми силами выконано артистично. Побѣдоносцями въ продукціяхъ музыкальныхъ були: Леонтович (на фортепянѣ), звѣстный ширшôй публицѣ талантливый екзекуторъ, и Купчиньскій, малый артистъ на цитрѣ. Продукціи закôнчивъ сов. о. Ильницкій щирою рѣчею до молодежи и многолѣтствомъ для Его Величества.

— **Въ роковины смерти бл. п. Амвросія Яновского**, с. є. вчера дня 2 л. марта ôтправилося въ Перемыскôй катедральнôй церквѣ помнальне богослуженье за упокôй душѣ сего заслуженого руского педагога и патріота.

— **П. Александеръ Я. Кониській** помѣстивъ въ 37 ч. кієвскои „Зарѣ" статью „Евгеній Желехôвскій — некрологъ". „Ще о одного труженника науки стало менше середъ славяньского свѣта!" тымъ выкликомъ зачинаєся некрологъ. П. Кониській розказавъ житье пок. Евгенія Желехôвского, его дѣяльнôсть яко учителя и ученого, яко ширителя просвѣты народнои и дѣятеля публичного. „Смерть пôрвала Желехôвского надъ Словаремъ, въ повнôмъ розцвѣтѣ духовыхъ силъ. Просто не хочеся вѣрити въ такъ неожидану а ще бôльше тяжку утрату! Тяжка она особливо для галицкихъ Русинôвъ." Довшу свою статью кôнчитъ п. Кониській тыми словами: „Богато ще належало бы сказати о Желехôвскôмъ, але тяжка, гнетуча туга не дає менѣ можности зробити се въ теперѣшну хвилю. Миръ тобѣ, честный робôтнику! Твое имя на завсѣгды збереже галицка Русь, а твоеи пріязни не забуде твôй щирый другъ — Александеръ Я. Кониській". — „Одесскій Вѣстникъ" рôвножь посвятивъ ширшу згадку пок. Евгенію Желехôвскому.

— **Руско-народный театръ** переѣде за кôлька дней зъ Стрыя до Бродôвъ и дня 7 л. марта дасть перше представленье. Ôтограна буде знаменита комедія М. Балуцкого „Гуски и гусочки". Въ недѣлю д. 8 л. марта представлена буде народна опера съ спѣвами и танцями „Добушь" Ис. Воробкевича. — Не сумнѣваємось, що Русины Бродôвъ и окрестности радо повитають нашь театръ и громаднымъ ôтвѣдуваньемъ дадуть доказъ, що дбають про розвôй тои многоважнои рускои институціи.

— **Речинець до рукоположеня въ священики епархіи перемыскои назначеный на день 11 лат. марта с. р.**

— **Совѣтъ „Народного Дому"** у Львовѣ рѣшивъ на засѣданю ôтбувшômся дня 15 (27) лютого с. р. ôтступити велику салю на день 9 л. марта комитетови товариствъ устроюючихъ концертъ въ роковины смерти Тараса Шевченка.

— **Руска гр. кат. молодѣжь** на черновецкихъ передмѣстяхъ учится науки религіи — якъ пише „Буковина" — у рим. кат. ксѣндзôвъ, черезъ що цѣлковито вынародовляєся, бо дѣти примушені учитися религіи въ польскôмъ языцѣ, коли не хочуть получити лихои клясы, а лат. катихиты не учать и не пытають ученикôвъ религіи въ ихъ рôднôй мовѣ. Такимъ способомъ дѣти або латинщатся, або тягнуть до гр. вост. катихита, щобы почути боже слово въ рôднôмъ языцѣ. Сподѣваємося, що звѣстный патріотъ и вѣрный служитель нашои церкви ново-инстальованый черновецкій парохъ, о. Костецкій, зарадитъ злу и знайде спосôбъ, щобы вдоволити духовнôй потребѣ молодежи и не допустить до того, щобы его паства змѣняла обрядъ або и вѣру.

— **Вп. о. катихитъ Александеръ Стефанович** жертвувавъ 5 зр. на выдавництво рускихъ квартетôвъ, за що симъ прилюдну складає подяку — *Комитетъ богословôвъ.*

— **Вп. посолъ п. Охримович Ксенофонтъ** зложивъ на обѣ тутешні бурсы (св. Іоана Хрестителя и Крашевского) на руки предсѣдателѣвъ зôбрану въ Выс. Соймѣ складку 151 зр. 50 кр. разомъ, за котрый то датокъ Вп. Дателямъ якъ и Вп. п. Охримовичеви, занявшомуся збираньемъ складки, Выдѣлы бурсъ симъ прилюдну подяку складають. — Дрогобычь д. 25 лютого 1885. — *А. Тороньскій, С. Полякъ.*

— **Министерство скарбу** наложило на православный фондъ религійный (въ Буковинѣ) 400.000 зр. податку. Фондъ религійный вносить рекурсъ до трибуналу администраційного.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Самборѣ розписує конкурсъ на посаду молодшого учителя при 2-клясовôй школѣ въ Бискôвцяхъ съ платою 240 зр. на рôкъ; на посады учителѣвъ въ Дорошевѣ съ платою 400 зр. и помешканьемъ, въ Былинѣ, Баличахъ, Гуменцю, Кульчицяхъ, Мистковичахъ, Райтаровичахъ, Рогôзнѣ и Волощѣ съ платою 300 зр. и помешканьемъ; въ школахъ филіяльныхъ: въ Билинцѣ, Быковѣ, Ортыничахъ, Татарахъ, Торгановичахъ и Зарайску съ платою 250 зр. и помешканемъ; въ Турю съ платою 400 зр. и помешканьемъ; въ Городôвцяхъ, Страшевичахъ и Стрѣльбичахъ съ платою 300 зр. и помешканяемъ; въ Коневѣ и Ляшкахъ мурованыхъ съ платою 250 зр. и помешканьемъ. Речинець до внесеня поданъ минає съ кôнцемъ лат. марта с. р.

— **Именованя.** Львôвскій ц. к. высшій судъ краєвый во Львовѣ именувавъ практиканта судового Лукіяна Гумецкого судовымъ аускультантомъ. — Концепистъ галицкого намѣстництва Оскаръ Лидль покликаный до министерства просвѣты, де ему поручено рефератъ галицкихъ дѣлъ шкôльныхъ. — Министеръ скарбу заименувавъ Александра Маховича старшимъ завѣдателемъ салинарнымъ въ администраціи салинарнôй въ Галичинѣ и Буковинѣ.

— **Пожары.** Въ громадѣ Дитятичахъ, мостиского повѣта, занявся имовѣрно наслѣдкомъ пôдложеня огонь и знищивъ 8 сельскихъ господарствъ разомъ съ знарядами и запасомъ хлѣба. Страту оцѣнено на 3.930 зр.; межи пошкодоваными було 5 господарѣвъ убезпеченыхъ. — Въ Розгôрчу, стрыйского повѣта, згорѣвъ дворскій млынъ въ наслѣдокъ необережности мельника, котрого и потягнено до ôтвѣчальности.

— **250 ремѣсничихъ родинъ безъ зарôбку.** Минувшои пятницѣ була у президента мѣста Львова депутація шевскихъ челядникôвъ съ просьбою, щобы приказавъ позамыкати чужосторонні базары съ обувю, бо 250 шевцѣвъ лишені теперь всякого зарôбку, хочь мають удержувати родины. Депутаціи не мôгъ президентъ много обѣцяти, бо пôсля закона промыслового можна базарамъ лишь заборонити приниматн замовины на роботу, наколи властителѣ сихъ базарôвъ не суть фаховыми рукодѣльниками; но въ результатѣ и се дуже мало поможе робôтникамъ, бо звѣстно, що въ базарахъ нѣхто не замовляє роботы... Сумні ôтношеня нашихъ ремѣсникôвъ.

— **Гуманитарне заведенье.** Побôчь товариства дешевыхъ обѣдôвъ существує у Львовѣ заснована минувшого року богатыми жидами-банкирами институція, котра подає за один крейцарь (1) склянку горячого чаю и доповняючи такимъ способомъ „дешеву кухню" сповняє заразомъ тую важну мисію, що ôттягає робôтникôвъ ôтъ шинкôвъ. Потребу такои институціи найлучше доказує се, що консумпція чаю выдаваного тамъ щоразъ взмагаєся. Ôтъ дня 4 л. сѣчня до 4 л. лютого с. р. продано тамъ поважну цифру, бо 40.622 склянокъ чаю. Чай продаєся тамъ всякому, хто зголосится, безъ рôжницѣ вѣроисповѣданя.

— **Дръ Чижевичь,** довголѣтный членъ рады и заступникъ президента мѣста Львова зрезигнувавъ зъ сего уряду.

— **Нарушенье границь.** На австрійско-россійскôй границы коло Нароля, переступала погранична

сторожа російска граничный кордонъ и допустилася на галицкôй територіи незаконныхъ дѣлань.

— **Въ краевôй школѣ лѣсового господарства** зачалися дня 28 л. лютого курсовй испыты на першôмъ курсѣ. Тогожь дня була предметомъ испыту неорганична хемія; въ понедѣлокъ 2 марта испытовано математику; дня 4 марта буде испытъ зъ загальнои зоологіи; дня 6 марта зъ науки о охоронѣ лѣса; дня 9 марта зъ физики а дня 13 марта зъ геогнозіи. На другôмъ курсѣ зачинаеся испытъ нынѣ наукою о рубаню лѣса; дня 5 марта слѣдуе метеорологія и законознавство; дня 7 марта ботаника и наука о грунтѣ; дня 10 марта лѣсова инжинерія, математика и лѣсова зоологія; дня 12 марта мѣрництво; дня 14 марта наука о плеканю лѣса. Испыты ôтбуваются передъ полуднемъ ôтъ 9 до 1, а по полудни ôтъ 4 до 7.

— **Кôлько зеренъ збôжа мѣстится въ литрѣ?** Предсѣдатель товариства господарского въ Гиршбергъ задавъ собѣ труду, щобы переконатися, кôлько зеренъ збôжа помѣститося въ начиню обему литры и дôйшовъ до заключеня, що для заповненя такого начиня треба 21.700 зернятъ пшеницѣ, 28.000 зернятъ жита, 18.000 зернятъ ячменю, 12.500 ôвса, а лишь 5.400 зеренъ гороху.

— **Дрôбнй вѣсти.** Цѣсарь подарувавъ зъ своихъ приватныхъ фондôвъ громадѣ Вовчатичѣ бобрецкого повѣту 100 зр. запомоги на будову школы. — На двôрскôмъ обѣдѣ въ Вѣдни були оногда межи прочими такожь новоименованй рускй владыки. — Дня 24 л. лютого украдено о. Зацерковному въ Скниловѣ коло Львова пару коней вартости 150 зр., арендаторови тамошному вôзокъ, а двомъ господарямъ шлнѣ; слѣдъ за крадеными кôньми повѣвъ до Басѣвки. — Дна 9 л. цвѣтня ôтбудеся въ Калуши доповняючій выбôръ одного члена до рады повѣтовои зъ групы бôльшихъ посѣлостей. — Генеральный директоръ желѣзницѣ Кароля Людвика дръ Сохоръ именованый почетнымъ обывателемъ мѣста Пôдволочискъ. — Корнилій Пиллеръ, властитель однои зъ найстаршихъ львôвскихъ друкарнь, умеръ у Львовѣ въ ночи зъ 1 на 2 марта с. р. — Пôдъ Штрасбургомъ появилися вже бузьки; чи малобы се бути признакою зближаючоися весны? — Сеи недѣлѣ ôтбулися въ львôвскôмъ ратуши зборы корпораціи лакерникôвъ и малярôвъ покоевыхъ, на котрыхъ ôтчитано часть статута корпораційного, уложеного на основѣ нового закона промыслового.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Каноничну институцію на Путятинцѣ, дек. рогатыньского получивъ о. Юстинъ Пôдлѣсецкій.

Введенй въ душпастырскй посады оо.: Ник. Селезѣнка яко завѣдатель Янчина, Теодоръ Мурдзакъ яко сотруд. въ Швейковѣ.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію о. Іосифа Савчиньского на Ермакôвку, дек. кудрынецкого.

Декреты увôльненя ôтъ оплаты до фонду вдовичо-сирôтского получили по поводу 40 лѣтнои службы оо.: Іоанъ Чомкевичь, пар. Олешкова, дек. снятыньского; Димитрій Грушкевичь, пар. Залѣся, дек. кудрынецкого; Левъ Мацѣлиньскій, пар. Коропця, дек. устецкого.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Презенту на парохію Высоцко, дек. ярославского, получивъ о. Теодоръ Лихицкій, тамошный завѣдатель.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Ч. 4 „Буковины“** зъ 15 рус. лютого с. р. мѣститъ въ собѣ слѣдуючй статіи: 1) Нашй народнй школы; 2) Посолъ руского народа, п. дръ Зота (допись изъ села); 3) Изъ думы державнои; 4) Буковиньскй общества рускй; 5) Дрôбнй вѣсти; 6) продовженье новои повѣсти зъ руско-народного житя на Буковинѣ Осипа Федьковича, п. заг. „Днѣстровй кручѣ“. Повѣсть тая зачалася въ 3 ч. „Буковины“, а жаль тôлько, що, очевидно за-для недостачи мѣсця, подаеся въ однôмъ числѣ лишь въ дуже малôй дозѣ. Въ 3 ч. „Буковины“ въ части белетристичнôй знаходимо такожь стихъ О. Перебендѣ „Заспѣвъ до поемы „У Гуцулôвъ“, присвяченои Иполиту Окуневскому въ Яворовѣ.“ — Згадуючи про „Буковину“, не можемо и симъ разомъ замовчати того, що она дуже совѣстно сповняе свою задачу народну и повну честь приноситъ тымъ людямъ, що си основали и редагуютъ.

— **„Обрусителѣ“**, повѣсть зъ суспôльного житя полѣскои краины, П. Ланскои, зъ великоруского переклала ***. Въ двохъ частяхъ“. Пôдъ такимъ заголовкомъ вийшла у Львовѣ книжка (170 сторôнъ малои 8-ки), яко перша часть названои повѣсти. Цѣна 65 кр., съ пересылкою 70 кр.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **„Славія“ банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ.** Выказъ дѣятельности банку „Славія“ за мѣсяць жовтень, листопадъ и грудень 1884. Въ протягу того часу заключено було въ секціяхъ обезпечень I и IV (житевôй и огневôй) новыхъ обезпечень разомъ 10.863 на капиталъ разомъ . . . . . зр. 15,852.817·46
за премію и побôчнй належитости разомъ зр. . . зр. 454·630·15

Вынагороджень за шкоды выплачено въ часѣ тôмъ въ всѣхъ секціяхъ разомъ зр. 218.931·05.

Въ тôмъ часѣ вложено часть банковыхъ капиталôвъ а именно: зр. 287·898·73 въ 36 касахъ задатковыхъ ческо моравскихъ и слѣдуючихъ галицкихъ: въ Бирчи, Бохни, Делятынѣ, Добчицяхъ, Дрогобычи, Кольбушовѣ, Козовѣ, Куликовѣ, Миколаевѣ, Надвôрнѣ, Перемышлянахъ, Радловѣ, Радомышли, Рогатынѣ, Станиславовѣ, Заклѣчинѣ и Збаражи, — а зр. 569.738·98 на гипотекахъ.

Оборотъ грошевый въ центральнôй касѣ банку выносивъ въ тôмже часѣ зр. 2,116.300·48.

Сикавками и знарядами до гашеня обдѣлено: 4 громады въ Чехахъ, 2 громады на Моравѣ и 1 громаду на Уграхъ.

Ôтъ 1 сѣчня до 31 грудня 1884 заключено було разомъ въ всѣхъ секціяхъ новыхъ обезпечень 65.230 на капиталъ разомъ 74,626.913 зр. 64 кр., за премію и побôчнй належитости зр. 1,808.803·19.

Шкôдъ выплачено въ тôмже роцѣ въ всѣхъ секціяхъ разомъ зр. 707.089·76.

Фондъ пенсійный заступникôвъ взрôсъ до 31 грудня 1884 до зр. 48.600·34 въ готôвцѣ и ефектахъ.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— **„Для Просвѣты“**: Воч. А. Дроздовскій въ Полянахъ 2 зр.; Вп. М. Варянко въ Полянахъ 1 зр.; Воч. Д. Зарицкій въ Барыши 1 зр.; Пчт. Читальня въ Карловѣ 2 зр.; Вп. Г. Харакъ въ Золочевѣ 2 зр.; Воч. І. Отто въ Липôвци 2 зр.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. С. К. въ Хомчинѣ. Присланй 3 зр. записали мы за IV кварталъ 1884 р.; на сей рôкъ высылаемо. — **Всч. И. Ч. въ Ходачк. мал.** Зъ присланыхъ грошей записано за 1884 рôкъ 9 зр., а на 1885 р. лише 3 зр. „Дѣло“ съ „Библ. пов.“ высылаемо. — **Всч. Т. Т. въ Рыпянѣ.** „Дѣло“ съ „Библ. н. пов.“ посылаемо дальше. Просимо о залеглôсть за рôкъ 1884.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 6—?

конякъ лѣчущій, правдивый французскій

въ рôжныхъ родахъ по цѣнѣ 2 зр. до 3 зр. 50 кр., — такожь малягу.

Ц. к. генеральна дирекція

австрійскихъ желѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ пляну ѣзды важный ôтъ 15 лютого 1885 р.

Ôтъѣздъ зô Львова:

Поѣздъ мѣшаный о 6 год. 40 мин. рано до Стрыя.
Поѣздъ особовый о 11 год. 25 мин. передъ полуднемъ до Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова.
Поѣздъ мѣш. о 6 год. 45 мин. вечеромъ до Стрыя, Станиславова, Гусятына, Дрогобыча, Хирова, Загôря, Звардоня.

Приходятъ до Львова:

Поѣздъ мѣш. о 8 год. 39 мин. рано зъ Стрыя, Станиславова, Хирова, Загôря, Звардоня.
Поѣздъ особ. о 4 год. 17 мин. по полудни зъ Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова
Поѣздъ мѣш. о 1 год. 39 мин. въ ночи зъ Гусятына, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борыслава, Хирова, Звардоня.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои вовны овечои для мужчины середного росту

3.10 метры на одну одѣжь { за зр. 4·96 кр. зъ доброи вовны овечои; „ „ 8·— „ зъ лѣпшои вовны овечои; „ „ 10 - „ зъ тонкои вовны овечои; „ „ 12·40 „ зъ дуже тонкои вовны „

Пледы до подорожи за штуку зр. 4, 5, 8 ажь до зр 12· Дуже красна одѣжь, споднѣ, иберцигеры, матеріи на сурдуты и плащѣ ôтъ дощу, тифль, льоденъ, комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на биляры, перувіенъ, доскинъ поручае

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ фабричный въ Бернѣ.

Вѣрзы франко. Карты взорцовй для панôвъ кравцѣвъ **и франкован. За послѣплатою** на звышь 10 зр **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна бôльше якъ за 150.000 зр. а. в. и тому легко зрозумѣти, що въ моѣй всесвѣтнôй торговли позôстае богато **останкôвъ** довжины ôтъ 1 до 5 метрôвъ, лишь я змушеный такй остатки ôтпускати по богато ôтъ коштôвъ выробу **низшихъ цѣнахъ.** Кождый розумно мыслячій чоловѣкъ мусить змѣркувати зъ такихъ малыхъ останкôвъ не можна **жадныхъ взôрцѣвъ** посылати, бо прецѣ при кôлькасотъ замовленяхъ зъ тыхъ останкôвъ въ короткôмъ часѣ нѣчого бы не лишилося. Для того есть то чистый **обманъ,** коли фирмы суконъ инсеруютъ о взôрцяхъ зъ останкôвъ и въ такихъ случаяхъ суть тй взоры ôттяти зъ поставôвъ а не зъ останкôвъ а цѣли такого поступованя суть зрозумѣлй.

Останки, котрй не годятся можутъ ôтмѣнятися або ôтсылаются грошѣ.

Кореспонденціи принимаются на мовахъ: нѣмецкôй, угорскôй, ческôй, польскôй, италійскôй и французскôй. 1311 (2—20)

Хорошимъ подарункомъ для молодѣжи

буде

КОБЗАРЬ Т. ШЕВЧЕНКА

ТОМЪ I,

оправленый въ полотно и зъ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьеписею поета.

Книжочна та припоручена ц. к. краевою Радою шк. на преміи для шкôльнои молодѣжи и до шкôльныхъ библіотекъ.

Цѣна 40 кр. (съ пересылкою 45 кр.)

Можна дôстати черезъ редакцію „Школ. Часописи“

НА СВЯТА ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО

поручае

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА

у Львовѣ

Плащеницѣ, Артосы, Бальдахины, Евангелія, Образы, Кадильницѣ, Хресты, Ковчеги, Лѣхтарѣ, Олтарики до процесій, Пауки, Фаны, Хоругвы, Чаши и пр.

На бажанье высылаеся подрôбнй цѣнники безплатно, а всякй замовленя сповняеся точно и въ найкоротшôмъ часѣ. 1306 4—?

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!“

Комедія на 4 справы.

Написавъ **Олександеръ Я. Кониській.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла“. Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація желѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фирмѣ „Ивана и сына Серафина“ „Ліярню дзвонôвъ“ въ Калуши, ôтзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ готовй дзвоны, выконую скоро замовленя и пріймаю старй або ушкодженй дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй ліярни дзвонôвъ прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармоничный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1260 3—12 Съ глубокимъ поважаньемъ

Антоній Серафинъ.

АВТОНОМНЕ

РУСКО-АСЕКУР. ТОВАРИСТВО

для обезпеченя

церквей, будынкôвъ приходскихъ, шкôльныхъ и въ загалѣ громадскихъ

въ банку „Славія“

мае честь завôзвати **церковнй и громадскй конкуренціи** до обезпечуваня ôтъ огню ихъ будынкôвъ и всякого имѣня пôдъ **найкористнѣйшими условіями.**

Згадане Товариство репрезентоване своимъ контролюючимъ Выдѣломъ, мае, на основѣ угоды съ банкомъ взаимныхъ убезпечень „Славія“ въ Празѣ, **запоручено** ôтъ того же **банку „Славія“**:

1) **Одну тысячу зр. минимального чистого доходу що року,** якъ скоро въ тôмъ-же автономнôмъ товариствѣ буде найменше 600 членôвъ, т. е. громадскихъ конкуренцій обезпеченыхъ;

2) **найдешевшу изъ всѣхъ Товариствъ и банкôвъ асекураційну тарифу,** котра ôтъ часу до часу въ даныхъ случаяхъ буде оголошена;

3) **всякй автономичнй права,** по мысли статутôвъ „Славіи“ для ôтдѣльныхъ клясъ обезпеченыхъ застереженй, якъ: самодѣльне веденье дѣлъ и рахункôвъ, повна контроля дѣлъ асекураційныхъ своеи клясы, творенье и автономна управа власныхъ фондôвъ и выбôръ власного контролюючого Выдѣлу, складаючогося въ 5 членôвъ и 3 заступникôвъ.

Порукою для того-же руского автономного Товариства есть солидный и добрый станъ банку „Славія“, котрого послѣдный, официяльно справдженый Рахунокъ въ року 1883 въ самôй тôлько огневôй Секціи (IV) выказуе 153.091 членôвъ, уплатившихъ 861.960 зр. асекураційнои преміи ôтъ суми 135.464.444 зр. обезпеченого капиталу.

Ликвидацію шкôдъ переводитъ повномочникъ банку „Славія“ при участи рускихъ Мужѣвъ довѣря „Славіи“, въ помежи котрыхъ выбранй члены нынѣшного контролюючого Выдѣлу Товариства. 1318 3—3

Членами того же контролюючого Выдѣлу суть:

О. дек. Іоанъ Гавришкевичь зъ Камѣнки, о. Антоній Гойданъ зô Зборы, п. Богданъ А. Дѣдицкій зô Львова, п. Францъ Насадникъ зô Збоискъ, п. Щастный Саламонъ зъ Комарникъ.

Заступниками контролюючого Выдѣлу суть:

О. Филаретъ Бачиньскій зъ Козлова, п. Емилій Бородѣевичь зъ Денисова, о. Корнилій Яворскій зъ Лôмны.

Арь ВСѢХЪ МЕДИЦИНЪ

КАЗИМИРЪ ПОДЛЕВСКІЙ

особъ въ

РАДЕХОВѢ. 1—3

1325

50 пнѣвъ пасѣки

(мати сегорôчнй)

продаю въ уліяхъ товариства. Выбôръ на 200 пнѣвъ; такожь и по части.

Іосифъ Монастырскій,

пчолярь въ Цвѣтовôй, почта Бучачь. 4—5

1282

По зниженôй цѣнѣ!

Украиньскй гетьманы

Иванъ Виговскій

та

Юрій Хмельницкій

Ивана Левицкого (Нечуя).

(Правопись фонетична.)

Можна дôстати по зниженôй цѣнѣ 20 кр. (съ пересылкою 25 кр.) за примѣрникъ, за посредствомъ „Дѣла“ и другихъ рускихъ часописей. 1214 (14—?)

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 21. Львôвъ, Четверъ 21 лютого (5 марта) 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. арк. кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця. Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка. Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье. Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в. Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ ôтъ порта.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ и почтовѝ уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:		для Россіи:	
на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:		съ дод. „Библіотеки“:	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	16 рубл.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8 рубл.
на чверть року	4 зр.	на чверть року	4 рубл.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	5·— зр.	на цѣлый рôкъ	5 рубл.
на пôвъ року	2·50 зр.	на пôвъ року	2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:

на цѣлый рôкъ	15 зр.
на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 19 зр.	на цѣлый рôкъ 6 зр.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Ôтповѣдь „Рускому Сіонови“

на статію И. Б-ого въ ч. 3 зъ 1885 р. пôдъ заг. „Нашѝ часописи въ религійнôмъ взглядѣ“, — въ оборонѣ чести и поваги старинного Ставропигійского Института.)

III.

Авторъ чи переводчикъ „Сіоньскои“ статіи „Нашѝ часописи въ религійнôмъ взглядѣ“, вычитавши лекцію обомъ сторонництвамъ рускимъ и дôткнувши при тôмъ зовсѣмъ неумѣстно нашои единои свѣтско-церковнои институціи (а було ихъ бôльше такихъ на Руси), котра намъ ще яко дорога спадщина въ минувшихъ столѣть по нашихъ ôтцяхъ осталася, — укоряе свѣтску интелигенцію руску о недостатокъ або и повный бракъ любови до власнои землѣ и руского народу, о соблазнь вдѣлану передъ цѣлымъ католицкимъ свѣтомъ, о бунтъ противъ мѣсцевои духовнои власти (розумѣемо: противъ мѣсцевого владыки) и противъ Христового намѣстника на земли.

Найже и намъ, — котрѝ вже въ попереднѣйшихъ двохъ чч. „Дѣла“ дали доказы, що мы розумѣемось и на исторіи и на каноничнôмъ правѣ, въ котрыхъ черпае свои докоры авторъ „Сіоньскои“ статіи, — буде вôльно звернутися съ критичнымъ розборомъ до способу его аргументаціи, а именно пôдъ взглядомъ логики, формальнои и примѣненои, а чей удасться намъ, — выказавши нелогичности въ аргументаціяхъ автора — не лишь вповнѣ обезсилити его инсинуаціи, но ще крôмъ того выказати его незнанье церковнои исторіи рускои и руско-церковнои словесности.

Не понимаемо, якою то логикою руководится авторъ „Сіоньскои“ статіи, коли разъ синодальну церковь на Руси, якои маютъ домагатися рускѝ партіи, зове новостею зовсѣмъ небувалою, а другій разъ низше приписуе устрови синодальному рускои церкви упадокъ еи по поводу ôтпаденя ôтъ неи исповѣдникôвъ и переходу ихъ до латиньскои церкви або на унію. Якъ же? Була синодальна церковь, и не була? Не есть же то противорѣчіе формальнôй логицѣ?

Дальше якою то логикою руководится авторъ, разъ укоряючи свѣтску галицку Русь, що нѣбы она не хôснуе въ прислугуючихъ ѣй, ôтъ св. римского престола наданыхъ правъ, и не добиваеся самостôйности народнои, — а потому укоряючи еи за то, що стае въ оборонѣ ненарушимости и цѣлости организму своеи церкви, еи дисциплины и обряду, — словомъ, цѣлого церковного „ritus“, котрому Добромильска реформа черезъ вмѣшанье латиньского ордена въ дѣла греческо-народнои церкви на галицкôй Руси очевидно загрожае. Чи-жь то еи починанье не есть радше користаньемъ въ прислугуючихъ Русинамъ, престоломъ римскимъ наданыхъ правъ? Чи не есть се чисто-законне сповненье обовязку, стереженя самостôйности народно-церковнои, — бо чей, (ссылаючися на установы св. апостольского престола), не можна думати о иншихъ правахъ и о иншôй самостôйности, якъ о правахъ народ.-церков. и о самостôйности народнои церкви рускои, коли говорится о правахъ самостôйности народнои запорученои найвысшою властею духовною, т. е. римскими папами, а не наданыхъ або затвердженыхъ найвысшою державною властею, т. е. австрійскими цѣсарями. Чейже св. римскій престолъ дае, запоручае и санкціонуе церковнѝ а не державнѝ права. Если отже авторъ розрôжняе двѣ найвысшѝ власти, свѣтску и духовну, а компетенцію або логичну сферу тыхъ властей перемѣняе або зъ одной на другу переноситъ, — то чи се не противорѣчитъ примѣненôй логицѣ.

Авторъ чи переводчикъ „Сіоньскои“ статіи може знае космополитичну исторію католицкои церкви, но не знае исторіи церкви рускои, — не знае исторіи церковнои въ еи частяхъ, безъ вѣдомости котрыхъ загальна исторія хотяй-бы и католицкои церкви стаеся лишь абстракційною до партійныхъ поглядôвъ а не до правдивои поправы людскои жизни придатною наукою. Що такъ есть а не инакше и що той докôръ авторови справедливо зробити можемо и зробимо, до того най послужатъ намъ слѣдуючѝ его похибы за пôдставу.

Авторъ статіи не знае листу папы Льва IX до патріарха Царгороду, Михайла Керуляріоса, въ котрôмъ сей папа, покликуючись на флорентійскій соборъ, приказуючій „edicto publico in concilio Florentino expressis verbis“, щобы священики такъ якъ міряне служили Богу кождый пôсля свого обряду (secundum ritus et consuetudines). Папа Левъ IX, покликуючись на отцѣвъ святыхъ, высказуе, що значитъ vim et pacta unionis exigere (т. е. що вымагае ôтъ насъ сила и договоры церковнои уніи) тыми словами: „Unionem enim inire est non solum non prohibere ritus, sed etiam ad illos se ipsos obligare; non solum non impedire illos, sed etiam obligare se ipsos ad non impediendum, sed etiam promovendum“. Кажемо отже, що авторъ „Сіоньскои“ статіи не знавъ того листу Льва IX, бо инакше не бувъ-бы дивувався ревности галицко-рускои интелигенціи въ оборонѣ загроженого Добромыльскою реформою ritus, яко обовязку вложеного на ню естествомъ церковнои уніи.

Авторъ чи переводчикъ статіи не знавъ информаціи митрополита Іосифа Вельямина Рутскою и епископôвъ рускихъ, предложенои конгрегаціи de propaganda fide 1624 р. въ справѣ розширеня уніи, бо инакше упадокъ греч. обряду въ давнôй Рѣчи посполитôй польскôй бувъ-бы не приписавъ синодальному устрови греч. церкви — якъ се ôнъ чинитъ покликуючись дивнымъ способомъ на „Треносъ“ Мелетія Смотрицкого, — але бувъ-бы ôтнѣсъ до цѣлкомъ иншихъ численныхъ кривдъ, а передовсѣмъ бувъ-бы приписавъ упадокъ рускои церкви нелюбію до неи латиньскихъ монахôвъ и въ загалѣ высшого и низшого духовеньства латиньского. „Cum lacrimis“ — говорятъ Вел. Рутскій и рускѝ епископы — „revocamus nobis in memoriam favorem catholicorum initio unionis“ а теперь замѣсть того (говоритъ митр. Рутскій съ епископами) antiqua latinorum in hoc regno aversio a Ruthenis“... „non desunt et quidem ex ecclesiasticis majoribus et minoribus, ex ipsis episcopis ac multis religiosis, qui dicunt nobis quandoque audientibus melius destruere unionem Ruthenorum quam provehere illam“... „Si summi pontifices aprobaverunt unionem Ruthenorum et nunc aprobant ac promovent, quare membra non idem faciunt, sed a diametro contrarium.“

Авторъ чи переводчикъ „Сіоньскои“ статіи не знае церковнои литературы рускои, бо инакше бувъ-бы не выявивъ такого грубого незнаня о значеню згаданого твору Мелетія Смотрицкого. Смотрицкій писавъ „Треносъ“ або „Lament cerkwi ruskiej“ повернувши зъ-за границѣ именно въ Германіи, куды бувъ выѣхавъ для науки съ сынами Константина князя Острожского яко ихъ менторъ и учитель. Вернувши на Русь въ р. 1611, отже доперва въ 16 лѣтъ по принятю уніи Берестейскои, заставъ уже положенье всхôднои православнои церкви на Руси дуже змѣненымъ и то на гôрше а то въ наслѣдокъ переходу магнатôвъ и шляхты рускои одныхъ на унію а другихъ просто на католицизмъ, и въ загалѣ въ наслѣдокъ погорды та гнету, якихъ тая церковь якъ-разъ въ тôмъ часѣ найбôльше дôзнавала. Жалемъ и печалею тронутый написавъ Смотрицкій свôй „Треносъ“, въ котрôмъ алегоризуе и персонификуе терпячу церковь всхôдну, взываючи суспôльнôсть, щобъ нею не погорджала, „patrząc na oblicze jej dziś zmarniałe, poczerniałe w skutek urągań, prześladowania i pracy. Byłam niegdyś królową od wszystkich świata lubioną, teraz zaś jestem od wszystkich wzgardzoną i opuszczoną.“ Вправдѣ Смотрицкій ѣздивъ ще разъ пôзнѣйше за границю на всхôдъ до Константинополя, вступивъ до Риму, а ôттакъ приѣхавши стався горячимъ приклонникомъ уніи, писавъ тогды „Апольогію“ (1630 р.), въ котрои вже деякѝ аргументы дадутся вывести на некористь православнои церкви, однакожь сего нѣякъ не можна вывести зъ его „Треносъ“, якъ то учинивъ авторъ чи переводчикъ „Сіоньскои“ статіи. Смотрицкій тогды бувъ ще майже фанатикомъ православія.

Авторъ не знае церковнои исторіи рускои, бо инакше не мôгъ-бы упрекати Галицку Русь за то, що она домагаеся допущеня ôтпоручникôвъ свѣтскихъ до нарадъ надъ всякими важнѣйшими дѣлами церковными. Шкода, що ôнъ не читае рускихъ творôвъ, съ котрыхъ вся Русь нынѣ уже знае, що свѣтскѝ лиця брали участь въ найважнѣйшихъ дѣлахъ церковныхъ, не кажемо вже въ часахъ православія, але и пôзнѣйше въ часахъ уніи. Хтожь нынѣ зъ грамотныхъ Русинôвъ не знае о посольствѣ магнатôвъ рускихъ — а були межи ними навѣть двоюроднѝ братя короля польского и вел. князя литовского Казимира Ягайленка до папы Сикста IV. — предпринятôмъ выключно въ справахъ вѣры вразъ съ рускимъ духовеньствомъ въ епоцѣ триваня флорентійскои уніи на польско-литовскôй Руси, бо 1476 р. И тогды вже була жалоба на латинянъ, именно на латиньскихъ епископôвъ, що они для побôльшеня своеи юрисдикціи перетягаютъ Русинôвъ на обрядъ латиньскій. Межи пôдписавшими се посольске письмо бувъ такожь Александеръ Салтанъ, ôтзначеный орденомъ испаньского золотого руна и Иванъ Ходкевичь, маршалокъ вел. княжества литовского и иншѝ знаменитѝ мужѣ. Жаль, що потомки тыхъ магнатôвъ пôдписавшихъ згадане письмо посольске далися Єзуитамъ перетягнути на обрядъ латиньскій — нынѣ були-бы они певно выступили въ оборонѣ рускои церкви и сказали свое слово въ дѣлѣ передачѣ Василіяньского монастыря Єзуитамъ, — а въ такôмъ случаю бувъ-бы на певно авторъ „Сіоньскои“ статіи мовчавъ. Найже ôнъ нынѣ по крайнôй мѣрѣ не клевещe и не зневажае, коли Ставропигія, то моральне неумираюче тѣло не ôтступивше прадѣдного обряду, промовляе замѣсть тыхъ магнатôвъ въ интересѣ своеи церкви.

Не говоримо вже о церковнôмъ правѣ всхôднои церкви, котре припускае мирянъ до нарадъ церковныхъ а котре то право для Галицкои съ римскимъ престоломъ зъединенои Руси запоручене и потверджене тымъ св. рим. престоломъ ще до сего часу нѣякими пôзнѣйшими церковными нѣ державными установами не есть знесене. Свѣтскѝ Галицкѝ Русины еслибъ домагалися участи въ справахъ церковныхъ, то чинили-бы се зовсѣмъ ôтвѣтно достоиньсту, яке вѣрнымъ въ христовôй церкви признаютъ св. апостолъ Петро въ листахъ (гл. 2, стих. 9 и гл. 5, стих. 2.) и Дѣянія апостольскѝ (гл. 1, стих. 15 и пр.); дѣлалибъ они вповни отвѣтно звычаеви опертому на церковно-всхôднôмъ каноничнôмъ правѣ, пôсля котрого и свѣтскѝ вѣрнѝ суть управленѝ и обовязанѝ до чинной участи у всѣхъ справахъ, недотыкаючихъ св. тайнъ, а именно въ всѣхъ справахъ церковно-администраційныхъ и економичныхъ. А прецѣнь реформа Добромильска не есть справою сакраментальною. Свѣтскѝ Русины Галицкѝ, домагаючися того права а бодай дедукуючи зъ него для себе право мѣшатися въ справу Добромильску, не покликуются на практику зъ тои епоки, коли були ще православными, коли свѣтскѝ мужѣ засѣдали на соборахъ, — не чинятъ они того, хочь тѝ соборы въ давнôй Польщи були законнѝ и публичнѝ, а не якѝсь-тамъ конвентикулѣ приватнѝ, бо они могли ôтбуватися лишь въ присутности комисарѣвъ короля польского яко найвысшого патрона православнои церкви. Галицка Русь, щобы устеречися напастей и прикоротити свое горе, хотѣла-бы въ кôнци забути въ тôй справѣ на свою православну епоку, хотяй навѣть за польского правительства законну и правильну. Она не хоче тыкати и не выкликуе зъ гробôвъ своихъ православныхъ предкôвъ, котрѝ, якъ Константинъ Острожскій ôтдавъ богато услугъ Польщи и Христіяньству въ борбѣ съ Москвою и Татарами. Але Галицка грамотна Русь не може переболѣти, що автору „Сіоньскои“ статіи заваджаютъ навѣть тѣни еи предкôвъ, вже зъединеныхъ съ св. римскимъ престоломъ.

Якже можна — пытаемо автора — клеветати на свѣтску Галицку Русь що до тои точки, коли ôнъ не знае навѣть исторіи рускои церкви, а тая якъ-разъ учитъ насъ достаточно о практицѣ въ тôмъ взглядѣ? Авторъ не знае намѣреного собора мѣшаного с. е. въ духовныхъ и свѣтскихъ людей у Львовѣ 1628 р., до котрого королевскѝ универсалы запросили заступникôвъ Ставропигіи львôвскои и львôвскихъ братствъ церковныхъ. Не знае ôнъ такожь о универсалахъ короля Владислава IV въ р. 1636, котрыми запрошуе Ставропигію Львôвску и Виленьску до нарадъ надъ основаньемъ окремого патріярхату для Польщѣ и литовскои Руси. Однакожь скаже авторъ, що тогды були братства и Ставропигія православными, а королѣ польскѝ и церковь римска дѣлали лишь per exceptionem, маючи на оцѣ высшу цѣль, т. е. помиренье уніятôвъ съ православными або утворенье однои рускои церкви пôдъ патріярхомъ въ области польскои Рѣчи посполитои. Но най-бы и такъ було, то ще право участи свѣтскихъ Русинôвъ позôстало и по принятю уніи Ставропигіею и прочими церковными братствами. Если авторъ „Сіоньскои“ статіи есть латинянамъ-космополитомъ, то ще можна-бы простити ему, що ôнъ не знае и не видѣвъ книги „Synodus provincialis Ruthenorum habita in civitate Zamoscio 1720 Sanctissimo Domino Nostro Benedicto XIII dicata. Romae, 1724. Typis sacrae congregationis de propaganda fide superiorum permissa.“ Но если переводчику Сіоньскои статіи та книга есть знана, то по що ôнъ печатае клеветы на старинну нашу Ставропигійску Институцію зъ причины депутаціи въ дѣлѣ Добромыльскои реформы? Тамъ на ст. 12-ôй може перечитати, що ôтпоручники львôвскои Ставропигіи „Stephanus Laskowski S. Romani imperii Notarius Apostolicus, Senior Confraternitatis Leopoliensis, et Joannes Czesnikowski, deputatus Confraternitatis Leopoliensis“ засѣдали навѣть на соборѣ въ Замостю 1720 р. радившôмъ пôдъ проводомъ папского легата нунція Гримальдого, и вразъ съ єрархією пôдписували акты и ухвалы собору. Най-бы авторъ чи переводчикъ вглянувъ въ архивъ Ставропигійскій, то и переконавсь-бы о участи ôтпоручникôвъ Ставропигіи вразъ съ другими львôвскими братствами въ выборѣ вже уніятскихъ епископôвъ Варлаама, Атанасія и Льва Шептицкого, а навѣть вже за Австріи пôдносила Ставропигія свôй голосъ, такъ н. пр. въ дѣлахъ пропозиціи при обсадженю львôвского и перемыского епископôвъ, ба навѣть метрополіи Галицкои, и що еи пропозиціи увзгляднивъ пок. цѣсарь Францъ I, дѣдъ нашого найяснѣйшого монарха. Ставропигія не користае нынѣ зъ сего права и въ сеи практики — однакожь най же буде ѣй бодай свобôдно въ того вытягнути науку, що ѣй вôльно мѣшатися въ справы церковно-народнѝ.

Свѣтска Русь Галицка обстае отже лишь при своихъ правахъ та традиціяхъ и сповняючи свôй обовязокъ, ôтдае добросовѣстну прислугу своѣй народнôй церкви. Она не пôдноситъ тымъ нѣякого „бунту“ противъ мѣсцевои духовнои власти анѣ противъ вселеньского пастыря, а лишь легальною дорогою до Монарха и Папы добиваеся удержаня цѣлости и ритуальнои автономіи рускои церкви супротивъ ультрамонтаньскихъ змагань. Она не чуеся и не може чутися „скомпромитованою“ передъ католицкимъ свѣтомъ и думае, що передъ учеными католиками бôльше скомпромитувався авторъ чи переводчикъ „Сіоньскои“ статіи, пôдносячи доказы и черпаючи докоры противъ свѣтскои Галицко-рускои интелиген-

ціи въ исторіи и права каноничного, котрыхъ добре не розумѣе, черезъ що его доказы и докоры не можутъ устоятись навѣть передъ лицемъ безсторонного католика - Римлянина. Впрочѣмъ мы нѣколи-бъ не могли згодитися съ выреченьемъ автора: „Менше о то, якѝ причины выкликали вопросъ реформы и кому она повѣрена“ — бо въ нѣй не рѣшае результатъ (die Macht des äusseren Erfolges) того, якѝ маютъ бути выбранѝ до осягненя успѣху способы и средства. Галицко-руска интелигенція а именно Ставропигія мае то пересвѣдченье, що боронитъ доброи справы и до осягненя цѣли выбирае етичнѝ, легальнѝ и льояльнѝ, съ традиціею и устроемъ греческои церкви зовсѣмъ згоднѝ способы и средства.

И. И.

МУЗИКАЛЬНО-ДЕКЛЯМАТОРСКѝ ВЕЧЕРНИЦѢ

въ память XXIV роковинъ смерти Т. Шевченка

устроенѝ товариствомъ „Руска Бесѣда“ и филіею „Просвѣты“ въ Тернополи.

Хто хотѣвъ бачити, якъ выглядае правдиве руске народне свято, хто бажавъ поглянути на правдиву народну манифестацію, уряджену въ честь незабутного кобзаря Руси-Украины и загрѣти свое серце видомъ пôднесслого могучого патріотизму, сей повиненъ бувъ заглянути вечеромъ дня 1-го марта с. р. до театральнои салѣ столицѣ Подôля, де заходомъ славно звѣстныхъ въ патріотизму свого Русинôвъ-Тернопôльцѣвъ ôтбулись вечерницѣ въ честь памяти Тараса Шевченка. Тамъ ôтжило-бъ певно кожде злощастною нашою судьбою придавлене руске серце, запалало-бы огнемъ новои надѣѣ въ свѣтлу будучнôсть нашои народности, загрѣлось-бы щирою охотою до працѣ на народнôй нивѣ на видъ такъ свѣтлыхъ результатôвъ невсыпущои працѣ малои але сильнои горстки людей, цѣлою душею ôтданыхъ рускôй народнôй справѣ.

Вже довго передъ розпочатьемъ вечера наповнилась простора саля биткомъ рôжнородною, переважно рускою публикою. Бачили мы тамъ побôчь передовыхъ людей тернопôльскои интелигенціи численно заступленыхъ доокрестныхъ священикôвъ зъ своими родинами, а побôчь тыхъ поважне число селянъ и селянокъ. Вечеръ розпочавъ промовою проф. Александеръ Барвѣньскій. На першѝ слова сего великого труженника и просвѣтителя Подôля, запанувала тишина въ сали. Могучою силою свого слова представивъ сей неутомимый мужь головнѝ моменты зъ житя кобзаря а ôттакъ коротко и ядерно въ приступный и для всѣхъ легко понятнôй формѣ розтолкувавъ значенье Тарасовыхъ идей, вказувавъ на тую горячу любовь, яка палала въ его грудяхъ для закрѣпощеного люду и его подвиги для добра свого народа и ставивъ его свѣтлымъ примѣромъ для грядущихъ поколѣнь. Цѣлу бесѣду, переплетену зручно що найкрасшими цитатами зъ Шевченковыхъ поемъ и выголошену съ глубокимъ чувствомъ и порываючимъ жаромъ выслухали зôбранѝ съ великою увагою. а коли бесѣдникъ скôнчивъ, роздались довгѝ неумовкаючѝ оплески. Заледви утихли сѝ оплески, ажь знову роздались на ново и довго-довго вытала ними розъентузіязмована публика Вп. о. Витошиньского, котрый съ своими артистами - спѣваками вступивъ на естраду концертову. Съ великою прецизією ôтспѣвавъ теперь хоръ Денисôвскихъ селянъ-спѣвакôвъ Лисенкôвъ „Покликъ до братôвъ Славянъ“ и Вербицкого „До родины“. Вже тôлько разôвъ було писано въ нашихъ часописяхъ про надзвычайнѝ результаты довголѣтнои працѣ о. Витошиньского, що тутъ здавало-быся вже влишнымъ розводитись надъ ними, однакъ тяжко перейти намъ мимоходомъ се величне враженье, яке выкликували выступы сего селяньского хору, сѝ мельодійнѝ и вправнѝ голосы, выходячѝ зъ грудей навыклыхъ въ тяжкôй праци хилитись надъ рôлею — и не переувеличимо певно, если скажемо, що така пѣсня зъ устъ сынôвъ люду — то найкрасшій гимнъ, якій взносився коли небудь надъ могилою великого борця за права и волю украиньского люду. Зъ порядку програмы слѣдувала продукція на фортепянѣ, тутъ пôзнали мы въ особѣ п-ны Дроздовскои надѣйну пянистку, подивляли велику технику еи гры и даровитôсть музикальну, котра проявилась въ перехорошôмъ ôтограню на память творôвъ Листа и Яроньского. Правдивою окрасою вечерниць була декламація п-ны Крушельницкои. Прибрана въ прегарный украиньскій стрôй, сіяючи блескомъ одной въ найкрасшихъ цвѣтокъ подôльскихъ нивъ, ôтдала молоденька декляматорка съ великимъ зрозумѣньемъ и нѣжнымъ чувствомъ Шевченкову „Хустину“ и „Калину“, опôсля-же ôтспѣвавъ п. Герасимовичь своимъ звучнымъ и сильнымъ баритономъ хорошу креацію Лисенка: „Гетьманы-гетьманы“... Першу часть програмы вечерниць закôнчили хоры, а именно хоръ Денисôвскихъ селянъ ôтспѣвавъ рôвно удачно якъ попереднѝ пѣснѣ „Весну“ Дюрнера и „Веселый часъ“ Оттона, а хоръ мѣшаный зложеный зъ самыхъ добôрныхъ спѣвучихъ силъ мѣсцевои и доокрестнои интелигенціи выконавъ дуже поправно „Горличку“ и „Соколикôвъ“ Монюшки. Пôдчасъ павзы, що наступила ôттакъ. ôтчитано надоспѣвшѝ телеграмы и письма. Славный нашъ писатель Ол. Кониській почтивъ народне свято Тернопôльцѣвъ сердечнымъ привѣтнымъ письмомъ, котрого ôтчитанье въ правдивый ентузіязмъ вправило всѣхъ присутныхъ. Ôттакъ слѣдували письма: Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, филіи „Просвѣты“ въ Золочевѣ, Русинôвъ въ Пôдволочискъ, Читальнѣ зъ Кутъ, Академичного Братства у Львовѣ, тов. Сѣчь у Вѣдни, молодѣжи Стрыйскои и рускихъ питомцѣвъ львôвскихъ, бувшихъ ученикôвъ тернопôльскои гимназіи. — Другу часть вечерниць розпочавъ нашъ поетъ п. К. Н. Устыяновичь декламацією Шевченковои поемы: „Чернець“. Надармо старалися-бы мы змалювати те враженье, яке зробила ся правдиво майстерска декламація. П. К. У. звѣстный у насъ ôтъ давна яко першій и найлучшій декляматоръ, а выголошенье сеи поемы, ôтдаюче найдокладнѣйше всѣ гадки поета и повне властивого декляматорови жару и житя полишило незатерте враженье на всѣхъ присутныхъ. Ентузіязмъ публики дôйшовъ до зениту, коли ôттакъ по неустаючихъ оплескахъ ôтдекламувавъ п. К. У. свôй власный нарочно на сей вечеръ написаный стихъ, повный поетичнои силы и горячого патріотизму, котрый такъ одушевивъ присутныхъ, що навѣть середъ декламаціи сего стиха окрывали декляматора гучнымъ, неумовкаючимъ „Славно“. Ôттакъ ôтспѣвала панѣ Барвѣньска, що сливе вже ôтъ давна „милозвучнымъ соловейкомъ Подôля“ съ п. Герасимовичомъ дуетъ Матюка: „Моя мила дорогая“. Выконанье сего дуету належало до найкрасшихъ продукцій сихъ вечерниць и разомъ съ декламацією п. Устыяновича творило корону вечера. Не менше вдоволенье выкликало у всѣхъ баритонове сольо „Ангелъ хранитель Руси“ выконане п. Герасимовичемъ. — Вечерницѣ закôнчились „Завѣщаньемъ“ Вербицкого, котре ôтспѣвавъ п. Герасимовичь въ супроводѣ мѣшаного хору, зложеного зъ селянъ Денисôвскихъ и пп. спѣвачокъ и спѣвакôвъ Тернопôльскихъ. Гармонійнôсть сего хору тымъ любѣйшою мусѣла выдатись Русинови, що взяли въ нѣмъ участь представителѣ всѣхъ верствъ нашои суспôльности. Блескомъ приманливого цвѣту сіяючѝ нашѝ подôльскѝ красавицѣ станули тутъ побôчь сермягъ мужичихъ, урядники и учителѣ — побôчь священикôвъ. Здалось — отъ цѣла наша суспôльность наче одною грудею выливае завѣтнѝ слова незабутного поета: „Поховайте, та вставайте, кайданы порвѣте!...

По скôнченю вечерка удалось богато зъ зôбраныхъ гостей до комнатъ „Рускои Бесѣды“. Тутъ наступило не величаве але щире угощенье участникôвъ вечерниць, получене съ сердечною овацією, яку выдѣлъ „Рускои Бесѣды урядивъ для высокозаслуженого о І. Витошиньского. Окруженый передовыми лицями зъ помѣжь Тернопôльскихъ Русинôвъ. приступивъ голова терноп. Бесѣды п. Ол. Барвѣньскій до о. Витошиньского и вручивъ ему прехорошо выконаный дипльомъ почетного члена „Рускои Бесѣды“ въ Тернополи, пôдносячи при тôмъ въ порываючôй промовѣ заслуги о. Витошиньского, сего руского Орфея, котрый якъ сей митичный герой старинной Греціи выдобувъ чудовѝ звуки зъ придавленыхъ камѣнемъ довголѣтнои неволѣ и недолѣ грудей руского простолюдина и звуками тыми розбудивъ и зворушивъ глухе Подôлье. До слезъ тронутый о. Витошиньскій, высказуючи слова своеи подяки, пôднѣсъ неусыпаючѝ заходы тернопôльскихъ Русинôвъ, котрѝ такъ щиро взялись за працю около добра народа и розбудженя житя народного, а передовсѣмъ свѣтлого Ихъ провôдника проф. Ол. Барвѣньского. — Була се хвиля пôднесла, котра певно довго остане въ памяти кождого зъ присутныхъ. Середъ патріотичныхъ бесѣдъ и спѣвôвъ закôнчили славнѝ Тернопôльцѣ при спôльнôй братнôй трапезѣ велике народне свято...

Е. О—й.

ДОПИСИ.

Зъ Одессы.

(*Сезонъ спектакльвъ украиньскои драматичнои трупы*) пôдъ дирекцією п. М. Старицкого скôнчився въ Одессѣ послѣдного дня мясниць. Въ недѣлю 3 (15) лютого була грана оперетка „Утоплена“, творъ М. Старицкого съ музикою М. Лисенка. Театръ бувъ такъ переповненый, що нѣгде було, якъ то кажуть, яблочку упасти. Штука була ôтограна чаруючо. Всѣ артисты, хочь и змученѝ щоденною грою два разы, въ день и у вечеръ, грали на прощанье съ особливымъ жаромъ, тожь и публика робила имъ такѝ шумнѝ овации, що ажь, мовлявъ, „стѣны трѣщали“. Кропивницкій, найталантливѣйшій артистъ, любимець всеи публики, въ штуцѣ „Утоплена“ въ роли головы схарактеризувавъ съ всею точностею типъ головы украиньского мѣсточка; пп. Грицай и Садовскій, першій въ роли кобзаря, а другій въ роли писаря, выкликали загальне одушевленье. Панѣ Заньковецка, тая перла рускои артистки, не тôлько може бути зрôвнана съ Сарою Бернаръ, — нѣ, она у насъ стоитъ высше ôтъ неи! Еи гра така прочувствована, що зритель, забуваючи все окружаюче, живе и чувствуе разомъ съ артисткою и выносить зъ театру враженье, яке може вселити въ душу чоловѣка такій талантъ, ôтдаючій намъ житье, страданя и радости нашого народа.

На прощанье панѣ Заньковецкои молодѣжь посыпала на сцену тысячѣ, цѣлый дощь рôжноцвѣтныхъ билетôвъ, на котрыхъ були напечатанѝ гарнѝ стишки, выславляючѝ еи гру и прощаючѝ артистку съ завѣреньемъ, що „еи и въ радости и въ горю не забудутъ“. Кромѣ того публика пôднесла артистцѣ въ подарунокъ двѣ брилянтовѝ брошки и брилянтовый браволетъ, кôлька вѣнкôвъ и пречудной роботы кошикъ, повный живыхъ цвѣтôвъ. По представленю густѝ товпы публики выжидали выходу артистки и при оглушаючихъ окликахъ: „Браво Заньковецка!“ ôтпровадили еи до дому.

Одесситы вымагаютъ ôтъ артиста богато, а кому-будь не ôтдаютъ такои чести, якъ п. Заньковецкôй. Дай Боже, щобы россійска сцена ôтродилася въ штукахъ украиньскихъ драматичныхъ писателѣвъ и дала бôльше такихъ талантливыхъ артистôвъ, якихъ зъумѣвъ зôбрати поважаный „полтавскій Италіянець“ п. М. Старицкій! Вся Одесса шле якъ ему такъ и всѣй его трупѣ свое щире спасибôгъ за то естетичне розвеселенье, якимъ напавалася на украиньскихъ и россійскихъ представленяхъ! Храмъ Мельпомены очистився ôтъ всякои дряни, котру ставили другѝ предпріемцѣ. За-для того театръ у нихъ бувъ пустый и они кричали, що, мовлявъ, Одесситы драмы не любятъ. Нѣ, неправда, Одесситы драмы любятъ — тôлько ставте, панове, розумнѝ штуки та пускайте на сцену правдивыхъ артистôвъ, а не — паяцôвъ!

Ф. В. З.

Ôтъ Сокаля.

(*Люде зъ Сѣлця белзкого*) жалуются, що у нихъ двѣ недѣлѣ не було науки въ школѣ; дѣти ховзалися по ледѣ и нѣхто въ селѣ не знавъ, де п. учитель подѣвся. Такѝ перервы въ науцѣ шкôльнôй повторяются часто въ роцѣ, а громада складае 400 зр. на утриманье учителя рôчно, выставила великимъ коштомъ красный дôмъ шкôльный, а въ школы нема хôсна. Жалуются дальше люде зъ Сѣлця белзкого, що подали прошенье до ц. к. окружнои рады шкôльнои въ Сокали, щобы не належали, якъ до теперь до Кристинополя, але щобы мали у селѣ мѣсцеву раду шкôльну, котра бы надъ школою надзорувала и непорядки усувала, а въ Кристинополя нѣхто нѣколи до Сѣлця не загляне анѣ запытаеся, що въ школѣ и съ наукою шкôльною дѣеся. На то внесене прошенье нема до теперь зъ ц. к. окружнои рады шкôльнои въ Сокали нѣякои ôтповѣди и розносятся слухи, що тая справа зъ тои причины проволѣкаеся, бо п. инспекторъ шкôльный Спи́съ хотѣвъ-бы теперѣшного п. учителя на посадѣ въ Сѣлци, котру выставлено на конкурсъ, утримати, помимо того, що п. учитель не мае мати и пыту съ выкладовымъ рускимъ языкомъ, а его помѣщено въ тернѣ. На то терно ужаляются знову другѝ учителѣ убѣгаючѝся о посаду въ Сѣлци и обвиняютъ п. инспектора Списа, що при укладаню терна поминувъ учителѣвъ и съ бôльшими способностями и съ лѣпшими свѣдоцтвами, — а заслуга и праця повиннѝ перше мѣсце занимати, якъ всяка протекція.

Н.

Зъ житя новыхъ архипастырѣвъ.

II.

Дръ Юліанъ Пелешь, родився 3 сѣчня 1843 р. въ Смерековци, ясельского повѣту, перемыскои епархіи, зъ отця Григорія, учителя народнои школы и матери Іоанны. дочери пок. о. Теодосія Щавиньского, гр. к. приходника въ Регетовѣ. Народнѝ школы скôнчивъ въ Яслѣ 1854 р., до гимназіи ходивъ ôтъ І до VI кл. (1855—1861) въ Пряшевѣ на Угорщинѣ, а до VII и VIII въ Перемышли, де бувъ першимъ ôтличнымъ ученикомъ и де зложивъ испытъ зрѣлости съ ôтличнымъ успѣхомъ дня 23 липня 1863 р. Вже въ гимназіи належавъ до горячѣйшихъ Русинôвъ народнои партіи. Принятый въ жовтни того-жь року до центр. рускои дух. семинаріи у Вѣдни, скôнчивъ богословіе въ липню 1867 р. съ ôтзначеньемъ, здавши на мѣсяць впередъ перше ригорозумъ зъ студій библійныхъ. Дня 13 жовтня 1867 р. бувъ рукоположеный пок. перемыскимъ владыкою Томою Полянськимъ, а швидко потôмъ выѣхавъ до Вѣдня яко докторандъ богословія и префектъ студій въ семинаріи. Тутъ бувъ членомъ руского товариства „Сѣчь“. По зложеню всѣхъ ригорозôвъ и по ôтбутôй публичнôй дисертаціи, проголошено его 10 мая 1870 р. докторомъ св. богословія. Сейчасъ послѣ того именованый бувъ префектомъ студій въ львôвскôй дух. семинаріи и въ тôй службѣ зôставъ до жовтня 1872 р. Въ тôмъ часѣ повнивъ ôнъ такожь обовязки катихита въ дѣвочôй школѣ Бенедиктинокъ ôрменьскихъ и въ женьскôй семинаріи учительскôй, дальше яко ексортаторъ въ рускôй гимназіи, яко першій адъюнктъ богословского выдѣлу въ львôвскôмъ университетѣ и яко екзаминаторъ просинодальный перемыскои епархіи. Въ духовнôй семинаріи, зъ припорученя митрополичого ординаріяту, впровадавъ духовнѝ медитаціи, а 27 вересня 1872 р. перенесеный бувъ до Перемышля яко заступникъ професора пастырского богословія и префектъ студій тамошнои епархіяльнои семинаріи и майже одночасно именованый референтомъ перемыскои консисторіи и членомъ комисіи для укладу рускихъ шкôльныхъ книжокъ. Въ жовтни 1874 р. именувавъ его цѣсарь приходникомъ при церкви св. Варвары у Вѣдни и ректоромъ вѣденьскои центр. рускои духовн. семинаріи. На тôй посадѣ остававъ до 2 падолиста 1883 р. Пôдъ часъ своеи 9 лѣтнои службы у Вѣдни именованый бувъ почетнымъ совѣтникомъ львôвскои, а потому перемыскои консисторіи, асесоромъ епископскои консисторіи въ Мукачевѣ и почетнымъ крылошаниномъ перемыскои епархіи. Цѣсарскою постановою зъ 6 червня 1883 р. именованый архидіякономъ и деканомъ рускои митрополитальнои капитулы у Львовѣ, де до сихъ поръ служитъ и сповняе кромѣ того обовязки совѣтника и референта для дѣлъ консисторскихъ и ординаріятскихъ, есть предсѣдателемъ митр. церковного суду для дѣлъ супружескихъ, екзаминаторомъ просинодальнымъ, предсѣдателемъ комисіи вдовично-сирôтского фонду львôвскои архіепархіи и директоромъ пресвитеріи. Дръ Юліянъ Пелешь славно звѣстный такожь яко писатель. Довгій часъ бувъ головнымъ сотрудникомъ „Руского Сіона“, написавъ „Учебникъ кат. богочестія для V и VI кл. гимн.“, „Пастырске Богословіе и „Geschichte der Union der ruth. Kirche mit Rom“ въ двохъ грубыхъ томахъ. Теперь бере участь въ выдавництвѣ нѣмецкого твору „Kirchenlexicon“, редагованого кардиналомъ Гергенретеромъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ рады державнои*). Дебаты надъ буджетомъ подали опозиціи добру нагоду выступити противъ теперѣшного правительства съ цѣлою силою а при тôмъ и высказати свои обавы и бажаня характеризуючѝ якъ найлѣпше становище нѣмецкихъ централôвъ супротивъ розбудженого житя народного середъ Славянъ австрійскихъ. Въ дебатахъ сихъ выйшло найлѣпше „шило зъ мѣшка“, показалося, чого хоче опозиція, що такъ шумно завсѣгды голоситъ: „Рôвне право для всѣхъ“ Не о рôвне право ходитъ нѣмецкимъ централамъ а о власть, котру они нынѣ майже зовсѣмъ стратили а котрои на завсѣгды стратити боятся. Ихъ лякае розвôй славяньскихъ народôвъ и жива идеа народа, котра не то середъ Славянъ австрійскихъ, але въ цѣлôй Славянщинѣ грозитъ паденьемъ вплыву и значеня нѣмецкои расы. Нѣмцѣ жіючѝ на окраинахъ своеи великои ôтчины ôтчуваютъ якъ-бы инстинктомъ найлѣпше, що имъ грозитъ, и тому всякими силами опираются всему, що грозитъ ихъ существованю. Не дивниця отже, що дебаты надъ сегорôчнымъ буджетомъ мали переважно лишь признаку политичну, котрымъ економична сторона служила лишь за точку выходу. Найцѣкавѣйшою зô всѣхъ бесѣдъ зъ стороны опозиціи була безперечно бесѣда Пленера а для насъ Русинôвъ ще и тымъ важнѣйшою, що въ нѣй згадуеся и про наше житье народне. Бесѣдникъ переходивъ майже кождый край за краемъ и выказувавъ якъ теперѣшне правительство пôдносячи програму національну пôдкопуе не то вплывъ и значенье нѣмецкого елементу середъ славяньскихъ народôвъ, але просто пôдрывае навѣть его существованье. Звертаючи ôттакъ на Галичину, бесѣдникъ выступивъ не тôлько зъ острою критикою на поступованье правительства супротивъ Полякôвъ, але вдаривъ и на Полякôвъ самыхъ, котрѝ стались причиною, що въ Галичинѣ проявилася ще и друга справа може въ будучности далеко бôльшои ваги якъ справа польска именно народный рухъ рускій, котрый въ наслѣдкахъ своихъ може статись небезпечный для ôтносинъ Австріи до Россіи. Ся справа порушена Пленеромъ занадто важна щобъ еи хочь кôлькома словами не пояснити. Чого боится Пленеръ а съ нимъ и его товаришѣ, нѣмецкѝ централисты, ôтъ руского руху народного? Чимъ рухъ сей може статися небезпечнымъ для Австріи? Очевидно лякае его живо розбуджене житье народне середъ Русинôвъ въ Галичинѣ. Рухъ сей середъ Русинôвъ бувъ-бы для нѣмецкихъ централистôвъ байдужимъ, наколи-бъ они знали, що въ Россіи Русинôвъ не ма; польскѝ мрѣѣ були-бы имъ тогды може навѣть и на руку, и они съ найспокôйнѣйшою совѣстею ôтдали бы галицкихъ Русинôвъ Полякамъ. А може злякали нѣмецкихъ централистôвъ недавнѝ агитаціи панславистичнѝ въ Галичинѣ? И се нѣ. Они-жь самѝ може и радувалися, що сѝ агитаціи убютъ лишь народного духа руского и въ души були вдячнѝ Полякамъ, що гнетомъ своимъ выкликали тѝ агитаціи. Агитаціи сѝ якъ и всякѝ иншѝ не можутъ бути такъ небезпечнѝ, щобы ажь заколотили спокôй межи двома державами; агитаціи такѝ дадутся легко усунути въ порозумѣню съ суседною державою и можна ихъ легко убити, але живого духа народного, природнои конечности розвою, нѣякъ не убешь. Коли отже пос. Пленеръ пôднѣсъ въ своѣй бесѣдѣ, що польскій гнетъ въ Галичинѣ выкликавъ небезпечный рухъ середъ Русинôвъ, то ôнъ певно не зробивъ се анѣ зъ великои ненависти до Полякôвъ, анѣ такожь зъ любови до Русинôвъ але зъ конечности, котру ôнъ яко Нѣмець, противный всякому розвоеви въ славяньскôмъ свѣтѣ, небезпечнôмъ для германизму, добре ôтчувае. Нынѣ вже и въ Россіи трохи инакше дивлятся на славяньске пытанье, якъ колись и видятъ, що нѣ интригою, нѣ всѣлякими махинаціями духа народного не убеся. Ану-жь и тамъ пôднесеся правдивый духъ славяньства и нарôдъ рускій прожіе тамъ питомымъ своимъ житьемъ народнымъ. Чи-жь тогды часть сего народу, проживаюча въ Галичинѣ, буде могла бути на се рôвнодушною? Ось де небезпеченьство въ ôтносинахъ Австріи до Россіи, котрого Пленеръ боится. Тому то и вдаряе ôнъ на Полякôвъ, що они гнетутъ Русинôвъ и вказуе правительству на нове небезпеченьство, хочь ему розвôй народный Русинôвъ такъ само байдужій, ба противный якъ кождого славяньского народу въ Австріи. Треба однакожь признати, що закиды, якѝ Пленеръ пôднѣсъ противъ

Поляковъ и правительства, суть зовсѣмъ справедливѣ. Ôгдаючи Русиновъ на ласку и неласку Полякамъ, уковало правительство симъ мечь на самого себе. Се бачитъ опозиція и тому *она* и пôдноситъ сю справу, хочь якъ сказано, зовсѣмъ не зъ прихильности для Русиновъ, а вказуючи на Россію, она страшитъ теперѣшне правительство не безъ причины; але коли власть була въ еи рукахъ, то она не думала, щобъ забезпечити Русинôвъ ôтъ гнету Поляковъ. Для насъ, Русинôвъ, выходитъ зъ сего лишь та одна наука, що надходитъ вже часъ, коли и съ нами рахуватись буде потреба и намъ лишь треба теперь крѣпитись и розвиватись на рôднôмъ народнôмъ грунтѣ рускôмъ, щобы опôсля бути готовыми заступати гôдно національні наші интересы. Наводимо тутъ дословно часть бесѣды Пленера о Галичинѣ: „И якій-жь обставины сотворило правительство въ Галичинѣ? Галичину ôтдано Полякамъ. Они пануютъ въ цѣлôй управѣ; они суть мѣродайными въ цѣлôмъ краю а по части навѣть и въ цѣлôй Австріи: они маютъ министра для Галичины, польского министра финансôвъ и пануютъ въ двохъ заведеняхъ кредитовыхъ стоячихъ, якъ звѣстно, въ офиціяльныхъ ôтносинахъ до правительства. Рôвночасно не покинули ще польскій патріоты гадки о ôтбудованю Польщи, тои мрѣѣ, якъ сказавъ царь Николай. Се була точка, въ котрôй становище Поляковъ мусѣло конче прійти въ колизію съ межинароднымъ становищемъ Австріи. Тымъ часомъ ôтъ часу зъѣзду въ Скерневицяхъ рѣчи трохи змѣнилися. Ôтъ того часу Поляки стали трохи осторожнѣйші и яко розумні политики старалися усунути трохи рôжницю ихъ становища въ Австріи а въ загалѣ въ Европѣ. Въ виду немилосердного гоненя Поляковъ въ Прусахъ и Россіи, въ виду тенденціи всюды и завсѣгды добачувати польску интригу и при кождôй случайности выступати противъ змаганямъ Поляковъ, не могла Австрія при дружбѣ, яка еи вяже съ Нѣмеччиною и Россіею, оставити Поляковъ и дальше на ихъ упривилеёванôмъ становищи. Се Поляки добре змѣркували и стали на видъ спокôйнѣйшими. Але думаете, що Поляки при надходячихъ выборахъ задержатъ также теперѣшне умѣркованье? Я боюся, що нѣ. Вже нынѣ маютъ розумні польскі проводирѣ политичні немало труду повздержати пристрастно патріотичный елементъ польскій, а коли схочете переглянути доповняючі выборы въ Галичинѣ, то побачите, що скрайна партія народна таки на верхъ выйшла, и сей процесъ буде и дальше розвиватися а правительство побачитъ ще дальші трудности польскои политики, позаякъ польскій гнетъ выкликавъ рухъ въ народѣ рускôмъ, рухъ, котрый для нашихъ ôтносинъ до Россіи есть небезпечный.“

(*Конференція епископôвъ*) протягнеся, якъ доносятъ зъ Вѣдня, довше якъ се зъ разу було назначено. Минувшого тыждня ôтбувалися що дня засѣданя; о нарадахъ на нихъ не можна однакожь нѣчого довѣдатися, позаякъ члены сеи конференціи держатъ все въ якъ найбôльшôй тайни. Речинця закрытя конференціи доси ще не назначено; на кождый случай конференція потреває 8 до 10 днѣвъ. Зъ другои стороны доносятъ знову, що конференція епископôвъ потреває такъ довго, доки палата панôвъ не залагодитъ закона о конгруи въ другôмъ читаню.

(*Въ справѣ науки промысловои*) скликана на 9 с. м. центральна комисія, въ котрôй мѣжь иншими будутъ розбиратися справы заложеня правительственыхъ школъ промысловыхъ у Львовѣ и Тернополи и справозданье о переговорахъ въ справѣ заведеня школы слюсарства въ Свіонтникахъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. „Гражданинъ“ доноситъ, що мин. дѣлъ внутрѣшн., гр. Толстой, выѣде въ половинѣ сего мѣсяця до Ливадіи въ Крымѣ для поратованя здоровя; гр. Толстой задержитъ однакожь теку министерства а справы министерства буде вѣроятно вести его помôчникъ Дурново.—Въ Дорпатѣ померъ якійсь студентъ Перелаевъ, котрый бувъ хемикомъ и ôтъ довшого вже часу стоявъ пôдъ надзоромъ полиціи, а въ послѣдныхъ часахъ пôдъ тайнымъ надзоромъ жандармеріи. Въ помешканю его найдено компромитуючі паперы, на пôдставѣ котрыхъ увязнено въ Петербурзѣ и другихъ мѣстахъ Россіи богато особъ. Найдено у него также тайну друкарню, проклямаціи екзекутивного комитету и кôлька сотъ листôвъ безъ пôдпису. Рôвночасно майже увязнено двохъ студентôвъ, що хотѣли якісь рѣчи зъ помешканя помершого вынести. Въ помешканю сихъ студентôвъ не найдено нѣчого. — О высадженю православнои церкви въ Якобстадтѣ въ Курляндіи правительство заборонило писати россійскимъ газетамъ. Виновниками сего выбуху були, здаесь Нѣмцѣ, котрыхъ правительство старается наклонити на свою сторону тымъ, що будуе въ нѣмецкихъ провинціяхъ надбалтійскихъ православні церкви и закладае россійскі школы.

Франція. „Агент. Гавасъ“ доноситъ, що въ Пекинѣ ходятъ поголоски, будьто-бы цѣсарева хиньска завôзвала всѣхъ достойникôвъ державы, щобы они высказали свое мнѣнье, чи належитъ дальше вести войну съ Франціею, чи заключити съ нею миръ. Наколи-бъ ся вѣдомôсть була правдива, було-бы се доказомъ, що Хины клонятся вже *дѣйстно до мира*, мимо того, що Англія все ихъ наклонюе ще до войны противъ Франціи. Ся интрига Англіи сталася причиною, що Франція оголосила рижь контрабандою и стараеся симъ шкодити Хинамъ. Заказъ перевоженя ражу выкликавъ широку диспуту въ Европѣ а що найцѣкавѣйше, найшовъ одобренье зô стороны Нѣмеччины, котра симъ оправдала поступованье Франціи мимо протесту Англіи. — Адмиралъ Курбе постановивъ розпочати бльокаду рѣки Юнгъ а рôвночасно приказавъ бомбардувати лежаче надъ нею мѣсто Хинде.

Швайцарія. Швайцарске правительство забралося остро противъ анархистôвъ и соціялистôвъ, перебуваючихъ въ Швайцаріи и не тôлько пильно слѣдитъ за кождымъ ихъ рухомъ, але вже навѣть приказало многихъ увязнити. Въ анархистичнôй друкарни журнала la Révolte ôтбулася недавно ревизія и сконфисковано всѣ находячіися тамъ паперы. „Bund“ доноситъ, що въ Бернѣ пôдчасъ ревизіи панувавъ въ мѣстѣ страшный переполохъ. Власти центральні мали получити цѣлый плянъ кôлькохъ збройныхъ атентатôвъ. На пôдставѣ закона, котрый каже, „що кождый, хто нарушатъ чужу область, або допустится якого дѣла противъ закона межинародного, мае бути караный вязницею або карою грошевою“, ôтбулися минувшои пятницѣ досвѣта ревизіи въ цѣлôмъ Бернѣ. По домахъ майже всѣ ще спали, коли полиція заковтала до дверей и зажадала вступу. До дому входило на разъ по шѣсть полиціянтôвъ, а кôлькохъ лишалося пôдъ домомъ на сторожи, щобы нѣхто не мôгъ выйти. Ревизіи ôтбувалися съ великою осторожностею, бо звѣстно було, що анархисты получили приказъ, щобы кождый мавъ при собѣ револьверъ и безъ пощады стрѣлявъ въ кождого полициста. Богато людей увязнено мѣжь сими найбôльше складачѣвъ друкарскихъ, переплетчикôвъ, кравцѣвъ и т. д. Подôбні ревизіи ôтбулися такожь въ Цириху и Ст. Галленъ.

НОВИНКИ.

— **Новый рускій адвокатъ у Львовѣ.** Дръ Корнило Сушкевичь, бувшій ц. к. секретарь прокураторіи скарбу у Львовѣ, отворивъ сими днями адвокатску канцелярію въ власнôй каменици при улици Оссолиньскихъ ч. 12. Звѣщаючи о тôмъ Вп. читателѣвъ, не можемо повздержатись ôтъ высказаня нашои радости зъ причины, що Дръ К. Сушкевичь, широко звѣстный не тôлько яко щирый и жертволюбивый патріотъ але и яко одинъ зъ найзнаменитшихъ львôвскихъ юристôвъ, усунувшись ôтъ урядовыхъ занятій, рѣшився посвятити свои высокі юридичні здôбности нашôй суспôльности яко адвокатъ. Тожь надѣемось, що и наша публика на провинціи, котрôй бракъ адвокатôвъ Русинôвъ певно не разъ давъ почутися, прійме мило сю звѣстку и повитае радо въ своихъ справахъ Вп. Дра К. Сушкевича яко свого заступника!

— **Зъ Долины** доносятъ, що въ наслѣдокъ протесту выборцѣвъ зъ групы бôльшои посѣлости, президія намѣстництва уневажнила выборы членôвъ до тамошнои рады повѣт. переведені дня 3 и 8 н. с. линя минувшого року и поручила старостству въ Долинѣ приготовити нові выборы. Що було мотивомъ уневажненя выборôвъ — не знати.

— **Малорусско-нѣмецкого Словаря Евг. Желехôвского** вже розôслано выпускъ 15 (арк. 41а--43а). Вп. Предплатникôвъ прошу ласкаво звинити, що розсылка сего выпуска трохи спôзнилася: смерть незабутного автора а дальше переглядъ и упорядкованье паперôвъ и рукописей покôйного не позволили скорше занятися розсылкою. Вп. Предплатникôвъ, котрі суть въ рестанціи, просится о якъ найскорше выровнанье залеглостей, бо тôлько при правильнôмъ и точнôмъ складаню предплаты зможе розпочате дѣло дальше поступати, — а кошты выдавництва суть великі. Всякі грошѣ, яко предплату, прошу посылати (переказомъ почтовымъ) на имя Вп. панѣ А. Желехôвскои въ Станиславовѣ, улиця Собеского, ч. 34. — *С. Недѣльскій*, учитель гимназіи въ Станиславовѣ.

— **Въ 18 числѣ „Слова“ зъ дня 3 н. с. марта с. р.** знаходимо слѣдуючі подробности о маючôйся выдавати новôй рускôй газетѣ пôдъ назвою „Переглядъ католицкій“: „Пôдъ такимъ заголовкомъ мае, якъ намъ доносятъ, незадовго, бо съ днемъ 3 (15) марта с. р. выходити во Львовѣ змартвыхвстаньско-езуитска политична газета на (будьто) рускôмъ языцѣ, три разы на тыждень, яко органъ нового митрополита. Организаторомъ того предпріемства есть теперь о. Бачиньскій, ректоръ дух. сѣменища, также о. Бартошевскій, теперѣшный редакторъ „Сіона“ и т. п. Редакторомъ буде, якъ намъ дальше доносятъ, о. Симеонъ Березовскій зъ Загôрочка коло Хирова, котрый переселится до Львова, буде получати 1200 зр. на рôкъ за свôй трудъ и получитъ ще администрацію Сѣхова пôдъ стѣнами Львова, куда буде доѣзджати въ недѣлѣ и свята. Головными помôчниками тои газеты будутъ: езуитъ патеръ Ридль, также одинъ зъ патрôвъ змартвыхвстанцѣвъ, а внушаючимъ еи духомъ всѣ за патрами езуитами и змартвыхвстанцями стоящі. На рускі политичні газеты и декотрі неполитичні газеты кинеся анатема и заборонится ихъ предплачувати и читати а прикажеся духовеньству предплачувати „Переглядъ католицкій“. Цѣлому предпріемству удѣливъ — або ще удѣлитъ свое благословенье новый митрополитъ, котрый ôтъ часу до часу буде также въ новôй газетѣ принимати участь.“

— **Асентерунковій комисіи.** Сегорѣчна бранка рекрутôвъ буде ôтбуватися въ мѣсяци мартѣ и цвѣтню а въ кругахъ поборовыхъ всхôдной Галичины будутъ урядувати слѣдуючі комисіи: Въ окрузѣ рекрутаційнôмъ 9 полку: въ Стрыю, Долинѣ, Калуши и Жидачевѣ; въ окрузѣ 10 полку Бжозовѣ, Добромили и Перемышли; въ окр. 15 полку въ Скалатѣ, Тернополи, Збаражи и Теребовли; въ окр. 24 полку: въ Коломыи, Косовѣ и Снятынѣ; въ окр. 30 полку: въ Львовѣ (ôтъ 2 до 18 марта) для мѣсцевыхъ рекрутôвъ, а ôтъ 19 марта до 10 цвѣтня для рекрутôвъ зъ повѣту львôвского; дальше въ Жовкви и Сокали; въ окр. 45 (мѣш.) въ Кроснѣ, Лѣску и Саноку; въ окр. 35 полку: въ Бережанахъ, Пôдгайцяхъ, Бучачи, Рогатынѣ, Бôбрцѣ и Перемышлянахъ; въ окр. 58 полку: въ Товмачи, Городенцѣ, Снаниславовѣ, Богородчанахъ и Надвôрнôй; для 77 полку: въ Самборѣ, Старôмъ мѣстѣ, Дрогобычи и Турцѣ; для 80 полку: въ Бродахъ, Камѣнцѣ струм. и Золочевѣ; для 89 полку: въ Городку, Рудкахъ, Мостискахъ, Яворовѣ и Равѣ рускôй; въ окрузѣ (мѣшаного) полку 90 буде ôтбуватися бранка въ Ланцутѣ, Ниску, Цѣшановѣ и Ярославѣ; для 95 полку: въ Борщевѣ, Залѣщикахъ, Чортковѣ и Гусятынѣ.

— **Выборы до буковиньскои торговельно-промысловои палаты** выпали въ дусѣ нѣмецко жидôвокôмъ; въ цѣлôмъ списѣ выбраныхъ теперь членôвъ палаты не бачимо нѣ одного Русина, хочь звѣстно, що рускій елементъ есть числомъ найсильнѣйшимъ межи жителями Буковины.

— **Выдѣлъ „Академического Кружка“** взывае всѣхъ бувшихъ товаришѣвъ, котрі выжичили зъ библіотеки книжки, щобы ихъ до 14 днѣвъ звернули, бо въ противнôмъ случаю будутъ вôзвані поименно. — При тôй случайности Выдѣлъ проситъ сродникôвъ и знакомыхъ бувшого члена И. И. Качковского або и его самого о точну его адресу. — *А. Луцикъ*, предсѣдатель; *Ю. Луцикъ*, секретарь.

— **„Gazeta Narodowa“** перейшла вже дефинитивно на власнôсть дра Червиньского зъ Фирстенгофу. Въ вчерашнôмъ числѣ оголошуе се редакція, котру ôтъ теперь репрезентуе довголѣтный головный сотрудникъ Плятонъ Костецкій. Новый редакторъ завѣряе свою публику, що разомъ съ выдавцемъ буде змагати до того, щобы газета несла „zdrowy pożytek narodowi“.

— **Тяжкій передновокъ** будутъ мали сего року жителѣ селъ въ Галичинѣ, навѣщеныхъ минувшого року повѣнею. Въ многихъ селахъ вже теперь панує крайный недостатокъ и если правительство не прійде скоро въ помôчь, то розкрыеся передъ нами сумна картина голодовои катастрофы. Такі безôтрадні ôтношеня пануютъ пôсля информацій львôвского дописувателя пôвъурядовои „Politische Correspondenz“ въ 35-и повѣтахъ съ 600 громадами, зъ помежи котрыхъ 4 громады вже теперь живе лишь зъ публичныхъ фондôвъ. Въ виду того маршалокъ краевый дръ Зыбликевичь мае незадовго скликати до Львова предсѣдателѣвъ радъ повѣтовыхъ зъ всхôдной Галичины, щобы нарадитися надъ средствами несеня помочи найбôльше загроженымъ жителямъ.

— **Мазурскимъ емигрантамъ** якось не добре ведеся въ чужихъ сторонахъ, куды они вывандрували шукаючи хлѣба. Ихъ положенье описуе черновецка „Gazeta polska“ ось якъ: Ôгъ кôлькохъ лѣтъ мазурскі колонисты зъ захôдныхъ сторôнъ Галичины переносятся до Бессарабіи и Румуніи, де давнѣйше знаходили добрый заробокъ. Теперь однакожь змѣнилися ôтношеня въ тыхъ сторонахъ и емигранты, що тамъ пробуваютъ терпятъ голодъ и нужду. Кожда зъ такихъ родинъ по короткôмъ пробуваню за границею, вертае до краю, а Черновцѣ суть що-року мѣсцемъ, де нещасливі приостановляются. Теперь пробувае въ нашôмъ мѣстѣ кôлька мазурскихъ родинъ вертаючихъ зъ Бессарабіи, де не знайшли заробку. Нужда тыхъ на пôвъ голыхъ и нужденныхъ бѣдакôвъ не дасть описатися. Съ дѣтьми и жѣнками тыняются они по заулкахъ мѣста або заповняютъ келіи шпиталѣвъ. Зъ слабостей и голоду гинутъ.“ — Сумный се справдѣ образъ нужды мазурского люду а повинні до него пильно приглянутися особливо тѣ, що непрошені и незвані марно тратятъ часъ и грошѣ на експерименты для ущасливленя руского народу въ Галичинѣ...

— **Зъ Бережанъ** пишутъ намъ: Гр. Романъ Потоцкій вже заздалегôдь не засыпае дѣла свого выбору на посла до рады державнои. Недавно давъ въ Поморянахъ обѣдъ, на котрый були прошені и явилися деякі рускі священики.

— **Мѣска школа промислова у Львовѣ.** Ôткрыта не давно мѣска школа промислова розвиваеся дуже хорошо, бо коли въ минувшôмъ роцѣ було записаныхъ 300 ученикôвъ, то сего року пôднеслася фреквенція до 400. До першои клясы загального ôтдѣлу есть именно такій наплывъ ученикôвъ, що показалася потреба ôткрыти ажь 4 паралельки.

— **Желаня церковныхъ пѣвцѣвъ.** Въ цѣли унормованя правныхъ ôтношень церковныхъ пѣвцѣвъ зъорганизувався комитетъ, котрый предложивъ консисторіи слѣдуючі желаня: 1) Щобы дотычні священики и громады постаралися о то, щобы кождый дякъ мавъ хату и городъ; 2) Щобы до дякôвскои службы були допущені лишь такі кандидаты, котрі выкажутся свѣдоцтвами способности; 3) щобы до комисіи екзаминуючои дякôвъ въ деканатахъ бувъ допущеный яко екзаминаторъ такожь одинъ дякъ; 4) щобы нагороду за службу т. з. „рокôвщину“ стягавъ урядъ громадскій и дававъ дякови; 5) щобы приходники не уживали дякôвъ до своихъ приватныхъ послугъ, лишь за условленымъ взаимно вынагородженьемъ. Другі точки именно, щобы даки були подѣлені на клясы и щобы дякôвскі посады обсаджувалися въ дорозѣ конкурсу и були формально презентовані, узнавъ комитетъ не ôтповѣдными, но мимо того предложивъ ихъ до рѣшеня духовнôй власти.

— **Зъ Бучача** пишутъ намъ: Въ Бучачи дня 28 л. лютого умерло четверо людей въ наслѣдокъ зачадженя; двое удалося уратовати ôтъ смерти. Нещасливі належали до верствы робôтничои.

— **Конкурсы.** Ц. к. палата нотаріяльна у Львовѣ оголошуе конкурсъ въ цѣли обсадженя новосистемизованыхъ посадъ нотаріяльныхъ а именно въ Яновѣ, Немировѣ, Мостахъ великихъ, Делятынѣ, Войниловѣ, Гвôздцю, Обертынѣ, Будзановѣ, Вишнѣвчику и Лопатынѣ а взглядно обсадженя посадъ черезъ перенесеня могучихъ опорожнитися. — Компетенты маютъ внести свои прошеня въ протягу 4 недѣль ôтъ дня третого умѣщеня конкурсового оголошеня въ урядовôй „Львôвскôй Газетѣ“ до нотаріяльнои палаты у Львовѣ. — Выдѣлъ повѣтовый въ Калуши розписуе конкурсъ на посаду провиз. канцелиста съ платою 400 зр. а. в. на рôкъ. — Вымоги: вѣкъ до 40 лѣтъ, знанье языкôвъ краевыхъ и манипуляціи канцеляріённои. Речинець до кôнця н. с. марта. — Ц. к. президія краевои дирекціи скарбу у Львовѣ розписуе конкурсъ на три посады скарбовыхъ совѣтникôвъ въ VII клясѣ ранги въ обсягу ц. к. краевои дирекціи скарбу.

— **Именованя и перенесеня.** Намѣстникъ заименувавъ концелиста намѣстництва Іосифа Рудзкого, провизоричнымъ комисаремъ повѣтовымъ а практиканта концептового Ивана Адама Чежовского провизоричнымъ концепистомъ намѣстництва. — Намѣстникъ перенѣсъ: концеписта ц. к. намѣстництва Людзимила Тшасковского зъ Нового Сонча до Надвôрнои а адъюнкта повѣт. Ивана Высоцкого зъ Городенки до Снятына. Дальше перенѣсъ намѣстникъ слѣдуючихъ практикантôвъ концептовыхъ ц. к. намѣстництва: Людвика Кукульского зъ Пильзна до Домбровы, Антона Гродка зъ Снятына до Городенки, Юліяна Нападіевича зъ Бродôвъ до Бялои, Валентого Бѣлявского зъ Яворова до Скалата, Мечислава Стшельбицкого зъ Перемышля до Намѣстництва, Володимира Крыницкого зъ Домбровы до Пильзна, Володислава Скалковского зъ Старого Мѣста до Бôбрки, Людвика Пьетшицкого зъ намѣстництва до Старого мѣста, Володислава Ружицкого зъ намѣстництва до Тернополя, Северина Землера зъ намѣстництва до Бродôвъ, Роберта Клеборнъ-Гиртлера зъ намѣстництва до Калуша и Болеслава Пилятовского зъ намѣстництва до Бродôвъ. — Ц. к. рада шкôльна заименувала провизоричного учителя Ивана Касарабу сталымъ учителемъ, завѣдуючимъ школою филіяльною въ Заболотôвцяхъ. — Учителями въ низшôй школѣ рôльничôй въ Городенцѣ именовані Паске и Цѣсло.

— **Розвязанье товариства.** Ц. к. намѣстництво подае до прилюдной вѣдомости, що филія товариства „Машике Гадасъ“ въ Роздолѣ зъ уряду розвязана зôстала.

— **Вавилоньска вежа.** Одинъ парискій инжиньеръ зробивъ плянъ на будову величезнои вежи 300 метрôвъ высоты, названои вавилоньскою вежою. На самôмъ вершку вежи буде устроена склянна лѣхтарня, що буде мѣстити кôлька сильныхъ електричныхъ лямпъ для освѣтленя цѣлого Парижа. Лѣхтарня займе простôръ 17 квадратовыхъ метрôвъ и буде давати свѣтло, котрого сила рôвнаеся силѣ свѣтла двохъ миліонôвъ свѣчокъ. Кошты будовы сеи вежи, коли-бы она мала бути здвигнена зъ граниту, вынесутъ 3,120.000 франкôвъ, а коли бъ зъ желѣза, 14,920.000 франкôвъ.

— **Землетрясенье** знову навѣстило въ послѣдныхъ дняхъ рôжні окрестности Испаніи. — Дня 23 л. лютого ôтчули землетрясенье также жителѣ мѣста Темесваръ въ Угорщинѣ.

— **Розбишацкі напады въ Вѣдни** суть теперь зовсѣмъ звычайні. Дня 28 н. с. лютого напали два розбишаки трафикантку Іосифу Равшъ въ еи склепѣ и зачали еи руками давити. Трафикантка однакъ успѣла имъ выдертися и заперлася въ другôй комнатѣ на ключь. Розбишаки забрали 3 зр., що находилися въ столѣ а ôттакъ пôдпаливши пачку газетъ — утекли. Огонь вскорѣ придушено, но мимо того шкода выноситъ кôлькасотъ зр.

— **Торговля дѣвчатами.** Якъ мы свого часу звѣщали, придержавъ недавно австрійскій конзуль въ Марсиліи сѣмъ дѣвчатъ зъ Галичины и Угорщины, що мали вже ôтъѣхати кораблемъ. Пôсля такого факту власти розвинули незвычайну енергію а теперь доноситъ посолъ австрійскій въ Парижи, що незадовго мае тамъ приѣхати звѣстный торговщикъ Лязаро Шварцъ для набору „свѣжого товару“. Шварцъ мае австрійскій паспортъ и вѣдай заверне ôнъ такожь до Австріи.

— **Спадщина по жебраку.** Передъ кôлькома тыждями умеръ у Вильнѣ жебракъ, що сидѣвъ звычайно коло ворôтъ кладбища. Въ нужденныхъ лахахъ лишивъ ôнъ 60.000 рублѣвъ, котрі зъумѣвъ призбирати жебраниною.

— **Дрôбні вѣсти.** Въ Дукли засуспендовано нотаря Флоріяна Микосевича.—Въ Станиславовѣ мае основатися кружокъ учителѣвъ середныхъ школъ. — Выбôръ выдѣлу повѣтового въ Бôбрцѣ уневажненый для того, що голосованье ôтбувалося устно а не картками. — Село Перекосы, калуского повѣта перейшло на дняхъ въ жидôвскі руки. — На будову школы въ Жуковѣ удѣливъ цѣсарь зъ приватныхъ своихъ фондôвъ 100 зр. запомоги.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Душпастырскі посады получили оо.: Романъ Крижановскій, завѣдательство въ Корчинѣ; Андрѣй Грыбъ, завѣдательство въ Витвици, деканата болехôвского.

Каноничну институцію получили оо.: Иларій Яновичь на пар. Хотинъ, дек. калуского; Іоанъ Герасимовичь на пар. Турье, дек. олеского; Емилій Петровичь на Дрищôвъ, дек. бережаньского.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію о. Стефана Гавацкого на кап. Губинъ, дек. бучацкого.

Додатокъ особистый зъ фонду религійного удѣлило намѣстництво о. Александру Левицкому, пароху Коршева.

Титулъ столового удѣлило намѣстництво зъ фонду религійного Константину Мудраку.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Ом. Д. въ Кон. Удайтеся до п. Софрона Недѣльского, ôнъ Ваше дѣло залагодитъ. Здоро

вимо Васъ сердечно! — Всч. А. Г. въ Зборѣ. Въ слѣдуючôмъ числѣ буде напечатане. — П. Полотнюкъ въ Кр. Въ слѣдуючôмъ числѣ.

Подяка.

Неутулимымъ жалемъ перенята родина по стратѣ найдорожшого свого Отця — знайшла въ серци потѣху черезъ всесторонне сочувство оказане ѣй въ часѣ похорону и почувается до обовязку прилюднымъ симъ словомъ подякувати Впр. оо.: декану Левицкому, совѣтникамъ Зарицкому и Кончевичу, мѣсто-декану Грабинскому, Всч. оо.: Чвартацкому, Ясѣньокому, Решетыловичу, Конопцѣ, Нижанковскому, Гавришинову, Доманикови, Курмановичу, Шавалѣ, Винницкому и Пелеху, якъ и Всч. о. Пайонку, лат. пароху, котрый въ своѣй жичливости для покôйного и родины прибувъ съ трема оо. сотрудниками; не менше Всч. о. Токареви изъ Пôдгайчикъ за его до слезъ побуджаюче слово пращальне, и Всч. о. Францишканинови Яроню зъ Ганачева за слово выголошене по польски щиро и въ братнôмъ дусѣ; такожь свѣтлому зарядови дôбръ Єго Превосх. гр. Альфреда Потоцкого за вымурованье гробу; всѣмъ численно зôбранымъ доокрестнымъ П. Т. Гостямъ а наконець Ч. Братству зъ Куровичь и Соловыхъ и осиротѣлымъ парохіянамъ за сынôвске привязанье до покôйника и за остатнѝ прислуги. — Всѣмъ щире спаси Бôгъ за ихъ труды и посвященье!

Куровичѣ въ лютôмъ 1885. — *Анна Багринновичева*, вдова; Володимиръ, Теодосій, Серафина, Емилія, Антонина, Анна и Текля, дѣти; Николай, Іоанна, Ольга, Климентина, Романъ, Келестинъ и Ярослава, внуки.

Поѣзды желѣзничѝ.

Ц. к. Генеральна дирекція австр. желѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ розкладу ѣзды
важный ôтъ 15 лютого 1885.

Пôсля годинника пештеньского (20 минутъ пôзнѣйше).

Приходятъ до Львова:

Зъ Стрыя: о год, 8,39 рано поѣздъ мѣшан., 4,17 по полудни поѣздъ особов., 1,39 въ ночи поѣздъ мѣшан.

До Стрыя: зô Львова о год. 9,57 рано поѣздъ мѣшан., 1,30 по полудни поѣздъ особов., 9,49 вечеромъ поѣздъ мѣшаный.

Зъ Хирова: о год. 5,12 рано поѣздъ особов., 1,23 въ полудни поѣздъ особ, 10,2 въ ночи поѣздъ особ.

Зъ Станиславова: о год 4,34 рано поѣздъ мѣш., 1,42 по полудне поѣздъ особ., 10,2 въ ночи поѣздъ особ.

До Станиславова: Зъ Стрыя о год. 9,2 рано поѣздъ особ, 5,53 по полудни поѣздъ особ., 4,58 въ ночи поѣздъ мѣшан.

Зъ Гусятына: о год. 5,34 по полудни поѣздъ мѣш.

До Хирова: Зô Стрыя о год. 9,30 рано поѣздъ мѣш., 5,16 по полудни поѣздъ особ., 1,40 въ ночи поѣздъ особ.

Зъ Загôря: о год. 4,8 по полудни поѣздъ мѣш., 1,51 въ ночи поѣздъ особ.

До Гусятына: Зъ Станиславова о год. 8,22 вечеромъ поѣздъ мѣш.

До Дрогобыча: Зъ Борыслава о год. 8,17 рано, 12 въ полудне, 2,32 по полудни, 5,23 по полудни, 7,21 вечеромъ поѣзды мѣш.

Ôтходятъ зô Львова:

До Стрыя: о год. 6,40 рано поѣздъ мѣш., 11,25 передъ полуднемъ поѣздъ особ., 6,45 вечеромъ поѣздъ мѣш.

Зô Стрыя:

До Львова. о год. 5,40 рано поѣздъ мѣш., 2,10 по полудни поѣздъ особ, 10,32 въ ночи поѣздъ мѣш.

До Хирова: о год. 5,16 рано поѣздъ мѣш., 2 по полудни поѣздъ особ.. 10,22 въ ночи поѣздъ особ.

До Станиславова: о год. 5.32 рано поѣздъ особовый; 1,43 по полудни поѣздъ особ., 11 въ ночи поѣзъ мѣш.

Зъ Станиславова:

До Стрыя: о год. 9,50 передъ полуднемъ поѣздъ особ, 6,28 вечеромъ поѣздъ особ, 11,13 въ ночи поѣздъ мѣш.

До Гусятына: о год. 10,7 передъ полуднемъ поѣздъ мѣш.

Зъ Хирова:

До Стрыя: о год. 9,45 рано поѣздъ особ., 5,24 по полудни поѣздъ мѣш., 2,5 въ ночи поѣздъ особ,

До Загôря: о год. 1,54 въ ночи поѣздъ особ, 9,53 передъ полуднемъ поѣздъ мѣш.

Зъ Гусятына:

До Станиславова: о год. 7 рано поѣздъ мѣшаный.

Зъ Дрогобыча:

До Борыслава: о годинѣ 6,20 рано, 10 передъ полуднемъ, 12,40 по полудни, 3,20 по полудни, 6,40 вечеромъ поѣзды мѣшанѝ.

Зъ Борыслава:

До Дрогобыча: о год. 7,36 рано, 11,21 передъ полуднемъ, 1,54 по полудни, 4,44 по полудни, 8,4 вечеромъ поѣзды мѣшанѝ.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручає 1315 7—?

препараты зъ гумы и выробы кавчуковѝ

для потребъ хирургичныхъ и иншихъ подôбныхъ.

Маю честь оповѣстити П. Т. Публицѣ, що съ днемъ 1 л. лютого о. р. ôткрываю

техничну контору

при ул. Геродецкôй ч. 39, на 2 поверсѣ

для выготовленя всякого рода плянôвъ для будôвель, робôтъ сницерскихъ, столярскихъ и т. п., зарôвно такожь кошторысôвъ, обрахункôвъ и всякого рода техничныхъ робôтъ.

Василь Нагôрный.

При надходячôмъ торжествѣ святометодієвскôмъ

воручає

Товариство „Просвѣта" книжочку:

ЖИТЬЕ ПРОСВѢТИТЕЛѢВЪ СЛАВЯНЪ

святыхъ рôвноапостольныхъ

Кирила и Методія

написавъ

Дръ Ю. Целевичь.

Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

ПОХôДЪ СОБЄСКОГО

пôдъ Вѣдень р. 1683.

Написавъ Стефанъ Качала.

Цѣна 20 кр.

Дôстати можна въ администраціи Дѣла.

Признанье!

Настоятельство дому мисійного св. Іосифа коло Цилли получило пôдъ дуже гуманными условіями зъ ц. к. придворной лѣярнѣ дзвонôвъ и металю пана **Петра Гильцера** въ **Винеръ-Найштадтъ** одинъ дзвôнъ новый ваги 2963 кильо, — одинъ дзвôнъ малый ваги 152 кильо а ôттакъ одинъ дзвôнъ старый до тамтыхъ черезъ выверченье гармонійно настроеный.

Пôсля ореченя знатокôвъ єсть верхна форма дзвонôвъ дуже красна, а красный дзвôнкій голосъ и гармонія дзвонôвъ знаменита.

Пôдписане настоятельство чуєся отже зъобовязанымъ высказати артистѣ Благородному Панови Петрови Гильцерови свою повинну подяку.

Дôмъ мисійный св. Іосифа коло Цилли, 31 Липня 1884.

Яковъ Горватъ
Игуменъ и духовникъ мисіи.

1330 1—2

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новѝ **апараты индукційнѝ** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннѝ находитися въ кождôй роднинѣ. Гостець, ревматизмъ, ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ**. Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondares 2

1302 9—20

Дръ КОРНИЛО СУШКЕВИЧЬ

отворивъ

КАНЦЕЛЯРІЮ АДВОКАТСКУ

У ЛЬВОВѢ

пôдъ ч. 12. при улици Оссолиньскихъ.

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдає **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4 процентовѝ платнѝ въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 15—?)

ТОРГОВЛЯ НАСѢНЯ и РОСТИНЪ

А. І. КИЦУЛА

въ Коломыи, филія въ Микулинцяхъ коло Снятына

1329 1—3 поручає:

Свѣжои збôрки насѣня городовинъ, цвѣтôвъ, французкои люцерны, конюшины всѣлякихъ родôвъ, райграсу, мѣшанки травъ господарскихъ и газоновыхъ; такожь насѣня ростинъ на пашу и промысловыхъ.

Великій выбôръ ростинъ оранжерійныхъ и тепличныхъ розсадкôвъ шпарагôвъ и всякихъ другихъ. Цѣнники на жаданье высылаєся франко и даромъ пôсля числа: Ч. 1 цѣнникъ головный, Ч. 2 цѣнникъ малый.

5 килевѝ

БОЧÔВКИ ВИНА

поручає

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (15—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка Гегеляйского столового . 2 зр. 10 кр.
1 „ Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр. и 2 „ 50 „
1 „ Гегел. стол. ароматичного 2·70 и 3 зр.
1 „ Самородного вытравного . 4 зр. 30 кр.
1 „ Ермелеки-Бакаторъ стол. 2 „ — „

Повысше наведенѝ цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровѝ добрѝ, натуральнѝ и лучшѝ вина якъ зъ Вершецъ, и просить о ласкавѝ замовленя.

Глядає мѣсця

способôный учитель спѣву хорального въ нотъ. Може обняти посаду пѣвця церковного, єсли нема фонду на удержанье учителя спѣву. Ручитъ за выученье въ однôмъ роцѣ и за стôйнôсть хору, коли-бъ по роцѣ мавъ ôтойти. — Адреса: Петро Бялецкій въ Пôдгайцяхъ.

Народный рускій

МОЛИТВЕННИКЪ

съ припорученьемъ и апробатою Преосвящ. Епископа Дра Сильв. Сембратовича,

получити можна

въ Торговли Мих. Дымета и у Конст. Урбана ч. 20 рынокъ Львôвъ,

оправлений по 60 кр., 90 кр., 1 зр. 10 кр., 1 зр. 60 кр., 2 зр. 60 кр. и 3 зр. Для дамъ въ аксамитѣ по 4 зр., 4 зр. 50 кр., 5 зр. и 5 зр. 50 кр., имитація олоневои кости (бляха) 5 зр., перловои матицѣ (бляха) 4 зр. 50 кр.

Брошурованый на велин. папери 1 зр. 1305 4—6

Купуючимъ бôльше примѣрникôвъ ôтвѣтный рабатъ!

„ДЫМЪ",

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

НА ВЕСНУ!

НАСѢНЬЕ

капусты, карафіолôвъ, калярепы, брукви, моркви, цикоріи, петрушки, сельеры, рѣпы, цвиклôвъ, салаты, цибулѣ, редковцѣ, мелисы, помидорôвъ, шпинату, маєрану, паприки, огôркôвъ, мельонôвъ, кавонôвъ, гарбузôвъ, гороху, фасолѣ шпараговои тычнои и пѣшои, фасолѣ бѣлои, **конюшины червонои (лихшои по 35 зр. за 100 кил.) до 65 зр., люцерны шведскои, бѣлои, еспарзеты, тимотки, райграсу, мѣшанки травъ**, сонѣчника, маку, буракôвъ пастѣвныхъ, рѣпы стернѣнки, турнипсу **сортôвъ самыхъ лучшихъ.**

Насѣнье цвѣтôвъ

выбору найлучшого щиптами по 6 кр. ôтъ дешевшихъ родôвъ, по 10 и 12 кр. ôтъ дорожшихъ, по 20 и 25 кр. за щипту ôтъ родôвъ найдорожшихъ; именно: левконіи лѣтнѝ и зимовѝ, астры великѝ и карлы, ляки, бальзамины, мальвы, гребенѣ, повôйки, ясьекъ, яляца, польный мачокъ, скабіоза, львинѝ пащи, найповнѣйшѝ отокротки, звôнки, кальцеоляріи, цинераріи, канна, коноплѣ великаны, хризантемы, датура, гвоздики вазонковѝ, огородовѝ, хиньскѝ и Гедвига, повный сонѣчникъ, безсмертники, ванилія, ленъ червоный и бѣлый, лобелія, лихнисъ, пентстемонъ, петунія, фльоксы, портуляки, примуля огородова и хиньска вазонкова, пиретрумъ, резеда, сальпиглоссъ, рицинъ, таге тесъ, настурція, вербена, братки, цинія и кукурудзы оздобнѝ.

Сортиментъ рôжного насѣня до огородця по 2 зр.
„ бôльшій по 3 зр. и 4 зр.

ОЦЕТЪ,

найвысша есенція, дуже практична до посылокъ. До однои литры есенціи додаєся 30 литрôвъ воды лѣтнои, щобы получити оцетъ звычайный и приємный; 15 литрôвъ до литры дає оцетъ подвôйный, а 8 литрôвъ до литры дає вже мôцну есенцію, яка пôдъ тою назвою въ гандляхъ приходитъ.

1 кил. (литра) повысшого оцту зачисляємъ по 1 зр. 20 кр., помѣшаный съ 30 разы бôльше воды выпаде литра вже съ транспортомъ 4½ кр. **Поручаємъ дуже.**

Барва есенціи може бути чиста якъ вода, або темно червона. Высылаєся въ барылкахъ по 4 кил., зачисляючи за барылку 50 кр. 1322 2—2

НА ПôСТЪ!

Оселедцѣ шкотскѝ и голендерскѝ, россійскѝ сардины, повидла, мѣдъ въ барылкахъ и пушкахъ 5-килевыхъ.

Народна Торговля во Львовѣ.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 21 и 22. Львôвъ, Субота 23 лютого (7 марта) 1885. **Рôчникъ VI.**

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. пол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Администрація „Дѣла“. **У Вѣдни** Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. **Въ Франкфуртѣ** M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. **Въ Гамбургѣ** Valentin & Co., Königsstrasse 36. **Въ Парижи** Agence Havas. **Въ Россіи** Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:* на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на пôвъ року . . 6 зр. на чверть року . . 3 зр. съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на пôвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи: на цѣлый рôкъ . . 12 рубл. на пôвъ року . . 6 рубл. на чверть року . 3 рубл. съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 16 рубл. на пôвъ року . . 8 рубл. на чверть року . 4 рубл. на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 5 рубл. на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи: на цѣлый рôкъ . . . 15 зр. на пôвъ року . . . 7·50 зр. на чверть року . . . 3·75 зр. съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 19 зр. на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Ôтповѣдь „Рускому Сіонови“

на статію И. Б-ого въ ч. 3 зъ 1885 р. пôдъ заг. „Нашй часописи въ религійнôмъ взглядѣ“, — въ оборонѣ чести и поваги старинного Ставропигійского Института.)

III.

Авторъ чи переводчикъ „Сіоньскои“ статіи „Нашй часописи въ религійнôмъ взглядѣ“, вычитавши лекцію сбомъ сторонництвамъ рускимъ и дôткнувши при тôмъ зовсѣмъ неумѣстно нашои єдинои свѣтско-церковнои институціи (а було ихъ бôльше такихъ на Руси), котра намъ ще яко дорога спадщина зъ минувшихъ столѣть по нашихъ ôтцяхъ осталася, — укоряе свѣтску интелигенцію руску о недостатокъ або и повный бракъ любови до власнои землѣ и руского народу, о соблазнь здѣлану передъ цѣлымъ католицкимъ свѣтомъ, о бунтъ противъ мѣсцевои духовнои власти (розумѣемо: противъ мѣсцевого владыки) и противъ Христового намѣстника на земли.

Найже и намъ, — котрй вже въ попереднѣйшихъ двохъ чч. „Дѣла“ дали доказы, що мы розумѣемось и на исторіи и на каноничнôмъ правѣ, въ котрыхъ черпае свои докоры авторъ „Сіоньскои“ статіи, — буде вôльно звернутися съ критичнымъ розборомъ до способу его аргументаціи, а именно пôдъ взглядомъ логики, формальнои и примѣненои, а чей удасться намъ, — выказавши нелогичности въ аргументаціяхъ автора — не лишь вповнѣ обезсилити его инсинуаціи, но ще крôмъ того выказати его незнанье церковнои исторіи рускои и руско-церковнои словесности.

Не понимаемо, якою то логикою руководится авторъ „Сіоньскои“ статіи, коли разъ синодальну церковь на Руси, якои маютъ домагатися рускй партіи, зове новостею зовсѣмъ небувалою, а другій разъ низше приписуе устроеви синодальному рускои церкви упадокъ еи по поводу ôтпаденя ôтъ неи исповѣдникôвъ и переходу ихъ до латиньскои церкви або на унію. Якъ же? Була синодальна церковь, и не була? Не єсть же то противорѣчіе формальнôй логицѣ?

Дальше якою то логикою руководится авторъ, разъ укоряючи свѣтску галицку Русь, що нѣбы она не хôснуе зъ прислугуючихъ ѣй, ôтъ св. римского престола наданыхъ правъ и не добиваеся самостôйности народнои, — а потому укоряючи еи за то, що стае въ оборонѣ ненарушимости и цѣлости организму своеи церкви, еи дисциплины и обряду, — словомъ, цѣлого церковного „ritus“, котрому Добромильска реформа черезъ вмѣшанье латиньского ордена въ дѣла греческо-народнои церкви на галицкôй Руси очевидно загрожае. Чи-жь то еи починанье не єсть радше користаньемъ зъ прислугуючихъ Русинамъ, престоломъ римскимъ наданыхъ правъ? Чи не єсть се чисто-законне сповненье обовязку, стереженя самостôйности народно-церковнои, — бо чей, (ссылаючися на установы св. апостольского престола), не можна думати о иншихъ правахъ и о иншôй самостôйности, якъ о правахъ народ.-церков. и о самостôйности народнои церкви рускои, коли говорится о правахъ самостôйности народнои запорученои найвысшою властею духовною, т. е. римскими папами, а не наданыхъ або затвердженыхъ найвысшою державною властею, т. е. австрійскими цѣсарями. Чейже св. римскій престолъ дае, запоручае и санкціонуе церковнй а не державнй права. Єсли отже авторъ розрôжняе двѣ найвысшй власти, свѣтску и духовну, а компетенцію або логичну сферу тыхъ властей перемѣняе або зъ однои на другу переноситъ, — то чи се не противорѣчитъ примѣненôй логицѣ?

Авторъ чи переводчикъ „Сіоньскои“ статіи може знае космополитичну исторію католицкои церкви, но не знае исторіи церкви рускои, — не знае исторіи церковнои въ еи частяхъ, безъ вѣдомости котрыхъ загальна исторія хотяй-бы и католицкои церкви стаеся лишь абстракційною, до партійныхъ поглядôвъ а не до правдивои поправы людскои жизни придатною наукою. Що такъ єсть а не инакше и що той докôръ авторови справедливо зробити можемо и зробимо, до того най послужатъ намъ слѣдуючй его похибы за пôдставу.

Авторъ статіи не знае листу папы Льва IX до патріярха Царгороду, Михайла Керуляріоса, въ котрôмъ сей папа, покликуючись на флорентійскій соборъ, приказуе „edicto publico in concilio Florentino expressis verbis“, щобы священики такъ якъ міряне служили Богу кождый пôсля свого обряду (secundum ritus et consuetudines). Папа Левъ IX, покликуючись на отцѣвъ святыхъ, высказуе, що значитъ vim et pacta unionis exigere (т. е. що вымагае ôтъ насъ сила и договоры церковнои уніи) тыми словами: „Unionem enim inire est non solum non prohibere ritus, sed etiam ad illos se ipsos obligare; non solum non impedire illos, sed etiam obligare se ipsos ad non impediendum, sed etiam promovendum“. Кажемо отже, що авторъ „Сіоньскои“ статіи не знавъ того листу Льва IX, бо инакше не бувъ-бы дивувався ревности галицко-рускои интелигенціи въ оборонѣ загроженого Добромильскою реформою ritus, яко обовязку вложеного на ню єстествомъ церковнои уніи.

Авторъ чи переводчикъ статіи не знавъ информаціи митрополита Іосифа Вельямина Рутскою и епископôвъ рускихъ, предложенои конгрегаціи de propaganda fide 1624 р. въ справѣ розширеня уніи, бо инакше упадокъ греч. обряду въ давнôй Рѣчи посполитôй польскôй бувъ-бы не приписавъ синодальному устроеви греч. церкви — якъ се ôнъ чинитъ покликуючись дивнымъ способомъ на „Треносъ“ Мелетія Смотрицкого, — але бувъ-бы ôтнѣсъ до цѣлкомъ иншихъ численныхъ кривдъ, а передовсѣмъ бувъ-бы приписавъ упадокъ рускои церкви нелюбію до неи латиньскихъ монахôвъ и въ загалѣ высшого и низшого духовеньства латиньского. „Cum lacrimis“ — говорятъ Вел. Рутскій и рускй епископы — „revocamus nobis in memoriam favorem catholicorum initio unionis“ а теперь замѣсть того (говоритъ митр. Рутскій съ епископами) „antiqua latinorum in hoc regno aversio a Ruthenis“... „Non desunt et quidem ex ecclesiasticis majoribus et minoribus, ex ipsis episcopis ac multis religiosis, qui dicunt nobis quandoque audientibus melius destruere unionem Ruthenorum quam provehere illam“... „Si summi pontifices aprobaverunt unionem Ruthenorum et nunc aprobant ac promovent, quare membra non idem faciunt, sed a diametro contrarium.“

Авторъ чи переводчикъ „Сіоньскои“ статіи не знае церковнои литературы рускои, бо инакше бувъ-бы не выявивъ такого грубого незнаня о значеню згаданого твору Мелетія Смотрицкого. Смотрицкій писавъ „Треносъ“ або „Lament cerkwi ruskiej“ повернувши зъ-за границѣ именно въ Германіи, куды бувъ выѣхавъ для науки съ сынами Константина князя Острожского яко ихъ менторъ и учитель. Вернувши на Русь въ р. 1611, отже доперва въ 16 лѣтъ по принятю уніи Берестейскои, заставъ уже положенье всхôдной православнои церкви на Руси дуже змѣненымъ и то на гôрше, а то въ наслѣдокъ переходу магнатôвъ и шляхты рускои одныхъ на унію а другихъ просто на католицизмъ, и въ загалѣ въ наслѣдокъ погорды та гнету, якихъ тая церковь якъ-разъ въ тôмъ часѣ найбôльше дôзнавала. Жалемъ и печалею тронутый написавъ Смотрицкій свôй „Треносъ“, въ котрôмъ алегоризуе и персонификуе терпячу церковь всхôдну, взываючи суспôльнôсть, щобъ нею не погорджала, „patrząc na oblicze jej dziś zmarniałe, poczerniałe w skutek urągań, prześladowania i pracy. Byłam niegdyś królową od wszystkich świata lubioną, teraz zaś jestem od wszystkich wzgardzoną i opuszczoną.“ Вправдѣ Смотрицкій ѣздивъ ще разъ пôзнѣйше за границю на всхôдъ до Константинополя, вступивъ до Риму, а ôттакъ приѣхавши стався горячимъ приклонникомъ уніи, писавъ тогды „Апольогію“ (1630 р.), въ котрои вже деякй аргументы дадутся вывести на некористь православнои церкви, однакожь сего нѣякъ не можна вывести зъ его „Треносъ“, якъ то учинивъ авторъ чи переводчикъ „Сіоньскои“ статіи. Смотрицкій тогды бувъ ще майже фанатикомъ православія.

Авторъ не знае церковнои исторіи рускои, бо инакше не мôгъ-бы упрекати Галицку Русь за то, що она домагаеся допущеня ôтпоручникôвъ свѣтскихъ до нарадъ надъ всякими важнѣйшими дѣлами церковными. Шкода, що ôнъ не читае рускихъ творôвъ, въ котрыхъ вся Русь нынѣ уже знае, що свѣтскй лиця брали участь въ найважнѣйшихъ дѣлахъ церковныхъ, не кажемо вже въ часахъ православія, але и пôзнѣйше въ часахъ уніи. Хтожь нынѣ зъ грамотныхъ Русинôвъ не знае о посольствѣ магнатôвъ рускихъ — а були межи ними навѣть двоюроднй братя короля польского и вел. князя литовского Казимира Ягайленка до папы Сикста IV. — предпринятôмъ выключно въ справахъ вѣры вразъ съ рускимъ духовеньствомъ въ епоцѣ треваня флорентійскои уніи на польско-литовскôй Руси, бо 1476 р. И тогды вже була жалоба на латинянъ, именно на латиньскихъ епископôвъ, що они для побôльшеня своеи юрисдикціи перетягаютъ Русинôвъ на обрядъ латиньскій. Межи пôдписавшими се посольске письмо бувъ такожь Александеръ Салтанъ, ôтзначеный орденомъ испаньского золотого руна и Иванъ Ходкевичь, маршалокъ вел. княжества литовского, и иншй знаменитй мужѣ. Жаль, що потомки тыхъ магнатôвъ пôдписавшихъ згадане письмо посольске далися Єзуитамъ перетягнути на обрядъ латиньскій — нынѣ були-бы они певно выступили въ оборонѣ рускои церкви и сказали свое слово

Дещо зъ исторіи украиньского письменства XIX. вѣку.

(Споминки и замѣтки М. Уманця.)

V.

Та не довго оно такъ велося.
Барвѣнокъ цвѣвъ и леленѣвъ,
Слався, розстилався,
Та недосвѣтъ передъ свѣтомъ
Въ садочокъ прокрався.

Чорнй хмары вже насувалися и вѣщували щось не добре. Ще въ 1861 роцѣ жидôвска газета „Сіонъ“ кинула въ докôръ Украинцямъ страшне слово „сепаратизмъ“, що й доси ще лякае московскихъ „спасителѣвъ отечества“, мовь той жупелъ, що такъ лякае московскихъ купцѣвъ. Ще й зъ початку выходу „Основы“ „Сіонови“ дуже не вподобалося, що „Основа“ такъ щиро вказувала на жидôвске здирство та шахрайство. Нарѣкаючи дальше на „Основу“, що она въ своихъ писаняхъ завсѣгды вживае слова „жидъ“, тогдѣ якъ се слово стало вже лайкою мѣжь народомъ, „Сіонъ“ во имя братерства и межинароднои поваги почавъ доправлятися, щобъ „Основа“ не вживала сего слова. „Основа“ на се ôтмовила, що коли слово „жидъ“ стало вже лайливымъ, то въ сему певно виннй самй жиды; а нехай они покинутъ свое шахрайство, то й народъ не стане лаятись „жидомъ“; теперь же, якъ и зъ давныхъ часôвъ, нарôдъ украиньскій вживае се слово, яко назву жидôвскои націи, а черезъ те и „Основа“, дбаючи бути вѣрною своеѣй націи, не мае права выкидати се слово зъ свого лексикону. Тогдѣ жидôвскй патріоты зъ „Сіона“, тй, що недавно ще закликали Украинцѣвъ до братерства, не довго думаючи, метнулися у другій бôкъ и „Сіонъ“ въ статіи „Основа и вопросъ о національности“ (1861, 10) просто выказавъ на „Основу“, що, мовь, она мае на думцѣ не що инше, якъ ôторвати Украину ôтъ россійского царства. Нехай же Катковъ, Аксаковъ и tutti quanti згадаютъ сю исторію и не дуже то пышаются, що, мовь, они першй, яко „спасителѣ отечества“, вышукали той украиньскій сепаратизмъ! Честь першои выгадки, якъ бачимо, у всякôмъ разѣ повинна належати не кому иншому, якъ жидамъ, — та чому-жь справдѣ и не бути имъ „спасителями отечества“?

Жидôвскій гвалтъ „Сіона“ трохи згодомъ пôдхопивъ Катковъ и въ 1862 р, забувши про те, що самъ ôнъ недавно ще друкувавъ про украиньске письменство, якъ про дѣло справедливе, вдаривъ на сполохъ и почавъ галасувати про „сепаратизмъ“. Годину для сего Катковъ выбравъ саму найпридатнѣйшу: тогдѣ бо саме Россія була стурбована польскимъ повстаньемъ, а тутъ на тобѣ! — не вспѣли ще вгамувати одну заверюху, якъ, по словамъ Каткова, треба сподѣватися другои, коли загодѣ еи не спинити. Ще-жь до того Катковъ навмысне звязавъ украиньство съ польскимъ повстаньемъ и кинувъ у очи Украинцямъ новый докôръ за єднанье съ Поляками. Я кажу: навмысне, бо де жь таки справдѣ, щобъ Катковъ, бувши редакторомъ, не знавъ того, що демократична „Основа“ нѣякимъ побытомъ не могла єднатися съ шляхотскими замѣрами польскихъ панôвъ; щобъ не знавъ того ворогованя, яке Поляки мали до украиньства, якъ се можна бачити хочь-бы зъ министерского наказу про „Граматку“ Кулѣша, а ще красше повиненъ бувъ знати про се Катковъ зъ вѣдомого всѣмъ адресу польскихъ панôвъ Подôльскои губерніи, въ котрôмъ выказали бажанье прилучити Подôльску губернію до Польского царства, и мѣжь иншими доказами вказували и на те, що нѣбы-то украиньскй писателѣ закликаютъ народъ противъ польского панства. (Про се диви статю Костомарова „Украинофильство“ въ „Русс. Старинѣ“ 1881, 2.). Не мôгъ тежь не знати Катковъ и того, що „Основа“, яко органъ украинства, щиро и ревно боролася съ польскими шляхетскими тенденціями, бо трохи чи не въ кождôй книжцѣ „Основы“ ся боротьба выявлялася дуже остро. (Диви н. пр. статю Костомарова „Правда Полякамъ о Руси“, 1861, 10; Кулѣша „Полякамъ объ Украинцахъ“, 1862, 2, и т. д.) Все се добре знавъ п. Катковъ и все се ôнъ занехаявъ; ему треба було звязати украиньство съ польскимъ повстаньемъ, щобъ тымъ вѣрнѣйше свого доскочити. До Каткова пристали недавнй ще пріятелѣ славянофилы съ Аксаковымъ на чолѣ, а незабавомъ знову обôзвався давный знакомый — Юзефовичь, той самый, що въ 1847 роцѣ наклепавъ на Шевченка, Кулѣша, Костомарова та иншихъ...

Официяльну переписку по украиньскому дѣлу оповѣстивъ недавно п. Усовъ въ своихъ цензурныхъ споминкахъ (въ „Историческомъ Вѣстникѣ“ 1883, 2.). Переписка ся на стôлько цѣкава и разомъ выявляе намъ станъ дѣла, що я мушу цѣлкомъ переказати деякй найважнѣйшй документы, додаючи ôтъ себе хиба деякй замѣтки або звѣстки зъ иншихъ якихъ жерелъ.

Дня 18 липця 1863 р. министеръ внутрѣшныхъ дѣлъ (здается бувъ тогдѣ гр. Валуевъ) такъ писавъ до министра народнои просвѣты: „Давно вже въ нашôй литературѣ ведется спôръ про можливôсть самостайнои литературы украиньскои. Спôръ сей выкликали творы деякихъ писателѣвъ, бôльше чи менше талановитыхъ або оригинальныхъ. Въ послѣдный же часъ пытанье про украиньске письменство мае вже зовсѣмъ иншу вагу зъ причинъ политичныхъ, безъ нѣякого звязку съ литературою. Колись на украиньскôй мовѣ писали тôлько для освѣтнои частины громады, а теперѣшнй прихильники украиньскои народности звернули вже увагу на темну, неосвѣтну народну масу — и тй мѣжь ними, що силкуются довести до дѣла свои политичнй думки и бажаня, неначе длятого, щобъ ширити письменство и просвѣту, почали выдавати книжки для першого читаня: граматки, географіи, то що. Мѣжь сими дѣячами есть такй, що були колись громадянами харкôвского тайного товариства[1]), а недавно чимало й такихъ, що надъ ними ведется слѣдство въ комисіи, въ котрôй предсѣдательствуе статсъ-секретаръ кн. Голицинъ.[2]) Дѣло се тымъ бôльше небезпечне и звертае на себе увагу, що почалось оно саме тогдѣ, якъ и польске повстанье, и мабуть такъ, що йде оно ôтъ Полякôвъ, якъ се можна бачити зъ того, що найбôльше рукописей украиньскихъ справдѣ подано до цензуры ôтъ Полякôвъ.[3]) До сего ще й кіевскій генералъ-губернаторъ (тогдѣ бувъ Н. Анненковъ) уважае дуже шкодливымъ украиньскій перекладъ Нового Завѣта, що теперь на переглядѣ въ духовнôй цензурѣ. Маючи на увазѣ теперѣшный неспокôйный станъ громады, стурбованои политичными учинками, и те, що пытанье про науку на мѣсцевыхъ нарѣчіяхъ доси ще не впорядковане, я поклавъ за потрѣбне поки-що, до згоды моеи съ Вашимъ Превосходительствомъ, оберъ-

[1]) П. министеръ мабуть чувъ щось про кіевске товариство 1847 року, бо въ Харковѣ нѣякого потайного товариства украиньского не було.

[2]) Про кого тутъ рѣчь и чи справдѣ були такй — не знаемо, бо щось нѣчого такого не було чутно.

[3]) Се вже зовсѣмъ несправедливо, якъ побачимо далѣ.

въ дѣлѣ передачи Василіяньского монастыря Єзуитамъ, — а въ такôмъ случаю бувъ-бы на певно авторъ „Сіоньскои“ статіи мовчавъ. Найже ôнъ нынѣ по крайнôй мѣрѣ не клевеще и не зневажае, коли Ставропигія, то моральне неумираюче тѣло не ôтступивше прадѣдного обряду, промовляе замѣсть тыхъ магнатôвъ въ интересѣ своеи церкви.

Не говоримо вже о церковнôмъ правѣ всхôднои церкви, котре припускае мирянъ до нарадъ церковныхъ а котре то право для Галицкои съ римскимъ престоломъ зъединенои Руси запоручене и потверджене тымъ св. рим. престоломъ ще до сего часу нѣякими пôзнѣйшими церковными нѣ державными установами не есть знесене. Свѣтскй Галицкй Русины еслибъ домагалися участи въ справахъ церковныхъ, то чинили-бы се зовсѣмъ ôтвѣтно достоиньсту, яке вѣрнымъ въ Христовôй церкви признаютъ св. апостолъ Петро въ листахъ (гл. 2, стихъ 9 и гл. 5, стихъ 2.) и Дѣянія апостольскй (гл. 1, стихъ 15 и пр.); дѣлалибъ они вповнѣ отвѣтно звычаеви опертому на церковно-всхôднôмъ каноничнôмъ правѣ, пôсля котрого и свѣтскй вѣрнй суть управненй и обовязанй до чинноеи участи у всѣхъ справахъ, недотыкаючихъ св. тайнъ, а именно въ всѣхъ справахъ церковно-администраційныхъ и економичныхъ. А прецѣнь реформа Добромильска не есть справою сакраментальною! Свѣтскй Русины Галицкй, домагаючися того права а бодай дедукуючи въ него для себе право мѣшатися въ справу Добромильску, не покликуются на практику зъ тои епоки, коли були ще православными, коли свѣтскй мужѣ засѣдали на соборахъ, — не чинятъ они того, хочь тй соборы въ давнôй Польщи були законнй и публичнй, а не якйсь-тамъ конвентикулѣ приватнй, бо они могли ôтбуватися лишь въ присутности комисарѣвъ короля польского яко найвысшого патрона православнои церкви. Галицка Русь, щобы устеречися напастей и прикоротити свое горе, хотѣла-бы въ кôнци забути въ тôй справѣ на свою православну епоку, хотяй навѣть за польского правительства законну и правильну. Она не хоче тыкати и не выкликуе зъ гробôвъ своихъ православныхъ предкôвъ, котрй, якъ Константинъ Острожскій, ôтдали богато услугъ Польщи и христіяньству въ борбѣ съ Москвою и Татарами. Але Галицка грамотна Русь не може переболѣти, що автору „Сіоньскои“ статіи заваджаютъ навѣть тѣни еи предкôвъ, вже зъединеныхъ съ св. римскимъ престоломъ.

Якъ-же можна — пытаемо автора — клеветати на свѣтску Галицку Русь що до тои точки, коли ôнъ не знае навѣть исторіи рускои церкви, а тая якъ-разъ учитъ насъ достаточно о практицѣ въ тôмъ взглядѣ. Авторъ не знае намѣреного собора мѣшаного с. е. въ духовныхъ и свѣтскихъ людей у Львовѣ 1628 р., до котрого королевскй универсалы запросили заступникôвъ Ставропигіи львôвскои и львôвскихъ братствъ церковныхъ. Не знае ôнъ такожь о универсалахъ короля Владислава IV въ р. 1636, котрыми запрошуе Ставропигію Львôвску и Виленьску до нарадъ надъ основаньемъ окремого патріярхату для Польщѣ и литовскои Руси. Однакожь скаже авторъ, що тогды були братства и Ставропигія православными, а королѣ польскй и церковь римска дѣлали лишь per exceptionem, маючи на оцѣ высшу цѣль, т. е. помиренье уніятôвъ съ православными або утворенье однои рускои церкви пôдъ патріярхомъ въ области польскои Рѣчи посполитои. Но най-бы и такъ було, то ще право участи свѣтскихъ Русинôвъ повстало и по принятю уніи Ставропигією и прочими церковными братствами. Єсли авторъ „Сіоньскои“ статіи есть латиняниномъ-космополитомъ, то ще можна-бы простити ему, що ôнъ не знае и не видѣвъ книги „Synodus provincialis Ruthenorum habita in civitate Zamoscio 1720 Sanctissimo Domino Nostro Benedicto XIII dicata. Romae, 1724. Typis sacrae congregationis de propaganda fide. Superiorum permissu.“ Но если переводчику Сіоньскои статіи та книга есть знана, то по що ôнъ печатае клеветы на старинну нашу Ставропигійску Институцію зъ причины депутаціи въ дѣлѣ Добромильскои реформы? Тамъ на ст. 12-ôй може перечитати, що ôтпоручники львôвскои Ставропигіи „Stephanus Laskowski S. Romani imperii Notarius Apostolicus, Senior Confraternitatis Leopoliensis, et Joannes Czesnikowski, deputatus Confraternitatis Leopoliensis“ засѣдали навѣть на соборѣ въ Замостю 1720 р. радившôмъ пôдъ проводомъ папского легата нунція Гримальдого, и вразъ съ єрархією пôдписували акты и ухвалы собору. Най-бы авторъ чи переводчикъ вглянувъ въ архивъ Ставропигійскій, то и переконавсь-бы о участи ôтпоручникôвъ Ставропигіи вразъ съ другими львôвскими братствами въ выборѣ вже уніятскихъ епископôвъ Варлаама, Атанасія и Льва Шептицкого, а навѣть вже за Австріи пôдносила Ставропигія свôй голосъ, такъ н. пр. въ дѣлахъ пропозиціи при обсадженю львôвского и перемыского епископôвъ, ба навѣть метрополіи Галицкои, и що еи пропозиціи увзгляднивъ пок. цѣсарь Францъ I, дѣдъ нашого найяснѣйшого монарха. Ставропигія не користае нынѣ зъ сего права и зъ сеи практики — однакожь най же буде ѣй бодай свобôдно зъ того вытягнути науку, що ѣй вôльно мѣшатися въ справы церковно-народнй.

Свѣтска Русь Галицка обстае отже лишь при своихъ правахъ та традиціяхъ и сповняючи свôй обовязокъ, ôтдае добросовѣстну прислугу своѣй народнôй церкви. Она не пôдноситъ тымъ нѣякого „бунту“ противъ мѣсцевои духовнои власти анѣ противъ вселеньского пастыря, а лишь легальною дорогою до Монарха и Папы добиваеся удержаня цѣлости и ритуальнои автономіи рускои церкви су противъ ультрамонтаньскихъ змагань. Она не чуеся и не може чутися „скомпромитованою“ передъ католицкимъ свѣтомъ и думае, що передъ учеными католиками бôльше скомпромитувався авторъ чи переводчикъ „Сіоньскои“ статіи, пôдносячи доказы и черпаючи докоры противъ свѣтскои Галицко-рускои интелигенціи зъ исторіи и права каноничного, котрыхъ добре не розумѣе, черезъ що его доказы и докоры не можутъ устоятись навѣть передъ лицемъ безсторонного католика-римлянина. Впрочѣмъ мы нѣколи-бъ не могли згодитися съ выреченьемъ автора: „Менше о то, якй причины выкликали вопросъ реформы и кому она повѣрена“ — бо въ нѣй не рѣшае результатъ (die Macht des äusseren Erfolges) того, якй маютъ бути выбранй до осягненя успѣху способы и средства. Галицко-руска интелигенція а именно Ставропигія мае то пересвѣдченье, що боронитъ доброи справы и до осягненя цѣли выбирае етичнй, легальнй и льояльнй, съ традиціею и устроемъ греческои церкви зовсѣмъ згôднй способы и средства.

И. И.

Щира сповѣдь.

Давно не лучалось намъ въ органахъ прасы польскои стрѣнутися съ такими словами щиро высказаноеи правды, якй, здаеся пôдъ вплывомъ послѣдного указу царского въ 27 грудня 1884 р., германизаційнои системы кн. Бисмарка въ Познаню, Данайскои роботы делегаціи вѣденьскои и неôтрадныхъ ôтношень економичныхъ въ Галичинѣ, высказала краковска „N. Reforma“ въ двохъ числахъ мартовыхъ зъ сего року. Читаючи и коментуючи ихъ въ души, муситъ кождый объективный судія признати, що есть се дуже совѣстна и щира, майже основна сповѣдь тыхъ всѣхъ „вольныхъ и невольныхъ согрѣшеній“, якихъ въ послѣдныхъ двайцяти рокахъ не малосвѣдома маса польского своею интелигенціею призабутого народа, але проводирѣ его, такъ звана „społeczna hierarchia“, допустились на кождôмъ кроцѣ національного, политичного и економичного розвою нашого краю. Розумѣеся само собою, що и близшй и дальшй консеквенціи, якй „N. Reforma“ съ всею логикою зъ сумного положеня польского народа въ всѣхъ трехъ розборовыхъ державахъ на будуче выводитъ, не можутъ бути ôтраднй и не даютъ надѣѣ на скоре усуненье лиха и на поправу.

„N. Reforma“ признае въ першôй линіи, що ôтъ часу розбору Польщѣ ажь по рôкъ 1863 весь патріотичный загалъ стремѣвъ лишь до ôтзысканя политичнои независимости, якъ посредствомъ политики демократично-повстаньчои такъ и аристократично дипломатичною дорогою. Ôтъ 1863 року упало те стремленье, а натомѣсть поставлено програмою: удержанье національности, ôтродженье внутренне, розширенье и скрѣпленье основъ народного быту. Цѣли тои думано достигнути економичнымъ, физичнымъ, моральнымъ и интелектуальнымъ розвоемъ народу. Въ часѣ роботы выявились однакожь два рôжнороднй направленя. Однй нагадували заедно цѣль сеи працѣ, перестерѣгали передъ деморализацією и накликували Европу до ôтбудованя Польщѣ; другй старались не лишь ту цѣль усунути зъ очей державъ, щобы „не дрочити“ ихъ и „не компромитувати краю“, але высказували навѣть явно, що народъ польскій повиненъ разъ на все позбутись тыхъ „мрѣй“. Послѣдне сторонництво переважило и двайцять лѣтъ минуло безъ заговôръ и движеня революційного.

„N. Reforma“ говоритъ дальше: „Нашою лояльностею, нашимъ зворотомъ на становище выключно оборонне не умолили мы нѣ Прусака нѣ Москаля, а якъ-разъ сталось противно. Слѣдувавъ на насъ ударъ по ударѣ. Посредствомъ школы вынародовлювано молодѣжь, языкъ польскій вытиснено зъ урядôвъ и судôвъ въ обохъ сусѣдныхъ державахъ, а найновѣйшій указъ царскій забирае намъ вже и землю... Симъ часомъ въ Австріи мы (Поляки) скоренькимъ крокомъ бѣжимо до грôзнои економичнои руины такъ страшнои и тяжкои, що хто знае, чи съ сею руиною не буде закнестіонована и проча наша добычь. Єсли-жь такъ рѣчи стоятъ, то — заключае „N. Reforma“ — треба высше згадану програму, приняту по 1863 роцѣ, ôткинути, а вернути до старои. Тôлько-жь на теперь годѣ се зробити. Повстанье було бы божевôльемъ, а надѣя, що хтось ôтбудуе намъ ôтчину, есть пустою фантазією. Що-жь дѣяти? — пытае „N. Reforma“ — и приходитъ до пересвѣдченя, що треба держатись и на дальше програмы „organiczn-ои prac-ѣ“, але намъ треба за всяку цѣну позбутись „корупціи“ и станути на „моральныхъ основахъ“. Окликъ працѣ економичнои, уважанои лишь яко средство, стався по мнѣню „N. Reform-ы“ жереломъ корупціи и „N. R.“ не ворожитъ собѣ добра въ заходôвъ коло просвѣты и добробыту, не осѣненыхъ духомъ патріотизму, бо до такихъ заходôвъ не стане вытревалости и пожертвованя. Найбôльше зло лежитъ однакожь въ тôмъ, що народъ польскій переважно, а въ найновѣйшихъ часахъ навѣть выключно долю цѣлого краю вложивъ въ руки историчнои верствы магнатскои. Политичный организмъ народу, не ôтживляный новыми силами, але вашкаралупленый въ однôмъ тѣснôмъ кружку, не може сповняти точно свои функціи и всѣ працѣ дотеперѣшнй мусятъ бути — по мнѣню „N. Reform-ы“ — безъуспѣшнй. Аристократичне сторонництво польске знищило патріотичного духа, а натомѣсть не поставило нѣчого позитивного, хиба той одинъ окликъ: богатѣтся! и то не способомъ працѣ, але спекуляцією, котрôй муситъ товаришити корупція. Корупція та перенеслась ôттакъ въ сферы политичнй и объявилась грубымъ сервилизмомъ. Покорений стали самй ще бôльше коритись и нагинали карки въ надѣѣ, що покôрливе телятко посее двѣ коровы. Въ слѣдъ за сервилизмомъ прійшовъ и недостатокъ рѣшимости и тымъ оправдуеся — каже „N. Reforma“ — наше положенье, що въ теперѣшну хвилю перестали мы бути насупротивъ министерства политичнымъ агенсомъ, що другимъ выслугуемось, але до выконаня правила do ut des не стае намъ силы.“

„N. Reforma“ оглядае ôттакъ внутреннй ôтношеня нашого краю, констатуе, що и тутъ

прокуроромъ святѣйшого синоду и шефомъ жандармôвъ, звелѣти цензурнымъ комитетамъ дозволяти на украиньскôй мовѣ тôлько такй писаня, що належатъ до белетристики, а книжки духовнй, науковй и всѣ иншй, призначенй для першого читаня народови, покищо зъупинити. Наказъ сей я подававъ на волю Государя Императора и Єго Величество зволивъ на се згодитись. Звѣщаючи про се Ваше Превосходительство, маю честь просити Васъ почтити мене Вашою ôтповѣдею, — яка Ваша думка про користь и потребу книжокъ украиньскихъ, призначеныхъ для просвѣты простого люду. До сего ще маю додати, що по сему пытаню, котре мае бути обмѣрковане належитымъ порядкомъ, я разомъ написавъ до генералъ-адъютанта кн. Долгорукова (шефа жандармôвъ) и до оберъ-прокурора св. синоду (генералъ-адъютанта Ахматова). Не злишно буде ще додати, що и кіевскій цензурный комитетъ удався до мене и те-жь саме доводитъ, що притьмомъ треба зъупинити систематичный наплывъ книжокъ на украиньскому нарѣчію.“

Не маючи на метѣ розбирати всѣ думки, якй выказавъ п. министръ въ сему листѣ, мушу сказати, що певно п. министръ не бувъ обôзнаный съ тымъ дѣломъ, про яке писавъ, або навмысне казавъ неправду, якъ се часто бувало съ нашими супротивниками. Мѣжь украиньскими писателями не було нѣ одного Поляка, окрôмъ хиба мало кому й вѣдомыхъ Осташевского и Падуры, тай тй друкували свои нѣкчемнй стихи не въ Кіевѣ, а въ Варшавѣ або Вильнѣ, и далеко ранѣйше того часу, про якій мовитъ п. министръ. Що-жь до початку украиньского письменства, то кождому вѣдомо, що почалось оно далеко ранѣйше остатного польского повстаня, а навѣть науковй книжки для народного читаня выходили ранѣйше, якъ отъ „Листы“ Квѣтки 1839 р., Гречулевича „Проповѣди“ 1849 и 1858 р., „Граматка“ Кулѣша 1857 р., „Псальмы“ Максимовича 1859 р., и т. д. Певно, що про звязокъ съ Поляками министръ говоривъ въ чужого голосу або навмысне выгадавъ, абы тымъ накинути бôльше пôдзору на украиньство.

На сей листъ тогдѣшный министръ народнои просвѣты (А. В. Головинъ) 20 липця того-жь 1863 року пôславъ ось яку ôтповѣдь: „Ваше Превосходительство, запытуючи мене про користь и потребу украиньскихъ книжокъ, призначеныхъ для науки простого люду, звѣщаете мене, що кіевскій цензурный комитетъ вбачае якусь шкоду и небезпеченьство ôтъ украиньского перекладу Нового Завѣта, котрый роздивляе духовна цензура. Зъ сего приводу маю честь заявити Вамъ, що, якъ менѣ здается, суть писаня, думки, якй въ нему выявляются, а зовсѣмъ не мова або нарѣчіе, на якому оно писане, треба покладати за основу для забороны або дозволу тои або иншои книжки, а щирôсть писателѣвъ до того, щобъ граматично обробити кожду мову або нарѣчіе и для сего писати на сѣй мовѣ — дуже користна зъ погляду народнои просвѣты и мае право на пошанованье. А черезъ се министерство народнои просвѣты повинно годити и помагати такому дѣлу. Коли-жь деякй люде вживаютъ сего дѣла яко личину, абы сховати свои проступнй замѣры, и коли украиньскй книжки повертаются на яку шкодливу противрелигійну або политичну пропаганду, въ такôмъ разѣ цензура повинна забороняти тй книжки, але заборонити ихъ треба за думки, якй въ тыхъ книжкахъ выявляются, а зовсѣмъ не за мову, на якôй они писанй; коли-жь украиньскихъ книжокъ подаесь до цензуры дуже вже богато, то комитетъ мае право просити про побôльшенье своего комплекту. Думка-жь комитету, щобъ зъупинити систематичный наплывъ украиньскихъ книжокъ, на мôй поглядъ, зовсѣмъ безъосновна. Що-жь до думки кіевского ген.-губернатора, що, мовь, небезпечно и шкодливо дозволити украиньскій перекладъ Нов. Завѣта, то, поважаючи ген.-губернатора, менѣ здается, що тутъ зайшла якась незрозумѣла менѣ писарска помылка. Духовный урядъ мае святый обовязокъ яко мога бôльше розповсюднювати Новый Завѣтъ мѣжь всѣми народами имперіи на всѣхъ мовахъ и справжнымъ святомъ нашои церкви буде той день, коли мы мати-мемо право сказати, що въ кождôмъ будынку, въ кождôй хатѣ и шатрѣ есть Євангелія на мовѣ зрозумѣлôй для кождого. Министерство народнои просвѣты чимъ дужше дбае про те, щобъ ширити въ своихъ школахъ и въ народѣ духовнй книжки, а мѣжь ними Новый Завѣтъ на мѣсцевому нарѣчію повиненъ бути на першому мѣсци. А черезъ се украиньскій перекладъ Євангелія, выправленый добре духовною цензурою, мае бути однымъ зъ найкрасшихъ дѣлъ, якими ознаменоване теперѣшне царюванье, и министерство народнои просвѣты повинно бажати повного и найшвидшого успѣху въ сему дѣлѣ. Врештѣ, зъ обовязку мушу сказати, що передъ 15 роками я бувъ въ Финляндіи саме тогдѣ, коли цензура почала забороняти книжки для народу въ финьскôй мовѣ и рôзныхъ нарѣчіяхъ, а дозволено було выдавати на сѣй мовѣ тôлько духовнй та хлѣборобскй книжки. Я бувъ свѣдкомъ тои злобы, яку выкликала ся заборона въ людяхъ, щиро прихильныхъ до правительства, котрй дивились на се, якъ на помылку политики. Вороги-жь правительства радѣли сему, бо оно шкодило самому правительству.“

Сей листъ министра якимсь побытомъ впавъ до рукъ Юзефовича, мабуть бувъ переданый ему, яко чоловѣкови тямущому въ украиньскôй справѣ. Невсыпущій Юзефовичь знову пôславъ записку противъ украиньства — на сей разъ вже до оберъ-прокурора св. синода и до шефа жандармôвъ. Суть сеи записки, переказана Костомаровымъ въ высше згаданôй статіи „Украинофильство“ (въ „Русс. Старинѣ, 1881, 2) така: „Онъ згоджуеся, що основою для цензурнои забороны повинна бути сама книжка, а не мова, якою она писана, але правительство, дбаючи и отвѣчаючи за покôй и цѣлôсть царства, повинно ôтвертати все, що для него шкодливе и небезпечне. Такимъ дѣломъ здается ему украиньска справа. Онъ певно знае, що украиньскй патріоты, дбаючи про самостôйнôсть своеи литературы и доправляючись занести украиньску мову въ школы, маютъ на думцѣ политичну самостôйнôсть Украины и ôтрубнôсть еи ôтъ спôльнои батькôвщины. Се разъ, а друге те, що украиньска справа мае щѣльный звязокъ съ польскимъ пытаньемъ и явно годитъ ему, выкликуючи користну для Полякôвъ думку про ôтрубнôсть Великои и Малои Руси, въ чому ôнъ переконався и зъ того, що украиньскй патріоты скрôзь маютъ прихильнôсть ôтъ Полякôвъ.“

Легко бачити, що ся записка Юзефовича була не що инше, якъ найогиднѣйша инсинуація. Коли-бъ ôнъ справдѣ бувъ певенъ, що Украинцѣ тôлько ховаются за литературу, а справдѣ маютъ на думцѣ щось инше, то повиненъ бы назвати тыхъ людей, яко зрадникôвъ своеи родины, а не кидати въ они тяжкимъ докоромъ всѣмъ Украинцямъ. Що жь до прихильности Полякôвъ, то мы вже добре бачили сю прихильнôсть: Поляки не цуралися политичного доносу на Украинцѣвъ такъ само, якъ и Юзефовичь съ „Сіоньскими“ жидами.

Тымъ часомъ инсинуаціи Юзефовича вкупѣ съ Катковымъ, Аксаковымъ и жидами робили свое

сервилизмъ для родôвъ магнатскихъ широко розкоренився и що не заслуженй а высоко рожденй люде займаютъ всюды высшй становища въ краю. Найбôльше вдренна часть народа, середна; властива шляхта и интелигенція мѣска дала себе зовсѣмъ пôдъ ноги. Почислѣмъ „родины“ въ соймѣ, придивѣмся способови выборôвъ до тѣлъ репрезентаційныхъ ôтъ рады державнои до радъ повѣтовыхъ, розглянѣмся въ всѣхъ институціяхъ автономныхъ, финансовыхъ, економичныхъ и др., а всюды — каже „N. Reforma“ съ рукою на серцю — побачимо давну польску „паньску клямку и привѣшеныхъ до неи множество клієнтôвъ. Молокососы безъ всякихъ заслугъ, бо не силувались навѣть положити якй-небудь заслуги — идутъ всюды передомъ задля свого имени и майна, а заслуженй и досвѣдченй стоятъ на боцѣ. Патріотична середна шляхта и интелигенція мѣска иде неразъ на службу до тыхъ, котрй въ давнôй Польщи замѣстъ польскои вели родову политику, а съ часомъ перенялись навѣть незнанымъ давнѣйше космополитизмомъ. „N. Reforma“ заключае остаточно, що вже наспѣвъ крайный часъ, выеманципуватись мѣстамъ и середнôй шляхтѣ зъ пôдъ сихъ вплывôвъ и разъ на все позбутись такои недостойнои улягчивости...

Статію „N. Reform-ы“ помѣстили мы майже дословно и есьмо пересвѣдченй, що съ провôдною си гадкою муситъ згодитись кождый здоровомыслячій и нашй краевй ôтношеня знаючій чоловѣкъ безусловно. Авторъ сеи статіи приложивъ вправдѣ дуже острый скальпель до болика, що всему суспôльному краевому организмови — не зважаючи на національнй рôжнородности — грозитъ затроеньемъ крови, але въ виду грôзного небезпеченьства лишь скора и радикальна операція здаеся бути одинокимъ успѣшнымъ средствомъ санаційнымъ. При тôмъ мусимо замѣтити, що пытанье, чи и о скôлько стремленя реставраційнй нашихъ сусѣдôвъ були въ своѣмъ часѣ оправданй и чи не слѣдувало-бы може заступити ихъ разъ на все стремленьемъ до ôтродженя и скрѣпленя елементу польского въ границяхъ етнографичныхъ, — що се пытанье лишаемо на теперь на боцѣ. Насъ не безъ причины интересуе друга сторона справы пôднесенои авторомъ згаданои статіи, а сею суть дѣстно ненормальнй ôтношеня краевй, що въ послѣднôмъ десятилѣтью выробились не безъ помочи покривдженои нынѣ верствы польскои интелигенціи, мѣскои и середнои шляхты, але противъ волѣ всего загалу руского и съ великою шкодою для него и всего краю. Такъ оно дѣйстно есть, якъ авторъ статіи „N. Reform-ы“ представивъ тй ôтношеня нашй. Политика внутренна и загранична Галичины, выхованье грядущихъ поколѣнь, економична керма стались нынѣ монополемъ однои верствы, що въ польскôй части Галичины бодай есть костею ôтъ кости, але у насъ розкинена оазами не повинна-бы навѣть посягати за тымъ всѣмъ, що держитъ выключно въ своихъ рукахъ. И если до вычисленыхъ авторомъ ненормальностей въ всякихъ тѣлахъ репрезентаційныхъ мы съ своеи стороны додамо ще и ненормальности, якй въ рускôй части Галичины вдомашнились на поли розвою національного руского народа, то не ошибнемося если скажемо, що доперва тогды представится намъ вѣрный образъ того тѣста, въ котрôмъ сидимо. На свое оправданье можемо однакожь съ чистою совѣстею сказати, що наша робота народна, хочь въ основахъ не противна интересамъ жадного стану, не допомогла згаданôй верствѣ до змонополизованя власти въ своихъ рукахъ съ шкодою другихъ верствъ. Мы заедно голосили рôвноуправненье всѣхъ верствъ народа и лишь въ гармонѣйнôмъ дѣланю сихъ верствъ добачили добро загалу. Монополизація власти и значеня есть вправдѣ на мѣсци въ родинѣ, де суть малолѣтки, але въ суспôльности повнолѣтнôй есть она зовсѣмъ слишна, выроджуе егоизмъ становый а зъ другои стороны кривду. Мы длятого тѣшимось дуже, що и посередъ нашихъ сусѣдôвъ выробляеся пересвѣдченье, що такъ дальше бути не може и не повинно и що они стремлятъ до такого перестрою, котрый полягавъ-бы на рôвномѣрнôмъ подѣлѣ права до спокôйнои працѣ, обôймаючои интересы всѣхъ станôвъ.

Заходитъ однакожь при тôмъ одно есенціональне пытанье, а именно, чи справдѣ посередъ непотизму, котрого существованье констатуе самъ авторъ статіи „N. Reform-ы“ найдеся достаточне число людей твердои волѣ и свѣдомыхъ цѣли до такого перестрою краевыхъ нашихъ ôтношень. Если добре памятаемо, то ôтъ двайцяти лѣтъ були межи народомъ польскимъ проблески демократичныхъ идей, але проблески тй марнѣли ut facta loquuntur дуже скоренько въ виду тероризму або ласки „паньскои клямки“, а если тревали довше, то звычайно впроваджувались въ такъ звану „тромтадрацію“. Нынѣ хотѣли-бы мы вѣрити въ воскресенье демократичнои партіи польскои съ ясною нѣкому не ворожою програмою позитивнои працѣ, рôвноуправненя народностей, толеранціею религійною и другими хорошими идеалами! Така демократична партія знайшла-бы въ нашôй рускôй Галичинѣ подпору и узнанье. Не одна важна справа знайшла-бы тогды скоре и справедливе полагодженье, а може и не одинъ „камѣнь преткновенія“ дався-бы легкимъ способомъ успѣшно усунути. Може бы тогды и пытанье національне не выводили нынѣшнй проводирѣ ôтъ Ананіѣ до Каифы? А вже-жь звѣстна рѣчь, що жереломъ антагонизму обохъ автохтонôвъ галицкихъ есть нетолеранція языкова, одна зъ найбôльшихъ тираній! Тогды доперва можна-бы подумати на серіо о справахъ економичныхъ всего краю, до чого наше „Дѣло“ ôтъ лѣтъ надармо накликуе. Въ тôмъ всѣмъ лежало-бы ôтродженье и польского народа и тогды можна-бы доперва подумати о прикороченю гегемоніи, спочиваючои — якъ авторъ самъ признае — въ рукахъ людей нерѣшучихъ, сервилистичныхъ и скорумпованыхъ.

Поки-що мы зъ нашои стороны обѣцюючи помôчь, будемо ожидати воплощеня кинеиои авторомъ статіи „N. Reform-ы“ дуже спасеннои гадки.

МУЗИКАЛЬНО-ДЕКЛЯМАТОРСКЙ ВЕЧЕРНИЦѢ

въ память XXIV роковинъ смерти Т. Шевченка

устроенй товариствомъ „Руска Бесѣда“ и филіею „Просвѣты“ въ Тернополи.

Хто хотѣвъ бачити, якъ выглядае правдиве руске народне свято, хто бажавъ поглянути на правдиву народну манифестацію, уряджену въ честь незабутного кобзаря Руси-Украины и загрѣти свое серце видомъ пôднесслого могучого патріотизму, сей повиненъ бувъ заглянути вечеромъ дня 1-го марта с. р. до театральнои салѣ столицѣ Подôля, де заходомъ славно звѣстныхъ въ патріотизму свого Русинôвъ-Тернопôльцѣвъ ôтбулись вечерницѣ въ честь памяти Тараса Шевченка. Тамъ ôтжило-бъ певно кожде злощастною нашою судьбою придавлене руске серце, запалало-бы огнемъ новои надѣѣ въ свѣтлу будучнôсть нашои народности, загрѣлось-бы щирою охотою до працѣ на народнôй нивѣ на видъ такъ свѣтлыхъ результатôвъ невсыпущои працѣ малои але сильнои горстки людей, цѣлою душею ôтданыхъ рускôй народнôй справѣ.

Вже довго передъ розпочатьемъ вечера наповнилась простора саля биткомъ рôжнородною, переважно рускою публикою. Бачили мы тамъ побôчь передовыхъ людей тернопôльскои интелигенціи численно заступленыхъ доокрестныхъ священикôвъ зъ своими родинами, а побôчь тыхъ поважне число селянъ и селянокъ. Вечеръ розпочавъ промовою проф. Александеръ Барвѣньскій. На першй слова сего великого труженника и просвѣтителя Подôля, запанувала тишина въ сали. Могучою силою свого слова представивъ сей неутомимый мужь головнй моменты зъ житя кобзаря а ôттакъ коротко и ядерно въ приступный и для всѣхъ легко понятнôй формѣ розтолкувавъ значенье Тарасовыхъ идей, вказувавъ на тую горячу любовь, яка палала въ его грудяхъ для закрѣпощеного люду и его подвиги для добра свого народа и ставивъ его свѣтлымъ примѣромъ для грядущихъ поколѣнь. Цѣлу бесѣду, переплетену зручно що найкрасшими цитатами зъ Шевченковыхъ поемъ и выголошену съ глубокимъ чувствомъ и порываючимъ жаромъ выслухали зôбранй съ великою увагою, а коли бесѣдникъ скôнчивъ, роздались довгй ски, ажь знову роздались на ново и довго-довго вытала ними розъентузіязмована публика Вп. о. Витошиньского, котрый съ своими артистами - спѣваками вступивъ на естраду концертову. Съ великою прецизією ôтспѣвавъ теперь хоръ Денисôвскихъ селянъ-спѣвакôвъ Лисенкôвъ „Покликъ до братôвъ Славянъ“ и Вербицкого „До родины“. Вже тôлько разôвъ було писано въ нашихъ часописяхъ про надзвычайнй результаты довголѣтнои працѣ о. Витошиньского, що тутъ здавало-быся вже злишнымъ розводитись надъ ними, однакъ тяжко перейти намъ мимоходомъ се величне враженье, яке выкликували выступы сего селяньского хору, сй мельодійнй и вправнй голосы, выходячй зъ грудей навыклыхъ въ тяжкôй праци хилитись надъ рôлею — и не переувеличимо певно, если скажемо, що така пѣсня зъ устъ сынôвъ люду — то найкрасшій гимнъ, якій взносився коли небудь надъ могилою великого борця за права и волю украиньского люду. Зъ порядку програмы слѣдувала продукція на фортепянѣ, тутъ пôзнали мы въ особѣ п-ны Дроздовскои надѣйну пѣнистку, подивляли велику технику еи гры и даровитôсть музикальну, котра проявилась въ перехорошôмъ ôтограню на память творôвъ Лишта и Яроньского. Правдивою окрасою вечерниць була деклямація п-ны Крушельницкои. Прибрана въ прегарный украиньскій стрôй, сіяючи блескомъ однои зъ найкрасшихъ цвѣтокъ подôльскихъ нивъ, ôтдала молоденька декляматорка съ великимъ зрозумѣньемъ и нѣжнымъ чувствомъ Шевченкову „Хустину“ и „Калину“, опôсля-же ôтспѣвавъ п. Герасимовичь своимъ звучнымъ и сильнымъ баритономъ хорошу креацію Лисенка: „Гетьманы-гетьманы“... Першу часть програмы вечерниць закôнчили хоры, а именно хоръ Денисôвскихъ селянъ ôтспѣвавъ рôвно удачно якъ попереднй пѣснѣ „Весну“ Дюрнера и „Веселый часъ“ Оттона, а хоръ мѣшаный зложеный зъ самыхъ добôрныхъ спѣвучихъ силъ мѣсцевои и доокрестнои интелигенціи выконавъ дуже поправно „Горличку“ и „Соколикôвъ“ Монюшки. Пôдчасъ павзы, що наступила ôттакъ, ôтчитано надоспѣвшй телеграмы и письма. Славный нашъ писатель Ол. Кониській почтивъ народне свято Тернопôльцѣвъ сердечнымъ привѣтнымъ письмомъ, котрого ôтчитанье въ правдивый ентузіязмъ вправило всѣхъ присутныхъ. Ôттакъ слѣдували письма: Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, филіи „Просвѣты“ въ Золочевѣ, Русинôвъ въ Пôдволочискѣ, Читальнѣ въ Кутѣ, Академичного Братства у Львовѣ, тов. Сѣчь у Вѣдни, молодѣжи Стрыйскои и рускихъ питомцѣвъ львôвскихъ, бувшихъ учениковъ тернопôльскои гимназіи. — Другу часть вечерниць розпочавъ нашъ поетъ п. К. Н. Устыяновичь деклямацією Шевченковои поемы: „Чернець“. Надармо старалися-бы мы змалювати те враженье, яке вробила ся правдиво майстерска деклямація. П. К. У. звѣстный у насъ ôтъ давна яко першій и найлучшій декляматоръ, а выголошенье сеи поемы, ôтдаюче найдокладнѣйше всѣ гадки поета и повне властивого декляматорови жару и житя полишило незатерте враженье на всѣхъ присутныхъ. Ентузіязмъ публики дôйшовъ до зениту, коли ôттакъ по неустаючихъ оплескахъ ôтдекляму-вавъ п. К. У. свôй власный нарочно на сей вечеръ написаный стихъ, повный поетичнои силы и горячого патріотизму, котрый такъ одушевивъ присутныхъ, що навѣть середъ деклямаціи сего стиха окрывали декляматора гучнымъ, неумовкаючимъ „Славно“.

Земле моя!
Земле красная, богата,
Мамо наша рôдна!
Чомъ ты така безталанна?
Чомъ ты така бѣдна?
Подивлюсь по Божôмъ свѣтѣ,
Подивлюсь — зридаю.
Бачь, твои веселй сестры
Пôдъ вѣнцемъ сіяютъ
На престолѣ, въ багряници,
Въ богатствѣ й повазѣ, —
А ты — — — — — — —
— — — — — — — — —
— — — — на могилѣ
Тужишь сиротою,
— — — — — — — — —
Выглядаешь долѣ!

Чи зôйде она для тебе?
Чи умолишь Бога
— — — — — — — — —?
Обôзвись, небого!
Обôзвися! Мы пытаемъ
Мы вже знемагаемъ
И замерзлую надѣю
Слѣзми ôтгрѣваемъ...
Обôзвись! — нехай почуемъ
Все. О, мамо, мамо! —
Чи намъ жити въ Божôмъ свѣтѣ,
Чи лягати въ яму?!

„Не горюй, не плачь, не бійся!
Плачь не верне долѣ.
Плачь — то немочи дитина
Плачь — знамя неволѣ...
Чуешь голосъ зъ пôдъ могилы,
Голосъ сына мого?
Чуешь, якъ ôнъ громомъ кличе
Васъ до дѣла свого!
Бачишь, якъ надъ всѣми вами
Духъ его витае?!
Умъ и серце проникае
Онъ пробудитъ всѣхъ: ôнъ зробитъ
Зрячими незрячихъ!
Ôнъ наверне суевѣрныхъ
Отямитъ ледачихъ!

Не сумуйте-жь! повинуйтесь
И грядѣте смѣло
Тамъ, куды васъ духъ той кличе:
На житье зъ могилы!
Правды боронѣтъ завзято!
Не щадѣте трудôвъ!
Не взырайтесь позадъ себе!
Не лякайтесь судôвъ!
Не убютъ васъ, не — зарѣжутъ,
— Якъ колись бувало,
Не залютъ вамъ по-за шкôру
Кипячого сала...
А хоть буде яке лихо, —
Не буде примусу. —
Выкупѣтъ-же мене дѣти
И не будьте трусы!

Выкупѣтъ мене — не грôшми,
Не слѣзъ потоками!
Анѣ кривдою, нѣ кровю,
Выкупте дѣлами!
Чистыми, сіяючими
Тихо, величаво —
И я встану изъ могилы
У вѣнци и славѣ...
Въ славѣ яснôй, непорочнôй —
Вôльна, мѣжь вôльными
И сильна, помѣжь сильными
Сестрами моими!

Ôттакъ ôтспѣвала п-нѣ Барвѣньска, що сливе „милозвучнымъ соловейкомъ Подôля“ съ п. Герасимовичомъ дуетъ Матюка: „Моя мила дорогая“. Выконанье сего дуету належало до найкрасшихъ продукцій сихъ вечерниць и разомъ съ деклямацією п. Устыяновича творило корону вечера. Не менше вдоволенье выкликало у всѣхъ баритонове сольо „Ангелъ хранитель Руси“ выконане п. Герасимовичемъ. — Вечерницѣ закôнчились „Завѣщаньемъ“ Вербицкого, котре ôтспѣвавъ п. Герасимовичь въ супроводѣ мѣшаного хору, зложеного зъ селянъ Денисôвскихъ и пп. спѣвачокъ и спѣвакôвъ Тернопôльскихъ. Гармонійнôсть сего хору тымъ любѣйшою мусѣла выдатись Русинови, що взяли въ нѣмъ участь представителѣ всѣхъ верствъ нашои суспôльности. Блескомъ приманливого цвѣту сіяючй нашй подôльскй красавицѣ станули тутъ побôчь сермягъ мужичихъ, урядники и учителѣ — побôчь священикôвъ. Здалось — отъ цѣла наша суспôльность наче одною грудею выливае завѣтнй слова незабутного поета: „Поховайте, та вставайте, кайданы порвѣте!..

дѣло и выкликали въ правительствѣ що далѣ бôльше и бôльше ворогованя до украиньства. Нишкомъ велась переписка мѣжь высшими урядниками и доносчиками, самыхъ Украинцѣвъ не пытали и не выслухали, и въ оборону украиньства чувся тôлько благородный голосъ министра просвѣты. Але на сей разъ оборона его була зовсѣмъ инша. Мы бачили, що министеръ въ першому листѣ просто зъ педагогичного и морального погляду доводивъ потребу и користь украиньскои мовы въ литературѣ и въ школѣ; теперь-же въ листѣ до шефа жандармôвъ зъ 13 сѣчня 1864 року ôнъ обороняе Украинцѣвъ ôтъ политичныхъ докорôвъ и доводитъ, що въ дѣяню Украинцѣвъ не можна вбачати нѣчого шкодливого; що въ польскому пытаню они були навѣть самыми щирыми супротивниками Поляковъ, а черезъ те й не слѣдъ-бы утѣснати ихъ и спиняти украиньске письменство, щобъ не выкликати безъ потребы невдоволеня въ людяхъ, до сего часу прихильныхъ правительству и порядкови.

Оборона ся у всякôмъ разѣ була вже пôзна, бо, якъ знаемо, ще торôкъ министеръ Валуевъ наказавъ цензурѣ не пускати нѣякихъ украиньскихъ книжокъ, окрôмъ хиба белетристики. Такимъ побытомъ Новый Завѣтъ въ перекладѣ Морачевского бувъ забороненый, дарма, що комисія зъ духовныхъ передивила вже сей перекладъ и признала его вѣрнымъ и гарнымъ. Разомъ съ симъ заборонено було Костомарову друкувати на зôбранй грошѣ науковй книжки. Окрôмъ тыхъ, що ôнъ якось вспѣвъ выдати — „Аритметики“ Кониського и „Оповѣдань зъ святого Письма“ Опатовича — були ще наготовленй: „Географія“, „Геометрія“, друга частина „Оповѣдань зъ св. Письма“ Опатовича и его-жь таки „Житя святыхъ“. Зъ послѣдного було вже навѣть зовсѣмъ надруковане „Житье преподобнои матери нашои Маріи Єгипетскои, св. Георгія Побѣдоносця и св. великомученицѣ Варвары“, — але цензура и сихъ книжокъ не выпустила, дарма, що они печаталися зъ волѣ цензуры и що на се затрачено було чимало грошей.

Зъ „Покажчика“ М. Комарова, надрукованого въ збôрнику „Рада“ за 1883 рôкъ, мы бачимо, що пôсля забороны 1863 року наразъ перервалося выдаванье украиньскихъ книжокъ. Такъ въ 1864 роцѣ выйшло всего 12 книжокъ, та й то бôльша частина були такй, що дозволенй ще торôкъ, до того наказу; въ 1865 выйшло всего 2 книжки; въ 1866 анѣ однѣсеньков; въ 1867 роцѣ 3; въ 1868 роцѣ 2; въ 1869 роцѣ 1, и т. д., — тогдѣ якъ зъ 1860 року по 1864 рôкъ въ Россіи выходило украиньскихъ книжокъ що року середнымъ числомъ коло 30, — и не дурно-жь мабуть кіевска цензура жалѣлася на „систематическій наплывъ украиньскихъ книжокъ“.

Нехай же теперь у кого пôднимется языкъ сказати, що украиньске письменьство само въ собѣ не мало силы и черезъ те захирѣло; письмо, якъ кажутъ, очи коле, а цифры ясно доводятъ, що украиньска литература змарнѣла, якъ квѣтка середъ поля, прибита несподѣванымъ наглымъ морозомъ.

Разомъ съ литературною забороною администрація почала гнати украиньскихъ народолюбцѣвъ и чи мало було тогдѣ схоплено и безъ суду, такъ званымъ административнымъ порядкомъ запроваджено въ рôзнй кутки Московщины. Що жь до школы, то нема що й казати: були навѣть такй случаѣ, що проганяли зъ службы народныхъ учителѣвъ, у котрыхъ знаходили яку-небудь украиньску книжку, звычайно, дозволену колись цензурою.

По скôнченю вечерка удалось богато зъ зôбраныхъ гостей до комнатъ „Рускои Бесѣды“. Тутъ наступило не величаве але щире угощенье участниковъ вечерниць, получене съ сердечною овацією, яку выдѣлъ „Рускои Бесѣды урядивъ для высоковаслуженого о. I. Витошиньского. Окруженый передовыми лицями зъ помѣжъ Тернопôльскихъ Русинôвъ, приступивъ голова терноп. Бесѣды п. Ол. Барвѣньскій до о. Витошиньского и вручивъ ему прехорошо выконаный диплѡмъ почетного члена „Рускои Бесѣды“ въ Тернополи, пôдносячи при тôмъ въ порываючôй промовѣ заслуги о. Витошиньского, сего руского Орфея, котрый якъ сей митичный герой старинной Греціи выдобувъ чудовѝ звуки зъ придавленыхъ камѣнемъ довголѣтнои неволѣ и недолѣ грудей руского простолюдина и звуками тыми розбудивъ и зворушивъ глухе Подôлье. До слевъ тронутый о. Витошиньскій, высказуючи слова своеи подяки, пôднѣсъ неусыпаючѝ заходы тернопôльскихъ Русинôвъ, котрѝ такъ щиро взялись за працю около добра народа и розбудженя житя народного, а передовсѣмъ свѣтлого Ихъ провôдника проф. Ол. Барвѣньского. — Була се хвиля пôднесла, котра певно довго остане въ памяти кождого въ присутныхъ. Середъ патріотичныхъ бесѣдъ и спѣвôвъ закôнчили славнѝ Тернопôльцѣ при спôльнôй братнôй трапезѣ велике народне свято...

Е. О—й.

ДОПИСИ.

Зъ Одессы.

(*Сезонъ спектаклѣвъ украиньскои драматичнои трупы*) пôдъ дирекцією п. М. Старицкого скôнчився въ Одессѣ послѣдного дня мясниць. Въ недѣлю 3 (15) лютого була грана оперетка „Утоплена“, твôръ М. Старицкого съ музикою М. Лисенка. Театръ бувъ такъ переповненый, що нѣгде було, якъ то кажуть, яблочку упасти. Штука була ôтограна чаруючо. Всѣ артисты, хочь и змученѝ щоденною грою два разы, въ день и у вечеръ, грали на прощанье съ особливымъ жаромъ, тожь и публика робила имъ такѝ шумнѝ оваціи, що ажь, мовлявъ, „стѣны трѣщали“. Кропивницкій, найталантливѣйшій артистъ, любимець всеи публики, въ штуцѣ „Утоплена“ въ роли головы схарактеризувавъ съ всею точностею типъ головы украиньского мѣсточка; пп. Грицай и Садовскій, першій въ роли кобзаря, а другій въ роли писаря, выкликали загальне одушевленье. Панѣ Заньковецка, тая перла рускои артистки, не тôлько може бути зрôвнана съ Сарою Бернаръ, — нѣ, она у насъ стоитъ выше ôтъ неи! Ея гра така прочувствована, що чувствуе разомъ съ артисткою и выносить въ театру враженье, яке може вселити въ душу чоловѣка такій талантъ, ôтдаючій намъ житье, страданя и радости нашого народа.

На прощанье панѣ Заньковецкои молодѣжь посыпала на сцену тысячѣ, цѣлый дощь рôжноцвѣтныхъ билетôвъ, на котрыхъ були напечатанѝ гарнѝ стишки, выславляючѝ еи гру и прощаючѝ артистку съ завѣреньемъ, що „еи и въ радости и въ горю не забудуть“. Кромѣ того публика пôднесла артистцѣ въ подарунокъ двѣ брилянтовѝ брошки и брилянтовый бразолетъ, кôлька вѣнкôвъ и пречуднои роботы кошикъ, повный живыхъ цвѣтôвъ. По представленю густѝ товпы публики выжидали выходу артистки и при оглушаючихъ окликахъ: „Браво Заньковецка!“ ôтпровадили еи до дому.

Одесситы вымагаютъ ôтъ артиста богато, а кому-будь не ôтдаютъ такои чести, якъ п. Заньковецкôй. Дай Боже, щобы россійска сцена ôтродилася въ штукахъ украиньскихъ драматичныхъ писателѣвъ и дала бôльше такихъ талантливыхъ артистôвъ, якихъ зъумѣвъ зôбрати поважаный „полтавскій Италіянець“ п. М. Старицкій! Вся Одесса шле якъ ему такъ и всѣй его трупѣ свое щире спаси-Бôгъ за то естетичне розвеселенье, якимъ наповалася на украиньскихъ и россійскихъ представленяхъ! Храмъ Мельпомены очистився ôтъ всякои дряни, котру ставили другѝ предпріемцѣ. За-для того театръ у нихъ бувъ пустый и они кричали, що, мовлявъ, Одесситы драмы не любятъ. Нѣ, неправда, Одесситы драмы любятъ — тôлько ставте, панове, розумнѝ штуки та пускайте на сцену правдивыхъ артистôвъ, а не — паяцôвъ!

Ф. В. З.

Ôтъ Сокаля.

(*Люде зъ Сѣлця белзкого*) жалуются, що у нихъ двѣ недѣлѣ не було науки въ школѣ; дѣти ховзалися по ледѣ и нѣхто въ селѣ не знавъ, де п. учитель подѣвся. Такѝ перервы въ науцѣ шкôльнôй повторяются часто въ роцѣ, а громада складае 400 зр. на утриманье учителя рôчно, выставила великимъ коштомъ красный дôмъ шкôльный, а въ школы нема хôсна. Жалуются дальше люде зъ Сѣлця белзкого, що подали прошенье до ц. к. окружнои рады шкôльнои въ Сокали, щобы не належали, якъ до теперь до Кристинополя, але щобы мали у селѣ мѣсцеву раду шкôльну, котра бы надъ школою надзорувала и непорядки усувала, а зъ Кристинополя нѣхто нѣколи до Сѣлця не загляне анѣ запытается, що въ школѣ и съ наукою шкôльною дѣеся. На то внесене прошенье нема до теперь въ ц. к. окружнои рады шкôльнои въ Сокали нѣякои ôтповѣди и розносятся слухи, що тая справа зъ тои причины проволѣкаеся, бо п. инспекторъ шкôльный Списъ хотѣвъ-бы теперѣшного п. учителя на посадѣ въ Сѣлци, котру выставлено на конкурсъ, утримати, помимо того, що п. учитель не мае мати испыту съ выкладовымъ рускимъ языкомъ, а его помѣщено въ тернѣ. На то терно ужаляются знову другѝ учителѣ убѣгаючѝся о посаду въ Сѣлци и обвиняютъ п. инспектора Списа, що при укладаню терна поминувъ учителѣвъ и съ бôльшими способностями и съ лѣпшими свѣдоцтвами, — а заслуга и праця повиннѝ перше мѣсце занимати, якъ всяка протекція.

Н.

Зъ житя новыхъ архипастырѣвъ.

II.

Дръ Юліянъ Пелешь, родився 3 сѣчня 1843 р. въ Смерековци, ясельского повѣту, перемыскои епархіи, зъ отця Григорія, учителя народнои школы и матери Іоанны, дочери ~~пок.~~ о. Теодосія Щавиньского, гр. к. приходника въ Регетовѣ. Народнѝ школы скôнчивъ въ Ялѣ 1854 р., до гимназіи ходивъ ôдъ I до VI кл. (1855—1861) въ Пряшевѣ на Угорщинѣ, а до VII и VIII въ Перемышли, де бувъ першимъ ôдличнымъ ученикомъ и де зложивъ испытъ зрѣлости съ ôдличнымъ успѣхомъ дня 23 липня 1863 р. Вже въ гимназіи належавъ до горячѣйшихъ Русинôвъ народнои партіи. Принятый въ жовтни того-жь року до центр. рускои дух. семинаріи у Вѣдни, скôнчивъ богословіе въ липню 1867 р. съ ôдзначеньемъ, здавши на мѣсяць впередъ перше ригорозумъ зъ студій библійныхъ. Дня 13 жовтня 1867 р. бувъ рукоположеный пок. перемыскимъ владыкою Томою Поляньскимъ, а швидко потôмъ выѣхавъ до Вѣдня яко докторандъ богословія и префектъ студій въ семинаріи. Тутъ бувъ членомъ руского товариства „Сѣчь“. По зложеню всѣхъ ригорозôвъ и по ôдбутôй публичнôй дисертаціи, проголошено его 10 мая 1870 р. докторомъ св. богословія. Сейчасъ послѣ того именованый бувъ префектомъ студій въ львôвскôй дух. семинаріи и въ тôй службѣ зôставъ до жовтня 1872 р. Въ тôмъ часѣ повнивъ онъ также обовязки катихита въ дѣвочôй школѣ Бенедиктинокъ ôрменьскихъ и въ женьскôй семинаріи учительскôй, дальше яко ексортаторъ въ рускôй гимназіи, яко першій адъюнктъ богословского выдѣлу въ львôвскôмъ университетѣ и яко екзаминаторъ просинодальный перемыскои епархіи. Въ духовнôй семинаріи, зъ припорученя митрополичого ординаріяту, впровадивъ духовнѝ медитаціи, а 27 вересня 1872 р. перенесеный бувъ до Перемышля яко заступникъ професора пастырского богословія и префектъ студій тамошнои епархіяльнои семинаріи и майже одночасно именованый референтомъ перемыскои консисторіи и членомъ [illegible]. Въ жовтни 1874 р. именувавъ его цѣсарь приходникомъ при церкви св. Варвары у Вѣдни и ректоромъ вѣденьскои центр. рускои духовн. семинаріи. На тôй посадѣ остававъ до 2 падолиста 1883 р. Пôдъ часъ своеи 9 лѣтнои службы у Вѣдни именованый бувъ почетнымъ совѣтникомъ львôвскои, а потому перемыскои консисторіи, асесоромъ епископскои консисторіи въ Мукачевѣ и почетнымъ крылошаниномъ перемыскои епархіи. Цѣсарскою постановою зъ 6 червня 1883 р. именованый архидіякономъ и деканомъ рускои митрополитальнои капитулы у Львовѣ, де ~~до сихъ поръ служитъ и~~ сповнявъ кромѣ того обовязки совѣтника и референта для дѣлъ консисторскихъ и ординаріятскихъ, предсѣдателемъ митр. церковного суду для дѣлъ супружескихъ, екзаминаторомъ просинодальнымъ, предсѣдателемъ комисіи вдовичо-сирôтского фонду львôвскои архіепархіи и директоромъ пресвитеріи. Дръ Юліянъ Пелешь ~~славно~~ звѣстный также яко писатель. Довгій часъ бувъ головнымъ сотрудникомъ „Руского Сіона“, написавъ „Учебникъ кат. богочестія для V и VI кл. гимн.“, „Пастырске Богословіе“ и „Geschichte der Union der ruth. Kirche mit Rom“ въ двохъ грубыхъ томахъ. Теперь бере участь въ выдавництвѣ нѣмецкого твору „Kirchenlexicon“, редагованого кардиналомъ Гергенретеромъ.

Зъ судовои салѣ.

(*Губернаторъ шляхотскои громады Чайковичъ.*) Передъ трибуналомъ суду краевого и лавою судіѣвъ присяглихъ ôтбулася дня 25 лютого с. р. розправа карна противъ п. Я. Гнѣвоша, редактора „Штандару“ о образу чести п. Василя Новосѣльского, начальника громады Чайковичѣ въ повѣтѣ рудецкôмъ. Трибуналови проводивъ сов. Симоновичь, п. Новосѣльского заступавъ адв. дръ Близиньскій, а обжалованого адв. дръ Готлибъ. П. Новосѣльскій обжалувавъ п. Гнѣвоша о то, що онъ въ „Штандарѣ“ умѣстивъ допись громадянъ зъ Чайковичь, въ котрôй учинено начальникови закиды дуже яркого надъужи善ваня урядовои власти. Закиды були того рода, що передъ починомъ розправы трудно було увѣрити, щобы щось подôбного могло дѣятися пôдъ бокомъ властей политичныхъ и автономичныхъ и щобы о тôмъ нѣчого не знало ц. к. староство або рада повѣтова въ Рудкахъ, ôтдаленыхъ ôтъ Чайковичь пôвтора милѣ.

Розпочалося переслуханье свѣдкôвъ поданыхъ обжалованымъ. Першимъ свѣдкомъ бувъ п. В. Тарасовичь, учитель зъ Чайковичь. Зôзнаня его були неяснѝ и непевнѝ, однакожь все таки выйшла зъ нихъ тая правда, що п. начальникъ безправно спровадивъ до громадскои канцеляріи учителѣвъ Тарасовича и Ник. Гарашкевича (теперь при рускôй школѣ вправъ у Львовѣ) и тягнувъ зъ нихъ протоколы ôтъ 9 годины рано до 10 вечеромъ, не пустивши ихъ навѣть на обѣдъ и екзецеруючи ними, якъ жовнѣрами. Зôзнанье п. Тарасовича доповнивъ п. Гарашкевичь. Зôзнаня его були дуже цѣкавѝ, бо ярко змалювали долю сельского учителя. Побиравъ онъ 20 зр. мѣсячнои платы и мавъ вольне помешканье, тѣсне и вохке, колишный арештъ громадскій. Самъ бувъ собѣ паномъ и слугою, самъ собѣ варивъ ѣсти, а неразъ голодный учивъ 180 дѣтей. До непорозумѣня съ начальникомъ громады прійшло по смерти пароха Чайковичь, о. Левицкого. П. Новосѣльскій бувъ зятемъ о. Левицкого, але живъ съ нимъ въ незгодѣ, черезъ цѣлый часъ слабости не ôтвѣдавъ его анѣ разу, а явився ажь тогды, якъ умеръ. Пароха презентуе шляхотска громада, тожь начальникъ розвинувъ велику агитацію противъ тамошного администратора о. Кокотайла, щобъ онъ не дôставъ презенты. Начальникъ зажадавъ ôтъ Гарашкевича ключа ôтъ школы, щобъ тамъ ôтбулося згромадженье, а коли той не давъ ему але управителеви школы, то начальникъ наказавъ жандармамъ пильнувати обохъ учителѣвъ, а пôзнѣйше опечатавъ мешканье Гарашкевича, заливши впередъ огонь на припѣчку, де учитель варивъ собѣ обѣдъ. Въ драстичнôмъ оповѣданю змалювавъ свѣдокъ, якъ его заарештовано на громадскôмъ пасовиску, якъ ведено до канцеляріи и брано черезъ 12 годинъ протоколъ.

Якъ сказано, п. Новосѣльскій бувъ зятемъ о. Левицкого. По смерти тестя мали подѣлятися маеткомъ жена п. Новосѣльского и еи братъ, Захарій Левицкій, темный на оба очи. По подѣлѣ маетку, коли Захарія сидѣвъ на наладованôмъ возѣ, щобъ ôтъѣздити до Самбора, шуринъ его, п. Новосѣльскій казавъ его арештувати и замкнути до арешту громадского, де и пересидѣвъ ôтъ полудня до вечера. Свѣдокъ слуга пок. о. Левицкого пояснила причину: пôшло о сокиру, котру мавъ взяти Захарія.

Свѣдки выказали ще деякѝ цѣкавѝ справки п. „губернатора“ Чайковичь. Коли минувшого року повѣнь залила сѣножати людскѝ гуси, зайшли за водою на его замулене поле. Онъ загнавъ звышь 200 гусей и казавъ собѣ платити выкупного ôтъ 10 до 70 кр. за штуку. Разъ неправно арештувавъ жида-шматяря, длятого, що мавъ съ нимъ личнѝ якісь непорозумѣня, а коли вôзкомъ надъѣхавъ своякъ того жида, онъ и его казавъ арештувати, и т. д.

Коли мало кôнчитися переслуханье свѣдкôвъ — а вже тогды можна було на певно вносити, що обжалованый буде увôльненый, — заступникъ п. Новосѣльского опустивъ салю пôдъ предлогомъ, що предсѣдатель трибуналу „тероризуе свѣдкôвъ“, а п. Новосѣльскій заявивъ, що ôтступае ôтъ обжалованя. Трибуналъ заразъ ôтчитавъ вырокъ увôльняючій п. Гнѣвоша ôтъ обжалованя. Кошты процесу покрые п. Новосѣльскій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ рады державнои*). Дебаты надъ буджетомъ подали опозиціи добру нагоду выступити противъ теперѣшного правительства съ цѣлою силою а при тôмъ и высказати свои обавы и бажаня характеризуючѝ якъ найлѣпше становище нѣмецкихъ централôвъ супротивъ розбудженого житя народного середъ Славянъ австрійскихъ. Въ дебатахъ сихъ выйшло найлѣпше „шило зъ мѣшка“, показалося, чого хоче опозиція, що такъ шумно завсѣгды голоситъ: „Рôвне право для всѣхъ“ Не о рôвне право ходитъ нѣмецкимъ централамъ а о власть, котру они нынѣ майже зовсѣмъ стратили а котрои на завсѣгды стратити боятся. Ихъ лякае розвôй славяньскихъ народôвъ и жива идеа народа, котра не то середъ Славянъ австрійскихъ, але въ цѣлôй Славянщинѣ грозитъ паденьемъ вплыву и значеня нѣмецкои расы. Нѣмцѣ жіючѝ на окраинахъ своеи великои ôтчины ôтчуваютъ якъ-бы инстинктомъ найлѣпше, що имъ грозитъ, и тому всякими силами опираются всему, що грозитъ ихъ существованю. Не диниця отже, що дебаты надъ сегорôчнымъ буджетомъ мали переважно лишь признаку политичну, котрымъ економична сторона служила лишь за точку выходу. — Въ дальшихъ дебатахъ забирали ще голосъ послы Катрайнъ, Шенереръ, Раичь, Магъ, Тоннеръ и Пленеръ а ôттакъ ôтповѣдавъ министеръ финансôвъ Дунаевскій. — Бесѣда Катрайна, клерикального посла зъ Тиролю ôтзначалася тымъ, що онъ зъ горы заявивъ, що тирольскѝ Нѣмцѣ бажаютъ лишь розвою могучои Австріи а силу еи выдятъ лишь въ повнôмъ увзглядненю еи историчного розвою, въ пошанованю святости правъ набутыхъ черезъ кождый край окреме, въ пошанованю переконань религійныхъ и прикметъ народныхъ. „Що до насъ Тирольцѣвъ, казавъ бесѣдникъ, то мы передовсѣмъ чуемось Австрійцями и въ сѣмъ патріотичнôмъ почутю мы завсѣгды уважали за свôй обовязокъ помагати народамъ не нѣмецкимъ въ ихъ борбѣ о права и свободу; на сѣмъ становищи останемось и на будуще съ нашими братями Славянами и будемо боротись за ихъ и за нашу свободу. — Пос. Шенереръ хотѣвъ знову въ своѣй бесѣды зазначити ôтрубне становище народне Нѣмцѣвъ австрійскихъ и для того доказувавъ, що краѣ, котрѝ колись належали до нѣмецкого союза повиннѝ теперь становити одну цѣлôсть а Галичину и Далматію належалобъ ôтдати въ управу Угорщинѣ. Найцѣкавѣйшою зô всѣхъ бесѣдъ зъ стороны опозиціи була безперечно бесѣда Пленера а для насъ Русинôвъ ще и тымъ важнѣйшою, що въ нѣй згадуеся и про наше житье народне. Бесѣдникъ переходивъ майже кождый край за краемъ и выказувавъ якъ теперѣшне правительство пôдносячи програму національну пôдкопуе не то вплывъ и значенье нѣмецкого елементу середъ славяньскихъ народôвъ, але просто пôдрывае навѣть его существованье. Звертаючи ôттакъ на Галичину, бесѣдникъ выступивъ не тôлько зъ острою критикою на поступованье правительства супротивъ Полякôвъ, але вдаривъ и на Полякôвъ самыхъ, котрѝ стались причиною, що въ Галичинѣ проявилася ще и друга справа може въ будучности далеко бôльшои ваги якъ справа польска именно народный рухъ рускій. — Наводимо тутъ дословно часть бесѣды Пленера о Галичинѣ: „И які-жь обставины сотворило правительство въ Галичинѣ? Галичину ôтдано Полякамъ. Они панують въ цѣлôй управѣ; они суть мѣродайными въ цѣлôмъ краю а по части навѣть и въ цѣлôй Австріи: они маютъ министра для Галичины, польского министра финансôвъ и пануютъ въ двохъ заведеняхъ кредитовыхъ стоячихъ, якъ звѣстно, въ офиціяльныхъ ôтносинахъ до правительства. Рôвночасно не покинули ще польскѝ патріоты гадки о ôтбудованю Польщи, тои мрѣѣ, якъ сказавъ царь Николай. Се була точка, въ котрôй становище Полякôвъ мусѣло конче прійти въ колизію съ межинароднымъ становищемъ Австріи. Тымъ часомъ ôтъ часу зъѣзду въ Скерневицяхъ рѣчи трохи змѣнилися. Ôтъ того часу Поляки стали трохи осторожнѣйшѝ и яко розумнѝ политики старалися усунути трохи рôжницю ихъ становища въ Австріи а въ загалѣ въ Европѣ. Въ виду немилосердного гоненя Полѣкôвъ въ Прусахъ и Россіи, въ виду тенденціи всюды и завсѣгды добачувати польску интригу и при каждôй случайности выступати противъ змаганямъ Полякôвъ, не могла Австрія при дружбѣ, яка еи вяже съ Нѣмеччиною и Россією, оставити Полякôвъ и дальше на ихъ упривилеёванôмъ становищи. Се Поляки добре змѣркували и стали на видъ спокôйнѣйшими. Але думаете, що Поляки при надходячихъ выборахъ задержатъ такожь теперѣшне умѣркованье? Я боюся, що нѣ. Вже нынѣ маютъ розумнѝ польскѝ проводирѣ политичнѝ немало труду повздержати пристрастно патріотичный елементъ польскій, а коли схочете переглянути доповняючѝ выборы въ Галичинѣ, то побачите, що скрайна партія народна таки на верхъ выйшла, и сей процесъ буде и дальше розвиватися а правительство побачитъ ще дальшѝ трудности польскои политики, позаякъ польскій гнетъ выкликавъ рухъ въ народѣ рускôмъ, рухъ, котрый для нашихъ ôтносинъ до Россіи есть небезпечный.“ — Въ понедѣлокъ дня 2 о. м. слѣдувала ôтповѣдь министра финансôвъ п. Дунаевского. Бесѣда его була такъ свѣтлою и и такъ великои доносимости, що навѣть и найзавзятѣйшѝ вороги зъ лѣвицѣ мусѣли признати еи велике значенье а „N. fr. Presse“ въ [illegible] каже, що бесѣда ся згальванизувала знову правицю. Треба ту ще и то замѣтити, що министеръ день передъ тымъ бувъ у цѣсаря а бесѣда его тымъ самымъ набрала ще бôльшои ваги. Мин. Дунаевскій збивавъ насампередъ докоры зô стороны лѣвицѣ, будьто бы буджетъ бувъ въ такій способъ зложеный, щобы укрыти деякѝ позиціи. Онъ пригадавъ ôттакъ, що справа будовы анатомичного института и техники въ Грацу доперва теперь зôстала упорядкована и що при сѣмъ не було жадного нарушеня конституціи. Що до закиду, зробленого Пленеромъ, що въ буджетѣ сегорôчнôмъ вставлено суму 1,730.000 зр. яко доплату до спôльныхъ выдаткôвъ цѣлои державы, заявивъ министеръ, що сеи позиціи не можна оцѣнити лишь зъ слуху а треба рѣчь докладно розôбрати. На пôдставѣ чиселъ отже доказувавъ бесѣдникъ, що сеи сумы зовсѣмъ не тасно а коли Пленера се здивувало, що въ буджетѣ угорскôмъ нема ôтповѣднои сумы, то походитъ се лишь зъ того, що соймъ угорскій зôставъ ôткрытый дня 29 вересня, прелиминарь на рôкъ 1885 внесеный 25 жовтня, а ухвалы делегацій, на котрѝ покликуеся министерство финансôвъ въ прелиминари австрійскôмъ датуются доперва зъ дня 18 падолиста. Такимъ способомъ збивавъ министеръ числами точку за точкою закиды правицѣ а доказавши хибнѝ погляды лѣвицѣ, сказавъ: „Я маю надѣю, що досвѣды зъ послѣдныхъ днѣвъ якъ-разъ причинятся до того, що тѝ сторонництва, котрѝ доси правительство попирали, ще тѣснѣйше станутъ побôчь себе и що они забезпечатъ собѣ будучнôсть. Посѣдаючи найвысше довѣріе и при помочи бôльшости може правительство спокôйно сказати, що оно въ добрôй надѣѣ дожидае новыхъ выборôвъ, въ тôй небезъосновнôй надѣѣ, що теперѣшна бôльшôсть верне далеко бôльше окрѣпленою и буде якъ дотеперь попирати интересы державы безъ взгляду на народности и политичнѝ партіи. Нашимъ поступованьемъ — кôнчивъ министеръ Дунаевскій свою бесѣду — дали мы доказъ, що можна и безъ васъ (вказуючи на лѣвицю) заспокоити потребы державы. — Въ дальшихъ дебатахъ промовляли ще послы: Черкавскій, Зисъ, Гавзнеръ, Гербстъ и т. д. По бесѣдѣ головного референта пос. Матуша приступлено до дебатъ специяльныхъ: Главу I „Двôръ цѣсарскій“ 4,650.000 зр., гл. II „цѣсарска канцелярія кабинетова“ 77.012 зр., гл. III „рада державна“ 1,086.444 зр. и гл. IV „трибуналъ державный“ 24.000 зр. принято безъ дискусіи. При главѣ V „рада министрôвъ“, титулъ 1. президія рады министрôвъ, домагався Линбахеръ, щобы министерство скорше залагоджувало справы, предложенѝ ему соймами краевыми. На те ôтповѣвъ министеръ Таффе, що, коли соймы або выдѣлы краевѝ впередъ порозумѣваются съ министерствомъ въ справѣ якого закона, министерство стараеся ôттакъ, щобы сѝ законы предложити до санкціи. Коли однакожь часомъ дѣялося инакше, то сему виннѝ почасти самѝ соймы або выдѣлы краевѝ,

по части же велике число законôвъ, черезъ що не всѣ можутъ заразъ бути залагодженѝ. Тит. I „Президія рады министрôвъ“ принято въ высотѣ 140.887 зр. — Тит. 2 „фондъ диспозиційный“ принято въ высотѣ 50.000 зр. При сѣй позиціи забравъ голосъ пос. Пфлигль зъ клюбу центрумъ и заявивъ, що министерство теперѣшне перебуде ще и другу каденцію рады державнои и зробитъ певно добрый ужитокъ зъ сеи сумы. Въ виду прасы, котра лишь безъустанно ганьбитъ министерство и докоряе, що ему потрѣбна така сума, щобъ удержати хочь одну газету, котра бы поясновала поступованье министерства. — Безъ дискусіи ухвалено дальше на газеты урядовѝ 608.000 зр., доходы зъ нихъ 633.200 зр.; бюро телеграфичне 103.000 зр, доходы зъ него 82.000 зр.; трибуналъ администраційный 126.140 зр.

(*Конференція епископôвъ*) протягнеся, якъ доносятъ зъ Вѣдня, довше якъ се зъ разу було назначено. Минувшого тыждня ôтбувалася що дня засѣданя; о нарадахъ на нихъ не можна однакожь нѣчого довѣдатися, позаякъ члены сеи конференціи держатъ все въ якъ найбôльшôй тайни. Речинця закрытя конференціи доси ще не назначено; на кождый случай конференція потреває 8 до 10 днѣвъ. Зъ другои стороны доносятъ знову, що конференція епископôвъ потреває такъ довго, доки палата панôвъ не залагодитъ закона о конгруи въ другôмъ читаню.

(*Въ справѣ науки промысловои*) скликана на 9 с. м. центральна комисія, въ котрôй мѣжь иншими будутъ розбиратися справы заложеня правительственныхъ школъ промысловыхъ у Львовѣ и Тернополи и справозданье о переговорахъ въ справѣ заведеня школы слюсарства въ Свіонтникахъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. „Гражданинъ“ доноситъ, що мин. дѣлъ внутрѣшн., гр. Толстой, выѣде въ половинѣ сего мѣсяця до Ливадіи въ Крымѣ для поратованя здоровя; гр. Толстой задержитъ однакожь теку министерства а справы министерства буде вѣроятно вести его помôчникъ Дурново.—Въ Дорпатѣ померъ якійсь студентъ Перелаевъ, котрый бувъ хеникомъ и ôтъ довшого вже часу стоявъ пôдъ надзоромъ полиціи, а въ послѣднихъ часахъ пôдъ тайнымъ надзоромъ жандармеріи. Въ помешканю его найдено компромитуючѝ паперы, на пôдставѣ котрыхъ увязнено въ Петербурзѣ и другихъ мѣстахъ Россіи богато особъ. Найдено у него также тайну друкарню, проклямаціи екзекутивного комитету и кôлька сотъ листôвъ безъ пôдпису. Рôвночасно майже увязнено двохъ студентôвъ, що хотѣли якісь рѣчи зъ помешканя помершого вынести. Въ помешканю сихъ студентôвъ не найдено нѣчого. — О высадженю православнои церкви въ Якобстадтѣ въ Курляндіи правительство заборонило писати россійскимъ газетамъ. Виновниками сего выбуху були, здаесь Нѣмцѣ, котрыхъ правительство старася наклонити на свою сторону тымъ, що будуе въ нѣмецкихъ провинціяхъ надбалтійскихъ православнѝ церкви и закладае россійскѝ школы.

Франція. „Агент. Гавасъ“ доноситъ, що въ Пекинѣ ходятъ поголоски, будьто-бы цѣсарева хиньска завôзвала всѣхъ достойникôвъ державы, щобы они высказали свое мнѣнье, чи належитъ дальше вести вôйну съ Франціею, чи заключити съ нею миръ. Наколи-бъ ся вѣдомôсть була правдива, було-бы се доказомъ, що Хины клонятся вже дѣйстно до мира, мимо того, що Англія все ихъ наклонюе ще до вôйны противъ Франціи. Ся интрига Англіи сталася причиною, що Франція оголосила рижь контрабандою и старася симъ шкодити Хинамъ. Заказъ перевоженя рижу выкликавъ широку диспуту въ Европѣ а що найцѣкавѣйше, найшовъ одобренье зô стороны Нѣмеччины, котра симъ оправдала поступованье Франціи мимо протесту Англіи. — Адмиралъ Курбе постановивъ розпочати бльокаду рѣки Юнгъ а рôвночасно приказавъ бомбардувати лежаче надъ нею мѣсто Хандe.

Швайцарія. Швайцарске правительство забралося остро противъ анархистôвъ и соціялистôвъ, перебуваючихъ въ Швайцаріи и не тôлько пильно слѣдитъ за кождымъ ихъ рухомъ, але вже навѣть приказало многихъ увязнити. Въ анархистичнôй друкарни журнала la Révolte ôтбулася недавно ревизія и сконфисковано всѣ находячіися тамъ паперы. „Bund“ доноситъ, що въ Бернѣ пôдчасъ ревизіи панувавъ въ мѣстѣ страшный переполохъ. Власти центральнѝ мали получити цѣлый пляцъ кôлькохъ збройныхъ атентатôвъ. На пôдставѣ закона, котрый каже, „що кождый, хто нарушитъ чужу область, або допустится якого дѣла противъ закона межинародного, мае бути караный вязницею або карою грошевою“, ôтбулися минувшои пятницѣ досвѣта ревизіи въ цѣлôмъ Бернѣ. По домахъ майже всѣ ще спали, коли полиція заковтала до дверей и зажадала вступу. До дому входило на разъ по шѣсть полиціянтôвъ, а кôлькохъ лишалося пôдъ домомъ на сторожи, щобы нѣхто не мôгъ выйти. Ревизіи ôтбувалися съ великою осторожностею, бо звѣстно було, що анархисты получили приказъ, щобы кождый мавъ при собѣ револьверъ и безъ пощады стрѣлявъ въ кождого полицисту. Богато людей увязнено мѣжь сими найбôльше складачѣвъ друкарскихъ, переплетчикôвъ, кравцѣвъ и т. д. Подôбнѝ ревизіи ôтбулися также въ Цириху и Ст. Галленъ.

НОВИНКИ.

— **Номинація нашихъ владыкъ** вже оголошена. Дотычнѝ номинаційнѝ декреты подала ще въ четверговôмъ числѣ урядова „Wiener Zeitung“, въ урядовôй же „Gazet ê Lwowsk-ôй“ знаходимо въ 53 числѣ зъ дня 6 л. марта сѣдуючій комуникатъ: „Его цѣс. и кор. Апостольске Величество зволивъ Найвысшою постановою зъ дня 12 лютого с. р. апостольского администратора греко-католицкои архидіецезіи львôвскои, епископа in parf. inf. юліополитаньского дра Сильвестра Сембратовича заименувати наймилостивѣйше архіепископомъ гр. кат. митрополичои капитулы у Львовѣ а декана гр. кат. митрополичои капитулы во Львовѣ дра Юліяна Пелеша греко католицкимъ епископомъ въ Станиславовѣ.“

— **Вчера въ пятницю, вечѣрнымъ поѣздомъ** повернувъ зъ Вѣдня новоименованый митрополитъ Сильвестеръ Сембратовичь до Львова. На двôрци желѣзници ожидали владику численнѝ депутаціи институцій народныхъ и краевыхъ. Заразъ на перонѣ повитавъ митрополита президентъ мѣста Вп. Домбровскій и депутаты намѣстництва. Опôсля въ сали I шои клясы промовивъ патріотичными словами Вп. Дръ И. Шараневичь именемъ Института Ставропигійского; ôттакъ заявляли выразы преданности и радости Впр. крыл. о. Петрушевичь именемъ зôбранои капитулы, а ректоръ о. Бачиньскій, явившійся въ товариствѣ настоятельства семинарского и 8-ми представителѣвъ богословскои молодежи, промовивъ именемъ ректорату. Всѣмъ ôтповѣдавъ владика съ звычайною сердечностею и завѣрявъ, що поведе нарôдъ рускій дорогою законôвъ Божихъ и людскихъ... Преосв. о. Пелешь не вернувъ ще зъ Вѣдня по поводу процеса кан ничного.

— **Въ папскôй нунціятурѣ у Вѣдни** ôтбувся, якъ доносятъ зъ ôттамъ, въ середу сего тыждня, каноничный процесъ съ новоименованымъ епископомъ Его Преосв. Пелешомъ.

— **Кс. Северинъ Моравскій**, викарій капитулы римско католицкои архидіецезіи львôвскои и епископъ трапезополитаньскій именованый дня 15 лютого латиньскимъ архиепископомъ у Львовѣ.

— **Новый рускій адвокатъ у Львовѣ.** Дръ Корнило Сушкевичь, бувшій ц. к. секретарь прокураторіи скарбу у Львовѣ, отворивъ сими днями адвокатску канцелярію въ власнôй камениці при улици Оссолиньскихъ ч. 12. Звѣщаючи о тôмъ Вп. читателѣвъ, не можемо повздержатись ôтъ высказаня нашои радости зъ причины, що Дръ К. Сушкевичь, широко звѣстный не тôлько яко щирый и жертволюбивый патріотъ але и яко одинъ зъ найзнаменитшихъ львôвскихъ юристôвъ, усунувшись ôтъ урядовыхъ занятій, рѣшився посвятити свои высокѝ юридичнѝ здôбности нашôй суспôльности яко адвокатъ. Тожь надѣемось, що и наша публика на провинціи, котрôй бракъ адвокатôвъ Русинôвъ певно не разъ давъ почутися, прійме мило сю звѣстку и повитае радо въ своихъ справахъ Вп. Дра К. Сушкевича яко свого заступника!

— **Пôсля розпорядженя министеріяльного** буде въ роцѣ шкôльнôмъ 1885/6 выкладати педагогію для богословôвъ по руски проф. Делькевичь, а по польски проф. Паливода. Въ р. шк. 1884/5 буде до кôнця выкладати по польски дръ Делькевичь, однакожь испыты складаютъ рускѝ богословы въ языцѣ рускôмъ. Якъ видимо, выграли нашѝ богословы и рѣшено справу пôсля слушности.

— **Програма музикально-декляматорского вечера**, котрый устроюютъ товариства: „Просвѣта“, „имени Шевченка“, „Руска Бесѣда“ и „Академичне Братство“ въ XXIV роковины смерти Тараса Шевченка въ великôй сали „Народного Дому“ дня 25 лютого (9 марта) 1885.

I.

1. „Сила свѣдомости народнои у Шевченка“, ôтчитъ дра Ом. Калитовского.

2. П. И. Нѣщиньскій: „Закувала та сива зазуля“, хоръ. Выконаютъ члены тов. „Лютня“.

3. Н. Лисенко: Другій концертъ полонезъ; Ф. Листъ: Рапсодія Нр. XII — на фортепянѣ ôтограе пѣ З. Ц.

4 Н. Вахнянинъ: „И я любивъ колись“. Сольо баритонове съ супроводомъ фисгармоніи. Ôтспѣвае п М. Витошиньскій.

5. „Červena voda“, ческа пѣсня Н. Вахнянинъ „Молодѝ сны“ — Хоры, выконаютъ члены тов. „Лютня“.

II.

6. Шевченко: „Посланіе“, выголоситъ п. Н. Я.

7. Качковскій Ем.: Ор. XIV. Тріо на фортепянъ, скрипцѣ и віолинчелю, ôтограютъ Т. Качковскій, Швабель и Вольманъ.

8. Двѣ народнѝ пѣснѣ: ôтспѣваютъ члены тов. „Лютня“.

— **Центральный Выдѣлъ товариства „Просвѣта“ у Львовѣ** — на засѣданю зъ дня 2 л. марта с. р. порѣшивъ слѣдуючѝ справы: 1) Стипендію имени Франца Фронца на рôкъ 1885 рѣшено дати Несторови Руссѣ, ученикови IV клясы въ гимназіи въ Перемышли. 2) Пôднесену о. Стефаномъ Качалою справу выданя мапъ Руси постановлено прихильно рѣшити на слѣдуючôмъ засѣданю по порозумѣню съ проф. Дромъ Юліяномъ Целевичемъ. 3) Працю И. Тыровича „Родина Морозовичѣвъ“ постановлено друкувати яко слѣдуючу книжочку товариства. 4) Рѣшено ôтнестися до о. Мельника въ Старлвѣ съ прошеньемъ, щобы зволивъ выготовити „типикъ“ до календаря на слѣдуючій рôкъ. 5) Принято до вѣдомости даръ въ квотѣ 3 зр. ôтъ о. Паславского зъ Туря на стипендію им. Шевченка. Дальше полагоджено справы чисто администраційнѝ и принято слѣдуючихъ новыхъ членôвъ до товариства: 1) Читальню въ Суходолахъ, 2) Антона Гавриляка, пѣвця церковного въ Новосѣлцяхъ, 3) Василя Колѣсняка, пѣвця церковного въ Залучу, 4) Читальню въ Розджаловѣ, 5) Читальню въ Добровлянахъ, 6) Читальню въ Панасôвцѣ, 7) Иларіона Пачовского, руского священика, 8) Юліяна Павькевича, студента штукъ красныхъ въ Краковѣ, 9) Володимира Громницкого, руского священика, 10) Ярослава Корытовского, купця въ Калуши, 11) Читальню въ Розношинцяхъ, 12) Читальню въ Стрыганцяхъ, 13) Читальню въ Джуровѣ, 14) Григорія Бартошева, господаря въ Вербовѣ, 15) о. Ивана Кипріяна зъ Шумяча, 16) Луку Гудыму, провизора церковного въ Панькôвцяхъ, 17) о. Даніила Зарицкого зъ Бариша, 18) Читальню въ Пôдмихайлю, 19) Читальню въ Добровлянахъ, 20) Читальню въ Вербовѣ, 21) Ивана Бурбеля зъ Романова, 22) Читальню въ Лѣтыни и 23) о. Ивана Поповича зъ Буска.

— **Про здоровье Николы Костомарова** подавъ видѣвшійся съ нимъ въ Петербурзѣ Д. И. Еварницкій въ газетѣ „Днѣпръ“ ось такѝ неôтраднѝ вѣсти: „Чи знаете вы — пише Еварницкій — въ якôмъ станѣ знаходится здоровье нашого высокоповажаного историка Николы Ивановича Костомарова? Ôнъ дуже слабый; праву руку у него ôтняло; жолудокъ зовсѣмъ ôтказуе службу — катаръ, проклятый катаръ, що ôтнявъ силу Николѣ Ивановичу ще въ молодости, теперь выступивъ съ новою силою. Физичне ослабленье обявляеся у Николы Ивановича тымъ, що ôнъ що хвиля засыпае особливо вечерами. Заедно ôтъ 4 годины до 11 въ ночи сидитъ у него Данило Лукичь Мордовцевъ и розрывае его читаньемъ якои новои книжки; тутъ часто Никола Ивановичь чуе себе безсильнымъ въ борбѣ съ сномъ. При всѣмъ тôмъ Никола Ивановичь выготовивъ до печати два новѝ творы: „Елисавета Петровна, русская императрица — одинъ и другій ôтносячійся до внутрѣшного побыту руского житя ôтъ XV столѣтя (наколи не ошибаюся и дальше). Въ данôмъ случаю Никола Ивановичь лишь диктуе по давнѣйше уложенôй програмѣ; пôдъ диктатъ пише его супруга (бувша панѣ Кисель), написане Никола Ивановичь перечитуе, робитъ свои замѣтки и потому просигъ другій разъ переписати а ôттакъ ôтдае до печати. Кромѣ двохъ названыхъ творôвъ Никола Ивановичь знову переглядае звѣстну свою працю: „Послѣдніе годы Рѣчи Посполитой“, щобы еи знову выдати. Отъ що я довѣдався будучи въ Петербурзѣ и посѣтивши Николу Ивановича“.

— **Сильвестеръ Гаврышкевичь**, старшій инжиньеръ намѣстництва, получивъ ôтъ цѣсаря въ признаню заслугъ, положеныхъ коло будовы палаты намѣстництва рицарскій хрестъ ордеру Францъ Іосифа.

— **Малоруско-нѣмецкого Словаря Евг. Желехôвского** вже розôслано выпускъ 15 (арк. 41а—43а). Вп. Предплатникôвъ прошу ласкаво звинити, що розсылка сего выпуска трохи спôзнилася: смерть незабутного автора а дальше переглядъ и упорядкованье паперôвъ и рукописей покôйного не позволили скорше занятися розсылкою. Вп. Предплатникôвъ, котрѝ суть въ рестанціи, просится о якъ найскорше выровнанье залеглостей, бо тôлько при правильнôмъ и точнôмъ складаню предплаты зможе розпочате дѣло дальше поступати, — а кошты выдавництва суть великѝ. Всякѝ грошѣ, яко предплату, прошу посылати (переказомъ почтовымъ) на имя Вп. панѣ А. Желехôвскои въ Станиславовѣ, улиця Собеского, ч. 34. — *С. Недѣльскій*, учитель гимназіи въ Станиславовѣ.

— **Академичне Братство** устроило въ середу сего тыждня вечерницѣ съ ôтчитомъ, декламаціями и спѣвами. Ôтчитъ передъ численнымъ авдиторіюмъ державъ проф. дръ Юліянъ Целевичь. Читавъ дуже займаючій и характеристичный епизодъ зъ исторіи Скитского монастыря (надъ котрою дръ Целевичь теперь працюе), а именно о процесахъ монахôвъ съ бутнымъ шляхтичемъ Ладновскимъ. Декламаціи були двѣ: п. Ол. Кулачковскій деклямувавъ „Празникъ въ Таковѣ“ Федьковича, а п. Ерон. Калитовскій „Царь и опатъ“ свôй власный перекладъ зъ Биргера. Хоръ „Братства“ пôдъ проводомъ п. Нижанковского ôтспѣвавъ кôлька пѣсень.

— **Доповняючій выбôръ** одного члена рады повѣтовои въ Перемышлянахъ зъ групъ мѣскихъ громадъ ôтбудеся въ мѣстѣ повѣтовôмъ дня 9 н. с. цвѣтня.

— **Зъ Долины** доносятъ, що въ наслѣдокъ протесту выборцѣвъ зъ групы бôльшои посѣлости, президія намѣстництва уневажнила выборы членôвъ до тамошнои рады повѣт. переведенѝ дня 3 и 8 н. с. лиця минувшого року и поручила староству въ Долинѣ приготовити новѝ выборы. Що було мотивомъ уневажненя выборôвъ — не знати.

— **Адамови Голуховскому** о котрого выборѣ на посла до рады державнои рѣшили госсы польскихъ дѣдичѣвъ-обывателѣвъ „mojżeszowego wyznania“ ôтказало правительство посольского сертификату. Видно протестъ „родовои“ шляхты ôтнѣсъ успѣхъ. — Съ выборомъ послôвъ нелегально выбраныхъ противъ рускимъ кандидатамъ зовсѣмъ у насъ ôтмѣнна практика...

— **Желаня церковныхъ пѣвцѣвъ.** Въ цѣли унормованя правныхъ ôтношень церковныхъ пѣвцѣвъ зъорганизувався комитетъ, котрый предложивъ консисторіи слѣдуючѝ желаня: 1) Щобы дотычнѝ священики и громады постаралися о то, щобы кождый дякъ мавъ хату и городъ; 2) Щобы до дякôвскои службы були допущенѝ лишь такѝ кандидаты, котрѝ выкажутся свѣдоцтвами способности; 3) щобы до комисіи екзаминуючои дякôвъ въ деканатахъ бувъ допущеный яко екзаминаторъ такожь одинъ дякъ; 4) щобы нагороду за службу т. з. „рокôвщину“ стягавъ урядъ громадскій и дававъ дякови; 5) щобы приходники не уживали дякôвъ до своихъ приватныхъ послугъ, лишь за условленымъ взаимно вынагородженьемъ. Другѝ точки именно, щобы дяки були подѣленѝ на клясы и щобы дякôвскѝ посады обсаджувалися въ дорозѣ конкурсу и були формально презентованѝ, узнавъ комитетъ не ôтповѣдными, но мимо того предложивъ ихъ до рѣшеня духовнôй власти.

— **Въ 18 числѣ „Слова“ зъ дня 3 н. с. марта с. р.** знаходимо слѣдуючѝ подробности о маючôйся выдавати новôй рускôй газетѣ пôдъ назвою „Переглядъ католицкій“: „Пôдъ такимъ заголовкомъ мае, якъ намъ доносятъ, незадовго, бо съ днемъ 3 (15) марта с. р. выходити во Львовѣ змартвыхвстаньско-езуитска политична газета на (будьто) рускôмъ языцѣ, три разы на тыждень, яко органъ нового митрополита. Организаторомъ того предпріемства есть теперь о. Бачиньскій, ректоръ дух. сѣменища, такожь о. Бартошевскій, теперѣшный редакторъ „Сіона“ и т. п. Редакторомъ буде, якъ намъ дальше доносятъ, о. Симеонъ Березовскій зъ Загôрочка коло Хирова, котрый переселится до Львова, буде получати 1200 зр. на рôкъ за свôй трудъ и получитъ ще администрацію Сѣхова пôдъ стѣнами Львова, куда буде довѣзджати въ недѣлѣ и свята. Головными помôчниками тои газеты будутъ: езуитъ патеръ Ридль, такожь одинъ зъ патрôвъ змартвыхвстанцѣвъ, а внушаючимъ еи духомъ всѣ за патрами езуитами и змартвыхвстанцями стоящѝ. На рускѝ политичнѝ газеты и декотрѝ неполитичнѝ газеты кинеся анатема и заборонится ихъ предплачувати и читати а прикажеся духовеньству предплачувати „Переглядъ католицкій“. Цѣлому предпріемству удѣливъ — або ще удѣлитъ свое благословенье новый митрополитъ, котрый ôтъ часу до часу буде такожь въ новôй газетѣ принимати участь.“ — „Dziennik Pol.“ — котрый, мимоходомъ сказавши, найскорше приноситъ всякѝ автентичнѝ вѣсти ôтъ св. Юра, — потверджае наведене донесенье „Слова“, а замѣчае тôлько, що редакторомъ „Перегляду католицкого“ буде о. Березовскій не зъ Загôрочка, але другій; очевидно мае на гадцѣ о. Тому Березовского зъ Дубравки.

— **„Gazeta Narodowa“** перейшла вже дефинитивно на власнôсть дра Червиньского зъ Фирстенгофу. Въ вчерашнôмъ числѣ оголошуе се редакція, котру ôтъ теперь репрезентуе довголѣтный головный сотрудникъ Плятонъ Костецкій. Новый редакторъ завѣряе свою публику, що разомъ съ выдавцемъ буде змагати до того, щобы газета несла „zdrowy pożytek narodowi“.

— **Громада Товсте** коло Грымалова потребуе писаря. Хто зъ нашихъ землякôвъ знавбы честного съ дѣловодствомъ добре обôзнаного чоловѣка, зволитъ завѣдомити урядъ громадскій въ Товстôмъ на руки начальника громады п. Здерковского.

— **Выдѣлъ „Академического Кружка“** взывае всѣхъ бувшихъ товаришѣвъ, котрѝ выжичили зъ библіотеки книжки, щобы ихъ до 14 днѣвъ звернули, бо въ противнôмъ случаю будутъ вôзванѝ поименно. — При тôй случайности Выдѣлъ проситъ сродникôвъ и знакомыхъ бувшого члена И. И. Качковского або и его самого о точну его адресу. — *А. Луцикъ*, предсѣдатель; *Ю. Луцикъ*, секретарь.

— **На „Бояна“** — якъ насъ проситъ звѣстити Вп. выдавець, прислали предплату: 1) Дръ Ганкевичь зъ Жолынѣ, 2) Елена Поляньска зъ Рогатина, 3) Юл. Мамчиньскій зô Львова, 4) Евг. Ковальскій зъ Жупаня, 5) Лавр. Фединьскій зъ Мостôвъ вел. и 6) Іосифъ Гаращакъ зъ Нинович.

— **Читальня въ Лежаховѣ** складае симъ прилюдну подяку Достохв. Выдѣлови товариства „Просвѣта“ за ласкавый даръ 52 книжочокъ. — *К. Добряньскій*, голова читальнѣ.

— **Урядники ц. к. уряду почтового въ Тернополи** систематично выдаютъ на рускѝ адресы — польскѝ рецепсы. Може нынѣшна звѣстка спонукае Выс. Дирекцію почтъ пригадати дотычнымъ панамъ урядникамъ ихъ — обовязокъ. Почта не мѣсце до змагань — полонизаційныхъ!

— **Зъ Бережанъ** пишутъ намъ: Гр. Романъ Потоцкій вже заздалегôдь не засыпляе дѣла свого выбору на посла до рады державнои. Недавно давъ въ Поморянахъ обѣдъ, на котрый були прошенѝ и явилися деякѝ рускѝ священики.

— **По примѣру деканата пôдгаецкого** священики й вѣрнѝ обряду гр. кат. деканата рогатыньского внесли жалобу до святѣйшого отця папы Льва XIII на руки Преосвященного Архіерея Іосифа въ Римѣ, и до Всесвѣтлѣйшого Ординаріята у Львовѣ, по поводу замаху на гр.-кат. обрядъ въ цѣли знесеня святъ гр.-кат. и зрôвнаня календаря.

— **Рускѝ рукописи въ Хинахъ.** На засѣданю польского товариства „Przyjaciół nauk“ дня 9 лютого с. р. заявивъ референтъ Бентковскій, що въ якôйсь библіотецѣ коло Пекину въ Хинахъ маютъ находитися рускѝ рукописи, забранѝ Татарами въ часѣ ихъ нападôвъ на Русь. Рукописи сѝ маютъ походити зъ XIV вѣку и заховалися зовсѣмъ добре.

— **Асентерунковѝ комисіи.** Сегорѣчна бранка рекрутôвъ буде ôтбуватися въ мѣсяци мартѣ и цвѣтню а въ кругахъ поборовыхъ воходнои Галичины будутъ урядувати слѣдуючѝ комисіи: Въ окрузѣ рекрутаційнôмъ 9 полку: въ Стрыю, Долинѣ, Калуши и Жидачевѣ; въ окрузѣ 10 полку Бжозовѣ, Добромили и Перемышли; въ окр. 15 полку въ Скалатѣ, Тернополи, Збаражи и Теребовли; въ окр. 24 полку: въ Коломыи, Косовѣ и Снятынѣ; въ окр. 30 полку: въ Львовѣ (ôтъ 2 до 18 марта) для мѣсцевыхъ рекрутôвъ, а ôтъ 19 марта до 10 цвѣтня для рекрутôвъ зъ повѣту львôвского; дальше въ Жовкви и Сокали; въ окр. 45 (мѣш.) въ Кроснѣ, Лѣску и Саноку; въ окр. 35 полку: въ Бережанахъ, Пôдгайцяхъ, Бучачи, Рогатынѣ, Бôбрцѣ и Перемышлянахъ; въ окр. 58 полку: въ Товмачи, Городенцѣ, Снанислановѣ, Богородчанахъ и Надвôрнôй; для 77 полку: въ Самборѣ, Старôмъ мѣстѣ, Дрогобычи и Турцѣ; для 80 полку: въ Бродахъ, Камѣнцѣ струм. и Золочевѣ; для 89 полку: въ Городку, Рудкахъ, Мостискахъ, Яворовѣ и Равѣ рускôй; въ окрузѣ (мѣшаного) полку 90 буде ôтбуватися бранка въ Ланцутѣ, Ниску, Цѣшановѣ и Ярославѣ; для 95 полку: въ Борщевѣ, Залѣщикахъ, Чортковѣ и Гусятынѣ.

— **Выборы до буковиньскои торговельно-промысловои палаты** выпали въ дусѣ нѣмецко-жидôвскôмъ; въ

цѣлôмъ описѣ выбраныхъ теперь членôвъ палаты не бачимо нѣ одного Русина, хочь звѣстно, що рускій елементъ есть числомъ найсильнѣйшимъ межи жителями Буковины.

— **Тяжкій передновокъ** будутъ мали сего року жителѣ селъ въ Галичинѣ, навѣщеныхъ минувшого року повѣнею. Въ многихъ селахъ вже теперь пануе крайный недостатокъ и если правительство не прійде скоро въ помôчь, то розкрыеся передъ нами сумна картина голодовои катастрофы. Такй безъôтраднй ôтношеня панують пôсля информацій львôвского дописувателя пôвъурядовои „Politische Correspondenz" въ 35-и повѣтахъ съ 600 громадами, зъ помежи котрыхъ 4 громады вже теперь живе лишь зъ публичныхъ фондôвъ. Въ виду того маршалокъ краевый дръ Зыбликевичь мае незадовго скликати до Львова предсѣдателѣвъ радъ повѣтовыхъ зъ всхôднои Галичины, щобы нарадитися надъ средствами несеня помочи найбôльше загроженымъ жителямъ.

— **Мазурскимъ емигрантамъ** якось не добре ведеся въ чужихъ сторонахъ, куды они вывандрували шукаючи хлѣба. Ихъ положенье описуе черновецка „Gazeta polska" ось якъ: Ôтъ кôлькохъ лѣтъ мазурскй колонисты зъ захôдныхъ сторôнъ Галичины переносятся до Бессарабіи и Румуніи, де давнѣйше знаходили добрый заробокъ. Теперь однакожь змѣнилися ôтношеня въ тыхъ сторонахъ и емигранты, що тамъ пробуваютъ терпятъ голодъ и нужду. Кожда зъ такихъ родинъ по короткôмъ пробуваню за границею, вертае до краю, а Черновцѣ суть що-року мѣсцемъ, де нещасливй приостановляются. Теперь пробувае въ нашôмъ мѣстѣ кôлька мазурскихъ родинъ вертаючихъ зъ Бессарабіи, де не знайшли заробку. Нужда тыхъ на пôвъ голыхъ и нужденныхъ бѣдакôвъ не дасть описатися. Съ дѣтьми и жѣнками тынялются они по заулкахъ мѣста або заповняютъ келіи шпиталѣвъ. Зъ слабостей и голоду гинутъ." — Сумный се оправдѣ образъ нужды мазурского люду а повиннй до него пильно приглянутися особливо тй, що непрошенй и незванй марно тратятъ часъ и грошѣ на експерименты для ущасливленя руского народу въ Галичинѣ...

— **Буджетъ мѣста Львова.** Въ четверъ зачалися въ радѣ мѣста Львова дебаты надъ прелиминаремъ буджету на рôкъ администраційный 1885. Прелиминованй выдатки выносятъ загаломъ зр. 1,031.255, а прелиминованй доходы репрезентуютъ суму 753.059 зр. а. в. такъ, що недобôръ вынесе 278.196 зр. Въ прелиминарѣ выдаткôвъ поважну позицію представляютъ выдатки на публичну просвѣту, бо пôсля прелиминаря малобы мѣсто выдати въ р. 1885 на ту цѣль 164.532 зр.; много стоитъ также удержанье порядку и чистоты въ мѣстѣ (37.800 зр.) дальше дороги и бруки (123.344); но найбôльше выдае мѣсто на пенсіи для своихъ урядникôвъ и слугъ: 227.198 зр. кромѣ сумы 40.071 зр. прелиминованои на удержанье полиціи мѣсцевои и сумы 36.280 зр. призначенои на полицію санитарну. — Въ рубрицѣ доходôвъ найзамѣтнѣйшу цифру становитъ мѣске мыто дорогове (115.000 зр.) и додатокъ до податку консумційного разомъ съ податкомъ громадскимъ ôтъ псôвъ въ сумѣ 86.000 зр. — Недобôръ мае бути покрытый податкомъ чиншовымъ громадскимъ и додатками до податкôвъ сталыхъ.

— **Мѣска школа промыслова у Львовѣ.** Ôткрыта не давно мѣска школа промыслова розвиваеся дуже хорошо, бо коли въ минувшôмъ роцѣ було записаныхъ 300 ученикôвъ, то сего року пôднеслася фреквенція до 400. До першои клясы загального ôтдѣлу есть именно такій наплывъ ученикôвъ, що показалася потреба ôткрыти ажь 4 паралельки.

— **Доля авскультантôвъ.** Якъ доносятъ деякй газеты, задумало правительство занятися получшеньемъ долѣ судовыхъ авскультантôвъ, но се, що правительство хоче имъ признати, далеко не ôтповѣдае надѣямъ, якй можна було класти на акцію правительства въ тôмъ ôтношеню. Пôсля проекту закона, якій приготовляе правительство, маютъ бути авскультанты зачисленй до XI клясы урядничихъ діетъ и получатъ яко першу плату 600 зр. и додатокъ активальный по 120 зр., 160 зр. и 200 зр. ôтповѣдно до числа жителѣвъ въ мѣсци урядованя. Практикантамъ не обѣцюютъ нѣчого. Кошты получшеня долѣ авскультантôвъ маютъ выносити близько 200.000 зр.

— **Галицка нафта.** Дуже цѣкавй данй ôтносячйся до добуваня нафты въ Галичинѣ подае фахова газета „Górnik", зъ котрои довѣдуемося, що дестилярнѣ, переробляючй ропу зъ Слободы рунгурскои заплатили въ однôмъ мѣсяцю сѣчню с. р. 79.400 зр. податку. Тая цифра дае найлучшу мѣру вартости самого фабрикату. Яку вартôсть репрезентуютъ копальнѣ, можна оцѣнити зъ того, що англійскй капиталисты даютъ за одну зъ нихъ $1^1/_2$ милiона франкôвъ. Правдивй скарбы, та лишь жаль, що хитрй промысловцѣ выдурили ихъ рускимъ селянамъ.

— **Конкурсы.** Ц. к. палата нотаріяльна у Львовѣ оголошуе конкурсъ въ цѣли обсадженя новосистемизованыхъ посадъ нотаріяльныхъ а именно въ Яновѣ, Немировѣ, Мостахъ великихъ, Делятынѣ, Войниловѣ, Гвôздцю, Обертынѣ, Будзановѣ, Вишнѣвчику и Лопатынѣ а взглядно обсадженя посадъ черезъ перенесеня могучихъ опорожнитися. — Компетенты маютъ внести свои прошеня въ протягу 4 недѣль ôтъ дня третого умѣщеня конкурсового оголошеня въ урядовôй „Львôвскôй Газетѣ" до нотаріяльнои палаты у Львовѣ. — Выдѣлъ повѣтовый въ Калуши розписуе конкурсъ на посаду провиз. канцелиста съ платою 400 зр. а. в. на рôкъ. — Вымоги: вѣкъ до 40 лѣтъ, знанье языкôвъ краевыхъ и манипуляціи канцелярійнои. Речинець до кôнця н. с. марта. — Ц. к. президія краевои дирекціи скарбу у Львовѣ розписуе конкурсъ на три посады скарбовыхъ совѣтникôвъ въ VII клясѣ ранги въ обсягу ц. к. краевои дирекціи скарбу.

— **Именованя и перенесеня.** Намѣстникъ заименувавъ концеписта намѣстництва Іосифа Рудзкого, провизоричнымъ комисаремъ повѣтовымъ а практиканта концептового Ивана Адама Чежовского провизоричнымъ концепистомъ намѣстництва. — Намѣстникъ перенѣсъ: концеписта ц. к. намѣстництва Людзимила Тшасковского зъ Нового Сонча до Надвôрнои а адъюнкта повѣт. Ивана Высоцкого зъ Городенки до Снятына. Дальше перенѣсъ намѣстникъ слѣдуючихъ практикантôвъ концептовыхъ ц. к. намѣстництва: Людвика Кукульского зъ Пильзна до Домбровы, Антона Гродка зъ Снятына до Городенки, Юліяна Нападіевича зъ Бродôвъ до Бялои, Валентого Бѣлявского зъ Яворова до Скалата, Мечислава Стшельбицкого зъ Перемышля до Намѣстництва, Володимира Крыницкого зъ Домбровы до Пильзна, Володислава Скалковского зъ Старого Мѣста до Бôбрки, Людвика Пьетшицкого зъ намѣстництва до Старого мѣста, Володислава Ружицкого зъ намѣстництва до Тернополя, Северина Землера зъ намѣстництва до Бродôвъ, Роберта Клеборнъ-Гиртлера зъ намѣстництва до Калуша и Болеслава Пилятовского зъ намѣстництва до Бродôвъ. — Ц. к. рада шкôльна заменувала провизоричного учителя Ивана Касарабу сталымъ учителемъ, завѣдуючимъ школою филіяльною въ Заболотôвцяхъ. — Учителями въ низшôй школѣ рôльничôй въ Городенцѣ именованй Паске и Цѣсло.

— **Зъ Бучача** пишутъ намъ: Въ Бучачи дня 28 л. лютого умерло четверо людей въ наслѣдокъ зачадженя; двое удалося уратовати ôтъ смерти. Нещасливй належали до верствы робôтничои.

— **Розвязанье товариства.** Ц. к. намѣстництво подае до прилюдной вѣдомости, що филія товариства „Машике Гадасъ" въ Роздолѣ зъ уряду розвязана зôстала.

— **Новый рôдъ обманьства.** Передъ кôлькома днями, якъ довѣдуеся черновецка „Gazeta polska", купило двохъ селянъ на стацiи желѣзницѣ Ицканы, карты ѣзды до Неполоковець. Передъ ôтходомъ поѣзду прійшовъ до нихъ незвѣстный жидъ и завязавши съ ними розговоръ, просивъ, щобы ему показали свои билеты. Селяне вручили ему карты, а жидъ оглядавъ ихъ черезъ кôлька хвиль, а ôттакъ звернувъ властителямъ, котрй сейчасъ сѣли до вагону. Коли рушивъ поѣздъ кондукторъ зажадавъ билетôвъ и показалося, що карты селянъ гласили не до Неполоковець но до Черепковець, котрй лежатъ на кôлька стацій близше ôтъ Ицканъ, якъ Неполокôвцѣ. Очевидно незвѣстный жидъ взявъ неумѣючимъ читати селянамъ ихъ билеты, а ôтдавъ имъ другй билеты, котрй купивъ дешевше.

— **Вавилоньска вежа.** Одинъ парискій инжиньеръ зробивъ плянъ на будову величезнои вежи 300 метрôвъ высоты, названои вавилоньскою вежою. На самôмъ вершку вежи буде устроена скляна лѣхтарня, що буде мѣстити кôлька сильныхъ електричныхъ лямпъ для освѣтленя цѣлого Парижа. Лѣхтарня займе просторъ 17 квадратовыхъ метрôвъ и буде давати свѣтло, котрого сила рôвнаеся силѣ свѣтла двохъ миліонôвъ свѣчокъ. Кошты будовы сеи вежи, коли-бы она мала бути здвигнена зъ граниту, вынесутъ 3,120.000 франкôвъ, а коли бъ зъ желѣза, 14,920.000 франкôвъ.

— **Землетрясенье** знову навѣстило въ послѣднихъ дняхъ рôжнй окрестности Испаніи. — Дня 23 л. лютого ôтчули землетрясенье также жителѣ мѣста Темесваръ въ Угорщинѣ.

— **Розбишацкй напады въ Вѣдни** суть теперь зовсѣмъ звычайнй. Дня 28 н. с. лютого напали два розбишаки трафикантку Іосифу Равшъ въ еи склепѣ и зачали еи руками давити. Трафикантка однакъ успѣла имъ выдертися и заперлася въ другôй комнатѣ на ключь. Розбишаки забрали 3 зр., що находилися въ столѣ а ôттакъ пôдпаливши пачку газетъ — утекли. Огонь вскорѣ придушено, но мимо того шкода выноситъ кôлькасотъ зр.

— **Торговля дѣвчатами.** Якъ мы свого часу звѣщали, придержавъ недавно австрійскій конзуль въ Марсиліи сѣмъ дѣвчатъ зъ Галичины и Угорщины, що мали вже ôтъѣхати кораблемъ. Пôсля такого факту власти розвинули незвычайну енергію а теперь доноситъ посолъ австрійскій въ Парижи, що незадовго мае тамъ приѣхати звѣстный торговщикъ Лязаро Шварцъ для набору „свѣжого товару". Шварцъ мае австрійскій паспортъ и вѣдай заверне ôнъ также до Австріи.

— **Спадщина по жебраку.** Передъ кôлькома тыжднями умеръ у Вильнѣ жебракъ, що сидѣвъ звычайно коло ворôтъ кладбища. Въ нужденныхъ лахахъ *лишивъ ôнъ* 60.000 рублѣвъ, котрй зъумѣвъ призбирати жебраниною.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Дукли засуспендовано нотаря Флоріяна Микосевича.—Въ Станиславовѣ мае основатися кружокъ учителѣвъ середныхъ шкôлъ. — Выбôръ выдѣлу повѣтового въ Бôбрцѣ уневажненый для того, що голосованье ôтбувалося устно а не картками. — Село Перекосы, калуского повѣта перейшло на дняхъ въ жидôвскй руки. — На будову школы въ Жуковѣ удѣливъ цѣсарь зъ приватныхъ своихъ фондôвъ 100 зр. запомоги. — Евгеній гр. Киньскій умеръ на дняхъ у Вѣдни. — У Вѣдни умеръ архиепископъ букарештеньскій Игнатій Паолй. — Заходами княжнои Сапѣжины мае бути розширеный существуючій у Львовѣ шпиталь для дѣтей черезъ прибудованье одного павилону для хорыхъ на заразливй хоробы. — На катедру физіологіи въ Краковѣ опорожнену черезъ смерть професора Пьотровского, покликаный дръ Нусбавмъ зъ Дорпату. — Австрійска цѣсарева выѣхала при кôнци минувшого мѣсяця на курацію до Амстердаму. Цѣсарева живе теперь въ виллѣ близь Амстердаму и приѣздитъ щодня до мѣста за для лѣченя. — Фирма Салямонъ Беръ въ Вѣдни оголосила невыплатнôсть выказуючи 1,100.000 зр. пасивôвъ а 600.000 активôвъ. Число вѣрителѣвъ доходитъ до 300, а межи ними есть найбôльше фабрикантôвъ полотна и бѣля.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Душпастырскй посады получили оо.: Романъ Крижановскій, завѣдательство въ Корчинѣ; Андрѣй Грыбъ, завѣдательство въ Витвици, деканата болехôвского.

Каноничну институцію получили оо.: Иларій Яновичь на пар. Хотивъ, дек. калуского; Іоанъ Герасимовичь на пар. Турье, дек. олеского; Емилій Петровичь на Дрищôвъ, дек. бережаньского.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію о. Стефана Гавацкого на кап. Губинъ, дек. бучацкого.

Додатокъ особистый зъ фонду религійного удѣлило намѣстництво о. Александру Левицкому, пароху Коршева.

Титулъ столового удѣлило намѣстництво зъ фонду религійного Константину Мудраку.

Душпастырскй посады получили оо.: Николай Голинатый, завѣдательство въ Пневю, дек. надвôрняньского; Іоанъ Бирчакъ, завѣд. въ Витвици, дек. болехôвского, замѣсть Пôдбережа а Андрѣй Грыбъ, завѣд. Пôдбережа замѣсть Витвицѣ; Левъ Чемерыньскій, завѣд. въ Луцѣ малôй, дек. скалатского; Теофиль Любинецкій, завѣд. въ Кійданцяхъ, дек. збаразского; Модестъ Бущакъ, игуменъ монастиря Ч. св. В. В. въ Улашкôвцяхъ, завѣд. въ Милôвцяхъ, дек. скалатского.

Презенту на Бучачь получивъ о. Теодоръ Теляковскій, священикъ епархіи холмскои и учитель при школѣ св. Анны у Львовѣ.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію для о. Изидора Калиновича на Худыѣвцѣ, дек. кудрынецкого.

Додатокъ особистый зъ фонда религійного удѣлило намѣстництво о. Игнатію Цурковскому, пароху Лючи.

Плату въ сумѣ рôчныхъ 262 зр. 50 кр. вызначило намѣстництво о. Григорію Рыбчаку, викарію архикатедральному.

☞ Послѣдне 21 число „Дѣла" сконфискувала въ четверъ ц. к. прокураторія. За-для пôзнои поры годѣ було выготовити другій накладъ. Нынѣ выдаемо подвôйне число въ двохъ листахъ печати,

---

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Ом. Д. въ Кон. Удайтеся до п. Софрона Недѣльского, ôнъ Ваше дѣло залагодитъ. Здоровимо Васъ сердечно! — **Всч. А. Г. въ Збор̂ѣ.** Въ слѣдуючôмъ числѣ буде напечатане. — **П. Полотнюкъ въ Кр.** Въ слѣдуючôмъ числѣ.

☞ **Ôтъ Администраціи.** На окладинки до повѣсти „Батько Горіо" прислало лише 50 нашихъ предплатникôвъ. Коли скôнчится друкъ сеи повѣсти, замовимо 100 окладинокъ, въ надѣи, що коли другй предплатники побачатъ, то въ власнôмъ своѣмъ интересѣ и остаючихъ 50 розберутъ и до дальшихъ повѣстей въ бôльшôмъ зголосятся числѣ. ☜

Черезъ редакцію „Дѣла" прислали:

— **На церковь въ Залѣсю:** Вп. п-ѣ М. Брилиньска въ Тернополи 50 кр.; о. И. Погорецкій въ Пôйлѣ 1 зр.; п-ѣ Александра Погорецка 50 кр.; служница Юстина 20 кр.; о. І. Кобыляньскій въ Пôйлѣ 2 зр.

— **На Рускій правотарь:** Всч. І. Барвѣньскій въ Сервирахъ 3·25 зр.; И. Вашкевичь въ Перегôньску 2·25 зр.; о. Т. Мелешкевичь въ Ôкнѣ 3.25 зр.

— **Для „Шкôльнои Помочи":** Всч. И. Курпякъ въ Карловѣ 1 зр.

— **Для Общества им. Качковского:** Вп. Г. Харакъ въ Золочевѣ 1 зр.

Ôтозва.

Въ р. 1872 страшный пожаръ обернувъ мѣсточко Хирôвъ въ цѣлковиту руину и привѣвъ жителѣвъ, и такъ черезъ частй елементарнй нещастя зъубожѣлыхъ, до крайнои нужды. Въ тôмъ огни згорѣвъ и дахъ на мурованôй гр. кат. церкви а ôтъ великои спеки зôстали ушкодженй також муры и склепѣнье, такъ що пôсля справозданя фаховыхъ будôвничихъ цѣлый будынокъ грозитъ въ недалекôй будучности заваленьемъ, если не наступитъ безпроволочна, основна репарація.

Прихожане Хирова, знаходячйся въ крайнôмъ убожествѣ, ледви змоглися на тое, щобы заразъ по пожарѣ покрыти свою церковь новымъ дахомъ, зреставрувати еи зо внѣ и купити звоны. На основну репарацію мурôвъ и склепѣня и на ôтновленье въ серединѣ (що все обчислено на 6—7000 зр.) ихъ не стати, и съ страхомъ глядятъ, що въ коротцѣ прійде имъ остатися безъ дому Божого.

Минувшого року почали Езуиты въ Хировѣ будувати величезный монастырь, при котрôмъ стане и не менше величавый костелъ — и тому загрожуе опаснôсть, що коли не стане рускои церкви, то велика часть рускихъ прихожанъ по воли и неволи зачне переходити на обрядъ латиньскій.

Не осталось отже нѣчого другого, якъ въ тôй нашôй невыхôднôй нуждѣ ôткликнутися до звѣстного жертволюбія руского народа, котре въ нашôмъ краю ще нѣколи не завело, именно тамъ де иде о пôдержанье нашого обряду.

Комитетъ церковный выеднавъ у Высокихъ властей позволенье збирати добровôльнй жертвы, напередъ въ повѣтахъ: Старе мѣсто, Турка, Лиско, Сянôкъ, Добромиль, Перемышль, Мостиска и Рудки, а опôсля рескриптомъ Выс. ц. к. президіи Намѣстництва зъ 9 сѣчня 1885 ч. 142 въ повѣтахъ: Самбôръ, Стрый, Городокъ, Жидачѣвъ, Долина, Березôвъ, Коросно, Ярославъ и Ланцутъ — въ сихъ послѣдныхъ на часъ до кôнця 1885 р.

Въ пересвѣдченю, що ВПочтеннй Родимцѣ, зрозумѣвши опаснôсть, загрожаючу рускому приходови Хирôвскому, не ôткажутся ôтъ удѣленя помочи тамъ, де необходима того вымагае потреба, — пôдписаный комитетъ удаеся до благородныхъ Ихъ сердець съ умильною просьбою о ласкаве удѣленье хочь-бы и найменшои лепты на здвигненье храму Божого!

Ласкавй жертвы просимо або передавати на руки въ повысшй повѣты высланыхъ колектантôвъ, або пересылати на адресу предсѣдателя комитету церковного въ Хировѣ, або за посредствомъ рускихъ часописей, котрй чей намъ не ôткажутъ свого труду.

Просимо всѣ рускй газеты о повторенье сеи ôтозвы.

Хирôвъ (повѣтъ Старемѣсто) въ лютôмъ 1885 р.

За комитетъ церковный:

Г. Гладиловичь, рускій парохъ и предсѣдатель;
Иванъ Паславскій, членъ комитету.

ÔТОЗВА

до Впр. и Всч. Урядôвъ парохіяльныхъ, Достохвальныхъ братствъ побожности и тверезости и Славетныхъ Громадъ повѣтôвъ Богородчаньского, Калуского, Надвôрняньского, Станиславôвского и Товмацкого.

На заподане, комитетомъ парохіяльнымъ въ Саджавѣ, до Выс. ц. к. Намѣстництва зъ 7 марта 1884 р. прошенье, получивъ сей слѣдуюче рѣшенье: „Его Превосходительство ц. Намѣстникъ рескриптомъ зъ дня 24 грудня 1884, ч. 11.981, благоволивъ продовжити удѣлене Выс. рескриптомъ зъ дня 3 цвѣтня 1884 до ч. 2 590 позволенье збирати добровôльнй складки на внутренне устроенье и приукрашенье церкви въ Саджавѣ въ въ округѣ повѣтôвъ Богородчаны, Калушъ, Надвôрна, Станиславôвъ и Товмачь до кôнця червня 1885 пôдъ условіемъ, що складкою займутся особы уповажненй до того комитетомъ и заосмотренй цертификатомъ потвердженымъ ц. к. старостою."

И знову драча и якась жебранина — погадае може неодинъ, — вже-бы досыть тыхъ складокъ. Правда, але Высокоповажаный Читателю прости зъ уваги, що громада Саджава въ р. 1883 при будовѣ новои церкви понесла 2.577 зр. 93 кр. выдаткôвъ, а въ слѣдуючôмъ р. 1884 черезъ повѣнь и градъ значнй и дôткливй шкоды и страты а помимо того и такихъ елементарныхъ нещасть и ударôвъ, не унивае на дусѣ а въ христіяньскôмъ змыслѣ грѣе въ своѣмъ серцю надѣю: въ недалекôмъ часѣ оглядати внутръ устроену и приукрашену святыню Божу по прадѣдному нашому св. обряду и великолѣпію искуства христіяньского — и удаеся съ смиреннымъ прошеньемъ о „помôчь". Та провôдна идея — нарôдъ связати съ церковью, розлюбувати его къ церквѣ, еи св. вѣры плѣняючого обряду, и здоровои спасительнои науки — спонукали комитетъ незасыпляти, але дѣлати такъ довго, доки не стане пôсля св. обряду и уставу, достойно и искусно приукрашеный дôмъ Божій!

Знаемо и чувствуемо, що недостатокъ, нужда и бѣднота руского народу велика, но не теряемо надѣѣ и сильно вѣримо, що жертволюбіе, щедрôсть, и милостиня на такъ взнеслй и изряднй цѣли, якъ церковь, вѣра и св. обрядъ рускій, а съ нимъ благо народа руского на нашôй Руси, ще бôльшй, безъ мѣры и границь!

Высылаючи збирателѣвъ на тую достойну цѣль „ôтъ хаты до хаты" въ высше названй повѣты, упрашаемо Всѣхъ почтительно о ласкавый пріютъ, а если можнôсть о вселаскавѣйшій датокъ „на боже", а и найменшу лепту пріиме церковь и пôдъупала громада наша съ сердечнѣйшою подякою „спаси Бôгъ", а великодушныхъ Дателѣвъ запише на опоминъ и „незабудь" въ книзѣ записнôй о будовѣ новои церкви въ Саджавѣ ôтъ рода въ родъ!

Ôтъ комитету парохіяльного.

Саджава дня 25 лютого 1885.

Волод. Паукъ, парохъ и предсѣдат. комитету.

Подяки.

I.

На дню 20 лютого с. р. упокоився отець нашъ, бл. п. Іосифъ Ганкевичь, парохъ Пнева, дек. надвôрняньского. Единою розрадою въ такъ великôмъ смутку була численна участь Вп. Отцѣвъ нашихъ духовныхъ. Найпершу подяку складаемо Впр. о. декану и маршалкови Корнилію Мандичевскому за его трудъ и провôдъ въ похоронахъ и Всч. оо. Букоемскому и Галайчукови за ихъ трогаючй бесѣды надгробнй. Неменше и прочимъ Всеч. оо. якъ О. Христофолименсу, Красицкому, Мудраку, Витошиньскому, Восвудцѣ, Луговому, Кучиньскому, Мойсеовичу, Бурачиньскому, Андруховичу. Балицкому, зъ иншихъ деканатôвъ Всч. оо. Заячкôвскому, Могильницкому и Авдяковичу, въ кôнци и латиньскимъ священикамъ Всч. отцю Яблоньскому и Розабайгеру, — складаемо щиро-руске спаси-Бôгъ!

Опечалена родина.

II.

Неумолима судьба забрала менѣ найдорожшого мужа и ôтця дрôбныхъ дѣтей бл. п. Дра Корнила Витошиньского. Въ тôмъ тяжкôмъ горю, котре мене такъ нагло постигло, була для мене справдешною ôтрадою щира участь въ моѣй недоли товаришѣвъ, знакомыхъ и сусѣдôвъ бл. п. Корнила, що не щадили труду ôтдати послѣдну прислугу Покôйному. Складаю тому щиру подяку Впр. оо. Дру Костецкому, Любинецкому, Райтеровскому, Андр. Качалѣ, Свидиньскому, Сѣчиньскому, Вербицкому, Гр. Чубатому, Ем. Вербицкому, Лавровскому, Ив. Герасимовичу и Пелехатому; рôвножь братству церковному и спѣвакамъ; репрезентаціямъ зверхности громадскои мѣста Збаража, касина Збаразкого, Збору израильского, Тернопôльскои Рускои Бесѣды; численно зôбранымъ мѣщанамъ и селянамъ и всѣмъ участвовавшимъ въ похоронахъ, — щиро-руске спасибôгъ!

Особливо же Вбл. Дру Ем. Гладышовскому за его щиру пораду въ недузѣ и за его ласкавѝ труды и опѣку, а такожь Вп. п. Ал. Барвѣньскому за его прощальне слово, высказане при вынесеню мощей и Пр. о. Н. Сѣчиньскому за его трогаючу рѣчь, выголошену въ церквѣ.

Збаражь 20 лютого 1885. *Текля зъ Лужницкихъ Витошиньска*, вдова; Корнилія и Миронъ, дѣти.

III.

Неутулимымъ жалемъ перенята родина по отратѣ найдорожшого свого Отця — знайшла въ серци потѣху черезъ всесторонне сочувство оказане ѣй въ часѣ похорону и почувасся до обовязку прилюднымъ симъ словомъ подякувати Впр. оо.: декану Левицкому, совѣтникамъ Зарицкому и Кончевичу, мѣсто-декану Грабинскому, Всч. оо.: Чвартацкому, Ясѣньскому, Решетыловичу, Конопцѣ, Нижанковскому, Гавришинову, Доманикови, Курмановичу, Шавалѣ, Винницкому и Пелеху, якъ и Всч. о. Пайонку, лат. пароху, котрый въ своѣй жичливости для покôйного и родины прибувъ съ трема оо. сотрудниками; не менше Всч. о. Токареви изъ Пôдгайчикъ за его до слезъ побуджаюче слово прощальне, и Всч. о. францишканинови Ярошу зъ Ганачева за слово выголошене по польски щиро и въ братнôмъ дусѣ; такожь свѣтлому зарядови дôбръ Его Превосх. гр. Альфреда Потоцкого за вымурованье гробу; всѣмъ численно зôбранымъ доокрестнымъ П. Т. Гостямъ а наконець Ч. Братотву зъ Куровичъ и Соловыхъ и осиротѣлымъ парохіянамъ за сынôвске привязанье до покôйника и за остатнѝ прислуги. — Всѣмъ щире спаси Бôгъ за ихъ труды и посвященье!

Куровичѣ въ лютôмъ 1885. — *Анна Багриновичева*, вдова; Володимиръ, Теодосій, Серафина, Емилія, Антонина, Анна и Текля, дѣти; Николай, Іоанна, Ольга, Климентина, Романъ, Келестинъ и Ярослава, внуки.

Поѣзды желѣзничѝ.

Ц. к. Генеральна дирекція австр. желѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ розкладу ѣзды
важный ôтъ 15 лютого 1885.

Пôсля годинника пештеньского (20 минутъ пôзнѣйше).

Приходятъ до Львова:

Зъ Стрыя: о год. 8,39 рано поѣздъ мѣшан., 4,17 по полудни поѣздъ особов., 1,39 въ ночи поѣздъ мѣшан.
До Стрыя: зô Львова о год. 9,57 рано поѣздъ мѣшан., 1,30 по полудни поѣздъ особов., 9,49 вечеромъ поѣздъ мѣшаный.
Зъ Хирова: о год. 5,12 рано поѣздъ особов., 1,23 въ полудни поѣздъ особ., 10,2 въ ночи поѣздъ особ.
Зъ Станиславова: о год 4,34 рано поѣздъ мѣш., 1,42 по полудне поѣздъ особ., 10,2 въ ночи поѣздъ особ.
До Станиславова: Зъ Стрыя о год. 9,2 рано поѣздъ особ., 5,53 по полудни поѣздъ особ., 4,58 въ ночи поѣздъ мѣшан.
Зъ Гусятына: о год. 5,34 по полудни поѣздъ мѣш.
До Хирова: Зô Стрыя о год. 9,30 рано поѣздъ мѣш., 5,16 по полудни поѣздъ особ., 1,40 въ ночи поѣздъ особ.
Зъ Загôря: о год. 4,8 по полудни поѣздъ мѣш., 1,51 въ ночи поѣздъ особ.
До Гусятына: Зъ Станиславова о год. 8,22 вечеромъ поѣздъ мѣш.
До Дрогобыча: Зъ Борыслава о год. 8,17 рано, 12 въ полудне, 2,32 по полудни, 5,23 по полудни, 7,21 вечеромъ поѣзды мѣш.

Ôтходятъ зô Львова:

До Стрыя: о год. 6,40 рано поѣздъ мѣш., 11,25 передъ полуднемъ поѣздъ особ., 6,45 вечеромъ поѣздъ мѣш.

Зô Стрыя:

До Львова: о год. 5,40 рано поѣздъ мѣш., 2,10 по полудни поѣздъ особ., 10,32 въ ночи поѣздъ мѣш.
До Хирова: о год. 5,16 рано поѣздъ мѣш., 2 по полудни поѣздъ особ., 10,22 въ ночи поѣздъ особ.
До Станиславова: о год. 5.32 рано поѣздъ особовый; 1,43 по полудни поѣздъ особ., 11 въ ночи поѣзъ мѣш.

Зъ Станиславова:

До Стрыя: о год. 9,50 передъ полуднемъ поѣздъ особ., 6,28 вечеромъ поѣздъ особ., 11,13 въ ночи поѣздъ мѣш.
До Гусятына: о год. 10,7 передъ полуднемъ поѣздъ мѣш.

Зъ Хирова:

До Стрыя: о год. 9,45 рано поѣздъ особ., 5,24 по полудни поѣздъ мѣш., 2,5 въ ночи поѣздъ особ.
До Загôря: о год. 1,54 въ ночи поѣздъ особ., 9,53 передъ полуднемъ поѣздъ мѣш.

Зъ Гусятына:

До Станиславова: о год. 7 рано поѣздъ мѣшаный.

Зъ Дрогобыча:

До Борыслава: о годинѣ 6,20 рано, 10 передъ полуднемъ, 12,40 по полудни, 3,20 по полудни, 6,40 вечеромъ поѣзды мѣшанѝ.

Зъ Борыслава:

До Дрогобыча: о год. 7,36 рано, 11,21 передъ полуднемъ, 1,54 по полудни, 4,44 по полудни, 8,4 вечеромъ поѣзды мѣшанѝ.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ
поручае 1315 8—?
препараты зъ гумы и выробы кавчуковѝ
для потребъ хирургичныхъ и иншихъ подôбныхъ.

Pain-Expeller съ „КОТВОЮ“! Знаменитѝ наслѣдки осяганѝ ôтъ майже двайцяти лѣтъ за помочею сего **досвѣдченого средства домового** въ недугахъ гôстцевыхъ, ревматичныхъ и т. д., даютъ достаточну поруку, що жаденъ хорый, котрый въ наслѣдокъ сеи згадки возьмеся за се выпробоване средство, не буде сего жалувати. **Правдивый** Pain-Expeller съ котвою становитъ нынѣ вже необходимый артикулъ майже кождои аптики домовои, на що и зовсѣмъ заслугуе своею пожиточностею въ житю щоденнôмъ. Цѣна сего выробу есть дуже умѣренна именно 40 або 70 кр. за фляшку ôтповѣдно до величины. Получити его можна у всѣхъ аптикахъ краевыхъ. Щобъ не датись обманути пôдроблюванями, треба при закупнѣ докладно дивитись на те, чи коробка есть заосмотрена фабричнымъ знакомъ „червоною котвою“.

Ф. Ад. Рихтеръ и Сп.,
ц. к доставець придворный и властитель аптики у **Вѣдни.**
Центральный складъ на Австрію:
Дра Рихтера аптика пôдъ „Золотымъ Львомъ“ въ Празѣ і, Niklasplatz 7.

СВѢДОЦТВО.

Пôдписанѝ заявляютъ симъ на пôдставѣ точно ними переведеного розслѣду, що папѣросова бибулка походяча зъ *фабрики папиросовыхъ бибулокъ* „Le Houblon“ *пана Cawley-а & Henry-ого въ Парижи* есть знаменитои якости, зовсѣмъ вôльна ôтъ всякихъ чужихъ частей складовыхъ, особливо-жь вôльна ôтъ всякихъ здоровю шкôдливыхъ складникôвъ

Вѣдень, дня 24 мая 1884.

Пôдпис. *дръ J. J. Pohl*,
звыч. публ. професоръ хемичнои технологіи при ц. к. техничнôй академіи.
Пôдпис. *дръ E. Ludwig*,
ц. к. публ. професоръ медичнои хеміи при вѣденьскôмъ университ
Пôдпис. *дръ E. Lippmann*,
надзв. публ. професоръ хеміи при вѣденьскôмъ университетѣ.

(Правдивôсть повысшихъ пôдписôвъ потвердивъ *дръ J. Hoffmann*, ц. к. нотаръ у Вѣдни. Повысше свѣдоцтво пôдписане и затверджене *ц. к. министерствомъ дѣлъ заграничныхъ и французскимъ посольствомъ у Вѣдни* дня 28 мая 1884.) 1071

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. галиц.
акційного Банку Гипотечного
купуе и продае
всѣ ефекты и монеты
пôдъ найприступнѣйшими условіями.
5% Листы Гипотечнѝ и
5% Листы Гипотечнѝ преміованѝ
котрѝ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія
можна въ сѣй Конторѣ получити.
(до вылосованя съ 10% премією т. е. по **110** за **100**)
Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи. 1267 16—?

Цѣны зниженѝ.

Письма гомеопатично-лѣкарскѝ бл. п. дра Антонія Качковского, написанѝ для образованои публики, якъ такожь для пп. господарѣвъ, можна получити **по зниженыхъ цѣнахъ** якъ слѣдуе:

a) **Nauka Homeopaty!**, 2 томы, давнѣйше зр. 8, **теперь зр. 5.**

b) **Weterynarija homeopatyczna**, давнѣйше зр. 3, **теперь зр. 2.**

c) **Poradnik dla Matek** (дуже важне писемце!) давнѣйше зр. 1·50, **теперь 80 крейцерôвъ.**

d) **Prezerwatywne środki** przeciw ospie, zarazie bydlęcej i wsciekliznie **40 кр.**

У Львовѣ: у сына бл. п. автора, п. Емануила Качковского, директора концерт. школы музичнои, Ормеиьска 27, I поверхъ, въ книгарняхъ мѣсцевыхъ и въ аптицѣ Вп. дра Миколяша. Головный складъ для цѣлои Галичины мае книгарня Вп. І. Миликовского у Львовѣ. 1283 (3—12)

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.

Симъ маю честь повѣдомити Всечестне Духовеньство, заразомъ Высокоповажану П. Т. Публику, що я съ днемъ 1 н. с. марта перенѣсъ свôй

МАГАЗИНЪ
и
РОБÔТНЮ ОДЕЖИ МУЖЕСКОИ
пôдъ фирмою
АНТÔНЪ ЩЕРБА
въ дому пôдъ ч. 6 *до дому пôдъ ч. 16 при ул. Коперника, I. поверхъ.*

Просячи о ласкавѝ замовленя, запоручаю Высокоповажныхъ П. Т. Замовляючихъ, що якъ доси, такъ и въ будучности докладати буду всѣхъ можливыхъ старань, щобы повѣренѝ менѣ ласкавѝ замовленя старанно и съ елеганціею выконувати, зъ найлучшихъ матерій краевыхъ и заграничныхъ точно въ означенôмъ часѣ и пѣсля найновѣйшои моды по цѣнахъ якъ найбôльше приступныхъ.

Складаючи подяку за дотеперѣшне довѣріе, якимъ я съ стороны Высоковажаныхъ моихъ П. Т. Замовляючихъ (Ôтбирателѣвъ) бувъ надѣленый, поручаюся и на дальше ласкавымъ взглядамъ, — остаю съ глубокимъ поважаньемъ

АНТÔНЪ ЩЕРБА, краевець мужескій,
ул. Коперника ч. 16 I. пов.

Особа
середного вѣку гр. кат. обряда въ честного дому, шукае помѣщеня яко управителька священичого дому на селѣ. Ласкавѝ зголошеня прошу адресувати пôдъ буквами Т. Т. Львôвъ poste restante.

Цераты
въ великôмъ выборѣ
именно:
на обитье моблѣвъ и поѣздôвъ, бархановыхъ на столы, паркетовѝ передъ умывальнѣ, гутаперховѝ до постелей, фартушковѝ, ролеты до ôконъ въ цвѣты и ляндшафты и проч. Яко найтревалѣйшѝ того рода выробы поручае П. Т. Публицѣ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. 1233 1—2
Стефанія Вышиньска
у Львовѣ при ул Ôрменьскôй ч 30.

Ц. к. придворна ліярня дзвонôвъ
П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадъ

поручаеся до **замовлень дзвонôвъ и гармоничныхъ складъ всякои величины и голосу.** За напередъ означеный голосъ або акордъ якого дзвôнка, якъ такожь за найлѣпшій металь гварантуеся. Монтованье до дзвонôвъ приспособлюе ся **на способъ уприв. съ головами зъ кованого желѣза.** Черезъ се монтованье можна великими дзвонами дуже легко дзвонити и можна ихъ кôлько небудь разôвъ обернути такъ, що серце бе за кождымъ разомъ въ инше мѣсце, черезъ що дзвоны зыскуютъ на тревалости. **Припоручаня** выконуются якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при **найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты. Гармоничнѝ дзвôнки** до престолôвъ съ сильными и голосными дзвôночками.

Зъ альпаки: 1 складъ съ 4 дзвôн. по 14 зр., 1 складъ съ 3 дзв. по 11 зр.
Зъ мосьондзу: 1 „ „ 4 „ „ 10 „ 1 „ „ 3 „ „ 8 „

Ôтзначеня: Выстава вѣденьска 1873, **два медалѣ за поступъ за складъ дзвонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промысл. у Вѣдни 1880 зол. медаль.**

Заложена 1838. Доставила 3946 дзвонôвъ, 1,080.370 кильограмôвъ ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ дзвонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 дзвоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр. ваги.
1288 **Надвыжка коштôвъ даромъ.** 4—24

Накладомъ Редакціи „ДѢЛА“ выйшли доси:

1. **Въ оборонѣ чести** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*, 3 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 50 кр. (съ пересыл. 2·70)
2. **Дымъ**, зъ россійского *И. Тургенева*. Цѣна 1·50 зр. (съ перес. 1·70)
3. **Стефанъ Лаврентій**, зъ англійского *Едвардса*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 70 кр. (съ пересыл. 2·90)
4. **Любовь Убогого Молодця**, зъ французского *Октава Фейлета*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересыл. 1·30)
5. **Новорôчнѝ Дзвоны**, зъ англійского *К. Дикенса*. Цѣна 60 кр. (съ пер. 70 кр.)
6. **Грошѣ а праця**, зъ шведского *Дядька Адама*. 3 томы въ однôй книжцѣ. Цѣна 3 зр. 20 кр. (съ пер. 3·40)
7. **Мѣщаньске племя**, зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересылкою 1·35)
8. **Зъ великого свѣта**, зъ французского *Октава Фейлета*. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90)
9. **Фромонтъ молодшій и Рiслеръ старшій**, зъ французского *Додета*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ перес. 2 зр.)
10. **Золотый Чоловѣкъ**, зъ угорского *М. Іокая*. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ пересылкою 2 зр.)
11. **Два мѣста**, зъ англійского *К. Дикенса*. Цѣна 2 зр. (съ пересыл. 2·20)
12. **Мертвѝ душѣ**, зъ россійского *М. Гоголя* (съ портретомъ автора). Цѣна 1·80 (съ перес. 2 зр.)

Хто купуе найменше за 10 зр., дôстае 20% рабату.

Кромѣ того можна черезъ Администрацію „Дѣла“ дôстати:

Безталанне Сватанье, образъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ (В. Барвѣньскій). Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.) Весь доходъ призначеный на фондъ стипендійный имени Володимира Барвѣньского.

Скошеный Цвѣтъ, повѣсть Володимира Барвѣньского. Цѣна 1 зр. (съ пересыл. 1·20) Цѣлый доходъ призначеный на памятникъ Володимира Барвѣньского.

Кобзарь Т. Шевченка ч. I, оправленый въ полотно и съ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьеписею поета. Цѣна 40 кр. (съ перес. 45 кр.)

Украиньскѝ Гетьманы Выговскій и Юрій Хмельницкій, Ив. Левицкого (Нечуя). Цѣна 20 кр. (съ пересыл. 25 кр.)

Переводы Ос. Шухевича. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.

Всѣ повысшѝ книжки суть найотвѣтнѣйшѝ на подарунки.

ОБЩЕ РОЛЬНИЧО-КРЕДИТОВЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
для Галичины и Буковины,
зарегистроване общество съ неограниченою порукою

есконтуе власнѝ вылосованѝ листы, купоны, такожь **всякѝ купоны ôтъ державныхъ ефектôвъ и заставныхъ листôвъ, удѣляе пожички за гипотекарнымъ обезпеченьемъ.**

Есконтуе векслѣ, принимае грошевѝ вкладки:

а) на **книжки щадничѝ** по 5%; б) на **текучій рахунокъ** (conto currente) за 30-, 60-, 90- и 120-дневнымъ выповѣдженьемъ по 4%, 4½%, 5% и 5½%.

Заставничій ôтдѣлъ

того жь Заведеня **удѣляе пожички на заставы**, а именно: цѣннѝ ефекты, дорогоцѣнности, выробы фабричнѝ и ремѣсничѝ и всякѝ предметы, маючѝ цѣннôсть.

Бюро Заведеня въ власнôмъ домѣ при улицѣ Ôрменьскôй н-ръ 2, на I-ôмъ поверсѣ. 1298 (2—11)

НА ПРАЗНИКЪ ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!

поручає **НОВО ÔТКРЫТА**

Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ

ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

Плащеницѣ малёваній на полотнѣ: по 18, 20, 24, 26, 30, 32 и 40 зр.; малёваній на шовковôй матеріи по: 50, 55, 60, 64, 74, 80, 85, 90, 100 зр. и высше.
Артосы, по 4 зр. 20 кр. и 5 зр. 25 кр.
Воскресенія, рѣзаній зъ дерева по 10, 14, 15, 16, 18, 21 и 24 зр.
Фелоны свѣтлій по 50, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100, 110, 120, 125, 130, 135, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200 зр. и высше.
Хоругвы церковній (хрестй) зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 24, 28, 30, 35, 46, 56, 60 зр. и высше.
Фаны (прапоры зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 65, 75, 85, 95, 100 зр. и высше.
Евангелія ôтъ 60 до 600 зр. а. в.
Монстранціи ôтъ 40 до 200 зр.
Хресты процесіональній металеві по 15, 18, 20, 22, 25, 28, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 75 до 80 зр.
Хлѣбницѣ на Всенощне по 5 зр. 25 кр. 16, 25, 30 и 33 зр.
Кадильницѣ ôтъ 7 до 20 зр.
Свѣчи ощаднй металеві по $2^1/_2$, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 12 и 15 зр.
Бальдахины, стихарѣ, образы малёваній на полотнѣ и блясѣ, олтарная процесіональній, хресты напрестольній и ручній, поликандры (паукн), лѣхтарѣ, канделябры, лямпы, чаши, дарохранительницѣ, дароносницѣ, ампулки, водоносы, кропила, свѣтло церковне, цвѣты и пр.

1316 **по найдешевшихъ цѣнахъ** 3—6

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаєся франко. **Опакованье даромъ.**
Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье ôтворотною почтою даромъ

Брошура Корнила Н. Устіяновича

М. Ѳ. РАЄВСКІЙ И РОССІЙСКІИ ПАНСЛАВИЗМЪ

продаєся въ друкарни Товариства имени Шевченка по 80 кр. за примѣрникъ; съ пересылкою почтовою по 85 кр.

К. Беднарскій, накладчикъ ул. Академична, ч. 8.

Маю честь оповѣстити П. Т. Публицѣ, що съ днемъ 1 л. лютого с. р. ôткрываю

техничну контору

при ул. Городецкôй ч. 39, на 2 поверсѣ

для выготовленя всякого рода плянôвъ для будôвель, робôтъ спицерскихъ, столярскихъ и т. п., зарôвно также конторысôвъ, обрахункôвъ и всякого рода техничныхъ робôтъ.

Василь Нагôрный.

При надходячôмъ торжествѣ святометодієвскôмъ

воручає Товариство „Просвѣта" книжочку:

ЖИТЬЕ ПРОСВѢТИТЕЛЕВЪ СЛАВЯНЪ

святыхъ рôвноапостольныхъ

Кирила и Методія

написавъ **Дръ Ю. Целевичь.**

Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

ПОХÔДЪ СОБЕСКОГО
пôдъ Вѣдень р. 1683.
Написавъ Стефанъ Качала.
Цѣна 20 кр.
Дôстати можна въ администраціи Дѣла.

Признанье!

Настоятельство дому мисійного св. Іосифа коло Цилли получило пôдъ дуже гуманными условіями зъ ц. к. придворной лѣярнѣ дзвонôвъ и металю пана **Петра Гильцера** въ **Винеръ-Найштадтъ** одинъ дзвôнъ новый ваги 2963 кильо, — одинъ дзвôнъ малый ваги 152 кильо а ôттакъ одинъ дзвôнъ старый до тамтыхъ черезъ вывереченье гармонійно настроєный.

Пôсля оречення знатокôвъ єсть верхна форма дзвонôвъ дуже красна, а красный дзвôнкій голосъ и гармонія дзвонôвъ знаменита.

Пôдписане настоятельство чуєся отже зъобовязанымъ высказати артистѣ Благородному Панови Петрови Гильцерови свою повинну подяку.

Дôмъ мисійный св. Іосифа коло Цилли, 31 Липня 1884.

Яковъ Горватъ
Игуменъ и духовникъ мисій.

1330 1—2

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новй **апараты индукційній** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повинній находятися въ кождôй родинѣ. Гостець, ревматизмъ ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ.** Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondares 2

1302 9—20

Дръ КОРНИЛО СУШКЕВИЧЬ

отворивъ

КАНЦЕЛЯРІЮ АДВОКАТСКУ

У ЛЬВОВѢ

пôдъ ч. 12. при улици Оссолиньскихъ.

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдає **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4 процентовй платнй въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
$4^1/_2$ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 15—?)

ТОРГОВЛЯ НАСѢНЯ и РОСТИНЪ

А. І. КИЦУЛА

въ Коломыи, филія въ Микулинцяхъ коло Снятына

1329 1—3 поручає:

Свѣжои збôрки насѣня городовинъ, цвѣтôвъ, французкои люцерны, конюшины всѣлякихъ родôвъ, райграсу, мѣшанки травъ господарскихъ и газоновыхъ; такожь насѣня ростинъ на пашу и промысловыхъ.

Великій выбôръ ростинъ оранжерійныхъ и тепличныхъ розсадкôвъ шпарагôвъ и всякихъ другихъ. Цѣнники на жаданье высылаєся франко и даромъ пôсля числа: Ч. 1 цѣнникъ головный, Ч. 2 цѣнникъ малый.

---

5 килевй

БОЧÔВКИ ВИНА

поручає

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (15—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр.
1	„	Гегеляйского столового лучшои якости	2 зр. 30 кр. и 2 „ 50 „
1	„	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1	„	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1	„	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „

Повысше наведенй цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поносить. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручить за здоровй добрй, натуральній и лучшй вина якъ зъ Вершецъ, и просить о ласкавй замовленя.

Глядає мѣсця

способôный учитель спѣву хорального зъ нотъ. Може обняти посаду пѣвця церковного, если нема фонду на удержанье учителя спѣву. Ручить за выученье въ ôднôмъ роцѣ и за стойнôсть хору, коли-бъ по роцѣ мавъ ôтойти. — Адреса: Петро Бялецкій въ Пôдгайцяхъ.

Народный рускій

МОЛИТВЕННИКЪ

съ припорученьемъ и апробатою Преосвящ. Епископа Дра Сильв. Сембратовича,

получити можна

въ Торговли Мих. Дымета и у Конст. Урбана ч. 20 рынокъ Львôвъ,

оправній по 60 кр., 90 кр., 1 зр. 10 кр., 1 зр. 60 кр., 2 зр. 60 кр. и 3 зр. Для дамъ въ аксамитѣ по 4 зр., 4 зр. 50 кр., 5 зр. и 5 зр. 50 кр., имитація слоневои кости (бляха) 5 зр., перловои матицѣ (бляха) 4 зр. 50 кр.

Брошурованый на велин. папери 1 зр. 1305 4—6

Купуючимъ бôльше примѣрникôвъ отвѣтный рабатъ!

„ДЫМЪ",

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

НА ВЕСНУ!

НАСѢНЬЕ

капусты, карафіолôвъ, калярепы, брукви, моркви, цикоріи, петрушки, сельеры, рѣпы, цвиклôвъ, салаты, цибулѣ, редковцѣ, мелисы, помидорôвъ, шпинату, маєрану, паприки, огôркôвъ, мельонôвъ, кавонôвъ, гарбузôвъ, гороху, фасолѣ шпараговои тычнои и пѣшои, фасолѣ бѣлои, **конюшины червонои (лихшои по 35 зр. за 100 кил.) до 65 зр., люцерны шведскои, бѣлои, еспарзеты, тимотки, райграсу, мѣшанки травъ**, сонѣчника, маку, бураковъ пастѣвныхъ, рѣпы стернѣнки, турниппу **сортôвъ самыхъ лучшихъ.**

Насѣнье цвѣтôвъ

выбору найлучшого щиптами по 6 кр. ôтъ дешевшихъ родôвъ, по 10 и 12 кр. ôтъ дорожшихъ, по 20 и 25 кр. за щипту ôтъ родôвъ найдорожшихъ; именно: левконія лѣтнй и зимовй, аотры великй и карлы, ляки, бальзамины, мальвы, гребенѣ, повôйки, ясьекъ, ляпа, польный мачокъ, скабіоза, львинй пащи, найповнѣйшй отокротки, звôнки, кальцеоляріи, цинераріи, канна, коноплѣ великаны, хризантемы, датура, гвоздики вазонковй, огородовй, хиньокй и Гедвига, повный сонѣчникъ, безсмертники, ванилія, ленъ червоный и бѣлый, лобелія, лихнисъ, пентотемонъ, петунія, фльоксы, портуляки, примуля огородова и хиньока вазонкова, пиретрумъ, резеда, сальпиглоссъ, рицинъ, тагетесъ, настурція, вербена, братки, цинія и кукурудзы оздобнй.

Сортиментъ рôжного насѣня до огородця по 2 зр.
„ бôльшій по 3 зр. и 4 зр.

ОЦЕТЪ,

найвысша есенція, дуже практична до посылокъ. До одной литры есенціи додаєся 30 литрôвъ воды лѣтнои, щобы получити оцетъ звычайный и приемный; 15 литрôвъ до литры дає оцетъ подвôйный, а 8 литрôвъ до литры дає вже мôцну есенцію, яка пôдъ тою назвою въ гандляхъ приходитъ.

1 кил. (литра) повысшого оцту зачисляємъ по 1 зр. 20 кр., помѣшаный съ 30 разы бôльше воды выпаде литра вже съ транспортомъ $4^1/_2$ кр. **Поручаємъ дуже.**

Барва есенціи може бути чиста якъ вода, або темно червона. Высылаєся въ барылкахъ по 4 кил., зачисляючи за барылку 50 кр. 1322 2—2

НА ПÔСТЪ!

Оселедцѣ шкотскй и голендерскй, россійскй сардины, повидла, мѣдъ въ барылкахъ и пушкахъ 5-килевыхъ.

Народна Торговля во Львовѣ.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 23. Львôвъ, Вторникъ 26 лютого (10 марта) 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ однои строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ и почтовй уряды.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:		для Россіи:	
на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3 рубл
съ дод. „Библіотеки“:		съ дод. „Библіотеки“:	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	16 рубл.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8 рубл.
на чверть року	4 зр.	на чверть року	4 рубл.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	5 рубл
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:

на цѣлый рôкъ	15 зр.
на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 19 зр.	на цѣлый рôкъ 6 зр.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Крайный часъ!

Въ попереднôмъ числѣ „Дѣла“ пôдъ заг. „Щира сповѣдь“ подали мы нашимъ читателямъ статію „N. Reform-ы“, толкуючу про неôтрадне положенье нашого краю пôдъ взглядомъ политичнымъ. Точка тяжести реченои статіи лежала головно въ нарѣканю автора на то, що въ найновѣйшихъ часахъ нарôдъ польскій долю всего краю вложивъ въ руки историчнои верствы магнатôвъ, а тымъ самымъ вдавъ на ню веденье справъ краевыхъ на поли автономичнôмъ, почавши ôтъ радъ повѣтовыхъ до сойму краевого и думы державнои; що однакожь верствы тй не даютъ нѣ найменшои поруки, щобы змогли устерегчи Галичину ôтъ недалекои руины економичнои. До сеи статіи могли мы мало що додати, такъ якъ она була дуже вѣрнымъ и точнымъ ôтъображеньемъ краевыхъ нашихъ ôтношень. Мы застереглись лишь на оправданыхъ фактами пôдставахъ, що нарôдъ рускій не причинився нѣчимъ до сего неôтрадного положеня политичного и що оно вытворилось мимо его волѣ и навѣть противъ его интенцій... Ôттакъ сказали мы, входячи глубше въ рѣчь, що не лишь що до политики, а ще бôльше що до національныхъ ôтношень руска часть Галичины представляеся дуже анормальною и що въ цѣли уратованя всего краю ôтъ предвидженои „N. Reform-ою“ недалекои руины економичнои, треба передъ всѣмъ скоро и усильно стремѣти всему населеню безъ рôжницѣ стану и національности до полагодженя руского пытаня. При тôмъ поглядѣ стоимо и нынѣ, а понеже пôднесену „N. Reform-ою“ справу уважаемо дуже важною и въ наслѣдкахъ далеконосною, то позволимо собѣ пояснити еи ширше, хотяй-бы навѣть нашй поясненя могли выкликати дискусію.

Передъ всѣмъ есть нашимъ намѣреньемъ подати тй причины, що вытворили нынѣшну ситуацію, котра не сподобалась навѣть „N. Reform-ѣ“. По нашôй гадцѣ вплынувъ головно на змонополизованье политики внутреннои и позапровинціональнои въ рукахъ „магнатскои верствы“ нѣчимъ неоправданый а про те и нерозумный антагонизмъ національный меншого чи бôльшого кружка шовинистôвъ польскихъ, поселеныхъ на нашôй Галицкôй Руси. Не доглянувши силы свого народу въ нормальнôмъ плеканю, а добачивши еи въ мало-успѣшнôмъ розширюваню границь етнографичныхъ, звернули они всю свою Сисифову працю на поле вынародовленя Русинôвъ будьто средствами негативными, спиняючи розвôй ихъ національный, будьто позитивными, не допускаючи ихъ и ихъ языка до житя публичного. Мѣриломъ патріотизму и заслугъ було для сихъ фанатикôвъ бôльше або менше ворогованье противъ всего, що руске, а если то не выстарчувало — идіотична негація Руси. Идучи за такою програмою старались згаданй шовинисты за всяку цѣну усувати Русинôвъ въ ихъ власнôмъ краю, не безъ посторонной помочи, ôтъ всякихъ тѣлъ автономичныхъ и репрезентаціи конституційнои. Имя „Русинъ“ давало достаточну пôдставу, щобы не допустити его до рады повѣтовои, сойму краевого и думы державнои. Чуючи себе однакожь за слабымъ елементомъ, щобы до тои пустои и нечестнои роботы наклонити досыть вже освѣдомлену масу народу руского, принялись згаданй шовинисты противъ интересу загалу народу польского корупційныхъ средствъ. Тôлько-жь до зреализованя своихъ цѣлей не ставало имъ матеріяльныхъ засобôвъ. И отъ сталося, що противъ сего Русина, охрещеного въ додатокъ для замаскованя нечистыхъ тенденцій именемъ „москалёфиля“, высувано у насъ ôтъ рокôвъ маючого члена „hierarchii społecznej“. Черезъ се и прійшло до того, що нынѣ куды обернешся, куды лишь глянешь, всѣ верхи и всю власть захопили люде, котрымъ не мы а сама „N. Reforma“ навязуе индоленцію въ веденю справъ народно-польскихъ, сервилизмъ та нерѣшимôсть супротивъ центрального правительства въ репрезентаціи долитавскôй. Що бôльше, де членъ згаданои ерархіи не бувъ въ силѣ выдержати конкуренцію нѣкимъ окрôмъ народу не вспираного Русина, тамъ выпроваджувано противъ него певныхъ людей о певнôй ранзѣ діетовôй. Русинъ по неволи мусѣвъ на все мовчати, дожидаючи нетерпеливо тои хвилѣ, коли система тая переѣсться самымъ еи иниціяторамъ. На щастье она нынѣ вже декому доскулила надъ мѣру и, ne simus falsi prophetae и зôближаеся до насъ давно выжиданый часъ отимленя. Зъ простого фанатичного антагонизму кинути интересы народнй мольохови, традиційно кокетуючому съ всѣми а лишь не съ власнымъ народомъ, — се було бôльше нѣжь приложити до власного горла острый нôжь.

Але лишѣмъ докоры на боцѣ. Они може и не на часѣ, а придивѣмся близше ессенціональнôй сторонѣ справы, котру порушила „N. Reforma“. Очевидно, що она накликуе до звороту, т. е. щобы часть польского невдеморализованого народу взяла дѣло поправы краевыхъ ôтношень въ свои чистй руки. Програмы „N Reforma“ не осмѣлилась однакожь еще поставити, але не помылимось, если скажемо, що ходитъ тутъ головно о выдертье проводу въ справахъ краевыхъ зъ рукъ олигархіи, на котру недавно навѣть „Gazeta Narodowa“ осмѣлилась вдарити. Що на сѣмъ край нашь и держава не тôлько нѣчого бы не втратили а просто выскали, се доказати постараемось. Лишь въ Галичинѣ мае польскій нарôдъ вôльнѣйшй руки и тутъ лишь можна насыпати ту подушочку пѣрьемъ, на котрôмъ маютъ выспатися грядущй его поколѣня. А чи сонъ сей буде спокôйный въ лици незадоволеного найблизшого сусѣда, мы мусимо будь що будь сумнѣватися. Продовженый антагонизмъ выробить вражду ще бôльшу. А якимъ бы простымъ свѣтомъ еи усунути можна въ добро обохъ сторôнъ, мы о тôмъ по тыхъ прикрыхъ рекриминаціяхъ поговоримо обширнѣйше.

Голосъ руского священика въ справѣ напасти „Руского Сіона“.

[Статья надôслана.]

„Рускій Сіонъ“, почавши ôтъ того часу, коли на ново появився, придягнувши на себе официяльну чи пôвъофициялъну постать „архіепархіяльного письма“, выволѣкае що року якусь нову дразливôсть. Тіи дразливости для Русинôвъ, щиро-любячихъ свою руску народнôсть, стаются тымъ дразливѣйшими, що выходятъ ôтъ органу нашихъ людей, а кидаются на найсвятѣйшй чувства руского народа — бо на патріотизмъ, зводячи его ad nullam, та дразнятъ, уже чужими людьми досыть роздразненй умы Русинôвъ, особливо пôдъ часъ такихъ тяжкихъ хвиль, якй теперь рускому народови переживати довелося. Такъ-жежь, бо вже при першôмъ своѣмъ появѣ, „Р. Сіонъ“ замѣсть своеи програмы, передрукувавъ звѣстну брошуру ксёндза Яцковского: „W sprawie ruskiej, uwag kilka dla kapłanów dobrej woli“ съ шовинистично-польскими поглядами и засадами заправлеными непослѣдною порціею езуитскои биготеріи, зводячои руске пытанье — „коли не выключно, то переважно и передовсѣмъ“ на пытанье религійне, — дораджуючи слабôй Руси не покидатися Польщѣ, а натякуючи рускому духовеньству про его патріотизмъ, выразно сказавъ, що *„патріотизмъ есть найбôльшимъ ворогомъ церкви“*. Ôттакъ ще посмѣвъ наклеветати на наше руске духовеньство, що оно то нахильне до „шизмы“. Минувшого року выступивъ съ пропагандою целебату пôдъ егидою о. Іосифа Кобыляньского, высказуючогося такъ загонисто о целебатѣ, що мовь-бы то священикъ жонатый вже не може бути правымъ священикомъ. Сего-жь року въ статіи: „Нашй часописи въ религійнôмъ взглядѣ“ напускаеся на всѣ рускй часописи въ Галичинѣ, ôтмовляе имъ всяку вѣру, чи религійнôсть, и по просту лае ихъ, не перебираючи въ епитетахъ та прôзвищахъ, пригôдныхъ скорше для грѣшныхъ устъ уличника, якъ для редакціи „Руского Сіона“, редакціи „архіепархіяльного письма“, котра по нашôй смирнôй думцѣ, все жь таки повинна-бы держатися на становищи поваги та холоднокровности, коли не хоче соблазнити якъ пôдвладного духовеньства такъ и цѣлого загалу „мирянъ“ — а себе осмѣшити. А за що жь то такъ лае архіепархіяльне письмо рускй редакціи? Ось за то, що они стаютъ въ оборонѣ нашого обряду и правъ нашои церкви, котра вже набула собѣ епитетъ „рускои церкви“, — за то, що выступаютъ противъ всякому вмѣшуваню польскихъ ерархôвъ та латиньскихъ духовникôвъ въ справы рускои церкви и справы обрядовй, та противъ всякихъ непрошеныхъ опѣкунôвъ, що якъ змагали въ бувальщинѣ нашого народа такъ и теперь змагаютъ до запропащеня нашого обряду и въ загалѣ правъ нашои рускои церкви.

Не съ намѣромъ брати въ оборону весь рускій миръ газетярскій въ Галичинѣ противъ напастей и клеветъ „Р. Сіона“, але съ намѣромъ выказати правду, беру нынѣ за перо, — съ намѣромъ показати, що наша часопись „Дѣло“ стоитъ на властивôмъ грунтѣ и обговорюе справы нашои рускои церкви въ зовсѣмъ властивый способъ, ôтслоняючи той плащикъ религійный, котрымъ сю справу окрываеся, а выказуючи пôдъ нимъ властиву справу — справу политичну. Справы чисто-религійнй (res fidei) не входятъ въ програму нашого „Дѣла“ и „Р. Сіонъ“ не зможе намъ хочь-бы однои стрôчки показати, де-бы „Дѣло“ тыкалося або вмѣшувалося коли-небудь и въ якунебудь чисто-религійну справу. Инша рѣчь справы церкви, а ще до того рускои церкви. Справы рускои церкви — то справы руского народу, а яко справы народнй вже тымъ самымъ стоятъ не такъ на поли чисто-религійнôмъ, якъ на поли національно-политичнôмъ; бо справы церкви рускои — то не есть res fidei, але обрядовôсть, котра довгй часы була навѣть одною въ признакъ народности рускои. Зъ тои отже причины мы завсѣгды обговорювали и будемо обговорювати въ нашôмъ „Дѣлѣ „справы нашй церковнй не инакше, якъ тôлько въ становища національно-политичного, не входячи въ то, чи тіи справы дотыкаютъ тôлько однои верствы нашого руского народа — нашого духовеньства, або одну частину, чи

Дещо зъ исторіи украиньского письменства XIX. вѣку.

(Споминки и замѣтки М. Уманця.)

VI.

Тымъ часомъ на Украинѣ почувалася жива потреба свого власного письменства и освѣты и ось мы бачимо, що въ 1867 роцѣ Украинцѣ вкупѣ съ закордонными земляками нашими Русинами заводятъ у Львовѣ литературно-науковый журналъ „Правда“. Тутъ почали друкувати свои першй творы нашй славнй писателѣ Нечуй (И. С. Левицкій) и О. Я. Мирный (псевдонимъ); тутъ-же працювали талановитй земляки нашй М. С. Старицкій (Гетьманець), О. Я. Кониській и другй. Тамъже за кордономъ у Львовѣ та у Вѣдни Кулѣшь самъ и вкупѣ съ Пулюемъ почали друкувати перекладъ св. Письма, бо у нашôй славнôй Украинѣ не вôльно було по своему слова Божого дôзнаватися. Такъ на кôлька лѣтъ украиньске письменство въ самôй Украинѣ мусѣло замовкнути, але цензура не забороняла выписувати „Правду“, — здается черезъ те, що „Правда“ почала выходити вже на четвертый рôкъ пôсля забороны, коли ворогованье противъ украиньства повинно було вже трохи вгамуватися, або-жь не дуже то пильнували за симъ, знаючи, що зъ-за кордону у всякôмъ разѣ не легко выписувати, а може и тымъ, що наказъ 1863 року заборонявъ тôлько друкувати украиньскй книжки въ Россіи, а про выписку зъ Галичины нѣчогôсенько не згадувавъ. Такъ чи инакъ, а выходило, що мы, не маючи права у себе дома надрукувати нѣякои книжки украиньскои, окрôмъ хиба повѣсти якои або поезій, мали зъ Галичины цѣлый литературно-науковый журналъ, хочь, правду кажучи, цензура здорово таки скубла нашу руско-украиньску „Правду“: рѣдко яке число доходило до насъ, щобъ не було оно посмароване цензурою, такъ що деякй статьѣ хиба черезъ десяте-пяте можна була сякъ такъ прочитати, а часомъ бувало й такъ, що цензура просто вырѣзувала по кôлька листкôвъ, лишаючи хиба початокъ або конець якои статьѣ, наче на злôсть, що ось, мовь, було щось дуже цѣкаве, та ба!

Такъ оно велось до 1870-тыхъ рокôвъ, коли на Украинѣ выдаванье книжокъ знову пôшло якось жвавѣйше. Чотыри роки за тымъ, ôтъ 1873 по 1876 р., — якъ бачимо зъ высше згаданого „Покажчика“ — выходило въ Россіи пересѣчно бôльше 20-ти украиньскихъ книжокъ що року — и мѣжь ними такй, якъ повѣсти И. С. Левицкого, збôрникъ творôвъ Еремія Галки (Н. Костомарова), збôрники пѣсень Антоновича и Лисенка и збôрникъ казокъ Рудченка, а такожь и науковй книжки, якъ „Дещо про свѣтъ Божій“, „Розмовы про небо та землю“ и „про земнй силы“ М. Комарова, „про хоробы и лѣки“, „про грунты“ и т. и. Терпимôсть досягнула вже того, що на прикладъ Академія наукъ дала премію за збôрникъ историчныхъ пѣсень Антоновича и Драгоманова („Извѣстія Императорской Академіи наукъ“, 1877 р.), а цензура дозволила друкувати перекладъ частины „Судебныхъ уставôвъ“ — „Про кары, до якихъ присуджуютъ мировй судіи“ и пропустила другимъ выданьемъ „Оповѣданя зъ святого Письма“ Опатовича. И се все робилося тогдѣ, коли Катковъ, злигавшися съ новымъ ворогомъ Украины, „Кіевляниномъ“, особливо коли „Кіевлянинъ“ перейшовъ въ руки Пихна, кричавъ на всѣ заставки противъ украиньства, — коли на Украинцѣвъ щедрою рукою сыпалиось тяжкй докоры за сепаратизмъ, за побратимство съ Поляками и навѣть за соціялизмъ, — коли „Кіевлянинъ“ винуватив выдавцѣвъ „Историчныхъ пѣсень малоруского народу“ навѣть за назву свого збôрника пѣсень: „малоруского народу“ — и тутъ вбачавъ ôнъ якійсь сепаратизмъ. Зъ того-жь боку тогдѣ саме и Поляки не вгавали кидати на Украинцѣвъ свои докоры. (Про все се гляди брошуру: „Выдумки Кіевлянина и польскихъ газетъ о малоруском патріотизмѣ“, Кіевъ 1874 р. — и „Кіевскій Телеграфъ“, 1874 р., НН. 110, 115, 117 и 118.)

Тогдѣ-жь саме (1872 року) въ Кіевѣ ôткрыто „Югозападный отдѣлъ Императорского Географического общества“, котрый, згромадивши коло себе значнй силы украиньскй, розпочавъ працю надъ наукою исторіи и етнографіи Украины и въ двохъ томахъ своихъ „Записокъ“ надрукувавъ чимало звѣстокъ про звычаѣ украиньского люду, про его мову и вѣру, про економичный и громадскій станъ народу, оповѣстивъ чимало новыхъ пѣсень, приказокъ и народныхъ оповѣдань. Ôтдѣлъ Географичного товариства выдавъ такожь на свôй кошть цѣлый томъ народныхъ украиньскихъ оповѣдань и переказôвъ, впорядкованыхъ М. П. Драгомановымъ, и почавъ выданье всѣхъ творôвъ покôйного Михайла Максимовича, зъ котрыхъ и були надрукованй два томы. Все се выявляло и достатокъ Географичного товариства и чимало щирости и робôтности помѣжь его громадянами, а при сему, здадалось, смѣло можна було сподѣватися, що украиньске дѣло не схитнется. Украинцѣ мали навѣть свою власну часопись „Кіевскій Телеграфъ“, котра хочь и на россійскôй мовѣ выдавалася, але по духу була цѣлкомъ украиньска, щиро вела оборону украиньства и чи мало послужила до ширеня національнои идеѣ.

Якъ и черезъ що сталася така пôльга для украиньства, про се нѣчого певного не вѣдомо, бо й доси нѣякихъ звѣстокъ до сего нѣгде не надруковано. Мабуть такъ, що наказъ 1863 року бувъ скасованый, або велено було цензурнымъ комитетамъ робити маленькй полегкости, не вважаючи на той наказъ, якъ се не рѣдко у насъ буває, але все се заведено було такъ само нишкомъ, якъ нишкомъ выданый бувъ и министерскій наказъ 1863 року. Здается у всякôмъ разѣ можна згадати добрымъ словомъ вельможного пана Г. П. Галагана и бувшого тогдѣ кіевского генералъ-губернатора А. М. Дондукова-Корсакова, зъ котрыхъ першій, яко предсѣдатель кіевского ôтдѣлу Географичного товариства, а другій, яко высоко освѣтный ласкавець и старатель ôтдѣлу, вже однымъ тымъ помагали дѣлу.

цѣлый загалъ нашого руского народа и правъ та привилеѣвъ нашои рускои церкви.

Тымчасомъ „Рускій Сіонъ“ хоче въ насъ вмовити, — вмовити кажу, бо своеи мовы нѣчимъ не доказуе, — що справы нашои церкви, якѣ мы пôдносили и пôдносимо въ нашôй часописи — не политичнѣ, а чисто религійнѣ. Що „Р. Сіонъ“ въ тôмъ взглядѣ дуже помылнеся и властивои правды або справдѣ не добачае, або, дивлячися на справу руску очима кс. Яцковского, еи затаюе и явно высказати не хоче — побачитъ и самъ „Р. Сіонъ“, коли зволитъ намъ ôтповѣсти на слѣдуючѣ пытаня:

I. Чи справа усуненя б. митрополита Іосифа була справою чисто религійною (res fidei), чи политичною? А вже-жь бодай митр. Іосифови нѣхто на закинувъ анѣ нахильности до „шизмы“, анѣ занедбуваня обовязкôвъ митрополита, анѣ блудного житя, анѣ индеферентизму! И що-жь бы була утерпѣла религійнôсть нашого руского народа въ загалѣ, а руского духовеньства въ подрôбности, коли-бъ митр. Іосифъ бувъ оставъ и дальше на посадѣ львôвского гр. кат. митрополита? За те-жь чи була-бъ не утерпѣла на тôмъ шовинистична политика?

II. Що то таке: реформа Василіянъ ввѣрена Єзуитамъ? Догадуемося, що въ ôтповѣдь на то скажете намъ: „тутъ ходитъ о дисциплину“. Даруйте, але мы сему не вѣримо. Вже-жь бо само слово „реформа“ своимъ значеньемъ показуе, що тутъ ходитъ о перетворенье, переиначенье Василіянъ, — отже не о само приверненье дисциплины, тожь и не есть се справою чисто религійною (res fidei). Мы знаемо, що Василіяне — то монахи, що повиннѣ жити пôсля тыхъ правилъ и законôвъ, якѣ имъ приписавъ св. Василій Вел. Запевно теперѣшнѣ Василіяне не жили пôсля приписôвъ и законôвъ даныхъ имъ св. Василіемъ В., отже, якъ вы кажете, потребували-бъ тôлько введеня дисциплины, чи яснѣйше сказавши, ходило-бъ тутъ тôлько о приверненье дисциплины. Але чи-жь се правда? Коли-бъ се правдою було, то и самъ „Р. Сіонъ“ не назвавъ-бы сеи справы „реформою Василіянъ“, а тôлько „приверненьемъ дисциплины у Василіянъ“. Дальше, коли-бъ се правдою було и розходилося справдѣ тôлько о приверненье дисциплины у Василіянъ, то розпочатобы се дѣло приверненя дисциплины ôтъ ихъ зверхника, о. Сарницкого, котрый явно передъ цѣлымъ свѣтомъ не держитъ правилъ и законôвъ монашескихъ Василіяньскихъ, скидае монашеску одежу, а вдягненый въ одежу приписану свѣтскимъ священикамъ ходитъ собѣ по свѣтѣ и житемь своимъ приватнымъ — якъ то мы читаемо навѣть въ польскихъ часописяхъ, — не надаеся не то що на зверхника монашеского, але навѣть на пôдвластного монаха. Коли-бъ тутъ справдѣ ходило тôлько и выключно о приверненье дисциплины, то Єзуиты, котрымъ ввѣрено сю справу Василіянъ, розпочали-бы були привертати дисциплину почавши передовсѣмъ ôтъ ихъ зверхника о. Сарницкого и не дали-бъ ему такъ само и теперь вестися, якъ и перше вѣвся. Тымчасомъ Єзуиты звернули свою увагу майже выключно на новикôвъ, щобъ выховати ихъ на новыхъ, зреформованыхъ Василіянъ, — але чи на Василіянъ пôсля правилъ и законôвъ св. Василія В.? — Се ажь надто великій сумнѣвъ, щобъ могло у насъ задержати хочь крыхту довѣря, коли вже не переконаня въ приверненье дисциплины. Ба ще-жь надто ôтдано Єзуитамъ и маетки Василіянъ, и то мимо того, що актъ фундаційный такому ôтданю супротивляеся. И чи-жь се справа чисто религійна?

Але-жь се ôтносится тôлько до однои части нашого запытаня. До другои-жь части належитъ то, для чого тую справу Василіяньску ввѣрено власне Єзуитамъ и выключно тôлько Єзуитамъ? Єзуиты-жь бо иншого обряду якъ Василіяне, обряду того, котрый тягомъ точивъ борбу съ обрядомъ нашои церкви и наносивъ ѣй обиды та ущербы. Нехай „Р. Сіонъ“ скôлько хоче упевняе насъ о добрôй воли латинникôвъ въ загалѣ а Єзуитôвъ въ поосôбности для нашои рускои церкви, — мы супротивъ голословного впевнюваня ставимо факты и исторію нашои церкви и нашого обряду. Що-жь бо свѣдчатъ и доказуютъ всѣ тіи папскѣ булѣ, енциклики и едикты, почавши ôтъ реставраціи уніи ажь до декрету Конкордіи, котрыми папы римскѣ все старалися опевнити и обезпечити нашу церковь ôтъ латинизаціи, пониженя и уменшеня въ еи правахъ и привилеяхъ, якъ не то, що въ стороны латинникôвъ, особливо-жь латиньского духовеньства змагано до того, щобъ нашу церковь латинизувати, на латиньскій обрядъ вѣрныхъ въ нашого обряду перетягнути, а церковь и обрядъ нашь якъ щось низшого (profanum) и гôршого въ прикладѣ до церкви латиньскои и латиньского обряду въ очахъ вѣрныхъ представити. Що пôдъ латиньскимъ духовеньствомъ такого настрою супротивъ нашои рускои церкви розумѣеся тутъ не тôлько лат. духовеньство мирске, але такожь и все монашеске, и особливо Societas Jesu т. е. Єзуиты, на то богато доказôвъ шукати не потреба, а тôлько вказати на духовеньство латиньске въ Польщи, надъ котрымъ выключно тôлько Єзуиты верховодили и у всѣмъ, навѣть въ политицѣ тактъ давали. *(Дальше буде.)*

ДОПИСИ.

Зъ пôдъ Магуры.

(Положенье народа·) Съ св. постонькомъ устали и у насъ забавы та гульки по мѣстахъ и значнѣйшихъ дворахъ, а наставъ бôльшій рухъ въ канцеляріяхъ, варстатахъ, и у селянъ. Не чути теперь коло насъ, слава Богу, и о пожарахъ, о дикихъ звѣряхъ, котрѣ о тôмъ часѣ чередно волочилися по поляхъ и лѣсахъ, набавляли людей страху а часомъ и немало шкоды робили селянамъ. За тое огортае нашѣ горы Бескидскѣ лютѣйшій всѣхъ ворогôвъ — тифусъ, осыпка, шкарлятина и ôспа, — въ наслѣдокъ чого въ Ганчовôй, Устю рускôмъ, Ждыни и пр. — зачинено школы. Много дѣтей а навѣть старшихъ людей пращаеся съ свѣтомъ въ тыхъ недугахъ.

При тôй скорби и иншѣ ôтношеня докучаютъ нашимъ поселенцямъ гôрскимъ. Маетнѣйшѣ властителѣ лѣсôвъ коло Змигорода, Горлиць и Дуклѣ выпродуютъ лѣсы яловѣ en gros якимсь консорціямъ въ Магурѣ, Корнутѣ и пр. Люде журятся, ôтки на будуще будутъ могли купувати и спроваджати дерево будовляне и опалове, якъ тартаки паровѣ все то зрѣжутъ а бѣднѣйшихъ позбавлятъ працѣ и якого такого зарôбку.

Маетнѣйшѣ властителѣ копалень ропы въ Либуши, Кригу, Ропици рускôй спровадили до своихъ фабрикъ такъ званыхъ канадійцѣвъ-вертачѣвъ, котрѣ машинами, правда що съ бôльшими коштами, але скорше до результату въ копальняхъ приходятъ. Сотки нашихъ давнѣйше въ тыхъ копальняхъ занятыхъ робôтникôвъ ручныхъ остали черезъ то безъ способу житя для себе и родинъ своихъ. Въ такôмъ разѣ приневоленѣ они ôтходити громадно за Бескидъ до Угорщины або до Америки на часъ неозначеный, або на всегда выселяются, щобы свое существованье собѣ убезпечити. Другѣ знову ожидаютъ часу, коли зачне будуватися въ плянѣ остаюча желѣзнича дорога въ Горлиць на Маластôвъ, Криву до Зборовы (на Уграхъ) або на Ропу, Устье руске, Выссову до Бардіева, де-бы такожь могли знайти удержанье при роботѣ.

Зато задовольненѣ суть нашѣ гôрняки подѣломъ суду горлицкого и частковои транслокаціи тогожь до Бѣча, бо стороны непотребуютъ уже теперь годинами ждати, дотля ихъ переслухано, не потребуютъ теперь дармо о новѣ речинцѣ до пересправы просити. Изъ скупленя знову тогорôчныхъ святъ великодныхъ у всѣхъ жителѣвъ краевыхъ, вносятъ люде на рôкъ лучшій, на гараздъ и миръ межи народами, чого справдѣ дуже потрѣбно.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Зъ рады державнои.) На засѣданю рады державнои въ пятницю дня 6 с. м. приступила палата до дальшои дебаты специяльнои надъ буджетомъ и ухвалила при тит. 6 удѣлову суму за 1882 р. въ высотѣ 1,730.000 зр. на спôльнѣ выдатки въ сумѣ 66,983.002 зр. — Пос. Фирнкранцъ жалувався, що бôльша часть сеи сумы призначена лишь на цѣли военнѣ, вказувавъ ôттакъ на те, що буджетъ военный чимъ разъ бôльше пôдносится и що черезъ те Долитавія мусить бôльшѣ кошты поносити, якъ Угорщина. Опôсля наступила дебата надъ глав. VII „Министерство дѣлъ внутрѣшныхъ, управа центральна“. При сѣй нагодѣ забравъ голосъ пос. Гайльсбергъ и выступивъ остро противъ Нѣмцѣвъ консерватистôвъ, противъ бôльшости и цѣлои системы Таффого. Ôнъ доказувавъ, що держава чимъ разъ бôльше слабне и при дальшôй управѣ гр. Таффого Нѣмцѣ разъ таки повстанутъ съ цѣлою ôтвагою и одушевленьемъ. Бесѣдникъ робивъ дальше закиды министерству финансôвъ, що оно въ имени спôльного правительства заявило таке довѣріе на будучнôсть и що администрація обходится съ робôтниками не по людски. На ту промову ôтповѣвъ министеръ дѣлъ внутрѣшныхъ гр. Таффе и сказавъ, що коли иде о те, щобы высказати погляды на будучнôсть, то ôнъ вправдѣ не хоче предсказувати вже на передъ, але мусить заявити, що годится зовсѣмъ съ тымъ, що высказавъ его товаришь и особистый пріятель министеръ финансôвъ п. Дунаевскій. Министерство есть згôдне и длятого кождый министеръ окремо може высказати свои погляды о цѣлôмъ министерствѣ. „Мушу однакожь заявити, казавъ гр. Таффе дальше, що я и мои товаришѣ годимося на те, що высказавъ министеръ финансôвъ, але лишь на те, що ôнъ дѣйстно высказавъ, а не на те, чого ôнъ не казавъ а що ôнъ, якъ кажутъ, мôгъ бувъ сказати, т. е., що теперѣшне правительство противъ Нѣмцѣвъ выступае; того ôнъ не говоривъ и съ тымъ не можемо анѣ я анѣ мои товаришѣ годитися. Але коли ôнъ сказавъ, що теперѣшне правительство не есть парляментарне, такъ якъ оно повинно бути пôсля всякихъ правилъ, то въ тыхъ поглядахъ годится цѣле правительство съ министромъ финансôвъ, бо менѣ видится, що въ Австріи не можна якъ въ иншихъ краяхъ, строго парляментарно управляти. Я не хочу тутъ говорити о партіяхъ о народностяхъ, о свого рода складѣ австрійскои державы, але тутъ лежитъ, якъ думаю, трудность, ба неможливôсть, щобы строго парляментарне министерство могло черезъ довшій часъ рядити.“ — Мали ще промовляти ôттакъ послы: Кноцъ, Полякъ, Льеблихъ, Озаркевичь и др. По замкненю дискусіи однакожь выбрали генеральнымъ бесѣдникомъ посла Кноца а сей, забираючи голосъ, заявивъ, що розкаже, яка есть въ нѣмецкихъ сторонахъ Чехъ администрація, щобы симъ способомъ дати доказъ, длячого ческѣ Нѣмцѣ съ такою опозиціею выступаютъ противъ правительства. Относины, о якихъ теперь бесѣдникъ розказувавъ, суть дуже подôбнѣ до нашихъ въ Галичинѣ и длятого гôднѣ, щобъ ихъ тутъ хочь коротко навести „У насъ, ческихъ Нѣмцѣвъ, казавъ бесѣдникъ, не заведено законного стану выемкового, але фактично мы жіемо въ станѣ выемковôмъ, котрый тымъ есть гôршій, що не мае законнои пôдставы. Кôлько-жь то старостôвъ повѣтовыхъ у насъ нынѣ позмѣнювано! Доси ще сего въ нашôмъ краю не бувало. Досыть лишь одно слово денунціяціи, щобы такого урядника заразъ перенести. Одного старосту н. пр. перенесено лишь длятого, що ôнъ на комерсѣ пôдчасъ торжества въ память цѣсаря Іосифа не вставъ, коли спѣвали якусь нѣмецку пѣсню а на его мѣсце дали молодого чоловѣка зъ намѣстництва, якъ сказано, щобы тамъ дослугувався карієры. Сего молодого старосту выслало намѣстництво лишь длятого въ нѣмецкѣ стороны, щобы ôнъ тамъ сѣявъ роздоръ мѣжь Нѣмцями. Чого правительство не може осягнути въ сей способъ старае ся зробити черезъ надѣлюванье ордерами. Жадне правительство не важилось доси въ такій способъ ширити зраду и коррупцію въ якôй партіи. Чи чувавъ хто, щобы яке давнѣйше министерство старалося ширити межи Чехами або Поляками зраду на польскôмъ або ческôмъ народѣ? Якъ бы то були противились самѣ Чехи або Поляки!“ (Президентъ удѣляе нагану бесѣдникови за то, що ôнъ пôдсувае правительству ширенье коррупціи). Кноцъ каже дальше: „Я высказавъ симъ лишь погляды мого народу.“ Дальше переходитъ бесѣдникъ на конфискату газетъ и каже: „У насъ (въ нѣмецкихъ сторонахъ Чехъ) поступаютъ дѣйстно въ драконьскій способъ съ конфискатою газетъ а староста въ Литомерицяхъ сказавъ при случайности: „Я конфискую, де и коли хочу.“ Всюды видко, що низшѣ урядники стараются лишь заспокоити бажаня своихъ настоятелѣвъ. — Якъ-же выглядае на иншôмъ поли администраціи съ правами запоручеными намъ конституціею? У насъ нарушуютъ навѣть тайну листову и то дуже часто; особливо отвирано дуже часто листы старокатоликôвъ, писанѣ до старокатоликôвъ. Чи то старокатолики якѣ анархисты чи революціонеры. До чого мае се довести? Чи до того, щобы замѣсть старокатолицтва наставъ протестантизмъ? Такъ то поступаютъ съ Нѣмцями въ Чехахъ“. Въ такій способъ говоривъ бесѣдникъ дальше и заключивъ свою бесѣду тымъ, що сказавъ, що Нѣмцѣ не загинутъ, бо есть могуча держава, на котру можутъ опертися. Кноцови ôтповѣвъ генер. справоздавець Матушь, лишь коротко сказавши, що коли-бъ хотѣвъ ôтповѣсти на всѣ рекриминаціи, то тогды показалось бы, якъ то треба розумѣти гнетъ и гоненье якоись партіи народу. По сихъ дебатахъ принято титулъ „центральна управа“ пôсля прелиминаря.

Коли вже въ пятницю дебаты дуже були заострилися, то на засѣданю въ суботу прійшло до правдивого скандалу, якій мало коли случаеся въ парляментахъ. Шенереръ жалувався, що правительство, взглядно его органы, дуже остро выступаютъ противъ нѣмецкихъ товариствъ, що ему не дозволяютъ скликувати на провинціи зборы, коли противно у Вѣдни се ему дозволено и т. д. Гр. Таффе ôтповѣвъ на се, що урядники не дôстаютъ жаднои инструкціи зъ горы а инструкцією ихъ есть лишь: „Дѣлай пôсля закона“. На ôтповѣдь гр. Таффого сказавъ знову Шенереръ, що не то, що урядники низшѣ, але навѣть найвысшѣ трибуналы суть партійнѣ, бо министерство обсадило ихъ сторонниками правицѣ (Шумъ на сали и на галеріи). Гр. Таффе не може спуститися на справозданя своихъ урядникôвъ, бо они его обрѣхуютъ (Шумъ и крикъ на сали). Зачинае говорити Кноцъ: „П. президентъ министрôвъ каже, що инструкцією урядникôвъ есть „дѣлай по закону“ а намъ видится, що „дѣлай противъ Нѣмцѣвъ“. Мы въ Чехахъ не маемо довѣря до намѣстника (бар. Кравса), бо мы того переконаня, що сему чоловѣкови робило-бы правдиву пріемность, колибъ ôнъ съ Нѣмцями въ Чехахъ мôгъ въ такъ само кровавый способъ поступати якъ свого часу при военныхъ судахъ въ Италіи. (Въ сали и на галеріи великій неспокôй, шумъ и крикъ; президентъ взывае до порядку. Зъ лѣвицѣ пориваются 20—30 послôвъ и грозятъ руками.) Пос. Матушь говоритъ: „Я бы панамъ зъ лѣвицѣ пригадавъ лишь якъ то они съ Чехами поступали: розвязуваня товариствъ, заказуванье часописей, кары грошевѣ, вязницѣ безъ кôнця, драгонады и т. д., то вое похвалювали либералы! (Знову крикъ и шумъ.) Бесѣдникъ боронитъ ôттакъ намѣстника Чехъ бар. Кравса и на тôмъ кôнчится дебата надъ тит. „полиція державна“; титулъ сей принято.

(Бесѣда пос. Кулачковского). Въ дебатѣ надъ титуломъ „управа политична“ забравъ голосъ пос. Кулачковскій и сказавъ: „Дуже легко може бути, що Русины не перепрутъ нѣ одного свого посла до рады державнои при слѣдуючихъ выборахъ и що въ сѣй палатѣ не буде нѣ одного представителя; а случай сей мусить наступити, коли тôлько польскому комитетови выборчому дастся такій вплывъ на урядникôвъ якъ при послѣднихъ выборахъ до сойму. Се не може лежати въ интересѣ державы, щобы многомиліонный народъ, звѣстный зъ своеи прихильности для трону и державы, котрый и такъ вже въ палатѣ панôвъ не мае нѣ одного представителя, немавъ навѣть свого представителя ще и въ палатѣ послôвъ. Я розумѣю, що правительству трудно вплынути въ краю, де верховодятъ самѣ Поляки, але я и се знаю, що все те сталося зъ волѣ правительства и для того може знову бути усунене. Коли отже правительству центральному залежитъ на тôмъ, щобы погодити народы въ Австріи, то оно зробитъ се и въ Галичинѣ и постараеся о те, щобы урядники при выборахъ поступали безсторонно. Лишь черезъ повне рôвноуправненье можна буде знести те безъôтрадне положенье, яке пануе въ Галичинѣ. Наша бесѣда народна немае нѣгде въ краю пошановку а уряды все ôтповѣдаютъ латиньскими буквами, хочь трибуналъ державный орѣкъ, що се противъ арт. 19 основныхъ законôвъ державныхъ. У Львовѣ не можемо дочекатися ôткрытя окремои школы народнои. Въ школахъ народныхъ, де бôльше число нашои молодежи, заведено языкъ польскій яко выкладовый. Нашѣ часописи конфискуютъ а нашѣ институціи церковнѣ нарушаютъ. Майно нашихъ монастирѣвъ ôтдаютъ зô взглядôвъ политичныхъ чужому орденови. Такѣ ôтносины я не можу назвати добрыми або вже лѣпшими, якъ се сказавъ тутъ одинъ посолъ. Такожь не можу признати пос. Гавзнерови що суть выгляды на згоду; доки не буде усуненый всякій гнетъ, доти и бесѣды не ма о якôй згодѣ. Для того звертаюсь ще разъ до п. президента министрôвъ и ще разъ прошу, щобы старався усунути всякѣ покривдженя нашого народу въ моѣй ôтчинѣ а особливо при надходячихъ выборахъ.

(Ôтроченье рады державнои) наступитъ якъ доносятъ „Fremdenblatt“ и „Presse“ дня 24 с. м. а дальшѣ засѣданя розпôчнутся дня 14 цвѣтня с. р. По святахъ продовжатися будутъ засѣданя ще черезъ двѣ недѣлѣ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Нѣмеччина. Въ понедѣлокъ дня 2 с. м. мавъ кн. Бисмаркъ по поводу додаткового кредиту для Камеруна довшу политичну промову, котра не тôлько въ Нѣмеччинѣ але и въ цѣлôй Европѣ а особливо въ Англіи зробила дуже велике враженье и показала знову, що вся политика такъ европейска, якъ въ великôй части и позаморска спочивае нынѣ въ рукахъ нѣмецкого канцлера. Правительство нѣмецке зажадало було додаткового кредиту на колоніи въ Камерунѣ; комисія буджетова нехотѣла однакожь приняти сего кредиту въ розходы звычайнѣ а хотѣла лишь призволити его певну суму яко одноразовый датокъ. Тогды промовивъ кн. Бисмаркъ и сказавъ: „Мы не хочемо вести политики колоніяльнои а лишь ити за нею такъ якъ она поступае въ народѣ. Колоніяльна политика есть лишь тогды можливою, коли за нею есть сильный рухъ въ народѣ. Намъ здаеся, що се дѣйстно такъ есть, що бôльшôсть народу нѣмецкого есть за политикою колоніяльною, хочь бôльшôсть парляментарна выступае противъ неи. Коли се дальше такъ буде, то буде обовязкомъ правительства черезъ новѣ выборы переконатися, якъ народъ думае. Ба, черезъ таке поступованье въ парляментѣ насуваесь мимо волѣ гадка, що опозиція противъ правительства стоитъ въ якôйсь межинароднôй звязи. Доказомъ чужихъ махинацій суть листы австральскихъ королѣвъ и довѣрочнѣ розговори иншихъ агентôвъ, котрѣ въ Англіи друкувалися, закимъ ще у насъ були звѣстнѣ. Все то суть доказы невдоволеня Англіи. Не давно знову оголосила Англія документы, въ котрыхъ сказано, що я мавъ дораджувати Англіи, щобъ она забрала Єгипетъ. На се мушу заявити, що я нѣколи не маю звычаю дораджувати чужимъ державамъ и такъ само не радивъ и Англіи въ справѣ Єгипту, хочь мене кôлька разôвъ о тôмъ запытувано. А коли мене вже не переставано просити, щобъ я хочь свою гадку въ сѣй справѣ высказавъ, то я сказавъ, що Англія лѣпше зробилабъ, коли бы въ справѣ Єгипту порозумѣлася съ Портою; я ще додавъ, що коли-бъ Англія хотѣла конче заняти Єгипетъ, то мы не малибы нѣчого противъ сего. Сѣ поясненя мусѣвъ я подати, щобы опрокинути всѣ инсинуаціи будьто-бы я вже ôтъ давныхъ лѣтъ обманными обѣцанками звѣвъ Англію зъ праведнои дороги. Коли я дораджувавъ Англіи до умѣркованя, то робивъ я се лишь для того, що думавъ удержати миръ въ Европѣ. Я сподѣваюсь, що се мое поясненье втихомиритъ Англію а давне порозумѣнье знову наступитъ“.

Англія. Положенье Англіи сталось въ послѣднихъ часахъ дуже прикре и майже безвыходне. Войска англійскѣ въ Суданѣ мусятъ передъ силою ворохобникôвъ назадъ вертатися; въ Афганистанѣ зависли надъ Англіею чорнѣ хмары и грозятъ небезпечною тучею — може прійти до дуже немилого конфликту съ Россіею; министер-

ôтво, хочь и не получило вотумъ недовѣрія, то все жь держится лишь бôльшостею 14 голосôвъ а на довершенье всего зла выступае ще и кн. Бисмаркъ съ бесѣдою, котра не въ дуже чистôмъ свѣтлѣ ставляе англійске правительство. Англія старалася всюды ставити Нѣмцямъ перешкоду въ ихъ политицѣ колоніяльнôй а особливо на побережахъ заходнои Африки, тымъ часомъ хотѣвъ теперь лордъ Гранвиль выказати въ синôй книзѣ, що то властиво Англія покривджена, що политика кн. Бисмарка загнала еи въ таке безвыходне положенье, словомъ, що всѣмъ неповедѣнкамъ Англіи все виновата Нѣмеччина. Таке поступованье Англіи сталося причиною, що кн. Бисмаркъ выступавъ противъ Англіи съ цѣлою силою и що выйшла потреба для залагодженя не порозумѣня выслати до Англіи окреме посольство въ особѣ сына нѣмецкого канцлера, гр. Герберта Бисмарка. Непорозумѣнье, якъ доносятъ зъ Лондону, мае вже бути залагоджене.

Сполученѝ Державы. Минувшого тыждня въ середу обнявъ новый президентъ Клевеляндъ державну управу въ Сполученыхъ Державахъ пôвнôчнои Америки. Клевеляндъ належитъ до сторонництва демократичного, котре вже ôтъ 24 лѣтъ не мало майже жадного вплыву на управу державы. При выборахъ одержавъ ôнъ въ цѣлыхъ Сполученыхъ Державахъ найбôльше число голосôвъ а особливо въ краяхъ полудневыхъ. До рѣшучого выбору причинились однакожь найбôльше державы пôвнôчнѝ и се именно робить Американцямъ надѣю, що устане антагонизмъ, якій панувавъ доси мѣжь краями на пôвночи и на полудни. Клевеляндъ обнявши управу оголосивъ вже свою програму въ котрôй каже, що буде старатися передовсѣмъ знищати духа фракційного и антагонизмъ политичный и для того завзывае всѣхъ, щобы ему въ сѣмъ дѣлѣ помагали. Дальше каже, що политика его буде розвивати дальше засады Вашингтона, Джеферзона и Монрого т. е. ôнъ буде старатися пôддержувати повну неутральнôсть и независимôсть. Сполученѝ державы не будутъ заключали жаднои угоды але будутъ старалися удержати дружбу съ всѣми державами. Найбôльшу вагу кладе новый президентъ на реформу службы правительственнои и на зменшенье податкôвъ. Клевеляндъ не забувъ въ своѣй програмѣ такожь и на Индіянъ, котрымъ обѣцявъ повну справедливôсть и свобôдный розвôй. Новый президентъ заименувавъ вже такожь и новыхъ министрôвъ; суть то по бôльшôй части люде зъ демократіи, на котрыхъ однакожь всѣ згодилися задля ихъ звѣстныхъ здôбностей. Для Америки настала здаесь нова пора и она безперечно пôднесеся незадовго такъ высоко, що ще въ десятеро стане небезпечнѣйшою пристарѣлôй Европѣ.

НОВИНКИ.

— **Впр. митр. Сильвестеръ** выѣхавъ вчера до Вѣдня, де забавитъ що найменше до кôнця сего тыждня. Звѣстку умѣщену въ послѣднôмъ числѣ „Дѣла“ о приѣздѣ нового митрополита до Львова и о его повитаню доповняемо нынѣ наведеньемъ промовы старѣйшины Ставропигіи проф. дра Шараневича. Ôнъ промовивъ въ сали двôрця желѣзничохо: „У порогôвъ Вашои будучои митрополичои столицѣ, города руского князя Льва, витаю Ваше Впреосвященьство съ тымъ радôстнѣйшимъ чувствомъ, що приѣздите не самѝ, а съ ласкою монаршою. Ласка найясн. монарха въ тôмъ, що основавъ Станиславôвску епископію и именувавъ для неи такожь многонадѣйного владыку. Витайте отже, жійте и пануйте во многая и многая лѣта — и сповняйте всѣ тѝ надѣѣ, съ котрыми поглядае на Васъ вся Галицка Русь! Витаю отже и поздоровляю Васъ ôтъ имени Ставропигіи, тои старинои нашои институціи, котра все непоколебимо стояла при своѣй греко-кат. церквѣ, но и не менше боронила она твердо и щиро свôй св. восточный обрядъ“. Митрополитъ ôтповѣвъ, що тѣшитъ его той доказъ пріязни и довѣрія зъ стороны такъ старинного и славного института, якимъ есть Ставропигія и одушевляе его упованьемъ, що сповнитъ покладанѝ въ нѣмъ надѣѣ, а именно що сповнитъ обовязки свого трудного положеня, до котрого возвали его голосъ монарха и воля Божа та апостольского престола.

— **Музикально-декляматорскій вечеръ** въ XXIV-тѝ роковины смерти Тараса Шевченка ôтбувся величаво вчера въ сали „Народного Дому“ при великôй участи почитателѣвъ вѣщого кобзаря нашого. Ширше справозданье зъ того вечера подамо въ слѣдуючôмъ числѣ.

— **Ôтъ вдôвъ и сирôтъ по священикахъ Перемыскои епархіи** доходятъ насъ численѝ запытаня, чому до сего часу не выплативъ имъ Зарядъ вдовичо-сиротиньского фонду належачихся имъ за той рôкъ пенсій, коли кождого року выплачувалися тіи пенсіи съ початкомъ лат. лютого. Радше було не пôдносити пенсій о 2 зр. а взглядно о 1 зр., а тôлько въ своѣмъ часѣ выплатити той мизерный грôшь, котрого сироты цѣлый рôкъ съ нетерпеливостею выжидаютъ.

— **„Миръ“** — а не „Переглядъ католицкій“ (якъ доносило „Слово“) мае называтися новый евунтско-змартвыхвстаньскій органъ политичный. „Миръ“ мае на ширшу скалю вести тую политику, котру „Рус. Сіонъ“ запнавгурувавъ своими статіями, вымѣреными противъ приклонникôвъ рускои прасы. Доси черезъ рускѝ газеты анѣ Єзуиты въ Добромили, анѣ змартвыхвстанцѣ у Львовѣ не мали „мира“, — за тымъ „миромъ“ мае боювати „Миръ“. Перше число „Мира“ мае выйти вже 1 (13) с. м. Ôтповѣдаючимъ редакторомъ передъ властями мае бути на разѣ о. дръ Іосифъ Комарницкій, префектъ семинаріи.

— **Школа рôльнича въ Ягольници.** Рôкъ шкôльный въ краевôй низшôй школѣ рôльничôй въ Ягольници буде ôткрытый дефинитивно дня 9 н. с. цвѣтня с. р. а кождый ученикъ мае явитися въ заведеню вже днемъ передъ ôткрытьемъ курсу с. е. 8 л. цвѣтня. Хто хоче бути принятый до заведеня мае сейчасъ внести до дирекціи школы прошенье (безъ штемпля) и долучити до него: а) метрику хрещеня на доказъ, що укôнчивъ 16 рôкъ житя; б) свѣдоцтво, що укôнчивъ съ добрымъ успѣхомъ народну школу; в) свѣдоцтво здоровя; г) свѣдоцтво моральности. — Позаякъ краева низша школа рôльнича въ Ягольници мае на цѣли передовсѣмъ образованье селяньскихъ сынôвъ на способныхъ господарѣвъ, то сыны маючихъ селянъ будутъ мати першеньство, а маснôсть батька не стоитъ на перешкодѣ, щобы сынъ получивъ стипендію. Кождый ученикъ получитъ зъ стипендійныхъ фондôвъ харчь, лôжко зъ постелею, одѣжь, пранье и свѣтло безплатно и мае лишь мати свое бѣлье. Хто опôзнивбыся съ поданьемъ а мѣсця стипендійнѝ були занятѝ, той може бути принятый — если буде мѣсце въ заведеню — лишь за оплатою 150 зр. на рôкъ на удержанье. За науку ученики не платятъ нѣчого.

— **Приготовленя до выборôвъ.** „N. fr. Presse“ довѣдуеся, що староства получили приказъ, розпочати приготовленя до маючихъ ôтбутися въ сѣмъ роцѣ выборôвъ до рады державнои. — Пôсля информацій „N. fr. Presse“ выборы малибы ôтбутися вже въ мѣсяцю маю.

— **Министеръ внутрѣшныхъ дѣлъ** перенѣсъ ц. к. старосту Игнатія Левицкого зъ Стрыя до Рудокъ.

— **Упослѣдженье руского обряду въ арміи.** Хто мавъ случайнôсть видѣти у Львовѣ воякôвъ идучихъ на богослуженье, того мусѣло вразити вже хочьбы се, що вояки латиньского обряду идутъ до костелѣвъ завсѣгды въ супроводѣ войсковои музики и съ музикою вертаютъ до своихъ касарень, коли противно Русинамъ воякамъ нѣколи (и на великдень) не доводится чути звукôвъ тои музики, що всѣхъ затягнувшихся пôдъ австрійскій прапоръ — безъ рôжницѣ вѣры и народности — заохочуе до мужности и выгревалости на полю борбы... Може хто подумавъ-бы, що тыхъ Русинôвъ такъ маленько, що не стоитъ имъ додавати при такихъ походахъ музики; но конскрипція выказуе зовсѣмъ щось противного, бо коли число воякôвъ лат. обряду въ львôвскôмъ гарнизонѣ не доходитъ и 2000, то Русинôвъ гр. кат. обряду есть тутъ бôльше якъ 3000, а сѝ цифры найлучше илюструютъ становище нашого обряду въ австрійскôй арміи. Но поминувши такѝ бôльше формальнѝ (хочь своею дорогою не позбавленѝ досяглости) факты упослѣдженя руского обряду супротивъ другихъ законно узнаныхъ вѣроисповѣдань, годѣ промовчати моменты, котрѝ звазанѝ съ самою организаціею духовнои паствы въ арміи, а котрѝ мусятъ вразити кождого, хто безсторонно глядитъ на интересы вѣроисповѣднѝ воякôвъ, ôтбуваючихъ чинну службу вôйскову зъ однои стороны, а на становище осôбъ, котрымъ повѣрено духовну паству рускихъ воякôвъ зъ другои стороны. На цѣлый въ переважнôй части исповѣдникôвъ гр. кат. обряду зложеный гарнизонъ львôвскій есть всего лишь двохъ гр. кат. войсковыхъ капелянôвъ, бо посада гр. кат. пароха вôйскового зовсѣмъ ще не систематизована, — а зъ того выходитъ, що праця ихъ въ ôтношеню до працѣ 5 лат. капелянôвъ не вчисляючи 6 пароха, не може ити въ порôвнанье и по справедливости, повиннобы заходити зô взгляду на фактичный числовый станъ воякôвъ одного и другого обряду зовсѣмъ противне числове ôтношенье гр. кат. и лат. духовныхъ. Давнѣйше гр. кат. митрополичій ординаріятъ порушувавъ тую справу въ компетентныхъ сферахъ, но хочь представленя его не ôтнесли пожаданыхъ результатôвъ, то интересъ самого обряду якъ и не менше духовнои паствы вымагае радикальнои реформы существуючихъ ôтношень и сподѣватися, що Єго Впреосвященьство пôднесе се дѣло и доведе его до користного рѣшеня.

— **Вп. п. Маркевичеви,** купцеви зô Львова, складае комитетъ богословôвъ подяку за щедрый даръ 30 зр. а. в. на выдавництво рускихъ квартетôвъ. — О скôлько намъ вѣдомо, сему выдавництву ведеся дуже добре; добôрныхъ матеріялôвъ зôбраныхъ мае комитетъ дуже богато; одна часть поступила вже въ друкарню до першого выпуска. Редакцію квартетôвъ ведутъ знаменитѝ силы музикальнѝ.

— **Ôтъ о. Ю. Кашубиньского** въ Колоденци получивъ я такій листъ: „Довѣдавшися зъ „Дѣла“, якъ оскорбляючими чувство христіянина словами выразився латиньскій кс. каноникъ К. въ Р. до збирателѣвъ ôтъ комитету Вашои церкви высланыхъ, мои прихожане зложили заразъ для Вашои церкви 4 зр. 40 кр. Долучаючи до тыхъ ôтъ себе 1 зр., пересылаю на Вашу церковь 6 зр. 40 кр. — Подаючи повысше письмо до загальнои вѣдомости, складаю нынѣшнымъ подяку о. Ю. Кашубиньскому и его прихожанамъ за жертву для нашои церкви. — Хирôвъ 20 лютого 1885. — *Г. Гладиловичь,* рускій парохъ въ Хировѣ.

— **„Руско-украиньскои Библіотеки“** томикъ 3 и 4-тый (вкупѣ), обнимаючѝ одну серію оповѣдань Олексы Стороженка сконфискувала ц. к. прокураторія державна и забрала цѣлый накладъ. Причину до конфискаты дало оповѣданье „Голка“, котре доси кôлька разôвъ уже було беззаборонно печатане въ Галичинѣ.

— **Молодѣжь руска** осмѣляеся прилюдно запытати университетскѝ власти, чому до сихъ поръ не постаралися о рускѝ друкосорты, щобъ академики Русины могли выповняти по руски ôтповѣднѝ рубрики. Доси дѣеся такъ, що Русины мусять на польскихъ блянкетахъ выповняти — рубрики по руски.

— **Увôльненье ôтъ науки.** Министеръ просвѣты выдавъ розпорядженье до рады шкôльнои краевои, пôсля котрого громадамъ не прислугуе право увôльняти ôтъ посѣщаня такихъ школъ приватныхъ, що маютъ характеръ публичный. Таке право признане лишь основателямъ школъ приватныхъ, но они мусятъ донести краевôй власти шкôльнôй, кого и чому увôльняютъ.

— **100 покутныхъ писарѣвъ** веде свое ремесло у Львовѣ, експлоатуючи переважно найбѣднѣйшихъ жителѣвъ мѣста и доокрестныхъ селянъ. Таке поважне число покутныхъ „адвокатôвъ“ оконстатувала недавно сама дирекція львôвскои полиціи; на коли взяти на увагу, що есть ще дуже много того рода промысловцѣвъ, про котрыхъ не могла власть довѣдатися, та що деякѝ зъ нихъ маютъ своихъ помôчникôвъ и писарчукôвъ, то загальне число сихъ правдивыхъ пявокъ буде въ двое або и въ трое бôльше. — При такихъ взаеминахъ легко зрозумѣти, що хочь суды и другѝ уряды засыпанѝ роботою — люди укôнчившѝ студія и ôтдаючѝся практицѣ адвокатскôй не маютъ зъ чого жити.

— **Старинный рускій скарбъ.** Въ Переяславѣ найдено на дняхъ, якъ доносятъ „Кіевлянинови“, дуже цѣкавѝ въ археологичнôмъ ôтношеню старинѝ-рускѝ женьскѝ украшеня ôтносячѝся до IX и X вѣкôвъ. Скарбъ складаеся въ приближеню зъ 40 примѣрникôвъ срѣбныхъ и золотыхъ бразлетъ и медаліонôвъ т. з. кіевского типу украшеныхъ дуже нѣжною роботою и емаліею. — Скарбъ сей мае представляти такъ археологичну, якъ и матеріяльну дуже высоку вартôсть и знайденый случайно робôтниками. Чи найденѝ рѣчи суть приналежностею похоронного случаю, чи становлятъ самостôйный скарбъ, не можна сказати. Теперь скарбъ сей передали полтавскому губернаторови, котрый замѣряе его дати Великому князеви Петру Николаевичу, що дуже интересуеся памятниками старо-рускои штуки.

— **Дирекція желѣзниць державныхъ** у Львовѣ подае до вѣдомости, що въ наслѣдокъ надзвычайныхъ обставинъ руху будутъ на всѣхъ шляхахъ галицкихъ желѣзниць державныхъ пріймати ся товары до перевозу лишь пôдъ условіемъ, що надатель зложивъ декларацію дозволеня, щобы посылку ажь до часу можливого набору можна взяти на складъ. Крôмъ сего на згаданыхъ шляхахъ буде дочислятися пôсля регуляминy руху и за дозволеньемъ власти надзоруючои до регуляминового речинця експедиціи додатковый часъ 48 годинъ.

† **Кароль Вильдъ.** Въ суботу минувшого тыждня умеръ у Львовѣ одинъ зъ найстаршихъ и найдѣятельнѣйшихъ книгарѣвъ у Львовѣ Кароль Вильдъ. Ôнъ обнявъ въ р. 1849 по своимъ батьку книгарню, засновану ще въ р. 1796 и вѣвъ еи до недавна, но позаякъ умершій бувъ ентузіястомъ и глядѣвъ на дѣло книгарске не зъ становища купецкого, то недовелося ему удержати старои фирмы, бо на 5 лѣтъ передъ смертію попавъ ôнъ въ невыплатнôсть и ôттакъ вѣвъ лишь зарядъ перейшовшои въ чужѝ руки колись своеи славнои читальнѣ и выпожичальнѣ нотъ. Межи музикаліями знаходившимися на складѣ въ его книгарни були достойно заступленѝ такожь творы рускихъ именно украиньскихъ композиторôвъ, и коли у насъ ширша публика познакомилася съ музичными творами украиньско-рускими, то велика въ тôмъ часть заслуги належится покôйному. — Вѣчна ему память!

— **Зъ статистики газетъ.** Дръ Детлевъ Бидерманъ выдавъ недавно брошуру посвящену исторіи розвитя періодичнои прасы въ всѣхъ державахъ всѣхъ частей свѣта. Зъ богатыхъ статистичныхъ даныхъ, зôбраныхъ авторомъ наводимо деякѝ цифры о скôлькости всѣхъ газетъ и журналôвъ выдаваныхъ въ рôжныхъ державахъ. Въ пôвнôчнôй Америцѣ выдаеся 10.000 газетъ; въ полудневôй Америцѣ токожь 10.000; въ Австріи выходитъ 3.500 газетъ, въ Англіи 3.000; въ Нѣмеччинѣ 3.000; въ Франціи 2.500; въ Россіи 600; въ прочихъ державахъ Европы 2.300; въ Азіи выдаеся 400; въ Австраліи 100, въ Африцѣ 50 а на цѣлôй земнôй кули близько 30.000. — Найбôльшою що до розмѣрôвъ есть газета „North Britsh Advertiser“ а найменшою „New Iork Tribune“. Маса паперу, якои зъуживаеся на газеты выноситъ 450,000.000 килограмôвъ.

— **Антиспиритисты.** Недавно приѣхало до Львова товариство англійскихъ чи шведскихъ т. зв. антиспиритистôвъ, котрѝ мали розвязувати передъ публикою рôжнѝ загадки стоячѝ въ звязи съ другимъ свѣтомъ. Зъ початку дали они одно чи два представленя передъ кружкомъ гостей зôбравшихъся въ однôмъ тутейшôмъ аристократичнôмъ домѣ а успѣхъ, якій они тамъ ôтнесли, заохотивъ ихъ до выступленя передъ ширшою публикою въ театральнôй сали. Но ту показалося, що антиспиритисты — то простѝ обманщики а публика, зъ помежи котрои одинъ лѣкарь здемаскувавъ ихъ, приняла ихъ „штуки“ ознаками крайного невдоволеня а часть еи ще передъ укôнченьемъ представленя выйшла зъ салѣ. Друге представленье выпало якъ кажутъ ще гôрше.

— **Бувшій президентъ соединеныхъ державъ генер. Грантъ** есть пôсля вѣстей зъ Нового Іорку небезпечно хорый и лѣкарѣ нероблятъ нѣякои надѣѣ на его выздоровленье. Генералъ страдае ôтъ рака, що утворився пôдъ языкомъ, ôтъ того що Грантъ куривъ много сильныхъ цигарôвъ, но хотяй смертельно хорый працюе ôнъ 8 годинъ на день, диктуючи свои памятники и заеднолишь пытаеся лѣкарѣвъ, кôлько ще ему жити, бо бажавъ бы выкôнчити свои памятники.

— **Дотепнѝ конокрады.** Въ селѣ Вороцовѣ недалеко Львова украли недавно злодѣѣ одному господаревы коня, но коли ему близше приглянулися, показалося, що кôнь сухій и замореный голосомъ. Досадно стало конокрадамъ, що попалася имъ въ руки така мала добыча: ведутъ коня та мѣркуютъ, чи вести чи пустити. Коло коршмы стоявъ жидôвскій вôзокъ запряженый парою добрыхъ коней, а жидъ — властитель зъ другого села пôшовъ до коршмы загрѣтися. Конокрады нужь до роботы: выпрягли скоренько зъ вôзка одного доброго жидôвского коня, запрягли украденого тай пôгнали. Выйшовъ зъ коршмы жидъ та не приглядаючися въ ночи своимъ конямъ заѣхавъ до дому. На другій день пôшовъ годувати конѣ и не вѣритъ своимъ очамъ, бо замѣсть свого здорового та сильного коня стоитъ у стайни якійсь нужденный харлакъ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Митрополича консисторія вставляеся до намѣстництва о згоду на каноничну институцію для запрезентованыхъ священикôвъ о. Николая Кумановского на Нѣмшинъ, о. Юл. Зельского на Убинье и о. Теодора Косевича на Опришôвцѣ.

До каноничнои институціи завôзванѝ оо.: Стеф. Гавацкій на Губинъ, Мих. Марморовичь на Фиткôвъ, Теоф. Миговичь на Княгининъ.

Сошрудництво въ Збаражи получивъ о. Гр. Грушка.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію для о. Тимотея Кекиша на Дусанôвъ.

Презенту на Фалишь, дѣк. стрыйского, получивъ о. Максим. Артимовичь.

Митрополича консисторія вставилася до суду окружного въ Коломыи о рѣшенье, хто есть заинтабульованый на капелянію Якубôвка, дек. жукôвского и хто мае право презентованя.

Каноничну институцію на Ермакôвку, дек. кудрынецкого получивъ о. Іоанъ Савчинскій, парохъ зъ Пôдкаменя.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

До рукоположеня въ ереѣ явився и зôставъ принятый въ дôмъ пресвитеріяльный Волод. Чайковскій, укôнченый богословъ.

Завѣдательства получили оо.: 1) Іосифъ Негребецкій, сотрудникъ зъ Литынѣ, завѣдательство парохіи Дмитровичѣ, дек. судово-вишеньского; 2) Григорій Гонтарскій, сотрудникъ зъ Малнôвскои волѣ, завѣдательство парохіи Мужиловичѣ, дек. судово-вишеньского (тамошный парохъ о. Григорій Мазикевичь зôставъ засуспендованый по причинѣ полишеня на довшій часъ парохіи); 3) Іосифъ Липиньскій зъ Жерницѣ, завѣдательство парохіи Горянка, дек. балигородского.

Презенты получили оо.: 1) Колодѣй Симеонъ на капелянію Воля мигова, дек. яслиского; 2) Козакъ Іоанъ на парохію Потеличь, дек. потелицкого.

Консисторія вставляеся до президіи намѣстництва що до каноничного поставленя о. Теодозія Лехицкого, запрезентованого на парохію Высоцко, дек. ярославского.

Каноничну институцію на парохію Жерниця, дек. балигородского, получивъ о. Михаилъ Щирба зъ Горянки.

ПОСМЕРТНѝ ВѢСТИ.

✠ Дня 1 лат. марта упокоився въ Шидлôвцяхъ, дек. гусятыньского тамошный приходникъ о. **Евтимій Лисенецкій** въ 62 роцѣ житя, а 33 роцѣ священьства. Родина стратила въ нѣмъ свого опѣкуна, приходъ ôтця-добродѣя, котрый якъ радою, такъ и помочею лѣкарскою (покôйный лѣчивъ гомеопатіею съ найщасливѣйшимъ успѣхомъ и бувъ знаный яко такій въ ширшихъ кругахъ, навѣть за границею), Русь правдивого поборника, церковь найщирѣйшого робôтника въ винограде Христовôмъ и защитника греческого обряду. Похороны величавѝ ôтбулися 3 лат. марта. Вѣчна покôйному память ôтъ рода въ родъ!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Ч. 4 „Зорѣ“** мѣститъ на першôмъ мѣсци продовженье повѣсти Ол. Я. Кониського пôдъ заголовкомъ „Чи злочинець чи недужій?“ — Ôттакъ слѣдуе „Човенъ“ (поезія Евгенія Гребѣнки), дальше продовженье новелѣ Гр. Цеглиньского „Двѣ пары“; стихъ Масляка: „Памяти Евгенія Желехôвского“; „Зъ подорожей по Италіи (Гора Ифінбергъ коло Мерану) Подолиньского; продовженье розвѣдки дра Ом. Калитовского п. н. „Кіевомогиляньска колегія въ другôй половинѣ XVII вѣка“; „На св. Андрея“ (продовженье етнограф. студіи Дан. Лепкого); Всячина и „Вѣсти“, въ котрыхъ межи прочими подыбуемо некрологи: Евгенія Желехôвского и Володимира Шашкевича.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— **Для Академичного Братства:** Вп. А. Чичкевичь въ Тернополи 2 зр.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи:** Вп. А. Чичкевичь въ Тернополи 2 зр.

— **Для руского товариства педагогичного:** Воч. Я. Гудыкъ въ Трибухôвцяхъ 1 зр.

— **Для товариства „Просвѣта“:** Пчт. Читальня въ Голосковичахъ 2 зр.; Вп. И. Бурбель въ Романовѣ 1 зр.; Пчт. Читальня въ Гущанкахъ 1 зр.

— **На Словарь Евг. Желехôвского:** Вп. Дѣдошакъ у Львовѣ 2 зр.; о. Г. Вахнянинъ въ Сѣнявѣ 2 зр.

— **Для воспиталища дѣвочого у Львовѣ:** Пчт. Братство церковне въ Увислѣ 1 зр.; о. Н. Танчаковскій въ Вербôвци 1 зр.

— **Для Шкôльнои Помочи:** Пчт. Братство церковне въ Увислѣ 2 зр.

— **Для потерпѣвшихъ ôтъ повени:** Вп. Федь Мостовый въ Увислѣ 1 зр.

— **Для церкви въ Залѣсю:** о. І. Кульчицкій въ Будзановѣ 2 зр.

— **На творы Вол. Навроцкого:** Пчт. Читальня въ Винникахъ 1 зр. 20 кр.

— **Для рускои Бурсы въ Бережанахъ:** Всч. о. І. Кульчицкій въ Будзановѣ 2 зр.; о. Н. Танчаковскій въ Вербôвци 1 зр.

— **Для общества им. Качковского:** Пчт. читальня въ Гущанкахъ 1 зр.

— **Для рускои бурсы въ Коломыи:** Всч. о. Н. Танчаковскій въ Вербôвци 1 злр.

— **Для рускои бурси въ Тернополи:** Всч. о. Н. Танчаковскій въ Вербôвци 1 злр.

— **На памятникъ бл. п. Волод. Барвѣньского:** Всч. о. Н. Танчаковскій въ Вербôвци 1 злр.

— **На руско-украиньску Библіотеку Олесницкого:** Всч. о. Г. Вахнянинъ въ Сѣнявѣ 1 зр.; Всч. о. Н. Бачиньскій въ Ромашôвцѣ 1 зр. 20 кр.; дръ Окуневскій въ Станиславовѣ 2 зр. 80 кр.

Подяка.

Въ моѣмъ тяжкôмъ горю, коли прійшлося менѣ съ моимъ вѣрнымъ другомъ Евгеніемъ на вѣки розлучатись, не опускали мене и моихъ дѣтей въ найтяжшихъ хвиляхъ пп.: Іоанна Левицка, М. и З. Бучиньска, Куриловичева, Навроцка, Порайкова, Яцыкевичева, Ничаѣвна; пп.: Софронъ Недѣльскій, Титъ Заячкôвскій, дръ Бучиньскій, дръ Яхно, Л. Заклиньскій и всѣ сердечнѝ други покôйного. Дальше складаю прилюдну подяку повысшимъ и Впр. о. катех. Литвиновичу, пп. Стахевичу, дру Окуневскому, Ост. Левицкому, Чорненькому, С. Шанковскому, М. Колянковскому, И. Ключенку, С. Даниловичу, И. Струтыньскому, П. Кумановскому, М. Гушалевичу, А. Малецкому, Іосифу Гурику и Ом. Кобриньскому за щиру ихъ помôчь при уладженю сего печального обходу; дальше Впр. Духовеньству, оо.: совѣтн. Т. Шанковскому, служившому соборну службу Божу и провадившому похороны на чолѣ громадно наспѣвшого Всч. руского духовеньства, о. Ом. Глѣбовицкому за слово въ церквѣ, оо.: Абрысовскому, Мыдловскому и Яцыкевичу, за котрыхъ починомъ наспѣли зъ далека братства церковнѝ; о. дек. К. Пачовскому за провôдъ въ хорѣ; оо. Литвиновичу, Семенови Струтыньскому, Паукови, Косевичу, Гарасимовичу, Порайкови, Ковчеви, Городыскому, Петрушевичу, Дроздовскому, Стефановичу, Шепаровичу, И. Бобикевичу, Стефану Ленкавскому, Вальницкому, Козоровскому, Мардаровичу, крыл. лат. обр. о. Домбровскому и о. Ейзельту — за труды дорогѝ и удѣлъ въ ôтправахъ; Вп. пп. дру Окуневскому, Белеєви, Парылякови, Яворовскому, Цегляньскому, Бобикевичеви и Гнѣвошеви, за ихъ прощальнѝ рѣчи; патріотичнôй молодежи „Академичного Братства“ и львôвскои семинаріи якъ и авторови „Слеза на могилѣ бл. п. Евгенія“, за наспѣвшѝ на похороны письма ихъ и творы, памяти покôйного посвященѝ, всѣмъ Всч. рускимъ братствамъ, читальнямъ, товариствамъ и редакціямъ, взявшимъ въ похоронахъ удѣлъ черезъ делегаціи зъ далека наспѣвшѝ; пп. Вол. Шухевичу, Ром. Заклиньскому и Ап. Ничаю зô Львова, Вп. Директору гимназіи п. Керекяртови и тѣламъ учительскимъ, дальше Вп. пп. маршалкови Брыкчиньскому и бурмистрови дру Каминьскому, котрый не дозволивъ магистратови жадати оплаты за обшаръ на кладовищи, на мѣсце вѣчного упокою для бл. п. Евгенія мною выбраный; въ кôнци всѣмъ а всѣмъ, котрѝ своимъ удѣломъ въ похоронахъ и участею въ моѣмъ горю, своими заходами, радою и помочею объявили, що дорогимъ имъ бувъ мôй другъ найдорожшій такъ вчасно погасшій — складаю вразъ съ моими нелѣтными сирôтками щиросердечну подяку.

Въ Станиславовѣ 11 лютого 1885.

Аделя Желехôвска вразъ съ дѣтьми *Николаемъ* и *Маріею Желехôвскими.*

НАДÔСЛАНЕ.

Лѣкарь ветеринаріи

Володимиръ Федоровичь

осѣвъ въ Тернополи

и мешкає въ каменици п. Цинкеса при „Торговици кôньскôй“ (пляцъ Собѣского) І-шій поверхъ.

1333 (1—3)

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручає 1315 9—?

Специяльности и универсальнѝ средства

францускѝ и иншѝ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѝ фирмы оповѣщуванѝ.

Желѣзничѝ поѣзды.

Пôсля годинника львôвского.

Приходятъ до Львова:

ЗЪ КРАКОВА: о год. 5 мин. 36 рано поѣздъ поспѣшный; о год. 9 мин. 27 веч. поѣздъ особовый; о год. 10 мин. 33 передъ пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворець Пôдзамче о год. 10 мин. 13 веч. поѣздъ поспѣшный; о год. 2 мин. 28 рано и о год. 3 мин. 42 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворець головный львовскій о год. 10 мин. 26 веч. поѣздъ поспѣшный; о. год. 3 мин. 5 рано и о год. 4 мин. 10 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 10 веч. поѣздъ поспѣшн.; о год. 3 мин. 35 рано и о год. 3 мин. 52 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ СТАНИСЛАВОВА: (на Стрый), по пол. о год. 4 мин. 17 поѣздъ особовый, въ ночи о год. 2 мин. 30 поѣздъ мѣшаный и о год. 8 мин. — рано поѣздъ льокальный Дрогобычь-Стрый-Львôвъ.

Ôтходятъ зô Львова:

ДО КРАКОВА: о год. 10 мин. 46 вечеромъ поѣздъ поспѣшный, о год. 4 мин. 5 рано поѣздъ особовый, о год. 5 мин. 3 по пол. поѣздъ мѣшаный и о год. 6 мин. 35 рано поѣздъ мѣшаный льокальный.

ДО ПÔДВОЛОЧИСКЪ: зъ головного двôрця о год. 5 м. 56 рано поѣздъ поспѣш., о год. 12 мин. 31 по пол. и о год. 10 мин. 27 веч. поѣздъ мѣшаный.

ДО ПÔДВОЛОЧИСКЪ: зъ двôрця Пôдзамче о год. 6 мин. 6 рано поѣздъ поспѣшный, о год. 12 мин. 57 по пол. и о год. 10 м. 56 веч. поѣздъ мѣшаный.

ДО ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 6 мин. 30 рано поѣздъ поспѣшный, о год. 12 мин. 15 по пол. и о год. 11 мин. 10 въ ночи поѣздъ мѣшаный.

ДО СТАНИСЛАВОВА: на (Стрый) рано о год. 11 мин. 20 поѣздъ особовый; веч. о год. 6 мин. 50 поѣздъ мѣшаный и о год. 6 мин. 45 рано поѣздъ льокальный Львôвъ-Стрый-Дрогобычь.

Курсъ збôжа

зъ дня 22 лютого 1885.

Цѣна за 100 кильограмôвъ.	зр	кр.	зр	кр
Пшениця червона	7	—	7	72
Жито	6	35	6	55
Ячмѣнь	6	—	7	60
Овесъ	6	35	6	50
Гречка	7	10	7	35
Кукурудза стара	5	50	6	75
„ нова	—	—	—	—
Просо	—	—	—	—
Горохъ до варки	7	—	9	—
„ нас.	5	—	6	60
Сочевиця	—	—	—	—
Фасоля	8	—	14	—
Бôбъ	—	—	—	—
Выка	5	20	6	20
Конюшина (передна)	38	—	52	—
Анижъ	—	—	—	—
„ плоскій	—	—	—	—
Кминъ	—	—	—	—
Рѣпакъ зимовый	11	50	12	—
„ лѣтный	—	—	—	—
Ржѣй (Льнянка)	—	—	—	—
Насѣнье льняне	—	—	—	—
Насѣнье конопляне	—	—	—	—
Хмѣль за 100 кил.	150	—	170	—

Въ друкарни товариства им. Шевченка

(*ул. Академична Ч. 8*)

можна дôстати по зниженôй цѣнѣ:

Рочники часописи „**Правда**“:

Рочникъ IV зъ р. 1870 . . . за 2 зр.
„ V зъ р. 1872 . . . „ 2 зр.
„ VI зъ р. 1873 . . . „ 2 зр.
„ IX зъ р. 1876 . . . „ 2 зр.
„ X зъ р. 1877 . . . „ 2 зр.
„ XI зъ р. 1878 часть лит. 2 томы „ 1 зр.
„ XII зъ р. 1879 . . . „ 2 зр.
„ XIII зъ р. 1880 часть I . „ 50 кр.
зъ р. 1884 часть II . „ 1 зр.

Крôмъ того можна набути:

„Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache“ von Dr. Emil Ogonowski за 2 зр. 25 кр.

1. „Исторія руска Костомарова“, перекладъ Ол. Барвѣньского томъ I за 60 кр., т. II за 50 кр., т. III за 60 кр.; всѣ 3 томы разомъ за 1 зр. 50 кр.
2. „Свѣтоглядъ украиньского народа“, Нечуя, за 50 кр.
3. „Повѣстки и оповѣданя“, Нечуя, за 30 кр.
4. „Кайдашева семя“, повѣсть Нечуя за 80 кр.
5. Федьковича „Довбушь“, Заревича „Боднарѣвна“ и Федьковича „Якъ козамъ роги выправляютъ“ — по 10 кр.
6. „Галицко-руске письменство“ Драгоманова за 15 кр.

Книжки тѝ можна замовити такожь черезъ тов. „Просвѣту“.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои вовны овечои для мужчины середного росту

3.10 метры на одну одѣжь:
за зр. 4·96 кр. зъ доброи вовны овечои
„ „ 8·— „ зъ лѣпшои вовны овечои;
„ „ 10·— „ зъ тонкои вовны овечои
„ „ 12·40 „ зъ дуже тонкои вовны „

Плед до подорожи за штуку зр. 4, 5, 8 ажь до зр 12·— Дуже красна одѣжь, споднѣ, иберцигеры, матеріи на сурдуты и плащѣ ôтъ дощу, тифль, льоденъ, комисъ, камгаринъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на биляры, перувіенъ, доскинъ поручає

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ фабричный въ Бернѣ.

Вѣрзы франко. Карты взорцевѝ для панôвъ кравцѣвъ и франковани. **За послѣплатою** на звышь 10 зр **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна бôльше якъ за 150.000 зр. а. в. и тому легко зрозумѣти, що въ моѣй всесвѣтнôй торговли позôстає богато **останкôвъ** довжины ôтъ 1 до 5 метрôвъ, лишь я змушеный такѝ останки ôтпускати по богато ôтъ коштôвъ выробу **низшихъ цѣнахъ.** Кождый розумно мыслячій чоловѣкъ мусить змѣркувати зъ такихъ малыхъ останкôвъ не можна **жадныхъ взôрцѣвъ** посылати, бо прецѣ при кôлькасотъ замовленяхъ зъ тыхъ останкôвъ въ короткôмъ часѣ нѣчого бы не лишилося. Для того есть то чистый **обманъ,** коли фирмы суконъ инсеруютъ о взôрцяхъ зъ останкôвъ и въ такихъ случаяхъ суть тѝ взоры ôттяти зъ поставôвъ а не зъ останкôвъ а цѣли такого поступованя суть зрозумѣлѝ.

Останки, котрѝ не годятся можутъ ôтмѣнятися або ôтсылаются грошѣ.

Кореспонденціи принимаются на мовахъ: нѣмецкôй, угорскôй, ческôй, польскôй, италійскôй и францускôй. 1311 (2—20)

Загальнѝ Зборы

НАРОДНОИ ТОРГОВЛѢ У ЛЬВОВѢ

общества зарегестрованого съ ограниченю порукою.

Маємо честь запросити П. Т. Членôвъ на **Загальнѝ зборы Народнои Торговлѣ общества зарегистрованого съ ограниченою порукою,** котрѝ ôтбудутся **дня 25 л. марта 1885 р.** въ Народнôмъ Домѣ. Початокъ о 10-ôй годинѣ рано.

Порядокъ дневный:

1. Справозданье Совѣта управляючого.
2. Справозданье и внесеня Комитету контрольного (§§. 34 и 46 ст.)
3. Змѣна статута §§. 1, 2, 21, 36, 37, 59 и прочихъ съ повысшими §§ въ звязи стоячихъ.
4. Доповняючи выборы до совѣта управляючого.
5. Выбôръ комитету контрольного на 1885 р. (§§ 34 и 46 ст.)
6. Внесеня членôвъ.

Львôвъ 8 марта 1885.

За Совѣтъ управляючій:

Дръ Левъ Павенцкій — секретарь.

Евгеній Дудкевичь — предсѣдатель.

1—3

АРИСТОНЪ, ГЕРОФОНЪ

Суть музичнѝ инструменты (позитивка) найновѣйшои конструкціи, на котрыхъ можна выграти сотки піесъ до танцю, арій, пѣсень и т. д., не будучи навѣть музикальнымъ. Уживанѝ до теперь валы, заступленѝ теперь кружками выроблюваными зъ шкôряного паперу (нотовый кружокъ), въ котрыхъ выколенѝ ноты.

Аристонъ чорный и политированый съ 6 кружками нотовыми съ елегантнымъ картономъ нотовымъ и скринкою 20 зр.

Аристонъ на ладъ старинный (въ родѣ дубины) елегантно урядженый съ 6 кружками нотовыми, картонъ и скринка 22 зр. Кружки нотовѝ окремо, за штуку 55 кр.

Герофонъ чорный, политированый съ 6 кружками нотовыми и скринками 25 зр. — Кружки нотовѝ окремо, за штуку 60 кр.

☞ **Списъ нотъ, проспекты, ôттакъ великѝ илюстрованѝ цѣнники товарôвъ галантерійныхъ, забавокъ и т. д., въ нѣмецкôмъ и ческôмъ языкахъ даромъ и франко просимо ихъ лишь жадати.** 1319 (2-2)

Ц. к. Придворна торговля галантерійна „*Пôдъ мѣстомъ Парижемъ*“ въ **Празѣ,** Zeltnergasse Ч. 15

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новѝ **апараты индукційнѝ** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннѝ находитися въ кождôй родинѣ. Гостець, ревматизмъ ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ.** Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondares 2

1302 10—20

НА СВЯТА ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО

поручає

ТОРГОЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА

у Львовѣ

Плащеницѣ, Артосы, Бальдахины, Евангелія, Образы, Кадильницѣ, Хресты, Ковчеги, Лѣхтарѣ, Олтарики до процесій, Пауки, Фаны, Хоругвы, Чаши и пр.

На бажанье высылаєся подрôбнѝ цѣнники безплатно, а всякѝ замовленя оповняєся точно и въ найкоротшôмъ часѣ. 1306 5—?

Дръ ВСѢХЪ МЕДИЦИНЪ

КАЗИМИРЪ ПОДЛЕВСКІЙ

осѣвъ въ

РАДЕХОВѢ.

1325 2—3

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!“

Комедія на 4 справы.

Написавъ **Олександеръ Я. Кониській.**

☞ **Цѣна 30 кр. а. в.** ☜

Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла“. Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

Глядаєся дяка

безженного, маючого добрый голосъ и знаючого уставъ церковный.

Интересованѝ зволятъ ôтнестися до Уряду парохіяльного въ Берестцѣ, почта Лѣско, де получатъ близшѝ повѣдомленя.

Зголошеня пріймаєся до дня 1 цвѣтня 1885 р. (1—3)

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, при ул. Коперника ч. 16 I. поверхъ

має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Вч. Духовеньству свою

РОБÔТНЮ

МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавѝ взгляды Впч. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

☞ Всѣ ласкавѝ замовленя выконуются въ найкоротшôмъ часѣ. (2—11)

995

☞ **По зниженôй цѣнѣ!**

Украиньскѝ гетьманы

Иванъ Виговскій

та

Юрій Хмельницкій

Ивана Левицкого (Нечуя).

(Правопись фонетична.)

Можна дôстати по зниженôй цѣнѣ 20 кр. (съ пересылкою 25 кр.) за примѣрникъ, за посредствомъ „Дѣла“ и другихъ рускихъ часописей. 1214 (16—?)

„БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ“,

образокъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ, стор. 356 въ 16-у. Цѣна 80 кр., съ пересылкою 90 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 24. Львôвъ, Четверъ 28 лютого (12 марта) 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Субботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяца.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“, В. Ф. Зата въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл
на пôвъ року . . 6 рубл
на чверть року . 3 рубл
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 19 зр.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Крайный часъ!

II.

Головною причиною межинароднои вражды въ нашôмъ краю есть безперечно языкова нетерпимôсть широкихъ, вплывовыхъ, хотяй дуже короткоглядныхъ кружкôвъ польскои интелигенціи, рекрутованои въ бôльшôй части зъ посередъ перевертнѣвъ рускихъ. Нетерпимôсть та додавала и додае ще нынѣ до прикрыхъ реминисценцій историчныхъ богато пôдпалу, а плекана старанно шовинистичною частиною прасы польскои выробила въ нашôмъ краю такій складъ рѣчей, що за спорами языковыми весь загалъ галицкого народонаселеня забувъ нынѣ на всѣ прочй многоважнй справы просвѣтнй и економичнй. Кождый глубше думаючій слѣдитель нашого автономичного и конституційного житя краевого въ послѣдныхъ трехъ десяткахъ лѣтъ съ надвышкою мôгъ-бы и мусѣвъ-бы засмѣятись надъ политичнымъ розумомъ того табору національного, котрый пôдставу до лѣпшои будучности доглянувъ для себе выключно въ хвилевôй гегемоніи языковôй, не зважаючи на то, що рôвночасно хтось третій пôдрывае въ пôдъ его нôгъ властивый залогъ розвою силы народнои — матеріяльный бытъ. Народови рускому годѣ се вмѣняти въ грѣхъ або въ провину, що ôнъ всѣми силами и навѣть съ певною завзятостею стараеся зломити згадану ненавистну гегемонію языкову. Народъ рускій прійшовъ вже до свѣдомости своихъ правъ и въ стремленю до ихъ достиженя не дасться зупинити. Розумѣе ôнъ добре, що права его языка обмежено манекинами въ радахъ гродскихъ, супротивными, неприродными интенціями радъ мѣскихъ, уставою шкôльною сойму въ року 1868 и великою пасивностею министерства просвѣты. Розумѣе ôнъ добре, що штучна бôльшôсть вытиснула языкъ его зъ тѣлъ автономичныхъ и що администраційне розпорядженье центрального правительства назначило языкови его дуже пôдрядне и малозначуще становиско въ урядахъ и судахъ. Противъ всего того мусить ôнъ выступати офензивно, а въ противнои стороны то патріотичне змаганье его не повинно заслугувати нѣ на найменшій докôръ, тымъ менше що тиранія языкова не годится съ интересами щирыхъ Славянъ-Полякôвъ, думаючихъ щиро о своѣй будучности, и що простый розумъ зъумѣе выкрыти, що моторомъ неприродного и недостойного народнои чести антагонизму народного есть той евангельскій третій, що посѣявъ плевель посередъ чистого зерна пшеничного.

Були вправдѣ у насъ пробы усторонити ту анормальнôсть межинародну, зреализувати оклики щоденнй о „równości“, але и то есть кождому зъ насъ звѣстнымъ, що надъ всякими змаганями — надѣлити нарôдъ рускій ширшими правами на поли розвою національного, якъ правительство такъ и бôльшôсть сойму, супротивъ интересôвъ краю и державы, переходила заедно до порядку дневного.

Тутъ пригадуемо лишь внесенье посла Дитля въ першôй каденціи соймовôй, внесенье пок. посла Кшечуновича пôдъ конецъ 1860-тыхъ рокôвъ, спинене veto-мъ правительственного комисаря; широкій и щирый проектъ до modus vivendi пок. вицемаршалка соймового Юл. Лавровского и трійцяти послôвъ, котре репрезентація краева на внесенье выдѣлу краевого узнала безпредметовымъ; ôттакъ внесенье пос. Каминьского подôбнои основы а остаточно и внесенье пос. Юл. Романчука въ послѣднôй сесіи соймовôй та проектъ гр. Войт. Дѣдушицкого, котрый не скристализувався страха ради передъ подôльскою шляхтою... Отъ чи не красна вязанка добрыхъ та певно въ бôльшôй части щирыхъ намѣрень, що на нещастье розбилися всѣ дрôбною пѣною о погану нетерпимôсть и короткоглядность керманичѣвъ внутрѣшнои политики краевои, пôддержуваныхъ заедно чи то куплеными, чи лишь наущеными третою стороною представителями такъ званои опиніи публичнои.

Региструючи всѣ тй пробы и неудачѣ, мы по неволи мусимо заключити, що у насъ пануе або найкрайнѣйшій фанатизмъ антинародный або невылѣчимый недугъ политичнои слѣпоты и що въ слѣдъ за тымъ проводирѣ въ справахъ краевыхъ не умѣютъ або не хотятъ або по якомусь указу не можутъ полагодити дуже прикрй и невыносимй нашй ôтношеня національнй.

Якъ бы ще Галичина пôдъ взглядомъ етничнымъ представляла якійсь запутаный хаосъ, трудный до упорядкованя, або якъ бы ви межинароднй ôтношеня були дуже выимкового роду, — мы могли-бъ тогды глядѣти на рѣчь бôльше съ зимною кровію. Але-жь бо, поминувши вже англійску Канаду и всхôдній Индіи, находимо въ самôй Европѣ богато такихъ Галичинъ о мѣшанôмъ народонаселеню, а мимо того бачимо, що межинароднй ôтношеня всѣхъ тыхъ краѣвъ, якъ Бельгіи, Швайцаріи, ба навѣть россійскои Финляндіи та прибалтицкихъ провинцій, давно вже суть управильненй та що и въ другихъ коронныхъ краяхъ австро-угорскои державы незначнй меншости народнй тѣшатся бôльшимъ рôвноуправненьемъ національнымъ, чимъ наша нещаслива Галичина. Въ виду всего того думаемо, наспѣвъ уже крайный часъ, щобъ и у насъ не пустыми словами а дѣломъ съ всею щиростею взятися за дѣло рôвноуправненя языка руского въ рускôй части Галичины. Дѣло се не такъ дуже трудне. Швайцарію населяютъ ажь три окремй народности, а мимо того не чуемо тамъ про якйсь споры языковй. Рôвножь и Флямандцѣ белгійскй зъумѣли щасливо управильнити свои ôтношеня языковй до Вальонôвъ и побôчь французского выробили свому языкови широке уважанье. При всѣмъ розходится головно о умѣренье зъ обохъ сторôнъ, о усуненье грубои силы передъ правомъ и зрозумѣнье спôльныхъ интересôвъ. Еслижь трійцятьлѣтне досвѣдченье научило насъ доволѣ, що конституційнй представителѣ нашй не суть въ силѣ знестись на те высоке становище, щобы обомъ елементамъ народнымъ въ нашôмъ краю признати ôтповѣднй права языковй; если и правительство не хоче чи не може въ нашôй борбѣ народнôй выступити въ роли розъемника, то пытаемось, чи вже поза тыми двома нерѣшучими чинниками нема людей свѣтлого розуму, честного и твердого характеру въ обохъ народныхъ таборахъ, котрй дѣло рôвноуправненя языкового взяли-бы въ свои руки, унормували его въ дорозѣ приватного порозумѣня, готовый проектъ до уставы представили всему загалу и остаточно такъ на соймъ якъ и центральне правительство зробили пресію пôйти за голосомъ и волею обохъ народôвъ. Дивитись дальше апатично на розстрôй обохъ сусѣдуючихъ народôвъ для того, що однôй кастѣ або комусь трегому посторонному съ тымъ выгôдно а може и добре, се грѣхъ непростимый на доли власного народу. Мы замѣсть крѣпитись, ослабляемось взаимно, замѣсть ити въ передъ — женемось въ часы нетолеранціи середновѣчнои. Наученй ходити на шнурочку, ждемо що дня спасеня зъ горы, зъ чужихъ рукъ, а своихъ шануемо, не помнячи на пословицю, що faber quisque suae fortunae. Если справдѣ народови польскому въ Галичинѣ переѣлася олигархія та ще изъ неи невеликій хосенъ для краю, то чомужь не схôснувати зъ хвилѣ отямленя и выдерти керму зъ неспосôбныхъ чи може нещирыхъ рукъ? По усуненю пытаня національного не буде и причины до веденя политики егоистичнои, а головный выскъ буде въ тôмъ полягати, що край весь зверне свою увагу на бытъ економичный. При сѣмъ мусимо замѣтити, що хотяй довголѣтный досвѣдъ на сѣмъ поли наказувавъ-бы намъ бути песимистами, то мимо того мусимо вѣрити въ успѣхъ такои розумнои працѣ, если за ню прійнятся люде о ширшихъ поглядахъ политичныхъ. Вправдѣ не конче се вдячне дѣло ставати межи фанатичнй ряды воюючихъ сторôнъ, а въ виду теоріи beati possidentes може и не популярне, але цѣль нами указана есть за надто высока, щобы до неи не стремѣти съ повнымъ ентузіязмомъ. До того мусимо ще додати, що порушена нами справа сталась вже нынѣ предметомъ дискусіи въ меншихъ кружкахъ львôвскихъ патріотôвъ зъ обохъ таборôвъ народныхъ.

Голосъ руского священика въ справѣ напасти „Руского Сіона“.

[Статья надôслана.]

(Дальше.)

Для чого отже ôтдано справу Василіяньску Еэуитамъ? Що загадано черезъ то осягнути тогды, коли вже на споминъ „Еэуиты“ у кождого Русина любячого свою церковь, свôй обрядъ, свою народнôсть будятся дуже прикрй чувства, выкликуванй бувальщиною нашои рускои церкви и нашого обряду? Для чого-жь при такихъ обставинахъ не повѣрено сеи Василіяньскои справы священикамъ нашимъ, нашого обряду, коли не загадувано тутъ нѣчого бôльше, якъ приверненье дисциплины, коли не намѣрювано тутъ перепровадити и щось политичного, до чого нашй священики були-бъ непридатнй? Чи уважано наше руске духовеньство такъ пôдъупалымъ въ религійно-моральнôмъ взглядѣ або такъ низько стоячимъ пôдъ взглядомъ интелектуальнымъ, що оно було-бъ неспосôбне або не въ змозѣ на ново привернути пôдъупалу дисциплину у Василіянъ? Чи-жь не було у насъ такихъ ду

Дещо зъ исторіи украиньского письменства XIX. вѣку.

(Споминки и замѣтки М. Уманця.)

VII.

Та не довго оно такъ велося. Мабуть вже така доля судилася украиньскôй справѣ, що ледви починае она силы набирати, якъ изнову схопится хуртовина и починае руйнувати. Але на сей разъ хуртовина не була несподѣваною; въ члены „Юго-западного отдѣла Географического общества“, въ котрôмъ Украинцѣ мали за собою далеко переважну бôльшôсть, якимось побытомъ попавъ Юзефовичъ, — то вже тогдѣ треба було сподѣватися, що зъ того добра не буде. Перше „Кіевлянинъ“ (въ 118 ч. за 1874 р.) кинувъ ôтдѣлови докôръ за прихильнôсть до украиньского сепаратизму. Зъ ôтчиту-жь про дѣяльнôсть ôтдѣлу за 1874 чи 1875 рôкъ (напевне теперь не згадаю) можна бачити, що Юзефовичъ, зрѣкаючись права бути членомъ, просто заявивъ, що нѣбы-то ôтдѣлъ не стôлько дбае про науку, якъ про украиньскій сепаратизмъ. Незабавомъ ôнъ пославъ доносъ на украиньство. Хто помагавъ ему и якъ велося все дѣло, чи пыталися кого про се, чи була яка оборона украиньства и якй були ему на сей разъ дорѣканя, окрôмъ сепаратизму, — про все се мы нѣчого не знаемо, бо дѣло, якъ звычайно, велося нишкомъ и мы не знаемо навѣть, кого намъ въ сѣй справѣ найбôльше дякувати. Певно тôлько, що п. Юзефовичъ зробивъ якійсь доносъ — про се весь Кіевъ знае, — а дальше певно такожь, що зъ приводу сего доносу того-жь 1876 року по Высочайшôй воли скасовано „Юго западный отдѣлъ Географ. общества“, зацѣплено зовсѣмъ часопись „Кіевскій Телеграфъ“ и знову заборонено выдавати украиньскй книжки. Про все се выданй були нишкомъ, нѣгде въ законахъ не надрукованй, особнй наказы, зъ котрыхъ намъ довелося роздобути тôлько одинъ про заборону украиньскихъ книжокъ. Друкуемо цѣлкомъ сей наказъ въ точнѣсѣнько вѣрнôмъ перекладѣ. Ось ôнъ сей наказъ зъ 1876 року:

„Государь Императоръ 18 (30) минувшого Марця мѣсяця Высочайше звелѣти зволивъ: 1) не дозволяти привозати въ имперію, безъ волѣ на то „Главного управленія по дѣламъ печати“, нѣякихъ книжокъ и брошуръ, друкованыхъ за кордономъ на мало-рускôмъ нарѣчію; 2) заказати друкованье и выдаванье въ имперіи оригинальныхъ творôвъ и перекладôвъ на тому нарѣчію, окрôмъ хиба: а) историчныхъ документôвъ и памятникôвъ и б) творôвъ краснои словесности, але съ тымъ, щобъ, друкуючи историчнй памятники, неôтмѣнно вживалася правопись оригиналôвъ, а въ творахъ краснои словесности, щобъ не було нѣякои ухилки ôтъ звычайнои россійскои правописи и щобъ книжки сй друкувалися не инакше, якъ пôсля перегляду въ „Главнôмъ управленію по дѣламъ печати“; 3) такъ само заборонити всякй театральнй грища и ôтчиты на мало-рускому нарѣчію, а такожь и друкованя мало-руского тексту до музичныхъ нотъ.“

Легко бачити, до якого тяжкого наслѣдку довела отся халепа. Разомъ съ „Юго-западнымъ отдѣломъ“ загинула велика сила зôбраного и навѣть выготовленого вже матеріялу, котрый такъ не знати де й дѣвся. Тогдѣ жь бо ся халепа обôзвалася тяжко на доли де-кого зъ Украинцѣвъ, котрыхъ чимало порозсылали то пôдъ доглядъ полиціи, то на службу въ Петербургъ або въ иншй мѣсця, абы тôлько ôторвати ôтъ рôднои Украины. Та й нема чого дивуватися, що въ такôй турбаціи богато дечого загинуло. Такъ н. пр. менѣ вѣдомо, що въ Кіевѣ готовилося выданье всего Брема въ перекладѣ Св. Опатовича, але пôсля халепы 1876 року ледви ôтшукався маленькій урывокъ зъ сего перекладу.

Що-жь до друкованя книжокъ украиньскихъ, то на прикôнченю 1876 року оно зовсѣмъ перервалося. Въ 1876 р. були надрукованй тôлько тй книжки, що були ранѣйше дозволенй. Такъ п. Старицкій мавъ выдати переклады „Сербскихъ пѣсень и думъ“ въ трехъ частинахъ, але выдавъ тôлько першу, дозволену цензурою ще въ 1875 роцѣ, а останныхъ двохъ не можна було выпустити „по независящимъ обстоятельствамъ“ — якъ каже ôнъ въ передмовѣ до свого перекладу („Сербскй думы и пѣснѣ“. Кіевъ, 1876 р.) и якъ звычайно у насъ кажутъ, коли „полетѣвъ-бы такъ не пускаютъ“. Въ 1877 роцѣ въ Россіи не надрукувано нѣ однѣсенькои украиньскои книжки, коли не лѣчити двохъ томôвъ выданя Географичного товариства „Труды этнографическо-статистической экспедиціи въ Западный край“ Чубиньского, де друкувалися приказки, загадки та пѣснѣ украиньскй. Въ 1878 роцѣ выйшло въ Россіи 11 украиньскихъ книжокъ, але мѣжь ними 3 томы выданя „Московского общества исторіи и древностей россійскихъ“, — се пѣснѣ Галицкои и Угорскои Руси Якова Головацкого, а прочй всѣ — се були потомнй выданя давныхъ авторôвъ, якъ ото Котляревского, Гребѣнки, Гулака-Артемовского и др., окрôмъ хиба однои новинки, оперетки „Чорноморцѣ“, та й то переробленои зъ надрукованои въ „Основѣ“ пьесы Кухаренка. Въ 1879 роцѣ въ Россіи надруковано тôлько 2 украиньскй книжки, въ 1880 роцѣ всего 5, а останнй всѣ, що заведенй въ „Покажчикъ“ М. Комарова, друкувалися за кордономъ, найбôльше у Львовѣ. Коли порôвняти сй чотыри роки лихои годины ôтъ 1876—1880 съ красшою годиною ôтъ 1873 до 1876 р., то знову побачимо, яку силу мала заборона 1876 року. Тогдѣ бо выходило въ Россіи що року середнымъ лѣкомъ по 20 украиньскихъ книжокъ, а ôтъ 1876 р. не выходило и по 5 на рôкъ. За те за кордономъ все бôльшае та бôльшае выдаванье украиньскихъ книжокъ, такъ на пр. въ 1878 роцѣ выйшло за кордономъ 11 книжокъ украиньскихъ авторôвъ, мѣжь котрыми бачимо новнй збôрники творôвъ Шевченка, Квѣтки, Марка Вовчка и новй творы Нечуя, Мирного, С. Подолиньского и иншихъ. Се знову показуе намъ, що не важаючи нѣ на якй перешкоды и утиски, украиньске письменство, якъ дѣло живе и справедливе, не вгасае и само въ собѣ мае доволѣ силы, щобъ выбиватися на свѣтъ Божій.

Подивѣмося теперь, якъ на дѣлѣ прикладався наказъ 1876 року? Зъ початку сего року, ще до наказу, выдано було въ Празѣ „Кобзаря“ Т. Шевченка въ двохъ томахъ; въ першому зôбрано все те, що безъусловно и скôлька разôвъ пропускала россійска цензура, а въ другому те, чого цензура нѣколи ще не пускала та мабуть не швидко и пуститъ. Кіевскій книгарь Л. Ильницкій закупивъ бувъ цѣле выданье першого тому, заплативъ щось 4000 карбованцѣвъ, ажь тутъ на тобѣ! — „Главное управленіе по дѣламъ печати“, по силѣ 1. §. наказу зъ 1876 р., не пускае. Мегнувся ôнъ у той далекій Петербургъ, зôбравъ всѣ прежнй выданя „Кобзаря“, що ось, мовь, все се скôлько разôвъ було друковане!

— „Мы й самй — кажутъ ему — добре знаемо. Та то було колись, а теперь не можна“.

— Та що жь менѣ робити? — галасуе бѣдолаха — я жь заплативъ 4000 карбованцѣвъ, я-жь не знавъ, що такій законъ выйде, за що-жь робити менѣ таку шкоду? Адже-жь законъ, якъ кажутъ, не мае зворотнои силы, а я купивъ ще до того наказу, котрого нѣхто й не сподѣвався.

ховникôвъ, якъ преосв. Юліянъ Пелешь? Чи и ôнъ и ему подôбнй въ здôбностяхъ, учености, религійно-моральнôй ревности, совѣстности и точности не способнй були-бы привернути дисциплину у Василіянъ, хочь-бы вже навѣть съ приданьемъ ще и якого монаха, коли вже того такъ конечно до привернення дисциплины въ монастыряхъ потреба? Чи-жь ввѣренье сеи Василіяньскои справы Єзуитамъ, коли она справдѣ тôлько дисциплиною, не есть нарушеньемъ привилеѣвъ нашои рускои церкви и правъ владыкъ рускихъ, котрй пріймаючи унію съ Римомъ застерѣгали собѣ мѣжь иншимъ: „Archimandritae, Ihumeni, Monachi vulgo Czerncy et coenobia illorum, ut secundum morem et consvetudinem antiquam sub obedientia et potestate Epporum in cuiuslibet dioecesi sint“*), затверджене папскими булами, особливо-жь папою Венедиктомъ XIV булею „Demandatum coelitus“, де выразно сказано: „omnesque in posterum et singulos Ecclesiae Graecae ritus et mores a Patribus traditos omnino servari mandamus“.

Але запевно скажете на те, що монаха може тôлько монахъ реставрувати. Правда ваша, але-жь и правда наша. А правда наша въ тôмъ, що Єзуиты, котрымъ ввѣрено реформу Василіянъ, не монашескій законъ а тôлько societas, товариство, и папа Павелъ III въ р. 1540 затвердивъ зарисы ихъ регулъ выразно тôлько пôдъ тою назвою: Societas, товариство. Надто-жь еще: Єзуиты, то товариство безъ явныхъ статутôвъ, вымѣрене властиво на поборенье протестантизму. Съ якимъ отже намѣромъ, въ якôй цѣли повѣрено теперь тымъ Єзуитамъ справу Василіяньсу? Чи-жь може бути то справою чисто религійною? Чи-жь тіи Єзуиты не ужитй теперь на то, щобъ выкорѣнювати у нашихъ Василіянъ, посередно чи безпосередно и у нашого свѣтского духовеньства тую мниму нахильнôсть до шизмы, о яку „Р. Сіонъ“ важився помовляти наше духовеньство, не зважаючи нѣ на то, що придягъ на себе офиціяльнôсть архіепархіального письма, нѣ на то що слово „шизма“ сталося въ нынѣшныхъ часахъ покликомъ политичнымъ, с. є. знаменемъ нахильности до Россіи (о чѣмъ свѣдчитъ не мало процесъ Ольги Грабарь о головну зраду), хочь до того „Р. Сіонъ“ не мавъ и найменшои пôдставы, а выступивъ въ тôмъ яко клеветникъ на наше духовеньство.

III. Чи то справа чисто религійна, чи чисто политична — справа трираменного хреста, процесы о той хрестъ, тая нагôнка навѣть администраційныхъ органôвъ за трираменными хрестами, то безкарне пôдъущуванье народу противъ трираменныхъ хрестôвъ черезъ такихъ кс. Стояловскихъ, тіи факты обрѣзуваня раменъ тыхъ хрестôвъ навѣть черезъ духовникôвъ перейшовшихъ въ холмскои діецезіи сюды? Кождому, хто тôлько хочь трохи обзнакомленый съ исторіею церковною всесвѣтною, звѣстно, що у христіянъ не було и нема нѣякихъ сектъ анѣ єретикôвъ по поводу хреста; що хрестъ бувъ все одною зъ тыхъ признакъ спôльныхъ всѣмъ христіянамъ, якъ католикамъ такъ и найбôльше єретичнымъ сектамъ; що небувало и нема хреста правовѣрного а єретичного, католицкого а протестантского або шизматицкого. Хрестъ у всѣхъ христіянъ и у всѣхъ сектъ христіяньскихъ уважано все св. знаменемъ того хреста, на котрôмъ бувъ розпятый Христосъ и нѣколи не було спорôвъ що до формы того хреста, хотяй формы хреста справдѣ не всюды були однаковй. Межи тыми рôжными формами хреста, сягаючими въ глубоку давнину, належитъ и форма нашого трираменного хреста. И противъ того трираменного хреста не повставано нѣколи, не квестіоновано нѣколи єго ортодоксіи, щобъ ôнъ въ чѣмъ небудь супротивлявся вѣрѣ и науцѣ католицкôй, а бодай того нѣгде въ исторіи не знаходимо. Навѣть, коли Русины пріймали унію съ Римомъ въ р. 1595 не пôдношено зъ нѣкотрои стороны и найменшого пытаня або клявзулѣ що до трираменного хреста, а римскій апостольскій престолъ, очевидно зачисляючи и трираменный хрестъ до „omnia laudabilia Ecclesiae Graecae instituta ab antiqua Patrum traditione derivata“, полишивъ яко одно зъ тыхъ, що не супротивляєся правдѣ и науцѣ католицкои вѣры и не выключає общеня съ церквою римскою. Той трираменный хрестъ переховався въ нашôй рускôй церквѣ яко признака нашого обряду ажь по нынѣшнй часы и нѣхто нѣколи не выступавъ противъ него. Щежь надто папа Пій IX особнымъ письмомъ до Впр. б. митр. Іосифа Сембратовича ствердивъ, що той хрестъ не супротивный правдѣ и науцѣ вѣры католицкои. Однакожь мимо того всего найновѣйшими часами, саме тогды, коли заôаглося „Czas-ови“, „Gaz. Narodow-ôй“ e tutti quanti зробити и выставити насъ Русинôвъ передъ свѣтомъ (Вѣднемъ и Римомъ) врадниками стану, а руске наше духовеньство и цѣлу нашу церковь руску розсадникомъ и двигачемъ россійско-шизматицкои пропаганды на поли религійно-политичнôмъ посередъ рускаго народа, показано на той трираменный хрестъ якъ бы на доказъ справдешнои пропаганды россійско-шизматицкои, такъ безсовѣстно и злобно импутованои нашому рускому духовеньству, и вже на самъ видъ трираменного хреста покликано: „Polizei!“ *(Дальше буде.)*

*) *Geschichte der Union* der ruth. Kirche mit Rom von Dr. *Julian Pelesz* B. I. S. 530—531.

Вечерницѣ въ XXIV. роковины
смерти Тараса Шевченка.

Велике слово народного генія, що и середъ найтяжшихъ хвиль народного житя умѣє пôдняти до дѣла цѣлый народъ и мовь та чудотворна искра запалює однымъ великимъ огнемъ цѣлй масы, — живе вѣчно въ народѣ и мовь непропаща сила природы стаєся товчкомъ и осередкомъ змагань національного житя. Хочь тлѣнне тѣло народного пророка лягло у землю, хочь єго кости присыпавъ пѣсокъ, то вѣще єго слово не пропадає марно: єго великій заповѣтъ оживляє цѣлу громаду и на могилѣ народного керманича крѣпитъ грядущй поколѣня въ борôѣ съ невзгодинами житя.

Вѣрна великому заповѣтови незабутного кобзаря Тараса Шевченка зôбралася дня 9 л. марта наша львôвска громада въ „Народнôмъ Домѣ“, щобы спомянути єго „не злымъ, тихимъ словомъ и ôтдати честь борцеви за народнй права. Численно зôбраныхъ гостей, межи котрыми бачили мы патріотôвъ, наспѣвшихъ зъ найдальшихъ сторôнъ галицкои Руси а навѣть и зъ Мазурщины, повитавъ именемъ товариствъ, устроюючихъ вечерницѣ дръ Омелянъ Калитовскій. Въ ядернôмъ ôтчитѣ вказавъ ôнъ на велике значенье народнои свѣдомости въ культурнôмъ розвитю якъ одиниць такъ и цѣлыхъ народныхъ организмôвъ и ôткликуючися до заповѣту Тараса Шевченка загрѣвавъ всѣхъ до працѣ въ тôмъ направленю. Розбудженье народнои свѣдомости сталося у насъ першимъ народнымъ обовязкомъ, а хто лишь есть живымъ членомъ руского народу, той мусить памятати о тôмъ на всякôмъ становищи и при всякихъ ôтносинахъ: ôтносится се до старшихъ и до молодежи, до мужчинъ и до жѣнокъ, — словомъ почутье народнои свѣдомости, котре съ цѣлою силою выразилося у Тараса Шевченка, повинно якъ дорогій переказъ єго великого генія оживляти всѣхъ дѣтей Руси и бути провôдною гадкою у всѣхъ нашихъ починаняхъ. — Пôсля ôтчиту дра Калитовского, за котрый зôбранй гостѣ подякували прелегентови рясными оплесками, слѣдувала инструментальна продукція: „тріо“ Ем. Качковского. Знаменитй въ музикальнôмъ свѣтѣ львôвскôмъ загально звѣстнй екзекуторы запанували вповнѣ надъ своєю задачею и выконали трудный музичный твôръ съ цѣлою точностею и прецизією правдивыхъ артистôвъ.

Найкрасшою точкою програмы сегорôчныхъ вечерницъ въ честь Тараса бувъ слѣдуючій ôттакъ хоръ „Закувала та сива зазуля“ зъ оперы Нѣщиньского „Назаръ Стодоля“. — Славный авторъ украиньскои „Антигоны“ явився передъ нашою галицкою публикою яко знаменитый музикъ-композиторъ, а єго хоръ се правдива перла украиньско-народнои музики. Коли славный хоръ товариства „Лютня“ ставъ спѣвати, залягла у просторôй сали „Народного Дому“ якась поважна торжественна тишина. Здавалося, що всѣ слухателѣ заперли у собѣ духъ, кождый слѣдивъ за чарующими звуками, щобы не пропустити нѣ однои черты сеи гарнои порываючои пѣсни. Якесь дивне нѣжне чувство вкрадалося до душѣ а уява несла насъ далеко въ синый степъ украиньскій, зъ котрого неначе долѣтавъ — то легôтъ тихого теплого вѣтру то луна розбурханыхъ филь широкого Днѣпра. По ôтспѣваню пѣсни оплескамъ не було кôнця, а спѣваки мусѣли пѣсню заспѣвати въ друге. — Хорошо ôтôграла на фортепянѣ такожь п. Цеглиньска Лисенкôвъ другій концертовый полонесъ и Листа рапсодію, за що нагородила єи публика оплесками. — Знаменитымъ екзекуторомъ сольовои пѣсни Вахнянина „И я любивъ колись въ житю“ явився п. М. Витошиньскій. Ôнъ вповнѣ перенявся гарною композиціею, и своимъ звучнымъ голосомъ ôтдавъ повноту мужеского чувства, яке вôлявъ авторъ у сей твôръ, котрый на домаганье публики мусѣвъ бути повтореный. Рôвно хорошо выйшовъ такожь хоръ Енгельсберга „Любовь соловейка“, котрый съ правдивымъ художествомъ ôтспѣвали члены товариства „Лютнѣ“. Зъ порядку слѣдувала декламація заспѣву Шевченка „Думы мои, думы мои“. — П. Н. Яворовскій, котрого пôзнали мы яко способного декляматора при другихъ нагодахъ вывязався и теперь съ повнымъ зрозумѣньемъ рѣчи зъ своеи задачѣ, за що збиравъ ôтъ гостей оплески узнаня. — На закôнченье ôтспѣвали члены товариства „Лютнѣ“ два хоры: ческу пѣсню Хваля „Červena-voda“ и Вахнянина „Молодй сны“. Обѣ п одукціи выпали дуже добре, а зôбранй гостѣ, котрымъ особливо послѣдный твôръ припавъ до вподобы, выразили рясными оплесками щире признанье знаменитымъ спѣвакамъ и ихъ диригентови, п. Цетвиньскому, котрый своимъ славнымъ проводомъ хорови „Лютнѣ“ що року причиняєся безкористно до звеличеня Шевченковыхъ вечерниць, що ôтъ 24 лѣтъ стались у насъ народнымъ торжествомъ. Межи поодинокими точками програмы ôгчитано слѣдуючй телеграмы и привѣтнй письма, наспѣвшй до комитету вечерниць: ôтъ членôвъ руского касина въ Стрыю, ôтъ читальнѣ въ Сулимовѣ, ôтъ „Рускои Бесѣды“ въ Тернополи, ôтъ выдѣлу филіи товариства „Просвѣта“, ôтъ товариства „Науки и Забавы“ въ Закомарю, ôтъ молодѣжи гимназіи въ Сяноку, ôтъ перемыскихъ богословôвъ, ôтъ самôбрскихъ Русинôвъ, ôтъ товариства „Сѣчь“, ôтъ читальнѣ въ Кутахъ, ôтъ Русинôвъ въ Садагорѣ, ôтъ рускои читальнѣ въ Станиславовѣ, ôтъ бучацкихъ Русинôвъ, ôтъ Русинôвъ рогатыньскихъ, ôтъ Русинôвъ любачѣвскихъ, ôтъ Русинôвъ зъ Рудокъ, ôтъ ученикôвъ бережаньскихъ, ôтъ филіи товариства „Просвѣты“, литературно-драматичного товариства и читальнѣ въ Коломыи, ôтъ товариства рускихъ академикôвъ „Союзъ“ въ Чернôвцяхъ, ôтъ вѣденьскихъ богословôвъ, ôтъ ученикôвъ стрыйскои гимназіи, ôтъ львôвскихъ рускихъ богословôвъ, ôтъ Заячкôвского въ Бялôй, и ôтъ читальнѣ въ Воли Якубовôй. Ôгчитуванье телеграмъ, котрй свѣдчатъ, що громада почитателѣвъ незабутного Тараса ширшає съ кождымъ днемъ у нашôмъ краю, выкликало межи публикою правдивый ентузіязмъ. Участники вечера выйшли одушевленй и скрѣпленй до борôы за высокй идеѣ, котрымъ служивъ Тарасъ.

ДОПИСИ.

Зъ Кристинополя.

(Ôтозва до Вп. дякôвъ епархіи перемыскои.)

Братя! Незавиднй часы теперь настали! Борôа о житье, о хлѣôъ насущный пожирає нынѣ найбôльше силъ людскихъ! Загальне невдоволенье чути рôвно въ устъ селянина-хлѣборôба якъ и мѣщанина, ремѣсника та купця, учителя и священика, урядника, якъ и другихъ. Селянинъ-хлѣборôбъ нарѣкає на бѣду, хочь має господарство, мѣщанинъ, хочь має що найменше свою стрѣху, ремѣсникъ, хочь має ремесло, купець, хочь має торговлю, учитель, священикъ и урядникъ, хочь маютъ пенсіи и ще иншй доходы, — а що-жь доперва маємо казати мы, бѣднй дяки, котрыхъ маєтокъ переважно складаєся зъ десяти пальцѣвъ. Чи-жь може бути якій станъ нужденнѣйшій, якъ нашь? Чи приходить кому тяжже жити на свѣтѣ въ теперѣшныхъ часахъ, якъ намъ?

Але на що здадутся нарѣканя и жалѣ? Ними долѣ нашои не поправимо. Намъ треба оглянутися за средствомъ и способомъ ôтповѣднымъ хочь въ части зарадити злому. Якихъ же намъ средствъ, якого способу ужити треба до осягненя нашои цѣли? Такихъ, якихъ уживаютъ другй, розумнѣйшй й просвѣченѣйшй люде въ подôôныхъ случаяхъ. Коли поглянемо на иншй станы, то побачимо, що они въ сполученю одиниць въ одну громаду або товариство шукаютъ пôдмоги для себе и для свого интересу. Такъ примѣромъ видимо, що ремѣсники особливо по бôльшихъ мѣстахъ маютъ свои товариства для взаимнои матеріяльнои и моральнои помочи, купцѣ маютъ свои, фабриканты свои, такъ само литераты, професоры, лѣкарѣ, урядники, и т. д., котрй хочь маютъ запевненй пенсіи, ще лучатся въ товариство, щобы тымъ лѣпше запевнити будучнôсть для себе и для своихъ родинъ.

Єсли отже люде образованй, просвѣченй и богатй уважаютъ товариства за найлѣпшу поруку и забезпеку долѣ одиниць, то чому мы не мали-бы пôйти за ихъ примѣромъ? Та вже самъ розумъ каже, що де сила, тамъ и гараздъ. А насъ чейже булаôы не мала сила, кобы мы лишь всѣ пôзналися и въ одну громаду або товариства получилися. А се дѣло не такъ трудне, треба тôлько трохи охоты и доброи волѣ. Маємо вже досыть прихильныхъ людей, котрй допомогли-бы намъ въ нашôмъ дѣлѣ. Передъ всѣмъ маємо повну надѣю, що наша Всесв. и Впр. Консисторія не ôткаже намъ своеи опѣки и помочи, бо въ єи интересѣ лежитъ, щобы мала гôдныхъ помôчникôвъ въ служеню церквѣ. Подôôнои опѣки и помочи сподѣємося такожь изъ стороны нашои интелигенціи, якъ духовнои такъ и мирскои. Священики нашй найлѣпше знаютъ, чимъ суть для нихъ добрй дяки. Интелигенція мирска потрафитъ такожь оцѣнити нашй труды, якихъ пôднимаємося разомъ съ нею въ ширеню просвѣты народнои. Въ кôнци числимо на щедру помôчь цѣлого руского народу, въ котрого исторіи дяки займаютъ непослѣдне мѣсце.

— Показавъ ôнъ имъ свою бумагу, — бачутъ: справдѣ, що купля була ще до наказу 1876 року, поводили єго ще скôлька разôвъ, якъ звычайно водится, и на превелику силу — дозволили.

Того-жь року привезено зъ-за кордону 3-тій томъ збôрника украиньскихъ пѣсень М. Лисенка, друкованый въ Липску, — але „Главное управл. по дѣламъ печати“, не вважаючи нѣ на якй доводы, що, мовь, друкувалося ще до наказу, не пустило, бо по силѣ 3. §. наказу зъ 1876 р. безъусловно заборонено друкувати украиньскій текстъ до музичныхъ нотъ. Такъ цѣлѣсенькій вôзъ 3-того тому пѣсень Лисенка и повернувъ знову за кордонъ у Липскъ.

Бували часомъ и дуже комеднй случаѣ зъ прикладу оего наказу. Такъ въ 1878 роцѣ надрукована була оперетка „Чорноморцѣ“, а якъ почавъ Лисенко друкувати музику до сеи оперетки и разомъ хотѣвъ бувъ до нотъ надрукувати и слова сеи оперетки, то цензура не дозволила и знову здалася на те, що не можна друкувати тексту до нотъ, — дарма, що ôнъ бувъ уже надрукованый особно. Ще комеднѣйше, що цензура не дозволила надрукувати навѣть заголовка украиньского до оперетки, вважаючи мабуть и заголовокъ за текстъ до нотъ. Такъ музика до оперетки „Чорноморцѣ“ и вылинула на свѣтъ Божій безъ тексту и навѣть безъ заголовка, мовь та незвычайна простоволоса молодиця, та вже въ 1882 роцѣ, коли знову стало трохи вôльнѣйше, Лисенко подавъ въ цензуру той бѣдолашный заголовокъ и зъ дозволу цензуры причепуривъ таки свою оперетку, додавши и заголовокъ.

Бувало-жь и такъ, що въ россійскихъ оповѣданяхъ зъ украиньского побыту, де въ розмовахъ траплялися часомъ украиньскй выразы або поодинокй слова, цензура выкидали сй выразы и перекладала слова россійскими. Такъ въ „Газетѣ Гатцука“ друкувалася повѣсть Кулѣша „Метель въ степи“, звычайно по россійски, але розмовы по украиньски, а въ деякихъ мѣсцяхъ приводилися пѣснѣ або приказки украиньскй. Такъ була надрукована перша частина повѣсти; друга-жь друкувалася вже пôсля наказу 1876 року, то цензура, якъ оповѣдає Кулѣшь въ своему листу до украиньскои интелигенціи („Хуторна поезія“, ст. 126), повыкидала геть украиньскй пѣснѣ, а слова украиньскй поперемѣнювала на россійскй, такъ що де въ Кулѣша стояла „хата“, тамъ цензоръ поставивъ московску „избу“, замѣсть нашого „пана“ поставивъ „барина“, и т. д. Менѣ-жь вѣдомо, що кіѣвска часопись „Трудъ“ трохи не що разу мала суперечки съ цензурою за украиньскй выразы або слова, що траплялися часомъ въ дописяхъ або де. Тогдѣшный цензоръ казавъ, — се я самъ чувавъ, — що по силѣ наказу зъ 1876 р., якъ ôнъ єго розумѣє, все те, де приводятся украиньскй речи, треба ôтсылати въ „Главное управл. по дѣламъ печати“, а самъ ôнъ не має права дозволити.

Та такъ оно справдѣ и робилося иногдѣ. Книжка К. Чалого „Жизнь и произведенія Тар. Шевченка“ писана, якъ звѣстно, по россійски, подана була на переглядъ въ „Главное управл. по дѣл. печати“ черезъ те тôлько, що она мѣстить въ собѣ украиньску переписку Шевченка, займаючу въ книжцѣ не бôльше двайцятои частины. Не вважаючи на все отсе, п. Кониській въ 1880 роцѣ удався въ „Главное управл. по дѣл. печати“, щобъ дозволено єму выдавати въ Кіѣвѣ тыжневу часопись „Луна“. Програма часописи була щиро литературно-наукова безъ жаднои политики. Тогдѣжь разомъ подавъ ôнъ въ цензуру литературный збôрникъ „Луна“, щобъ поки то дозволятъ часопись, не лежавъ марно зôбраный вже матеріялъ. Довго все те вылежувалося въ цензурѣ, врештѣ цензура дозволила друкувати збôрникъ „Луна“, хочь повернувся ôнъ ôтъ неи здорово таки понѣвеченый, а про часопись, то просто сказано, що не можна тай годѣ.

Що-жь до украиньского театру, то тутъ знову выходило щось дуже чудасійне: въ Москвѣ, въ Петербурзѣ, навѣть по краямъ Украины, якъ отъ въ Ростовѣ, Воронежи и др., украиньскй пьесы, хочь и рѣдко, ставилися зовсѣмъ вôльно, а въ самому осередку Украины — въ Кіѣвѣ, Полтавѣ и т. и. нѣякимъ побытомъ не можна було сего досягнути, такъ що Украинцю треба було ѣхати въ Москву або де, щобъ побачити свôй рôдный театръ. Памятаю тежь, що якось довелося менѣ попасти на концертъ звѣстного спѣвака Славяньского. Концертъ складався зъ россійскихъ пѣсень, але на афишцѣ одинъ нумеръ бувъ означеный такъ: „Пѣсня полтавской губерніи“. Що оно за знакъ? — думаю собѣ. Не вже спѣвати-мутъ украиньску пѣсню? Жду, не дôждусь я тои пѣснѣ. Коли жь справдѣ выходитъ хоръ и затинає „Чайку“. Ледви скôнчили, якъ публика почала выгукувати „bis“ и хоръ проспѣвавъ ще двѣ украиньскй пѣснѣ. Пôшовъ я розпытувати, якъ се оно такъ, що имъ дозволено? — А такъ, кажутъ, коли на афишѣ написати „украиньска пѣсня“ або заголовокъ єи, то нѣ за що не дозволятъ, отъ мы и вдарилось на хитрощѣ, напишемо „пѣсня полтавской“ чи тамъ „харьковской губерніи“, то й спѣваємо по трошки украиньскй пѣснѣ, щобъ, якъ то кажутъ, „и вовки були сытй и козы цѣлй“.

На прикôнченю 1880 року кіѣвске драматичне товариство, вѣдоме пôдъ назвою „Русское драматическое общество“, удалося якось до губернатора, щобъ ôнъ дозволивъ товариству украиньскй спектаклѣ, але губернаторъ не тôлько не дозволивъ, а ще высказавъ богато дивованя, що якъ се, мовлявъ, „русское“ драматичне товариство та грати-ме украиньскй пьесы, коли оно повинно дбати про „обрусѣніе“.

Зваживши отже нашь сумный станъ матеріяльный, вказавши на средства до єго направы и положивши сильну надѣю на помôчь ôтъ вгаданыхъ сторôнъ, осмѣляюся предложити моимъ товаришамъ цѣлои діецезіи слѣдуючѝ точки яко практичный ужитокъ:

1) Намъ дякамъ треба громадитися що два або три повѣты и взяти пôдъ розвагу тѝ рѣчи, якѝ въ декотрыхъ сторонахъ львôвскои архіепархіи дяки ухвалили.

2) Коли перше на такихъ меншихъ зборахъ предметы нашѝ всесторонно обговоримо, тогды добре було-бы выбрати делегатôвъ на вѣче, котре ôтбулось-бы въ Перемышли, де пôдъ окомъ и проводомъ нашои церковнои власти певнѝ загальнѝ правила установились бы.

3) Просити нашу Консисторію, щобъ она занялася утвореньемъ товариства дякôвъ, якъ се робитъ Консисторія львôвска.

4) Зборы повѣтовѝ якъ найскорше скликати по можности ще передъ Великодными святами, щобы заразъ по святахъ можна скликати вѣче до Перемышля.

5) При скликаню зборôвъ повѣтовыхъ просити нашу интелигенцію духовну и мирску о помôчь.

Кладучи сю такъ важну справу на серце самыхъ моихъ товаришѣвъ, сподѣюся, що радо пôйдутъ за моимъ голосомъ и приложатъ щиро руки до спôльнои працѣ, а тымъ самымъ докажутъ, що не вôстаютъ по задѣ, тôлько разомъ дбаютъ зъ своими товаришами львôвскои архидіецезіи о свôй и загальный интересъ.

Всѣ рускѝ часописи прошу о ласкаве повторенье сеи ôтозвы.

Кристинополь дня 23 л. лютого 1885.

Игнатій Полотнюкъ, дякъ и учит. спѣву.

Изъ Зборы.

(*Въ справѣ дописи о калускôй радѣ повѣтовôй.*) Въ 13 ч. „Дѣла" въ 1 (13) лютого с. р. помѣщена допись „зъ пôдъ Калуша", критикуюча поступованье калускои рады пов. въ загалѣ, а єи членôвъ рускихъ въ особна, межи котрыми и мене лично дотыкае. Згадану допись мушу нынѣ спростувати въ слѣдуючихъ точкахъ.

Неправдою єсть, що я яко референтъ выдѣлу пов. на засѣданю рады въ 28 л. сѣчня с. р. вносивъ: приняти en bloc протоколъ зъ послѣдного засѣданя рады, приняти en bloc справозданье въ чинности выдѣлу за часъ ôтъ 14 жовтня 1884 до 28 сѣчня 1885 р. и en bloc приняти буджетъ пов. на р. 1885. О неправдивости тыхъ замѣтôвъ противъ мене кождый уважно читаючій допись самъ пересвѣдчився въ уступу єи третого, де сказано, що Русинôвъ було 10, а Полякôвъ съ жидами 9. Єсли-бъ отже я, яко внескодатель, бувъ за своими внесенями голосувавъ, то непремѣнно они бы були принятыми, а не, якъ то п. кореспондентъ вѣрно сказавъ, ôткинеными. Референтомъ всѣхъ высше сказаныхъ предметôвъ нарадъ бувъ п секретарь р. п. а принятье ихъ en bloc вносивъ емеритованый маршалокъ п. К. Собога, котрому спѣшно було въ сей день свого ангела гостѣ у себе приняти. Отъ Вамъ правда.

Не хочу наводити дальшѝ неправды тои дописи, якъ н. пр. що калуска рада пов. мае свôй власный будынокъ и т. д., яко мене лично не обходячѝ, а наводжу лишь то, що я голосувавъ за буджетомъ пов. на р. 1885 тому, що накладае на контрибуентôвъ о $1^1/_2$% додаткôвъ до податкôвъ менше, якъ буджетъ на р. 1884. Єсли-бы противно сталося було по воли п. кореспондента и новый буджетъ не бувъ ухваленый, такъ обовязувавъ-бы контрибуентôвъ буджетъ зъ р. 1884, накладаючій далеко высшѝ додатки до податкôвъ — а чи то було-бы змилуваньемъ надъ тымъ, якъ пише п. кореспондентъ, бѣднымъ селяниномъ, надъ мѣру обтяженымъ? Я догадуюся, що п. кореспондентъ мавъ на гадцѣ при способности бôльшости Русинôвъ политику обструкційну въ радѣ пов. заинаугурувати, а вѣдай забувъ, що въ такôмъ случаю входивъ-бы въ права рады пов. єи выдѣлъ, де на 7 членôвъ всего одинъ Русинъ засѣдае — чи порадно отже? — безъстрастнѝ нехай осудятъ.

Занимаючѝ исторіи оповѣдае намъ дальше п. кореспондентъ о щадничôй касѣ пов., о розличныхъ кредитахъ въ краю и за границею о стоимостяхъ реальностей и т. п. и наводитъ тыхъ Русинôвъ, котрымъ кредитъ бувъ хвилево въ формальныхъ взглядôвъ ôтмовленый, а не споминае о тыхъ, котрымъ бувъ удѣленый, а я могу п. кор. увѣрити, що въ кредиту корыстали въ бôльшôй части Русины, якъ и бути повинно, чимъ иншѝ. А що я голосувавъ за дотацією касы щадничои повѣт. то въ тои причины, що задатковѝ касы громадскѝ суть цѣлкомъ вычерпанѝ и щоденно ôтъ зарядôвъ тыхъ касъ приходятъ въ выдѣлъ пов. прошеня, щобы тойже позволивъ стягненье пожичокъ для бѣдности селянъ ôтрочити, а п. кореспонд. самъ наводитъ, що теперь въ наслѣдокъ торôчного неурожаю, повторнои повени, градôвъ и др. елементарныхъ бѣдъ, єсть велика нужда межи селянами, — такъ пытаюся, зъ ôтки-жь вовьме сей селянинъ пожичку на веснѣ на закупно насѣня, щобы поратувався, коли его каса громадска и шпихлѣръ порожнѝ? Отже для засиленя касъ пожичковыхъ чи задатковыхъ громадскихъ, якъ то було выразно на засѣданю рады пов. зъ 28 сѣчня с. р. выяснено, зажадано и ухвалено дотацію пов. касы щадничои помножити. Чи и се противъ интересамъ селянъ?

Здорово понятый патріотизмъ каже намъ въ справахъ административныхъ и економичныхъ, якѝ суть удѣломъ радъ пов., числитися съ даными обставинами и реальнымъ, практичнымъ способомъ помагати совѣстно матеріяльнымъ и духовымъ потребамъ населеня повѣтового, не мѣшаючи справъ административныхъ и економичныхъ съ политикою, що єсть власне блудомъ деякихъ нашихъ противникôвъ. А хочете стояти на сторожи правъ политичныхъ Русинôвъ того повѣту, то обширне поле въ направленю отверте, — бо коли той Вами такъ неласкаво представленый п. секретарь рады пов. всѣ справозданя на засѣданю рады пов., о котрôмъ бесѣда, выключно по руски читавъ, п. маршалокъ хорошо по руски читае и понимае, а жадне письмо руске въ выдѣлу пов. тому, що оно руске, не откидаеся, то я, маючи рефератъ буджетôвъ громадскихъ, пересвѣдчився, що на 68 громадъ калуского повѣта, знайшовся ино одинъ однѣсенькій бѣлый крукъ, котрый по руски справозданье написавъ, а именно честный секретарь громады Вѣстова, честь ему за то! — прочѝ же 67 силуются дуже лихою польщиною свою умѣтность демонструвати! Отъ Вамъ дѣло!

Збора дня 15 (27) лютого 1885.

Єрей Антоній Д. Гойданъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ рады державнои*). Ôтъ суботы дня 7 с. м. ôтбуваются засѣданя рады державнои два разы въ день, бо ходить о те, щобы ще передъ святами залагодити справы, якѝ въ радѣ державнôй залягаютъ а котрѝ конче ще сеи каденція мусятъ бути залагодженѝ. — Справозданье зъ суботы мусимо тутъ ще доповнити деякими датами и такъ: Татулъ „полиція державна" ухвалено въ высотѣ 120.000 зр.; на „Дневникъ законôвъ державныхъ" 57.800 зр. въ выдаткахъ а 63.000 зр. въ доходахъ; на администрацію политичну по краяхъ 5,833.101 (о 4833 зр. менше якъ въ прелиминари) доходôвъ же 165.252 зр.; безпеченьство публичне въ выдаткахъ 3,764.646 зр. въ доходахъ 846.589 зр. При сѣй случайности пос. Авшниць выступае противъ поступованя правительства супротивъ нѣмецкихъ часописей либеральныхъ въ Чехахъ и доказуе, що правительство несправедливо пôдозрѣвае у Вѣдни людей зовсѣмъ невинныхъ о соціялизмъ. Гр. Таффе доказувавъ, що закиды сѝ робленѝ правительству суть зовсѣмъ несправедливѝ. До дня 31 грудня 1884 р. полиція выдалила зъ Вѣдня всего 369 людей приналежныхъ до австрійскои державы а 34 чужесторонныхъ. До Вѣдня дозволено вернути назадъ 49 людемъ. Президентъ полиціи вѣденьскои Кртичка доказавъ тако-жь, що полиція вѣденьска такожь дуже людяно обходилася съ людьми пôдозрѣваными о соціялизмъ, и що она сповнила дуже добре свою задачу, бо коли въ 1883 р. були безъустаннѝ непокои въ мѣстѣ и ранено 69 полиціянтôвъ то теперь наставъ у Вѣдни спокôй. Пос. Озаркевичь завôзвавъ правительство, щобы оно постаралося о те, щобы законъ о ловахъ бувъ лѣпше выконуваный якъ доси, позаякъ теперь жителѣ гôрскихъ сторôнъ Галичины терпятъ дуже ôтъ дикого звѣря и часто наражуютъ навѣть власне житье. Резолюцію сю переказано комисіи буджетовôй.

На вечѣрнôмъ засѣданю палаты пословъ зъ дня 7 с. м. ухвалено титулъ „правительственна служба будôвництва" въ выдаткахъ 1,158.980 зр.; доходôвъ нема. Въ титулѣ будова дорôгъ ухвалено въ выдаткахъ 4,848.816 зр., въ доходахъ 24.092 зр. Трету рату сумы на поставленье моста на Днѣстрѣ пôдъ Залѣщиками ухвалила комисія буджетова въ высотѣ 10,000 зр., отже о 20.000 зр. менше якъ вызначило було правительство. Комисія мотивувала се зменшенье тымъ, що пôсля єи информацій останки кредитôвъ зъ рокôвъ 1883 и 1884 майже выстануть на сегорôчнѝ роботы. Прочѝ позиціи на дороги въ Галичинѣ вносила комисія приняти безъ змѣны. — На будôвлѣ воднѝ ухвалено въ выдаткахъ 2,579.860 зр., въ доходахъ 32.257 зр. Пос. Озаркевичь поставивъ резолюцію, щобы правительство при регуляціи галицкихъ рѣкъ увзляднило такожь оплавну рѣку Прутъ, або що року вызначувало на ню окрему суму. Резолюцію сю принято. Безъ дискусій ухвалено ôттакъ позицію на новѝ будôвлѣ и направы въ высотѣ 41.979 зр. Такъ отже ухвалено цѣлый етатъ министерства дѣлъ внутрѣшныхъ вразъ съ кредитами додатковыми въ высотѣ 18,987.022 зр. въ выдаткахъ а 1,131.460 зр. въ доходахъ.

На засѣданю зъ дня 9 с. м. ôтбулися дебаты надъ етатомъ министерства ляндверы и министерства просвѣты и вѣроисповѣдань. Важнѣйшѝ съ бесѣдъ на сѣмъ засѣданю були: бесѣда пос. Пиркета, въ котрôй посолъ жалувався на обтяженье молодежи наукою въ школахъ середныхъ и бесѣда Вурмбранда, въ котрôй посолъ сей пôдносивъ потребу лѣпшого веденя статистики. При сѣй нагодѣ звернувъ бесѣдникъ и на поле политичне доказуючи, що теперѣшне правительство ввело до парляменту народность. „Може бути, казавъ Вурмбрандъ, що слѣдуючои каденціи будутъ въ парляментѣ нашôмъ самѝ лишь груны народнѝ; тогды мои панове не пытайте, чи въ Австріи єсть ще можливе правительство парляментарне, але чи въ загалѣ буде ще можливый якій парляментъ." На послѣдокъ поставивъ бесѣдникъ давне свое внесенье, щобы языкъ нѣмецкій заведено всюды яко языкъ державный. — Вагнеръ и товаришѣ поставили внесенье о увôльненье ôтъ податку доходового ôтсотковъ ôтъ листôвъ заставныхъ буковиньскои щадницѣ.

(*Законъ о конгруи въ радѣ державнôй*). Въ нарадахъ надъ закономъ о конгруи въ палатѣ панôвъ настала въ суботу минувшого тыждня несподѣвана змѣна. Опозиція пôдъ проводомъ гр. Белькредого, котра черезъ поправки всѣлякого рода старалася проволѣкати нарады наъ симъ закономъ якъ лишь тôлько можна довго, ôтступила ôтъ свого первѣстного пляну и станула по сторонѣ правительства. Зъ сеи змѣны выйшло, що въ комисіи поставлено внесенье, щобы дебаты надъ арт. I. зреасумовано. До артикулу сего внѣсъ бувъ гр. Белькреди поправку, щобы остаточне порѣшенье сего закона мало ôтбутися на пôдставѣ „згоды съ ординаріятами". При зреасумованôй дебатѣ ôтпала поправка Белькредого а арт. I. принято въ тôй формѣ якъ ôнъ выйшовъ зъ палаты пословъ. Поправку Белькредого внесено яко резолюцію, на котру крôмъ членôвъ правицѣ голосувало такожь и центрумъ. Дальше принято внесенье Кляича, котре въ палатѣ пословъ було упало, а пôсля котрого мае законъ бути постепенно до трехъ лѣтъ переведеный. Члены комисіи зъ лѣвицѣ голосували такъ противъ згаданои резолюціи якъ и противъ внесеня Кляича.

(*Въ комисіи правничôй*) рады державнои принято внесеня пôдкомисіи въ справѣ змѣны законôвъ о екзекуціи. Пôсля сеи змѣны не пôдпадаютъ екзекуціи предметы належачѝ до богослуженя и мощѣ святыхъ; на оправы ихъ можна однакожь накладати екзекуцію. Дальше выключенѝ зъ пôдъ екзекуціи: Одѣжь, постѣль, знаряды домовѝ и кухоннѝ, особливо печѣ и кухонки; пожива и паливо, одна дôйна корова або на бажанье властителя одна ослиця або двѣ козы, або двѣ ôвцѣ и паша для нихъ на двѣ недѣлѣ. У официрôвъ, урядникôвъ, священикôвъ, учителѣвъ лѣкарѣвъ и артистôвъ выключенѝ суть предметы потрѣбнѝ до сповнюваня ихъ обовязку и приличне одѣнье; у ремѣсникôвъ, робôтникôвъ и акушерокъ знаряды потрѣбнѝ до выконуваня свого званя; у особъ, котрѝ побираютъ пенсіи, вôльна ôтъ екзекуціи така часть, яка припадае ôтъ часу наложеня екзекуціи ажь до дня выплаты пенсіи; знаряды и посудины потрѣбнѝ въ аптицѣ; книги церковнѝ и шкôльнѝ, листы, паперы и портреты; послѣднѝ безъ рамъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Сучасне положенье въ Европѣ. I. Въ першихъ дняхъ марта сего року стало якось душно въ цѣлôй Европѣ, а хочь до лѣта ще й далеко, то однакожь жіеся якъ-бы середъ найбôльшои опеки, тои опеки, що майже за кождый разъ єсть нехибнымъ вѣщуномъ зближаючоися градовои тучи. Гинешь майже ôтъ пекучого жару серпневого сонця и дармо выглядаешь зъ ôтки небудь якои прохолоды, якого холодного вѣтру; дивишься на небо — и небо чисте, блакитне, нѣ однои на нѣмъ хмарочки. Наразъ, нѣ зъ ôтси, нѣ зъ ôтти взявся десь вѣтеръ. Серце въ тобѣ зрадувалось: стане холоднѣйше, думаешь; буде можна лекше ôдохнути. Коли наразъ дивишься, а небо цѣле покрылось густыми чорными хмарами, зъ котрыхъ ôтъ часу до часу пролѣтае искра блыскавки, що вже на певно вѣщуе надходячу тучу; грому ще не чути, але сильный вѣтеръ, що звѣявся, дае тобѣ спôзнати, що незадовго и въ твои стороны загостить туча. Въ такій бôльше-менше способъ можна-бъ порôвнати теперѣшне положенье въ Европѣ. Коли по зъѣздѣ въ Скерневицяхъ, якъ-бы на даный знакъ, по цѣлôй Европѣ понеслась пѣсня мира, здавалося, що дѣйстно настала вже щаслива пора для народôвъ, пора ихъ мирного розвою политичного и економичного. Одно що ще лишь заставляло трохи призадумуватись, то осталась та безмѣрно велика сила военна по всѣхъ державахъ, котрои нѣхто мимо заповѣдженого мира не забирався зменшати. Явна и тайна вражда однакожь помѣжь поодинокими державами стали трохи притихати, непорозумѣня почали прояснюватись, а у всѣхъ майже державахъ розпочалась горячкова робота, звернена майже лишь выключно на власнѝ обставины домашнѝ. Такъ по крайнôй мѣрѣ оно здавалося на першій поглядъ. На дѣлѣ стало оно инакше; вражда не устала, причинъ до всѣлякого рода непорозумѣнь не зменшилося а змѣнилася лишь тактика въ розпочатôй разъ борбѣ. На видъ борба притихла; настало застановленье оружія, бо противники спôзнали, що за мало ще въ нихъ власнои силы, щобъ розпочати отверту борбу. Розпочалося горячкове шуканье за союзниками зô всѣхъ сторôнъ и ось нова борба: кожда майже держава, кождый майже народъ старався и стараеся придбати собѣ своихъ союзникôвъ и теперь доперва рѣзко проявився въ Европѣ двоякій рухъ: державно-политичный и политично-народный. Зъ уваги на се розпалась Европа на двѣ великѝ части. Коли въ західнôй єи части а именно въ Англіи, Франціи, Испаніи и Португаліи, Италіи и Нѣмеччинѣ запанувавъ рухъ державно-политичный, то въ всхôднôй єи части именно въ Австріи, Россіи и на пôвъостровѣ балканьскôмъ запанувавъ рухъ политично-народный, такъ своими цѣлями якъ и уживаными до того средствами рѣзко ôтзначаючійся ôтъ руху въ західнôй Европѣ. На всякій случай оба сѝ хочь зовсѣмъ рôжнѝ ôтъ себе рухи характеризуютъ значный поступъ въ розвою народôвъ и гôднѝ, щобъ имъ близше приглянутися.

Россія. По поводу краку, якій пôдняла англійска праса, що будьтобы россійскѝ войска пустились на Гератъ ôтповѣдае россійска „Петерб. Газ." въ дуже острôй статіи и каже, що Англія не мае нѣякого права протестувати противъ посуненяся на передъ россійского войска недалеко границь Афганистану, позаякъ Афганистанъ не єсть нѣякъ ненарушимою частею велико-британьскои державы. На послѣдокъ дае ся газета пôзнати, що Англія недопуститъ до вôйны и въ найгôршôмъ разѣ буде лишь по за плечима помагати Афганцямъ въ вôйнѣ противъ Россіи. — Минувшого тыждня въ четверъ зôбралося було въ Варшавѣ велике число робôтникôвъ на передмѣстю краковскôмъ и рушили съ крикомъ жадати ôтъ властей роботы. Въ сей часъ окружила ихъ полиція и зажадала ôтъ нихъ, щобы розôйшлися а ôттакъ много зъ помѣжь нихъ арештувала. — Царь переѣде 13 або 14 с. м. зъ Петербурга до Гатчины и прожіе тамъ около два мѣсяцѣ. — Число официрôвъ въ россійскôмъ войску мае бути въ военныхъ округахъ варшавскôмъ, вильненьскôмъ и кіевскôмъ збôльшене о 1322 т. е. по 7 на кождый полкъ.

Нѣмеччина. Позаякъ нѣмецкій парляментъ не буде мôгъ бути закрытый ще передъ великодными святами, то буде вже за 14 днѣвъ ôтроченый, щобы тымъ способомъ прускій сойм мôгъ свои роботы покôнчити. — Межи прускимъ правительствомъ а Ватиканомъ розпочалися знову переговоры; иниціятива выйшла якъ кажутъ, ôтъ куріи римскои. — Непорозумѣнье мѣжь Англіею а Нѣмеччиною зачинае теперь трохи поясньюватися. Зъ розговору кн. Бисмарка съ англійскимъ посломъ Малетомъ показуеся, що се непорозумѣнье сягае до давнѣйшихъ часôвъ. Ще 25 сѣчня с. р. жалувався кн. Бисмарка передъ Малетомъ, що коли ôнъ предкладавъ Англіи рôдъ союза въ колоніяхъ въ депешѣ зъ 5 червня 1884 р., англійске правительство ôткинуло се предложенье. Тогды кн. Бисмаркъ звернувся до Франціи и найшовъ тамъ жадану прихильность. — Поѣздъ гр. Герберта Бисмарка до Лондону мавъ увѣнчатися такъ хорошимъ успѣхомъ, що въ дуже великôмъ степени вдоволивъ такъ цѣсаря якъ и канцлера нѣмецкого. „Nordd. Allg. Ztg." пише по поводу сего, що порозумѣнье, яке настало теперь мѣжь Нѣмеччиною а Англіею вплыне также и на загальну ситуацію.

НОВИНКИ.

— **Въ имени Єго Вел. Цѣсаря!** Ц. к. Судъ кр. для справъ карныхъ рѣшивъ на пôдставѣ §§ 489 и 493 з. п. к. и §. 37 з. п., що артик. въ ч. 21 „Дѣла" зъ 25 р. лютого 1885 п. з. „Австрійско-угорска монархія" мѣститъ знамена злочиньства зъ §. 65 а) и провины зъ §. 302 з. к., отже оправдана єго конфиската; дальше ширенье зборонясся, а забраный накладъ нищится. Поводы. Авторъ усилуе побудити до взгорды и ненависти противъ нероздѣльнôй звязи державы, и побуджае до непріязни противъ польскои народности, въ чѣмъ мѣстятся знамена злочиньства зъ §. 65 а) и провины зъ §. 302 з. к. — Львôвъ 9 марта 1885. — *Lidl.*

— **Филія „Народнои Торговлѣ" въ Дрогобычи** буде ôткрыта въ суботу дня 21 л. марта. Склепъ „Народнои Торговлѣ" буде помѣщеный въ ринку межи церквою оо. Василіянъ а латиньскимъ костеломъ.

— **Зъ вечерка Шевченкового устроеного 1 л. марта** с. р. въ Тернополи було загального доходу 230 зр. 95 кр., а по струченю выдаткôвъ, позôставъ чистый дохôдъ въ квотѣ 104 зр. 22 кр., зъ чого одна часть мае ôтступитися для фонду стипендійного имени Шевченка. Дохôдъ сей завдячити належить передъ всѣмъ тымъ особамъ, що своею безъинтересовною участею дали можнôсть устроити се народне торжество. Выдѣлъ „Рускои Бесѣды" складае про то щиру подяку Вп. п-ѣ Барвѣньскôй, Вп. паннамъ Крушельницкимъ, Навроцкимъ и пани Дроздовскôй за ласкаву участь въ хорахъ, а въ особенности паннѣ I. Крушельницкôй за хороше выголошенье деклямаціи, а паннѣ Е. Дроздовскôй, за повну узнаня гру на фортепанѣ; дальше Воч. о. I. Витошаньскому зъ Денисова и єго хорови селянъ, Вп. Корнилови Устіяновичеви, Вп. Герасимовичеви зъ Збаража и єго товаришамъ, Вп. Новацкому и Макаревичеви, що нежалуючи труду и жертвъ будьто сольо спѣвали, будьто участею въ хорахъ; дальше Вп. Вайнерови, що своимъ акомпаняментомъ на фортепянѣ зволили причинитися до звеличаня сего свята; въ кôнци и всѣмъ тымъ Вп. особамъ, що датками, дѣломъ и словомъ змаганя нашѝ скрѣпляли. — Ôтъ Выдѣлу „Рускои Бесѣды". Въ Тернополи дня 9 л. марта 1885.

— **Перше руске товариство драматичне въ Чернôвцяхъ** держало дня 1 л. марта свои 2-гѝ загальнѝ зборы. Справозданье товариства, оголошене въ „Буковинѣ", свѣдчатъ, якъ найкрасше о єго розвою и єсть доказомъ, що нашѝ родимцѣ буковиньскѝ жіютъ щирымъ народнымъ житьемъ и мимо непріязныхъ ôтносинъ здобуваютъ плеканьемъ рôдного слова и рôднои пѣснѣ що-разъ ширшій теренъ для національнои идеѣ. Товариство основалося за иниціятивою и помочею „Рускои Бесѣды" въ мартѣ минувшого року, и въ протягу одного року придбало собѣ 44 членôвъ. Въ тôмъ часѣ дало товариство 6 представлень театральныхъ, зъ котрыхъ дохôдъ обернено на литературнѝ и гуманнѝ цѣли. Кромѣ придбаня домашнои сцены съ всѣми приборами, выпечатаня статутôвъ и залагодженя другихъ адмистраційныхъ дѣлъ, набуло товариство одну нову оригинальну мельодраму „Керманичъ" и одну нову комедію „Сватанье на гостинци", обѣ О. Федьковича.

— **О. В. Лопатыньскій въ Роздолѣ** — якъ доносятъ намъ — запросивъ бувъ недавно въ гостину до себе кôлькохъ сусѣдныхъ священикôвъ и кôлька-

найцять сусѣдôвъ господарѣвъ. Пôдчасъ розмовы являеся въ комнатѣ — жандармъ. U ks. dziekana zebranie? — Нѣ, то мои гостѣ. — Proszę im kazać rozejść się! — Якъ же? Ôгъ мене гостѣ розходятся, коли имъ догôдно. — To ja im każę rozejść się! Але прошу сказати менѣ, на якôй пôдставѣ? — Жандармъ не знайшовъ на то ôтповѣди, пôйшовъ и вже бôльше не появився.

— **„Миръ“** знайшовъ нечувану доси пôдпору въ польскихъ газетахъ. „Dziennik Polski“ (ч. 57) пише: „Liczne grono szczerych Rusinów będzie wydawać w mieście naszem czasopismo polityczne pt. *Mir*, wychodzące co poniedziałku, środę i piątek każdego tygodnia. Redakcję naczelną *Miru* obejmie prawdopodobnie ks. dr. Józef Komarnicki, a obok niego pozyskano do wspólnej pracy najlepsze siły z naszych (!) pisarzy ruskich. Nie potrzebujemy dodawać, że *Mir*, posiadając barwę katolicką, będzie zarazem uczciwym orędownikiem spraw ruskiego ludu i Rusi w ogóle. Z tego powodu kładziemy naszemu ogółowi na sercu — zwłaszcza zaś Radom powiatowym i obywatelom ziemskim — aby wszystkiemi siłami starały się popierać i zarówno wśród ludu, jak i inteligencji ruskiej szerzyć to nowe czasopismo, które bezsprzecznie oddać może całemu społeczeństwu naszemu olbrzymie usługi. Stanie się bowiem znakomitym kontrahentem istniejących dziś pism pseudoruskich, a wypisując — jak o tém wiemy — na sztandarze swoim walkę przeciw zapędom szyzmatyckim, bronić będzie wiary i tradycji ludu ruskiego. Co do ks. metropolity, to na wiadomość o projekcie wydawania *Miru* objawił ks. arcybiskup szczerą radość i przyrzekł dlań ze swej strony gorące poparcie. W tych dniach rozeszlemy czytelnikom program *Miru*.“

— **Испыты зрѣлости** за перше пôврѣчье 1885 р. шкôльного ôтбудутся въ львôвскôй учительскôй семинаріи мужескôй дня 23 л. марта.

— **Повѣнь на Буковинѣ.** Пôсля вѣстей зъ Черновець выступили воды на Буковинѣ такъ сильно, що комуникація съ Семигородомъ зовсѣмъ перервана. Мѣсцевôсть купелева Дрона, стоитъ цѣла пôдъ водою.

— **Фельдфебель Лопатыньскій,** котрый стрѣливъ бувъ на свого полковника Зедельмаера, засудженый засудомъ военного суду въ Оломуцу на кару смерти.

— **Маршалокъ краевый дръ Зыбликевичь** выѣхавъ въ понедѣлокъ зъ Кракова, де пробувавъ черезъ недѣлю до Вѣдня.

— **Крадѣжь въ церкви.** Въ ночи 24 л. лютого незвѣстнѝ злодѣѣ выломали головнѝ двери деревяной церкви приходской въ Радванцяхъ сокальского пов. и украли въ ризници двѣ позолоченѝ чаши а кромѣ того забрали зъ скрынѣ, котру розбили 130 зр. въ серебрѣ и кôлька шнуркôвъ коралѣвъ. Загаломъ выноситъ шкода 245 зр.

— **Пожары.** Въ Высоцку вызшôмъ, турчаньского повѣта знищивъ пожаръ до тла церковь и дзвôницю и лишь уратовано дзвоны. Огонь якъ здаеся занявся зъ недогашеной свѣчки а шкода выноситъ 2000 зр. Церковъ съ дзвôницею були убезпеченѝ на 700 зр. — Въ Мшанци. старомѣского повѣта згорѣло майже цѣле майно десяти господарѣвъ. Страта выноситъ близько 3300 зр. а погорѣльцѣ не були зовсѣмъ убезпеченѝ. Въ обохъ случаяхъ ведеся що до причины пожару судове слѣдство.

— Дня 2 (14) лютого упокоився **Петро Ковальскій** постôйный учитель въ Плуговѣ. Покôйный працювавъ надъ 25 лѣтъ въ своѣмъ званю и вповнѣ бувъ заслуженый и дочекався видѣти своихъ многихъ ученикôвъ учителями, урядниками и священиками. Похоронъ ôтбувся 5 (17) лютого при участи 6 священикôвъ, бôльше якъ 20 учителѣвъ и при великôмъ здвизѣ народа мѣсцевого и замѣсцевого, зъ селъ и зъ Золочева. Найперша и найсердечнѣйша подяка належится Всч. оо.: Богачевскому зъ Плугова, Луцику зъ Годова, Сподарику зъ Ярославичь, Габрусевичу зъ Махновець; Гулаю зъ Славнои и Богачевскому мол. зъ Манаєва въ загалѣ, а о. Луцику за сердечну, трогаючу промову при домѣ, и п. Симеону Наливайкови, учителю зъ Торгова, що сердечнымъ словомъ пôднѣсъ заслуги покôйного, попращавъ насъ съ дорогимъ товаришемъ и учителемъ и подякувавъ сердечно Всч. отцямъ духовнымъ, товаришамъ-учителямъ и всѣмъ притомнымъ на могилѣ. — *Учитель.*

— **Зъ пôдъ Яворова** пишутъ намъ: Въ селѣ Семерôвцѣ умеръ господарь. Єго нарядили на лавѣ, засвѣтили свѣчки та якъ поралися съ парастасомъ въ хатѣ, зайшовъ злодѣй на обôйстье небѣщика и забравъ зъ коморы чи зъ ôткись тамъ чвертку бараболь. На спôйманого злодѣя выпавъ такій засудъ: мусѣвъ при умерцеви стояти, тримаючи тіи бараболѣ на плечахъ въ мѣшку, а ôттакъ ôтвести умерця до гробу несучи за домовиною сей corpus delicti.

— **Ремунераціи катихитамъ за науку религіи:** 1) катихитови въ Бучачи за науку религіи при 3-клясовôй женьскôй школѣ призначила окружна рада чорткôвска 25 зр. ремунерацію; 2) о. Хоминьскому въ Винникахъ 40 зр.; 3) катихитови въ Тернополи: а) при 8-кл. женьскôй школѣ выдѣловôй 65 зр., б) при 5-кл. мужескôй школѣ 55 зр.; 4) катехитови 4 кл. школы въ Скалатѣ 32 зр.; 5) въ Збаражи 40 зр.; 6) въ Галичи 60 зр.; 7) въ Товмачи 30 зр.; 8) въ Городенцѣ 48 зр.; 9) въ Обертынѣ 32 зр.; 10) въ Щирци о. Яцишину 40 зр.; 11) въ Жидачевѣ 32 зр.; у Львовѣ катихитамъ: при школѣ св. Анны 50 зр., св. Антонія 50 зр., св. Єлисаветы 50 зр., св. Мартина 50 зр., св. Маріи Магдалины 50 зр., им. Конарского 50 зр., им. Пирамовича 100 зр., и асигнуе о. Луцѣ Бобровичу и Станиславу Алексевичу по 50 зр.; о. Алексею Наливайкови за школу им. Пирамовича 100 зр., а св. Мартина 50 зр., разомъ 150 зр.; о. Іоану Гробельскому 50 зр. и т. д.

— **Катастрофа Карвиньска.** Сими днями случилося въ копальняхъ угля въ Карвинѣ на Шлезіи нещастье, котре своими розмѣрами перестигае всѣ нещасливѝ случаѣ, якѝ навѣстили въ сѣмъ столѣтю робôтникôвъ гôрничихъ въ Австріи. — Минувшои пятницѣ о 2 гôй годинѣ зъ рана дався чути въ цѣлôй окрестности страшный гукъ. Пробудженѝ жителѣ побѣгли сейчасъ до копальнѣ, куды справивъ ихъ величезный огняный стовпъ, стоявшій на мѣсци катастрофы. Въ копальни выбухли газы и сила выбуху була такъ сильна, що розсадила желѣзне накрытье шибу и выкинула его въ воздухъ. Ôтворомъ добувалася поломѣнь зъ землѣ и не давала приступити до шибу. Пôсля урядовыхъ справоздань газы выбухли въ 4 секціи, а зъ 123 робôтникôвъ, котрѝ тамъ тогды працювали лишь 18 уратовалось съ житьемъ, прочѝ 105 сталися жертвою катастрофы. Многѝ зъ нещасливыхъ лишили родины, котрѝ наразъ знайшлися безъ всякихъ средствъ до житя. Сорокъ три вдовы и сѣмдесять девять сирôтъ плаче по своихъ мужахъ и батькахъ. Въ секціи 3 нѣчого не знали о катастрофѣ а въ 5 почули робôтники глухій гукъ и выйшли зъ копальнѣ. — Працѣ коло очищеня мѣсця выбуху йдутъ скорымъ ходомъ и незабавомъ вже може и не буде слѣду нещастя, но нѣхто не верне жертвамъ житя и не заступитъ сиротамъ батькôвъ. — На телеграфичну вѣсть о катастрофѣ наспѣвъ сейчасъ зъ Лондону властитель копальнѣ гр. Ляришь и жертвувавъ 5000 зр. для осиротѣвшихъ родинъ.

— **Мышуга** мае бути, якъ доносятъ зъ Вѣдня, заангажованый до тамошнои придворнои оперы ôтъ вересня с. р. — За условіе поставлено ему лишь добре выученье нѣмецкои мовы.

— **Розбишацкій нападъ.** Дня 3 л. марта напали о 10-ôй годинѣ въ ночи розбишаки въ Ярычевѣ коло Львова Герша Брайтерахъ и его жѣнку Хаю и завдали имъ кôлька тяжкихъ ударôвъ въ голову, наслѣдкомъ чого они знаходятся смертельно хорѝ. Виновникôвъ сего нападу ярычѣвскихъ мѣщанъ Іосифа Будзиньского и Кароля Качоровского ôтдано до суду.

— **Звертаемо симъ увагу** на анонсъ: „Перше жерело доставы“ Максим. Краймера въ Гамбургу.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію на Купчинцѣ, дек. тернопôльского принятѝ оо.: 1) Лопачиньскій Іоанъ, кап. въ Выспѣ; II) Липиньскій Михаилъ, сотруд. въ Богородчанахъ; III) Петровичь Алекс., пар. въ Чолганахъ; въ списѣ: 4) Латоровскій Іоанъ, сотруд. въ Сапоговѣ; 5) Рудницкій Антоній, кап. въ Козôвцѣ; 6) Мандичевскій Юліянъ, пар. въ Бѣлявцяхъ; 7) Матковскій Клим., кап. въ Зарудцяхъ; 8) Криницкій Онуфрей, пар. въ Дубровици; 9) Ульваньскій Ант., кап. въ Лѣсникахъ; 10) Юркевичь Атан., кап. въ Сухорѣчу; 11) Кузыкъ В., сотрудн. въ Бѣлôй; 12) Рудыньскій Іоанъ, кап. въ Ходачковѣ; 13) Токарь Іоанъ, пар. въ Пôдгайчикахъ; 14) Дроздовскій Густавъ, завѣд. въ Пацыковѣ; 15) Микитка Володимиръ, завѣд. въ Ясенковатôмъ; 16) Редкевичь Іоанъ, завѣд. въ Залозцяхъ.

Введенѝ въ душпастырскѝ посады оо.: Респецкій Кл., яко завѣдатель Сморжа; Билиньскій Петро, яко кап. въ Нестерôвцяхъ; Кульчицкій Тимотей, яко завѣд. Задвôря; Шпитко Іоанъ, яко парохъ въ Волцневѣ; Залескій Іоанъ, яко сотруд. въ Войниловѣ, введеный 6 марта; Симеонъ Питушевскій, введеный яко парохъ въ Сасовѣ а Викторъ Єзерскій увôльненый.

Завѣдательство въ Зарубинцяхъ, дек. збараского, получивъ о. Алексей Заячкôвскій.

Увôльненый ôтъ посады кап. въ Хреневѣ о. Іоанъ Маркевичь.

Митрополича консисторія вставилася до президіи намѣстництва о згоду для презентованого на Сгрутынъ, о. Іоана Щуровского.

Особистый додатокъ въ сумѣ рôчныхъ 100 зр. удѣлило намѣстництво о. Терентію Янкевичу, пар. Олешева.

Намѣстництво дозволило о. Стефану Качалѣ, пароху Шельпакъ, дотацію для его сотрудника въ сумѣ 200 зр.

Львôвска рада шкôльна окружна удѣлила признанье о. Антонію Стефановичу, пар. Дмитря и о. Михаилу Яцышиному, сотруд. въ Щирцю за ревне преподаванье науки религіи въ школахъ.

Перше жерело доставы

для

3 пачки одного сорта по 15 кр. дешевше.	Вудженѝ оселедцѣ	за 5 кил.	пачку	зр.	1.80 кр.
	Вудженѝ плескунѣ	„ „	„	„	2.10 „
	Оселедцѣ-лососѣ	„ „	„	„	2.16 „
	Вудженѝ угры	„ „	„	„	6.30 „
	Руляда зъ угра	„ „	„	„	4.50 „
	Угоръ en Gelee	„	„	„	3.72 „
	Руляда зъ рыбы	„ „	„	„	2.28 „
	Сардинки коронни	„ „	„	„	1.68 „
	Оселедцѣ звыч.	„ „	„	„	1.80 „
	Кавіяръ уральскій перловый		„	„	8.10 „
	Кавіяръ „ „	$2^1/_2$	„	„	4.38 „
	Кавіяръ „ „	$1^1/_4$	„	„	2.40 „

Цѣна розумѣеся вôльна ôтъ порта.

Цло для Австрія платитъ той, хто получае.

Гамбургъ **Max Kreimeyer.**

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. о. Юст. Тарн. въ Пôдл. Вашои ôтозвы мы не умѣстили, — теперь догадаетесь вже чому.

Съ симъ числомъ розсылаеся Впов. Предплатникамъ „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ 15 и 16 аркушь повѣсти „Батько Горіо“ Бальзака.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 10—?

Порошокъ дамскій парискій по 50 кр., Lohse'a по 80 кр., Ravissante'a по 60 кр. и **власного выробу** по 40 кр.

НАДÔСЛАНЕ.

Лѣкарь ветеринаріи

Володимиръ Федоровичь

осѣвъ въ Тернополи

и мешкае въ каменици п. Цинкеса при „Торговици кôньскôй“ (пляцъ Собѣского) I шій поверхъ.

1333 (2—3)

ТОРГОВЛЯ НАСѢНЯ и РОСТИНЪ

А. І. КИЦУЛА

въ Коломыи, филія въ Микулинцяхъ коло Снятына

1329 2—3 поручае:

Свѣжои збôрки насѣня городовинъ, цвѣтôвъ, французкои люцерны, конюшины всѣлякихъ родôвъ, райграсу, мѣшанки травъ господарскихъ и газоновыхъ; такожь насѣня ростинъ на пашу и промысловыхъ.

Великій выбôръ ростинъ оранжерійныхъ и тепличныхъ розсадкôвъ шпарагôвъ и всякихъ другихъ. Цѣнники на жаданье высылаеся франко и даромъ пôсля числа: Ч. 1 цѣнникъ головный, Ч. 2 цѣнникъ малый.

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.

240 HEFTE ODER 16 BÄNDE

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 kr.

VIERHUNDERT TAFELN.

JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., HALBFRANZ FL. 5.70. Ö.W.

Велика партія останкôвъ сукна

(3 до 4 метры)

у всѣхъ краскахъ, на одяги мужескѝ, на загортки, жѣночѝ мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночѝ плащѣ — розсылае за послѣплатою **за останокъ по 5 гульд.**

L. Storch, Brünn.

Останки не до вподобы принимаеся назадъ. Взôрцѣ высылаются по присланю 10-крейцаревои марки.

1292-3-26

5 килевѝ

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (16—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр.
1	„	Гегеляйского столового лучшои якости	2 зр. 30 кр и 2 „ 50 „
1	„	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1	„	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1	„	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „

Повысше наведенѝ цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровѝ добрѝ, натуральнѝ и лучшѝ вина якъ въ Вершецъ, и проситъ о ласкавѝ замовленя.

K.E.P. 1238 K.E.P. 1239

По зниженôй цѣнѣ!

Украиньскѝ гетьманы

Иванъ Виговскій

та

Юрій Хмельницкій

Ивана Левицкого (Нечуя).

(Правопись фонетична.)

Можна дôстати по зниженôй цѣнѣ 20 кр. (съ пересылкою 25 кр.) за примѣрникъ, за посредствомъ „Дѣла“ и другихъ рускихъ часописей. 1214 (17—?)

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ.

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Черновцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВќ

4 процентовѝ платнѝ въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.

$4^1/_2$ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.)

(1268 16—?)

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 25. Львôвъ, Субота 2 (14) марта 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ, почтовѝ уряды и „Газетне Бюро“, В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Шевченко а Галицкѝ Русины.

„Одесскій Вѣстникъ“ помѣстивъ въ 47 ч., въ день смерти Т. Шевченка, вступну статію, присвячену намъ Галицкимъ Русинамъ, статію, яка рѣдко коли появляеся на стовпцяхъ газетъ россійскихъ, — статію глубоко обдуману а повну щирости и прихильности, рôвну стискови руки рôдного, рôвно думаючого брата.

Статію тую подаемо на сѣмъ мѣсци въ повнôй еи основѣ:

„Роковины смерти Тараса Шевченка, котрѝ що року торжественно святкуются въ Галичинѣ, маютъ особливе значенье сего року, такъ сказати, въ передодень всеславяньского велеградского торжества.

Все въ тôмъ празнованю було-бы неоцѣнено дорогимъ для покôйного „кобзаря“: и имена першихъ просвѣтителѣвъ Славяньства, першихъ робôтникôвъ на славяньскôй нивѣ въ тôмъ дѣлѣ, котре завсѣгды було найзвучнѣйшою струною въ души спѣвця Украины, въ дѣлѣ просвѣты, и всеславяньскій характеръ Кирило-Методіевского празника, бо не можна назвати нѣ одного зъ славяньскихъ народôвъ, котрый намѣрявъ-бы здержатися, щобъ не ôтдати почести памяти своихъ первоучителѣвъ, чи то спôльно съ другими народами, чи, задля якихъ-небудь причинъ, окремо. Дорогимъ бувъ-бы сей наступаючій всеславяньскій празникъ Тарасови Шевченкови ще и длятого, що до того дня сповнилися, хочь далеко не вповнѣ, деякѝ зъ завѣтныхъ думъ и бажань поета, — именно деякѝ славяньскѝ народности ôтродились: однѝ освободились зъ пôдъ мусулманьского панованя, другѝ здобули собѣ права на самостôйный національный розвôй въ державахъ христіяньскихъ. Рѣчь въ тôмъ, що въ мѣру зросту кождои славяньскои народности зъ-окрема, росте и пôзнанье того, що дальшѝ успѣхи славяньскои расы, репрезентованои многочисленными народностями, станутъ можливыми лишь при двохъ условіяхъ: коли кожда зъ нихъ зможе свобôдно розвиватися національно и коли всѣ они самосвѣдомо и крѣпко звяжутся въ имя загального добра рôдныхъ мѣжь собою народôвъ.

Панславизмъ Тараса Шевченка знайшовъ собѣ найвымовнѣйшій выразъ въ звѣстнôмъ его „Посланію Шафарикови“:

. . . . Я вишкомъ
Богу помолюся,
Щобъ усѣ Славяне стали
Добрыми братами
И сынами сонця правды...“
. . . . . .
Миръ мірови подарують
И славу во вѣки!

Зъ другои стороны самъ покôйный поетъ положивъ богато тяжкого труду на достиженье завѣтныхъ своихъ славяньскихъ идеалôвъ, самъ богато помагавъ ожиданому успѣхови всеславяньского празника. Въ особенности богато зробивъ для дѣла ôтродженя Галицкихъ Русинôвъ. Шевченко съ своею музою есть для Русинôвъ тымъ славнымъ, нѣкимъ неоспорюванымъ знаменемъ, пôдъ котрымъ они выступаютъ и на Кирило-Методіевскôмъ торжествѣ, яко народность, рôвноправна съ прочими славяньскими народностями, беручими участь въ велеградскôмъ торжествѣ. Въ тôмъ змыслѣ Шевченко правдивый батько того духового и въ загалѣ народного движеня руского народу, котре конець-кôнцѣвъ **мусить вывести той народъ на широку европейску дорогу „правды и науки“.**

Отъ, длячого мы сказали, що XXIV-тѝ роковины смерти Т. Шевченка особливо значущѝ въ сѣмъ роцѣ въ виду Кирило-Методіевского празника.“

Голосъ руского священика въ справѣ напасти „Руского Сіона“.

[Статья надôслана.]

(*Дальше.*)

Вже-жь и „Р. Сіонови“ не буде тайною справа Заловецка по поводу трираменного хреста, поставленого на ôтбудованôй церквѣ, буде вѣдома всяка судова тяганина, а вконець и процесъ по тôй причинѣ, котрый доперва ажь найвысшимъ трибуналомъ у Вѣдни рѣшатися мусѣвъ; повиннѝ ему бути вѣдомѝ и всѣ тѝ соблазни, якѝ въ наслѣдокъ того всего выникли середъ вѣрного народа въ некористь нашого обряду а навѣтъ нашои вѣры. Противъ трираменного хреста выступили латинники, особливо тѝ, що до интелигенціи зачисляются, пôдъущуванѝ такими кс. Стояловскими, порушуючи всѣ сферы и урядовѝ и не-урядовѝ, показуючи тутъ мовь справдѣ на пропаганду россійско-шизматицку, мало що не на головну враду. Може хто выступитъ тутъ въ оборонѣ латиньского духовеньства и скаже, що оно въ тôмъ неповинне. Коли-бъ справдѣ такъ було и не ужито тои чисто религійной рѣчи за средство до осягненя политичныхъ интенцій въ ущербокъ поваги и святости нашого обряду, то чому-жь тое латиньске духовеньство на пôдставѣ узнаня римского апост. престола тогды, хочь-бы вже тôлько въ самыхъ Залôзцяхъ, не выступило съ ôтповѣдными проповѣдами до свого народу и не поучило своихъ вѣрныхъ, особливо интелигенціи своеи, що нема въ свѣтѣ нѣякого шизматицкого хреста, що хрестъ трираменный — то признака греческого обряду не супротивна правдѣ и вѣрѣ науки католицкои, признана св. папами римскими, тожь и нѣякъ не може бути пропагандою россійско-шизматицкою, а въ загалѣ пропагандою политичною! Для чого-жь то бôльша часть польскои интелигенціи всюды такъ завзято кидалася на трираменный хрестъ, мовь-бы справдѣ на знамя шизмы и пропаганды россійскои межи Русинами? Для чого жь уряды политичнѝ, жандармы и т. д. глядѣли на трираменнѝ хресты якъ на пропаганду политичну, россійско-шизматицку? Просимо „Р. Сіона“ не забувати долучити до тыхъ справъ и соблазней съ трираменнымъ хрестомъ, ще и тую бачнôсть, въ яку такій небôщикъ п. Богушь въ Товмача ôтдававъ наше руске духовеньство разомъ въ церквами рускими „обшарамъ двôрскимъ“ и всякѝ наставаня на нашь календарь, въ котрыхъ берутъ участь навѣть такѝ виднѝ и высокопоставленѝ духовники латиньскѝ, якъ епископы, именно же еп. Солецкій. Просимо не поминути и всѣхъ агитацій въ родѣ агитаціи кс. Стояловского, котрый розтягъ еи ажь на Тростянець пôдъ Залôзцями и то особистымъ письмомъ намовляючи вѣрныхъ до переходу зъ обряду греческого на обрядъ латиньскій.

Якого-жь то почерку всѣ тіи справы и агитаціи противъ нашои рускои церкви а ще до того въ прикладѣ до рôвнобѣжнои съ тымъ всѣмъ справы Василіяньско-Єзуитскои, про котру вже пôвъ-урядовый „Fremdenblatt“ ще торôкъ такъ выразно высловився“ „що черезъ то постановлено сильну загороду россійскôй пропагандѣ на поли религійно-политичнôмъ“? Чи може „Р. Сіонъ“ уважае всѣ тіи справы справою чисто религійною длятого, що головными моторами и двигачами ихъ, есть латиньске духовеньство и Єзуиты? Се тымъ бôльше упевняе насъ, що вся тая справа и зъ-поодинока беручи, и разомъ до купы, есть справою политичною, а не чисто религійною (res fidei). Бо коли-бъ оно було справдѣ такъ, якъ „Р. Сіонови“ хочеся, то духовеньство латиньске въ-особлива, обовязане римскому апост. престолови, яко найвысшому зверхникови католицкои церкви, найбôльшій послухъ, повинно-бъ знати всѣ постановы и едикты папъ римскихъ, обезпечаючѝ нашь обрядъ и нашу церковь супротивъ нахабъ латинникôвъ, и до нихъ совѣстно прикладатися. И такъ еп. Солецкій, кс. Стояловскій, п. Поляновскій e tutti quanti повиннѝ бы знати, и строго заховувати то, що н. пр. сказавъ папъ Венедиктъ XIV. въ були: „Demandatum coelitus“ и выразно приказавъ словами: „De ritibus igitur et moribus Ecclesiae Graecae illud imprimis generatim statuendum decrevimus, *nemini licuisse, aut licere quovis titulo, et colore, et quacumque auctoritate, aut dignitate, etiamsi Patriarchali, aut Episcopali praefulgeat, quidquam innovare, aut aliquid introducere, quod integram, exactamque eorundem observationem imminuat....* omnesque in posterum, et singulos Ecclesiae ritus et mores a Patribus traditos omnino servari mandamus... *Graecum ritum servantibus ad Latinum ritum transire deinceps expresse vetamus. Missionariis vero omnibus districte mandamus, sub poenis etiam infra exprimendis, aliisque arbitrio Nostro decernendis, ne cuiqam ex illis hujus modi transitum a Graeco ad Latinum ritum suadere praesumant, aut etiam cupientibus, inconsulta Apostolica Sede, permittant....* Ad praecidendas denique controversias omnes, quae super hujusmodi quaestionibus oriri solent, etiam inter ipsos Missionarios propter diversas orum sententias atque doctrinas; utque omnis contentio inter Fideles inde promanans penitus extinguatur; *expresse praecipimus Missionariis cujuscunque Ordinis, et Instituti, etiam Societatis Jesu, ut solliciti sint super his omnibus servare unitatem spiritus, et doctrinae; quod quidem Nostris hisce decretis, aliisque de ritibus Graecorum in partibus Orientalibus observandis alias a Sede Apostolica editis, fideliter obtemperantes, facile consequentur.* Curent praeterea, ut *omnia laudabilia Ecclesiae Graecae instituta ab antiqua Patrum traditione derivata, et Apostolica comprobatione firmata, in suo vigore permaneant, atque a Fidelibus istius Nationis integra executioni tradentur; neque aliquid iisdem suggerere,* **aut suadere audeant, quod illorum contemptum, atque imminutionem inducere possit;**

Дещо зъ исторіи украиньского письменства XIX. вѣку.

(Споминки и замѣтки М. Уманця.)

VII.

Въ кôнци 1880 р. знову неначе подыхнуло теплѣйшимъ вѣтромъ. Тогдѣ саме пріѣхавъ у Кіевъ на ревизію сенаторъ Половцевъ. Ôнъ мавъ на метѣ не тôлько оглядѣти администрацію и суды, але разомъ дôзнатися про всѣ краевѝ пытаня и потребы. Мѣжь иншими справами громадского житя правобережнои Украины Половцевъ не мôгъ занехати національного украиньского пытаня и, якъ чоловѣкъ освѣтный и справедливый, поглянувъ на се дѣло бôльше чи менше безстороннымъ поглядомъ. Знаючи те, що вказували супротивники украиньства, ôнъ не цурався выслухати и другу сторону и врештѣ выказавъ свое спочутье до украиньства. Почалося зъ того, що въ коллегіи П. Галагана урядженый бувъ спектакль и поставлено „Наталку Полтавку“. Спектакль сей бувъ свôй хатный, але закликано було чимало гостей, и мѣжь ними сенаторъ Половцевъ и генералъ-губернаторъ Чортковъ завитали на спектакль. Незабавомъ пôсля того „Попечительный комитетъ пріюта рабочихъ дѣтей“ и „Комитетъ высшихъ женскихъ курсовъ“, а разомъ и студенты удалися до Половцева, що, мовь, для пôдмоги „пріюту“, чи курсисткамъ и студентамъ не можна обôйтися безъ спектаклѣвъ або концертôвъ, а тымъ часомъ безъ украиньскихъ пѣсень або пьесъ не можна сподѣватися такои якъ треба користи. Половцевъ съ великою увагою выслухавъ сѝ прошеня и ласкаво обѣцявъ клопотати передъ высшимъ урядомъ. Все се подавало надѣю на щось красше.

Тогдѣ-жь саме п. Лисенко удався до ген.-губернатора, щобъ дозволено було привезти въ Россію III тій томъ „Збôрника украиньскихъ пѣсень“, надрукованый въ Липску, и ген.-губернаторъ не тôлько згодився и написавъ про се въ Петербургъ, але, якъ кажутъ, ще й ôтъ себе додавъ, що ôнъ не вбачае нѣчого шкодливого въ украиньскому письменствѣ.

Чи ся оборона, що йшла ôтъ Половцева та Чорткова, чи що инше мало силу, а тôлько пôдъ конець 1880 р. стало трохи вôльнѣйше: цензура почала вже пропускати и науковѝ книжки на украиньскôй мовѣ, якъ отъ „Про обкладки“, „Про жучка-хлѣбоѣда“ и т. и.

Дня 8-жь студня 1880 р. въ збôрнику новыхъ законôвъ и розпорядкôвъ появився такій указъ: „Государь Императоръ по докладу министра народнои просвѣты высочайше зволивъ Академіи наукъ одержати ôтъ члена-кореспондента Н. И. Костомарова 4000 карбованцѣвъ заставными листами Харкôвского Земельного Банку, яко премію имени Костомарова за мало-рускій Словарь, згôдно съ тыми умовами, якѝ Академія для сего мае выдати“.

Въ 1881 р. теперѣшный царь ласкаво дарувавъ новѝ полегкости украиньскому письменству. Дуже жалкую, що не мавъ я спромоги роздобути наказъ зъ 1881 р., выданый такъ само, якъ и прежнѝ, безъ оголоски въ законахъ. Отже менѣ доводилося бачити сей наказъ и суть его я добре памятаю. Полегкости, дарованѝ симъ наказомъ, ось якѝ: „а) дозволено друкувати на украиньскôй мовѣ, окрôмъ белетристики та историчныхъ памятникôвъ, словарѣ а такожь народнѝ пѣснѣ, казки, то що; 2) дозволенѝ грища и спѣвы украиньскѝ на театрѣ, та тôлько не инакше, якъ зъ особливои на то що разу волѣ ген.-губернатора, а до сего ще наказъ забороняе организацію окремѣшнои трупы украиньскои“. Про все послѣдне нѣякои ôтмѣны противъ наказу зъ 1876 р. нема. Полегкости, якъ бачите, не великѝ, але все-жь они подавали надѣю на щось красше и повиннѝ були хочь трохи зворушити дѣло. Такъ оно незабавомъ и сталося.

Вже въ 1881 р. украиньскихъ книжокъ выйшло въ Россіи 10, въ 1882 роцѣ 25, въ 1883 роцѣ 23, мѣжь ними такѝ, якъ нове выданье „Кобзаря“, збôрникъ творôвъ М. Кропивницкого, збôрникъ „Рада“, збôрникъ поезій Щоголева, и т. д. Зъ „Покажчика“ М. Комарова бачимо, що за 1882 рôкъ и одинъ мѣсяць 1883 року выйшло украиньскихъ книжокъ въ Россіи всего 137.000 примѣрникôвъ. Се число ясно свѣдчитъ, що е кому и для кого выдавати украиньскѝ книжки, абы тôлько не було въ сему дуже великои перешкоды. Зъ того жь „Покажчика“ довѣдуемось, що цензура пропускала не тôлько самостайнѝ писаня, а й переклады зъ иншихъ мовъ, якъ отъ переклалъ „Гамлета“ Старицкого, „Антигоны“ Нѣщиньского, оповѣдань Гоголя, поезій Байрона, Мицкевича та иншихъ; були такожь и науковѝ книжки, якъ „Дещо про свѣтъ Божій“, „Оповѣданя про комахъ“ О. Степовика, „Читанка“ Т. Хуторного, „Граматка“ О. Кониського, „Про грôмъ та блыскавку“ Чайченка, и цѣлый рядъ географичныхъ оповѣдань „Земля и люде Россіи“ К. Гамалѣи.

Правду кажучи, якъ особнѝ цензоры, такъ и „Главное управленіе по дѣламъ печати“, куды кождый цензоръ повиненъ слати на переглядъ кожду украиньску рукопись, въ сю годину не чѣплялися, а ще неначе й потурали трошки, якъ се можна бачити хочь-бы зъ того, що цензура пропускала науковѝ книжки, коли по силѣ наказу зъ 1876 р., неôтмѣненого въ сему разѣ наказомъ зъ 1881 р., заборонено друкувати науковѝ украиньскѝ книжки. Вôльно тежь цензура переглядала збôрникъ „Рада“ и пропустила навѣть цѣлкомъ драму М. Старицкого „Не судилося“, въ котрôй устами студента проповѣдуются думки и бажаня украиньскихъ народолюбцѣвъ.

Тôлько-жь въ тыхъ случаяхъ, коли книжка призначалася для народа и займала рѣчь про якѝ-небудь громадскѝ порядки або про давню долю Украины, тамъ цензура ажь надто вже пильно придивлялася и зъ-дебôльша цѣлкомъ забороняла рукопись, хочь-бы она була писана зовсѣмъ таки помѣрно. Такъ н. пр. цензура не дозволила надрукувати окремымъ выданьемъ для народа поему Шевченка „Гайдамаки“, тогдѣ якъ въ повному выданю „Кобзаря“ 1883 р. поема ся надрукована цѣлкомъ и окрôмъ того въ 1875 р. була выдана особно. Такъ само цензура не дозволила въ 1882 р. надрукувати особно звѣстну казку И. Левицкого „Запорожцѣ“, не вважаючи на те, що ся казка була вже надрукована въ збôрнику повѣстей И. Левицкого и особно 1874 р.

Ще яснѣйше показуе такій напрямокъ цензура забороны біографіи Т. Шевченка. Менѣ вѣдомо, що въ протягу 1881 и 1882 рр. въ кіевску и одесску цензуру подано було три біографіи Шевченка, писанѝ украиньскою мовою и призначенѝ для народу. Першу подавъ М. Комаровъ, другу М. Незначный, а третю професоръ харкôвского университету Н. Сумцовъ, той самъ, що написавъ популярнѝ біографіи россійскихъ поетôвъ Жуковского, Пушкина, Некрасова и иншихъ. Першу и другу я самъ читавъ и не вбачавъ тамъ нѣчогôсенько такого, до чого-бъ можна було по правдѣ причепитися; менѣ вѣдомо навѣть, що и цензоры, кіевскій и одесскій, покладали можливымъ дозволити сѝ біографіи, окрôмъ деякихъ мѣсць, що на ихъ думку треба було выкинути або перемѣнити, але „Главное управл. по

multoque minus auctoritate propria aliquid circa illa innovare, aut etiam super iisdem ullam dispensationem concedere vel admittere praesumant. Alioquin praeter districtam, quam Deo, Nobis, suisque Superioribis (quos de urgenda ad hujus Decreti observantia peculiariter oneramus) rationem reddent, sciant se harum Litterarum vigore privationem vocis activae et passivae, et inhabilitationem ad quemcunque gradum, et officium in suis respective Ordinibus, Institutis, et Congregationibus, ipso facto incursuros."

Чому „Р. Сіонъ" вже въ самôмъ починѣ тои справы не выписавъ головнѣйшй точки тои енциклики папскои и отверто не выступивъ противъ всѣхъ, хто важився нарушувати еи постановы? Чому „Р. Сіонъ" не взявъ анѣ раву тыхъ справъ нашого обряду въ свою оборону, коли уважавъ тіи справы чисто религійными? Чи-жь тымъ выступленьемъ не обстававъ-бы „Р. Сіонъ" за святостею, повагою и ненарушимостею нашого обряду и не ставъ-бы бувъ въ оборонѣ руского духовеньства, черезъ всѣ тй справы такъ безвинно покривдженого людьми противного табору? Чи выступивши такъ въ оборонѣ обряду и духовеньства нашого не сповнивъ-бы бувъ „Р. Сіонъ" свого обовязку яко письма архидіецезального и не зъупинивъ-бы того пониженя, якого нынѣ руске духовеньство зъ стороны латинниковъ дôзнае, якого пониженя вся капитула и зверхникъ того-жь руского духовеньства минувшого року на похоронѣ лат. архіеп. Вержхлейского дôзнали? А що-жь есть знову все то, якъ не нарушуванье всѣхъ тыхъ правъ и привилеѣвъ, якй прислугують нашôй рускôй церквѣ и нашому рускому клирови? Чи може и то есть справою чисто религійною?

Здогадуемося, що на все то „Р. Сіонъ" готовый намъ сказати слова св. апостола: „аще брашно соблазняетъ брата моего, не имамъ ясти мяса во вѣки" — и треба було покинути тй трираменнй хресты и т. п., та не выкликати такихъ соблазней. На то ôтповѣдаемо такожь словами того-жь апостола: „не ядый ядущого да не осуждаетъ; Богъ бо его пріятъ". Не маючй трираменныхъ хрестôвъ, нехай не осуджуютъ насъ маючихъ. Тай справдѣ не знаемо, для чого то трираменный крестъ мае соблазняти братôвъ нашихъ, хиба що имъ не звѣстнй постановы папъ римскихъ або не чуются бути обовязаными повинуватися тымъ постановамъ, або може для того, що „Р. Сіонъ" залишивъ стати въ оборонѣ и высказати всѣ тіи постановы римского апостольского престола до того предмету ôтносячйся. Надто-жь бо, нынѣ соблазняе нашихъ братôвъ трираменный крестъ, — тожь усуньмо его зъ передъ ихъ очей; соблазняе ихъ теперь нашь календарь, — усуньмо его; ба завтра, за рôкъ або два почне ихъ може соблазняти нашь фелонъ и иншй ризы церковнй, нашй церковнй книги, наше богослуженье, св. тайна Евхаристіи пôдъ двома видами, — всежь бо таке саме есть и у шизматикôвъ въ Россіи, — такъ хиба-жь то вже и тогды *„не имамы ясти мяса во вѣки"* и попокидаемо всѣ тй признаки обряду нашого? Що тогды сталось-бы съ нашимъ обрядомъ чи не то, що нынѣ съ ôрменьскимъ? И чи-жь то справа чисто религійна?! (*Конець буде.*)

Переглядъ часописей.

(*1-ше ч. „Мира". — „Слово" о „Миръ"*).

Вчера вышло 1-ше число „Мира" на радôсть тыхъ, що вже заздалегôдь его выхôдъ такъ шумно заповѣдали та, розсылаючи его проспектъ, припоручали wydziałom powiatowym и obywatelstwu. Якъ той, розсыланый въ прилозѣ до всѣхъ польскихъ газетъ, „проспектъ" бувъ всюда дуже мистичный тамъ, де ишло о зазначенье ôтносинъ „Мира" до Поляковъ, до Єзуитôвъ въ рясахъ и безъ рясъ та до правительства, — такъ само дуже мистичною выйшла и програма редакційна въ 1-шôмъ числѣ „Мира". О становищи Русинôвъ до правительства анѣ згадки, о становищи руского духовеньства и народа до посягателѣвъ на права рускои церкви анѣ згадки, — очевидно „миръ!" — а „братному намъ племени" (Полякамъ) „Миръ" „по дружески подае руку и съ щирою любовію а достойно звертаеся до него въ имя блага краю и державы", — за яку цѣну, за яку уступку зъ стороны того племени, — того „Миръ" не каже, — ему очевидно досыть, що съ тымъ племенемъ уже судьба и історія тѣснѣйше насъ звязала". Чи не гарно?! — За то „Миръ" зовсѣмъ не мистичный въ высказѣ своеи програмы супротивъ Русинôвъ; тутъ ôнъ вже безъ нѣякои restrictio mentalis „rżnie prawdę Rusinkowi bożemu i o nic nie pyta". Въ цѣлôй дотеперѣшнôй дѣяльности Галицкихъ Русинôвъ его око не добачуе анѣ одного зеренця якогось добра, якогось позитивного результату, окупленого, смѣло можемо сказати, кровавымъ трудомъ нашои интелигенціи, почавши ôтъ хвилѣ нашого ôтродженя народного въ Галичинѣ, — „Миръ" бачитъ нынѣ „одинъ лишь незмѣримый хаосъ", „соблазнительный виръ вавилоньского стовпотвореня", а „галицко-руска праса ще такъ усилила хаотичне замѣшательство и такъ затемнила народнй идеалы", що бѣдолашный „Миръ" мусить доволѣ напрѣтися при „найусильнѣйшихъ трудахъ до очищеня галицко-руского воздуха ôтъ всякого рода, душу и тѣло нашого народа убиваючихъ міязмôвъ"... Бѣдный „Миръ"! Мы вповнѣ понимаемо его безпримѣрне посвященье для такои тяжкои-претяжкои роботы, але нехай намъ буде вôльно улекшити ему его бремя бодай тымъ словомъ потѣхи, що не ôнъ же першій пôднимаеся тои претяжкои роботы „очищуваня руского воздуха ôтъ тыхъ, тѣло и душу убиваючихъ міязмôвъ", — се вже передъ нимъ робили, на кôлько лишь силъ ставало, „Gazeta Narodowa", „Dziennik Polski", „Czas", „Рускій Сіонъ", „wydawnictwa Okaza" и т. д, ба и теперь они, якъ то самй кажутъ, не пожалуютъ своеи помочи „Мирови" при „очищуваню міязмôвъ", не пожалуе его и „Przegląd" п. Масловского, не пожалуютъ и Єзуиты та Змартвыхвстанцѣ, wydziały powiatowe та obywatelstwo... въ загалѣ, нынѣ до „очищуваня міязмôвъ зъ руского воздуха" помôчныхъ рукъ буде мати „Миръ" дуже богато! Що-жь розумѣе „Миръ" пôдъ тыми страховитыми „міязмами", — о тôмъ довѣдуемося зъ ч. 22 „Слова", де мѣжь новинками читаемо: „Програму новои газеты составлявъ г. Иванъ Ем. Левицкій. Послѣ представленя еи въ редакційный комитетъ, получивъ ôтъ о. ректора Бачиньского письмо бôльше менше такого содержаня: „Милостивый Господине! Програму Вашу редакційный комитетъ одобривъ, не соглашаеся съ Вами тôлько, щобы заняти относительно русскихъ газетъ твердой партіи враждебное становище. Історія и опытъ учатъ насъ, що католичеству грозить далеко большая опасность ôтъ безвѣрія и индеферентизма, чимъ ôтъ православія, длятого треба справитися впередъ съ партіею „Дѣла", а послѣ уже съ газетами твердой партіи". — Дальше пише „Слово": „Dziennik Polski" безъ цѣли взывае рады повѣтовй и помѣщикôвъ пôддержувати газету, бо сума 5000 зр., получена „отъ нѣкого фонда", мае такожь свою стôйнôсть". — Мы знову думаемо, що въ тôмъ вôзваню „Dziennika P." есть цѣль и рація. На таке „нищенье міязмôвъ", яке задумавъ „Миръ", нѣколи не може бути „богато", — туть треба „współdziałania wszystkich powołanych organów i szlacheckich stanów"... Отъ вамъ цѣль и рація!

Зъ судовои салѣ.

(Ч.) *Чи „Verfluchte Polaken" становитъ образу чести зъ §. 496 зак. карного?* Панѣ професорова Погорецка посварилася съ панею надъинжинеровою А. Веронековою до того степени, що п. професорова дала п. надъинжинеровôй rendezvous въ секціи III. Треба додати, що п. професорова есть завзятою Полькою и не умѣе багато по нѣмецки, а панѣ надъинжинерова есть Нѣмкою и не умѣе багато по польски. Въ судѣ говорила кожда въ своѣй бесѣдѣ, а розправа скôнчилася на тôмъ, що судія увôльнивъ паню надъинжинерову ôтъ обжалованя, бо пôсля его думки непорозумѣня тіи нѣякъ не дались пôдтягнути пôдъ §. зак. кар. II. надъинжинерова выходячи съ салѣ розправъ мала сказати прилюдно: „verfluchte Polaken". Мужь п. професоровои зачувъ тіи слова и внѣсъ до карного суду сек. III скаргу на п. надъинжинерову о образу польскои народности и себе яко члена тои народности, домагаючись покараня. Скарга дôсталась случайно функціонареви ц. к. прокураторіи и сей внѣсъ на покаранье. И знову противники явилися въ секціи III. Однй другихъ не розумѣли добре або и нѣчого, — але того разу фукціонарь прокураторіи взявъ рѣчь въ свои руки, закимъ мужь панѣ професоровои поставивъ яко приватный обжалователь свое внесенье — и на внесенье того жь функціонаря засудивъ судія паню надъинжинерову на 25 зр. кары *за образу польскои народности зъ §. 486 з. к.* — Засуджена ôткликалась до II инстанціи и въ наслѣдокъ того ôтбулася дня 6 л. марта розправа апеляційна въ судѣ краевôмъ для справъ карныхъ у Львовѣ, котра цѣкавымъ своимъ предметомъ стягнула богато юристôвъ до салѣ розправъ. Обжаловану боронивъ конц. адв. Дръ Горовицъ, по сторонѣ обжаловательѣвъ ставъ мужь панѣ професоровои лично и п. прокураторъ Литвиновичь. Оборонець въ своихъ знаменитыхъ выводахъ закинувъ, що: 1) функціонарь ц. к. прокураторіи не мавъ права обжаловувати, бо тутъ розходилося о такій проступокъ, котрый лишь на жаданье стороны може бути покараный, а приватна сторона прокуратора о то не просила — бракъ отже обжалователя правного (§. 2. проц. карн.): 2) мужь панѣ професоровои не бувъ управненый выступати яко обжалователь, бо образа не дотыкала его, знову отже бракъ обжалователя; 3) проступокъ зъ §. 496. зак. к. дотыкае лишь особъ приватныхъ а не народности, а концевый уступъ того § у есть лишь обставиною обтяжаючою, и не становитъ образы народности; 4) „Polaken" не есть особою юридичною, котрои образа зъ §. 496 з. к. дотыкала, бо не мае своеи законнои репрезентаціи, впрочѣмъ нема народности „Polaken" лише „Polen". Прокураторъ обстававъ при своѣмъ, що тутъ есть образа польскои народности, а за нимъ мужь панѣ професоровои выводивъ, що черезъ образу польскои народности и ôнъ яко Полякъ есть ображенымъ и управненымъ выступити яко обжалователь, бо если-бы Полякъ въ Нѣмеччинѣ нѣмецку народнôсть оскорбивъ, то бы зъ ôттамъ „nie wylazł żywy". — Трибуналъ знѣсъ вырокъ першого суду и звôльнивъ обжаловану, бо: обида не ôтносилася безпосередно до пана професора, отже не мавъ права выступати яко обжалователь, а прокураторъ пôддержувавъ обжалованье непрошеный ôтъ приватно пошкодованого, а затымъ бракъ правного обжалователя.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ рады державнои*). На засѣданю палаты пословъ дня 9 с. м. ухвалено насамперѣдъ етатъ обороны краевои (ляндверы) въ слѣдуючій способъ: „Управа центральна" 289.054 зр. въ выдаткахъ; „ляндвера" 4,418.612 зр., доходôвъ нема; кошты бранки, контролѣ и т. д. 78.540 зр.; фундаціи войсковй 32.700 зр.; войскова полиція въ Краковѣ и Львовѣ 86.240 зр. въ выд. а 37.704 въ дох; жандармерія 4,618.360 зр. въ выдаткахъ а 180.600 зр. въ доходахъ; запомога для родинъ резервистôвъ 2.800 зр., кошты примусового спровадженя новобранцѣвъ зъ заграницѣ 2.000 зр. Цѣлый отже етатъ министерства ляндверы выноситъ въ выдаткахъ 9.528.306 зр. а въ доходахъ 218.304 зр. — Опôсля слѣдувавъ етатъ министерства вѣроисповѣдань и просвѣты. При титулѣ „управа центральна" ухвалено 311.200 зр. въ выдаткахъ; надзôръ шкôльный 603.800 вр. въ выдаткахъ а 25 зр. въ доходахъ; академія наукъ 77.000 зр. Кошты вѣденьского музея промыслового ухвалено въ высотѣ 85.200 зр., въ выдаткахъ 12.400 зр.; субвенція на музей технологичный у Вѣдни 40.000 зр.; центральна комисія статистична 77.424 зр. въ выдаткахъ, а 4.495 зр. въ доходахъ. Для заведеня геологичного у Вѣдни ухвалено 54.200 зр. въ выдаткахъ а 2.200 зр. въ доходахъ; для заведеня метеорологичного 26.680 зр. въ выдаткахъ а 820 зр. въ доходахъ; на цѣли штуки археологіи 233.004 зр. въ выдаткахъ а 820 зр. въ доходахъ.

На засѣданю зъ дня 10 с. м. ухвалено дальше титулъ „фонды религійнй" съ сумою выдаткôвъ 4,467.389 зр. а съ выдатками на администрацію майна фондôвъ 4,753.709 зр. Выдатки на Галичину зменшенй о 2.000 зр. а то для того, що дотація на нову резиденцію епископску въ Станиславовѣ обчислена въ прелиминари правительственнôмъ на цѣлый рôкъ, а въ дѣйстности на цѣлый рôкъ еи не потреба. Доходы до сего титулу выносятъ 3,428.280 зр. а разомъ съ доходами зъ майна фондôвъ 3,790.460 зр.

(*Бесѣда пос. Ковальского.*) При дебатѣ надъ етатомъ министерства вѣроисповѣдань и просвѣты забравъ голосъ пос. Ковальскій бôльше менше въ такій способъ: „Рѣчь котру тутъ пôдношу дотыкае вправдѣ лишь саму формальнôсть, не менше однакожь вражае она религійне чувство руского народа въ Галичинѣ, коли ôнъ видитъ, що найвысшихъ его достойникôвъ церкви ставляеся позаду. Якъ звѣстно зôставъ львôвскій митрополитъ рускій именованый ще 13 лютого с. р. а именованье львôвского архиепископа наступило доперва 15 лютого с. р. отже о два днѣ пôзнѣйше. Тымъ часомъ вѣденьска часопись урядова подаючи именованя достойникôвъ церкви ставляе оповѣщенье именованя латиньского архіепископа на першôмъ мѣсци а митрополита руского на другôмъ. А тôлько говорится о рôвноправности! Тутъ-же не було жаднои розумнои причины, для чого бы якъ разъ рускій достойникъ церкви мавъ бути по заду поставленый. Теперь, казавъ бесѣдникъ дальше, коли вже заименовано руского митрополита, то буде вже и можливо скликувати синодъ провинціональный, щобы такожь и греко-католицка церковь могла свои ôтносины управильнити. Бесѣдникъ сподѣваеся дальше, що теперь арт. 15 основныхъ законôвъ державныхъ, пôсля котрого кожда церковь мае право свои справы сама залагоджувати и управляти своимъ майномъ, буде практично переведеный. Пановане езуитôвъ такъ ненавистне для Русинôвъ буде теперь усунене (?) и гр. кат. ерархія удастся (?) усунути жѣноче правительство въ Галичинѣ, бо якъ звѣстно, много зла наробили тамъ (въ Галичинѣ) бабскй сплетнѣ. Пос. Ковальскій высказавъ надѣю, що такожь и Змартвыхвстанцѣ обмежатъ свою дѣяльнôсть лишь на свои агенды и що справа календаря вже разъ притихне, позаякъ Русины не стерпятъ, щобы хтось мѣшався въ ихъ дѣла. Справа календаря есть народною святощею, ôтъ котрои Русины добровôльно не ôтступятъ. Дальше жадавъ бесѣдникъ ôтъ министра вѣроисповѣдань полѣпшеня матеріяльного быту руского духовеньства и приданя митрополитови и епископови станиславôвскому до дотаціи въ грошехъ такожь и дотаціи въ реальностяхъ, до чого дуже добре можна-бы ужити имѣня державнй въ окрестности Коломыѣ. На послѣдокъ попиравъ бесѣдникъ слѣдуючу резолюцію комисіи: „Взываеся правительство, щобы ще разъ добре розважило, чи недалось-бы при даныхъ обставинахъ полѣпшити дотацію гр. кат. епископа въ Станиславовѣ и тамошнои капитулы."

(*Комисія въ справъ наукъ ремесла*) розпочала дня 9 с. м. пôдъ предсѣдательствомъ шефа секціи Фидлера свои нарады. Референтъ Думрайхеръ предложивъ проектъ организаціи загальныхъ школъ ремѣсничихъ. Школы сй маютъ выповнити недостатки, якй пануютъ доси на поли ремѣсничого образованя. Доси суть лишь школы, котрй ремѣсниковъ лишь дальше образуютъ або довершаютъ ихъ образованье, але школъ такихъ, котрй-бы подавали перше пôдготовленье до ремѣсла нема. Такими отже школами маютъ бути загальнй школы ремесловй, котрй маютъ стояти въ звязи съ послѣдными лѣтами науки въ школахъ народныхъ и будутъ подавати таке пôдготовленье, щобы кождый выйшовшій зъ нихъ мôгъ выучатися ремесла, будучи до него вже добре приспособленымъ. До школъ сихъ будутъ пріймати ся лишь хлопцѣ, що скôнчили 12 рôкъ житя, и що въ шестôмъ роцѣ школъ народныхъ зробили добрй успѣхи.

(*Реформа угорскои палаты панôвъ.*) Угорскій президентъ министрôвъ Тисса приѣхавъ бувъ дня 8 с. м. до Вѣдня и бувъ у цѣсаря того дня на довшôй авдіенціи а ôттакъ конферувавъ съ министромъ дѣлъ внутрѣшныхъ Кальнокимъ и съ шефомъ секціи Сиденіомъ; по полудни того дня вернувъ Тисса назадъ до Пешту. Въ кругахъ политичныхъ говорятъ, що приѣздъ Тиссы стоявъ въ звязи съ реформою угорскои палаты панôвъ и справою компромису межи правительствомъ а фракціею найбôльше вплывовыхъ магнатôвъ угорскихъ. Противники предложеня правительственного дѣлятся на двѣ части: однй пôдъ проводомъ архіепископа Шамаоси, котрй нехотятъ приняти предложеня правительства за пôдставу до спеціяльнои дебаты и нехотятъ навѣть нѣчого чути о сѣмъ предложеню, а другй, до котрыхъ належатъ магнаты якъ гр. Каролий, Фестетичь и иншй, котрй хотятъ приступити до спеціяльнои дебаты, але вносятъ поправку до предложеня именно таку, пôсля котрои корона малабы право именувати лишь 30 членôвъ палаты а прочй мали-бы выбиратися зъ муниципій. Переговоры въ справѣ компромису дотыкаютъ особливо числа членôвъ, котрй маютъ бути именованй а ôттакъ членôвъ маючихъ право приналежности державнои (индигенату) и епископôвъ титулярныхъ. Поѣздъ Тиссы до Вѣдня мавъ повѣнчатися добрымъ успѣхомъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Италія. Зъ Риму доносятъ, що правительство италійске получило вѣсть зъ Берлина, пôсля котрои порозумѣнье Нѣмеччины съ Англіею буде съ великою користею для Италіи. „Lond. Allg. Correbp." доноситъ, що межи Англіею и Италіею розпочалися знову переговеры въ справѣ участи Италіи въ походѣ на Суданъ и додае: По паденю Хартуму перервалися переговоры на якійсь часъ, теперь однакожь розпочались на ново. Правительство италійске, мимо того, що бажае собѣ взяти участь въ походѣ на Суданъ, то однакожь рѣшучо не хоче обовязатися инакше якъ

дѣл. печати" цѣлкомъ заборонило обидвѣ. Що-жь до третои, то здается доволѣ й того, що біографіи россійскихъ поетôвъ того жь самого автора дозволенй цензурою. Що оно за знакъ, що „Главное управл. по дѣл. печати" не пускае біографіи Шевченка, напевне не можна знати, а мабуть такъ, що се выходитъ зъ якогось особливого погляду на Шевченка. Сей особливый поглядъ красше всего выявляется зъ історіи могилы Шевченка, описанои позаторôкъ въ „Дѣлѣ" (чч. 77 и 86). Коли вже чѣплялися до такого святого дѣла, якъ переробка могилы и поставленье нового хреста, то нема нѣчого дивного, що цензура не пускае популярнои біографіи Шевченка. Пригадую ще й другій случай, котрый намъ уявляе, якъ администрація дивится на популяризацію Шевченка. Коли въ 1881 р. подано зъ Кіева министру народнои просвѣты бумагу, щобъ дозволено було на родинѣ Шевченка завести народну школу его имени, хочь-бы й россійску, то администрація не тôлько сего не дозволила, а ще й нагримала на инспектора народныхъ школъ, що ôнъ выказавъ свою думку за сею школою.

Такъ само коли Украинцѣ добувалися ширшого простору, то всѣ ихъ змаганя були марнй. Въ 1881 р. Черниговске земство, а за ними и иншй (здается Херсоньске, Константиногродске и Кременчуцке) почали доправлятися, щобъ правительство дозволило завести народну мову въ школахъ, а незабавомъ редакторъ звѣстнои газеты „Одеоскій Вѣстникъ" п. П. А. Зеленый подавъ въ министерство бумагу, щобъ було ему дозволено выдавати въ Одессѣ хлѣборобску газету для народу, „Землеробъ". Та шкода працѣ. На проханье п. Зеленого ôтмовили, що, мовь, не можна, та й годѣ, а на прохання земствъ и доси нѣякои ôтповѣди не чутно. („Заря" зъ 1881 р., чч. 19, 20 и 23.)

Бôльше якось пощастилося украиньскому театрови. Въ сю саме добу, пôдъ проводомъ славного артиста Марка Л. Кропивницкого, зôбралася чимала таки громадка украиньскихъ драматичныхъ артистôвъ и почала грища въ Кіевѣ, Полтавѣ, Черниговѣ, Харковѣ, Одессѣ, Таганрозѣ, Єлисаветградѣ и въ иншихъ мѣсцяхъ Украины, и скрôзь, якъ бачимо зъ газетъ, публика сердечно привитала украиньскій театръ. (Про се дивись: „Одеоскій Вѣстникъ" зъ 1882, ч. 196 и зъ 1883, чч. 191 и 192; „Заря" зъ 1882, чч. 22, 27, 223, 225, 229, 271 и 273 и зъ 1883, чч. 13 и 22; „Трудъ" зъ 1882, чч. 12 и 17; „Маякъ" зъ 1884, ч. 1; и богато иншихъ.) Такъ якъ организація особнои трупы украиньскои заборонена наказомъ зъ 1881 р., то звычайно робилося такъ, що украиньска трупа приставала до якои россійскои и грала вкупѣ съ нею або по черзѣ, — значитъ, бувало иногдѣ й такъ, що весь спектакль цѣлкомъ бувъ украиньскій. Спектаклѣ сй, згôдно съ тымъ наказомъ, гралися не инакше, якъ зъ особливои на то що разу волѣ ген.-губернаторôвъ, и намъ не доводилося чувати, щобъ администрація ставила якй-небудь особливй перешкоды въ сему дѣлѣ.

лишь пôдъ условіемъ що угода буде формально затверджена через оба парляменты.

Туреччина. Весна иде и на балканьскôмъ пôвъостровѣ починаеся знову рухъ зловѣщій середъ тамошныхъ народôвъ. Зъ Призренду и другихъ мѣстцевостей доносятъ, що въ околицяхъ Призренду и Косова ворохобня чимъ разъ бôльшй прибирае розмѣры. Надъ Дриною мало вже прійти до борбы межи альбаньскими ворохобниками а турецкими войсками. Правительство турецке удалося межи иншими также и до австрійского правительства съ прошеньемъ, щобы оно заказало перевôзъ оружія до старои Сербіи. Дальше выслала Порта — якъ доноситъ „Daily News“ окружникъ до всѣхъ своихъ представителѣвъ въ другихъ державахъ, въ котрôмъ звертае увагу сихъ державъ на болгарскій комитетъ въ Софіи, котрый высылае своихъ агентôвъ до Македоніи и стараеся тамъ выкликати ворохобню. До болгарского правительства самого выслала Порта окрему ноту дуже остру, на котру болгарске правительство ôтповѣло въ сей способъ, що вказало Портѣ на тыхъ многихъ а невиноватыхъ Болгаръ, котрыми переповненй вязницѣ въ Солуни (Салоники) и Монастири; болгарске правительство зажадало выпущеня на волю сихъ Болгаръ. — Выходячій въ Софіи „Македонскій Гласъ“ доносить, що въ Македоніи наставъ теперь рухъ особлившого рода. Жителѣ Македоніи суть того переконаня, що ихъ для того такъ гонятъ, що они придержуются своеи народности и лучатся съ Болгарами. Притисненй отже зô всѣхъ сторôнъ, стараются хочь тымъ поправити свою судьбу, що наразѣ постановили хочь бы лишь въ справахъ церковныхъ стати осôбно и ôторватися ôтъ звязи съ князѣвствомъ болгарскимъ. Выробилась отже партія, котра хоче приняти унію съ римскою церквою и хоче Македонію поставити яко окрему греко-католицку епархію пôдъ протекторатомъ Австріи. Пôсля бажаня сеи партіи мала-бы нова епархія признати дяковарского епископа Штроомаера своимъ верховнымъ душпастиремъ. Причиною до такои змѣны въ македоньскихъ Болгарахъ мало бути также и поступованье россійскихъ консулѣвъ. Народъ жалуеся, що Россія, на котру доси Болгаре, надѣялись нѣчого не робить для полѣпшеня ихъ долѣ и для того ôтступае также ôтъ своеи прихильности для неи и клонится до захôдной церкви и захôдныхъ державъ. Зъ Константинополя черезъ Атены и Сиру получила „Агент. Гавасъ“ вѣсть, що ворохобня въ Альбаніи дуже вже змоглася. Турецкій войска коло Люмы зôстали побитй а залога въ Призрендѣ мусѣла схоронитись на цитаделю, куды также утекли австрійскій консуль и православный епископъ. Порта выслала чимъ скорше на мѣсце ворохобнѣ войска зъ Солуня и Монастиря. Агитація межи Альбанцями мае вестися черезъ комитеты италійскои ириденты въ Призрендѣ, Тарентѣ и на Корфу. Альбанцѣ жадають увôльненя ôтъ податкôвъ, позволеня на поверненье прогнаныхъ зъ краю и выпущенье на волю осôбъ увязненыхъ за дѣла политичнй.

Сербія. Въ пятницю минувшого тыждня (7 с. м.) припадали роковины оголошеня Сербіи королевствомъ. Дня того ôтбулося у всѣхъ церквахъ бѣлградскихъ торжественне богослуженье а ôттакъ обѣдъ дворскій, на котрый запрошенй були всѣ достойники и шефы посольствъ заграничныхъ а на послѣдокъ ôтбулася ще ревія войска. Сербска опозиція розвинула дуже сильну агитацію, щобы розбудити недовѣрье до теперѣшного кабинету Гарашанина и стараеся теперь всякими силами розвинути политику серб-ско-македоньску. Стороннництво се стараеся также розголошувати, що Австрія хоче рѣшучо анектувати Боснію и що теперѣшне правительство постановило згодитися на те, щобы лишь приподобатися у Вѣдни. По поводу роковинъ оголошеня Сербіи королевствомъ король Милянъ помилувавъ 665 засудженыхъ осôбъ зъ послѣднои ворохобнѣ надъ Тимокомъ. Головный органъ сербскихъ радикалôвъ дякуе по поводу сего королеви и каже, що фактъ сей причинится дуже богато до скрѣпленя положеня Сербіи. — Минувшои недѣлѣ ôтбувся въ Бѣлградѣ митингъ македоньскихъ и старо-болгарскихъ Сербôвъ. Предсѣдателемъ выбрано Бадіовича зъ Македоніи. Ухвалено резолюцію, въ котрôй взываеся правительство, щобы оно предприняло ôтповѣднй средства въ цѣли розширеня опѣки надъ сербскимъ народомъ пôдъ панованьемъ турецкимъ. Въ митингу сѣмъ взяло участь 2000 Сербôвъ родомъ зъ Македоніи. Мѣсця резолюціи, въ котрыхъ выступаеся противъ агитація болгарскои, принимано съ ознаками великои радости.

Суданъ. Зъ поля войны доносятъ до Лондону, що головна кватира буде вправдѣ перенесена до Донголѣ, але мимо того головна сила войскова позôстане въ Корти. Єгипетскй войска въ Суданѣ маютъ бути скрѣпленй одною кольоною англійскою и займутъ мѣсто Метамехъ. — Зъ Каиру знову доносятъ, що межи египетскимъ населеньемъ а англійскими войсками прійшло до зачѣпки. Правительство египетске боится, щобы межи населеньемъ краевымъ не прійшло до явнои ворохобнѣ, позаякъ жителѣ суть того переконаня, що незадовго прійде Магдій и прожене невѣрныхъ Англичанъ. Вользелей постановивъ вернутись ажь до Вади-Гальфа, отже опустити зовсѣмъ Суданъ, бо вже не ходитъ о ратованье позицій въ Нубіи и Суданѣ а лишь о недопущенье небезпечного руху до Єгипту. — Ходятъ вѣсти, що войско Магдія пôдъ Хартумомъ мало збунтуватися зъ причины голоду а самъ Магдій бувъ змушеный спасатись бѣгствомъ на якійсь островъ на Нилю.

НОВИНКИ.

— **Нашй владики** Ихъ Впреосв. Сильвестеръ Сембратовичь и Юліянъ Пелешь приѣхали вчера вечеромъ зъ Вѣдня до Львова.

— **Дотація нового епископства въ Станиславовѣ.** Кореспондентъ львôвскій „Czas-y“ довѣдуеся, що зъ маетку гр. кат. львôвскои митрополіи маютъ бути выдѣленй для дотаціи нового епископства въ Станиславовѣ — недвижимости репрезентуючй рôчный дохôдъ 7000 зр. Се наступитъ однакожь доперва тогды, коли доходы митрополита будутъ увôльненй ôтъ надзвычайного тягару, якій становитъ пенсія бувшого митрополита Є. Впр. Іосифа Сембратовича въ сумѣ 12.000 зр. на рôкъ. Пôсля информацій того самого кореспондента буде зъ маетку львôвского лат. архіепископа выдѣленый капиталъ 42.000 въ облигаціяхъ индемнизаційныхъ, съ котрыхъ ôтсотки будутъ ужитй на дотацію латиньскои суфрагаціи у Львовѣ.

— **Фондъ вдовичо-сиротиньскій** діецезіи львôвскои одержавъ сего тыждня ôтъ рôльничо-кредитового Заведеня изъ зложеныхъ тамъ грошей 42.102 зр. 33 кр. Решта грошей, около 22.000 зр., мае бути фондови сплачена въ слѣдуючій понедѣлокъ. Такимъ способомъ мавъ-бы вдовичій фондъ въ Заведеню еще 75.000 зр., зложеныхъ тамъ яко закладовый капиталъ. — Запомоги вдовиць и сиротъ за р. 1884 еще не зôстали по деканатахъ розосланй зъ причины невыкôнченя дотычного реферату, однакожь на желанье выплачуются уже поодинокй запомоги въ касѣ фонда.

— **Проволока въ выплатѣ запомогъ вдовамъ и сиротамъ священичимъ перемыскои епархіи** походитъ пôсля информацій „Слова“ зъ ôтсы, що дотычный референтъ незвычайно перетяженый працею (и не мôгъ здаеся дотеперь приготовити всего, що треба, щобы интересованй могли получити грошѣ). Интересованй можутъ отже, якъ доноситъ згадана газета, подавати свои квиты впростъ до епископскои конситоріи, а выплата сей часъ наступитъ. На *одну особу выпадае въ сѣмъ роцѣ* 54 зр. а. в. Не велика се сума, но хто знае, яке значенье она мае для бѣдныхъ вдôвъ и сиротъ по нашихъ священикахъ, котрй неразъ обмеженй лишь на тую одну маленьку запомогу, дожидаютъ еи якъ спасеня; а коли она не приходитъ въ часъ, ôтбиваеся се дужо прикро на господарствѣ интересованыхъ. Наколи-жь бракъ часу референта мавъ-бы бути причиною проволоки въ выплатѣ невеличкихъ запомоговыхъ сумъ, та жаль, що дотычна власть не постаралася о роздѣленье працѣ взглядно о збôльшенье числа референтôвъ.

— **Зъ Бережанъ** пишутъ намъ: Кружокъ любителѣвъ серіозной працѣ на поли словесности та умѣетности оголосивъ въ нашомъ мѣстѣ на сегорôчный сезонъ пôстный рядъ ôтчатôвъ, котрй ôтбувались и ôтбуватися будутъ кождои недѣлѣ о 7 год. вечеромъ въ сали касина мѣщаньского. Третій зъ ряду выголошеный дня 8 л. с. м. бувъ ôтчитъ проф. Ю. М. Насальского. „Короткій поглядъ на житье Тараса Шевченка“. Въ основно обдуманôмъ елябератѣ представивъ намъ прелегентъ найхарактеристичнѣйшй моменты зъ житябутя сего генія Руси Украины, а крôмъ численныхъ увагъ переплѣтаючихъ цѣле оповѣданье подавъ дотепну алегорію про воробія и воробця, на тлѣ котрои перезырало значенье нашого народного поета, и вавязуючи примѣры зъ всемирнои исторіи закôнчивъ словами: „Отсй факты повѣдаютъ менѣ, що хотяй нынѣ мои Земляки матеріяльно слабй, то однакъ осягнутъ побѣду, якъ скоро станувши пôдъ все оживляючимъ прапоромъ свого Тараса будутъ сильнй вѣрою, сильнй надѣею, сильнй любовію“. — Жаль лишень, що Бережаньска интелигенція, въ девяти десятыхъ частяхъ польска, холоднокровно ôтносится супротивъ сего рода найприличнѣйшихъ розрывокъ, котрй въ бôльшихъ мѣстахъ творятъ нероздѣльну и мясчинову часть всѣлякихъ товарискихъ вечеркôвъ, и рôвно ôтъ участи въ послѣднôмъ рускôмъ, якъ ще бôльше ôтъ участи въ давнѣйшихъ польскихъ ôтчитахъ майже демонстраційно ôтказалися. Чи таке явище неславу для прелегентôвъ, чи славу для надѣйныхъ слухателѣвъ приноситъ, не хочемо и не будемо рѣшати; позволимо собѣ лишень спарафразувати увагу нашого прелегента надъ насмѣшкою звѣстнои Польки, съ котрою р. 1859 Шевченко розговорювавъ: „Очевидно высокопарнй манієры высокоученыхъ пань чи панôвъ не позволяютъ имъ взнестися на высоту гуманнои толеранціи для своихъ чи чужихъ святощѣвъ“. — *Н. Н. Н.*

— **Въ рускôмъ народнôмъ театрѣ пп. Биберовича и Ґрыневецкого,** въ Бродахъ представлена буде дня 17 л. марта с. р. на дохôдъ много заслуженого артиста народнои сцены Костя Пôдвысоцкого мельодрама „Бойки“. Бенефисантъ ôтспѣвае свого власного укладу куплеты. П. Пôдвысоцкій, що есть однымъ зъ найсимпатичнѣйшихъ и найспосôбнѣйшихъ артистôвъ руско-народнои сцены муситъ на жаль, за для пôдôрваного здоровя на довшій часъ покинути сцену, котрôй ôтдавъ не малй услуги, а вô второкъ его прощальный выступъ. Знаючи, що нашй землякй умѣютъ цѣнити працю тыхъ, що посвятили свои силы народнôй службѣ, непотребуемъ й заохочувати публики зъ Бродôвъ и зъ окрестности до численного посѣщеня вторкового представленя.

— **Коли христіянинъ умре,** а газета въ рубрицѣ „Посмертнй вѣсти“ звѣщае про его смерть, — то все (навѣть така жидôвска „Neue freie Presse“) кладе передъ именемъ померщого христіянина хрестикъ. На сповненье сего пієтизму для умершого уважаютъ особливо всѣ нашй часописи, — тожь читателямъ 1-шого числа „Мира“, органу, що — якъ каже — „мае пôдносити чувство религійности середъ хаотичного замѣшательства“, буде здаватися якось маркотно и досадно, що тамъ въ „посмертныхъ вѣстяхъ“ якось не видно анѣ одного хрестика, навѣть передъ такимъ „найщиршимъ труженникомъ въ виноградѣ христовôмъ“ якъ о. Евтимій Лисинецкій! Отже мы почуваемося до обовязку зробити товариску прислугу молоденькому нашому собратови на нивѣ рускои публицистики и просити тебе, читателю „Мира“, о вырозумѣлôсть. Попередъ всего мусишь знати, що хочь яка то на око дрôбниця — поставити хрестикъ, а на дѣлѣ тая дрôбниця була найтвердшимъ горѣхомъ, якій мали розкусити оо. редакторы, закимъ выпустили въ свѣтъ Божій 1-ше число „Мира“, — то була загадка надъ загадками. Якій тутъ хрестикъ поставити о. Лисинецкому? — однораменный чи трираменный? Поставити трираменный? Гмъ, вправдѣ комисія обрядова узнала его нашимъ, рускимъ, але все таки якось маркотно, бо то знаете, ks. Kalinka, wydziały powiatowe, obywatelstwo... Поставити однораменный? Гмъ, зновъ „попы“ будутъ носомъ крутити... И знайди тутъ раду! Хочь сядь та плачь! Ба, знайшлася рада: нехай не буде нѣякого хрестика! — Отже така то рѣчь, честный читателю „Мира“! Не дивуйся, не соблазняйся, але вырозумѣй, що такому индеферентному „Дѣлу“ уйде трираменный хрестикъ, а для клерикального „Мира“ то ще найôтповѣднѣйше — безъ хрестика...

— **Дръ Евсевій Черкавскій** перепавъ въ радѣ мѣста Львова при выборѣ до краевои рады шкôльнои. Фактъ сей выкликавъ велику сензацію. На дра Черкавского упало лишь 14 картокъ а 51 на дра Герстмана.

— **Въ кракôвскôй щадници** показавоя бракъ сумы 12.000 зр. Таксатора ôтдѣлу заставничого, котрый мавъ грошѣ здефраудувати увязнено.

— **„Н. Зеркала“** ч. 5 сконфискувала нынѣ ц. к. прокураторія за вступный стихъ.

— **Академичне Братство** складае щиру подяку всѣмъ тымъ Вп. Дателямъ, котрй на его зазывъ зложили дня 3 марта при случаю вечерниць щедрй *доброволнй датки на пôдмогу литературного* руху Буковинцѣвъ. Сума 26 зр. зôбрана зъ сихъ даткôвъ ôтослана, де належитъ. Также мусимо на сѣмъ мѣсци заявити сердечну подяку Вп. п. Чичкевичу, гимн. професору зъ Тернополя, котрый спомôгъ наше товариство даромъ въ квотѣ 5 зр. — Ôтъ Выдѣлу „Академичного Братства“.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи** прислали: Всч. Левицкій зъ Рунгуръ 10 зр.; ученики рускои гимназіи зъ складокъ на вечери Шевченка 6 зр. 63 кр. Дирекція складае въ имени бѣдной молодежи щире спаси Бôгъ! — *В. И.*

— **Школа промыслова.** Незадовго мае рѣшитися справа новои школы промысловои, удержуванои зъ фондôвъ державы, котра мае бути ôткрыта у Львовѣ або Тернополи. Якъ справа наконечно буде рѣшена, годѣ предвидѣти, но Тернопôль мае о стôлько шансы получити таку школу, що тамъ розходилобыся лишь о ôтповѣдне переобразованье низшои школы реальнои, а громада обѣцюе дати зъ своеи стороны будынокъ якъ и всѣ другй престаціи, котрй давала дотеперь на удержанье реальнои школы.

— **Намѣстникъ** выѣхавъ въ середу зô Львова за урльопомъ и верне доперва за кôльканайцять дней.

— **Доповняючій выбôръ** одного члена рады повѣтовои въ Теребовли зъ групы бôльшои посѣлости розписаный на 22 л. цвѣтня.

— **Ôтъ о. катихита Александра Стефановича** одержуемо слѣдуюче заявленье: Многй зъ бажаючихъ набути мôй учебникъ „Исторія христіяньско католицкои церкви“ не знаютъ, де его шукати, и пытаютъ за нимъ безъуспѣшно у мене, въ книгарни Ставропигійскôй, въ „Просвѣтѣ“ и др. Подаю тому до загальнои вѣдомости, що той учебникъ выйшовъ накладомъ фонду краевого и продаеся (якъ всѣ книжки сего накладу) у Львовѣ въ книгарни Сайфарта (ринокъ ч. 24) по цѣнѣ 1 зр. — *Ал. Стефановичь.*

— **Выдавець „Руско-украиньскои Библіотеки“**, п. Евг. Олесницкій проситъ насъ о помѣщенье слѣдуючого Заявленя: „Позаякъ 3-тій и 4-тый выпускъ моеи библіотеки, мѣстячій въ собѣ оповѣданя Олексы Стороженка, сконфискувала ц. к. прокураторія, для того прошу умильно всѣхъ моихъ Вп. Абонентôвъ зъ провинціи не получившихъ сихъ выпускôвъ о терпеливôсть, ажь поки справа конфискаты, супротивъ котрои внесу супротивленье и зажадаю розправы опозиційнои, не буде остаточно порѣшена, а тогды розôшлю згаданй выпуски такъ якъ були печатанй, взглядно, если-бы конфискату затверджено, съ выпущеньемъ инкримінованыхъ оповѣдань. Рôвночасно маю честь донести, що ще передъ кôнцемъ сего мѣсяця получатъ Вп. Абоненты 6-тый выпускъ библіотеки, мѣстячій въ собѣ „Оповѣданя Данила Мордовцева“. Разомъ съ тыми оповѣданями печатаесь обширна повѣсть зъ укроиньского житя Красюченка, п. заг. „Юрій Горовенко“. — *Евгеній Олесницкій.*

— **Катихитамъ** при 4-клясовыхъ школахъ въ Залѣщикахъ и въ Скалѣ удѣлила окружна шкôльна рада въ Залѣщикахъ платню за науку религіи въ першôй школѣ 35 зр. а въ другôй 45 зр.

— **Именованя и перенесеня.** Ц. к. намѣстництво именувало инженера Владислава Гаіорского комисаремъ для пробы и надзору котлôвъ паровыхъ въ яворôвскôмъ и городецкôмъ повѣтѣ. — Ц. к. рада шкôльна краева именувала провизоричну учительку Марію Ковальску молодшою учителькою завѣдуючою школою въ Белеевѣ а Марію Колярживъ дѣйстною учителькою школы етатовои въ Баличу.

— **Посады для молодежи.** Державна и львôвско-черновецка желѣзниця потребуютъ теперь техничныхъ и администраційныхъ аспирантôвъ а дирекціи ихъ приймаютъ подані о такй посады. Кандидаты техничныхъ аспирантôвъ маютъ предложити свѣдоцтво политехничного испыту а кандидаты на посады администраційнй выказатися свѣдоцтвомъ зложеного испыту зрѣлости зъ гимназіяльныхъ або реальныхъ шкôлъ.

— **Достава обуви для артилеріи,** була до теперь такъ ураджена, що предпріемство знаходилося въ рукахъ самыхъ великихъ чужокраевыхъ фирмъ, при чѣмъ ремѣсники зъ нашого краю були зовсѣмъ выключенй ôтъ спôвъубѣганя въ ливерунку. Сего року пôднесли члены шевскои и римарскои корпораціи у Львовѣ протестъ противъ такого розписуваня доставы и выслали були навѣть до Вѣдня депутацію, котра вернулася не безъ успѣху. — Дня 20 л. марта ôтбудутся въ канцеляріи товариствъ ремѣсничихъ въ ратуши загальнй зборы членôвъ консорціи завязавшоеся для доставы шкôряныхъ артикулôвъ для арміи. Президія вѣча промысловцѣвъ выдала ôтозву обôймаючу условія принятя до спôлки доставы. Одинъ удѣлъ выноситъ 1000 зр. (а може и кôлькохъ звязатися въ спôлку). Задатокъ въ сумѣ 250 зр, мае бути зложеный въ банку краевôмъ а заявленье приступленя муситъ бути пôдписане до 20 л. марта. — До теперь приступило 15 членôвъ съ 15 удѣлами.

— **Галицко-польска шляхта** тратитъ съ кождымъ днемъ грунтъ пôдъ ногами, а доказомъ того урядовй дянй, ôтносячйся до лицитація паньскихъ посѣлостей земскихъ, котрй побачаемъ ледви чи не на кождôй сторонѣ урядовои части „Gazet-ы Lwowsk-ои“. Въ послѣдныхъ числахъ сеижь газеты знаходимо ось якй сумнй оголошеня: въ кракôвскôмъ судѣ краевôмъ ôтбудеся публична примусова лицитація дôбръ Ивкова; въ судѣ окруж. коломыйскôмъ будутъ продавати на лицитаціи добра Рожнôвъ и Данилôвку; въ судѣ окружнôмъ въ Перемышли будутъ лицитувати добра Ôльшаницю и Генрикôвку; въ судѣ краевôмъ у Львовѣ добра Хоронôвъ, Брукенталь и Хлѣвчаны съ прн.; въ судѣ окружнôмъ въ Тернополи буде лицитація маетностей: Залуча, Вербôвки, Садкôвъ, Поповець и Кошиловець. Въ нашихъ галицкихъ ôтношеняхъ цѣкава тутъ именно тая обставина, що до лицитаціи не стаютъ майже нѣколи христіяне лишь жиды; а якй консеквенціи того въ житю политичнôмъ, поучивъ недавно живый примѣръ выбору Залѣщицкого.

— **Папска диспенза супружествъ христіянки съ жидомъ.** У Вѣдни выкликало велику сензацію папске breve въ ось якôй справѣ: Баронъ Александеръ Попперъ-Подграга, официръ гонведôвъ и сынъ угорского миліонера Леопольда Поппера, пôзнавъ въ Парижи молоду и хорошу графянку Бянку де Кастроне, доньку бувшои спѣвачки Маркези. Вѣнчаню молодои пары стояла на перешкодѣ рôжниця вѣроисповѣданя, бо ôнъ есть жидомъ а она католичкою, а позаякъ нѣ одно нѣ друге не хотѣло зробити жертвы зъ своихъ религійныхъ пересвѣдчень, то баронъ Александеръ Попперъ удався зъ просьбою до римскои куріи о призволенье на заключенье супружества обовязуючися дѣтей зъ сегожь супружества, выховувати въ католицкôй вѣрѣ. Папа Левъ XIII. удѣливъ въ силу прислугуючого ему права осôбнымъ breve позволенье а дотычна диспенза знаходится вже въ рукахъ парижского архіепископа. Вѣнчанье ôтбудеся незадовго въ католицкôмъ костелѣ въ Пештѣ при священодѣйствію католицкого священика. Єсть се першій и одинокій въ своимъ родѣ случай.

— **Котюзѣ по заслузѣ.** Рада мѣста Львова ухвалила, на внесенье п. Нѣмчиновского, заборонити вступу до стола газетярского репортерови „Przegląd-y“ п. Масловского, за то, що раду мѣста въ напастливый спосôбъ шкалюе.

— **Генеральный директоръ желѣзницѣ Кароля-Людвика дръ Сохоръ,** *котрого* рада мѣсточка *Пôдволочискъ* именувала почетнымъ обывателемъ мѣскимъ, якъ доносятъ „Dziennikow-и Polskom-у“, не принявъ сего достоинства. Причина чому ôнъ давъ ôтказъ депутаціи ѣздившôй съ дипломомъ ажь до Вѣдня, ще не пояснена, но яка она-бы и була, то фактъ самъ дуже характеристичный а заразомъ и поучаючій для нашихъ маломѣщанъ, котрй улягаючи часто пресіямъ зъ непокликанои а лично интересованои стороны, сыплятъ найвысшими почестями и такимъ, котрй въ дусѣ зъ нихъ смѣются. Въ радѣ громадскôй въ Пôдволочискахъ були противъ именованю дра Сохора почетнымъ обывателемъ, также стороннництво опозиційне, котре представляло сумный станъ касы громадскои, що не мае чимъ освѣчувати улиць; но видно противна гадка була сильнѣйша.

— **Кôлько коштуе опера?** Пôсля послѣдного справозданя коштуе вѣденьска надворна опера (Hofoper) 1.044.000 франкôвъ а именно на хоры и оркестру иде зъ тои сумы 636.000; солисты берутъ 112.000; на бальетъ выдаеся 96.000, на декораціи 107.000, костюмы 93.000 франкôвъ. — Кошты удержаня парижскои оперы выносятъ 1,804.000 франкôвъ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Введенй оо.: Николай Голинатый, яко завѣд. въ Пневю, дек. надвôрняньского; Іоанъ Попель, яко завѣд. въ Радôвцяхъ; Іоанъ Маркевичь, введеный яко парохъ Юнашкова а Теофиль Захаріясевичь, увôльненый зъ посады пароха въ Витвици.

Въ пропозиціи на Купчинцѣ, зайшла въ попереднôмъ числѣ „Дѣла“ похибка, котру поправляемо якъ слѣдуе: Въ пропозицію принятй оо.: I) *Липиньскій* Мих., сотрудникъ въ Богородчанахъ; II) Лопачиньскій Іоанъ зъ Выспы; III) Петровичь Алекс. зъ Чолганъ, а прочй убѣгателѣ якъ въ попереднôмъ числѣ „Дѣла“.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію о. Мих. Кобыляньского на Мышкôвъ а о. Август. Лонкевича на Дубовицю, дек. журавеньокого.

Митр. консисторія предкладае судови краевому у Львовѣ презенту для о. Кисилевского на Скоморохи и просить, щобы судъ надъопѣкунчій затвердивъ презенту, позаякъ въ згаданôй мѣсцевости есть властителька малолѣтною а призенту выставила опѣкунка малолѣтнои.

Буковиньске правительство удѣлило о. Теофилю Озаркевичу, завѣд. въ Садагурѣ запомогу зъ кредиту 600.000 зр. за р. 1884 въ сумѣ 126 зр. съ тымъ додаткомъ, щобы сума та була ему выплачена до кôнця марта с. р.; о. Пет. Мандзику застановило бук. прав. плату а призначило о. Іоану Устіяновичу, завѣд. въ Кимполюнгу 315 зр. и емолюменты.

Намѣстництво удѣлили о. Антонію Одѣжиньскому, кап. Высочки, додатокъ особистый въ сумѣ 100 зр. на 3 роки.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію для запрезентованыхъ оо.: Петра Косовича на Баришь и Никиту Дякова на Лопушаны.

ПОСМЕРТНИ ВѢСТИ.

✠ **Клементина зъ Гарасимовичѣвъ Заячкôвска, жена** ц. к. адъюнкта судового, Тита Заячкôвского, упокоилася, заосмотрена св. Тайнами по короткôй и тяжкôй слабости, дня 12 л. марта 1885 въ Тысьменици. Похоронъ ôтбудеся въ суботу 14 л. марта 1885 передъ полуднемъ въ Тысьменици.

Ôтъ Администраціи.

15 (27) марта розôшлемо П. Т. предплатникамъ „Бібліотеки Найзн. Повѣстей" конець повѣсти „Батько Горіо". На многи жаданя рѣшилисьмо для выгоды нашихъ П. Т. Предплатникôвъ, именно тыхъ, котри будутъ жадати окладинки до поодинокихъ повѣстей, съ новою повѣстею пересылати цѣлй повѣсти по ихъ укôнченю — а не аркушами — тымъ, котри того выразно зажадаютъ. — Кошта кождои повѣсти, кромѣ предплаты, будутъ: 25 кр. за окладинки. 15 кр. за оправленье, и 15 кр. за розсылку рекомендовану (разомъ 55 кр. ôтъ одной повѣсти по надъ предплату), але за тое кождый такій предплатникъ дôстане повѣсть цѣлу оправлену въ полотно съ золотыми пôдписами. — Котри Вп. предплатники зажадаютъ такои розсылки, зволять **передъ 25 лат. марта** насъ о тôмъ повѣдомити карткою, бо якъ зачнемо нову повѣсть розсылати, вже не буде возможно, не псуючи комплету.

Поѣзды желѣзничи.

Ц. к. Генеральна дирекція австр. желѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ розкладу ѣзды

важный ôтъ 15 лютого 1885.

Пôсля годинника пештеньского (20 минутъ пôзнѣйше).

Приходятъ до Львова:

Зъ Стрыя: о год, 8,39 рано поѣздъ мѣшан., 4,17 по полудни поѣздъ особов., 1,39 въ ночи поѣздъ мѣшан.

До Стрыя: зô Львова о год. 9,57 рано поѣздъ мѣшан., 1,30 по полудни поѣздъ особов., 9,49 вечеромъ поѣздъ мѣшаный.

Зъ Хирова: о год. 5,12 рано поѣздъ особов., 1,23 въ полудни поѣздъ особ, 10,2 въ ночи поѣздъ особ.

Зъ Станиславова: о год 4,34 рано поѣздъ мѣш., 1,42 по полудне поѣздъ особ., 10,2 въ ночи поѣздъ особ.

До Станиславова: Зъ Стрыя о год. 9,2 рано поѣздъ особ, 5,53 по полудни поѣздъ особ., 4,58 въ ночи поѣздъ мѣшан.

Зъ Гусятына: о год. 5,34 по полудни поѣздъ мѣш.

До Хирова: Зô Стрыя о год. 9,30 рано поѣздъ мѣш., 5,16 по полудни поѣздъ особ., 1,40 въ ночи поѣздъ особ.

Зъ Загôря: о год. 4,8 по полудни поѣздъ мѣш., 1,51 въ ночи поѣздъ особ.

До Гусятына: Зъ Станиславова о год. 8,22 вечеромъ поѣздъ мѣш.

До Дрогобыча: Зъ Борыслава о год. 8,17 рано, 12 въ полудне, 2,32 по полудни, 5,23 по полудни, 7,21 вечеромъ поѣзды мѣш.

Ôтходятъ зô Львова:

До Стрыя: о год. 6,40 рано поѣздъ мѣш., 11,25 передъ полуднемъ поѣздъ особ., 6,45 вечеромъ поѣздъ мѣш.

Зô Стрыя:

До Львова. о год. 5,40 рано поѣздъ мѣш., 2,10 по полудни поѣздъ особ, 10,32 въ ночи поѣздъ мѣш.

До Хирова: о год. 5,16 рано поѣздъ мѣш., 2 по полудни поѣздъ особ.. 10,22 въ ночи поѣздъ особ.

До Станиславова: о год. 5.32 рано поѣздъ особовый; 1,43 по полудни поѣздъ особ., 11 въ ночи поѣзъ мѣш.

Зъ Станиславова:

До Стрыя: о год. 9,50 передъ полуднемъ поѣздъ особ., 6,28 вечеромъ поѣздъ особ, 11,13 въ ночи поѣздъ мѣш.

До Гусятына: о год. 10,7 передъ полуднемъ поѣздъ мѣш.

Зъ Хирова:

До Стрыя: о год. 9,45 рано поѣздъ особ., 5,24 по полудни поѣздъ мѣш., 2,5 въ ночи поѣздъ особ,

До Загôря: о год. 1,54 въ ночи поѣздъ особ, 9,53 передъ полуднемъ поѣздъ мѣш.

Зъ Гусятына:

До Станиславова: о год. 7 рано поѣздъ мѣшаный.

Зъ Дрогобыча:

До Борыслава: о годинѣ 6,20 рано, 10 передъ полуднемъ 12,40 по полудни, 3,20 но полудни, 6,40 вечеромъ поѣзды мѣшанй.

Зъ Борыслава:

До Дрогобыча: о год. 7,36 рано, 11,21 передъ полуднемъ, 1,54 по полудни, 4,44 по полудни, 8.4 вечеромъ поѣзды мѣшанй.

„Сердечну подяку складаю за надôсланье менѣ брошурки *„Пріятель хорыхъ"*, зъ котрои я переконався, що и застарѣлй навѣть недуги дадутся ще вылѣчити, коли лишь ужиются до сего ôтповѣдний средства. Съ довѣрьемъ отже прошу о надôсланье менѣ и т. д." — Подôбнй подяки надходятъ що день дуже численно, — не повиненъ отже жаденъ хорый залишити не спровадити собѣ найновѣйше 135-те польске илюстроване выданье сеи пожиточнои брошурки зъ книгарнѣ *„Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig"*, а то тымъ бôльше, що не потребуе при тôмъ поносити жадныхъ коштôвъ, позаякъ книжочка та достарчится ему на жаданье безплатно и франко. 1237 3—4

Глядаеся дяка

безженного, маючого добрый голосъ и знаючого уставъ церковный. 1332
(2—3)

Интересованй зволятъ ôтнестися до Уряду парохіяльного въ Бересцѣ, почта Лѣско, де получатъ близшй повѣдомленя.

Зголошеня пріймаеся до дня 1 цвѣтня 1885 р.

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новй **апараты индукційнй** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннй находитися въ кождôй родинѣ. Гостець, ревматизмъ ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ.** Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondares 2 1302 11—20

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!"

Комедія на 4 справы.

Написавъ **Олександеръ Я. Кониській.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла". Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

Ц. к. придворна ліярня дзвонôвъ П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадъ

поручаеся до **замовлень дзвонôвъ и гармоничныхъ складъ всякои величины и голосу.** За напередъ означеный голосъ або акордъ якого дзвôнка, якъ такожъ за найлѣпшій металь гварантуеся. Монтованье до дзвонôвъ приспособлюе ся **на способъ уприв. съ головами зъ кованого желѣза.** Черезъ се монтованье можна великими дзвонами дуже легко дзвонити и можна ихъ кôлько небудь разôвъ обернути такъ, що серце бе за кождымъ разомъ въ инше мѣсце, черезъ що дзвоны выскуютъ на тревалости. **Припоручаня** выконуются якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при **найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты. Гармоничнй дзвôнки** до престолôвъ съ сильными и голосными дзвôночками.

Зъ альпаки: 1 складъ съ 4 дзвôн. по 14 зр., 1 складъ съ 3 дзв. по 11 зр.
Зъ мосьондзу: 1 „ „ 4 „ „ 10 „ 1 „ „ 3 „ „ 8 „

Ôтзначеня: Выстава вѣденьска 1873, два медалѣ за поступъ за складъ дзвонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промысл. у Вѣдни 1880 зол. медаль.

Заложена 1838. Доставила 3946 дзвонôвъ, 1,080.370 кильограмôвъ ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ дзвонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 дзвоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр. ваги.

1288 **Надвыжка коштôвъ даромъ.** 5—24

На продажь.

На Замарстиновѣ передъ рогачкою, при улици званôй Шенôвка есть пôдъ ч. 167 реальнôсть на продажь. Домокъ фронтовый, мурованый, съ 4 комнатами, малымъ огородцемъ, подвôрьемъ, съ 5 комôрками, въ подвôрю съ 2 малыми деревяными домками, въ котрыхъ знаходится по 2 комнаты и съ студнею на подвôрю.

Реальнôсть тая може бути опродана або въ цѣлости або розпарцелѣвана на двѣ части. Догôдна для ремѣсникôвъ, фіякрôвъ, пенсіонистôвъ и грайзлерôвъ.

Народный рускій МОЛИТВЕНИКЪ

съ припорученьемъ и апробатою Преосвящ. Епископа Дра Сильв. Сембратовича,

получити можна **въ Торговли Мих. Дымета и у Конст. Урбана ч. 20 рынокъ Львôвъ,**

оправнй по 60 кр., 90 кр., 1 зр. 10 кр., 1 зр. 60 кр., 2 зр. 60 кр. и 3 зр. Для дамъ въ аксамитѣ по 4 зр., 4 зр. 50 кр., 5 зр. и 5 зр. 50 кр., имитація слоневои кости (бляха) 5 зр., перловои матицѣ (бляха) 4 зр. 50 кр.

Брошурованый на велин. папери 1 зр. 1305 5—6

Купуючимъ бôльше примѣрникôвъ отвѣтный рабатъ!

Пѣвець церковный

съ укôнченымъ курсомъ въ Перемышли, пошукуе посады. Адресъ: Василій Маликъ, Рыботичѣ, poste restante.

НАДÔСЛАНЕ.

(Зъ Горѣшнои Австріи.) Андорфъ. За кождый разъ по обѣдѣ дôстававъ я дуже великихъ болѣвъ жолудка и рвоты а всѣ средства якихъ я лишь уживавъ, не помагали нѣчого, хиба лишь на часинку пôльгу приносили; тогды поручено менѣ т. з швайцарскй пигулки аптикаря Брандта (можна получити коробку по 70 кр. въ аптикахъ). Заживаючи ихъ черезъ 3 тыждни, я такъ вже якъ вылѣчився и для того можу кождому, хто страдае на жолудокъ, поручити ихъ якъ найщирше и заручаю, що кождый позбудеся хоробы. Глубоко вдячный Ioh. Mülleder. Просится добре уважати, щобы кожда коробка мала бѣлый хрестъ на червонôмъ поли и пôдписъ аптикаря Р. Брандта.

Лѣкарь ветеринаріи

Володимиръ Федоровичь

осѣвъ въ Тернополи

и мешкае въ каменици п. Цинкеса при „Торговици кôньскôй" (пляцъ Собѣского) I шій поверхъ.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 11—?

росу красоты и всякй косметики такъ черезъ мене якъ и иншй фирмы поручанй.

ПАЙЛѢПШОЮ

Бибулкою на Папиросы

есть правдива бибулка

LE HOUBLON

Выробу французского 10.0 28—36

Фирмы CAWLEY & HENRY въ Парижи

Передъ наслѣдуваньемъ остерѣгаеся.

Тая бибулка лишь тогды есть правдивою, коли кожда еи чвертка мае стемпель LE HOUBLON, а кожда пачка заосмотрена понизше знаходячоюся маркою охоронною и пôдписомъ.

Fac-Simile de l'Etiquette 17 Rue Béranger à PARIS.

Загальнй Зборы

НАРОДНОИ ТОРГОВЛѢ У ЛЬВОВѢ

общества зарегестрованого съ ограниченю порукою.

Маемо честь запросити П. Т. Членôвъ на **Загальнй зборы Народнои Торговлѣ общества зарегистрованого съ ограниченою порукою,** котрй ôтбудутся **дня 25 л. марта 1885 р.** въ Народнôмъ Домѣ. Початокъ о 10-ôй годинѣ рано.

Порядокъ дневный:

1. Справозданье Совѣта управляючого.
2. Справозданье и внесеня Комитету контрольного (§§. 34 и 46 ст.)
3. Змѣна статута §§. 1, 2, 21, 36, 37, 59 и прочихъ съ повысшими §§ въ звязи стоячихъ.
4. Доповняючи выборы до совѣта управляючого.
5. Выбôръ комитету контрольного на 1885 р. (§§ 34 и 46 ст.)
6. Внесеня членôвъ.

Львôвъ 8 марта 1885.

За Совѣтъ управляючій:

Дръ Левъ Павенцкій — секретарь.

Евгеній Дудкевичь — предсѣдатель.

2—3

НА ПРАЗНИКЪ ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!

поручае **НОВО ÔТКРЫТА**

Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

Плащеницѣ малёванй на полотнѣ: по 18, 20, 24, 26, 30, 32 и 40 зр.; малёванй на шовковôй матеріи по: 50, 55, 60, 64, 74, 80, 85, 90, 100 зр и высше.
Артосы, по 4 зр. 20 кр. и 5 зр. 25 кр.
Воскресенія, рѣзанй зъ дерева по 10, 14, 15, 16, 18, 21 и 24 зр.
Фелоны свѣтлй по 50, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100, 110, 120, 125, 130, 135, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200 зр. и высше.
Хоругвы церковнй (хрестй) зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 24, 28, 30, 35, 46, 56, 60 зр. и высше.
Фаны (прапоры зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 65, 75, 85, 95, 100 зр. и высше.
Евангелія ôтъ 60 до 600 зр. а. в.
Монстранціи ôтъ 40 до 200 зр.
Хресты процесіональнй металевй по 15, 18, 20, 22, 25, 28, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 75 до 80 зр.
Хлѣбницѣ на Всенощне по 5 зр. 25 кр. 16, 25, 30 и 33 зр.
Кадильницѣ ôтъ 7 до 20 зр.
Свѣчи ощаднй металевй по 2½, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 12 и 15 зр.
Бальдахины, стихарѣ, образы малёванй на полотнѣ и блясѣ, олтарики процесіональнй, хресты напрестольнй и ручнй, поликандры (пауки), лѣхтарѣ, канделябры, лямпы, чаши, дарохранительницѣ, дароносницѣ, ампулки, водоносы, кропила, свѣтло церковне, цвѣты и пр.

1316 **по найдешевшихъ цѣнахъ** 4—6

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаеся франко. **Опакованье даромъ.**
Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье ôтворотною почтою даромъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и 5% Листы Гипотечнй преміованй

котрй пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премію т. е. по **110 за 100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи. 1267 17—?

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 26. Львôвъ, Вторникъ 5 (17) марта 1885. Рôчникъ VI.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 3 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція иАдминистрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одної строчки печатнои, въ рубр. „Надôсланє“ по 20 кр а. в.
Рекламацʼи неопечатанѝ вôльнѝ ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a: Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбурзѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ, почтовѝ уряды и „Газетне Бюро“, В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:* *для Россіи:*
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Послѣднѝ вѣсти.

Зъ Лондону доносятъ, що межи форпочтами афганьскими а россійскими пôдъ Гератомъ упали вже першѝ стрѣлы. — Пôсля газеты „Sonday Times“ приклонники Магдія заняли Кассалю и вытяли въ пень цѣлу залогу. Вѣсть ся доси ще не потверджена. — Въ Каирѣ арештовано Зибера пашу, его сына и ще три особы пôдозрѣнѝ о змову съ Магдіемъ и ôтставлено ихъ до Александріи.

Зъ Варшавы одержала „N. Reforma“ листъ съ вѣстею, що Англія выслала агентôвъ до Царства Польского, котрѝ при помочи великихъ сумъ маютъ старатися выкликати повстанье польске, щобы зробити диверзію Россіи. „N. Reforma“ дуже остерѣгае россійскихъ Полякôвъ передъ всякими авантурами.

Зъ Вѣдня доносятъ, що проектъ регуляціи галицкихъ рѣкъ не прійде вже сеи сесіи на порядокъ дневный повнои палаты пословъ а доперва слѣдуючои сесіи буде ѣй на ново предложеный. — Трибуналъ касаційный знôвъ знѣсъ засудъ краковскихъ судіѣвъ присяжныхъ въ справѣ Ритерôвъ и Стохлиньского о ритуальне убійство дѣвчины въ Лютчи.

У Львовѣ вчера вечеромъ довѣдалися Русины про таку дивную новину: „Миръ“ въ 2-гôмъ числѣ, у вступнôй статіи, приходитъ съ чолобитьемъ до польского центрального комитету выборчого и предкладае ему, щобы ôнъ дôбравъ собѣ „звѣстныхъ зъ своеи народолюбивости (?) Русинôвъ“ и переводивъ выборы въ имени Полякôвъ и Русинôвъ. Про комитетъ рускій, що вже розпочавъ свою дѣяльнôсть, „Миръ“ анѣ одимъ слôвцемъ не згадуе!...

Нашѝ послы въ думѣ державнôй.

При розправахъ о буджетѣ забирали всѣ три нашѝ послы слово, именно 7 марта послы Кулачковскій и Озаркевичъ (два разы), 10 и 12 — пос. Ковальскій (два разы).

Посолъ Кулачковскій згадуе про гнетенье Русинôвъ незваными опѣкунами на поли народнôмъ и церковнôмъ; обавляеся, що число представителѣвъ рускихъ въ будучôй думѣ державнôй зменшится, если „польскому комитетови полишится и на дальше давне вліянье на урядникôвъ державныхъ и органы публичного безпеченьства“; констатуе надъужитя, якихъ допусканося у насъ при выборахъ, указуючи именно на выбôръ пос. Пузины; думае, що усуванье Русинôвъ ôтъ житя конституційного не ôтповѣдае интересамъ державы, котра поставила собѣ програмою примиренье народôвъ австрійскихъ; звертае ôттакъ увагу п. министра внутренныхъ справъ на резолюцію поставлену въ думѣ держ. пос. Озаркевичемъ на д. 8 лютого 1880, пôсля котрои такъ урядники державнѝ якъ и органы безпеченьства маютъ здержуватись ôтъ вліяня на выборы; дезавуе поглядъ пос. Гавзнера, будьто въ нашôй Галичинѣ непріязнѝ ôтношеня обохъ народностей зъ вôльна укладаются; нарѣкае на нетолеранцію поодинокихъ урядникôвъ насупротивъ руского языка и письма; констатуе, що въ тôмъ взглядѣ не шануеся §. 19 основныхъ законôвъ державныхъ; пôдноситъ проволоку въ основаню нар. школы у Львовѣ съ рускимъ языкомъ выкладовымъ; згадуе про тенденцію польщеня прочихъ школъ въ краю, про конфискату часописей рускихъ и книжочки тов. им. Качковского: „Руска лѣтопись“ и про сумнѝ ôтношеня рускои церкви; констатуе, що Галичина мае свои историчнѝ незадавненѝ права до самостôйного національного розвою яко провинція прилучена цѣс. Маріею Тересою до короны угорскои, и що нарôдъ рускій мимо того, що у всхôднôй части Галичины становитъ 80% населеня, зданый есть на гегемонію польскои народности и звертаеся остаточно до п. министра внутренныхъ справъ и президента кабинету съ просьбою, щобы ôнъ оперся именно при новыхъ выборахъ до думы державнои „насилованю руского народа изъ стороны Полякôвъ.“

Посолъ Озаркевичъ взявъ въ оборону нарôдъ нашъ гôрскій противъ розпоряджень, утѣсняючихъ его въ посѣданю стрѣльного оружія на убезпеченье себе и свого майна супротивъ дикихъ звѣрôвъ. Въ рѣчи своѣй пôдноситъ бесѣдникъ, що гôрскимъ жителямъ, загроженымъ дикою звѣриною, на пôдставѣ §. 3 ловецкого патенту зъ 28 лют. 1876 р. и розпорядженя зъ 15 грудня 1852 р. прислугуе право убивати дику звѣрину, если она не находится въ огорожахъ и тымъ самымъ стаеся небезпечною для житя людей и цѣлости ихъ майна; що власти обовязанѝ суть выдавати загроженымъ жителямъ позволенье носити оружье, що однакожь тѝ власти, покликуючись на рескриптъ министеріяльный зъ 3 червня 1853 р. — згадане позволенье дуже ограничаютъ. Въ наслѣдокъ того жителѣ гôрскихъ околиць мусятъ здоровье свое нищити звычайнымъ стороженьемъ загроженыхъ землеплодôвъ, а если мимо того терпятъ матеріяльну шкоду, то сеи шкоды не вертае имъ нѣхто, хотяй до винагороды еи обовязуютъ властителѣвъ дикои звѣрины §. 15 патенту зъ р. 1876, §. 17 розпорядженя зъ 1852 р., §. 11 патенту зъ 1849 р. и рѣшенье администраційного трибуналу зъ 22 мая 1877 р. Бесѣдникъ звертае ôттакъ увагу правительства на то, що шкоды зъ стороны дикихъ звѣрôвъ лучаются въ великôй части въ земляхъ камеральныхъ, и що тутъ есть першимъ обовязкомъ правительства прійти въ помôчь покривдженому населеню. На тыхъ пôдставахъ, котрѝ правительство кождого часу може провѣрити, ставляе бесѣдникъ резолюцію слѣдуючои основы: „Взываеся выс. ц. к. правительство предприняти ôтповѣднѝ мѣры, щобы убезпечити житье и майно гôрскихъ жителѣвъ передъ нападами дикои звѣрины.“ Резолюцію, достаточно поперту, переказано выдѣлови буджетовому.

На вечѣрнôмъ засѣданю сего самого дня забравъ знову пос. Озаркевичъ слово въ справѣ конечно потрѣбнои регуляціи Прута на Галицкôй територіи. Бесѣдникъ констатуе въ загалѣ, що рѣки галицкѝ нищатъ надмѣрно землеплоды и поля на своихъ порѣчахъ и що въ наслѣдокъ повени зъ минувшôмъ роцѣ и зъубожения народу тутъ и тамъ запанували уже нынѣ не тôлько голодъ, але и голодовый тифъ. Зъ урядовыхъ справозданъ показуеся, що нынѣ въ 35 повѣтахъ (на 74) политичныхъ 821 громадъ есть загроженыхъ голодовою смертію и що до принесеня имъ помочи треба сумы 700.000 зл. а. в., а фонды запомоги краевый и державный маютъ на покрытье еи лишь 400.000 зр. Кромѣ того треба буде еще пожички безворотнои на засѣвы веснянѝ. Але не лишь жителѣ порѣчей гôрскихъ быстрыць, Вислы и Буга, але въ рôвнôй мѣрѣ порѣчане Прута терплятъ рôкъ-рôчно великѝ шкоды ôтъ повеней. Доказомъ того суть петиціи надпрутскихъ громадъ Орельця, Видинова, Вовчковець, Тулукова, Дубковець, Кулачина, Карлова, Олеськова, Туковы и Устя, внесенѝ до думы державнои на руки бесѣдника, въ котрыхъ оня домагаются регуляціи Прута. До того додае пос. Озаркевичъ, що Буковиньскій соймъ вставивъ въ свôй буджетъ 10.000 зр. на регуляцію Прута на своѣй територіи и що вже задля того належало-бы приступити до управильненя галицкого Прута ôтъ Коломыи въ долину. Повени въ сихъ сторонахъ суть дуже частѝ и страшнѝ, нищатъ поля, заносячи ихъ рѣнею, и руйнуютъ хаты. Тутъ грозитъ Прутъ заедно и перерваньемъ комуникаціи на дорозѣ желѣзнôй коло Снятына и на тôй пôдставѣ вноситъ бесѣдникъ слѣдуючу резолюцію: „Взываеся ц. к. правительство сплавну часть Прута въ Галичинѣ взяти въ оператъ регуляційный и придѣлити певну суму на регуляційнѝ роботы коло сеи рѣки“. Резолюцію сю, достаточно поперту, придѣлено рôвножь якъ и попередну комисіи буджетовôй до увзгляднення. (Дальше буде).

Привѣтъ новыхъ владыкъ.

Сеи недѣлѣ въ полудне витали прибувшихъ зъ Вѣдня ново именованыхъ владыкъ, митр. Сильвестра и еп. Юліяна, ôтпоручники институтôвъ и товариствъ обохъ нашихъ стороннитцвъ рускихъ, попередъ ôтпоручники стороннитцва народного, а за ними ôтпоручники другого стороннитцва.

Въ имени першихъ промовивъ до Впр. Сильвестра дръ Омелянъ Огоновскій, голова товариства „Просвѣта“, тыми словами:

„Ваше Высокопреосвященство!

Русь галицка почитала все вельми своихъ митрополитôвъ, называючи ихъ своими князями и повѣряючи имъ провôдъ въ справахъ народныхъ. Именно митрополитъ Яхимовичъ мудрымъ володарствомъ въ хосенъ церкви и народа придбавъ собѣ имя безсмертне въ рускихъ лѣтописяхъ и оставивъ своимъ наслѣдникамъ-митрополитамъ престолъ величный. Такъ отже Русь галицка долею своею звязана съ церковою, щô въ часѣ тяжкого лихолѣтя зберегла нашу народнôсть ôтъ сумнои загибели, и про-те земляки добачали въ кождôмъ митрополитѣ свого батька и першого громадянина. Коли-жь Ваше ВПреосвященство зъ волѣ божои маютъ засѣсти на славнôмъ престолѣ митрополичôмъ, то громада львôвскихъ Русинôвъ-народовцѣвъ, именно репрезентанты товариства „Просвѣта“, „товариства педагогичного“, „Рускои Бесѣды“, товариства „имени Шевченка“ и „братства академичного“, ôттакъ ôтпоручники редакцій рускихъ часописей стають передъ Вами, щобы заявити Вамъ глубоку честь и выскавати радôсть, що скôнчились дни межицарства митрополичого. Ставмо передъ Вами съ довѣріемъ, по-за-якъ Вы доказали дѣломъ, що рôдна батькôвщина Вамъ дорога. Выдаючи бо первый молитовникъ въ мовѣ народнôй, дали Вы намъ змогу, молитись до небесного Отця въ мовѣ рôднôй. Вы були такожь душею въ заснованю первого воспиталища у Львовѣ для дѣвчатъ рускихъ. Маемо отже важну причину, зближитись до Васъ съ довѣріемъ, и не усумнѣваемося, що начатого дѣла не залишите довершити.

Ваше Высокопреосвященство! Вступайте-жь въ имя Боже на престолъ Яхимовича, на престолъ высокій и величный! И ось стане передъ Вами велитъ-народъ, щô очунявши ôтъ вѣковои мертвоты саме-теперь выкрешуе самъ изъ себе искру житя нового и добиваеся самопомочею до лучшои долѣ посередъ великои родины славяньскои. Будьте-жь ему батькомъ, якимъ славится Ангеловичъ, Левицкій, Яхимовичъ. Хоронѣтъ святощѣ нашои церкви и народности ôтъ напастей противникôвъ и непрошеныхъ опѣкунôвъ, котрѝ намагаются, нашъ обрядъ златинщити а народъ спольщити. Хоронѣтъ насъ такожь ôтъ своихъ лжепророкôвъ, котрѝ идучи рука въ руку съ нашими противниками народными оклеветуютъ насъ передъ свѣтомъ напастьми безъосновными! А вже-жь маемо надѣю, що со вступленьемъ Вашого ВПреосвященства на престолъ митрополичій скôнчатся дни пониженя церковного и народного, що устануть напасти противникôвъ на нашѝ святощѣ, на обрядъ, календарь и дорогѝ намъ институціи церковнѝ, почôмъ величнôсть обряда нашого ачейже засіяе давнымъ блескомъ въ церквѣ рускôй. Справдѣ радѣемо, що кôнчатся дни сирôтства нашои церкви, та надѣемся, що съ днемъ вступленя Вашого ВПреосвященства на величный престолъ исчезнутъ вороги церкви нашои, яко исчезае дымъ!

Жійте-жь намъ щасливо много лѣтъ для добра церкви, придержуючись девизы славныхъ митрополитôвъ: „всё для народа“, — а чей небавомъ зможете пересвѣдчитись, що рускій народъ умѣе бути вдячнымъ!“

Впр. Сильвестеръ ôтповѣвъ бôльше-менше такъ:

„Невмѣрно мене радуе, що Вы, Вп. ôтпоручники рускихъ народныхъ товариствъ, почтили мене своимъ привѣтомъ. Щиро-сердечно дякую Вамъ! Попередъ всего мушу заявити, що мы не маемо поводу обавлятися, щобы мы могли стратити що зъ нашихъ правъ церковныхъ и народныхъ, если тôлько будемо непохитно стояти на тôмъ становищи народнôмъ, на якôмъ Вы, Вповажанѝ, стоите. И св. Ап. престолъ и Его Вел. цѣсарь не позволятъ намъ чинити кривды, поки мы будемо Русинами, поки будемо опиратися на своѣмъ народѣ. Я высоко поважаю стремленя руско-народного стороннитцва: товариство „Просвѣта“, котрого богато выданъ я читавъ, повнитъ таку саму задачу, яку я сповняю и сповняти буду для пôднесеня морального и матеріяльного нашого народу. Тому то Вы будете мати въ менѣ якъ найщирѣйшого друга. Будьте, Вповажанѝ, увѣренѝ, що якъ Вашѝ, такъ и мои всѣ стремленя зверненѝ для добра нашои церкви и народу. Цѣль наша одна. Може бути, що деколи въ дорогахъ нашихъ до тои самои цѣли мы розôйдемося, але-жь будьте увѣренѝ, що я буду все руководитися поглядомъ на добро церкви и народу и дѣлати, на скôлько въ даныхъ обставинахъ здѣлати буде можна. Ще разъ сердечно дякую Вамъ, Вповажанѝ, за Вашъ привѣтъ. Маю упованье въ Господѣ, що поблагословитъ нашѝ спôльнѝ труды для блага нашои церкви и народу.“

Впреосвященый розпрощався сердечно съ кождымъ членомъ депутаціи и она удалася съ привѣтомъ до Преосв. епископа Станиславôвского. Дръ Омелянъ Огоновскій промовивъ до Преосв. Юліяна:

„Ваше Преосвященство!

Репрезентанты товариствъ рускихъ стаютъ передъ Вами, щобы заявити Вамъ велику радôсть народовцѣвъ по причинѣ именованя Вашого Преосвященства Епископомъ Станиславôвскимъ. Симъ бо именованьемъ сповнились сердечнѝ нашѝ бажаня, повитати Епископомъ мужа умного, дѣяльного, непохитного въ своихъ починахъ, прихильника справы народнои. Заявляемо Вамъ отже народный привѣтъ ôтъ громады рускои съ найщиршимъ желаньемъ, щобы первый епископъ столицѣ Покутя бувъ славою народа руского и щасливо розпочавъ рядъ владыкъ рускихъ, що маютъ бути батьками народа. Правда, що розпôчнете дѣла Вашого архіерейства въ часахъ вельми тяжкихъ, коли противники нашѝ народнѝ бажаютъ насъ златинщити и спольщити, коли польскѝ іерархи и духовники полишаючи свôй виноградъ накидуются на реформаторôвъ нашои церкви. Однако маемо непохитну надѣю, що Ваше Преосвященство силою волѣ поборете всякого врага и супостата, — та станете отцемъ-проводыромъ народа, що перебувши тяжке лихолѣтье добивався самопомочею до лучшои долѣ. Вступаючи отже въ слѣды великихъ владыкъ рускихъ Снѣгурского и Яхимовича, жійте много лѣтъ щасливо для добра церкви и народа, щобы сповнились надѣѣ Руси въ важнôй добѣ ôтродженя народного!“

Преосв. Юліянъ, очевидячки глубоко зворушеный, ôтповѣвъ:

„Въ сѣй хвили невысказанои радости складаю Вамъ, Всесвѣтлѣйшій, и Вамъ, Вп. панове, маю найгорячѣйшу подяку за щирый Вашъ привѣтъ. Судьба хотѣла, що я доси въ своѣмъ житю коротко пробувавъ въ рôднôмъ краю, але ôтъ коли тôлько я спôзнавъ, котрои землѣ и котрого народу я сынъ, — ôтъ тои хвилѣ серце мое все било для рôдного краю и для рôдного народу. Бувъ часъ, що предкладано менѣ достоиньство посередъ другого братного народу славяньского, — я его не принявъ, а лишь для того, що въ душѣ моѣй горѣла любовь для свого народу, що я бажавъ посвятити свои силы для рôднои землѣ. Нынѣ Провидѣнье Боже, св. Ап. престолъ и Его Вел. цѣсарь покликали мене, безъ мого стараня, на епископскій престолъ въ Станиславовѣ. Справдѣ, коли подумаю, яка велика отвѣчальнôсть передъ Богомъ, властями и народомъ спадае въ загалѣ на епископа, а тымъ бôльше на епископа, що мае розпочати рядъ владыкъ, коли подумаю, щô о менѣ буде писати исторія, — то вповнѣ понимаю свою важку задачу. Всѣ мои труды будутъ зверненѝ на пôднесенье народу, а опорою моею будутъ св. Ап. престолъ и Е Вел. цѣсарь Австріи. Я знаю Васъ, Вповажанѝ, и я пересвѣдчився, що Вы, такъ само якъ я, вѣрно и твердо стоите при св. Ап. престолѣ и Е. Вел. цѣсарю Австріи. Прошу Васъ отже бути менѣ помôчными въ моихъ трудахъ. Хочь просторонею роздѣленѝ, але духомъ б[...]демо мы все разомъ!“

По тыхъ словахъ Преосвященый сер[...]но розпрощався съ членами депутаціи.

Въ имени институцій и товариствъ [...]гого стороннитцва руского витавъ Впр. [...]вестра п. Ю. Геровскій, предсѣдатель [...] совѣта „Нар. Дому“, а Преосв. Юлія[...] Ис. Шараневичъ, старѣйшина Став[...] Оба князѣ церкви въ ôтповѣди на их[...] вы заявили, що они стоятъ и будут[...] вѣрно при церквѣ и рускôмъ народ[...]

Голосъ руского священика [...] напасти „Руского С[...]

[Статья надôслана.]

(*Конецъ.*)

Такъ отже не одна тô[...] Василіянъ ввѣрена Езуита[...] щѝ наставаня на все то, [...]

леѣ та признаки, и въ загалѣ автономію нашои рускои церкви, пôдняли весь рускій нарôдъ, безъ выимку чи то духовникôвъ нашихъ чи мірянъ вѣрныхъ своѣй церквѣ, та вызвали, вызываютъ и будутъ вызывати до обороны свого такъ довго, поки рускій нарôдъ остане вѣрнымъ рускôй церквѣ. Ложно отже написавъ авторъ статіи въ „Р. Сіонѣ“, що „головный фактъ, выкликаный въ „Дѣлѣ“ въ найновѣйшихъ часахъ, — то реформа Василіянъ ввѣрена оо. Єзуитамъ папскою булею „Singulare praesidium“, мовь-бы то справдѣ сей фактъ выкликало „Дѣло“, а не тіи „übereifrigen Katholiken, die überall, wo sie eine Aehnlichkeit mit dem Oriente finden, gleich das Schisma wittern.*) Тіи отже наставаня загонистыхъ „braci“ нашихъ на автономію нашои перкви, змагаючѣ до того, щобъ нашу руску церковь звести ad nullam, выкликали и въ нашôмъ „Дѣлѣ“ голосъ въ тôй справѣ, котрый єсть ôтгомономъ того протестуючого голосу, якій всѣ тіи справы вызвали въ цѣлôй масѣ нашого руского народу и духовеньства въ цѣлôй Галичинѣ. Наше-жь „Дѣло“ поставивши собѣ святымъ обовязкомъ, ставати неустрашимо въ оборонѣ правъ руского народу, не може понехати, щобъ не стати въ оборонѣ правъ, привилеѣвъ та признакъ нашои рускои церкви.

А що тутъ власне до того змагаєся, щобъ пôдъ всякими позорами позбавити нашу руску церковь еи привилеѣвъ, правъ та признакъ, хочь-бы тôлько мало-помалу, постепенно и незамѣтно, та зробити еи — якъ самѣ противники нашѣ выражаются — тôлько католицкою, а не католицко-рускою, видко навѣть въ самои статіи „Р. Сіона“. Авторъ бо тои статіи въ „Р. Сіонѣ“ силуєся всѣ голосы въ тôй справѣ, якѣ проявилися чи то въ часописяхъ рускихъ чи впростъ посередъ народа руского хочь-бы навѣть на вѣчахъ рускихъ народныхъ, назвати або голосомъ одиницъ злои волѣ, або голосомъ безбожныхъ, безконфесійныхъ фармазонôвъ, и съ такою злобою накидаєся на нашѣ народнѣ вѣча, на оборонцѣвъ автономіи нашои церкви, а особливо на провôдникôвъ нашихъ вѣчь и на Ставропигійске братство и всѣ рускѣ партіи, що справдѣ треба сумнѣватися, чи авторомъ тои статіи мôгъ бути священикъ, т. є. проповѣдникъ правды и слова Божого. Щобъ увасаднити вже чимъ будь свôй нападъ на провôдникôвъ нашихъ вѣчь народныхъ, та показати, що се були тôлько псевдо-народнѣ вѣча и тôлько агитаціи безконфесійныхъ фармазонôвъ, авторъ статіи въ „Р. Сіонѣ“ вытыкає, що декотрѣ зъ провôдникôвъ вѣча не сповѣдалися великодной сповѣди — и на тôй пôдставѣ ôтмовляє имъ всяке право ревнувати въ тôмъ народно-церковнôмъ дѣлѣ и домагатися ненарушимости автономіи нашои рускои церкви. Закидъ сей єсть очевидно зовсѣмъ голословный, єсть простою клеветою, киненою на провôдникôвъ вѣча*).

Дотычно кпинъ зъ автономіи рускои церкви и клеветъ на Ставропигію — авторъ „Сіоньскои“ статіи дôставъ уже належну основну ôтправу въ статіяхъ п. И. И., помѣщеныхъ недавно въ „Дѣлѣ“.

Але-жь и самъ авторъ тои статіи причуває, що вся єго балаканина, клевета и инсинуаціи такъ благѣ, якъ той дымъ, що на вѣтрѣ щезає и заслоненый предметъ таки въ правдивôмъ єго свѣтлѣ ôткрыє, отже уважає вконець конечно потрѣбнымъ ще одну клевету пôднести, а чей може найдутся такѣ розумнѣ головы, що бодай тôй послѣдной клеветѣ повѣрятъ, коли не повѣрятъ тамтымъ попереднымъ, и ну-жь одну и другу партію руску называти „индеферентистами“ та „безконфесійными фармазонами“. Назвати цѣлу партію ин[...]деферентистами та безконфесійными фармазо[...]ми, — на се мôгъ ôтважитися хиба такій [...] Бартошевскій. Бо-жь пытаємося: якимъ [...]мъ, на якôй пôдставѣ смѣвъ ôнъ цѣлу [...] партію „молодыхъ“ назвати индеферен[...] та безконфесійными фармазонами? [...] „молодыхъ“, хотяй она въ очахъ ав[...]и „Р. Сіона“ єсть „тыми немноги[...]итъ переважне число руского духо[...]ѣжь котрымъ уже не послѣднѣ ста-

*) [...]hichte der Union der ruth. Kirche [...] Dr. Julian Pełesz Bd. II. S. 434. [...]ристичный фактъ, що горячій ре[...]мъ вѣчу противъ Єзуитôвъ въ [...]ый сотрудникъ „Н. Пролома“, [...]вскій, нынѣ — o welche Wen[...]gung! — єсть головнымъ со-

новиска заняли такѣ духовники, якъ Впов. о. Стефанъ Качала, Дръ Омелянъ Огоновскій, В. Ильницкій, Іосифъ Заячкôвскій, К. Селецкій, Н. Сѣчиньскій, Ал. Стефановичь, и многѣ другѣ. Чи авторъ статіи „Р. Сіона“ задумався надъ тымъ, що называючи цѣлу партію „молодыхъ“ индеферентистами та безконфесійными фармазонами, тымъ самымъ оскорбивъ и тыхъ высоко-достойныхъ, нѣчимъ ненаганныхъ мужѣвъ и все наше духовеньство, котре не лякаєся, а съ гордостею, явно признаєся до нашои партіи народнои, охрещенои „молодыми“? И пытаємося: чимъ же то заявила наша народна партія той индеферентизмъ (религійный) або безконфесійне фармазоньство? Що-жь то стоитъ выписане на хоругвѣ нашои народнои партіи, въ обвѣщеню программы нашои часописи „Дѣло“? Чи може въ тôмъ, що мы обняли и найменшого нашого брата „хлопа“, котрого давнѣ феодалы польскѣ мали за свôй инвентарь? Чи може тому безконфесійными фармазонами наша партія, що стоитъ за рôвноправностею всѣхъ и въ тôмъ взглядѣ не хоче знати, що то таке кастовôсть? Чи може народна наша партія черезъ то безконфесійными фармазонами, що пôсля довгого непробудимого сну „Матицѣ“ перша взялася за просвѣту безъинтересовну, безтенденційну свого народу? Чи може тымъ мы безконфесійными фармазонами або индеферентистами, що мы взялися вводити тверезôсть межи нашимъ народомъ и єго зъубоженого почали здвигати зъ матеріяльного упадку выдераючи єго зъ рукъ жидôвскихъ пявокъ, що высысаютъ зъ него всѣ соки и моральнѣ и матеріяльнѣ? А може мы тымъ фармазоны, що стаємо неустрашимо за правами признаными нашôй рускôй народности и рускôй церквѣ, та не лякаємося отверто и явно выступати противъ всякого покривдженя нашои народности и церкви що до прислугуючихъ намъ правъ, та смѣло кождому безъ взгляду на єго станъ, можнôсть або становиско смѣємо правду въ очи сказати? Ось то послѣдне, здаєся, найскорше буде поводомъ и причиною, для чого авторъ „Сіоньскои“ статіи назвавъ нашу народну партію индеферентистами та безконфесійными фармазонами, — то, що мы смѣли пôднести голосъ въ оборонѣ автономіи нашои церкви, що мы смѣли взяти участь въ вѣчахъ народныхъ, высказуючихъся протестами противъ наставаня на нашу церковь, та ще й выслали депутацію въ тôй справѣ до Найясн. Монарха и ВПр. Апост. Нунція и якъ на те ще й духовника, котрый може такій „упертый“ и не хоче зречися народомъ вложеного на него обовязку. Та дарма, прозывайте нашу народну партію и якими хочете выразами — мы не дамося ôтвести ôтъ нашого обовязку бути патріотами (се прикладаю особливо до нашого духовеньства), бо коли ческому духовеньству не вадитъ ческій патріотизмъ, польскому духовеньству польскій патріотизмъ, — то нема розумнои причины, для якои-бъ нашому рускому духовеньству мавъ вадити рускій патріотизмъ и робити ихъ заразъ таки коли не шизматиками, то бодай индеферентистами та безконфесійными фармазонами!

І. Гр., гр. кат. священикъ, въ имени многихъ.

ДОПИСИ.

Зъ Перегиньска.

(*Въ дѣлѣ выборôвъ до рады повѣтовои.*) Дотычно донесеня зъ Долины въ чч. 21 и 22 „Дѣла“ о уневажненю выборôвъ до тамошнои рады повѣтовои за-для незнанои причины, єсмь въ станѣ и поспѣшаю тую цѣкаву справу пояснити. Ôтъ часу еры автономичнои було Перегиньско — задля ôтбувавшихся тамъ ôтъ непамятныхъ часôвъ торгôвъ и ярмаркôвъ упривилеєване, яко торговельна мѣсцевôсть околиці, — зачислене до групы мѣсточокъ и доси при выборахъ до рады повѣтовои все выбирало съ мѣстами Долина, Болехôвъ и Рожнѣтôвъ; такъ само выбирало и послѣдну уневажнену раду. Выборцѣ зъ групы шляхотскои бôльшои посѣлости внесли протестъ противъ послѣдныхъ выборôвъ — и президія ц. к. намѣстництва ôтмовила Перегиньску право голосованя въ куріи мѣстъ и мѣсточокъ, зачисляючи єго до групы сельскои, якобы не посѣдаючого привилея мѣсточка. Противъ того ореченя вноситъ Перегиньско рекурсъ, а имовѣрно попрутъ єго и мѣста Долина, Болехôвъ и Рожнѣтôвъ, тымъ бôльше, що зачисленье Перегиньска до групы сельскои тая група нѣчого не скористає анѣ утратитъ, а натомѣсть утеряє група демократична мѣска черезъ ôтчисленье квоты податковои Перегиньска (около 2500 зр.) двохъ заступцѣвъ, членôвъ рады повѣтовои, котрѣ дôстанутся групѣ шляхотскôй обшарôвъ дворскихъ. *Г. П.*

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— Зъ Стрыя. (*Святкованье XXIV роковинъ смерти Т. Шевченка.*) Читальня мѣщаньска на Ланахъ розвиваєся дуже гарно: число членôвъ зростає зъ дня на день а въ комнатахъ товариства подыблешь кождого вечера громадку людей, занятыхъ то читаньемъ часописей, то книжокъ, то поважными розговорами надъ пекучими справами. Доказомъ того умового руху, якій обгорнувъ наше мѣщаньство, єсть такожъ громадна єго участь въ выкладахъ популярныхъ, котрѣ заходомъ Выдѣлу ôтбуваются що недѣлѣ. Доси говорили пп.: проф. Гладишовскій „про розвôй людскости“ и проф. Ив. Вахнянинъ „про воздухъ“, поясняючи сказане ôтповѣдными експериментами. Заповѣдженѣ суть ще выклады зъ „електрики“ зъ „історіи Руси“ и зъ „анатоміи тѣла чоловѣчого“. — Завдяки Выдѣлови читальнѣ звеличили мы такожъ 3. л. марта память кобзаря Т. Шевченка, якъ на нашѣ силы, скромненькимъ вечеркомъ декламаторско-вокальнымъ. Саля театральна наповнилась биткомъ почитателями сего поборника покривдженыхъ правъ народныхъ. Зôбраныхъ гостей повитавъ короткою промовою п. проф Ив. Вахнянинъ, пояснивши значенье Шевченка въ исторіи розвою нашои суспôльности, а ôттакъ слѣдували на перемѣну продукціи хору мѣщаньского и декламаціи. Пп. мѣщане ôтспѣвали кôлька квартетôвъ на мѣшаный хоръ цѣлкомъ удачно, чимъ дали доказъ, що можутъ смѣло выступати и передъ ширшою публикою и причинитись тымъ въ значнôй мѣрѣ до розбудженя самосвѣдомости народнои. Декламаціи були двѣ. Першу, „Тополю“ Шевченка выголосила панѣ Ив. Биберовичева съ великимъ артизмомъ, даючи намъ пôзнати цѣлу красу музы поэта; но гучнѣ оплески припали и маленькому 8-лѣтному хлопчинѣ за надсподѣвано точне выголошенье поезійки Ис. Воробкевича: „Рôдна мова“. Вечерокъ ôтбувся предоставленьемъ театральнымъ комедійки Григорієвича „Тато на заручинахъ“, ôтограной безъинтересовно артистами сцены рускои съ такимъ житьемъ, съ такою вервою, що саля ходила ходоромъ ôтъ неустаючого реготу, выкликаного комичными ситуаціями, змѣняючимися мовь у калейдоскопѣ дѣєвыхъ лиць. Пôдчасъ вечерниць наспѣла телеграма ôтъ головного заряду „Просвѣты“, загрѣваюча насъ до вытревалои працѣ надъ народомъ. Принята була она черезъ присутныхъ щирыми оплесками, яко заповѣтъ, що слова тѣ мовь-бы вынятѣ були зъ серця кождого. Одно що насъ непріятно вразило пôдчасъ сего святочного обходу, першого въ Стрыю, — то була слаба участь интелигенціи нашои. Зъ мѣстцевыхъ родинъ рускихъ не бачили мы декотрѣ домы, а зъ окрестности поблизшои крôмъ о. Р. зъ Угерска и єго селянъ, пожалься Боже, нѣкого. Бачили мы ще о. Д. зъ Тухлѣ, о. С. зъ Руды и щирого патріота о. С. зъ Заболо[...] съ членами читальнѣ. Всѣ тіи Добродѣѣ прибули зъ подальшихъ сторôнъ. Выдѣлъ читальнѣ розôславъ запрошеня на часъ, тому годѣ вынувати єго въ сѣмъ дѣлѣ. Чи таке ôттяганьеся ôтъ удѣлу въ сего рода поважныхъ манифестаціяхъ житя народного причиняєся до скрѣпленя довѣрія люду до своихъ народныхъ провôдникôвъ, смѣємо сумнѣватися. *Участникъ.*

— Зъ Добростанъ. (*Вечерниць въ читальни имени Шевченка въ день смерти еи патрона.*) Въ недѣлю д. 8 л. марта по вечерни зôбралося множество громадянъ нашого села до читальнѣ на вечерницѣ въ память Т. Шевченка. Зôбраныхъ повитавъ голова читальнѣ, парохъ о. Пачовскій. Потому наступивъ хорошо оброблений ôтчитъ селянина, секретаря читальнѣ И. Хомы. Украиньско-народный гимнъ „Ще не вмерла Украина“ закôнчивъ ôтчитъ и розпочавъ порядокъ спѣвôвъ. Ôтспѣвано въ хорѣ: „Кôнчится день“, „Ой вмеръ старый батько“ (слова зъ Шевченка), „Миръ вамъ братя“, „Хто за нами“, „Ой зôйшлися всѣ бурлаки“. Всѣ тіи кусники выконавъ хоръ мужескій мѣсцевои читальнѣ надсподѣвано удачно. Кромѣ того выконано ще соля и дуеты: „Видно шляхи полтавскіи“, сольо сопранове, „Ой Днѣпре мôй Днѣпре“, сольо баритонове И. Хомы, и дуетъ „Чорной хмарою“ зъ оперетты „Запорожець за Дунаємъ“. Въ програму вечерниць входили декламаціи зъ Шевченка „Перебендя“ и „Посланіе“, котре, выголошене сел. Василемъ Федоровичемъ зробило неописане враженье на присутныхъ. Годѣ описувати подрôбно сей величавый вечеръ, а лише скажу, що удався надъсподѣванье гарно. Пôзною ночею розôйшлися гостѣ съ одушевленьемъ, принявши сердечне пращальне слово мѣсцевого сотрудника о. Ил. Пачовского.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ рады державнои.*) Въ послѣднôмъ справозданю зъ рады державнои закôнчили мы на бесѣдѣ посла Ковальского. По сѣй промовѣ забиравъ ще голосъ пос. Пфлигель и жадавъ скорого урегулѣваня конгруы, а ôттакъ старався въ своихъ выводахъ доказати, що фондъ религійный не єсть власностею державы лишь церкви. Церковь католицка, казавъ бесѣдникъ, має въ Австріи таке саме право якъ и въ цѣлôмъ свѣтѣ, завѣдувати своимъ майномъ и имѣньемъ и не стратила сего права що до фонду религійного, хочь и способъ, въ якій цѣсарь Іосифъ II сей фондъ сотворивъ, належитъ до найпоганѣйшихъ подѣй въ книгахъ австрійскои исторіи. — Зъ порядку ухвалено ôттакъ титулъ „Фундаціи и доплаты скарбовѣ на цѣли католицкои церкви“ въ выдаткахъ 167.265 зр., а въ доходахъ 15.700 зр., на протестантскѣ цѣли науковѣ 107.700 зр. въ выдаткахъ а на православнѣ 87.800 зр. Ôттакъ розпочалися дебаты надъ титуломъ „университеты, техники и акад. рôльн. у Вѣдни“. Выдат. въ сѣмъ тит. выносятъ 4,773.070 зр. а дох. 513.990 зр. Въ дебатѣ надъ симъ титуломъ жалувався пос. Кравсъ, що богато професорôвъ Нѣмцѣвъ покидає университеты австрійскѣ, а то именно для того, що правительство жалує коштôвъ и протегує славяньскѣ змаганя науковѣ. Министеръ просвѣты бар. Конрадъ, ôтповѣдаючи на сѣ закиды, сказавъ, що такъ лѣвиця якъ и правиця що року нападаютъ на министерство просвѣты, що оно жалує выдаткôвъ; министерство не жалує, а хоче лишь бути господарнымъ. Що же тыкає Нѣмцѣвъ, то министерство зовсѣмъ не має на думцѣ одну народнôсть въ користь другои по заду ставляти а признає лишь всѣмъ рôвне право. Такъ треба и то розумѣти, що сказавъ мин. Дунаєвскій; єго слова не значили, що правительство хоче радити безъ Нѣмцѣвъ, а тымъ менше ще противъ Нѣмцѣвъ. Министеръ финансôвъ мавъ тутъ на думцѣ лишь лѣвицю. — По замкненю дискусіи промовлявъ яко генеральный бесѣдникъ пос. Люстандль противъ наведеному титулови, а пос. о. Грайтеръ за титуломъ. Дуже важною и сензаційною була бесѣда пос. Грайтера и для того наводимо еи тутъ хочь въ головныхъ чертахъ. Бесѣдникъ звернувъ головно увагу на те, що и жидôвство страшно бере вже гору, а на университетѣ вѣденьскôмъ розвельможилось вже на добре. „На 159 професорôвъ и доцентôвъ на вѣденьскôмъ университетѣ єсть вже 64 Жидôвъ, а коли такъ дальше пôде, то незадовго буде вже зъ университету друга академія оріентальна. Рѣчи дôйшли вже до того, що треба особистои ôтваги, щобы ученый христіянинъ мôгъ въ громадѣ професорôвъ высказати свои переконаня; мусятъ бо на те бути приготованѣ, що готовѣ на него пôдъюдити цѣлу *alliance israelite,* котра ôттакъ кождои хвилѣ готова вѣсти єму на каркъ. Бесѣдникъ жадавъ дальше, щобы власти старалися перешкодити поєдинкамъ мѣжь студентами, а ôтповѣдаючи опôсля Вильдауерови сказавъ: Посолъ сей робитъ намъ Нѣмцямъ консерватистамъ закиды, що мы ôтступили ôтъ чорно-жовтого прапору и получилися съ Чехами и Поляками. Мы однакожь переконанѣ, що Австрія стоитъ пошанованьемъ правъ всѣхъ народôвъ. Того хочемо мы, того хоче бôльшôсть и для того надѣя лѣвицѣ, що ѣй удасться розбити желѣзный обручь правицѣ, не сповнится нѣколи; по выборахъ правиця стане ще крѣпшою.

Засѣданье рады державнои зъ дня 11 о. м. було правдивымъ тріюмфомъ для лѣвицѣ. Промовлявъ министеръ просвѣты бар. Конрадъ въ ôтповѣди послови зъ Тиролю о. Грайтерови. Коли лѣвиця доси нарѣкала, що правительство ворожо противъ неи выступає, то зъ промовы бар. Конрада переконалася она, що въ министерствѣ просвѣты має щирого прихильника, котрый готовъ навѣть противъ намѣренъ цѣлои бôльшости и волѣ самого монарха сокрушити копіє въ защиту лѣвицѣ. На закиды пос. Грайтера, що министерство не попирає на университетахъ професорôвъ христіянъ и що жиды чимъ разъ бôльше займаютъ тамъ вплывовѣ становища, сказавъ министеръ: Я не можу контролювати числа професорôвъ зô взгляду на вѣроисповѣданье, бо не веду жадного спису силъ учительскихъ пôсля вѣроисповѣданъ, а при обсаджуваню силъ учительскихъ я не дивлюся на вѣроисповѣданье а на здôбнôсть и заслуги; противному поступованю противилось-бы навѣть основнѣ законы державнѣ. (*Грôмкѣ оплески зъ лѣвицѣ.*) Въ загалѣ правительство при обсаджуваню такъ урядникôвъ якъ и учителѣвъ, выймаючи хиба лишь учителѣвъ шкôлъ народныхъ и катехитôвъ, не звертає уваги на вѣроисповѣданье. (*Грôмкѣ оплески зъ лѣвицѣ.*) Що до вторôчнои аферы вѣденьскихъ студентôвъ съ ректоромъ Массеномъ и ôтвѣдинъ цѣсарскихъ нового университету, каже мин. бар. Конрадъ, що студенты не мали зовсѣмъ намѣреня устроити демонстрацію (ультра-нѣмецку), а коли утворили на предложенье ректора сторожу почестну для цѣсаря, то сталося се зъ власнои охоты а не черезъ пôдступъ ректора: у Вѣдни щось подôбного статися не може. (*Знову грôмкѣ оплески зъ стороны.*) Жаль дуже, що письма на провинціи представляютъ рѣчи такъ якъ-бы лишь тамъ бувъ патріотизмъ. Патріотизмъ має свою першу и головну усадьбу въ першôмъ мѣстѣ державы; такъ було, єсть и буде. (*Оплески зъ лѣвицѣ безъ кôнця.*) По сѣй промовѣ ухвалено титулъ шкôлъ середныхъ, котрого выдатки выносятъ 4,932.785 зр., а доходы 1,082.954 зр. Пос. Кравсъ говоривъ ще о перетяженю ученикôвъ въ школахъ середныхъ, а ôттакъ о ôтносинахъ шкôльныхъ въ Галичинѣ и сказавъ, що Поляки, котрѣ у Вѣдни тôлько говорятъ о рôвноправности, повиннѣ бы въ Галичинѣ дати Русинамъ бôльше шкôлъ середныхъ. — Пос. Грайтеръ, ôтповѣдаючи министрови просвѣты, сказавъ звертаючись до лѣвицѣ: „Не заздрощу вамъ сего тріюмфу. Я бажавъ лишь, щобы придержуватись споконвѣчнои засады, що жереломъ захôднои цивилизаціи єсть христіяньство, правительство же ôтповѣло, що покинуло сю засаду а се болитъ невысказано.“ — Министеръ признаєся, що навѣть не знає, якѣ професоры бувають именованѣ; каже, що єго то нѣчо необходитъ, якого хто вѣроисповѣданя, бо ôнъ пытає лишь о здôбнôсть. Ôнъ уважає се рѣчею зовсѣмъ природною. Суть однакожь въ Австріи люде, котрѣ инакше думаютъ и чувствуютъ. Се заявленье пана министра выголошене явно въ парламентѣ, добре собѣ запамятаємо; до него приноровимось въ дальшôмъ поступованю. Я дуже єму за се вдячный.“ — Промовлявъ ще Тильшеръ

Выдавець и редактор[...]

въ справѣ будовы ческого университету, по чѣмъ ухвалено титулъ библіотекъ гимназіяльныхъ въ сумѣ 22.800 зр. — На вечѣрнôмъ засѣданю того дня ухвалено на науку промыслову въ выдаткахъ 1,308.245 зр., а въ доходахъ 36.100 зр.

На засѣданю зъ 12 марта министеръ Конрадъ пояснювавъ свою бесѣду, высказану дня попереднѣшного въ ôтповѣди пос. Грайтерови. Бесѣда ся зробила именно якъ найгôрше враженье такъ въ самôй палатѣ якъ и въ часописяхъ и выказала дуже наглядно, що межи правительствомъ а бôльшостею парляментарною нема жаднои тѣснѣйшои звязи политичнои, а лишь звязь конечности. Министеръ старався оправдати, якъ мôгъ, враженя першои своеи бесѣды не мôгъ однакожь враженя першои своеи бесѣды не мôгъ однакожь затерти. Зъ порядку дневного ухвалено ôтнѣякъ затерти. Зъ порядку дневного ухвалено ôтакъ етатъ школъ народныхъ въ сумѣ 1,736.050 зр., а въ доходахъ 86.480 зр. При сѣмъ етатѣ пос. Ковальскій пôднѣсъ кривды Русинôвъ въ школахъ народныхъ въ Галичинѣ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Подорожь архикн. Рудольфа. Ледве що архикнязь Рудольфъ выбрався въ подорожь на всходъ, якъ вже россійскѣ часописи наробили немало крику, що подорожь ся не есть безъ цѣли и що она стоитъ въ певнôй звязи съ заграничною политикою Австріи. Зъ австрійскои стороны заразъ заперечили таке поясненье подорожи австрійского наслѣдника престола. Теперь появляются знову другого рода вѣсти, котрѣ хочь ихъ такожь поки-що заперечуютъ, однакожь дуже богато имовѣрности маютъ за собою. „До „Nat. Ztg.“ пишутъ именно зъ Будапешту, що подорожь стоитъ въ певнôй звязи съ анексіею Босніи и Герцоговины. Правительство угорске порушило знову теперь ту справу и, якъ здаесь, за вплывомъ гр. Андрасого, котрый якъ звѣстно, мае у цѣсаря велике довѣрье и значный вплывъ въ кругахъ правительственныхъ. Гр. Андраси мавъ именно сказати гр. Кальнокому, що бувъ-бы то зъ его стороны великій блудъ, наколи-бъ ôнъ не старався вызыскати користну теперь для Австріи ситуацію и не довѣвъ разъ до кôнця повну анексію окупованыхъ краѣвъ. Ходило лишь о те, щобы позыскати собѣ Порту и другѣ державы на балканьскôмъ пôвостровѣ, а до сего нѣхто такъ добре не надавався якъ архикн. Рудольфъ, котрый такъ у Порты якъ и у другихъ державъ на балканьскôмъ пôвъостровѣ мае великій вплывъ и тѣшится загальною прихильностею. Отже, якъ говорятъ въ будапештенскихъ кругахъ правительственныхъ, мае архикнязь Рудольфъ теперь въ Цетынье, якъ второкъ у короля сербского пôдготовити поле до рѣшучого полагодженя сеи справы. Якъ-бы оно и не було, се есть певною рѣчею, що Австрія залежитъ на тôмъ, щобы не тôлько залагодити справу Босніи и Герцоговины але такожь и розширити свôй вплывъ на малѣ державы балканьского пôвъострова и прискорити тымъ рѣшучу анексію згаданыхъ краѣвъ, позаякъ сѣ краѣ крôмъ иншихъ важныхъ причинъ маютъ ще для австрійско-угорскои державы велике значенье военне. Архикн. Рудольфъ вертаючи зъ Азіи заѣхавъ 15 с. м. теперь до Атенъ и бувъ тамъ такъ королемъ якъ и народомъ дуже щиро повитаный. Яке значенье можутъ мати ôтвѣдины его въ Атенахъ, трудно на разѣ означити; се може лишь бути певнымъ, що Австрія стараесь втягнути и Грецію въ кругъ свого дѣланя на балканьскôмъ пôвъостровѣ. Атеньска праса приписуе подорожи архикн. Рудольфа велике значенье.

Россія. Вѣсти зъ Парижа доносятъ, що межи Россіею а Англіею мало прійти до порозумѣня въ справѣ конфликту въ Афганистанѣ. Здаеся майже, що справа ся стоитъ въ певнôй звязи и съ Нѣмеччиною, позаякъ кн. Бисмаркъ очевидно зробивъ симъ пресію на Англію, щобы тымъ способомъ змусити Англію до певныхъ уступствъ на побережу заходнои Африки. Що може дѣйстно прійшло до якогось порозумѣня, доказомъ та обставина, що „Nordd. Allg. Ztg.“, органъ кн. Бисмарка, заперечуе всѣмъ вѣстямъ, голосячимъ нехибну вôйну мѣжь Россіею и Англіею. Мимо того россійскѣ войска тихцемъ приготовуются до вôйны а головну команду надъ всѣми войсками въ Афганистанѣ получивъ вже ген. Куропаткинъ а шефомъ штабу именованый ген. Іольхинъ. Зъ Петербурга доносятъ знову, що полученье войска россійского въ Афганистанѣ мало лишь на цѣли не допустити окупаціи Афганистану черезъ Англію. — „Daily News“ доноситъ однакожь, що въ Афганистанѣ таки не на добре заносится. Россія концентрує свои войска въ Аскабадѣ. Зъ Тифлису приѣхало ще съ кôнцемъ лютого 4000 людей до Бакумъ зъ ôтси пôшло дальше до Афганистану. Для надзору переходу войска мавъ кн. Дундуковъ-Корсаковъ выѣхати до Туркестану, щобы тамъ припильнувати цѣлый переходъ войска.

Франція. Въ парляментѣ францускôмъ заносится на конфликтъ межи сенатомъ а палатою пословъ. Палата пословъ ôткинула була зъ буджету министерства вѣроисповѣдань деякѣ позиціи, сенатъ же тіи позиціи знову вставивъ. Палата пословъ радила отже теперь надъ тымъ чи мае тѣ позиціи приняти чи зовсѣмъ ихъ знову выкинути. Ферри всѣми силами старався однакожь, щобы справу мирно залагодити и змаганямъ его удалося, що палата 302 голосами противъ 191 постановила взяти поодинокѣ позиціи пôдъ новѣ наради. На послѣднôмъ засѣданю палата знову ôткинула всѣ кредиты; коли отже сенатъ такъ само упреся, то непремѣнно прійде мѣжь сенатомъ а палатою до конфликту, що въ виду надходячихъ выборôвъ може бути дуже шкôдливымъ для теперѣшного правительства. — Теперь вже и Франція не хоче у себе терпѣти непрошеныхъ гостей: анархистôвъ и нигилистôвъ, що зъ рôжныхъ краѣвъ збираются въ Парижи и тутъ отвираютъ собѣ нове поле до своихъ агитацій. Въ послѣдныхъ часахъ богато того рода людей увязнено а ôттакъ вывезено ихъ заграницю. Найбôльше вывезено зъ Франціи анархистôвъ нѣмецкихъ и россійскихъ а суть межи ними такожь и деякѣ Поляки.

Туреччина. На жаданье губернатора въ Геджасъ выслала Порта войско до сеи провинціи, позаякъ межи Арабами обѣгае ôтозва Магдія, въ котрôй сей пророкъ обѣцюе заложити знову державу арабску. Магдій каже въ сѣй ôтозвѣ, що Турки не богато лѣпшѣ ôтъ христіянъ и для того повиннѣ ихъ Арабы прогнати. — Зъ Альбаніи доносятъ, що жителѣ Призренду пôднесли для того бунтъ, щобы перешкодити оцѣненю податкôвъ и наложеню новыхъ. Прійшло було навѣть до кровавои бôйки, въ котрôй войска турецкѣ зôстали побитѣ. Теперь однакожь доносять, що въ Альбаніи удалося Портѣ знову порядокъ и спокôй привернути.

НОВИНКИ.

— **Преосв. еп. Юліянъ Пелешь** принимавъ сегодня рано депутацію Русинôвъ зъ Станиславôвщины.

— **Крылошане станиславôвскои рускои капитулы.** По поводу недалекого введеня въ житье нового епископского престола въ Станиславовѣ, дискутуеся пытанье, якѣ мужѣ займутъ становища крылошанъ въ новôй консисторіи, а позаякъ справа знаходится еще въ стадіи переговорôвъ, то очевидно не можна ще нѣчого въ тôй мѣрѣ позитивного сказати. О скôлько можна завѣрити слухамъ, то, кромѣ двохъ старшихъ крылошанъ львôвскои капитулы, будутъ покликанѣ до станиславôвкои консисторіи оо.: дръ Теофиль Сембратовичь и Богданъ Пюрко (оба зъ Вѣдня), Левъ Туркевичь, приходникъ при карнôмъ домѣ у Львовѣ, дръ Никоровичь зъ Перемышля и Петрушевичь (молодшій) зô Львова.

— **Дръ Смаль-Стоцкій** мае бути именованый професоромъ руского языка и литературы въ Чернôвцяхъ.

— **Инспекторы шкôльнѣ въ Галичинѣ.** Въ наслѣдокъ побôльшеня числа краевыхъ инспекторôвъ шкôльныхъ въ Галичинѣ выдавъ министеръ просвѣты слѣдуючій розкладъ дѣяльности межи трохъ инспекторôвъ для шкôлъ народныхъ и учительскихъ семинарій: Инспекторови п. Станиславови Ольшевскому придѣливъ министеръ семинаріи учительскѣ мужескѣ въ Краковѣ, Тарновѣ и Ряшевѣ, семинарію учительску женьску въ Краковѣ и округи шкôльнѣ: Вадовицѣ, Мысленицѣ, Краковъ (округъ мѣскій и замѣскій), Бохню, Тарнôвъ, Пильзно, Мѣлець, Кольбушову, Ряшôвъ, Горлицѣ, Ясло, Новый Санчь. Инспекторови п. Тимогеєви Мандибурови: учительскѣ семинарія мужескѣ у Львовѣ, Тернополи, семинарію учительску женьску у Львовѣ и шкôльнѣ округи: Львôвъ (мѣскій и замѣскій), Городокъ, Жовкву, Сокаль, Золочѣвъ, Тернопôль, Теребовлю, Бережаны, Рогатынъ, Чортковъ и Залѣщики. Инспекторови Болеславови Барановскому придѣлено наконець: семинарію учительску мужеску въ Станиславовѣ, семинарію учительску женьску въ Станиславовѣ, семинарію учительску женьску въ Перемышли и округи шкôльнѣ: Сянôкъ, Перемышль, Ярославъ, Самбôръ, Дрогобычь, Стрый, Калушь, Станиславôвъ, Надвôрна, Коломыя и Снятынъ. Прочѣ тутъ не поименованѣ учительскѣ семинаріи и округи шкôльнѣ лишаются пôдъ дотеперѣшнымъ надзоромъ.

— **Въ староствахъ** розпочинаются вже административнѣ приготованя до выборôвъ въ раду державну, збираются выказы до листъ выборчихъ и т. п.

— **Зъ Бродôвъ** пишутъ намъ: Гоститъ у насъ теперь руско-народный театръ пôдъ дирекціею пп. Биберовича и Гриневецкого. Артисты и артистки граютъ и спѣваютъ дуже добре; гардероба прилична, народнѣ костюмы навѣть пышнѣ; власна оркестра добра. Репертуаръ новый и добôрный упріятняе и упріятнитъ не одинъ скучный зимовый вечеръ. Доля руского актора незавидна — тожь наша суспôльнôсть повинна старатися всѣма силами прійти ему въ помôчь якъ найчисленнѣйшимъ ôтвиджуваньемъ спектаклѣвъ. Коли доси въ тôмъ взглядѣ Русины бродскѣ и зъ околицѣ не зовсѣмъ вывязалися зъ свого морального обовязку, то маемо надѣю, що до ôтъѣзду театру будутъ на представленяхъ манифестувати свôй патріотизмъ.

— **Выдѣлъ филіи „Просвѣты“ въ Тернополи** мае честь запросити Вп. Членôвъ своихъ (мѣжь тыми и Хв. Читальнѣ, що вписалися въ члены филіи) на ôтчиты економично-господарскѣ, котрѣ ôтбудутся въ сали „Рускои Бесѣды“ (рынокъ ч. 4. I поверхъ, де „Народна Торговля“) въ середу дня 13 (25) марта с. р. точно о год. 3-ôй по полудни. При сѣй случайности можна зложити вкладки членьскѣ а такожь можутъ зголоситись нововступаючѣ члены. — Въ Тернополи 3 (15) марта 1885. Зъ Выдѣлу филіи тов. „Просвѣты“: *Олександеръ Барвѣньскій*, голова; *Иванъ Лошнѣвъ*, секретарь.

— **Наука въ днѣ недѣльнѣ.** На предложенье гр. кат. митрополичои консисторіи у Львовѣ выдала ц. к. краева рада шкôльна розпорядженье, щобы наука въ народныхъ и другихъ школахъ не ôтбувалася въ недѣлю передъ полуднемъ.

— **Зъ Перемышля** доносятъ: Перемыска епископска консисторія розôслала въ своѣй епархіи куренду, въ котрôй приказуеся душпастырямъ, щобы слѣдили за молитвенникомъ емигранта зъ Холмщины, а теперь першого проповѣдника при святоюрскôй церквѣ у Львовѣ, о. Лукаша Бобровича. Молитвенникъ сей выданый лат. буквами 1884 р. и носитъ заголовокъ: Christiańsko-katolyczeskij Molytwennyk и розпросторонясся езуитскими мисіонерами. Консисторія поручае духовеньству, щобы забороняло вѣрнымъ купувати и загаломъ мати тіи „molytwennyky“, бо они не апробованѣ властею духовною и мѣстять въ собѣ ереси. Куренда носитъ дату 24 сѣчня 1885 р. до ч. 488.

— **Товариство рускихъ академикôвъ „Союзъ“** въ Чернôвцяхъ именувало на послѣднôмъ засѣданю пп. Олександра Конисього зъ Кіѣва и Володислава Федоровича зъ Ôкна въ Галичинѣ своими почетными членами а о. Товстюка зъ Шипота, о. Качалу зъ Шельпакъ, о. Чмолу зъ Улашковець, п. Потелицкого зъ Заставнои и п. Иларія Гнѣдого зъ Цибрикова вспомагаючими членами своими.

— **Зъ Тернополя** пишутъ намъ: До п. старосты Мадуровича въ Тернополи прійшовъ недавно п. К., щобы потвердивъ основу написаного по руски свѣдоцтва убожества для п. Е. Гр—а. П. староста, взявши свѣдоцтво до рукъ, не хотѣвъ его пôдписати, мотивуючи тымъ, що у него „język urzędowy — polski“, и треба було ажь довшои церемоніи, щобы таки пôдписавъ. — П. староста тымъ согрѣшивъ, що не повиненъ бувъ нѣчого казати а ôтъ разу пôдписати.

— **Нова гимназія въ Чернôвцяхъ.** Черновецкій посолъ Кохановскій поставивъ въ радѣ держав. внесенье, щобы въ слѣдуючôмъ роцѣ вставити въ буджетъ выдатки на нову низшу гимназію въ Чернôвцяхъ, а позаякъ се внесенье принято, то можна сподѣватися, що съ слѣдуючимъ рокомъ шкôльнымъ буде въ Чернôвцяхъ ôткрыта нова гимназія. Незнати коли дôждутся буковиньскѣ Русины своеи гимназіи.

— **Въ селѣ Пархачи**, въ Сокальщинѣ, въ добрахъ дра Маркила Мадейского оснувавъ о. В. Чернецкій 15-ту зъ ряду читальню.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Стрыганцяхъ**, щиро дякуе обществу им. Качковского за даръ въ книжкахъ (34). — *Отъ выдѣлу.*

— **Загальный зборъ пѣвцѣвъ церковныхъ — деканатôвъ Бродского и Залозецкого** мае ôтбутися въ четверъ д. 19 л. марта. О 10 год. зъ рана ôтправится въ Бродскôй церквѣ служба Божа съ діяконами — котру будутъ служити Всч, оо. кр. М. Лотоцкій, И. Сѣрко и Монцѣбовичь. О 12 год. цѣле зôбранье зôйдеся на салю, призначену комитетомъ въ готелю „Европа“ пôдъ 2 въ Бродахъ и розпôчне нараду надъ получшеньемъ своеи долѣ. Комитетъ збору уважае своимъ обовязкомъ всѣхъ Всч. отцѣхъ дух. обохъ згаданыхъ деканатôвъ и окрестности, а такожь чч. пѣвцѣвъ церковныхъ до спôльнои нарады запросити. — Въ имени комитету *Иванъ Корчемный*, пѣвець.

— **Новѣ крамницѣ сельскѣ.** О. Яковъ Сѣнгалевичь зъ Руды коло Стрыя доноситъ намъ, що въ Рудѣ и въ Ганôвцяхъ повстали двѣ новѣ крамницѣ, котрѣ побираютъ посередно товары зъ „Народнои Торговлѣ“. Въ Рудѣ тримае торговлю п. Евстахій Шибовичь, а въ Ганôвцяхъ панѣ Марія Воробець, жена учителя. Въ третôмъ селѣ, стоячôмъ пôдъ душпастырствомъ о. Як. Сѣнгалевича, въ Ловчицяхъ, суть вже грошѣ на крамницю та нема тôлько чоловѣка, котрый бы еи провадивъ. — Дуже тѣшимося тою вѣстею, що нашѣ громады пôдъ свѣтлымъ проводомъ своихъ душпастырѣвъ-патріотôвъ закладаютъ у себе побôчь читалень такожь крамницѣ. Оно природно, що на читальняхъ намъ годѣ кôнчити нашу роботу для подвигненя народу, — а найблизшою метою по читальни являеся крамниця. Щасть Боже до тои роботы!

— **Запомоги для молодежи.** Управляючій совѣтъ „Народного Дому“ роздавъ на засѣданю ôтбувшомся въ пятницю минувшого тыждня дрôбнѣ запомоги: Оленѣ Косовинѣ, Аннѣ Баранъ, Александрови Чайковскому, Маріи и Іосифови Козакамъ (зъ рускои школы), Іосифови Крушиньскому, Елеонорѣ Струтыньскôй (зъ Станиславова), Андрѣеви Дидикови, Стефанови Федевому, Юстинови Сухаровскому, Василеви Равлюкови, Іосифови Дяковому, Теофилеви и Маріи Гоцкимъ, Михайлови Олѣйникови, Иванови Бурачкови, Атонови Рудницкому, Михайлови Банахови, Теолѣ, Новосядловскому, Злепцѣ, (зъ Коломыѣ) и Ортиньскому. — Запомоги розданѣ поименованымъ ученикамъ и ученицямъ походятъ зъ власныхъ фондôвъ „Народного Дому“ и репрезентуютъ загальну суму 115 зр. — Кромѣ того надѣливъ управляючій совѣтъ „Народного Дому“ запомогами зъ фонду Гороцкого: Евгенію Калиновичь, Марію Пласкачь, Варвару Варварко и Констанцію Насальску кожду сумою 8 зр.

— **Емиграція нашихъ селянъ.** Ôтъ якогось часу проявляеся межи нашими селянами, проживаючими особливо въ селахъ при границѣ россійскôй, емиграційный рухъ до Россіи. Органы краевои прасы нотуютъ заедно поодинокѣ факты переселеня, котрѣ въ послѣднôмъ часѣ стаются щоразъ частѣйшими и селяне, мимо того, що политичнѣ власти стараются имъ переселенье утруднити, выходятъ за кордонъ щоразъ громаднѣйше. Могивôвъ сего объяву належить глядѣти въ ôтношеняхъ економичныхъ, и въ австрійскôй системѣ податковôй, котра видно вже дуже мусѣла доскулити нашому найкосервативнѣйшому въ свѣтѣ и щиро до рôднои землѣ привязаному селянинови, кола ôнъ рѣшаеся продати за що-небудь свою батькôвщину и покинути рôдну сторону, щобы вже бôльше не вернутися.

— **Декреты на катихитôвъ** получили: о. Михаилъ Семенôвъ на провизоричного катихиту при реальнôй школѣ въ Станиславовѣ и о. Емилій Поцѣй, учитель въ заведеню бл. п. гр. Скарбка для сирôтъ въ Дроговыжу на катехиту при тôмъ-же заведеню.

— **Именованя и перенесеня.** Министеръ справедливости позволивъ совѣтникови ц. к. суду краевого при судѣ окружнôмъ въ Бережанахъ Генрик. Нѣтарскому перенестися до Львова и заименувавъ судію повѣтового въ Нижанковичахъ Едварда Трусьевича совѣтникомъ ц. к. суду окружного въ Бережанахъ. — Нотарь Адольфъ Проминьскій въ Теребовли получивъ посаду нотаря въ Тернополи а нотарь Володиславъ Манастырскій зъ Жидачева получивъ посаду въ Рогатынѣ.

— **Опорожненѣ посады.** На конкурсъ росписанѣ слѣдуючѣ посады канцелистôвъ для веденя книгъ грунтовыхъ а именно: при ц. к. судѣ повѣтовôмъ 1) въ Мостахъ великихъ, 2) въ Любачевѣ, 3) въ Бôбрцѣ, 4) въ Тысьменици и 5) въ Пôдгайцяхъ. — До посады привязана плата 11 клясы ранги и ôтповѣдный активальный додатокъ. — Речинець до вношеня подань до 18 л. цвѣтня с. р. — Въ Бучачи опорожнена посада инспектора мѣскои полиціи; пенсія 500 зр. а. в. на рôкъ и 50 зр. на мундуръ. Речинець до 31 л. марта с. р.

— **Повѣнь на Буковинѣ.** Зъ Дорна-Ватра доносятъ, що наслѣдкомъ неустанного розбиваня криги динамитовыми патронами повелося усунути дальше небезпеченьство и вода вже повернула до свого корыта. Шкода однакожь мае бути дуже велика.

— **На австрійско-россійскôмъ пограничу.** Дня 6. л. марта зайшли до коршмы „Лѣсничôвки“ належачои до села Шарпанець въ сокальскôмъ повѣтѣ два пограничнѣ россійскѣ салдаты Иванъ Макаровъ и Иванъ Удаловъ вповнѣ вооруженѣ и зажадали ôтъ шинкаря Ивана Колодѣя, щобы имъ давъ двѣ кварты горѣвки, що сей и зробивъ. Позаякъ у Колодѣя були того дня родины, то ôнъ давъ имъ ще кромѣ того по чарцѣ горѣвки. Салдаты выпили и потягнули ще горѣвки, котру купили, пôсля чого одинъ зъ нихъ набивши рушницю стрѣливъ до шинкаря. Куля перейшла коло Колодѣя и застрягла въ стѣнѣ надъ самою головою его жѣнки, що недавно привела на свѣтъ дитину. Рôвночасно згасла въ хатѣ лямпа а Колодѣй корыстаючи зъ темноты выдеръ салдатови рушницю и прикликавши зъ сусѣдного фôльварку людей розъоруживъ обохъ салдатôвъ и ôтдавъ ихъ въ руки власти. Противъ нихъ ведеся слѣдство о злочиньство намѣреного убійства.

— **Одинъ галицкій магнатъ**, котрого имени не подаютъ польскѣ часописи, програвъ въ карты въ Monte Carlo звышь миліонъ гульденôвъ. Выставленый на продажь маетокъ есть посагомъ его нещастнои жены.

— **Американьскій поединокъ.** Минувшои суботы застрѣлився у Львовѣ академикъ, сынъ совѣтника придворного, Артуръ Страньскій, а причиною, що ôнъ ôтобравъ собѣ житье бувъ пôсля листôвъ лишеныхъ нимъ американьскій поединокъ. Умершій до послѣднои хвилѣ не здрадивъ нѣ словомъ, що знаходится въ конечности ôтобрати собѣ житье и приступивъ до дѣла зъ найзимнѣйшою розвагою. Попращавшися въ пятницю коло пôвночи съ товариствомъ, въ котрôмъ вечерявъ, писавъ цѣлу нôчь лысты, укладавъ телеграмы а навѣть зробивъ донесенье до коменды корпусу, пôдъ котрою стоявъ яко резервовый офицеръ.

— **Ввôзъ румуньскои худобы до Австріи.** Межи кабинетами въ Букарештѣ и Вѣдни ведутся ôтъ довшого часу переговоры, що до ôтвореня австрійскои границѣ для перевозу румуньскои рогатои худобы. Секретарь румуньского министерства заграничныхъ дѣлъ бувъ въ тôй справѣ передъ кôлькома днями въ Вѣдни и якъ довѣдуются вѣденьскѣ газеты мавъ вже довершити порученои собѣ мисіи такъ, що лишь розходится о деякѣ пôдрядѣ детайлѣ картелю. Для Вѣдня булобы ôтворенье границѣ ôтъ Румуніи для перевозу волôвъ дуже користне, но зато моглобы оно статися убійчимъ для выпасаючихъ волы особливо въ всхôднôй Галичинѣ и на Буковинѣ.

— **Кіѣвскѣ контракты.** Славнѣ колись кіѣвскѣ контракты, на котрѣ зъѣздилися давнѣйше дуже численно купцѣ и продуценты збôжа та другихъ хлѣборобскихъ вытворôвъ, для заключеня умовъ — выпали сего року дуже млаво. Дуже слабый бувъ такожь, якъ пишутъ зъ Кіѣва ярмарокъ и такъ малого руху не памятаютъ ще ôтъ р. 1871. Се такожь одна зъ сумныхъ обявъ рôльничои кризы...

— **Конгресъ музикôвъ** ôтбудеся сего року въ серпни въ часѣ выставы въ Антверпіи. Конгресъ займеся межи прочими пытаньемъ, якій стрôй выпадалобы загально приняти музикамъ и въ якій способъ можна бы охоронити артистичну власнôсть композиторôвъ.

— **Червоный хрестъ.** Дня 11 л. марта ôтбулися въ сали ратушевôй загальнѣ зборы товариства Червоного хреста, котре якъ звѣстно поставило собѣ гуманитарну задачу нести помôчь раненымъ въ вôйнѣ. Зъ справозданя довѣдуемся, що товариство мало въ послѣднôмъ роцѣ администраційнôмъ 2083 членôвъ с. е. въ порôвнаню съ р. 1883 о 620 менше. Дохôдъ въ р. 1884 выносивъ 550 зр. въ капиталѣ желѣзнôмъ а 9.600 зр. 38 кр. въ капиталѣ оборотовôмъ, разомъ 10.150 зр. 38 кр., а ôтшибнувши ôтъ того залеглости побранѣ за рôкъ 1883 въ сумѣ 1.134 зр., лишаеся 9.016 зр. Въ роцѣ 1885 займеся товариство организацією шпиталѣвъ етаповыхъ, пристановищь для хорыхъ и мѣсцевыхъ колюмнъ для транспорту раненыхъ. Пристановища для хорыхъ будутъ межи прочими устроенѣ въ Перемышли, Хировѣ, Львовѣ, Стрыю и Станиславовѣ.

— **Затьмѣнье мѣсяця** припадае сего мѣсяця ажь два разы с. е. 16 и 30 пôсля лат. календаря, можна его однакожь буде видѣти лишь въ Америцѣ и на океанѣ атлянтицкôмъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Цѣсарь подарувавъ зъ своихъ приватныхъ фондôвъ громадѣ Одаѣ, товмацкого повѣта 100 зр. запомоги на украшенье церкви. — Кс. Антоній Галецкій, епископъ и бувшій завѣдатель краковскои діецезіи умеръ дня 11 марта въ Вѣдни. — Знаменитый хемикъ, тайный совѣтникъ прускій Бунзенъ заслабъ небезпечно

на рожу на лици. — Тернопôльскій судъ окружный засудивъ недавно якусь Магдалину Домбровску за скрытоубійство мужа на кару смерти. — Прокураторъ державный у Львовѣ Шимоновичь получивъ титулъ и характеръ совѣтника высшого суду краевого. — До новои рады громадскои въ Бродахъ выбрано недавно 12 христіянъ у 22 жидôвъ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Каноничну институцію на парохію Джурôвъ, дек. снатыньского получивъ о. Филимонъ Огоновскій.

Декреты получили оо.: Мелетій Лотоцкій зъ Джурова на завѣдат. Пôдкаменя, дек. ходорôвского; Александеръ Левицкій, завѣдат. Ермакôвки на сотруд. въ Снятынѣ.

Презенту на Сѣнкôвъ, дек. холоѣвского получивъ о. Володимиръ Павликовскій.

Введенй въ душпастырскй посады оо.: Модестъ Бущакъ яко завѣдат. въ Милôвцяхъ, дек. скальского; Стефанъ Лежогубскій яко завѣд. Стѣнки, дек. золочѣвского; Илярій Яновичь яко парохъ въ Хотинѣ, дек. калуского.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Еп. консисторія вставляеся до Выс. президіи намѣстництва що до каноничного поставленя запрезентованыхъ на парохію Потеличь о. Іоана Козака и на капелянію Мигова Воля о. Симеона Колодѣя.

Презенты получили оо.: Бачиньскій Николай на парохію Манѣвъ, дек. яслиского; Копыстяньскій Іосифъ на парохію Короликъ волоскій, дек. яслиского.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

Н. Стефуракова, артистка руско-народнои сцены и жена звѣстного артиста Стефурака, упокоилася — якъ намъ доносятъ зъ Бродôвъ — по довшôй и тяжкôй слабости. Завтра похоронъ. Покôйна була одною зъ лучшихъ жѣночихъ силъ въ рускôмъ театрѣ, особливо импонувала въ роляхъ женщины-лицарки. Праця на сценѣ пôдорвала еи здоровье. Вѣчна ѣй память.

Антонія зъ Покиньскихъ Сеникова, жена капеляна зъ Ивановець (коло Жидачева), упокоилася по тяжкôй слабости вчера рано въ 44 роцѣ житя. Покôйна ôтзначувалася многими честнотами и мала у всѣхъ, що еи знали, велике поважанье. Вѣчна ѣй память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— „Буковина". Дня 1 марта появилося въ Чернôвцяхъ 5 число „Буковины", котре рôвно якъ и попереднй редаговане дуже добре и ôтзначаеся доборомъ и богатствомъ статей. За короткôй часъ здобувъ собѣ народный органъ буковиньскихъ Русинôвъ загальну симпатію всѣхъ щирыхъ патріотôвъ и мы съ пріятностею записуемо тутъ заявленье редакціи, що число мужѣвъ вопираючихъ еи щирй змаганя росте съ кождымъ днемъ такъ, що предпріємство вже въ повнѣ забезпечене. — Въ послѣднôмъ числѣ знаходимо на передовôмъ мѣсци: Буджетъ а буковиньскй Русины. — Дальше иде допись зъ села. — Зъ думы державнои. — Буковиньскй общества рускй. — Дрôбнй вѣсти. — Въ фейлетонѣ помѣщене продовженье повѣсти Осипа Федьковича.: Днѣстровй кручѣ и стихъ А. Е. Поповича: Конець зимы.

— „Зорѣ" ч. 5 (зъ дня 1 (13) марта 1885) мѣститъ: продовженье повѣсти О. Кониського п. з. „Чи злочинець чи недужій?". — Зъ народныхъ устъ: Ничаенко. — Продовженье новелѣ Григорія Цеглиньского п. н. „Двѣ пары." — Перехôдъ козакôвъ черезъ Покутье до Молдавіи въ р. 1739 (продовженье историчнои розвѣдки дра Ю. Целевича). — Зъ подорожей по Италіи Мих. Подолиньского. — За силу народнои свѣдомости у Т. Шевчевка (ôтчитъ дра Ом. Калитовского въ XXIV роковины смерти Тараса Шевченка). — До сего числа „Зорѣ" долучае редакція 9 аркушъ *„Библіотеки Зорѣ"*, котрый мѣститъ въ собѣ конець книжки „Море и его чудеса". Книжка написана дуже займаючо, читаеся легко и годится для лектуры молодѣжи.

— „Ч. 5. Школьнои Часописи" зъ дня 1 (13) Марта 1885 мѣститъ: Платня народныхъ учителѣвъ въ Галичинѣ Гр. Врецьоны — Верблюдъ розвѣдка зъ натуральнои исторіи (пôсля Брема) — Похоронъ б. п. Евгенія Желехôвского. — Открытье читальнѣ въ Добрôвлянахъ (допись). — Посмертнй згадки. — Новинки — Именованя конкурсы и оголошеня. — Новй книжки. — Въ фейлетонѣ сего числа помѣщено: Топографичный описъ Запорожа пôсля О. Н. Еварницкого (дальше) и продовженье географично-етнографичнои статіи п. н. Сирія и Палестина.

— „Нового Зеркала" ч. 5. зъ дня 1 (13) Марта приноситъ на передовôмъ мѣсци стихъ К. Н. Устіяновича, п. н. „Славянамъ". — Дальше иде: „Ко Галилеемъ и Халдеемъ отъ Бартка Шевского тайное посланіе", — Причинокъ до „organiczne pracy". — Боротьба о руску азбуку. — Вычоса. — На гробѣ „Руского Сіона". — При колысцѣ „Мира". — Запросины до предплаты. — Интерпеляція до „Нового Пролома". — Выгадки. — Загадка. — Андрѣй и Матѣй, телеграмы „Нового Зеркала" и „Биля Тарасовои могилы" (съ илюстраціею).

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Н. Бл—къ въ Стр. Найлучше удайтеся до о. крыл. Якова Шведзицкого, въ „Нар. Домѣ". — Всч. В. Ч. въ С. б. Статуты зъ П—а переслали мы заразъ слѣдуючого дня, а статуты зъ К—я въ кôлька днѣвъ по присланю. Пôсля того можете змѣркувати. За ласкаву память сердечно дякуемо. — Вп. И. В. въ С. Даруйте за опôзненье, але годѣ всему знайти мѣсце. По трохи все помѣстимо. — Всч. І. Гр. въ ? Поймете, що при нынѣшныхъ дуже тяжкихъ ôтносинахъ цензурныхъ для рускои печати мы мусѣли декуды тонъ знизити. Дѣло въ тôмъ, що теперь, коли сконфискуютъ часопись за одно слово або за одинъ маленькій уступець, то вже цѣла статія пропадае съ великою шкодою матеріяльною для выдавництва, а що найменше невыгодою для нашихъ Вп. читателѣвъ. — Впр. Т. Л. въ Турильчу. Редакціи „Sztandar-у" мы грошѣ передали и маемо поквитованье. А не высылае длятого, бо ц. к. Дирекція полиціи выдавництво часописей „Strażnica" и „Sztandar" заказала. Натомѣсть выдае п. Гнѣвошь „Wiadomosci przemysłowo-rękodzielnicze". Ходитъ поголоска, що и „Strażnica" буде знову выходити, яко часопись за кавціею, але на певно не можемо нѣчого сказати. „Скошеный цвѣтъ" высылаемо; съ пересылкою належится 1 зр. 15 кр.

Ôтъ Администраціи.

15 (27) марта розôшлемо П. Т. предплатникамъ „Бібліотеки Найзн. Повѣстей" конець повѣсти „Батько Горіо". На многй жаданя рѣшилисьмо для выгоды нашихъ П. Т. Предплатникôвъ, именно тыхъ, котрй будутъ жадати окладинки до поодинокихъ повѣстей, съ новою повѣстею пересылати цѣлй повѣсти по ихъ укôнченю — а не аркушами — тымъ, котрй того выразно зажадаютъ. — Кошта кождои повѣсти, кромѣ предплаты, будутъ: 25 кр. за окладинки. 15 кр. за оправленье, и 15 кр. за розсылку рекомендовану (разомъ 55 кр. ôтъ однои повѣсти по надъ предплату), але за тое кождый такій предплатникъ дôстане повѣсть цѣлу оправлену въ полотно съ золотыми пôдписами. — Котрй Вп. предплатники зажадаютъ такои розсылки, зволять **передъ 25 лат. марта** насъ о тôмъ повѣдомити карткою, бо якъ зачнемо нову повѣсть розсылати, вже не буде возможно, не псуючи комплету.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 12—?

конякъ лѣчущій, правдивый французскій въ рôжныхъ родахъ по цѣнѣ 2 зр. до 3 зр. 50 кр., — такожь малягу.

Перше жерело доставы

для

З пачки одного сорта по 15 кр. дешевше.	Вудженй оселедцѣ	за 5 кил.	пачку	зр.	1.80 кр.
	Вудженй плескунѣ	„ „	„	„	2.10 „
	Оселедцѣ-лососѣ	„ „	„	„	2.16 „
	Вудженй угры	„ „	„	„	6.30 „
	Руляда зъ угра	„ „	„	„	4.50 „
	Угоръ en Gelee	„	„	„	3.72 „
	Руляда зъ рыбы	„ „	„	„	2.28 „
	Сардинки коронни	„ „	„	„	1.68 „
	Оселедцѣ звыч.	„ „	„	„	1.80 „
	Кавіяръ уральскій перловый		„	„	8.10 „
	Кавіяръ „ „	$2^1/_2$	„	„	4.38 „
	Кавіяръ „ „	$1^1/_4$	„	„	2.40 „

Цѣна розумѣеся вôльна ôтъ порта.

Цло для Австрія платитъ той, хто получае.

Гамбургъ **Max Kreimeyer.**

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои вовны овечои для мужчины середного росту

3.10 метры на одиу одѣжь { за зр. 4·96 кр. зъ доброи вовны овечои; „ „ 8·— „ зъ лѣпшои вовны овечои; „ „ 10 - „ зъ тонкои вовны овечои; „ „ 12·40 „ зъ дуже тонкои вовны „

Пледы до подорожи за штуку зр. 4, 5, 8 ажь до зр 12·— Дуже красна одѣжь, споднѣ, иберцигеры, матеріи на сурдуты и плащѣ ôтъ дощу, тифль, льоденъ, комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на биляры, перувіенъ, доскинъ поручае

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ фабричный въ Бернѣ.

Вѣрзы франко. Карты взорцевй для панôвъ кравцѣвъ и франкован. **За послѣплатою** на звышь 10 зр **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна бôльше якъ за 150.000 зр. а. в. и тому легко зрозумѣти, що въ моѣй всесвѣтнôй торговли позôстае богато **останкôвъ** довжины ôтъ 1 до 5 метрôвъ, лишь я змушеный такй останки ôтпускати по богато ôтъ коштôвъ выробу **низшихъ цѣнахъ.** Кождый розумно мыслячій чоловѣкъ мусить змѣркувати зъ такихъ малыхъ останкôвъ не можна **жадныхъ взôрцѣвъ** посылати, бо прецѣ при кôлькасотъ замовленяхъ зъ тыхъ останкôвъ въ короткôмъ часѣ нѣчого бы не лишилося. Для того есть то чистый **обманъ,** коли фирмы суконъ инсеруютъ о взôрцяхъ зъ останкôвъ и въ такихъ случаяхъ суть тй взоры ôттяти зъ поставôвъ а не зъ останкôвъ а цѣли такого поступованя суть зрозумѣлй.

Останки, котрй не годятся можутъ ôтмѣнятися або ôтсылаются грошѣ.

Кореспонденціи принимаются на мовахъ: нѣмецкôй, угорскôй, ческôй, польскôй, италійскôй и французскôй. 1311 (4—20)

Признанье!

Настоятельство дому мисійного св. Іосифа коло Цилли получило пôдъ дуже гуманными условіями зъ ц. к. придворнои лѣярнѣ дзвонôвъ и металю пана **Петра Гильцера** въ **Винеръ-Найштадтъ** одинъ дзвôнъ новый ваги 2963 кильо, — одинъ дзвôнъ малый ваги 152 кильо а ôттакъ одинъ дзвôнъ старый до тамтыхъ черезъ выверченье гармонійно настроеный

Пôсля ореченя знатокôвъ есть верхна форма дзвонôвъ дуже красна, а красный дзвôнкій голосъ и гармонія дзвонôвъ знаменита.

Пôдписане настоятельство чуеся отже зъобовязанымъ высказати артистѣ Благородному Панови Петрови Гильцерови свою повинну подяку.

Дôмъ мисійный св. Іосифа коло Цилли, 31 Липня 1884.

Яковъ Горватъ

Игуменъ и духовникъ мисіи.

1330 2—2

НА СВЯТА ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО

поручае

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА

у Львовѣ

Плащеницѣ, Артосы, Бальдахины, Евангелія, Образы, Кадильницѣ, Хресты, Ковчеги, Лѣхтарѣ, Олтарики до процесій, Пауки, Фаны, Хоругвы, Чаши и пр.

На бажанье высылаеся подрôбнй цѣнники безплатно, а всякй замовленя сповняеся точно и въ найкоротшôмъ часѣ. 1306 6—?

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новй **апараты индукційнй** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннй находитися въ кождôй родинѣ. Гостець, ревматизмъ, ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ.** Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.

Dr. **F. Beeck, Triest,** 2 Via Pondares 2 1302 12—20

Дръ ВСѢХЪ МЕДИЦИНЪ

КАЗИМИРЪ ПОДЛЕВСКІЙ

осѣвъ въ

РАДЕХОВѢ.

1325 3—3

Дръ КОРНИЛО СУШКЕВИЧЪ

отворивъ

КАНЦЕЛЯРІЮ АДВОКАТСКУ

У ЛЬВОВѢ

пôдъ ч. 12. при улици Оссолиньскихъ.

При надходячôмъ торжествѣ святометодіевскôмъ

поручае

Товариство „Просвѣта" книжочку:

ЖИТЬЕ ПРОСВѢТИТЕЛѢВЪ СЛАВЯНЪ

святыхъ рôвноапостольныхъ

Кирила и Методія

написавъ

Дръ Ю. Целевичъ.

Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

„БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ",

образокъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ, стор. 356 въ 16-у. Цѣна 80 кр., съ пересылкою 90 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

К. Диккенса

Новорôчнй Дзвоны

Цѣна 60 кр. съ пер. 65 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

!НА СВЯТА!

просить о скорѣйшй замовленя

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

во Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи и Дрогобычи

на:

Вино въ барилкахъ 4 литровыхъ по 80 кр., 90 кр., 100 кр., за литру; такожь таньше по 70 кр., 60 кр. и 50 кр. (барилку числится 50 кр.). Въ фляшкахъ ôтъ 50 кр. почавши за фляшку и высше.

Мѣдъ питный славно звѣстного выробу фляшка 80 кр., 1 литра 1 зр.

Мѣдъ патока . . . за кил 60 кр.
Сливки угорскй . . . „ 40 „
Повидла власн. чист. выроб. „ 32 „
Орѣхи волоскй . . . „ 34 „
„ турецкй довгй . . „ 80 „
„ „ кругли . „ 50 и 50 „
Мигдалы . . . . 120 и 130 „
Родзинки султаньскй . . „ 56 и 68 „
„ великй съ кôстками „ 60 и 70 „
„ чорнй дрôбнй „ 60 „
Фиги султаньскй . . „ 80 „
„ въ вѣнци . . . „ 44 „

Дактелѣ . . . за кил. по 90 кр.
„ Мароко . . „ „ 180 „
Цикату найлучшу . „ „ 170 „
Аранцины . . . „ „ 140 „
Оплатки грубй по 1 кр. за 100 шт. 90 „
Чай К. и С. Поповыхъ въ Москвѣ въ оригинальныхъ пачкахъ $^1/_4$ фунтовыхъ по 65, 70, 80, 100 и 120 кр.
— иншій по 150, 250, 350 и 500 кр. за 1 фт.
— высѣвки по 120, 140 и 165 кр. за 1 фт.
Оселедцѣ шкотскй великй по 12 кр. за пару меншй по 10 кр. при высылцѣ 5 кил.
Оселедцѣ голендерскй великй по 12 кр., за штуку.
Сардины россійскй барылки по 170 до 200 кр.
Горѣвки всякого рода.
Дрôжджѣ Маутнера найлучшй по 1 зр. 20 кр. за кил.

ОЦЕТЪ

найвысша есенція, дуже практична до посылокъ. До одной литры есенціи додаеся 30 литрôвъ воды мягкои, дощôвки, або переваренои щобы получити оцетъ звычайный и приемный; 15 литрôвъ до литры дае оцетъ подвôйный, а 8 литрôвъ до литры дае вже мôцну есенцію, яка пôдъ тою назвою въ гандлахъ приходитъ.

1 кил. (литра) повысшого оцту зачисляемо по 1 зр. 20 кр., помѣшаный съ 30 разы бôльше воды выпаде литра вже съ транспортомъ $4^1/_2$ кр. **Поручаемо дуже.**

Барва есенціи може бути чиста якъ вода, або темно червона. Высылаеся въ барылкахъ по 4 кил., зачисляючи за барылку 50 кр. або въ фляшкахъ литровыхъ. 1338 1—3

Саму есенцію, не помѣшану съ водою, не можна коштовати.

ЦВѢТЫ НА СВѢЧКИ ЗЪ МАТЕРІИ пара по 1 зр. 20 кр. паперовй по 80 и 100 кр.
КАДИЛО МѢШАНЕ по 80 кр. за кил.
ВОСКЪ ЖОВТЫЙ при бôльшôмъ ôтборѣ по 1 зр. 60 кр. за кил.

НА ПОСТЪ!

Оселедцѣ шкотскй и голендерскй, россійскй сардины, повидла, мѣдъ въ барылкахъ и пушкахъ 5-килевыхъ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ ВО ЛЬВОВѢ.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 27. Львôвъ, Четверъ 7 (19) марта 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co, Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“, В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:		для Россіи:	
на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3 рубл
съ дод. „Библіотеки“:		съ дод. „Библіотеки“:	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	16 рубл.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8 рубл.
на чверть року	4 зр.	на чверть року	4 рубл.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	5 рубл
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.

съ дод. „Библіотеки“:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	19 зр.	на цѣлый рôкъ	6 зр.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Послѣднй вѣсти.

Зъ Вѣдня доносятъ, що лѣвиця выкликала дня 18 с. м. страшный скандалъ въ палатѣ пословъ. Заразъ на самôмъ початку засѣданя пос. Мавтнеръ высказавъ свôй жаль по поводу того, що референтъ справы желѣзницѣ пôвнôчной, пос. Билиньскій, фалшиво представивъ, що будьто-бы вѣденьска палата торговельна внесла петицію противъ перенятя сеи желѣзницѣ на власнôсть державы, и просивъ президента, щобы злому зарадивъ. Смолька обѣцявъ цѣлу справу докладно розслѣдити. Коли ôтгакъ прійшла дебата надъ глав. „Министерство юстиціи“ выступивъ Кноцъ дуже остро противъ администраціи судовôй и выконуваню справедливости а порушивши звѣстну справу варндорфску сказавъ: „Мы Нѣмцѣ не хочемо, щобы вы насъ такъ пригнетали якъ Русинôвъ въ Галичинѣ“. На сй слова прискочивъ до него пос. Юл. Черкавскій и почавъ руками и ногами протестувати противъ словамъ Кноца. Въ палатѣ пôднявся страшный крикъ а президентъ не могучи розъяреныхъ втихомирити мусѣвъ засѣданье перервати.

Зъ Константинополя пишутъ, що тамошный амбасадоръ россійскій Нелидовъ выславъ письмо до россійского консуляту въ Пловдивѣ (Филиппополи), въ котрôмъ звѣщае консуля, що царь Александеръ не похваляе скликуванье митингôвъ болгарскихъ, бо уважае агитацію сихъ митингôвъ за шкôдливу. Консулеви поручено такожь, щобы не принявъ болгарской депутаціи.

Въ Альбаніи, якъ доноситъ Pol. Corr., обсадили 10.000 Альбанцѣвъ мѣсто Призрендъ и дозволяютъ приступъ до него лишь за певною оплатою. Ворохобники збурили телеграфы такъ що Ибрагимъ паша не може нѣчого Портѣ о собѣ донести.

Зъ Вѣдня пишуть до „Politik“, що въ слѣдуючій понедѣлокъ ôтбудеся засѣданье палаты панôвъ, на котрôмъ буде розбиратися справа закона о конгруи. Фракція Шмерлинга постановила голосувати за симъ закономъ такъ якъ его уложила палата пословъ.

„МИРЪ“?

Читателѣ нашй добре ще памятаютъ тую трагичну хвилю, коли нашъ Вп. патріотъ о. Стефанъ Качала промову свою, выголошену въ соймѣ дня 9 (21) жовтня 1881 р. при дебатѣ надъ петиціею Змартвыхвстанцѣвъ о удѣленье имъ субвенціи 10.000 зр. на ихъ интернатъ, — закôнчивъ словами, звернеными до польскои бôльшости: „Пытаюся: чи хочете згоды живои, пожиточнои — чи може згоды гнилои, гробовои? Выбирайте!“

Польска бôльшôсть соймова — якъ звѣстно — ухвалила майже однодушно удѣлити Змартвыхвстанцямъ субвенцію зъ фондôвъ краевыхъ, отже не убоялася выбрати другу евентуальнôсть, вказану поважнымъ речникомъ заступникôвъ руского народу.

И ôтъ того часу пôшла у насъ ера згоды — гнилои, гробовои.

Кому у насъ не звѣстнй проявы сеи еры ôтъ того часу ажь до нынѣшного дня? Звѣстнй они кождому Русинови, бо надто тяжко разили нашу грудь, пекли нашъ мозокъ.

А найновѣйшимъ проявомъ переживаемои нами еры являеся нова газета „Миръ“, котрои першй три числа маемо передъ собою. Зъ першихъ вже еи чиселъ якъ найвыразнѣйше видно, якого то поля ягода и яку она мисію мае сповняти середъ рускои суспôльности.

Она мае бути речникомъ „мира“ — тôлько-жь не „мира живого, пожиточного“, а „мира гнилого, гробового“. Такого „мира“ хоче патеръ Калинка и патеръ Яцковскій, такого мира хотятъ тіи шовинисты польскй та перевертнѣ рускй, що радй-бы бачити Русина бездушнымъ та безмысльнымъ автоматомъ, рабомъ надъ рабами.

До такой роботы пôдготовили они собѣ до сего часу вже кружокъ рабскихъ душъ, вывели ихъ на подіюмъ, а самй зъ-за сцены, хитро усмѣхаючись, глядятъ на рабôвъ-зелотôвъ, якъ они безпамятнй, звертаючись що хвиля до нихъ, бютъ низенькй поклоны и кричатъ що духу въ грудехъ: „Ave..., ave..., ave..., morituri vos salutant!“

Погляньмо тôлько близше, що намъ починае голосити органъ рабскихъ душъ, борцѣвъ гнилого, гробового мира.

Въ своѣй програмѣ „Миръ“ станувъ на становище раба надъ рабами. Рускій народъ сягае у него лишь доти, доки сягае католицизмъ. Зъ по-за Галичины не сягае его око не то за кордоны Долитавіи, але навѣть въ самôй Долитавіи не бачитъ Буковины, бо, бачте, Русины буковиньскй въ переважнôй бôльшости суть гр.-вост. вѣроисповѣданя. Але-жь суть и Русинами?! Такъ, тôлько-жь для рабôвъ Калинки народнôсть не мае ваги.

Такъ отже въ „Мирѣ“ Русь зачинаеся и кôнчится въ Галичинѣ. Але-жь що то за Русь? Можна еи по правдѣ назвати Русею? Нѣ! Се не Русь, а „хаосъ! — одинъ незмѣримый хаосъ... соблазнительный виръ вавилоньского стовпотвореня... хаотичне замѣшательство... съ убиваючими тѣло и душу народа міязмами...“

Черезъ що-жь повставъ сей хаосъ? Черезъ то, — вѣщае „Миръ“, — що „поодинокй сторонництва выступали до теперь пôдъ шумнымъ знаменемъ народныхъ идеалôвъ... непокликанй ложнй пророки для догодженя своей личнôй амбиціи и егоистичнымъ интересамъ збили народъ, за помочію всякого рода доктринъ и софистерій, зъ дороги правды и реального добра и надъупотребили его довѣріе... и такъ сталося, що Русины увлекаются глупыми химерами и плятоничными теоріями“.

Що-жь намъ каже „Миръ“ дѣяти на таке тяжке наше лихо? Намъ — ôнъ нѣчого не каже дѣяти, бо прецѣ ôнъ мае власть свыше дану: „очистити галицко-рускій воздухъ ôтъ убиваючихъ міязмôвъ... ôткрыти нову еру... и еще въ часъ перевести санацію нашого теперѣшного положеня...“

Отже „Миръ“ каже намъ бути вѣрными Є. Вел. цѣсарю Австріи и династіи. Згода: мы такими все були и нынѣ есьмо. Каже намъ стояти твердо при престолѣ римскôмъ. Згода: мы при нѣмъ твердо все стояли и нынѣ стоимо; ба не тôлько, що мы, уніяты, стоимо, але и нашй православнй браты Буковинцѣ и Украинцѣ, котрыхъ „Миръ“ выключивъ зъ рускои родины, нѣколи не чинили намъ докору за-для нашои уніи. Що-жь дальше „Миръ“ намъ каже? Каже намъ зречися „шумного (!) знамени народного идеалу“. Hier zeigt der Engel den Pferdefuss.

Зречися „народного идеалу“?! Чи есть яка цѣна въ свѣтѣ, за яку мы, Русины, могли-бъ зречися „народного свого идеалу“ и пôйти на службу Змартвыхвстанцѣвъ, Єзуитôвъ та всякого рода шовинистôвъ польскихъ? Чи есть якій аргументъ въ свѣтѣ, щобъ переконавъ насъ, що мы, потомки славныхъ предкôвъ, мали-бы нынѣ, въ XIX вѣцѣ, по величавôмъ нашôмъ ôтродженю народнôмъ, стати — якъ досадно сказавъ Шевченко — „варшавскимъ смѣтьемъ“?! Нѣ, анѣ „варшавскимъ смѣтьемъ“ анѣ „грязею Москвы“ мы вже нынѣ не станемо! „Народный нашъ идеалъ“ — такій ненавистный для нынѣшныхъ рабôвъ — врôсъ глубоко вже въ наше серце и не выдре его вже намъ нѣхто. А щобъ его намъ не выдерати, того жадаютъ именно „наука, просвѣта и прогресъ человѣчества“, на котре по фарисейски „Миръ“ покликуеся. „Народный идеалъ“ — то не „доктрина и софистерія, глупа химера чи плятонична теорія“, — якъ подобаеся говорити редакторамъ чи радше инспираторамъ „Мира“, — то душа наша, що такъ могучо и велично проявляеся въ нашихъ трудахъ для добра народу и церкви, то пôдойма нашои народности, то условіе нашои жизненности. И не той „ложнымъ пророкомъ и егоистомъ“, хто въ души своѣй голубитъ „народный идеалъ“ та за него покладае и жизнь свою въ жертву, Богу и людямъ угодну та милу, — а той „ложнымъ пророкомъ и егоистомъ“, що „рабомъ напявшись у рабôвъ“ гаситъ искру Божу въ людскôмъ серци, а ложными устами голоситъ, що ôнъ усувае „хаосъ“, нищитъ „убиваючй міязмы...“

Але „Миръ“ подавъ доси одну цѣну въ ôтплату за наше зреченьеся „народного идеалу“. Ôнъ именно предкладае польскому комитетови выборчому, щобы дôбравъ собѣ „Русинôвъ звѣстныхъ зъ своеи миролюбивости“, такъ переводивъ выборы до рады державнои въ имени Полякôвъ и Русинôвъ, и призначивъ сорозмѣрно до числа округôвъ выборчихъ Галичины ôтповѣдне число посольскихъ крѣселъ для Русинôвъ“. Здавалось-бы: якй елейнй слова! Тôлько-жь „елей“ той проявитъ правдиву вонь тогды, коли зважится, що „Мирови“ наказали такъ написати и то, що ôнъ написавъ, укартоване вже давно и лишь длятого такъ на лобъ на шію поспѣшено съ

Дещо зъ исторіи украиньского письменства XIX. вѣку.

(Споминки и замѣтки М. Уманця.)

IX.

Такъ оно велося трохи чи не до половины 1883 р., коли доля украиньского письменства знову змѣняется. Трохи не разомъ поданй були до цензуры три рукописи: „Про чуму рогатои худобы“ С. Горового; „Про садовину, городину и де що про пашню“ О. Степовика, автора оповѣдань „Про комахъ“, — и „Робинзонъ Крузо“, переробка звѣстнои темы Дефое черезъ В. Чайченка. Дивлячись на те, якъ торôкъ и позаторôкъ легко пропускалися хочь-бы й науковй украиньскй книжки, авторы и въ думцѣ не покладали про яку-небудь заборону, а ще й кіевска цензура, ôтсылаючи рукописи на переглядъ въ „Главное управленіе по дѣламъ печати“, додала ôтъ себе, що, мовь, слѣдуе дозволити. Коли-жь черезъ пôвъ року чи що, вертаются рукописи зъ „Главного управленія“ и несподѣвано всѣ три заборонений. Тогдѣ-жь разомъ „Главное управленіе“ прислало звѣстку въ кіевску цензуру, що заборонено пропускати въ Россію першій томъ „Шекспировыхъ творôвъ“ въ перекладѣ на украиньску мову П. Кулѣша, надрукованый у Львовѣ. Трохи згодомъ „Главное управленіе“ такъ само не пропустило перекладу В. Чайченка двохъ оповѣдань Льва Толстого, дарма, що по россійски они були вже надрукованй.

На всѣ запытаня, якъ и про що? — цензоръ ôтмовивъ одно: „Не пôдходитъ, мовь, пôдъ гуртъ тыхъ книжокъ, що дозволенй § фомъ 2 наказу зъ 1876 року“.

— Якъ се такъ?

— „А такъ, що по наказу зъ 1876 р. дозволено друкувати тôлько творы красной словесности, а науковыхъ книжокъ и перекладôвъ зъ иншихъ мовъ нѣякихъ не дозволено“.

— Якъ же такъ, коли позаторôкъ и торôкъ цензура пропускала науковй книжки, якъ отъ „Де-що про свѣтъ божій“, „Оповѣданя про комахъ“, „Читанку“ то що, и переклады „Гамлета“ Шекспира, „Антигоны“ Софокля, и иншй?

— „Ну, що-жь робити? То була помылка наша, и теперь вже окрôмъ белетристики та етнографичного матеріялу нѣчого по украиньски не пустимо“.

Отже черезъ мѣсяць якій чи що, „Главное управленіе“ прислало першй оповѣданя К. Гамалѣи „Земля и люде Россіи“ и книжечку В. Чайченка „Про грôмъ та блыскавку“, яко дозволенй. Здавалося, що тутъ повинно бути якесь недорозумѣнье, що цензура може ховае справжнй причины забороны. Отже скоро довелось запезнитись, що „Главное управленіе“ справдѣ таки наважилось зовсѣмъ не дозволяти на украиньскôй мовѣ нѣчого, окрôмъ самостôйныхъ творôвъ белетристики, а высше згаданй книжки Гамалѣи и Чайченка пропущенй цензурою ранѣйше, та тôлько пôзнѣйше присланй. Такъ зъ початку 1884 року цензура хочь и пропустила 6-тый выпускъ географичныхъ оповѣдань Гамалѣи, але цензоръ переказавъ ему, що, мовь, „Главное управленіе“ тôлько черезъ те й дозволило, що вже ранѣйше надрукованй першй 5 выпускôвъ, а на дальше, то шкода й заходу, нехай и въ думцѣ собѣ не покладае, щобъ було дозволено. Такъ само цензура торôкъ заборонила друкувати историчне оповѣданье М. Комарова „Якъ Богданъ Хмельницкій вызволивъ Украину зъ польской неволѣ?“, писане, якъ менѣ достоту вѣдомо, безъ жадного замаху на сепаратизмъ або що инше, до чого-бъ цензурѣ можна було причепитися. Не дозволено тежь перекладу оповѣданя гр. Л. Толстого „Чимъ люде живй?“ и другого тому Кулѣшевого перекладу творôвъ Шекспира, що мавъ ôнъ друкувати въ Россіи. Шекспиръ, якъ вѣдомо, давно вже переложеный на всѣ европейскй мовы и на россійскôй богато есть перекладôвъ, а оповѣданье Л. Толстого не тôлько надруковане по россійски, а навѣть дозволене для прилюдного читаня. Значитъ певно, що не суть книжки, а мова була приводомъ для забороны. Незабавомъ пôсля сего подано въ цензуру перекладъ Руданьского „Иліялы Гомера“, друкованый вже въ „Правдѣ“ 1872—1876 рр., и цензура тежь не пустила, не вважаючи на те, що „Правда“ до 1876 року вôльно пропускалася въ Россію. Зъ рукописей, забороненыхъ торôкъ цензурою, менѣ вѣдомй ще ось якй: а) „Дитячй казки и оповѣданя“ В. Чайченка; б) „Ôгъ снѣгу до снѣгу“, дитяча читанка; в) „Джонъ-Броунъ“, біографія; г) „Василь Гойда“, оповѣданье, перероблене на тему Робинзона Крузо, и д) переклады зъ М. Вагнера „Казки кота мурлыки“. Всѣ сй писаня не маютъ въ собѣ нѣ единого зернятка чого-небудь недозволеного, а забороненй тôлько черезъ те, що писанй украиньскою мовою. Такъ у всѣхъ сихъ случаяхъ цензоръ ôтмовлявъ одно, що, мовь, „не пôдходитъ пôдъ гуртъ книжокъ, дозволеныхъ §-омъ 2 наказу зъ 1876 р.“

Якъ менѣ вѣдомо, то цензура й доси пильнуе сего порядку и вже нѣчогôсенько не дозволяе друкувати по украиньски, окрôмъ самостôйныхъ творôвъ красной словесности та етнографичного матеріялу, такъ що одинъ цензоръ то просто ôтказавъ, що ôнъ не стане и передивляти украиньскй рукописи про якй науковй речи або коли буде якій перекладъ, а просто ôтсылати-ме въ „Главное управленіе“, съ такою гадкою, що, мовь, не слѣдъ дозволяти по силѣ 2. §. наказу зъ 1876 р., бо все однаково „Главное управленіе“ — не дозволитъ.

Нехай же честна громада не дивуется, побачивши другу частину зборника „Рада“, надруковану торôкъ въ Кіевѣ, далеко меншою ôтъ першои частины, бо всѣ науковй статьѣ, мѣжь иншими дуже цѣкаву историчну розвѣдку Олександровича „Кошовый отаманъ Сѣрко“, цензура повыкидала. Навѣть и белетристику украиньску теперь дуже тяжко провести черезъ цензуру. Такъ менѣ вѣдомо, що цензура, обурившись чомусь на п. М. Старицкого, повыкидала зъ другои частины збôрника „Рада“ все, що було пôдписане Старицкимъ, мѣжь иншимъ навѣть маленьку поезію „Весна“, де выспѣвуется „весна красна“ та й годѣ. Менѣ вѣдомо тежь, що п. Грѣнченко, той самый, що першй его поезіи надрукованй въ першôй частинѣ „Рады“ и вже тогдѣ звернули на себе увагу освѣтнои громады, тричи засылавъ въ цензуру збôрникъ своихъ поезій, двѣчи переробляв и выправлявъ его, пôдладжуючись до цензуры, а врештѣ мусѣвъ друкувати на половину оскубленый цензурою збôрникъ своихъ поезій*).

Торôкъ же дôждалися мы ще одной новины. Знаючи, що по наказу зъ 1876 року особнй цензоры або хочь и цензурнй комитеты самй не маютъ права дозволити друкованя украиньскихъ книжокъ, безъ волѣ на то „Главного управленія“, черезъ що тратится дуже багато часу, де-хто посылавъ рукописи просто до „Главного управленіе“. Отже на сей разъ выйшло зовсѣмъ инше. Въ „Главномъ управленію“ сказали, що треба перше всего удатися до кіевского цензора, бо по новому порядку всѣ украиньскй рукописи, куды-бъ они не були поданй, належатъ переглядови кіевского особного цензора, а вже ôнъ съ своею гадкою повиненъ переслати въ „Главное управленіе по дѣламъ печати“, бо кіевскій цензоръ, живучи въ самому осередку Украины, мусить красше знати всѣ громадскй обставины, ôтъ якихъ залежитъ цензура украиньскихъ книжокъ.

(Дальше буде.)

*) Збôрникъ сей друкуется теперь въ Харковѣ и незабавомъ выйде въ свѣтъ.

заложеньемъ и упосаженьемъ „Мира“, щобъ ôнъ „поки ще часъ — ôткрывавъ нову еру“ и a posteriori ставивъ єлейнû проєкты — не свои а тыхъ, котрû єму наказали зъигнорувати и анѣ словомъ не згадати про рускій комитетъ выборчій, такожь зложеный зъ волѣ послôвъ, тôлько, о, horrendum! зъ волѣ рускихъ послôвъ. Впрочѣмъ такожь не треба забути, щобы въ тôмъ проєктѣ „Мира“ всюда, де стоитъ слово „Русины“, додати слово „рабы“, а тогды ще яснѣйше представится намъ цѣла тенденція проєкту „Мира“.

Польскû газеты носятся съ „Миромъ“ якъ съ писанымъ яйцемъ, величаютъ, хвалятъ, ажь роты собѣ дерутъ, але одному лишь „Dziennik-ови Poznańsk-ому“ при одушевленôй хвальбѣ „Мира“ забренѣла, мовь тая оса коло уха, проклята згадка: „Wszystko to bardzo pięknie — ale już raz Gołuchowski popierał gazetę podobnej szlachetnej tendencyi jak „Mir“ — — i... i... o ile sobie przypominamy... w stosunku do poparcia dość prędko my ze łzami w oczach zaintonowali jej smętne Requiescat in pace!“...

Нашû послы въ думѣ державнôй.

Дня 10 марта при росправѣ буджетовôй забравъ до тит. 10 слово пос. сов. **В. Ковальскій.** Бесѣдникъ пригадує, що вже 29 сѣчня с. р., при дебатѣ надъ додатковымъ кредитомъ въ цѣли основаня резиденціи владычои въ Станиславовѣ, представивъ ôнъ сумнû ôтношеня нашои єрархіи церковнои въ думѣ державнôй. Ôтъ сего часу тû ôтношеня о стôлько полѣпшилось, що Галичина найвысшимъ постановленьемъ зъ д. 12 лютого одержала свого митрополита. При сѣмъ однакожь замѣчає бесѣдникъ, що урядова „Wiener Zeitung“, публикуючи номинацію митрополита руского и архіепископа латиньского львôвского, поступила дуже неôтповѣдно, помѣщаючи имя послѣдного, именованого доперва 15 лютого на першôмъ мѣсци. „Сего Русины Галицкû не надѣялись“ — каже бесѣдникъ — „такъ якъ они суть первѣстными жителями краю а ихъ митрополія вже ôтъ 1308 р. существує. Упала она вправдѣ съ часомъ, получена съ Кіѣвскою, и не выконувала своихъ правъ за панованя Польщѣ, въ котрôй примасъ Гнезненьскій уважався головою церкви, — але по прилученю Галичины до державы австрійскои ôтновивъ єи цѣсарь Францъ назадъ у Львовѣ. Хотѣвъ тогды латиньскій архіепископъ львôвскій за всяку цѣну пôддати єи пôдъ свою власть, коли противно папа жадавъ єи собѣ безпосередно пôдвластити, але цѣсарь Францъ порѣшивъ дѣло такъ, що нашь митрополитъ ставъ самостôйнымъ достойникомъ церкви. Се ôтповѣдало вповнѣ исторіи нашои церкви, пôсля котрои архіепископы митрополитамъ а нѣколи митрополиты архіепископамъ винû пôдлягати. Коли небавомъ потому наступивъ въ р. 1809 критичный часъ для Австріи и коли значна частина королевства Галицкого покорилась Наполеонови и имя єго при богослуженяхъ споминала, то одно руске духовеньство съ своимъ митрополитомъ на чолѣ осталось вѣрнымъ династіи и супротивилось чужому пановаию. За те потерпѣвъ навѣть митр. Ангеловичь вязницею а єго добра сконфисковано, але анѣ на хвилю не заколыбався ôнъ въ своѣй преданности. Митрополія наша, мои панове, має проте для насъ историчне значенье, и митрополитъ уважався взорцемъ вѣрности и преданности для цѣсаря и найдостойнѣйшои династіи — тому и не годилось оскорбляти єго достоиньства и урядова „Wien. Zeitung“ не повинна була робити политику на власну руку. Впрочѣмъ нынѣшный митрополитъ бувъ уже давно титулярнымъ епископомъ, коли нынѣшный номинатъ архіепископства латиньского одержавъ то достоиньство доперва въ 1881 р. Дроченя и доскулюваня такого рода не причинятся певно до примиреня обохъ церквей въ Галичинѣ“. — Бесѣдникъ высказує ôттакъ надѣю, що въ теперѣшнôмъ складѣ по номинаціи митрополита и епископа Станиславôвского всѣ три достойники рускои церкви въ Галичинѣ при участи капитулъ и свѣтскои интелигенціи зможутъ справы рускои церкви управильнити на провинціональнôмъ синодѣ и що на пôдставѣ XV артикулу основ. держ. законôвъ они збережутъ независимôсть церкви рускои пôдъ взглядомъ внутреннои управы. Надѣемось“ — каже бесѣдникъ — „що злощасне панованье Єзуитôвъ, котрыми насъ ôтъ 1882 р. надѣлено, уже разъ закôнчится, такъ якъ наша єрархія повинна и може мати на стôлько силы и волѣ, щобы справами своеи церкви управляти самостôйно. Здаєся, що наспѣвъ уже и той часъ, коли и министеръ вѣроисповѣдань и просвѣты буде мôгъ додержати своє слово, и понеже часы уже полѣпшились, то и надѣятись намъ, що нашь чинъ Василіяньскій буде звôльненый ôтъ завѣдательства чужого и ненавистного намъ ордена Єзуитôвъ. Рôвно єсьмо управненû вѣрити, що нашимъ єрархамъ удасться прикоротити и панованье бабъ въ нашôй церкви. Всѣ бо у насъ знаютъ, що богато лиха, яке найшло въ послѣдныхъ часахъ на нашу церковь, маємо завдячувати лишь бабскôй клицѣ, котра такъ въ Римѣ якъ и Львовѣ манипулює. Именно-же надѣємось, що Змартвыхвстанцѣ поселившіся недавно у Львовѣ, обмежатъ своє дѣланье на своє заводове и не будутъ мѣшатися въ нашû церковнû справы, такъ якъ мы не стерпимо у себе нѣ чужихъ мисіонарôвъ нѣ емисарôвъ нѣ ихъ вмѣшуваня въ нашû церковнû дѣла. Мы жь не мѣшаємось въ чужû справы, а помочи посторонои не потребуємо“.

Бесѣдникъ згадує ôттакъ про календаробство, выкликане на ново лат. епископомъ зъ Перемышля, говоритъ о протестахъ деканатôвъ Пôдгаєцкого и Скôльского до папы и митрополита львôвского и поручає п. министрови вѣроисповѣдань сю нашу національну и церковну святощь окремôй опѣцѣ. „Нарушенье календаря“ — каже бесѣдникъ — „будемо заедно уважати насилуваньемъ нашои церкви и народности“.

Потôмъ переходитъ пос. Ковальскій до справы конгруальнои. Судячи по обставинахъ, не має ôнъ надѣи, щобы законъ о полѣпшеню дотаціи клира въ найблизшôмъ часѣ уже ставъ правосильнымъ, и хто знає, чи по можливôмъ ôткиненю єи въ палатѣ панôвъ не стане ôнъ ще предметомъ новыхъ и довгихъ дебатъ въ думѣ державнôй. Навѣть самъ п. министеръ вѣроисповѣдань немає надѣи перевести сей законъ скорше якъ передъ трема роками. Въ виду того заходитъ крайна потреба прійти рускому духовеньству съ скорою матеріяльною помочею тымъ бôльше, що край весь, навѣщеный въ минувшôмъ роцѣ повенями, зъубожѣвъ ажь надто а люде не суть въ можности оплачувати хотяй-бы и найнизшû належитости епитрахильнû. Бесѣдникъ пригадує при тôмъ п. министрови слова єго власнû, высказанû при дебатѣ о основаню епископства Станиславôвского, котрыми п. министеръ вѣроисповѣдань потвердивъ, що положенье гр. кат. духовеньства въ Галичинѣ єсть крайно невыносне и що хотяй бы и не прійшло було до закону конгруального, правительство було-бы мусѣло прійти въ помôчь рускому клиру, жонатому и поносячому тымъ самымъ бôльшû тягары“. Бесѣдникъ має такожь надѣю, що запомоговый фондъ въ сумѣ 600.000 зл. буде въ короткôмъ часѣ роздѣленый межи духовеньство Галицке „справедливѣйше“ и що власти увзгляднятъ при тôмъ найбôльше потребуючихъ и найдостойнѣйшихъ зъ посередъ душпастыровникôвъ.

Въ кôнци пôдноситъ бесѣдникъ въ широкôй своѣй и ядреной промовѣ еще разъ дѣло дотаціи руского епископа въ Станиславовѣ. Онъ замѣчає, що доходы метрополита львôвского brutto доходятъ лишь до сумы 32.616 зл. а. в., а по ôтрученю выдаткôвъ въ сумѣ 10.460 зл. ограничаются на 22.156 зл. netto. Сю суму не має ôнъ однакожь побирати въ цѣлости, такъ якъ 12.000 зл. идутъ зъ того на удержанье уступившого митрополита дра Іосифа Сембратовича. Такимъ свѣтомъ лишаєся теперѣшному митрополитови лишь сума 10.156 зл. а. в. Пôзнѣйше має бути митрополитъ львôвскій обовязаный ôтступити зъ тои дотаціи своеи лишь 7.000 зл., такъ що єму лишится квота 15.156 зл. рôчного доходу. Бесѣдникъ єсть однакожь мнѣнія, що така мала сума не ôтповѣдає потребамъ звычайного владыки, не то митрополита а для того було-бы порадно, щобы п. министеръ вѣроисповѣдань и просвѣты въ порозумѣню съ Римомъ дѣло се поправивъ, тымъ бôльше, що ôнъ єго давнѣйше въ порозумѣню съ Римомъ въ сей способъ полагодивъ. Бесѣдникъ ставить проте въ имени буджетового выдѣлу слѣдуючу резолюцію: „Взываєся ц. к. правительство, щобы зволило застановитися, чи не порадно було-бы побôльшити дотацію гр. кат. епископства Станиславôвского и тамошнои капитулы ôтповѣдно насущнымъ потребамъ“. Ôттакъ ректификує пос. Ковальскій мнѣнье п. министра, будьто додація епископства Станиславôвского рôвняєся додаціи гр. кат. епископства въ Перемышли и констатує, що перша дотація выносить суму 17.575 зл., послѣдного 30.536 зл. а. в. Ôнъ противится такожь заголовкови рубрики: „Доповненье дотаціи“ въ предложенôмъ буджетѣ, бо ся рубрика не доповнює дотаціи епископа Станиславôвского, а просто обôймає цѣлу суму дотаційну. Дальше пôдноситъ бесѣдникъ и ту обставину, що доперва при заснованю епископства Станиславôвского правительство принялось практики, дотовати єго съ шкодою другого епископского престола. Сего не зроблено нѣ тогды, коли ôтъ епархіи празкои ôтлучено кенигрецку, нѣ въ найновѣйшôмъ часѣ, коли засновано епископство въ Будвайсѣ. Ажь доперва у насъ въ Галичинѣ ступлено на таку дорогу. Остаточно радитъ бесѣдникъ правительству надѣлити епископство Станиславôвске земельною посѣлостею зъ камеральщины округа Коломыйского.

Бесѣду пос. Ковальского приняла лѣвиця съ оплесками. *(Дальше буде.)*

ДОПИСИ.

Ôтъ Ярослава.

(*Клиръ ярославского деканату*) въ числѣ 20 священикôвъ ôтправивъ въ Ляшкахъ на дняхъ 12, 13 и 14 марта с. р. тридневнû вправы духовнû. Вправы тû були въ той способъ зарядженû, що въ декотрыхъ ихъ составахъ и нарôдъ мôгъ брати участь. Зъ того поводу однû до потребъ духовныхъ такъ священьства якъ и вѣрныхъ приноровленû науки голосилися зъ церквѣ, другû же ôтносячûся до вымогъ духовеньства выкладалися въ приходскôй комнатѣ. Попри духовныхъ наукахъ совершалися ще въ церквѣ ôтповѣднû богослуженя, дома же въ вôльныхъ ôтъ поучень хвиляхъ велася диспута надъ богословскими пытанями и практикою набутими случаями душпастырскими. Великій здвигъ такъ мѣсцевыхъ якъ и замѣсцевыхъ вѣрныхъ присутствувавъ черезъ 3 днѣ въ церквѣ, бравъ участь въ богомолію, приступавъ до св. сповѣди, и будувався духовно, видячи, якъ самû священики такожь ôтбували духовнû вправы, въ третôмъ дни сами сповѣдь ôтправляли. Се такъ спасительно вплынуло на вѣрныхъ, що они горячо забажали, щобы они всѣ могли высповѣдатися, черезъ що соборна служба божа съ св. причастіямъ протяглася ажь до 3 годины по полудни, по чѣмъ такъ духовеньство якъ и вѣрнû съ найбôльшимъ вдоволеньемъ и превеликими духовными користями опустили церковь.

Преосв. епископъ Іоанъ, довѣдавшись о тôмъ богоугоднôмъ предпринятю, почтивъ зôбраныхъ своимъ ôтручнымъ письмомъ, высказуючи въ нѣмъ свою радôсть, що священьство деканальне такъ точно сповнило єго горяче желанье, удѣляючи при тôмъ своє архіерейске благословеніе, пôднѣсъ бажанье, щобы тоє богоугодне предпринятье, зô взгляду религійного и нороственного такъ хосенне, могло послужити яко примѣръ и для душпастырѣвъ другихъ деканатôвъ.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— **Зъ Городенецкого.** Минувшого мѣсяця ôткрыто въ нашихъ сторонахъ двѣ читальнѣ: въ Городници и въ Джуровѣ.

Городниця, село надъ самымъ Днѣстромъ окружене стрôмкими горами, мале и бѣдне. Тамъ ôтъ 35 лѣтъ трудится о. Теофанъ Глиньскій, мужь звѣстный у насъ загально зъ своихъ народолюбныхъ подвигôвъ. Ôгъ кôлькохъ лѣтъ працює съ о. Глиньскимъ спôльно зять єго о. Корнилій Петровскій. За ихъ то стараньемъ основалася и ôткрылася мин. мѣсяця читальня въ Городници. На се свято загостили: о. дек. Козловскій зъ Ôгрѣльча, о. Ром. Литвиновичь зъ Камѣнокъ, п. Григ. Легиновичь, учитель зъ Стрѣльча, п. Ив. Караджій, купець зъ Городенки, п. Макс. Крушельницкій, учитель зъ Городенки и др. Огкрытье ôтбулося въ домѣ приходскôмъ, хорошо пристроєнôмъ. Першу промову державъ о. Петровскій, поясняючи велику задачу читальнѣ и загрѣваючи громадянъ до працѣ, просвѣты, тверезости и поспôльнои любови. Бесѣду свою прегарну закôнчивъ многолѣтствомъ Є. Вел. цѣсарю. По ôтспѣваню сего многолѣтства слѣдувавъ дуже прекрасный ôтчитъ о. Теоф. Глиньского „о просвѣтѣ“. Опôсля о. Ром. Литвиновичь пояснивъ статутъ читальнѣ, а мѣшаный хоръ пôдъ проводомъ о. Петровского ôтспѣвавъ „Щасть намъ Боже!“. Потому п. Крушельницкій державъ ôтчитъ „о бальонахъ“; малый школярикъ ôтдеклямувавъ дуже удачно стихъ „До Руси“ Верхратского, а хоръ ôтспѣвавъ „Миръ вамъ братя“. Промовляли ще о. Р. Литвиновичь, заохочуючи народъ до промыслу та торговлѣ, и п. М. Крушельницкій о ôтродженю нашого народа черезъ такихъ людей, якъ о. Глиньскій. Пôдъ конець выбрано выдѣлъ (головою о. Петровского, а єго заступникомъ ч. Мих. Васкана, вôйта) и вписано 18 новыхъ членôвъ; всѣхъ членôвъ числитъ читальня 64. Ухвалено такожь вписати читальню въ члены обохъ просвѣтныхъ товариствъ нашихъ и предплатити 6 часописей. Вкôнци спѣвано „Многая лѣта“ всѣмъ притомнымъ. Кождого мусѣла дуже пріятно вразити тая популярнôсть старенькихъ пп. Глиньскихъ и цѣлои ихъ родины, якою тѣшатся у своихъ парохіянъ. Нарôдъ нашь любитъ своихъ добродѣѣвъ и ôтдячує имъ ихъ жичливôсть вдячною любовію.

Въ Джуровѣ ôткрыто читальню 14 лютого с. р. Хтось тамъ зъ рады повѣтовои ôтъ довшого вже часу намавлявъ громаду, щобы заложила собѣ читальню польску, але нарôдъ не захотѣвъ у себе такои благодати, яка упала-бы для него зъ рады повѣтовои. Натомѣсть громада заложила у себе читальню руску, при помочи завѣдателя о. Мелетія Логоцкого и чч. громадянъ: Як. Савицкого, вôйта, Сем. Бровчука, Микиты Парылюка, Ив. Барчина и Григ. Илюка.

— **Зъ Стрыя.** Въ сихъ дняхъ прибула въ Стрыйщинѣ, — убогôй въ загалѣ пôдъ тымъ взглядомъ — знову одна святыня науки и просвѣты. Дня 5 л. марта ôтбулося торжественне ôткрытье читальнѣ въ Добрянахъ, заснованои трудами пароха о. Авдыковского, учителя п. М., и декотрыхъ письменныхъ селянъ. Съ ôтчитами прибули пп. Гладышовскій и Вахнянинъ зъ Стрыя. Якъ на початокъ вписалося 45 членôвъ, но въ Бозѣ надѣя, що число се вскорѣ побôльшится. Невдовзѣ має заснуватись такожь читальня въ сусѣднôмъ селѣ Угерску. Щасть Боже!

— **Въ селѣ Ниновичѣ,** належачôмъ до парохіи Войславицкои, существує вже ôтъ мая 1884 р. читальня. Заснована она за спôвдѣланьемъ тамошного пароха и за стараньемъ мѣстцевого вôйта Андрея Нагôрного, якъ такожь многихъ другихъ господарѣвъ того села, именно Ивана Сполитакевича, Семена Дмитерка, Василя Козака, Ивана Дмитерка, Иринея Сича, котрû не тôлько що самû пильно до читальнѣ учащаютъ, але и другихъ заохочуютъ. Въ честь тыхъ якъ и въ загалѣ цѣлои невеличкои, бо лишь мало що бôльше триста душъ числячои громады додати належитъ, що она почавши ôтъ 1874 року цѣлковиту тверезôсть заховує, школу и шпихлѣръ въ порядку утримує, передъ двома роками своимъ власнымъ коштомъ нову церковь выставила, при всѣхъ доси ôтбувшихся выборахъ въ свѣдомости свого патріотичного обовязку свои голосы на повѣреныхъ мужѣвъ ôтдавала и въ загалѣ яко примѣръ для другихъ громадъ послужити може.

ÔТОЗВА

Въ суботу 9 (21) марта с. р. послѣдує торжественне ôткрытье филіяльного складу „Народнои Торговлѣ“ въ Дрогобычи. Торжество начнеся о 9. годинѣ отвѣтнымъ богослуженьемъ въ тамошнôй городскôй церкви и скôнчится водосвятіемъ въ льокальностяхъ торговлѣ въ ринку п. ч. 43 коло головнои трафики.

Обвѣщаючи о тôмъ предстоячôмъ радôстнôмъ фактѣ, управляючій Совѣтъ „Народнои Торговлѣ“ має честь запросити Вп. Землякôвъ и Патріотôвъ нашихъ на то торжество въ увѣреню, що по крайнôй мѣрѣ рускû жителѣ Дрогобыча и єго окрестности являтся въ поважнôмъ числѣ. Всѣмъ прецѣ звѣстнû мотивы покликавшû до житя се перве торговельне товариство на нашôй галицкôй Руси, „Народну Торговлю у Львовѣ“! Наша „Народна Торговля“ стала голосною не лише въ цѣлôмъ нашôмъ краю, но заняла и въ торговельнôмъ свѣтѣ становище, приносяче честь рускому народови. Єи склады: львôвскій, станиславôвскій, перемыскій и тернопôльскій выказуютъ клієнтелю первостепенныхъ складôвъ того рода, а крамницѣ, существуючû въ нашôмъ краю, побираютъ товары зъ тыхъ складôвъ.

Ôткрываючи въ протягу першого административного року пятый зъ ряду складъ, ôтзываємося съ повною свѣдомостею нашихъ хорошо напередъ поступаючихъ дѣлъ и съ повнымъ довѣріємъ до нашого дорогого народу и єго провôдникôвъ, до всѣхъ рускихъ патріотôвъ съ тою умильною просьбою, щобы ще численнѣйше, ще громаднѣйше зволили вписуватися въ члены нашои „Торговлѣ“ и купували та замовляли товары въ однôмъ зъ пяти єи закладôвъ. Особливо усердно просимо жителѣвъ города Дрогобыча и єго окрестности а именно тамошныхъ неутомимыхъ, выпробованыхъ нашихъ патріотôвъ, щобы зволили щиро-сердечно занятися тымъ наймолодшимъ нашимъ складомъ въ Дрогобычи, щобы ôнъ въ скорѣ мôгъ розростися величаво въ Дрогобыцкôй земли, обнимаючи єго нерозрывнымъ ланцухомъ многочисленныхъ крамниць и запускаючи тымъ дѣломъ сильнû коренѣ добробыту и руского духа навѣть въ найдальшû закутки тои части Руси!

У Львовѣ 4 (16) марта 1885.

Ôтъ управляючого Совѣта „Народнои Торговлѣ“.

Евгеній Дудкевичь, предсѣдатель. *Дръ Левъ Павенцкій,* секретарь.

Запросины до предплаты.

Вся наша суспôльнôсть чує ôтъ давна велику потребу выдавництва рускихъ квартетôвъ, нагромадженыхъ въ значнôмъ множествѣ въ рукописяхъ у поодинокихъ людей, а мало приступныхъ для ширшого загалу, а именно для молодежи школьнои, читалень и хорôвъ, заснованыхъ такъ численно въ найновѣйшôмъ часѣ майже въ кождôмъ закутку нашого краю.

Потребу тую рѣшилися мы заспокоити выдавництвомъ партитуры всѣхъ красшихъ и удатнѣйшихъ творôвъ музичныхъ, якъ поодинокихъ нашихъ рускихъ композиторôвъ, та якъ и пѣсень народныхъ спѣваныхъ именно въ нашôй Галичинѣ, котрû будутъ пôдобранû на чотыри голосы для мужескихъ и мѣшаныхъ хорôвъ.

Широкій матеріялъ до такого выдавництва нагромадили мы вже при благосклонности нашихъ композиторôвъ и любителѣвъ музики. Именно надôслали намъ свои творы П. Т. Н. Лисенко зъ Кіѣва и Нѣщиньскій зъ Одессы, Ис. Воробкевичь зъ Буковины, а въ Галичинѣ одержали мы призволенье на печатанье всѣхъ композицій пок. Мих. Вербицкого, ôтъ сына єго Вп. проф. Ивана Вербицкого. Кромѣ того поодинокû люде засилили насъ великимъ множествомъ композицій пок. М. Лавровского, Рудковского, Петр. Любовича и др., по бôльшôй части въ оригинальныхъ руко-

писяхъ, а остаточно и всѣ прочѝ молодшѝ музычнѝ силы нашого краю жертвували намъ свои услуги до того дуже хосенного и давно выжиданого дѣла.

Нынѣ есьмо вже такъ щасливѝ розпочати выдавництво наше пôдъ редакціею Вп. проф. Анатоля Вахнянина и о. Порфирія Бажаньского.

Партитура рускихъ пѣсень народныхъ и композицій въ укладѣ квартетовôмъ пôдъ заголовкомъ „Кобзарь“ поступила вже въ печатню Пиллера у Львовѣ и въ мѣсяцю липню с. р. появится перша книжка въ 10 листôвъ (8-ка, 160 стор.) за дуже приступну пренумераційну цѣну 1 зр. а. в.

Предплату просимо присылати до комитету на руки богослова С. Зельского (ул. Коперника ч. 36) у Львовѣ, а также черезъ товариство „Просвѣта“ або черезъ редакціи рускихъ львôвскихъ часописей. Ôсъ участи П. Т. Публики буде зависѣти скоре покôнченье цѣлого дѣла, котрого объемъ годѣ зъ горы означити.

Львôвъ дня 10. Марта 1885.

Богдаръ Кирчôвъ, IV. р. — Яковъ Красноперa, IV. р. — Северинъ Грицина, III. р. — Михайло Саврунт, II. р. — Свдôръ Зельскій. — Дмитро Андрейко. — Зенонъ Копертыньскій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Зъ рады державнои.) На засѣданю рады державнои дня 13 с. м., коли розпочалася дебата надъ резолюціею въ справѣ запомоги для школъ народныхъ въ Тыролю, забравъ голосъ пос. Промберъ зъ Моравы и выступивъ противъ такого способу роздѣлюваня запомоги, щобы нею займався выдѣлъ краевый, бо, якъ казавъ, легко може статись, що запомога та може бути ужита на цѣли партійнѝ. При сѣй случайности пôднѣсъ Промберъ жалѣ на намѣстника Моравы гр. Шенборна, що мужь сей надъуживае своеи власти въ цѣляхъ партійныхъ и кривдитъ Нѣмцѣвъ на користь Славянъ. Противъ сего закиду выступивъ министеръ бар. Конрадъ и старався въ своѣй бесѣдѣ не тôлько оправдати намѣстника Моравы, але и затерти то враженье, яке выкликала его бесѣда зъ дня 11 с. м. Министеръ говоривъ: „Вôльно кождому послови высказувати свôй поглядъ на неотповѣдне або неоправдане интерпретованье законôвъ, але пос. Промберъ зачепивъ намѣстника Моравы и представивъ его тутъ яко чоловѣка партійного, котрый надъуживае своеи власти. Робити урядникови закиды, що ôнъ поступае незаконно и партійно, значитъ те саме, що сказати, що ôнъ нарушуе основнѝ законы державнѝ. На сѝ законы же ôнъ присягае, значилобы отже, що ôнъ ломитъ присягу. Противъ тому однакожь протестую рѣшучо. Правительство нѣколи не противилося острôй критицѣ поступованя властей администраційныхъ, але закидати урядникови, що ôнъ ломитъ присягу, есть дуже неотповѣдно, тымъ бôльше, коли сей урядникъ не може самъ боронитися; судити о неприсутнôмъ не пристоитъ гôдности высокои палаты.“ *(Грôмкѝ оплески зъ правицѣ — зъ лѣвицѣ страшный крикъ и взыванье до порядку.)* Министеръ: „Мимо того не откличу того, що я сказавъ.“ *(Знову крикъ на лѣвици.)* Въ дальшôй бесѣдѣ звертаесь министеръ до пос. Грайтера и каже, що застерѣгаесь якъ найострѣйше противъ пôдсуваню ему индеферентизму религійного и що сего пос. Грайтеръ певно на серіо не думавъ. Ôнъ (министеръ) знае добре, що на университетѣ вѣденьскôмъ суть певнѝ клики и противъ сихъ ôнъ также выступае. „Але отъ що хотѣвъ я вчера сказати — закôнчивъ министеръ — щобы мы, пôсля старои пословицѣ, выбачили собѣ взаимно и розôйшлися въ згодѣ“.

По короткихъ ще промовахъ пословъ: Зиса, Промбера, Бречека и Геверы закôнчились дебаты надъ етатомъ министерства просвѣты и вѣроисповѣдань. Цѣлый етатъ въ выдаткахъ выноситъ отже 19,752.641 зр., а въ доходахъ 5,629.246 зр. — Опôсля приступлено до дебатъ надъ етатомъ министерства финансôвъ. Въ тит. „управа центральна“ ухвалено въ выдаткахъ 991.740 зр., а въ доходахъ 3.500 зр. На краевѝ и повѣтовѝ дирекціи скарбовѝ, на инспекторôвъ финансовыхъ и уряды вызначаючѝ належности скарбовѝ въ выдаткахъ 2,605.100 зр. а 9.700 въ доходахъ. Администрація податковѝ, служба податкова при староствахъ и льокальнѝ комисіи податковѝ въ выдаткахъ 1,073.120 зр. а 1.800 зр. въ доходахъ; каса центральна, министеріяльнѝ уряды платничѝ, касы и уряды платничѝ краевѝ выд. 393.386 зр., дох. 800 зр.; сторожа скарбова выдат. 5,266.300 зр., дох. 302.650 зр.; уряды поборчѝ въ выдаткахъ 3,916.900 зр., дох. 6.000 зр.; прокураторія державна выд. 354.330 зр., дох. 20.000 зр.; администрація мытова выд. 1,439.080 зр., дох. 1,431.700 зр.; евиденція катастру податку грунтового, выд. 797.980 зр., дох. 176.200 зр. При послѣднôмъ титулѣ забравъ голосъ пос. Шеффель и сказавъ, що податокъ австрійскій занадто великій, бôльшій якъ въ якôй небудь другôй державѣ; министрови финансôвъ оказавъ, що ôнъ за богато мае помыслу въ вынаходжуваню способôвъ чимъ разъ бôльшого збôльшуваня тягарôвъ податковыхъ и що министерство финансôвъ творитъ побôчь социялистôвъ и анархистôвъ трете сторонництво, котре бажае зруйнувати станъ середный. Опôсля ухвалено загальну касовôсть въ сумѣ 2,076 298 зр. въ выдаткахъ а 2,127.156 зр. въ доходахъ. Зъ податку грунтового ухвалено 33,650.000 зр.; зъ 5% податку ôтъ доходôвъ зъ домôвъ увôльненыхъ до часу ôтъ податку будынкового 1,412.000 зр.; зъ податку зарôбкового 10,100.000 зр. а доходового 24,530.000 зр.

На вечѣрнôмъ засѣданю дня 13 с. м. ухвалено дальше кошты екзекуцій податковыхъ въ выдаткахъ 500.000 зр, въ доходахъ 546.000 зр.; проценты ôтъ залягаючихъ податкôвъ 315.000 зр. въ доходахъ, а кошты евентуальныхъ доходжень въ цѣли реформы податкôвъ 10.000 зр. въ выдаткахъ. — Резолюцію, взываючу правительство о полѣпшенье положеня галицкихъ урядникôвъ въ урядахъ податковыхъ, приняла палата. — Опôсля ухвалено титулъ „мыто“ въ выдаткахъ 28,134.000 зр. а въ доходахъ 46.815.452 зр.; податокъ споживчій дох. 94.494.000 зр., выд. 13,049.420 зр.

На засѣданю зъ дня 14 с. м. предложена радѣ державнôй петиція самбôрского выдѣлу повѣтового о выроблюванье соли для худобы и о зниженье цѣны на сôль, снятыньского выдѣлу повѣтового о регуляцію Прута и львôвскои сторожи вязниць о полѣпшенье ихъ положеня. Зъ порядку дневного ухвалено титулъ „сôль“ съ сумою выдаткôвъ 3,058.800 зр. а въ доходахъ 20,274 500 зр. При сѣмъ титулѣ промовлявъ пос. Озаркевичь, выказуючи, що монополь на сôль есть найнесправедливѣйшимъ и для нисшахъ клясъ найбôльше пригнетаючимъ податкомъ. Онъ порôвнавъ доходы зъ соли съ другими доходами зъ Галичины и выказавъ, въ якъ разячôй диспропорціи стоитъ тягаръ зъ монополю на сôль съ другими тягарами податковыми. На послѣдокъ поставивъ бесѣдникъ резолюцію: „Взываеся правительство, щобы знижило цѣну соли, щобы завело продажь соли для худобы, и щобы для защиты бѣдного народу ôтъ нечестныхъ торговельникôвъ позаводило трафики соли“. Тит. „тютюнъ“ ухвалено въ высотѣ 26,971.560 зр. въ выдаткахъ а 72,742.000 зр. въ доходахъ; штемплѣ: выдат. 373.000 зр., дох. 17,600.000 зр.; таксы за належности скарбовѝ: выдатки 800.000 зр., доходы 34,000 000 зр.; лотерія: выдат. 12,460.000 зр., дох. 20,224.000 зр.; мыто: выдатки 28.000 зр., дох. 2,462.000 зр.; уряды пробнѝ: выдат. 77.500 зр., дох. 2,462.000 зр.; податокъ ôтъ горячихъ напиткôвъ: выдат. 15.400 зр., дох. 1.220.500 зр.; будынки дикастеріяльнѝ: выдат. 142.632 зр., дох. 106.120 зр. и т. д. Цѣлый етатъ министерства финансôвъ выноситъ въ загалѣ 408,934.028 зр. въ доходахъ, выдатки же 106,112.561 зр.

(Палата панôвъ) розпôчне ôтъ дня 23 або 24 с. м. цѣлый рядъ засѣдань, на котрыхъ маютъ залагодитися справы передискутованѝ вже въ поодинокихъ комисіяхъ. Однымъ зъ найголовнѣйшихъ предметôвъ нарадъ мае бути законъ о конгруи, котрымъ специяльно займеся група кн. Шварценберга на засѣданю, що мае бути скликане слѣдуючои суботы.

(Зъ комисій парляментарныхъ.) Въ комисіи школьнôй розбирано на послѣднôмъ засѣданю справу платнѣ учителѣвъ религіи въ школахъ народныхъ и середныхъ. Гр. Сальмъ поставивъ внесенье, що „за преподаванье науки религіи належится вызначити платню або установити окремого учителя“ а не якъ пôдкомисія предкладала „що можна вызначити“. Министеръ Конрадъ прихилився до сего внесеня. Противъ того внесеня промовлявъ пос. Евз. Черкавскій. — Въ комисіи для регуляціи галицкихъ рѣкъ ухвалено 10 голосами противъ 8 параграфъ 2, пôсля котрого правительство черезъ 15 лѣтъ мае платити 7,980.000 зр. яко 60% зъ загальнои суммы 13,300.000 зр. Послы зъ лѣвацѣ були противъ сеи ухвалы. — Въ комисіи для законаосоціялистахъ ухвалено перервати обрады надъ симъ закономъ а предложити палатѣ яко окремый законъ лишь ту часть первѣстного закона, котра каже, що при злочиньствахъ характеру анархистичного суды присяжныхъ перестаютъ дѣлати.

(Катастеръ для спôлокъ и товариствъ акційныхъ.) Министерство финансôвъ розпорядило, що для перегляду и надзору спôлокъ и товариствъ зарôбковыхъ и господарскихъ зô взгляду на речинець уплаты належачихся ôтъ нихъ безпосередныхъ належностей, буде при всѣхъ повѣтовыхъ дирекціяхъ скарбовыхъ, при центральнôмъ урядѣ таксаційнôмъ и урядѣ до побираня належностей заведеный окремый катастеръ ôтъ дня 1 липня 1885 р. Въ сѣй цѣли маютъ всѣ уряды политичнѝ предкладати власти скарбовôй докладнѝ листы истнуючихъ въ кождôмъ повѣтѣ политичнôмъ спôлокъ и товариствъ при чôмъ можутъ также вглядати и до дотычныхъ актôвъ. До сихъ спôлокъ и товариствъ оплачуючихъ безпосереднѝ належитости зачисляются: 1) Товариства акційнѝ и командитовѝ на акціяхъ опертѝ: 2) заведеня кредитозѝ передовоѣмъ щадницѣ; 3) предприпятя желѣзничѝ; 4) заведеня асекураційнѝ; 5) заведеня заосмотреня; 6) товариства зарôбковѝ и господарскѝ; 7) спôлки иншого рода (выняв ши тѝ, котрѝ маютъ на увазѣ цѣли политичнѝ, гуманитарнѝ або товарискѝ.) Властямъ скарбовымъ буде ôтъ теперь вôльно переглядати всѣлякѝ угоды, контракти, билянсы и т. д. зложенѝ въ краевôмъ урядѣ политичнôмъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Вѣсть подана нами въ посл. ч. „Дѣла“ въ „Послѣднихъ вѣстяхъ“, що будьто-бы въ Афганистанѣ упали вже першѝ стрѣли, показалась неправдивою; подали еи декотрѝ польскѝ газеты а за сими и мы повторили. Правда, що безъ стрѣлôвъ въ Афганистанѣ не обôйшлося, но борба, яка вывязалася межи афганьскимъ а россійскимъ войскомъ пограничнымъ не мала зовсѣмъ того характеру, щобы могла назватися вже першимъ починомъ ворожихъ крокôвъ межи Россією а Англією; противно, зъ Петербурга доносятъ, що ôтносины россійско-англійскѝ, котрѝ въ послѣдныхъ дняхъ такъ дуже були заострилися, нынѣ вже о стôлько поправилися, що можливôсть вôйны на довшій часъ вже усунена. „Агент. Гавасъ“ доноситъ зъ Петербурга, що зъ Лондону надôйшла тамъ вѣдомôсть, пôсля котрои межи лордомъ Гранвильомъ а россійскимъ посломъ стала угода, щобы анѣ россійскѝ анѣ афганьскѝ войска не переступали на будуще тыхъ позицій, якѝ теперь займаютъ. До комендантôвъ войскъ въ Азіи выслало вже россійске правительство приказъ, щобы старалися все оминати, що могло-бы скомпромитувати теперѣшный користный хôдъ справы, а кабинетъ англійскій выдавъ знову зъ своеи стороны припорученье, щобы въ Афганистанѣ ужито на жителѣвъ тамже всякого вплыву въ цѣли повздержаня ихъ ôтъ подôбного кроку. — На Кавказѣ починае рухъ ôрменьскій дуже сильно докучати Россіи. Ще минувшого мѣсяця розказувавъ намъ одинъ Орменинъ, переѣзджаючій зъ Тифлису черезъ Львôвъ до Вѣдня, що середъ Орменъ россійскихъ запанувало велике розъяренье по поводу посяганя россійского правительства на ихъ святощѣ народнѝ: на ихъ языкъ и церковь. Майже въ кождôмъ ôрменьскôмъ селѣ есть при церквѣ школа народна, удержувана въ части фондомъ церковнымъ ôрменьскимъ, въ части-же громадою. Въ послѣдныхъ часахъ отже, коли ще церковь ôрменьско григоріяньска не мала патріярха, правительство россійске скористало зъ сего межицаротва и почало забирати школы пôдъ свôй зарядъ, та заводити тамъ языкъ россійскій. Се обурило Орменъ до крайности и они почали ставити правительству опôръ. Ту саму вѣсть потверджуе теперь кореспонденція зъ Константинополя до „Pol. Corr.“ съ тымъ додаткомъ, що ôрменьскій св. синодъ въ Ечмядзинѣ скликавъ всѣхъ ôрменьскихъ епископôвъ на конференцію, щобы обдумати въ якій способъ ôтклонити россійске правительство ôтъ такого поступованя. Рухъ народно-ôрменьскій проявився въ загалѣ дуже сильно, що, якъ понятно, выкликало вже и арештованя. Арештовано шѣсть особъ за политичнѝ агитаціи въ дусѣ народнôмъ и въ цѣли ôтбудованя ôрменьскои державы. Арештованыхъ вправдѣ выпущено задля браку доказôвъ, але переселено ихъ въ глубоку Россію, щобы тымъ способомъ кинути пострахъ на жителѣвъ. — Ходятъ вѣсти, що царь мае приѣхати до Вѣдня. Въ звязи съ симъ мае стояти выѣздъ россійского амбасадора у Вѣдни до Петербурга.

Нѣмеччина. Угода, яка станула межи гр. Гербертомъ Бисмаркомъ а лордомъ Гранвильомъ лежитъ въ тôмъ, що на Камерунѣ означено докладно границѣ межи протекторатами нѣмецкимъ а англійскимъ. Нѣмеччина получила навѣть тѝ краѣ пôдъ свôй протекторатъ, котрѝ Рогозиньскій думавъ, що забирае для Англіи. — Пôдчасъ дебаты надъ предложеньемъ закона о почтовыхъ пароходахъ промовлявъ пос. Рихтеръ черезъ двѣ годины и выказувавъ сумный станъ нѣмецкого вывозу товарôвъ, а въ кôнци сказавъ: Все то нѣчо не значитъ супротивъ тыхъ стратъ, якѝ намъ грозятъ ôтъ австрійскои новелѣ тарифовои, выкликанои лишь черезъ нашу политику цловy. На те ôтповѣвъ кн. Бисмаркъ: „Пос. Рихтеръ каже, що нашѝ ôтносины торговельнѝ до Австріи суть для насъ важнѣйшѝ якъ колоніи. Сего нѣхто не оспорювавъ. Нѣхто также не перечитъ, що австрійска новеля тарифова есть для насъ дуже небезпечна. Я впрочѣмъ вже передъ лѣтами порушувавъ ту справу, щобы черезъ яке прагматичне урядженье утворити якій союзъ цловый и торговельный и выповнити такъ переломъ зъ 1866 року. Але при близшôмъ огляненю показалось, що въ австрійско угорскихъ ôтносинахъ заходятъ дуже великѝ трудности и що тамошне правительство не есть певне згоды своихъ тѣлъ законодательныхъ. Для того най же мене Рихтеръ и Виндгорстъ не чѣпаютъ.“ — Зъ Берлина доносятъ, що курія римска не приняла кандидатуры ко. Ванюры на архіепископа познаньского.

НОВИНКИ.

— **Загальнѝ Зборы товариства ремѣсникôвъ „Зоря“ у Львовѣ** ôтбудутся въ недѣлю дня 22 л. марта с. р. о годинѣ 4 по полудни въ комнатѣ товариства при ул. Краковской ч. 17 II поверхъ — съ слѣдуючою програмою: 1) Вступне слово головы товариства; 2) Справозданье секретаря товариства; 3) Справозданье касіера товариства; 4) Справозданье зъ стану библіотеки; 5) Змѣна статутôвъ товариства; 6) Внесеня и интерпеляціи членôвъ. Отъ Выдѣлу Товариства ремѣсникôвъ „ЗОРЯ“ у Львовѣ дня 18 марта 1885. — *Василь Нагôрный*, голова товариства; *Дръ Кость Левицкій*, секретарь товариства.

— **Програма вечерниць устроюваныхъ комитетомъ театральнымъ Руского Касина** въ суботу дня 9 (21) марта с. р. въ великôй сали „Народного Дому“. 1. Ôтчитъ о фотографіи, дагерротипіи и фотолитографіи съ оказаньемъ. 2. Хоръ „Froschballade“, выконаютъ члены тов. „Лютня“. 3. Декламація „Сонни мары“ Федьковича при ôтголосѣ трембиты карпатскои, выголоситъ панна О. Б. 4. Сольо квартетъ „Куда плывешь ты мѣсяць ясный“ Вербицкого, выконаютъ члены тов. „Лютня“. 5. Продукціи физикально-магичнѝ съ объясненями до антиспиритизму. 6. Хоръ „Сны любови“, Енгельоберга. 7. Товарискѝ игры съ импровизованою програмаю. — Початокъ о год. 7 вечеромъ. — Вступъ на салю 30 кр., на галерію 10 кр. Запрошеня не высылаются, а получити ихъ можна въ комнатахъ Касина ôтъ 7—9 що день вечеромъ, а въ день вечерниць при вступѣ.

— **Въ „Рускôй Бесѣдѣ“ въ Тернополи** ôтбудутся 22 л. марта вечерницѣ, на котрѝ Выдѣлъ товариства П. Т. членôвъ запрошуе. Въ програму входятъ магичнѝ продукціи одного зъ членôвъ. Вступъ ôтъ особы 40 кр. на покрытье коштôвъ устроеня сего вечера. Початокъ о $7^1/_2$ год. точно.

— **Вдовы и сироты по священикахъ львôвскои Архіепархіи** получатъ сего року запомогу въ высотѣ 54 зр. за рôкъ 1884. Запомоги выплачуе каса вдовично-сирôтска.

— **Руске товариство педагогичне** ôтбуло дня 16 с. м. свое засѣданье, на котрôмъ розбирано справу пôднесеня просвѣты черезъ розбудженье просвѣтного руху въ деякихъ сторонахъ въ Перемыскôмъ. Выдѣлъ принявъ ôттакъ до вѣдомости, що внесено вже прошенье до рады шкôльнои краевои о списъ всѣхъ рускихъ книжочокъ удобреныхъ сею властею шкôльною; ухваливъ ôттакъ высылати „Рускôй Бесѣдѣ“ въ Чернôвцяхъ свои выданя въ замѣну за еи Библіотеку для молодежи и залагодивъ на послѣдокъ ще кôлька справъ администраційныхъ.

— **Голодова запомога.** Львôвскій кореспондентъ „Reform-ы“ въ справѣ запомоги на засѣвы пише пôдъ днемъ 15 л. марта: Довго пôддержувана надѣя, що правительство удѣлитъ безпроцентову позичку для навѣщеныхъ повѣнею на засѣвы въ кôнци не оправдалася, бо пôсля вѣстей наспѣвшихъ зъ Вѣдня, привительство рѣшучо ôтказуе всякои помочи. Въ наслѣдокъ того краевый выдѣлъ приневоленый заступити державну помôчь, бо не можна нѣякъ лишити сельскій народъ незавидной судьбѣ. Немаючи значнѣйшихъ запасôвъ готôвки, затягне на ту цѣль коротко терминову позичку въ краевôмъ банку.

— **Брацтво св. Тадея въ Чернôвцяхъ** запросило за иниціятивою пароха о. Костецкого, звѣстного въ Галичинѣ учителя спѣву п. Горецкого, щобы приѣхавъ до Черновець и выучивъ хорального спѣву тамошныхъ мѣщанъ. О. Костецкому, котрый свою дѣяльнôсть на новôмъ становищи зачавъ пôднесеньемъ такъ спасенной гадки, належитъ повне узнанье, по енергіи и вытревалости его можна сподѣватися, що въ Черновецкôй гр. кат. церкви буде заведеный хорошій хоральный спѣвъ, котрый не мало причинится до пôднесеня и звеличеня нашого гр. кат. обряду.

— **Нове средство до гашеня огня.** Вѣденьскій промысловець Іосифъ Баверъ вынайшовъ хемичный препаратъ, при помочи котрого можна загасити и найсильнѣйшій огонь. Сего понедѣлка ôтбулася на пляцу Яблоновскихъ у Львовѣ проба гашеня, котра выказала якъ найлучшѝ результаты. На мѣсци пробы уставлено стосъ сухихъ дровъ обложено его соломою и обôлляно смолою. Коли стôсъ запалили занявся ôнъ такъ сильнымъ огнемъ, що годѣ було до него и зближитися. Чотыри коновки воды съ масою Бавера пригасили въ кôлькохъ хвиляхъ цѣлый огонь. Неменше добре повелася также проба съ гашеньемъ нафты, бо яма съ запаленою нафтою, зъ котрои пôднималася поломѣнь на три сяжнѣ въ гору, сейчасъ пригасла, коли лишь тамъ вôлляли три ведерця воды, въ котрôй була розпущена маса. — Средство се мае тую прикмету, що и въ такôмъ случаю, коли огонь дуже розвинеся, оно улегшае приступъ. Маса може стояти розпущена на поготовю въ бочцѣ або кадцѣ и не тратитъ зовсѣмъ своеи силы, и треба еи лишь разъ на мѣсяць перемѣшати мѣтлою. — Маса замерзае при 18°—20° морозу и дае ся ужити до сикавокъ вужôвъ. Чоловѣкъ змочивши собѣ симъ розчиномъ лице и руки менше чуе жаръ поломѣня. Одинъ килограмъ масы, котрый выстане, щобы розпустити 25 литрôвъ воды коштуе 1 зр. 30 кр.

— **Впр. и Всесв. Дру Юркевичу,** крылошаниновипралатови при митропол. лат. капитулѣ у Львовѣ, за присланый даръ 10 зр. а. в. на реставрацію тутешнои церкви складаемо щиру подяку. — Ôтъ комитету гр. кат. парохіяльного въ Хировѣ дня 17 марта 1885. — *Георгій Гладиловичъ*, предсѣдатель.

— **Новѝ доценты львôвского университету.** Зъ Вѣдня доносятъ, що министеръ просвѣты затвердивъ рѣшенье колегіи професорôвъ львôвского университету, въ силу котрого дра Александра Роциборского вменовано приватнымъ доцентомъ философіи а дра Іосифа Пузыну доцентомъ математики на философичнôмъ выдѣлѣ львôвского университету.

— **Новѝ лѣкарѣ ветеринарійнѝ.** Дня 14 л. марта получили степень лѣкарѣвъ ветеринарійныхъ: Францъ Ленартовичь, Іосифъ Луцкій, Иванъ Мглѣй, Ив. Новакъ и Людвикъ Тимофтіевичь.

— **Жидôвска повѣнь.** Ôтъ якогось часу пишутъ краковскому „Czas-ови“, — спостережено на пограничныхъ стаціяхъ цловыхъ, а именно въ Скалѣ значный привалъ россійскихъ жидôвъ до Галичины. Не лишь самѝ бранцѣ но и старшѝ жиды не тôлько зъ пограничныхъ сторôнъ но и зъ дальшихъ ôтъ Одессы и Кишинева стараются перебратися до Галичины, очевидно безъ паспортôвъ, котрыхъ карты маючѝ значенье лишь на подорожь въ обрубѣ одной россійскои губерніи не можутъ заступити. Коли власть противилася тôй новôй емиграціи, имилися россійскѝ жиды иншого средства. Они чѣпаются до транспорту деякихъ товарôвъ (именно хлѣба) черезъ границю и въ такій способъ хочутъ дôстатися до насъ въ гостину, Кобы ходило о гостину навѣть довшу, но съ певнымъ речинцемъ, рѣчь не булабы такъ дражлива. Сконстатовано однакожь, що такѝ индивидуа дôставшися вже разъ до насъ вже тутъ и лишаются и въ браку средствъ удержаня стаются публичнымъ тягаремъ. Коли въ Скалѣ зробили край тому наплывови непрошеныхъ гостей, пôднесено зъ ôттамъ такій ляментъ, наче-бъ австрійска власть допустилася страшного надъужитя. Тымчасомъ надъужитя допускаются дѣйстно ино россійскѝ власти, котрѝ кого небудь другого придержуютъ, наколи лишь добачатъ найменшу неформальнôсть на паспортѣ, а жидôвъ пускаютъ навѣть въ лѣтахъ обовязку службы войсковои за простыми пропустками.

— **Доповняючій выбôръ** двохъ членôвъ рады повѣтовои въ Яворовѣ зъ групы сельскихъ громадъ розписаный на день 23 л. цвѣтня а одного члена сеи рады повѣтовои зъ групы бôльшои посѣлости на 28 л. цвѣтня.

— **Цѣсарскій даръ.** Цѣсарь удѣливъ зъ своихъ приватныхъ фондôвъ гр. кат. комитетови церковному въ Бѣлявцяхъ въ повѣтѣ бродскôмъ 100 зр. на будову церкви.

— **Смертельнôсть у Львовѣ.** Въ часѣ ôтъ 22—28 лютого с. р. умерло у Львовѣ 49 мужчинъ а 51 женщинъ разомъ 100 о. є. о 9 бôльше якъ въ попереднôмъ тыждни. Середна дневна смертельнôсть выносила 14·3, смертельнôсть рôчна 45·2 на 1000 жителѣвъ. Зъ загального числа умершихъ въ тôмъ тыждни припадало на середмѣстье 12, на I часть 9, на II часть 24, на III часть 17, на IV часть 6 а на шпиталѣ 32.

— **Землетрясенье** навѣстило знову минувшои суботы мѣсцевôсть Альгаму въ Испаніи.

— **Оригинальна секта.** „Я чувъ, пише кн. Мещерскій до часописы „Гражданинъ", що на улицяхъ Кронштада можна стрѣнутися съ цѣлыми ватягами жѣнокъ, що покинули своихъ мужôвъ, звязуются въ товариство религійне и проходжуются по мѣстѣ спѣваючи набожнѝ пѣсни. Говорятъ, що всѣ заходы священьства, щобы отямити ихъ, лишаются безъ успѣху а пропаганда середъ жѣнокъ зъ простого народу ширится щоразъ бôльше."

— **Звертаємо** симъ увагу на анонсъ М. Краймаера въ Гамбурзѣ помѣщеный на 4 ст. нынѣшного числа.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Презенту получили оо.: Володимиръ Павликовскій на Синкôвъ, дек. холоѣвского; Зено Сѣменовичь на кап. Клювинцѣ, дек. гусятыньского.

Каноничну институцію на Дусанôвъ, дек. нараѣвского получивъ о. Тимотей Кекишь.

Завѣдательство Бачева, дек. нараѣвского получивъ о. Іоанъ Кузьмовичь.

Введеный въ завѣдательство въ Убиню, дек. буского о. Викторъ Єзерскій.

Ремунерацію въ сумѣ 30 зр. получивъ о. Андрѣй Грыбъ яко бувшій душпастырь при заведеню карнôмъ въ Станиславовѣ.

Подяка.

Пôдписаный комитетъ складає симъ щиру подяку всѣмъ, що беручи удѣлъ въ музикально-деклямаційнôмъ вечерѣ въ честь Тараса Шевченка причинилися до звеличаня сего народного торжества, а именно: Вп. Дру Ом. Калитовскому за вступну рѣчь; Вп. пани Цеглиньскôй за єи знамениту гру на фортепянѣ; Вп. пп. Ем. Качковскому, Шваблеви и Вольманови за артистично выконане тріо; Вп. членамъ товариства „Лютня" за хороше ôтспѣванье нашихъ рускихъ пѣсень, якъ и п. Н. Яворовскому за єго съ повнымъ зрозумѣньемъ рѣчи выголошену деклямацію. Крôмъ того складає комитетъ прилюдну подяку Достохв. упр. Совѣтови „Народного Дому" за безплатне ôтступленье великои салѣ, а Вп. п. Волиньскôй за безкористне выпожиченье цвѣтôвъ на прикрашенье салѣ въ дни тогожь вечерка.

Отъ комитету занимаючогося устроеньемъ вечера въ память Тараса Шевченка. въ имени товариствъ „Просвѣта", „им. Шевченка", „Руска Бесѣда" и „Академичне Братство".

У Львовѣ дня 3 (15) марта 1885.

Н. Вахнянинъ. — Дръ К. Левицкій.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручає 1315 13—?

препараты зъ гумы и выробы кавчуковѝ

для потребъ хирургичныхъ и иншихъ подôбныхъ.

Поѣзды желѣзничѝ.

Ц. к. Генеральна дирекція австр. желѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ розкладу ѣзды

важный ôтъ 15 лютого 1885.

Пôсля годинника пештеньского (20 минутъ пôзнѣйше).

Приходятъ до Львова:

Зъ Стрыя: о год. 8,39 рано поѣздъ мѣшан., 4,17 по полудни поѣздъ особов., 1,39 въ ночи поѣздъ мѣшан.

До Стрыя: зô Львова о год. 9,57 рано поѣздъ мѣшан., 1,30 по полудни поѣздъ особов., 9,49 вечеромъ поѣздъ мѣшаный.

Зъ Хирова: о год. 5,12 рано поѣздъ особов., 1,23 въ полудни поѣздъ особ., 10,2 въ ночи поѣздъ особ.

Зъ Станиславова: о год 4,34 рано поѣздъ мѣш., 1,42 по полудне поѣздъ особ., 10,2 въ ночи поѣздъ особ.

До Станиславова: Зъ Стрыя о год. 9,2 рано поѣздъ особ., 5,53 по полудни поѣздъ особ., 4,58 въ ночи поѣздъ мѣшан.

Зъ Гусятына: о год. 5,34 по полудни поѣздъ мѣш.

До Хирова: Зô Стрыя о год. 9,30 рано поѣздъ мѣш., 5,16 по полудни поѣздъ особ., 1,40 въ ночи поѣздъ особ.

Зъ Загôря: о год. 4,8 по полудни поѣздъ мѣш., 1,51 въ ночи поѣздъ особ.

До Гусятына: Зъ Станиславова о год. 8,22 вечеромъ поѣздъ мѣш.

До Дрогобыча: Зъ Борыслава о год. 8,17 рано, 12 въ полудне, 2,32 по полудни, 5,23 по полудни, 7,21 вечеромъ поѣзды мѣш.

Ôтходятъ зô Львова:

До Стрыя: о год. 6,40 рано поѣздъ мѣш., 11,25 передъ полуднемъ поѣздъ особ., 6,45 вечеромъ поѣздъ мѣш.

Зô Стрыя:

До Львова. о год. 5,40 рано поѣздъ мѣш., 2,10 по полудни поѣздъ особ, 10,32 въ ночи поѣздъ мѣш.

До Хирова: о год. 5,16 рано поѣздъ мѣш., 2 по полудни поѣздъ особ.. 10,22 въ ночи поѣздъ особ.

До Станиславова: о год. 5.32 рано поѣздъ особовый; 1,43 по полудни поѣздъ особ., 11 въ ночи поѣзъ мѣш.

Зъ Станиславова:

До Стрыя: о год. 9,50 передъ полуднемъ поѣздъ особ., 6,28 вечеромъ поѣздъ особ, 11,13 въ ночи поѣздъ мѣш.

До Гусятына: о год. 10,7 передъ полуднемъ поѣздъ мѣш.

Зъ Хирова:

До Стрыя: о год. 9,45 рано поѣздъ особ., 5,24 по полудни поѣздъ мѣш., 2,5 въ ночи поѣздъ особ,

До Загôря: о год. 1,54 въ ночи поѣздъ особ, 9,53 передъ полуднемъ поѣздъ мѣш.

Зъ Гусятына:

До Станиславова: о год. 7 рано поѣздъ мѣшаный.

Зъ Дрогобыча:

До Борыслава: о годинѣ 6,20 рано, 10 передъ полуднемъ 12,40 по полудни, 3,20 по полудни, 6,40 вечеромъ поѣзды мѣшанѝ.

Зъ Борыслава:

До Дрогобыча: о год. 7,36 рано, 11,21 передъ полуднемъ, 1,54 по полудни, 4,44 по полудни, 8.4 вечеромъ поѣзды мѣшанѝ.

Перше жерело доставы

3 пачки одного сорта по 15 кр. дешевше.	Вудженѝ оселедцѣ	за 5 кил.	пачку	зр.	1.80 кр.
	Вудженѝ плескунѣ	„ „	„	„	2.10 „
	Оселедцѣ-лососѣ	„ „	„	„	2.16 „
	Вудженѝ угры	„ „	„	„	6.30 „
	Руляда зъ угра	„ „	„	„	4.50 „
	Угоръ en Gelee	„	„	„	3.72 „
	Руляда зъ рыбы	„ „	„	„	2.28 „
	Сардинки коронни	„ „	„	„	1.68 „
	Оселедцѣ звыч.	„ „	„	„	1.80 „
	Кавіяръ уральскій перловый		„	„	8.10 „
	Кавіяръ „ „	$2^1/_2$	„	„	4.38 „
	Кавіяръ „ „	$1^1/_4$	„	„	2.40 „

Цѣна розумѣєся вôльна ôтъ порта.

Цло для Австрія платитъ той, хто получає.

Гамбургъ **Max Kreimeyer.**

Загальнѝ Зборы

НАРОДНОИ ТОРГОВЛѢ У ЛЬВОВѢ

общества зарегестрованого съ ограниченою порукою.

Маємо честь запросити П. Т. Членôвъ на **Загальнѝ зборы Народнои Торговлѣ общества зарегистрованого съ ограниченою порукою,** котрѝ ôтбудутся **дня 25 л. марта 1885 р.** въ Народнôмъ Домѣ. Початокъ о 10 ôй годинѣ рано.

Порядокъ дневный:

1. Справозданье Совѣта управляючого.
2. Справозданье и внесеня Комитету контрольного (§§. 34 и 46 ст.)
3. Змѣна статута §§. 1, 2, 21, 36, 37, 59 и прочихъ съ повысшими §§ въ звязи стоячихъ.
4. Доповняючи выборы до совѣта управляючого.
5. Выбôръ комитету контрольного на 1885 р. (§§ 34 и 46 ст.)
6. Внесеня членôвъ.

Львôвъ 8 марта 1885.

За Совѣтъ управляючій:

Дръ Левъ Павенцкій — секретарь. Евгеній Дудкевичь — предсѣдатель.

3—3

ТОРГОВЛЯ НАСѢНЯ и РОСТИНЪ

А. І. КИЦУЛА

въ Коломыи, филія въ Микулинцяхъ коло Снятына

1329 3—3 поручає:

Свѣжои збôрки насѣня городовинъ, цвѣтôвъ, французкои люцерны, конюшины всѣлякихъ родôвъ, райграсу, мѣшанки травъ господарскихъ и газоновыхъ; такожь насѣня ростинъ на пашу и промысловыхъ.

Великій выбôръ ростинъ оранжерійныхъ и тепличныхъ розсадкôвъ шпарагôвъ и всякихъ другихъ. Цѣнники на жаданье высылаєся франко и даромъ пôсля числа: Ч. 1 цѣнникъ головный, Ч. 2 цѣнникъ малый.

5 килевѝ

БОЧÔВКИ ВИНА

поручає

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (17—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка Гегеляйского столового . 2 зр. 10 кр.
1 „ Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр и 2 „ 50 „
1 „ Гегел. стол. ароматичного 2·70 и 3 зр.
1 „ Самородного вытравного . 4 зр. 30 кр.
1 „ Ермелеки-Бакаторъ стол. 2 „ — „

Повысше наведенѝ цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровѝ добрѝ, натуральнѝ и лучшѝ вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавѝ замовленя.

К. Диккенса

Новорôчнѝ Дзвоны

Цѣна 60 кр. съ пер. 65 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

НА ВЕСНУ

поручає свою

ТОРГОВЛЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

ДАВИДЪ ШВАРЦВАЛЬДЪ

при улици Галицкôй ч 8.

Торговля моя заосмотрена у всякого рода добôрнѝ сукна и готову одѣжь, а пріймаю замовленя и продаю готову одѣжь по найдешевѣйшихъ цѣнахъ. Выготовляю такожь одѣжь для Воч. Духовеньства.

Съ поважаньемъ

343 (1—?) **Давидъ Шварцвальдъ.**

Въ Волыньскôй губерніи, ôтъ австрійскои границѣ 45 верствъ, ôтъ Бродôвъ и ôтъ стаціи желѣзницѣ Дубно 25 верствъ, єсть

на продажь

МАЙНО ВЕЛНИЧЕ

880 моргôвъ, въ тыхъ 270 моргôвъ лѣса, 595 моргôвъ орнои землѣ и 15 моргôвъ сѣножати. Земля — чорноземъ глинистый, при двохъ фôльваркахъ.

Цѣна землѣ съ засѣвомъ озимымъ **за моргъ шѣстьдесять рублѣвъ ср.** Але набувати можутъ тôлько галицкѝ селяне або уніятскѝ священики.

Адреса: Обыватель Генрикъ Єловицкій, село Велниче, почта Млынôвъ, Волыньска губернія.

СЛАВНѝ, СУХѝ,

ПРАСОВАНѝ ДРÔЖДЖЪ

зъ фабрики Ад. Иг. Мавтнера и Сына у Вѣдни.

одиноке певнѝ и незавôднѝ въ печивѣ.

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ ДЛЯ ГАЛИЧИНЫ

въ торговли

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА у ЛЬВОВѢ.

Ласкавѝ замовленя на Свята Великоднѝ прошу присылати якъ найскорше, щобы найпôзнѣйше дня 29 або 30 марта можна высылку залагодити.

Замѣтка. Понеже въ сѣмъ роцѣ всѣ Свята припадаютъ въ однôмъ тыждни, то буде попытъ незвычайный и зъ тои причины тымъ бôльше просимо якъ найскорше замовляти. (1—?)

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдає **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4 процентовѝ платнѝ въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
$4^1/_2$ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 16—?)

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 28. Львôвъ, Субота 9 (21) марта 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ въ Львовѣ що Вторника, Четвергa и Субота (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. пол. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр а. в.
Рекламаціи неопечатаній вôльній ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовій уряды и „Газетне Бюро“, В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:		для Россіи:	
на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:		съ дод. „Библіотеки“:	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	16 рубл.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8 рубл.
на чверть року	4 зр.	на чверть року	4 рубл.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	5·— зр.	на цѣлый рôкъ	5 рубл.
на пôвъ року	2·50 зр.	на пôвъ року	2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:

на цѣлый рôкъ	15 зр.
на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 19 зр.	на цѣлый рôкъ 6 зр.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Послѣдній вѣсти.

Зъ Вѣдня. Пос. Кулачковскій на засѣданю рады держ. дня 19 с. м. промовлявъ въ дѣлѣ конфискатъ рускихъ газетъ и невиховуваня рôвноправности Русинôвъ въ судôвництвѣ. Кноцови подякувавъ за его згадку о Русинахъ и просивъ на случай, коли-бъ въ слѣдуючôй каденціи не було анѣ одного руского посла, щобы лѣвиця ставала въ оборонѣ Русинôвъ. Дра Юл. Черкавского назвавъ ренегатомъ. „Нашъ народъ — сказавъ ôнъ — переставъ числитися съ такими ренегатами!“ — П. Кулачковскому ôтповѣдавъ п. Мадейскій.

Нашѝ послы въ думѣ державнôй.

До 19 точки при розправахъ буджетовыхъ о народныхъ школахъ забравъ 12 с. м. пос. В. Ковальскій слово. Бесѣдникъ констатуе, що просвѣта въ Галичинѣ стоитъ въ порôвнаню съ другими коронными краями австрійскими на дуже низькôмъ степени, хотяй не дасться заперечити, що народъ самъ стремитъ до просвѣщеня, съ всякою охотою засновуе школы народнѝ и ихъ потрѣбными средствами науковыми вѣнуе. Причина сего неôтрадного положеня лежитъ головно въ тôмъ, що анѣ окладъ рады шкôльнои краевои, анѣ устрôй заведень училищныхъ не ôтповѣдаютъ зовсѣмъ краевымъ ôтношенямъ. Статутъ организаційный рады шк. кр. походитъ ще зъ р. 1867, а въ нѣмъ увзгляднено все друге кромѣ краевыхъ народныхъ интересôвъ. На одинайцять членôвъ сеи найвысшои краевои власти шкôльнои маютъ тамъ Русины лишь одного заступника, гр. кат. ординаріяту. Другѝ члены деякѝ суть вправдѣ по имени Русинами, але однымъ не достае ôтваги заявити себе такими, другимъ знову не достае охоты до того, а всѣ они стоятъ пôдъ вліяньемъ намъ неприклонного сторонництва и не роблятъ для насъ нѣчого. „Наша краева рада школьна не есть галицкою а просто польскою“ и не видко, щобы центральне правительство намѣряло увзгляднити въ будущности нашѝ потребы и ихъ ôтповѣдно полагодити, хотяй въ краю нашôмъ „мимо насилуваня и упослѣдженя“ такой ще 1.600 школъ народныхъ задержало у себе рускій языкъ выкладовый.

Бесѣдникъ переходитъ ôттакъ до семинарій учительскихъ и констатуе, що Долитавщина посѣдае 21 семинарій съ выкладовымъ языкомъ нѣмецкимъ, 8 съ ческимъ, 3 съ польскимъ (въ Краковѣ, Тарновѣ и Ряшевѣ), 3 съ хорватскимъ и 1 съ италіяньскимъ. При тôмъ належится такожь примѣтити, що существуе одинъ окремый ôтдѣлъ словѣньскій для 42 ох ученикôвъ, одинъ хорватскій для 17-ох и одинъ италіяньскій — для 7-ох ученикôвъ. Кромѣ того подыбуемо кôлька утраквистичныхъ семинарій учительскихъ, именно одну въ Люблянѣ нѣмецко-словѣньску и остаточно три мужескѝ утраквистичнѝ польско-рускѝ семинаріи у Львовѣ, Тернополи и Станиславовѣ. „Зъ того и выходитъ“ — каже бесѣдникъ — „що лишь мы Русины не посѣдаемо самоостôйнои институціи для образованя учителѣвъ съ рускимъ языкомъ выкладовымъ. Нарôдъ $2^1/_2$ миліонный въ всхôднôй Галичинѣ не мае у выс. правительства навѣть на стôлько ласки, щобы дано ему пôдставу и поруку до розвою національного шкôльництва. Що бôльше! Мы не посѣдаемо навѣть въ згаданыхъ утраквистичныхъ семинаріяхъ мужескихъ окремыхъ ôтдѣлôвъ паралельныхъ съ рускимъ языкомъ выкладовымъ“. Бесѣдникъ пôдноситъ дальше, що на 14 предметôвъ науковыхъ въ мужескôй семинаріи львôвскôй рада шкôльна кр., спонукана до того министерствомъ просвѣты, вызначила въ сѣмъ роцѣ лишь чотыри предметы до рускихъ выкладôвъ а и зъ тыхъ чотырохъ лишь два: математика и физика и то знову лишь на другôмъ и третôмъ роцѣ выкладаются въ языцѣ рускôмъ. На першôмъ роцѣ и на курсѣ пôдготовительнôмъ не чуютъ кандидаты анѣ слова руского въ якôмъ-небудь предметѣ науковôмъ. Въ Станиславовѣ и Тернополи стоятъ рѣчи єоли не такъ само, то ще гôрше. „Мимо того однакожь представляютъ справозданя краевыхъ шкôльныхъ инспекторôвъ все дѣло въ такъ гарнôмъ и рожевôмъ свѣтлѣ, що годѣ противъ него що не будь замѣтити, хиба то, що тѝ справозданя суть невѣрнѝ. Щожь бо робитъ п. инспекторъ краевый? Ôнъ знае добре, що розпорядженя кр. рады шкôльнои не увзгляднюются; отже, щобы дати бодай позôръ, будьто тѝ постановленя выконуются и що въ рускôмъ языцѣ хочь що небудь выкладаеся, каже п. инспекторъ при визитаціяхъ кандидатôвъ крыхточку и по руски пытати и вдоволюеся тымъ, що пытаный тутъ и тамъ скаже якійсь техничный терминъ. Єоли-жь ôттакъ здае о тôмъ справу радѣ шк. краевôй, то тая мусить набрати пересвѣдченя, що все дѣеся якъ треба, и що школа правильно розвиваеся. Я хотѣвъ-бы однакожь, щобы центральна власть школьна для провѣреня рѣчи высылала съ посередъ себе ôтъ часу до часу делегата на мѣсце до Галичины, а тогды и змогла-бы пересвѣдчитися, що нашѝ ôтношеня шкôльнѝ не выглядаютъ такъ рожево“.

Бесѣдникъ констатуе дальше, що лишь при мужескôй семинаріи учительскôй у Львовѣ существуе руска школа вправъ и то съ початкомъ сего року шкôльного съ мѣшаною молодежею мовь-бы нарочно, щобы єи „здискредитувати а ôттакъ колись и цѣлкомъ звинути“. При семинаріяхъ въ Станиславовѣ и Тернополи нема и такихъ школъ и кандидатамъ учительскимъ не дано навѣть можности заправитися до рускихъ выкладôвъ. До того суть курсы пôдготовляючѝ такъ устроенѝ, що кандидатамъ зъобриджуеся наука заразъ на вступѣ множествомъ приписаныхъ непотрѣбныхъ предметôвъ.

Ще сумнѣйше выглядаютъ въ Галичинѣ женьскѝ семинаріи учительски. Коли въ Долитавщинѣ подыбуемо 12 женьскихъ заведень съ нѣмецкимъ языкомъ выкладовымъ, 3 съ польскимъ, 2 съ ческимъ, 1 съ хорватскимъ и 1 съ италіяньскôмъ; коли кромѣ того существуе одинъ окремый ôтдѣлъ италіяньско-нѣмецкій для 46 кандидатокъ и утраквистичный ôтдѣлъ нѣмецко-словѣньскій въ Люблянѣ — то Русины не посѣдаютъ анѣ однои такои окремои институціи для образованя учительокъ съ рускимъ языкомъ выкладовымъ, а навѣть не маютъ анѣ однои съ утраквистичнымъ устроемъ. У насъ вдоволеноеся лишь тымъ, що рускій языкъ зроблено предметомъ науки обовязковои въ семинаріяхъ женьскихъ у Львовѣ и Перемышли, але якого небудь предмету наукового кандидатки въ рускôмъ языцѣ не учатся, а тымъ самымъ ôтобрано имъ можнôсть стати квалификоваными учительками при школахъ у всхôднôй Галичинѣ. Само собою розумѣеся, що при такôмъ складѣ нема нѣгде и потрѣбныхъ школъ до вправъ.

Зôйшовши ôттакъ на способъ обсаджуваня мѣсць учительскихъ при семинаріяхъ учительскихъ въ загалѣ, замѣчае бесѣдникъ, що и на тôмъ поли Русины суть дуже упослѣдженѝ. Добираючи силу учательску до польскихъ выкладôвъ, робитъ се Рада шк. кр. съ великою оглядностею и и глядитъ за найлучшими силами учительскими, коли противно при обсадѣ мѣсць учительскихъ призначеныхъ до рускихъ выкладôвъ даеся тымъ первеньство, що выкажутся або дуже малымъ або навѣть нѣякимъ знаньемъ руского языка. Въ сей способъ осмѣшуются рускѝ выклады и въ наслѣдокъ того посѣдаютъ Русины лишь двохъ порядочныхъ учителѣвъ руского языка на всѣ семинаріи учительскѝ, у Львовѣ и Тернополи. Въ Станиславовѣ не учитъ навѣть Русинъ языка руского яко предмету. У насъ боятся формально учити точно руского языка будучихъ учителѣвъ школъ рускихъ. Я цѣкавый при тôмъ дуже — каже бесѣдникъ — якъ въ однôмъ случаю поступитъ собѣ в. власть школьна, котрый не квалификуеся ще нынѣ до глубшого розбору. Ото въ найновѣйшôмъ часѣ опорожнилась при однôй семинаріи учительскôй посада руского учителя во Львовѣ. (При мужескôй семинаріи по смерти пр. Стеф. Курыловича. Прим. Редакціи). На ту посаду розписано правильно конкурсъ и навѣть зажадано ôтъ убѣгателѣвъ, щобы выказались знаньемъ руского языка и доброю квалификаціею учительскою для школъ середныхъ. До конкурсу зголосились кандидаты и зъ нашои стороны. Єсли однакожь вѣрнѝ суть слухи, що насъ дôйшли — я хочу о нихъ еще сумнѣватись — то зъ пропозиціи усунено якъ-разъ нашихъ кандидатôвъ мимо того, що они ôтповѣдали всѣмъ условіямъ и вымогамъ объявленымъ въ конкурсѣ, а дано тымъ первеньство, котрѝ якъ найменше дорооли до того. Хочу однакожь выжидати, поки справа не покôнчится и лишь о одно прошу п. министра просвѣты, щобы Єго Ексцеленція зволивъ собѣ предложити протоколъ въ оригиналѣ зъ засѣданя, на котрôмъ сю справу въ Радѣ шк. кр. розбирано“. (Дальше буде.)

О Русинôвъ.

На засѣданю рады державнои у вечеръ дня 18 с. м. ôтогралася така бурлива сцена, якои австрійскій парляментъ не бувъ свѣдкомъ не то за часъ уплываючои шестилѣтнои каденціи, але — якъ каже „Neue fr. Presse“ — за всѣхъ 25 лѣтъ. Що-жь то дало причину до такои сцены, нечуваной, невычайнои въ лѣтописяхъ нашого парляменту? О що то пôшло обомъ сторонамъ рады державнои?

Пôшло — о Русинôвъ. Побачмо, якъ то було.

Пос. дръ Кноцъ забравъ голосъ при титулѣ „Министерство правосудія“ и въ яскравôй бесѣдѣ безмилосердно выступавъ противъ теперѣшного правительства, закидаючи ему „злочинне ломанье права“, „борбу противъ Нѣмцѣвъ въ Чехахъ такими средствами, якѝ вже давно переступили границѣ моральности и приличности“, а наближаючись до кôнця своеи бесѣды, сказавъ: „Правительство хоче насъ Нѣмцѣвъ въ Чехахъ зробити горожанами державными другои клясы, хоче насъ зôпхнути на гелотôвъ Славяньства, якъ зôпхнуло Италіянцѣвъ въ Дальматіи и Русинôвъ въ Галичинѣ...“

Въ тôй хвили кинувся пос. дръ Юліянъ Черкавскій до Кноца и съ затисненымъ кулакомъ почавъ до него разъ-на-разъ кричати: „Дайте Русинамъ спокôй!“ (Lassen Sie die Ruthenen in Ruhe!) При тôй сценѣ страстне зворушенье огорнуло цѣлый парляментъ. Лѣвиця пôднесла страшенный крикъ. Бôльше якъ 50 послôвъ зъ лѣвицѣ прискочило до Юл. Черкавского съ кулаками, котрѝ ему ажь пôдъ нôсъ тыкали. Зъ сотки гортанокъ заревѣло: „Hinaus, hinaus mit ihm! Pfui! Scandal! Unverschämter!“ На галеріяхъ пôднявся страшный крикъ „Hinaus! Haut ihn!“ Пос. Пахеръ злапавъ Юл. Черкавского за рамя и скинувъ его зô схôдцѣвъ лѣвицѣ на салю: „Gehen Sie auf Ihren Platz!“ Але Черкавскій повертае и намѣряеся знову бѣгчи до Кноца. Пахеръ хоче знову кинутись до Черкавского, але другѝ послы лѣвицѣ здержуютъ его. Кôлькадесять послôвъ правицѣ спѣшитъ до лѣвицѣ. Въ сѣй хвили здавалося, що туй-туй розпôчнеся громадна бôйка на кулаки. Пос. Думба, котрый мае удержувати ладъ, прибѣгъ до Черкавского и блѣдого якъ трупъ взявъ силомôцею пôдъ руку и вывѣвъ въ глубъ салѣ. Многѝ послы правицѣ приступили до Черкавского съ вôзваньемъ, щобы втихомирився. Пос. Резеръ, котрый першій почавъ на Черкавского кричати „Sie, Frecher!“ — намагався ще теперь кинутися на него, але его здержано. Въ сали и на галеріи крикъ, стукъ, шумъ, гукъ неописаный. Президентъ дръ Смолька не знавъ, яку собѣ раду дати. Єго трибуну обступили многѝ послы правицѣ. Ôнъ дзвонитъ, але нѣхто на то не уважае. Дръ Кноцъ, окруженый послами зъ лѣвицѣ, кричитъ зъ цѣлого горла: „Я не дамъ собѣ перервати такими зухвальствами и личными нападами!“ Въ тôмъ встае пос. Коппъ, звертаеся остентаційно до скрайнои лѣвицѣ, пôдноситъ руки въ гору, дае знакъ до оплескôвъ — и цѣла лѣвиця съ галеріею плещутъ оглушаючо. На правици тымчасомъ крикъ: „Чи галеріи будутъ выпорожненѝ? Чи мы вороги державы?“ Президентъ дзвонитъ, щось говоритъ, але нѣхто его не чуе. Пос. Ригеръ кричитъ: „Слухайте президента!“ Не заразъ, але наконець трохи притихло. Президентъ дае наказъ выпорожнити галеріи. На лѣвици поновляеся страшенный гукъ а пос. Шенереръ кричитъ: „Цѣлый парляментъ выпорожнити, а Пражака зробити папою!“ Въ цѣлôй палатѣ розрухъ невиданый. Пос. Кноцъ кричитъ: „Чи маю я голосъ, чи нѣ?“ Лѣвиця гукае: „Дальше говорити!“ Дръ Смолька знову щось говоритъ, але нѣхто не чуе. Тогды вице-президентъ Гедель-Лоннай вывѣвъ президента зъ клопоту, крикнувши голосно: „Засѣданье перерване!“ Дръ Смолька злѣзъ зъ трибуны. Выпорожнюванье галерій, котре не ишло зовсѣмъ гладко, тревало до 10 минутъ. Потôмъ розпочалося засѣданье дальше.

Президентъ: Передовсѣмъ, хочь жаль менѣ, мушу завôзвати п. дра Юліяна Черкавского до порядку, бо, якъ се я бачивъ, ôнъ давъ повôдъ до того сумного заколоту. (*На правици зворушенье; многѝ послы остентаційно вышли зъ салѝ.*) До бесѣды п. Кноца звернуся тогды, якъ скôнчитъ єи.

Пос. Кноцъ: Я оправданый вôзваньемъ до порядку посла дра Черкавского, котрый важився втиснутися до нѣмецкого табору и тутъ кулакъ пôдносити! Позволите менѣ повернути до послѣдного мого реченя, котре менѣ перервано, и зъ того реченя доказати, що причины до такого великаньского зворушеня въ стороны правицѣ зовсѣмъ не було. Я не зробивъ нѣякого нападу, а ствердивъ тôлько конкретнѝ факты. Я сказавъ именно, що интенція правительства змѣряе до того, щобы звалити насъ въ таке нещасливе положенье, якъ Италіянцѣвъ въ Дальматіи и Русинôвъ въ Галичинѣ. (*Голоснѝ оплески на лѣвици.*) А що се мое сказанье есть правдиве, о тôмъ свѣдчатъ цифры. Въ Галичинѣ есть $2^1/_2$ миліона Полякôвъ а 3 миліоны Русинôвъ, Поляки-жь высылаютъ сюды 59 а Русины 3 послôвъ! (*Голоснѝ клики зъ лѣвицѣ: Слухайте, слухайте!*) Я сконстатувавъ тôлько сей конкретный фактъ. Але мы Нѣмцѣ застерѣгаемося противъ того; мы съ цѣлою силою и мужескою ôтвагою будемо обставати за своею народною справою, щобы намъ не припала така сумна доля, яку зготовлено Русинамъ въ Галичинѣ.“

Представивши причину и хôдъ тои бурливои сцены въ радѣ державнôй, мусимо ще кôлькома словами зазначити нашъ поглядъ на се дѣло.

Не ôтъ нынѣ то звѣстна рѣчь, що нашѝ Поляки дуже а дуже не любятъ того, якъ хто во всеуслышаніе широкого свѣта скаже правду про ихъ ôтносины до Русинôвъ въ Галичинѣ. Правда дуже ихъ коле въ очи. И не диво. Они-жь надаютъ собѣ видъ народа рицарского, свободолюбного: пôдъ окликомъ рицарскои свободолюбности ведутъ завзяту борбу противъ деспотизму Россіи и Германіи, — а тутъ такій одинъ або другій Кноцъ ставитъ во причту народамъ ихъ власнѝ ôтношеня до Русинôвъ въ Галичинѣ. Коли-бъ докôръ Кноца бувъ безпôдставный, делегація польска приняла-бы его смѣхомъ, але-жь она не може не почувати цѣлои правды слôвъ Кноца, бо не потребуе трудити своеи фантазіи и переноситися думкою ажь до краю, а потребуе тôлько поглянути по сали парляментарнôй, яка то тамъ репрезентація 3-миліонного руского народу?!

Що не хто другій въ польскои делегаціи, а пос. Юл. Черкавскій кинувся до Кноца, се рѣчь природна: недоляшокъ все являеся бôльшимъ зелотомъ, якъ самъ ляхъ. Але-жь пос. Юл. Черкавскій мавъ ще одинъ титулъ кричати: „Дайте Вы Русинамъ спокôй! — Ôнъ именно мае ôтъ делегаціи польскои мандатъ выступати въ радѣ державнôй яко Rusin, яко Русинъ „на показъ“; на его персонѣ польска

делегація демонструе „zgodę“ межи Русинами и Поляками въ краю.

Тôлько-жь противъ того несовѣстного надъуживаня руского имени Русины все протестували и симъ разомъ якъ найенергичнѣйше протестуютъ. Пос. Кноцъ мôгъ съ повнымъ правомъ ôтповѣсти п. Юл. Черкавскому: „Дайте Вы Русинамъ спокôй!“

ДОПИСИ.

Зъ Коломыи.

(*Выборы до рады мѣста Коломыи.*) Звѣстно цѣлому свѣту, въ якôмъ положеню находится наше мѣсто, котре що до числа мешканцѣвъ належитъ до найбôльшихъ мѣстъ въ краю. Ôтъ кôльканайцяти лѣтъ привыкъ край цѣлый уважати Коломыю за страчену позицію, коли тôлько ходило о справу важнѣйшу, дотыкаючу судьбы нашои суспôльности и нашого народу. Опинія публична цѣлого краю не зъумѣла зломати ворожого успособленя сепаратистичного, пôдтримуваного невеликою но наслѣдствомъ рôжныхъ ôтносинъ сильною кликою людей, котрû заволодѣли ôтъ 15 лѣтъ зарядомъ мѣста и радою громадскою и за помочею спутанои въ грôзну цѣлôсть масы необразованыхъ а слѣпо за провôдниками идучихъ жидôвъ, потрафили всѣ матеріяльнû и моральнû соки громады коломыйскои на свою выссати користь або затроити. Тая злобна ватага складаеся ледво въ кôлькохъ людей, маючихъ въ своихъ рукахъ всѣ неморальнû средства, котрû можутъ вплывати негативно на масы не тôлько жидôвскû но такожь и на низшû верствы христіяньскû. Съ болемъ признати треба, що навѣть межи богатыми мѣщанами а навѣть межи интелигенціею удалось имъ найти приверженцѣвъ господарки, личнû интересы маючои на оцѣ — и ширячи що разъ дальше гангрину довели мѣсто до того нещастного положеня, що найшлося на стрôмкôй дорозѣ до руины матеріяльнои. Моральна руина вже еи давно выпередила.

При надходячихъ въ теперѣшнôй хвили выборахъ до рады громадскои на 6 лѣтъ згадана клика прилагодила все, щобы упевнити собѣ довголѣтне панованье. Выложена въ лютôмъ на видъ публичный въ магистратѣ листа выборцѣвъ, уложена була съ злобою и зухвалостею переходячою всякû приличнû границѣ. Списъ выборцѣвъ другого и третого круга бувъ такъ уложеный, що въ обохъ тыхъ кругахъ запевнено собѣ бôльшôсть слѣпо комендерованыхъ выборцѣвъ жидôвскихъ пôдступнымъ выкиненьемъ зъ листы 900 выборцѣвъ христіяньскихъ. Мимо того апатія вôѣднѣлыхъ и морально пôдупавшихъ мѣщанъ христіяньскихъ дôйшла до того степени, що ледво кôлька реклямацій вплынуло, чому годѣ дивуватися, если возьмеся на увагу, що комисія реклямаційна складалася зъ 3 людей стоячихъ на чолѣ згаданои клики. Кождый мѣщанинъ утратившій голосъ вдвигнувъ лишь плечима, кажучи: „на дармо шукавь-бысь справедливости“.

Въ такôмъ станѣ рѣчей кружокъ людей веденыхъ самою тôлько ôтразою до тыхъ нечестныхъ махинацій, упôдляючихъ тутешну суспôльнôсть, попробувавъ еще разъ розбудити житье и почутье обывательскои достойности въ масѣ выборцѣвъ третого круга выборчого и вказати на средства ратунку власного и введеня мѣста на ôтповѣднѣйшу его повинности дорогу. По першихъ стараняхъ показалося, що грунтъ бувъ лѣпшій, нѣжь ôтчаянне положенье припускати дозволяло. Систематично кривдженû доси мѣщане зôйшлися громадно, хапаючи съ радостею подану имъ руку. Утворено комитетъ, маючій обдумати средства дальшого поступованя а 260 выборцѣвъ зголосилося съ пожертвованьемъ своихъ услугъ. Видячи справедливû стремленя у самыхъ выборцѣвъ, выслухало пôднесенои скарги староство, велѣло собѣ предложити листу выборчу, поручило розслѣдженье еи урядови податковому, а маючи явнû пôдставы до пôдозрѣня о зробленыхъ разячихъ а добре обдуманыхъ надужитяхъ, засистувало выборы, котрû ôтбутися мали въ другôй половинѣ с. м. Справа выборча вôйшла про-те на лучшу дорогу, подаючи якъ найлучшу надѣю.

Однакъ лишаеся ще дуже много до зробленя. Потентаты жидôвскû увиваются горячково, щобы перешкодити цѣлôй акціи; высиляются ихъ языки и трѣщатъ кишенѣ. Членôвъ комитету называютъ анти-семитами и кричатъ, що комитетъ пôдбурюе вѣроисповѣданя противъ себе. Але хиба дурнû увѣрятъ тымъ крикамъ, бо кождый тутешный горожанинъ, котрого мозокъ хоть трохи ще функціонуе, знае добре, що комитетъ взявъ собѣ за задачу выдобути въ пôдъ упôдляючои грополупôвъ переваги такъ христіяньскихъ якъ и жидôвскихъ членôвъ громады. Если масѣ бѣдакôвъ жидôвского вѣроисповѣданя съ тымъ добре, що ихъ „берги“ и „штайны“ обдираютъ зô шкôры, нехайже хоть не дорѣкаютъ католикамъ та протестантамъ, що лучатся въ оборонѣ интересôвъ горожаньскихъ спôльныхъ жидамъ и христіянамъ.

Зъ Товмацкого.

(*Ювилей душпастырскій.*) По поводу 25 лѣтныхъ роковинъ обнятя прихода Стрыганцѣ Всч. о. Еронимомъ Левицкимъ зложили ему дня 5 л. марта прихожане, мѣсцева обывателька Сидонія Пьенчиковска и сусѣднû священики свои желаня. Фактъ сей самъ собою маловажный, заслугуе на пôднесенье хочь-бы лишь зъ того взгляду, щобы наше духовеньство працююче въ борбѣ зъ рôжными противностями надъ здвигненьемъ нашого народа, за що ще частû докоры съ рôжныхъ сторôнъ пріймати муситъ, ободрити доказомъ, що щира праця хотяй тиха не голосна, находитъ глубоке узнанье въ серцяхъ народа.

Въ короткихъ и не шумныхъ словахъ складали прихожане села Стрыганцѣ и прилученого Долге свои простû желаня „прожити въ здоровлю многая лѣта“, але щирôсть ихъ, объявлена невымушеными слезами радости, до глубины тронула кождого присутного. Тутъ бачилось, згадали они всѣ хвилѣ тыхъ 25 лѣтъ, котрû съ ними дѣливъ ихъ пастырь. А хвиль тыхъ особливо тяжкихъ и прикрыхъ було немало. Страшный голодъ въ 1864 р., холера двома наворотами и щорôчно майже повтаряючû-ся выливы Днѣстра дали случайнôсть пôзнати готовôсть о Левицкого, съ якою спѣшивъ рôжными способами улегчити имъ тяжку долю. До того порядки въ громадѣ, якъ каса пожичкова громадска, шпихлѣръ пожичковый братскій въ обохъ селахъ, каса пожичкова братска, хороше украшенье и взôрцевый ладъ въ церквахъ, а вкôнци школа заснована едино заходомъ о. Левицкого — свѣдчатъ, що ôнъ черезъ тыхъ 25 лѣтъ займався щиро и неутомимо долею своихъ прихожанъ. Мило вразило серце такъ ювилата якъ и всѣхъ присутныхъ, коли молодѣжь школьна пôдъ проводомъ свого примѣрного учителя п. Т. Левицкого, почтила его уложеною умысне на тую хвилю кантатою и вручила ему въ память привѣтный стихъ. — Не менше щиро оказала жичливôсть свою и поважанье для ювилата Вп. п. Сидонія Пьенчиковска, обывателька и коляторка мѣсцева. Оказувалась она все правдивою прихильницею нашои церкви и обряду и старалась о пôднесенье красоты его численными жертвами. Яко женщина далека ôтъ всякихъ шовинистичныхъ мрѣй „унификаціи“, не ставала она нѣколи опоромъ а противно тѣшилась кождымъ обявомъ самостôйного розвою народного, не спинила прото нѣколи и въ тôмъ напрямѣ дѣяльности ювилата. При такôмъ благороднôмъ поступованю задержалась мѣжь народомъ повага для священика. За голосомъ его готовû громадяне все ити, бо не здеморализованû розличного рода агитаціями двора противъ священика. Отъ давныхъ лѣтъ про-те заведена тутъ тверезôсть а новѣйшими часами и христіяньскій склепъ. Выборцѣ Стрыганець и Долгого кождого разу голосуютъ вразъ съ священикомъ на руского кандидата, берутъ удѣлъ въ вѣчахъ, учащаютъ на декляматорскû вечерки и до театру руского, а хотяй нема читальнѣ, братство церковне предплачуе руску часопись и читаютъ въ недѣлѣ та свята.

Въ день ювилею о. Левицкого не залишила панѣ коляторска дати выразъ поважаня для него, урядивши въ честь его пиръ, на котрый за-для пôстного часу спросила лишь родину и сусѣднû священикôвъ. Тутъ середъ бесѣдъ мило уплынувъ вечеръ. На прощанье ще вечеромъ урядила молодѣжь школьна походъ съ факлями при спѣвѣ „Миръ вамъ братя“ и симъ закôнчився сей памятный для Стрыганець день. Ми зъ своеи стороны скажемъ лишь: Честь и слава най буде такому священикови, що щиро трудится для добра народу, честь и слава прихожанамъ, що умѣютъ оцѣнити тяжкій и неразъ съ пожертвованьемъ сполученый трудъ свого панъ-отця духовного!

М.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— **Въ Городищи** ôтбувся минувшого мѣсяця загальный збôръ читальнѣ, котра розвиваеся досыть добре, бо въ першôмъ роцѣ истнованя мала 40 членôвъ, межи котрыми були побôчь господарѣвъ та господинь, парôбкôвъ и дѣвчатъ такожь священикъ, учитель съ женою и обывателька панѣ Чосновска съ родиною. Читальня придбала 150 книжокъ, по части зъ дарôвъ, по части зъ предплаты, удержувала 7 часописей и вписалася въ члены товариствъ: „Просвѣта“, им. Качковского и педагогичного. — Загальный збôръ ухваливъ заявити прилюдно подяку Вп. товариствамъ: „Просвѣтѣ“, им. Качковского, Ставропигіи и редакціямъ „Дѣла“ и „Зорѣ“; Вп. пп. проф. Ол. Барвѣньскому и Як. Мардаровичеви — за дарованье по кôлька а навѣть по кôлькадесять книжечокъ. Выдѣлъ читальнѣ сповняе симъ ухвалу загального збору, упрашаючи и иншû часописи рускû о повторенье сеи щирои подяки.

Теофанъ Бородайкевичъ, предсѣдатель читальнѣ; *Дан. Кочій*, секретарь.

— **Въ Джуровѣ** — якъ вже коротенько згадано въ 27 ч. „Дѣла“ — ôткрыто читальню 14 лютого с. р. Зъ запрошеныхъ гостей прибули: о. Лукашевичъ зъ Тучапъ, о. Дрогомирецкій зъ Попельникъ, о. Сѣнгалевичъ зъ Новоселицѣ, о. Коржиньскій зъ Волчковець и гостѣ зъ Вашковець и Тростянця. Зъ Заболотова прибувъ п. Каратницкій, а зъ самого Джурова дѣдичь п. Володимиръ Загурскій съ своимъ повномочникомъ п. Ант. Гофманомъ. По вечерни въ церквѣ, де о. Лукашевичъ державъ поучаючу проповѣдь, люде удалися до читальнѣ; всѣ не могли змѣститися, богато остало на дворѣ. Выстрѣлы зъ моздѣрôвъ дали знати, що читальня ôткрываеся. Вступну хорошу рѣчь державъ о. Лукашевичъ о поступѣ середъ нашого народу а скôнчивъ еи многолѣтствомъ Е. В. цѣсарю. Ôттакъ пôднесено многолѣтство п. дѣдичеви, котрый зложивъ въ дарѣ 10 зр. на газеты и книжки для читальнѣ. До выдѣлу выбрано о. М. Лотоцкого головою, а ч. С. Бровчука его заступникомъ. Членôвъ вписалося 56, мѣжь тыми п. Гофманъ зъ вкладкою 5 зр. рôчно. Пôдъ конець ухвалено вписати читальню въ члены „Просвѣты“. Читалень въ повѣтѣ снятыньскôмъ дуже мало, тожь тымъ сердечнѣйше витаемо читальню въ Джуровѣ и бажаемо ѣй славного розвою!

Гôсть.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ рады державнои.*) На засѣданю рады державнои зъ дня 16 с. м. ôтчитано петицію пôдгаецкого выдѣлу повѣтового о выроблюванье соли для худобы, о зниженье цѣны соли и о пôдвысшенье цла ôтъ збôжа россійского и румуньского. Оттакъ приступлено до нарадъ надъ етатомъ министерства торговлѣ и ухвалено для управы центральнои сего министерства 434.270 зр. въ выдаткахъ; доходôвъ нема. На интерпеляцію Газого, Викгофа и Просковеца ôтповѣвъ мин. Пино, що въ справѣ новелѣ цловои ôтповѣсть, коли она стане на порядку дневнôмъ; що же тыкае справы фалшованя знакôвъ фабричныхъ черезъ нѣмецкихъ промысловцѣвъ, то справою сею займаеся вже министерство дѣлъ заграничныхъ. Що до додаткового артикулу въ угодѣ съ жеѣзницею пôвнôчною, дотыкаючого каналу межи Одрою а Дунаемъ, каже министеръ, що ужито сего лишь яко погрозы. Тріесту бажае собѣ правительство яко головнои стаціи для нѣмецкои плавбы пароходнои. Въ справѣ зниженя тарифы телеграмôвъ заграничныхъ заявивъ мин. Пино, що сподѣваеся, що справа ся буде залагоджена на будущôмъ конгресѣ телеграфовôмъ. — Опôсля ухвалено титулъ „инспекторы промысловû“ въ высотѣ 74.000 зр. выдаткôвъ; доходôвъ нема.

На вечѣрнôмъ засѣданю того дня ухвалено: ген. инспекція желѣзниць 274.540 зр. выдаткôвъ а 74.940 зр. дох.; почты и телеграфы 21,660.000 зр. выдат. а 26,577.160 доход. Принято такожь слѣдуючû резолюціи: „Взываеся правительство, щобы ще сеи сесіи внесло проектъ закона о урегулёваню платнѣ листоносôвъ и слугъ почтовыхъ“ и „взываеся правительство, щобы застановилося надъ тымъ, чи не належало-бъ приватне предпріемство телефонôвъ приняти въ объемъ державнои службы телеграфичнои.“

На засѣданю зъ дня 17 с. м. предложило правительство проектъ о увôльненю галицкои позички краевои, котра мае бути затягнена по поводу торôчнои повени въ высотѣ 200.000 зр. Опôсля ухвалено титулъ почтовыхъ щадниць въ выдаткахъ 381.000 зр., а въ доходахъ 400.000 зр. При сѣй нагодѣ ставитъ посолъ Левцъ, авторъ щадниць почтовыхъ, внесенье, щобы правительство старалося завести при почтахъ такожь и ôтдѣлъ для забезпеченя на житье. Палата приняла се внесенье однодушно грôмками оплесками. — Дальше ухвалено участь державы въ кôштахъ будовы желѣзниць приватныхъ въ выдат. 705 000 зр., а въ доходахъ 50.880 зр. Коли пôдчасъ дебатъ надъ симъ титуломъ пос. Цегетмаеръ поставивъ внесенье на замкненье дискусіи, а президентъ хотѣвъ почислити голосы, повставъ страшный скандалъ; зъ лѣвицѣ и галеріи пôднявся страшный крикъ и доперва по довшôмъ часѣ наставъ спокôй въ палатѣ. Цѣлый етатъ министерства торговлѣ ухвалено въ выдат. 85,760.954 зр., а въ доходахъ 66,144.710 зр. — Оттакъ слѣдувавъ етатъ министерства рôльництва. Управу центральну ухвалено въ сумѣ 277.365 зр. въ выдаткахъ а 2.300 зр. въ доходахъ. При сѣй случайности пôдноситъ гр. Сальмъ справу соли для худобы въ Галичинѣ и жадае, щобы для населеня въ Галичинѣ було черезъ довшій рядъ лѣтъ позволено побирати ропу для худобы, и щобы сю манипуляцію о скôлько можна улекшено. — Зъ порядку дневного ухвалено ôттакъ титулъ „державнû заведеня науковû“ въ сумѣ 85.420 зр. въ выдаткахъ а 20.270 зр. въ доходахъ.

Засѣданье рады державнои зъ дня 18 с. м. Закимъ приступлено до порядку дневного, пос. Мавтнеръ пôднѣсъ закиды противъ пос. Билиньского, що ôнъ въ справозданю своимъ о угодѣ съ пôвнôчною желѣзницею, котре друковане роздано посламъ, хибно навѣвъ змѣсть двохъ петицій вѣденьскои палаты торговельнои и завôзвавъ президента, щобы ôнъ приказавъ справу розслѣдити. Президентъ обѣцявъ се зробити и коли потреба, завчасу похибку поправити. По черзѣ ухвалено ôттакъ титулъ культуры краевои: на запомоги для школъ рôльничихъ, годôвлю худобы и т. д. въ выдаткахъ 504.500 зр.; на регуляцію рѣки Гайль въ Каринтіи 32.520 зр.; на нищенье фильоксеры по винницяхъ 30.000 зр.; на регуляцію рѣки Адижи 105.850 зр., трету рату на будовы забезпеченя рѣкъ ôтъ розливу въ Тиролю 1,133.320 зр.; органы культуры краевои 322.253 зр. въ выдаткахъ, а 2.633 въ доход.; уряды гôрничû 188.397 зр. выдат. а 2.051 зр. дох; гôрничû заведеня науковû 91 450 зр. выдат., 4.760 зр. дох.; стадниры державнû и запомога годôвлѣ коней 1.653.225 зр. выдат., 415.620 зр. дох.; имѣня и лѣсы камеральнû 3,546.240 зр. выдат., 3,951.650 зр. дох.; гôрництво 5,498.616 зр. выдат., 6,311.735 зр. дох. Симъ способомъ ухвалено цѣлый етатъ министерства рôльництва, котрого выдатки выказуютъ суму 13,972.516 зр. а доходы 10,928.158 зр. — Опôсля приступлено до етату министерства юстиціи и ухвалено заразъ тит. „центральна управа“ въ сумѣ 182.900 зр. въ выдаткахъ; доходôвъ нема жадныхъ. При сѣй нагодѣ забравъ голосъ пос. Кноцъ и выкликавъ при участи пос. Юл. Черкавского сцену въ палатѣ, о котрôй на иншôмъ мѣсци обширнѣйшу подаему звѣстку.

(*Засѣданя рады державнои*), якъ доноситъ „Politik“ и другû ческû газеты, будутъ ôтбуватися по святахъ ще черезъ два тыжднѣ почѣмъ рада державна буде закрыта.

(*Арх. Рудольфъ*) приѣхавъ дня 20 с. м. до Кастельнуово, зъ ôтки по полудни поѣхавъ до Котару, а нынѣ рано дня 21 с. м. мавъ выѣхати до Цетиня.

(*Угорска палата послôвъ*) ухвалила значною бôльшостею голосôвъ внесенье о высланю регникольярнои депутаціи до залагодженя спорôвъ съ Хорватіею.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Кахановска комисія, котра вже такъ довгій часъ займалася реформою дотеперѣшнои администраціи въ россійскôй державѣ, зôстала, якъ доносятъ „Моск. Вѣдомости“, несподѣвано закрыта а всѣ еи справы, выкôнченû и невыкôнченû проекты переняло на себе министерство дѣлъ внутрѣшныхъ. Комисія закôнчила була дѣла уѣзднои управы и перейшла була на засѣданю зъ дня 25 ст. ст. лютого до реформы полиціи, коли еи закрыто. Якû були причины, що спонукали россійске правительство закрыти комисію и що станеся съ справою реформы, котру она вже приготовила, доси не звѣстно. — Вѣсть о успѣшнôмъ залагодженю афганьского конфликту потверджаеся а россійскû генералы на границы Афганистану получили строгій приказъ выминати всего, що бы могло довести до якого нового конфликту. Характеристичнымъ есть такожь поглядъ самого царя на недавный конфликтъ. До одного генерала, котрый предкладавъ ему плянъ будови желѣзницѣ въ Туркестанѣ, мавъ царь сказати: „Я не можу поняти, якъ хтось, вынявши хиба вже найбôльшихъ загорѣльцѣвъ, може хочь на хвильку подумати, що я думаю вôйну выповѣсти, котра-бы намъ за нашû жертвы жадной користи не принесла. Будучнôсть Россіи предназначена доконати въ Азіи свѣтлого дѣла черезъ неповздержимый поступъ цивилизаціи а не черезъ насильство“. Мимо того однакожь здаесь Россія не призабувати и на можливый случай вôйны, бо якъ доносятъ зъ Тегерану, не перестае посылати день въ день свого войска и военного матеріялу въ направленю до Мерву. Въ загалѣ мали 16.000 войска получити приказъ вырушити въ походъ до Мерву а будова желѣзницѣ зъ Кизиль-Арватъ до Аскабадъ мае якъ найскорше кôнчитися. Военна сила Россіи въ Мервѣ выноситъ теперъ одинъ баталіонъ пѣхоты, полкъ драгонôвъ и трохи козакôвъ. Въ Аскабадѣ стоитъ около 8000 войска рôжного оружія а одна бригада вразъ съ амуниціею и провіянтомъ есть якъ разъ теперь въ походѣ зъ Кавказу до Мерву. — Зъ Петербурга доносятъ, що гр. Толстой выѣхавъ 16 с. м. до Ливадіи а его мѣсце занявъ товаришь министра ген. Дурново, котрый однакожь задля свого мало самостôйного характеру ледве возьме яку иниціятиву въ дѣловодствѣ министерства. Чи по скôнченю ôтпустки мин. Толстой поверне на свое давне становище, не знати, хочь можна дуже о тôмъ сумнѣватися. Говорятъ, що на случай рѣшучого уступленя гр. Толстоя призначеный на его мѣсце совѣтникъ державный Половцевъ. Характеристичнымъ есть такожь, що для безпеченьства гр. Толстоя въ Ливадіи придано ему одного официра жандармеріи и десять жандармôвъ. — „Нов. Время“ доноситъ, що кс. Гарасимовичь, именованый самовôльно черезъ епископа Гриневецкого администраторомъ вильненьскои епархіи католицкои зôставъ высланый на заточенье до Вельска. Капитула вильненьска не хоче приступити до выбору администратора прихильного правительству а въ виду того каже „Нов. Время“, вильненьска епархія буде знесена и правительство само заменуе администратора.

Нѣмеччина. Въ нѣмецкôмъ парляментѣ порушивъ кн. Бисмаркъ знову польске питанье, але въ способъ Полякамъ не конче прихильный. Сталось се пôдчасъ дебатъ надъ проектомъ закона о почтовыхъ пароходахъ. Отповѣдаючи на бесѣду Рихтера сказавъ кн. Бисмаркъ: „У насъ же въ державѣ суть фракціи, котрыхъ явнû идеалы можутъ бути осягненû лишь черезъ нещасливу вôйну Нѣмеччины. Ôтбудованье царства польского, ôторванье ôтъ Прусъ польскихъ провинцій, ôтступленье Шлесвигу Даніи, ôтбудованье королевства Гановерского въ его давнôмъ обемѣ, ôтступленье Альзаціи и Лотарингіи Франціи: все то идеалы, котрû дадутся лишь черезъ велику поражку Нѣмеччины осягнути“ Ся згадка кн. Бисмарка о Полякахъ и ихъ стремленяхъ въ Нѣмеччинѣ спонукала польского посла кс. Яжджевского выступити съ бесѣдою противъ кн. Бисмарка, на котру кн. Бисмаркъ порушаючи лишь часто польске питанье такъ ôтповѣвъ: „Пытаю васъ, чи ôтбудованье Польщи не есть частею тыхъ идеалôвъ цѣлого народу а именно его фракціи въ сѣмъ парляментѣ? Посолъ зъ Кротошина (Яжджевскій) сказавъ, що „не хочемо сего доконати вôйною, лишь въ дорозѣ натиску публичного мнѣнія“. Се есть рѣчею неможливою, бо ôторванье провинціи можливе лишь черезъ вôйну або революцію. Говорити о натиску публичного мнѣнія лежитъ въ интересѣ сихъ панôвъ, котрû нехотятъ передъ часомъ выступити явно съ своими бажанями... Я не сказавъ, що Поляки числятъ напевно на вôйну, але они дожидаютъ еи съ нетерпеливостею, якъ се видно

зъ польскихъ газетъ, що пишутся навѣть въ Петербурзѣ и въ россійскôмъ языцѣ, але суть писанй въ польскôмъ дусѣ и черезъ Поляковъ. Газеты тй хотятъ конче доказувати, що миръ непевный. Думаю, що панове зъ польскихъ частей краю лѣпше бы забезпечили свôй интересъ, колибъ помагали правительству, бо дѣйстно лишь черезъ нещасливу для Нѣмеччины вôйну можутъ досягнути своихъ идеалôвъ. Можете зачекати на результаты, а тымъ часомъ якъ сказано въ св. письмѣ: повинуйтесь власти данôй ôтъ Бога! Користи, якй можете мати зъ нещасливои вôйны для Нѣмеччины, чейже вамъ не втечутъ. Буде лишь зависѣло ôтъ того, чи побѣдитель Нѣмеччины схоче ôтбудувати окрему Польщу, чи загорне польску землю пôдъ свою власть. Коли перша евентуальнôсть буде для него съ бôльшимъ хôсномъ, то ваше теперѣшне поступованье буде для него рôвнодушнымъ. Тогды сповнятся вашй бажаня безъ вашои участи, бо и такъ за границею суть стремленя, котрымъ залежать на тôмъ, щобы Прусы розбити, а поставити надъ Вислою ворога Прусъ, выдаесь симъ стремленямъ дуже користнымъ. Чекайте отже а поки що не грѣшѣть та не выкликуйте вôйны.

Франція. Межи Франціею а Хинами розпочались вже прецѣ разъ переговоры въ справѣ заключеня мира. Зъ Тіенъ-Тсинъ доносятъ именно до „Times“, що межи Ли-Гунгъ-Чангъ а Французами розпочались вже першй кроки маючй довести до рѣшучого залагодженя конфликту. Здаесь, що причиною до сего сталось грôзне становище Японіи противъ Хинъ, котра жадае, щобы хиньскй войска уступили зъ Кореи. Японія предкладае Франціи свôй союзъ противъ Хинъ.

Англія. Лордъ Гранвиль заявивъ въ палатѣ лордовъ, що нова згода съ Россіею зовсѣмъ ще не дотыкае рѣшучого полагодженя найважнѣйшихъ справъ, котрй, якъ ôнъ сподѣваеся будутъ въ користь обохъ державъ переведенй. Теперѣшна угода мае лишь на цѣли не допустити до колизіи, котрабы полагодженье сихъ справъ ще труднѣйшимъ зробила. — Угода въ справѣ египетскихъ финансôвъ мала бути вже дня 20 с. м. предложена парляментови. Въ кругахъ правительственныхъ числятъ на скоре еи принятье, по чѣмъ ôтгакъ буде розписана пожичка въ высотѣ 9 миліонôвъ фунтôвъ штерлингôвъ. Глядстонъ заявивъ въ палатѣ пословъ, що дня 18 с. м. всѣ амбасадоры пôдписали въ министерствѣ дѣлъ заграничныхъ декларацію въ справѣ египетскôй.

Италія. Министеръ Манчини заявивъ въ парляментѣ, що правительство италійске стараеся всѣма силами, щобы справѣ египетскôй надати характеръ загально-европейскій, а надъ Червонымъ моремъ веде мимо щирои прихильности для Англіи политику згôдну съ намѣреньемъ трицѣсарского союза. Що до ôтносинъ до Англіи, то заявивъ Манчини, що они суть завсѣгды щирй и повнй довѣря. Хвиля паденя Хартума не була ôтповѣдна до предкладаня Англіи своеи помочи; Нигра получивъ для того приказъ заявити англійскому правительству, що коли-бъ оно зажадало помочи ôтъ Италіи, то она-бы ѣй не ôтказала, не жадаючи навѣть за те жадноеи заплаты. Англія зô своеи стороны мусѣла-бы тогды старатися лишь удержати рôвновагу на Середземнôмъ мори. Що до ôтносинъ Италіи до Нѣмеччины и и Австріи, то заявивъ министеръ, що они суть якъ найлѣпшй. Министеръ вôйны заявивъ опôсля, що въ Массуахъ есть достаточне число войска и що на случай потребы можна-бы въ короткôмъ часѣ и безъ ослабленя арміи выслати 15 до 20 тысячь войска надъ Червоне море. — Капитанъ Феррари мае выѣхати до Абессиніи въ посольствѣ до короля Оганнеса, щобы его приготовити на походъ италійского войска до Керемъ. Италія числитъ на помôчь короля Оганнеса.

Зъ Судану. Вѣсть о занятю Кассалѣ пôсля англійскихъ газетъ потверджаеся. Ворохобники вырубали въ пень залогу египетску. До „Daily Telegraph“ пише кореспондентъ сеи газеты зъ Судану, що число приклонникôвъ Магдія есть надзвычайно велике, и що всѣ суть слѣпо эфанатизованй. — Англійске правительство вызначило на голову Француза, Оливера Пена, що есть министромъ у Магдія, 50 фт. штерл.

НОВИНКИ.

— **У Преосв. еп. Юліяна Пелеша** явилася вô второкъ с. т. депутація, выслана черезъ Русинôвъ мѣста Станиславова яко столицѣ новои діецезіи, съ выразомъ живого и загально почутого вдоволеня, що архипастыремъ именовано мужа, котрый зъумѣе одолѣти тяжкй противности, якй народнôсть и тѣсно съ нею звязана церковь наша въ сю добу переноситъ. На промову крыл. о. Т. Шанковского зъ Станиславова запевнивъ ново-именованый владыка депутацію, що старанямъ для добра ввѣреного ему народу и св. церкви всѣ свои ôтдасть силы, певный, що интелигенція такъ свѣтска якъ и духовна щиро ему въ тыхъ стараняхъ помагати буде. По представленю членôвъ депутаціи, котору складали: о. Т. Шанковскій и катих. І. Литвиновичь и пп. Юстинъ Малецкій, дѣдичь на Лядскôмъ, проф. Ив. Верхратскій, адвокатъ дръ Мелитонъ Бучиньскій, купець Теодоръ Стахевичь, властителѣ реальностей Александеръ Ключенко и Ив. Сербеньскій, пôшла межи новымъ владыкою а представителями его діецезанъ оживлена и довша розмова про справы, близько нову діецезію обходячй, пôсля чого съ желаньемъ якъ найскорше повитати и достойно приняти ового архипастыря въ стѣнахъ Станиславова, розпрощалася депутація и выйшла пересвѣдчена, що справозданье еи дома ще збôльшитъ проймаюче всѣ верствы упованье, яке складае народъ на нового архипастыря.

— **Дру Омеляну Огоновскому**, проводникови недавнои депутаціи рускихъ товариствъ народныхъ до новоименованыхъ владыкъ, митрополита и епископа, — епископъ дръ Пелешь зробивъ другого дня визиту.

— **У Преосв. митрополита** складали вô второкъ с. т. свои благожеланя оо. крыл. Шанковскій и І. Литвиновичь зъ Станиславова.

— **Новыхъ владыкъ нашихъ** витали кромѣ депутацій рускихъ товариствъ такожь латиньска и ôрменьска капитула, начальники рôжныхъ правительственныхъ и автономичныхъ властей, а межи прочими такожь члены выдѣду краевого in corpore. — Въ середу выѣхали Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ и Преосв. епископъ Юліянъ до Перемышля, щобы представитися Преосв. Іозану, яко найстаршому галицко-рускому епископови и запросити его на торжество интронизаціи взглядно консекраціи. Въ четверъ приѣхала капитула перемыска до Львова, щобы повитати новыхъ владыкъ.

— **Дръ И. Шараневичь** оденъ зъ найдѣятельнѣйшихъ и найбôльше заслуженыхъ „старѣйшинъ“ Ставропигійского Института послѣдныхъ часôвъ, котрому институтъ завдячуе заведенье взорцевого ладу въ кождôмъ направленю администраціи, заходится межи прочими коло заснованя книгозбору, въ котрôмъ мѣстилибыся всѣ книжки, брошуры, летучй письма, якй лишь коли появилися въ печатни Ставропигійскôй ôтъ еи заснованя ажь до послѣдныхъ днѣвъ. Книжки вже збираются, есть надѣя, що небавомъ стане библіотека, котра становити буде дуже цѣнне жерело до исторіи розвою нашого духового житя.

— **Епископска палата въ Станиславовѣ**. Зъ Станиславова доносятъ, що вже заключено контрактъ о купно дому на епископску палату. Роботы коло перебудованя закупленои реальности зачнутся въ маю.

— **Ревизія галицко-россійскои границѣ**. Позаякъ комисія вызначена минувшого року до переведеня ревизіи галицко россійскои границѣ не покôнчила своихъ праць, то сего року будутъ тй працѣ вестися дальше. Въ складъ комисій вôйдутъ репрезентанты обохъ интересованыхъ державъ а дѣяльнôсть комисіи зачнеся въ маю.

— **Русске драматично-литературне товариство въ Черновцяхъ** устроюе дня 24 марта 1885 (вô второкъ) въ память первыхъ роковинъ свого основаня въ компатахъ „Руска Бесѣда“ музикально-декляматорскій вечерокъ съ богатою програмою. Вступъ для не-членôвъ по 80 кр., для членôвъ по 50 кр. а для мѣщанъ и студентôвъ по 25 кр. ôтъ особы. — Початокъ о годинѣ $7^1/_2$ вечеромъ.

— **Ремунерація для катихитôвъ**. Рада шкôльна окр. въ Городку удѣлила ремунераціи катихитамъ: въ Городку 25 зр., въ Рудкахъ 20 зр., въ Комарнѣ 50 зр.; сокальска окр. рада шк. удѣлила катихитамъ въ Буску 20 зр., въ Радеховѣ 32 зр.

— **За упокôй душѣ бл. п. И. Стефураковои** ôтправится въ Успеньскôй церквѣ поминальне богослуженье въ понедѣлокъ с. е. дня 23 л. марта о годинѣ 10 рано.

— **Передъ судомъ окружнымъ въ Золочевѣ** ôтбувалася черезъ кôлька днѣвъ головна розправа противъ п. Ал. Гриневецкого, адъюнкта судового зъ Буска, Леопольда Вегемана, канцелиста судового, Исаака Лейба Гольдберга, директора товариства задаткового зъ Буска, Хаскля Туркиша и Израиля Факеса жидôвъ зъ Буска, о злочиньство надъужитя урядовои власти, взглядно о спôввину въ тôмъ злочиньствѣ. Присяжнй выдали вчора вердиктъ уневиняючій всѣхъ обжалованыхъ.

— **П. Алойзій Гагель** (Hagiel), чоловѣкъ интелигентный и членъ мѣсцевои читальнѣ, ôткрывъ крамницю въ Сѣльци белзкôмъ въ окрузѣ сокальскôмъ. Дня 17 л. марта по болослуженю въ церкви и водосвятію въ домѣ ôткрыто крамницю, въ котрôй мѣстятся рѣчи для селянъ потрѣбнй, спроваджуванй зъ „Народнои Торговлѣ“ у Львовѣ. — Крамницю выставлено при мурованôй дорозѣ и она може въ такъ великôмъ селѣ якъ Сѣлець-белзкій красно розвиватися. Якъ намъ добре звѣстно, вплынуло першого дня по ôткрытю крамницѣ до касы 11 зр. Щасть Боже!

— **Въ справѣ емиграціи нашихъ селянъ до Россіи** помѣстила „Wien. Allg. Ztg. ось яку статю: „Дуже невесели вѣсти доходятъ зъ Галичины до министерства. Бо якъ доносятъ староства всхôдной части сего краю збôльшаеся ôтъ двохъ мѣсяцѣвъ що разъ сильнѣйше число емигрантôвъ межи рускими селянами повѣтôвъ бродского, сокальского и каменецкого, котрй головно переселяются на россійске Подôлье, де ихъ съ особлившою привѣтностею пріймаютъ. Передъ выѣздомъ продаютъ они свои хаты и поля за нѣзащо а то для того, що, якъ самй оповѣдаютъ, въ Россіи дôстанутъ моргъ землѣ (1000 квадр. сяжнѣвъ) за 12 до 20 рублѣвъ. — Зъ мѣсцевости Батятычѣ вывандрувало вже дуже много селянъ и въ такій способъ близько 400 моргôвъ землѣ купили жидôвскй спекулянты майже за дармо. Политичнй власти стараются вправдѣ всякими можливыми способами повздержати емигрантôвъ, но все на дармо. Заходитъ обава, що на тôмъ ще не конець и що ще много сотокъ моргôвъ землѣ перейде въ такій способъ въ жидôвскй руки.“

— **Выдѣлъ товар. „Академичне Братство“** складае щиро сердечну подяку Вп. о. Стеф. Качалѣ, парохови въ Шельпакахъ и Вп. дрови Лонгинови Файглеви, професорови университету у Львовѣ, за дарованй цѣннй книжки до библіотеки товариства; Вп. п. Ив. Лазорикови, адъюнктови судовому въ Борщевѣ, за даръ 4 зр. и Вп. п. Григ. Калимонови за даръ 3 зр. въ користь товариства.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Лѣтини** дякуе симъ центральному Выдѣлови товариства „Просвѣта“ у Львовѣ щиросердечно за даръ 56 книжочокъ свого давнѣйшого выдавництва. — Лѣтиня дня 17 марта 1885. — За Выдѣлъ: *Михайло Стечишинъ*.

— **Маршалокъ краевый дръ Зыбликевичь**, по довшôмъ пробуваню въ Вѣдни, куды ѣздивъ въ справахъ краевыхъ, вернувъ вчера поспѣшнымъ поѣздомъ до Львова.

— **По Сокальщинѣ** розносятся слухи, що п. С. Поляновскій, маршалокъ рады повѣтовои сокальскои, мавъ удѣлити п. Маевскому, секретареви тои-жь рады повѣтовои запомогу беззворотну въ сумѣ 1.000 зр. Єсли тіи слухи правдивй, то мы радй-бы знати, чи знае о тôмъ подарунку рада повѣтова, а по тому, зъ якои касы тіи грошѣ дано и за що?

— **Въ Грималовѣ**, мѣсточку окалатского староства, основуеся заходомъ тамошного пароха и мѣщанъ читальня. Статуты подано вже до ц. к. намѣстництва до потвердженя.

— **Новый урядъ почтовый**. Съ днемъ 1 л. цвѣтня 1885 р. вôйде въ жите въ Дашавѣ стрыйского повѣту урядъ почтовый, котрого дѣяльнôсть буде ограничатися на пріймане и выдаванье почты листовои и цѣнной якъ такожь переказôвъ грошевыхъ и послѣплатныхъ не перевысшаючихъ сумы 200 зр. При тôмъ буде ôнъ повнити функціи почтовои касы щадничои. Звязъ съ Стрыемъ и Журавномъ буде удержуватися кôннымъ пôсланцемъ. До округа доручень нового уряду почтового будутъ належати мѣсцевости: Комарôвъ, Ярошацѣ, Гельзендорфъ, Юсиптючѣ, Олексицѣ, Модлинець, Стрыганцѣ и Ходовичѣ. Ôтдаленье межи Стрыемъ а Дашавою выноситъ 14 километрôвъ.

— **Судъ окружный въ Сучавѣ на Буковинѣ** зачне вже съ днемъ 1 л. вересня 1885 р. свою дѣяльнôсть.

— **Князь Евстахій Сангушко** получивъ продовженье концесіи на приготовляючй техничнй роботы для будовы желѣзницѣ локальнои зъ Ясла до Дембицы въ захôднôй Галичинѣ.

— **Желѣзниця Кароля Людвика** завела нову тарифу въ спôльнôмъ руху межи стаціями головнои линіи а стаціями локальнои желѣзницѣ Ярославско-Сокальскои, котра входитъ въ житье съ днемъ 20 л. марта с. р. Рôвночасно знесено давнѣйшу спôльну тарифу зъ дня 15 л. вересня 1884 р.

— **Именованя и перенесеня**. Выдѣлъ краевый надавъ посаду кондуктора дорôгъ въ Любѣни Станиславови Пріемскому; кондуктора дорôгъ краевыхъ въ Гермакôвцѣ Винкентія Гриньевича перенѣсъ въ станъ спочинку а въ его мѣсце заименувавъ кондукторомъ Юлія Ольховского. — Ц. к. намѣстництво перенесло практикантôвъ концептовыхъ ц. к. намѣстництва Володыслава Гадзиньского зъ Перемышля до Старого-мѣста и Казимира Ястшембского зъ намѣстництва до Перемышля. — Министеръ торговлѣ заименувавъ асистента почтового Казимира Лаского концепистомъ почтовымъ у Львовѣ.

— **Старинну икону Покровы Божои Матери**, на котрôй межи прочими зъображенй гетьманъ козацкій Мазепа, царь Петро Великій, а котра дотеперь находилася въ церкви св. Покровы въ Переяславѣ закупивъ великій князь Николай. Въ замѣну за оригинальну икону получила церковь копію зъ неи, 500 рублѣвъ готôвкою и рôжнй снаряды церковнй въ вартости такои сумы.

— **Для товариства „Шкôльна Помôчь“** у Львовѣ прислали въ мѣсяци лютôмъ сего року П. Т.: о. Бородайкевичь зъ Винограду 5 зр.; о. З. Садовскій зъ Самолускъ 50 кр.: п. Ганинчакъ, инжинеръ у Львовѣ 2 зр.; о. Кушлякъ зъ Вѣстовы 1 зр.; о. Глиньскій зъ Рыбна 3 зр.; о. Кульматыцкій зъ Дахнова 1 зр; о. Корытко зъ Богатковець (для бѣдныхъ дѣвчатъ) 50 кр.; Товариство „Рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ“ 5 зр.; о. Яюсъ зъ Стенятына 1 зр.; о. Паславскій зъ Туря 2 зр.; п. Дм. Третякъ, учитель зъ Заболотець 50 кр.; о. Ив. Негребецкій зъ Залѣся 2 зр.; о. Лужницкій зъ Жукова 3 зр.; о. Юзычиньскій зъ Борынячь 6 зр.; о. Левицкій зъ Тартакова 1 зр.; о. Лотоцкій зъ Лешнева 2 зр.; о. Мацѣлиньскій зъ Коропця 1 зр. 50 кр.; о. Живчинъ зъ Ластôнокъ 3 зр.; о. Пилиньскій, игуменъ зъ Золочева 3 зр. 50 кр.; о. Курпякъ зъ Карлова 1 зр.; Вп. Штогринъ зъ Стрѣлокъ ôтъ себе 1 зр., ôтъ церковного Братства въ Стокахъ 1 зр. 50 кр., ôтъ Братства церковного въ Стрѣлкахъ 1 зр.; о. Шанковскій зъ Копычинець 2 зр.; о. С. Тороньскій у Львовѣ 50 кр.; о. Котлярчукъ зъ Кривенького 1 зр. — *Для ученикôвъ рускои мѣскои школы:* о. Боберскій въ Злоцкôмъ зъ акафисту 3 зр. — О. Гаваньскій зъ Устечка, деканъ залѣщицкій, для „Шк. помочи“ складку, въ котрôй взяли участь: о. Лойванюкъ 1 зр.; о. Гаваньскій 50 кр.; о. Волиньскій 1 зр.; о. Темницкій 1 зр.; о. Алексевичь 1 зр.; о. Кнѣгиницкій 30 кр.; о. Любовичь 50 кр.; о. Ростковичь 60 кр.; о. Ал. Зарицкій 1 зр.; о. Скульскій 1 зр.; о. Мацѣлиньскій 1 зр.; о. Гоцкій 1 зр; о. Коцюба 40 кр. — Всѣмъ Дателямъ пересылае выдѣлъ товариства щиро-руске Спаси Бôгъ! — *Р. З.*

— **Межинародный конгресъ почтовый**, котрого засѣданя ôтбуваются саме теперь въ Лисабонѣ, рѣшивъ кôлька важныхъ справъ для межинародного руху почтового, межи ними такожь заведенье межинародныхъ почтовыхъ касъ щадничихъ. Рѣшенье лисабоньского конгресу дуже радо повитае особливо купецкій свѣтъ, бо въ виду того, не то що можна буде не наражаючися на небезпеченьство загубити грошѣ, ôтбувати подорожи по цѣлôй Европѣ, но кромѣ того грошѣ ôтданй на почту будутъ нести и процентъ. Кромѣ того рѣшено завести межинароднй переказы почтовй на высокй сумы а теперь ведутся нарады надъ заведеньемъ межинародныхъ послѣплатъ и межинародныхъ переказôвъ телеграфичныхъ.

— **Для бѣдныхъ учениковъ** рускои гимназіи прислали: о. С. Лесюкъ 2 зр. 40 кр.; А. Матюкъ, деканъ ярославскій и о. Добряньскій изъ складокъ ôтъ участникôвъ духовныхъ вправъ въ Ляшкахъ 12 зр. 40 кр. Дирекція складае за тй щедрй датки въ имени рускои бѣдной учащоися молодежи щире Спаси-Бôгъ! *В. Ильницкій.*

— **Нещасливый случай**. При копаню керницѣ въ переотанку желѣзницѣ Кароля Людвика въ золочѣвскôмъ повѣтѣ на робôтника Андрѣя Харка упавъ ôтломъ скалы и придавивъ его на смерть а надзиратель роботы Григорій Миськевичь дôзнавъ при тôй случайности сильного ушкодженя ноги. Противъ виновныхъ ведеся судове доходженье.

— **Одинъ подôльскій панъ**, якъ доноситъ „Kurjer Lw.“, не могучи заплатити рахунку львôвского ремѣсника за доставленй собѣ чоботы, предложивъ послѣдному, щобы принявъ замѣсть грошей пшеницю. Коли-жь шляхтичь-панъ, котрому все таки лекше о кредитъ, мусить выручитися такимъ способомъ заплаты, то що подумати о селянахъ, котрй не маютъ грошей нѣ пшеницѣ.

— **Розправа судова въ церкви**. Въ Джирджентѣ въ Сициліи розпочався сими днями процесъ противъ ватаги розбишакъ, котрый буде вѣдай уникатомъ въ лѣтописяхъ новочасного судôвництва. Прокураторъ обжаловуе 190 людей за найрозличнѣйшй провины, въ загальнôмъ числѣ 900. Головныхъ ватажкôвъ розбишакъ до теперь ще не можна було выслѣдити. Оборону обжалованыхъ веде 100 адвокатôвъ склыканыхъ зъ всѣхъ провинцій королевства, бо межи пôдсудимими знаходится поважне число богатыхъ жителѣвъ, котрй навѣть сповняли почетнй уряды и займали становища бурмистрôвъ. Число свѣдкôвъ, котрыми суть головно лишившіся при житю пошкодованй и ограбленй доходитъ до 200. Позаякъ въ цѣлôмъ Джирджентѣ не було ôтповѣднои салѣ до переведеня сего величезного процесу, та ужито на тую цѣль церковь св. Анны di Girgenti. Въ презбитеріи величавои святынѣ помѣщено судъ и присяжныхъ, въ середнôй части обжалованыхъ, въ лѣвôй бôчнôй сторонѣ церковного корабля оборонцѣвъ а правого боку пильнуе сторожа, бо тамъ урядуе въ часѣ процесу прокураторъ и знаходятся corpora delicti. Незвычайный видъ буде отже представляти черезъ кôлька недѣлъ церковъ св. Анны.

— **Кôлько часу тратится на сонъ?** Въ однôй нѣмецкôй газетѣ переведено недавно цѣкавый рахунокъ, що здоровый дорослый чоловѣкъ потребуе спати 7 годинъ на добу. Но дуже много есть такихъ, що спять ще и по обѣдѣ такъ, що можна почислити пересѣчно 10 годинъ въ добу на сонъ. Въ виду того уживаеся на сонъ 1095 годинъ на рôкъ а 45.990 годинъ або цѣлыхъ пять лѣтъ на 42 лѣтъ. Цифра 42 лѣтъ выбрана въ тôмъ предположеню, що чоловѣкъ жіе бôльше менше 60 лѣтъ а черезъ 18 лѣтъ свого вѣку потребуе бôльше сну якъ пôзнѣйше.

— **Чума** выбухла знову, якъ доносятъ зъ Константинополя, въ окрестности Гамаданъ въ Персіи. Константинопольска межинародна рада санитарна сейчасъ ôтнеслася въ дорозѣ телеграфичнôй до рады санитарнои въ Багдадѣ, щобы сконстатувала натуру епидеміи и въ случаю потребы зарядила средства предохороняючй.

— **Дрôбнй вѣсти**. До Львова приѣхавъ рецитаторъ Конопка и заповѣвъ декляматорске представленье 3 послѣднихъ актôвъ Гамлета. Представленье се, зъ котрого половина чистого доходу призначена на добродѣйнй цѣли, ôтбудеся вô второкъ 24 л. марта.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— **Для Руского Правотаря**: Воч. Н. Лепкій въ Коломыи 3·25 зр; Пчт. Читальня въ Малашôвцяхъ 3·25 зр.

— **Для святѣйшого Отця**: Воч. церковь въ Бѣлôмъ Камени 2 зр. 50 кр.

— **Для спѣвайника о. Кипріяна**: Воч. І. Федусевичь 60 кр.

— **На стипендію Волод. Барвѣньского**: Вп. Горбачевскій въ Кудринцяхъ 20 кр.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Презенту на Товстобабы, дек. пôдгаецкого, получивъ о. Лонгинъ Балицкій.

Введеный о. Север. Борачокъ яко сотрудникъ въ Садовôй, прилуч. до парохіи въ Радôвцяхъ.

Увôльненый ôтъ парохіи въ Пôдкамени о. Савчиньскій Іосифъ а душпастырство тамже обнявъ ex currendo о. Петро Савчиньскій зъ Фраги.

Львôвскій судъ окружный завѣдомляе митроп. конзисторію, що яко властителька Якубôвки, дек. жукôвского, есть заинтабульована панѣ Рипсина де Авдаю Захаріясевичева и ѣй прислугуе право репрезентованя.

Правительство буковиньске удѣлило настоятелю дек. буковиньского ремунерацію въ сумѣ 105 зр. de cursive въ ратахъ почавши ôтъ дня 8 марта 1885.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Украиньскій збôрникъ „Нива“**, — якъ доноситъ „Одесскій Вѣстникъ“ — выйде вже небавомъ зъ печати въ Одессѣ. Въ збôрнику помѣщенй мѣжь иншими одна повѣсть Нечуя (Ив. Левицкого), „Утоплена“ М. Старицкого, и др. творы.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

Іосифъ Ганкевичь, урядникъ банку, упокоився дня 6 марта по дуже довгôй и тяжкôй болѣзни въ Грималовѣ въ 54 р. житя. Покôйникъ бувъ братомъ незабутнои памяти Володимира Ганкевича, адвоката въ Бучачи, и добрымъ Русиномъ. Вѣчна ему память!

╪ **Катерина зъ Лаврецкихъ Коцыловска**, жена о. В. Коцыловского, пароха въ Хиринцѣ, перемыскои епархіи, упокоилася 17 с. м. Вѣчна єй память!

Подяка.

Неумолима судьба перетяла нитку житя нашого любезнѣйшого брата Евтимія, приходника въ Шидлôвцяхъ, повѣта гусятыньского, осиротивши цѣлу родину, а такожь приходъ, около котрого щиро трудився, лишаючи глубокій жаль въ серци всѣхъ, котрі его знали. Въ тяжкôмъ горю була ôтрадою прихильнôсть сусѣдôвъ и знакомыхъ покôйника, котрі численно зôбралися на сумный обрядъ похоронôвъ. Чуємося про-то спонуканî за той обявъ спôвчутя публично подякувати передовсѣмъ Вч. о. Н. Котлярчукови зъ Кривенького, котрый въ тяжкôй хоробѣ покôйника бувъ правдивымъ ангеломъ-потѣшителемъ а на похоронахъ провôдникомъ въ молитвахъ за упокôй душѣ усопшого; Вч. о. Гудыку за трогательне прощальне слово; Вч. оо. сусѣдамъ, якъ не менше всѣмъ почитателямъ покôйника, котрі численною участєю причинилися до звеличаня похоронôвъ. — Тронутî до живого складаємо всѣмъ, котрі ôтдали послѣдну прислугу нашому дорогому Евтимію, ще разъ найсердечнѣйше спаси Бôгъ!

Шидлôвцѣ 15 марта 1885.

Филемонъ Лисенецкій; Марія зъ Лисенецкихъ и Григорій Кузыкъ — въ имени цѣлои опечаленои родины.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручає 1315 13—?

Специяльности и универсальнî средства французскî и иншî, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншî фирмы оповѣщуванî.

---

5 Кильо кавы

Сантосъ	зр. 3·45
Кампинасъ	„ 3·75
Куба	„ 4·40
Ява	„ 4·70
Плянтація	„ 4·90
Перлова	„ 5·30
Менадо	„ 5·40
Мокка	„ 6·30

вôльно ôтъ порта, выключно цла.

Carl Fr. Burghardt

1—3 **Гамбургъ 8.** (1339)

„Голосы зъ свѣта лѣкарского."

Вынятки зъ часописей лѣкарскихъ: *„Allgemeine Wiener medicin. Zeitung"*, *„Medicin. Chirurg. Centralblatt"*, *„Wiener medicin. Wochenschrift"*, *„Przegląd lekarski"* и *„Wiener medicin. Blätter"* въ переводѣ польскôмъ. Цѣннî порады для потребуючихъ помочи лѣкарскои особливо въ недугахъ т. зв. загальныхъ, устроєвыхъ, нашкôрныхъ и т. д. Цѣкаве то и пожиточне илюстроване письмо можна получити въ книгарни *„Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig"* на жаданье безплатно и франко. Не треба залишити спровадити собѣ его.

1235 (3—4)

Складъ фабричный красокъ, лякерôвъ, покостôвъ, продуктôвъ хемичныхъ заразомъ и торговля матеріялôвъ

ГИБНЕРА и ГАНКЕ

во Львовѣ Рынокъ

1340 1—? въ власнôмъ домѣ ч. 38.

поручає:

КРАСКИ ОЛѢЙНÎ

зовсѣмъ готовî до ужитку, до мальованя дверей, ôконъ, помостôвъ, дахôвъ, домôвъ, огородовыхъ знарядôвъ и господарскихъ, знарядôвъ рôльничихъ и т. д

КРАСКИ

ОЛѢЙНО-ЛЯКЕРОВÎ и БУРШТ.-ЛЯКЕРОВÎ

масу до запусканя помостôвъ

власного выробу, найлѣпшого рода

ЛЯКЕРЪ ДО ПОМОСТÔВЪ,

лякеръ до школьныхъ таблиць

найдобôрнѣйшî

лякеры повозовî правдивî

англійскî зъ фабрикъ Wilkinson, Heywood и Clark въ Лондонѣ,

всякого рода лякеры до робôтъ внутрѣшныхъ, внѣшныхъ, дерева, желѣза и шкôръ.

Краски сухî всякî роды:
анилиновî,
до крашеня яецъ
„ „ матерій
друкарскî, бронзы (золотый порошокъ), золото въ аркушахъ,
ростиннî въ плынѣ,
для переплетникôвъ,
тушовî, акварелевî въ гузичкахъ и лѣсочкахъ,
акварелевî вохкî въ трубочкахъ и мушляхъ,
до мальованя порцелянъ,
олѣйнî въ трубочкахъ до робôтъ артистичныхъ.

Средства до ретушованя, олѣйки и верниксы до робôтъ артистичныхъ, пензлѣ, малярскî полотна, палеты, сталюги и всякî приборы до мальованя и рысованя.

АРТИКУЛЫ ДЛЯ ФÔЛЬВАРКÔВЪ:
Смаровило до желѣзныхъ осей,
олива до машинъ,
теръ газовый,
цементъ и гипсъ,
китъ, асфальтъ,
антимеруліонъ,
карболевый квасъ и другî средства десинфекцій.

ПРИПРЯДЫ ПИВНИЧНÎ:
Шпунты и чопы до бочокъ,
корки до бутильокъ,
капслѣ до бутильокъ,
маса до лякованя бутильокъ,
машины до коркованя бутильокъ,
„ „ „ бочокъ
трибушоны,
машины до мытя фляшокъ,
пипы до бочокъ.

АРТИКУЛЫ ГУМОВÎ:
кишки гумовî до газу и до стяганя воды, вина, пива, квасу; плыты гумовî и пр.

ПРОСТИРАЛА ГУМОВÎ:
Пасы до машинъ и молотѣлень зъ найлѣпшихъ шкôръ бельгійскихъ всякои ширины.
Гурты до машинъ, вужѣ копоплянî.
Руры циновî и оловянî.
Шрôтъ, льотки и кулѣ.
Порошокъ на комахи и молѣ, тинктура на комахи, камфора и перецъ бѣл
Артикулы тоалетовî, мыла тоалетовî, Extraits d'odeur, Eau de Cologne олѣйки и помады.
Лякъ до печатаня.
Чорнило до писаня, до гектографіи, червоне, сине, чорне, до значеня бѣля и автографичне.
Краски до печатокъ, гума и карукъ розпущеный.
Китъ до скла и порцеляны.
Смаровило непромакаюче на шкôру.
Смаровила на копыта съ способомъ ужитку.
Товщь до оружія.
Лякеръ до чобôтъ чорный, золотый и мѣнячійся.
Чорнило до шкôръ.
Апретура до консервованя шкôръ и пр

Все по найдешевшихъ цѣнахъ.

Цѣнники специяльнî на жаданье gratis и franco.

☛ При замовленяхъ за послѣплатою просится о присыланье певнои сумы, котра выстарчила-бъ хочь на оплаченье тамъ и назадъ коштôвъ почтовыхъ на случай неôтобраня посылки. ☚ (6) 4—?

...КЪ ...ль и апро... ...ц. Епископа ...Сембратовича, ...ити можна в... ...вли **Мих. Дымета** и у ...ист. **Урбана ч. 20 рынокъ Львôвъ**,

оправнî по 60 кр., 90 кр., 1 зр. 10 кр., 1 зр. 60 кр., 2 зр. 60 кр. и 3 зр. Для дамъ въ аксамитѣ по 4 зр., 4 зр. 50 кр., 5 зр. и 5 зр. 50 кр., имитація слоневои кости (бляха) 5 зр., перловои матицѣ (бляха) 4 зр. 50 кр.

Брошурованый на велин. папери 1 зр. 1305 6—6

Купуючимъ бôльше примѣрникôвъ ответный рабатъ!

Выданя товариства „Академичне Братство" (передъ тымъ „Дружный Лихварь"):

Антологія руска, збôрникъ найзнаменитшихъ творôвъ рускихъ поетôвъ — въ память десятыхъ роковинъ заснованя товариства „Друж. Лихварь". Львôвъ 1884. Цѣна 1 зр. 20 кр.

Руска Библіотека И. Онишкевича, томъ III. Писаня Маркіана Шашкевича, Ивана Вагилевича и Якова Головацкого, съ передмовою Вол. Коцовского. Львôвъ 1884. Цѣна 2 зр. 50 кр.

Творы Володим. Навроцкого. Выданье поомертне, съ портретомъ и житьеписомъ. Томъ I. Цѣна 1 зр. 20 кр. Львôвъ 1885.

Можна набути въ товариствѣ „Академичне Братство" улиця Скарбкôвска, ч. 2.

Посредствомъ товариства набути можна такожь И. Онишкевича **Руску Библіотеку**, томъ I въ цѣнѣ 80 кр. и томъ II въ цѣнѣ 2 зр. 20 кр., — т. є. писаня Ив. Котляревского, В. А. Гоголя, П. П. Артемовского Гулака и Г. Квѣтки Основяненка съ житьеписами.

ПОХÔДЪ СОБЄСКОГО

пôдъ Вѣденъ р. 1683.

Написавъ Стефанъ Качала.

Цѣна 20 кр.

Дôстати можна въ администрации Дѣла.

☛ **НА ПРАЗНИКЪ ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!** ☚

поручає **НОВО ÔТКРЫТА**

Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ

ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

Плащеницѣ малёванî на полотнѣ: по 18, 20, 24, 26, 30, 32 и 40 зр.; малёванî на шовковôй матерія по: 50, 55, 60, 64, 74, 80, 85, 90, 100 зр. и высше.
Артосы, по 4 зр. 20 кр. и 5 зр. 25 кр.
Воскресенія, рѣзанî зъ дерева по 10, 14, 15, 16, 18, 21 и 24 зр.
Фелоны свѣтлî по 50, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100, 110, 120, 125, 130, 135, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200 зр. и высше.
Хоругвы церковнî (хрестî) зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 24, 28, 30, 35, 46, 56, 60 зр. и высше.
Фаны (прапоры зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 65, 75, 85, 95, 100 зр. и высше.
Евангелія ôтъ 60 до 600 зр. а. в.
Монстранціи ôтъ 40 до 200 зр.
Хресты процесіональнî металевî по 15, 18, 20, 22, 25, 28, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 75 до 80 зр.
Хлѣбницѣ на Всенощне по 5 зр. 25 кр. 16, 25, 30 и 33 зр.
Кадильницѣ ôтъ 7 до 20 зр.
Свѣчи ощаднî металевî по $2^1/_2$, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 12 и 15 зр.
Бальдахины, стихарѣ, образы малёванî на полотнѣ и блясѣ, олтарики процесіональнî, хресты напрестольнî и ручнî, поликандры (пауки), лѣхтарѣ, канделябры, лямпы, чашя, дарохранительницѣ, дароносницѣ, ампулки, водоносы, кропила, свѣтло церковне, цвѣты и пр.

1316 ☛ **по найдешевшихъ цѣнахъ** ☚ 5—6

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаєся франко. **Опакованье даромъ.**
Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье ôтворотною почтою даромъ

Глядаєся дяка безженного, маючого добрый голосъ и знаючого уставъ церковный. 1332
(3—3)

Интересованî зволятъ ôтнестися до Уряду парохіяльного въ Бересцѣ, почта Лѣско, де получатъ близшî повѣдомленя.

Зголошеня приймаєся до дня 1 цвѣтня 1885 р.

О вчаснî замовленя

Дрôжджей

I-a Mauthner кильо 1 зр. 20 кр.

на Свята умильно упрашає

Народна Торговля у Львовѣ.

СЛАВНÎ, СУХÎ,

ПРАСОВАНÎ ДРÔЖДЖѢ

зъ Фабрики Ад. Иг. Мавтнера и Сына у Вѣдни.

одиноке певнî и незавôднî въ печивѣ.

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ ДЛЯ ГАЛИЧИНЫ

въ торговли

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА у ЛЬВОВѢ.

Ласкавî замовленя на Свята Великоднî прошу присылати якъ найскорше, щобы найпôзнѣйше дня 29 або 30 марта можна высылку залагодити.

Замѣтка. Понеже въ сѣмъ роцѣ всѣ Свята припадаютъ въ однôмъ тыждни, то буде попытъ незвычайный и зъ той причины тымъ бôльше просимо якъ найскорше замовляти. (2—?)

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новî **апараты индукційнî** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннî находится въ кождôй родинѣ. Гостецъ, ревматизмъ, ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ.** Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.

Dr. **F. Beeck, Triest**, 2 Via Pondares 2

1302 13—20

☛ **!НА СВЯТА!** ☚

просить о скорѣйшî замовленя

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

во Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи и Дрогобычи

на:

Вино въ барилкахъ 4 литровыхъ по 80 кр., 90 кр., 100 кр., за литру; такожь таньше по 70 кр., 60 кр. и 50 кр. (барилку числится 50 кр.). Въ фляшкахъ ôтъ 50 кр. почавши за фляшку и высше.

Мѣдъ питный славно звѣстного выробу фляшка 80 кр., 1 литра 1 зр.

Мѣдъ патока	за кил.	60 кр.
Сливки угорскî	„	40 „
Повидла власн. чист. выроб.	„	32 „
Орѣхи волоскî	„	34 „
„ турецкî довгî	„	80 „
„ „ круглî	„	50 и 50 „
Мигдалы		120 и 130 „
Родзинки султаньскî	„	56 и 68 „
„ великî съ кôстками	„	60 и 70 „
„ чорнî дрôбнî	„	60 „
Фиги султаньскî	„	80 „
„ въ вѣнци	„	44 „

Дактелѣ	за кил. по	90 кр.
„ Мароко	„ „	180 „
Цикату найлучшу	„ „	170 „
Аранцины	„ „	140 „
Оплатки грубî по 1 кр. за 100 шт.		90 „

Чай К. и С. Поповыхъ въ Москвѣ въ оригинальныхъ пачкахъ ¼ фунтовыхъ по 65, 70, 80, 100 и 120 кр.
— иншî по 150, 250, 350 и 500 кр. за 1 фт.
— высѣвки по 120, 140 и 165 кр. за 1 фт.
Оселедцѣ шкотскî великî по 12 кр. за пару меншî по 10 кр. при высылцѣ 5 кил.
Оселедцѣ голендерскî великî по 12 кр., за штуку.
Сардины россійскî барылки по 170 до 200 кр.
Горѣвки всякого рода.
Дрôжджѣ Маутнера найлучшî по 1 зр. 20 кр. за кил.

ОЦЕТЪ

найвысша есенція, дуже практична до посылокъ. До однои литры есенціи додаєся 30 литрôвъ воды мягкои, дощôвки, або переваренои щобы получити оцетъ звычайный и приємный; 15 литрôвъ до литры дає оцетъ подвôйный, а 8 литрôвъ до литры дає вже мôцну есенцію, яка пôдъ тою назвою въ гандляхъ приходитъ.

1 кил. (литра) повысшого оцту зачисляємо по 1 зр. 20 кр., помѣшаный съ 30 разы бôльше воды выпаде литра вже съ транспортомъ $4^1/_2$ кр. **Поручаємо дуже.**

Барва есенціи може бути чиста якъ вода, або темно червона. Высылаєся въ барылкахъ по 4 кил., зачисляючи за барылку 50 кр. або въ фляшкахъ литровыхъ. 1338 2—3

Саму есенцію, не помѣшану съ водою, не можна коштовати.

ЦВѢТЫ НА СВѢЧКИ ЗЪ МАТЕРІИ пара по 1 зр. 20 кр. паперовî по 80 и 100 кр.
КАДИЛО МѢШАНЕ по 80 кр. за кил.
ВÔСКЪ ЖОВТЫЙ при бôльшôмъ ôтборѣ по 1 зр. 60 кр. за кил.

НА ПÔСТЪ!

Оселедцѣ шкотскî и голендерскî, россійскî сардины, повидла, мѣдъ въ барылкахъ и пушкахъ 5-килевыхъ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ ВО ЛЬВОВѢ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнî и

5% Листы Гипотечнî преміованî

котрî пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

☛ **можна въ сѣй Конторѣ получити.** ☚

(до вылосованя съ 10% преміею т. є. по **110 за 100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

1267 18—?

Выдавецъ и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К Беднарского.

Ч. 29. Львôвъ, Вторникъ 12 (24) марта 1885. **Рôчникъ VI.**

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. пон. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a: Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „iГазетне Бюро“, В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:* *для Россіи:*
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Нашй послы въ думѣ державнôй.

(*Дальше.*)

В. Ковальскій пôдноситъ ôттакъ кривды рускихъ катихитôвъ при семинаріяхъ учительскихъ, котрыхъ власти школьнй не стабилизуютъ мимо того, що они учатъ по 17 годинъ въ тыхъ институціяхъ и добавляе, що въ роцѣ 1884 ôтклинано навѣть министер. розпорядженьемъ зъ дня 26 сѣчня до ч. 21649 розписаный конкурсъ на посады рускихъ катихитôвъ при семинаріяхъ учительскихъ въ Тернополи и Станиславовѣ, хотяй рôвночасно обсаджено всюды съ великою старанностею всѣ посады латиньскихъ катихитôвъ при сихъ заведеняхъ. Дальше пôдноситъ бесѣдникъ всѣ лихй наслѣдки для религійного и нравственного выхованя будучихъ учителѣвъ народу зъ такои неоглядной роботы и кладе вагу на ту обставину, що въ недавнôмъ часѣ (въ Краковѣ. Прим. Ред.) межи учителями народныхъ школъ показались навѣть симпатіи до нигилистичныхъ стремлень. Нестабилизованый катихитъ тратитъ дуже на повазѣ въ очахъ другихъ стабилизованыхъ членôвъ збору учительского, а до того можна его въ кождôмъ часѣ перенести зъ мѣсця на мѣсце, черезъ що становище его стаеся дуже труднымъ. Тй перенесеня повторялись до того въ послѣдныхъ 14 рокахъ, т. е. ôтъ часу основаня учит. семинарій, якихъ чотыри до пять разôвъ.

И нашй комисія испытовй при учит. семинаріяхъ — говоритъ дальше пос. Ковальскій — суть дуже нещасливо зложенй. „Поминувши краковску, складаеся львôвска комисія испытова зъ членôвъ, котрй руского языка навѣть зъ конверзаціи не знаютъ. Се фактъ звѣстный всѣмъ, що професоры исторіи, географіи, физики и математики при испытовôй комисіи львôвскôй не посѣдаютъ навѣть квалификаціи, управняючои ихъ учити при школахъ народныхъ рускихъ, а що мимо того функціонуютъ а на дѣлѣ фигуруютъ они тамъ-же яко комисарѣ испытуючй. Якъ серіо тутъ испыты ôтбуваются, можна заключати вже изъ сказаного.“

„Переходжу теперь до школъ народныхъ. Якй-жь можутъ бути тй школы, если учителямъ и учителькамъ ихъ не даеся можности набути собѣ нѣ потрѣбныхъ наукъ нѣ вправы и способности до рускихъ выкладôвъ тыхъ въ школахъ? Посѣдаемо въ краю 2931 нар. школъ, а бôльша зъ нихъ половина суть рускими школами. Але якъ выглядаютъ тй рускй школы? Богато зъ нихъ есть рускими лишь на папери, а на дѣлѣ велика ихъ частина есть бôльше або менше спольщена, если увзглядним, що найбôльше часу зъуживаеся въ нихъ на выученье польского языка. Кандидаты учительскй опускаютъ свои заведеня съ легковаженьемъ руского языка, а посады актуальнй учительскй даются передовсѣмъ такимъ форитованымъ личностямъ, котрй лишь для формы познакомились съ языкомъ рускимъ та и ще скорше его забули. Тй учителѣ прикладаютъ потому всѣ свои силы до науки языка польского и польщеня дѣтей школьныхъ. Якъ довго не буде дбатися въ семинаріяхъ учительскихъ на серіо про науку руского языка, такъ довго не зможутъ и рускй школы успѣвати, бо жь чудеса нынѣ вже не дѣются. Якимъ семинаріи выховаютъ учителя, такимъ буде ôнъ въ повѣренôй собѣ школѣ. Крѣпкихъ характерôвъ нынѣ на нещастье дуже мало посередъ учительствомъ. Тôлько-жь я не виную въ тôмъ всѣхъ учителѣвъ, бо если рада шк. кр. зъ горы приписуе, щобы въ школахъ народныхъ всхôдной Галичины на перекоры основнымъ державнымъ законамъ учено и другого краевого языка, т. е. польского, и если учитель чуе и знае, що многй протесты противъ сего постановленя не мали успѣху и що порѣшеня найвысшого трибуналу въ сѣй справѣ не увзгляднюются; если ôнъ до того спôзнаеть, що повѣтовй школьнй инспекторы всюды на то настаютъ, щобы въ школахъ народныхъ учено языка польского а о науку языка руского мало дбаютъ, то годѣ ôттакъ ôтъ такого легко переносимого а навѣть и легко усуваемого учителя жадати великои охоты поплысти противъ струѣ.“

„Зъ сего можете Панове зложити собѣ легонькій образъ нашихъ школъ народныхъ. Але мало того! У насъ уживаютъ ще штучокъ до успѣшнѣйшого переведеня польонизаціи. До сего служитъ слѣдуюча манипуляція. Въ всхôднôй Галичинѣ, де населенье руске есть споконвѣчне, де рускій языкъ плекано ôтъ 1000 рокôвъ, именно въ церкви и школѣ, зъ ôтки походятъ найстаршй памятники рускои письменности, — тамъ каже нынѣ при основаню новои народнои школы кр. рада школьна доперва пытати: чи громада хоче языка выкладового польского або руского? Таке пытанье осмѣляются ставити громадамъ рускимъ! Тожь чому-жь рада шк. кр. не пытае мазурскй громады, чи они не хотятъ руского выкладового языка въ своихъ школахъ? Ôттакъ пытанье те ставляе инспекторъ повѣтовый въ такъ крутôй формѣ, що ôтповѣдь на него выпадае зъ конечности лаконично и такъ неясно, що громаду выведено звычайно въ поле. Тымъ они и ôтстрашуются закладати школы, бо-жь не добачаютъ въ нихъ для себе нѣякихъ користей. Они уважаютъ такй школы съ незрозумѣлымъ языкомъ выкладовымъ институціями оглупленя для своихъ дѣтей.“

Бесѣдникъ наводитъ ôттакъ факты на скрѣпленье своихъ слôвъ и каже: „Недавно тому мало село Лубянки въ повѣтѣ Тернопôльскôмъ заснувати у себе школу, але оно дôзналось передъ тымъ, що сусѣдну громаду присилувано поставити будынокъ школьный за 7000 зр., хотяй тамъ стояла стара и ще добра школа, выбудована за 4000 зр. и що повѣтовый инспекторъ школьный настававъ на заведенье языка польского въ маючôйся поставити новôй школѣ. Тымъ поучене и знаючи до чого стремитъ инспекторъ школьный, сказало село Лубянки категорично: нѣ! и обстае при своѣмъ постановленю.“

„Маю такожь пôдъ рукою зошитъ одного школяра зъ Кабарôвки. Зъ него виджу, що сей школярь писавъ въ р. 1883 коректно по руски; ôтъ минувшого року однакожь муситъ сей ученикъ рускій языкъ писати латиньскими буквами. До чого сей нерозумный експериментъ мае вести, легко зрозумѣти. Дитина не навчится по руски въ школѣ и опускае еи дурнѣйшою. И чи таке поступованье въ школѣ не мае огорчати родичѣвъ? (Голосы: Такъ есть!). Але коли польска рада школьна зъ горы наказуе учити облигатно другого языка краевого въ рускôй школѣ, то поодинокй учителѣ позваляютъ собѣ впроваджувати польскій языкъ яко выкладовый на власну руку тамъ де нема нѣ одной польскои дитины въ школѣ а выключно рускй. Те робить однакожь учитель въ тôй цѣли, щобы позыскати для себе ласку повѣтового инспектора а взглядно рады школьнои краевои и заслужити собѣ ремунерацію. Божь и кождому учителеви вмѣняеся въ надзвычайну заслугу, если ôнъ руску школу спольщивъ.“

Бесѣдникъ переходитъ ôттакъ до каръ школьныхъ грошевыхъ и напроваджуе факты, що за тй грошѣ накидаютъ школамъ польскй книжки, хотяй рускихъ есть подостаткомъ. „Мушу дальше сказати — говоривъ пос. Ковальскій — якъ обходятся у насъ съ священиками въ школѣ. Отъ недавно тому хотѣвъ священикъ въ школѣ въ Кабарôвцѣ завести науку церковного спѣву и отъ сталося, що учитель тамошный зборонивъ се ему и навѣть погрозивъ выкиненьемъ зô школы.“

„Подôбно обôйшовся съ рускимъ священикомъ учитель-Полякъ въ Золочевѣ. Его перенесено за то „за кару“ до иншои школы, але плату его дотеперѣшну о 270 зл. пôдвысшено на 300 зр. на новôмъ становиску въ Пôдгайцяхъ. Въ Пѣстыни увôльнено знову одного учителя ôтъ службы и перенесено до Заболотова за то, що съ дѣтьми рускими въ школѣ говоривъ лишь по руски и противився завести у себе науку въ обохъ краевыхъ языкахъ. Торôкъ въ соймѣ жалувався пос. дръ Антоневичъ и внѣсъ интерпеляцію, на якôй пôдставѣ рада школьна краева и такôжь повѣтовй накидуютъ рускимъ учителямъ школъ народныхъ польску часопись школьну: „Szkoł-y“ мимо того, що мы посѣдаемо цѣлый рядъ добре выдаваныхъ часописей школьныхъ именно-же „Школьну часопись“. И хотяй намѣстникъ Галичины въ ôтповѣды на ту интерпеляцію заявивъ, що таке поступованье властей школьныхъ есть некоректне и що ôнъ тому запобѣжитъ, то мимо того сталось такъ — якъ читаю въ однôмъ рускôмъ дневнику — що повѣтова рада шк. въ Снятынѣ розпорядила пôдъ дн. 23 падолиста 1884 р. до ч. 1602, щобы всѣ школы въ еи повѣтѣ на покрытье предплаты реченои польскои „Szkol-ы“ вставили въ свôй буджетъ по 4 зр. Учителя-Русина силуютъ навѣть сй 4 зл. дати напередъ а ôттакъ може собѣ ихъ на громадѣ зачислити.

„Рада шк. кр. пôшла ще дальше и проклямувала польскій языкъ языкомъ урядовымъ всѣхъ народныхъ школъ Галичины. И горе тому учителеви, котрый-бы поважився заговорити до инспектора школьного въ рускôмъ языцѣ!“

„Съ жалемъ мушу рôвножь сконстатувати, що навѣть рѣшеня найвыс. трибуналу державного не увзгляднюются, бо у Львовѣ доси ще не активовано школы съ языкомъ выкладовымъ рускимъ, хотяй найвыс. трибуналъ узнавъ въ тôмъ нарушенье основ. законôвъ державныхъ и хотяй Его Ексц. п. министеръ просвѣты задавъ собѣ дѣйстно труду громаду львôвску до активованя сеи школы спонукати. На мѣсце того заведено лишь рускй паралельнй клясы яко прищѣпку одной польскои мѣскои школы и до сего часу не маютъ Русины львôвскй своеи окремои школы съ рускимъ языкомъ выкладовымъ. Такй половичнй мѣры не вдоволятъ насъ тымъ менше, що Львôвъ посѣдае досыть рускихъ дѣтей. Дальшй розпорядженя въ тôмъ предметѣ лишаю розвазѣ в. правительства державного и надѣюся, що оно намъ прійде въ помôчь невдовзѣ.“

„Мои Панове! Симъ представивъ я вамъ сумне положенье школьництва въ Галичинѣ и те-

---

Дещо зъ исторіи украиньского письменства XIX. вѣку.

(Споминки и замѣтки М. Уманця.)

IX.

(*Дальше.*)

Разомъ съ симъ цензура почала вже непохибно доправлятися, щобъ кожда книжка украиньска друкувалася неотмѣнно россійскою правописею, а не т. зв. „кулѣшѣвкою“, або якою другою. И до сего ще цензура часто чѣплялася, що, мовь, треба вживати россійску правопись, навѣть и пôдписувала завсѣгды на рукописи: „печатать дозволяется, но съ тѣмъ, чтобы при напечатаніи не было допущено никакихъ отступленій отъ общепринятаго русскаго правописанія“. Але що оно за „общепринятое правописаніе“ въ прикладѣ до украиньскои мовы, — сего и самй цензоры гараздъ не тямили. Тымъ-то оно й выходило такъ, що одна книжка друкувалася „кулѣшѣвкою“, друга россійскою правописею съ деякими ôтмѣнами, третя ще якъ инакше — и цензура все се пропускала, дармá, що на всѣхъ рукописяхъ було однаково написано про „общепринятое правописаніе“. Цензура тôлько притьмôмъ доглядала за тымъ, щобъ Украинцѣ, крый Боже, не выкидали твердый знакъ „ъ“. Згадую при сему, що одинъ авторъ мавъ дуже чудасійну суперечку съ однымъ цензоромъ, що не хотѣвъ бувъ пропустити книжку друковану „кулѣшѣвкою“, бо, якъ ôнъ казавъ, цензура вбачае въ сему „сепаратизмъ“.

— Е, нѣ, добродѣю, — каже ему авторъ; — вже коли хочете знати, то сепаратизмъ именно въ тому „общепринятому правописанію“, а зовсѣмъ не въ „кулѣшѣвцѣ“.

— „Якъ се такъ?“ — пытае цензоръ.

— А ось якъ: найголовнѣйша ôтмѣна „кулѣшѣвки“ та, що она не вживае буквы „ы“, а замѣсць неи ставитъ „и“ — и симъ она лишь наближае украиньску мову до россійскои, бо коли написати кулѣшѣвкою такй слова, що однаково вживаются и въ россійскôй и въ украиньскôй мовѣ, а тôлько вымовляются рôзно, а такихъ слôвъ богато, якъ отъ: „слива, коли, ходили, говорили“, — то ôтмѣны нѣякои тутъ не буде, а якъ вживати „ы“, — то треба писати: „слыва, колы, ходылы, говорылы“, зовсѣмъ не такъ, якъ по россійски, а се вже буде явный сепаратизмъ.

— „А оно й справдѣ неначе такъ выходитъ. Ну, нехай буде кулѣшѣвка; менѣ тôлько абы твердый знакъ скрôзь бувъ“ — ôтказавъ цензоръ и пропустивъ книжку.

Теперь же, тобъ то ôтъ 1884 р. цензура притьмôмъ почала доправлятися россійскои правописи. Такъ въ журналѣ „Кіевская Старина“ украиньскій текстъ завсѣгды друкувався „кулѣшѣвкою“, яко найбôльше здатною до украиньскои мовы правописею, а торôкъ (кн. 5, ст. 88) редакція заявила, що по силѣ наказу зъ 1876 р. она муситъ вживати иншу правопись. Тымчасомъ и доси въ украиньскихъ книжкахъ вживается рôзна правопись, такъ н. пр. йотоване „е“ иншій пише черезъ „ё“ (ёму)“, другій черезъ „іо“ (іому), третій черезъ „йо“ (йому); голосъ „и“ означаютъ черезъ „ы“, де вымовляется твердо, и черезъ „и“, де вымова мягка, а передъ голосными вживаютъ йотоване (н. пр. йиду“); другй вживаютъ „ы“, „и“ и „і“, а „Кіевская Старина“ вживае ще „й“ въ тыхъ случаяхъ, де голосъ „и“ вымовляеся остро, н. пр. „йду, йимъ“, и т. д. Звычайно, що цензура не може доглядѣти за симъ у всѣй подробици, але якъ довелось менѣ запримѣтити, она теперь пильнуе за тымъ, щобъ необмѣнно вживалися „ъ“ и „ь“, а „і“ щобъ нѣ въ якôмъ разѣ не писалося, окрôмъ хиба передъ голосными, якъ отъ „синіе“, „лй“ и т. п., — словомъ, щобъ украиньска правопись анѣ трошечки не вкидалася въ ту, якъ декому здастся, сепаратистичну кулѣшѣвку. Цензура такъ пильнуе сего, що бували случаѣ, коли цензоръ просто вертавъ рукопись, не роздивляючи, черезъ те тôлько, що она писана була „кулѣшѣвкою“.

Чому оно такъ, що „Главное управленіе“ въ кôнци 1883 р., якъ то кажутъ, перемѣнило политику, коли нѣякого нового наказу пôсля 1881 р. не було, — про се напевне нѣкому нѣчого не звѣстно, а чутка въ Кіевѣ була така, що въ „Главное управленіе“ попавсь якійсь Катковець и почавъ лютувати, що, мовь, „Главное управленіе“ неняе потурало украиньству и дозволяло друкувати те, чого по наказамъ зъ 1876 и 1881 рр. не дозволено.

Що до украиньского театру, то въ сему разѣ тожь повстали деякй змѣны. Дѣло почалось зъ того, що администрація, особливо кіевскôй, дуже не подобалося, що публика скрôзь витае украиньскй театръ бôльше, нѣжь россійскій. Оно въ сему нѣчого дивного нема, коли зважити, що чимало часу украиньскій театръ бувъ зовсѣмъ забороненый; що свое рôдне, хочь-бы й перевертнялъ, завсѣгды здавати-мется близшимъ и рôднѣйшимъ, нѣжь чуже, хочь-бы й дуже близьке; що украиньска трупа п. Старицкого складается зъ справжныхъ артистôвъ, зъ котрыхъ пп. Кропивницкій, Садовскій, Карый, панѣ Заньковецка и Затыркевичь вдатнй на кождому театрѣ заробили славу добрыхъ артистôвъ. Але супротивники украинства на се не вважали, а тôлько важкимъ духомъ дыхали на те, що публика такъ щиро привитала украиньскій театръ.

А тутъ, якъ на лихо, трапився ще такій случай въ Кіевѣ. Разъ якось пôсля украиньскои пьесы, зъиграной дуже гарно, россійскй артисты въ той же вечеръ грали водевиль „Какъ гуляетъ староста Семенъ Ивановичь?“ — та, на лихо собѣ и публицѣ, зъиграли такъ погано, що публика освистала ихъ. „Кіевлянину“ того тôлько й треба було; ôнъ заразъ пôдхопивъ се и почавъ гвалтувати, що се, мовь, не що инше, якъ украинофильска демонстрація; що освистано не гру, а россійску пьесу. Дѣло повели такъ, що директоръ театру, п. Старицкій, мусѣвъ ѣхати до генералъ-губернатора, щобъ зняти зъ себе вину. Пригадувавъ ôнъ те, що чому-жь публика не освистувала ранѣйше россійскй пьесы, поки ихъ грали хочь сякъ-такъ, а коли вже справдѣ зъиграно погано, то тутъ нема нѣчого дивного, що ихъ освистано; ôнъ же певенъ, що коли ту саму пьесу зъиграютъ его артисты, дарма, що они граютъ тôлько украиньскй, то оно выйде зовсѣмъ инакше. На другій день п. Старицкій справдѣ поставивъ ту саму россійску пьесу и его артисты, Кропивницкій и Заньковецка, грали найкрасшй ролѣ; пьеса зъиграна була такъ гарно, що оплескамъ якъ то кажутъ, кôнця не було. Отже и се не помогло. Зъ Кіева пôшла въ министерство бумага, що, мовь, украиньскй спектаклѣ даютъ приводъ до якихось демонстрацій въ театрѣ. Се хочь и не скасувало украиньского театру, а все-жь таки чимало пошкодило ему. П. Старицкій поѣхавъ въ Петербургъ ратувати дѣло. Тамъ ему сказали, що не маютъ на думцѣ касувати украиньскій театръ, але якъ по наказу зъ 1881 р. организація осôбнои трупы украиньскои заборонена, то Старицкій муситъ складати свои спектаклѣ мѣшмá зъ украиньскихъ и россійскихъ пьесъ, та ще такъ, щобы украиньскй спектаклѣ нѣ въ якôмъ разѣ не перева-

перь хочу поставити позитивнй предложеня, щобы не здавалось, будьто мы лишь побѣжно сй справы обговорюемо и самй не знаемо, чого хочемо. Мы стремимо до позитивного и хочемо лишь того, що намъ правно належится. Проте буду досыть чемнымъ, ставляючи тутъ деякй предложеня. Не хочу ихъ збирати въ форму резолюцій, бо зъ сего мало менѣ хôсна буде, коли тй резолюціи пôдутъ до выдѣлу буджетового або другого якого, тымъ менше, що небавомъ и палата посольска буде закрыта."

„Уважаю доконечною рѣчею стремѣти до того: 1) Щобы зреорганизовано краеву раду шкôльну въ сей способъ, щобы она сталась галицкою ц. к. радою шк. краевою, т. е., щобы була справедлива для обохъ народôвъ, и щобы тамъ обѣ народности були въ рôвнôй мѣрѣ заступленй."

„Думаю ôттакъ, що було-бы порадно мужеску семинарію учительску (давнѣйше Сандецку) перенести зъ Перемышля, а полишивши семинаріи въ Краковѣ и Ряшевѣ польскими, устроити такъ ту до Перемышля перенесену якъ и львôвску мужеску семинарію по утраквистичному т. е., щобы въ обохъ бодай по половинѣ учено предметôвъ шкôльныхъ въ обохъ краевыхъ языкахъ. Ôттакъ належало-бы обѣ мужескй семинаріи учительскй въ Тернополи и Станиславовѣ зробити выключно рускими, понеже се есть рѣчею несправедливою и противзаконною, щобы на жаднôмъ зъ сихъ заведень рускій языкъ не бувъ выкладовымъ!

3. „Належитъ женьску семинарію учительску въ Краковѣ полишити польскою, а обѣ въ Перемышли и Львовѣ перемѣнити на утраквистичнй, т. е. велѣти предметы школьнй удѣляти по половинѣ въ обохъ языкахъ. Досиль бо не выкладався тамъ анѣ одинъ предметъ шкôльный въ языцѣ рускôмъ".

4. „Належитъ зреорганизувати комисіи испытовй въ сей способъ, щобы кождый испытовый комисарь зовсѣмъ точно умѣвъ по руски, и щобы половина испытовои комисіи львôвскои була зложена зъ Русинôвъ."

5. „Остаточно належитъ засновати у Львовѣ окрему комисію для рускихъ кандидатôвъ учительскихъ, бо имъ дуже трудно приходится ѣздити до Кракова и рôвножь годѣ ôтъ Полякôвъ краковскихъ жадати, щобы рускимъ языкомъ на стôлько займалися, якъ се можна и доконечно займатись у Львовѣ."

6. „Що до школъ народныхъ то не жадаю бôльше нѣчого, якъ строгого примѣненя до нихъ основныхъ законôвъ державныхъ. Въ всхôднôй Галичинѣ переставъ языкъ рускій бути выкладовымъ, а чейже наше насиловане положенье муситъ разъ уступити, если законъ точно выконаеся. Въ кôнци 7) желаю, щобы повѣтовй инспекторы шкôльнй именно въ схôднôй Галичинѣ знали точно оба языки. Съ тыми предложенями и съ недавно выголошеною правительствомъ девизою: Дѣлайте по закону! — кôнчу мои выводы." *(Славно! Славно! — зъ лѣвицѣ).*

Ôткрытье филіи „Народнои Торговлѣ" въ Дрогобычи.

Поволи але певнымъ и смѣлымъ крокомъ поступае рускій народъ въ своимъ розвою такъ суспôльнôмъ якъ и економичнôмъ, а все, що въ послѣднихъ рокахъ змогли лишь Русины зробити на однôмъ або другôмъ поли станесь безперечно крѣпкою основою до дальшого, тымъ сильнѣйшого и тымъ певнѣйшого ихъ розвою народного. Въ мѣру того, якъ народъ рускій приходитъ доового самопôзнаня, якъ пôзнае, що есть великимъ, сильнымъ и самостôйнымъ народомъ, пôдносится и его бытъ матеріяльный, бо ôнъ одушевленый народнымъ идеаломъ чуе въ собѣ живу силу и до подвигу на поли економичнôмъ. Пôдъ симъ взглядомъ всѣ нашй товариства народнй доповняются якъ не може бути красше: однй кладутъ пôдвалины науки и просвѣты а другй будуютъ на нихъ дальше бытъ економичный. Особливо велику задачу сповняютъ въ сѣмъ подвигу народнôмъ нашй товариства просвѣтнй и „Народна Торговля". Якъ тамтй по цѣлôмъ краю выкликали сильный рухъ просвѣтный и основали вже сотки читалень, такъ знову „Народна Торговля" чимъ разъ ширше розкидае по краю свои етапы, щобы ôттакъ утворити велику силу економичну, котрôй бы нѣчого не моглося оперти, а безъ котрои нѣякій певный и безпечный розвôй не есть можливый. Такими етапами „Народнои Торговлѣ" сталось вже еи филіи въ Станиславовѣ, Перемышли и Тернополи а дня 19 с. м. прибувъ ѣй ще одинъ т. е. филія „Народ. Торговлѣ" въ Дрогобычи. Дня того именно ôтбулося въ Дрогобычи торжественне ôткрытье сеи филіи при великôй участи такъ мѣсцевои якъ и замѣсцевои публики, дооколичныхъ священикôвъ, делегатôвъ рôжныхъ читалень, мѣщанъ, селянъ и т. д. Зъ рана о 10 год. того дня ôтслуживъ насампередъ Вп. о. игуменъ Немиловичь торжественне богослуженье въ парохіяльнôй церкви въ сослуженю Вп. оо. Ралька и Будыловича по чôмъ всѣ въ присутности делегата „Народ. Торговлѣ" у Львовѣ, п. Василя Нагôрного удалися до льокалю маючои ôткрытися филіи пôдъ ч. 43 въ ринку. Тутъ о 11 год. ôтбулося торжественне водосвятіе при участи Вп. о. Скобельского зъ Лѣшнѣ и о. Малика. По водосвятію промовивъ о. игуменъ Немиловичь, дякуючи центральному выдѣлови а особливо п. Нагôрному за его заходы около отвореня филіи сеи а ôттакъ промовлявъ ще о. Скобельскій зазначаючи, що Русины дрогобыцкй доложатъ всякого стараня, щобы забезпечити розвôй и бытъ новои торговлѣ. На сй промовы ôтповѣвъ делегатъ центрального выдѣлу п. В. Нагôрный и въ довшôй бесѣдѣ зазначивъ цѣль и значенье „Народнои Торговлѣ". На сѣмъ закôнчено торжество ôткрытье. Веденье филіи дрогобыцкои поручено п. Иліи Болонному. Першого заразъ дня бувъ такій стискъ въ склепѣ, що зарядъ не мôгъ дати собѣ майже рады а передъ дверми треба було уставити полиціяна, щобы удержувавъ порядокъ.

Зборы товариства ôткрывъ голова товариства Вп. Василь Нагôрный короткою промовою, въ котрôй зазначивъ красный розвôй товариства мимо того, що въ сѣмъ роцѣ головна увага була лишь на те звернена, щобы львôвскй ремѣсники могли пôзнатися и сполучитися въ бôльшу громаду. „На поли економичнôмъ, казавъ бесѣдникъ, мы богато не зробили, але першй основы вже поставленй." Сконстатувавши ôттакъ достаточне число членôвъ, предложивъ голова товариства зборови порядокъ дневный.

Зъ порядку дневного дававъ справозданье секретарь товариства дръ Кость Левицкій. „Несповна рôкъ минае, казавъ справоздавець, якъ заходомъ невеличкои громады щирыхъ рускихъ ремѣсникôвъ завязалося наше товариство „Зоря" въ тôй надѣѣ, що въ спôльнôй праци найдутъ рускй ремѣсники щасливѣйшу може долю якъ доси, а сповняючи свôй обовязокъ яко Русины ставутъ въ тй нечисленнй ряды рускои интелигенціи и заберутъ голосъ яко сыны рôднои землѣ рускои. Въ тôмъ стоитъ и цѣла програма нашого товариства: дати рускому ремѣсникови народне образованье, якого ôнъ нѣгде бôльше не найде, а въ потребѣ та бѣдѣ матеріяльну помôчь. До тои цѣли мавъ стремѣти выдѣлъ выбраный 22 мая 1884 р. Якъ выдѣлъ сповнивъ вложеный на него обовязокъ, нехай судятъ товаришѣ. Тутъ лишь мушу зазначити, що выдѣлъ крôмъ доброи волѣ не мавъ жадныхъ средствъ до сповненя вложеного на него обовязку. Але розвôй товариства залежитъ такожь и ôтъ членôвъ товариства; мушу отже пôднести, що члены товариства, мимо своеи тяжкои працѣ щоденнои, пильно сходилися въ комнатѣ товариства, а тутъ всѣ разомъ, старшй и молодшй, майстры и не майстры занималися будьто поважными розмовами, читаньемъ книжокъ и газетъ, будьто слуханьемъ ôтчитôвъ и ôтповѣдною забавою. Выдѣлъ пишовъ членамъ на руку и отворивъ читальню въ комнатѣ товариства, до котрои жертвували нашй Вп. Редакціи часописи якъ: „Дѣло", „Слово", „Проломъ", „Зеркало", „Буковина", а нашй товариства просвѣтнй якъ „Просвѣта", „им. Качковского", „Ставропигійскій Институтъ" радо збôльшали библіотеку товариства своими выданництвами, а народный институтъ „Народ. Дôмъ" пріймивъ насъ въ свою хату, даючи товариству безплатно одну комнату. Не менше прихильно ôтносилася до товариства и наша публика, а особливо интелигенція такъ зô Львова якъ и зъ провинціи. Вп. пп. о. Василь Ильницкій, голова товариства педагогичного, п. В. Нагôрный и п. Кирило Кахникевичь, держали рядъ ôтчитôвъ для членôвъ нашого товариства, а въ осени мин. року давъ рускій народный театръ одно представленье у Львовѣ на доходъ товариства. Хотячи нашу Публику близше познакомити съ нашими ремѣсниками, выдѣлъ оголосивъ въ рускихъ часописяхъ ôтозву, припоручаючу нашихъ рускихъ майстрôвъ рускôй Публицѣ. Пôдъ взглядомъ економичнымъ розвивалося товариство такожь дуже красно. Товариство розпочало свою дѣяльность безъ крейцара, а нынѣ мае вже майже 300 зр. умѣщеныхъ въ щадници „Народнои Торговлѣ". На сю суму зложилися не лишь 10 крайцаровй вкладки тыждневй членôвъ товариства, зъ котрыхъ на 51 членôвъ дѣйстныхъ лишь бôльша половина могла платити, але такожь значными квотами и члены почетнй, котрыхъ товариство числитъ 59. Тымъ фондомъ покрывалися невеликй выдатки товариства и зъ ôтси вже удѣлено першои запомоги членови товариства покôйному Гр. Діяконюкови запомогу въ часѣ его слабости, а по смерти товариство покрыло своими грôшми часть похорону. Тутъ мушу ще згадати, що почетный членъ товариства, дръ Петро Сушкевичь, удѣлявъ хорому безплатно своеи помочи. Въ кôнци приходится ще тутъ згадати, що товариство яко таке выступало въ послѣднихъ дняхъ публично, а именно выслало заступникôвъ своихъ на повитанье новоименованыхъ владыкъ."

Теперь наступило справозданье касіера п. П. Мартинова. Станъ майна товариства представляеся якъ слѣдуе:

Доходы:	
Вкладки членôвъ дѣйстныхъ . . .	124·06 зр.
„ „ почетныхъ . . .	198·20 „
Даръ Общ. рôльн. кред. Завед. . .	25·— „
Дохôдъ зъ представленя театр. . .	66·32 „
разомъ	413·58 зр.
Розходы:	
Выдатки на инвентарь	67·35 зр.
„ за друки I. заг. зборôвъ .	2·50 „
Угощенье членôвъ по I. заг. зборахъ	10·76 „
Запомога одного члена	16·30 „
За пренумерату „Kur. Lwowsk-ого"	4·50 „
Угощенье членôвъ на Рôздво . . .	10·— „
Податокъ чинш. за комнату. . . .	1·88 „
Канцелярія	—·24 „
Свѣтло, опалъ, услуга и т. д. . . .	39·13 „
разомъ	152·66 зр.
Чистого доходу въ готôвцѣ есть отже	260·92 зр.
Зъ тои сумы умѣщенй въ щадници „Народ. Торговлѣ" (на книжку ч. 43)	232·— „
Въ Общ. рôльн.-кред. Заведеню на книжку ч. 6334	25·— „
Въ касѣ пôдручнôй	3·92 „

Зъ справозданя библіотекаря п. Гр. Козюка довѣдуемось, що товариство мае библіотеку, складаючуся зъ 134 книжокъ въ тôлькожь томахъ. — Зъ порядку дневного именовано ôттакъ почетнымъ членомъ п. Скородиньского, секретаря тов. „Просвѣты" и приступлено до выбору нового выдѣлу.

До выдѣлу вôйшли: зъ дѣйстныхъ членôвъ пп. Мартинôвъ, Тарнавскій, М. Сембратовичь, Д Ковальскій, Гр. Козюкъ и К. Ткачь; зъ почетныхъ членôвъ пп. В. Нагôрный, Петро Огоновскій и Скородиньскій. Заступниками выдѣловыхъ выбранй: пп.: Антоникъ Ив., Гумецкій Кипр. и Венжовскій Петро.

На послѣдокъ наступила ще змѣна статутôвъ. Загальный збôръ ухваливъ, що товариство ôтъ теперь называеся „Товариство ремѣсникôвъ и промысловцѣвъ „Зоря" у Львовѣ". Дальше принято змѣну §. 3 статутôвъ, пôсля котрого прислугуе товариству право запомагати своихъ членôвъ вандруючихъ и покрывати доходами товариста похороны дѣйстныхъ членôвъ. Крôмъ членôвъ дѣйстныхъ и почетныхъ постановлено такожь принимати яко членôвъ спомагаючихъ всѣхъ тыхъ, що причинятся для товариства одноразовымъ даткомъ 2 зр. Выдѣлъ пôсля ухвалы сихъ загальныхъ зборôвъ мае теперь складатися зъ 9 дѣйстныхъ членôвъ, 4 заступникôвъ и 3 членôвъ почетныхъ. Цѣлый маетокъ товариства мае бути роздѣленый на три части а именно на фондъ запомоговый, пожичковый и оборотовый. Роздѣлу доконуютъ загальнй зборы. На внесенье майстра кушнѣрского п. Ивахова роздѣлено заразъ маетокъ товариства 260 зр. 92 кр. въ той способъ, що 100 зр. призначено до фонду запомогового, 100 зр. до фонду позичкового а 60 зр. 92 кр. до фонду оборотового въ розпорядимость выдѣлу. На послѣдокъ ухвалено ще обходити надходячй Великоднй овята спôльно въ льокалю товариства при участи членôвъ и упрошеныхъ гостей. По скôнченю порядку дневного голова товариства закрывъ засѣданье а загальный збôръ зложивъ свою подяку, такъ головѣ товариства якъ и пп. дру Костю Левицкому и проф. Петрови Огоновскому свою щиру подяку за ихъ неутомимй и безхосеннй труды около товариства, по чѣмъ хоръ ремѣсникôвъ ôтспѣвавъ „Многая лѣта". По ôтспѣваню хоромъ ще кôлькохъ пѣсень якъ: „Миръ вамъ брата", „Розвивайся та й ты старый дубе" и др. розôйшлися члены товариства съ одушевленьемъ домôвъ а кождый певно въ надѣѣ, що при спôльнôй помочи и рускй ремѣсники займутъ посередъ свого народу те важне становище, яке займаютъ вже давно ремѣсники у другихъ народôвъ.

Загальнй Зборы
„Товариства ремѣсникôвъ и промысловцѣвъ „Зоря" у Львовѣ."

Въ недѣлю дня 22 с. м. о 5 год. по полудни ôтбулися загальнй зборы руского „Товариства ремѣсникôвъ и промысловцѣвъ „Зоря" у „Львовѣ" въ комнатѣ того-жь товариства при улици Краковскôй ч. 17 на 2-гôмъ поверсѣ. Не станемо тутъ выхвалювати розвôй сего товариства, факты най самй за себе говорятъ; зъ нихъ читатель найлѣпше спôзнае, якъ великои ваги есть се товариство въ першôмъ рядѣ для самого мѣста Львова, а ôттакъ и для цѣлого руского народу въ Галичинѣ и якій хосенъ може оно принести въ будучности такъ для самыхъ рускихъ ремѣсникôвъ и промысловцѣвъ якъ и для цѣлои суспôльности рускои, коли и дальше такъ буде розвиватися якъ въ першôмъ роцѣ ôтъ часу свого заложеня. Приступаемо отже до самого справозданя.

До „Товариства Рускихъ женщинъ"

въ Станиславовѣ вписалися доси слѣдуючй П. Т. Панѣ:

Абрысовска Юлія, Бучиньска Минодора, Бучиньска Софія, Бурачиньска Марійка, Бурачиньска Цецилія, Чернецка Олена, Чернецка Ванда, Домбровска Леонтина, Громадкова Павлина, Ганкевичева Ольга, Городиска Анастазія, Городиска Теодора, Гошовска Ольга, Яцикевичева Евгенія, Курыловичева Клявдія, Красицка Ольга, Ключенкова, Кобрыньска Наталія, Латвиновичѣвна Наталія, Латвиновичѣвна Камиля, Лазарска Иванна, Лопушиньска Михалина, Левицка Иванна, Левицка Марія, Левицка Ольга зъ Боднарова, Левицка Анна, Левицка Ольга (зъ Болехова), Малицка Олена, Ничаѣвна Емилія, Навроцка Текля, Остерманова Марія, Остерманова Иванна, Озаркевичѣвна Еронима, Окуневска Емилія, Окуневска Наталія, Окуневска Ольга, Окуневска Софія, Порайкова Евгенія, Раковска Іосифа, Райперовичева Матильда, Шанковска Іосифа, Шанковска Елена, Шанковска Фавстина, Стефановичева Теодора, Семенова Евгенія, Щуровска Стефанія, Шухевичева Ольга, Товсть Текля, Третяковна Ольга, Трачева Наталія, Винницка Катерина, Витошиньска Евфрозина, Витошиньска Савина, Врецьонова Юлія, Зарицка Павлина, Желехôвска Аделя, Гаморакова Ганна, Поповичѣвна Марія, Поповичѣвна Климентія, Калиновичева Антонина, Танчакôвска Евгенія, Созаньска Людмиля, Созаньска Павлина, Грицеева Наталія, Левицка Евгенія, Навроцка Олена, Навроцка Каролина, Дудыкевичева Олена, Дудыкевичѣвна Евгенія, Новосадова Марія, Лисинецка Климентина, Лучаковска Амалія, Шанковска Агрипина, Сабатова Емилія, Навроцка Марія, Навроцка Иванна, Навроцка Олександра, Кочеркевичева Емилія, Киселевска Олена, Коржиньска Ольга, Мировикова Анна, Збудовска Марія, Збудовска Леонтина, Кониська Евгенія, Константиновичева Антонина, Боднарова Марія, Венгриновичева Іосифа, Лукашевичѣвна Олена, Гаморакова Гальшка, Лугова Цецилія, Яновичева Клементина, Заячкôвска Клементина.

Отъ Выдѣлу „Товариства Рускихъ Женщинъ".

Въ Станиславовѣ дня 16 марта 1885.

ДОПИСИ.

Зъ Пôдгаеччины.

(Вечеръ въ память Т. Шевченка въ Пôдгайцяхъ. — Пôдгаецка рада повѣтова.) Окрестнôсть Пôдгаець була свѣдкомъ великого свята. Именно о. Евгеній Гуваръ въ Завалова, заснувавши у себе хоръ селяньскій, попробовавъ показатися съ нимъ ширшому свѣтови и, заохоченый сусѣдами рѣшивъ устроити вечерокъ музикально-декламаційный въ роковины смерти кобзаря нашого, Т. Шевченка, въ Пôдгайцяхъ 26 л. лютого.

Въ сали касиновôй — жаль, що дуже тѣснôй, — и въ двохъ прилягаючихъ комнатахъ зôбралося численно доокрестне священьство, а навѣть въ подальшихъ сторôнъ о 3 и 4 милѣ, було 50—60 селянъ и вся майже интелигенція пôдгаецка. Вечерокъ ôткрывъ о. Е. Гуваръ ôтчитомъ: „Поглядъ на важнѣйшй думки Т. Шевченка". Ôтчитъ бувъ короткій, но ясный, а при тôмъ патріотичный, однымъ словомъ гарный. Не менше гарно выпали и иншй нумеры програмы, якъ спѣвъ завалôвскихъ селянъ и селянокъ, квартетъ Лаврецко-

---

жували россійскихъ, се-бъ то: коли сегодня украиньска драма чи комедія въ 5 дѣяхъ и за нею россійскій водевиль, то другого дня ôнъ повиненъ ставити россійску драму чи комедію въ 5 дѣяхъ, а въ додатокъ хиба поставити маленьку украиньску пьесу. П. Старицкій мусѣвъ згодитись на се и отъ теперь ôнъ мае разомъ двѣ трупы, украиньску и россійску.

Якъ вѣдомо, трупа п. Старицкого торôкъ въ лѣтку грала въ Одессѣ, Ростовѣ, Таганрозѣ, Ново-Черкаску и въ Воронежи, а въ зимній сезонъ въ Харковѣ, ôткôль переѣхала въ Одессу. Въ Кіевѣ-жь на сей рôкъ зовсѣмъ не буде, бо кіевска администрація зовсѣмъ не дозволяе украиньского театру на цѣлôмъ округѣ генералъ-губернаторства, се-бъ то въ 5 губерніяхъ; кіевскôй, подôльскôй, волыньскôй, полтавскôй и черниговскôй. Теперь маемо въ Кіевѣ россійску оперу и двѣ россійскй драматичнй трупы. Грають они трохи не що дня, хочь часто передъ голыми стѣнами, але украиньскои пьесы не ставлятъ нѣ однѣсенькои. Зъ театральныхъ оповѣщень довѣдуемось, що дирекція мае ставити въ Кіевѣ „Назаря Стодолю" Шевченка, але въ россійскôмъ перекладѣ пôдъ заг. „Ночь на Рождество". Украинцѣ въ самому серци Украины маютъ право не инакше побачити и почути пьесу свого незабутного кобзаря, якъ въ россійскому перекладѣ. Подивимось, послухаемо, якъ то козаки XVIII вѣку справляти-мутъ вечерницѣ и сватанье съ московскими пѣснями!

Треба ще сказати дещо про театральну цензуру. Для драматичныхъ пьесъ у насъ двѣ цензуры; литературна, що роздивляе пьесу для друку, и театральна, котра дозволяе чи забороняе гру на театрѣ, — и обидвѣ справляютъ свое дѣло самостôйно, черезъ що бувае иногдѣ такъ, що центральна цензура забороняе для театру таку пьесу, котра давно вже надрукована. Звѣстно, що ôтъ 1876 р. до 1881 р. театральна цензура нѣякихъ украиньскихъ пьесъ не пускала, бо й самй грища на театрѣ були заборонений. Въ невеличкій за тымъ промежокъ ôтъ 1881 до половины 1883 р. театральна цензура переділяла украиньскй пьесы, здается, доволѣ легко бодай всѣ пьесы Кропивницкого и чимало иншихъ були дозволенй — и намъ не доводилось чувати про якй-небудь особливй въ сему дѣлѣ утиски. Теперь же, коли знову настала реакція, дуже сутужно провести украиньску пьесу черезъ театральну цензуру. Такъ зъ трехъ пьесъ О. Кониского, про якй була торôкъ звѣстка въ „Дѣлѣ" (ч. 48, 1884 р.) нѣ одна не дозволена цензурою, хочь, здается, нѣчого тамъ нецензурного не було. Менѣ вѣдомо такожь, що п. Огарицкій тричи подававъ у театральну цензуру свою драму „Не судилось", надруковану въ першôй частинѣ збôрника „Рада" и врештѣ мусѣвъ занехати думку про постановку еи на театрѣ, бо якъ ôнъ не перероблявъ еи, абы лишь пôдійти пôдъ ладъ цензурѣ, цензура не пустила. Черезъ се репертуаръ украиньскій дуже бѣдный и театръ нашъ, не постачаючи новинокъ, муситъ занепадати и марнѣти, хочь и доси ще, — якъ доносятъ зъ ôтъусюдъ газеты, — публика скрôзь съ великою охотою витае нашъ театръ.

го „Туга за родиною“, що ôтспѣвали оо. Е. Гуваръ та К. Дудыкевичь и пп. Назаревичь та Рыбакъ; басове сольо п. Рыбака: „Наша доля“ (Вахнянина), и декламація Шевченковои „Тополѣ“ (выголосила панна Невеличь) и Масляковъ „Святый вечеръ“ (выголосила панна И. Навроцка) — такъ гарно, що публика по вычерпаню програмы не хотѣла рушитися зъ мѣсця, а домагалася бодай повтореня то ôтъ спѣвакôвъ завалôвскихъ, то ôтъ п. Рыбака, ôтъ чого особливо селяне не хотѣли ôтступити. Були отже и надпрограмовѣ спѣвы. Панѣ Г. Гуварева ôтограла на фортепянѣ „Фантазію“ Вебера — якъ осудили знатоки — дуже хорошо. — А за тое звеличанье памяти незабутного нашого кобзаря належится щира подяка такъ всѣмъ взявшимъ участь, якъ особливо о. Езг. Гуваревы, правдивому аранжерови того вечерка.

Дня 25 сѣчня с. р. ôтбулося въ Пôдгайцяхъ перше засѣданье рады повѣтовои. Дебатовано надъ буджетомъ на рôкъ 1885. Мѣжь иншими було такожь внесенье о удѣленье Змартвыхвстанцямъ 300 зр. субвенціи. Русины устами о. дек. Стеткевича спротивилися тому, але коли прійшло до голосованя, остали въ меншости лише зъ тои причины, що маршалокъ диримувавъ на користь Змартвыхвстанцѣвъ. О. Дудыкевичь, парохъ Пôдгаевць, не явився на тое засѣданье, бо — якъ говорятъ — мавъ вложити мандатъ до рады повѣтовои, — але офиціяльного оповѣщеня о тôмъ на засѣданю не було. Въ однôмъ переперли Русины того дня, а именно: инжинеръ повѣтовый, котрый за невелику працю побирае досыть высоку пенсію, бо 1.200 зр., зажадавъ, щобы додати ему ще 400 зр. яко ремунерацію за проѣздки, — однакожь Русины переперли, що тыхъ 400 зр. ему не признано.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— **Зъ Бродщины.** Новѣ читальнѣ засновуются въ Дѣткôвцяхъ и въ Кадлубискахъ. Въ Дѣткôвцяхъ, селѣ коло Бродôвъ, читальня вже небавомъ отворится, бо статуты давнѣйше вже высланѣ до ц. к. намѣстництва. Велику заслугу при заснованю сеи читальнѣ положивъ ч. начальникъ громады Теофиль Темихъ. Не зважаючи на нѣякѣ перешкоды бореся сей честный начальникъ за добре и спасенне дѣло. Кобы то всѣ начальники громадскѣ окрестности Бродôвъ пôшли за примѣромъ начальника зъ Дѣтковець! — Въ селѣ Кадлубискахъ заснована читальня заходомъ мѣсцевого пароха и честныхъ громадянъ. Статуты такожь вже высланѣ до ц. к. намѣстництва. *И. К.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Зъ рады державнои.) По звѣстнôй вже сценѣ Кноца зъ Черкавскимъ перервано засѣданье, а слѣдуюче розпочалося доперва вечеромъ дня 18 с. м. На сѣмъ засѣданю забиравъ голосъ ческій пос. Вашатый и критикувавъ бесѣду Кноца. При сѣй нагодѣ доказувавъ бесѣдникъ, що Нѣмцямъ теперь далеко не такъ зле якъ було Чехамъ за часôвъ правительства централистичного, коли то Чехôвъ на зборахъ тузинами арештовано, журналамъ ческимъ 113.000 зр. забрано зъ кавціи, а на редакторôвъ разомъ 150 лѣтъ вязницѣ наложено. Гр. Таффе не ставлае теперь нѣмецкихъ журналистôвъ передъ суды присяжныхъ ad hoc делегованыхъ, якъ се колись роблено съ ческими. Ба, навѣть министеръ правосудія, Пражакъ — каже бесѣдникъ — не хоче на Шлеску пошанувати ческихъ правъ народныхъ, а мимо того кажутъ ще Нѣмцѣ, що ôнъ интересы правосудія жертвуе для интересôвъ ческои пропаганды. — Опôсля промовлявъ пос. Жакъ и порушивъ справу „Каминьского contra Шварцъ“, а именно, що не предложено палатѣ въ сѣй справѣ актôвъ слѣдчихъ. Мин. дръ Пражакъ, ôтповѣдаючи всѣмъ попередникамъ, звернувся насамперѣдъ противъ Кноца а лѣвиця при сѣй нагодѣ знову пôдняла страшный крикъ. О справѣ варндорфскôй — каже министеръ — ôнъ нѣчого не знавъ, а довѣдавшися доперва зъ газетъ, просивъ заразъ цѣсаря, щобы приказавъ слѣдство застановити. На закиды Вашатого замѣтивъ, що на Шлеску доперва зачинаеся переводити рôвноправнôсть языкова, отже не може все вже бути залагоджене. Въ справѣ Каминьского заявляе министеръ, що все зло походитъ въ сѣй справѣ лишь зъ того, що заразъ въ самôмъ початку зле собѣ поступлено, коли выбрано парляментарну комисію слѣдчу. Онъ (министеръ) предложивъ прокураторіи внесенье на застанову слѣдства, а вже здавалося ему, що симъ посунувся до крайности. Коли жь пôзнѣйше предложено акты, дотыкаючѣ безпосередно чести одного зъчленôвъ палаты, то зроблено се лишь для того, щобы ратувати честь члена палаты. Въ справѣ желѣзницѣ Пôвнôчнои не ôтношенося до трибуналу, а лишь завôзвано президента его, щобы давъ свôй судъ о сѣй справѣ; а коли знову въ справѣ галицкого банку рустикального пôдносятся голосы, що правительство не выточило слѣдства, то закиды тѣ суть вже простою тенденційностею. На послѣдокъ сказавъ министеръ, що правительство буде завсѣгды боронити права и не дозволитъ, щобы комусь зробилася кривда. По бесѣдѣ министра здававъ правительственный комисаръ справу зъ дѣла варндорфского, збиваючи всѣ закиды Кноца.

При дальшôй дебатѣ надъ буджетомъ на засѣданю дня 19 с. м. забиравъ голосъ пос. Кулачковскій, жалувався на конфискату рускихъ газетъ и на непошанованье руского языка въ судахъ. Кулачковскому ôтповѣдавъ пос. Мадейскій, котрый знову находивъ въ Галичинѣ все якъ найлѣпше для Русинôвъ: Русины маютъ всякѣ выгоды въ Галичинѣ и для того въ краю идутъ рука объ руку съ Поляками. Русины належатъ навѣть до „kol-a“ польского, а всякѣ свои справы народнѣ уважаютъ лишь справами краевыми. Пôсля погляду Мадейского суть у Русинôвъ ажь чотыри партіи, а щобы пôзнати, хто есть „ренегатомъ“, треба въ краю бути и его добре знати. — Промовлявъ ще пос. Линбахеръ, а ôттакъ Зисъ и Кноцъ, котрый якъ впередъ такъ и теперь знову выкликавъ сцену въ палатѣ; хтось крикнувъ навѣть зъ лѣвицѣ, щобы нѣмецкѣ послы выступили зъ рады державнои. — По сѣй сценѣ забравъ голосъ пос. Кулачковскій и простувавъ доказы Мадейского. — Опôсля ухвалено титулъ другій, „найвысшій трибуналъ“ въ выдаткахъ 500.000 зр.

На вечѣрнôмъ засѣданю того дня ухвалено дальше цѣлый етатъ министерства правосудія въ выдаткахъ 20,972.886 зр., а въ доходахъ 682.862 зр., и решту буджету, а именно: довгъ публичный въ выдаткахъ 120,508.762 зр., въ доходахъ 8,987.063 зр.; администрація довгу публичного въ выдаткахъ 934.200 зр., въ доходахъ 14.600 зр.; доходы зъ зъ продажи камеральщинъ 231.500 зр. и доходы зъ желѣзницѣ зъ Пильзна до Айзенштайнъ въ Чехахъ 907.828 зр. На послѣдокъ ухвалено ще законъ финансовый, пôсля котрого сума выдаткôвъ 520,198.772 зр. по ôттягненю сумы доходôвъ 504,961.495 зр. дае 15,237.277 зр. недобору, котрый мае покрытися въ части запасами скарбу, въ части-же емисією (8 миліонôвъ) ренты. На сѣмъ закôнчено дебаты надъ буджетомъ.

Въ суботу розпочала палата дискусію надъ предложеньемъ о угодѣ съ Пôвнôчною желѣзницею. „Presse“ доноситъ, що имовѣрно бôльшôсть буде за переходомъ до нарадъ специяльныхъ.

(Въ палатѣ панôвъ) предложила вже комисія для закона о конгруи свое справозданье. Бôльшôсть комисіи жадае змѣны §. 9 въ той способъ, щобы законъ бувъ постепенно заведеный, а не въ однôмъ речинци, якъ се ухвалила палата пословъ.

(Комисія для регуляціи галицкихъ рѣкъ) приняла §. 3, пôсля котрого зъ загальнои сумы припадаючои на державу мае выплачуватися въ першихъ рокахъ сума 500.000 зр. а зъ сумы краевои 333.330 зр. на вступнѣ роботы техничнѣ, на найпотрѣбнѣйшѣ будовы и засаджуванье лѣсôвъ. На внесенье лѣвицѣ постановлено §. 4 сего закона инакше, якъ до теперь вытилизувати.

(Справа епископскои палаты въ Станиславовѣ). Вѣденьска урядова газета оголошуе законъ зъ дня 3 марта с. р. о отвореню додаткового кредиту до прелиминаря на р. 1884 въ цѣли закупна и урядженя палаты для гр. кат. епископа въ Станиславовѣ. На сю цѣль призначено въ загалѣ 39.300 зр., а именно на закупно реальности пôдъ ч. 215 2/4 ул. Липова 35.000 зр., а на урядженье 4.300 зр.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Вѣсть, пущена англійскими газетами, що становище министра Гирса есть по поводу незгоды царя съ поглядами министра на справу афганьску захитане, есть неправдивою. Рôжниця въ поглядахъ заходитъ лишь въ дрôбницяхъ, але оба годятся на потребу мира. — Говорятъ, що межи правительствомъ россійскимъ а Портою розпочалися знову переговоры въ справѣ выконаня условій мира въ Ст.-Стефано, а именно, щобы Порта дозволила россійскимъ кораблямъ переѣзджати черезъ Дарданелѣ. Россія гарантуе за то Портѣ еи ненарушимôсть територіяльну. — Въ Нижнôмъ Новгородѣ выбухъ мин. суботы сильный огонь въ однôй зъ фабрикъ и занявъ цѣлу часть мѣста надъ Окою. Згорѣвъ такожь монастырь Десятиньскій. Говорятъ, що огонь бувъ пôдложеный ватагою пôдпалювачѣвъ. — Министерство финансôвъ приготовуе проектъ пôдвысшеня цла ôтъ всѣхъ выробôвъ зъ желѣза.

Италія. Зъ Риму доносятъ до французкои газеты „Le Monde“, що папа, въ силу ухвалы конгрегаціи для надзвычайныхъ справъ католицкои церкви, запротестувавъ противъ заточеню вильненьского епископа Гриневецкого и его сотрудника кс. Гарасимовича. — Дня 22 с. м. ôтбулося въ Римѣ въ присутности короля, министрôвъ и цѣлого тѣла дипломатичного торжественне положенье угольного каменя пôдъ народный памятникъ для короля Виктора Емануеля. Министеръ Депретисъ мавъ тутъ бесѣду, котру закôнчивъ словами: „Єсьмо въ Римѣ и позôстанемо въ Римѣ“. — До италійскихъ газетъ доносятъ зъ Каиру, що войско италійске розпочало вже походъ на Керенъ.

Туреччина. До „Pol. Corr.“ доносятъ зъ Ниша, що ôтъ дня 13 с. м. запанувавъ въ Призрени повный супокôй. Поголоска о зруйнованю сего мѣста була зовсѣмъ безъосновною. Згорѣла лишь одна часть мѣста ôгъ огню зъ цитаделѣ. Зъ обохъ сторôнъ було богато убитыхъ и раненыхъ; ворохобники ôтступили ôтъ Призрену и вернулися въ горы.

Чорногора. Небувале доси торжество въ столици Чорногоры ôтбулося тамже въ суботу мин. тыждня. Архикн. Рудольфъ съ своею достойною подругою Стефанією приѣхали того дня до Цетиня. Вже о 11 год. рано станули высокѣ гостѣ на граници княжества чорногорского, де ихъ дожидавъ кн. Николай. Скоро лишь архикн. Рудольфъ переступивъ границю, повитали его Чорногорцѣ пôсля славяньского звычаю хлѣбомъ и солею, по чѣмъ наступили представленя а ôттакъ дальша ѣзда до Цетиня. Въ Негуши бувъ ôтпочинокъ, зъ ôтки архикнязь въ супроводѣ кн. Николая и его дружины поѣхавъ дальше. Имъ на встрѣчу выѣхала княгиня Милена парокôнною каритою. Мѣсто було торжественно пристроене, а тысячѣ людей дожидали приѣзду высокого гостя. Приѣхавши до мѣста архикн. Рудольфъ пѣшки пôшовъ съ кн. Николаемъ до палаты, де ôттакъ ôтбулося представленье княжескои родины и всѣхъ достойникôвъ чорногорскихъ. Вечеромъ було цѣле мѣсто и околицѣ освѣтленѣ. Дня 22. выѣхавъ архикн. Рудольфъ зъ Чорногоры а наслѣдникъ чорногорского престола кн. Данило ôтпровадивъ его ажь до Котару.

НОВИНКИ.

— **ВПреосвященный номинатъ-митрополитъ Сильвестеръ Сембратовичь** посѣтивъ дня 8 (20) с. м. въ полудне дра Омеляна Огоновского, яко провôдника депутацій ôтъ Русинôвъ-народовцѣвъ, заявляючи всѣмъ товариствамъ и редакціямъ часописей рускихъ свою подяку за народный привѣтъ по причинѣ свого именованя митрополитомъ Руси галицкои.

— **На вчерашнôмъ засѣданю фонда вдовично-сиротиньского** зложивъ Преосв. дръ Пелешь предсѣдательство комисіи (зъ причины своеи номинаціи епископомъ) и представивъ на свое мѣсце крыл. Андрея Бѣлецкого. При сѣй змѣнѣ предсѣдательства переведено сконтръ касы и сконстатовано станъ еи на 305.101 зр. (вчисляючи вже въ тую суму 75.000 зр. зложеныхъ яко основный капиталъ въ „Общôмъ рôльничо-кредитовôмъ Заведеню“). Дальше подано до вѣдомости комисіи ôтобранье всѣхъ грошей, умѣщеныхъ на книжочкахъ щадничихъ „Общ. рôльн. кред. Заведеня“; рѣшено выслати на дняхъ въ деканаты запомоги для вдовиць и сирôтъ (котрыхъ число выноситъ 591 особъ, хотяй буде ще кôльканайцять особъ не выказаныхъ); ôткуплено одну користну интабулёвану претенсію за 40.000 зр., и удѣлено 6 вдовицямъ и сиротамъ надзвычайну запомогу.

— **Князь Виртембергскій,** головно командуючій генералъ и командантъ вехôдно-галицкого корпуса арміи, зложивъ въ суботу минувшого тыждня свôй привѣтъ Впреосв. митрополиту Сильвестрови и Преосв. епископови Юліянови.

— **Загальнѣ зборы Народнои Торговлѣ** ôтбудутся завтра (25 с. м.) рано о 10 год. въ великôй сали „Народного Дому“. На порядку дневнôмъ: 1) Справозданье Совѣта управляючого; 2) Справозданье и внесеня комитету контрольного (§ 34 и 46 ст.); 3) Змѣна статута §§. 1, 2, 21, 36, 37, 59 и прочихъ съ повысшими §§. въ звязи стоячихъ; 4) Доповняючій выбôръ до совѣта управляючого; 5) Выбôръ комитету контрольного на 1885 р. (§§. 34 и 46 ст.); 6) Внесеня членôвъ.

— **Запомога на ярѣ засѣвы.** Вчера роздавали въ выдѣлѣ краевôмъ запомоги для навѣщеныхъ повѣнею, призначенѣ на ярѣ засѣвы. До роздачѣ була решта запомоги правительства въ сумѣ 71.000 зр. и 300.000 зр. зъ фондôвъ краевыхъ. Зъ сихъ грошей признано слѣдуючимъ повѣтамъ вехôдной Галичины запомоги а именно: повѣтъ Бôбрка получавъ 3000 зр., Добромиль 2000 зр., Дрогобычь 2000 зр., Ярославъ 10.000 зр., Перемышль 9000 зр., Рогатынъ 2000 зр., Рудки 3000 зр., Самбôръ 5000 зр. Сянôкъ 2150 зр., Станиславôвъ 12.000 зр., Старемѣсто 3000 зр., Стрый 4757 зр. Товмачь 2000 зр. и Жидачѣвъ 3000 зр. Межи повѣты вехôдной и захôдной Галичины роздѣлено разомъ 266.003 зр. а лишилося ще бôльше якъ 100.000 зр., котрѣ заховано для обшарôвъ двôрокихъ и тыхъ громадъ, котрѣ ще запотребуютъ помочи.

— **Рада повѣтова въ Равѣ рускôй** ухвалила недавно на своѣмъ повнôмъ засѣданю поручити свому секретареви п. Завзьентому, (котрый получае 1200 зр. на рôкъ пенсіи), щобы научився основно рускои мовы а ôттакъ въ своѣмъ дѣловодствѣ не лишь польскій, но и рускій языкъ уживавъ. За примѣромъ равскои рады повѣтовои повиннѣ-бы пôйти и другѣ рады повѣтовѣ въ вехôднôй Галичинѣ.

— **Революцію** зробили ученики школы рôльничои въ Черниховѣ, побивши одного професора. Кураторія замкнула школу. Зъ Выдѣлу краевого выѣхавъ туды на комисію дръ Верещиньскій.

— **Єзуитско-змартвыхвстаньскій „Миръ“** мимо того, що хоче называти себе органомъ „церковнымъ“, остаючимъ пôдъ опѣкою нашихъ князѣвъ церкви, не подавъ анѣ однои промовы, якими витали рускѣ депутаціи князѣвъ церкви, не подавъ анѣ однои ôтповѣди князѣвъ церкви депутаціямъ. А прецѣнь такій органъ повиненъ бувъ се зробити. Ба коли-жь бо въ тыхъ промовахъ и ôтповѣдяхъ говорилося о Руси, о рускôмъ народѣ, о рускôй церквѣ, о правахъ руского обряду, о „лжепророкахъ“, — а якъ-же мôгъ „Миръ“ печатати такѣ рѣчи, очевидячки непріятнѣ для Єзуитôвъ, Змартвыхвстанцѣвъ и всѣхъ опѣкунôвъ своихъ! Такъ само доси въ „Мирѣ“ нема хочьбы трошки ширшого справозданя зъ якои бодай однои бесѣды рускихъ пословъ въ радѣ державнôй. Се такожь не диво. На що пôддержувати въ духовеньствѣ рускôмъ якѣсь политичнѣ инстинкты може ще и „опозиційнѣ“, — коли задача „Мира“ — хлороформувати духа гр. католицкого духовеньства, зробити зъ него „мирныхъ“ чи радше „смирныхъ“ слугъ кс. Калинки, „Его Превосходительства“ Грохольского и т. д.

— **Дръ Бартошевскій,** сумнои славы послѣдный редакторъ „Руского Сіона“, помѣстивъ въ „Н. Проломѣ“ заявленье, що: 1) проповѣдь свою въ костелѣ оо. Єзуитôвъ уважае за высоку честь и найпріятнѣйшу хвилю зъ своеи минувшости; 2) по Преосв. номинатъ-митрополитъ по пріѣздѣ зъ Вѣдня дуже ласкаво съ нимъ розмовлявъ и о становищи его „Нашѣ часописи въ религійнôмъ взглядѣ“ лишь то сказавъ, що деякѣ слова тамъ излишнѣ, предметъ же самъ добрый. Хвали мя роте...

— **Затвердженье выборôвъ.** Найвысшимъ рѣшеньемъ зъ дня 3 марта с. р. затвердивъ цѣсарь выбôръ о. Корнила Мандичевского, гр. кат. пароха и декана въ Надвôрнôй на предсѣдателя а завѣдателя дôбръ Рудольфа Габленца на заступника предсѣдателя рады повѣтовои въ Надвôрнôй, дальше Юліяна Корытовского, властителя дôбръ на предсѣдателя а дра Генрика Макса, адвоката на заступника предсѣдателя рады повѣтовои въ Тернополи.

— **Именованя.** Краева дирекція скарбу заименувала урядникôвъ продажи соли Генрика Фишера завѣдателемъ въ IX клясѣ ранги а адъюнкта податкового Станислава Пшибыловича контролоромъ въ X клясѣ ранги съ системизованими поборами призначаючи першого до службы при урядѣ продажи соли въ Долинѣ, а другого въ Калуши.

— **П. Филипъ Мышуга,** закôнчивъ недавно свои выступы въ надворнôй вѣденьскôй оперѣ. Якъ пишутъ зъ Вѣдня, Мышуга освоившися съ сценою надворнои оперы що-разу мавъ бôльше поводженье и що-разъ бôльше подобався вѣденьскôй публицѣ. Особливожь въ операхъ, въ котрыхъ позволено ему спѣвати по италіяньски, якъ въ „Любовнôмъ напитку“, и „Ригоретѣ“ такъ спѣвъ, якъ и гра не лишали нѣчого до желаня. Видно було, що нѣмецка мова робила ему богато трудностей. Дирекція вѣденьскои оперы рѣшилася була заангажувати его и розпочала съ нимъ переговоры, но переговоры не довели до нѣякого результату. Єму давали 10.000 зр. рôчнои гажи, но Мишуга не принявъ, бо мае далеко бôльше въ Варшавѣ и обѣцявъ лишь, що въ контрактѣ, котрый съ дирекцією якого небудь театру заключати буде, застереже собѣ зимовѣ мѣсяцѣ урльопу и въ тôмъ часѣ въ вѣденьскôй оперѣ буде спѣвати яко гôсть за гажу, яку теперь бравъ с. е. по 300 зр. а. в. за выступъ. Берлиньска надворна опера стараеся его такожь позыскати и переслала ему вже контрактъ до пôдписаня. Въ Берлинѣ ангажуютъ его на три роки и даютъ за першій рôкъ 22.000 марокъ, за другій 25.000 марокъ а за третій 30.000 мар., а кромѣ того за кождый выступъ въ першôмъ роцѣ по 50 марокъ а въ другôмъ и третôмъ по 100 марокъ. Незнати, чи Мышуга прійме предложенье берлиньскои оперы, чи лишится дальше въ Варшавѣ.

— **Выдѣлъ тов. „Академичне Братство“** взывае въ послѣдне всѣхъ тыхъ П. Т. довжникôвъ, котрѣ кôлькократно упôмненѣ довгôвъ ôтъ кôлька лѣтъ вже залеглыхъ не звертаютъ, щобъ зволили вже разъ почути голосъ „вопіющихъ во пустыни“. Було-бы се крайною байдужностею ба грѣхомъ передъ грядущими поколѣнями, щобъ товариство бѣдныхъ рускихъ академикôвъ, якимъ есть „Академичне Братство“, не упôмнулося хотьбы и якъ-по мысли декотрыхъ — передавненыхъ залеглостей у людей, що будь що будь въ лучшôмъ находятся матеріяльнôсть бытѣ, а мимо то терпкимъ словомъ будь мовчаньемъ ôтповѣдаютъ на его зазывы. Тому-жь зволятъ П. Т. довжники прійняти се наше публичне оповѣщенье яко послѣдне упôмненье, по котрôмъ въ случаю безуспѣшности, вступимо безпроволочно на дорогу судову. *Отъ выдѣлу тов. „Академичне Братство.“*

— **Пожары.** Въ селѣ Мацошинѣ коло Жовкви згорѣли 21 с. м. 22 господарства селяньскѣ; зъ тыхъ 21 було асекурованыхъ. Огонь выбухъ зъ неосторожности при печеню хлѣба. Згорѣла одна 3-лѣтна дѣвчина. — Въ Самборѣ на передмѣстю того-жь дня выбухъ о пôвночи огонь и при вихрѣ огорнувъ 20 будынкôвъ. Въ огни одна дитина згорѣла, а одна небезпечно попеклася. — Въ Старыхъ Бродахъ пожаръ знищивъ онегды чотыри господарства, шкода 2500 зр.

— **Цѣсарскѣ дары.** Цѣсарь удѣливъ зъ своихъ приватныхъ фондôвъ громадамъ: Чижицѣ бобрецкого повѣта, Пôдбужь, дрогобыцкого повѣта и Рôвня калуского пов. по 100 зр. а. в. запомоги на будову шкôльныхъ будынкôвъ.

— **Въ зновленôмъ процесѣ Риттерôвъ** именовано судією слѣдчимъ совѣтника краковского суду краевого Шурека.

— **Обкраденье церкви.** Въ ночи зъ 7 на 18 л. марта не выслѣдженѣ злочинцѣ вломалися черезъ рызницю до приходскои церкви въ Лучицяхъ въ сокальскôмъ повѣтѣ, розбили скриню и забрали зъ ôттамъ 35 зр. и 7 рублѣвъ церковныхъ грошей и громадску касу, въ котрôй знаходилося 12 зр. 25 кр. Дальше забрали деревяну скринку молодшого брацтва церковного съ 20 зр., три срѣбнѣ чаши, тацку съ двома сосудцями и мисочку зъ хиньского срѣбла вартости 25 зр. Слѣдъ показуе, що було трохъ злодѣѣвъ, та що они утѣкли въ сторону Шарпанець и имовѣрно перейшли тамъ границю державы. Нагôнку заряджено.

— **Нова стація телеграфична.** Въ мѣсцевости купелевôй Ивоничь (властиво Иванець) ôткрыто нову стацію телеграфичу съ обмеженою службою денною для загального ужитку.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Душпастырскѣ посады получили оо.: 1) Алек. Яворскій, сотрудникъ зъ Лежайска, получивъ самост. сотрудництво въ Сушици рыковôй, дек. старосамбôрского; 2) Евг. Горницкій, сотрудникъ зъ Потелича, получувъ завѣдательство пар. Вапôвця, дек. перемыского; 3) Ив. Мельникъ, завѣдатель Вапôвець, получивъ самост. сотрудництво въ Выкотахъ, дек. старосôльского.

Въ пропозицію принятѣ: А) на пар. Домашѣвъ, дек. угнôвского оо.: I) Теодоръ Карпикъ, II) Іосифъ Рейнаровичь, III) Ив. Сиротиньскій; дальше 4) Арсеній Гумецкій, 5) Мих. Каламонъ,

6) Григ. Журавецкій, 7) Іосифъ Козакевичъ и 8) Мих. Вацъ. Б) На капел. Чаплѣ, дек. старосôльского оо.: I) Ант. Кмицикевичъ, II) Тадей Скородиньскій. В) На капел. Мигова, дек. добромильского оо.: I) Ев. Тустановскій, II) Тадей Скородиньскій. Г) На капел. Спрыня, дек. старосамбôрского, о. Юл. Бѣлиньскій.

Каноничну институцію на пар. Вислокъ нижный получивъ о. Ив. Ганилевичъ.

Завбзваный до каноничнои институціи на пар. Высоцко, дек. ярославского, о. Лихицкій Теодосій.

Презенту получили: 1) Устрики гôрнї, дек. затварницкого, получивъ о. Николай Бачиньскій; 2) на пар. Ваповцѣ, дек. перемыского о. Юліянъ Менциньскій.

Консисторія вставляєся до президіи намѣстництва що до каноничнои институціи о. Н. Бачиньского на пар. Манѣвъ, дек. ялиского и о. Іосифа Копыстяньского на пар. Короликъ волоскій, дек. ялиского.

Намѣстництво годится на каноничну институцію о. Симеона Колодѣя на Волю мигову.

ПОСМЕРТНЇ ВѢСТИ.

☩ **Алойзій Федоровичъ**, властитель Жеребокъ шляхоцкихъ въ повѣтѣ скалатскôмъ, бувшій предсѣдатель скалатскои рады повѣтовои, стрый Володислава и Тадея Федоровичѣвъ, умеръ дня 18 л. пораженый апоплексією въ 58 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

† **Дръ Володиславъ Неголевскій**, властитель дôбръ въ Позианьщинѣ, заслуженый польскій патріотъ и дѣятель и ревный защитникъ правъ польского народа умеръ въ четверъ минувшого тыждня въ своѣй маєтности въ Позианьщинѣ въ 66-ôмъ роцѣ житя.

† **Дръ Тома Райскій**, адвокатъ краєвый у Львовѣ, посолъ до рады державнои зъ бôльшихъ посѣлостей въ Самбôрщинѣ, бувшій организаторъ польского заговору въ р. 1830 и сотрудникъ органу „Dziennik Narodowy", належавшій опôсля въ парляментѣ вѣденьскôмъ до либеральнои групы польскихъ пословъ, умеръ у Вѣдни дня 21 л. марта въ 74 р. житя.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. Теофанъ Б. въ Городищу. Вамъ „Дѣло" высылаєся правильно до сегодня, бо-жь Вы заплатили 6 зр. Просимо намъ донести, котрыхъ чиселъ Вы не получили.

Подяка.

Люта смерть выдерла менѣ дорогу подругу житя а моимъ дѣточкамъ любячу матерь, Иванну Стефуракову, котрои втрата вкрыла мене тяжкимъ горемъ. Одинокою ôтрадою въ тôй тяжкôй хвили була щира участь такъ моихъ товаришѣвъ-артистôвъ, якъ и другихъ людей, що въ превеликôмъ моимъ горю крѣпили мене словами потѣхи. Тожь складаю на сѣмъ мѣсци мою щиру подяку дирекціи руско-народного театру за те, що зволила щиро занятися устроєньемъ похорону; Вп. оо. Лотоцкому зъ Бродôвъ, Шведзацкому зъ Смôльнои, Сѣркови зъ Гаѣвъ старобродскихъ и Яремѣ зъ Бродôвъ дякую, що своєю безкористною участею въ обрядѣ похороннôмъ причинилися до звеличеня сего сумного торжества и пôдношу рôвножь мое щиро-руске Спасибôгъ Вп. публицѣ, що поспѣшила ôтдати усопшôй послѣдну прислугу, особливожь дякую ту кандидатови нотаріяльному п. Табиньскому, котрый зволивъ приняти участь въ хорѣ супроводжавшôмъ мощѣ покôйнои на мѣсце вѣчного спокою.

Стефанъ Стефуракъ въ своимъ имени и дѣтей *Елены и Володимира Стефуракôвъ.*

Поѣзды желѣзничї.

Ц. к. Генеральна дирекція австр. желѣзниць державныхъ.

Выпись зъ розкладу ѣзды
важный ôтъ 15 лютого 1885.
Пôсля годинника пештеньского (20 минутъ пôзнѣйше).

Приходятъ до Львова:

Зъ Стрыя: о год. 8,39 рано поѣздъ мѣшан., 4,17 по полудни поѣздъ особов., 1,39 въ ночи поѣздъ мѣшан.

До Стрыя: зô Львова о год. 9,57 рано поѣздъ мѣшан., 1,30 по полудни поѣздъ особов., 9,49 вечеромъ поѣздъ мѣшаный.

Зъ Хирова: о год. 5,12 рано поѣздъ особов., 1,23 въ полудни поѣздъ особ., 10,2 въ ночи поѣздъ особ.

Зъ Станиславова: о год 4,34 рано поѣздъ мѣш., 1,42 по полудне поѣздъ особ., 10,2 въ ночи поѣздъ особ.

До Станиславова: Зъ Стрыя о год. 9,2 рано поѣздъ особ., 5,53 по полудни поѣздъ особ., 4,58 въ ночи поѣздъ мѣшан.

Зъ Гусятына: о год. 5,34 по полудни поѣздъ мѣш.

До Хирова: Зô Стрыя о год. 9,30 рано поѣздъ мѣш., 5,16 по полудни поѣздъ особ., 1,40 въ ночи поѣздъ особ.

Зъ Загôря: о год. 4,8 по полудни поѣздъ мѣш., 1,51 въ ночи поѣздъ особ.

До Гусятына: Зъ Станиславова о год. 8,22 вечеромъ поѣздъ мѣш.

До Дрогобыча: Зъ Борыслава о год. 8,17 рано, 12 въ полудне, 2,32 по полудни, 5,23 по полудни, 7,21 вечеромъ поѣзды мѣш.

Ôтходятъ зô Львова:

До Стрыя: о год. 6,40 рано поѣздъ мѣш., 11,25 передъ полуднемъ поѣздъ особ., 6,45 вечеромъ поѣздъ мѣш.

Зô Стрыя:

До Львова: о год. 5,40 рано поѣздъ мѣш., 2,10 по полудни поѣздъ особ, 10,32 въ ночи поѣздъ мѣш.

До Хирова: о год. 5,16 рано поѣздъ мѣш., 2 по полудни поѣздъ особ., 10,22 въ ночи поѣздъ особ.

До Станиславова: о год. 5.32 рано поѣздъ особовый; 1,43 по полудни поѣздъ особ., 11 въ ночи поѣздъ мѣш.

Зъ Станиславова:

До Стрыя: о год. 9,50 передъ полуднемъ поѣздъ особ, 6,28 вечеромъ поѣздъ особ, 11,13 въ ночи поѣздъ мѣш.

До Гусятына: о год. 10,7 передъ полуднемъ поѣздъ мѣш.

Зъ Хирова:

До Стрыя: о год. 9,45 рано поѣздъ особ., 5,24 по полудни поѣздъ мѣш., 2,5 въ ночи поѣздъ особ,

До Загôря: о год. 1,54 въ ночи поѣздъ особ, 9,53 передъ полуднемъ поѣздъ мѣш.

Зъ Гусятына:

До Станиславова: о год. 7 рано поѣздъ мѣшаный.

Зъ Дрогобыча:

До Борыслава: о годинѣ 6,20 рано, 10 передъ полуднемъ 12,40 по полудни, 3,20 по полудни, 6,40 вечеромъ поѣзды мѣшанї.

Зъ Борыслава:

До Дрогобыча: о год. 7,36 рано, 11,21 передъ полуднемъ, 1,54 по полудни, 4,44 по полудни, 8.4 вечеромъ поѣзды мѣшанї.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ
поручає 1315 14—?
Порошокъ дамскій парискій по 50 кр., **Lohse'a** по 80 кр., **Ravissante'a** по 60 кр. и **власного выробу** по 40 кр.

Правдивый Pain-Expeller съ „котвою" єсть нынѣ безперечно найпопулярнѣйшимъ средствомъ домовымъ; зъ щоденного, бо и многолѣтного досвѣду звѣстно загально, що противъ недугамъ гостцевымъ, ревматичнымъ и т. д. **нема нѣчого лѣпшого** ôтъ Pain-Expeller-a. Правдивый Pain-Expeller мусить бути заосмотреный знакомъ фабричнымъ **„червоною котвою"**. Получити можна по цѣнѣ 40 або 70 крейцарôвъ за фляшку ôтповѣдно до величины у всѣхъ майже аптикахъ краєвыхъ. 1236 (3—4)

Ф. Ад. Рихтеръ и Сп.,
ц. к доставець придворный и властитель аптики у **Вѣдни**.
Центральный складъ на Австрію:
Дра Рихтера аптика пôдъ **„Золотымъ Львомъ"** въ Празѣ I, Niklasplatz 7.

Матеріи на одѣжъ

лишь зъ тревалои вовны овечои для мужчины середного росту

3.10 метры на одну одѣжъ за **зр. 4·96 кр.** зъ добрѡи вовны овечои; „ „ **8·—** „ зъ лѣпшои вовны овечои; „ „ **10·—** „ зъ тонкои вовны овечои; „ „ **12·40** „ зъ дуже тонкои вовны „

Пледы до подорожи за штуку зр. 4, 5, 8 ажь до зр 12·— Дуже красна одѣжъ, споднѣ, иберцигеры, матеріи на сурдуты и плащѣ ôтъ дощу, тифль, льоденъ, комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на биляры, перувіенъ, доскинъ поручає

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ Фабричный въ Бернѣ.

Взорцы франко. Карты взорцевй для пановъ кравцѣвъ **и франкован. За послѣплатою** на звышь 10 зр **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна бôльше якъ за 150.000 зр. а. в. и тому легко зрозумѣти, що въ моѣй всесвѣтнôй торговли позбстає богато **останкôвъ** довжины ôтъ 1 до 5 метрôвъ, лишь я змушеный такй останки ôтпускати по богато ôтъ коштôвъ выробу **низшихъ цѣнахъ**. Кождый розумно мыслячій чоловѣкъ мусить змѣркувати зъ такихъ малыхъ останкôвъ не можна **жадныхъ взôрцѣвъ** посылати, бо препѣ при кôлькасотъ замовленяхъ зъ тыхъ останкôвъ въ короткôмъ часѣ нѣчого бы не лишилося. Для того єсть то чистый **обманъ**, коли фирмы суконъ висерують о взôрцяхъ зъ останкôвъ и въ такихъ случаяхъ суть тй взоры ôттяти зъ поставôвъ а не зъ останкôвъ а цѣли такого поступованя суть зрозумѣлй.

Останки, котрй не годятся можуть ôтмѣнятися або ôтсылаются грошѣ

Кореспонденціи принимаются на мовахъ: нѣмецкôй, угорскôй, ческôй, польскôй, италійскôй и французкôй. 1311 (5—20)

ПАЙЛѢПШОЮ
Бибулкою на Папиросы
єсть правдива бибулка
LE HOUBLON
Выробу французского 10.0 29—36
Фирмы CAWLEY & HENRY въ Парижи
Передъ наслѣдуваньемъ остерѣгаєся.

Тая бибулка лишь тогды єсть правдивою, коли кожда єи чвертка має стемпель **LE HOUBLON**, а кожда пачка заосмотрена понизше знаходячоюся маркою охоронною и пôдписомъ.

LE HOUBLON — 500 FEUILLES — FORMAT FRANÇAIS — CAWLEY HENRY C. C. FABRICᵗ PARIS — LE HOUBLON — Cawley & Henry — Propʳᵉˢ du Brevet. SEULS FABRICANTS

Fac-Simile de l'Etiquette 17 Rue Béranger à PARIS.

Перше жерело доставы

3 пачки одного сорта по 15 кр. дешевше.

	для			
Вудженй оселедцѣ	за 5 кил.	пачку	зр.	1.80 кр.
Вудженй плескунѣ	„ „	„	„	2.10 „
Оселедцѣ-лососѣ	„ „	„	„	2.16 „
Вудженй угры	„ „	„	„	6.30 „
Руляда зъ угра	„ „	„	„	4.50 „
Угоръ en Gelee	„	„	„	3.72 „
Руляда зъ рыбы	„ „	„	„	2.28 „
Сардинки коронй	„ „	„	„	1.68 „
Оселедцѣ звыч.	„ „	„	„	1.80 „
Кавіяръ уральскій перловый		„	„	8.10 „
Кавіяръ „ „	2½	„	„	4.38 „
Кавіяръ „ „	1¼	„	„	2.40 „

Цѣна розумѣєся вôльна ôтъ порта.
Цло для Австрія платитъ той, хто получає.
Гамбургъ **Max Kreimeyer.**

ОБЩЕ РОЛЬНИЧО-КРЕДИТОВЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
для Галичины и Буковины,
зарегистроване общество съ неограниченою порукою
есконтує власнй вылосованй листы, купоны, такожь всякй купоны ôтъ державныхъ ефектôвъ и заставныхъ листôвъ, удѣляє пожички за гипотекарнымъ обезпеченьемъ.

Есконтує векслѣ, принимає грошевй вкладки:
а) на **книжки щадничй** по 5%; б) на **текучій рахунокъ** (conto currente) за 30-, 60-, 90- и 120-дневымъ выповѣдженьемъ по 4%, 4½%, 5% и 5½%.

Заставничій ôтдѣлъ
того-жь Заведеня **удѣляє пожички на заставы**, а именно: цѣннй ефекты, дорогоцѣнности, выробы фабричнй и ремѣсничй и всякй предметы, маючй цѣннôсть.
Бюро Заведеня въ власнôмъ домѣ при улицѣ Ôрменьскôй н-ръ 2, на I-ôмъ поверсѣ. 1298 (3—11)

О вчаснй замовленя
Дрôжджей
I-a Mauthner кильо 1 зр. 20 кр.
на Свята умильно упрашає
Народна Торговля
у Львовѣ.

Дръ КОРНИЛО СУШКЕВИЧЪ
отворивъ
КАНЦЕЛЯРІЮ АДВОКАТСКУ
У ЛЬВОВѢ
пôдъ ч. 12. при улици Оссолиньскихъ.

Въ Волыньскôй губерніи, ôтъ австрійскои границѣ 45 верствъ, ôтъ Бродôвъ и ôтъ стацій желѣзницѣ Дубно 25 верствъ, єсть
на продажь
МАЙНО ВЕЛНИЧЕ
880 моргôвъ, въ тыхъ 270 моргôвъ лѣса, 595 моргôвъ орнои землѣ и 15 моргôвъ сѣножати. Земля — чорноземъ глинистый, при двохъ фôльваркахъ.
Цѣна землѣ съ засѣвомъ озимымъ **за моргъ шѣстьдесять рублѣвъ ср.** Але набувати можуть тôлько галицкй селяне або уніятскй священики.
Адреса: Обыватель Генрикъ Єловицкій, село Велниче, почта Млынôвъ, Волыньска губернія.

НА СВЯТА ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО
поручає
ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
МИХАИЛА ДЫМЕТА
у Львовѣ
Плащеницѣ, Артосы, Бальдахины, Евангелія, Образы, Кадильницѣ, Хресты, Ковчеги, Лѣхтарѣ, Олтарики до процесій, Пауки, Фаны, Хоругвы, Чаши и пр.
На бажанье высылаєся подрôбнй цѣнники безплатно, а всякй замовленя сповняєся точно и въ найкоротшôмъ часѣ. 1306 7—?

СЛАВНЙ, СУХЙ,
ПРАСОВАНЙ ДРÔЖДЖЪ
зъ фабрики Ад. Иг. Мавтнера и Сына у Вѣдни.
одиноке певнй и незавôднй въ печивѣ.
ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ ДЛЯ ГАЛИЧИНЫ
въ торговли
КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА у ЛЬВОВѢ.
Ласкавй замовленя на Свята Великоднй прошу присылати якъ найскорше, щобы найпôзнѣйше дня 29 або 30 марта можна высылку залагодити.
Замѣтка. Понеже въ сѣмъ роцѣ всѣ Свята припадаютъ въ однôмъ тыждни, то буде попытъ незвычайный и зъ тои причины тымъ бôльше просимо якъ найскорше замовляти. (3—?)

Важне для страдаючихъ на нервы.
Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новй **апараты индукційнй** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннй находитися въ кождôй родинѣ. Гостець, ревматизмъ, ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ.** Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.
Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondares 2 1302 14—20

АРИСТОНЫ
Суть музичнй инструменты (позитивка) найновѣйшои конструкція, на котрыхъ можна выграти сотки пѣсѣнъ до танцю, арій, пѣсень и т. д., не будучи навѣть музикальнымъ. Уживанй до теперь валы, заступленй теперь кружками выроблюваными зъ шкôряного паперу (нотовый кружокъ), въ котрыхъ выколенй ноты.

Аристонъ чорный и политированый съ 6 кружками нотовыми съ елегантнымъ картономъ нотовымъ и скринкою 20 зр.
Аристонъ на ладъ старинный (въ родѣ дубины) елегантно урядженый съ 6 кружками нотовыми, картонъ и скринка 22 зр. Кружки нотовй окремо, за штуку 55 кр.
Герофонъ чорный, политированый съ 6 кружками нотовыми и скринками 25 зр. — Кружки нотовй окремо, за штуку 60 кр.
Почтою франко о 2 зр. дорожше.

☞ **Списъ нотъ, проспекты, ôттакъ великй илюстрованй цѣнники товарôвъ галантерійныхъ, забавокъ и т. д., въ нѣмецкôмъ и ческôмъ языкахъ даромъ и франко просимо ихъ лишь жадати.** 1344 (1·3)
Ц. к. Придворна торговля галантерійна *„Пôдъ мѣстомъ Парижемъ"* въ **Празѣ**, Zeltnergasse Ч. 15.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К Беднарского.

Ч 30. Львôвъ, Четверъ 14 (26) марта 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“, В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50
для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 рубл.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 19 зр.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Послѣднй вѣсти.

Справа конгруы въ палатѣ панôвъ.

На засѣданю палаты панôвъ дня 24 с. м. ôтчитавъ президентъ гр. Травтмансдорфъ слѣдуюче письмо кард. Гангльбавера:

„Покликанй до палаты панôвъ епископы въ порозумѣню съ епископами цѣлои Австріи просятъ, щобы слѣдуюче заявленье було ôтчитане на засѣданю палаты панôвъ и вписане до протоколу.

Зваживши, що церковь католицка мае свôй початокъ ôтъ еи божественного основателя и по сѣй причинѣ прислугуе ѣй право свобôдной управы та ужитку свого майна, и що проектъ закона о дотаціи духовеньства се право еи зъ многихъ взглядôвъ нарушуе;

зваживши, що правительство само признало, що залагодитъ сю справу лишь въ порозумѣню съ епископами;

зваживши, що проектъ сей допускае такожь заведенье податку ôтъ фонда религійного, съ котрымъ однакожь епископы яко съ противнымъ правамъ церкви не годятся, —

то епископы, члены палаты панôвъ застерѣгаются противъ всякого нарушуваня правъ церкви зô взгляду на еи майно и придержуются и нынѣ ще застереженя, высказаного 28 марта 1874 р.

Позаякъ однакожь католицке духовеньство потребуе конче полѣпшеня свого быту, а теперѣшнымъ закономъ творится лишь провизоріюмъ, черезъ котре епископамъ дана есть можнôсть залагодити справу дотаціи на основахъ для церкви зовсѣмъ справедливыхъ, то епископы не хотятъ противитися переходовому управильненю дотаціи католицкого духовеньства.

Дальше заявляютъ епископы, що стоятъ не лишь при тôмъ, що фондъ религійный мае характеръ церковный, але що церковь мае до него и право власности. Особливо застерѣгаются епископы противъ тому, що теперѣшне ихъ поступованье супротивъ проектованого закона зовсѣмъ не може бути доказомъ якоись поруки фонда религійного за ту дотацію зъ фонда державного, яка пôдъ титуломъ запомоги роздаеся“.

Референтъ комисіи бар. Гельфертъ предложивъ ôттакъ справозданье комисіи и жадавъ, щобы палата приняла законъ о конгруи такъ, якъ его комисія уложила. Зъ дебатъ надъ симъ закономъ подаемо поки-що лишь найголовнѣйшй точки. Ухвалено резолюцію: „Взываеся правительство, щобы въ цѣли остаточного управильненя ôтносинъ дотаційныхъ католицкого духовеньства, внесло якъ найскорше отвѣтный проектъ закона, впередъ однакожь щобы забезпечило собѣ потрѣбнй условія такого управильненя въ порозумѣню съ епископами.“ Ухвалено такожь резолюцію, взываючу правительство, щобы въ подôбный способъ зрегулювало дотацію православного духовеньства въ Дальматіи.

(О ухвалахъ палаты панôвъ дотыкаючихъ самого проекту регуляціи конгруы, а змѣняючихъ деякй постановы палаты пословъ, поговоримо обширнѣйше слѣдуючимъ разомъ. — *Редакція.*)

Права языковй

въ державахъ о мѣшанôмъ населеню.

На пôдставѣ матеріялôвъ, зôбраныхъ дромъ Адольфомъ Фишгофомъ, довголѣтнымъ членомъ думы державнои, выйшла съ початкомъ сего року у Вѣдни въ печатнѣ университетскои брошурка пôдъ заголовкомъ: „Die Sprachenrechte in den Staaten gemischter Nationalität“. Хотяй ся брошурка (о 87 стор.) появилась въ продажи книгарскôй вже передъ двома мѣсяцями, то на диво дивне не згадали про неи нѣ словомъ часописи „избраныхъ народôвъ“ нашои Долитавщины, отъ хочь-бы, примѣромъ кажучи, часописи польскй. Мабуть не конче до смаку припала имъ основна суть сеи брошуры а то тымъ менше, що она выйшла ôтъ Нѣмця, и що тенденцією еи есть въ мирнôй дорозѣ полагодити языковй борбы въ державахъ чи краяхъ о мѣшанôмъ народонаселеню, а тымъ самымъ выступае она рѣшучо супротивъ всякои гегемоніи языковои. Навѣть и близшй, пôвъофиціяльнй органы гр. Таффого не бачили потребы подати о существованю такои брошуры хочь-бы ино найкоротшу звѣстку, мимо того, що она якъ-разъ иде въ помôчь явно голошенôй, хотяй доси ще не вреализованôй шумнôй програмѣ нынѣшного центрального правительства долитавского о примиреню народôвъ австрійскихъ и могла-бъ смѣло послужити за добрый пôдручникъ такъ керманичамъ долѣ австрійскихъ народôвъ въ загалѣ, якъ не менше и нашимъ на словахъ гладкимъ гегемонамъ галицкимъ, если-бы дѣйстно помиренье народу руского съ польскимъ на поли языковôмъ тяжкимъ каменемъ лежало имъ на серцю.

Незвѣстный авторъ сеи брошуры приступае до розвязаня языкового пытаня въ австрійскôй державѣ на пôдставѣ широкихъ, на урядовыхъ актахъ опертыхъ студій, якй поробивъ дръ А. Фишгофъ при помочи приклонныхъ собѣ людей въ амбасадахъ заграничныхъ и позаевропейскихъ. Ôнъ толкуе основно и съ добрымъ знаньемъ предмету о справахъ языковыхъ въ англійскихъ Индіяхъ, Канадѣ, Капляндіи, Бельгіи, Швайцаріи, Финляндіи, въ россійскихъ прибалтицкихъ провинціяхъ и переходитъ до законôвъ языковыхъ въ Угорщинѣ, Альзаціи съ Лотарингією, въ россійскôй Польщи ôттакъ до ческого языкового закону зъ 1871 р. и кôнчитъ широкій сей переглядъ языковыхъ ôтносинъ въ поодинокихъ краяхъ и державахъ розборомъ австрійского долитавского конфликту. Супоставивши поодинокй языковй законы въ оригинальныхъ текстахъ, подае авторъ можнôсть порôвнати всѣ тй постановы съ собою и выбрати зъ нихъ найлучшу и найчистѣйшу ессенцію. Пишучи брошуру свою, авторъ чувъ добре непопулярнôсть такои роботы передъ лицемъ спорячихъ сторôнъ, а именно въ очахъ гегемонôвъ языковыхъ, котрй яко beati possidentes не легко схотятъ ôтступити частину своихъ неприродныхъ привилеѣвъ въ користь слабшого, покривдженого брата. Впрочѣмъ писати нормы для розвязаня спорôвъ науковыхъ значитъ одно, що зачѣпати о нѣжне пытанье національне, а на тôмъ поли легко выкликати не лишь невадоволенье обохъ спорючихъ сторôнъ, але навѣть и фанатичну ненависть, если однымъ або другимъ кажеся опустити денещо зъ своихъ претенсій и амбицій національныхъ.

Мимо того полагодженье сихъ національныхъ чи языковыхъ спорôвъ есть однымъ-одинокимъ условіемъ розвою и силы кождои державы чи краю. До того, не лишь сама Австрія, якъ доси хибно думано, але богато другихъ державъ европейскихъ и позаевропейскихъ терплятъ пôдъ тягаремъ такихъ роздорôвъ языковыхъ а мимо того зъумѣли собѣ скорше и лѣпше укласти и управильнити языкове пытанье у себе дома, нѣжь нашй австрійскй керманичѣ въ нашôй Долитавщинѣ. Авторъ выступае притôмъ противъ мнѣня, будьто бы пытанье національне не було конечною консеквенцією духа часу, а лишь штучнымъ продуктомъ тои макіявелистичнои политики, черезъ котру Наполеонъ III. хотѣвъ зробити себе паномъ судьбы всеи Европы. Исторія учитъ ажь надто, що всякй внутрѣшнй движеня и внѣшнй вôйны, якй зъявлялись въ послѣдныхъ двохъ десяткахъ лѣтъ нашого вѣку въ Европѣ, посѣдаютъ ажь надто выразный характеръ національный, а першй національнй споры въ Австріи можна ôтнести вже до часôвъ реформаторскихъ Іосифа II. Надто треба зрозумѣти, що идея національности не есть знаменемъ якого-то регресу, а противно, есть она етапомъ на дорозѣ розвиваючоися культуры. Кожде стремленье до вольного розвою чи то на поли соціяльнôмъ, т. е. борба одного стану противъ прерогативъ другого, — чи на народнôмъ, т. е. борба однои народнои одиницѣ супротивъ старшованя другои, — кожде таке стремленье основуеся на понятю многозначущои идеи о свободѣ. Идея національности, очищена зъ ненависти расовои, есть одно, що поступъ, и если она, далека ôтъ угнетаня другихъ, объявляеся выключно въ духовôмъ и культурнôмъ розвою власнои народности, то заслугуе на узнанье и плеканье изъ стороны правдивыхъ либералôвъ. Припустѣмъ навѣть, що идея національности привела-бы съ собою хвилеву культурну застою, то тымъ рôвнялась-бы она лишь всякимъ другимъ свѣтовымъ идеямъ на религійнôмъ, политичнôмъ и соціяльнôмъ поли. Згадаймо лишь на найблизшй наслѣдки христіяньства, реформаціи и францускои революціи, то и мусимо признати, що они тымъ лишь по части и хвилево були грôзнй и сумнй, що великимъ тымъ рухамъ егоизмъ и заслѣпленье поодинокихъ людей чи верствъ не хотѣли зробити скорого мѣсця. А вже-жь нѣхто не заперечитъ, що першимъ и найважнѣйшимъ средствомъ до духового и морального двигненя народу есть плеканье и нѣчимъ не спиненый розвôй мовы, що выросши зъ духа и душѣ народу есть его найсвятѣйшимъ палядіюмомъ. Тому то и домаганье народу о права свого языка, въ житю публичнôмъ есть лишь природнымъ постулятомъ, опертымъ на понятю справедливости. Въ Австріи же рôвноуправненье языкове повинно пôдходити якъ разъ пôдъ головну програму управы державнои. Труднôсть въ переведеню такого рôвноуправненя може лежати лишь въ загорѣлости партійнôй и въ недостатку зимнои розваги у однои або другои зъ спорячихъ сторôнъ, котрыми заглушуются всякй серіознй накликуваня до примиреня. Апостолы національнои нетолеранціи зъумѣли навѣть поставити догмою се свое лжеученье, будьто рôвноуправненье языкове розстроюе и обезсилюе державнй организмы. Идучи за тымъ лжеученьемъ, держатся такъ званй пануючй народы всѣми силами при случайно осягненôй супремаціи языковôй и топчутъ тымъ самымъ природнй права другихъ. Гегемоны завидуютъ гелотамъ ширшои и конечнои пôдставы до духового и культурного розвою, страхаючись безъ причины утратити черезъ те що-небудь зъ своеи сущности народнои. Тая ревнивôсть похожа на слѣпу завзятôсть двохъ сусѣдôвъ-процесовичѣвъ, привела и нашу Австрію а въ нѣй и Галичину въ нынѣшне положенье, характеристичне тымъ, що поодинокй суставнй еи части або народы узброились нынѣ цѣлй въ желѣво и готовй кождого часу при найменшôй принуцѣ кинутися на себе. То положенье илюстрували мы впрочѣмъ недавно, отже не будемо нынѣ знову до него вертати.

Авторъ брошуры, выражаючись о ôтношеняхъ языковыхъ народôвъ австрійскихъ въ подôбный що и мы способъ, добачае однакожь въ кôнци, що якъ посередъ табору нѣмецкого такъ и славяньского въ Австріи находятся люде, готовй приложити руки свои до дѣла помиреня національного. Тôлько-жь въ виду тероризму изъ стороны національныхъ фанатикôвъ, котрй всякій крокъ до помиреня уважаютъ атентатомъ на свою національнôсть, кождого розъемника — зрадникомъ свого націоналізму, — въ виду того тратятъ они охоту и ôтвагу станути явно и рѣшучо въ оборонѣ свого лѣпшого пересвѣдченя. Такимъ свѣтомъ усуваются у насъ на бôкъ люде, покликанй до працѣ полагодженя народныхъ спорôвъ. До сихъ покликаныхъ не можна однакожь зачислювати національныхъ индиферентистôвъ або млавыхъ, а право до того маютъ лишь горячй и ревнй оборонцѣ своеи народнои справы. Бо лишь той не спрофануе и не зôбезчеститъ святощѣвъ другого народа, кому власна народнôсть есть найбôльшою святостею. Ентузіязмъ, що плыве зъ серця, есть тутъ зовсѣмъ на мѣсци, а лишь слѣпый, загорѣлый фанатизмъ муситъ бути выключеный ôтъ такои роботы. Хто-жь въ Австріи любитъ свôй народъ и свою ôтчину, той и увôльнится ôтъ всѣхъ упереджень, що въ очахъ потомкôвъ певно выдадутся такъ дуже смѣшными и поганими, якъ смѣшными и поганими выдаются намъ нынѣ всякй середновѣчнй фанатичнй теоріи. Якъ смѣшнымъ представлявся-бы намъ нынѣ такій либералъ, що воювавъ-бы за униформностею вѣры въ державѣ и голосивъ-бы крестоносный походъ противъ иновѣрцѣвъ, такъ поганымъ представится певно грядущимъ поколѣнямъ той псевдо-патріотъ, що нынѣ руками и ногами ôтхрещуеся ôтъ рôвноуправненя языкового, а стремитъ до такои-жь униформности посредствомъ языковои нетолеранціи. А прецѣнь въ обохъ случаяхъ не розходится о що-небудь другого якъ о просте узнанье незадавненыхъ правъ чоловѣчихъ, котрыхъ стôйнôсть такй культурнй державы якъ Швайцарія, Бельгія давно вже не лишь узнали, але и точными гуманными законами постарались тревало обезпечити.

По такихъ выводахъ, котрй тутъ и тамъ позволяли мы собѣ доповнити, переходитъ авторъ брошуры до потрѣбного огляду языковыхъ взаеминъ поодинокихъ высше поименованыхъ державъ и краѣвъ европейскихъ и посторонныхъ, и выказуе актами и цитатами зъ законôвъ тамъ-же обовязуючихъ гуманнй погляды правительственныхъ сферъ на розвôй пôдвластныхъ собѣ народôвъ. Брошуру сю можемо смѣло припоручити и нашимъ компетентнымъ кружкамъ краевымъ до докладного причитаня.

Нужда и голодъ въ краю.

Торôчна повѣнь, котра тяжко дôткнула кôлькадесять повѣтôвъ всхôдной и захôдной Галичины, довела сельскій и маломѣскій народъ до крайнои нужды. Вже черезъ зиму нужда була велика, а теперь пôдъ весну вычерпуются послѣднй припасы, народъ терпитъ голодъ, за голодомъ идутъ епидемичнй хоробы.

Дня 23 л. марта явилася у Львовѣ депутація ôтъ перемыскои рады повѣтовои, зложена зъ пп. дра Чайковского, вицемаршалка, посла Дембовского, гр. Круковецкого и селянина Павлуцкого, удавалася до маршалка краевого и була въ ц. к. намѣстництвѣ съ представленьемъ о конечнôй потребѣ грошевои запомоги для нещасливыхъ жителѣвъ повѣту. „Голодъ — представляла депутація — пануе мѣжь народомъ вже ôтъ мѣсяця; зарôбку нема нѣякого за-для некористныхъ ôтносинъ економичныхъ въ загалѣ; дворы не можутъ удѣляти селянамъ пожичокъ и завдаткôвъ, бо не маютъ въ чого — голодъ отже що разъ бôльше змагаеся и може спровадити голодовый тифъ. „Дотычно сумы запомоговои депутація предложила, що слѣдуе. Щобы на переднôвку дуже нужденно прокормити мешканцѣвъ того повѣту, числячи тôлько по 6 кр. денно на особу потерпѣвшу, потрѣбно 11.790 зр. на мѣсяць, або 47.160 зр. на чотыри мѣсяцѣ. Впрочѣмъ и въ околицяхъ повѣту не потерпѣвшихъ ôтъ повени нужда за-для лихого урожаю есть такожь велика. Станъ отже въ загалѣ ôтчаяный.

Подôбныхъ до перемыского повѣтôвъ есть въ цѣлôмъ краю дуже богато, а помôчь, яку до теперь роздано, далеко не дорôвнуе мѣрѣ конечнои потребы. До кôнця сѣчня выдано безворотныхъ запомогъ зъ фондôвъ державныхъ на всѣ потерпѣвшй повѣты Галичины 259.864 зр., а въ мѣсяци лютôмъ выдано 46.950 зр., — разомъ 306.804 зр. Запомоги роздаются дальше, але, якъ бачимо, загальна ихъ цифра далеко не пропорціональна до цифры поданои однымъ повѣтомъ перемыскимъ. Теперь-же ще треба зважити, що кромѣ запомогъ на прокормленье Выдѣлъ краевый мусѣвъ — якъ мы вже доносили — призначити 371.320 зр. безпроцентовои пожички на ярй засѣвы (зъ того 71.320 зр. зъ решты пожички державнои).

П. маршалокъ дръ Зыбликевичъ ѣздивъ недавно до Вѣдня, выклопотати у правительства безпроцентну пожичку, потрѣбну на ярй засѣвы. Подорожь его не осягнула бажанои цѣли: правительство позволило лишь згадану

суму 71.320 зр., яка лишилася зъ пожички на зимовй засѣвы, ужити на безпроцентовй пожички на засѣвы ярй, прочй-же 300.000 зр. на безпроцентовй пожички муситъ доставити фондъ краевый и въ тôй цѣли муситъ самъ затягнути пожичку.

Пôсля найновѣйшихъ вѣстей Є В. цѣсарь казавъ собѣ предложити точне справозданье о нуждѣ пануючôй въ потерпѣвшихъ повѣтахъ Галичины, въ тôй цѣли, щобы нещастнымъ прійти съ помочею зъ своихъ приватныхъ фондôвъ.

ДОПИСИ.

Зъ Скалатщины.

(*Згадка про бл. п. Алойзія Федоровича*). Дня 18 л. марта умеръ въ посѣлости своѣй Жеребки шляхоцкй, повѣта скалатского, Алоизъ Федоровичь, властитель дôбръ Жеребки шлях. и Магдалôвка и бувшій властитель дôбръ Волчкôвцѣ, повѣта волочѣвского, многолѣтный маршалокъ скалатскои рады повѣтовои.

Помершій родився 1830 р., бувъ сыномъ Андрѣя Федоровича, властителя дôбръ Жеребки шлях., Былинôвка, Лежанôвка и части Галущинець. Алойзій скôнчивши науки, осѣвъ на батькôвщинѣ, ôтдаючись цѣлковито господарству, добрый и учинный сусѣдъ, отець и опѣкунъ своихъ селянъ, веселый и учинный товаришь, бувъ въ своѣй околици загально любленый. Въ роцѣ 1853 бувъ высланый съ депутаціею повѣта тернопôльского для принятя цѣсаря въ Тернополи. Въ роцѣ 1880 предсѣдавъ депутаціи повѣта скалатского до принятія цѣсаря у Львовѣ. Пôдчасъ его маршалкôвства въ повѣтѣ скалатскôмъ збудовано дорогу въ иниціятивы Выдѣлу повѣтового зъ Грималова до Сухоставу, мурованy дорогу повѣтову зъ Грималова до Толстого и розпочато роботу коло дороги мурованои зъ Пôдволочискъ до Толстого; заложено школу колодѣйску въ Толстôмъ и покрывся повѣтъ цѣлый школками и касами пожичковыми; за его то стараньемъ станувъ въ Скалатѣ дôмъ Рады и Выдѣлу повѣтового. Бувъ ôнъ запобѣгливымъ и ощаднымъ господаремъ въ повѣтѣ и дома. Тожь въ чѣмъ наше обывательство блудитъ, въ ощадности, умѣренности и поединчости, въ тôмъ пок. Алоизъ бувъ взôрцемъ и великою заслугою его есть, що въ тôмъ часѣ, коли бôльшй посѣлости идутъ въ руки Жидôвъ, ôнъ умѣвъ свôй маетокъ въ земли и капиталахъ все побôльшати и добра Магдалôвка ôтъ Жидôвъ выкупивъ.

Похороны ôтбулися 20 л. с. м. дуже торжественно, при численнôй участи духовенства обохъ обрядôвъ, свояковъ и селянъ. Парохъ Жеребокъ съ другими душпастырами ôтправивъ въ комнатѣ парастасъ. По сумно-звучнôмъ „Вѣчная память", котре ôтспѣвавъ хоръ селянъ зъ Ôкна, рушивъ похôдъ въ церковь, де дуже торжественно ôтправлено службу Божу и парастасъ съ послѣднымъ цѣлованьемъ. По тôмъ богослуженю, котре тревало до полудня, а при котрôмъ такожь спѣвали зъ нотъ спѣваки зъ Ôкна, вынесли свояки домовину на цвинтарь коло церкви. Тутъ промовивъ о. Алиськевичь зъ Хмелискъ, высказавши всѣ заслуги покôйного. Розляглося ще разъ трогаюче „Вѣчная память" и всѣ присутнй опустили кладовище.

Зъ Буковины.

(*Римо-католицкй ксендзы — полонизаторы.*) Недавно читали мы въ „Дѣлѣ" про цѣкавый объявъ, що польскй ксёндзы навѣть въ Америцѣ стали въ дорозѣ уніятскому священикови, о. Воляньскому. Вже то польскй ксёндзы не ôтъ сегодня и не ôтъ вчора, а ôтъ кôлька сотъ лѣтъ такъ поступаютъ пôдъ плащикомъ католицизму. Но найбôльшу шкоду они приносятъ тôй частинѣ руского народу, котра есть римо-католицкои вѣры, тымъ, що польщатъ еи яко душпастырѣ по костелахъ и яко катехиты по школахъ. И то польщатъ съ всею систематичностею не тôлько въ рускихъ громадахъ Галичины, но навѣть и въ Буковинѣ де римо-католики майже выключно по руски говорятъ. Знаю кôлька примѣрôвъ, де римо-католицкй ксёндзы въ школахъ на Буковинѣ до дѣтей рускихъ римо-кат. обряду зъ засады и съ консеквенціею, гôднѣйшою лѣпшои справы, лишь по польски говорятъ, хочь дѣти ихъ анѣ въ зубъ не розумѣютъ. Они кажутъ дѣтямъ польскй реченя чи то зъ молитвы чи зъ катехизма за собою повторяти, щô дѣти рускй, не чуючй нѣколи тутъ польского слова, въ найсмѣшнѣйшій способъ перекручуютъ и потому всѣ разомъ съ катехитомъ своимъ смѣются. Така година науки не выглядае на науку религіи, а на науку польского языка. Такъ дѣеся примѣромъ въ Новôй Зучцѣ пôдъ Чернôвцями. Родичѣ дѣтей тыхъ, неписьменнй селяне и маломѣщане, нѣчого не кажутъ на сй языколомнй екверциціи своихъ дѣтей на науцѣ римо-кат. религіи, бо думаютъ, що такъ въ высше наказано. Ба и могутъ такъ думати, бо п. инспекторъ шкôльный окружный Stefanovicіu, замѣсть щобы яко найстарша „педагогична" повага въ повѣтѣ поучивъ римо-кат. катехита, щобы учивъ дѣтей религіи по руски, коли дѣти иншои бесѣды не знаютъ, то ôнъ, прійшовши на инспекцію, пытае ученика: „Якои ты вѣры?" а якъ ученикъ скаже: „Я Полякъ" (бо такъ тутъ называютъ себе Русины римо-кат. вѣры), то п. инспекторъ зачинае до него говорити по польски; дитина очевидно не розумѣе навѣть по польски, не то щобы ôтповѣдала по польски; тогды п. инспекторъ гнѣваеся на дитину и каже, що коли ты Полякъ, то учися по польски. П. инспекторъ робитъ се хиба на то, щобы не дати Русинамъ на Буковинѣ въ силу взрости, щобы ихъ вдевъорганизувати.

Доносимо тй факты до вѣдомости верховныхъ властей римо-католицкихъ. именно до Єго Ем. нунція апостольского у Вѣдни и до св. Отця папы римского, щобы насъ Русинôвъ греко-католикôвъ взяли въ оборону передъ римо-католицкими ксёндзами. Мы греко-католики Русины не противники римо-католицкои вѣры, но мы зъ цѣлои душѣ противники польщеня нашого руского народу, хочь бы то було и пôдъ плащикомъ римского католицизму.

Надѣемося, що верховнй власти римо-католицкй не пустятъ сего голосу зъ народу руского мимо своихъ ушей, но выслухаютъ его и постараются, щобы римо-католицкй духовнй яко душпастырѣ въ костелахъ а яко катихиты по школахъ въ Галичинѣ и въ Буковинѣ до парохіянъ и до дѣтей, що дома инакше не говорятъ, якъ лишь по руски, такожь лишь по руски промовляли, а зъ дому Б жого и зъ школы не робили арены полонизаціи руского народу.

Зъ судовои салѣ.

(*Допись зъ Золочева.*)

(*Процесъ п. Гриневецкого и спôльникôвъ.*) Дня 16 л. марта с. р. розпочалася передъ трибуналомъ суду присяглыхъ головна розправа: 1) противъ п. Александрови Гриневецкому о злочиньство надъужитя власти урядовои, принятя дарунку и опреневѣреня; 2) противъ Ст. Вегеманови о надъужитье власти урядовои, дальше противъ 3) Ицикови Гольдбергови, 4) Тѣркишови и 5)Тикесови о злочиньство обманьства, першого черезъ наклонюванье свѣдкôвъ до фалшивыхъ зôзнань а двохъ другихъ черезъ фалшиве зôзнанье поповненого. Предсѣдатель сов. Кнотъ, судія сов. Шимоновичь и адъюнктъ Гарволиньскій; прокураторъ дръ Стефко, оборонець Гриневецкого и Гольдберга дръ Люка, дальшихъ обвиненыхъ дръ Гайне.

Актъ обжалованя закидавъ п. Гриневецкому, що ôнъ 1) въ р. 1878 выпустивъ жида Данцигера, коли той ôтсиджувавъ кару дисциплинарну 24 годинъ, щобы мôгъ голосувати при выборахъ до рады громадскои; 2) свôй власный засудъ карный въ справѣ Райхôвъ съ поминеньемъ II. инстанціи знѣсъ и засудженыхъ ôтъ кары 1-мѣсячнои увôльнивъ; 3) въ 1877 р. принявъ за выпущенье Тадаглера зъ арешту слѣдчого подарунокъ 50 зр. 4) опроневѣривъ 10 зр., котрй яко кару грошеву стягнувъ; 5) намовивъ канцелиста Вегемана до переведеня лицитаціи преціозôвъ Юхима Билера о одинъ день вчаснѣйше передъ терминомъ лицитаційнымъ. Канцеластъ судовый мае зновъ за се переведенье лицитаціи ôтповѣдати.

Обж. Гриневецкій вытолкувався въ яснôмъ предоставленю справы такъ: 1) Данцигера не казавъ выпустити до голосованя, лише припадково увидѣвъ его черезъ подворье идучого, сказавъ нехай иде голосувати и верне, бо мае ôтсидѣти кару; о тôмъ, що ôнъ вже розпочавъ кару, не знавъ Гриневецкій. 2) Вырокъ въ справѣ Райхôвъ выданый бувъ въ заочности обвиненыхъ, котрй внесли спротивленье, а що черезъ ошибку манипуляціи опозицію удѣлено замѣсть приватному обвинителеви Ротенбергови, функціонареви прокураторіи и на его заявленье опозиція неправно зôстала ôткинена, то прійшовши на сю неформальнôсть, завôзвавъ Ротенберга и на его позволенье розписавъ поновну розправу, при котрôй, по ôтступленю обвинителя ôтъ обжалованя, увôльнивъ Райхôвъ. 3-тій и 5-тый фактъ заперечивъ яко неправдивый. 4-тый фактъ полягавъ на тôмъ, що 10 зр. зложеныхъ яко кара а припадаючихъ на фондъ убогихъ, самъ съ поминеньемъ уряду громадского въ Буску, яко радный вручивъ теперѣшному практикантови судовому, а тогдѣшному конципіентови нотаріяльному п. Шолгинѣ, сиротѣ по суд. канцелистѣ въ Буску, котрого мати и 10 дѣтей въ недостатку жили, на закупно „Економіи политичнои", щобы тымъ помочи ему здати III тій испытъ правничій. Выплаченье тои квоты потвердивъ п. Шолгиня на актѣ карнôмъ. Впрочѣмъ тіи грошѣ обжалованый въ 1884 р. додатково зъ власнои кишенѣ зложивъ до суду.

Канц. Вегеманъ толкувався помылкою и освѣдчивъ выразно, що Гриневецкій до вчаснѣйшого переведеня лицитаціи его не намовлявъ.

Свѣдкôвъ покликано 30. Межи иншими головными свѣдками були нотаръ Босаковскій и п. Михаловскій директоръ тов. Задаткового въ Буску, п. Шолгиня и др. Шолгиня признавъ, що Грин—ій купивъ для него „Економію", але не ôтдавъ ему на власнôсть, лишь пожичивъ. Нотаръ Босаковскій признавъ, що два донесеня ôнъ подавъ, бо Гриневецкій ему шкодивъ. О всѣхъ закиненыхъ фактахъ знае лише зъ оповѣданя другихъ, о жадныхъ надъужитяхъ зъ власного пересвѣдченя сказати не може; при тôмъ признавъ, що Грин—ій мавъ вплывъ на всѣхъ вôйтôвъ и другй личности въ повѣтѣ. Михаловскій и другй свѣдки всё знаютъ, але лишь зъ оповѣдань, чи, якъ кажутъ зъ опиніи публичнои; зъ власного же досвѣду нѣчого сказати не можутъ. Самъ Данцигеръ признавъ, що коли его выпустивъ возьный зъ арешту и ôнъ выйшовъ на подворье, сказавъ ему Гриневецкій: „иди голосувати, а вертай до кары"; чи однакъ Грин—ій казавъ его выпустити, того не знае, а свѣдокъ Вѣчковскій, возьный, не може пригадати собѣ, чи и хто казавъ Данцигера выпустити. Свѣдокъ Тадаглерова, котра мала дати 50 зр., за выпущенье мужа, просто се заперечила, а свѣдокъ Ротенбергъ, черезъ котрого Тадаглерова мала грошѣ пôслати, рôвно то заперечивъ. Тадаглерова ще зôзнала, що еи Генѣ Харіова намовляла, щобы зôзнавала так, якъ донесено. Такъ само зôзнали ще деякй свѣдки. Свѣдокъ Ротенбергъ потвердивъ, що его Грин-ій взывавъ до освѣдченя въ справѣ Райхôвъ и що ôтъ обжалованя ôтступивъ. О иншихъ зôзнаняхъ яко рôвнодушныхъ нема що згадувати, бо тіи свѣдки, були покликанй переважно на доказъ вины обжалованыхъ жидôвъ и пріязни Грин ого съ начальникомъ громады Буска п. Василемъ Ваньомъ.

По оскарженю прок. дра Стефка, котрый скупый матеріялъ доводовый дуже спрытно вызыскавъ, слѣдували гарнй обороны адвокатôвъ, именно д-ра Люки, котрый выказувавъ антагонизмъ партіи Босаковского и Михаловского и ихъ самыхъ противъ Гриневецкому.

Якъ вже „Дѣло" доносило, присяглй увôльнили всѣхъ обжалованыхъ одноголосно, а вырокъ стався правосильнымъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ рады державнои.*) На засѣданю рады державнои зъ дня 20 с. м. ôтчитано петицію повѣта скалатского въ справѣ пôдвысшеня цла на збôже россійске и румуньске. Зъ порядку дневного ухвалено ôтослати внесенье Рехбавера о увôльненю купонôвъ листôвъ заставныхъ стирійскои щадницѣ ôтъ податку доходового до комисіи податковои. Такъ само ôтослано до комисіи податковои и внесенье въ справѣ щадницѣ буковиньскои. — Опôсля ухвалено въ третôмъ читаню буджетъ и законъ финансовый на рôкъ 1885. — Послы Троянъ и Люсткандель полемизували о истнованю ческого права политичного.

На засѣданю зъ дня 21 с. м. стануло на порядку дневнôмъ друге читанье угоды съ Товариствомъ желѣзницѣ пôвнôчнои. Комисія поставила внесенье, щобы перейти до порядку дневного надъ внесеньемъ Шенерера жадаючимъ перенятія сеи желѣзницѣ на власнôсть державы. Бôльшôсть комисіи ставила внесенье, щобы приняти угоду съ деякими змѣнами а меншôсть комисіи пôдъ проводомъ Гербста жадала, щобы перейти надъ угодою до порядку дневного а завôзвати правительство, щобы поробило ôтповѣднй кроки въ цѣли перенятія сеи желѣзницѣ на власнôсть державы. — Яко справоздавець меншости комисіи промовлявъ пос. Гербстъ. Ôнъ зазначивъ насамперѣдъ, що дуже зле сталося, що такъ важна справа, якъ справа желѣзницѣ пôвнôчнои приходитъ доперва пôдъ конець нарадъ а ôттакъ звернувъ на те увагу, що правительство нѣчого о тôмъ не згадало, що президентъ найвысшого трибуналу высказавъ свôй поглядъ на справу пôвнôчнои желѣзницѣ въ той способъ, що товариство сеи желѣзницѣ не мае не тôлько права жадати продовженя свого привилею, але навѣть не мае права уживати сеи желѣзницѣ по дни 4 марта 1886 р., хочь бы лишь для перевозу вугля зъ власныхъ копалень. Щожь мае держава робити? пытае бесѣдникъ. Держава може желѣзницю або выкупити або дати товариству нову концесію. Бесѣдникъ мотивувавъ ôттакъ въ довшôй промовѣ внесенье меншости комисіи, щобы правительство приняло желѣзницю пôвнôчну на свою власнôсть. — Противъ внесеня бôльшости промовляли ще послы: Мачеко, Рихтеръ, Киндерманнъ, Пецъ, гр. А. Лихтенштайнъ, Штурцъ, Найберъ, Линбахеръ, Розеръ, Люсткандль, Штайдель, Русъ и Ф. Зисъ; за внесеньемъ бôльшости: Ригеръ, Глядикъ и Яворскій. Дня 24 с. м. закôнчилися дебаты надъ проектомъ угоды съ пôвнôчною желѣзницею; о год. 5 по полудни того дня наступило поименне голосованье надъ внесеньемъ меншости комисіи домагаючоися перенятія згаданои желѣзницѣ на власнôсть державы. Внесенье меншости упало. Такъ само упало внесенье Цалингера на ôтроченье сеи угоды а палата постановила приступити до дебати специяльнои.

(*Регуляція галицкихъ рѣкъ.*) Въ комисіи парляментарнôй для регуляціи галицкихъ рѣкъ поставивъ пос. Цайтгамеръ зô взгляду на недалеке вже закрытье парляменту за згодою президента министрôвъ гр. Таффого внесенье, пôсля котрого на регуляцію галицкихъ рѣкъ мае бути вставлена до прелиминаря на рôкъ 1885 сума 500.000 зр. Надъ внесеньемъ симъ ôтбудеся розправа на найблизшôмъ засѣданю.

ЗАГРАНИЦЯ.

Подорожь архикн. Рудольфа. Може подекуды и справедливо пôдносили россійскй часописи, що подорожь архикн. Рудольфа на всхôдъ мае велике значенье политичне и що Австрія хоче конче на балканьскôмъ пôвъостровѣ заняти середъ тамошныхъ Славянъ значне и вплывове значенье. Мы и на хвильку не припускаемо, щобы пороторожь ся мала вже зъ горы вызначену якусь цѣль политичну, але мимо того мусимо сконстатувати, що наслѣдки сеи подорожи въ политичнôмъ взглядѣ будутъ певно великого значеня и безперечно выключутъ тамъ для Австріи велику симпатію. Радôсть, съ якою принято архик. Рудольфа въ Греціи а особливо въ Чорногорѣ есть найлѣпшимъ доказомъ, якъ ôтносятся правительства обохъ сихъ державъ до державы австрійско-угорскои, а коли де, то певно въ Чорногорѣ подорожь архикн. Рудольфа лишила по собѣ якъ найлѣпше и найбôльше враженье. Ôгъ коли тôлько истнуе Чорногора, то не принимала она ще нѣколи такъ высокого гостя а народъ Чорногорскій не выдѣвъ ще такихъ овацій якъ власне въ часѣ сеи подорожи. Що найбôлше може позыскало австрійскому наслѣдникови престола симпатію чужихъ народôвъ, то була его велика ввѣжливôсть и сердечне выступленье супротивъ представителѣвъ тыхъ народôвъ, котрй его принимали. Такъ грецкй якъ и особливо чорногорскй газеты пôдносятъ съ натискомъ, що подорожь архикнязя лишила вовды по собѣ якъ найглубше враженье а заразомъ и найлѣпшій доказъ, що миръ на довгй лѣта забезпечный. Ось въ чѣмъ лежитъ высоко-политичне значенье подорожи архикн. Рудольфа.

Россія. Справа афганьска була зъ разу трохи притихла, теперь же зачинае знову бôльше на передъ выступати. И теперь есть знову Англія, котра перелякана першій разъ, знову евентуальнôсть вôйны въ Афганистанѣ припускае. Англійскй газеты доносятъ, що Россія въ центральнôй Азіи зовсѣмъ готова до вôйны и що она тамъ мае до розпорядимости 35 баталіонôвъ пѣхоты, 10 полкôвъ козакôвъ и 12 батерій съ 100 арматами. Се есть сила на кождый случай дуже поважна и не дивниця, що она выкликала въ Индіяхъ великій неспокôй и обаву. Въ виду такои силы съ радостею констатуютъ всѣ англійскй газеты, що на границы Афганистану стоитъ 50.000 англійского войска.

Нѣмеччина. Цѣсарь Вильгельмъ обходивъ дня 22 с. м. 88 роковины своихъ уродинъ лишь въ дуже тѣснôмъ кружку родиннôмъ, позаякъ станъ его здоровля недае ему жайже выходити зъ комнаты. Послѣдними часами цѣсарь майже не встае зъ постелѣ. — Въ нѣмецкôмъ парляментѣ розпочалося въ понедѣлокъ трете читанье закона о пароходахъ и зôстало вô второкъ закôнчене. Субвенцію для линіи Тріесть-Александрія збôльшено зъ 200 000 марокъ подвôйно.

Швайцарія. Дивнй рѣчи дѣются въ Швайцаріи. Недавно, якъ мы доносили, приказало було швайцарске правительство арештувати богато особъ, будьто-бы пôдозрѣныхъ о анархизмъ. Арештованыхъ всѣхъ увôльнено, а то ось зъ якихъ причинъ: Слѣдство противъ анархистôвъ выкрыло именно, що въ вôльнôмъ краю республиканьскôмъ ведеся ремѣсло шпѣгуньства на велику скалю. По цѣлôмъ краю волочится безчисленне число тайныхъ агентôвъ зъ рôжныхъ державъ, котрй слѣдятъ нѣбы за анархистами. Они перебираются за робôтникôвъ, вступаютъ до фабрикъ, пôдбурюютъ тамъ робôтникôвъ, высылаютъ письма зъ погрозою, а ôттакъ доносятъ своимъ правительствамъ, що мовь то они выкрыли въ Швайцаріи якійсь тайный заговоръ и кажутъ собѣ за те добре платити. Сй агенты якъ вже сконстатовано выслали були такожь и до швайцарскои рады звязковои письмо съ погрозою, що палата звязкова въ Бернѣ зôстане высаджена въ воздухъ. Въ виду сего чимъ разъ бôльше имовѣрнымъ здаесь бути то мнѣніе публики, що такй agents provocateurs зôстали умысно высланй до Швайцаріи, щобы ôттакъ на еи правительство можна зробити пресію.

НОВИНКИ.

— **Загальный збôръ членôвъ „Народнои Торговлѣ"** ôтбувся вчера въ сали „Народного Дому" и тревавъ ôтъ годины 10 рано до 3 по полудни. Цѣлый порядокъ дневый залагоджено: принято всѣ справозданя, ухвалено деякй змѣны статутôвъ, выбрано чотырохъ членôвъ до управляючого совѣта (пп. Ан. Ничая, инжинера Ганинчака, дра Короля и Калиновича) и трехъ членôвъ комисія контрольнои (пп. дра Юл. Целевича, Сивуляка и Гр. Врецьону). Ширше справозданье зъ того збору подамо въ слѣдуючôмъ числѣ.

— **Совѣтъ „Общого рôльничо-кредитового Заведеня"** на засѣданю сего мѣсяця выбравъ до дирекціи побôчь дра Ив. Добряньского ще пп. Юліяна Коснерского, прибувшого до Львова зъ Россіи, и дра А. Павенцкого, а до управл. совѣта того-жь п. Коснерского и дра Короля. Совѣтъ рѣшивъ залишити векслевй операціи, а звернути акцію головно на удѣлюванье хлѣборобамъ дешевого кредиту на довшій и коротшій речинець, розширити ôтдѣлъ заставничій и ôткрыти специяльный ôтдѣлъ кредитовый для руского духовеньства.

— **Роковины смерти Т. Шевченка** святкували Украинцѣ проживаючй въ Петербурзѣ дня 25 р. лютого рано ôтслуженьемъ панахиды въ Казаньскôмъ соборѣ, а въ вечеръ концертомъ, на котрôмъ спѣвано майже выключно украиньскй пѣсни.

— **Впр. Сильвестеръ Сембратовичь** выдавъ куренду до духовеньства (пôдъ ч. 85), поручаючи ему Краковске Товариство взаимныхъ убезпечень, котрого агенцію у Львовѣ обнявъ о. Евстахій Меруновичь. Товариство Краковске мало зъобовязатися, що при убезпеченяхъ огневыхъ, якй вплывати будутъ черезъ о. Меруновича, буде давати 5%, а при убезпеченяхъ на житье ôтъ кождыхъ 1000 зр. по 2 зр. 50 кр. до фонду вдôвъ и сирôтъ архіепархіи Львôвскои и епархіи Станиславôвскои.

— **Затвердженье выбору.** Цѣсарь затвердивъ выбôръ Франца гр. Потулицкого, властителя дôбръ, на предсѣдателя и Романа Выбрановского, властителя дôбръ, на заступника предсѣдателя рады повѣтовои въ Перемышлянахъ.

— **О. Наумовичь** — якъ доносить „Слово“ — повертаючи зъ своеи подорожи по Россіи до Галичины, переѣхавъ черезъ границю въ Угриновѣ, въ сокальскôмъ повѣтѣ, и въ тôмъ-же селѣ у пароха о. Коснерского за-для пôзнои поры заночувавъ. Другого дня рано ôтъѣхавъ черезъ Сокаль, Жовкôвъ до Львова. По выѣздѣ его явилися у о. Коснерского два жандармы и по зробленôй ревизіи, при котрôй не знайшли нѣчого карыдостойного, ôтôйшли съ рапортомъ до староства въ Сокали. Староста въ якійсь часъ удався самъ до Угринова и знову перевѣвъ у о. Коснерского ревизію и знову не знайшовъ нѣчого противзаконного. Ôгъѣзджаючи наказавъ вôйтови и ревизорамъ скарбовымъ, щобы пильно слѣдили за о. Наумовичемъ и о всѣмъ ему доносили.

— **Вечеръ съ танцями** ôтбудеся дня 31 р. марта (12 л. цвѣтня) о. р. въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ въ Тернополи. Початокъ о год. 8 вечеромъ. Вступъ для членôвъ „Р. Бесѣды“ ôтъ особы 1 зр., ôтъ родины до 4 особъ 4 зр.; для нечленôвъ ôтъ особы 1 зр. 50 кр., ôтъ родинъ до 4 особъ 5 зр.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Добровлянахъ коло Калуша** мае честь зложити прилюдно сердечну подяку Свѣтлому Выдѣлови тов. „Просвѣта“ за щедрый даръ 57 книжочокъ зъ давнѣйшихъ выдань. — Ôтъ Выдѣлу читальнѣ въ Добровлянахъ: *М. Скородиньскій*, предсѣдатель; *Антоній Корнацкій*, библіотекарь.

— **Ôспа.** У Львовѣ сконстатовано передъ кôлькома днями случаѣ ôспы, котра появилася именно на улицяхъ, Рѣзницкôй, Казимировскôй, Шпитальнôй, Кôтлярскôй. Се улицѣ заселенѣ переважно жидами, котрѣ не грѣшатъ нѣколи дуже великою чистотою а позаякъ мѣскій физикатъ якъ кажутъ дотеперъ нѣчого не зробивъ, щобы повздержати ширенье хоробы, то заходитъ обава, що ôспа може прибрати небезпечнѣ розмѣры.

— **Нова монетарна одиниця.** Неодинъ разъ порушувано въ обохъ парляментахъ монархіи недогôднôсть высокои одиницѣ монетарнои, якою есть теперѣшный гульденъ. Незадовго пôднято тую справу на ново въ угорскôмъ соймѣ, а министеръ финансôвъ обѣцявъ близше застановитися, чи недалобыся вже въ короткôмъ часѣ завести нову монетарну стопу. Результатъ розслѣдôвъ угорского министра финансôвъ мае бути такій, що ôнъ рѣшився при ôтновленю трактату торговельно-цлового съ Австріею, жадати змѣны дотеперѣшнои монетарнои стопы. Въ Угорщинѣ склонюются бôльше до системы франкôвъ, коли противно въ Долитавіи здаеся бôльше прихильникôвъ буде мати нѣмецка марка. Не дастся на разѣ сказати, якъ закôнчится сей спôръ, но на кождый случай заведенье новои одиницѣ монетарнои буде мати незвычайне значенье для економичныхъ ôтношень нашои державы и еи жителѣвъ. Змѣною монетарнои одиницѣ интересована зъ одной стороны держава яко така, бо черезъ заведенье грошей такои самои вартости, яку мае стопа монетарна другихъ европейскихъ державъ наступитъ въ певнôй мѣрѣ зближенье Австріи до сихъ державъ и облегченье межинародного обмѣну, зъ другои-жь стороны не лишится така змѣна безъ вплыву на ôтношеня суспôльного господарства, а хто пригадуе собѣ, якъ передъ десяти роками зъумѣли у насъ деякѣ продуценты а властиво торговцѣ вызыскати съ шкодою консумуючои публики змѣны системы мѣръ, той зрозумѣе, що и при случайности введеня новыхъ грошей не обôйдеся также безъ того, щобы товары не подорожѣли.

— **III-тій рôльничій конгресъ австрійскій** ôткрыто у Вѣдни 23 л. марта въ сали товариства господарского. Галицке товариство господарске выслало туды чотырохъ делегатôвъ: дра Т. Пилята, Д. Абрагамовича, С. Гензля и А. Шеленберга и поручило имъ пôдносити и попирати справы: злекшеня податкôвъ гнетучихъ рôльництво на коштъ капиталу движимого, особливо интересôвъ биржевыхъ. Правду сказати, зъ конгресôвъ тыхъ не видко доси хôсна. Выходитъ такъ, що дръ Т. Пилять et Comp. въ звôнъ, а дръ Дунаевскій въ клепало. Далеко ще въ Австріи до того, щобы зменшено тягары пригнетаючѣ рôльництво!

— **Конкурсы.** Рада шкôльна окружна *въ Стрыю*, розписуе конкурсъ на посады учительскѣ а именно а) въ повѣтѣ стрыйскôмъ при школахъ етатовыхъ съ платою 300 зр. на рôкъ и безплатнымъ помешканьемъ; 1. въ Гутарѣ, 2. въ Кальнôмъ, 3. въ Яленковатôмъ, 4. въ Карльсдорфѣ, 5. въ Корчинѣ, 6. въ Либохорѣ, 7. въ Лавочнôмъ 8. въ Опôрцю, 9. въ Оравѣ, 10. въ Плаву, 11. въ Пôдгôрцяхъ, 12. въ Сѣховѣ, 13. въ Славску, 14. въ Соколовѣ, 15. въ Стынавѣ выжнôй, 16. въ Тарнавцѣ, 17. въ Уричу, 18. въ Выжловѣ, 19. въ Жупаню; и при школахъ филіяльныхъ съ платою 250 зр.: 1. въ Бережници, 2. Олексицяхъ, 3. Стрыганцяхъ. б) въ повѣтѣ жидачôвскôмъ при школахъ етатовыхъ съ платою 300 зр. на рôкъ: 1. въ Керници, 2. Иванôвцяхъ, 3. Новôмъ селѣ, 4. въ Жиравѣ; при школахъ филіяльныхъ съ рôчною платою 250 зр.: 1. въ Цуциловцяхъ, 2. Изидорôвцѣ, 3. Ловчицяхъ, 4. Межирѣчу, 5. Млынискахъ, 6. Облазници, 7. Пчанахъ, 8. Пѣсочнôй, 9. Рудѣ, 10. Устю, 11. Воли великôй. — Право презентованя при всѣхъ сихъ школахъ маютъ мѣсцевѣ рады шкôльнѣ. Речинець до 15. л. мая. — Рада шкôльна окружна *въ Яворовѣ* розписуе конкурсъ на слѣдуючѣ посады въ яворôвскôмъ повѣтѣ: при школахъ етатовыхъ одноклясовыхъ съ платою 300 зр. и свобôднымъ помешканьемъ: 1. въ Арламôвскôй воли, 2. Баливцяхъ, 3. Буховицяхъ, 4. Чернявѣ, 5. Дыдятычахъ; 6. Годыняхъ, 7. Крысовицяхъ, 8. Ляцкôй воли, 9. Масновскôй воли, 10. Прилбицяхъ, 11. Сѣлискахъ, 12. Стоянцяхъ и 13. Вовчищовичахъ, — въ Зміевискахъ съ платою 279 зр. 48 кр. и ужиткомъ 10 моргôвъ 783□° грунту, въ Волостковѣ съ платою 300 зр. и додаткомъ до особы 77 зр. 42 кр., котрый не вчислится до емеритуры; при школахъ филіяльныхъ съ платою 250 зр. на рôкъ и свобôднымъ помешканьемъ: 1. въ Грушовицяхъ, 2. Мѣстицяхъ, 3. Мужиловичахъ народныхъ, 4. въ Мужиловичахъ колонія (съ языкомъ выкладовымъ нѣмецкимъ), 5. въ Пакости, 6. Тамановицяхъ, 7. Сернахъ. — Речинець до дня 10 л. мая сего року. — Рада шкôльна краева розписуе конкурсъ на посаду учителя клясичнои филологіи въ сполученю съ квалификацією до науки руского языка въ цѣлôй гимназіи при ц. к. гимназіи въ Станиславовѣ: дальше конкурсъ на посады учителѣвъ клясичнои филологіи при ц. к. гимназіяхъ въ Станиславовѣ; дальше конкурсъ на посады учителѣвъ клясичнои филологіи при ц. к. гимназіяхъ въ Самборѣ и Вадовицяхъ и въ реальнôй школѣ въ Ярославѣ (котра перемѣняесь на гимназію); на конець на посаду учителя клясичнои филологіи въ сполученю съ польскимъ языкомъ въ ц. к. гимназіи въ Сяноку. — Кандидаты на одну зъ названыхъ посадъ маютъ внести свои прошеня до президіи краевои рады шкôльнои найдальше до 20 л. цвѣтня о. р. — Краева дирекція скарбу розписуе конкурсъ на посаду концепісты скарбу для справъ салинарныхъ при ц. к. краевôй дирекціи скарбу въ X. клясѣ ранги евентуально въ етатѣ ц. к. зарядôвъ салинарныхъ въ Галичинѣ и Буковинѣ на посаду гôрничого (Bergmeister) въ X. класѣ ранги або одну посаду асистента въ XI. кл. ран. Кандидаты на двѣ послѣднѣ посады маютъ зложити кавцію службову въ высотѣ однорôчнои платы. Поданя належитъ вносити найдальше до 4 недѣль ôтъ дня оголошеня (21 марта) до президіи краевои дирекціи скарбу у Львовѣ. — Повѣтова дирекція скарбу у Львовѣ розписуе конкурсъ на посаду асистента при ц. к. магазинѣ тютюну и штемплѣвъ у Львовѣ въ XI. кл. ран. съ речинцемъ 4 недѣль ôтъ 21 марта. Поданя належитъ вносити на руки начальника повѣтовои дирекціи скарбу у Львовѣ.

— **Пôдофициръ Лопатыньскій**, котрого засуджено на смерть за атентатъ на полковника Зедельмаера, занедужавъ знову въ наслѣдокъ заданыхъ собѣ самому ранъ дуже небезпечно и перенесено его до гарнизонового шпиталю въ Кльостеръ-Градишь на Моравѣ. Лопатыньскому знову отворилися раны и ôнъ вже такъ вынидѣвъ, що и нема нѣякои надѣи, щобы вже выйшовъ. Жаль чоловѣка, але всѣ его знакомѣ и товаришѣ бажаютъ ему, щобъ якъ найскорше закôнчивъ житье на постели недуги. Надъ полковникомъ Зедельмаеромъ ôтбувся тамтого тыждня въ Оломуцу полюбовный судъ пôдъ проводомъ ген.-майора Пфайфера зъ Берна. Якій засудъ выдавъ судъ полюбовный на полковника, не звѣстно, бо официры оломуцкого гарнизону получили приказъ задержати цѣлу справу въ якъ найбôльшôй тайнѣ.

— **Нова експлозія въ копальни.** Ледво що прогомонѣло сумне ехо о великôмъ нещастю въ Карвинѣ, коли новый переймаючій случай пригодився въ копальни Кампгавзенъ коло Сарбрикенъ въ Прусахъ. Въ ночи зъ 18 на 19 с. м. дався чути гукъ, що звѣщавъ смерть 200 людей. Експлозія повстала зъ тои самои причины, що и въ Карвинѣ; выкликало еи необережне пôдпаленье мины. Въ копальни працювало въ хвили выбуху 219 людей, зъ котрыхъ ледво 19 успѣло выратуватися. Трупôвъ годѣ розпôзнати, бо тѣла спаленѣ представляютъ безъобразну масу. Коло копальнѣ дѣются переймаючѣ сцены. Першимъ трупомъ, котрого выдобули, бувъ старый гôрнякъ, держачій ще по смерти въ своихъ обôймахъ сына, що спôльно съ нимъ працювавъ. Одна жѣнка, розпôзнавши межи трупами свого мужа, сына и шваґра збожеволѣла.

— **Выказъ добровôльныхъ складокъ на устроенье и приукрашенье церкви въ Саджавѣ**, зôбраныхъ въ часѣ ôтъ 25 падолиста 1884 до 15 марта 1885.

1.	Ч. гром.	Зарѣче ad Богородчаны	9·09	зр.
2.	„ „	Горохолина	17·70	„
3.	„ „	Хмелѣвка	4·20	„
4.	„ „	Грабовець	3·42	„
5.	„ „	Похôвка	4·50	„
6.	„ „	Иваникôвка	4·33	„
7.	„ „	Радча	12·13½	„
8.	„ „	Забереже ad Тысьменич.	3·06	„
9.	„ „	Нивочинъ	15·38	„
10.	„ „	Дзвинячь	7·71½	„
11.	„ „	Лысець старый	8·51½	„
12.	„ „	Ляхôвцѣ	10·30	„
13.	„ „	Космачь	9·—	„
14.	„ „	Лесѣвка	7·07	„
15.	„ „	Глебôвка	11·—	„
16.	„ „	Дрогомирчаны	1.50	„
17.	„ „	Крехôвцѣ	3·31	„
18.	„ „	Саджава (зъ Коляды)	17·30	„
19.	„ „	Загвôздь	2·94	„
20.	„ „	Волчинець	—·25	„
21.	„ „	Пôдлуже	1·60	„
22.	Вп. п. Кор.	Штрасеръ ц. к. староста	2·—	„
23.	„ „ Едв.	Горецкій ц. к. староста	1·—	„
24.	Ч. громада	Угорники	—·47	„
25.	„ „	Микитинцѣ	2·03	„
26.	„ Мих.	Маланюкъ, стар. братъ	1·—	„
27.	„ громада	Хриплинъ	2·22	„
28.	„ Андрѣй	Гахъ, стар. братъ	1·—	„
29.	Слав. мѣсто	Станиславôвъ	32 69	„
30.	Свѣтла Рада пов.	Богородчаньска	50·—	„
		Разомъ	246·72½	зр.

Ôгъ комитету парохіяльного. Саджава 15 марта 1885. *Волод. Паукъ.*

— **Жертвы на руску Бурсу въ Тернополи** въ лютôмъ 1885 р. Доплаты за питомцѣвъ Бурсы 122 зр. 50 кр., Вп. п. Ѳ. Логиньскій яко чл. 2 зр., Ал. Барвѣньскій яко чл. 2 зр., Л. Рудницкій яко чл. 1 зр., І. Хрущевскій 1 зр. 25 кр., Г. Гецѣвъ яко чл. 2 зр., И. Левицкій яко чл. 1 зр, А. Чичкевичь яко чл. 1 зр., А. Зубрицкій ôтъ безъименного 1 зр. 32 кр, В. Загайкевичь яко членъ 3 зр.— Ôгъ Выдѣлу рускои Бурсы въ Тернополи дня 23 лютого 1885 р. *Дръ В. Лучаковскій.*

— **Управляючій комитетъ общества „Академическій Кружокъ“** рѣшивъ на засѣданю своѣмъ зъ 10 (22) марта о. р. устроити въ память 3 мая декляматорско-вокальный вечеръ съ танцями. — День и програма вечера подадутся пôзнѣйше. — Ôгъ управляючого комитету общества „Академическій Кружокъ“.

— **Именованя и перенесеня.** Ц. к. краева дирекція скарбу именувала контролорôвъ податковыхъ: Ант. Шаблевского, Франца Прашаловича и Савина Левицкого поборцями податковыми въ IX. кл. ран., адъюнктôвъ податковыхъ: Франца Вернера, Ив. Стебницкого, Жигмонта Ястшембского, Мих. Млынаркевича, Доминика Килярского и Мих. Гондолевского, контролорами податковыми въ X. кл. р. а квалификованыхъ пôдъофицирôвъ: Петра Зайонца, Адама Стермаревича а Теодора Миронюка, якъ также практикантôвъ податковыхъ: Станислава Заляса, Густава Штригля, Стефана Иваськевича, Юлія Гебеншграйта, Юліяна Равского, Мечислава Скульского, Мечислава Фабіяньского и Константина Грыневича адъюнктами податковыми въ XI. кл. р.

— **Фотографіи на шовковôй матеріи.** Въ Нѣмеччинѣ появилися недавно фотографичнѣ знимки на шовковôй матеріи. „Politik“ ôтзываеся о фотографіяхъ на шовковôй матеріи съ великою похвалою и говоритъ, що они ôтзначаются незвычайною выразностею и не тôлько не псуются ôтъ вохкости, але дадутся навѣть прати.

— **Страшный случай** пригодився передъ кôлькома днями въ громадѣ Полянцѣ, кросненьского повѣта. Въ неприсутности господаря Семена Зайдля и его жѣнки занявся огонь въ его хатѣ, що стояла на самôмъ краю села такъ, що хата згорѣла до тла, поки надоспѣла помôчь. Показалося пôзнѣйше, що въ огни стратило житье двое малыхъ дѣтей, котрыхъ родичѣ заперли въ хатѣ.

— **Вадрôвный Учитель.** Комитетъ галицкого товариства господарского, установивъ вандрôвного учителя управы хмелю въ особѣ п. Казимира Лѣтыньского, котрый минувшого року ѣздивъ до Чехъ, щобы тамъ выучитися докладно сеи галузи господарства. — Обовязкомъ сего учителя есть бути помôчнымъ господарямъ, занимаючимся управою хмелю въ всѣхъ напрямахъ продукціи, давати имъ рады и инструкціи, якъ закладати звычайнѣ и дротовѣ хмелярнѣ, якъ улучшеною методою плекати сю ростину, якъ хмѣль сушити, сортувати и пакувати. Учителеви маютъ интересованѣ звернути кошты подорожи и дати ôтповѣдне помѣщенье и удержанье.

— **Катъ передъ судомъ.** Иванъ Фроловъ, що черезъ 10 лѣтъ до р. 1880 сповнявъ службу ката за кару розбишацкого нападу, доробився на тôмъ неконче почетнôмъ становищи значного маетку. Но мимо того не покинувъ ôнъ давнѣйшои навички, съорганизувавъ наново розбишацку ватагу и ставъ вести дальше свое розбишацке ремесло. Теперь Фроловъ мае ставати передъ судомъ окружнымъ въ Москвѣ обжалованый о розбишацкѣ напады.

— **Дрôбни вѣсти.** О. Адольфъ Василевскій, приходникъ церкви св. Петра и Павла у Львовѣ, выбраный заступникомъ предсѣдателя въ товариствѣ св. Іосифа зъ Ариматеи, занимаючôмся похоронами убогихъ. — Юстина Богдановичь, властителька дôбръ въ Матѣевицяхъ коло Коломыи, умерла на дняхъ въ 80 роцѣ житя.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Душпастырскѣ посады получили оо.: 1) Теофиль Любинецкій на зав. Кійданець, бо митроп. консисторія не приняла его резиґнаціи; 2) Вас. Каргутъ зав. Шидловець; 3) Филипъ Пелехъ зав. Куровичь; 4) Клим. Соневицкій сотр. въ Будякôвцяхъ; 5) Мих. Величко зав. Молодинча; 6) Пав. Козюкъ зав. Высочка; 7) Алексѣй Заклиньскій зав. Витвицѣ; 8) Володим. Стефановичь зав. Вашковець; 9) Ник. Котлярчукъ сотр. въ Тысьмениці; 10) Іоанъ Венгриновичь зав. Пôдкаменя; 11) Амвр. Сѣчиньскій зав. Снятына; 12) Яросл. Бачиньскій сотр. въ Могильници.

Каноничну институцію получили оо.: 1) Ант. Одѣжиньскій на Дмитрôвъ; 2) Никита Дякôвъ; на Лопушаны; 3) Мих. Марморовичь на Фиткôвъ; 4) Петро Косовичь на Барышь; 5) Теоф. Миговичь на Кнѣгиничѣ, дек. ходорôвского.

До каноничнои институціи завôзванѣ оо.: 1) Жигмонтъ Карповичь на Ланôвцѣ; 2) Августинъ Лонкевичь на Дубовицю; 3) Исидоръ Калиновичь на Худіѣвцѣ; 4) Мих. Кобыляньскій на Мышкôвъ.

Буковиньске правительство удѣлило о. Ник. Устіяновичу зъ Сучавы 50 зр. запомоги а о. Алексѣю Заклиньскому въ Вашкôвцяхъ вызначило плату 300 зр. съ емолюментами.

До президіи намѣстництва вставленося о згоду на институцію оо.: 1) Іоана Калиньского на Ладанцѣ; 2) Теодора Теляковского на Бучачь; 3) Володим. Павликовского на Синькôвъ; 4) Іоана Степанова на Вишнѣвчикъ; 5) Лонгина Балицкого на Товстобабы; 6) Максимиліяна Артимовича на Фалишь; 7) Зенона Сѣменовича на Клювинцѣ.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію оо.: Теодора Косевича на Опришôвцѣ и Юліяна Зельского на Убинье.

Отъ испыту конкурсового увôльненѣ оо.: 1) Евг. Шухевичь, парохъ Красова и 2) Стрѣльбицкій Іоанъ, парохъ Пôдгородя.

На конкурсъ розписанѣ: 1) кап. Покрôвцѣ, дек. стрыйского; 2) кап. Губинь, дек. бучацкого, наданя прив.; 3) кап. Акрышоры, дек. пѣстыньского, наданя цѣс.; — речинець до 16 мая 1885 р.

До дух. семинаріи принятѣ на I рôкъ пп. Ром. Губчакъ и Исид. Копертыньскій; на III р. пп. Фр. Громадка, Яр. Майковскій и Михаилъ Фориоь.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Руско-украиньскои Библіотеки“** Евг. Олесницкого выйшовъ вчера 6-тый томикъ и мѣститъ въ собѣ „Оповѣданя Данила Мордовцева“. Оповѣдань есть два: „Салдатка“ и „Дзвонарь“, а попереджае ихъ коротенька біографична згадка про Дан. Мордовцева. Сей томикъ коштуе 10 кр. Въ найблизшихъ томикахъ — якъ звѣщае выдавець — появлятся „Юрій Горовенко“, украиньска повѣсть Красюченка; оповѣданя Ивана Нечуя-Левицкого и „Галицкѣ образки“ Ив. Франка.

— **Историчнѣ працѣ проф. В. Б. Антоновича** въ Кіевѣ, розкиненѣ по рôжныхъ специяльныхъ выданяхъ, выйдутъ въ короткôмъ вже часѣ въ окремôмъ выданю. Цѣле выданье пôдъ заголовкомъ „Собранія сочиненій“ буде обôймати 3 томы. Въ першôмъ томѣ будутъ помѣщенѣ: „Монографіи по исторіи западной и юго-западной Россіи“ и статіи религійного змѣсту, якъ „унія“, и т. д. До другого тому вôйдутъ статіи зъ усторіи козацтва, а до третого XVIII вѣкъ и археологія.

— **„O przyspieszeniu skupu praw propinacyjnych.“** Пôдъ такимъ заголовкомъ выйшла яко передрукъ зъ „Przegląd-у“ брошура (84 сторôнъ) Антонія Вротновского, директора банку краевого.

— **„Nomenclation der österreichisch-ungarischen Russen“.** Von A. Iv...tsch. Пôдъ такимъ заголовкомъ выйшла у Вѣдни маленька брошурка яко передрукъ „Parlamentär-a“. Якъ редакторъ „Parlamentär a“, такъ и авторъ A. Iv...tsch сушатъ собѣ головы надъ тымъ лихомъ, що насъ по латиньски и по нѣмецки называютъ: „Ruthenі“, „Ruthenen“, коли насъ повиннѣ называти: „Russi“, „Russen“. Кобы лишь тôлько всего лиха!

Подяки.

Сподобалося Провидѣню Божому забрати мою найдорожшу подругу Клементину до вѣчного спочинку, а мене и мои дрôбнѣ дѣти осиротити. Въ тяжкôмъ горю и безграничнôй печали середъ нашого сирôтства зôславъ намъ Богъ щирыхъ другôвъ, котрѣ своимъ теплымъ словомъ и чистымъ христіяньскимъ дѣломъ старалися величину нашого нещастя зменшити. Пригнетеный тяжкимъ ударомъ не есмь въ силѣ кождому зъ тыхъ Добродѣѣвъ особно подякувати. Тому прилюдно дякую Вамъ, всѣ мои Добродѣѣ, за Вашу дружну и сердечну прислугу, котру Вы моѣй подрузѣ такъ въ часѣ еи слабости, якъ и въ величавыхъ похоронахъ высвѣдчили. Въ особенности дякую Вп. отцямъ: І. Абрысовскому пароховi и Григ. Ковчеви та В. Стефановичеви, сотрудникови зъ Тысьмениці, Вп. о. Харкевичу зъ Кривотулъ, о. дек. Калиньскому зъ Ôльшаницѣ, о. Давидовичу зъ Чернева, о. Коржиньскому зъ Погонѣ, о. Кисѣлевскому зъ Чорнолозець, о. Ильницкому зъ Пôднечаръ, о. Козоровскому зъ Марковець, о. Билиньскому зъ Хомякôвки, о. Гарасимовичу зъ Ляцкого, о. Глѣбовицкому зъ Нѣмшина, о. Яцыкевичу зъ Креховець и о. Костецкому, пароху ôрм. зъ Тысьмениці, за Ихъ трудъ и удѣлъ въ ôтправѣ сумного обряду похоронного. Вп. о. Харкевичу дякую за трогаюче слово, промовлене въ церквѣ и Ты сердечный друже, о. Ом. Глѣбовицкій прійми щире спаси-Бôгъ ôтъ дрôбныхъ сирôтъ, котрыхъ Ты надъ могилою ихъ матери теплыми словами потѣшавъ!

Высокопов. урядникамъ зъ Тысьмениці и Станиславова и Всѣмъ, що на своихъ раменахъ дорогѣ намъ тлѣнѣ останки до вѣчного спочинку ôтнесли; Вп. товариству „Рускихъ женщинъ“ въ Станиславовѣ и Вп. адвокату Дру Бучиньскому за зложенье вѣнцѣвъ, ЧЧ. Братствамъ церковнымъ и всему мѣщаньству, що своимъ честнымъ удѣломъ въ похоронахъ и спѣвомъ заявили Покойнôй и нашôй родинѣ свою любовь, въ кôнци всѣмъ моимъ другамъ и знакомымъ, котрѣ въ численныхъ листахъ прислали менѣ нещастному выразы сочувства и потѣхи. — Всѣмъ Вамъ складаю зъ глубины серця сердечне спаси-Бôгъ! За труды и прихильнôсть Вашу най Вамъ Богъ нагородитъ!

Тысьмениця 20 л. марта 1885.

Титъ Заячкôвскій, мужь; Антонина, Александра, Евгенія и Романъ, дѣти.

Въ друкарни товариства им. Шевченка

(*ул. Академична Ч. 8*)

можна дôстати по зниженôй цѣнѣ:

Рочники часописи „Правда“:

Рочникъ	IV зъ р. 1870	за	2 зр.
„	V зъ р. 1872	„	2 зр.
„	VI зъ р. 1873	„	2 зр.
„	IX зъ р. 1876	„	2 зр.
„	X зъ р. 1877	„	2 зр.
„	XI зъ р. 1878 часть лит. 2 томы	„	1 зр.
„	XII зъ р. 1879	„	2 зр.
„	XIII зъ р. 1880 часть I	„	50 кр.
	зъ р. 1884 часть II	„	1 зр.

Крôмъ того можна набути:

„Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache“ von Dr. Emil Ogonowski за 2 зр. 25 кр.

1. „Исторія руска Костомарова“, перекладъ Ол. Барвѣньского томъ I за 60 кр., т. II за 50 кр., т. III за 60 кр.; всѣ 3 томы разомъ за 1 зр. 50 кр.

Отъ Администраціи.

Съ нынѣшнымъ числомъ розсылаемо П. Т. предплатникамъ „Библіотеки найзн. повѣстей“ конець повѣсти: „Батько Горіо“. Рôвночасно замовляемо у переплетника 100 екз. окладинокъ въ полотнѣ, и заразъ по святахъ (бо скорше не буде можна) розôшлемо замовившимъ ихъ собѣ; останеся ще коло 30 штукъ незамовленыхъ до теперь, а тѝ дôстанутся тымъ котрѝ скорше замовлятъ. — Понеже початокъ повѣсти буде розсылатися доперва 12 лат. цвѣтня, тожь тѝ П. Т. предплатники, котрѝ-бы дальшѝ повѣсти хотѣли получати не аркушами, а въ цѣлости по укôнченю, могутъ ще **до 10 лат. цвѣтня включно** зголошуватися до нашои Администраціи. Потôмъ вже буде за пôзно.

Желѣзничѝ поѣзды.

Пôсля годинника львôвского.

Приходятъ до Львова:

ЗЪ КРАКОВА: о год. 5 мин. 36 рано поѣздъ поспѣшный; о год. 9 мин. 27 веч. поѣздъ особовый; о год. 10 мин. 33 передъ пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворець Пôдзамче о год. 10 мин. 13 веч. поѣздъ поспѣшный; о год. 2 мин. 28 рано и о год. 3 мин. 42 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ПÔДВОЛОЧИСКЪ: на дворець головный львовскій о год. 10 мин. 26 веч. поѣздъ поспѣшный; о. год. 3 мин. 5 рано и о год. 4 мин. 10 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 10 веч. поѣздъ поспѣшн.; о год. 3 мин. 35 рано и о год. 3 мин. 52 по пол. поѣздъ мѣшаный.

ЗЪ СТАНИСЛАВОВА: (на Стрый), по пол. о год. 4 мин. 17 поѣздъ особовый, въ ночи о год. 2 мин. 30 поѣздъ мѣшаный и о год. 8 мин. — рано поѣздъ льокальный Дрогобычь-Стрый-Львôвъ.

Ôтходятъ зô Львова:

ДО КРАКОВА: о год. 10 мин. 46 вечеромъ поѣздъ поспѣшный, о год. 4 мин. 5 рано поѣздъ особовый, о год. 5 мин. 3 по пол. поѣздъ мѣшаный и о год. 6 мин. 35 рано поѣздъ мѣшаный льокальный.

ДО ПÔДВОЛОЧИСКЪ: зъ головного дворця о год. 5 м. 56 рано поѣздъ посп., о год. 12 мин. 31 по пол. и о год. 10 мин. 27 веч. поѣздъ мѣшаный.

ДО ПÔДВОЛОЧИСКЪ: зъ дворця Пôдзамче о год. 6 мин. 6 рано поѣздъ поспѣшный, о год. 12 мин 57 по пол. и о год. 10 м. 56 веч. поѣздъ мѣшаный.

ДО ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 6 мин. 30 рано поѣздъ поспѣшный, о год. 12 мин. 15 по пол. и о год. 11 мин. 10 въ ночи поѣздъ мѣшаный.

ДО СТАНИСЛАВОВА: на (Стрый) рано о год. 11 мин. 20 поѣздъ особовый; веч. о год. 6 мин. 50 поѣздъ мѣшаный и о год. 6 мин. 45 рано поѣздъ льокальный Львôвъ-Стрый-Дрогобычь.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 15—?

конякъ лѣчущій, правдивый францускій въ рôжныхъ родахъ по цѣнѣ 2 зр. до 3 зр. 50 кр., — такожь малягу.

Якъ заводити Правды на ладъ закомарскои Правды?

Розказавъ Данило Танячкевичь, духовный Закомаря. Накладомъ „Батькôвщины“. Цѣна 10 кр., а почтою 12 кр. Дôстати можна черезъ редакцію „Батькôвщины“.

Перше жерело доставы

3 пачки одного сорта по 15 кр. дешевше.	Вудженѝ оселедцѣ	за 5 кил.	пачку зр.	1.80 кр.
	Вудженѝ плескунѣ	„ „	„ „	2.10 „
	Оселедцѣ-лососѣ	„ „	„ „	2.16 „
	Вудженѝ угры	„ „	„ „	6.30 „
	Руляда зъ угра	„ „	„ „	4.50 „
	Угоръ en Gelee	„	„ „	3.72 „
	Руляда зъ рыбы	„ „	„ „	2.28 „
	Сардинки коронни	„ „	„ „	1.68 „
	Оселедцѣ звыч.	„ „	„ „	1.80 „
	Кавіяръ уральскій перловый		„ „	8.10 „
	Кавіяръ „ „	$2^1/_2$	„ „	4.38 „
	Кавіяръ „ „	$1^1/_4$	„ „	2.40 „

для

Цѣна розумѣеся вôльна ôтъ порта.

Цло для Австріи платитъ той, хто получае.

Гамбургъ **Max Kreimeyer.**

!НА СВЯТА!

проситъ о скорѣйшѝ замовленя

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

во Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи и Дрогобычи

на:

Вино въ барилкахъ 4 литровыхъ по 80 кр., 90 кр., 100 кр., за литру; такожь таньше по 70 кр., 60 кр. и 50 кр. (барилку числится 50 кр.). Въ фляшкахъ ôтъ 50 кр. почавши за фляшку и высше.

Мѣдъ питный славно звѣстного выробу фляшка 80 кр., 1 литра 1 зр.

Мѣдъ патока	за кил.	60	кр.
Сливки угорскѝ	„	40	„
Повидла власн. чист. выроб.	„	32	„
Орѣхи волоскѝ	„	34	„
„ турецкѝ довгѝ	„	80	„
„ „ кругли	„	50 и 50	„
Мигдалы	„	120 и 130	„
Родзинки султаньскѝ	„	56 и 68	„
„ великѝ съ кôстками	„	60 и 70	„
„ чорнѝ дрôбнѝ	„	60	„
Фиги султаньскѝ	„	80	„
„ въ вѣнци	„	44	„

Дактелѣ	за кил.	по 90	кр.
„ Мароко	„	„ 180	„
Цикату найлучшу	„	„ 170	„
Аранцины	„	„ 140	„

Оплатки грубѝ по 1 кр. за 100 шт. 90 „

Чай К. и С. Поповыхъ въ Москвѣ въ оригинальныхъ пачкахъ $^1/_4$ фунтовыхъ по 65, 70, 80, 100 и 120 кр.

— вишій по 150, 250, 350 и 500 кр. за 1 фт.

— высѣвки по 120, 140 и 165 кр. за 1 фт.

Оселедцѣ шкотскѝ великѝ по 12 кр. за пару меншѝ по 10 кр. при высылцѣ 5 кил.

Оселедцѣ голендерскѝ великѝ по 12 кр., за штуку.

Сардины **россійскѝ** барылки по 170 до 200 кр.

Горѣвки всякого рода.

Дрôжджѣ Маутнера найлучшѝ по 1 зр. 20 кр. за кил.

ОЦЕТЪ

найвысша есенція, дуже практична до посылокъ. До однои литры есенціи додаеся 30 литрôвъ воды мягкои, дощôвки, або перезаренои щобы получити оцетъ звычайный и приємный; 15 литрôвъ до литры дае оцетъ подвôйный, а 8 литрôвъ до литры дае вже мôцну есенцію, яка пôдъ тою назвою въ гандляхъ приходитъ.

1 кил. (литра) повысшого оцту зачисляемо по 1 зр. 20 кр., помѣшаный съ 30 разы бôльше воды выпаде литра вже съ транспортомъ $4^1/_2$ кр. **Поручаемо дуже.**

Барва есенціи може бути чиста якъ вода, або темно червона. Высылаеся въ барылкахъ по 4 кил., зачисляючи за барылку 50 кр. або въ фляшкахъ литровыхъ. 1338 3—3

Саму есенцію, не помѣшану съ водою, не можна коштовати.

ЦВѢТЫ НА СВѢЧКИ ЗЪ МАТЕРІИ пара по 1 зр. 20 кр. паперовѝ по 80 и 100 кр.
КАДИЛО МѢШАНЕ по 80 кр. за кил.
ВÔСКЪ ЖОВТЫЙ при бôльшôмъ ôтборѣ по 1 зр. 60 кр. за кил.

НА ПÔСТЪ!

Оселедцѣ шкотскѝ и голендерскѝ, россійскѝ сардины, повидла, мѣдъ въ барылкахъ и пушкахъ 5-килевыхъ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ ВО ЛЬВОВѢ.

НА ВЕСНУ

поручае свою

ТОРГОВЛЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

ДАВИДЪ ШВАРЦВАЛЬДЪ

при улици Галицкôй ч 8.

Торговля моя заосмотрена у всякого рода добôрнѝ сукна и готову одѣжь, а пріймаю замовленя и продаю готову одѣжь по найдешевѣйшихъ цѣнахъ. Выготовляю такожь одѣжь для Всч. Духовеньства.

Съ поважаньемъ

1343 (2—?) **Давидъ Шварцвальдъ.**

Маю честь оповѣстити П. Т. Публицѣ, що съ днемъ 1 л. лютого с. р. ôткрываю

техничну контору

при ул. Городецкôй ч. 39, на 2 поверсѣ

для выготовленя всякого рода плянôвъ для будôвель, робôтъ сницерскихъ, столярскихъ и т. п., зарôвно такожь кошторысôвъ, обрахункôвъ и всякого рода техничныхъ робôтъ.

Василь Нагôрный.

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВѢ

4 процентовѝ платнѝ въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
$4^1/_2$ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 17—?)

5 килевѝ

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (18—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочôвка	Гегеляйского столового	2 зр. 10 кр.
1	„	Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр. и	2 „ 50 „
1	„	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1	„	Самородного вытравного	4 зр. 30 кр.
1	„	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „

Повысше наведенѝ цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровѝ добрѝ, натуральнѝ и лучшѝ вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавѝ замовленя.

Ц. к. придворна ліярня дзвонôвъ

П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадъ

поручаеся до **замовлень дзвонôвъ и гармоничныхъ складъ всякои величины и голосу.** За напередъ означеный голосъ або акордъ якого дзвôнка, якъ такожь за найлѣпшій металь гварантуеся. Монтованье до дзвонôвъ приспособлюе ся **на способъ уприв. съ головами зъ кованого желѣза.** Черезъ се монтованье можна великими дзвонами дуже легко дзвонити и можна ихъ кôлько небудь разôвъ обернути такъ, що серце бе за кождымъ разомъ въ инше мѣсце, черезъ що дзвоны зыскуютъ на тревалости. **Припоручаня** выконуются якъ найскорше, точно и **дуже дешево при найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты. Гармоничнѝ дзвôнки** до престолôвъ съ сильными и голосными дзвôночками.

Зъ альпаки: 1 складъ съ 4 дзвôн. по 14 зр., 1 складъ съ 3 дзв. по 11 зр.
Зъ мосьондзу: 1 „ „ 4 „ „ 10 „ 1 „ „ 3 „ „ 8 „

Ôтзначеня: Выстава вѣденьска 1873, **два медалѣ** за поступъ за складъ дзвонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промысл. у Вѣдни 1880 зол. медаль.

Заложена 1838. Доставила 3946 дзвонôвъ, 1,080.370 кильограмôвъ ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ дзвонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 дзвоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр. ваги.

1288 **Надвыжка коштôвъ даромъ.** 6—24

СЛАВНѝ, СУХѝ,

ПРАСОВАНѝ ДРÔЖДЖЪ

зъ фабрики Ад. Иг. Мавтнера и Сына у Вѣдни.

одиноке певнѝ и незавôднѝ въ печивѣ.

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ ДЛЯ ГАЛИЧИНЫ

въ торговли

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА у ЛЬВОВѢ.

Ласкавѝ замовленя на Свята Великоднѝ прошу присылати якъ найскорше, щобы найпôзнѣйше дня 29 або 30 марта можна высылку залагодити.

Замѣтка. Понеже въ сѣмъ роцѣ всѣ Свята припадаютъ въ однôмъ тыждни, то буде попытъ незвычайный и зъ тои причины тымъ бôльше просимо якъ найскорше замовляти. (4—?)

О вчаснѝ замовленя

Дрôжджей

I-a Mauthner кильо 1 зр. 20 кр.

на Свята умильно упрашае

Народна Торговля

у Львовѣ.

Выданя товариства „Академичне Братство“ (передъ тымъ „Дружный Лихварь“):

Антологія руска, збôрникъ найзнаменитшихъ творôвъ рускихъ поетôвъ — въ память десятыхъ роковинъ заснованя товариства „Друж. Лихварь“. Львôвъ 1884. Цѣна 1 зр. 20 кр.

Руска Библіотека И. Онишкевича, томъ III. Писаня Маркіана Шашкевича, Ивана Вагилевича и Якова Головацкого, съ передмовою Вол. Коцовского. Львôвъ 1884. Цѣна 2 зр. 50 кр.

Творы Володим. Навроцкого. Выданье посмертне, съ портретомъ и житьеписомъ. Томъ I. Цѣна 1 зр. 20 кр. Львôвъ 1885.

Можна набути въ товариствѣ „Академичне Братство“ улиця Скарбкôвска, ч. 2.

Посредствомъ товариства набути можна такожь И. Онишкевича **Руску Библіотеку**, томъ I въ цѣнѣ 80 кр. и томъ II въ цѣнѣ 2 зр. 20 кр., — т. е. писаня Ив. Котляревского, В. А. Гоголя, П. П. Артемовского-Гулака и Г. Квѣтки-Основяненка съ житьеписами.

Велика партія останкôвъ сукна

(3 до 4 метры)

у всѣхъ краскахъ, на одяги мужескѝ, на загортки, жѣночѝ мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночѝ плащѣ — розсылае за послѣплатою **за останокъ по 5 гульд.**

L. Storch, Brünn.

Останки не до вподобы принимаеся назадъ. Взôрцѣ высылаются по присланю 10-крейцаревои марки.

1292-4-26

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 31. Львôвъ, Субота 16 (28) марта 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ однои строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбурзѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“, В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул, д Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:		для Россіи:	
на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:		съ дод. „Библіотеки“:	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	16 рубл.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8 рубл.
на чверть року	4 зр.	на чверть року	4 рубл.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	5 рубл.
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:

на цѣлый рôкъ	15 зр.
на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 19 зр.	на цѣлый рôкъ 6 зр.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Послѣднй вѣсти.

Зъ Вѣдня 27 л. марта. Коли на ранѣшнôмъ засѣданю палаты пословъ предсѣдатель дръ Смолька заповѣвъ вечѣрне засѣданье палаты, поставивъ пос. Магъ (зъ лѣвицѣ) внесенье, щобы взято пôдъ нарады справозданье Лендербанковои комисіи въ справѣ Каминьского и Козловского. Внесенье Мага принято бôльшостею 163 голосôвъ противъ 140. За внесеньемъ Мага гвлосувала цѣла лѣвиця, клюбъ Коронинього и Линбахера.

На порядокъ того-жь вечѣрного засѣданя мавъ бути поставленый такожь проектъ Цайтгамера о признанье 500.000 зр. зъ фондôвъ державныхъ на пôдготовляючй роботы до регуляціи галицкихъ рѣкъ. Пос. Плеиеръ (зъ лѣвицѣ) поставивъ внесенье, щобы сей предметъ зôпхнути зъ дневного порядку. При поименнôмъ голосованю внесенье его одержало абсолютну бôльшôсть. (Многй послы зъ правицѣ при голосованю не були въ сали).

Загальный збôръ „Народнои Торговлѣ“.

Якъ було заповѣджено въ нашôй часописи, загальный збôръ членôвъ „Народнои Торговлѣ“ ôтбувся въ середу сего тыждня, дня 13 (25) марта въ великôй сали „Народного Дому“. О годинѣ 10 передъ полуднемъ члены управляючого совѣта съ урядниками заняли мѣсця при двохъ столахъ; при окремôмъ столѣ засѣвъ нотарь п. Шемелёвскій. Зъ провинціи явилося лишь кôлькохъ членôвъ, прочй всѣ, числомъ около 80, були львôвскй.

О. Евгеній Дудкевичь, предсѣдатель совѣта „Нар. Торговлѣ“ ôткрывъ збôръ промовою, въ котрôй попередъ всего повитавъ зôбраныхъ першій разъ членôвъ, дальше зазначивъ велику вагу „Нар. Торговлѣ“ для рускои справы и загальне признанье, яке она собѣ здобула въ краю, и высказавъ надѣю, що тое признанье буде ще степенуватися при совѣстнôй праци людей, ведучихъ дѣло, и при патріотичнôй помочи всѣхъ Русинôвъ. Совѣтъ „Нар. Торговлѣ“, маючи на оцѣ розвôй институціи, котра повинна ôтдати великй реальнй услуги народному дѣлу, выключивъ всякй дразливй пытаня политич. натуры, бувъ глухій на всякй партійнй споры середъ Русинôвъ, — ôнъ займався лишь своимъ дѣломъ. Вп. предсѣд. высказавъ отже надѣю, що въ такôмъ самôмъ настрою и загальный збôръ буде нынѣ радити и совѣтъ на будуще буде держатись тои спасеннои засады. На часъ збору предложивъ о. Дудкевичь въ мысль статутôвъ на предсѣдателя о. Вас. Ильницкого, на заступника предсѣдателя крыл. о. Готеровского, а на секретарѣвъ пп. дра Литиньского и дра Костя Левицкого. Збôръ принявъ се предложенье оплесками.

Опôсля слѣдували справозданя зъ дѣяльности управляючого совѣта и дѣловодства грошевого. Членъ управл. совѣта о. Костецкій вдавъ обширно справу зъ дотеперѣшныхъ заходôвъ совѣта и розвою товариства. Мы не будемо наводити цѣлого содержаня довгого ôтчиту о. Костецкого, бо читателѣ нашй знаютъ початокъ и постепенный розвôй „Нар. Торговлѣ“ зъ информацій, якй „Дѣло“ про кождый хочь-бы найдрôбнѣйшій фактъ, дотыкаючій того нашого торгового товариства, подавало. Пригадаемо тутъ лише, що „Нар. Торговля“ у Львовѣ була ôткрыта 5 л. грудня 1883 р.; филія еи чи (якъ передъ властями называеся) складъ еи въ Станиславовѣ ôткрыто 5 л. червня 1884 р., въ Перемышли 9 л. липня 1884 р., въ Тернополи 24 л. вересня 1884 р., а теперь власне приготуеся ôткрытье складу въ Дрогобычи. — Членôвъ (с. е. уплатившихъ 1 зр. вписового и бодай 10 зр. яко одинъ удѣлъ) мала „Нар. Торговля“ при замкненю рахункôвъ 20 л. сѣчня с. р. 382, въ дни 24 л. марта с. р. 421, а въ день заг. збору 25 л. марта мала 431 членôвъ. Совѣтъ „Нар. Торговлѣ“ складаеся зъ 12 членôвъ, а що найменше 6 мѣсць муситъ бути все обсадженыхъ. Першій збôръ основателѣвъ выбравъ до совѣта пп.: о. Дудкевича, Держка, Нагôрного, дра Павенцкого, К. Устіяновича и о. Костецкого. Пôзнѣйше совѣтъ въ мѣру потребы покликавъ провизорично до себе пп. Ничая, Волошиновича, проф. Ис. Громницкогого (котрый зрѣкся), дра Короля и Калиновича. Такъ отже доси совѣтъ складався зъ 10 членôвъ. — Члены совѣта покликанй провизорично могли повнити свою дѣяльнôсть тôлько до заг. збору, бо збôръ мае право выбирати членôвъ совѣта або въ повнôмъ числѣ 12, або тôлько въ части. Выбôръ членôвъ совѣта бувъ такожь поставленый на порядку дневнôмъ а о результатѣ его подаемо низше. Дирекцію складали пп. Ничай, Держко и Нагôрный, а до канцеляріи бувъ ще принятый за урядника п. Васильковскій. Бухгальтерію провадивъ п. Волошиновичь. — Що до дивиденды членôвъ, то совѣтъ на пôдставѣ билянсу и статуту обчисливъ, що тіи члены, котрй вложили свôй удѣлъ до кôнця червня 1884 р. одержатъ 15% дивиденды, а тіи, що приступили съ удѣломъ по червни 1884 р. дôстанутъ въ мысль статута процентъ низшій (о чѣмъ совѣтъ доперва рѣшитъ).

Опôсля п. Волошиновичь вдавъ справу зъ грошевого обороту „Нар. Торговлѣ“ ôтъ часу еи почину дѣяльности ажь до 20 л. сѣчня с. р. Справозданье се подаемо въ повнôй основѣ. Зъ него читателѣ можутъ выробити собѣ понятье о розвою и нынѣшнôмъ станѣ „Нар. Торговлѣ“. Однакожь мы застерѣгаемо собѣ на пôзнѣйше высказати ôтъ себе кôлька увагъ, до предложеного зборови билянсу.

По справозданяхъ слѣдувала дискусія надъ обома справозданями. Забирали голосъ пп. Вол. Шухевичь, Коснерскій, Вол. Коцовскій, проф. Ив. Бѣчай и др., интерпелюючи совѣтъ и дирекцію о поясненье деякихъ позицій и предкладаючи информаціи на будуще. Пояснень удѣливъ п. Ничай. Збôръ ухваливъ мѣжь иншими внесенье п. Бѣчая, щобы касове справозданье члены „Нар. Торговлѣ“ на будуще могли дôстати на 2 тыждне передъ днемъ заг. збору, а не, якъ симъ разомъ, ажь въ сали збору.

Опôсля слѣдувало справозданье комисіи контрольнои, котру складали пп. дръ Юл. Целевичь, Сивулякъ и Врецьона. Въ еи имени вдавъ справу въ основнôмъ выкладѣ п. Врецьона, заявивши, що комисія все дѣловодство знайшла въ повнôмъ ладѣ, отже съ чистою совѣстею вноситъ, щобы цѣлому зарядови удѣлити абсолюторію. Се и сталося.

Зъ порядку дневного слѣдувала змѣна деякихъ §§-ôвъ статуту. Яко важнѣйшй ухвалы пôдносимо: 1) Ухвалено, щобы „Нар. Торговля“ могла филіи и агенціи закладати въ цѣлôй Австріи, а не, якъ доси було, тôлько въ Галичинѣ. Пôсля §. 2. нынѣшного статуту „Нар. Торговля“ мае звязанй руки и не може розширити своеи дѣяльности навѣть на Буковину. 2) Ухвалено додати въ §. 21 статуту, що управл. совѣтъ мае право именувати не тôлько дирекцію у Львовѣ, але и комитеты контрольнй при филіяхъ своихъ. 3) Ухвалено, що такй контрольнй комитеты филіяльнй маютъ побирати за свôй великій трудъ тантіему 3% ôтъ зыску филіи. 4) Ухвалено, щобы загальнй збôры членôвъ ôтбувалися въ мѣсяци жовтню (а не, якъ доси, въ мартѣ). Ôтповѣдно тому змѣнено и дотычный §. 59., котрый вызначае рôкъ администраційный. 5) Припоручено упр. совѣтови предложити на слѣдуючôмъ збôрѣ ôтповѣдну змѣну §-фу 62 статуту въ тôмъ напрямѣ, щобы зъ чистого зыску ишло на фондъ резервовый 20% (а не якъ доси 10%). Тыхъ другихъ 10% мае совѣтъ ôтняти по части зъ дивиденды членôвъ (теперь 50%) а по части зъ тантіемъ.

По ухвалахъ змѣны статуту приступлено до выбору членôвъ управл. совѣту. Заг. збôръ полишивъ высше поименованыхъ 6 членôвъ, выбраныхъ зборомъ основателѣвъ, отже мавъ выбирати ще другихъ членôвъ. Упр. совѣтъ поставивъ внесенье, щобы зарезервувати 2 мѣсця (мотывуючи тымъ, що може лучитися якій капиталистъ, которого взято-бы до совѣта титуломъ вкладу бôльшого капиталу въ „Нар. Торговлю“), отже щобы збôръ выбиравъ тôлько 4 членôвъ. Дискусія выказала, що думки членôвъ були подѣленй: однй приставали, а другй були за тымъ, щобы заг. збôръ вповнѣ выкориставъ прислугуюче ему право. При поименнôмъ голосованю удержалося бôльшостею кôлькохъ голосôвъ внесенье управ. совѣту, котре солидарно поперли всѣ члены заряду. Приступлено отже до голосованя картками на 4 членôвъ совѣта. Появилися двоякй картки съ кандидатами: на одныхъ були пп. Ничай, инжинеръ Ганинчакъ, Врецьона и Калиновичь; на другихъ пп. Ничай, дръ Король, инжинеръ Джулиньскій и Явдыкъ. Зъ першого выбору выйшли бôльшостею голосôвъ пп. Ничай (одноголосно), п. Калиновичь (бôльшостею кôлькохъ голосôвъ) и дръ Король (бôльшостею 1 голосу). При другôмъ голосованю на четвертого члена розстрѣлилися голосы, а при третôмъ голосованю п. Ганинчакъ одержавъ абсолютну бôльшôсть.

Пôдъ конець приступлено до выбору комитету контрольного и абсолютною бôльшостею выбрано пп. дра Целевича, Сивуляка и Врецьону.

О годинѣ 3 по полудни предсѣдатель о. сов. Ильницкій закрывъ збôръ, высказавши бажанье, щобы „Нар. Торговля“ при ревности еи заряду и членôвъ и при загальнôй помочи Русинôвъ росла въ що-разъ бôльшу силу и славу.

Рахунокъ касовый „Народнои Торговлѣ“ за 1884 р. (до 20 Сѣчня 1885).

I. Страты и зыски склепу Львôвского.

а) Страты:

Пенсіи	3854.16
Податокъ	376·17
Зарядъ Львова, а то:	
выдатки канцелярійнй	298·20
свѣтло и опалъ	116.02
подорожи	37·26
предплаты газетъ	17·—
инсераты	444·57
штемплѣ	102 95
порто	163·67
10% ôтписы першого устройства	115·98
5% ôтписы мобилій	66·84
асекурація	13·—
кошта експедиційнй товарôвъ	800·—
чиншь складу и канцеляріи	1204·—
ремунерація бухгальтерови	440·—
кошта засѣдань Совѣта	480·—
Зыскъ	2437·26
Всего	10967·08

б) Зыски:

Зыскъ зъ проданыхъ товарôвъ	9273·08
Зворотъ коштôвъ администраційныхъ, а то:	
ôтъ склепу Станиславова	828·—
„ „ Перемышля	590·—
„ „ Тернополя	276·—
Всего	10967·08

Отже чистого зыску изъ склепу Львôвского . . . 2437·26

II. Страты и зыски склепу Станиславôвского:

а) Страты:

Зарядъ Станиславова;	
пенсіи	794·—
чиншь за склепъ	877·50
выдатки канцелярійнй	77·45
свѣтло	43.51
подорожи	14·70
порта	40·29
податки	123·55
5% ôтписи ôтъ мобилій	39·62
10% ôтписи першого устройства	31·99
асекурація	21·25
15% дѣловодчику яко пенсія	446.10
Зворотъ коштôвъ Центр. Зарядови	828·—
Зыскъ	1699·69
Всего	5037·65

б) Зыски:

Зыскъ зъ проданыхъ товарôвъ	5037 65

Отже чистого зыску изъ склепу Станиславôвского . . . 1699·69

III. Страты и зыски склепу Перемыского,

а) Страты:

Зарядъ Перемышля, а то:	
пенсіи	935 24
выдатки канцеляріи	23·50
свѣтло и опалъ	82·45
предплата газетъ	5·10
порта	25·32
податки	22·50
чиншь за склепъ	502·35
10% ôтписи першого устройства	46·41
5% ôтъ мобилій	64·85
асекурація	26·25
20% дѣловодчику яко пенсія	402·60
Зворотъ выдаткôвъ Центр. Зарядови	590·—
Зыскъ	1021·12
Всего	3747·69

б) Зыски:

Зыскъ изъ проданыхъ товарôвъ	3747·69

Отже чистого зыску изъ складу Перемыского . . . 1021·12

IV. Страты и зыски склепу Тернопôльского

а) Страты:

Зарядъ Тернополя, а то:	
пенсіи	547·—
выдатки канцелярійнй	29·89
порта	27·08
свѣтло и опалъ	20·58
подорожи	12·65
податки	22·50
чиншь за склепъ	525·—
10% ôтписи першого устройства	19·47
5% ôтписи ôтъ мобилій	43·50
асекурація	21·25
5% дѣловодчику	42·—
Зворотъ коштôвъ Центр. Зарядови	276·—
Зыскъ	521·58
Всего	2108·50

б) Зыски:

Зыскъ изъ проданыхъ товарôвъ	2108·50

Отже чистого зыску изъ склепу Тернополи . . . 521·58

V. Страты и зыски загальнй.

а) Страты:

Ôтсотки щаднича:	
а) за I. пôврôкъ 1884	329·81
б) за II. „ „	460·74
Ôтсотки рахунку текучого (за грошѣ выжичений)	274·77
Наймъ склепу въ Дрогобычи	100·—
Зыскъ	4514·33
Всего	5679·65

б) Зыски:

Зыскъ склепу Львôвского	2437·26
„ „ Станиславского	1699.69
„ „ Перемыского	1021·12
„ „ Тернопôльского	521·58
Всего	5679·65

Отже чистого, загального зыску 4514·33. (по ôтрученю процентôвъ за щадницѣ и грошѣ выжичений).

Оборотъ въ складахъ.

I. Въ склепѣ Львôвскôмъ закупленыхъ було товарôвъ, вчисляючи обчисленый на передъ зыскъ, за	101223·33
продано за	73269·34
остало товару по цѣнѣ склеповôй	27953 99
заробокъ перенесено на 1885 рôкъ	4910·42
Знайдено отже при инвентурѣ товару вартости	23043·57
II. Въ склепѣ Станиславôвскôмъ було всѣхъ товарôвъ на	61193·16
продано за	36850·32
остало по цѣнѣ склеповôй	24342·84
Переносъ звыжки на 1885 рôкъ	4902·90
Знайдено отже вартôсть	19439·90

III. Въ склепѣ Перемыскôмъ було всѣхъ товарôвъ на	52791·62
продано	30796·85
остало по цѣнѣ склеповôй	21994·77
Перенесено звыжку на 1885 рôкъ	4159·74
Знайдено отже вартôсть	17835·03
IV. Въ склепѣ Тернопôльскôмъ було всѣхъ товарôвъ на	38385·53
продано за	13776·12
остало по цѣнѣ склеповôй	24609·41
Перенесено звыжку на 1885 рôкъ	3806·21
Знайдено отже вартôсть	20803·20
Лишилося отже у всѣхъ складахъ, дочисливши Дрогобицкій складъ на	809·73,
товарôвъ по цѣнѣ закупна	81931·43.

БИЛЯНСЪ.

Актива.

Готôвка въ касѣ Львова	2420·—
„ „ Станиславова	1232·08
„ „ Перемышля	1040·68
„ „ Тернополя	195·20
„ „ Дрогобыча	300·—
Довжники	4321·31
Товары на складѣ Львова	23043·57
„ „ Станиславова	19439·60
„ „ Перемышля	17835·03
„ „ Тернополя	20803·20
„ „ Дрогобича	809·73
Мобилія Львова	1270·10
„ Станиславова	752·97
„ Перемышли	1232·38
„ Тернополя	826·65
„ Дрогобыча	200·—
Перше устройство Львова	1043·90
„ „ Станиславова	287·93
„ „ Перемышля	417·68
„ „ Тернополя	175·28
	97647·59

Пасива.

Фондъ резервовый	444·—
Удѣлы	13936·—
Щадниця	34725·36
Рахунокъ текучій (пожички грошей и довги фабрикамъ)	44027·90
Зыскъ	4514·33
	7647·959

У Львовѣ дня 20. сѣчня 1885.

Дирекція:
К. Ничай. — С. Держко. — В. Нагôрный.

Бухгальтеръ:
А. Волошиновичь.

Комитетъ контрольный:
Дръ Ю. Целевичь. — Н. Сивулякъ. — Г. Врецьона.

ДОПИСИ.

Зъ Shenandoah (въ Америцѣ.)

(Зъ листу о. И. Воляньского до нашои Редакціи.) Зô взгляду на допись въ ч. 11 „Дѣла“ позволю собѣ зробити увагу, що поступованю кс. Ленаркевича не можна надавати назвы „польскои интриги“, бо загалъ Полякôвъ тутешныхъ есть досыть вырозумѣлый и досыть симпатично принявъ основанье нашои парохіи. Тôлько межи польскими священиками есть певна клика, котра забагае абсолютно рядити съ поминеньемъ волѣ парохіянъ, удержуючихъ церковь. Тымъ есть не на руку кождый священикъ, котрый за ними не йде слѣпо; а если стоитъ имъ въ чѣмъ-небудь въ дорозѣ, то швидко его усунутъ, представляючи его небезпечнымъ передъ дотычнымъ епископомъ. Тымъ способомъ тая клика хотѣла и мене позбутися, представляючи мене вже напередъ зле у архіепископа Филядельфіи. Тôлько то щастье, що нашь обрядъ не есть зависимый ôтъ епископôвъ другого обряду и для того я, маючи власть ôтъ своихъ епископôвъ, не потребувавъ просити у нихъ. Впрочѣмъ Римъ розсудитъ нашу справу.

Такожь мушу спростувати подану за другими часописями въ „Дѣлѣ“ вѣсть, будь-то-бы въ Пенсильваніи сего року при бійцѣ робôтникôвъ убито 200 Словакôвъ. Вѣсть тая неправдива. Були тутъ подôбнѝ бійкѝ, але то вже кôлька лѣтъ тому назадъ, и то бійки на дуже малу скалю. Щобы сказати правду, то и нынѣ ще т. зв. „hungar-ы“, с. е. нашѝ Русины и Словаки, не суть радо видженѝ, а важною причиною того есть фактъ, що они живутъ и одягаются лихо, а зароблені грошѣ ôтсылаютъ до рôдного краю, що есть съ очевидною кривдою для тутешного краю. Але ôтъ часу основаня нашои парохіи многѝ вже Русины одягаются порядн ѣйше, щобы тымъ способомъ лучше репрезентувати нашь нарôдъ. Такожь загально говорятъ, що передъ моимъ пріѣздомъ було межи нашимъ народомъ далеко бôльше піяньства и жалобъ по „скваерахъ“ (судіяхъ мира), анѣжь по моѣмъ сюды пріѣздѣ.

Недавно завязали мы въ Шенендо братство взаимнои помочи, пôдъ назвою „братство св. Николая“. Иниціятиву до завязаня сего братства дали самѝ мои парохіяне, а числитъ оно на разѣ 24 членôвъ. Въ загалѣ есть надѣя, що нашь нарôдъ съ часомъ прійде до поважаня и у Американъ, тымъ бôльше, що всѣ тутъ признаютъ нашимъ людямъ такожь добрѝ стороны, н. пр. велике почутье справедливости.

Посылки зъ Галичины доходятъ сюды точно. Ôтъ книжокъ платится цла 25% ôтъ вартости поданои въ декларацiи; вôльнѝ ôтъ цла суть тôлько книжки печатанѝ передъ 20 лѣтами и по 2 примѣрники всякои книжки для публичныхъ библіотекъ (але на се треба присягати). Порядокъ на почтахъ тутъ незвычайный. Вузенька опаска на „Дѣлѣ“ часомъ на дорозѣ ôторвеся, то почта въ Новôмъ Йорку присылае менѣ до Шенендо ôторвану опаску съ адресою, взываючи мене, щобъ я донѣсъ, що мѣстилося въ тôй опасцѣ, а они вышукаютъ и пришлютъ менѣ. Якъ бачите, о такôмъ порядку на почтахъ въ Галичинѣ и мовы бути не може.

Вѣсть о смерти бл. п. Евгенія Желехôвского, автора першого нашого „Словаря“, дуже насъ тутъ всѣхъ вразила. Вчера, с. е. 10 л. марта ôтправивъ я тутъ службу Божу за упокôй того щирого, трудолюбивого сына Руси.

Кôнчу, залучаючи свое сердечне поздоровленье всѣй Братіи. *Ив. Воляньскій.*

Изъ Стрыя.

(Руска Бурса въ Стрыю.) I. Скликанѝ вътрете на 16 л. лютого Загальнѝ зборы Бурсы опять не могли ôтбутися по тôй самôй причинѣ, що и попередущѝ, с. е. за-для некомплету. Кромѣ выдѣловыхъ не явився нѣхто изъ членôвъ, хотяй на дворѣ стояла якъ найкрасша погода а въ театрѣ заповѣдженый бувъ „Ярополкъ“, трагедія нашого даровитого писателя К. Устіновича. Такъ тому Выдѣлъ, выбраный ще 1. л. падолиста 1883 р., не мавъ случаю, вложити Вп. Землякамъ, справозданье зъ своеи такъ несподѣвано довго треваючои дѣяльности. Свѣдомый цѣлковито отвѣчальности, яку вложили на него Вп. Земляки, поручаючи ему остаточне полагодженье дѣла, розпочатого ще 1875 року, рѣшивъ Выдѣлъ на послѣднôмъ своимъ засѣданю въ дня 6 л. марта подати до прилюдной вѣдомости Вп. Землякôвъ сею дорогою справу зъ своеи дѣяльности и зъ обороту касового, сподѣваючись, що хв. Редакціи нашихъ часописей не ôткажутъ мѣсця въ своихъ стовпцяхъ.

Выдѣлъ уконституовався выбравши о. Ружицкого предсѣдателемъ, проф. Дубравского заступникомъ того-жь, о. катих. Федусевича скарбникомъ и п. Вахнянина секретаремъ. Маючи порученье ôтъ Загальныхъ зборôвъ въ 1884 роцѣ принятися за построенье дому для Бурсы, — Выдѣлъ розвинувъ цѣлу дѣяльнôсть, щобы побôльшити скуднѝ фонды товариства. Въ тôй цѣли розôславъ въ 300 примѣрникахъ напечатану ôтозву пôдчасъ Рôздвяныхъ святъ до всѣхъ приходôвъ найблизшои окрестности якъ и до виднѣйшихъ, изъ своего патріотизму ширшôй публицѣ знаныхъ лицъ съ просьбою о датки на Бурсу; ôттакъ выславъ прошеня о одноразовѝ датки до нашихъ народныхъ институцій и до декотрыхъ Радъ повѣтовыхъ, въ котрыхъ засѣдаютъ люде, прихильнѝ просвѣтѣ народа; подавъ свого часу петицію до Выс. Сойму краевого, а въ послѣдныхъ тыжняхъ вложивъ покôрну просьбу у стôпъ Трону Є. Вел. цѣсаря Фр.-Іосифа. О скôлько заходы Выдѣлу въ сѣмъ направленю увѣнчалися пожаданымъ результатомъ, оповѣщувано свого часу въ часописяхъ, а впрочѣмъ поясняе се залучене понизше справозданье касове. Такожь звернувся Выдѣлъ до сусѣдныхъ властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей съ просьбою о подарованье матеріялу будôвляного. Прихильно ôтнеслися: Дхв. Рада мѣста Стрыя, Вп. панѣ гр. Тарновска, Вп. п. бар. Бруницкій, зъ Стрѣлкова, Пр. о. Каленюкъ съ Довголуки и ч. гром. Дашава, подарувавши твердый матеріялъ, а Вп. п. Евг. гр. Киньскій подарувавъ великодушно весь мягкій матеріялъ, въ вартости 600—700 зр. Маючи запевнену таку надсподѣвану помôчь, приступивъ Выдѣлъ до построеня дому пôсля пляну, выготовленого безкористно инжинеромъ мѣскимъ п. Постемпскимъ. Будову ведено въ власнôмъ зарядѣ, користаючи изъ свѣтлыхъ радъ и щирои помочи Выдѣлового п. Томы Красиньского мѣщанина стрыйского, котрому на сѣмъ мѣсци товаришѣ его складаютъ якъ найсердечнѣйшу подяку. Доси построено врубъ будынку побôчного и головного и покрыто оба гонтами. Дальшу роботу мусѣвъ Выдѣлъ застановити за-для спôзненои поры и недостачи фондôвъ. Якъ выказуютъ рахунки, выдано на сѝ роботы 1910 зр. 67 кр. Квота ся на око велика, но треба взяти взглядъ, що фундаменты пôдъ головный будынокъ о 7 комнатахъ мусѣли кластися дуже глубоко, що за кождый камѣнчикъ, за кождый вôзокъ пѣску, за звезенье матеріялу зъ лѣсôвъ и тартаку, за пôдвезенье шутромъ треба було платити готôвкою.

Пôсля кошторысу потреба на выкôнченье будôвлѣ въ приближеню 1.800 зр. Станъ касы выказуе съ кôнцемъ року 685 зр. 69½ кр. готôвкою и въ цѣнныхъ паперахъ. Понеже нема надѣѣ, абы въ сѣмъ тяжкôмъ роцѣ можна зôбрати потрѣбну ще квоту, товариство наше буде змушене затягнути пожичку и то на особистый кредитъ. Се есть одна зъ пекучихъ справъ, котру мали порѣшити загальнѝ зборы. Безъ уповномочненя тыхъ-же Выдѣлъ не може приступити до сеи финансовои операціи. Сплата тои пожички мусѣла-бы наступити чиншомъ, якій вплывавъ-бы зъ найму хаты. Выдѣлъ есть тои гадки, що черезъ пару лѣтъ товариство буде мусѣло вынаймати свôй дôмъ на мешканье приватнымъ партіямъ, абы призбирати такожь якусь квоту на фондъ коренный, зъ котрого ôтсотки могли-бы ити на удержанье бурсакôвъ. Товариство повинно стояти о власныхъ силахъ, щобы не знаходилося тягомъ въ тôмъ прикрôмъ положеню, простягати руку до Вп. Землякôвъ.

Якъ и попередущихъ лѣтъ, такъ и минувшого року не спускавъ Выдѣлъ зъ ока потребы нашои убогои молодежи и, о скôлько на се позволяли его скупѝ фонды, подававъ ѣй помôчну руку, чи то закупномъ учебникôвъ, чи удѣляючи датки грошевѝ на шкôльну оплату, на одѣжь и прокормленье. Выдано на сю цѣль въ протягу року 107 зр. 57 кр.

Товариство наше числило 1884 року 12 членôвъ основателѣвъ и покровителѣвъ, 25 чл. дѣйстныхъ и 45 чл. спомагаючихъ. Щобъ улекшити Вп. Землякамъ приступленье до товариства, оживити его бôльше а заравомъ ввести бôльшу яснôсть що до роздѣлу майна на фондъ коренный и текучій, застановлявся Выдѣлъ надъ змѣною декотрыхъ §§. статутôвъ. Жаль, що сей елаборатъ, Богъ знае якъ ще довго буде мусѣвъ ждати на апробату Загальныхъ зборôвъ...

Справозданье касове:

Съ кôнцемъ грудня 1883 р. було готôвкою и въ цѣнныхъ паперахъ	1565 зр. 48½ кр.
въ протягу 1884 р. прибуло гот. и въ цѣн. пап.	1159 зр. 79 кр.
тому разомъ	2725 зр. 27½ кр.

Приходы роздѣлюются ось якъ: 1) легаты 300 зр. (бл. п. Л. Турчиньскои 200 зр., бл. п. Н. Лисикевичь 100 зр.). 2) Выдѣлъ краевый 200 зр. 3) Рады повѣтовѝ 130 зр. (Долиньска 100 зр., Бобрецка 20 зр., Жовкôвска 10 зр.). 4) Тов. „Просвѣта“ 10 зр. 5) Вкладки членьскѝ и добровôльнѝ датки 275 зр. 58 кр. 6) Ôтсотки 136 зр. 16 кр. 7) За матеріялъ спроданый 67 зр. 24 кр. 8) За садовину 35 зр. 9) Рата за кочь 8 зр.

Розходу було всего 2039 зр. 58 кр., а именно: 1) На будову дому 1910 зр. 67 кр. 2) На запомоги и книжки для молодежи 107 зр. 57 кр. 3) На друкъ ôтозвы, розсылку и иншѝ выдатки канцелярійнѝ 21 зр. 34 кр.

Потрутившя розхôдъ ôтъ доходу выноситъ станъ касы 1 сѣчня 1885 року 685 зр. 69½ кр.

Ôтъ Выдѣлу Рускои Бурсы въ Стрыю.

Ст. Дубравскій, заступ. предсѣдателя; *Ю. Федусевичъ,* касіеръ; *Ив. Вахнянинъ,* секретарь.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Зъ рады державнои.) Въ послѣднôмъ числѣ „Дѣла“ зазначили мы коротко, якій бувъ результатъ дебатъ надъ угодою съ Пôвнôчною желѣзницею и подали найважнѣйшѝ точки зъ промовы Гербста; тутъ подаемо хôдъ дебатъ дальше. По бесѣдѣ Гербста промовляли ще Ганишь и Мачеко, ôттакъ Ригеръ, а бесѣда Ригера якъ ôттакъ и бесѣда Руса були однѝ зъ найцѣкавѣйшихъ въ цѣлôй дебатѣ. Ригеръ выказавъ напередъ, що коли-бъ держава взяла сю желѣзницю на власнôсть и обнижала тарифы, то симъ пошкодила бъ лишь копальнямъ вугля, бо тогды прускій вуголь мавъ бы далеко бôльшій приступъ до Австріи а специяльно до Вѣдня, якъ доси. „Велику ролю — казавъ бесѣдникъ — грае въ сѣй справѣ такожь и антисемитизмъ. Говорятъ: Для чого маютъ що року жиды (пôдъ симъ розумѣеся Ротшильдôвъ) миліоны загортати? Для чого не мае користати держава? Я тую рѣчь инакше понимаю. Жиды не суть нынѣ рабами цѣсарскими, якъ колись були, коли то правителѣ чекали лише, щобы жидъ забогатѣвъ, абы ему его майно забрати. Нынѣ мусимо жидамъ лишити ихъ майно, чи хочемо, чи нѣ. (Голосы зъ лѣвицѣ: *Хочемо?*) Загальне бажанье есть, щобы держава взяла Пôвнôчну желѣзницю на власнôсть, а для чого? Для того, що всѣ на зарядъ желѣзницѣ озлобленѝ. Кажутъ, що ôнъ дбае о великѝ дивиденды а не розширяе сѣти желѣзницѣ и другимъ желѣзницямъ стае лишь на завадѣ. Платня урядникôвъ и слугъ сеи желѣзницѣ есть гôрша, якъ на котрôй-небудь другôй, а будынки ея выглядаютъ ще такъ, якъ выглядали передъ 50 лѣтами. Ба, Пôвнôчна желѣзниця була завсѣгды пôдпорою для Нѣмцѣвъ противъ Чехôвъ, а мимо того я за угодою. А се для того, щобы держава не загортала все и не ставалась всемогучою. Для того я буду голосувати за угодою.“ — По промовахъ кн. Лихтенштайна, мин. Пино, Линбахера и другихъ поставивъ Цалингеръ внесенье, щобы надъ сею справою перейти до порядку дневного, а поставити ея на порядку дневнôмъ новои рады державнои въ осени. За внесеньемъ симъ була цѣла лѣвиця; ôттакъ Линбахеръ, кн. А. Лихтенштайнъ, Крой, Руфъ, Гайднъ и Оберндорферъ. Члены клюбу Коронинього були якъ-разъ на нарадѣ клюбу и длятого не були въ палатѣ. — Въ дальшихъ дебатахъ промовлявъ пос. Русъ яко генер. бесѣдникъ записавшихся до голосу. „Дивуватися треба — казавъ — сей бесѣдникъ — що въ часахъ, коли желѣзницѣ такъ сильно розвиваются, правительство съ повнымъ спокоемъ заключае угоду ажь на 55 лѣтъ. Министеръ доказуе, що конкуренція заграничная могла-бы пошкодити нашому гôрництву. Якъ-же се погодити съ датами; въ 1882 перевезла Пôвнôчна желѣзниця 1·8 миліона тонъ вугля, коли тымъ часомъ ея копальнѣ выпродукували лишь 350·000 тонъ... Мы вже переконалися, що бôльшости палаты не ходитъ о Пôвнôчну желѣзницю але о удержанье правительства. Правительство — такъ говорятъ и догадуются — дало коронѣ слово, що переведе угоду а не перейме желѣзницѣ на власнôсть державы, а коли не додержитъ слова, то упаде. Бôльшôсть же парляментарна розважуе: „лѣпше для насъ правительство, якъ справедливе порѣшенье справы Пôвнôчнои желѣзницѣ“. Такъ отже ôтдаются на 55 лѣтъ найважнѣйшѝ интересы державы приватному товариству, щобы лишь устоялось нынѣшне правительство.“ По довгôй промовѣ Гербста и ôтповѣди Билиньского приступлено на внесенье Пленера до именного голосованя. За внесеньемъ меншости (перенятье желѣзницѣ на власнôсть державы) голосувало разомъ 136 пословъ а межи ними: Карнери, Хлюмецкій, кн. Ал. Лихтенштайнъ, Линбахеръ, Оберндорферъ и Руфъ. За внесеньемъ бôльшости (за угодою) голосувало разомъ 165 пословъ, а межи ними: всѣ послы польскѝ, ôттакъ послы Ковальскій, Кулачковскій и Озаркевичь, Коронини, Клямъ-Мартиницъ, Гедель-Ляной, Кинскій, Кляичь, Троянъ, Цайтгамеръ, мин. Земялковскій и Ригеръ. Внесенье меншости упало отже меншостею 29 голосôвъ. — Внесенье Цалингера упало при голосованю меншостею 20 голосôвъ. По оголошеню результату голосованя повставъ на галеріи страшный крикъ, свистъ и стуканье; всѣ послы схопилися зъ лавокъ и звернулися до галерій. Крикъ не встававъ черезъ кôлька минутъ, по чѣмъ президентъ приказавъ галеріи опорожнити. Палата постановила ôттакъ 166 голосами противъ 141 перейти до специяльнои дебаты надъ Пôвнôчною желѣзницею.

Дня 26 с. м. приняла палата проектъ угоды съ Пôвнôчною желѣзницею въ другôмъ читаню съ поправкою пос. Швегля. Лѣвиця запротестувала передъ голосованьемъ и вышла зъ салѣ. — Опôсля принято въ другôмъ читаню проектъ будовы желѣзницѣ Львôвъ-Рава руска.

(Законъ о конгруи въ палатѣ панôвъ). На вечернôмъ засѣданю палаты панôвъ зъ дня 24 с. м. приступлено до специяльнои дебаты надъ закономъ о регуляціи конгруы. Арт. I (гляди ч. 12 „Дѣло“ с. р. ст. 4) принято безъ змѣны. — §. 1 принято пôсля внесеня комисіи (гл. „Дѣло“ ч. 11 ст. 2). Такъ само принято §. 2 и шематъ („Дѣло“ ч. 12 ст. 3) безъ дебаты. — §. 3 звучитъ пôсля внесеня комисіи: Чи и о скôлько въ поодинокихъ случаяхъ мае наступити доповненье пôсля §. 1, рѣшаеся на пôдставѣ маючихъ предкладатися доказôвъ зô стороны краевыхъ властей политичныхъ по выслуханю епископа дотычнои епархіи. Для доказу доходôвъ и выдаткôвъ въ цѣли доповненя конгруы маютъ служити слѣдуючѝ правила: 1) Дотычно доходôвъ належитъ вчисляти лишь слѣдуючѝ побираня: а) чистый дохôдъ зъ грунтôвъ въ тôй высотѣ, якъ ôнъ вызначеный для вымѣру нового податку грунтового; б) чиншъ за вынаймъ будынкôвъ въ дѣйстнôй высотѣ законнои сумы по ôттрученю коштôвъ удержаня и амортизаціи; в) дохôдъ капиталôвъ, права ужитку и заведень ремѣсничихъ; г) сталѝ ренты и дотаціи въ грошехъ або въ натураліяхъ (вартôсть натураліѣвъ мае обчислятися пôсля цѣнъ пересѣчныхъ по ôттрученю 10% коштôвъ стяганя; выемково можна дозволити що до в) и г) на ôттрученье ôтповѣднои сумы зô взглядôвъ справедливости титуломъ коштôвъ зтяганя незначныхъ ôтсотокъ ôтъ капиталôвъ або рентъ; д) дохôдъ зъ надвышки мѣсцевого майна церковного о скôлько ôнъ може бути ужитый на дотацію; ж) jura stolae въ загальнôй сумѣ, котру установитъ власть политична порозумѣвшися съ епископомъ або, наколи-бы не прійшло до порозумѣня, котру означитъ министерство вѣроисповѣдань. Наколибы дохôдъ сей выносивъ менше якъ 30 зр. то его не буде вчислятися; з) дохôдъ зъ всѣхъ фундацій на службу божу пороблепыхъ передъ заведеньемъ сего закона. При буквѣ ж) внѣсъ еп. Миссія, щобы послѣдне реченье того уступу такъ звучало: „Ôтъ такъ означеныхъ доходôвъ епитрахильныхъ ôтчисляеся въ кождôмъ случаю сума 30 зр.“ Поправку сю принято. — Дальшу часть сего параграфу принято безъ змѣны, такъ само и §. 4. — Въ §. 5 зроблено на внесенье гр. Белькредого слѣдуючу поправку: „Завѣдателѣ опорожненыхъ приходôвъ, котрыхъ платня мѣсячно выноситъ 30 зр., не суть обовязанѝ служити фундаційнѝ службы божѝ инакше якъ лишь за уплатою вызначеною епископомъ.“ — §. 6 и шематъ („Дѣло“ ч. 12 ст. 4), а ôттакъ §§. 7 и 8 принято безъ змѣны. — §. 9 принято пôсля внесеня комисіи; ôнъ звучитъ: Установленѝ симъ закономъ доповненя дотацій сотрудникôвъ, платня и ремунерація завѣдателѣвъ и пенсія дефиціентôвъ входятъ въ житье ôтъ дня 1 сѣчня 1886 р. въ повнôй высотѣ, конгруа же самостôйныхъ душпастырѣвъ ôтъ дня 1

сѣчня 1887 въ половинѣ, а ôтъ 1 сѣчня 1888 въ повнôй высотѣ. — Титулъ и клявзулю выконуючу принято ôттакъ безъ дебаты и на тôмъ закôнчено въ палатѣ панôвъ справу конгруы.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Чимъ бôльше вближаесь торжество тысячлѣтныхъ роковинъ смерти славяньского апостола тымъ бôльше проявляесь въ россійскôй прасѣ якесь невдоволенье, якась обава, якъ будьто бы се торжество було лишь на те призначене, щобы зломити силу Россіи и покорити еи передъ всѣма народами. Дивно, для чого въ Россіи такъ косо глядятъ на се торжество въ Велеградѣ. Думавъ-бы хто, що походитъ се съ фанатизму религійного; ну такъ що-жь тутъ великого? Може Россія и у себе устроити таке торжество; побôчь католицкои церкви, може и православна обходити память славяньскихъ апостолôвъ. Та ба, не въ тôмъ дѣло Не о те ходитъ Россіи, що католицка церковь хоче память ою святкувати величавымъ торжествомъ; ѣй ходитъ радше о те, що тѣ славяньскѣ народы, о котрыхъ она доси думала, що лишь она сама есть для нихъ прибѣжищемъ и всею надѣею, що тѣ — кажемо — народы выдятъ зовсѣмъ деинде свое спасенье и довершенье своихъ народныхъ идеалôвъ якъ въ Россіи. Захланнôсть россійского панславизму конечно не могла собѣ позыскати за границею иншихъ прихильникôвъ якъ лишь такихъ самыхъ захланныхъ и поклоняючихся золотому телцю. Але ще гôрше: коли Россія вже заграницею не могла собѣ зыскати щирыхъ прихильникôвъ для своихъ идей, то ще дивнѣйше муситъ се выдатись, що навѣть у себе дома звѣстна „любовь славяньска не найшла“ прихильности. „Соврем. Извѣстія“ н. пр. жалуются гôрко на те, що коли за границею съ такимъ жаромъ приготовуются Славяне до велеградского торжества, то торжество се не найшло въ Россіи середъ публики нѣгде хочь-бы навѣть въ Петербурзѣ або Москвѣ ôтгомону въ ширшôй суспôльности. Ось якъ пише згадана газета: „Коли у насъ въ загалѣ майже и не чути ôтгомону о славяньскôмъ овѣтѣ, то въ ворожôмъ таборѣ славяно-католицкого овѣта розбуджаючи ентузіязмъ для згадки славяньскихъ первоучителѣвъ, надѣются ихъ именемъ штучно ополучити Славянъ пôдъ знаменемъ Ватикана и ити на насъ походомъ съ початку не дѣйстнымъ, але ôнъ скоро може переобразуватись въ походъ крови и желѣза. Македоньскѣ Болгары говорятъ уже въ своимъ народнôмъ органѣ, що до ихъ ôтродженя имъ найлѣпша — унія. Она ôткрые имъ дорогу, щобы станути пôдъ покровительствомъ Австріи, а черезъ ню добитись и своеи народнои самостôйности. Ось що несесь зъ Македоніи, зъ того самого Солуня, зъ котрого вышли св. Кирилъ и Методій и ось, де звязь велеградского торжества на заходѣ съ всемѣрною исторіею въ загалѣ, а и съ судьбою россійскои державы въ особенности!“ — По поводу поголосокъ, будьто-бы министеръ дѣлъ заграничныхъ, Гирсъ, мавъ уступити, доносятъ зъ компетентныхъ жерелъ, що всѣ тѣ поголоски суть неправдивѣ и що становище Гирса есть теперь далеко сильнѣйше якъ коли небудь, позаякъ ôтъ часу, коли ôнъ обнявъ провôдъ политики россійс., политика его приноситъ завсѣгды лишь користи. — Ген.-губ. Гурко мае нынѣ дня 28 с. м. вернути назадъ до Варшавы. — Пôвнôчна агентія телегр. высказала свое здивованье по поводу, що на лондоньскôй биржѣ ходятъ поголоски, будьто-бы англійске правительство получило дня 16 с. м. ôтъ правительства россійского невдоволяючу ôтповѣдь. Згадана агентія получила право заявити, що ôтповѣдь россійска не надôйшла ще до Лондону.

Италія. Зъ Риму доносятъ, що межи итал. правительствомъ а Єгиптомъ ведутся при помочи Англіи переговоры въ справѣ дозволеня италійскôй залозѣ въ Массуахъ розложитись таборомъ въ сусѣдныхъ горахъ. — На университетахъ италійскихъ выбухли непокои студентôвъ по поводу вмѣшанось полиціи въ однôй справѣ чисто университетскôй. Министеръ Копино залагодивъ теперь тѣ непокои такъ, що выдавъ розпорядженье, що удержанье порядку на университетахъ прислугуе лишь ректорови и обществамъ академичнымъ а власть державна може мѣшатися до сего дишь на завозванье ректора. Папа выславъ письмо до цѣсаря хиньского, щобы въ часахъ такъ тяжкихъ якъ теперѣшнѣ взявъ въ свою опѣку мисіонерôвъ и христіянъ въ хиньскôй державѣ.

Туреччина. Характеристичнымъ есть, що таки двѣ державы якъ Англія и Россія стараются теперь всѣма силами о дружбу Туреччины. Россія стараесь о союзъ съ нею и предкладае ѣй гварантію за теперѣшнѣ посѣлости, щобы лишь позыскати еи неутральнôсть на случай вôйны съ Англіею а Англія ôтновлюе давну свою дружбу съ нею и хоче выслати до Константинополя королевича Артура, князя Комнатъ въ ôтвѣдины до султана. Зъ сего вже видно, якѣ суть ôтносины Россіи и Англіи въ справѣ Афганьскôй. — Прецѣ разъ удалося Портѣ переперти то, що хотѣла. Довго не хотѣла она пôдписати египетскои угоды финансовои и не можна було догадатись, що сему була за причина; теперь показуесь, що Порта хотѣла конче, щобы впередъ допущено до египетскои касы довгу державного одного члена турецкого. Доперва коли се ѣй удалося пôдписала угоду. — Въ Пловдивѣ (Филиппополи) ôтбувся митингъ замешкалыхъ въ всхôднôй Румеліи Болгаръ македоньскихъ, на котрôмъ ухвалено завôзвати державы до выконаня главы 23 угоды берлиньскои и внести протестъ противъ гнетови Болгаръ черезъ Грекôвъ и екуменьского патріярха. Съ ворохобниками въ Альбаніи веде правительство переговоры. Въ Призрени запанувавъ спокôй вже ôтъ недѣлѣ. Лишь часть сего мѣста звана Магалая зôстала спалена.

Зъ Судану. Англичанамъ на кождôмъ кроцѣ неведеся въ Суданѣ. Ледве що розпочали новый походъ зъ Свакима противъ ворохобникôвъ стоячихъ пôдъ проводомъ Османа Дигми, якъ ихъ вже стрѣтило страшне пораженье. Минувшои недѣлѣ вырушили були англійскѣ войска въ Свакиму пôдъ проводомъ ген. Грегама и дôйшовши до мѣсцевости Гашинъ, стали будувати тутъ царебы (загороды), коли наразъ обскочили ихъ зô всѣхъ сторонъ несподѣвано ворохобники. Нападъ бувъ такъ наглый, що англійске войско не мало навѣть часу уформуватися до огню а що найгôрше, ворохобники зачепили Англичанъ зъ найслабшои стороны. Въ войску англійскôмъ повстало тогды таке замѣшанье, що поодинокѣ ôтдѣлы стрѣляли на своихъ власныхъ людей, черезъ що найбôльше утерпѣли войска индійскѣ. Яка мусѣла бути люта борба, показуесь найлѣпше зъ стратъ, якѣ понесли Англичане а котрѣ ще зовсѣмъ необчисленѣ докладно. Зъ послѣдныхъ депешъ показуесь, що Англичане стратили въ убитыхъ 6 официрôвъ и 94 рядовыхъ, въ раненыхъ 6 официрôвъ и 136 рядовыхъ а пропало безъ вѣсти 1 официръ и 70 людей. Войска англійскѣ ôтпирали ôтважно непріятеля, але сей чувся очевидно въ силѣ и ажь чотыри разы розпочинавъ приступъ, ба, поодинокѣ ôтдѣлы ворохобникôвъ запускалися ажь ажь пôдъ самъ Свакимъ. Османъ Дигма ставъ по битвѣ пôдъ Гашиномъ героемъ дня, супротивъ котрого и значенье самого Магдія зменшилось. Говорятъ, що Османъ Дигма вывѣвъ бувъ тутъ до битвы 25.000 людей, межи котрыми було такожь богато дервишôвъ и жовнѣрôвъ, що прійшли просто ôтъ Магдія. Пораженю сему выноватѣ таки найбôльше самѣ Англичане, котрѣ лишь черезъ свою неосторожнôсть впали въ сѣть заставлену непріятелемъ. Нѣхто не сподѣвався, що на якихъ кôлькадесять або кôлька сотъ крокôвъ лежатъ за корчами або мѣжь скалами тысячѣ непріятелѣвъ укрытыхъ. Войска англійскѣ чулися такъ безпечными, що розложилися зовсѣмъ спокôйно и почали ставити царбы, не розставивши навѣть пѣшихъ форпочтôвъ; лишь 18 ѣздцѣвъ пустилось въ однôмъ напрямку шукати непріятеля. Тогды выскочили Арабы и розпочалася битва. Середъ англійского войска повстало таке замѣшанье, що нѣхто не знавъ, що дѣяти; доперва по довгôмъ часѣ, коли вже Англійцѣ охолонули зъ першого переляку, зробили карре и почали цѣлыми лавами класти непріятеля, що вже такъ майже бувъ наближився, що и стрѣлянье ледви-що не сталось неможливымъ.

НОВИНКИ.

— **Преконизація нашихъ новоименованыхъ владыкъ** Сильвестра и Юліяна мала ôтбутися вчера на консисторіи въ Римѣ. Рôвночасно мавъ бути преконизованый лат. архіеп. Северинъ Моравскій.

— **Новый Выдѣлъ товариства ремѣсникôвъ и промысловцѣвъ „Зоря“** ôтбувъ перше засѣданье дня 25 л. марта с. р. и уконституувався въ сей способъ: головою выбраный знову п. Василь Нагôрный, заступникомъ головы п. Михайло Сембратовичь, секретаремъ п. А. Скородиньскій, касіеромъ п. Дм. Ковальскій, библіотекаремъ п. Кипр. Гумецкій, контролоромъ п. П. Мартинôвъ, поборцею п. П. Ивахôвъ.

— **Въ честь Впр. митр. Сильвестра** дала въ четверъ с. т. княгиня Леонова Сапѣжина обѣдъ. Яко участникôвъ того обѣду называе „Kurjer Lw.“ по имени, кромѣ Впр. Сильвестра и Пр. еп. Юліяна, еще о. Теляковского. холмского емигранта, бувшого учителя при нормальнôй школѣ у Львовѣ а теперь гр.-к. пароха Бучача, и директора банку краевого п. Ант. Вротновского.

— **Нагôнка за россійскими агитаційными книжками.** Зъ Россіи — якъ пишутъ зô Львова до „Czas у“ — почали послѣдными часами приходити въ пачкахъ, съ написями „diverse Waaren“ книжки агитаційнѣ въ дусѣ православнôмъ, котрѣ прокураторія наша заборонювала, якъ н. пр. про икону Матери Б. Ченстоховскои, календарѣ холмскѣ двоякого выданя, варшавского и кіевского. Въ наслѣдокъ того уряды цловѣ дôстали порученье — бачну звертати увагу на посылки зъ Россіи, щобы тайнымъ способомъ не впроваджувати до Галичины того рода книжокъ агитаційныхъ.

— **Въ Мыцевѣ и Должневѣ**, сокальского повѣта, основано крамницѣ сельскѣ, котрѣ свои товары въ „Народнои Торговлѣ“ въ Перемышли побираютъ. — Дуже хорошо ведеся имъ дѣло съ розпродажею. Надѣятись належитъ, що и другѣ села въ Сокальщинѣ пôйдутъ за ихъ прикладомъ.

— **Галицка касса щадничa.** Нынѣ въ суботу дня 28 л. марта ôтбуваются въ сали засѣдань дирекціи загальнѣ зборы галицкои касы щадничои у Львовѣ. Галицка щадниця есть одною зъ найстаршихъ финансовыхъ институцій въ краю и мае славу дуже солидного и оглядного заведеня. Отъ вкладокъ платитъ она вправдѣ лишь 4%, но кліенты еи можутъ бути безпечнѣ о вложеный тамъ грôшь. Руского гроша тамъ дуже богато, а мимо того при роздѣлѣ зыску на добродѣйнѣ цѣли, на рускѣ институціи удѣляютъ дуже маленько. Такъ н. пр. сего року призначила на добродѣйнѣ цѣли 7000 зр.; зъ того на воспаталище Василіянокъ 200 зр. (Для Змартвыкстанцѣвъ 150 зр.)

— **Въ школѣ ветеринаріи у Львовѣ** получили дня 26 л. марта степень ветеринарійныхъ лѣкарѣвъ: Стефанъ Яновичь, Сильвестеръ Кручковскій, Станиславъ Кузьминьскій и Леонъ Люблинеръ.

— **Выдѣлъ товариства „Академичне Братство“** складае симъ щиро-сердечну подяку Вп. п. Мелетію Теницкому, мѣщанинови и купцеви зъ Калуша за даръ до библіотеки товариства цѣнного дѣла: „Kronika Guagnina“, печатанои въ Краковѣ 1611 року. — *Выдѣлъ.*

— **Хорый на умѣ о.** Петро Мандзикъ, администраторъ гр.-кат. прихода въ Довгополю, котрый до дня 19 л. марта пробувавъ въ заведеню божевôльныхъ на Кульпарковѣ, пропавъ дня 25 л. марта зъ очей свого брата зъ двôрця желѣзницѣ Кароля-Людвика въ часѣ, коли братъ купувавъ билеты. Хорый числитъ 42 лѣтъ, высокого росту, рудаво бѣлявого волося, не голеный ôтъ тыждня, лиця худого, блѣдого, мавъ на собѣ чорный, кожушкомъ пôдбитый сурдутъ и шопы, а на головѣ чорну лискучу шапку кожушкову.

— **Змѣна мундурôвъ.** Зъ припорученя цѣсаря будутъ заведенѣ у всѣхъ полкахъ уланôвъ и драгонôвъ кожухомъ пôдбитѣ сурдуты (Pelz-Waffenröske). Тая змѣна буде переведена постепенно въ протягу трехъ лѣтъ. Официры не будутъ носити шнурôвъ при уланкахъ и перестанутъ такожь носити блюзы. Такожь заборонено носити блюзы всѣмъ генераламъ, официрамъ штабовымъ и капитанамъ генерального штабу.

— **П. Пилипъ Мышуга** прибувъ зъ Вѣдня до Кракова и тамъ выступавъ въ двохъ концертахъ, а на вечеръ дня 23 л. с. м. запросивъ его гр. Казимиръ Бадені. Тутъ передъ множествомъ польскои аристократіи ôтспѣвавъ п. Мышуга аріи зъ „Марты“, зъ „Гальки“, „Цыганки“, „Луціи“ и „Любовного напою“. Оплескамъ и гратуляціямъ спѣвакови не було кôнця. „Czas“ пише: „Благожелано собѣ и артистови, що въ краю нашôмъ появився теноръ, котрый може выступати на сценѣ столичнôй.“ Розумѣеся, „Czas“ не додавъ, що „въ краю нашôмъ“ талантъ п. Мышуги бувъ бы певно нынѣ не увеселявъ польску аристократію въ сальонахъ гр. Баденього, коли-бъ не „Ставропигійска бурса“...

— **Новый процесъ о надъужитье урядовои власти.** Передъ судомъ окружнымъ въ Коломыи ôтбудеся незадовго головна розправа о надъужитье урядовои власти. Въ процесѣ выступаютъ яко обжалованѣ судія повѣтовый въ Печенѣжинѣ и одинъ зъ властителѣвъ бôльшои посѣлости. Замѣты акту обжалованя, котрый вже стався правосильнымъ, ôтносятся до купна сирôтского грунту въ Слободѣ рунгурокôй, де якъ звѣстно ôткрыто дуже богатѣ жерела нафты. Розправа ôтслонитъ намъ одну цѣкаву частину цѣлого великого ряду фактôвъ купованя грунтôвъ въ цѣли експлоатаціи нафты въ Слободѣ рунгурокôй, де проворнѣ промысловцѣ, користаючи зъ неовѣдомости нашихъ селянъ выманили ôтъ нихъ величезнѣ природнѣ скарбы майже за нѣзащо.

— **Новоименованый професоръ географіи въ черновецкôмъ университетѣ** дръ Ленцъ ôтправляеся дня 1 л. мая въ подорожь до Африки. Ôнъ мае намѣръ прослѣдити цѣлу територію державы Конго и течію воды межи Нилемъ а Конго. Рôвночасно хоче Ленцъ постаратися о ôтнайденье чотырохъ подорожникôвъ, котрѣ ôтъ довшого часу розслѣджуютъ околицѣ горѣшного Нилю и, якъ здаесь, попавшись въ руки Магдія, сидятъ запертѣ въ Суданѣ.

— **Два молодѣ аристократы польскѣ** — може и зъ Галичины — пробуваючи не давно въ Берлинѣ, явилися на авдіенціи у кн. Бисмарка. Желѣзный князь принявъ ихъ холодно, розмовлявъ зъ ними по французски и тôлько о зовсѣмъ щоденныхъ рѣчахъ. Въ розмовѣ спытавъ молодшого панича, чи вже вступивъ до публичнои службы. Паничь потвердивъ се пытанье. Тогды кн. Бисмаркъ запытавъ его, чи вже поздававъ всѣ испыты. Паничь на то: „Такъ есть, поздававъ я, навѣть съ ôтзначеньемъ.“ — Кн. Бисмаркъ на таку ôтповѣдь удавъ дуже зачудуваного и сказавъ: „Дивѣтъ! — а я при всѣхъ испытахъ ледви перелѣзъ!“

— **Трупа театральна п. Бачиньского** пробувае теперь въ Станиславовѣ и дае рускѣ и польскѣ представленя.

— **Испытованый ветеринарь** получитъ посаду въ мѣстѣ Станиславовѣ. За ветеринаремъ зложившимъ испытъ глядитъ такожь рада повѣтова Станиславôвска. Речинець до вношеня подань о тѣ посады до 15 л. цвѣтня.

— **Христіяньско-жидôвске супружество.** Недавно подали мы на сѣмъ мѣсци звѣстку, що жидъ бар. Попперъ получивъ ôтъ папы диспензу на заключенье супружества съ христіянкою п. Бянкою Кастроне. Здавалось бы, що Roma locuta — causa finita; но позаякъ супружество есть институціею, котра зô взгляду на свое значенье пôдлягае не лишь законамъ церковнымъ, но такожь и законамъ державы, то треба було въ виду того, що бар. Попперъ есть угорскимъ пôдданымъ а права угорскѣ до теперь не знаютъ мѣшаныхъ супружествъ (дотычне предложенье Тиссы въ угорскôмъ парляментѣ упало) постаратися о якій modus, щобы выйти зъ колизіи съ существуючими постановами державного закона. Рѣчь уладжено отже такъ, що бар. Попперъ постарався о цертификатъ на заключенье супружества за границею, а коли супружество буде важне пôсля законôвъ тамошныхъ, де заключився, то вже его не будутъ опôсля квестіонувати въ Угорщинѣ.

— **Въ Станиславовѣ** — якъ доносятъ до „Gazety Nar.“ — ôтбувся вчера зъѣздъ польскихъ обывателѣвъ, на котрôмъ обговорювано справу выборôвъ до рады державнои.

— **Женщина-защитникъ.** Вчера мала ôтбутися у Вѣдни розправа прасова передъ вѣденьскимъ судомъ краевымъ, въ котрôй панна Іосифа Юрикъ мала выступати яко защитникъ въ справѣ конфискаты брошуры, котрои есть авторкою.

— **Рада шкôльна краева** поручила митроп. консисторіи удѣлити оо. Шанковскому въ Нижбôрку, Гавацкому въ Перемиловѣ и В. Ружицкому въ Струтынѣ похвалу за науку религіи.

— **Окружна рада шкôльна въ Богородчанахъ** удѣлила ромунерацію въ сумѣ 30 зр. тамошному катехитѣ за науку религіи въ мѣсцевôй 4-клясовôй школѣ народнôй.

— **Ювилей ôтродженя полуднево славяньскои литературы.** Полуднево славяньска академія наукъ въ Загребѣ рѣшила обходити торжественно 50-лѣтный ювилей ôтродженя полуднево-славяньскои литературы. Въ тôй цѣли мае ôтбутися въ осени торжественне засѣданье академіи, на котре будутъ запрошенѣ всѣ полуднево-славяньскѣ товариства.

— **Обираденье церкви.** Въ Курянахъ бережаньского повѣта въ ночи зъ 7 на 8 марта с. р. невыслѣдженый доси злодѣй розбивъ скарбону въ церкви и забравъ 90 зр. а 4 книжочки щадничѣ, котрѣ знаходилися въ скарбонцѣ знайдено въ церкви на помостѣ.

— **Родинна драма.** Проживавшій у Вѣдни на Маріагильфъ, фабрикантъ машинъ Буркгардъ отруивъ себе, жѣнку и дитину, а до сего ôтчаянного кроку потягнувъ его лихій станъ матеріяльный. Вѣсть про се выкликала въ Вѣдни незвычайну сензацію.

— **Львôвска полиція** заарештувала у Львовѣ Іосифа Маевского, бувшого официра россійского, за сфалшованье векслѣвъ въ Россіи на 30.000 рублѣвъ. — Полиція краковска заарештувала жида зъ Туреччины, котрый обманювавъ людей фалшивыми листами лотерійными.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Намѣстникъ п. Ф. Залескій повернувъ въ четверъ рано зъ Парижа на Вѣдень до Львова. — Капитанъ Генчь, спôльникъ Крашевского въ процесѣ о зраду державы, умеръ 24 л. с. м. на ударъ мозговый въ вязници. — Лат. епископомъ въ Тарновѣ мае бути именованый капитульный администраторъ кс. Гвяздонь; кромѣ него суть въ тернѣ пос. кс. Ручка и суфраганъ перемыскій кс. Лобозъ. — Цѣсарь удѣливъ зъ своихъ приватныхъ фондôвъ громадѣ Гукалôвцѣ, въ золочѣвскôмъ повѣтѣ 100 зр. запомоги на будову церкви. — Гр. Агеноръ Голуховскій, сынъ бувшого намѣстника Галичины и совѣтникъ при австрійскôй амбасадѣ въ Парижи, заручився съ княжною Анною Мира́, правнучкою славного маршалка зъ часôвъ першого цѣсарства, пôзнѣйшого короля неаполитаньского и шурина Наполеона I. — Графъ Романъ Потоцкій, сынъ гр. Альфреда Потоцкого, заручився съ княжною Радзивилôвною въ Берлинѣ. На заручинахъ були деякѣ члены цѣсарскои родины, бо родина Радзивилôвъ посвоячена съ домомъ цѣсарскимъ. У цѣсаря и цѣсаревои були заручені на авдіенціи. Такожь у кн. Бисмарка бувъ на авдіенціи гр. Романъ Потоцкій въ товариствѣ свого молодшого брата и матери.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Увôльненѣ оо.: Алекс. Заячкôвскій ôтъ сотрудництва въ Городку; Алекс. Левицкій увôльненый, а Іоанъ Савчиньскій введеный яко парохъ Єрмакôвки; Іоанъ Герасимовичь увôльненый яко капелянъ въ Зарубинцяхъ, а ex currendo завѣдуе кап. въ Зарубинцяхъ о. Днѣстряньскій, пар. въ Стегнакôвцяхъ.

Презенту на Купчинцѣ, дек. тернопôльского получивъ о. Волод. Микитка, а о. Ст. Гавацкій на Ямельницю, дек. скôльского.

Деканами именованѣ оо.: Климентій Глиньскій зъ Каменокъ именованый деканомъ збараскимъ, а о. Іоанъ Слюзаръ, пар. Скалата, деканомъ скалатскимъ.

Митроп. консисторія вставилась до намѣстництва о згоду до каноничнои институціи для о. Мелетія Лотоцкого, запрезентованого на Якубôвку, дек. жукôвского.

Митроп. консисторія поручила о. Винк. Кузыку помагати въ Трибухôвцяхъ хорому о. Коцовскому въ душпастырствѣ.

Новопоставленѣ пресвитеры оо.: Ст. Крижановскій, сотруд. въ Шельпакахъ; Волод. Громницкій, другій сотрудникъ въ Городку; Дим. Хомишъ, сотруд. въ Олешовѣ; Конст. Мудракъ, сотруд. въ Княждворѣ; Волод. Котовичь, другій сотруд. въ Пробôжнѣ; Мат. Поповичь, сотруд. въ Буску; Алекс. Базилевичь, сотруд. прив. въ Делятынѣ; Алекс. Кобрыньскій, прив. сотрудництво въ Цѣневѣ.

До каноничнои институціи завôзванѣ оо: Юліянъ Зельскій на Убинье, дек. буского; Теод. Косевичь на пар. Опришôвцѣ.

На конкурсъ розписана парохія Белелуя, дек. снятыньского, надання приватного; речинець до 21 мая 1885 р.

Декретъ на сотрудника въ Вишенцѣ малôй, дек. городецкого получивъ о. Іоанъ Валявскій.

Сотрудництво получили 1) о. Воевудка Іоанъ въ Москалôвцѣ-Косôвъ; 2) о. Теод. Меленевичь въ Коропци, дек. устецкого.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

✠ **Катерина Желехôвска**, жена ц. к. авскультанта судового Маркила Желехôвского, упокоилася 27 л. марта с. р. по довгôй недузѣ въ 30 роцѣ житя. Похоронъ ôтбудеся въ недѣлю 29. марта о год. 4. пополудни зъ дому улиця Паненьска ч. 9. (передмѣстье Жовкôвске) на кладбище Лычакôвске. Покôйна ôтзначалася благородными свойствами душѣ и серця и була щирою и ревною Русинкою. Вѣчна ѣй память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Украиньскѣ казки“** Наталки Хуторнички вышли при кôнци 1884 року въ Кіевѣ. Цѣна 75 копѣёкъ. Набути можна въ книжнôмъ магазинѣ

бувшôмъ Ильницкого, Кіевъ, крещатикъ, д. Дворянства.

— **„Перший лиричний творы“** Я. В. Жака. П. 1884. Цѣна 50 коп. Набути можна тамъ же.

— **„Попередъ спытайся, и тодѣ а лайся“**, комедія жартъ въ однôй дѣи, К. Не—я. Кіевъ 1885 р. Цѣна 10 копѣекъ.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. о. Н. С. въ Ляшковѣ. Д. 23 сѣчня получили мы ôтъ Васъ мѣжь иншимъ 2 зр. 50 кр. на „Науку“ для Братства въ Грицоволи и передали, куды слѣдує, на що маемо поквитованье самого о. Наумовича. — **Акон.. въ П.** Єсть въ рукахъ комисіи для оцѣненя творôвъ конкурсовыхъ.

Подяки.

Всевышній покликавъ до Себе дорогу мою жену а дѣтей моихъ щиролюбячу неньку. Складаю сердечну подяку Дорогôй Родинѣ, котра пôдчасъ короткои але тяжкои слабости моеи покжены була єдиною ôтрадою и потѣхою въ моимъ горю, и сушила мои и дѣточокъ слезы. — Въ имени цѣлои родины складаю щиру подяку Вп. Духовеньству, що зволило взяти удѣлъ въ похоронахъ покôйнои, а именно: Вп. п. Воч. о. декану Лопатыньскому зъ Роздолу за потѣшаючій и съ глубокимъ чувствомъ выголошенѣ слова надъ домовиною, Воч. отцямъ: Бѣржиньскому зъ Лисятычь, Лукавецкому зъ Жидачева, Прокоповичу зъ Цуцуловець, Савюкови зъ Заболотовець, Вергановскому зъ Кіѣвця, Шпыткови зъ Волцнева, Петрицкому зъ Роздолу, Дуткевичу зъ Покровець — за ихъ ревнѣ труды при похоронахъ и всѣмъ Кревнымъ и Знакомымъ, що мимо лихои дороги потрудилися на обрядъ похоронный. Не менше сердечно дякую моимъ парохіянамъ, котрѣ съ всякою готовостею и сочувствомъ старалися улегчити и помочи менѣ и потѣшали мене въ моимъ горю, якъ и тымъ Селянамъ, що зъ поблизькихъ и далекихъ селъ прибули ôтдати покôйнôй послѣдну прислугу.

Иванôвцѣ 8 (20) марта 1885.

Петро Сеникъ, капелянъ въ Иванôвцяхъ, мужь покôйнои; Корнилій, Николай, Іоанъ, Василій, Маріянъ и Александра, дѣти.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручає 1315 16—?

препараты зъ гумы и выробы кавчуковѣ

для потребъ хирургичныхъ и иншихъ подôбныхъ.

Асистентъ Вѣденьского Гомеопатичного Клиничного Шпиталю на Леопольдштатѣ находячогося,

Докторъ Медицины

ПОГОРЖЕЛЬСКІЙ,

проѣздомъ у Львовѣ остановившійся, принимає и дає ôтъ 11—12 годины раномъ щоденно визиты и порады всякого рода недужимъ, и лѣчитъ медико-гомеопатичнымъ способомъ якъ мужчинъ, такъ и женщинъ ôтъ всякихъ въ загалѣ болѣзней вѣрно и скоро; навѣть и въ такихъ болѣзняхъ, въ котрыхъ альопатія не була въ станѣ вылѣчити; недужѣ же пацієнты, котрымъ обставины не дозволяютъ зъ мѣсця ôтлучатися, можутъ и письменно въ рускôмъ и польскôмъ языкахъ порадитися якъ въ ôтношеняхъ своихъ болѣзней, такъ и чимъ можутъ навѣрно вылѣчитися; въ такôмъ случаю на ôтповѣдь повиннѣ прислати почтову марку. 1346 1—3

Львôвъ, Ôрменьска улиця ч. 6.

НАДÔСЛАНЕ.

Объявленье о маючôмъ устроитись нами вечерѣ въ память 3 мая подали мы тôлько до рускихъ газетъ „Дѣла“, „Слова“ и „Нового Проломa“, а понеже доходятъ насъ слухи, що и „Миръ“ наше объявленье помѣстивъ, то заявляемо, що съ „Миромъ“ мы нѣякого зношеня не мали и мати не хочемо.

Ôтъ Упр. комитету общества „Академическій Кружокъ“.

У Львовѣ 16 (28) марта 1885.

А. Ѳ. Луцикъ, предсѣдатель; *Ю. Я. Луцикъ*, секретарь.

Поѣзды желѣзничѣ.

Ц. к. Генеральна дирекція австр. желѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ розкладу ѣзды

важный ôтъ 15 лютого 1885.

Пôсля годинника пештеньского (20 минутъ пôзнѣйше).

Приходятъ до Львова:

Зъ Стрыя: о год. 8,39 рано поѣздъ мѣшан., 4,17 по полудни поѣздъ особов., 1,39 въ ночи поѣздъ мѣшан.

До Стрыя: зô Львова о год. 9,57 рано поѣздъ мѣшан., 1,30 по полудни поѣздъ особов., 9,49 вечеромъ поѣздъ мѣшаный.

Зъ Хирова: о год. 5,12 рано поѣздъ особов., 1,23 въ полудни поѣздъ особ., 10,2 въ ночи поѣздъ особ.

Зъ Станиславова: о год 4,34 рано поѣздъ мѣш., 1,42 по полудне поѣздъ особ., 10,2 въ ночи поѣздъ особ.

До Станиславова: Зъ Стрыя о год. 9,2 рано поѣздъ особ., 5,53 по полудни поѣздъ особ., 4,58 въ ночи поѣздъ мѣшан.

Зъ Гусятына: о год. 5,34 по полудни поѣздъ мѣш.

До Хирова: Зô Стрыя о год. 9,30 рано поѣздъ мѣш., 5,16 по полудни поѣздъ особ., 1,40 въ ночи поѣздъ особ.

Зъ Загôря: о год. 4,8 по полудни поѣздъ мѣш., 1,51 въ ночи поѣздъ особ.

До Гусятына: Зъ Станиславова о год. 8,22 вечеромъ поѣздъ мѣш.

До Дрогобыча: Зъ Борыслава о год. 8,17 рано, 12 въ полудне, 2,32 по полудни, 5,23 по полудни, 7,21 вечеромъ поѣзды мѣш.

Ôтходятъ зô Львова:

До Стрыя: о год. 6,40 рано поѣздъ мѣш., 11,25 передъ полуднемъ поѣздъ осеб., 6,45 вечеромъ поѣздъ мѣш.

Зô Стрыя:

До Львова: о год 5,40 рано поѣздъ мѣш., 2,10 по полудни поѣздъ особ., 10,32 въ ночи поѣздъ мѣш.

До Хирова: о год. 5,16 рано поѣздъ мѣш., 2 по полудни поѣздъ особ.. 10,22 въ ночи поѣздъ особ.

До Станиславова: о год. 5.32 рано поѣздъ особовый; 1,43 по полудни поѣздъ особ., 11 въ ночи поѣзъ мѣш.

Зъ Станиславова:

До Стрыя: о год. 9,50 передъ полуднемъ поѣздъ особ., 6,28 вечеромъ поѣздъ особ., 11,13 въ ночи поѣздъ мѣш.

До Гусятына: о год. 10,7 передъ полуднемъ поѣздъ мѣш.

Зъ Хирова:

До Стрыя: о год. 9,45 рано поѣздъ особ., 5,24 по полудни поѣздъ мѣш., 2,5 въ ночи поѣздъ особ,

До Загôря: о год. 1,54 въ ночи поѣздъ особ, 9,53 передъ полуднемъ поѣздъ мѣш.

Зъ Гусятына:

До Станиславова: о год. 7 рано поѣздъ мѣшаный.

Зъ Дрогобыча:

До Борыслава: о годинѣ 6,20 рано, 10 передъ полуднемъ 12,40 по полудни, 3,20 по полудни, 6,40 вечеромъ поѣзды мѣшанѣ.

Зъ Борыслава:

До Дрогобыча: о год. 7,36 рано, 11,21 передъ полуднемъ 1,54 по полудни, 4,44 по полудни, 8,4 вечеромъ поѣзды мѣшанѣ.

Pain-Expeller съ „котвою“! Въ теперѣшнôй острôй змѣнной порѣ року **заслугує тоє досвѣдчене домове средство** на особенну увагу и пригаданье. Заразомъ однакожь треба згадати, що звѣстнѣ **изъумляючѣ наслѣдки въ гôстци, ревматизмѣ, перестудженяхъ и т. д.** зôстали осягненѣ лишь при помочи правдивого Pain-Expeller-а съ „котвою“ При купованю сего препарату треба отже добре уважати на те, чи ôнъ засмотреный знакомъ фабричнымъ **„червоною котвою“** выробу-же безъ сего знаку яко неправдивого не пріймати! Pain-Expeller можна получити по цѣнѣ 40 або 70 кр — ôтповѣдно до величины фляшки у всѣхъ **майже аптикахъ краєвыхъ.** 1232 4—5

Ф. Ад. Рихтеръ и Сп,

ц. к. доставець придворный и властитель аптики у **Вѣдни.**

Центральный складъ на Австрію:

Дра Рихтера аптика пôдъ **„Золотымъ Львомъ“** въ Празѣ і, Niklasplatz 7.

5 Кильо кавы

Сантосъ	зр.	3·45
Кампинасъ	„	3·75
Куба	„	4·40
Ява	„	4·70
Плянтація	„	4·90
Перлова	„	5·30
Менадо	„	5·40
Мокка	„	6·30

вôльно ôтъ порта, выключно цла.

Carl Fr. Burghardt

2—3 **Гамбургъ 8.** (1339)

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѣ и

5% Листы Гипотечнѣ преміованѣ

котрѣ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. є. по 110 за 100)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи. 1267 18—?

НА ПРАЗНИКЪ ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!

поручає **НОВО ÔТКРЫТА**

Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ

ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

Плащеницѣ малёванѣ на полотнѣ: по 18, 20, 24, 26, 30, 32 и 40 зр.; малёванѣ на шовковôй матеріи по: 50, 55, 60, 64, 74, 80, 85, 90, 100 зр. и высше.
Артосы, по 4 зр. 20 кр. и 5 зр. 25 кр.
Воскресенія, рѣзанѣ зъ дерева по 10, 14, 15, 16, 18, 21 и 24 зр.
Фелоны свѣтлѣ по 50, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100, 110, 120, 125, 130, 135, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200 зр. и высше.
Хоругвы церковнѣ (хрестѣ) зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 24, 28, 30, 35, 46, 56, 60 зр. и высше.
Фаны (прапоры зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 65, 75, 85, 95, 100 зр. и высше.
Евангелія ôтъ 60 до 600 зр. а. в.
Монстранціи ôтъ 40 до 200 зр.
Хресты процесіональнѣ металевѣ по 15, 18, 20, 22, 25, 28, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 75 до 80 зр.
Хлѣбницѣ на Всенощне по 5 зр. 25 кр. 16, 25, 30 и 33 зр.
Кадильницѣ ôтъ 7 до 20 зр.
Свѣчи ощадні металевѣ по $2\frac{1}{2}$, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 12 и 15 зр.
Балѣдахины, стихарѣ, образы малёванѣ на полотнѣ и блясѣ, олтарики процесіональнѣ, хресты напрестольнѣ и ручнѣ, поликандры (пауки), лѣхтарѣ, канделябры, лямпы, чаши, дарохранительницѣ, дароносницѣ, ампулки, водоносы, кропила, свѣтло церковне, цвѣты и пр.

1316 **по найдешевшихъ цѣнахъ** 6—6

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаеся франко. **Опакованье даромъ.**
Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье ôтворотною почтою даромъ.

СЛАВНѢ, СУХѢ,

ПРАСОВАНѢ ДРÔЖДЖѢ

зъ фабрики Ад. Иг. Мавтнера и Сына у Вѣдни.

одиноке певнѣ и незавôднѣ въ печивѣ.

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ ДЛЯ ГАЛИЧИНЫ

въ торговли

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА у ЛЬВОВѢ.

Ласкавѣ замовленя на Свята Великоднѣ прошу присылати якъ найскорше, щобы найпôзнѣйше дня 29 або 30 марта можна высылку валагодити.

Замѣтка. Понеже въ сѣмъ роцѣ всѣ Свята припадаютъ въ однôмъ тыждни, то буде попытъ незвычайный и зъ тои причины тымъ бôльше просимо якъ найскорше замовляти. (5—?)

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новѣ **апараты индукційнѣ** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннѣ находитися въ кождôй родинѣ. Гостець, ревматизмъ, ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ.** Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondares 2

1302 15—20

Складъ фабричный красокъ, лякерôвъ, покостôвъ, продуктôвъ хемичныхъ заразомъ и торговля матеріялôвъ

ГИБНЕРА и ГАНКЕ

во Львовѣ, Рынокъ

1340 2—? **въ власнôмъ домѣ ч. 38.**

поручає:

КРАСКИ ОЛЁЙНѢ

зовсѣмъ готовѣ до ужитку, до мальованя дверей, ôконъ, помостôвъ, дахôвъ, домôвъ, огородовыхъ знарядôвъ и господарскихъ, знарядôвъ рôльничихъ и т. д

КРАСКИ

ОЛЁЙНО-ЛЯКЕРОВѢ и БУРШТ.-ЛЯКЕРОВѢ

масу до запусканя помостôвъ

власного выробу, найлѣпшого рода

ЛЯКЕРЪ ДО ПОМОСТÔВЪ,

лякерô до шкôльныхъ таблицъ

найдобôрнѣйшѣ

лякеры повозовѣ правдивѣ

англійскѣ зъ фабрикъ Wilkinson, Heywood и Clark въ Лондонѣ,

всякого рода лякеры до робôтъ внутрѣшныхъ, внѣшныхъ, дерева, желѣза и шкôръ.

Краски сухѣ всякѣ роды:
анилиновѣ,
до крашеня яець
„ „ матерій
друкарскѣ, бронзы (золотый порошокъ), золото въ аркушахъ,
ростинѣ въ плынѣ,
для переплетникôвъ,
тушовѣ, акварелевѣ въ гузичкахъ и лѣсочкахъ,
акварелевѣ вохкѣ въ трубочкахъ и мушляхъ,
до мальованя порцелянъ,
олѣйнѣ въ трубочкахъ до робôтъ артистичныхъ.

Средства до ретушованя, олѣйки и верниксы до робôтъ артистичныхъ, пензлѣ, малярскѣ полотна, палеты, сталюги и всякѣ приборы до мальованя и рысованя.

АРТИКУЛЫ ДЛЯ ФÔЛЬВАРКÔВЪ:

Смаровило до желѣзныхъ осей,
олива до машинъ,
теръ газовый,
цементъ и гипсъ,
китъ, асфальтъ,
антимеруліонъ,
карболевый квасъ и другѣ средства десинфекцій.

ПРИРЯДЫ ПИВНИЧНѢ:

Шпунты и чопы до бочокъ,
корки до бутильокъ,
капслѣ до бутильокъ,
маса до лякованя бутильокъ,
машины до коркованя бутильокъ,
„ „ „ бочокъ
трибушоны,
машины до мытя фляшокъ,
пипы до бочокъ.

АРТИКУЛЫ ГУМОВѢ:

кишки гумовѣ до газу и до стяганя воды, вина, пива, квасу; плыты гумовѣ и пр.

ПРОСТИРАЛА ГУМОВѢ:

Пасы до машинъ и молотѣлень зъ найлѣпшихъ шкôръ бельгійскихъ всякои ширины.
Гурты до машинъ, вужѣ конопляни.
Руры цинові и оловяні.
Шрôтъ, льотки и кулѣ.
Порошокъ на комахи и молѣ, тинктура на комахи, камфора и перецъ бѣл
Артикулы тоалетовѣ, мыла тоалетовѣ, Extraits d'odeur, Eau de Cologne олѣйки и помады.
Лякъ до печатаня
Чорнило до писаня, до гектографіи, червоне, сине, чорне, до значеня бѣля и автографичне.
Краски до печатокъ, гума и карукъ розпущеный.
Китъ до скла и порцеляны.
Смаровило непромакаюче на шкôру.
Смаровила на копыта съ способомъ ужитку.
Товщь до оружія.
Лякеръ до чобôтъ чорный, золотый и мѣнячійся.
Чорнило до шкôръ.
Апретура до консервованя шкôръ и пр

Все по найдешевшихъ цѣнахъ.

Цѣнники спеціяльнѣ на жаданье gratis и franco.

При замовленяхъ за послѣплатою просится о присыланье певнои сумы, котра выстарчила-бъ хочь на оплаченье тамъ и назадъ коштôвъ почтовыхъ на случай неôтобраня посылки.

Курсъ збôжа

зъ дня 15 марта 1885.

Цѣна за 100 кильограмôвъ.	зр	кр.	зр	кр
Пшениця червона	7	—	7	60
Жито	6	25	6	50
Ячмѣнь	6	10	7	75
Овесъ	6	30	6	50
Гречка	7	10	7	50
Кукурудза стара	5	50	6	75
„ нова	—	—	—	—
Просо	—	—	—	—
Горохъ до варки	7	50	9	50
„ нас.	5	50	7	—
Сочевиця	—	—	—	—
Фасоля	7	—	13	—
Бôбъ	—	—	—	—
Выка	5	20	6	—
Конюшина (передна)	32	—	52	—
Анижъ	—	—	—	—
„ плоскій	—	—	—	—
Кминъ	—	—	—	—
Рѣпакъ зимовый	11	50	12	—
„ лѣтный	—	—	—	—
Ржѣй (Льнянка)	—	—	—	—
Насѣнье льняне	—	—	—	—
Насѣнье конопляне	—	—	—	—
Хмѣль за 100 кил.	140	—	180	—

Пошукує мѣсця

по торжествѣ Воскресенія Христового **знаменитый пѣвець церковный и управитель хору** до мѣсця, де ще спѣвъ зъ нотъ не розширеный. Учитъ початковыхъ нотного спѣву и ручитъ за докладне выученье. Де буде фондъ, може безъ кондиціи выучити до трехъ мѣсяцѣвъ.

Имя убѣгателя удѣлитъ Редакція. 1347 (1—2)

Выданя товариства „Академичне Братство“ (передъ тымъ „Дружный Лихварь“):

Антологія руска, збôрникъ найзнаменитшихъ творôвъ рускихъ поетôвъ — въ память десятыхъ роковинъ заснованя товариства „Друж. Лихварь“. Львôвъ 1884. Цѣна 1 зр. 20 кр.

Руска Библіотека И. Онишкевича, томъ III. Писаня Маркіана Шашкевича, Ивана Вагилевича и Якова Головацкого, съ передмовою Вол. Коцовского. Львôвъ 1884. Цѣна 2 зр. 50 кр.

Творы Володим. Навроцкого. Выданье посмертне, съ портретомъ и житьеписомъ. Томъ I. Цѣна 1 зр. 20 кр. Львôвъ 1885.

Можна набути въ товариствѣ „Академичне Братство“ улиця Скарбкôвска, ч. 2.

Посредствомъ товариства набути можна также И. Онишкевича **Руску Библіотеку**, томъ I въ цѣнѣ 80 кр. и томъ II въ цѣнѣ 2 зр. 20 кр., — т. є. писаня Ив. Котляревского, В. А. Гоголя, П. П. Артемовского Гулака и Г. Квѣтки-Основяненка съ житьеписами.

О вчаснѣ замовленя

Дрôжджей

I-a Mauthner кильо 1 зр. 20 кр.

на Свята умильно упрашає

Народна Торговля

у Львовѣ.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 32. Львôвъ, Вторникъ 19 (31) марта 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a: Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“, В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

„Хаосъ“...

„Русь Галицка — то хаосъ“! Такъ сказавъ въ своѣй програмовôй статіи „Миръ“ и заповѣвъ, що будь-що-будь ôнъ подôймаеся працѣ — хаосъ той осунути и нещасливу Русь привести до ладу. Сказавъ и — се треба ему признати — енергично взявся до дѣла.

Попередъ всего „Миръ“ не мôгъ стерпѣти того, що Русины заложили свôй, рускій комитетъ выборчій. Се очевидный хаосъ! — крикнувъ смѣло обрушеный „Миръ“. По що комитету руского, коли паны польскй завязали комитетъ „krajowy“! Щобы сей хаосъ усунути и зробити въ тôмъ дѣлѣ ладъ, — „Миръ“ занегувавъ рускій комитетъ выборчій и припоручивши долю Руси панамъ-шляхтѣ, яко єдино управненôй займатися организаціею выборчою, почувъ облекшенье на серци и спочивъ на лаврахъ славословій запроданои польскои прасы.

Друга рѣчь, въ котрôй „Миръ“ добачивъ хаосъ, — то нашй читальнѣ по селахъ и мѣсточкахъ. Въ чч. 7 и 8 „Миръ“ посвятивъ дѣлу нашихъ читалень двѣ вступнй статіи.

Въ першôй статіи „Миръ“ констатуе, що въ библіотекахъ нашихъ читалень находятся книжки и газеты, котрй подаютъ селянинови „духову отрую“, а ôтчиты держатъ густо-часто люде безъ интелектуальнои квалификаціи, такъ що тй ôтчиты маютъ на цѣли „плетенье смоленыхъ дубôвъ и завертанье умôвъ и головъ простодушныхъ селянъ.“ „Миръ“ отже накликуе патріотôвъ и пріятелѣвъ люду а особливо руске духовеньство, щобы взяли „пôдъ строгу контролю“ библіотеки и ôтчиты въ читальняхъ, бо „руки непокликанй можутъ зъ народу нашого здѣлати загального посмѣховиска достойну карикатуру“.

Въ другôй статіи „Миръ“ подае проектъ, якъ бы тому лиху запобѣгчи. Зваживши — каже — що товариство „Просвѣта“, общество им. Качковского, руске товариство педагогичне и польске Towarzystwo pedagogiczne, komytet wydawnyctwa (Okaza), Macierz polska и приватнй люде выдаютъ книжочки популярнй безъ *спôльного* (sic!) пляну и програмы, черезъ що въ книжочкахъ нема однолитости и довжнои гармоніи“; зваживши, що импортъ *заграничныхъ*(?!) книжочокъ и брошуръ, призначеныхъ для люду, переважно *пôдозрѣлого и нездорового содержаня*, стаеся чимъ разъ *частѣйшимъ*, — редакція „Мира“ предкладае проектъ организаціи специяльного товариства пôдъ назвою „Кирила и Методія“ пôдъ протекторатомъ митрополита и епископôвъ (рускихъ и латиньскихъ — *Ред.*), котре-бы закладало читальнѣ пôсля „нормъ“, цензурувало и одобряло книжки и выдавництва для читалень и вело строгу контролю надъ библіотеками и ôтчитами въ читальняхъ. До переведеня же сего проекту маютъ бути покликанй делегаты всѣхъ въ нашôмъ краю истнуючихъ просвѣтныхъ товаристъ занимаючихся выдавництвомъ людовыхъ книжокъ и газетъ.

Погляньмо теперь на значенье и тенденцію сихъ обохъ статей „Мира“.

Попередъ всего мусимо съ жалемъ зазначити, що „Миръ“, чи свѣдомо чи несвѣдомо, сповнивъ актъ маленького доносу, голосячи — на якôй пôдставѣ, годѣ вгадати, — „импортъ заграничныхъ писемъ пôдозрѣлого и нездорового содержаня“, про „духову отрую“ въ библіотекахъ нашихъ читалень, и т. д. О чѣмсь подôбнôмъ нѣхто доси не чувавъ, а прецѣнь власти политичнй, що таку строгу ведутъ контролю надъ читальнями, знали-бъ щось о тôмъ скорше, якъ хтось тамъ пôдъ ч. 36 улицѣ Коперника. Для насъ мѣродайнымъ въ тôмъ дѣлѣ було-бы оповѣщенье намѣстництва въ урядовôй „Gazet-ѣ Lwowsk-ôй“ о розвязаню однои, другои або десятои читальнѣ за-для незаконнои якои єи тенденціи. Тымчасомъ ôтъ часу злощастного процесу Ольги Грабаръ мы доси анѣ одного такого оповѣщеня не подыбали, а се значитъ, що нашй читальнѣ поступаютъ легально и лояльно. Бували, правда случаѣ, що вороги нашихъ читалень, вороги просвѣты народнои, денунціювали передъ властями цѣлй читальнѣ и поодинокй лиця, зъ „ôтчитôвъ“ робили тайнй „вѣча“ и т. д., — але коли дѣло прійшло на форумъ суду, читальнѣ и прелегенты все выходили побѣдоносно и тріюмфували надъ посрамленою злобою.

Звѣстно, хто у насъ закладае читальнѣ. Зъ справоздань бачимо, що въ загалѣ закладаютъ ихъ рускй священики и учителѣ при участи свѣтлѣйшихъ, тверезыхъ и моральныхъ селянъ та мѣщанъ. Мы увѣренй, що анѣ одинъ священикъ рускій не заложивъ читальнѣ на то, щобы черезъ ню ширити нерелигійнôсть, неморальнôсть и нелегальну агитацію, але на то, щобы зробити зъ неи огнище просвѣты, религійнои моральности и почутя правъ и обовязкôвъ горожаньскихъ. Хто читае описи ôткрытя читалень, той все знайде въ програмѣ и богослуженье, и заявленя лояльности Є. Вел. цѣсарю та династіи, и поучаючй та уморальняючй промовы, ôтчиты та спѣвы, и т. п. Щобы хто плѣвъ въ читальняхъ „смоленй дубы и завертавъ умы и головы простодушныхъ селянъ“, — о тôмъ передъ „Миромъ“, писавъ его побратимъ „Dziennik Pol.“, юдофильскій органъ кн. Сапѣги, але очевидно все доказано єму клевету. Конець-кôнцемъ, мы о нашй читальнѣ зовсѣмъ спокôйнй: ихъ керма спочивае въ безпечныхъ рукахъ.

Але єсть прецѣнь хтось, кого непокоитъ дѣло природного розвою нашихъ читалень. Хто се такій, легко кождому догадатися, коли розбере другу статію „Мира“. Тамъ оо. редакторы плачутъ надъ тымъ, що въ выдавництвахъ „Просвѣты“, общества им. Качковского, wydawnyctwa Okaza, Macierzy и другихъ нема *спôльного* пляну и програмы, нема „однолитости и довжнои гармоніи“, — отже треба конче спровадити „гармонію и однолитôсть!“ Въ якій способъ се могло-бы статися, показуе проектъ „Мира“ наведеный повысше.

Читаючи сей проектъ, мы справдѣ недоумѣваемо надъ непорочною наивностею єи авторôвъ, котрй, немовь-бы вчера зъ небесъ упали на улицю Коперника, ще не мали часу разъ окомъ глянути на ôтносины нашй, а имъ сейчасъ кажутъ майструвати проектъ на усуненье выгрѣтого въ паньско-єзуитскôй фантазіи „хаосу“ зъ нашихъ читалень. И отъ не довго думаючи, они рѣшаютъ: „Просвѣта“ нехай зôлльеся въ одну „гармонію“ съ п. Okaz-омъ, общество им. Качковского нехай буде „однолите“ съ Macierzą и т. д., а всѣ разомъ нехай ведутъ строгу контролю надъ читальнями. „Музика тай годѣ!“ — скажемо словами Шевченка.

Але той проектъ побôчь своеи непорочнои наивности мае и другу сторону, а тою єсть легковаженъе пересвѣдчень и чувствъ цѣлыхъ групъ людей, складаючихъ нашй товариства просвѣтнй. А тымчасомъ треба знати, що не кождому дано на стôлько „совершеньства“, щобы мôгъ бути готовымъ кождои хвилѣ статися чіимъ-небудь рабомъ, нагинати шію пôдъ чуже ярмо, зрѣкатися самостôйного дѣланя для добра свого народа и своеи церкви, тымъ бôльше коли знаеся, що свою тяжку роботу робится достойно, честно и легально. Правда, выдавництва п. Okaza и Macierzy скупый маютъ хôдъ середъ руского народу и его читалень и ширшій мали-бы простôръ, коли-бъ пôдмостилися пôдъ покровъ руского митрополита, яко протектора товариства „Кирила и Методія“, — але чи зъ того выйшла-бы яка корысть для нашого доброго, честного народу?

Мы ôтповѣдаемо рѣшучо: нѣ! — и мы увѣренй, що нѣякій щирый Русинъ-народовець до такого дѣла руки не приложитъ.

Нашй послы въ думѣ державнôй.

Дня 14 с. м. забиравъ слово до 15 точки буджету державного пос. Озаркевичъ. Бесѣдникъ звертае увагу правительства, що монополизація соли приноситъ державѣ яко посередный податокъ надзвычайнй доходы и дотыкае головно найбѣднѣйшй верствы народа. Щобъ сему зарадити и вже разъ справу монополю соли остаточно въ корысть интересованыхъ полагодити, ставляются рôкъ-рôчно и поставлено теперь изъ стороны буджетового выдѣлу резолюціи, надъ котрыми однакожь дума державна переходитъ звычайно до порядку дневного. Мимо того можливый єсть зворотъ до лѣпшого, єсли бы лишь правительство схотѣло всю справу близше розглянути. „Посередный податокъ ôтъ соли — каже бесѣдникъ — єсть однымъ зъ найбôльше прикрыхъ тягарôвъ въ Австріи, понеже єго берутъ въ рôвнôй мѣрѣ ôтъ бѣдныхъ и богатыхъ, коли противно мѣрою для прочихъ родôвъ податкôвъ єсть высокôсть зарôбку, доходôвъ або зъуживаня. А прецѣнь сôль єсть необходимымъ артикуломъ до удержаня житя. Сю справу порушавъ я вже кôлька разôвъ въ в. палатѣ въ лѣтахъ 1882 и 83 на пôдставѣ петицій, внесеныхъ на мои руки сюды изъ стороны численныхъ громадъ Галицкихъ и рады повѣтовои Коломыйскои и звертаючи тогды увагу правительства на се докучливе зло, просивъ я о помôчь для бѣдного сельского населеня тымъ, щобы обнижити цѣну соли, выробляти сôль для товару и завести трафики сôльнй. Однакожь все лишилось якъ бувало и не зроблено нѣ одного кроку до лѣпшого. Тому и не диво, що нарôдъ сельскій закидае и нынѣ думу державну петиціями, зъ котрыхъ многй остаются безъ результату, хотяй в. палата заедно ôтступае ихъ правительству до розсмотру и увзглядненя а прецѣнь не годенъ нѣхто заперечити, що Галичина, найбогатша на сôль провинція, єсть найбôльше упослѣдженою пôдъ взглядомъ матеріяльнымъ. Другй провинціи знаходятъ для себе средства до добробыту въ торговли и промыслѣ, одно лишь населенье Галичины єсть засуджене жити зъ хлѣборобства и годовлѣ товару. Галичина достарчае сего посередного податку ôтъ соли таку суму, котра перевысшае весь податокъ грунтовый и домовый цѣлого краю. Грунтовый податокъ выноситъ 4,119.000 зр., домовый 3,058.475 зр. — отже разомъ 7,177.475 зр, а дохôдъ ôтъ соли сягае до 7,515.360 зр., проте перевысшае майже въ двое весь податокъ заробковый и доходовый всего краю. Жаденъ артикулъ консумційный не єсть въ той способъ оподаткованый, щобы бѣдный и богатый обовязанй були поносити єго въ рôвнôй мѣрѣ. Кождый иншій артикулъ може бѣдный пôсля уподобы дешевше дôстати, а лишь за одну сôль, котрои цѣна не єсть степенована, муситъ такъ найбѣднѣйшій якъ и миліонеръ рôвный гарачь уплачувати, черезъ що неразъ бѣднѣйшій по недостатку матеріяльныхъ средствъ ôтъ уживаня соли муситъ ôтказуватись и тымъ вредитъ навѣть свому житю.“

Бесѣдникъ звертае ôттакъ увагу правительства на всякй кошта безъуспѣшного неразъ стереженя солянки и переходитъ до огляду продукціи соли въ цѣлôй державѣ. „Прелиминованй въ буджетѣ на р. 1885 доходы зъ соли — каже пос. Озаркевичъ — обчислено на 20,274.500 зр., а кошта продукціи — на 3,058.800 зр; чистый дохôдъ выноситъ проте 17,215.700 зр. Сей дохôдъ достарчае однакожь головно Галичина, посѣдаюча 11 сôльныхъ бань, коли противно въ Австріи горѣшнôй находимо лишь 3 банѣ, а въ Стыріи, Сольногородѣ, Тиролю, Буковинѣ и Дальмаціи лишь по однôй, разомъ 8. Галичина достовляе до того соли 1,193.000 метричныхъ сотнарôвъ, а дохôдъ грошевый зъ того выноситъ надъ 7 миліонôвъ зр. Посѣдаючи богато сôльныхъ жерелъ, продукуе Галичина самои солянки 963.000 гектолитрôвъ. И тому не дивниця, що громады и репрезентаціи повѣтовй Галичины закидаютъ такъ раду державну якъ и администрацію петиціями. Они добачаютъ въ тôмъ кривду для себе, що Галичина достарчае варенои соли 798.000, фабричнои 244.000, а вывозовои (за границю) 160.000 метр. сотнарôвъ, а у себе дома єи дорого оплачуе. Вправдѣ дѣются на пôдставѣ патенту зъ р. 1809 р. певнй улегченя громадамъ, що тутъ и тамъ на коротшій часъ позваляеся имъ черпати дармо солянку, але сй улегченя суть такъ минимальнй, що годѣ ихъ уважати добродѣйствомъ. Божь се дѣеся съ великими перепонами и лишь въ надзвычайныхъ случаяхъ, та ще и тымъ правительство любитъ заставлятися, що будьто єму на пôдставѣ якихъ-то договорôвъ заключеныхъ зъ Залитавщиною не можна завоѣды приходити въ помôчь бѣднымъ громадамъ, и що администрація боится при тôмъ якихъ то надъужитій. А на дѣлѣ робится те все лишь на тôй основѣ, що не хочеся прійти въ помôчь громадамъ и увôльнитися разъ на все ôтъ безъуспѣшного петиціонованя. Администрація находитъ собѣ всякй ключки, щобы не позволити брати солянку и щобы лишь держава мала якъ найбôльшій дохôдъ, тому она дуже рѣдко увзглядняе рѣшеня репрезентаціи державнои, хотяй тй рѣшеня повиннй-бы для неи бути мѣродайными.“

„Зъ буджетового прелиминаря показуеся вправдѣ, що Галичинѣ даеся рôчно 1.500 метрич. сотн. соли даромъ, и мôгъ-бы хто навѣть подумати, що ся сôль дôстаесь бѣднымъ галицкимъ хлѣборобамъ та скотоводамъ, але оно такъ не єсть. Бо жь при кождôй бани одержуютъ урядники и жупники съ родинами своими даромъ соли по 2·1 кильограма на голову и по 0·84 клгр. на штуку товару чвертьрôчно, т. е. по 8·4 клгр. на особу и по 3·79 кгр. на товарину рôчно. Єсли-жь теперь сей выдатокъ въ 11 баняхъ ôттрутимо ôтъ загальнои сумы, то для бѣдныхъ селянъ полишится дуже мало. Цѣла впрочѣмъ администрація сôльного монополю основуеся на одностороннôмъ принципѣ, бо єсли въ мѣсци самои-жь сôльнои продукціи тонка соли стоитъ 10 кр. а. в., а въ подальшихъ сторонахъ ще бôльше, а выробъ єи коштуе администрацію лишь 1 кр. а. в., то се дѣйстно за высокій процентъ и за великій тягаръ для бѣдныхъ жителѣвъ.“

Бесѣдникъ переходитъ ôттакъ до петицій Стырійскихъ и тымъ пôддержуе основнôсть петицій Галицкихъ, а дальше обговорюе широко и основно потребу заснованя сôльныхъ трафикъ въ Галичинѣ, черезъ що бѣдному дано-бы легшій приступъ заосмотрити себе и свою худобу бодай въ гôршй сорты соли и не забирано-бы єму богато часу на закупно дорожшои соли по мѣстахъ и мѣсточкахъ. Обѣ стороны, скарбъ державный и селянинъ зыскали-бы лишь на тôмъ и тогды можна-бы навѣть сôль дешевше пустити. Сôль для товару єсть еще менше приступною для покупнôвъ при теперѣшнôмъ способѣ розпродажи, а до того купцѣ выкористуютъ бѣдныхъ своевольнымъ пôдвысшаньемъ цѣны соли на кождôмъ кроцѣ. По сихъ выводахъ ставляе бесѣдникъ слѣдуючу резолюцію: „Взываеся ц. к. в. правительство, щобы, обниживши цѣну соли и выроблюючи сôль для товару, взяло въ опѣку бѣдныхъ селянъ Галичины и позасновувало для нихъ сôльнй трафики“.

† Кардиналъ кн. Шварценбергъ.

По осьмидневôй тяжкôй недузѣ упокоився у Вѣдни кардиналъ кн. Шварценбергъ дня 27 марта с. р. о $11^1/_2$ год. въ ночи въ 76 роцѣ житя. Покôйный кардиналъ приѣхавъ, якъ звѣстно, до Вѣдня на конференцію епископôвъ, перестудився тутъ передъ осьми днями и занедужавъ сильно на жолудокъ. Зъ разу здавалося, що ôнъ подужае, однакожь черезъ кôлька днѣвъ хороба прибрала грôзнѣйшій видъ и лѣкарѣ въ виду глубокого вѣку недужого стратили були всяку надѣю на его выздоровленье. Дня 27 марта полекшало єму було трохи, але ôттакъ знову такъ значно погôршилося, що катастрофа показалась неминучою и дѣйстно того дня таки наступила.

Кардиналъ князь Фридерикъ Іоанъ-Непомукъ Шварценбергъ, архіепископъ прагскій и примасъ королевства Чехъ походивъ зъ старои и славнои франконьскои родины, котра ще ôтъ 1670 р. мае въ Австріи найбôльшй посѣлости. Родина кн. Шварценбергôвъ розпадаесь на двѣ линіи, старшу и молодшу. До старшои линіи, котрои головою нынѣ есть кн. Іоанъ Адольфъ Шварценбергъ, належавъ и покôйный кардиналъ. Кождочасный голова сеи линіи мае титулъ и право пануючого князя и ему вôльно держати навѣть власне войско, зъ чого однакожь теперѣшный пануючій кн. Адольфъ не користае. Родина Шварценбергôвъ мае свои добра по части въ Баваріи по части же въ Австріи а именно въ Чехахъ князѣвство Крумава обôймаюче лишь въ однôмъ комплексѣ звишь 10 миль квадратовыхъ. Покôйный кардиналъ належавъ до старшои линіи и бувъ сыномъ кн. Іосифа Іоана и Павлины родомъ княгинѣ Аренбергъ. Ôнъ родився у Вѣдни 6 цвѣтня 1809 р. и бувъ наймолодшимъ зъ цѣлои родины, зъ котрои жіе ще теперь пануючій кн. Адольфъ; середущій братъ Феликсъ, президентъ министрôвъ зъ року 1848, померъ ще 1852 року. Ще въ першôмъ роцѣ житя покôйного кардинала ôтъумерла его матеръ, попалившись на торжествѣ заручинъ Наполеона I съ Маріею Люизою, донькою цѣсаря Франца I. Ôтъ того часу опѣкувалась нимъ сестра его ôтця, княгиня Елеонора. Кард. Шварценбергъ кôнчивъ школы гимназіяльнй по части у Вѣдни по части же въ Крумавѣ, де вже хлопцемъ научився по чески. Поступивши на университетъ до Вѣдня розпочавъ студіи правничй, але скоро ôттакъ перенѣсся до Зальцбурга на выдѣлъ богословскій и постановивъ зôстати священикомъ. Родина его въ разу противилась тому и покôйный мусѣвъ дожидати ажь повныхъ лѣтъ, щобъ доконати свое бажанье. Характеристичнымъ есть, що ректоръ вѣденьскои семинаріи Ценнеръ не хотѣвъ приняти его до семинаріи, бо казавъ, „що высокороднй бôльше зла якъ добра приносили церквѣ". По довгихъ прошеняхъ зôставъ однакожь принятый до семинаріи и вже въ 1833 р. бувъ рукоположеный въ пресвитера. Перша его функція духовна була, що заосмотривъ въ ôсѣмъ днѣвъ по першôй службѣ божôй свого батька передсмертными св. Тайнами. Теперь перенѣсся бувъ кардин. Шварценбергъ знову до Зальцбурга и бувъ тутъ сотрудникомъ при капитулѣ, а коли ôттакъ тамошный архіепископъ Груберъ 1835 р. померъ, выбрала капитула зальцбургска Шварценберга одноголосно своимъ архіепископомъ. Коли папа Григорій XVI въ 1836 р. затвердивъ его на сѣмъ новôмъ становищи, мавъ ôнъ ледви 27 лѣтъ. Въ Зальцбургу перебувавъ кар. Швар. ажь до року 1849. Въ сѣмъ роцѣ зôставъ ôнъ именованый архіепископомъ въ Празѣ. Передъ тымъ ще въ 1841 роцѣ ѣздивъ ôнъ до Риму и папа Григорій именувавъ его 1842 р. кардиналомъ при церквѣ св. Августина. Кардиналъ Шварценбергъ мавъ тогды 33 лѣтъ. Въ 1850 р. затвердивъ его папа Пій IX архіепископомъ въ Празѣ и того року ôтбувся торжественный его въѣздъ до Праги, де ôнъ опôсля майже 35 лѣтъ перебувавъ. Ôтъ теперь розпочинаесь его политична дѣяльнôсть. Въ р. 1855 бувъ ôнъ головнымъ иниціяторомъ въ переведеню конкордату. По конституціи 1861 р. належавъ ôнъ до палаты панôвъ и засѣдавъ въ ческôмъ соймѣ, де ишовъ съ Чехами рука въ руку. Въ 1868 бувъ ôнъ головою опозиціи еписк. противъ маевыхъ законôвъ зъ того року, а въ 1869 ѣздивъ на вселеньскій соборъ до Риму и заявився тутъ яко найбôльшій противникъ догмату о непогрѣшимости папы. Скоро однакожь погодився ôнъ съ симъ догматомъ и въ 1871 р. выславъ запросины до папы Пія IX, щобы сей, наколи буде змушеный выѣхати зъ Риму, зволивъ перенестись до Праги. За часôвъ мѣщаньского министерства и министерства Аверсперга належавъ ôнъ до ческои опозиціи и бувъ однымъ зъ найбôльшихъ еи сподвижникôвъ. Въ послѣднихъ часахъ не мôгъ ôнъ трохи погодитися съ жаданями Чехôвъ и противився заведеню ческого факультету богословского въ Празѣ. Въ житю приватнôмъ бувъ покôйникъ дуже милый, лагôдный и незвычайно жертволюбивый. Всѣ свои доходы жертвувавъ для церкви и убогихъ а по его смерти касу его найдено порожну. Въ тестаментѣ лишь оставивъ одинъ легатъ въ высотѣ 5000 зр. на катедральну церковъ въ Празѣ и 7 легатôвъ для своихъ слугъ. Мощи покôйного кардилала зôстанутъ перевезенй до Праги, де по святахъ ôтбудеся похоронъ. Вѣчная память покôйникови!

ДОПИСИ.

Зъ Станиславова.

(Справозданье зъ дѣяльности Выдѣлу товариства Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ.) Выдѣлъ тов. „Рускихъ Женщинъ" въ Станиславовѣ устроювавъ черезъ часъ посту, въ кождый четверъ, литературнй вечерницѣ, котрыхъ порядокъ дневный подае до вѣдомости ширшôй публицѣ.

Першій четверъ мимо всякихъ спріяючихъ условій не склався черезъ смерть загально шанованого Евг. Желехôвского. Въ другій четверъ п. Ничаѣвна мала ôтчитъ про житье и творы М. Шашкевича; п. Констанція Малицка декламувала стихъ Масляка „На святый вечеръ" и стихъ Ю. Шнайдеръ „Спѣвай ненько"; п. Марія Левицка перечитала новелю, зъ французского нею переведену, въ котрôй жена Петра В. представлена есть яко особа великого духа. Въ третій четверъ П. Стефанъ Коцюба мавъ ôтчитъ „о орнаментицѣ, съ особеннымъ увзглядненьемъ народнои, рускои"; п. Анастазія Городиска декламувала стихъ Шевченка „Розрыта могила"; п. Ничаѣвна рецитувала „Чары" Марка Вовчка. Въ четвертый четверъ п. Коцюба мавъ ôтчитъ дальше „о орнаментицѣ"; п. Ольга Третякôвна декламувала стихъ Ю. Шнайдеръ „Веснянка" и стихъ Поповичѣвнои: „Мусишь любити"; п. Камиля Литвиновичѣвна читала зъ исторіи Руси: „Битва пôдъ Зборовомъ". Въ пятый четверъ п. Павенцкій мавъ ôтчитъ: „Природа и еи вплывъ на чоловѣка"; п. Елеонора Струтыньска декламувала стихъ Устияновича „Туга", „Руская дума" и стихъ Д. Млаки: „Фата моргана"; п. Марія Левицка читала короткій змѣстъ зъ перечитаного обширного дѣла Смайльса „О ощадности"; п. Єлена Шанковска мала ôтчитъ „О дружинѣ боярскôй". Въ шестый четверъ мавъ ôтчитъ п. Стефанъ Коцюба „О орнаментальнôмъ вбанѣ"; п. Єлена Сѣменовичѣвна декламувала стихъ Шевченка „Менѣ тринайцятый минавъ" и „Сиротина"; п. Ольга Левицка читала справозданье зъ перечитаного обширного дѣла „Досвѣдъ житя". Вечеръ той закôнчила п. Ничаѣвна слѣдуючою промовою:

„Высокоповажанй Панѣ и Панове! Въ имени Выдѣлу тов. Рускихъ Женщинъ маю честь пригадати милымъ гостямъ, що съ нынѣшнымъ днемъ кôнчатся першй литературнй вечерницѣ устроюванй тымъ-же Выдѣломъ. Прото Выдѣлъ складае прилюдну подяку Свѣтлому Выдѣлови читальнѣ за безкористне а нанѣть съ найбôльшими для себе невыгодами сполучене ôтступленье комнатъ читальнѣ на нашй услуги. Дальше Выдѣлъ складае горячу подяку всѣмъ Панямъ и Панамъ, котрй брали живу участь въ тыхъ вечерницяхъ, вспирали насъ ôтчитами або декламаціями, черезъ що причинилися до розбудженя житя товариского и до прегарного розвою тыхъ вечерниць. Передовсѣмъ належитъ ту зазначити велику заслугу Вп. п. проф. Коцюбы, котрый не щадивъ анѣ часу, анѣ труду, щобы въ своихъ вычерпуючихъ ôтчитахъ познакомити насъ близше съ рускою орнаментикою. На конець Выдѣлъ тов. складае щиру подяку всѣмъ милымъ гостямъ, котрй такъ численно прибували на тй вечерницѣ, бо тымъ самымъ дали доказъ, що завязанье нашого товариства есть справдѣ на часѣ."

Ôтъ Выдѣлу тов. „Рускихъ Женщинъ".
Аделя Желехôвска, мѣстопредсѣдателька. *Емилія Ничаѣвна*, секретарка.

Зъ Бродôвъ.

(Соборчикъ дякôвскій въ Бродахъ.) Дня 7 (19) марта с. р. ôтбувся въ Бродахъ соборчикъ дякôвъ декан. бродского пôдъ проводомъ Всч. о. крыл. М. Лотоцкого и въ присутности оо. И. Сѣрка, Монцѣбовича, Глѣбовицкого и Цегельского. Ухвалено: 1) Прилучитися до революціи дякôвскихъ зборôвъ зъ деканатôвъ рогатыньского, бобрецкого и ходорôвского. 2) Щобы на будуще нѣхто не мôгъ зôстати пѣвцемъ церковнымъ, хто не выкажеся свѣдоцтвомъ здôбности, затвердженымъ Всч. консисторією. 3) Щобы всѣ посады обсаджувано черезъ розписуванье конкурсу. 4) Дотеперѣшныхъ (старыхъ) дякôвъ хочь-бы они и не мали школъ, але коли черезъ 6 лѣтъ були на однôмъ мѣсци и маютъ свѣдоцтво здôбности зъ спѣву церковного и ритуалу, щобы яко сталыхъ узнати и ихъ мѣць на конкурсъ не выставляти. 5) Щобы презенту дякамъ удѣляли (доки корпорація дякôвъ не постараеся въ дорозѣ правнôй о иншій способъ), дотычный деканъ, мѣсцевый священикъ, два провизоры и начальникъ громадскій; опорожнена посада мае бути черезъ деканальный урядъ на конкурсъ выставлена. 6) Тымчасове признанье дяка мае переходити черезъ Всч. декана, одного священика и двохъ дякôвъ. 7) Просити Всч. Консисторію, абы ôтнеслася до Всч. оо. деканôвъ, щобъ они справдили при визитахъ парохій дякôвскй платнѣ т. зв. рокôвщины и зъ того уложили дякôвскій инвентарь. 8) Просити Всч. Консисторію, щобы ôтнеслась до Выс. правительства въ справѣ унормованя платнѣ дякамъ. 9) Просити Всч. Консисторію о вызначенье загального Вѣча всѣхъ ôтпоручникôвъ дякôвскихъ въ мѣсяци маю у Львовѣ для остаточного полагодженя справы. 10) Ôтпоручникомъ выбраный п. Иванъ Карчемный, пѣвецъ зъ Гаѣвъ Старобродскихъ.

Зъ Кристинополя.

(Каса задаткова та щадничa.) Памятный буде день 15 лютого 1885 р. въ лѣтописи мѣсточка Кристинополя. Коли минувшого року було згадано въ „Дѣлѣ" про заложенье въ Кристинополи касы задатковои и щадничои черезъ Вп. о. Чернецкого зъ Сѣлця белякого, то нынѣ смѣло вже можемо пôднести тутъ фактъ, що то не було якоюсь выдумкою або забавкою, але правдивымъ дѣломъ, котре всѣмъ интересуючимъ-ся подаемо до загальнои вѣдомости. Въ недѣлю сиропустну с. р. о 5 годинѣ въ полудня зôбралися на запрошенье о. Чернецкого мѣщане кристинопôльскй, селяне зъ окрестности, Вп. оо. Василіяне и оо. К. Селецкій зъ Жужеля, Лаврецкій и Левицкій изъ Добрачина и мало не вся интелигенція кристинопôльска въ Монастыри, Всч. оо. Василіянъ, де пôдъ проводомъ о. Селецкого ôтбулося перше засѣданье, на котрôмъ раджено надъ высше згаданою институціею. О. Чернецкій въ краснôмъ вступнôмъ словѣ пояснивъ цѣль тои институціи. „Панове! — говоривъ о. В. Чернецкій — тутъ ходитъ о запомогу нашихъ хлѣборобôвъ. Бѣдный нашь господарь-хлѣборобъ тяжко працюе; ôнъ есть пôдставою въ нашôмъ краю; ôнъ многихъ живитъ своимъ трудомъ, — для того кождому здорово-мыслячому чоловѣкови безъ рôжницѣ стану повиненъ лежати на серцю добробытъ хлѣбороба. Не правда-жь братя?!" Слова о. Чернецкого приняли всѣ съ одушевленьемъ; всѣ згодилися на потребу запомоги хлѣбороба въ его нынѣшнôй нуждѣ. Прочитано статуты, поправлено ихъ и все приготовлено до ôткрытя касы.

Передъ розходомъ зôбраныхъ ревный о. Чернецкій выступивъ съ другою красною мовою, заохочуючи присутныхъ мѣщанъ сповнити по-при одно и друге спасенне дѣло, а именно завязати чытальню въ Кристинополи, щобы низша верства мѣщанъ и морально пôдносилася та просвѣчалася. На сердечну заохоту о. Чернецкого всѣ присутнй (кромѣ одного почтаря п. Кшановского) пôдписали рускій статутъ читальнѣ, котрый о. Чернецкій вже мавъ при собѣ готовый.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Зъ рады державнои. Выступленье лѣвицѣ.) На засѣданю палаты пословъ дня 26 с. м., закимъ приступлено до порядку дневного, заявивъ президентъ Смолька, що бюро палаты постановило всякй можливй мѣры, щобы не допустити подôбныхъ сценъ на галеріяхъ, якй въ послѣдныхъ часахъ проявилися. Передовсѣмъ буде выдаватися лишь обмежене число картъ вступныхъ, крôмъ того буде чотырохъ людей пильнувати порядку а президентъ не буде вже ôтъ теперь галерію упоминати, лишь прикаже ôтъ разу неспокôйныхъ зъ галерій вывести. Наколибъ однакожь всѣ предприняти мѣры не помогли, то палата зволитъ тогды сама ухвалити мѣры, котрй-бы до подôбныхъ якъ доси сценъ не допустили. — По сѣмъ заявленю ôтослано законъ о конгруи ухваленый въ палатѣ панôвъ до комисіи для сего закона. — Пос. Добльгамеръ и товаришѣ внесли интерпеляцію до министра просвѣты, чи и якй мѣры схоче ôнъ предприняти, щобы въ виду чимъ разъ бôльше пôдъупадаючого селяньства обмежити збôльшуванье числа клясъ въ школахъ народныхъ и въ загалѣ зменшити всякй выдатки непотрѣбнй на будованье коштовныхъ школъ новыхъ и т. д. По сѣмъ приступлено до порядку дневного т. е. до специяльнои дебаты надъ угодою съ Пôвнôчною желѣзницею. При §. 7, котрый нормуе тарифы желѣзницѣ, поставивъ пос. Швегель цѣлый рядъ поправокъ и внесень, котрыхъ само лишь читанье около 10 мин. часу забрало. Клюбъ Коронинiого, до котрого Швегель належитъ, якъ и правиця поперли достаточно его внесеня. — По довшôй промовѣ поставивъ ôттакъ пос. Цалингеръ слѣдуюче внесенье: „Всѣ поставленй внесеня зволитъ палата ôтослати до комисіи желѣзничои для новои обрады съ тымъ припорученьемъ, щобы она: 1) всѣ тй поправки докладно розглянула; 2) поробила такй внесеня, котрй-бы забезпечували економичнй и финансовй интересы державы а особливо розважила пытанье, якъ довго мае тревати концесія". Се внесенье попирала лѣвиця и клюбъ Коронинiого. — Пос. Деймъ поставивъ знову внесенье, щобы такъ внесеня Швегля якъ Цалингера ôтослати до комисіи желѣзничои съ тымъ припорученьемъ, щобы она ще вечеромъ зложила устно справозданье (*Зъ лѣвицѣ: Встыдъ! Скандалъ!*) Внесенье се поперла правиця; лѣвиця и клюбъ Коронинiого голосували противъ. — По промовахъ пословъ Гербста, Мачеко, Ригера и Билиньского поставивъ Деймъ знову внесенье, щобы попереднѣшне его внесенье скорше прійшло пôдъ голосованье якъ внесеня Швегля и Цалингера, позаякъ внесенье его обôймае внесеня обохъ сихъ пословъ. — Пос. Пленеръ поставивъ ôттакъ внесенье, щобы поименно голосувати надъ тымъ, чіе внесенье мае скорше прійти пôдъ голосованье. Внесенье се принято и внесенье гр. Дейма получило першеньство передъ внесеньемъ Цалингера 154 голосами противъ 147. — На внесенье Пленера приступлено теперь до именного голосованя надъ внесеньемъ гр. Дейма. Лѣвиця рахувала на певно, що получитъ бôльшôсть, але коли побачила, що члены клюбу Коронинiого голосуютъ съ правицею, стратила всяку надѣю. За внесеньемъ гр. Дейма голосувала правиця и клюбъ Коронинiого а межи ними послы: Потоцкій, Черкавскій Евз. и Юл., Мадейскій, Грогольскій, Кулачковскій, Озаркевичъ, Митрофановичъ, Онишкевичъ и министры Дунаевскій и Земялковскій. Противъ внесеня: лѣвиця а съ нею послы Швегель, Цалингеръ, кн. А. Лихтенштайнъ, Линбахеръ и Ковальскій. — Коли опôсля президентъ оголосивъ, що внесенье Дейма зôстало приняте 156 голосами противъ 147 отже внесенье Цалингера упало, роздалися на сторонѣ лѣвицѣ голосы: Погано! и цѣла лѣвиця выйшла демонстративно зъ салѣ; поодинокй члены задержались ще въ кульоарахъ и заглядали черезъ склянй дверѣ до палаты. На предложенье президента згодилася палата 146 голосами противъ 7, щобы слѣдуюче засѣданье ôтложено на другій день.

Слѣдуюче засѣданье ôтбулося отже на слѣдуючій день т. е. въ пятницю дня 27 с. м. Пос. Билиньскій дававъ устне справозданье комисіи желѣзничои и заявивъ, що комисія негодится съ скороченьемъ часу концесіи и длятого вноситъ, щобы надъ внесеньемъ Цалингера перейти до порядку дневного. — Зъ бесѣды Цалингера выймаемо лишь одинъ характеристычный уступъ, въ котрôмъ ôнъ каже, що тй, котрй доказуютъ, що треба спомагати дрôбне ремѣсло и селяньство и що треба ихъ боронити ôтъ переваги великого капиталу, що тй отже повиннй такожь придержуватись сеи засады и супротивъ групы Ротшильда. „Мои панове! — каже бесѣдникъ — въ послѣдныхъ часахъ лучалось часто въ нашôмъ парляментѣ, що министеръ дотичного ресорту стае позаду, и що часто лучаются пытаня, въ котрыхъ властиво министеръ-бесѣдникъ званый министромъ финансôвъ стоитъ въ пытаню по заду укрытый. Мои панове! Тажь то хотять властиво лишь Ротшильда удержати въ добрôмъ гуморѣ, на случай, колибъ держава потребувала пожички. Коли отже пріймете сю угоду, ôнъ буде въ добрôмъ гуморѣ, ба, ôнъ буде навѣть смѣятись, не хочу вже казати зъ кого. Такъ, м. пп., признака теперѣшного кабинету высуваесь чимъ разъ бôльше и колись скажутъ: кабинетъ Дунаевского званый Тафого. — Мои панове! Нещастье вже наближаесь и незадовго выбе вже послѣдна година; коли въ третôмъ читаню пріймете сю угоду, то выратуете министерство зъ хвилевого небезпеченьства, але нещастя не усунете."

По промовѣ справоздавця Билиньского прійшло внесенье комисіи пôдъ именне голосованье и палата постановила 160 голосами противъ 150 перейти надъ внесеньемъ Цалингера до порядку дневного. Теперь повставъ Пленеръ и заявивъ, що такъ ôнъ якъ и его товаришѣ зъ лѣвицѣ постановили не брати бôльше участи въ сихъ нарадахъ и цѣла лѣвиця знову выступила зъ салѣ. Осталась лишь правиця и клюбъ Коронинiого. — За внесеньемъ комисіи голосували правиця и клюбъ Коронинiого; противъ внесеня: лѣвиця. Неприсутнй: Грегръ, Тильшеръ и Вашатый; зъ польского клюбу: Бартошевскій, Дзвонковскій, Леваковскій, Мѣрошевскій, Стаженьскій и Замойскій а ôттакъ ще по кôлькохъ зъ клюбôвъ Гогенварта, Коронинiого, центрумъ и лѣвиця. — Дебаты продовжалися ôттакъ безъ лѣвицѣ и угоду принято пôсля внесеня комисіи 153 голосами противъ 131 По сѣмъ вернули послы зъ лѣвицѣ назадъ до салѣ.

Въ дальшихъ дебатахъ ухвалено проектъ комисіи желѣзничои въ справѣ желѣзницѣ зô Львова до Равы, зъ Глибокои до Берегомету и зъ Гатны до Кимполюнга. — пос. Магъ поставивъ внесенье, щобы надъ справою регуляціи галицкихъ рѣкъ перейти до порядку дневного, позаякъ богато пословъ получило справозданье комисіи доперва день передъ тымъ и то пôзно вечеромъ, а щобы поставити на порядку дневнôмъ его внесенье въ справѣ Каминьского contra Шварцъ и въ справѣ Козловского въ ôтношеняхъ до лендербанку. Внесенье Мага що до послѣдныхъ двохъ справъ принято 163 голосами противъ 140 а справу регуляціи галицкихъ рѣкъ на внесенье Пленера усунено въ поименнôмъ голосованю зъ порядку дневного 153 голосами противъ 131.

На вечѣрнôмъ засѣданю ухвалено угоду съ Пôвнôчною желѣзницею 159 голосами противъ 148 а опôсля ухвалено такожь и законъ о конгруи такъ якъ его ухвалила палата панôвъ. — Зъ порядку дневного наступило ôттакъ справозданье комисіи для закона, по котрôмъ президентъ закрывъ засѣданье заявляючи, що се засѣданье есть послѣдне передъ святами а о слѣдуючôмъ повѣдомитъ ôнъ пословъ письменно.

(Рада державна) зôстане около 20 цвѣтня сего року закрыта цѣсарскою бесѣдою престольною. При закрытю послѣдного засѣданя повстали въ палатѣ пословъ сумнѣвы, чи рада державна буде ще по великодныхъ святахъ скликана. Здаеся, що лишь одно ще буде засѣданье, на котрôмъ президентъ выголоситъ бесѣду на закôнченье сесіи парляментарнои а ôттакъ ще друге, на котрôмъ знову буде ôтчитана бесѣда престольна. На засѣданяхъ сихъ однакожь не прійде до жадныхъ мериторичныхъ ухвалъ, особливожь коли черезъ ôтповѣдне залагодженье новеля мытова стане безпредметовою.

(Справа регуляціи галицкихъ рѣкъ) буде — якъ доноситъ „Politik" — залагоджена провизорично и въ найважнѣйшихъ точкахъ въ дорозѣ админнстративнôй.

(Комисія для справы Каминьского) ôтбула дня 27 с. м. засѣданье, на котрôмъ на мѣсце пос.

Жака установлено референтомъ справы пос. Досталя. Позаякъ однакожь новый референтъ потребувавъ що найменше 48 годинъ, щобы въ сѣй справѣ розглянутись а крôмъ того ще акты дотычнѝ пос. Жакъ замкнувъ, то лѣвиця була змушена ôтступити ôтъ свого жаданя, щобы справозданье було предложене ще на вечѣрнôмъ засѣданю дня 27 с. м.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Суботнѣшнѝ часописи принесли були двѣ не мало застрашаючѝ вѣдомости. Перша зъ нихъ подана за лондоньскою „Times“ каже, що правительство россійске приказало сконцентрувати коло Бакумъ 50.000 войска и покликало до Петербурга губернатора Кавказу и скликало раду военну. Згадана газета каже дальше, що все здаесь промовляти за тымъ, що Россія рѣшила не приняти предложеня Англій. Правительство россійске хстѣло навѣть закупити кôлька найбôльшихъ пароходôвъ англійскои фльоты торговельнои, але Англіи его выпередила. Друга вѣсть, датована знову зъ Калькуты, каже, що Англія постановила змобилизувати въ Индіяхъ 50.000 войска и приказала сѣй арміи вырушити пôдъ проводомъ ген. Стюарта на призначене мѣсце. Коли можна жартомъ сказати, то обѣ сѝ вѣсти, хочь и якъ наѣженѝ багнетами, доказуютъ найлѣпше, що межи обома державами мусѣло конче наступити порозумѣнье, коли обѣ якъ разъ однакове число войска выставляютъ. Не треба бути великимъ политикомъ або дипльоматою, щобъ добачити, що Англія въ такôмъ положеню въ якôмъ теперь находитися, не може, по крайнôй мѣрѣ въ дану хвилю, вести вôйну, котра мусѣла-бы конечно прибрати бôльшѝ розмѣры и, коли вже не перенестись до Европы, то бодай выкликати тутъ таку ситуацію, котра-бы лишила Англіи не лишь свобôдну руки въ самôй Европѣ, але навѣть въ Индіяхъ, въ Египтѣ и Суданѣ. Всѣ алярмуючѝ вѣсти походятъ зъ Англійскихъ газетъ и доказуютъ лишь, що постава Россіи въ Афганистанѣ выкликала въ Англіи велике роздражненье. Розумѣесь, що таке поступованье англійскихъ часописей не могло остатись безъ вплыву и на прасу россійску, котра остаточно выдѣлась спонуканою выступити въ подôбный способъ якъ англійска и накликуе до забору въ центральнôй Азіи на ширшѝ розмѣры. Характеристичнымъ въ цѣлôй сѣй справѣ есть, що въ однôмъ петербургскôмъ письмѣ до „Pol. Corr.“ розбираеся постава Австріи на случай англійско-россійского конфликту. Авторъ сеи кореспонденціи доказуе насамперѣдъ, що удержанье мира есть для всѣхъ державъ европейскихъ вже задля того самого конче потрѣбне, бо кожде нарушенье его выкликало-бы лишь дуже нещасливѝ наслѣдки, а ôттакъ каже: Позаякъ интервенція якои третои державы въ справѣ англійско-россійского конфликту очевидно довела-бы лишь до великого замѣшаня, бо роздула-бы знову искру тыхъ незгодъ и проблемôвъ въ територіяхъ, приниражучихъ до австро-угорскои державы, котрыхъ полагодженье всѣ зô взглядôвъ осторожности хотѣли бы ôтложити въ якъ найдальшѝ часы, то думаютъ тутъ (въ Петербурзѣ), що австрійско-угорска держава на случай выбуху конфликту заховала-бы точну неутральнôсть а россійска дипломатія не потребувала-бы навѣть о се просити. — Нѣмецка „St, Peterb. Ztg“ пише въ сѣй справѣ: „Мимо всякихъ военныхъ вѣстей и грôзнои поставы зô стороны Англіи мы сильно переконанѝ о добрôмъ порѣшеню ведучихся теперь переговорôвъ. Вôйна о велику купу пѣску въ середнôй Азіи не лежитъ въ интересѣ жаднои зъ спорючихъ державъ, поминувши вже те, що она крôмъ обомъ воюючимъ державамъ пошкодила бы бôльше або менше и цѣлôй Европѣ. Англія чейже, мамо того, що хочь и якъ готовыми показуются до вôйны купцѣ лондоньскѝ, не забуде що Россіяне то не Суданцѣ а виравнѝ и смѣлѝ борцѣ, съ котрыми нѣ за се нѣ за то не годится вôйны розпочинати. — Зъ Вильна доносятъ, що завѣдатель вильненьскои еп. ко. Маевскій, именованый попереднѣшнымъ завѣдателемъ ко. Гаразимовичемъ, зôставъ такожь высланый зъ Вильна въ заточенье до Вологды. Говорятъ, що ко. Маевскій именувавъ по собѣ ще третого завѣдателя, и що правительство россійске въ виду такого опору католицкого духовеньства постановили *motu proprio* закрыти вильненьску епархію.

Франція. Французске правительство получило вѣдомôсть зъ Тонкину, що вôйска хиньскѝ напали дня 22 с. м. зъ рана на французскѝ форпочты коло Донгъ-Дангъ. Дня 23 с. м. заняли були французскѝ войска першу укрѣплену позицію хиньского табору коло Бангъ-Бо и по полудни того дня выступили зачѣпно противъ непріятеля. Хиньскѝ вôйска напали однакожь на Французôвъ въ такôй перевазѣ и съ такою силою, що войско французске не могло выдержати нападу и пôшло майже въ розсыпку. Около 2 годины забракло французскій артилеріи амуниціи и она змушена була огонь застановити. Вечеромъ того дня войска французскѝ мусѣли вернутись до Донгъ-Дангъ. — Новѣйша урядова депеша доноситъ, що Французы стратили въ тôй битвѣ 200 людей въ раненыхъ и убитыхъ. Ген. Негріе тажко раненый мусѣвъ въ наслѣдокъ сильного напору хиньского войска опустити Лангъ-Сонъ. Полковникъ Гербингеръ доноситъ, що на кождый случай буде въ силѣ боронити Дельту и жадае якъ найскоршого высланя помочи. Верненьесь французского войска ажь на Дельту выкликало въ Парижи велике враженье; переполохъ дався особливо почути на биржи. Президентъ кабинету Ферри конферувавъ оногды съ министромъ войны въ справѣ якъ найскоршого высланя помочи до Тонкуну.

Болгарія. Дивнѝ рѣчи дѣются въ недавно воскреошôй Болгаріи а ще дивнѣйше мусить выдатися, що церковь христіяньска якого-бы она тамъ не була вѣроисповѣданя може допустити до подôбныхъ сценъ, якѝ звычайно лучаются хиба лишь по бôльшихъ фабрикахъ, де розумѣесь лишь „интересъ“ а не апостольство вѣры Христовои есть мѣродайнымъ. Ось що пишутъ до Pol. Corr. зъ Софіи: „Духовеньство православне въ цѣлôй Болгаріи зробило формальный стрейкъ; позамыкало всѣ церкви, перестало правити службу божу и удѣляти всякихъ тайнъ а все то задля справы грошевои. Ще 1883 постановило було „собраніе“ выплачувати духовеньству пенсію зъ касы державнои. На покрытье сихъ выдаткôвъ наложено на край окремый податокъ. Коли однакожь жителѣ князѣвства не хотѣли платити сего податку а тогдашный президентъ кабинету, Цанковъ, хотѣвъ собѣ конче позыскати духовеньство, то вызначивъ для него титуломъ запомоги 850.000 зр. зъ касы державнои. Настали тяжкѝ часы и въ сѣмъ роцѣ „собраніе“ ôтмовило сеи запомоги и не вставило згаданои сумы до будж. Опозиція скористала зъ сего и зъорганизувала стрейкъ всего духовеньства, котрый, якъ легко поняти, мусѣвъ выкликати велике обуренье въ цѣлôй суспôльности. Министеръ вѣроисповѣдань выдавъ розпорядженье до всѣхъ префектôвъ, щобы они старалися всякими силами стягати згаданый податокъ а при тôмъ и вплывали на духовеньство, щобы оно ôтступило ôтъ сего соблазняючого дѣла. Додати потреба, що болгарске духовеньство православне находится въ загалѣ въ добрыхъ ôтносинахъ матеріяльныхъ“.

НОВИНКИ.

— **Преосв. еп. Пелешь** одержавъ уже ôтъ намѣстництва до перегляду плянъ и кошторысъ реставраціи катедральнои церкви въ Станиславовѣ. Кошта реставраціи и адаптаціи будутъ выносити до 10.000 зр.; 7000 зр. пôйде на покрытье даху (лупкомъ) и направу церкви а проче на архіерейскій тронъ и крылошаньскѝ сталлія. Коломыя запôзно заявила свое бажанье мати у себе резиденцію нового епископа; мѣсто мало заявити готовôсть закупити и адаптувати маетнôсть бл. п. Курцвайля, де могли-бы бути палата епископска, мешканя капитульнѝ и семинарія.

— **Привѣтнѝ адресы ново-именованымъ владыкамъ** прислали: гр.-кат. деканатъ товмацкій и гр.-кат. прихожане зъ Черновець.

— **Въ рускôмъ сѣменищи** ôтспѣваютъ питомцѣ пôдъ управою п. Д. Чипчара въ Велику Пятницю, 3 л. цвѣтня с. р. слѣдуючѝ псальмы:

1) Бортнянскій „Благообразный Іосифъ“ (A-moll).
2) Лавровскій „Насъ ради“ (C-dur).
3) Гайденъ „Амѣнь глаголю тебѣ“ (C-moll).
4) Лавровскій „Искупилъ ны еси“ (A-dur).
5) Бортнянскій „Да молчитъ“ — концертъ на 2 мужескѝ хоры (H-moll).
6) Гессеръ-Рудковскій а) „Насъ ради“ (C-moll).
   в) „Искупилъ ны еси“ (B-dur).
   г) „Ужасъ бѣ“ (Es-dur).
7) Бортнянскій „Благообразный Іосифъ“ (A-moll).

Початокъ о годинѣ 4.

— **Въ рускôмъ театрѣ народнôмъ** пôдъ зарядомъ Биберовича-Гриневецкого, котрый дае теперь съ поводженьемъ драматичнѝ представленя въ Бродахъ, ôтограна буде послѣдный разъ передъ святами, с. е. въ середу дня 1 л. цвѣтня на доходъ заслуженои и вельми симпатичнои артистки п-ѣ Биберовичевои драма Евг. Скрибого „Адріенна Лекуврерь“. Имя артистки, котра тѣшится загальною симпатіею и належитъ безперечно до найлучшихъ силъ жѣночихъ нашои народнои сцены, якъ и зъ другои стороны выбôръ хорошои штуки, освободжаютъ насъ ôтъ всякихъ дальшихъ слôвъ заохоты и мы пересвѣдченѝ, що наша патріотична публика найлучше выразитъ п-ѣ Биберовичевôй свое признанье за працю на народнôй оценѣ, заповняючи биткомъ театральну салю. Театръ буде давати представленя въ Бродахъ вже лишь до половины цвѣтня с. р. Послѣдне представленье буде дане 12 л. цвѣтня. Оттакъ переѣздитъ до Пôдволочискъ а по дорозѣ поступитъ до Золочева на кôлька представлень.

— **Руске драматичне товариство въ Черновцяхъ** именувало писателѣвъ Изидора Воробкевича и Осипа Федьковича своими почетными члена.

— **Управляючій совѣтъ „Народного Дому“** рѣшивъ на засѣданю ôтбувшôмся въ пятницю минувшого тыждня розписати конкурсъ на стипендійну запомогу имени бл. п. Н. Панковича рôчныхъ въ сумѣ 60 зр. и приступити до перебудовы дому ч. 74 коло будуючоися II городскои церкви.

— **Гр. кат. братство св. Тадея въ Черновцяхъ** запросило, якъ мы свого часу вже доносили, п. Горецкого до научуваня гр. кат. молодежи церковного спѣву зъ нотъ. „Буковина“ доноситъ, що спѣву учится досыть велике число дѣтей обохъ полôвъ и дорослѝ мужчины съ хорошимъ поступомъ.

— **Зъ Пôдгаецъ** пишутъ намъ: Вѣсть подану въ 29 ч. „Дѣла“ о вечерѣ въ честь Т. Шевченка въ Пôдгайцяхъ хочемо нынѣ доповнити звѣсткою, що правдивыми аранжерами того импонуючого вечерка були кромѣ о. Евг. Гузара, такожь оо. Дудыкевичѣ отець и сынъ и судія п. Г. Рошкевичь. Они съ правдиво патріотичною ревностею занялись устроеньемъ того гарного и дуже удачного вечера, а именно не щадили трудôвъ и заходôвъ около украшеня комнатъ касиновыхъ, черезъ товариство касинове лишень за ихъ вплывомъ ôтступленыхъ, — постарались о фортепянъ и меблѣ, заохочували неутомимо до участи тутешну публику, не конче для нашои справы народнои одушевлену, — словомъ, устроили вечеръ такъ хорошо, що навѣть публика польска ще до нынѣ здумѣваесь и о поступѣ нашого народу широко розводится.

— **Русинъ въ Мексику.** Пôдъ часъ мексиканьскои вôйны дôстався до Америки воякъ-Русинъ, сынъ селянина зъ Крамарôвки, въ повѣтѣ ярославскôмъ, — Иванъ Шуфлита. Пôдъ часъ вôйны ôнъ повнивъ службу тамбора при музичнôй бандѣ, зложенôй впрочѣмъ зъ Чехôвъ. По вôйнѣ ôнъ не повернувъ до краю, а зôставъ въ Мексику. Чехи почали тутъ закладати броварѣ. Нашь Иванъ Шуфлита зъ разу працювавъ при броваряхъ ческихъ, а опôсля заложивъ собѣ въ мексиканьскôмъ мѣстѣ Оаjаса свôй власный броварь, доробився маетку, мае свôй дôмъ и значный капиталъ. Сего року — якъ намъ пишутъ зъ Ярославщины — прославъ ôнъ своѣй родинѣ 500 зр., заявляючи, що еще ѣй пришле и весь маетокъ ѣй запише, бо нежонатый. Обѣцявъ такожь прислати якусь жертву на церковь въ Крамарôвцѣ, своимъ родиннôмъ селѣ.

— **Австрійскôй цѣсаревôй**, котра, якъ звѣстно пробувае на курацiи въ Амстердамѣ, лучилася не мила пригода. На улици напало еи якесь пяне индивидуумъ и парасолемъ ударило по вахляри, котрымъ цѣсарева закрывала собѣ лице такъ, що вахляръ выпавъ ѣй зъ рукъ на землю. Виновника арештовано; ôнъ звинявся передъ властею тымъ, що цѣсаревои зовсѣмъ не знавъ.

— **Дирекція державныхъ желѣзниць** завѣдомляе, що ôтъ 15 цвѣтня с. р. зачавши такожь фрахты надходячѝ на двôрцѣ цѣсаревои Елисаветы и цѣсаря Францъ-Іосифа въ Вѣдни, будутъ выдаванѝ адресатамъ безъ попередного авизованя. О дотичнôй тарифѣ и загальныхъ постановахъ можна довѣдатися зъ ôтповѣдныхъ афишôвъ. Вôльно однакожь сторонамъ жадати на письмѣ у дотычныхъ експедицій фрахтовыхъ, щобы посылки до нихъ надходячѝ въ загалѣ були авизованѝ, або що въ поодинокихъ случаяхъ черезъ нотатку въ листѣ фрахтовôмъ дорученье мае бути выключене.

— **О. Климъ Сарницкій**, провинціялъ оо. Василіянъ, выдавъ и розôславъ до всѣхъ монастырôвъ чина Св. Василія Вел. куренду, въ котрôй заохочуе монахôвъ, щобы всѣ приватнѝ грошѣ, якѝ посѣдаютъ, слали до Добромиля.

— **Центральна комисія статистична въ Вѣдни** намѣряе оголошувати що тыждня выказы смертельности зъ мѣстъ и въ загалѣ зъ громадъ, що числятъ бôльше, якъ 15.000 жителѣвъ.

— **Противъ емиграціи до Америки.** Американьскій законъ зъ дня 3 серпня 1882 р. въ дѣлѣ емиграціи чужоземцѣвъ до Америки, забороняе чужимъ засудженымъ злочинцямъ, божевôльнымъ, идіотамъ и людямъ, котрѝ не суть въ станѣ на себе заробляти и мусятъ статися тягаремъ для публичнои добродѣйности, — высѣдати на континентѣ сполученыхъ державъ пôвнôчнои Америки. Позаякъ именно въ послѣднихъ часахъ були случаѣ, що люде не маючѝ зовсѣмъ нѣякихъ жерелъ удержаня ôтправлялися до Америки и зъ ôттамъ ихъ въ силу згаданого закона выдалювано, то министеръ внутрѣшныхъ дѣлъ розпорядивъ рескриптомъ зъ дня 14 марта с. р., що властя политичнѝ выдаючѝ пашпорты маютъ въ кождôмъ случаю жадати ôтъ емигрантôвъ, щобы выказалися, що маютъ потрѣбнѝ средства до житя.

— **Прокуратора Мегофера**, котрый передъ кôлькома мѣсяцями стававъ передъ львôвскимъ судомъ краевымъ яко обжалованый о надъужитье урядовои власти усунено недавно ôтъ уряду въ дорозѣ дисциплинарнôй.

— **П. Юліянъ Брылиньскій**, родомъ зъ Шупарки, кандидатъ адвокатуры у Львовѣ, получивъ на львôвскôмъ университетѣ дня 12 л. марта степень доктора правъ.

— **Именованя.** Ц. к. краева дирекція скарбу именувала концеписту Ив. Карычака комисаремъ скарбовымъ, а практикантôвъ концептовыхъ Михайла Мязгу а Марка Давида концепистами скарбовыми. — Дальше именувала краева дирекція скарбу концепистôвъ скарбовыхъ Володислава Несторовича и Іосифа Пшибыльского инспекторами податковыми, а концептовыхъ практикантôвъ скарбовыхъ Михайла Маритчака и Кароля Бандрôвского, концепистами скарбовыми. — Рôвночасно перенесено концеписта Марка Давида зô Львова до Ряшева, концеписта Клима Топольницкого зъ Ряшева до Львова, комисаря скарбового Стефана Кульматыцкого зô Львова до Бродôвъ, а концеписта Рудольфа Наймана зô Львова до Коломыѣ. — Старшимъ лѣкаремъ войсковымъ въ резервѣ именованый дръ Виталисъ Маевскій.

— **На паску для бѣдныхъ ученикôвъ** рускои гимназіи прислали: черезъ о. Ковальского Спасôвцѣ и Пирятинцѣ 8 зр.; о. Шанковскій зъ Нижбôрка 1 зр. 50 кр. — Дякуемо сердечно за память на учащуся бѣдну молодѣжь, и желаемо въ имени еи и своимъ благосерднымъ Добродѣямъ веселыхъ и щасливыхъ Святъ! Христосъ воскресе! *В. И.*

— **На памятникъ бл. п. Володимира Барвѣньского** вплынуло: Вп. Танчаковскій зъ Вербовець жертвувавъ 1 зр.; зъ розпродажи 13 примѣрникôвъ „Скошеного цвѣту“ 12 зр. 80 кр. — разомъ съ попередъ выказаными 1346 зр. 29 кр. Зъ того выдано до теперь на будову камѣнного гробу 254 зр. 90 кр.

— **На стипендію имени Володимира Барвѣньского** зложили: на весѣлю у Вп. Зельского 22 зр.; зъ Глинянъ 1 зр.; Вп. Марія Хомчиньска зъ Сварычева 3 зр. 5 кр.; Вп. Яновскій судія въ Рудкахъ 2 зр.; Вп. К. Курекъ нотарь въ Рудкахъ 2 зр.; Вп. А. Павлишь въ Рудкахъ 1 зр.; Вп. донечки о. Честыньского въ Пôдъярковѣ 2 зр.; Дръ Савчакъ изъ складки на богослуженю въ Бережанахъ 3 зр. 42 кр.; Вп. Горбачевскій зъ Кудринець 20 кр.; зъ розпродажи 10 прим. „Безтал. Сватаня“, „Отчиту“ и „Бесѣды“ 7 зр.; за 9 купонôвъ (другій пôврôкъ 1884) по 2 зр. 50 кр. — 22 зр. 50 кр. — Разомъ съ попередъ выказаными 1025 зр. $59\frac{1}{2}$ кр.

— **Оригинальна асекурація.** Въ Лондонѣ завелося товариство, котре обовязуеся пріймити на себе и ôтшкодувати всѣ страты обнятѝ полисами, котрѝ повстаютъ въ наслѣдокъ спроневѣрства або нерательности касіерôвъ и прочого персоналу въ урядахъ державныхъ и громадскихъ, банкахъ, касахъ щадничихъ, товариствахъ желѣзничихъ, предпріемствахъ транспортовыхъ, торговельныхъ и пр. Товариство ôткрывае особный ôтдѣлъ для Австріи. — Цѣкава рѣчь, якимъ способомъ забезпечится се товариство противъ можливыхъ дефравдацій зъ стороны своихъ власныхъ функціонерôвъ?

— **Милiонеръ безъ гроша въ кишени.** Дуже пріятно мати безграничный кредитъ, но ще лучше мати завоѣгды пôдъ руками грошѣ. Звѣстный богачь бар. Ротшильдъ власнымъ досвѣдомъ переконався о справедливости тои замѣтки. Разъ ôнъ сѣвъ до трамваю, забувши, що у него нема нѣ гроша въ кишени. Кондукторъ зачавъ наставати на него, щобы заплативъ грошѣ за билетъ; Ротшильдъ назвавъ свое имя и вручивъ ему визитову карточку. „Я васъ не знаю и не хочу нѣчого знати а жадаю своихъ грошей, и якъ вы менѣ ихъ не дасте, то заведу васъ до полиціи.“ Ротшильдъ бувъ въ великôмъ клопотѣ. Онъ вынявъ зъ кишенѣ банковый билетъ на милiонъ франкôвъ и давъ кондукторови его змѣняти. Кондукторъ остовпѣвъ а публика зачала смѣятися. Но въ тôй хвили прійшовъ въ помôчь звѣстному банкирови одинъ его знакомый и давъ ему 6 су, котрѝ ôтъ него жадали.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** При политехницѣ у Львовѣ опорожнена посада асистента физики съ платнею 600 зр. (речинець до 15 л. цвѣтня). — Є. Вел. цѣсарь дарувавъ громадѣ Мышковичѣ, въ повѣтѣ тернопôльскôмъ, 100 зр. на будову школы. — Є. Вел. цѣсарь удѣливъ зъ своихъ приватныхъ фондôвъ громадѣ Саджавка въ повѣтѣ скалатскôмъ 100 зр. запомоги на будову школы.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Введенѝ въ душпастырскѝ посады оо.: Августинъ Левицкій яко парохъ въ Милованю; Левъ Чемериньскій яко завѣд. въ Луцѣ малôй; Іоанъ Валявскій яко сотруд. въ Вишенцѣ.

Презенту получили оо.: Іоанъ Редкевичь на Лютовиска и Алекс. Петровичь на Залôзцѣ.

Грамоту узнаня получивъ о. Николай Огоновскій, сотруд. въ Черновцяхъ за ревну и добру управу душпастырску парохіи въ Черновцяхъ по смерти о. Ю. Сембратовича.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію для запрезентованого о. Іоана Щуровского на Сгрутынъ и о. Николая Кумановского на Нѣмшинъ.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Сотрудникомъ въ пар. Ожомли, дек. судововишеньского именованый Волод. Чайковскій, новопоставленый пресвитеръ.

Презенту на парохію Немирôвъ, деканата любачѣвского, получивъ о. Емилій Гриневецкій, тамошный завѣдатель.

Ц. к. намѣстництво годится на каноничну институцію о. Копыстыньского Іосифа на пар. Короликъ волоскій, дек. яслиского.

Консисторія вставляеся до намѣстництва що до каноничнои институціи о. Николая Бачиньского на пар. Устрики гôрнѝ и о. Юліяна Менциньского на пар. Вапôвцѣ, дек. перемыского.

Завдзваный до каноничнои институціи на кап. Воля мигова, дек. яслиского, о. Симеонъ Колодѣй, тамошный завѣдатель.

Введеный яко душпастырь въ Выкотахъ, дек. старосôльского о. Іоанъ Мельникъ.

ПОСМЕРТНѝ ВѢСТИ.

✝ **Матей Микита**, протоигуменъ чина св. Василія Вел. на угорскôй Руси упокоився въ 83 р. житя, въ 62 чина а въ 59 священьства. За его протоигуменства бувъ спокôй якъ у внутрѣ чина, такъ и у внѣшныхъ его ôтносинахъ до всѣхъ властей. Чинъ св. Василія на угорскôй Руси тѣшится ще автономією, выбирае протоигумена на 3 роки, якъ то у насъ до недавна бувало. Число монахôвъ Василіянъ на угорскôй Руси въ нынѣшныхъ часахъ упало: на початку сего столѣтя було въ 7 монастыряхъ 80 черцѣвъ, а шематизмы зъ року 1883 выказуютъ вже лишь 43 разомъ съ новиками (въ 5 монастыряхъ мукачѣвскои епархіи 37, а въ 2 прашѣвскои 7).

✝ **О. Юліянъ Хилякъ**, парохъ въ Тихани, деканата дукольского, епархіи перемыскои, упокоився дня 24 л. лютого с. р. въ 44 роцѣ житя а 21 р. священьства. Покôйный бувъ рускимъ патріотомъ и примѣрнымъ душпастыремъ. Вѣчна ему память!

✝ **О. Теодосій Щавиньскій**, парохъ въ Радоцинѣ, дек. дукольского, епархіи перемыскои, упокоився въ 34 роцѣ житя, а 7 роцѣ священьства. Щира руска душа и примѣрный священикъ — покôйный оставивъ вдову и четверо сирôтокъ. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Число 6 „Буковины“** зъ дня 15 марта мѣститъ вступну статію, обговорюючу становище буковиньскихъ Русинôвъ супротивъ проекту основаня новои гимназіи въ Черновцяхъ. Дальше иде дописъ зъ села про кандидатôвъ на послôвъ, вѣсти зъ рады державнои, новинки и фейльетонъ съ повѣстею „Днѣстровѝ кручѣ“ Осипа Федьковича та прехорошимъ стихомъ Омеляна Олексова „Христосъ воскресъ“.

— **Число 6 „Зорѣ“** зъ дня 15 (27) марта мѣститъ въ собѣ статіи: 1) конець новелѣ Григо-

рія Цеглиньского „Двѣ пары“; 2) стихъ В. И. Масляка „Инакша мода“; 3) „Споминки“, оповѣданя Дениса; 4) конець историчнои розвѣдки Д-ра Юл. Целевича „Переходъ козакôвъ черезъ Покутье до Молдавіи въ р. 1739“ и 5) „Зъ подорожей по Италіи“ Мих. Подолиньского.

— **Въ „Карпатѣ“** сего року появилася въ фейлетонѣ въ чч. ôтъ 3 до 12-го статья Александра Гомичкова, пôдъ заг. *„Изъ моихъ записокъ. Епизоды изъ исторіи нашей угрорусской народнои жизни“*. П. Ал. Гомичковъ есть головнымъ сотрудникомъ въ редакціи „Карпата“, числитъ (якъ самъ пише о собѣ), 54 лѣтъ житя, по 33 лѣтахъ державнои службы дôставъ пенсію, отже при вôльнôй хвили порядкуе свои записки дотыкаючи руского народа зъ часôвъ, якѣ переживъ. Однакожь заразъ на вступѣ заявляе, що не всѣ свои матеріялы може нынѣ дати до друку; дае тôлько то, що нынѣ можна. Въ названôй статіи, умѣщенôй въ фейлетонѣ 10-ти чиселъ „Карпата“, п. Ал. Гомичковъ доводитъ слѣдуючи епизоды: 1) „Событія 1848 года, 2) Событія 1849 года, 3 и 4) Событія 1849/50 года, 5) Процесъ епископа Василія Поповича, 6) Система Баха, 7) Константинъ Матезонскій, 8) Начатки Баховаго времени, 9) Событія 1861 года, движенія народностей, 10) Подробности. — Въ статіи Гомичкова бачимо доволѣ цѣкавыхъ фактôвъ до характеристики часу и лиць, мѣжь иншими такихъ дѣятелѣвъ, якъ бл. п. поета Александра Духновича и Адольфа Добряньского. П. Ал. Гомичковъ обѣцюе писати ще про давнѣйши часы, бо — якъ каже — мае богато вѣдомостей а мае и ôтвагу, якои многи его земляки не маютъ на стôлько, щобы дали свои вѣдомости въ печатню. Статью свою кôнчитъ п. Гомичковъ словами: „Мы пережили въ угро-русской народной жизни много доброго и злого: все-таки живемъ и жити будемъ, бо наше племя — не оскудѣетъ!“

— **„Не ходи Грицю на вечерницѣ“**, драматична оперетка у пяти актахъ (съ нотами), Володимира Александрова. Выданье друге поповнене и выправлене. П. 1884 р. Цѣна 50 коп. Набути можна въ кн. маг. б. Ильницкого.

— **„Новый каталогъ малорусскихъ книгъ и книгъ на русскомъ языцѣ по исторіи и етнографіи южно-русскаго края“** — выдавъ книжный магазинъ бувшій Ильницкого въ Кіевѣ и розсылае кождому, хто пришле адресу.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Листы довжни б. банку рустикального** знову пôдъупали послѣднымъ часомъ на куроѣ. Не давно ще стояли на 63, теперь стоятъ на 59 за 100.

— **Галицка каса щаднича у Львовѣ.** Зъ справозданя дирекціи гал. щадницѣ за рôкъ 1884 выймаемо слѣдуючи важнѣйши даты. Капиталъ вкладковый выносивъ съ днемъ 1 сѣчня 1884 р. 13,539.957 зр. на 38.974 книжочкахъ; въ роцѣ 1884 вплынуло 5,880.902 зр. проценты 515.614 зр., разомъ 19,936.473 зр.; ôтъ того треба ôттягнути зверненыхъ 5,800.712 зр., — отже станъ вкладокъ съ днемъ 31 грудня 1884 выноситъ 14,135.761. Капиталъ, якъ бачимо, взрôсъ въ роцѣ тôлько о 80.000 зр., очевидно за-для лихого урожаю.—Подôбне ôтношенье спостерѣгаеся и въ иншихъ галузяхъ обороту фондôвъ. Станъ пожичокъ на майна выносить 3,243.794 зр, на реальности 5,498.662 зр.. для громадъ и повѣтôвъ 660.494 зр., для товариствъ задатковыхъ 343 335 зр.; станъ векслѣвъ 1,440.725 зр., завдаткôвъ на заставъ цѣнныхъ паперôвъ 47.835 зр.; дальше рахунки бѣжучи покрытѣ цѣнными паперами 2,627.846 зр., рахунки бѣжучи закладôвъ кредитовыхъ 410.618 зр., сальдо рôжныхъ вѣрительностей 2.899 зр., инвентарь 3.560 зр. — Фондъ резервовый выноситъ 1,535.494 зр. — До подѣлу осталася квота 98.432 зр. Зъ того придѣлено до диспозиціи дирекціи 5.000 зр. на непредвидженѣ случаѣ въ 1885 р., на ремунераціи урядникôвъ 6.432 зр., а 87.000 зр. на добродѣйнѣ цѣли, а именно: 80.000 на фондъ „памятковый“, а 7000 на запомогу институтôвъ и товариствъ; зъ тои сумы удѣлено 200 зр. воспиталищу Василіянокъ у Львовѣ а 100 зр. „Шкôльнôй помочи“. На запомогу потерпѣвшихъ ôтъ повени удѣлила каса 10.000 зр. ще тамтого року зъ надвышки фонду резервового. — До Выдѣлу выбрано мѣжь иншими крыл. Фацієвича на 6 лѣтъ. Другимъ директоромъ выбрано п. Кароля Смольку (першимъ директоромъ есть п. Зима).

— **Билянсъ акційного банку гипотечного на рôкъ 1884** выказуе чистого зыску 395.741 зр. По ôттрученю квотъ на тантіемы и фондъ резервововый, капиталъ акційный дôставъ 11%.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. В. В. въ П. Касино въ Пôдгайцяхъ не тôлько, що не заплатило нѣчого на сей рôкъ, але не заплатило ще за минувшій рôкъ 5 зр. 50 кр., котрыхъ мимо нашого упôмненя до теперь не прислало. Вы маете заплачено за I-шій кварталъ 1885 року.

НАДÔСЛАНЕ.

Такъ званѣ средства домашнѣ и дороги, котрыми они ходятъ. Ôтъ найдавнѣйшихъ часôвъ есть звычай у многихъ народôвъ держати такъ званѣ средства домашнѣ завсѣгды въ засобѣ и въ наглыхъ случаяхъ мати ихъ пôдъ рукою взглядно уживати ихъ до помочи. Но и тѣ средства домашнѣ, котрѣ переходятъ зъ рода въ родъ, маютъ якъ кожда въ свѣтѣ рѣчь свои дороги. Въ мѣру того, якъ прим. давнѣйше, такъ дуже низько стоявша наука медична щоразъ бôльше до свѣтла пôзнаня приходила, въ рôвнôй мѣрѣ зникали безъчисленѣ по найбôльшôй части съ случайныхъ сумѣшокъ зложенѣ пигулки и микстуры старинного вѣку и робили мѣсце средствамъ зложенымъ на основѣ знатныхъ здобуткôвъ науки.

Межи сими послѣдными займаютъ звѣстнѣ ôтъ довшого часу и дуже люблене швайцарскѣ пигулки аптикаря Брандта, котрымъ першѣ медичнѣ поваги выдали свѣдоцтво, що суть при затканю напорови крови на голову и груди въ припадкахъ завороту, въ болѣзняхъ утробы, болѣзняхъ жовчовыхъ и геморoидальныхъ, зарôвно пріятнымъ въ уживаню, якъ и певно дѣйствуючимъ и нешкôднымъ средствомъ — якъ се загально признано, перше мѣсце. Нема вже майже нѣ одного дому, въ котрôмъ не знаходилобыся се знамените средство, котре кромѣ того мае ще и тую користь, що есть дешеве (коробочка съ 50 пигулками стоитъ лишь 70 кр. а можна ихъ дôстати майже въ всѣхъ аптикахъ); а черезъ то сталися пигулки аптикаря Брандта правдивымъ средствомъ домашнымъ и будутъ нимъ имовѣрно ще довгѣ часы.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 17—?

Специяльности и универсальнѣ средства

францускѣ и иншѣ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѣ фирмы оповѣщуванѣ.

Въ друкарни товариства им. Шевченка

(*ул. Академична Ч. 8*)

можна дôстати по зниженôй цѣнѣ:

Рочники часописи „Правда“:

Рочникъ	IV зъ р. 1870	за	2 зр.
„	V зъ р. 1872	„	2 зр.
„	VI зъ р. 1873	„	2 зр.
„	IX зъ р. 1876	„	2 зр.
„	X зъ р. 1877	„	2 зр.
„	XI зъ р. 1878 часть лит. 2 томы	„	1 зр.
„	XII зъ р. 1879	„	2 зр.
„	XIII зъ р. 1880 часть I	„	50 кр.
	зъ р. 1884 часть II	„	1 зр.

Крôмъ того можна набути:

„Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache“ von Dr. Emil Ogonowski за 2 зр. 25 кр.

1. „Исторія руска Костомарова“, перекладъ Ол. Барвѣньского томъ I за 60 кр., т. II за 50 кр., т. III за 60 кр.; всѣ 3 томы разомъ за 1 зр. 50 кр.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои вовны овечои для мужчины середного росту

3.10 метры на одну одѣжь — за зр. **4·96 кр.** зъ доброи вовны овечои; „ „ **8·—** „ зъ лѣпшои вовны овечои; „ „ **10 —** „ зъ тонкои вовны овечои; „ „ **12·40** „ зъ дуже тонкои вовны „

Пледы до подорожи за штуку зр. 4, 5, 8 ажь до зр 12·— Дуже красна одѣжь, споднѣ, иберцигеры, матеріи на сурдуты и плащѣ ôтъ дощу, тифль, льоденъ, комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на билиры, перувіенъ, доскинъ поручае

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ фабричный въ Бернѣ.

Верзы франко. Карты взорцевѣ для панôвъ кравцѣвъ **и франкован. За послѣплатою** на звышь 10 зр **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна бôльше якъ за 150.000 зр. а. в. и тому легко зрозумѣти, що въ моѣй всесвѣтнôй торговли позôстае богато **останкôвъ** довжины ôтъ 1 до 5 метрôвъ, лишь я змушеный такѣ останки ôтпускати по богато ôтъ коштôвъ выробу **низшихъ цѣнахъ.** Кождый розумно мыслячій чоловѣкъ мусить змѣркувати зъ такихъ малыхъ останкôвъ не можна **жадныхъ взôрцѣвъ** посылати, бо прецѣ при кôлькасотъ замовленяхъ зъ тыхъ останкôвъ въ короткôмъ часѣ нѣчого бы не лишилося. Для того есть то чистый **обманъ,** коли фирмы суконъ инсеруютъ о взôрцяхъ зъ останкôвъ и въ такихъ случаяхъ суть тѣ взоры ôттяти зъ поставôвъ а не зъ останкôвъ а цѣли такого поступованя суть зрозумѣлѣ.

Останки, котрѣ не годятся можутъ ôтмѣнятися або ôтсылаются грошѣ.

Кореспонденціи принимаются на мовахъ: нѣмецкôй, угорскôй, ческôй, польскôй, италійскôй и францускôй. 1311 (6—20)

Хорошимъ подарункомъ для молодѣжи

буде

КОБЗАРЬ Т. ШЕВЧЕНКА

ТОМЪ I.,

оправленый въ полотно и зъ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьеписею поета.

Книжочна та припоручена ц. к. краевою Радою шк. на преміи для шкôльнои молодѣжи и до шкôльныхъ библіотекъ.

Цѣна 40 кр. (съ пересылкою 45 кр.)

Можна дôстати черезъ редакцію „Школ. Часописи“

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новѣ **апараты индукційнѣ** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повиннѣ находитися въ кождôй родинѣ. Гостець, ревматизмъ, ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ.** Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене *получити.*

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondares 2 1302 16—20

К. Диккенса

Новорôчнѣ Дзвоны

Цѣна 60 кр. съ пер. 65 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

ОБЩЕ РОЛЬНИЧО-КРЕДИТОВЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

для Галичины и Буковины,

зарегистроване общество съ неограниченою порукою

есконтуе власнѣ вылосованѣ листы, купоны, такожь **всякѣ купоны ôтъ державныхъ ефектôвъ и заставныхъ листôвъ, удѣляе пожички за гипотекарнымъ обезпеченьемъ.**

Есконтуе векслѣ, принимае грошевѣ вкладки:

а) на **книжки щадничѣ** по 5%; б) на **текучій рахунокъ** (conto currente) за 30-, 60-, 90- и 120-дневнымъ выповѣдженьемъ по 4%, 4½%, 5% и 5½%.

Заставничій ôтдѣлъ

того-жь Заведеня **удѣляе пожички на заставы,** а именно: цѣнѣ ефекты, дорогоцѣнности, выробы фабричнѣ и ремѣсничѣ и всякѣ предметы, маючѣ цѣнность.

Бюро Заведеня въ власнôмъ домѣ при улицѣ Ôрменьскôй н-ръ 2, на I-ôмъ поверсѣ. 1298 (4—11)

Накладомъ Редакціи „Дѣла“ выйшли доси:

1. **Въ оборонѣ чести** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда,* 3 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 50 кр. (съ пересыл. 2·70)
2. **Дымъ,** зъ россійского *И. Тургенева.* Цѣна 1·50 зр. (съ перес. 1·70)
3. **Стефанъ Лаврентій,** зъ англійского *Едвардса.* 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 70 кр. (съ пересыл. 2·90)
4. **Любовь Убогого Молодця,** зъ францускогo *Октава Фейлета.* Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересыл. 1·30)
5. **Новорôчнѣ Дзвоны,** зъ англійского *К. Дикенса.* Цѣна 60 кр. (съ пер. 70 кр.)
6. **Грошѣ а праця,** зъ шведского *Дядька Адама.* 3 томы въ однôй книжцѣ. Цѣна 3 зр. 20 кр. (съ пер. 3·40)
7. **Мѣщаньске племя,** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда.* Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересылкою 1·35)
8. **Зъ великого свѣта,** зъ францускогo *Октава Фейлета.* Цѣна 80 кр. (съ перес. 90)
9. **Фромонтъ молодшій и Рiслеръ старшій,** зъ францускогo *Додета.* 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ перес. 2 зр.)
10. **Золотый Чоловѣкъ,** зъ угорского *М. Іокая.* Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ пересылкою 2 зр.)
11. **Два мѣста,** зъ англійского *К. Дикенса.* Цѣна 2 зр. (съ пересыл. 2·20)
12. **Мертвѣ душѣ,** зъ россійского *М. Гоголя* (съ портретомъ автора). Цѣна 1·80 (съ перес. 2 зр.)

Хто купуе найменше за 10 зр., дôстае 20% рабату.

Кромѣ того можна черезъ Администрацію „Дѣла“ дôстати:

Безталанне Сватанье, образъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ (В. Барвѣньскій). Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.) Весь доходъ призначеный на фондъ стипендійный имени Володимира Барвѣньского.

Скошеный Цвѣтъ, повѣсть Володимира Барвѣньского. Цѣна 1 зр. (съ пересыл. 1·20) Цѣлый доходъ призначеный на памятникъ Володимира Барвѣньского.

Кобзарь Т. Шевченка ч. I, оправленый въ полотно и съ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьеписею поета. Цѣна 40 кр. (съ перес. 45 кр.)

Украиньскѣ Гетьманы Выговскій и Юрій Хмельницкій, Ив. Левицкого (Нечуя). Цѣна 20 кр. (съ пересыл. 25 кр.)

Переводы Ос. Шухевича. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.

Всѣ повысшѣ книжки суть найотвѣтнѣйшѣ на подарунки.

СЛАВНѢ, СУХѢ,

ПРАСОВАНѢ ДРÔЖДЖѢ

зъ фабрики Ад. Иг. Мавтнера и Сына у Вѣдни.

одиноке певнѣ и незавôднѣ въ печивѣ.

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ ДЛЯ ГАЛИЧИНЫ

въ торговли

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА у ЛЬВОВѢ.

Ласкавѣ замовленя на Свята Великоднѣ прошу присылати якъ найскорше, щобы найпôзнѣйше дня 29 або 30 марта можна высылку залагодити.

Замѣтка. Понеже въ сѣмъ роцѣ всѣ Свята припадаютъ въ однôмъ тыждни, то буде попытъ незвычайный и зъ тои причины тымъ бôльше просимо якъ найскорше замовляти. (6—?)

НА СВЯТА ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО

поручае

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА

у Львовѣ

Плащеницѣ, Артосы, Бальдахины, Евангелія, Образы, Кадильницѣ, Хресты, Ковчеги, Лѣхтарѣ, Олтарики до процесій, Пауки, Фаны, Хоругвы, Чаши и пр.

На бажанье высылаеся подрôбнѣ цѣнники безплатно, а всякѣ замовленя сповняеся точно и въ найкоротшôмъ часѣ. 1306 6—?

Пошукуе мѣсця

по торжествѣ Воскресенія Христового **знаменитый пѣвець церковный и управитель хору** до мѣсця, де ще спѣвъ зъ нотъ не розширеный. Учитъ початковыхъ нотного спѣву и ручитъ за докладне выученье. Де буде фондъ, може безъ кондиціи выучити до трехъ мѣсяцѣвъ.

Имя убѣгателя удѣлитъ Редакція. 1347 (2—2)

О вчаснѣ замовленя

Дрôжджей

I-а Mauthner кильо 1 зр. 20 кр.

на Свята умильно упрашае

Народна Торговля

у Львовѣ.

Въ администраціи „Дѣла“ можна дôстати слѣдуючѣ працѣ бл. п. **Володимира Барвѣньского:**

2. БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ, образокъ зъ Галицкого житя, цѣна . . . . . 80 кр.
3. ÔТЧИТЪ ВЪ 100-ЛѢТНѢ РОКОВИНЫ ЦѢСАРЯ ИОСИФА II. 17 (29) падолиста 1880, цѣна . . . . 25 кр.
4. БЕСѢДА ВЫГОЛОШЕНА НА НАРОДНÔМЪ ВѢЧУ РУСИНОВЪ 18 (30) падолиста 1880 о економичныхъ справахъ, цѣна . . . . . 15 кр.

Дохôдъ зъ першого твору призначуе Родина покôйника на памятникъ пагробный, зъ дальшихъ же трехъ працъ на стипендію им. Володимира Барвѣньского. (22—?)

Выдавецъ и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 33. Львôвъ, Четверъ 21 марта (2 цвѣтня) 1885. **Рôчникъ VI.**

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстей“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Администрація „Дѣла“. **У Вѣдни** Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a: Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. **Въ Франкфуртѣ** M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. **Въ Гамбургѣ** Valentin & Co., Königsstrasse 36. **Въ Парижи** Agence Havas. **Въ Россіи** Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“, В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:*
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Христосъ воскресъ!

Тымъ радôстнымъ кликомъ залунае за кôлька днѣвъ по цѣлôй нашôй Руси. По дняхъ суму наступятъ днѣ радости. На тіи днѣ радости шлемо мы нашимъ Вп. Читателямъ и всѣмъ дорогимъ Землякамъ на цѣлôмъ широкôмъ просторѣ Руси, Галичанамъ та Буковинцямъ, Украинцямъ и закарпатскимъ Русинамъ, и всѣмъ тымъ, котрыхъ доля унесла зъ рôдной землѣ въ чужй краѣ, середъ чужихъ людей, — шлемо горячій братный привѣтъ и бажанье всего земного блага во имя воскресшого Христа!

Христосъ воскресъ! Коли у кождого народу христіяньского слова тіи вымовляются съ просіянымъ лицемъ, съ радôстнымъ зворушеньемъ у груди, — то на насъ, Русинахъ, объявляеся се чейже найвыразнѣйше.

Сыны Руси, роздѣленй на три частины, такъ мало маютъ — и кождый зъ-окрема и всѣ разомъ — хвиль радости народнои. Житье ихъ плыве въ тяжкôй борбѣ о существованье, о хлѣбъ насущный для тѣла и духа. Поволи плыне день за днемъ великого тыждня...

Чути голосный гомôнъ воскресного звона: Христосъ воскресъ!

И гомôнъ той проносится широко и далеко по цѣлôй Руси. О, якъ богато самъ звукъ говоритъ, якй ревнй думы будитъ въ нашихъ серцяхъ, якъ всѣхъ насъ загрѣвае до однои мысли, до одного дѣла! Христосъ воскресъ! Пукли печати поставленй рукою злобы и неправды людскои на грôбъ Носителя безсмертнои Божои правды, ôтвалився тяжкій камѣнь...

Христосъ — воскресъ!

Радуймося-жь всѣ Воскресеньемъ Христовымъ! Забудьмо въ свѣтлй днѣ нашу печаль! Обнимаймо любовію братъ брата и крѣпѣмся до борбы за правду! Пукаютъ печати и ôтвалюеся камѣнь гробу. Чути радôстный гомôнъ звона: Христосъ воскресе!

Выборы а становиско священика.

(Голосъ руского священика).

Не зъ одной стороны чуемо, що священики не повиннй мѣшатися до выборôвъ, бо, мовлявъ, выборы — то справа чисто свѣтска, а священикъ не повиненъ займатися политикою, а пильнувати престола... Другй знову суть того погляду, що священикъ есть горожаниномъ державы и краю, якъ кождый иншій, отже повиненъ брати участь въ выборахъ; але для збереженя своеи поваги ôнъ при выборахъ повиненъ въ-далека стояти ôтъ всякои агитаціи, не лишь прилюдной а и приватной сповняти лишь личне свое право пôсля л и ч н о г о свого пересвѣдченя. А суть люде и такого погляду, що се зовсѣмъ не уймае священичôй повазѣ, если священикъ дае голосъ або и агитуе за личностями непевного характеру, коли тôлько оно сполучене съ користею матеріяльною або политичною... Погляньмо, чи есть яка въ тыхъ поглядахъ рація.

Чи выборы суть привилеемъ, котрого уживаня можна спокôйно зречися? Чи можна ôтъ нихъ ôттягнутися або брати удѣлъ пôсля вподобы, не нарушаючи тымъ нѣчіихъ правъ? Чи все одно то передъ Богомъ и ôтчиною, чи сповняемо обовязокъ выбору або нѣ? Чи въ рôвнодушности супротивъ выборôвъ можна бути вытолкованымъ передъ власною совѣстею? Се пытаня, надъ котрыми годится застановитись.

Священикъ есть проповѣдникомъ слова божого, сторожемъ вѣры и моралѣ. Ôнъ есть нимъ не лише въ церкви, але всюды, на кождôмъ поли людского дѣланя. Наука Христа обовязуе не лише хлопа але и пана, и посла, и министра; а сторожь и учитель сеи науки священикъ обовязаный всюды наглядати еи выконуваня. А нема рѣчей, котрымъ прислугувало-бы звôльненье ôтъ христіяньскои моралѣ. Тожь правый священикъ и при выборахъ не може, не смѣе права божого спускати зъ ока.

О що ходитъ при выборахъ? О репрезентацію власти законодавчои, котра мае черезъ выборы не право, але власть причинитися до зложеня доброго и морального ладу въ селѣ, въ краю, въ державѣ. Чи-жь не буде грѣхомъ — зречися сеи власти або тягнути зъ неи личну користь? При выборахъ ходитъ о придбанье добра громадѣ, краеви, державѣ; а старатися о то добро есть такъ само обовязкомъ, якъ старатися о добро своеи родины. Коли зроблено кого речникомъ, заступникомъ громады, чи вôльно ему зъ мандату тыхъ, що его собѣ на заступника выбрали, зробити якій нѣ будь ужитокъ, мандатъ сей подерти, ôткинути, продати, выкористати для себе? Нѣ, каже совѣсть. Выборы суть обовязкомъ, а выламуючйся зъ пôдъ того обовязку оказуютъ, що ихъ нѣчо не обходитъ побѣда правды божои, доля ôтчины, земске щастье своего народу, своихъ дѣтей навѣть. До обовязку сего ôтноситися индеферентно, — се грѣхъ, каже совѣсть.

Удѣлъ въ выборахъ есть обовязкомъ взглядомъ ôтчины. Чи можна бути индиферентнымъ, де предметомъ борбы есть ôтчина сама? Тутъ ходитъ о нашу матѣрь, о братôвъ, о паству нашу. Тіи, котрыхъ выберутъ, будутъ постановляти законы. Они будутъ судити о „бути“ чи „не бути“ нашôй ôтчинѣ... А скôлько-жь межи охочими кандидатами есть такихъ, що готовй були-бы зложити еи въ вѣчну могилу... Тая бѣдна ôтчина-мати съ слезами звертаеся до кождого зъ сынôвъ, щобъ еи въ порѣ новыхъ для неи выглядôвъ не опускавъ, бо новй судіи маютъ судити еи долю и страшна боязнь томитъ еи душу. А тыхъ новыхъ судіѣвъ самй еи сыны маютъ выбирати. Въ тôй хвили, рѣшаючôй о еи доли, кличе она кождого сына до обороны всего того, що становитъ еи основы, еи суть. И коли на сей зазывъ поспѣшатъ многй, — то одинъ лишь священикъ мавъ-бы бути на зазывъ сей рôвнодушнымъ? Зъ ôтки така мораль? Коли Богъ сотворивъ народы и у власнй ихъ руки зложивъ ихъ долю, — то повысша мораль на певно не божа. Тажь священьство — „сôль землѣ“; коли оно ôттягнеся ôтъ обовязку взглядомъ ôтчины, то чи диво, що паства его за чарку горѣвки долю ôтчины пропивае? „Покараю тебе тымъ, народе, що злыхъ дамъ тобѣ пастырѣвъ“, сказано въ св. письмѣ. „А наемникъ бѣжитъ, а вовкъ приходитъ, и похищае ôвцѣ“. Всяко можна вовка сего розумѣти; мы розумѣемо тутъ сю крайну деморализацію, яка при выборахъ дѣеся, зъ-ôтки по селахъ и мѣстахъ розходится и въ умахъ паствы, опущеной на хвилю душпастыремъ, закорѣнюеся. Чи ся деморализація народу мае не обходити священика? Чи досыть се, що ôнъ лично вдоволивъ, хотя бы и найсовѣстнѣйше, обовязкови выборôвъ, а о проче зовсѣмъ не журится. Чи престолъ выключае ôтчину? Чи мало се може обходити, коли черезъ стоянье зъ далека ôтъ всякои праведнои, на божôмъ законѣ основанои и званою его отвѣтнои агитаціи, ôтчина прійде надъ край згубы, або коли она окована, звязана западе въ довге омлѣнье, або и згладжена буде зъ лиця землѣ?

Удѣлъ въ выборахъ есть обовязкомъ взглядомъ себе самого. Жити посередъ неправды, лицемѣрства, безсовѣстного торгу всѣмъ, що людскому серцю дороге, — се рѣчь невыносима. Опустити руки тамъ, де ходитъ о увысканье поважаня своѣй церквѣ, мовѣ, идеаламъ народу, — се грѣхъ морального самоубійства. Скаже хто: „По що намъ силуватися, коли се на нѣчо не здасться!“ На те така ôтповѣдь. Правда, хто довгй лѣта боровся съ перешкодами, гнетомъ та всякимъ лихомъ, и не видитъ наслѣдкôвъ своеи боротьбы, — той може умучитися и пôдъупасти въ надѣи. Але-жь хто есть свѣдомымъ, що бореся за право и правду, той надѣѣ не тратитъ и рукъ не опускае: скорше головою наложитъ за правду, щобы дати о нѣй свѣдоцтво. Не сказавъ же Христосъ: „пукайте, а отворится вамъ“ и „чого-жь мене бьешь?“ Не ишли-жь апостолы въ свѣтъ, хочь всюды ждало ихъ переслѣдованье, муки и смерть? Не працюютъ-же безъ утомы и священики самй надъ выкорѣненьемъ дѣдичныхъ порокôвъ нашого народу? Якъ-жежь, если часъ неморальный, то и намъ ôтложити мораль до кута? Нѣ! И хочь-бы дѣланье наше було безъуспѣшне, то оно таки конечне для зазначеня нашого становиска, для протесту противъ безправя, для сповненя обовязку супротивъ церкви, ôтчины и насъ самыхъ.

Може скаже хто: добре, нехай! — але що значитъ *одинъ голосъ бôльше або менше?* А прецѣнь въ видимôмъ свѣтѣ повстаютъ найзначнѣйшй проявы зъ дрôбницъ, на котрй, вдавалобъ ся, не варта найменшои звертати уваги. Въ природѣ самôй звѣрятка дрôбненькй, замѣтнй ледво черезъ микроскопы, вдвигаютъ въ бездоннôмъ мори великй просторы сушѣ; адгезійна сила дробинъ пѣску прилучуе зерня до верняти и творитъ горы; инфузорійнй звѣрятка, котрыхъ въ капли воды тысячѣ, становлятъ подекуды истоту быту свѣта. Если-бъ тй невидимй робôтники нагло свою роботу залишили, повставъ-бы неладъ въ свѣтѣ. А дальше, сей одинъ голосъ бôльше або менше, се свѣдоцтво моральнои силы. Але ще бôльше. Скôлько то разôвъ одинъ-два голосы рѣшаютъ въ сѣй важнôй справѣ выборôвъ; скôлько то разôвъ може приключитися, що власне тй малодухи, котрымъ одинъ голосъ бôльше або менше такъ мало здаеся значити, сталися своимъ ôттяганьемъ ôтъ выборôвъ причиною, що люде нечестивыхъ засадъ и злои волѣ заволодѣли надъ правдою? Якъ то, годится-жь тогды, коли належитъ помагати побѣдѣ правды, забути на становиско сторожа вѣры и обычайности, на становиско пастыря душь, — покинути труслиро поле борбы за правду и мораль, а черезъ то полишити противникови свобôдну дорогу до власти, котру самй ажь надто добре ôтчуемо? А потому, съ якимъ правомъ умываемо руки и плачемо на гнетъ, кажучи, що мы невиннй наставшому лиху и увѣряемо себе самыхъ, що наша безчиннôсть и рôвнодушнôсть выстарчае, щобъ невинными себе оречи?!

Але не досыть, щобы до выборôвъ въ почутю обовязку якъ одинъ мужь являтися; не досыть, що выборы повиннй бути уважанй актомъ любови до ôтчины; они повиннй бути у священика заразомъ и — актомъ религіи. Кожда суспôльнôсть мае въ своѣмъ внутрѣ партіи, котрыхъ стремленя противнй святымъ идеаламъ народу и природнымъ его потребамъ и змаганамъ. Однй поводуются своими вузкими егоистичными поглядами и пристрастно ослѣпленй, ослѣпляютъ другихъ, менше ôтъ нихъ думаючихъ и знаючихъ; иншй для розрывки, за матеріяльнй користи, пôдносятъ згубнй оклики, ôтъ котрыхъ егоизмъ або недостача всякои моральности не дозволяе имъ ôтступити, а бездумство або выгôднôсть одиниць дае ихъ окликамъ потрѣбный контингентъ — и отъ партіи вже готовй. Що пристрасти партійнй при выборахъ суть великимъ лихомъ, яке ôтчинѣ можна заподѣяти, надъ тымъ може непотрѣбно розводитися.

Якежь становиско мае священикъ въ тôмъ взглядѣ заняти при выборахъ? Не инше, якъ становиско слуги божого, приносячого чисту жертву за себе и за народъ. Въ тôмъ то буде у него удѣлъ въ выборахъ актомъ религіи. Ôнъ не буде руководитися его егоистичными поглядами або неморальными окликами. Ôнъ свою личну користь не поставитъ понадъ добро ôтчины; ôнъ не стерпитъ, щобъ ему завязано очи або щобы ôтдався на безмысльне колесо, введене въ рухъ рукою злобы або индоленціи. Въ мужу свого выбору глядае ôнъ не гучного фаерверку псевдо-патріотизму, а честноты, вдалости, мужескои ôтваги и характеру, що не угинаеся, хочь-бы и все гнулося. Ôнъ не пôйде за тыми, що намагаются народъ его перемѣнити пôсля якого-тамъ шабльону, пôсля чіихсь-тамъ фантазій, выгрѣтыхъ при столику. Ôнъ знае, що ôтчина, съ всѣмъ тымъ що становитъ еи индивидуальнôсть народну — то надто велика святôсть, щобы съ нею експериментувати. Надъ индивидуальностею народу переходити до порядку, еи негувати, еи хотѣти змѣнити — се у священика значило-бъ святотатство, пôдниманье руки на боже дѣло, котре взнеслу и величну цѣль осягнути муситъ. А позаякъ народъ буде тогды лишь тою дорогою розвиватися, коли самъ до свого розвитку приложитъ руку и дорогою правды буде веденый, тожь выбôръ представителѣвъ народу буде для священика актомъ религіи. Отже не для остентаціи, а зъ внутрѣшного почутя религійности стане священикъ до выборôвъ и съ рукою на серци скаже: „чистй серця мого намѣреня!“

Готовись же, слуго Бога и ôтчины жертвоносче, гôднымъ статися борцемъ за святе и благородне дѣло! Мужно встань до великои борбы засадъ, и доведи своѣй ôтчинѣ дѣломъ тую любовь, що въ нутрѣ твоѣмъ палае. Не звѣщаю тобѣ повнои побѣды. Твоимъ оружіемъ божа и людска правда — по противнôй сторонѣ колесницѣ и сурмы... Але хочь-бы тебе побѣдили, ты покажешь, що не боявся борбы — а прапоръ правды, котрый ты высоко державъ сильною рукою, честно ослонитъ твое пораженье. Ôтданье твого голосу не буде безъ користи; оно буде урочистымъ протестомъ противъ неправдѣ и коррупціи. Ты сповнивъ свôй обовязокъ, напятнувавъ лжепророкôвъ, давъ примѣръ трусамъ, що мораль и при выборахъ — моралею муситъ зватися. Ты вказавъ дорогу правдѣ — и хочь-бы тебе на замѣчено або и обругано, — крѣпися: прійде день, може и недалекій, де правда тобою сѣяна переможе и ôтчина знову завôзве тебе до щирои услуги, а Богъ для своеи славы!

И. Н.

Законъ конгруальный

ухваленый дефинитивно обома палатами рады державнои звучитъ якъ слѣдуе:

Законъ зъ . . . . . , котрымъ выдаются провизоричнй рѣшеня о дотаціи католицкого клира.

За згодою обохъ палатъ рады державнои постановляю слѣдуюче:

Артикулъ I.

До введеня въ житье дефинитивного управильненя дотаційныхъ ôтносинъ катол. клира въ дорозѣ уставодавчôй маютъ обовязувати слѣдуючй провизоричнй постановы:

§. 1. Самостôйнымъ католицкимъ душпастырямъ и системизованымъ сотрудникамъ доповняеся ôтповѣдный минимальный дохôдъ (конгруа), о скôлько его не покрываютъ оплаты, привязанй до духовного уряду, зъ религійныхъ фондôвъ, взглядно же зъ ихъ державнои дотаціи.

Пôдъ выразомъ „самостôйнй душпастырѣ“ розумѣются всѣ тй духовнй, котрй маютъ право и обовязокъ выконувати душпастырство въ певнôй церковнôй громадѣ на пôдставѣ каноничнои институціи епископа діецезального або въ якій иншій способъ суть уповномоченй епископомъ діецезальнымъ до самостôйного выконуваня душпастырства, якъ мѣсцевй капеляны, завѣдателѣ парохій и т. д. Пôдъ выразомъ „сотрудники парохôвъ“ розумѣются тй духовнй, котрй суть приданй самостôйнымъ душпастырямъ епископомъ діецезальнымъ для помочи имъ въ выконуваню душпастырства.

§. 2. Дохôдъ минимальный означаеся на часъ наведеный на вступѣ сего артикулу для всѣхъ королевствъ и краѣвъ, заступленыхъ въ думѣ державнôй пôсля шемату I.

I. Въ Долѣшнôй Австріи.

	Душпастырѣ самостôйнй маютъ получити	Сотрудники. зр. а в.
1. У Вѣдни	1.800	500
2. чотыри милѣ докола Вѣдня		
а) приходы съ сист. сотруд.	1.200	400
б) „ безъ нихъ	1.000	—
3. по мѣстахъ и бôльшихъ мѣсцяхъ купелевыхъ . .	1.000	400
4. въ иншихъ мѣсцевостяхъ:		
а) приходы съ сист. сотруд.	800	350
б) „ безъ нихъ .	700	—

II. Въ Чехахъ, на Моравѣ, Шлеску и Горѣшнôй Австріи:

1. въ Правѣ и Бернѣ . .	1.200	400
2. въ Линцу съ Урфаромъ, въ Ридъ, Штаверъ, Велсъ и Опавѣ	1.000	400
3. двѣ милѣ докола Праги и Берна, по мѣстахъ звишь 5000 жителѣвъ и бôльшихъ мѣсцяхъ купелевыхъ . .	900	350
4. въ иншихъ мѣсцевостяхъ:		
а) приходы съ сист. сотруд.	800	350
б) „ безъ нихъ .	700	—

III. Въ Стиріи, Каринтіи, Краинѣ, Зальцбургу, Тиролю и Форарльбергу:

1. въ столици краю . . .	1.000	400
2. по мѣстахъ звышь 5000 жителѣвъ и бôльшихъ мѣсцевостяхъ купелевыхъ: .	800	350
3. въ иншихъ мѣсцевостяхъ:		
а) приходы съ сист. сотруд.	700	300
б) „ безъ нихъ .	600	—

IV. Въ Тріестѣ, Гориціи, Градисцѣ и Буковинѣ:

1. въ Тріестѣ	1.200	400
2. въ Чернôвцяхъ . . .	1.000	400
3. 2-милѣ докола Тріесту, въ мѣстахъ съ звышь 3000 жител. и бôльшихъ мѣсцяхъ купелевыхъ . . .	700	350
4. въ иншихъ мѣсцяхъ купел.	600	300

V. Въ Галичинѣ:

1. У Львовѣ и Краковѣ . . .	1.000	400
2. по мѣстахъ звышь 10.000 жителѣвъ, въ Подгужу коло Кракова и въ Бялѣ . . .	700	350
3. по мѣстахъ звышь 5.000 жит. и бôльшихъ мѣсц. купел. .	600	300
4. у всѣхъ иншихъ мѣсцевост.	500	300

VI. Въ Дальматіи:

1. Въ Задарѣ	800	350
2. по мѣстахъ звышь 2.000 жит., въ Лесинѣ, Макарску, Курцолѣ и бôльш. мѣс. купел.	600	300
3. въ иншихъ мѣсцевостяхъ .	500	300

Замѣтка. Пôдъ „бôльшими мѣсцевостями купелевыми“ розумѣются тй, о котрыхъ звѣстно въ досвѣду, що черезъ численну участь наступае дорожня потребъ до житя.

§. 3. Чи и о скôлько мае наступити доповненье въ поодинокôмъ случаю пôсля §. 1., рѣшае политична власть краева за порозумѣньемъ съ епископомъ діецезальнымъ на пôдставѣ фасій, котрй маютъ бути предложеными.

Для фасій о приходахъ и выдаткахъ въ цѣли доповненя конгруы маютъ обовязувати слѣдуючй засады:

1. Що до доходôвъ, то належитъ вчислювати лишь слѣдуючй моменты:

а) чистый зыскъ въ грунту и землѣ въ такôй высокости, въ якôй ôнъ есть означеный въ тыхъ же кавалкôвъ грунту для вымѣреня нового грунтового податку;

б) зыскъ въ чиншôвъ за вынаймленй будынки въ дѣйстнôй высокости по ôтструченю законнои квоты коштôвъ удержаня и амортизаціи;

в) зыскъ въ капиталôвъ, правъ приносячихъ зыскъ и промысловыхъ закладôвъ;

г) сталй ренты и дотаціи въ грошехъ, вартости грошевôй або натураліяхъ (сй послѣднй обчисленй по цѣнахъ пересѣчныхъ по 10-процентовôмъ ôтструченю ôтъ доходу брутто яко кошта здобутку).

Выимково при в) и г) може бути призволене ôтповѣдне ôтструченье ôтъ рентъ або ôтсоткôвъ ôтъ капиталôвъ зô взглядôвъ справедливости на кошта здобутку;

д) приходъ зъ надвышокъ зъ локального церковного маетку, о скôлько такй надвышки можна употребити на цѣли дотаційнй;

е) оплаты епитрахильнй въ сумѣ павшальнôй, котру мае означити краева власть въ порозумѣню съ епископомъ діецезальнымъ або на случай непорозумѣня, министеръ вѣроисповѣданя; при одержанôй въ такій способъ сумѣ епитрахильныхъ оплатъ треба ôтчислити суму 30 зр.;

ж) доходъ зъ всѣхъ стипендій на службы Божй и фундацій на функціи духовнй, котрй зôстали установленй ще передъ правосильностею сего закона о означенôмъ доходѣ, если вчисленю тыхъ же не стоитъ на перешкодѣ яка постанова акту фундаційного.

Всѣ фундаціи такого рода, основанй по правосильности сего закона суть безвыимково выключенй ôтъ вчисленя.

2. Що до выдаткôвъ слѣдуе вставити:

а) податки державнй ôтъ фасіонувати маючихся приходôвъ (1. а—ж), оплаты краевй, повѣтовй и громадскй и всякй иншй законнй додатки на публичнй цѣли якъ и еквивалентъ належитостей;

б) канцелярійнй выдатки на веденье метрикъ, де не покрываются зъ маетку церковного, ôттакъ выдатки, полученй съ веденьемъ уряду деканального (викаріяту повѣтового) въ сумѣ, маючôйся означити въ дорозѣ розпоряджень;

в) свѣдченя въ грошехъ и вартости грошевôй, опираючôйся на основѣ тяжачого зъобовязаня;

г) если число службъ Божихъ означеныхъ пôдъ 1. ж), котрй маютъ ôтправитися въ часѣ року, перевысшитъ означене число нормальне, приходъ зъ тыхъ стипендій на службы Божй, котрй душпастырь муситъ ôтдати на ôтправу другимъ духовнымъ; если ôтъ ôтповѣдныхъ поодинокихъ службъ Божихъ не есть означеный фундаційнымъ актомъ жадный певный доходъ, то слѣдуе задержати належитôсть стипендійну за службы въ діецезіи въ звычайнôй высотѣ. Число нормальне належитъ установити въ кождôй діецезіи въ порозумѣню съ епископомъ; если не дôйшло до порозумѣня, то слѣдуе приняти число 200;

д) бôльшй выдатки на будынки, котрй пôсля законôвъ обовязуючихъ спадаютъ на бенефиціята.

Противно, всѣ выдатки, ôтносячйся до особистого удержаня (удержаня дому), котрй стоятъ въ звязи съ загосподарованьемъ грунту и землѣ, якъ такожь такй, котрй повстаютъ черезъ зарядъ будынкôвъ парохіяльныхъ пôсля обовязуючихъ приписôвъ, не слѣдуе вчисляти. Выятково може бути призволене вчисленье при надзвычайныхъ выдаткахъ, на пр при забезпеченю на случай браку воды.

Означенье часу, въ якôмъ належитъ предкладати фасіи, якъ такожь рôдъ и способъ, якъ ихъ укладати, якъ переглядати и поправляти и якъ и ôтъ коли мае наступити побиранье признаного конгруального доповненя, означуеся въ дорозѣ администраційнôй.

§. 4. Коли покажеся, що якій доходъ, признаный обовязуючими постановленями, зôставъ утаеный або якій выдатокъ зôставъ съ свѣдомостею ложно поданый, то на особы, отвѣчальнй за правдивôсть фасіи, накладаеся кара грошева ажь до высоты тои сумы, о котру фондъ религійный або скарбъ державный зôстане ушкодженый.

Въ иншихъ случаяхъ якои незгôдности належитъ поправити цѣлковито фасію и лишь пôсля обставинъ наложити сплату коштôвъ за переведенье поправки.

§. 5. Администраторы опорожненыхъ парохій получаютъ свое удержанье зъ фондôвъ религійныхъ. Оно залежитъ ôтъ высокости конгруы, яка приходитъ въ дотычнôй парохіи пôсля §. 2., и выноситъ при парохіяхъ до 500 зр. конгруы: тридцять зр.; при парохіяхъ до 600 зр. конгруы: сорокъ зр.; при такихъ же съ 700 зр. до 900 зр. конгруы: пятьдесять зр., а въ тыхъ, де 1000 зр. або бôльше конгруы: шѣстьдесять зр. мѣсячно.

Завѣдателѣ опорожненыхъ парохій, котрыхъ мѣсячна платня выноситъ 30 зр., не суть обовязанй ôтправляти фундаційныхъ службъ, хиба за стипендію, епископомъ назначену.

Администраторы ex currendo одержуютъ ремунерацію, котра мае бути кождый разъ ôтдѣльно означена, но не може перевысшати нѣколи двѣ третыхъ частей звычайного удержаня администраторôвъ.

§. 6. Душпастырѣ, ставшйся *безъ своеи* вины неспособными до службы, одержуютъ безъ взгляду на якій-небудь ихъ приватный доходъ, пенсію дефициентôвъ, котра означуеся пôсля залученого шемату II.

Шематъ II установляе пенсію для самостôйныхъ душпастырôвъ, маючихъ 10 лѣтъ службы або менше — 300 зр.; для тыхъ, що маютъ бôльше якъ 10 лѣтъ службы росте пенсія въ мѣру побиранои конгруы и лѣтъ службы — ôтъ 350до 600 зр. Сотрудники получаютъ ажь до 10 лѣтъ службы 225 зр. пенсіи, а для тыхъ, що маютъ бôльше якъ десять лѣтъ службы росте пенсія лишь въ мѣру лѣтъ службы ôтъ 225 зр. до 300 зр. По 30 лѣтахъ службы получаютъ сотрудники 300 зр. пенсіи.

Тй платнѣ для дефициентôвъ, о скôлько не можна ихъ покрыти зъ доходôвъ парохіяльныхъ, слѣдуе покрывати зъ фондôвъ религійныхъ, взглядно же зъ ихъ державнои дотаціи.

На случай надзвычайныхъ тѣлесныхъ ушкоджень дефициента може министеръ просвѣты выимково призволити ему на высшу платню, якъ ему пôсля шемату належалась бы, однако лишь до максимальнои сумы 600 зр. для душпастыря самостôйного, а 400 зр. для сотрудника приходского.

§. 7. До посадъ душпастырскихъ, для котрыхъ доси конгруа разомъ съ платнею зъ фондôвъ религійныхъ була вымѣрена въ бôльшôй сумѣ, якъ се мае мѣсце пôсля постановъ сего закона, сй постановы маютъ примѣненье доперва при новôмъ обсадженю и лишь тогды, если дотычна высша конгруа не основуеся на якôмъ специяльнôмъ титулѣ правнôмъ.

Неспособнй до службы душпастырѣ (дефициенты), котрй берутъ высшу платню, яка имъ припала-бы пôсля постановъ сего закона, остаются дальше при дотеперѣшнôй платни.

§. 8. До посадъ душпастырскихъ, котрй суть прилученй до монашеского товариства, постановы сего закона не ôтносятся.

Артикулъ II.

§. 9. Доповненя дотацій, установленй симъ закономъ, а именно дотаціи духовныхъ сотрудникôвъ (§. 1.), платнѣ и ремунераціи администраторôвъ (§. 5.) и платнѣ для дефициентôвъ (§. 6.) маютъ обовязувати ôтъ 1 сѣчня 1886 въ повнôй сумѣ, доповненя же дотычно конгруы самостôйныхъ душпастырѣвъ (§. 1.) ôтъ 1 сѣчня 1887 въ половинѣ а ôтъ 1 сѣчня 1888 въ цѣлости.

§. 10. Выконанье сего закона поручаеся министрови просвѣты и вѣроисповѣданя и министрови финансôвъ.

Агенты англійскй межи Поляками.

Недавно доносила „N. Reforma“ що англійскй агенты стараются выкликати въ Царствѣ польскôмъ ворохобню Полякôвъ, щобы симъ способомъ зробити Россіи диверзію и змусити еи до уступствъ въ справѣ конфликту афганьского. Другу таку вѣсть приносить „Kur. Lwowski“ въ письмѣ одного Поляка зъ Лондону, датованôмъ дня 27 марта. Листъ сей подаемо дословно въ перекладѣ: „Одна зъ краковскихъ часописей выступила съ остереженьемъ передъ англійскими агентами выслаными до Царства польского, щобы выкликати тамъ ворохобню, а котрй мали такожь поступити до Галичины, щобы тамъ позыскати собѣ прихильникôвъ. Статія ся зачудувала мене, але по хвили, замѣтивъ я що то якійсь „страшкôвъ сынъ“ такъ доказуе. Моя гадка здавалась тымъ имовѣрнѣйшою, позаякъ доказôвъ сихъ другй часописи не повторили. Оногды довѣдавсь я однакожь ôтъ достовѣрнои особы, що остереженье се зовсѣмъ не есть выдумкою а чистою правдою. По поводу афганьского конфликту хоче Англія зробити Россіи диверзію. Въ тôй цѣли выслала зъ Англіи ôсѣмъ агентôвъ (котрыхъ названо менѣ по имени) до Царства польского въ цѣли выкликаня тамъ ворохобнѣ. Недавна демонстрація робôтникôвъ безъ хлѣба въ Варшавѣ мае бути ихъ дѣломъ. Въ Варшавѣ утворилася громада польскихъ обывателѣвъ, котрй ставляютъ агентамъ контръагитацію; часъ покаже, на скôлько ихъ стараня покажутся хосенными. Робятъ они однакожь що можутъ и выслали остерѣгаючй ôтозвы до часописей галицкихъ. Суть дуже позитивнй данй, на пôдставѣ котрыхъ можна съ певностею утверджати, що агенты англійскй суть вже въ Галичинѣ або кождои хвилѣ можна ихъ сподѣватися. Люде, любячй край, робятъ ôтповѣдий кроки, щобы пересторегчи Полякôвъ, перебуваючихъ въ Англіи а ужитыхъ черезъ англійске правительство до агитаціи, а евентуально ôтклонити ихъ ôтъ намѣреня спомагати сю агитацію, котра въ теперѣшнôй порѣ може лишь якъ найгôрше вплынути на нашй ôтносины въ Царствѣ, бо попиранье ворохобнѣ въ цѣли безъосновныхъ демонстрацій може выкликати лишь репрессаліи зъ стороны Россіи и нещастя труднй до обчисленя въ своихъ наслѣдкахъ.“

ДОПИСИ.

Зъ Кôцманя.

I. (*Борба противъ піяньства*) На засѣданю громадскои рады въ Кôцмани дня 8 л. марта с. р. поставивъ господарь и членъ рады п. Стефанъ Бояновскій внесенье, котре за-для его великои важности наводимо въ повнôй основѣ.

„Не ôтъ сегодня — говоривъ п. Бояновскій — але ще ôтъ 1876 р., отже ôтъ 9 лѣтъ бажали и старалися нашй щирй пріятелѣ приводити насъ бѣдныхъ хлѣборобôвъ до лучшого быту, до поправы нашои гôркои и оплаканои долѣ. За часôвъ покôйного, народъ рускій любячого, старосты пов. Мих. Келера и за тогдѣшного начальника громадского, неменшого народолюбця п. Іоана Гаввера ôтбувалися въ нашôй школѣ народнôй черезъ два роки що недѣлѣ и свята по полудни ôтчиты о господарствѣ, о новыхъ мѣрахъ и вагахъ и о тверезости. И сегодня памятаютъ и пригадуютъ собѣ нашй люде тую красну и пожиточну науку для насъ селянъ, що любо було слухати и до серця приняти. Бо якъ-же можна й забути многоважнй слова нашого друга-учителя, правдивого народолюбця, п. директора Ивана Микитовича, котрый кликавъ: „Перестаньте люде горѣвку пити, бо будете, якъ Цыганы по свѣтѣ блудомъ ходити! Заберутъ Вамъ шинкарѣ за горѣвку хату и ниву, наженутъ въ свѣтъ родину пяну та лѣниву... Та Господь не сотворивъ рôдъ людскій для горѣвки, — Господь дамъ вамъ земленьку яко рай, а вы самй нерозумомъ вашимъ, піяньствомъ вашимъ зъ раю зробили пекло.“ Не диво, що люде по такôй мудрôй науцѣ спѣшили до дому, а не до коршмы; наука упала на плодоносну землю, бо ôтъ того часу есть вже звышь сотки газдôвъ въ селѣ, що жіютъ тверезо съ всею родиною. Честь велика за розумнй науки нашому пріятелеви, директору п. Микитовичу!

Такожь и тогдѣшна громадска рада въ Кôцмани съ начальникомъ п. І. Гаввеpомъ та рускимъ народолюбцемъ секретаремъ громадскимъ Кисѣлевскимъ (ôнъ теперь въ Топорôвцяхъ) всѣми силами старалася, щобы ширити тверезôсть въ Кôцмани. Якъ свѣдчитъ протоколъ изъ засѣданя громадскои рады зъ дня 22 грудня 1876 р.; одноголосно постановлено: 1) Т. зв. „храмъ“ на св. Николая въ Кôцмани мае обходитися лишь ôтправою богослуженя и обдарованьемъ нищихъ хлѣбомъ и грôшми и строго, пôдъ карою 5—10 зр. заказано скликувати до хаты людей на „почестне“ и горѣвкою та другими острыми напитками напоювати. Мѣсцева полиція мала наказъ неповинуючихъ-ся тôй постановѣ газдôвъ до громадского уряду поименно подавати. То жь и не було видати пяницъ по селу, не було чути крикôвъ и войкôвъ; всѣ святкували храмъ св. о. Николая молитвами и добрыми дѣлами. 2) Такожь було рѣшено, щобы весѣля въ 24 годинахъ ôтбувалися, а т. зв. „пропоѣ“ знести. 3) Дальше було заказано збôже, шульки, муку и т. п. мѣняти за горѣвку. — Щобы тверезыхъ ôтъ пяницъ ôтлучити, то начальникъ громадскій купивъ тогды „книгу св. тверезости“ у п. Спожарского у Львовѣ, до котрои мали вписуватися приступаючй до тверезости. Панъ-отець бл. п. Грыбовичь занимався вписомъ; але — жаль сказати — ôнъ не мавъ ôтваги а може и доброи волѣ — най ему Богъ проститъ — прійти съ ревною помочею сему святому дѣлу въ громадѣ кôцманьскôй. Пок. панъ-отець боявся, щобы многомиліонный православный фондъ, котрый есть властителемъ кôцманьскои пропинаціи, не потерпѣвъ черезъ тверезôсть страты..

Если вже передъ 9 роками старанося о тверезôсть и поставлено не слабй пôдвалины, то пытаюся теперь: чому мы, теперѣшнй раднй громады Кôцманя, загнувши руки, съ холодною кровію приглядаемося, якъ нашй люде черезъ піяньство морально и матеріяльно пропадаютъ? Маемо двохъ прихильныхъ намъ панъ-отцѣвъ, протоерея о. Іоана Гомивку и сотрудника о. Елевтерія Дашкевича и не стараемося, абы пôдъ ихъ проводомъ повстало у насъ чимъ скорше братство „тверезости“, якй вже маютъ деякй маленькй села, якъ Суховерхôвъ, Валява, Дорошôвцѣ и др. За тверезостею же иде просвѣта и добробытъ. Чи се не соромъ для нашого мѣсточка, щобъ его обывателѣвъ „пяницями“ прозывано, коли мѣжь нами суть сотки тверезыхъ? За що маютъ невиннй терпѣти за винныхъ? Вступѣмъ отже на дорогу вказану въ 1876 р., не залишаймо тверезости, безъ котрои нѣколи не дочекаемося добра, щастя и славы. Для того я ставляю слѣдуючй внесеня, котрй прошу взяти пôдъ нарады и ласкаво приняти:

1) Начальникъ Кôцманя мае удатися письменно до тутешного ц. к. староства съ просьбою, щобы законъ противъ піяньства зъ д. 19 липня 1877 р. бувъ не тôлько на папери въ коршмахъ выставленый, але абы его такожь ц. к. жандармерія строго выконувала. Такожь мѣска полиція мае строго уважати и переступникôвъ згаданого закона подавати до вѣдомости уряду громадского.

2) Всѣ давнѣйшй постановы о тверезости, записанй въ протоколахъ громадскихъ зъ 1876 р., маютъ бути предложенй на слѣдуючôмъ засѣданю и на ново впровадженй.

3) Танцѣ и другй забавы маютъ бути такъ довго заказанй, доки молодѣжь не буде учащати правильно на катехизацію въ недѣлѣ и свята и доки войки та крики въ тіи днѣ цѣлкомъ не утихнутъ.

4) Въ найкоротшôмъ часѣ мае ôтбутися въ Кôцмани мисія тверезости, а въ еи память поставити православный хрестъ съ отвѣтною рускою написею посередъ торговицѣ. На той хрестъ громадска рада нехай жертвуе 15 зр. ôтъ Кôцманя, яко першого основателя“.

Всѣ наведенй внесеня пп. раднй приняли одноголосно; навѣть пропинаторъ п. Германъ Бергеръ голосувавъ за принятьемъ внесень и першій обѣцявъ 2 зр. ôтъ себе на хрестъ тверезости...

Потому приступлено до выбору комитету, котрый мае занятися поставленьемъ хреста тверезости и выготовленьемъ статута для братства тверезости, котре мае получитися съ мѣсцевою читальнею. До комитету выбрано 13 членôвъ, именно: 1) гр.-прав. протоерея Іоана Гомивку, 2) его сотрудника Елевтерія Дашкевича, 3) рим.-к. пароха Кароля Пельца, 4) гр.-кат. администратора Юліяна Герасимовича, 5) начальника громадского Василя Снятинчука, 6) директора народнои школы Ивана Микитовича, 7) властителя реальностей Іоана рыцаря де Гаввера, 8) аптикаря и голову читальнѣ въ Кôцмани, Кирила Окуневского, 9) властителя реальности Александра Ивановича, 10) власт. реальн. Грегора Поклитаря, 11) господаря Стефана Бояновского, 12) присяглого и касіера громады Стефана Булавку и 13) теслю и господаря И. Лоюка. — Выбôръ выпавъ якъ найкористнѣйше. Всѣ выбранй мужѣ великого вплыву мѣжь народомъ и посѣдаютъ повне довѣріе. Священикôвъ всѣхъ трехъ обрядôвъ выбрано для того, щобы они, кождый въ своѣй церквѣ проповѣдали о тверезости, своихъ парохіянъ до неи наклоняли, до чого особливо теперь при Великоднôй сповѣди маютъ добру нагоду, и въ загалѣ одномысленно въ намѣреню „народъ отверезити“ дѣлали. Кромѣ со. Дашкевича, Пельца, Герасимовича и п. Гаввера всѣ прочй паны суть такожь радными громады Кôцманя, — тожь можна смѣло и певно

выдавъ частковй мапы середнои Европы въ форматѣ 1:750.000, кôльканайцять мапъ специяльныхъ монархіи Австро-Угорскои и карту окреотности Темешвару въ тôмъ самôмъ форматѣ.

— **На Руску Бурсу въ Стрыю** вплынули за часъ ôтъ 1 л. сѣчня до 12 лат. марта 1886 слѣдуючй датки: Рада повѣтова жидачѣвска 50 зр.; торговля пп. Лехицкого и Костеркевича 15 зр. По 8 зр.: о. Авдыковскій зъ Добрянъ, (а то ôтъ себе 1 зр., ôтъ старш. и мол. братства въ Добровлянахъ 4 зр., ôтъ стар. братства въ Добрянахъ 3 зр.) и о. Шуховскій зъ Братковець. О. Медведскій зъ Нинева 7 зр. 12 кр. зъ коляды. По 6 зр.: о. Головацкій зъ Кавска (ôтъ себе 1 зр., ôтъ громады 2 зр. зъ коляды 3 зр.), о. Нижанковскій зъ Дѣдушиць великихъ (ôтъ себе 1 зр., ôтъ прихожанъ 5 зр.). Гром. Пôдгородцѣ (черезъ Ред. „Дѣла") 5 зр. 60 кр. По 5 зр.: о. Железхôвскій зъ Козьовы, о. Васильковскій зъ Могильницѣ (ôтъ себе 3 зр., ôтъ гром. Могильницѣ и Романова 2 зр.). По 4 зр.; о. Гриневецкій зъ Мельнича ôтъ себе и громады, о. Михайловичь изъ Славска, гром. Побукъ (зъ коляды), о. Теодоровичь зъ Синевôдска нижного (а то ôтъ себе 80 кр., зъ акафисту 2 зр. 20 кр., зъ скарбоны братскои 1 зр. 20 кр.). По 3 зр.: о. Рѣпецкій зъ Синевôдска выжного (вкл. членьска), старше и молодше братство изъ Стрѣлкова, о. Марчакъ зъ Баличь пôдгôрныхъ (ôтъ себе 1 зр., ôтъ братства церк. 2 зр.), о. Балкевичь зъ Баличь подорожныхъ (ôтъ себе 1 зр., ôтъ братства церк. 1 зр., зъ акафисту въ Сулятычахъ 1 зр.). По 2 зр.: громада Попôвцѣ и Криволука (черезъ Ред. „Дѣла") о. Конст. Левицкій зъ Журавна, о. Вас. Небыловець изъ Перегиньска, гром. Ямельниця (черезъ Ред. „Дѣла"); о. Колесса зъ Ходовичь (ôтъ себе 1 зр., ôтъ прихожанъ 1 зр.). По 1 зр.: гром. Бережниця (зъ коляды), о. Дим. Луговый зъ Цуцилова, о. Каленюкъ зъ Долголуни, пп. Мел. Гладышовскій и Вахнянинъ изъ Стрыя. — Крôмъ того вплынуло зъ представленя театрального 27 зр. 52 кр.; титуломъ ôтсоткôвъ ôтъ Института Ставропигійского 27 зр. 71 кр.; инчихъ 3 зр. 15 кр.; за опроданый матеріялъ будовый 88 зр. 80 кр.; изъ складки въ церки Срыйскôй въ день Нового Року 12 зр. 50 кр. Вп. п. Вас. Ковальскій зъ Вѣдня переславъ ôтъ безъименного дателя 10 зр., котрй пôсля объявленои волѣ жертвуючого роздѣлено помѣжь двохъ убогихъ ученикôвъ. — Отъ початку 1885 року вплынуло на Стрыйску Бурсу 328 зр. 40 кр. готôвкою. Складаючи Вп. Добродѣямъ щиро-сердечну подяку за ихъ щедрй жертвы, пригадуе Выдѣлъ тымъ Вп. Родимцямъ, на руки котрыхъ выславъ бувъ съ початкомъ сего року ôтозву, съ просьбою о датки на цѣли товариства, абы зволили понадсылати зôбранй ними квоты якъ найскорше на руки Выдѣлу Бурсы — и поручаесь надальше ласкавымъ взглядамъ кождого сѣй народнôй справѣ прихильного серця. — *Отъ Выдѣлу Рускои Бурсы въ Стрыю.*

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Митр. консисторія вставилася до ц. к. намѣстництва за личнымъ додаткомъ для оо. Юліяна Красицкого, пароха въ Саджавцѣ и для Антонія Сабата, пар. въ Залучу надъ Черемошемъ.

Окружный судъ у Львовѣ завѣдомляе, що грамота презентаційна, выставлена для о. Теоф. Кисѣлевского п. Изабелею Кшечуновичевою на Скоморохи есть важною.

Завôзванй до каноничнои институціи оо. 1) Іоанъ Щуровскій на Струтынъ и Ник. Кумановскій на Нѣмшинъ.

Митр. консисторія вставилася до ц. к. намѣстництва о згоду на каноничну институцію оо. Іоана Редкевича на Лютовиска и Александра Петровича на Залôзцѣ новй.

Презвиту на Зарудье, дек. зборôвского одержавъ о. Іоанъ Редкевичь.

Введеный о. Іоанъ Герасимовичь яко парохъ въ Турю, дек. олеського.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

✝ **Евфрозина зъ Дѣдицкихъ Ванковичь**, вдова по о. Игнатію Ванковичу, бувшôмъ приходнику въ Смерековѣ, жовкôвского деканата упокоилася дня 16 (28) марта въ 77 роцѣ житя въ Жовкви. Покôйна пожертвувала цѣле свое скромне майно на добродѣйнй цѣли, основавши зъ капиталу 2.000 зр. одну стипендію для родины Ванковичѣвъ и Дѣдицкихъ и подаруваши цѣннй паперы тремъ церквамъ: въ Смерековѣ, Мостахъ великихъ и Дахновѣ. Много руско-народныхъ добродѣйныхъ заведень утратили въ Покôйнôй щиру покровительку. Вѣчна ѣй память!

✝ **Иванъ Савицкій**, учитель народный, умеръ въ Потуторахъ пôдъ Бережанами дня 19 марта с. р. въ 83 роцѣ житя. Учителемъ бувъ ôтъ 40 лѣтъ и ажь передъ рокомъ бѣдного старця увôльнила рада шкôльна ôтъ службы по причинѣ, що не мôгъ вже працювати. Пенсіи не дано ему нѣякои, бо служивъ яко провизоричный учитель. Пок. старець выховавъ въ Потуторахъ и Слобôдцѣ цѣле поколѣнье письменныхъ людей. По увôльненю зô службы бѣдувавъ и умеръ въ найгôршôй нуждѣ, такъ що похоронено его навѣть безъ священика. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Монографіи по исторіи западной и юго-западной Россіи"** проф. Володимира Антоновича вышли въ Кіевѣ яко першій томъ повного выданя творôвъ ученого кіевского професора. Цѣна безъ пересылки 2 рублѣ. Набути можна въ книжнôмъ магазинѣ бувш. Л. В. Ильницкого въ Кіевѣ.

— **„Мазепа и Мазепинцы"**. Исторична монографія Ник. Костомарова. Выданье друге, 1885. Цѣна 3 рублѣ. Набути можна въ книжнôмъ магазинѣ Болеслава Корейво въ Кіевѣ.

— **„Неспарована пара"**, драма въ 5 дѣяхъ. Кіевъ, 1885. Цѣна 50 коп. (Складъ въ книжн. магаз. б. Л. Ильницкого.)

— **„Старосвѣтскй казки"** А. Грабины. Кіевъ, 1885. Цѣна 10 коп. (Складъ тамъ-же.)

— **„Новосвѣтскй казки"** А. Грабины. Кіевъ 1885. Цѣна 20 коп. (Складъ тамъ-же.)

— **„Влюбленый жидъ"**. Жартъ-водевиль въ 1 дѣи, Бораковского. Кіевъ, 1885. Цѣна 25 коп. (Складъ тамъ-же.)

— **„Рускій Правотарь домовый"**. Ôтъ послѣдной нашои оповѣстки появилося дальшихъ пять аркушѣвъ „Руск. правотаря домового", а именно 14—18 включно на стор. 209—288. Содержанье ихъ слѣдуюче: Вѣрителѣ спадку и выконавець розпорядку послѣдной волѣ. Признанье спадку и позвы о наслѣдство. Спôльнôсть. Права спôльникôвъ до рѣчи спôльнои. Отновленье границь и домнѣвочна спôльнôсть. Умовы (контракты). Умовы и ихъ подѣлъ. На що при заключеню умовы головно треба уважати? Правнй ôтносины при умовахъ. Побôчнй постановы при умовахъ. Правила выяснюваня умовъ и поясненье умовъ. Правила осторожности и розуму. Форма умовъ. Пунктаціи. Части складовй умовъ и стемплѣ. Даровизны. Контрактъ перехованя. Контрактъ выгодинъ. Контрактъ пожички. Форма записей довжныхъ и осторожности при умѣщеню истины. На що треба уважати при пожичцѣ. Осторожности при сплатѣ пожички. Форма записи довжнои. Контрактъ уповномочненя. Права и обовязки повномочника. Розвязанье контракту повномôцтва. Орудованье справами безъ припорученя. Контрактъ замѣны. — Надто въ тыхъ пяти аркушахъ помѣщено 37 взôрцѣвъ прерôжныхъ контрактôвъ и подань — а именно ôтъ 100,—136, а также при кождôмъ родѣ контрактôвъ подано розправу о належитостяхъ скарбовыхъ, якй треба оплачувати. Аркушѣ 19. и 20. складаются. — Пôдписанй авторы чинятъ изъ своеи стороны все, щобы вдоволити руску суспôльнôсть, и докладаютъ всѣхъ силъ, щобы довго выжиданый пôдручникъ вже съ кôнцемъ мая с. р. побачивъ свѣтъ Божій. Суспôльнôсть наша однакожь въ послѣдныхъ часахъ почала призабувати на выдавництво, котрого домагалася на всякихъ зборахъ товариствъ и по часописяхъ ôтъ своихъ правникôвъ: ôтъ довшого именно часу предплаты плывутъ дуже скупо, такъ що нема чимъ оплатити друкарнѣ! Не помогли навѣть проспекты высыланй передъ мѣсяцемъ до знаныхъ патріотôвъ рускихъ! Мимо того мы ще разъ ôтзываемось до нихъ: поскорѣтъ Вповажанй съ предплатою и заохочуйте своимъ вплывомъ другихъ до предплаченя дѣла, при помочи котрого Русь наша засыпле уряды и власти рускими поданями... Предплата на першій томъ „Руск. правотаря домового", доки еи не пôдвысшимо, що наступитъ по выходѣ, выноситъ теперь все ще тôлько 3 зр. 25 кр. — *Василь Лукичъ и Юліянъ Семигинôвскій.*

— **„Нового Зеркала"** ч. 6. зъ дня 15 (27) марта мѣститъ на передовôмъ мѣсци стихъ „Ганделесы" Ратая. Ôттакъ идутъ: „Лекція зъ астрономіи" Вычосы, „Два сонни усмѣхи", образокъ Олексы Мотыля; „Потопъ"; „Райхоратъ не корчма" У. Падуры; Старй панны а сила Англіи; Дефиниція краснои женщины; Телеграмы латиньского обряду; Славословіе Юл. Черкавского; Pompes funebres въ сѣракахъ; Господарство въ краю; „Pobożne wzdychania JW. P. Euzebiusza Czerkawskiego" Мирона; Не до вылѣченя; Дръ медицины а дръ правъ; „Мир"-на политика (съ илюстраціею).

— **Въ ч. 6 „Школьнои часописи"** зъ дня 16 (28) марта 1885 помѣщено на передовôмъ мѣсци конець статіи п. з. Платня учителѣвъ. Ôттакъ иде конець розвѣдки природописнои Верблюдъ — Дописи (Отъ Городенки и ôтъ Снятына) и новинки. Въ фейлетонѣ: продовженье цѣннои статіи Еварницкого: Топографичный описъ Запорожа, та продовженье стат. Сирія и Палестина. — „Школьна часопись", редагована дуже совѣстно и практично, а симпатія якою она тѣшится межи нашими особливо народными учителями, котрыхъ потребы редакціи добре звѣстнй, есть найлучшимъ доказомъ еи хосенности и потребы. „Школьна часопись" сталася необъхôдною майже для кождого Русина-учителя, но позаякъ она служитъ справѣ выхованя, що обходитъ не лишь станъ учительскій, но цѣлый загалъ рускій то сподѣватися, що она знайдеся на столѣ кождои рускои родины.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. В. Р. въ Гладышовѣ. Получили мы 5 зр. Дакуемо.

Подяка.

Коли я бувъ учителемъ въ Сухорѣчахъ повѣта львôвского, бувъ тамъ тогды душпастыремъ о. Левъ Туркевичь, нынѣшный гр.-к. парохъ при карнôмъ заведеню у Львовѣ. Въ его особѣ мали громадяне дѣйстного духовного отця, школа ревного пріятеля и учителя религіи, а я великого друга и безъинтересовного добродѣя. Судьба хотѣла, щобы сей чоловѣколюбець и душпастырь дôстався до Львова, а я до Ляшокъ, села, положеного о милю ôтъ Львова. Якъ въ Сухорѣчахъ запавъ я бувъ два разы въ велику тифусову хоробу, и зъ стороны сего мого великого Добродѣя дôзнавъ я безъинтересовнои помочи и опѣки, такъ хотѣла доля, щобы я въ Ляшкахъ впавъ нъ небезпечну нервову горячку, котра вже сего року на кôлька тыжднѣвъ прикувала мене до лôжка и грозила навѣть смертею. Опѣкунча рука Всеч. о. Льва Туркевича берегла мене и тутъ. Коли довѣдався о моѣй хоробѣ и о горю моеи родины, середъ ночи вышукавъ лѣкаря и власнымъ коштомъ выславъ его на село до мене, щобы въ мысль пословицѣ „стереженого и Богъ стереже" матери и пятери дрôбнымъ дѣтямъ лѣчити батька. Воля Бога пôднесла мене при помочи сего Добродѣя мого вже третій разъ зъ ложа смерти. Яко убогій сельскій учитель не можу инакше ôтвдячитися сему мому и моеи родины Добродѣеви, якъ, подаючи се милосердне дѣло ближнёго до прилюдной вѣдомости, просити Всевышнёго, щобы Его для добра людскости хоронивъ на многй лѣта въ крѣпкôмъ здоровю и постояннôмъ щастю.

Завсѣгды вдячный *Михаилъ Сіякъ*, съ женою и 5 дѣтьми, учитель въ Ляшкахъ.

Надôслане.

Заявленіе.

Вслѣдствіе нелѣпыхъ слуховъ, роспространяемыхъ газетными сплетниками, недоброжелательными русско-народному дѣлу, Дирекція Общого рольничо-кредитного Заведенія для Галиціи и Буковины симъ во всеобщое свѣдѣніе заявляетъ слѣдующое:

1) Вслѣдствіе значительного займа, подъ весьма выгодными условѣями, заключенного съ русскими капиталистами, всѣ грошевыи затрудненія, вызванныи временно большимъ напоромъ вкладчиковъ, въ настоящое время устранены.

2) Всѣ платежи вкладчикамъ на текущіи счеты и по сберегательной касѣ производятся безостановично и безпрепятственно — ежедневно, кромѣ дней воскресныхъ и праздничныхъ.

3) Всѣ грошевыи вклады и обовязательства Заведенія относительно третьихъ лицъ въ настоящое время вполнѣ обезпечены.

4) Реорганизація Заведенія уже окончена — вексельныи и торговыи операціи совершенно прекращены, а выдача короткосрочныхъ займовъ подъ залогъ недвижимой собственности будетъ продолжатися якъ до сихъ поръ. Долгосрочныи займы будутъ выдаватися только на случай покупки земли заемщиками. Ровнымъ образомъ будетъ открытъ личный кредитъ для сельскихъ хозяевъ, въ особенности для священниковъ.

Въ виду пониженныхъ процентовъ, платимыхъ за вклады, процентъ за выдаваемыи займы въ скоромъ времени будетъ значительно пониженъ.

Выдача займовъ подъ ручныи залоги (фанты) значительно увеличится, съ возможнымъ пониженіемъ процентовъ.

Львовъ, 31 марта 1885 г.

Дирекція.

„Надôслане". Въ теперѣшнôй острôй и змѣннôй порѣ року не ôтъ рѣчи буде згадати на сѣмъ мѣсци о однôй найпопулярнѣйшôй специяльности фармецевтичнôй, именно о звѣстнôмъ „Pain-Expeller-ѣ" съ „котвою". Вырôбъ сей величаеся майже ôтъ двайцятъ лѣтъ величезнымъ а такожь и заслуженымъ розповсюдненьемъ, позаякъ мае для кождого въ житю щоденнôмъ въ найрôжнороднѣйшихъ такъ лекшихъ, якъ такожь и тяжшихъ, найчастѣйше зъ перестудженя походячихъ недугахъ тымъ бôльше значенье, що есть средствомъ дешевымъ даючимся легко приноровити, тревалымъ и непôдпадаючимъ жадному зôпсованю а що найважнѣйше, нехибнымъ. Повинно бути для того въ кождôй хатѣ въ запасѣ. Получити можна у всѣхъ аптикахъ. Само черезъ себе розумѣеся, що бесѣда тутъ лишь о правдивôмъ Pain-Expeller-ѣ съ „котвою". 1238 (5—5)

Особамъ проживаючимъ далеко ôтъ лѣкаря и аптики, отже жителямъ селъ въ загалѣ, особливо-же парохіямъ сельскимъ, пп. учителямъ сельскимъ, лѣсничтвамъ и т. д. можна на пôдставѣ многолѣтныхъ досвѣдôвъ яко практичный пôдручникъ домовый, такъ въ проминаючихъ щоденныхъ занедужаняхъ, якъ такожь и въ пристарѣлыхъ хоробахъ, поручити якъ найбôльше дуже хосенну илюстровану брошурку 1233 4—5

„Пріятель хорыхъ".

Брошурка та мѣститъ такожь автентични доказы добрыхъ наслѣдкôвъ порученыхъ въ нѣй средствъ. **Нового 135-ого польского** выданя сеи книжочки достарчае книгарня *„Richters Verlags-Anstalt in Leipzig"* на жаданье кождому безплатно и франко.

Асистентъ Вѣденьского Гомеопатичного Клиничного Шпиталю на Леопольдштатѣ находячогося,

Докторъ Медицины

ПОГОРЖЕЛЬСКІЙ,

проѣздомъ у Львовѣ остановившійся, принимае и дае ôтъ 11—12 годины раномъ щоденно визиты и порады всякого рода недужимъ, и лѣчитъ медико-гомеопатичнымъ способомъ якъ мужчинъ, такъ и женщинъ ôтъ всякихъ въ загалѣ болѣзней вѣрно и скоро; навѣть и въ такихъ болѣзняхъ, въ котрыхъ альопатія не була въ станѣ вылѣчити; недужй же пацієнты, котрымъ обставины не дозволяютъ зъ мѣсця ôтлучитися, можутъ и письменно въ рускôмъ и польскôмъ языкахъ порадитися якъ въ ôтношеняхъ своихъ болѣзней, такъ и чимъ можутъ навѣрно вылѣчитися; въ такôмъ случаю на ôтповѣдь повиннй прислати почтову марку. 1346 2—3

Львôвъ, Ôрменьска улиця ч. 6.

5 килевй

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (19—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр
1	„	Гегеляйского столового лучшои якости	2 зр. 30 кр. и 2 „ 50 „
1	„	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1	„	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1	„	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „

Повысше наведенй цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровй добрй, натуральнй и лучшй вина якъ въ Вершецъ, и проситъ о ласкавй замовленя.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація желѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фирмѣ „Ивана и сына Серафина" „Ліярню дзвонôвъ" въ Калуши, ôтзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ готовй дзвоны, выконую скоро замовленя и пріймаю старй або ушкодженй дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй ліярни дзвонôвъ прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармоничный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1260 4—12 Съ глубокимъ поважаньемъ

Антоній Серафинъ.

Дръ КОРНИЛО СУШКЕВИЧЪ

отворивъ

КАНЦЕЛЯРІЮ АДВОКАТСКУ

У ЛЬВОВѢ

пôдъ ч. 12. при улици Оссолиньскихъ.

Цѣны знижені.

Письма гомеопатично-лѣкарскі бл. п. дра Антонія Качковского, написані для образованої публики, якъ такожь для пп. господарѣвъ, можна получити **по зниженыхъ цѣнахъ** якъ слѣдує:

a) **Nauka Homeopatyi**, 2 томы, давнѣйше зр. 8, **теперь зр. 5.**

b) **Weterynarija homeopatyczna**, давнѣйше зр. 3, **теперь зр. 2.**

c) **Poradnik dla Matek** (дуже важне писемце!) давнѣйше зр. 1·50, **теперь 80 крейцарôвъ.**

d) **Prezerwatywne środki** przeciw ospie, zarazie bydlęcej i wsciekliźnie **40 кр.**

У Львовѣ: у сына бл. п. автора, п. Емануила Качковского, директора концерт. школы музичнои, Орменьска 27, I поверхъ, въ книгарняхъ мѣсцевыхъ и въ аптицѣ Вп. дра Миколяша. Головный складъ для цѣлои Галичины має книгарня Вп. I. Миликовского у Львовѣ

1283 (4—12)

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, при ул. Коперника ч. 16 I. поверхъ

має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Вч. Духовеньству свою

РОБОТНЮ

МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкаві взгляды Впч. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкаві замовленя выконуются въ найкоротшôмъ часѣ.

995 (3—11)

По зниженôй цѣнѣ!

Украиньскі гетьманы

Иванъ Виговскій

та

Юрій Хмельницкій

Ивана Левицкого (Нечуя).

(Правопись фонетична.)

Можна дôстати по зниженôй цѣнѣ 20 кр. (съ пересылкою 25 кр.) за примѣрникъ, за посредствомъ „Дѣла“ и другихъ рускихъ часописей. 1214 (18—?)

50 пнѣвъ пасѣки

(мати сегорôчні)

продаю въ уліяхъ товариства. Выбôръ на 200 пнѣвъ; такожь и по части.

Іосифъ Монастырскій,

пчолярь въ Цвѣтовôй, почта Бучачь.

1282 5—5

Складъ фабричный красокъ, лякерôвъ, покостôвъ, продуктôвъ хемичныхъ заразомъ и торговля матеріялôвъ

ГИБНЕРА и ГАНКЕ

во Львовѣ, Рынокъ

1340 3—? въ власнôмъ домѣ ч. 38.

поручає:

КРАСКИ ОЛѢЙНІ

зовсѣмъ готові до ужитку, до мальованя дверей, бконъ, помостôвъ, дахôвъ, домôвъ, огородовыхъ знарядôвъ и господарскихъ, знарядôвъ рôльничихъ и т. д.

КРАСКИ

ОЛѢЙНО-ЛЯКЕРОВІ и БУРШТ.-ЛЯКЕРОВІ

масу до запусканя помостôвъ

власного выробу, найлѣпшого рода

ЛЯКЕРЪ ДО ПОМОСТÔВЪ,

лякеръ до школьныхъ таблицъ

найдобôрнѣйшій

лякеры повозові правдиві

англійскі зъ фабрикъ Wilkinson, Heywood и Clark въ Лондонѣ,

всякого рода лякеры до робôтъ внутрѣшныхъ, внѣшныхъ, дерева, желѣза и шкôръ.

Краски сухі всякі роды:
анилиновi,
до крашеня яець
„ „ матерій
друкарскі, бронзы (золотый порошокъ, золото въ аркушахъ,
ростинні въ плынѣ,
для переплетникôвъ,
тушові, акварелеві въ гузичкахъ и лѣсочкахъ,
акварелеві вохкі въ трубочкахъ и мушляхъ,
до мальованя порцелянъ,
олѣйні въ трубочкахъ до робôтъ артистичныхъ.

Средства до ретушованя, олѣйки и верниксы до робôтъ артистичныхъ, пензлѣ, малярскі полотна, палеты, сталюги и всякі приборы до мальованя и рысованя.

АРТИКУЛЫ ДЛЯ ФÔЛЬВАРКÔВЪ:

Смаровило до желѣзныхъ осей,
олива до машинъ,
теръ газовый,
цементъ и гипсъ,
китъ, асфальтъ,
антимерулiонъ,
карболевый квасъ и другі средства десинфекцій.

ПРИРЯДЫ ПИВНИЧНІ:

Шпунты и чопы до бочокъ,
корки до бутильокъ,
капслѣ до бутильокъ,
маса до лякованя бутильокъ,
машины до коркованя бутильокъ,
„ „ „ бочокъ
трибушоны,
машины до мытя фляшокъ,
пипы до бочокъ.

АРТИКУЛЫ ГУМОВІ:

кишки гумові до газу и до стяганя воды, вина, пива, квасу; плыты гумові и пр.

ПРОСТИРАЛА ГУМОВІ:

Пасы до машинъ и молотѣлень зъ найлѣпшихъ шкôръ бельгійскихъ всякои ширины.
Гурты до машинъ, вужѣ конопляні.
Руры циновi и оловяні.
Шрôтъ, льотки и кулѣ
Порошокъ на комахи и молѣ, тинктура на комахи, камфора и перецъ бѣл.
Артикулы тоалетові, мыла тоалетові, Extraits d'odeur, Eau de Cologne олѣйки и помады.
Лякъ до печатаня.
Чорнило до писаня, до гектографіи, червоне, сине, чорне, до значеня бѣля и автографичне.
Краски до печатокъ, гума и карукъ розпущеный.
Китъ до скла и порцеляны.
Смаровило непромакаюче на шкôру.
Смаровила на копыта съ способомъ ужитку.
Товщь до оружія.
Лякеръ до чобôтъ чорный, золотый и мѣнячійся.
Чорнило до шкôръ.
Апретура до консервованя шкôръ и пр.

Все по найдешевшихъ цѣнахъ.

Цѣнники специяльні на жаданье gratis и franco.

При замовленяхъ за послѣплатою просится о присыланье певнои сумы, котра выстарчила-бъ хочь на оплаченье тамъ и назадъ коштôвъ почтовыхъ на случай неôтбраня посылки.

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помочею **електричности** можна недугу нерову зовсѣмъ усунути. Мои нові **апараты индукційні** (машины до електризованя), котрыхъ кождый хочь-бы и необзнакомленый легко уживати може, повинні находитися въ кождôй реднѣ. Гостець, ревматизмъ ослабленье, ревматичный бôль головы и зубôвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ **апаратомъ индукційнымъ.** Цѣна цѣлого апарату съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получити.

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondares 2

1302 1—20

НА ВЕСНУ

поручає свою

ТОРГОВЛЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

ДАВИДЪ ШВАРЦВАЛЬДЪ

при улици Галицкôй ч 8.

Торговля моя заосмотрена у всякого рода добôрні сукна и готову одѣжь, а пріймаю замовленя и продаю готову одѣжь по найдешевѣйшихъ цѣнахъ. Выготовляю такожь одѣжь для Всч. Духовеньства.

Съ поважаньемъ

1343 (3—?) **Давидъ Шварцвальдъ.**

НА ПРАЗНИКЪ ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!

поручає **НОВО ÔТКРЫТА**

Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ

ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

Плащеницѣ малёвані на полотнѣ: по 18, 20, 24, 26, 30, 32 и 40 зр.; малёвані на шовковôй матеріи по: 50, 55, 60, 64, 74, 80, 85, 90, 100 зр. и высше.
Артосы, по 4 зр. 20 кр. и 5 зр. 25 кр.
Воскресенія, рѣзані зъ дерева по 10, 14, 15, 16, 18, 21 и 24 зр.
Фелоны свѣтлі по 50, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100, 110, 120, 125, 130, 135, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200 зр. и высше.
Хоругвы церковні (хрестї) зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 24, 28, 30, 35, 46, 56, 60 зр. и высше.
Фаны (прапоры зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 65, 75, 85, 95, 100 зр. и высше.
Евангелія ôтъ 60 до 600 зр. а. в.
Монстранціи ôтъ 40 до 200 зр.
Хресты процесіональні металеві по 15, 18, 20, 22, 25, 28, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 75 до 80 зр.
Хлѣбницѣ на Всенощне по 5 зр. 25 кр. 16, 25, 30 и 33 зр.
Кадильницѣ ôтъ 7 до 20 зр.
Свѣчи ощадні металеві по $2^1/_2$, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 12 и 15 зр.
Бальдахины, стихарѣ, образы малёвані на полотнѣ и блясѣ, олтарики процесіональні, хресты напрестольні и ручні, поликандры (науки), лѣхтарѣ, канделябры, лямпы, чаши, дарохранительницѣ, дароносницѣ, ампулки, водоносы, кропила, свѣтло церковне, цвѣты и пр.

1316 **по найдешевшихъ цѣнахъ** 6—6

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаєся франко. **Опакованье даромъ.**
Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье ôтворотною почтою даромъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечні и 5% Листы Гипотечні преміовані

котрі пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сьій Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. є. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

1267 19—?

Накладомъ Редакціи „Дѣла“ выйшли доси:

1. **Въ оборонѣ чести** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*, 3 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 50 кр. (съ пересыл. 2·70)
2. **Дымъ**, зъ россійского *И. Тургенева*. Цѣна 1·50 зр. (съ перес. 1·70)
3. **Стефанъ Лаврентій**, зъ англійского *Едвардса*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 70 кр. (съ пересыл. 2·90)
4. **Любовь Убогого Молодця**, зъ французского *Октава Фейлета*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересыл. 1·30)
5. **Новорôчні Дзвоны**, зъ англійского *К. Дикенса*. Цѣна 60 кр. (съ пер. 70 кр.)
6. **Грошѣ а праця**, зъ шведского *Дядька Адама*. 3 томы въ однôй книжцѣ. Цѣна 3 зр. 20 кр. (съ пер. 3·40)
7. **Мѣщаньске племя**, зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересылкою 1·35)
8. **Зъ великого свѣта**, зъ французского *Октава Фейлета*. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90)
9. **Фромонтъ молодшій и Рiслеръ старшій**, зъ французского *Додета*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ перес. 2 зр.)
10. **Золотый Чоловѣкъ**, зъ угорского *М. Іокая*. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ пересылкою 2 зр.)
11. **Два мѣста**, зъ англійского *К. Дикенса*. Цѣна 2 зр. (съ пересыл. 2·20)
12. **Мертві душѣ**, зъ россійского *М. Гоголя* (съ портретомъ автора). Цѣна 1·80 (съ перес. 2 зр.)

Хто купує найменше за 10 зр., дôстає 20% рабату.

Кромѣ того можна черезъ Администрацію „Дѣла“ дôстати:

Безталанне Сватанье, образъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ (В. Барвѣньскій). Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.) Весь доходъ призначеный на фондъ стипендійный имени Володимира Барвѣньского.

Скошеный Цвѣтъ, повѣсть Володимира Барвѣньского. Цѣна 1 зр. (съ пересыл. 1·20) Цѣлый доходъ призначеный на памятникъ Володимира Барвѣньского.

Кобзарь Т. Шевченка ч. I, оправленый въ полотно и съ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьеписею поета. Цѣна 40 кр. (съ перес. 45 кр.)

Украиньскі Гетьманы Выговскій и Юрій Хмельницкій, Ив. Левицкого (Нечуя). Цѣна 20 кр. (съ пересыл. 25 кр.)

Переводы Ос. Шухевича. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.

Всѣ повысші книжки суть найотвѣтнѣйші на подарунки.

АРИСТОНЫ

Суть музичні инструменты (позитивки) найновѣйшои конструкціи, на котрыхъ можна выграти сотки піесъ до танцю, арій, пѣсень и т. д., не будучи навѣть музикальнымъ. Уживані до теперь валы, заступлені теперь кружками выроблюваными зъ шкôряного паперу (нотовый кружокъ), въ котрыхъ выколені ноты.

Аристонъ чорный и политированый съ 6 кружками нотовыми съ елегантнымъ картономъ нотовымъ и скринкою 20 зр.

Аристонъ на ладъ старинный (въ родѣ дубины) елегантно урядженый съ 6 кружками нотовыми, картонъ и скринка 22 зр. Кружки нотові окремо, за штуку 55 кр.

Герофонъ чорный, политированый съ 6 кружками нотовыми и скринками 25 зр. — Кружки нотові окремо, за штуку 60 кр.

Почтою франко о 2 зр. дорожше.

Списъ нотъ, проспекты, ôттакъ великі илюстровані цѣнники товарôвъ галантерійныхъ, забавокъ и т. д., въ нѣмецкôмъ и ческôмъ языкахъ даромъ и франко просимо ихъ лишь жадати. 1344 (2-3)

Ц. к. Придворна торговля галантерійна *„Пôдъ мѣстомъ Парижемъ“* въ **Празѣ**, Zeltnergasse Ч. 15.

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдає **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Черновцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВІ

4 процентові платні въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
$4^1/_2$ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 18—?)

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 34. Львôвъ, Четверъ 28 марта (9 цвѣтня) 1885. Рôчникъ VI.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатаній вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“, В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Съ днемъ 1 (13) цвѣтня розпочинаеся другій кварталъ. Просимо о надсыланье предплаты и выровнанье залеглостей.

Новй батьки Руси.

Не скорше дôбься Русь Галицка до своихъ правъ національныхъ, поки не розвинесь и не скрѣпится на стôлько, щобъ за тыми правами змогла посягнути силою.

Правду сю зрозумѣли Галицкй Русины въ того часу, коли устами извѣстного министра центральне правительство здало ихъ на ласку-неласку елементу польского, коли, полишивши дорогу петиціонованя, головною точкою програмы ôтродженя свого поставили въ одной стороны освѣдомленье масъ народа съ его незадавненими правами національными, розвôй и скрѣпленье руского духа, сконсолидованье здоровыхъ елементôвъ народныхъ до позитивной духовои и економичнои працѣ, а въ другои стороны порѣшили не лишь зберегати съ трудомъ надбане доси добро, але и смѣло и бодро посягати за всѣмъ, що до цѣлковитого ихъ ôтродженя выдалось имъ доконче потрѣбнымъ. Зъ того часу добачили навѣть не лишь нашй домороднй песимисты, але и противники нашй певный ширшій розвôй народу руского въ Галичинѣ и почали въ меншôй або бôльшôй мѣрѣ числитися съ „Стадіонистами“. Ôтъ сего часу, здаватись на посторонну, близшу чи дальшу случайну помôчь, здаватись на чівсь добре серце, на непевнй, въ фантазованй констеляціи конституційнй або политичнй — значитъ у насъ одно, що бути дуже молоденькимъ наивнымъ политикомъ, если вже не политичнымъ идіотомъ або купленымъ чи одуренымъ сервилистомъ-наймитомъ, годованымъ чужою стравою, ôтъ котрыхъ здоровомыслячій патріотъ и піетистъ для свого народного достоинства съ презрѣньемъ ôтвернутися муситъ.

Головну точку сеи нашои програмы народно-политичнои пôдносили мы вже не разъ въ нашôмъ „Дѣлѣ“ и тѣшились благомъ, що сплывало на Русь нашу яко результатъ строгого еи выконуваня. Мимо того есмо нынѣ въ тôмъ непріятнôмъ положеню повторити еи на сѣмъ мѣсци, бо не хочемо, щобы теорія, выспѣвана недавно тому въ дуже наивнôй формѣ однымъ молоденькимъ заступникомъ „мирнои политики“: будьто спасеня Руси Галицкои належитъ глядѣти въ добрôмъ серцю и красныхъ оченятахъ кôлькохъ польскихъ магнатôвъ съ рускими антенатами, — щобы така диспозиційнымъ фондомъ подиктована теорія знайшла собѣ приступъ до умôвъ хотяйбы лишь неширокого кружка слабодухôвъ и каріеровичѣвъ рускихъ.

Маемо тутъ на гадцѣ найновѣйшу елюкубрацію „Мира“ на тематъ, щобы Русины Галицкй старалися спасеня свого ради приборкати до себе магнатскй роды Сапѣгôвъ, Чарторыйскихъ и другихъ и назвати ихъ „батьками Руси“... Се фактъ, хотяй дуже сумный фактъ, котрый дуже ясно показуе, що не перевелися ще доси на Галицкôй Руси молоденькй фантасты побôчь рафинованыхъ старыхъ крутарѣвъ, що для личныхъ выгôдъ або въ пустого кокетованя за марнй искаріотскй сребреники готовй — если вже не продати то бодай хвилево здеморализувати незрячихъ своихъ братôвъ.

На щастье наше однакожь не такъ то вже легко удасться нынѣ намѣренье ними дѣло, бо и мало вже тыхъ молодыхъ воробцѣвъ, щô, жаднй половы, полѣзли-бы въ розстелеву макіявеливмомъ сѣть. Авторы сеи будьто новои для Руси единоспасенной теоріи о примиреню насъ съ вождомъ въ пôдъ Радзивилова и сукцесорами короны Пястôвъ забули собѣ, а може ще тогды лежали въ пеленкахъ и не тямлятъ, що подôбну теорію въ 1860-тыхъ рокахъ въ крѣсла курульского въ соймѣ галицкôмъ голосивъ сумнои памяти „Rusin zadumany“ та ще съ бôльшою емфазою, величаючи тй самй магнатскй роды „потомками славного роду Гедимина“. А мимо сего величаня якось до нынѣ не полѣпшилась доля Русинôвъ Галицкихъ, а пуста хотяй шумна фраза перелунала дуже неспостережено и безъ всякихъ результатôвъ навѣть для самыхъ Гедиминовичѣвъ. Досвѣдъ повиненъ бувъ проте поучити редакторôвъ „Мира“, що стежка, протоптана „Rusinem zadumanym“, не тôлько заросла у насъ давно буряномъ, але и не веде до высшихъ почестей надъ блыскучу паньску либерію.

До того не спостереглась мабуть редакція „Мира“, що повторена нею стара пѣсонька есть въ очахъ Русина идентичною съ теоріею тыхъ мнимыхъ еи противникôвъ, що ôтъ 1850 тыхъ рокôвъ велятъ Руси Галицкôй сидѣти съ заложеными за поясъ руками, а спасеня для себе глядѣти не въ національнôмъ розвою а въ опѣцѣ и покровительствѣ звеличаного ними „пôвнôчного кольоса“. Якъ-бы ще редакція „Мира“ була завдала собѣ на стôлько труду, щобы на скрѣпленье своеи теоріи була позбирала тй всѣ фразы о „zgodzie“, якй коли-небудь за бенкетами съ „ludkiem ruskim“ вождъ въ пôдъ Радзивилова голосивъ въ сали мѣского касина у Львовѣ або старый Адамъ Чарторыйскій на дорôчныхъ зôбраняхъ польскои емиграціи въ Парижи, мы могли-бы тогды молодымъ розумамъ простити таке самодурство... Але зъ-нарочна плести такй „смоленй дубы“ — смѣхъ и слёзы! Де-жь и въ чѣмъ вяжутся нынѣ интересы сихъ магнатскихъ оазъ на Руси съ интересами самои-жь Руси? Чи заявили они яку-небудь охоту „миритися“ съ Русею? Въ котрôмъ органѣ своимъ велѣли свое „миролюбіе“ оповѣстити Галицкôй Руси? Якій фактъ свѣдчитъ о фантазіи сихъ панôвъ на тематъ „zgody“? Чи-жь бы наразъ „stugłowa hydra“ мала ходити попôдъ боки съ „hierarchią społeczną“?... А симъ часомъ загляньте вы самй въ ихъ посѣлости земскй, въ школы ними удержуванй, въ коршмы — завѣдателѣ тамъ польскй, польскій языкъ на устахъ учителя, мазуръ або жидъ въ коршмѣ... А загляньте въ закулисовй роботы, поѣдьте до Риму... исторія про все колись вѣрно розкаже. Чейже одинъ потомокъ сихъ родôвъ предсѣдае ôтъ рокôвъ центральному выборчому комитетови польскому, а чи въ ôттамъ повѣяло коли небудь хочь слабымъ леготомъ справедливости? Фелиціянки, сестрицѣ всякого рода, отъ и предметы ихъ опѣки! Про Русь, навѣть про „мирну“, овечу Русь „Мира“ — магнатамъ тымъ и не въ головѣ. А вы въ виду сихъ фактôвъ площитесь, ласкаетесь, коритесь та ще „батьками своими“ ихъ кличете? Не туды стежка до добра, добра доброго для обохъ интересованыхъ сторôнъ! Та и не на выдуманыхъ ласкахъ, не на голословныхъ, пустыхъ фразахъ будувати намъ лѣпшу будучнôсть, а на строгôй, симъ аристократамъ навѣть немилôй або ненаручнôй справедливости. Русины Галицкй жіютъ, хочутъ жити и будутъ жити въ Австріи своимъ питомымъ житьемъ національнымъ, не въ комôрнôмъ а на своѣй прадѣднôй рускôй земли и правъ до сего житя не заперечитъ имъ неласка магнатскихъ ôтчуженыхъ родôвъ. Хто иде противъ Русинôвъ на ихъ рôднôй земли, хто спиняе розвôй сего хорошого, въ преданности для династіи выпробованого елементу, той не бажае добра Австріи а на думцѣ у него сепаратистичнй цѣли зъ пôдъ Радзивилова. Русь Галицка далека ôтъ сихъ замаскованыхъ тенденцій а „мирити“ еи для такихъ тенденцій — то робота Сизифа. Най поодинокй личности, ба и череды рабôвъ доходятъ своихъ цѣлей кокетованьемъ съ родами магнатскими, — Русь не зглянесь на нихъ, не понижится рабски, а силою свѣдомости своихъ правъ національныхъ на честнôй дорозѣ постепенного и вытревалого розвою добьеся до своеи меты. Широкои струѣ розбудженыхъ масъ не здержитъ неласка паньска и скорше наспѣе часъ, що тй потомки рускихъ родôвъ въ конечности приляжутъ назадъ до пня предкôвского, якъ щобы пень мавъ бѣгчи слѣдомъ туды, куды вѣтеръ понѣсъ сухе, ôтломане гилье, якъ щобы народъ рускій ставъ покôрнымъ орудіемъ въ рукахъ фантастôвъ.

Меншй народы та и не въ Австріи а въ деспотичнôй Россіи доборолись до своихъ правъ то и намъ не велика журба о нашу будучнôсть. Отъ погляньте хочь бы на Чудôвъ россійскихъ. Ôтъ пôвтора вѣку по мирѣ въ Або (1743 р.) они пôдъ Россією, а доперва царь Александеръ I. заприсягъ имъ въ 1809 р. на соймѣ въ Борга конституцію. Зъ разу чудскій народъ бувъ потомленый Шведами, давнѣйшими властелинами краю, котрй и по прилученю Финляндіи до Россіи, лишились на латифундіяхъ и по мѣстахъ яко елементъ пануючій. Языкъ Шведскій бравъ повсюды верхъ въ школѣ и въ урядѣ. Чудскои (або финьскои) литературы не було. Але народъ почувъ въ собѣ силу животворну, схотѣвъ ôтжити національно и ôтживъ. Зъ початку кпилися Шведы зъ литературнои роботы Чудôвъ, пôдôймали на смѣхъ кованй ихъ техничнй выраженя, кликали ихъ „чудоманами“... Языкъ чудскій уважано неспособнымъ до житя публичного та и посредствомъ агитаціи доведено навѣть темный народъ чудскій до того, що ôнъ на соймѣ въ Борга въ 1869 р. голосовавъ самъ за урядовымъ языкомъ шведскимъ. Але въ мѣру, якъ языкъ чудскій въ школахъ народныхъ и середныхъ входивъ чимъ разъ бôльше въ уживанье, то и остаточно патріоты чудскй въ послѣдныхъ трехъ десяткахъ лѣтъ довели до того, що ихъ языкъ рôвноуправнено съ языкомъ Шведôвъ. Черезъ якійсь часъ не мавъ ôнъ ще приступу вправдѣ до университету въ Гельсингфорсѣ та ограничено его лишь до науки богословскихъ предметôвъ, але ôтъ часôвъ панованя

Дещо зъ исторіи украиньского письменства XIX. вѣку.

(Споминки и замѣтки М. Уманця.)

X.

Вже зъ поданыхъ коротенькихъ замѣтокъ и звѣстокъ, якй довелось менѣ зôбрати за невелику годину, можна бачити, въ якому тяжкому, справдѣ безправному станѣ пробувае наше письменство въ Россіи. Здается не заважитъ, щобъ бôльше выяснити се, хочь дечому порôвняти звѣстнй вже намъ наказы съ тымъ наказомъ, якимъ повинна руководитися цензура въ Россіи на основѣ „цензурного устава“.

1. По закону маемо въ Россіи двѣ цензурнй институціи: а) цензурный комитетъ, або въ деякихъ мѣстахъ, якъ отъ въ Кіевѣ, Одессѣ и др., осôбный цензоръ, котрый повиненъ переглядати всѣ рукописи и самъ дозволяе чи забороняе ихъ, — и б) „главное управленіе по дѣламъ печати“, котре мае найвысшій доглядъ за цензурою и дозырае за книжками, що выдаются безъ цензуры а пôдцензурнй рукописи передивляются тôлько по жалобамъ на комитетъ або на цензора.

Тымъ часомъ кожда украиньска рукопись неôтмѣнно повинна перейти обидвѣ сй инстанціи, хочь-бы навѣть цензоръ и не вбачавъ въ нѣй нѣчого шкодливого, бо и въ такôмъ разѣ, по силѣ наказу зъ 1876 роки, муситъ ôнъ ôтослати еи на переглядъ въ „главное управленіе“, ôтъ котрого вже и залежитъ дозволити чи заборонити, а вже тогдѣ рукопись знову вертается до того жь цензора и ôнъ муситъ чинити, якъ ему наказано. Черезъ се украиньскй рукописи звычайно повертаются зъ цензурнои ванкрôвки не ранѣйше, якъ мѣсяцѣвъ черезъ три, частѣйше черезъ пôвъ року або ще й пôзнѣйше.

2. Цензурный законъ въ Россіи даруе всѣмъ право жалобы и по закону (§§ 71 и 164 цензурного устава) коли цензôръ забороняе рукопись, повиненъ выдати свѣдоцтво, а авторъ мае право подати жалобу въ „главное управленіе“, котре й передивляе дѣло.

Та всѣ тй роскошѣ не для украиньскихъ авторôвъ, бо де жь таки справдѣ жалѣтися „главному управленію“, коли оно само й заборонило, а цензоръ тôлько пôдписавъ то, що ему звелено. Якось довелось менѣ бути свѣдкомъ, коли одинъ авторъ зъ ôпалу мавъ було жалѣтися на заборону его рукопись и просивъ цензора выдати ему свѣдоцтво.

— Добре, каже цензоръ, я выдамъ, але що жь вамъ зъ того? Хиба то я вамъ забороняю? Я навѣть написавъ, що на мою думку можна дозволити, а „главное управленіе“ ôтмовило що не слѣдъ. Ось подивѣтся лишень! — тай показавъ бумагу.

Бачитъ справдѣ той бѣдолашный авторъ, що заборона йде ôтъ „главного управленія“ тай залишивъ тую жалобу. Такимъ побитомъ друга цензурна инстанція стоитъ тôлько на перешкодѣ и заваджае нашому письменству, а не то, щобъ мала она бути для бôльшои обороны слободы слова, якъ-бы слѣдъ по закону.

3) Въ Россіи скрôзь у высшихъ и середныхъ школахъ пануе россійска мова, а въ низшихъ школахъ въ деякихъ краинахъ, якъ ото въ Польщи, на Кавказѣ и др., законъ часомъ дае право вживати мѣсцеву мову, хочь и пильнуе яко мога тѣснѣйше обмежувати и пôдкраяти се право. Тымъ часомъ цензурный законъ незабороняе на всѣхъ мовахъ друкувати книжки и про воякй науковй речи и нѣякого письменства въ Россіи не обмежуе одною белетристикою, якъ се прикладается до одного лишь нашого письменства, що по нашому вôльно друкувати тôлько белетристику; а вже про школу, то нема чого й казати, бо не тôлько всѣ змаганя украиньскихъ земствъ не мали доси нѣякои силы, а не разъ бувало й такъ, що урядники выганяли народныхъ учителѣвъ тôлько за розмову въ школѣ по украиньски або за яку украиньску цензурну книжку, що траплялося имъ надыбати на кватирѣ у учителя. (Гл. „Вѣстникъ Европы“, 1881, II, ст. 897.)

4) Законъ зъ 5 цѣтня 1865 року дарувавъ печати въ Россіи деякй полегкости; такъ н. пр. вôльно друкувати безъ цензуры въ столицяхъ всѣ творы не менше 10 друкованыхъ аркушôвъ и переклады не менше 20 аркушôвъ, а переклады зъ клясичныхъ мовъ вôльно друкувати скрôзь безъ цензуры; далѣ ще деякй книжки, якъ отъ словарѣ и т. п., можна подавати до цензуры въ послѣднôй вже корректурѣ, и т. д. Та всѣ сй полегкости не маютъ нѣякого прикладу до украиньского письменства, бо всѣ высше згаданй наказы не вылучаютъ нѣчого зъ того спôльного порядку, по якому кожда украиньска рукопись неôтмѣнно муситъ перейти обидвѣ цензурнй инстанціи.

5) Здается нѣгде цензурный законъ не доправляется, щобъ уживалася та або инша правопись, бо се справдѣ дѣло науки, академіи, а зовсѣмъ не администраціи або цензуры, та й россійскій цензурный уставъ забороняе тôлько вживати латино-польскій алфавитъ въ россійскихъ книжкахъ, а славяньскимъ вôльно писати кождому по вподобѣ, и въ Россіи часто можна бачити правопись съ великими ôтмѣнами ôтъ звычайнои академичнои; такъ н. пр. дехто зовсѣмъ не вжае на кôнци слова „ъ“ и подвôйныхъ приголосныхъ; траплялося менѣ бачити книжки друкованй по россійски зовсѣмъ фонетичною правописею, а извѣстный въ Кіевѣ филологъ Ивановъ у всѣхъ своихъ писаняхъ, навѣть въ „Кіевлянинѣ“ вживае свою власну, зовсѣмъ ôтмѣнну и дуже мудровану правопись, а нѣхто сего не боронитъ. Тôлько Украинцѣ мусятъ писати такъ, якъ имъ загадано, и не маютъ права выробити собѣ таку правопись, яка бъ ôтповѣдала законамъ нашои мовы.

6) Отже и се ще не все. Безправне становище нашого письменства ще красше выявляется на прикладѣ закона до дѣла. Мы бачимо иногдѣ, що цензура часомъ нѣбы-то потуряла трохи украиньскому письменству, пôльгуючи деякй вымаганя закона. Частѣйше-жь бувае, що цензурнй урядники ще й ôтъ себе выгадуютъ такй утиски, про якй въ законѣ нѣчогôсенько нема. Такъ ото н. пр. цензура теперь не попускае нѣякихъ перекладôвъ зъ якои иншои мовы, хочь законъ, на нашу думку зовсѣмъ не мае такого розумѣня. Мы бачили навѣть, що цензура не пропустила перекладу „Иліяды“ Гомера, дарма що по цензурному уставу переклады зъ класичныхъ мовъ вôльно друкувати й безъ цензуры. Звычайно, цензоръ въ такôмъ разѣ здается на §. 2 наказу зъ 1876 року, але очевидячки ясно, що таке толкованье закона зовсѣмъ самовольне и не мае нѣякои пôдставы въ законѣ.

§. 2. того наказу мовитъ такъ: „Заказати друкованье оригинальныхъ творôвъ и перекладôвъ, окрôмъ хиба: а) историчныхъ памятникôвъ и б) творôвъ красной словесности“. Ясно, що выразъ „окрôмъ хиба“ однаково прикладается якъ до оригинальныхъ творôвъ, такъ и до перекладôвъ, и законъ однаково дозволяе тй и

Александра II. допущено его и туды. Нынѣ жіють Чуды повнымъ національнымъ житьемъ и суть найвѣрнѣйшими пôддаными царѣвъ россійскихъ и становлятъ рôвновагу противъ сепаратистôвъ шведскихъ.

Тожь если зовсѣмъ некультурный и ледви пôвторамиліоновый народъ за кôлька десятокъ лѣтъ ôтживъ вповнѣ національнымъ житьемъ, если Флямандцѣ въ Белгіи удержались въ языковôй борбѣ съ Французами побѣдоносно, если Чехи обсаджені доокола Нѣмцями вдвиглися своими силами до широкого національного житя, то и мы Русины не потребуемо зовсѣмъ боятись національнои смерти зъ котрои-небудь стороны. Лишь смѣло впередъ, а ласку паньску „новыхъ батькôвъ Руси“ лишѣмъ редакціи „Мира“. Теплый кожухъ та шкода, що не на насъ шитый.

Переглядъ часописей.

(*„N. Reforma“ и „Kraj“ о банкрутствѣ делегаціи польскои. Сподѣваный результатъ новыхъ выборôвъ. „Миръ“ то bomba! „Politik“ о Jungruthen-ахъ. Полемика мѣжь Ламанскимъ и Драгомановымъ.*)

Пôдъ конець парляментарнои акціи въ радѣ державнôй подѣлилась праса польска въ оцѣненю заслугъ делегаціи для краю на два зовсѣмъ діяметрально противоположені таборы. И такъ коли побожный „Czas“ и крайно-консервативный „Przegląd“ съ трабантами minorum gentium розшибаются заедно въ славословію для политики безъусловного „zaufania“ кола польского для нынѣшного кабинету, то другі органы прилюдной опиніи а на чолѣ ихъ демократична „N. Reforma“ мимо всякои резервы не можутъ въ дѣланю польскои делегаціи доглянути якихсь хотяй-бы и малыхъ користей для Галичины. Противно навѣть, въ виду послѣдныхъ поражень, які „коло“ понесло въ справѣ проектованои регуляціи Галицкихъ рѣкъ, ôтложенои ad calendas graecas; вытягненя на порядокъ дневный поганои справки Козловского и загадочного голосованя делегатôвъ польскихъ за угодою съ желѣзницею цѣс. Фердинанда, называе „N. Ref.“ все дѣланье „кола“ сумнымъ драматомъ, для котрого пристоитъ ще сумнѣйшій заголовокъ политичного „банкрутства“. По думцѣ „N. Ref.-ы“ зыскали Поляки Галицкі за вѣрні, шестилѣтні, безъусловні услуги для министерства Таффого лишь то хлѣба, що одинъ rodak бôльше дôйшовъ до теки министеріяльнои, помножилося число галицкихъ ексцеленцій, але добичей политичныхъ а тымъ менше економичныхъ не зробила Галичина нѣякихъ. Мудрôсть политична делегаціи польскои залежала выключно въ тôмъ, щобы не посѣдати нѣякихъ засадъ, нѣякои програмы и щобы для краю не зробити нѣчого. За то пріймила она не одинъ тягаръ грошевый на край и не одно лихо нематеріяльнои природы. На пôдставѣ такого оцѣненя заслугъ „кола“ приходитъ „N. Ref.“ до логичного заключеня, що коалиція станьчикôвско-подôльска заявила себе сторонництвомъ чисто факційнымъ, дбаючимъ лишь о интересы власні не краєві и що вже послѣдный часъ, щобы съ нею покôнчити рѣшучо. На другôмъ мѣсци характеризуе „N. Ref.“ „коло польске“ автоматомъ въ рукахъ кôлькохъ людей, стоячихъ поза делегаціею, котрі не чуютъ и не знаютъ потребъ краю а черезъ то и не журятся о ихъ полагодженье. Замѣсть ратувати интересы краю, ратовано кабинетъ Таффого передъ упадкомъ, замѣсть дбати о переведенье регуляціи Галицкихъ рѣкъ, пôддержувано усильно захитане становиско министра бар. Пино. При такôмъ складѣ рѣчей знае „N. Ref.“ лишь одинъ выхôдъ зъ зачарованого круга, а тымъ есть скрѣпленье будучои делегаціи свѣжими силами.

Зовсѣмъ подôбно на политику делегаціи польскои дивится кореспондентъ зъ Галичины до петербурского „Kraj-у“. „Пораженье наше — пише ôнъ — есть цѣлковите. Мы упоминались о дещо, але нѣчого не дôстали. По упадку рустикального банку молили мы Вѣдень о пожичку миліонову. Правительство обѣцяло зъ-разу, а ôттакъ ôтказало. Мы заходилися коло децентрализаціи желѣзниць державныхъ, а одержали найкрасшу централизацію. Новый податокъ горальняный пôдкопавъ у насъ одиноку галузь промыслу краевого, а заведеньемъ консумційнои оплаты ôтъ нафты зроблено стôлько доброго, що сей артикулъ есть въ двое дорожшій въ Галичинѣ якъ въ Россіи. Мы кричали за удержавненьемъ желѣзницѣ Пôвнôчнои а голосували за продовженьемъ угоды съ Ротшильдомъ. Рôвно пôшла и регуляція галицкихъ рѣкъ до коша, а на додатокъ всего ôтказало министерство маршалкови краевому 300.000 зр. безпроцентовои пожички на закупъ насѣня для затопленыхъ торôкъ околиць Галичины, коли противно, меншому и на такъ повенею знищеному Тиролеви пожичено на таку саму цѣль 1,500.000 зр. и даровано одинъ миліонъ. Наші проводирѣ делегаціи польскои не умѣли съ другими клюбами заключити нѣ одного раціонального договору въ часѣ парляментарнои акціи, почавши ôтъ клюбу Лихтенштайна, на котрый числено немовь на чотыри тузы, а скôнчивши на Чехахъ, котрыхъ держано за найлѣпшихъ союзникôвъ. Делегація вела политику сентиментальну и коли давнѣйше, посѣдаючи лишь 40 послôвъ въ радѣ державнôй, выбороли мы языкъ польскій въ школѣ и урядѣ, раду шкôльну краеву и богато другихъ користей, то нынѣ вертаемо домôвъ съ нѣчимъ. Отъ куды — каже кореспондентъ — веде политика струсина!“

Переходячи ôттакъ до будучихъ выборôвъ до рады державнои, пише кореспондентъ „Kraj-у“: „У насъ правити-ме новыми выборами сторонництво крайно консервативне, и есть надѣя, що если оно лишится при кермѣ, то зъ урны выборчои выйде давна делегація. На се не повиненъ однакожь край згодитися. Панôвъ Грохольского и Смольку яко 80-лѣтныхъ старцѣвъ треба заступити молодшими силами, а въ кôнци треба и о то дбати, щобы въ складъ делегаціи не втиснулися знову люде, котрі бы насъ передъ свѣтомъ лишь збезчестили. Однакожь, чи загалъ схоче о то упôмнутися, годѣ мати надѣю и нові послы будутъ тои самои масти, якои були старі“.

Переходячи до справъ рускихъ, згадуе кореспондентъ „Kraj-у“ и про „Миръ“, котрый упавъ межи pisma rusińskie jak bomba z jasnego nieba и додае, що для партіи (?) „Мира“ pozwoli комитетъ польскій выборчій wybrać tylu Rusinów, ilu ich koniecznie potrzeba, aby Ruś była godnie reprezentowaną, однакожь подае пôдъ однымъ раду „Мирови“, щобы не дуже кадивъ Полякамъ, бо zbytnie uleganie Polakom oderwałoby od niego wszystkich Rusinów... Крыхту инакше каже собѣ о новыхъ выборахъ до рады державнои телеграфувати ческа „Politik“ зъ Кракова пôдъ днемъ 6 л. цвѣтня. Доносячи, що тѣ выборы припадутъ имовѣрно на 2 до 10 червня и що маршалокъ Зыбликевичь выѣхавъ въ тôй цѣли до Кракова, каже „Politik“, що Jungruthen-амъ хочутъ (хто?) ôтступити у всхôднôй Галичинѣ шѣсть крѣсель посольскихъ, щобы приклонникôвъ der St. Georgspartei (котру нынѣ очевидно репрезентуе „Миръ“), ganz zu verdrängen. Чи не гарна конфузія?

Въ „Извѣстіяхъ благотворительнаго петербурскаго слав. общества“ завелась горяча полемика межи проф. Ламанскимъ а б. проф. Драгомановымъ о будучу судьбу Галицкои и Украиньскои Руси. Першій зъ нихъ пôдсувае послѣдному тенденцію всю Украину по Кіевъ, Харкôвъ и Одессу а ôттакъ и всю конгресову Польщу звести пôдъ прапоръ австрійского панславизму и примѣчае, що въ тôмъ дѣлѣ Австрія есть дуже помôчнымъ Ватиканъ. Противъ сего ремонструе Драгомановъ добавляючи, що ему розходится лишь о рôвноуправненье народу украиньского и польского въ Россіи. Результатъ полемики кульминуе остаточно въ надѣи Ламанского, що скорше Россія позыскае насъ Русинôвъ Галицкихъ для себе. Чистый рахунокъ; шкода, що лишь безъ насъ робленый!

ДОПИСИ.

Зъ Петербурга.

(*Роковины смерти Тараса Г. Шевченка*). Сегорôчні роковины незабутнёго пѣвця Украины, Тараса Г. Шевченка, ôтбулися неменше торжественно и трогаючо якъ и давнѣйшими роками, хочь въ нашôй суспôльнôй атмосферѣ чимъ разъ стае душнѣйше, чимъ разъ тяжше приходится ôтдыхати. Ôтслужена дня 26 лютого с. р. панахида „по рабѣ Божôмъ“ Тарасу була, — якъ на звычайну — далеко люднѣйша и бôльше торжественна, якъ давнѣйшими роками. Хочь давні передовики сихъ поминокъ рôкъ за рокомъ старѣются и слабнутъ, хочь сего року не доставало недужого Николая И. Костомарова, то однакожь рôкъ за рокомъ на мѣсце уступаючихъ являются и доповняютъ ряды почитателѣвъ поета нові люде — молоді его почитателѣ, хочь-бы примѣромъ якъ и дня сего, кôлька сотъ учащоися молодежи: студенты и студентки высшихъ и середныхъ заведень науковыхъ, представителѣ интелигенціи, литературы и штуки а ôттакъ и люде военні, творили густу товпу докола служачого духовеньства. Ті щорôчні панахиды мимо пôдôймаючихся клубôвъ пахучого ладану, мимо прекраснего хору спѣваючого сумне „со святыми упокой“, не носятъ на собѣ характеру смутку и печали, не нагадуютъ — такъ по крайнôй мѣрѣ менѣ а якъ здавалось, и другимъ — трупного духу, розкладу и въ загалѣ смерти; здаесь лишь, якъ-бы то дружина и пріятелѣ зôбиралися въ святини почтити живого поета, а дивлячись въ товпу такъ и ждешь, чи не покажеся межи присутными лиса голова Тараса съ его типичными вусами, съ его задумчивымъ симпатичнымъ лицемъ. Но, коли мертвый не встае зъ гробу и не може явитися помѣжь живыми, то за те его идеѣ вѣчно живі, вѣчно свѣжі, проникнуті горячою любовію добра, свѣтла и свободы и пристрастно ненавидячі всякій гнетъ и рабство — идеѣ ті такъ и витали середъ пахучого дыму понадъ головами почитателѣвъ его памяти. По скôнченю панахиды, коли народъ ставъ вже выходити зъ церкви, я остановився ще въ однôмъ ои углу и дивлячись, якъ народъ рве собѣ на памятку по куску богато розвѣшеныхъ на стѣнахъ церкви прикрасъ и знаменъ, почувъ несподѣвано свою рôдну украиньску мову:

— „Чогожь Вы тутечки стоите? Пôйдемо вже до дому!“ — каже молодый якійсь чоловѣкъ до дѣвчины, що задумалась та засумувалась пôдъ колонною.

— Думы мои, думы мои,

Лихо-жь менѣ съ вами.... ôтповѣла на те бѣдна тихенько и стала выходити зъ церкви.

Якъ я вже згадавъ народу було немало безъ уваги на те, що всѣ предпринято мѣры, щобъ его якъ найменше було. Сего року бôльше якъ коли выказалась непріязнь деякихъ „власть имущихъ“ въ ôтносинахъ до такъ законного и невинного чувства, якъ высказуванье памяти рôдного и улюбленого поета. Якъ колись Египтяне боялись, що Жиды розмножатся и запануютъ въ цѣлôмъ краю и для того старались все придушити, що лишь носило на собѣ ознаку житя, такъ и у насъ теперь бôльше якъ коли небудь пôдозрѣнье и недовѣрье становлятъ характеристичну черту вплыву послѣдныхъ часôвъ. Репресаліи поступаютъ, а до чого они здались? Чи вызвало ихъ яке небезпеченьство, котре потребувало-бы дѣйстно серіозной перешкоды? О сѣмъ и самі жь ті не знаютъ, що всюды лишь небезпеченьство добачуютъ. Забороненя доходятъ вже до комизму. Снѣданье и обѣдъ, звычайні въ нашъ день, були заборонені. Концертъ въ памятъ Тараса хочь и бувъ дозволеный та не вôльно було писати на афишахъ, що ôнъ малорускій, що въ память Тараса, що складка пôде въ користь закладаючоися школы имени Тараса. Афиши цензура три разы перечеркувала. Прійшлось выставляти на афишахъ заголовки пѣсень и имена авторôвъ, якихъ навѣть нема въ малорускôй музицѣ, щобы лишь можна друкувати афиши, бо и такъ до дня концерту оставались лишь два днѣ и треба було поскоритись. Спѣвакамъ и спѣвачкамъ императорскихъ театрôвъ заборонено супротивъ дотеперѣшного звычаю брати участь въ концертѣ, хочь артистки и артисты годилися самі брати участь. О нищенье украиньского слова такъ само тутъ стараются, якъ-бы о нищенье холеры. Театръ украиньскій не смѣе зближитись на выстрѣлъ въ арматы; Старицкому и Кропивницкому забороненый въѣздъ до столицѣ съ своею трупою. Все то мѣры противъ „хохломаніи“, котрои тутъ безъ причины боятся. Все те гнетенье народности и еи святыхъ правъ не може не ôтбитись и на почитателяхъ горячо улюбленои Украины и на все, що стоитъ съ нею въ звязи. Середъ такого горя и жалю панахида була опорою ôтрады и здавалось, якъ бы всѣ повѣряли свои мрачні души безсмертному другови и сыновы Украины и еи народу. Тутъ въ церквѣ довѣдались мы, що сталося съ проектомъ выданя илюстрацій кобзаря. Минувшого року було богато такихъ, що бажали довершити се пожиточне дѣло; були навѣть такі, що предкладали свои услуги а навѣть свои тысячѣ, а теперь щось нѣ о нихъ нѣ о ихъ тысячахъ не чувати. Одинъ лишь остався вѣрный своѣй идеѣ — другъ поета и знаменитый артистъ Михайло Осиповичь Микѣшинъ, котрый дуже талантлино выготовивъ вже бôльше якъ 30 ескизôвъ до тексту Кобзаря а котрі ждутъ вже своего появленя на свѣтъ. Для доброго дѣла, не безъ добрыхъ людей. Я довѣдався, що одинъ Украиньскій помѣщикъ бере на себе дѣло выдавництва илюстрацій и на слѣдуючій рôкъ, коли не до цѣлого Кобзаря, то до части его мы будемо мали красне настольне выданье до тексту Кобзаря въ виду поодинокихъ выпускôвъ. Можемо тôлько съ радостею повитати довершенье сего дѣла, за котре належится подяка тôлько енергіи и стараню Михайла Осиповича. На закôнченье приходится ще менѣ подякувати всѣмъ пп. артистамъ, що зволили безкористно взяти участь въ концертѣ а такожь и тымъ пп., що занялись устроеньемъ концерту, котрымъ дали можнôсть зôбрати на фондъ школы имени Тараса звышь 800 рублѣвъ. Въ концертѣ взявъ такожь участь хоръ студентôвъ, котрый спѣвавъ украиньскі пѣснѣ а спѣвавъ ихъ такъ красно, що лишь щира за се належится ему подяка.

Зъ Ланчина.

(*Наші жандармы.*) Въ цвѣтну недѣлю вечеромъ зôбралися наші господарѣ, щобы зложити благожеланя нашому отцю духовному въ навечеріе его ангела и постановили дати кôлька выстрѣлôвъ въ моздѣрôвъ, щобъ тымъ ôтцю духовному зробити несподѣванку. Такъ и сталося. Зворушеный до слѣзъ панъ-отець подякувавъ громадянамъ горячими словами, и они розôйшлися по домахъ. Ажь тутъ за хвилю явився жандармъ-постенфиреръ и почавъ тягнути въ людей протоколы за тіи стрѣлы. Людямъ стало се великимъ дивомъ, бо прецѣнь на стôлько дано намъ автономіи, що вôльно намъ въ отвѣтный способъ ôгдати честь своему пастыреви. Стрѣляли не дѣти, а поважні господарѣ, и то на тôмъ мѣсци, де стрѣлялися на Великдень и на уродины монаршѣ; на то не потрѣбно було нѣколи просити о позволенье. За попередного постенфирера (родомъ Русина) про щось подôбне не було чувати; теперь наставъ Мазуръ, котрому певно дивною рѣчею и якоюсь неправильностею здаеся, що рускій нарôдъ выстрѣлами въ моздѣрôвъ высказуе вдячнôсть своему панъ-отцеви! Рускій нарôдъ умѣе бути вдячнымъ своимъ священикамъ за свѣтлі науки и ихъ трудъ въ церквѣ и школѣ, а трудъ нашого отця духовного великій, бо въ нашôмъ нещасливôмъ Ланчинѣ було до недавна 32 коршмы, а за ихъ душпастырства 9 вже убуло...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Палата послôвъ*) буде, якъ доноситъ „Pokrok“, майже вже певно скликана на день 20 цвѣтня, але лишь для выслуханя престольнои бесѣды. „Presse“ знову наводитъ голосы всѣхъ тыхъ ческихъ газетъ, пôсля котрыхъ рада державна мае бути торжественно и черезъ самого цѣсаря закрыта и каже, що всѣ ті вѣсти годятся съ еи информаціями. Нема абсолютно жаднои причины — каже згадана газета — для чого-бы теперь мали ôтступити ôтъ звычаю доси практикованого. Инше пытанье знову, чи рада державна буде продовжати свои засѣданя и чи буде займатися ще деякими ухвалами. Въ сѣй справѣ спорятъ съ собою майже всѣ газеты, але позитивнои ôтповѣди на повысше пытанье жадна ще газета доси не подала.

(*Рухъ передвыборчій.*) Позаякъ доси ще незвѣстно, чи рада державна буде ще ôтбувала додаткові засѣданя чи нѣ, то и о часѣ розписаня новыхъ выборôвъ не можна ще нѣчого рѣшучого сказати. Мусимо тутъ занотувати лишь ті поголоски, що на случай, наколибъ рада державна мала бути закрыта межи 15 а 20 б. м., то нові выборы пôсля донесень деякихъ газетъ були-бъ розписані въ початку червня а при кôнци того мѣсяця зôбралась бы вже нова рада державна. Ся непевнôсть часу новыхъ выборôвъ не стоитъ однакожь на перешкодѣ, щобы приготованя до выборôвъ вже теперь не ôтбувалися. Характеристичнымъ есть поглядъ вѣденьского „Tagblatt-у“ на сей рухъ передвыборчій и его информаціи, для того подаемо его тутъ въ короткости. — Въ кругахъ бôльшости парляментарнои — каже згадана газета — голосятъ съ певною вѣрою въ свои силы, що головні проводирѣ правицѣ вже давно упорались съ своею организаціею передвыборчою и суть певні добрыхъ успѣхôвъ. Чи удасться правици вже теперь осягнути законну бôльшôсть двохъ третихъ се инша рѣчь, о сѣмъ ще всѣ дуже сумнѣваются; але що нѣмецка партія вѣрноконституційна выйде зъ сихъ выборôвъ дуже ослабленною, о симъ всѣ добре переконані, такъ само якъ переконані, що черезъ те зыскаютъ лишь Славяне, котрыхъ представителѣ значно числомъ збôльшатся. Розумѣеся, що Славяне числятъ на помôчь правительства, а коли оно схоче помогчи, то бôльшôсть буде тогды розпоряджала 197 голосами и не буде потребувала оглядатися на клюбъ Корониного або яку небудь партію середну. Се можна буде осягнути лишь черезъ „компромисъ властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей“ въ тыхъ краяхъ, котрі доси выбирали лишь вѣрноконституційныхъ. О такій компромисъ старалася вже правиця у властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей на Моравѣ, въ долѣшнôй Австріи и въ Тиролю а еи стараня малися повѣнчати добрымъ успѣхомъ. Въ ческихъ и польскихъ кругахъ противлятся рѣшучо утвореню якоись сильнои партіи серед

другі, абы они належали до краснои словесности, а коли-бъ законъ сей мавъ таке розумѣнье, яке надае ему цензура, тогдѣ и пôдъ буквою б) було-бъ сказано „оригинальныхъ“, чого тамъ нема, Складаючись на законъ, цензура шукае тôлько поводу, абы ôтмовити, а по правдѣ мае на думцѣ зовсѣмъ що иншого.

— Еге, — казавъ разъ одинъ цензоръ, — дозволь тôлько вамъ друкувати переклады на вашу мову, то вы въ десять лѣтъ такъ поставите ваше письменство, що буде вже годѣ съ вами змагатися, бо на переклады здôбный кождый литературно освѣтный та знаючій мову чоловѣкъ, а на оригинальні творы талановитыхъ людей не багато.

Въ сихъ словахъ, промовленыхъ може необачно, мимоволѣ, яснѣйше всего выявляется политика, нацѣлена до того, щобъ яко мога бôльше тѣснити и нѣвечити украиньске письменство.

Не до речи тутъ розводитися про те, о скôлько розумно и справедливо нищити мову и письменство цѣлого народу, котрый до того нѣколи ще не выявивъ нѣякого ворогованя до единости спôльнои россійскои державы, а навѣть самъ по своѣй воли пригорнувся до неи, якъ до рôднои?!

Про все се було вже писано чимало, а моя метá на сей разъ прямувала лишь до того, абы зôбрати або вѣрнѣйше — выкликати яко мога бôльше певныхъ звѣстокъ про сумне становище нашого письменства пôдъ вагою тыхъ „сепаратныхъ наказôвъ“, котрыми оно зовсѣмъ вылучается ôтъ спôльного цензурного закона.

Конець.

М. Уманець.

нои, бо въ сихъ кругахъ суть того переконаня, що нѣмецкихъ либераловъ треба разъ на завсѣгды довести до меншости, що черезъ утворенье сильнои партіи середнои було-бы дуже трудно. Якъ може нова палата пословъ угруповатися, можна побачити зъ слѣдуючихъ проектовъ:

Въ Чехахъ мае число народно-ческихъ и февдальныхъ пословъ збольшитися зъ 47 на 58 а именно: Черезъ выборъ ческои палаты торговельнои зыскали Чехи 4 голосы; 6 голосовъ позыскаютъ майже на певно зъ властителѣвъ большихъ посѣлостей а одинъ мусить переперти на одномъ зъ передмѣсть Праги, о се постаралося правительство. Кромъ сего зыскаютъ ще имовѣрно одного посла въ округѣ Литомишль, але за те стратятъ въ Винтербергу. Въ Галичинѣ маютъ стратити свои мандаты послы Сохоръ и Калиръ а маютъ ихъ позыскати Поляки. Въ Дальматіи стратитъ мандатъ Иваничь зъ клюбу Коронниного а позыскае его народовець. Въ долѣшной Австріи муситъ помагати компромисъ съ февдалами а въ Краинѣ мае знову партія вѣрноконституційныхъ стратити два голосы. На Буковинѣ маютъ стратити свои мандаты вѣрноконституційні Томащукъ и Вагнеръ. На Моравѣ мае правиця повну надѣю побѣдити лѣвицю въ трехъ мѣстахъ а на Шлеску перепаде нос. Обрачай, черезъ що правиця зыскае знову одинъ мандатъ. Наколи бъ отже все такъ пошло якъ укартовано, то складъ правицѣ бувъ-бы слѣдуючій: Зъ Чехъ 58 пословъ, зъ Галичины 60, зъ Дальматіи 9, зъ Дол. Австріи 5, зъ гор. Австріи 10, зъ Стиріи 8, зъ Краины 10, зъ Буковины 7, зъ Моравы 12, Шлеска 1, Тиролю 10; зъ Истріи, Гориціи и Тріесту по одному, разомъ отже 193 мандатовъ. Група Лянбахера складаючася съ трехъ членовъ тутъ не вчислена. До клюбу Коронниного належало-бъ ще 12 до 15 членовъ; до якогось рода партіи середнои належало бъ 15 членовъ а „дикихъ“ числятъ всего лишь 4 члены. Большость парляментарна мала-бы отже тогды больше менше 227 голосовъ а позаякъ всѣхъ пословъ есть 353, то на лѣвицю припало-бы 126 голосовъ, отже 18 до 20 голосовъ менше якъ дотеперь. (Лѣвиця числитъ теперь 144 голосовъ). Навѣть на такій случай, коли-бъ 30 членовъ клюбу Коронниного и новои партіи середнои а оттакъ ще „дикі“, антисемиты и т. д. станули по сторонѣ лѣвицѣ, то правиця все ще мала-бы 193 голосовъ большости и що найцѣкавѣйше, що посля сего проекту Славяне мали бы въ сѣй большости 169 голосовъ. Середъ такихъ выглядовъ стаютъ партіи до новыхъ выборовъ. Правиця все ще не достае абсолютнои большости двохъ третихъ — кончитъ „Tagblatt“ — але черезъ шесть лѣтъ свого панованя чи жь не подготуе она собѣ грунтъ достаточно, щобъ и се осягнути?...

Лѣвиця поробила вже теперь обширні приготованя до новыхъ выборовъ. Въ середу сего тыждня мали отбутися въ Празѣ зборы выборцѣвъ вѣрноконституційныхъ зъ большихъ посѣлостей въ Чехахъ, а заразъ по розписаню выборовъ мае отбутися зборъ всѣхъ мужѣвъ довѣрія ческо моравского центрального комитету выборчого для именованя кандидатовъ. Зъ Берна доносятъ, що и моравскій либеральный комитетъ выборчій мае незадовго скликати зборы своихъ мужѣвъ довѣря.

Италійске сторонництво народне въ Тиролю предложило вѣрноконституційной большой посѣлости компромисъ, котрый ся однакожь не приймила. Въ наслѣдокъ сего ведутся теперь переговоры межи народовцями и клерикалами.

Краковскій отдѣлъ центрального польского комитету выборчого отбуде вѣроятно въ пятницю слѣдуючого тыждня засѣданье въ цѣли вступныхъ нарадъ надъ акціею выборчою.

(Проектъ угоды съ Пôвнôчною желѣзницею) мае — якъ доносятъ зъ Вѣдня — запевнену вже большость въ палатѣ пановъ. Дня 10 або 11 с. м. отбудеся въ сѣй цѣли повне засѣданье палаты; лѣвиця буде имовѣрно ставила опозицію.

(Парляментарный подъѣлъ часу.) Щобы вже разъ усунути провизоричне ухвалюванье буджету, котре въ австрійскомъ парляментаризмѣ починае вже ставатися хроничнымъ, постановило правительство скликувати раду державну отъ теперь въ такомъ часѣ, щобы буджетъ могъ бути ухваленый ще передъ новымъ рокомъ. По новомъ роцѣ рада державна буде могла оттакъ занятися зовсѣмъ законодавствомъ, а комисіи не будутъ потребували робити по большой части лишь для архиву палатъ. Рада державна буде скорше отъ теперь закрыватися, а соймы будутъ мали ажь до весны больше часу якъ доси выконувати право, яке имъ прислугуе посля законовъ конституційныхъ.

(Выборы до палаты торговельнои въ Чернôвцяхъ) затвердило министерство и назначило день 13 цвѣтня сего року яко речинець до уконституованя. Министерство откинуло всѣ протесты и высказало совѣтникови гр. Кильмансегъ, котрый ой выборы переводивъ, свою похвалу за его оглядность. Всѣ, що вносили протесты постановили внести жалобу неважности до трибуналу администраційного.

ЗАГРАНИЦЯ.

Сучасне положенье въ Европѣ. II. Въ однôмъ зъ попередныхъ чиселъ „Дѣла“ выказали мы, якъ сучасне прямованье народне въ Европѣ розпадаеся на двѣ великі струѣ, зъ котрыхъ одна подобна до велита рѣки плывучои могучою силою але и поважно до моря а друга не далеко ще жерела переповнена водою плыве быстрымъ ходомъ и вымулюе сама собѣ дорогу, яка ѣй найдогоднѣйша не зважаючи на те, чи стае ѣй въ дорозѣ стромка и тверда скала чи рѣнь и звычайна глина. Сѣ двѣ могучі струѣ европейского житя народного, то рухъ державно-политичный на заходѣ Европѣ и политично-національный на еи восходѣ. Рѣчь се зовсѣмъ звычайна, природна, выроблена часами и поступомъ культуры и цивилизаціи. На заходѣ майже всѣ германьскі и романьскі народы выробили въ собѣ одностайность и отмежилися одні отъ другихъ всѣми своими признаками народными. Коли ще нынѣ ведесь межи ними яка борба то ходитъ ту больше о те, щобы етнологичні границѣ якогось народу означити заразомъ и границями политичными, державными. Чимъ больше отрубный переходъ одного народу до другого, тымъ докладнѣйше даются означити границѣ етнологячні, тымъ безпечнѣйші сусѣдні державы одна отъ другои, бо тымъ менше точокъ, въ котрыхъ можна найти причину спору. Франція безпечнѣйша отъ стороны Испаніи и Италіи, якъ була отъ стороны Нѣмеччины до часу утраты Альзаціи и Лотарингіи. Чимъ однакожь сѣ провинціи були давнѣйше для Франціи симъ стались они теперь для Нѣмеччины; она змушена теперь кождои хвилѣ стеречися, щобъ сусѣдъ не запустивъ сюды искры, котра-бъ могла выкликати навѣть сильный пожаръ. Рѣчею кн. Бисмарка отже було отвернути зъ отои увагу Франціи и се удалось ему зовсѣмъ, коли Франція замоталась въ войну въ Хинахъ а ще больше, коли межи Франціею и Англіею настало по поводу пытаня египетского а оттакъ и войны въ Тонкинѣ певне напруженье. Послѣдна неудача въ Тонкинѣ а съ нею и такъ несподѣвана змѣна въ самой Франціи якъ упадокъ кабинету Феррого, забезпечили Нѣмеччинѣ при нормальномъ розвою рѣчей спокой зъ сеи стороны на довгі лѣта. Зъ стороны Бельгіи Нѣмеччина була зъ давенъ давна безпечна а якісь тамъ претенсіи до Люксембурга або справа наслѣдства въ Голяндіи, то справы для неи дуже малои ваги. Такъ само якъ супротивъ Франціи, такъ старалась Нѣмеччина забезпечити и супротивъ Австріи и Россіи. Чого не доказала дипломатія то зробивъ торочный зъѣздъ въ Скерневицяхъ. Австрія змушена була взятись за славяньску политику у себе дома и звернути свою увагу на пôвъостровъ балканьскій а Россіи прійшлось мимо еи волѣ грати больше политику пасивну по крайной мѣрѣ въ Европѣ и такожь консолидувати свои сили у себе дома. Такъ забезпечилась Нѣмеччина докола, здобула собѣ обширні колоніи, вытычила нові дороги своѣй торговли и вынайшла для себе нове жерело доходовъ. Цѣсарь нѣмецкій и его права рука нѣмецкій канцлеръ можутъ теперь спокойно спочивати на лаврахъ добутыхъ довгими и тяжкими заходами. (К. б.)

Франція. Прикра ситуація, яка вытворилася наденьемъ кабинету Феррого закончилася щасливо и привернула не только успокоенье въ Франціи але и въ цѣлой Европѣ. Коли нѣ Фрайсинетови нѣ Констансови не удавалося зложити нового кабинету небезпеченьство росло зъ дня на день; кождый пытавъ до чого се доведе? Франція, якъ звѣстно мае ажь надто матеріялу, котрый легко могъ-бы займитись а огонь, выйшовшій разъ зъ отти, найшовъ-бы и поза еи границями достаточно поживы. Середъ такъ прикрои ситуація выступивъ самъ Греви; онъ откликався до патріотизму Бриссона, теперѣшного президента палаты пословъ, и ему удалося наклонити его до зложеня нового кабинету. Складъ нового кабинету есть того рода, що можна допускати, що политика его буде така сама якъ и уступившого кабинету Феррого. Самого Бриссона лякалась-бы може Нѣмеччина, бо онъ то бувъ, котрый при смерти Гамбеты сказавъ, що умираючій лишае Франціи въ спадщинѣ отобранье назадъ отъ Нѣмеччины Альзаціи и Лотарингіи, але до кабинету Бриссона входитъ и де Фрайсине, котрому припала тека дѣлъ заграничныхъ а сего якъ разъ подозрѣвала цѣла Франція, що онъ спріяе Нѣмеччинѣ. Такъ отже въ першомъ рядѣ Нѣмеччина може бути задоволена зъ складу нового кабинету. Звѣстно такожь, що Фрайсине буде придержуватися тои самои политики що и Ферри и якъ вже теперь говорятъ, онъ въ справѣ египетской буде старатися поступати въ згодѣ съ Нѣмеччиною, Австріею и Россіею. До нового кабинету войшли отже Бриссонъ яко президентъ министровъ а заразомъ и министеръ правосудія; Фрайсине, министеръ дѣлъ заграничныхъ; Альенъ Тарже, мин. дѣлъ внутрѣшныхъ; Клямажерацъ, (сенаторъ) мин. финансовъ; Кампенонъ, мин. войны; Перъ Льеграндъ, мин. рольництва; Герве-Мангонъ, мин. торговлѣ; Саріенъ, мин. почтъ и Галибе, мин. маринарки. Палата повитала нове министерство съ одушевленьемъ и радостею, съ якими рѣдко лишь коли витала новый кабинетъ а нове правительство высказало свою програму, котра въ томъ мѣстится, що новый кабинетъ буде старатися на свободной и природной подставѣ сполучити всѣ републиканьскі силы. — Потверджуются вѣсти, що Хины звключили миръ съ Франціею и що прелиминарія мира вже зъ обохъ сторонъ подписані. Кажутъ такожь, що хиньске правительство въ Пекинѣ выдало приказъ, щобы хиньскі войска зъ Тонкину уступили.

Англія. Отповѣдь россійского правительства не конче вдоволила Англію, але мимо того конфликтъ въ Афганистанѣ закончится мирно, тымъ больше, що россійске правительство мало постановити помочи Англіи въ той способъ, що прикаже оголосити офиціяльно, що область, зъ котрои теперь Англія уступае не належала нѣколи до Афганистану а була лишь пасовискомъ кочуючихъ Туркменовъ. Мимо того однакожь англійскі газеты не перестаютъ грозити Россіи войною и ворохобнею невдоволеныхъ племенъ россійскои державы. Якъ недавно доносили газеты польскі, що англійскі агенты хотятъ выкликати ворохобню въ Царствѣ Польскомъ, такъ теперь доносятъ знову англійскі часописи, що ворохобня приготовуесь въ Грузіи, а навѣть кубаньскі и кавказкі козаки мали постановити зробити ворохобню, будьто-бы для того, що правительство россійске отобрало имъ ихъ привилеѣ и хоче ихъ перемѣнити въ регулярне войско. — Непорозумѣня съ Портою въ справѣ египетской вже залагодженѣ и Феми-паша позостае ще дальше въ Лондонѣ. — До давныхъ клопотовъ Англіи прибувъ ѣй ще одинъ новый. Зъ Америки доносятъ именно, що въ Канадѣ выбухла ворохобня, до котрои прилучилося богато Индіянъ. Ворохобники постановили користати зъ прикрои ситуаціи Англіи и оголоситися независимыми.

НОВИНКИ.

— **Слѣдуюче число „ДѢЛА“** выйде въ суботу въ $1^1/_2$ листа печати.

— **По Святахъ.** Днѣ свѣтлого Воскресенія Христового скоро проминули и всюды запанувавъ знову звычайный рухъ щоденный; по дняхъ радости и свѣтлого торжества розпочалась знову робота и жура о хлѣбъ насущный. За те хочь колька днѣвъ сплыло весело и торжественно — о сколько се на теперѣшні часы лишь бути могло. До поднесеня торжества свѣтлого Воскресенія немало причинилася такожь и погода а оттакъ и то, що всѣ свята такъ рускі якъ и латиньскі а навѣть и жидовскі припали на одинъ часъ. Случай сей лишь дуже рѣдко появляеся. О святахъ самыхъ не маемо що казати. Торжество свѣтлого Воскресенія Христового отбулося у Львовѣ въ суботу въ вечеръ и въ певномъ взглядѣ може съ бѣльшою свѣтлостею якъ коли небудь. Торжество Воскресенія въ латиньской катедрѣ отслуживъ около 6 год. архіепископъ Моравскій при численной участи латиньского клиру и представителѣвъ найвысшихъ властей правительственныхъ и автономичныхъ. Архіепископови асистувавъ самъ п. намѣстникъ въ повномъ униформѣ. Въ торжествѣ взяли участь такожь три баталіоны трехъ полковъ подъ проводомъ полковника Ляндвера и полкова музика а сальвы дані подчасъ торжества звѣстили навѣть неприсутнымъ веселе „Христосъ воскресъ!“ По торжествѣ дефилювало войско передъ палатою намѣстника. Торжество Воскресенія въ архикатедральной церквѣ св. Юра отбулося трохи познѣйше, бо около 7 год. вечеромъ; отслужили его оба наші владики при участи свого клира. Жаль намъ высказати, якій бачили мы контрастъ межи торжествомъ въ катедрѣ латиньской а митрополичой церквѣ св. Юра. Тамъ найвысші власти, войско, музика, сальвы а тутъ въ церквѣ чотыри полиціяиты въ чакахъ навѣть безъ звычайнои у войсковыхъ зелени, розставлені на чотырохъ мѣсцяхъ, якъ-бы лишь на те, щобы дивились, чи не поймаютъ де якого злодѣя. Може бути, що було ще и колькохъ цивильныхъ агентовъ. Зъ высшихъ достойниковъ правительственныхъ и красвыхъ мы не могли нѣкого добачити хочь и якъ роздивлялись по церквѣ. Одно, що подносило нашого духа, то було трогаюче наше руске богослуженье и та, хочь не велика, але вѣрна своѣй церкви и свому обрядови громада людей, по большой части львовскихъ мѣщанъ и немногои интелигенціи, котру не приманила до святынѣ божои поверховна краса, лишь правдива побожность и привязанность до дорогои спадщины по своихъ прадѣдахъ. На другій день, въ свѣтлу недѣлю, отбулися принятя на свячене у п. намѣстника, Впреосв. митроп. Сембратовича, Преосв. еп. Пелеша, лат. архіеп. Моравского, архіеп. ôрменьского Иосаковича и въ другихъ знаменитшихъ домахъ.

— **Въ Велеградѣ** розпочалося вже дня 6 с. м. торжество тысячлѣтнои памяти славяньского апостола св. Методія и потреває ажь до 4 жовтня с. р. Особливо торжественно будутъ обходитися перші осѣмъ днѣвъ т. е. отъ 6 до 13 с. м. яко дни памяти смерти св. Методія, оттакъ осѣмъ днѣвъ т. е. отъ 5 до 12 липня яко дни торжества св. Кирила и Методія а на послѣдокъ осѣмъ днѣвъ т. е. отъ 15 до 22 серпня с. р. яко дни хранителя велеградскои церкви. Першого вже дня прибуло до Велеграду около 15 000 путникôвъ межь сими архіепископъ Фирштенбергъ, еп. Шульцъ зъ Праги и каноникъ Потулицкій зъ Оломуца. Комитетъ велеградскій построивъ для путниковъ по цѣломъ мѣстѣ множество реставрацій и шатеръ. Побудовані бараки можутъ помѣстити въ собѣ до 2000 особъ. Мимо всякихъ приготовлень показався въ мѣстѣ великій бракъ помешкань а много людей мусить шукати пріюту въ поблизкихъ селахъ и платити тамъ за помешканя высокі цѣны. Комитетъ центральный поручивъ — якъ доносятъ газеты — голошенье проповѣдей „литургистамъ“, монахамъ подобнымъ по свому чинови до езуитовъ а кождый свѣтскій священикъ обовязаный насамперѣдъ зложити свою проповѣдь до цензуры духовнои власти въ Оломуцу. До „N. fr. Presse“ пишутъ зъ Львова, що участь путниковъ зъ Галичины буде въ сѣмъ торжествѣ мимо сильнои агитаціи лишь дуже незначна; число зголосившихся доси есть дуже мале; депутація на се торжество буде складатися лишь зъ священиковъ и колькохъ селянъ; складки які въ сѣй цѣли робятся по цѣломъ краю, выказали лишь незначні результаты.

— **Конфиската Кирило-Методіевскихъ брошуръ и образовъ.** Редакціи „Слова“, „Н. Пролома“ и „Науки“ а оттакъ и товариство имени Качковского получили минувшого тыждня зъ Петербурга отъ „Славянскаго благотворительнаго комитета“ велуку посылку Кирило-Методіевскихъ брошуръ и образовъ представляючихъ св. Кирила и Методія числомъ 4000 прим. Цѣла та посылка мѣстилася въ колькохъ скринкахъ и надойшла желѣзницею на дворець Подзамче. Адресаты одержали рецепсы на посылку, але коли явилися на коморѣ, не выдано имъ посылки а незадовго оттакъ явилися на коморѣ комисарѣ полиціи Майдингеръ и Котовскій и забрали съ собою цѣлу посылку на полицію. Тутъ по довшихъ представленяхъ рѣшився директоръ полиціи п. Кшачковскій выдати образы але брошуры сконфискувавъ на подставѣ §. 65 закона карного. Полиція переслала сѣ брошуры судови карному а сей мае рѣшити, чи конфиската есть оправдана чи нѣ. Въ послѣднôмъ случаю мае полиція мимо того право заказати ширенье сихъ брошуръ и може ихъ сконфискувати административнымъ порядкомъ. Наведені повысше редакціи постановили внести супротивленье противъ конфискаты. Всѣ брошуры и образы були присланѣ для безплатного розданя межь сельскій народъ. Тогожь дня запанувавъ у Львовѣ не малый переполохъ; розойшлася була именно по мѣстѣ вѣсть, що россійскі нигилисты прислали до Львова ажь три скринѣ динамиту, але полиція завчасу о томъ довѣдалася и динамитъ сконфискувала. Брошуры взято за динамитъ!

— **П. Д. Кулачковскій**, посолъ до рады державнои, намѣряе — якъ намъ доносятъ зъ Калуша — явитися тамъ слѣдуючого тыждня передъ выборцями, щобы здати справу зъ своеи 6-лѣтнои дѣяльности посольскои.

— **Инсталяція новоименованого митрополита** отбудеся дня 3 (15) мая с. р. До торжества инсталяціи роблятся вже приготованя.

— **Для жителѣвъ Галичины**, потерпѣвшихъ торокъ отъ неурожаѣвъ, дарувавъ цѣсарь зъ приватныхъ фондовъ 8.000 зр.

— **Рускій дѣвочій институтъ въ Перемышли**, на котрый зобрано дотеперь въ дорозѣ добровольныхъ датковъ-лептъ колькадесять тысячь зр., получивъ недавно значнѣйшій даръ отъ крылош. дра Ант. Юзичиньского, котрый отступивъ въ користь института суму 6.000 зр. а. в. гипотековану на одной зъ приватныхъ реальностей въ Перемышли.

— **Николай Костомаровъ** — якъ довѣдуемося зъ россійскихъ часописей — знову занедужавъ небезпечно. Кіевска „Заря“ одержала зъ Петербурга таку вѣдомость: „Н. И. Костомаровъ находится безнадѣйно недужій: у него параличь кишокъ. Недужій часами тратитъ свѣдомость и чуе страшный упадокъ силъ; всѣ средства до привернення силъ недужому, показалися доси неспособными“. Петербурске „Новое Время“ доноситъ, що въ послѣдныхъ часахъ було при Костомарову колька лѣкарскихъ консилій.

— **Дръ Романъ Децикевичь**, совѣтникъ намѣстництва у Львовѣ поднесеный яко рыцарь ордеру желѣзнои короны третои кл. въ станъ шляхоцкій.

— **До „Товариства Рускихъ Женщинъ“** въ Станиславовѣ записалися кромъ выказаныхъ въ 29 ч. „Дѣла“ ще слѣдуючі панѣ и панны: Абрисовска Иванна, Целевичева Ванда, Озаркевичева Ольга, Сѣменовичѣвна Ольга, Сосновска Марія, Одѣжиньска Олена, Боскова Анна, Шанковска Іосифа, Бобикевичѣвна Амалія. — Отъ Выдѣлу Товариства „Рускихъ Женщинъ“.

Станиславовъ дня 2 цвѣтня 1885.

— **Рускій крамницѣ въ повѣтѣ жидачовскомъ.** Всч. о. Я. Сѣнгалевичь зъ Руды доноситъ намъ, що въ селѣ Ловчицяхъ (прилученомъ до парохіи Руды) есть вже основана крамниця; властителемъ еи есть членъ читальнѣ Иванъ Салданъ. Черга рускихъ крамниць въ повѣтѣ жидачовскомъ есть отже теперь така: 1) Млыниска, 2) Заболотовцѣ, 3) Яйковцѣ, 4) Жирава, 5) Ловчицѣ, 6) Руда и 7) Гановцѣ, — то за порядкомъ село за селомъ, а позаякъ читальнѣ суть ще въ Дашавѣ и Верчанахъ, то колись дотягнеся черга ажь до Стрыя. Щасть Боже!

— **Поспѣшилася!** Сего року розпорядили церковні власти, щобы свято „Трехъ святыхъ“ празнувати не 11 але 10 лютого. Отвѣтно тому ц. к. рада школьна окружна загородска у Львовѣ выдала обѣжникъ до всѣхъ зарядовъ школъ, датованый дня 3 л. лютого 1885 р. ч. 665, але выекспедіювала его доперва дня 15 л. марта с. р.! Поспѣшилася! У насъ неразъ такъ бувае!

— **Концертъ въ Казани.** Якъ доноситъ кіевска „Заря“ (ч. 63), отбувся въ Казани 15 (27) марта цѣкавый концертъ. Въ концертѣ томъ взявъ участь побочь артистовъ казаньскои оперы, такожь хоръ Украинцѣвъ-аматоровъ, зложеный зъ 60 людей подъ управою П. Кащенка. Хоръ проспѣвавъ пѣснѣ: „Закувала та сива зозуля“ (музика Нѣщиньского), „Ой не гараздъ Запорожцѣ“, „Грицю, Грицю, до телятъ“, „Охъ, на камени мохъ“, „Ой изъ-за горы, зъ-за Лиману“, „Дощикъ, дощикъ капае дробненько“, „Вѣютъ вѣтры буйнесенькі“ и богато другихъ. Деякі пѣснѣ, межь иншими пѣсню „Та забѣлѣли снѣги“, спѣвавъ разомъ съ украиньскимъ хоромъ п. Закревскій, (звѣстный колись спѣвакъ львовскои оперы, выхованець Ставропигійскои Бурсы — *Ред.*) П. П. Иляшевичь отспѣвавъ solo пѣсню „Ой Днѣпре мой, Днѣпре!“, слова Т. Шевченка, музика М. Лисенка.

— **Нове епископство на Буковинѣ.** Посля информацій вѣденьского кореспондента „Нового Времени“ въ компетентныхъ сферахъ носятся съ замѣромъ основаня на Буковинѣ католицкого епископства. На новый епископскій престолъ кандидуе кс. Фелиньскій и якійсь священикъ-емигрантъ зъ холмскои епархіи. Наколи бъ се мало бути правдою, то недавна проѣздка кс. Фелиньского по Австріи не була безъ цѣли. Благодать, яка сплыне зъ того на буковиньскихъ Русиновъ-уніятовъ, належитъ отже завдячити — Россіи.

— **П. Мишуга-Филиппи** зоставъ знову запрошеный

яко гôсть до выступленя въ оперѣ вѣденьскôй, але лишь пôдъ тымъ условіемъ, що выучится на стôлько нѣмецкого языка, щобы мôгъ всѣ свои партіи спѣвати по нѣмецки.

— Въ руско-народнôмъ театрѣ въ Бродахъ буде сегодня вечеромъ ôтограна трагедія „Гаркуша" въ дохôдъ заслуженого артиста нашои сцены, п. Андрѣя Стечиньского.

— Циркъ Сидольго реномоване товариство, складаючеся майже зъ 86 особъ и 45 коней, загоститъ пôдъ конець сего мѣсяця до Львова и буде давати представленя въ цирку, котрый умысно въ сѣй цѣли буде выставленый на площади Каструмъ противъ „Народ. Дому". Циркъ буде просторый и сильный а при тôмъ буде елегантно урядженый и освѣтлюваный газомъ.

— Голодовѝ запомоги и пожички повѣтамъ. Выдѣлъ краевый удѣливъ дальше громадамъ въ повѣтѣ бобрецкôмъ 1400 зр., а кôлькомъ дѣдичамъ повѣта самбôрского 1000 зр. безпроцентовои пожички на ярѝ засѣвы. Дальше удѣливъ Выдѣлъ краевый 2500 зр. беззворотнои запомоги повѣтови Станиславôвскому на закупно живности для потерпѣвшихъ ôтъ повени. Безпроцентовѝ пожички на ярѝ засѣвы роздѣляютъ староства спôльно съ выдѣлами повѣтовыми (при роздѣлѣ мае бути присутный делегатъ староства и 2 делегаты выдѣлу пов.) Пожичаючій выставляе актъ довжный безъ стемпля.

— Великій пожаръ навѣстивъ въ свѣтлый вôвторокъ село Дмитровичѣ коло Винникъ въ львôвскôмъ повѣтѣ. Около 4 годины зъ полудня, коли на гробахъ читали евангелія, занялося обôйстье Юзька Явного. При сильнôмъ вѣтрѣ перекинувся скоро огонь на будынки вôйта и обнявъ въ короткôмъ часѣ 60 селяньскихъ загородъ, котрѝ съ всѣми будынками и хлѣбомъ згорѣли до тла. Страты величезнѝ и тымъ бôльше дôймаючѝ, що зъ помежи численныхъ газдôвъ, котрыхъ майно сталося жертвою огню, було лишь двохъ убезпеченыхъ.

— Першій зреформованый хайдеръ ôткрыто недавно у Львовѣ при улици божничôй. До сеи школы ходитъ 400 ученикôвъ, котрыхъ учитъ 17 малемидôвъ (учителѣвъ еврейскои мовы) и 7 испытованыхъ учителѣвъ. Въ програмѣ науки знаходится наука нѣмецкои и польскои мовы та рахункôвъ. При реформованю сеи жидôвскои школы и укладаню пляну науки про руску мову — знову забули. До нового хайдеру не маютъ жиды великого довѣрія и выступаютъ противъ него въ прилюдныхъ печатаныхъ ôтозвахъ.

— Межинародный конгресъ географичный буде ôткрытый сеи суботы въ Гамбурзѣ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Введенѝ въ душпастырскѝ посады оо.: Клим. Соневицкій яко сотрудникъ въ Бурдякôвцяхъ; Ал. Базилевичь яко сотруд. въ Делятынѣ; Мат. Поповичь яко сотруд. въ Буску; Григорій Грушка яко сотруд. въ Збаражи; Мат. Любинецкій яко завѣд. въ Кійданци; Алексій Заячкôвскій яко завѣдатель въ Зарубинцяхъ; Володим. Громницкій яко сотруд. въ Городку; Фил. Огоновскій яко парохъ въ Джуровѣ; Іоанъ Герасимовичь яко пар. въ Турю.

Каноничну институцію на Ланôвцѣ, дек. скальского, получивъ о. Зигмунтъ Карповичь.

Зрезигнувавъ зъ презенты на Лютовиска о. Іоанъ Редкевичь и проситъ о удобренье презенты на Зарудье, дек. зборôвского.

Митрополича консисторія вставилася до президіи намѣстництва о згоду для запрезентованыхъ о. Мих. Ганкевича на Луку малу и Теоф. Кисѣлевского на Скоморохи.

Личный додатокъ удѣлило намѣстництво о. Іосифу Гаваньскому, пароху Устьечка.

Дотацію зъ фонду религійного удѣлило намѣстництво сотрудникамъ при недужихъ парохахъ: о. Мих. Боднару въ Яблôнцѣ и о. Онуф. Вергунови въ Потуторахъ.

ПОСМЕРТНѝ ВѢСТИ.

✝ **Іоахимъ Дударъ**, учитель въ Поздячи, повѣта перемыского, упокоився дня 21 л. марта с. р. Хто бувъ покôйникъ, — о тôмъ довѣдаются нашѝ Вп. Читателѣ зъ письма, надôсланого намъ громадянами Поздяча съ просьбою о умѣщенье въ „Дѣлѣ": „Просимо умѣстити въ Вашôй газетѣ, якъ мы болѣемо за нашимъ пок. учителемъ Іоахимомъ Дударомъ. Бувъ то чоловѣкъ честный, якъ рѣдко, патріотъ Руси, загрѣвавъ серця всѣхъ до любови народности, незмучено працювавъ въ школѣ. Покôйного кождый почитавъ, а дѣти пропадали за нимъ: охотно посѣщали школу, а коли померъ, то всѣ дѣти жалôсно плакали, обнимали и цѣлували руки и ноги покôйника, умлѣвали. Нашѝ дѣти стратили сердечного батька, а мы щирого народолюбця. Жена покôйного, Теофиля дѣлила съ своимъ мужемъ труды для добра нашихъ дѣтей: она учила ручныхъ робôтъ и нынѣ нашѝ дѣти выробляютъ краснѝ коронки; въ 1882 роцѣ тіи выробы коронокъ були на выставѣ въ Перемышли и за нихъ комитетъ выставовый удѣливъ пок. Іоахимови и его женѣ Теофили медаль заслуги. Покôйный заложивъ велику школку садовины, спроваджувавъ на розмноженье заграничнѝ дерева, заохочувавъ и учивъ молодыхъ и старыхъ щепити деревину, роздававъ навѣть даромъ щепы и нынѣ ще оставивъ до 200 щепъ найлучшихъ родôвъ. Годѣ вычислити всѣ заслуги покôйного, а просимо Ч. Редакцію „Дѣла" публично оголосити се наше письмо для примѣру другимъ учителямъ. А покôйникови що можемо бôльше удѣлити? Мы похоронили его мощѣ честно, при участи трехъ священикôвъ, цѣлого братства церковного и всѣхъ громадянъ и умовилися поставити на его гробѣ памятникъ. Нехай же покôйный Іоахимъ спочивае съ Богомъ! Вѣчна ему память!" — Умѣщаючи се ревне письмо, кличемо и мы много-заслуженому покôйникови, пріятелеви нашои часописи: „Вѣчная память!"

✝ **Теодоръ Назаревичь**, учитель въ Толщовѣ, повѣта львôвского, упокоився д. 21 марта с. р.

✝ **Леонтина зъ Лебедовичѣвъ Кмицикевичева**, жена п. Лукіяна Кмицикевича, ц. к. судового авокультанта въ Тернополи, упокоилася недавно въ 22 роцѣ житя. Вѣчна ѣй память!

✝ **Мечиславъ Кунцѣвъ**, начальникъ филіи рустикального банку въ Турцѣ, членъ выдѣлу турчаньскои филіи общ. им. Мих. Качковского, упокоився въ Карльсбадѣ дня 20 л. марта въ 32 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

✝ **Марія Н. Кулачковска**, дочка бл. п. начальника филіи рустик. Банку, упокоилася по довгôй и тяжкôй слабости въ 14 роцѣ житя дня 7 н. ст. цвѣтня. Вѣчна ѣй память!

Подяка.

Наша рôдна сестра Евфросинія, вдова по бл. п. Игнатію Ванковичу, бувшôмъ пароху Смерекова, проживши 75 лѣтъ, упокоилася въ м. Жовквѣ д. 16 (28) марта с. р. Похоронъ ôтбувся д. 18 (30) марта и тѣло бл. упокоившоися перевезено изъ Жовкви въ село Смерекôвъ и тутъ схоронено на кладовищи въ камѣннôмъ гробѣ при мощахъ бл. п. Игнатія. Похоронный чинъ такъ въ Жовквѣ якъ и въ Смерековѣ совершили Впр. оо. Амвросій Тарчанинъ изъ Жовкви, Лаврентій Дрималикъ изъ Туринки, Евстахій Будзыновскій изъ Мокротина, Александеръ Виханьскій изъ Смерекова и Антоній Паславскій изъ Равы рускои при участи численного народу, супроводившого торжественнымъ походомъ тѣло покôйницѣ до могилы, за що высше згаданымъ Впр. Отцамъ и всѣмъ участникамъ похоронного обряду заявляемо симъ найщирѣйшу подяку.

Іоахимъ, Богданъ и Емилій Дѣдицкѝ, Юстина зъ Дѣдицкихъ Алексевичь.

II.

Дня 21 марта упокоився по короткôй недузѣ Теодоръ Назаревичь, учитель народный въ Толщовѣ. Похоронъ ôтбувся дня 23 марта при участи двохъ священикôвъ и много народа, бо покôйный працювавъ въ сѣй громадѣ звышь 10 лѣтъ. Чуемося про то, яко други и сусѣды покôйного зъобовязаными зложити щиру подяку передовсѣмъ Воч. о. парохови зъ Черепина и Воч. о. сотрудникови зъ Толщова за похороненье а послѣдному и за надгробне слово, дальше п. Мадейскому за помôчь давану покôйному, жіючому безъ родины, п. Добростаньскому, лѣсничому, а такожь всѣмъ приспѣвшимъ ôтдати послѣдну прислугу бл. п. Теодорови. Спаси Бôгъ!

В. Спольскій и *М. Сольскій*, сусѣды-учителѣ.

НАДÔСЛАНЕ.

Suplement zu Brockhaus „Conversations-Lexikon". Въ своимъ теперѣшнôмъ тринайцятôмъ накладѣ есть сей пôдручникъ безперечно найновѣйшій и найпевнѣйшій; якъ змѣстъ такъ и илюстраціи идутъ за поступомъ въ наукахъ, штуцѣ и ремеслѣ, за ходомъ житя политичного и культурного, за розслѣдами статистики и датами біографичными ажь до послѣдныхъ днѣвъ. Позаякъ однакожь уложенье такъ обширного дѣла розтягаеся на часъ кôлькохъ лѣтъ, а для того першѝ томы при появленюся послѣдного показуютъ вже недостачѣ, то накладця, якъ зачуваемо, постановивъ по скôнченю сего великого дѣла выдати додатковый томъ, котрый зверне увагу на всѣ змѣны, якѝ зайшли въ послѣдныхъ рокахъ, а межи иншими буде такожь содержати результатъ маючого ôтбутися въ грудни с. р. народочисленя.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 18—?

препараты зъ гумы и выробы кавчуковѝ

для потребъ хирургичныхъ и иншихъ подôбныхъ.

Якъ заводити Правды на ладъ закомарскои Правды?

Розказавъ Данило Танячкевичь, духовный Закомаря. Накладомъ „Батькôвщины". Цѣна 10 кр., а почтою 12 кр. Дôстати можна черезъ редакцію „Батькôвщины".

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4 процентовѝ платнѝ въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 19—?)

5 килевѝ

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (20—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр
1	„	Гегеляйского столового лучшои якости	2 зр. 30 кр. и 2 „ 50 „
1	„	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1	„	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1	„	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „

Повысше наведенѝ цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровѝ добрѝ, натуральнѝ и лучшѝ вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавѝ замовленя.

Маю честь оповѣстити П. Т. Публицѣ, що съ днемъ 1 л. лютого с. р. ôткрываю

техничну контору

при ул. Городецкôй ч. 39, на 2 поверсѣ

для выготовленя всякого рода плянôвъ для будôвель, робôтъ сницерскихъ, столярскихъ и т. п., зарôвно такожь кошторысôвъ, обрахункôвъ и всякого рода техничныхъ робôтъ.

Василь Нагôрный.

Велика партія останкôвъ сукна

(3 до 4 метры)

у всѣхъ краскахъ, на одяги мужескѝ, на загортки, жѣночѝ мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночѝ плащѣ — розсылае за послѣплатою **за останокъ по 5 гульд.**

L. Storch, Brünn.

Останки не до вподобы принимаеся назадъ. Взôрцѣ высылаются по присланю 10-крейцаревои марки.

1292-5-26

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.

240 HEFTE ODER 16 BÄNDE.

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 kr.

VIERHUNDERT TAFELN.

JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., HALBFRANZ FL. 5.70. Ö.W.

При надходячôмъ торжествѣ святометодіевскôмъ

воручае **Товариство „Просвѣта" книжочку:**

ЖИТЬЕ ПРОСВѢТИТЕЛѢВЪ СЛАВЯНЪ

святыхъ рôвноапостольныхъ

Кирила и Методія

написавъ

Дръ Ю. Целевичь.

Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои вовны овечои для мужчины середного росту

3.10 метры на одну одѣжь { за зр. **4·96 кр.** зъ доброи вовны овечои; „ „ **8·—** „ зъ лѣпшои вовны овечои; „ „ **10 -** „ зъ тонкои вовны овечои; „ „ **12·40** „ зъ дуже тонкои вовны „

Пледы до подорожи за штуку зр. 4, 5, 8 ажь до зр 12· — Дуже красна одѣжь, споднѣ, иберцигеры, матеріи на сурдуты и плащѣ ôтъ дощу, тифль, льоденъ, комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на билярды, перувіенъ, доскинъ поручае

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ фабричный въ Бернѣ.

Верзы франко. Карты взорцевѝ для панôвъ кравцѣвъ **и франкован. За послѣплатою** на звышь 10 зр. **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна бôльше якъ за 150.000 зр. а. в. и тому легко зрозумѣти, що въ моѣй всесвѣтнôй торговли позôстае богато **останкôвъ** довжины ôтъ 1 до 5 метрôвъ, лишь я змушеный такѝ останки ôтпускати по богато ôтъ коштôвъ выробу **низшихъ цѣнахъ.** Кождый розумно мыслячій чоловѣкъ муситъ змѣркувати зъ такихъ малыхъ останкôвъ не можна **жадныхъ взôрцѣвъ** посылати, бо прецѣ при кôлькасотъ замовленяхъ зъ тыхъ останкôвъ въ короткôмъ часѣ нѣчого бы не лишилося. Для того есть то чистый **обманъ**, коли фирмы суконъ инсеруютъ о взôрцяхъ зъ останкôвъ и въ такихъ случаяхъ суть тѝ взоры ôттяти зъ поставôвъ а не зъ останкôвъ а цѣли такого поступованя суть зрозумѣлѝ.

Останки, котрѝ не годятся можутъ ôтмѣнятися або ôтсылаются грошѣ.

Кореспонденціи принимаются на мовахъ: нѣмецкôй, угорскôй, ческôй, польскôй, италійскôй и францускôй. 1311 (7—20)

Ц. к. придворна ліярня дзвонôвъ

П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадъ

поручаеся до **замовлень дзвонôвъ и гармоничныхъ складъ всякои величины и голосу.** За напередъ означеный голосъ або акордъ якого дзвôнка, якъ такожь за найлѣпшій металь гварантуеся. Монтованье до дзвонôвъ приспособлюе ся **на способъ уприв. съ головами зъ кованого желѣза.** Черезъ се монтованье можна великими дзвонами дуже легко дзвонити и можна ихъ кôлько небудь разôвъ обернути такъ, що серце бе за кождымъ разомъ въ инше мѣсце, черезъ що дзвоны зыскуютъ на тревалости. **Припоручаня** выконуются якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при **найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты. Гармоничнѝ дзвôнки** до престолôвъ съ сильными и голосными дзвôночками.

Зъ альпаки: 1 складъ съ 4 дзвôн. по 14 зр., 1 складъ съ 3 дзв. по 11 зр.
Зъ мосьондзу: 1 „ „ 4 „ „ 10 „ 1 „ „ 3 „ „ 8 „

Ôтзначеня: Выстава вѣденьска 1873, два медалѣ за поступъ за складъ дзвонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промысл. у Вѣдни 1880 зол. медаль.

Заложена 1838. Доставила 3946 дзвонôвъ, 1,080.370 кильограмôвъ ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ дзвонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 дзвоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр ваги.

1288 **Надвыжка коштôвъ даромъ.** 7—24

„СТАТУТЪ ЧИТАЛНѢ"

вразъ съ

поданьемъ до ц. к. Намѣстництва

выдало товариство „Просвѣта" и продае по слѣдуючихъ цѣнахъ: 5 примѣрникôвъ Статутôвъ и 1 примѣрн. подання до ц. к. Намѣстництва (безъ пересылки почт.) **20 кр.**

Товариство „Просвѣта"

ул. Скарбкôвска ч. 2.

Выдавецъ и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 34 и 35. Львôвъ, Субота 30 марта (11 цвѣтня) 1885. Рôчникъ VI.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка. Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königsstrasse 36. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“, В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:		для Россіи:	
на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:		съ дод. „Библіотеки“:	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	16 рубл.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8 рубл.
на чверть року	4 зр.	на чверть року	4 рубл.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	5·— зр.	на цѣлый рôкъ	5 рубл.
на пôвъ року	2·50 зр.	на пôвъ року	2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:

на цѣлый рôкъ	15 зр.
на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 19 зр.	на цѣлый рôкъ 6 зр.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Съ днемъ 1 (13) цвѣтня розпочинаеся другій кварталъ. Просимо о надсыланье предплаты и вырôвнанье залеглостей.

Новй предплатники „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ дôстанутъ зачату повѣсть „Князь Серебряный“ ôтъ початку.

Окладинки до повѣсти „Батько Горіо“ вже готовй и розôшлются сими днями почтою. Окладинки на повѣсть „Князь Серебряный“ буде можна по скôнченю повѣсти дôстати по тôй самôй цѣнѣ (25 кр.) — просимо тôлько о завчасне замовленье.

Русины и гороскопы на выборчу акцію.

Новй выборы до рады державнои починаютъ чимъ разъ бôльше гальванизувати нашу Долитавщину и повсюды даеся замѣчати сильне движенье такъ національныхъ, якъ политичныхъ и церковныхъ таборôвъ въ поодинокихъ краяхъ коронныхъ. Сторонництва збираютъ, числятъ и консолидуютъ своихъ ратникôвъ до предстоячого бою выборчого, кладутъ всякй найрôжнороднѣйшй гороскопы на успѣхъ и навѣть устами Питіи предсказуютъ результаты всеи кампаніи выборчои.

Головною цѣлею сего движеня есть, щобы нынѣшный кабинетъ не тôлько удержати на дальше шестилѣтье при кермѣ, але по можности скрѣпити ще его становище придбаньемъ новыхъ приклонникôвъ для нынѣшнои парляментарнои бôльшости. Замѣтне при тôмъ и то, що згадана бôльшôсть парляментарна надѣеся успѣху зъ выборчой акціи лишь при помочи правительственныхъ властей, а власнымъ силамъ менше довѣряе.

Въ движеню тôмъ бере непослѣдну участь и наша Галичина, мимо того, що економичне еи положенье немовь непагодована дитина крикомъ пригадуеся всѣмъ станамъ безъ выемки то чимъ разъ частѣйшими лицитаціями земельныхъ посѣлостей, то тяжкимъ передновкомъ, то знову недостаткомъ руху торговельного, насѣня на ярй засѣвы, гроша и кредиту. Всѣ лагодятся лишь до бою выборчого и зъ всѣхъ сторôнъ лунае военными покликами.

Въ оглядѣ политичнôмъ нынѣшного числа „Дѣла“ подаемо нашимъ читателямъ гороскопъ вѣденьского „Tagblatt-у“ на предстоячу акцію выборчу. Подôбный гороскопъ поставила и „Wiener Allg. Ztg“, а зъ обохъ выходитъ, що нынѣшна правиця въ радѣ державнôй надѣеся по новыхъ выборахъ розпоряджати 197 голосами, котру буде мôгъ клюбъ Коронинього и нова „партія середна“ скрѣпити до силы 227 голосôвъ на 353 членôвъ парляменту. Поляки Галицкй мали-бъ тôй бôльшости достарчити 59 до 60 членôвъ, а Русинамъ лишилось-бы на той случай минимальне число 4 або и 3 заступникôвъ, по котрыхъ „W. Allg. Ztg.“ надѣеся, що и они солидарно пôйдутъ съ правицею противъ централôвъ.

Отъ и рахунокъ, якій зроблено на дняхъ безъ насъ и на нашу шкоду. Пôвтретямиліонный нарôдъ рускій въ Галичинѣ мае на пôдставѣ сего обчисленя вдоволятись и на дальше трема заступниками въ державнôмъ законодательнôмъ зборѣ. Се выходитъ на малу иронію, але и доказуе ясно, що Русины Галицкй або дуже мало потрѣбнй кермуючôй бôльшости парляментарнôй, або дуже невыгôднй и непаручнй тымъ, що подôбнй гороскопы инспирували може въ тôй незручно закрытôй цѣли, щобы насъ кинути въ рамена безнадѣйности и тымъ самымъ выробити апатію до предстоячои кампаніи. Чи однакожь таке ôтсуванье руского народу a priori ôтъ чинностей парляментарныхъ схоже съ интересами державы — о тôмъ мы не тôлько осмѣлимось сумнѣватися, але противъ такои теоріи чи системы на пôдставѣ нашихъ правъ народныхъ и историчныхъ мусимо съ холодною кровію запротестувати. Будучи суставною частиною австро-угорскои монархіи, мы чуемось съ нею звязанй національными нашими интересами и если хочемо при нѣй стояти, крѣпитись и розвиватися, то домагаемось, щобъ намъ була дана и можнôсть, не тôлько боронити нашихъ не широко зреализованыхъ правъ и вольностей съ бôльшимъ успѣхомъ, але и съ бôльшою силою упôмнутись о заспокоенье нашихъ національныхъ потребъ. Розвôй народу руского въ Галичинѣ хотяй бы и въ найширшихъ границяхъ може нашôй монархіи принести лишь користи, про котрй дуже ясно толкувати годѣ. Руске пытанье мае широку и далеко сягаючу будучнôсть передъ собою, а спиняючій розвôй его може смѣло зачислитись до дуже короткоглядныхъ политикôвъ.

Але полишивши значенье рускости на боцѣ яко дѣло, котре съ часомъ знайде свого заступника и речника въ компетентныхъ сферахъ, намъ Галицкимъ Русинамъ належится ширше представительство въ законодательнôмъ зборѣ вже на пôдставѣ простои, статистикою оправданои справедливости, съ котрою авторы реченыхъ гороскопôвъ мабуть нарочно розôйшлись. Они вѣдай призабули, що у всхôднôй Галичинѣ протегованй ними Поляки становлятъ лишь 20% всего населеня и що въ 17 округахъ сеи частины краю лишь національна бôльшôсть мае одиноке и неоспориме право, по своѣй воли выберати собѣ своихъ парляментарныхъ представителѣвъ, котрыхъ годѣ обмежити до минимального числа трехъ. Мы въ слѣдуючôмъ числѣ „Дѣла“ рѣшились навѣть дати бодай короткій образъ процентового ôтношеня Поляковъ до Русинôвъ у всхôднôй Галичинѣ, а тымъ часомъ можемо увѣрити хотяй-бы и инспировану Питію зъ „Tagblatt-у“, що съ всею свѣдомостею своихъ и державныхъ интересôвъ пôйдемо при новыхъ выборахъ противъ назначенои намъ маршруты и для чужои выгоды не уступимо ôтъ святого обовязку подбати про ширше заступництво въ радѣ державнôй съ всею енергією. Русь Галицка нынѣшна, то не манекинъ зъ першихъ лѣтъ конституційнои еры, свѣдома своихъ цѣлей и въ краю и въ державѣ, и лишь шкода, що посторонній мужѣ стану скорше и лѣпше зъорієнтувалися въ справѣ чистыхъ еи стремлень и зрозумѣли, що неутрализованье рускости въ Галичинѣ обертае колеса чужого млынка. Крайный прото часъ скôнчити съ пôдозрѣванями и инсинуаціями о неблагонамѣренности, крайный часъ подивитись на Русь Галицку очима бôльше реальными и вести политику, основану менше на фантазіи а бôльше на нынѣшныхъ даныхъ!

Политика „мирныхъ рабôвъ“.

Галицкй Русины зрозумѣли вже нынѣ тую правду, що не скорше дôбются до своихъ правъ народныхъ, доки не розвинутся и не скрѣплятся на стôлько, щобъ могли за тыми правами посягнути. Тожь и головною точкою програмы ôтродженя свого поставили зъ одной стороны освѣдомленье масъ народа съ его незадавнеными правами національными, розвôй и скрѣпленье руского духа, сконсолидованье здоровыхъ елементôвъ народныхъ до позитивнои духовои и економичнои працѣ, а зъ другои стороны порѣшили не лишь зберегати съ трудомъ надбане доси добро, але и смѣло и бодро посягати за всѣмъ, що до цѣлковитого ихъ ôтродженя выдалось имъ доконче потрѣбнымъ. Зъ того часу добачили навѣть не лишь нашй домороднй песимисты, але и противники нашй певный ширшій розвôй народу руского въ Галичинѣ и почали въ меншôй або бôльшôй мѣрѣ числитися съ „стадіонистами“. Ôтъ сего часу, здаватись на посторонну, близшу чи дальшу случайну помôчь, здаватись на чіесь добре серце, на непевнй, выфантазованй констеляціи конституційнй або политичнй — значитъ у насъ одно, що бути дуже молоденькимъ наивнымъ политикомъ, если вже не политичнымъ идіотомъ або купленымъ чи одуренымъ сервилистомъ-наймитомъ, годованымъ чужою стравою, ôтъ котрыхъ здоровомыслячій патріотъ и піетистъ для свого народного достоинства съ презрѣньемъ ôтвернутися муситъ.

Головну точку сеи нашои програмы народно-политичнои пôдносили мы вже не разъ въ нашôмъ „Дѣлѣ“ и тѣшились благомъ, що сплывало на Русь нашу яко результатъ строгого еи выконуваня. Мимо того есьмо нынѣ въ тôмъ непріятнôмъ положеню повторити еи на сѣмъ мѣсци, бо не хочемо, щобы теорія, выспѣвана недавно тому въ дуже наивнôй формѣ однымъ молоденькимъ заступникомъ „мирнои политики“: будьто спасеня Руси Галицкои належитъ глядѣти въ добрôмъ серцю и красныхъ оченятахъ кôлькохъ польскихъ магнатôвъ съ рускими антенатами, — щобы така диспозиційнымъ фондомъ подиктована теорія знайшла собѣ приступъ до умôвъ хотяй-бы лишь неширокого кружка слабодухôвъ и каріеровичѣвъ рускихъ.

Маемо тутъ на гадцѣ найновѣйшу елюкубрацію нашихъ рабôвъ на тематъ, щобы Русины старалися спасеня свого ради приборкати до себе магнатскй роды Сапѣгôвъ, Чарторыйскихъ и другихъ и назвати ихъ „батьками Руси“..., „кровь свою за нихъ пролити“ и т. д. Се фактъ, хотяй дуже сумный фактъ, котрый дуже ясно показуе, що не перевелися ще доси на Галицкôй Руси молоденькй фантасты побôчь рафинованыхъ старыхъ крутарѣвъ, що для личныхъ выгôдъ або зъ пустого кокетованя за марнй искаріотскй сребреники готовй — если вже не продати то бодай хвилево здеморализувати незрячихъ своихъ братôвъ.

На щастье наше однакожь не такъ то вже легко удасться нынѣ намѣрене ними дѣло, бо и мало вже тыхъ молодыхъ воробцѣвъ, щô, жаднй половы, полѣзли-бы въ розстелену макіявеливмомъ сѣть. Авторы сеи будьто но-

Дещо зъ исторіи украиньского письменства XIX. вѣку.

(Споминки и замѣтки М. Уманця.)

X.

Вже зъ поданыхъ коротенькихъ замѣтокъ и звѣстокъ, якй довелось менѣ зôбрати за невелику годину, можна бачити, въ якому тяжкому, оправдѣ безправному станѣ пробувае наше письменство въ Россіи. Здается не заважитъ, щобъ бôльше выяснити се, хочь въ дечому порôвняти звѣстнй вже намъ наказы съ тымъ наказомъ, якимъ повинна руководитися цензура въ Россіи на основѣ „цензурного устава“.

1. По закону маемо въ Россіи двѣ цензурнй инстанціи: а) цензурный комитетъ, або въ деякихъ мѣстахъ, якъ отъ въ Кіевѣ, Одессѣ и др., особный цензоръ, котрый повиненъ переглядати всѣ рукописи и самъ дозволяе чи забороняе ихъ, — и б) „главное управленіе по дѣламъ печати“, котре мае найвысшій доглядъ за цензурою и дозырае за книжками, що выдаются безъ цензуры а пôдцензурнй рукописи передивляются тôлько по жалобамъ на комитетъ або на цензора.

Тымъ часомъ кожда украиньска рукопись неôтмѣнно повинна перейти обидвѣ сй инстанціи, хочь-бы навѣть цензоръ и не вбачавъ въ нѣй нѣчого шкодливого, бо и въ такôмъ разѣ, по силѣ наказу зъ 1876 року, муситъ ôнъ ôтослати еи на переглядъ въ „главное управленіе“, ôтъ котрого вже и залежитъ дозволити чи заборонити, а вже тогдѣ рукопись знову вертается до того жь цензора и ôнъ муситъ чинити, якъ ему наказано. Черезъ се украиньскй рукописи звычайно повертаются зъ цензурнои вандрôвки не ранѣйше, якъ мѣсяцѣвъ черезъ три, частѣйше черезъ пôвъ року або ще й пôзнѣйше.

2. Цензурный законъ въ Россіи дае всѣмъ право жалобы и по закону (§§ 71 и 164 цензурного устава) коли цензоръ забороняе рукопись, повиненъ выдати свѣдоцтво, а авторъ мае право подати жалобу въ „главное управленіе“, котре й передивляе дѣло.

Та всѣ тй роскошѣ не для украиньскихъ авторôвъ, бо де-жь таки оправдѣ жалѣтися „главному управленію“, коли оно само й заборонило, а цензоръ тôлько пôдписавъ то, що ему звелено. Якось довелось менѣ бути свѣдкомъ, коли одинъ авторъ зъ ôпалу мавъ було жалѣтися на заборону его рукописи и просивъ цензора выдати ему свѣдоцтво.

— Добре, каже цензоръ, я выдамъ, але що жь вамъ зъ того? Хиба то я вамъ забороняю? Я навѣть написавъ, що на мою думку можна дозволити, а „главное управленіе“ ôтмовило, що не слѣдъ. Ось подивѣтся лишень! — тай показавъ бумагу.

Бачитъ справдѣ той бѣдолашный авторъ, що заборона йде ôтъ „главного управленія“ тай залишивъ тую жалобу. Такимъ побытомъ друга цензурна инстанція стоитъ тôлько на перешкодѣ и заваджае нашому письменству, а не то, щобъ мала она бути для бôльшои обороны слободы слова, якъ бы слѣдъ по закону.

3) Въ Россіи скрôзь у высшихъ и середныхъ школахъ пануе россійска мова, а въ низшихъ школахъ въ деякихъ краинахъ, якъ ото въ Польщи, на Кавказѣ и др., законъ часомъ дае право вживати мѣсцеву мову, хочь и пильнуе яко мога тѣснѣйше обмежувати и пôдкраяти се право. Тымъ часомъ цензурный законъ не забороняе на всѣхъ мовахъ друкувати книжки и про всякй наукова речи, и нѣякого письменства въ Россіи не обмежуе одною белетристикою, якъ се прикладается до одного лишь нашого письменства, що по нашому вôльно друкувати тôлько белетристику; а вже про школу, то нема чого й казати, бо не тôлько всѣ змаганя украиньскихъ земствъ не мали доси нѣякои силы, а не разъ бувало й такъ, що урядники выганяли народныхъ учителѣвъ тôлько за розмову въ школѣ по украиньски або за яку украиньску цензурну книжку, що траплялося имъ надыбати на кватирѣ у учителя. (Гл. „Вѣстникъ Европы“, 1881, II, ст. 897.)

4) Законъ зъ 5 цвѣтня 1865 року дарувавъ печати въ Россіи деякй полегкости; такъ н. пр. вôльно друкувати безъ цензуры въ столицяхъ всѣ творы не менше 10 друкованыхъ аркушôвъ и переклады не менше 20 аркушôвъ, а переклады зъ клясичныхъ мовъ вôльно друкувати скрôзь безъ цензуры; далѣ ще деякй книжки, якъ отъ словарѣ и т. п., можна подавати до цензуры въ послѣднôй вже корректурѣ, и т. д. Та всѣ сй полегкости не маютъ нѣякого прикладу до украиньского письменства, бо всѣ высше згаданй наказы не вылучаютъ нѣчого зъ того спôльного порядку, по якому кожда украиньска рукопись неôтмѣнно муситъ перейти обидвѣ цензурнй инстанціи.

5) Здается нѣгде цензурный законъ не доправляется, щобъ уживалася та або инша правопись, бо се справдѣ дѣло науки, академіи, а зовсѣмъ не администраціи або цензуры, та й россійскій цензурный уставъ забороняе тôлько вживати латино-польскій алфавитъ въ россійскихъ книжкахъ, а славяньскимъ вôльно писати кождому по вподобѣ, и въ Россіи часто можна бачити правопись съ великими ôтмѣнами ôтъ звычайнои академичнои; такъ н. пр. дехто зовсѣмъ не вживае на кôнци слова „ъ“ и подвôйныхъ приголосныхъ; траплялося менѣ бачити книжки друкованй по россійски зовсѣмъ фонетичною правописею, а звѣстный въ Кіевѣ филологъ Ивановъ у всѣхъ своихъ писаняхъ, навѣть въ „Кіевлянинѣ“ вживае свою власну, зовсѣмъ ôтмѣнну и дуже мудровану правопись, а нѣхто сего не боронитъ. Тôлько Украинцѣ мусятъ писати такъ, якъ имъ загадано, и не маютъ права выробити собѣ таку правопись, яка бъ ôтповѣдала законамъ нашои мовы.

6) Огже и се ще не все. Безправне становище нашого письменства ще красше выявляется на прикладѣ закона до дѣла. Мы бачимо иногдѣ, що цензура часомъ нѣбы-то потурала трохи украиньскому письменству, пôльгуючи деякй вымаганя закона. Частѣйше-жь бувае, що цензурнй урядники ще й ôтъ себе выгадуютъ такй утиски, про якй въ законѣ нѣчогôсенько нема. Такъ ото н. пр. цензура теперь не пропускае нѣякихъ перекладôвъ зъ якои иншои мовы, хочь законъ, на нашу думку, зовсѣмъ не мае такого розумѣня. Мы бачили навѣть, що цензура не пропустила перекладу „Иліяды“ Гомера, дарма що по цензурному уставу переклады зъ класичныхъ мовъ вôльно друкувати й безъ цензуры. Звычайно, цензоръ въ такôмъ разѣ здается на §. 2 наказу зъ 1876 року, але очевидячки ясно, що таке толкованье закона зовсѣмъ самовольне и не мае нѣякои пôдставы въ законѣ.

§. 2. того наказу мовитъ такъ: „Заказати друкованье оригинальныхъ творôвъ и перекладôвъ, окрôмъ хиба: а) историчныхъ памятникôвъ и б) творôвъ краснои словесности“. Ясно, що выразъ „окрôмъ хиба“ однаково прикладается якъ до оригинальныхъ творôвъ, такъ и до перекладôвъ, и законъ однаково дозволяе тй и

вои для Руси единоспасеннои теоріи о примиреню насъ съ вождомъ въ пôдъ Радзивилова и сукцесорами короны Пястôвъ забули собѣ, а може ще тогды лежали въ пеленкахъ и не тямлятъ, що подôбну теорію въ 1860-тыхъ рокахъ зъ крѣсла курульского въ соймѣ галицкôмъ голосивъ сумнои памяти „Rusin zadumany“ та ще съ бôльшою емфазою, величаючи тѝ самѝ магнатскѝ роды „потомками славного роду Гедимина“. Але шумна фраза перелунала дуже неспостережено и безъ всякихъ результатôвъ навѣть для самыхъ Гедиминовичѣвъ. Досвѣдъ повиненъ бувъ проте кождого поучити, що стежка, протоптана „Rusinem zadumanym“, не тôлько заросла у насъ давно буряномъ, але и не веде до высшихъ почестей надъ блыскучу паньску либерію.

Повторена нынѣ стара пѣсонька есть въ очахъ Русина идентичною съ теоріею тыхъ мнимыхъ еи противникôвъ, що ôтъ 1850 тыхъ рокôвъ велятъ Руси Галицкôй сидѣти съ заложеными за поясъ руками, а спасеня для себе глядѣти не въ національнôмъ розвою а въ опѣцѣ и покровительствѣ звеличаного ними „пôвнôчного кольоса“. Якъ-бы ще нашѝ рабы були завдали собѣ на стôлько труду, щобы на скрѣпленье своеи теоріи були позбирали тѝ всѣ фразы о „zgodzie“, якѝ коли-небудь за бенкетами съ „ludkiem ruskim“ вождъ въ пôдъ Радзивилова голосивъ въ сали мѣского касина у Львовѣ або старый Адамъ Чарторыйскій на дорôчныхъ зôбраняхъ польскои емиграціи въ Парижи, можна бы тогды ще простити таке самодурство... Але зъ-нарочна плести такѝ „смоленѝ дубы“ — смѣхъ и слёзы!

Русины жіютъ, хочутъ и будутъ жити въ Австріи своимъ питомымъ житьемъ національнымъ, не въ комôрнôмъ а на своѣй прадѣднôй рускôй земли и правъ до сего житя не заперечитъ имъ неласка магнатскихъ ôтчуженыхъ родôвъ. Хто иде противъ Русинôвъ на ихъ рôднôй земли, хто спиняе розвôй сего хорошого, въ преданности для династіи выпробованого елементу, той не бажае добра Австріи а на думцѣ у него сепаратистичнѝ цѣли въ пôдъ Радзивилова. Русь Галицка далека ôтъ сихъ замаскованыхъ тенденцій а „мирити“ еи для такихъ тенденцій — то робота Сизифа. Най поодинокѝ личности, ба и череды рабôвъ доходятъ своихъ цѣлей кокетованьемъ съ родами магнатскими, — Русь не зглянесь на нихъ, не понижится рабски, а силою свѣдомости своихъ правъ національныхъ на честнôй доровѣ постепенного и вытревалого розвою добьеся до своеи меты. Широкои струѣ розбудженыхъ масъ не вдержитъ неласка паньска и скорше наспѣе часъ, що тѝ потомки рускихъ родôвъ въ конечности приляжутъ назадъ до пня предкôвского, якъ щобы пень мавъ бѣгчи слѣдомъ туды, куды вѣтеръ понѣсъ сухе, ôтломане гилье, якъ щобы нарôдъ рускій ставъ покôрнымъ орудіемъ въ рукахъ фантастôвъ.

другѝ, абы они належали до краснои словесности, а коли-бъ законъ сей мавъ таке розумѣнье, яке надае ему цензура, тогдѣ и пôдъ буквою б) було-бъ сказано „оригинальныхъ“, чого тамъ нема, Складаючись на законъ, цензура шукае тôлько поводу, абы ôтмовити, а по правдѣ мае на думцѣ зовсѣмъ що иншого.

— Еге, — казавъ разъ одинъ цензоръ, — дозволь тôлько вамъ друкувати переклады на вашу мову, то вы въ десять лѣтъ такъ поставите ваше письменство, що буде вже годѣ съ вами змагатися, бо на переклады здôбный кождый литературно освѣтный та знаючій мову чоловѣкъ, а на оригинальнѝ творы талановитыхъ людей не багато.

Въ сихъ словахъ, промовленыхъ може необачно, мимоволѣ, яснѣйше всего выявляется политика, нацѣлена до того, щобъ яко мога бôльше тѣснити и нѣвечити украиньске письменство.

Не до речи тутъ розводитися про те, о скôлько розумно и справедливо нищити мову и письменство цѣлого народу, котрый до того нѣколи ще не выявивъ нѣякого ворогованя до единости спôльнои россійскои державы, а навѣть самъ по своѣй воли пригорнувся до неи, якъ до рôднои?!

Про все се було вже писано чимало, а моя метá на сей разъ прямувала лишь до того, абы зôбрати або вѣрнѣйше — выкликати яко мога бôльше певныхъ звѣстокъ про сумне становище нашого письменства пôдъ вагою тыхъ „сепаратныхъ наказôвъ“, котрыми оно зовсѣмъ вылучается ôтъ спôльного цензурного закона.

Конець.

М. Уманець.

Переглядъ часописей.

(„N. Reforma“ и „Kraj“ о банкрутствѣ делегаціи польскои. Сподѣваный результатъ новыхъ выборôвъ. „Миръ“ то bomba! „Politik“ о Jungruthen-ахъ. Полемика мѣжь Ламанскимъ и Драгомановымъ.)

Пôдъ конець парляментарнои акціи въ радѣ державнôй подѣлилась праса польска въ оцѣненю заслугъ делегаціи для краю на два зовсѣмъ діяметрально противоположенѝ таборы. И такъ коли побожный „Czas“ и крайно-консервативный „Przegląd“ съ трабантами minorum gentium розщибаются заедно въ славословію для политики безъусловного „zaufania“ кола польского для нынѣшного кабинету, то другѝ органы прилюдной опиніи а на чолѣ ихъ демократична „N. Reforma“ мимо всякои резервы не можутъ въ дѣланю польскои делегаціи доглянути якихсь хотяй-бы и малыхъ користей для Галичины. Противно навѣть, въ виду послѣдныхъ поражень, якѝ „коло“ понесло въ справѣ проектованои регуляціи Галицкихъ рѣкъ, ôтложенои ad calendas graecas; вытягненя на порядокъ дневный поганои справки Козловского и загадочного голосованя делегатôвъ польскихъ за угодою съ желѣзницею цѣс. Фердинанда, называе „N. Ref.“ все дѣланье „кола“ сумнымъ драматомъ, для котрого пристоитъ ще сумнѣйшій заголовокъ политичного „банкрутства“. По думцѣ „N. Ref.-ы“ зыскали Поляки Галицкѝ за вѣрнѝ, шестилѣтнѝ, безъусловнѝ услуги для министерства Таффого лишь то хиба, що одинъ rodak бôльше дôйшовъ до теки министеріяльнои, помножилося число галицкихъ ексцеленцій, але добычей политичныхъ а тымъ менше економичныхъ не зробила Галичина нѣякихъ. Мудрôсть политична делегаціи польскои залежала выключно въ тôмъ, щобы не посѣдати нѣякихъ засадъ, нѣякои програмы и щобы для краю не зробити нѣчого. За то пріймила она не одинъ тягаръ грошевый на край и не одно лихо нематеріяльнои природы. На пôдставѣ такого оцѣненя заслугъ „кола“ приходитъ „N. Ref.“ до логичного заключеня, що коалиція станьчикôвско-подôльска заявила себе сторонництвомъ чисто факційнымъ, дбаючимъ лишь о интересы власнѝ не краевѝ и що вже послѣдный часъ, щобы съ нею покôнчити рѣшучо. На другôмъ мѣсци характеризуе „N. Ref.“ „коло польске“ автоматомъ въ рукахъ кôлькохъ людей, стоячихъ поза делегаціею, котрѝ не чуютъ и не знаютъ потребъ краю а черезъ то и не журятся о ихъ полагодженье. Замѣсть ратувати интересы краю, ратовано кабинетъ Таффого передъ упадкомъ, замѣсть дбати о переведенье регуляціи Галицкихъ рѣкъ, пôддержувано усильно захитане становиско министра бар. Пино. При такôмъ складѣ рѣчей знае „N. Ref.“ лишь одинъ выхôдъ зъ зачарованого круга, а тымъ есть скрѣпленье будучои делегаціи свѣжими силами.

Зовсѣмъ подôбно на политику делегаціи польскои дивится кореспондентъ зъ Галичины до петербурского „Kraj-у“. „Пораженье наше — пише ôнъ — есть цѣлковите. Мы упоминались о дещо, але нѣчого не дôстали. По упадку рустикального банку молили мы Вѣдень о пожичку миліонову. Правительство обѣцяло зъ-разу, а ôттакъ ôтказало. Мы заходилися коло децентрализаціи желѣзниць державныхъ, а одержали найкрасшу централизацію. Новый податокъ горальняный пôдкопавъ у насъ одиноку галузь промыслу краевого, а заведеньемъ консумційнои оплаты ôтъ нафты зроблено стôлько доброго, що сей артикулъ есть въ двое дорожшій въ Галичинѣ якъ въ Россіи. Мы кричали за удержавненьемъ желѣзницѣ Пôвнôчнои а голосували за продовженьемъ угоды съ Ротшильдомъ. Рôвно пôшла и регуляція галицкихъ рѣкъ до коша, а на додатокъ всего ôтказало министерство маршалкови краевому 300.000 зр. безпроцентовои пожички на закупъ насѣня для затопленыхъ торôкъ околиць Галичины, коли противно, меншому и не такъ повенею знищеному Тиролеви пожичено на таку саму цѣль 1,500.000 зр. и даровано одинъ миліонъ. Нашѝ проводирѣ делегаціи польскои не умѣли съ другими клюбами заключити нѣ одного раціонального договору въ часѣ парляментарнои акціи, почавши ôтъ клюбу Лихтенштайна, на котрый числено немовь на чотыри тузы, а скôнчивши на Чехахъ, котрыхъ держано за найлѣпшихъ союзникôвъ. Делегація вела политику сентиментальну и коли давнѣйше, посѣдаючи лишь 40 послôвъ въ радѣ державнôй, выбороли мы языкъ польскій въ школѣ и урядѣ, раду шкôльну краеву и богато другихъ користей, то нынѣ вертаемо домôвъ съ нѣчимъ. Отъ куды — каже кореспондентъ — веде политика струсина!“

Переходячи ôттакъ до будучихъ выборôвъ до рады державнои, пише кореспондентъ „Kraj-у“: „У насъ правити-ме новыми выборами сторонництво крайно консервативне, и есть надѣя, що если оно лишится при кермѣ, то зъ урны выборчои выйде давна делегація. На се не повиненъ однакожь край згодитися. Панôвъ Грохольского и Смольку яко 80-лѣтныхъ старцѣвъ треба заступити молодшими силами, а въ кôнци треба и о то дбати, щобы въ складъ делегаціи не втиснулися знову люде, котрѝ бы насъ передъ свѣтомъ лишь збезчестили. Однакожь, чи загалъ схоче о то упôмнутися, годѣ мати надѣю и новѝ послы будутъ тои самои масти, якои були старѝ“.

Переходячи до справъ рускихъ, згадуе кореспондентъ „Kraj-у“ и про „Миръ“, котрый упавъ межи pisma rusińskie jak bomba z jasnego nieba и додае, що для партіи (?) „Мира“ pozwoli комитетъ польскій выборчій wybrać tylu Rusinów, ilu ich koniecznie potrzeba, aby Ruś była godnie reprezentowaną, однакожь подае пôдъ однымъ раду „Мирови“, щобы не дуже кадивъ Полякамъ, бо zbytnie uleganie Polakom oderwałoby od niego wszystkich Rusinów... Крыхту инакше каже собѣ о новыхъ выборахъ до рады державнои телеграфувати ческа „Politik“ зъ Кракова пôдъ днемъ 6 л. цвѣтня. Доносячи, що тѝ выборы припадутъ имовѣрно на 2 до 10 червня и що маршалокъ Зыбликевичь выѣхавъ въ тôй цѣли до Кракова, каже „Politik“, що Jungruthen-амъ хочутъ (хто?) ôтступити у всхôднôй Галичинѣ шѣсть крѣселъ посольскихъ, щобы приклонникôвъ der St. Georgspartei (котру нынѣ очевидно репрезентуе „Миръ“), ganz zu verdrängen. Чи не гарна конфузія?

Въ „Извѣстіяхъ благотворительнаго петербурскаго слав. общества“ завелась горяча полемика межи проф. Ламанскимъ а б. проф. Драгомановымъ о будучу судьбу Галицкои и Украиньскои Руси. Першій зъ нихъ пôдсувае послѣдному тенденцію всю Украину по Кіевъ, Харкôвъ и Одессу а ôттакъ и всю конгресову Польщу звести пôдъ прапоръ австрійского панславизму и примѣчае, що въ тôмъ дѣлѣ Австріи есть дуже помôчнымъ Ватиканъ. Противъ сего ремонструе Драгомановъ добавляючи, що ему розходится лишь о рôвноуправненье народôвъ украиньского и польского въ Россіи. Результатъ полемики кульминуе остаточно въ надѣи Ламанского, що скорше Россія позыскае насъ Русинôвъ Галицкихъ для себе Чистый рахунокъ; шкода, що лишь безъ насъ робленый!

ДОПИСИ.

Зъ Петербурга.

(Роковины смерти Тараса Г. Шевченка). Сегорôчнѝ роковины незабутнёго пѣвця Украины, Тараса Г. Шевченка, ôтбулися неменше торжественно и трогаючо якъ и давнѣйшими роками, хочь въ нашôй суспôльнôй атмосферѣ чимъ разъ стае душнѣйше, чимъ разъ тяжше приходится ôтдыхати. Ôтслужена дня 26 лютого с. р. панахида „по рабѣ Божôмъ“ Тарасу була, — якъ на звычайну — далеко людн ѣйша и бôльше торжественна, якъ давнѣйшими роками. Хочь давнѝ передовики сихъ поминокъ рôкъ за рокомъ старѣются и слабнутъ, хочь сего року не доставало недужого Николая И. Костомарова, то однакожь рôкъ за рокомъ на мѣсце уступаючихъ являются и доповняютъ ряды почитателѣвъ поета новѝ люде — молодѝ его почитателѣ, хочь-бы примѣромъ якъ и дня сего, кôлька сотъ учащоися молодежи: студенты и студентки высшихъ и середныхъ заведень науковыхъ, представителѣ интелигенціи, литературы и штуки а ôттакъ и люде военнѝ творили густу товпу докола служачого духовеньства. Тѝ щорôчнѝ панахиды мимо пôдôймаючихся клубôвъ пахучого ладану, мимо прекрасного хору спѣваючого сумне „со святыми упокой“, не носятъ на собѣ характеру смутку и печали, не нагадуютъ — такъ по крайнôй мѣрѣ менѣ, а якъ здавалось, и другимъ — трупного духу, розкладу и въ загалѣ смерти; здесь лишь, якъ-бы то дружина и пріятелѣ збиралися въ святини почтити живого поета, а дивлячись въ товпу такъ и ждешь, чи не покажеся межи присутными лыса голова Тараса съ его типичными вусами, съ его задумчивымъ симпатичнымъ лицемъ. Но, коли мертвый не встае въ гробу и не може явитися помѣжь живыми, то за те его идеѣ вѣчно живѝ, вѣчно свѣжѝ, проникнутѝ горячою любовію добра, свѣтла и свободы и пристрастно ненавидячѝ всякій гнетъ и рабство — идеѣ тѝ такъ и витали середъ пахучого дыму понадъ головами почитателѣвъ его памяти. По скôнченю панахиды, коли народъ ставъ вже выходити зъ церкви, я остановився ще въ однôмъ еи углу и дивлячись, якъ народъ рве собѣ на памятку по куску богато розвѣшеныхъ на стѣнахъ церкви прикрасъ и знаменъ, почувъ несподѣвано свою рôдну украиньску мову:

— „Чогожь Вы тутечки стоите? Пôйдемо вже до дому!“ — каже молодый якійсь чоловѣкъ до дѣвчины, що задумалась та засумувалась пôдъ колонною.

— Думы мои, думы мои,
Лихо-жь менѣ съ вами.... ôтповѣла на те бѣдна тихенько и стала выходити зъ церкви.

Якъ я вже згадавъ народу було немало безъ уваги на те, що всѣ предпринято мѣры, щобъ его якъ найменше було. Сего року бôльше якъ коли выказалась непріязнь деякихъ „власть имущихъ“ въ ôтносинахъ до такъ законного и невинного дѣла, якъ святкованье памяти рôдного и улюбленого поета. Якъ колись Египтяне боялись, що Жиды розмножатся и запанують въ цѣлôмъ краю и для того старались все придушити, що лишь носило на собѣ ознаку житя, такъ и у насъ теперь бôльше якъ коли небудь пôдозрѣнье и недовѣрье становлятъ характеристичну черту вплыву послѣдныхъ часôвъ. Репресаліи поступаютъ, а до чого они вдались? Чи вызвало ихъ яке небезпеченьство, котре потребувало-бы дѣйстно серіозной перешкоды? О сѣмъ и самѝ-жь тѝ не знаютъ, що всюды лишь небезпеченьство добачуютъ. Забороненя доходятъ вже до комизму. Снѣданье и обѣдъ, звычайнѝ въ нашъ день, були забороненѝ. Концертъ въ памятъ Тараса хочь и бувъ дозволеный та не вôльно було писати на афишахъ, що ôнъ малорускій, що въ память Тараса, що складка пôде въ користь закладаючоися школы имени Тараса. Афиши цензура три разы перечеркувала. Прійшлось выставляти на афишахъ заголовки пѣсень и имена авторôвъ, якихъ навѣть нема въ малорускôй музицѣ, щобы лишь можна друкувати афиши, бо и такъ до дня концерту оставались лишь два днѣ и треба було поскоритись. Спѣвакамъ и спѣвачкамъ императорскихъ театрôвъ заборонено супротивъ дотеперѣшного звычаю брати участь въ концертѣ, хочь артистки и артисты годилися самѝ брати участь. О нищенье украиньского слова такъ само тутъ стараются, якъ-бы о нищенье холеры. Театръ украиньскій не смѣе вближитись на выстрѣлъ зъ арматы; Старицкому и Кропивницкому забороненый въѣздъ до столицѣ съ своею трупою. Все то мѣры противъ „хохломаніи“, котрои тутъ безъ причины боятся. Все те гнетенье народности и еи святыхъ правъ не може не ôтбитись и на почитателяхъ горячо улюбленои Украины и на все, що стоитъ съ нею въ звязи. Середъ такого горя и жалю панахида була опорою ôтрады и здавалось, якъ-бы всѣ повѣряли свои мрачнѝ думы безсмертному другови и сынови Украины и еи народу. Тутъ въ церквѣ довѣдались мы, що сталося съ проектомъ выданя илюстрацій до Кобзаря. Минувшого року було богато такихъ, що бажали довершити се пожиточне дѣло; були навѣть такѝ, що предкладали свои услуги а навѣть свои тысячѣ, а теперь щось нѣ о нихъ нѣ о ихъ тысячахъ не чувати. Одинъ лишь остався вѣрный своѣй идеѣ — другъ поета и знаменитый артистъ Михайло Осиповичь Микѣшинъ, котрый дуже талантливо выготовивъ вже бôльше якъ 30 ескизôвъ до тексту Кобзаря а котрѝ ждутъ вже свого появленя на свѣтъ. Для доброго дѣла, не безъ добрыхъ людей. Я довѣдався, що одинъ украиньскій помѣщикъ бере на себе дѣло выдавництва илюстрацій и на слѣдуючій рôкъ, коли не до цѣлого Кобзаря, то до части его мы будемо мати красне настольне выданье до тексту Кобзаря въ виду поодинокихъ выпускôвъ. Можемо тôлько съ радостею повитати довершенье сего дѣла, за котре належится подяка тôлько енергіи и стараню Михайла Осиповича. На закôнченье приходится ще менѣ подякувати всѣмъ пп. артистамъ, що зволили безкористно взяти участь въ концертѣ а такожь и тымъ пп., що занялись устроеньемъ концерту, котрымъ дали можнôсть зôбрати на фондъ школы имени Тараса звышь 800 рублѣвъ. Въ концертѣ взявъ такожь участь хоръ студентôвъ, котрый спѣвавъ украиньскѝ пѣснѣ а спѣвавъ ихъ такъ красно, що лишь щира за се належится ему подяка.

Зъ Ланчина.

(Нашѝ жандармы.) Въ цвѣтну недѣлю вечеромъ зôбралися нашѝ господарѣ, щобы зложити благожеланя нашому отцю духовному въ навечеріе его ангела и постановили дати кôлька выстрѣлôвъ въ моздѣрôвъ, щобъ тымъ ôтцю духовному зробити несподѣванку. Такъ и сталося. Зворушеный до слѣзъ панъ-отець подякувавъ громадянамъ горячими словами, и они розôйшлися по домахъ. Ажь тутъ за хвилю явився жандармъ-постенфиреръ и почавъ тягнути зъ людей протоколы за тіи стрѣлы. Людямъ стало се великимъ дивомъ, бо прецѣнь на стôлько дано намъ автономіи, що вôльно намъ въ отвѣтный способъ ôтдати честь своему пастыреви. Стрѣляли не дѣти, а поважнѝ господарѣ, и то на тôмъ мѣсци, де стрѣляеся на Великдень и на уродины монаршѝ; на то не потрѣбно було нѣколи просити о позволенье. За попередного постенфирера (родомъ Русина) про щось подôбне не було чувати; теперь наставъ Мазуръ, котрому певно дивною рѣчею и якоюсь неправильностею здаеся, що рускій нарôдъ выстрѣлами зъ моздѣрôвъ высказуе вдячнôсть свому панъ-отцеви! Рускій нарôдъ умѣе бути вдячнымъ своимъ священикамъ за свѣтлѝ науки и ихъ трудъ въ церквѣ и школѣ, а трудъ нашого отця духовного великій, бо въ нашôмъ нещасливôмъ Ланчинѣ було до недавна 32 коршмы, а за ихъ душпастырства 9 вже убуло...

Зъ Кôцманя.

II. *(Борба противъ піяньства.)* Такъ важну справу — якъ основанье братства тверезости годѣ — якъ то вже 1876 року черезъ не-

прихильнôсть и оспалôсть тогдѣшного грекс-прав. пароха Грыбовича сталося, — засыпляти и, якъ основанье рускои гимназіи въ Кôцмани, на лѣпшій часы ôткладати, бо, якъ то кажуть, „пôсли насъ не буде насъ“ и коли мы самі о себе дбати не будемо, то нѣхто иншій не буде о наше и нашихъ дѣтей добро дбати.

Мѣсточко Кôцмань вже ôтъ давна провали серцемъ цѣлои Буковиньскои Руси — и по правдѣ нимъ есть и все бути повинно. Якъ конскрипція въ р. 1880 выказуе, повѣтъ Кôцмань числитъ 81.000 жителѣвъ, а межи тыми не менше якъ 76.000 Русинôвъ, отже есть чисто рускимъ повѣтомъ. Въ самôмъ-же мѣсточку, числячôмъ 4.000 душь, мешкае постоянно зверхъ 3 000 душь рускои народности. Тожь якимъ-бы то живымъ примѣромъ стався Кôцмань для другихъ 53 громадъ меншихъ, належачихъ до повѣта кôцманьского, коли-бъ въ нѣмъ запанувала тверезôсть!

Не малымъ щастьемъ есть для мѣсточка Кôцманя, що въ нѣмъ всего лишь до 50 родинъ жидôвскихъ и що жидова тутъ не вкоренилася такъ сильно, якъ по другихъ меншихъ селахъ повѣта кôцманьского, якъ — жаль вып вѣсти — въ Веренчанцѣ, Звинячцѣ, Крищатику, Василевѣ, Бабинѣ, Прилипчу, Лукахъ, Чорнôмъ потоцѣ, Кучуровѣ малôмъ, Чинковѣ, Берôбвцяхъ, Боянчуку, Горошôвцяхъ, въ Кадобôвцяхъ и въ другихъ, де жиды верховодятъ надъ христіянами, нарôдъ до крайности розпили, вдеморализовали и въ майна обдерли. Чи знаходячимъ-ся въ згаданыхъ селахъ отцямъ духовнымъ удасться побороти того страшного ворога, горѣвку, котрый розложився тамъ съ своимъ царствомъ и грозитъ цѣлковитою загубою народа, — дуже сумнѣваемося, бо въ тыхъ селахъ отцѣ духовні забуваютъ густо-часто на свою апостольску мисію, мало-що роблятъ для заведеня товариствъ тверезости та читалень и такожь мало коли въ церквѣ въ сѣй такъ важнôй справѣ, проповѣдуютъ ôтповѣдну науки для народу; тамъ богослуженя въ свята обмежаются на само прочитанье службы Божои и то въ незрозумѣлôмъ для Русинôвъ румуньскôмъ язицѣ!

Вертаючися до Кôцманя, не можемо того поминути, що головою нашого комитету одноголосно выбраный протоерей о. Іоанъ Гомивка, а его заступникомъ сотрудникъ о. Елевтерій Дашкевичъ. Въ руки сихъ обохъ отцѣвъ духовныхъ вложена дальша судьба заведеня товариства и поставленя хреста тверезости съ тою певною надѣею, що они помнячи слова Спасителя: „Добрый пастырь покладае и душу за овцы свои“ доложатъ всѣхъ силъ, щобы при помочи многихъ парохіянъ, бажаючихъ заведеня тверезости и въ припорученя рады громадскои, заснувати братство тверезости въ Кôцмани пôсля статутôвъ уложеныхъ п. Питеемъ, а надôсланыхъ свѣтл. гр.-прав. архіепископскою консисторіею зъ дня 5 (17) вересня 1883 р. ч. 104. Тажь и окружникъ згаданои консисторіи, долученый до тыхъ статутôвъ, припоручае и накауе гр.-прав. духовеньству всюды по селахъ и мѣстахъ заводити товариства тверезости и ощадности. Свѣтскимъ людемъ подаемо окружникъ той дословно до вѣдомости, бо — якъ намъ доносятъ — многі села въ Буковинѣ не маютъ о нѣмъ нѣякои вѣдомости. Окружникъ той звучитъ:

Ч. 104. На основаніи слѣдующихъ въ приложеніи уставôвъ, потвержденныхъ отъ ц. к. надлежащихъ властей, учредися въ Росошахъ, предмѣстю Черновецкомъ, общество съ намѣреніемъ удобреннымъ, спомагати членôвъ своихъ въ случаи нещастя споспѣшествовати воздерженіе и умѣреннôсть въ спиртовыхъ напиткахъ и во общемъ ощаднôсть или бережливôсть економичною, и подпирати вознамѣренія просвѣщенія и наукъ школьныхъ, спомагати учениковъ бѣдныхъ въ школахъ народныхъ, середныхъ и ремесла. Понеже и превисочайше ц. к. правительство краеве разположеніемъ своимъ отъ 31 го Аугуста 1883 Ч. 9391 препоручило господинамъ ц. к. капитанамъ повѣтовымъ облегченіе въ составленіи таковыхъ обществъ, того рады уважаючи и мы на вознамѣреніе полезное и на плоды благословенныя, иже умножившіися подобныи общества въ громадахъ произвести можутъ для народа, припоручаемъ внимательности и старанію всечестнѣйшаго духовеньства, дабы при способныхъ и приличныхъ случаяхъ не только увѣдомляло народу сіе важное и спасительное предпріятіе, но да старается подпирати по силахъ основаніе и заведеніе подобныхъ обществъ.

Отъ православнои архіепископскои консисторіи Буковины.

Черновци 5 (17) Сентября 1883.

Силвестръ.

Не ôтъ рѣчи буде тутъ дословно навести и розпорядженье Выс. ц. к. буковиньского краевого правительства до ц. к. повѣтовыхъ старостъ:

Bukowinaer k. k. Landesregierung Nr. 9391.

An sämmtliche Herrn k. k. Bezirkshauptmänner!

Vor Kurzem ist hier in der Vorstadt Rosch ein Verein ins Leben gerufen worden, der sich zur Aufgabe gestellt hat, die Mitglieder in Unglücksfällen zu unterstützen, ferner die Mässigkeit zu fördern, endlich Schutzwerke zu fördern und die armen Schüler in der Volks-, Gewerbe- und Mittelschule zu unterstützen. Das Gründungs-Comité dieses Vereins hegt nun den Wunsch, seine Bestrebungen, die auf die Gründung ähnlicher, insbesondere die Mässigkeit fördernder Ortsvereine in der Bukowina gerichtet sind, behördlicherseits nach Thunlichkeit gefördert zu sehen.

Da von dem Wirken der zu gründenden Vereine, welches wesentlich dahin abzielt, der im Lande herrschenden übermässigen Trunksucht dadurch Einhalt zu thun, dass sich die Vereinsmitglieder mittelst eines Reverses verpflichten:

1) in Wirtshäusern keine, Brandwein, Rhum, Sliwowitz oder versüsste geistige Getränke zu trinken;

2) Gelegenheitlich der Taufen, Hochzeiten, Geburts-, Namens- und Kirchenfeste obige geistige Getränke bei sich zu Hause den Gästen nicht zu verabreichen;

3) selbst nicht zu trinken und ihre Familienmitglieder, welche unter ihrer Gewalt stehen zur Mässigkeit im Genusse der gedachten Getränke zu verhalten die wohlthätigsten Folgen für die Gesittung der Bevölkerung zu gewärtigen sind, so lade ich Euer Wolgeboren ein, bei passender Gelegenheit insbesondere auf den Amtstagen über die diesfalls aus den verschiedenen Kreisen der Bevölkerung etwa gestellten Anfragen den Bestrebungen des gedachten Comités förderliche Auskünfte zu ertheilen. Im Uibrigen überlasse ich es Euer Wolgeboren nach der Lage der Verhältnisse etwa auch noch in anderer Weise der Gründung der oberwähnten Vereine Ihre Unterstützung zu leihen.

Czernowitz 31 August 1883.

Der k. k. Landes-Präsident.

Alesani m. p.

Зъ сихъ тутъ буквально ôтписаныхъ розпоряджень найвысшихъ властей краевыхъ, якъ правительственои, такъ и духовнои, можна побачити, що обѣ тіи власти вже 1883 року були за основаньемъ товариствъ тверезости и ощадности. А чому до теперь кромѣ Дорошовець, Суховерхова и предмѣстя черновецкого Рошоша въ другихъ селахъ по давному люде пютъ безъ памяти, такъ що подорожному тяжко декотрі села переѣхати, абы не наразитися на напасти пяниць? Чому до теперь кукурудза недбалиць-пяниць газдôвъ на пни въ поли зимуе? Чому до теперь волочатся днями и ночами пяницѣ селомъ и выспѣвуютъ: „Дина, дина, головонько бѣдна! Хто горѣвку буде пити, якъ я буду въ гробѣ гнити?“ А чому и до теперь газдинѣ, матери дѣтей, пяні въ шинкахъ горлаютъ: „Ой пяна я, пяна за здоровье мого газды-пана; якъ не стане пана, не буду я пяна“? Кого винувати, що въ Буковинѣ нема добра, нема просвѣты, що за бôйки, за злодѣйства и калѣцтва наповнені вязницѣ якъ румуньскими, такъ и рускими христіянами! Пожаль ся Боже, — мы знаемо, хто виненъ але замовчаемо. Не треба дорогими шатами величатися, не треба боярскими колясами выставно ѣхати, — лучше постаратися нарôдъ просвѣтити закладаньемъ читалень и отверезити его братствами тверезости! Намъ треба працѣ и то неустанои, треба доброи волѣ, а успѣхи покажутся! Але коли нѣчо не робится, а навѣть не зачинаеся робити, то на дармо ждати на які-небудь успѣхи, хиба ex hac in illam... Sapienti sat!

Кôцмань 17. Марта 1885.

Иванъ М—ичъ.

Зъ Золочева.

(*„Ty przeklęty Rusinie!“*) Послухайте, якъ то польскі шовинисты дбаютъ о то, щобы намъ не пропала яка руска дитина. Говорятъ ту голосно о тôмъ, що одинъ учитель гимназіяльный въ котрôйсь въ найнизшихъ клясъ ôтозвався до ученика Русина словами: „Ty przeklęty Rusinie!“ На ті слова обôзвалася руска кровь въ иншôмъ хлопчинѣ, мабуть першôмъ въ клясѣ, и сей свистомъ давъ выразъ свому негодованю. Отъ вамъ диво! Дитина походитъ зъ высшого дому и, якъ то и у васъ у Львовѣ есть богато Русинôвъ навѣть высоко поставленыхъ и видныхъ патріотôвъ, що дѣти свои выховуютъ на досконалый матеріялъ до такъ званыхъ „gente Rutheni“, — такъ и се дитина, що зъ дому певно не вынесла свѣдомости своеи народности, хочь батько — честна руска душа, а дѣдо посивѣлый въ народнôмъ дѣлѣ рускій священикъ. Ажь польскій шовинистъ учитель будитъ руску кровь.

Зъ нашого становиска повинні мы жадати строгого укараня такои вухвалости хлопчои; тогды мы певні, що хлопець вже до смерти не забуде на то, що ôнъ Русинъ. Але зъ поважного становиска педагогіи осмѣляемося знову запытати наші власти школьні: чи довго ще буде уходити безкарно на рускôй земли така вухвалôсть польскихъ шовинистôвъ?!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Палата пословъ*) буде, якъ доноситъ „Pokrok“, майже вже певно скликана на день 20 цвѣтня, але лишь для выслуханя престольнои бесѣды. „Presse“ знову наводитъ голосы всѣхъ тыхъ ческихъ газетъ, пôсля котрыхъ рада державна мае бути торжественно и черезъ самого цѣсаря закрыта и каже, що всѣ ті вѣсти годятся съ еи информаціями. Нема абсолютно жаднои причины — каже згадана газета — для чого-бы теперь мали ôтступити ôтъ звычаю доси практикованого. Инше пытанье знову, чи рада державна буде продовжати свои засѣданя и чи буде займатися ще деякими ухвалами. Въ сѣй справѣ спорятъ съ собою майже всѣ газеты, але позитивнои ôтповѣди на повысше пытанье жадна ще газета доси не подала.

(*Рухъ передвыборчій.*) Позаякъ доси ще незвѣстно, чи рада державна буде ще ôтбувала додатковâ засѣданя чи нѣ, то и о часѣ розписаня новыхъ выборôвъ не можна ще нѣчого рѣшучого сказати. Мусимо тутъ занотувати лишь ті поголоски, що на случай, наколибъ рада державна мала бути закрыта межи 15 а 20 с. м., то новâ выборы пôсля донесень деякихъ газетъ були-бъ розписанâ въ початку червня а при кôнци того мѣсяця зôбралась бы вже нова рада державна. Ся непевнôсть часу новыхъ выборôвъ не стоитъ однакожь на перешкодѣ, щобы приготованя до выборôвъ вже теперь не ôтбувалися. Характеристичнымъ есть поглядъ вѣденьского „Tagblatt-у“ на сей рухъ передвыборчій и его информаціи, для того подаемо его тутъ въ короткости. — Въ кругахъ бôльшости парляментарнои — каже згадана газета — голосятъ съ певною вѣрою въ свои силы, що головні проводирѣ правицѣ вже давно упорались съ своею организаціею передвыборчою и суть певні добрыхъ успѣхôвъ. Чи удасться правици вже теперь осягнути законну бôльшôсть двохъ третихъ се инша рѣчь, о сѣмъ ще всѣ дуже сумнѣваются; але що нѣмецка партія вѣрноконституційна выйде зъ сихъ выборôвъ дуже ослабленною, о симъ всѣ добре переконані, такъ само якъ переконані, що черезъ те зыскаютъ лишь Славяне, котрыхъ представителѣ значно числомъ збôльшатся. Розумѣеся, що Славяне числятъ на помôчь правительства, а коли оно схоче помогчи, то бôльшôсть буде тогды розпоряджала 197 голосами и не буде потребувала оглядатися на клюбъ Корониніого або яку небудь партію середну. Се можна буде осягнути лишь черезъ „компромисъ властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей“ въ тыхъ краяхъ, котрі доси выбирали лишь вѣрноконституційныхъ. О такій компромисъ старалася вже правиця у властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей на Моравѣ, въ долѣшнôй Австріи и въ Тиролю а еи стараня малися повѣнчати добрымъ успѣхомъ. Въ ческихъ и польскихъ кругахъ противлятся рѣшучо утвореню якоись сильнои партіи середнои, бо въ сихъ кругахъ суть того переконаня, що нѣмецкихъ либераловъ треба разъ на завсѣгды довести до меншости, що черезъ утворенье сильнои партіи середнои було-бы дуже трудно. Якъ може нова палата пословъ угруповатися, можна побачити зъ слѣдуючихъ проектôвъ:

Въ Чехахъ мае число народно-ческихъ и февдальныхъ пословъ збôльшитися зъ 47 на 58 а именно: Черезъ выбôръ ческои палаты торговельнои зыскали Чехи 4 голосы; 6 голосôвъ позыскаютъ майже на певно зъ властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей а одинъ мусить переперти на однôмъ зъ передмѣсть Праги, о се постаралося правительство. Крôмъ сего зыскаютъ ще имовѣрно одного посла въ окрузѣ Литомишль, але за те стратятъ въ Винтербергу. Въ Галичинѣ маютъ стратити свои мандаты послы Сохоръ и Калиръ а маютъ ихъ позыскати Поляки. Въ Дальматіи стратитъ мандатъ Иваничь зъ клюбу Корониніого а позыскае его народовець. Въ долѣшнôй Австріи мусятъ помагати компромисъ съ февдалами а въ Краинѣ мае знову партія вѣрноконституційныхъ стратити два голосы. На Буковинѣ маютъ стратити свои мандаты вѣрноконституційні Томащукъ и Вагнеръ. На Моравѣ мае правиця повну надѣю побѣдити лѣвицю въ трехъ мѣстахъ а на Шлеску перепаде пос. Обрачай, черезъ що правиця зыскае знову одинъ мандатъ. Наколи бъ отже все такъ пôшло якъ укартовано, то складъ правицѣ бувъ-бы слѣдуючій: Зъ Чехъ 58 пословъ, зъ Галичины 60, зъ Дальматіи 9, зъ Дол. Австріи 5, зъ гор. Австріи 10, зъ Стиріи 8, зъ Краины 10, зъ Буковины 7, зъ Моравы 12, Шлеска 1, Тиролю 10; зъ Истріи, Гориціи и Тріесту по одному, разомъ отже 193 мандатôвъ. Група Линбахера складаючася съ трехъ членôвъ тутъ не вчислена. До клюбу Корониніого належало-бъ ще 12 до 15 членôвъ; до якогось рода партіи середнои належало бъ 15 членôвъ а „дикихъ“ числятъ всего лишь 4 члены. Бôльшôсть парляментарна мала-бы отже тогды бôльше менше 227 голосôвъ а позаякъ всѣхъ пословъ есть 353, то на лѣвицю припало-бы 126 голосôвъ, отже 18 до 20 голосôвъ менше якъ дотеперь. (Лѣвиця числятъ теперь 144 голосôвъ). Навѣть на такій случай, коли-бъ 30 членôвъ клюбу Коронаніого и новои партіи середнои а ôттакъ ще „дика“, антисемиты и т. д. станули по сторонѣ лѣвицѣ, то правиця все ще мала-бы 193 голосôвъ бôльшости и що найцѣкавѣйше, що пôсля сего проекту Славяне мали бы въ сѣй бôльшости 169 голосôвъ. Середъ такихъ выглядôвъ стаютъ партіи до новыхъ выборôвъ. Правици все ще не достае абсолютнои бôльшости двохъ третихъ — кôнчитъ „Tagblatt“ — але черезъ шѣсть лѣтъ свого панованя чи-жь не пôдготуе она собѣ грунтъ достаточно, щобъ и се осягнути?...

Лѣвиця поробила вже теперь обширні приготованя до новыхъ выборôвъ. Въ середу сего тыждня мали ôтбутися въ Празѣ зборы выборцѣвъ вѣрноконституційныхъ зъ бôльшихъ посѣлостей въ Чехахъ, а заразъ по розписаню выборôвъ мае ôтбутися збôръ всѣхъ мужѣвъ довѣрія ческо-моравского центрального комитету выборчого для именованя кандидатôвъ. Зъ Берна доносятъ, що и моравскій либеральный комитетъ выборчій мае незадовго скликати зборы своихъ мужѣвъ довѣря.

Италійске сторонництво народне въ Тиролю предложило вѣрноконституційнôй бôльшôй посѣлости компромисъ, котрый ся однакожь не пріймила. Въ наслѣдокъ сего ведутся теперь переговоры межи народовцями и клерикалами.

Краковскій ôтдѣлъ центрального польского комитету выборчого ôтбуде вѣроятно въ пятницю слѣдуючого тыждня засѣданье въ цѣли вступныхъ нарадъ надъ акціею выборчою.

(*Проектъ угоды съ Пôвнôчною желѣзницею*) мае — якъ доносятъ зъ Вѣдня — запевнену вже бôльшôсть въ палатѣ панôвъ. Дня 10 або 11 с. м. ôтбудеся въ сѣй цѣли повне засѣданье палаты; лѣвиця буде имовѣрно ставила опозицію.

(*Парляментарный подѣлъ часу.*) Щобы вже разъ усунути провизоричне ухвалюванье буджету, котре въ австрійскôмъ парляментаризмѣ починае вже ставатися хроничнымъ, постановило правительство скликувати раду державну ôтъ теперь въ такôмъ часѣ, щобы буджетъ мôгъ бути ухваленый ще передъ новымъ рокомъ. По новôмъ роцѣ рада державна буде могла ôттакъ занятися зовсѣмъ законодавствомъ, а комисіи не будутъ потребували робити по бôльшôй части лишь для архиву палатъ. Рада державна буде скорше ôтъ теперь закрыватися, а соймы будутъ мали ажь до весны бôльше часу якъ доси выконувати право, яке имъ прислугуе пôсля законôвъ конституційныхъ.

(*Выборы до палаты торговельнои въ Черновцяхъ*) затвердило министерство и назначило день 13 цвѣтня сего року яко речинець до уконституованя. Министерство ôткинуло всѣ протесты и высказало совѣтникови гр. Кильмансегъ, котрый сі выборы переводивъ, свою похвалу за его оглядность. Всѣ, що вносили протесты постановили внести жалобу неважности до трибуналу администраційного.

ЗАГРАНИЦЯ.

Сучасне положенье въ Европѣ. II. Въ однôмъ зъ попередныхъ чиселъ „Дѣла“ выказали мы, якъ сучасне прямованье народне въ Европѣ розпадаеся на двѣ великі струѣ, зъ котрыхъ одна подôбна до велита рѣки плывучои могучою силою але и поважно до моря а друга не далеко ще жерела переповнена водою плыве быстрымъ ходомъ и вымулюе сама собѣ дорогу, яка ѣй найдогôднѣйша не зважаючи на те, чи стае ѣй въ дорозѣ стрôмка и тверда скала чи рѣнь и звычайна глина. Сі двѣ могучі струѣ европейского житя народного, то рухъ державно-политичный на заходѣ Европѣ и политично-національный на еи восходѣ. Рѣчь се зовсѣмъ звычайна, природна, выроблена часами и поступомъ культуры и цивилизаціи. На заходѣ майже всѣ германьскі и романьскі народы выробили въ собѣ одностайнôсть и ôтмежилися одні ôтъ другихъ всѣми своими признаками народными. Коли ще нынѣ ведесь межи ними яка борба то ходитъ ту бôльше о те, щобы етнологичні границѣ якогось народу означити заразомъ и границями политичными, державными. Чимъ бôльше ôтрубный переходъ одного народу до другого, тымъ докладнѣйше даются означити границѣ етнологичні, тымъ безпечнѣйші сусѣдні державы одна ôтъ другои, бо тымъ менше точокъ, въ котрыхъ можна найти причину спору. Франція безпечнѣйша ôтъ стороны Испаніи и Италіи, якъ була ôтъ стороны Нѣмеччины до часу утраты Альзаціи и Лотарингіи. Чимъ однакожь сі провинціи були давнѣйше для Франціи симъ стались они теперь для Нѣмеччины; она змушена теперь кождои хвилѣ стеречися, щобъ сусѣдъ не запустивъ сюды искры, котра-бъ могла выкликати навѣть сильный пожарь. Рѣчею кн. Бисмарка отже було ôтвернути зъ ôтси увагу Франціи и се удалось ему зовсѣмъ, коли Франція замоталась въ вôйну въ Хинахъ а ще бôльше, коли межи Франціею и Англіею настало по поводу пытаня египетского а ôттакъ и вôйны въ Тонкинѣ певне напруженье. Послѣдна неудача въ Тонкинѣ а съ нею и такъ несподѣвана змѣна въ самôй Франціи якъ упадокъ кабинету Феррого, забезпечили Нѣмеччинѣ при нормальнôмъ розвою рѣчей спокôй зъ сеи стороны на довгі лѣта. Зъ стороны Бельгіи Нѣмеччина була зъ давенъ давна безпечна а якісь тамъ претенсіи до Люксембурга або справа наслѣдства въ Голяндіи, то справы для неи дуже малои ваги. Такъ само якъ супротивъ Франціи, такъ старалась Нѣмеччина забезпечити и супротивъ Австріи и Россіи. Чого не доказала дипломатія то зробивъ торôчный зъѣздъ въ Скерневицяхъ. Австрія змушена була взятись за славяньску политику у себе дома и звернути свою увагу на пôвъостровъ балканьскій а Россіи прійшлось мимо еи волѣ грати бôльше политику пасивну по крайнôй мѣрѣ въ Европѣ и такожь консолидувати свои сили у себе дома. Такъ забезпечилась Нѣмеччина докола, здобула собѣ обширні колоніи, вытычила нові дороги своѣй торговли и вынайшла для себе нове жерело доходôвъ. Цѣсарь нѣмецкій и его права рука нѣмецкій канцлеръ можутъ теперь спокôйно спочивати на лаврахъ добутыхъ довгими и тяжкими заходами. (К. б.)

Франція. Прикра ситуація, яка вытворилася паденьемъ кабинету Феррого закôнчилася щасливо и привернула не тôлько успокоенье въ Франціи але и въ цѣлôй Европѣ. Коли нѣ Фрайсинетови нѣ Констансови не удавалося зложити нового кабинету небезпеченьство росло зъ дня на день; кождый пытавъ до чого се доведе? Франція, якъ звѣстно мае ажь надто матеріялу, котрый легко мôгъ-бы займитись а огонь, выйшовшій разъ зъ ôтти, найшовъ-бы и поза еи границями достаточно поживы. Середъ такъ прикрои ситуаціи выступивъ самъ Греви; ôнъ ôткликався до патріотизму Брессона, теперѣшного президента палаты пословъ, и ему удалося наклонити его до зложеня нового кабинету. Складъ нового кабинету есть того рода, що можна допускати, що по-

литика его буде така сама якъ и уступившого кабинету Феррого. Самого Бриссона лякалась-бы може Нѣмеччина, бо ôнъ то бувъ, котрый при смерти Гамбеты сказавъ, що умираючій лишае Франціи въ спадщинѣ ôтобранье назадъ ôтъ Нѣмеччины Альзаціи и Лотарингіи, але до кабинету Бриссона входитъ и де Фрайсине, котрому припала тека дѣлъ заграничныхъ а сего якъ разъ пôдозрѣвала цѣла Франція, що ôнъ спріяе Нѣмеччинѣ. Такъ отже въ першôмъ рядѣ Нѣмеччина може бути задоволена зъ складу нового кабинету. Звѣстно такожь, що Фрайсине буде придержуватися тои самои политики що и Ферри и якъ вже теперь говорятъ, ôнъ въ справѣ египетскôй буде старатися поступати въ згодѣ съ Нѣмеччиною, Австріею и Россіею. До нового кабинету вôйшли отже Бриссонъ яко президентъ министрôвъ а заразомъ и министеръ правосудія; Фрайсине, министеръ дѣлъ заграничныхъ; Альенъ Тарже, мин. дѣлъ внутрѣшныхъ; Клямажеранъ, (сенаторъ) мин. финансôвъ; Кампенонъ, мин. вôйны; Перъ Льеграндъ, мин. рôльництва; Герве-Мангонъ, мин. торговлѣ; Саріенъ, мин. почтъ и Галибе, мин. маринарки. Палата повитала нове министерство съ одушевленьемъ и радостею, съ якими рѣдко лишь коли витала новый кабинетъ а нове правительство высказало свою програму, котра въ тôмъ мѣститося, що новый кабинетъ буде старатися на свобôднôй и природнôй пôдставѣ сполучити всѣ республиканьскй силы. — Потверджуются вѣсти, що Хины звключили миръ съ Франціею и що прелиминаріи мира вже зъ обохъ сторôнъ пôдписанй. Кажутъ такожь, що хиньске правительство въ Пекинѣ выдало приказъ, щобы хиньскй войска зъ Тонкину уступили.

Англія. Ôтповѣдь россійского правительства не конче вдоволила Англію, але мимо того конфликтъ въ Афганистанѣ закôнчится мирно, тымъ бôльше, що россійске правительство мало постановити помочи Англіи въ той способъ, що прикаже оголосити офиціяльно, що область, зъ котрои теперь Англія уступае не належала нѣколи до Афганистану а була лишь пасовискомъ кочуючихъ Туркменôвъ. Мимо того однакожь англійскй газеты не перестаютъ грозити Россіи вôйною и ворохобнею невдоволеныхъ племенъ россійскои державы. Якъ недавно доносили газеты польскй, що англійскй агенты хотятъ выкликати ворохобню въ Царствѣ Польскôмъ, такъ теперь доносятъ знову англійскй часописи, що ворохобня приготовуесь въ Грузіи, а навѣть кубаньскй и кавказкй козаки мали постановити зробити ворохобню, будьто-бы для того, що правительство россійске ôтобрало имъ ихъ привилеѣ и хоче ихъ перемѣнити въ регулярне войско. — Непорозумѣня съ Портою въ справѣ египетскôй вже залагодженй и Феми-паша позôстае ще дальше въ Лондонѣ. — До давныхъ клопотôвъ Англіи прибувъ ѣй ще одинъ новый. Зъ Америки доносятъ именно, що въ Канадѣ выбухла ворохобня, до котрои прилучилося богато Индіянъ. Ворохобники постановили користати зъ прикрои ситуаціи Англіи и оголоситися независимыми.

Туреччина. Зъ Константинополя доносятъ, що ôрменьскій епископъ въ Єрусалимѣ Гарутіонъ Вегабедіонъ зôставъ именованый ôрменьскомъ патріярхомъ. Порта получила султаньску ираду затверджаючу сей выбôръ ще 31 марта с. р. и повѣдомила Гарутіюна заразъ телеграфично. Ôрменьскй нотаблѣ и члены св. синода и рады народнои выслали заразъ до Єрусалиму привѣтнй телеграмы. Незадовго мае выбратися окрема депутація до Єрусалиму, котра мае патріярху спровадити до Константинополя.

Послѣднй вѣсти.

Зъ Петербурга. Въ урядовôмъ дневнику россійскôмъ умѣщеный рапортъ ген. Комарова: „Дня 18 с. с. марта прійшло надъ рѣкою Кушкъ до борбы мѣжь Россіянами и Афганцями. Афганьскій ôтдѣлъ въ силѣ 4.000 людей съ 8 гарматами побило россійске войско. Непріятель стративъ 500 людей, цѣлу артилерію, 2 хоругви, цѣлый таборъ, амуницію и фургонôвъ. Зъ россійскои стороны погибъ 1 офицеръ и 10 воякôвъ а 1 официра и 29 воякôвъ ранено. Афганцѣ утекли.“

Зъ Лондону. „Standard“ довѣдуеся, що мѣжь передными оторожами россійскими и афганьскими прійшло до стычки, въ котрôй обѣ стороны стратили 500 людей. Котра сторона перемогла, не знати.

Зъ Петербурга. Недужій мин. Толстой мае одержати димисію. Яко его наслѣдникôвъ подаютъ Островского, мин. доменъ, або сенатора Половцева.

Амбасадоромъ въ Берлинѣ мае бути именованый гр. Адлербергъ.

Зъ Брукселѣ. На кариту, котрою вертавъ зъ костела австр. арх. Рудольфъ, кинувся якійсь молодый чоловѣкъ и выбивъ лишь шибу, не вчинивши нѣякого бôльше лиха. Кажутъ, що се бувъ божевôльный.

Зъ Парижа. Хины, хочь побили Французôвъ, згодилися на миръ и приняли прелиминарѣ.

НОВИНКИ.

— **Ц. к. прокураторія сконфискувала** четвергове число „Дѣла“ за вступну статью „Новй батьки Руси“ такъ пôзно, що годѣ було зробити другій накладъ. Зъ тои причины выдаемо нынѣ оба числа разомъ въ $1^1/_2$ листа, а слѣдуюче число вô второкъ выдамо въ такôмъ-же збôльшенôмъ объемѣ.

— **По Святахъ.** Днѣ свѣтлого Воскресенія Христового скоро проминули и всюды запанувавъ знову звычайный рухъ щоденный; по дняхъ радости и свѣтлого торжества розпочалась знову робота и жура о хлѣбъ насущный. За те хочь кôлька днѣвъ сплыло весело и торжественно — о скôлько се на теперѣшнй часы лишь бути могло. До пôднесеня торжества свѣтлого Воскресенія немало причинилася такожь и погода а ôттакъ и то, що всѣ свята такъ рускй якъ и латиньскй а навѣть и жидôвскй припали на одинъ часъ. Случай сей лишь дуже рѣдко появляеся. О святахъ самыхъ не маемо що казати. Торжество утренѣ Воскресенія Христового ôтбулося у Львовѣ въ суботу въ вечеръ и въ певнôмъ взглядѣ може съ бѣльшою свѣтлостею якъ коли небудь. Торжество Воскресенія въ латиньскôй катедрѣ ôтслуживъ около 6 год. архіепископъ Моравскій при численнôй участи латиньского клиру и представителѣвъ найвысшихъ властей правительственныхъ и автономичныхъ. Архіепископови асистувавъ самъ п. намѣстникъ въ повнôмъ униформѣ. Въ торжествѣ взяли участь такожь три баталіоны трехъ полкôвъ пôдъ проводомъ полковника Ляндвера и полкова музика а сальвы данй пôдчасъ торжества звѣстили навѣть неприсутнымъ веселе „Христосъ воскресъ!“ По торжествѣ дефилювало войско передъ палатою намѣстника. Торжество Воскресенія въ архикатедральнôй церквѣ св. Юра ôтбулося трохи пôзнѣйше, бо около 7 год. вечеромъ; ôтслужили его оба нашй владики при участи своего клира. Жаль намъ высказати, якій бачили мы контрастъ межи торжествомъ въ катедрѣ латиньскôй а митрополичôй церквѣ св. Юра. Тамъ найвысшй власти, войско, музика, сальвы а тутъ въ церквѣ чотыри полиціянты въ чакахъ навѣть безъ звычайнои у войсковыхъ зелени, розставленй на чотырохъ мѣсцяхъ, якъ-бы лишь на те, щобы дивились, чи не пôймаютъ де якого злодѣя. Може бути, що було ще и кôлькохъ цивильныхъ агентôвъ. Зъ высшихъ достойникôвъ правительственныхъ и краевыхъ мы не могли нѣкого добачити хочь и якъ роздивлялись по церквѣ. Одно, що пôдносило нашого духа, то було трогаюче наше руске богослуженье и та, хочь не велика, але вѣрна своѣй церкви и свому обрядови громада людей, по бôльшôй части львôвскихъ мѣщанъ и немногои интелигенціи, котру не приманила до святынѣ божои поверховна краса, лишь правдива побожнôсть и привязаннôсть до дорогои спадщины по своихъ прадѣдахъ. На другій день, въ свѣтлу недѣлю, ôтбулися принятя на свячене у п. намѣстника, Впреосв. митроп. Сембратовича, Преосв. еп. Пелеша, лат. архіеп. Моравского, архіеп. ôрменьского Исаковича и въ другихъ знаменитшихъ домахъ.

— **Юрій Федьковичь**, славный нашь поетъ, буде обходити сего року 25-лѣтный ювилей свого писательства. Братя Буковинцѣ, посередъ котрыхъ проживае и трудится теперь Ю. Федьковичь, намѣряютъ устроити въ честь ювилата празникъ, въ котрôмъ очевидно возьмуть живу участь и Галицкй Русины.

— **Внесенье пос. Романчука.** Выдѣлъ краевый завôзвавъ якъ звѣстно всѣ выдѣлы повѣтовй, щобы объявили свою гадку о внесеню пос. Романчука въ дѣлѣ выкладового языка въ школахъ народныхъ и середныхъ. Зъ помежи надôсланыхъ на на се завôзванье заявлень подали доси польскй газеты тôлько заявленье выдѣлу повѣтового въ Равѣ рускôй. Выдѣлъ повѣтовый равскій выразивъ пересвѣдченье, шо въ громадахъ съ мѣшанымъ населеньемъ у всхôднôй части Галичины повиненъ бути заведеный языкъ выкладовый рускій а польского языка повиннй учити яко обовязкового предмету. Що до другои части внесеня выражае выдѣлъ рады повѣтовои въ Равѣ бажанье, щобы въ Коломыи, Стрыю, Самборѣ, Бережанахъ и Перемышли були основанй окремй рускй гимназіи.

— **Инсталяція новоименованого митрополита** ôтбудеся дня 5 л. мая с. р. въ день св. Юра. До торжества инсталяціи роблятся вже приготованя. Въ тыждень по инсталяціи митрополита т. е. 12 л. мая с. р. мае знову ôтбутися посвященье Преосв. еп. Пелеша.

— **Николай Костомаровъ** — якъ довѣдуемося зъ россійскихъ часописей — знову занедужавъ небезпечно. Кіевска „Заря“ одержала зъ Петербурга таку вѣдомôсть: „Н. И. Костомаровъ находится безнадѣйно недужій: у него параличь кишокъ. Недужій часами тратить свѣдомôсть и чуе страшный упадокъ силъ; всѣ средства до приверненя силъ недужому, показалися доси неспособными“. Петербурске „Новое Время“ доноситъ, що въ послѣдныхъ часахъ було при Костомарову кôлька лѣкарскихъ консилій.

— **П. Д. Кулачковскій**, посолъ до рады державнои, намѣряе — якъ намъ доносятъ зъ Калуша — явитися тамъ слѣдуючого тыждня передъ выборцями, щобы здати справу зъ своеи 6-лѣтнои дѣяльности посольскои.

— **Фондъ на закупно земель**, складаный нашими патріотами за иниціятивою Всч. о. В. Ружицкого зъ Струтына, зрôсъ вже въ нынѣшнôй порѣ до высоты 1000 зр. и находится въ депозитѣ въ „Народнôмъ Домѣ“. Контроля надъ тымъ фондомъ ведеся въ рускихъ часописяхъ, котрй точно кождый вплываючій датокъ оповѣщаютъ и квитуютъ. Неоправданй и несправедливй потягання о. В. Ружицкого до ц. к. староства въ Долинѣ не могли и не можутъ пошкодити фондови на закупно земель и мы увѣренй, що благородный замыслъ о. Ружицкого увѣнчится при ревнôй помочи загалу Русинôвъ якъ найкрасшимъ успѣхомъ.

— **Конфиската Кирило-Методіевскихъ брошуръ и образôвъ.** Редакціи „Слова“, „Н. Пролома“ и „Науки“ а ôттакъ и товариство имени Качковского получили минувшого тыждня зъ Петербурга ôтъ „Славянскаго благотворительнаго комитета“ велику посылку Кирило-Методіевскихъ брошуръ и образôвъ представляючихъ св. Кирила и Методія, числомъ 4000 прим. Цѣла та посылка мѣстилася въ кôлькохъ скринкахъ и надôйшла желѣзницею на дворець Пôдзамче. Адресаты одержали рецепсы на посылку, але коли явилися на коморѣ, не выдано имъ посылки а незадовго ôттакъ явилися на коморѣ комисарѣ полиціи Майдингеръ и Котовскій и забрали съ собою цѣлу посылку на полицію. Тутъ по довшихъ представленяхъ рѣшився директоръ полиціи п. Кшачковскій выдати образы але брошуры сконфискувавъ на пôдставѣ §. 65 закона карного. Полиція переслала сй брошуры судови карному а сей мае рѣшити, чи конфиската есть оправдана чи нѣ. Въ послѣднôмъ случаю мае полиція мимо того право заказати ширенье сихъ брошуръ и може ихъ сконфискувати административнымъ порядкомъ. Наведенй повысше редакціи постановили внести супротивленье противъ конфискаты. Всѣ брошуры и образы були присланй для безплатного розданя мѣжь сѣльскій народъ. Тогожь дня запанувавъ у Львовѣ не малый переполохъ; розôйшлася була именно по мѣстѣ вѣсть, що россійскй нигилисты прислали до Львова ажь три скринѣ динамиту, але полиція завчасу о тôмъ довѣдалася и динамитъ сконфискувала. Брошуры взято за динамитъ! — Въ послѣднôй хвили довѣдуемось, що по пачцѣ того „динамиту“ надôславъ „Слав. благотворительный комитетъ“ и на адресу редакціи „Дѣла“ та товариства „Просвѣты“ для „безплатной раздачи“. Полиція обѣ посылки сконфискувала зъ почты. Поминувши то, що анѣ наша редакція анѣ товариство „Просвѣта“ о той дарунокъ нѣкого не просила, мы можемо нынѣ заявити, що коли-бъ навѣть тіи брошуры беззаборонно дôйшли до рукъ товар. „Просвѣта“ и нашои редакціи, мы не могли-бъ були сповнити волю „Слав. благотворительного комитету“ и розкидати тіи брошуры мѣжь нашъ народъ. По перше, тіи брошуры печатанй въ языцѣ россійскôмъ, незрозумѣлôмъ для нашого народу, а у насъ есть въ тôмъ предметѣ популярно написана дромъ Юл. Целевичемъ книжочка „Просвѣты“ п. заг. „Житье просвѣтителѣвъ Славянъ св. Кирила и Методія“ и коштуе лишь 12 кр., такъ що и найбѣднѣйшій може еи набути. По друге, роздачею надôсланыхъ „Слав. благотв. комитетомъ“ брошуръ мѣжь народъ, тôлько безъ потребы наразилось бы поодинокихъ людей и читальнѣ на секатуры жандармôвъ и въ загалѣ политичныхъ органôвъ. Вже и такъ нашй доморoднй рабы и вороги просвѣты народнои пôдсуваютъ нашимъ читальнямъ такй тенденціи, про якй имъ и не снилось, — треба намъ матися на осторозѣ и за-для марнои якои пристрасти чи личнои амбиціи не шкодити загальному дѣлу, подаючи пригôдне оружіе въ руки противникôвъ народнои просвѣты.

— **Для жителѣвъ Галичины**, потерпѣвшихъ торôкъ ôтъ неурожаѣвъ, дарувавъ цѣсарь зъ приватныхъ фондôвъ 8.000 зр.

— **Рускій дѣвочій институтъ въ Перемышли**, на котрый зôбрано дотеперь въ дорозѣ добровôльныхъ даткôвъ-лептъ кôлькадесять тысячь зр., получивъ недавно значнѣйшій даръ ôтъ крылош. дра Ант. Юзычиньского, котрый ôтступивъ въ користь института суму 6.000 зр. а. в. гипотековану на однôй зъ приватныхъ реальностей въ Перемышли.

— **Поспѣшилася!** Сего року розпорядили церковнй власти, щобы свято „Трехъ святыхъ“ празнувати не 11 але 10 лютого. Отвѣтно тому ц. к. рада шкôльна окружна загородска у Львовѣ выдала обѣжникъ до всѣхъ зарядôвъ шкôлъ, датованый дня 3 л. лютого 1885 р. ч. 665, але выекспедіювала его доперва дня 15 л. марта с. р.! Поспѣшилася! У насъ неразъ такъ буває!

— **Рускй крамницѣ** въ повѣтѣ жидачôвскôмъ. Всч. о. Я. Сѣнгалевичь зъ Руды доноситъ намъ, що въ селѣ Лôвчицяхъ (прилученôмъ до парохіи Руды) есть вже основана крамниця; властителемъ еи есть членъ читальнѣ Иванъ Салданъ. Черга рускихъ крамниць въ повѣтѣ жидачôвскôмъ есть отже теперь така: 1) Млыниска, 2) Заболотôвцѣ, 3) Яйкôвцѣ, 4) Жирава, 5) Лôвчицѣ, 6) Руда и 7) Ганôвцѣ, — то за порядкомъ село за селомъ, а позаякъ читальнѣ суть ще въ Дашавѣ и Верчанахъ, то колись дотягнеся черга ажь до Стрыя. Щасть Боже!

— **До „Товариства Рускихъ Женщинъ“** въ Станиславовѣ записалися крôмъ выказаныхъ въ 29 ч. „Дѣла“ ще слѣдуючй панѣ и панны: Абрысовска Иванна, Целевичева Ванда, Озаркевичева Ольга, Сѣменовичѣвна Ольга, Сосновска Марія, Одѣжиньска Олена, Боскова Анна, Шанковска Іосифа, Бобикевичѣвна Амалія. — Ôтъ Выдѣлу Товариства „Рускихъ Женщинъ“.

Станиславôвъ дня 2 цвѣтня 1885.

— **Дръ Романъ Децикевичь**, совѣтникъ намѣстництва у Львовѣ, пôднесеный яко рыцарь ордеру желѣзнои короны третои кл. въ станъ шляхоцкій.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Бучинѣ** складае подяку свѣтл. Выдѣлови „Просвѣты“ за даръ 57 книжочокъ для згаданои читальнѣ. — За Выдѣлъ: *Якубôвъ.*

— **Вицепрезидентомъ мѣста Львова** выбрала рада совѣтника выдѣду краевого п. Едм. Мохнацкого 46 голосами; 6 голосôвъ дôставъ адвокатъ Т. Семильскій.

— **Кс. Маркилъ Паливода** именованый звычайнымъ професоромъ права церковного въ университетѣ львôвскôмъ.

— **П. Иванъ Матѣѣвъ** получивъ мѣсце суплента при нѣмецкôй гимназіи у Львовѣ.

— **Въ Велеградѣ** розпочалося вже дня 6 с. м. торжество тысячлѣтнои памяти славяньского апостола св. Методія и потреває ажь до 4 жовтня с. р. Особливо торжественно будутъ обходитися першй ôсѣмъ днѣвъ т. е. ôтъ 6 до 13 с. м. яко дни памяти омерти св. Методія, ôттакъ ôсѣмъ днѣвъ т. е. ôтъ 5 до 12 липня яко дни торжества св. Кирила и Методія а на послѣдокъ ôсѣмъ днѣвъ т. е. ôтъ 15 до 22 серпня с. р. яко дни хранителя велеградскои церкви. Першого вже дня прибуло до Велеграду около 15.000 путникôвъ мѣжь сими архіепископъ Фирштенбергъ, еп. Шульцъ зъ Праги и каноникъ Потулицкій зъ Оломуца. Комитетъ велеградскій построивъ для путникôвъ по цѣлôмъ мѣстѣ множество ресторацій и шатеръ. Побудованй бараки можутъ помѣстити въ собѣ до 2000 особъ. Мимо всякихъ приготовлень показався въ мѣстѣ великій бракъ помешкань а много людей мусить шукати пріюту въ поблизькихъ селахъ и платити тамъ за помешканя высокй цѣны. Комитетъ центральный поручивъ — якъ доносятъ газеты — голошенье проповѣдей „литургистамъ“, монахамъ подôбнымъ по свому чинови до езуитôвъ а кождый свѣтскій священикъ обовязаный насамперѣдъ зложити свою проповѣдь до цензуры духовнои власти въ Оломуцу. До „N. fr. Presse“ пишутъ зô Львова, що участь путникôвъ зъ Галичины буде въ сѣмъ торжествѣ мимо сильнои агитаціи лишь дуже незначна; число зголосившихся доси есть дуже мале; депутація на се торжество буде складатися лишь зъ священикôвъ и кôлькохъ селянъ; складки, якй въ сѣй цѣли робятся по цѣлôмъ краю, выказали лишь незначнй результаты.

— **Нове епископство на Буковинѣ.** Пôсля информацій вѣденьского кореспондента „Нового Времени“ въ компетентныхъ сферахъ носятся съ замѣромъ основаня на Буковинѣ католицкого епископства. На новый епископскій престолъ кандидуе кс. Фелиньскій и якійсь священикъ-емигрантъ зъ холмскои епархіи. Наколи бъ се мало бути правдою, то недавна проѣздка кс. Фелиньского по Австріи не була безъ цѣли. Благодать, яка сплыне зъ того на буковиньскихъ Русинôвъ-уніятôвъ, належитъ отже завдячити — Россіи.

— **Въ руско-народнôмъ театрѣ** въ Бродахъ буде сегодня вечеромъ ôтограна трагедія „Гаркуша“ въ дохôдъ заслуженого артиста нашои сцены, п. Андрѣя Стечиньского. — Театръ позôстане въ Бродахъ вже лишь до 19 л. цвѣтня, тожь тамошнй Русины повиннй выкористати той короткій часъ съ пріятностею для себе а спомагаючи институцію. Въ недѣлю 12 л. цвѣтня буде ôтограна комична оперета „Панѣ молода зъ Босніи“.

— **Циркъ Сидольского** реномоване товариство, складаючеся майже зъ 80 особъ и 45 коней, загоститъ пôдъ конець сего мѣсяця до Львова и буде давати представленя въ цирку, котрый умысно въ сѣй цѣли буде выставленый на площади Каструмъ противъ „Народ. Дому“. Циркъ буде просторый и сильный а при тôмъ буде елегантно урядженый и освѣтлюваный газомъ.

— **Голодовй запомоги и пожички повѣтамъ.** Выдѣлъ краевый удѣливъ дальше: громадамъ въ повѣтѣ бобрецкôмъ 1400 зр., а кôлькомъ дѣдичамъ повѣта самбôрского 1000 зр. безпроцентовои пожички на ярй засѣвы. Дальше удѣливъ Выдѣлъ краевый 2500 зр. беззворотнои запомоги повѣтови Станиславôвскому на закупно живности для потерпѣвшихъ ôтъ повени. Безпроцентовй пожички на ярй засѣвы роздѣляютъ староства спôльно съ выдѣлами повѣтовыми (при роздѣлѣ мае бути присутный делегатъ староства и 2 делегаты выдѣлу пов.) Пожичаючій выставляе актъ довжный безъ стемпля.

— **Именованя и перенесеня.** Министеръ справедливости заименувавъ совѣтника суду краевого въ Чернôвцяхъ и завѣдателя черновецкои прокураторіи державнои Иполита Мартыновича прокураторомъ державнымъ въ Чернôвцяхъ. Секретарь рады черновецкого суду краевого Климентій Журецъ и заступ. прокур. Леона Гояна именованй совѣтниками суду краевого въ Чернôвцяхъ. — Дирекція почтъ и телеграфôвъ надала посаду експедіента почтового въ Луковѣ експедиторови почтовому Ив. Бучовскому; посаду експедіента въ Золотникахъ експедиторови почтовому Коаверу Савицкому; пос. експедіента въ Великихъ очахъ, пенсіонованому кондукторови Ив. Рандарови, въ Мѣзынци експедиторцѣ почтовôй Зофіи Гелчиньскôй, а посаду експедіента въ въ Добросинѣ пенсіонованому надзирателеви линій телеграфичныхъ Ив. Свистакови. Дирекція почтъ и телеграфôвъ перенесла почтмайстра Виктора Донихта зъ Пôдгайчикъ коло Золочева до Стрѣлискъ а Франца Миленъ зъ Стрѣлискъ до Пôдгайчикъ. Дирекція почтъ и телеграфôвъ заименувала асистента почтового Леона Дуньчевского офиціяломъ почтовымъ въ Бучачи, практиканта почтового Григорія Гнатыка асистентомъ почтовымъ въ Тарновѣ а експедитора почтового Юлія Нечаса асистентомъ почтовымъ въ Бучачи и перенесла асистента почтового Евгенія Гервй зъ Бучача до Львова. — Ц. к. рада шкôльна краева заименувала провизоричного учителя школы етатовои въ Боратынѣ Кароля Полера дѣйстнымъ учителемъ сеи-жь школы. — Министеръ торговлѣ заименувавъ емеритованого комисаря Ярослава Михаловского, комисаремъ генеральнои инспекціи австрійскихъ державныхъ желѣзниць. Инспекторъ Єнчмьеньовскій именованый старшимъ инспекторомъ австрійскихъ державныхъ желѣзниць.

— **П. Мышуга-Филиппи** зôставъ знову запрошеный яко гôсть до выступленя въ оперѣ вѣденьскôй, але лишь пôдъ тымъ условіемъ, що выучится на стôлько нѣмецкого языка, щобы мôгъ всѣ свои партіи спѣвати по нѣмецки.

— **Концертъ въ Казани.** Якъ доноситъ кіевска „Заря“ (ч. 63), ôтбувся въ Казани 15 (27) марта цѣкавый концертъ. Въ концертѣ тôмъ взявъ участь побôчь артистôвъ казаньскои оперы, такожь хоръ Украинцѣвъ-аматорôвъ, зложеный зъ 60 людей пôдъ управою П. Кащенка. Хоръ проспѣвавъ пѣснѣ: „Закувала та сива зозуля“ (музика Нѣ-

щиньского), „Ой не гараздъ Запорожцѣ“, „Грицю, Грицю, до телятъ“, „Охъ, на камени мохъ“, „Ой изъ-за горы, зъ-за Лиману“, „Дощикъ, дощикъ капае дрôбненько“, „Вѣютъ вѣтры буйнесенькй“ и богато другихъ. Деякй пѣонѣ, мѣжь иншими пѣоню „Та забѣлѣли снѣги“, спѣпавъ разомъ съ украиньскимъ хоромъ п. Закревскій, (звѣстный колись спѣвакъ львôвскои оперы, выхованець Ставропигійскои Бурсы — *Ред.*) П. П. Иляшевичь ôтспѣвавъ solo пѣоню „Ой Днѣпре мôй, Днѣпре!“, слова Т. Шевченка, музика М. Лисенка.

— **Побôльшенье числа официрôвъ жандармеріи.** Ще минувшого року призволивъ цѣсарь на пôдвысшенье етату официрôвъ жандармеріи въ Галичинѣ, но позаякъ выдатки на тую цѣль вставлено доперва въ сегорôчнôмъ буджетѣ, то ажь сего року буде довершена ôтповѣдна реорганизація краевои коменды жандармеріи, въ наслѣдокъ котрои буде систематизоване мѣсце одного майора для службы инспекційнои.

— **Жандармъ застрѣливъ злочинця.** Самуилъ Гохдорфъ, 28-лѣтный швець зъ Красного въ повѣтѣ рашôвскôмъ, ôтсидѣвшій вже 10 лѣтъ вязницѣ за намѣрене скрытоубійство, утѣкъ зъ вязницѣ въ Тарновѣ, де оставъ въ слѣдствѣ за пôдпалъ. Довгій часъ ховався передъ жандармами по селахъ, тероризуючи селянъ, — ажь сими днями жандармъ Битнеръ придибавъ его въ селяньскôй стодолѣ и, боронячись передъ револьверомъ злочинця, застрѣливъ его.

— **Страшне злочиньство** выкрыто сими днями въ Миколаевѣ. На подвôрье одного зъ тамошныхъ мѣщанъ забѣгъ дня 5 л. цвѣтня песъ, держачи въ писку якусь безъобразну кровію облиту масу. Господарь думаючи, що песъ держитъ заяця, хотѣвъ ему его ôтобрати, но коли близше приглянувся, побачивъ, що се не заяць, но половина новонародженои дитины. Мѣщанинъ сейчасъ занѣсъ тѣло до священика, котрый завôзвавъ жандарма и розповѣвъ цѣлу рѣчь, щобы давъ знати власти. Поки-що придержано пса. Песъ сидѣвъ въ запертѣ 12 годинъ и нѣчого не ѣвъ, а коли его ôттакъ выпущено, ôнъ побѣгъ що силы до городу директора мѣсцевои школы и зачавъ вѣтрити. Судія завѣдомленый жандармомъ пôйшовъ съ нимъ въ слѣдъ за псомъ, котрый завѣвъ ихъ на мѣсце, зъ ôтки выгребавъ половину тѣла дитины; другои половины не було. Сейчасъ переведено слѣдство, котре выкрыло страшне злочиньство. У директора школы служила дѣвчина, котра вечеромъ въ суботу 4 л. цвѣтня повила незамѣтно дитину и ей сейчасъ перетяла на двое. Одну половину закопала въ городѣ а другу взяла съ собою, идучи на друге село до родины и по дорозѣ вкинула въ ставъ. Арештована служниця звиняеся тымъ, що дитина прійшла на свѣтъ неживою.

— **Великій пожаръ** навѣстивъ въ свѣтлый вôвторокъ село Дмитровичѣ коло Винникъ въ львôвскôмъ повѣтѣ. Около 4 годины зъ полудня, коли на гробахъ читали евангелія, занялося обôйстье Юзька Явного. При сильнôмъ вѣтрѣ перекинувся скоро огонь на будынки вôйта и обнявъ въ короткôмъ часѣ 60 селяньскихъ загородъ, котрй съ всѣми будынками и хлѣбомъ згорѣли до тла. Страты величезнй и тымъ бôльше дôймаючй, що зъ помежи численныхъ газдôвъ, котрыхъ майно сталося жертвою огню, було лишь двохъ убезпеченыхъ.

— **Велике нещастье** навѣстило въ самъ свѣтлый понедѣлокъ село Трибухôвцѣ коло Бучача. Въ наслѣдокъ необережного обходженя съ свѣтломъ зачала въ часѣ богослуженя горѣти дочерна церковь. Зôбраный нарôдъ кинувся до ратунку и спасъ ôтъ огню всѣ иконы, чашѣ, фелоны и пр., але самои незаасекурованои церкви не можна було уратувати. Згорѣвша церковь збудована селяникомъ въ р. 1632, а въ народѣ живе богато о нѣй переказôвъ.

— **Першій зреформованый хайдеръ** ôткрыто недавно у Львовѣ при улици божничôй. До сеи школы ходитъ 400 ученикôвъ, котрыхъ учитъ 17 малемидôвъ (учителѣвъ еврейскои мовы) и 7 испытованыхъ учителѣвъ. Въ програмѣ науки знаходится наука нѣмецкои и польскои мовы та рахункôвъ. При реформованю сеи жидôвскои школы и укладаню пляну науки про руску мову — знову забули. До нового хайдеру не маютъ жиды великого довѣрія и выступаютъ противъ него въ прилюдныхъ печатаныхъ ôтозвахъ.

— **Бар. Іошика** (Josika) ц. к. ген. въ пенсіи, котрого „Миръ“ въ 10 ч. зачисливъ вже до усопшихъ, жіе ще и маеся нынѣ навѣть вже трохи лѣпше — хочь на повне выздоровѣнье не ма надѣй.

— **Межинародный конгресъ географичный** буде ôткрытый сеи суботы въ Гамбурзѣ.

— **Страшный огонь** знищивъ въ Слободѣ рунгурскôй богато вежь, приладôвъ до верченя, засобы ропы и резервоары властителѣвъ жидôвъ, І. Торосевича и Канадійцѣвъ. Шкода дуже велика.

— **Нова телеграфична стація.** Министерство торговлѣ призволило минувшого року на будову телеграфичнои линіи зъ Гадинковець до Пробôжнои и на ôткрытье стаціи телеграфичнои, сполученои съ урядомъ почтовымъ въ Пробôжнôй, но позаякъ громада не доставила ôтповѣдного числа стовпôвъ то будовы въ минувшôмъ роцѣ не довершено. Будова мае бути выкôнчена сего року въ цвѣтни або маю, а ôттакъ буде ôткрыта стація.

— **Торговщикъ душами.** Въ грудню минувшого року арештовано въ Марсиліи, якъ мы свого часу доносили галицкого жида Гонига, котрый займався перепродуваньемъ дѣвчатъ, що походили переважно зъ Галичины. Гонигъ оставъ сими днями передъ трибуналомъ въ Марсиліи и засудженый на рôкъ вязницѣ и 500 франкôнъ кары въ грошехъ. Его товаришь также галицкій жидъ Гольдбергъ успѣвъ якось утечи зъ вязницѣ и дôстався до Америки. Жертвы Гонига (8 дѣвчатъ) були на разѣ пôдъ опѣкою французского правительства; теперь выслано 5 зъ нихъ до Галичины, а три лишилося въ Франціи.

— **Въ войсковыхъ институтахъ** выховуючихъ будутъ съ початкомъ шкôльного року 1885/86 опорожненй мѣсця а именно будутъ обсадженй въ дорозѣ конкурсу мѣсця въ институтахъ науковыхъ, въ вôйсковôмъ домѣ сирôтъ и въ институтахъ для официрскихъ дочокъ. — Прошеня належитъ стилизувати до ц. к. министерства вôйны и засмотрити въ ôтповѣднй прилоги. Для выповненя дотычныхъ рубрикъ квалификаційныхъ листъ маютъ петенты подати до вѣдомости коменды XI корпуса у Львовѣ слѣдуючй данй: а) имя, прôзвище и характеръ батька аспиранта взглядно опѣкуна; б) чи батько служитъ активно, чи есть на емеритурѣ; в) чи и де живе мати; г) ôтношеня маетковй родичѣвъ; д) чи аспирантъ мае случайнôсть получити выхованье чи нѣ; е) число и полъ рôднѣ, кôлько зъ неи заосмотреныхъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ зъ своихъ приватныхъ фондôвъ комитетови церковному въ Диковѣ, цѣшанôвского повѣта 50 зр. на внутрѣшне устроенье церкви а громадѣ Вербôвъ, въ повѣтѣ пôдгаецкôмъ 50 зр. запомоги на выкôнченье будовы школы. — Дня 31 марта знайдено въ Посадѣ гôрнôй сяноцкого повѣту мощѣ дитины, котру вкинула тамъ мати селянка Марянна Смоленъ. Цѣсарь подарувавъ зъ своихъ приватныхъ фондôвъ громадѣ Брошнѣвъ, долиньского повѣта и гром. Лѣсновичѣ львôвского, повѣта по 100 зр. на будову школы.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Введенй въ душпастырскй посады оо.: Клим. Соневицкій яко сотрудникъ въ Бурдякôвцяхъ; Ал. Базилевичь яко сотруд. въ Делятынѣ; Мат. Поповичь яко сотруд. въ Буску; Григорій Грушка яко сотруд. въ Збаражи; Мат. Любинецкій яко завѣд. въ Кійданци; Алексій Заячкôвскій яко завѣдатель въ Зарубинцяхъ; Володим. Громницкій яко сотруд. въ Городку; Фил. Огоновскій яко парохъ въ Джуровѣ; Іоанъ Герасимовичь яко пар. въ Турю.

Каноничну институцію на Ланôвцѣ, дек. скальского, получивъ о. Зигмунтъ Карповичь; о. Юліянъ Зельскій на кап. Убинье.

Зрезигнувавъ зъ презенты на Лютовиска о. Іоанъ Редкевичь и проситъ о удобренье презенты на Зарудье, дек. зборôвского.

Митрополича консисторія вставилася до президія намѣстництва о згоду для запрезентованыхъ о. Мих. Ганкевича на Луку малу и Теоф. Кисѣлевского на Скоморохи.

Личный додатокъ удѣлило намѣстництво о. Іосифу Гаваньскому, пароху Устьечка и о. Анд. Навроцкому пар. въ Голгочахъ.

Дотацію зъ фонду релігійного удѣлило намѣстництво сотрудникамъ при недужихъ парохахъ: о. Мих. Боднару въ Яблôнцѣ и о. Онуф. Вергунови въ Потуторахъ.

Завѣдательство получивъ о. Алекс. Левицкій въ Увислю, дек. гусятыньского.

Декреты получили оо.: Гавацкій Стефанъ на Ямельницю, дек. скôльского; Викторъ Єзерскій на Полоничѣ, дек. унѣвского.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію для оо.: Лонгина Балицкого на Товстобабы, Іоана Калиньского на Ладанцѣ, Теодора Теляковского на Бучачь и Мако. Артимовича на Фалишь.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

Іоахимъ Дударъ, учитель въ Поздячи, повѣта перемыского, упокоився дня 21 л. марта с. р. Хто бувъ покôйникъ, — о тôмъ довѣдаются нашй Вп. Читателѣ зъ письма, надôсланого намъ громадянами Поздяча съ просьбою о умѣщенье въ „Дѣлѣ“: „Просимо умѣстити въ Вашôй газетѣ, якъ мы болѣемо за нашимъ пок. учителемъ Іоахимомъ Дударомъ. Бувъ то чоловѣкъ честный, якъ рѣдко, патріотъ Руси, загрѣвавъ серця всѣхъ до любови народности, незмучено працювавъ въ школѣ. Покôйного кождый почитавъ, а дѣти пропадали за нимъ: охотно посѣщали школу, а коли померъ, то всѣ дѣти жалôсно плакали, обнимали и цѣлували руки и ноги покôйника, умлѣвали. Нашй дѣти стратили сердечного батька, а мы щирого народолюбця. Жена покôйного, Теофиля дѣлила съ своимъ мужемъ труды для добра нашихъ дѣтей: она учила ручныхъ робôтъ и нынѣ нашй дѣти выробляютъ краснй коронки; въ 1882 роцѣ тіи выробы коронокъ були на выставѣ въ Перемышли и за нихъ комитетъ выставовый удѣливъ пок. Іоахимови и его женѣ Теофили медаль заслуги. Покôйный заложивъ велику шкôлку садовины, спроваджувавъ на розмноженье заграничнй дерева, заохочувавъ и учивъ молодыхъ и старыхъ щепити деревину, роздававъ навѣть даромъ щепы и нынѣ ще оставивъ до 200 щепъ найлучшихъ родôвъ. Годѣ вычислити всѣ заслуги покôйного, а просимо Ч. Редакцію „Дѣла“ публично оголосити се наше письмо для примѣру другимъ учителямъ. А покôйникови що можемо бôльше удѣлити? Мы похоронили его мощѣ честно, при участи трехъ священикôвъ, цѣлого братства церковного и всѣхъ громадянъ и умовилися поставити на его гробѣ памятникъ. Нехай же покôйный Іоахимъ спочивае съ Богомъ! Вѣчна ему память!“ — Умѣщаючи се ревне письмо, кличемо и мы много-заслуженому покôйникови, пріятелеви нашои часописи: „Вѣчная память!“

Теодоръ Назаревичь, учитель въ Толщовѣ, повѣта львôвского, упокоився д. 21 марта с. р.

Леонтина зъ Лебедовичѣвъ Кмицикевичева, жена п. Лукіяна Кмицикевича, ц. к. судового авскультанта въ Тернополи, упокоилася недавно въ 22 роцѣ житя. Вѣчна ѣй память!

Мечиславъ Кунцѣвъ, начальникъ филіи рустикального банку въ Турцѣ, членъ выдѣлу турчаньскои филіи общ. им. Мих. Качковского, упокоився въ Карльсбадѣ дня 20 л. марта въ 32 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Марія Н. Кулачковска, дочка бл. п. начальника филіи рустик. Банку, упокоилася по довгôй и тяжкôй слабости въ 14 роцѣ житя дня 7 н. ст. цвѣтня. Вѣчна ѣй память!

Григорій Козорѣзъ, майстеръ и довголѣтный цехмистръ шевскій въ Калуши, упокоився 9 л. цвѣтня с. р., по довшой и тяжкôй недузѣ, въ 39 роцѣ житя, оставивши вдову и семеро дрôбныхъ дѣтей. Покôйникъ бувъ щирымъ патріотомъ рускимъ, ôтъ часу основаня читальнѣ въ Калуши все засѣдавъ въ еи выдѣлѣ и завѣдувавъ нею, спровадившись нарочно зъ власного дому до будынку, де мѣстилася читальня. Покôйникъ, хочь незамôжный, за-для свого патріотизму, честного характеру и ревнои дѣяльности для загального добра мавъ въ мѣщаньствѣ калускôмъ велику повагу. Тожь имя его позôстане на завсѣгды у вдячнôй памяти калуского мѣщаньства и всѣхъ тыхъ, що пôзнали прекраснй свойства его духа и серця. Вѣчна ему память!

Созонтъ Залускій, бувшій кандидатъ нотаріяльный, упокоився во Львовѣ дня 3 цвѣтня по довгôй и тяжкôй болѣзни въ 34-роцѣ житя. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **І-шій томъ „Монографій по исторіи западной и юго-западной Россіи“** В. Б. Антоновича, о выходѣ котрого мы згадували въ попереднôмъ числѣ, мѣститъ въ собѣ: 1) „Очеркъ исторіи великого княжества Литовского до смерти В. К. Ольгерда“; 2) „Изслѣдованіе о городахъ юго-западнаго края“; 3) „Кіевскіе войты Ходыки, епизодъ изъ исторіи городскаго самоуправленія въ Кіевѣ въ XVI-XVII столѣтіяхъ“; 4) „Кіевъ, его судьба и значеніе съ XIV по XVI столѣтіе“; 5) „Очеркъ отношеній польскаго государства къ православію и православной церкви“; 6) „Очеркъ состоянія православной церкви въ юго западной Россіи съ половины XVII до конца XVIII столѣтія“ и 7) „Лѣтопись Саталовскаго монастыря“. — „В. Б. Антоновичь — пише кіевска „Заря“ — давно вже тѣшится заслуженою звѣстностею, яко неутомимый розслѣдникъ южно-рускои исторіи и археологіи, тожь се перше повне выданье его творôвъ радо повитаютъ всѣ, що интересуются назваными предметами. Але по нашôй думцѣ творы его повиннй знайти великій хôдъ также въ „широкôй публицѣ“, — таке, яке знайшли творы Н. И. Костомарова“. Книга обнимае 350 сторôнъ печати а коштуе 2 рублѣ безъ пересылки.

— **„Путеводитель по Константинополю“.** Пôдъ такимъ заголовкомъ вийшла въ Одессѣ книга, написана Петромъ Нѣщиньскимъ, звѣстнымъ у насъ перекладчикомъ „Антигоны“ и „Одиссеѣ“. До книги долученй прехорошо выготовленый плянъ Константинополя, 11 рисункôвъ и одинъ великій листъ съ портретами 88 императорôвъ византійскихъ. „Путеводитель по Константинополю“ призначеный головно для богомольцѣвъ, що удаются зъ Одессы на Константинополь до святыхъ мѣсць, але ôнъ може служити яко провôдникъ кождому подорожному, бо п. П. Нѣщиньскій, пробувавшій кôлька разôвъ въ Константинополи, знае добре нынѣшну препышну столицю султанôвъ и подае всѣ мѣсця якй гôднй того, щобы подорожный ихъ звидѣвъ.

Подяка.

Наша рôдна сестра Евфросинія, вдова по бл. п. Игнатію Ванковичу, бувшôмъ пароху Смерекова, проживши 75 лѣтъ, упокоилася въ м. Жовквѣ д. 16 (28) марта с. р. Похоронъ ôтбувся д. 18 (30) марта и тѣло бл. упокоившоися перевезено изъ Жовкви въ село Смерекôвъ и тутъ схоронено на кладовищи въ камѣннôмъ гробѣ при мощахъ бл. п. Игнатія. Похоронный чинъ такъ въ Жовквѣ якъ и въ Смерековѣ совершили Впр. оо. Амвросій Тарчанинъ изъ Жовкви, Лаврентій Дрималикъ изъ Туринки, Евстахій Будзыновскій изъ Мокротина, Александеръ Виханьскій изъ Смерекова и Антоній Паславскій изъ Равы рускои при участи численного народу, супроводившого торжественнымъ походомъ тѣло покôйницѣ до могилы, за що высше згаданымъ Впр. Отцямъ и всѣмъ участникамъ похоронного обряду заявляемо симъ найщирѣйшу подяку.

Іоахимъ, Богданъ и Емилій Дѣдицкй, Юстина зъ Дѣдицкихъ Алексевичь.

II.

Дня 21 марта упокоився по короткôй недузѣ Теодоръ Назаревичь, учитель народный въ Толщовѣ. Похоронъ ôтбувся дня 23 марта при участи двохъ священикôвъ и много народа, бо покôйный працювавъ въ сѣй громадѣ звышь 10 лѣтъ. Чуемося про то, яко други и сусѣды покôйного зъобовязаными зложити щиру подяку передовсѣмъ Всч. о. парохови зъ Черепина и Всч. о. сотрудникови зъ Толщова за похороненье а послѣдному и за надгробне слово, дальше п. Мадейскому за помôчь давану покôйному, жіючому безъ родины, п. Добростаньскому, лѣсничому, а также всѣмъ приспѣвшимъ ôтдати послѣдну прислугу бл. п. Теодорови. Спаси Бôгъ!

В. Спольскій и *М. Сольскій*, сусѣды-учителѣ.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— **Для „Просвѣты“**: Вп. П. Кавалко въ Новосѣльцяхъ 1 зр., о. Рожанковскій въ Глибокôй 2 зр., о. С. Литвиновичь въ Серафинцяхъ 1 зр., Вп. И. Познякъ коло Лютовискъ 1 зр., о. І. Воляньскій въ Америцѣ 4·35 зр., академики Русины въ Краковѣ 1 зр., Вп. Т. Бачиньскій въ Стрыю 1·20 зр., Т. Липецкій въ Жнятынѣ 1 зр., А. Думка въ Жнятынѣ 1 зр., К. Куровскій въ Жнятынѣ 1 зр., Вп. Братство церковне въ Гульчу 1 зр., Вп. Братство церковне въ Сомиловѣ 1 зр., о. Е. Лотоцкій въ Лешневѣ 1 зр.

— **На словарь Евг. Желехôвского**; М. Зубрыцкій въ Мшанци 1 зр., о. И. Ляторовскій въ Сапоговѣ 2 зр.

Съ симъ числомъ розсылаеся Впов. Предплатникамъ „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ 1 и 2 аркушь повѣсти гр. Алекс. Толстого „Князь Серебрянный“.

НАДÔСЛАНЕ.

Suplement zu Brockhaus „Conversations-Lexikon“. Въ своимъ теперѣшнôмъ тринайцятôмъ накладѣ есть сей пôдручникъ безперечно найновѣйшій и найпевнѣйшій; якъ змѣстъ такъ и илюстраціи идутъ за поступомъ въ наукахъ, штуцѣ и ремеслѣ, за ходомъ житя политичного и культурного, за розслѣдами статистики и датами біографичными ажь до послѣдныхъ днѣвъ. Позаякъ однакожь уложенье такъ обширного дѣла розтягаеся на часъ кôлькохъ лѣтъ, а для того першй томы при появленюся послѣдного показуютъ вже недостачѣ, то накладця, якъ зачуваемо, постановивъ по скôнченю сего великого дѣла выдати додатковый томъ, котрый зверне увагу на всѣ змѣны, якй зайшли въ послѣдныхъ рокахъ, а межи иншими буде также содержати результатъ маючого ôтбутися въ грудни с. р. народочисленя.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 18—?

препараты зъ гумы и выробы кавчуковй

для потребъ хирургичныхъ и иншихъ подôбныхъ.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои вовны овечои для мужчины середного росту

3.10 метры на одну одѣжь за зр. **4·96 кр.** зъ доброи вовны овечои
„ „ **8·—** „ зъ лѣпшои вовны овечои;
„ „ **10·—** „ зъ тонкои вовны овечои
„ „ **12·40** „ зъ дуже тонкои вовны „

Пледы до подорожи за штуку зр. 4, 5, 8 ажь до зр 12·— Дуже красна одѣжь, споднѣ, иберцигеры, матеріи на сурдуты и плащѣ ôтъ дощу, тифль, льоденъ, комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на биляры, перувіенъ, доскинъ поручае

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ фабричный въ Бернѣ.

Верзы франко. Карты взорцевй для панôвъ кравцѣвъ **и франкован. За послѣплатою** на звышь 10 зр. **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна бôльше якъ за 150.000 зр. а. в. и тому легко зрозумѣти, що въ моѣй всесвѣтнôй торговли позôстае богато **останкôвъ** довжины ôтъ 1 до 5 метрôвъ, лишь я змушеный такй остатки ôтпускати по богато ôтъ коштôвъ выробу **низшихъ цѣнахъ.** Кождый розумно мыслячій чоловѣкъ мусить змѣркувати зъ такихъ малыхъ останкôвъ не можна **жадныхъ взôрцѣвъ** посылати, бо прецѣ при кôлькасотъ замовленяхъ зъ тыхъ останкôвъ въ короткôмъ часѣ нѣчого бы не лишилося. Для того есть то чистый **обманъ**, коли фирмы суконъ инсеруютъ о взôрцяхъ зъ останкôвъ и въ такихъ случаяхъ суть тй взоры ôттяти зъ поставôвъ а не зъ останкôвъ а цѣли такого поступованя суть зрозумѣлй.

Останки, котрй не годятся можутъ ôтмѣнятися або ôтсылаются грошѣ.

Кореспонденціи принимаются на мовахъ: нѣмецкôй, угорскôй, ческôй, польскôй, италійскôй и французскôй. 1311 (7—20)

Асистентъ Вѣденьского Гомеопатичного Клиничного Шпиталю на Леопольдштатѣ находячогося,

Докторъ Медицины

ПОГОРЖЕЛЬСКІЙ,

проѣздомъ у Львовѣ остановившійся, принимае и дае ôтъ 11—12 годины раномъ щоденно визиты и порады всякого рода недужимъ, и лѣчитъ медико-гомеопатичнымъ способомъ якъ мужчинъ, такъ и женщинъ ôтъ всякихъ въ загалѣ болѣзней вѣрно и скоро; навѣть и въ такихъ болѣзняхъ, въ котрыхъ альопатія не була въ станѣ вылѣчити; недужй же пацієнты, котрымъ обставины не дозволяютъ зъ мѣсця ôтлучатися, можутъ и письменно въ рускôмъ и польскôмъ языкахъ порадитися якъ въ ôтношеняхъ своихъ болѣзней, такъ и чимъ можутъ навѣрно вылѣчитися; въ такôмъ случаю на ôтповѣдь повиннй прислати почтову марку. 1346 3—3

Львôвъ, Ôрменьска улиця ч. 6.

5 Кильо кавы

Сантосъ	зр.	3·45
Кампинасъ	„	3·75
Куба	„	4·40
Ява	„	4·70
Плянтація	„	4·90
Перлова	„	5·30
Менадо	„	5·40
Мокка	„	6·30

вôльно ôтъ порта, выключно цла.

Carl Fr. Burghardt

3—3 **Гамбургъ 8.** (1339)

Поѣзды желѣзничѝ.

Ц. к. Генеральна дирекція австр. желѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ розкладу ѣзды

важный ôтъ 15 лютого 1885.

Пôсля годинника пештеньского (20 минутъ пôзнѣйше).

Приходятъ до Львова:

Зъ Стрыя: о год. 8,39 рано поѣздъ мѣшан., 4,17 по полудни поѣздъ особов., 1,39 въ ночи поѣздъ мѣшан.

До Стрыя: зô Львова о год. 9,57 рано поѣздъ мѣшан., 1,30 по полудни поѣздъ особов., 9,49 вечеромъ поѣздъ мѣшаный.

Зъ Хирова: о год. 5,12 рано поѣздъ особов., 1,23 въ полудни поѣздъ особ., 10,2 въ ночи поѣздъ особ.

Зъ Станиславова: о год. 4,34 рано поѣздъ мѣш., 1,42 по полудне поѣздъ особ., 10,2 въ ночи поѣздъ особ.

До Станиславова: Зъ Стрыя о год. 9,2 рано поѣздъ особ., 5,53 по полудни поѣздъ особ., 4,58 въ ночи поѣздъ мѣшан.

Зъ Гусятына: о год. 5,34 по полудни поѣздъ мѣш.

До Хирова: Зô Стрыя о год. 9,30 рано поѣздъ мѣш., 5,16 по полудни поѣздъ особ., 1,40 въ ночи поѣздъ особ.

Зъ Загôря: о год. 4,8 по полудни поѣздъ мѣш., 1,51 въ ночи поѣздъ особ.

До Гусятына: Зъ Станиславова о год. 8,22 вечеромъ поѣздъ мѣш.

До Дрогобыча: Зъ Борыслава о год. 8,17 рано, 12 въ полудне, 2,32 по полудни, 5,23 по полудни, 7,21 вечеромъ поѣзды мѣш.

Ôтходятъ зô Львова:

До Стрыя: о год. 6,40 рано поѣздъ мѣш., 11,25 передъ полуднемъ поѣздъ особ., 6,45 вечеромъ поѣздъ мѣш.

Зô Стрыя:

До Львова. о год. 5,40 рано поѣздъ мѣш., 2,10 по полудни поѣздъ особ, 10,32 въ ночи поѣздъ мѣш.

До Хирова: о год. 5,16 рано поѣздъ мѣш., 2 по полудни поѣздъ особ.. 10,22 въ ночи поѣздъ особ.

До Станиславова: о год. 5.32 рано поѣздъ особовый; 1,43 по полудни поѣздъ особ., 11 въ ночи поѣздъ мѣш.

Зъ Станиславова:

До Стрыя: о год. 9,50 передъ полуднемъ поѣздъ особ., 6,28 вечеромъ поѣздъ особ, 11,13 въ ночи поѣздъ мѣш.

До Гусятына: о год. 10,7 передъ полуднемъ поѣздъ мѣш.

Зъ Хирова:

До Стрыя: о год. 9.45 рано поѣздъ особ., 5,24 по полудни поѣздъ мѣш., 2,5 въ ночи поѣздъ особ,

До Загôря: о год. 1,54 въ ночи поѣздъ особ., 9,53 передъ полуднемъ поѣздъ мѣш.

Зъ Гусятына:

До Станиславова: о год. 7 рано поѣздъ мѣшаный.

Зъ Дрогобыча:

До Борыслава: о годинѣ 6,20 рано, 10 передъ полуднемъ; 12,40 по полудни, 3,20 по полудни, 6,40 вечеромъ поѣзды мѣшанѝ.

Зъ Борыслава:

До Дрогобыча: о год. 7,36 рано, 11,21 передъ полуднемъ; 1,54 по полудни, 4,44 по полудни, 8.4 вечеромъ поѣзды мѣшанѝ.

---

5 килевѝ

БОЧÔВКИ ВИНА

поручає

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (21—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр.
1	„	Гегеляйского столового лучшои якости	2 зр. 30 кр. и 2 „ 50 „
1	„	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1	„	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1	„	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „

Повысше наведенѝ цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровѝ добрѝ, натуральнѝ и лучшѝ вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавѝ замовленя.

Маю честь оповѣстити П. Т. Публицѣ, що съ днемъ 1 л. лютого с. р. ôткрываю

техничну контору

при ул. Городецкôй ч. 39, на 2 поверсѣ

для выготовленя всякого рода плянôвъ для будôвель, робôтъ сницерскихъ, столярскихъ и т. п., зарôвно такожь кошторысôвъ, обрахункôвъ и всякого рода техничныхъ робôтъ.

Василь Нагôрный.

Складъ фабричный красокъ, лякерôвъ, покостôвъ, продуктôвъ хемичныхъ заразомъ и торговля матеріялôвъ

ГИБНЕРА и ГАНКЕ

во Львовѣ, Рынокъ

1340 4—? **въ власнôмъ домѣ ч. 38.**

поручає:

КРАСКИ ОЛѢЙНѝ

зовсѣмъ готовѝ до ужитку, до мальованя дверей, ôконъ, помостôвъ, дахôвъ, домôвъ, огородовыхъ знарядôвъ и господарскихъ, знарядôвъ рôльничихъ и т. д.

КРАСКИ

ОЛѢЙНО-ЛЯКЕРОВѝ и БУРШТ.-ЛЯКЕРОВѝ

масу до запусканя помостôвъ

власного выробу, найлѣпшого рода

ЛЯКЕРЪ ДО ПОМОСТÔВЪ,

лякерô до шкôльныхъ таблицъ

найдобôрнѣйшѝ

лякеры повозовѝ правдивѝ

англійскѝ зъ фабрикъ Wilkinson, Heywood и Clark въ Лондонѣ,

всякого рода лякеры до робôтъ внутрѣшныхъ, внѣшныхъ, дерева, желѣза и шкôръ.

Краски сухѝ всякѝ роды:
анилиновѝ,
до крашеня яець
„ „ матерій
друкарскѝ, бронзы (золотый порошокъ), золото въ аркушахъ,
ростинниѝ въ плынѣ,
для переплетникôвъ,
тушовѝ, акварелевѝ въ гузичкахъ и лѣсочкахъ,
акварелевѝ вохкѝ въ трубочкахъ и мушляхъ,
до мальованя порцелянъ,
олѣйнѝ въ трубочкахъ до робôтъ артистичныхъ.

Средства до ретушованя, олѣйки и верниксы до робôтъ артистичныхъ, пензлѣ, малярскѝ полотна, палеты, сталюги и всякѝ приборы до мальованя и рысованя.

АРТИКУЛЫ ДЛЯ ФÔЛЬВАРКÔВЪ:

Смаровило до желѣзныхъ осей,
олива до машинъ,
теръ газовый,
цементъ и гипсъ,
китъ, асфальтъ,
антимеруліонъ,
карболевый квасъ и другѝ средства десинфекцій.

ПРИРЯДЫ ПИВНИЧНѝ:

Шпунты и чопы до бочокъ,
корки до бутильокъ,
капслѣ до бутильокъ,
маса до лякованя бутильокъ,
машины до коркованя бутильокъ,
„ „ „ бочокъ
трибушоны,
машины до мытя фляшокъ,
пипы до бочокъ.

АРТИКУЛЫ ГУМОВѝ:

кишки гумовѝ до газу и до стяганя воды, вина, пива, квасу; плыты гумовѝ и пр.

ПРОСТИРАЛА ГУМОВѝ:

Пасы до машинъ и молотѣлень зъ найлѣпшихъ шкôръ бельгійскихъ всякои ширины.
Гурты до машинъ, вужѣ конопляни.
Руры циновѝ и оловянѝ.
Шрôтъ, льотки и кулѣ.
Порошокъ на комахи и молѣ, тинктура на комахи, камфора и перецъ бѣл.
Артикулы тоалетовѝ, мыла тоалетовѝ, Extraits d'odeur, Eau de Cologne **олѣйки и помады.**
Лякъ до печатаня.
Чорнило до писаня, до гектографіи, червоне, сине, чорне, до значеня бѣля и автографичне.
Краски до печатокъ, гума и карукъ розпущеный.
Китъ до скла и порцеляны.
Смаровило непромакаюче на шкôру.
Смаровила на копыта съ способомъ ужитку.
Товщь до оружія.
Лякеръ до чобôтъ чорный, золотый и мѣнячійся.
Чорнило до шкôръ.
Апретура до консервованя шкôръ и пр

Все по найдешевшихъ цѣнахъ.

Цѣнники специяльнѝ на жаданье gratis и franco.

☞ При замовленяхъ за послѣплатою просится о присыланье певнои сумы, котра выстарчила-бъ хочь на оплаченье тамъ и назадъ коштôвъ почтовыхъ на случай неôтобраня посылки. ☜

„СТАТУТЪ ЧИТАЛНѢ“

вразъ съ

поданьемъ до Ц. К. Намѣстництва

выдало товариство „Просвѣта“ и продає по слѣдуючихъ цѣнахъ: 5 примѣрникôвъ Статутôвъ и 1 примѣрн. поданя до ц. к. Намѣстництва (безъ пересылки почт.) **20 кр.**

Товариство „Просвѣта“

ул. Скарбôвска ч. 2.

При надходячôмъ торжествѣ святометодієвскôмъ

воручає

Товариство „Просвѣта“ книжочку:

ЖИТЬЕ ПРОСВѢТИТЕЛѢВЪ СЛАВЯНЪ

святыхъ рôвноапостольныхъ

КИРИЛА И МЕТОДІЯ

написавъ

Дръ Ю. Целевичъ.

Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдає **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Черновцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4 процентовѝ платнѝ въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1348 19—?)

Ц. к. придворна ліярня дзвонôвъ

П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадъ

поручаєся до **замовлень дзвонôвъ и гармоничныхъ складъ всякои величины и голосу.** За напередъ означеный голосъ або акордъ якого дзвôнка, якъ такожь за найлѣпшій металь гварантуєся. Монтованье до дзвонôвъ приспособлює ся **на способъ уприв. съ головами зъ кованого желѣза.** Черезъ се монтованье можна великими дзвонами дуже легко дзвонити и можна нихъ кôлько небудь разôвъ обернути такъ, що серце бє за кождымъ разомъ въ инше мѣсце, черезъ що дзвоны зыскують на тревалости. **Припоручаня** выконуются якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при **найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты.**

Гармоничнѝ дзвôнки до престолôвъ съ сильными и голосными дзвôночками.

Зъ альпаки: 1 складъ съ 4 дзвôн. по 14 зр., 1 складъ съ 3 дзв. по 11 зр.
Зъ мосьондзу: 1 „ „ 4 „ „ 10 „ 1 „ „ 3 „ „ 8 „

Ôтзначеня: Выстава вѣденьска 1873, два медалѣ за поступъ за складъ дзвонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промысл. у Вѣдни 1880 зол. медаль.

Заложена 1838. Доставила 3946 дзвонôвъ, 1,080.370 кильограмôвъ ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ дзвонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 дзвоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр ваги.

1288 **Надвыжка коштôвъ даромъ** 7—24

К. Диккенса

Новорôчнѝ Дзвоны

Цѣна 60 кр. съ пер. 65 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Велика партія останкôвъ сукна

(3 до 4 метры)

у всѣхъ краскахъ, на одяги мужескѝ, на загортки, жѣночѝ мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночѝ плащѣ — розсылає за послѣплатою за останокъ по 5 гульд.

L. Storch, Brünn.

Останки не до вподобы принимаєся назадъ. Взôрцѣ высылаются по присланю 10-крейцаревои марки.

1292 5-26

НОВООТКРЫТА

Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ

ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

поручає Всечестному Духовеньству, славетнымъ громадамъ, церковнымъ комитетамъ и Высокоповажнôй Публицѣ богатый выбôръ:

матерій церковныхъ и ризъ готовыхъ, стихарѣвъ, балдахинôвъ, хоругвъ, фанъ, плащеницъ, образôвъ малёваныхъ на блясѣ и полотнѣ, до иконостасôвъ, престолôвъ и на стѣны церковнѝ; ôлтарики або образы процесіональнѝ; хрестôвъ напрестольныхъ, ручныхъ и процесіональныхъ; хрестôвъ желѣзныхъ на гробы и полёвыхъ, Евангелій, патрицій, чашъ, ампулокъ, дарохранительницъ, дароносницъ, хлѣбôницъ до Всенощного, кадильницъ, поликандрôвъ (паукôвъ), пôдсвѣчникôвъ (лѣхтарѣвъ), канделябрôвъ, лямпницъ, свѣтла церковного, диванôвъ, цвѣтôвъ и проч.

Великій складъ товарôвъ срѣбныхъ зъ хиньского срѣбла, а именно:

Лыжки, вилки, ножѣ столовѝ и десеровѝ, лыжочки до чаю и кавы, чайники, цукорнички, тацки, коробки на масло и сыръ, заставы столовѝ на овочѣ и тѣста, лѣхтарѣ, канделябры столовѝ и проч.

1219 ☞ **по найдешевшихъ цѣнахъ** ☜ 6—52

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаєся франко.

Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье ôтворотною почтою даромъ

Опакованье даромъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѝ и 5% Листы Гипотечнѝ преміованѝ

котрѝ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Дневн. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

☞ **можна въ сѣй Конторѣ получити.** ☜

(до вылосованя съ 10% премією т. є. по 110 за 100)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

1349 20—?

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.